

Ixchiwinti Dios

El Nuevo Testamento

LigaBíblica[®]
INTERNACIONAL

Primera edición
El Nuevo Testamento
Tepehua de Pisaflores
tpp 14-008 2.5C

©2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Versión electrónica ©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2022

www.scriptureearth.org

Usted es libre de: Compartir – copiar, distribuir, ejecutar y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes: Atribución. Debe reconocer los créditos de la obra de la manera especificada por el autor o el licenciante (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o que apoyan el uso que hace de su obra). No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales. Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

Prólogo

El Nuevo Testamento forma parte de las Sagradas Escrituras, mejor conocidas como la Biblia. Consta de veintisiete libros distintos, cada uno de los cuales es proveedor de ricas bendiciones al que lo lee. Fue escrito originalmente en el idioma griego, pero a través de casi dos mil años se ha traducido en más de mil cuatrocientos idiomas. En la actualidad, millones de personas de miles de pueblos pueden leerlo en su propio idioma.

El vocabulario y la gramática del idioma tepehua son muy distintos a los del griego, y también a los del español; sin embargo, el tepehua posee abundantes formas gramaticales y retóricas que pueden expresar a fondo el significado del griego original.

Los textos griegos originales fueron escritos a mano, igual que las copias que se hicieron durante los primeros catorce siglos después de Cristo. Por eso se encuentran unas pocas diferencias entre los textos griegos. Esta traducción se basa en el texto crítico griego actual, que da preferencia a los manuscritos más antiguos. En los pocos lugares donde hay diferencias sustanciales entre este texto crítico y el texto tradicional, la lectura tradicional se incluye entre corchetes: [].

Alfabeto Lhichiwin (Tepehua de Pisaflores)

a	alat	<i>avispa</i>	p	patintin	<i>araña</i>
ch	cha'an	<i>hormiga</i>	p'	p'in	<i>chile</i>
ch'	ch'un	<i>zopilote</i>	r	kawarj	<i>rápido (al caer)</i>
e	et'et	<i>sapo</i>	s	siwik	<i>bejuco</i>
i	ichiy	<i>tiene calor</i>	t	tumin	<i>dinero</i>
j	jikmi	<i>fuego</i>	t'	t'uy	<i>t'un</i>
k	kuyuj	<i>armadillo</i>	ts	tsapulh	<i>víbora</i>
k'	k'iw	<i>árbol, madera</i>	ts'	ts'alh	<i>muchacho</i>
l	lakatij	<i>camino</i>	u	ukxpu'	<i>cara</i>
lh	lhtatay	<i>duerme</i>	w	wayt	<i>comida</i>
m	musni	<i>mecapal</i>	x	xanti	<i>flor</i>
n	najun	<i>dice</i>	y	yucha	<i>él, ella</i>
o	onta	<i>gordo</i>			

Hay otras letras que solo se encuentran en palabras que vienen de español. Ejemplos:

b *barco*; **d** *dios, de*; **f** *fariseo*; **g** *Egipto, Galilea.*

La escritura del lhichiwin

Hay diferentes maneras en que se puede escribir las palabras del *lhichiwin* (tepehua de Pisaflores). La escritura en este libro sigue las decisiones recientes del Instituto Nacional de Lenguas Indígenas para las variantes del tepehua. Se usan las mismas letras que se usan en el español, pero unas letras representan sonidos distintos del lhichiwin.

La **lh** representa la **l** sorda. Ejemplos:

tamilh	<i>vinieron</i>
lhkaka	<i>ceniza</i>
lhima'anxkay	<i>difícil</i>
alhajuy	<i>lo roba</i>

La **ts** se pronuncia igual a la **tz** en el náhuatl clásico. Ejemplos:

jatsukunti	<i>vida</i>
tsaw	<i>quelite</i>

La **x** se pronuncia de la misma manera que en el náhuatl clásico. Ejemplos:

xuy	<i>zancudo</i>
pixtu'	<i>cuello</i>
puyux	<i>gallo</i>

En *lhichiwin* se usa el signo ' que se llama el saltillo. El saltillo es un breve corte de voz. A veces el saltillo aparece después de una consonante. Ejemplos:

t'akt'a	<i>elote</i>
k'ulh	<i>lo comí</i>
p'in	<i>chile</i>

El saltillo también aparece entre vocales o al fin de una frase. Ejemplos:

cha'an	<i>hormiga</i>
chincho'olh	<i>llegó otra vez</i>
ka'uya'	<i>lo comerá</i>
wachu'	<i>también</i>

Ejemplos de combinaciones de consonantes en *lhichiwin*:

lhkaka	<i>pica</i>
lhpututu	<i>redondo</i>
lhman	<i>largo</i>
lht'amank'a	<i>pegajoso</i>
xkan	<i>agua</i>
xlimjnik'a	<i>brillante</i>
xt'a'at	<i>petate</i>
xwati	<i>metate</i>
skitit	<i>masa</i>
s'atan	<i>ciruela</i>
stapu	<i>frijol</i>
slulh	<i>lagartija</i>

En *lhichiwin* hay vocales largas y cortas. En la mayoría de los casos, no es importante marcar la diferencia. Cuando sea necesario, se escribe la vocal larga con dos vocales. Ejemplos:

task'iniilh	<i>se necesitó</i>
task'inilh	<i>se lo pidieron</i>
kats'alh	<i>se sintió</i>
kats'aalh	<i>lo supo</i>

ÍNDICE

SAN MATEO.....	1
SAN MARCOS.....	97
SAN LUCAS.....	156
SAN JUAN.....	256
LOS HECHOS.....	328
ROMANOS.....	420
1 CORINTIOS.....	458
2 CORINTIOS.....	495
GÁLATAS.....	518
EFESIOS.....	532
FILIPENSES.....	544
COLOSENSES.....	553
1 TESALONICENSES.....	562
2 TESALONICENSES.....	570
1 TIMOTEO.....	575
2 TIMOTEO.....	585
TITO.....	592
FILEMÓN.....	597
HEBREOS.....	599
SANTIAGO.....	627
1 PEDRO.....	637
2 SAN PEDRO.....	648
1 JUAN.....	655
2 JUAN.....	664
3 JUAN.....	666
JUDAS.....	668
APOCALIPSIS.....	671
TIPASPIT CHIWINTI.....	716

Oxi Chiwinti yu Ts'o'lhi San Mateo

Ixjat'alalhila'ts'inin Jesucristo

(Lc. 3:23-38)

1 Yucha aniya yu ixjat'alalhila'ts'inin an Jesucristo yu japu'a'p'unminchalh. Japu'a'p'unminchalh an ixjat'alalhila'ts'inin an David chi an Abraham. ² An Abraham ixlit'ajun ists'alh ixjungan Isaac. Chi an Isaac ixlit'ajun ists'alh ixjungan Jacob. An Jacob ixluwk'ani ixjalhit'ajun ists'alan, xapumatam ixjungan Judá. ³ An Judá yu ixjas'at'an pumatam ixjungan Fares chi pumatam Zara. Yu ixnatik'an ixjungan Tamar. An Fares ixlit'ajun ists'alh ixjungan Esrom. Chi an Esrom ixlit'ajun ists'alh ixjungan Aram. ⁴ An Aram ixlit'ajun ists'alh ixjungan Aminadab. An Aminadab ixlit'ajun ists'alh ixjungan Naasón. An Naasón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Salmón. ⁵ An Salmón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Booz, chi yu ixt'iwi an Salmón ixjungan Rahab. An Booz ixlit'ajun ists'alh ixjungan Obed chi yu ixnati ixjungan Rut. An Obed ixlit'ajun ists'alh ixjungan Isaí. ⁶ An Isaí ixlit'ajun ists'alh yu junlhi rey, yucha an David.

An rey David ixlit'ajun ists'alh ixjungan Salomón, chi yu ixnati an Salomón ixt'iwi ixjunita tichi lapanak ixjungan Urías yu ixnitacha. ⁷ An Salomón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Roboam. An Roboam ixlit'ajun ists'alh ixjungan Abías. An Abías ixlit'ajun ists'alh ixjungan Asa. ⁸ An Asa ixlit'ajun ists'alh ixjungan Josafat. An Josafat ixlit'ajun ists'alh ixjungan Joram. An Joram ixlit'ajun ists'alh ixjungan Uzías. ⁹ An Uzías ixlit'ajun ists'alh ixjungan Jotam. An Jotam ixlit'ajun ists'alh ixjungan Acaz. An Acaz ixlit'ajun ists'alh ixjungan Ezequías. ¹⁰ An Ezequías ixlit'ajun ists'alh ixjungan Manasés. An Manasés ixlit'ajun ists'alh ixjungan Amón. An Amón ixlit'ajun ists'alh ixjungan Josías. ¹¹ An Josías ixluwk'ani ixjalhit'ajun ists'alan, xapumatam ixjungan Jeconías, yu'uncha akxni ixtat'ajun akxni an judiojnin jalhi'ankalhcha tacha tach'inin la'acha'an Babilonia.

¹²Ixli'astan akxni jalhi'ankalhcha Babilonia, an Jeconías wachucha lhitsunikalhi ists'alh, ixjungan Salatiel. Chi an Salatiel ixlit'ajun ists'alh ixjungan Zorobabel. ¹³An Zorobabel ixlit'ajun ists'alh ixjungan Abiud. An Abiud ixlit'ajun ists'alh ixjungan Eliaquim. An Eliaquim ixlit'ajun ists'alh ixjungan Azor. ¹⁴An Azor ixlit'ajun ists'alh ixjungan Sadoc. An Sadoc ixlit'ajun ists'alh ixjungan Aquim. An Aquim ixlit'ajun ists'alh ixjungan Eliud. ¹⁵An Eliud ixlit'ajun ists'alh ixjungan Eleazar. An Eleazar ixlit'ajun ists'alh ixjungan Matán. An Matán ixlit'ajun ists'alh ixjungan Jacob. ¹⁶An Jacob ixlit'ajun ists'alh ixjungan José. An José ixt'apapa an María, an ixnati an Jesús, yu lhimispanan Cristo.^a

¹⁷Pus chunchacha yu pu'a'p'unminchalh an Cristo. Sta akxni ixt'ajun an Abraham, asta akxni wachucha tsukulh an David, ixlipu'a'kawt'at'icha ixtalaapu'a'p'unmintachalh. Chi akxni ixt'ajuncha an David sta akxni jalhi'ankalh an judiojnin tacha tach'inin la'acha'an Babilonia, a'tamcha ixlipu'a'kawt'at'i ixjumpalata ixtalaapu'a'p'unmintachalh. Chi sta akxni ixjalhi'ankantacha la'acha'an Babilonia, sta akxni tsukulhcha an Cristo, a'tamcha ixlipu'a'kawt'at'i.

Akxni tsukulh an Jesús

(Lc. 2:1-7)

¹⁸Chunchuniya pula'awlh an Jesús. An María an ixnati Jesús, wa isk'in'ulakantaka', yucha an José, walh an Stalan'a Takuwin ilhtulhi li kaja'aynalh. ¹⁹Pus an José, tacha ixt'apapacha an María, mu yucha ixjalakpastaknan chi jantu ixmamaxaniputuni an María, wa kalaks ixmakawputun. ²⁰Pero wa chunchaka ixpast'ak'a, akxni lhtatalh talakasunilh pumatam ix'angelh an Dios, juniy:

—José, ists'alh David, jant'u k'at'alhani k'at'at'a'ulh an María, mu an pakxanta ixjas'at'a yucha an Stalan'a ixTakuwin Diosi chuncha ilhtulh. ²¹Kalhitsukuya pumatam ists'alh, ch'i k'a'ulaniya'a ixta'a'ut JESÚS, mu yucha kajama'alhtaxtuya an ixlapanakni la ixtala'alhink'an.^b

^a 1:16 Cristo nawputun yu Dios lhka'ulay ixlijamach'alhkat. ^b 1:21 An ta'a'ut Jesús ta'a'ut yu minchalh laka lhihebreo yu nawputun Jamala'taxtunu'.

²² Chux tacha ani tapasalh, wa xliyu li an Dios ixmanawnitacha an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

²³ Tichi yucha jatsi yu jatsika sawalh,
kapakxana ixjas'at'a, chi kalhitsukuya',
Emanuel ka'ulaniya ixta'a'ut,

yucha nawputun: Dios kintat'a'aklat'awnan.

²⁴ Akxni kujcho'olhcha an José, chunchacha ilhtulh tacha an junilh an ix'angelh Dios, la'a'ilhi an María tacha ixt'iwi'. ²⁵ Pero jantu tacha ixt'iwicha sawalhi t'atawilh, sta akxni lhitsukulhcha an ixjas'at'a, chi ulanilhcha ixta'a'ut JESÚS.

An Jesús tala'cha'alh yu tajalakpastaknan lapanakni

2 An Jesús tsukulhcha an la'acha'an Belén, la xalakaat'un Judea, akxni rey ixjunita an Herodes, walh tichi lapanakni yu ixtajalakpastaknan yu taminchalh lhitan akxajachilh an wilhchan, tacha'alhcha an la'acha'an Jerusalén, tanajun:

²—¿Tanischa tan tsukulh ixrejk'an an judiojnini? Mu kla'ts'inawi an ist'aku sta tan iklihiwilhcha'aw, tan lhi'akxajachilh an wilhchan, pus ikmintaw tatso'ottaninin.

³ Pus akxni k'atsaalhcha an rey Herodes, jantucha oxi ixliwilay chi ixchuxk'an an jamacha'an Jerusalén wachu'. ⁴ Wa chuncha jama'ayxto'olhi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnín lhamap'a'sin yu ancha jamacha'an, chi jalhisakmilhcha tanchuncha nawkan li katsukuya Cristo. ⁵ Pus yu'uncha tajuniy:

—An Belén, xalakaat'un Judea, mu chuncha ts'o'muk'ata an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios tan najun:

⁶ Chi uxint'i la'acha'an Belén, xalakaat'un Judá,
jantu li sna wa xalakat'ikt'ichak'at'i tacha an tach'alhkatnan
Judá.

Mu aniya kataxtuya pumatam jamach'alhkat
yu kajalhist'ak'a kilapanakni yu israelitajnin.

⁷ Ixli'astan an Herodes, kalaks jat'asanilhi an yu tajalakpastaknan lapanakni, chi oxicha jalhisakmilh taniwanancha talakasulh an st'aku. ⁸ Chi jamala'achalhcha la'acha'an Belén, jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha, oxicha k'ap'uxk'awya'it an jas'at'a chi akxni k'ala'ch'ip'ina'itcha akilamak'atsaaniyaw, para li wachu ak'alh tatso'ottanini'.

⁹Pus ta'asmatni'olh an rey, ta'alhcha, chi an st'aku an yu ixtala'ts'intachalh sta tan akxajachilh an wilhchan ixlakapuchak'ani ixja'aninita, sta cha'alhi an tan ixmachalh an jas'at'a, chi sa'cha tayalh. ¹⁰Akxni tala'ts'ilhcha an st'aku sawalhcha ixtalaj'achan. ¹¹Chi tatanulhcha an laka cha'a'. Wachuncha tala'ts'ilhcha an jas'at'a chi an María, ixnaticha an jas'at'a. Pus tatatso'ottanilhcha an jas'at'a chi ay tukani tala'ts'ilh. Ixli'astan talaj'a'mix'alhcha an ixtanlhunk'an chi taxa'nilhcha oro, chi cencia chi perjume. ¹²Akxni ta'ancho'olhcha an yu tajalakpastaknan lapanakni jantucha la'acha'an Jerusaleni tapu'alh, para li kaxtamak'atsaanilh an Herodes, mu an Dios jamala'awanilh tan jajuniy li lakatamcha katapu'alh.

Jama'nikalh jas'at'an

¹³Ixli'astan akxni ta'ancho'olhcha, an José la ixjala'awanti talakasunilh pumatam ix'angelh an Dios, juniy:

—K'a'ost'aycha, k'ach'ixsakt'icha an jas'at'a, chi ali an ixnati xalakaat'uncha Egiptojo k'a'osp'it'it. Anch'ach'a k'at'awlh't'achi'it sta akxni kit'in ajkuncho'oyan, mu an Herodes kapuxkawya an jas'at'a para li lay kama'nilh.

¹⁴Pus ostayalhcha an José chi ch'ixsakhicha an jas'at'a, chi alichan an ixnati an jas'at'a, puts'ista ta'alh xalakaat'un Egipto.

¹⁵Anchacha ixtawilananchalh sta akxni nilh an Herodes, pus walhcha sawalhi tacha an ixnajunta yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, mu Diosi ixmanawnita tan najun: “La xalakaat'un Egiptojo ikt'asanilh an kints'alh.”

¹⁶An Herodes akxni k'atsaalhi li ta'o'xcho'olhi an yu tajalakpastaknan lapanakni, talh'amalhcha. Lhinawlhcha li kajama'ni'okalhi an jas'at'an yu ts'alan an la'acha'an Belén, chi an la'acha'anaxni yu waniycha ancha lhitamakajun. Jama'ni'okalhi yu wa ixtat'ajunka sta yu la'at'uycha k'ata ixtat'ajun, tacha an ixlima'anacha ixjalhisakmita an lapanakni yu tajalakpastaknan.

¹⁷Chunchacha sawalhi tapasalh tacha an ists'o'ta an Jeremías yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

¹⁸ Ay ta'oxila'alhit chi alhuti
 asmatkalth an la'acha'an Ramá,
 yucha an Raquelhi jalhi'alhun ixjas'at'an^a,
 mu talaknilh chi jantucha la'a'ilhi li kama'oxamixikalh.

¹⁹ Pero ixli'astan akxni nilhcha an Herodes, an José la
 ixjala'awanti talakasunilh pumatam ángel an xalakaat'un Egipto,
 juniy:

²⁰—K'a'ost'aycha, k'ach'ixsakt'icha an jas'at'a chi ali an ixnati
 k'ap'inch'i'tcha xalakaat'un Israel, mu an yu ixtama'niputun an
 jas'at'a, talaknilhcha.

²¹ Pus ostayalhcha an José chi a María, chi an José ch'ixsakhicha
 an jas'at'a, ta'alhcha xalakaat'un Israel. ²² Wa yu an José k'atsaalhi li
 an Arquelao, ists'alh an Herodes yuchacha ixch'alhkatnancho'oy
 an xalakaat'un Judea, pus talhanalhi li ancha ka'alh, pus an
 Dios mak'atsaanilhi an José la ixjala'awanti tanchuncha ka'alh,
 pus xalakaat'uncha Galileaja alh. ²³ Anchacha cha'alh, tawilhcha
 lakatam la'acha'an tan junkan Nazaret, pus tapasalhcha sawalhi
 tacha an ixtanajunta an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, li
 nazarenojo kajunkana'.

An jama'paxanaj Juan lhichiwiniy ixchiwinti Dios

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Akxni an jama'paxanaj Juan tsukulhcha lhichiwiniya ixchiwinti
 Dios, an xalakaat'un Judea, tan lakak'iwin ² najun:

—T'uch'a ali k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'an, mu an ixlich'alhkat
 Dios waniycha t'ajun. ³ Yucha anicha lapanaki yu an ixlichiwiniy
 Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios tan ixnajun:

“Chiwinkani an lakak'iwin,
 nawkan mintacha an ay Jamach'alhkat,
 k'ala'asijt'itcha para li akxni kachina ts'awjch'a t'awnat'it.”

⁴ An ixla'ch'it an Juan wa ixla'ach'awt camellojo ixla'oxinikanta
 chi ixch'axpawilhcha a'xtam jaxt'a'an. Chi yu ix'uy, xat'axkat

^a **2.18** An Raquel xapumatam an ixjat'iwinin an Jacob yu wachu ixjunkan Israel. An Jacob sawalh ixmapayniy. An ta'a'ut “Raquel” xa'a'ikan para li kajalhimalakxtukalh chux an t'akunin yu judiojnin yu xalaknatincha yu ancha ixtawilanalh Belén.

lakak'iwin chi sele'. ⁵ Ixta'ancha alha'asmatnini an Juan an jamacha'an Jerusalén chi ixchuxk'an an yu xalakaat'un Judea ixtawilanalh chi ixchuxk'an an yu ixtala'acho'owilananilhcha an ayxkan Jordán. ⁶ Yu ixtanajuncha tuchini ixtala'alhinchak'ani ixtalhit'ajun, ixjama'paxaycha an Juan an ayxkan Jordán. ⁷ Walh akxni jala'tsilhi li ixluwk'ani ixta'anta a'paxnin an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin chi saduceojnin, jajuniy:

—¡Ixjas'at'an tsapulin! ¿Tisiyuchacha tajunin tani k'alhit'a'alht'axt'utcha la ixtalh'anti Dios akxni kamina'a? ⁸ P'us k'a'ilht'utcha yu oxicha tanlhun para li katasulhcha li mak'a'unt'itcha sawalhi mintala'alhink'an. ⁹ Ch'i jant'u k'ap'ast'akt'iti k'ana'unt'it: an Abraham tacha kimpayk'an, mu an Dios yucha layi kaja'ilhtulh ixjas'at'an an Abraham ani lakwilh chiwx. ¹⁰ Chi atumpaj, an Dios tachanu mala'asijnitacha an ix'acha para li kala'ticha'x'oyacha an k'iw yu jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at chi kajala'xawa'oya'.

¹¹ Kit'in sawalh, wa laka xkani ijkama'paxay yu jantucha ali katita'ilhtulh ixtala'alhink'an, pero an yu astan mintachalh yucha palay ay, kit'in jantu, yucha kajama'paxanana la ixTakuwin Dios chi laka jikmi, yucha jantu ikt'acha'ani masi wa aklakch'apalhi'anilhcha ixwarachi. ¹² Yucha ch'apatacha an ixpak'alhan kamaxtuniyacha an xajamakxtalh an ixtrigo, chi kama'ayacha an ixtrigo laka cha'a tan la'oxinita chi an xajamakxtalh kala'xawayacha laka jikmi, tan jantu a'tam mixa.

Ix'a'paxat Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ An Jesús minchalhi sta xalakaat'un Galilea chi la'cha'alhi an Juan, para li an Juan kama'paxalhi an Jesús an ayxkan Jordán.

¹⁴ Pero an Juan jantu ixma'paxaputun, yucha juniy:

—Kit'in iknajun uxint'i ak'ima'p'axat'i chi uxint'i kit'ini k'ila't'ant'a.

¹⁵ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Ak'ima'p'axat'icha chaway, mu chuncha lhitask'iniy li ka'ilhtuw yu oxi lhiwilay an Dios.

Pus an Juan ma'paxalhcha an Jesús. ¹⁶ Akxni ma'paxa'olhcha, takutlhicha an lakxkan an Jesús. Chi mati'anikalhcha an lakt'iyán,

la'ts'in ta'alhtajulhcha an ixTakuwin Dios tan ixyalh, wa tacha paloma. ¹⁷ Chi an lakt'iyán chiwinkanchalshcha nawkan:

—Yucha anicha yu ikmapayniy kinTs'alh yucha yu kima'an'achay.

An Jesús lhila'ts'intanukan

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

4 An ixTakuwin Dios lhi'alhi an Jesús lakak'iwin para li an xapay makxkay'un kalhila'ts'intanuchalh. ² Chi mu t'up'uxamcha (40) wilhchan chi t'up'uxamcha jatats'isni ixlitask'ajata ixwayt an Jesús, pus chawanilhcha. ³ Chi la'cha'alhcha an xapay makxkay'un, juniy:

—Li isTs'alhk'at'i Dios sawalh k'aja'un ani chiwx li katawalh pan.

⁴ Pero yucha alhtaylh juniy:

—Ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios li jantu wa waytcha katiputsukulh an lapanak. Wachu layi kaputsukuya chux ixchiwinti Dios.

⁵ Wa chuncha an xapay makxkay'un lhi'ampalh an la'acha'an Jerusalén, ixla'acha'an Dios, chi muk'achalshcha an la ix'ukxni ay tajtan. ⁶ Chi jumpalshkancha an Jesús:

—Li isTs'alhk'at'i Dios k'awarj p'it'i an talaktsin, mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios: li an Dios kajamakmina ix'angelhnin para li katama'ch'apan, para li jant'u k'a'ayst'uk'uk'a laka chiwx.

⁷ An Jesús juniy:

—Ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios li jant'u wa k'at'ilhila'ts'int'anut'i an miJamach'alhkat Dios.

⁸ An xapay makxkay'un a'tam lhi'ampalh lakatam laka ay a'stitawk'a an Jesús. Chi lakmasuni'olhcha an laj'ay lhich'alhkat alin lakamunulhpa chi an ixk'usinti. ⁹ Chi juncan an Jesús:

—Chux ani akxta'ni'oyancha li ak'int'ats'o'ott'aniya'a.

¹⁰ Pus an Jesús akxni alhtaylh juniy:

—K'ap'inchicha Satanás, mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najun: “Wa yucha an miJamach'alhkat Diosi k'at'ats'o'ott'aniya'a chi wa yucha k'ak'iklaka'iy'a.”

¹¹ Wa chuncha an xapay makxkay'un alhcha. Chi ixli'astan tala'cha'alhcha angelhnini an Jesús, chi ixtatapatsaniycha.

An Jesús alh xalakaat'un Galilea

(Mr. 1:14-20; Lc. 4:14-15)

¹² Akxni k'atsaalhi an Jesús li an Juan ixmalaklhchawkanta, ancho'olhi ixla'acha'an Nazaret, xalakaat'un Galilea. ¹³ Chi taxtupalhi la'acha'an Nazaret, alhcha tawlhna la'acha'an Capernaúm, waniy ixkilhtu lakxkan, waniy xalakaat'un Zabulón chi Neftalí. ¹⁴ Wa xliyu li chunchacha katapasalh tacha ixnajunta an Isaías yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios akxni nawlh:

¹⁵ La ixt'un Zabulón chi la ixt'un Neftalí,
an ixtapiktutamcha juntachalh ayxkan Jordán, la ixkilhtu
alamalh yu junkan Galilea,

lhuwi tawilanalh yu jantu tamispay Dios.

¹⁶ Ani lapanakni yu wa lakaputs'isnicha
ixtat'ajun tala'ts'ilhcha an ay jatapulhkunu'.

Chi an lapanakni yu wa la ixma'stele'cha lhinin

ixtalak'aklat'ajun, jamapulhkunilhcha an jatapulhkunu'.

¹⁷ Akxnicha tsukulhcha lhichiwiniy ixchiwinti Dios an Jesús,
jajuniy:

—K'amap'axat'itcha mijatapast'ak'atk'an mu an ixlich'alhkat Dios
waniycha minta.

An Jesús jat'asanilh ixpumat'at'ik'an ixch'apayawnan jatanti

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Akxni waniycha ix'antachalh ixpiktu xa'alamalh Galilea,
an Jesús jala'ts'ilh ixt'uyunk'an ixch'apayawnan jatanti, wa
lhít'ala'awnin. Yu'uncha an Simón yu ixtajumpalay ma Pedro chi an
Andrés ixt'ala'ajuncha. Ixtamujuy ixpaxo'tankan an lakxkan. ¹⁹ Pus
jajuniy:

—Akilat'a'awcha, walh ixma'alhilanancha lapanakni
akla'ilhtuyaw.

²⁰ Wa chuncha yu'uncha watukan tamakawlhi an ixpaxo'tank'an
chi tat'a'alhcha. ²¹ Wanika ancha ixtala'pust'ajun an Jesús
jala'ts'impalh ixt'uyunk'an, wachu wa lhít'ala'awnin yu'uncha an
Jacobo chi Juan, ixtalakch'it'ajun ixpaxo'tank'an laka barco ali

ixpayk'an yu junkan Zebedeo, walh jat'asanilhi an ixt'uyunk'an.
²² Pus yu'uncha tamakawlh watukani an ixbarcojk'an chi an
 ixpayk'an, tat'a'alhcha an Jesús.

An Jesús jat'achiwiniy lhuw lapanakni

(Lc. 6:17-19)

²³ Ta ixlijalhi'ay an xalakaat'un Galilea ta'a'cho'o'olhi an Jesús.
 Chi ixjamasuniycha an ixchiwinti Dios an lapanakni an laka
 lakcha'a yu ixpulakta'ayxto'kan, chi ixjalhixa'alaycha an laj'oxi
 chiwinti yu masuy ixlich'alhkat Dios chi wa tuchicha ta'an'at,
 ixk'uch'uy chi chux tu'u yu jantu oxi ixjama'ank'ats'ay an lapanakni.
²⁴ Pus sawalhcha tapumispalh sta chux xalakaat'un Siria, lhuwcha
 ta'an'anini ixtalhicha'aniy, yu intacha ixtaxkaniy, yu ixlakpach'apata
 makxkay'un, yu wa ixniy chi yu wa ixtalaklakalhtukulun, pus
 ixjak'uchuycha. ²⁵ Wanajcha lhuw lapanakni tach'a'o'alh, yu
 ixtamintachalh xalakaat'un Galilea, chi xalakaat'un Decápolis, chi
 jamacha'an Jerusalén, chi xalakaat'un Judea chi yu ixlitapiktutamcha
 ixtawilananchalh an ayxkan Jordán.

Oxi la'lhamap'a'sin

5 Akxni la'ts'ilhi li wanajcha lhilhuw an Jesús, tama'ast'alhcha
 a'stitawk'a, anchacha sa' tawlhchalh chi tala'cha'alhcha an
 ixt'alhtanan. ² Pus tsukulhcha jamasuniy, jajuniy:

Tichini yu talaj'achancha

(Lc. 6:20-23)

³—Oxi para yu'uncha an yu la ixtakuwink'an tajakilhpatinijk'atsay,
 mu yu'uncha ixnawink'ani an llich'alhkat an lakt'iyán.

⁴ Oxi para yu'uncha an yu talaj'alhun, mu yu'uncha
 kajama'oximaj'ayakana'.

⁵ Oxi para yu'uncha an yu jantu ta'ayajk'atsay, mu yu'uncha,
 ix'anunk'ani kajuna an lakaat'un.

⁶Oxi para yu'uncha an yu sawalhcha talakask'in li ka'ilhtukalhi yu Dios lhinajun,^a mu yu'uncha kajama'an'achakana'.

⁷Oxi para yu'uncha an yu tajamapayninin, mu yu'uncha kajamapaynikana'.

⁸Oxi para yu'uncha an yu stalan'a ixjalhunutk'an, mu yu'uncha katala'ts'ina Dios.

⁹Oxi para yu'uncha an yu talhipuxkawniy li wa sa'cha katawlakalh, mu yu'uncha ixjas'at'an Diosi kajajunkana'.

¹⁰Oxi para yu'uncha an yu jalhimama'alh'ajnikan li ta'ilhtuy an yu lhinajun Dios, mu yu'uncha ixnawink'ani an lhich'alhkat an lakt'iyen.

¹¹Oxi para uxitnani akxni ixlakata li kilakiklaka'iyaw wa tani k'alhich'iwink'ana'itcha masi yu jantucha sawalh chi k'alhit'ama'ch'ap'uk'ana'it. ¹²K'alaj'ach'ant'it, mu an yu k'alhajaxt'uya'it an lakt'iyen yucha ay chi wachu chuni jalhitama'chapukalh an yu p'ulhnajcha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Xamatsat lakaat'un

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³Uxitnan tachanu xamatsat ani lakaat'un. Pero li kama'ats'an'alhi is'o'onti an matsat, ¿tasicha kalhis'o'ocho'okana'a? Jantucha lay, pus yucha kamaj'ankanacha, chi wa tichicha kaputayaya'.

Xajatapulhkunu an lakamunulhpa'

¹⁴Uxitnan xajatapulhkunun an lakamunulhpa'. La'atam la'acha'an yu a'stitawk'a wilhchalh jantu lay tats'e'a. ¹⁵Chi jantu makilhukani la'atam pumaklhku para li wa ka'a't'alh'ulakalhcha laka cajón, yucha muk'akanha tan talhman para li an yu tatanumanalh laka cha'a kajamapulhkunilhcha. ¹⁶Wachu chuni uxitnan, k'a'ilht'ut'iti li an mijatapulhkunuk'an katapulhkulhi la ix'ukxlapuk'an an lapanakni, para li katala'tsilhi an yu oxi ilht'uyat chi katanawli li ayi an minPayk'an yu wilhchalh an lakt'iyen.

^a 5.6 Ani lhichiwiniy yu talakask'in li ka'ilhtukalhi yu Dios lhinajun, tachanu yu sawalhcha tachawaniy u sawalhcha takixixa.

An Jesús masuy an lhamap'a'sin

¹⁷ Jant'u kana'unt'it li sna ikmintacha ilhtunu li jantucha kalhitapalalhi an ixlamap'a'sin Moisés chi an tacha ixtamasuy an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, jantu yu ikla'minta. Kit'in ikminta muktaxtunu tuchini yu jumputuncha sawalh an lhamap'a'sin.

¹⁸ Kit'in sawalhi ani yu klajunaw, an lakt'iyán chi an lakaat'un, layi ka'ukla'olh. Pero masi wa la'atamcha punto u masi wa la'atamcha jats'o'nut jantu katima'osunikalhi an lhamap'a'sin, sta akxni kalaktapasa'oyacha yu kalaktapasaya'. ¹⁹ Xliyu li yu jantu ilhtuyi wa tanyuchacha tacha an najunta an lhamap'a'sin, masi yu wa lakat'ikt'icha lhamap'a'sin, chi chunchacha jat'alamasuniy an ali'in lapanakni, wanaj wa xalakat'ikt'i kajunkananta awint'i laka lhigh'alhkat lakt'iyán. Pero yu ilhtuyi an lhamap'a'sin chi jat'alamasuniya an ali'in, yucha xa'ayi kajunkananta awint'i laka lhigh'alhkat lakt'iyán. ²⁰ Chi iklajunaw li jant'u jap'u'iniyat'iti an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin para palaycha oxí k'a'ilht'ut'it an yu Dios lhinajun, jant'u k'at'it'anuchi'it'iti an laka lhigh'alhkat anu lakt'iyán.

An Jesús jamasuniy ixlakata an talh'amti

(Lc. 12:57-59)

²¹ Asmatt'atcha li an yu ma'anchacha ixtat'ajun yu t'a ixjalhila'ts'inat'it jajunikalh: “Jant'u k'at'ijama'ninint'it, yu kajama'ninina yucha kalhitawk'aya an tala'alhin.” ²² Pero kit'in klajunaw watichicha yu t'alama'talh'aman ixt'ala'ajun kalhimama'alh'ajnikana'. Chi watichicha yu kaxkayaj juna ixt'ala'ajun kalhimama'alh'ajnikana'. Chi yu kajuna ixt'ala'ajun, wa tontojk'at'i, yucha layi kamak'ankalh la xajikmi la'nin.

²³ Xliyu li lhit'ant'a mi lha'ulan tan ma'axta'kan ch'i anch'ach'a p'ast'ak'a li mint'ala'ajun talh'amniyan, ²⁴ k'amak'awi amilha'ulan an la ixlakapu an tan ma'axta'kan, chi k'ap'inchicha p'ulhnaj t'ala'oxamixnini amint'ala'ajun. Chi ixli'astan k'at'anch'o'oya'acha chi k'ama'anxt'a'a'acha amilha'ulan. ²⁵ Watukan k'at'alats'awalat'i li tu'u yu wa t'ala'ayan akxni laka tjika t'awnat, jantu junita kama'axta'niy

amint'ala'ay la ixmakni juez, chi an juez kama'axta'niy la ixmakni an policia chi k'amalakhchajuncha. ²⁶Kit'in sawalhi ani yu ijkanan li anch'a jant'u k'at'it'axt'u li jant'u map'alh'o'oy chux.

An Jesús jajuniy li jantu oxi wa aya lakan

²⁷'Uxitnan asmatt'atcha li nawkalh li: “Jant'u k'at'it'at'amat'i yu jant'u t'at'a'un.” ²⁸Pero kit'in klajunaw masi yu wa la'ts'inka xamati t'aku chi li sk'unla'ts'incha li wa laycha kat'atamalh, tachanu t'atamalhcha, mu pastakhicha yu jantu oxi la ixjalhunut.

²⁹'Xliyu li sna an yu oxi mila'chulh ma'ilhtuyani tala'alhin, k'at'ap'axt'u ch'i k'amaj'acha. Mu palay oxi li wa lakats'uniy an milakatunaj k'ama'ats'an'at'i, walh jantu li chux an milakatunaj kamak'ankalh la'nin. ³⁰Chi li an yu oxi mimaka ma'ilhtuyani tala'alhin, k'ach'a'xmaj'a ch'i ma'atch'a k'amaj'a. Mu palay oxi li wa lakats'uniy kats'an'alh an milakatunaj, walh jantu li ta milhi'ay k'amak'ap'ink'a laka la'nin.

An Jesús masuy ixlakata an lamakawt

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹'Wachu nawpalakalh: “Wa tichicha yu kamakawna ixt'iwi, ka'ilhtulh la'atam jalhiki tan tasuy li kamakawnacha ixt'iwi'.”

³²Pero kit'in klajunaw, wa tichicha lapanak yu makajun ixt'iwi, li jantu wa xamaticha t'atamalh, tachanu wa tisamaka'ancha apaliji li kat'atamalhcha xamati lapanak. Chi an yu t'atsukuy xamati t'aku yu makawkanta wachu tala'alhincha ilhtuy.

An Jesús jajuniy li jantu oxi jurarlakan tu'u'

³³'Atumpaj wach'uch'a asmatt'at'iti li jajunikalh an yu ma'anchacha ixtat'ajun: “Jant'u k'at'ijurarlat'i yu jant'u k'at'i'ilht'u sawalh. K'a'ilht'unini an Dios yu jurarlaniy li k'a'ilht'uniya'a.”

³⁴Pero kit'in klajunaw: Jantu k'is tu'u k'ap'ujurarlat'it. Jant'u k'ap'ujurarlat'iti an lakt'iyen, mu ancha tan wilhchalh an Dios. ³⁵Ch'i jant'u k'ap'ujurarlat'iti an lakaat'un, mu ancha tach'atay. Ch'i jant'u k'ap'ujurarlat'iti an la'acha'an Jerusalén, mu yucha ixa'acha'an an ay Jamach'alhkat Dios. ³⁶Chi ami'a'tsulh jant'u k'at'ip'ujurarna,

mu jant'u lay k'at'ililt'u sut'ut'u u ts'iti masi wa ma'atamcha ami'ay. ³⁷“Chun” u “jantu” wa k'ana'unt'it, mu yu palaycha wa t'ala'maka'ankan chiwinkan, tan jantucha oxi jatapast'ak'ati minachalh.

**An Jesús jamasuniy an lapanakni
tani lhit'alakancha akxni wa xamati xkayan**

(Lc. 6:29-30)

³⁸'Asmat'atcha li nawkalh: “Li xamati lakt'ilhiniy ixla'chulh apumatam wachu kalakt'ilhinikalh chi li xamati lakt'ilhiniy ixtatsalat apumatam wachu kalakt'ilhinikalh.” ³⁹Pero kit'in klajunaw: Jant'u k'at'alasat'iti an yu sawalh ay junita. Apalij li xamati la'xtisayan mintala'xtitam, k'ala'xt'ip'inip'alhi an mintala'xtitam. ⁴⁰Chi li yu wa t'ala'ayan chi maxtuniyani mixkuju wach'u k'axt'a'nini aminkutun. ⁴¹Chi li xamati asi malhi'aniyan tu'u tak'uk'at tam mil metro ixlima'at, la'at'uy mil metrojo k'at'alhip'i. ⁴²Yu sk'iniyani tu'u, k'axt'a'nin, chi yu mach'isk'iniyan tu'u, jant'u k'a'uni li jantu.

K'ajamap'aynit'i masi yu jantu tala'ts'imputunan

(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³'Asmatt'atcha li nawkalh: “K'amap'ayniya'a wa tichicha mint'alapanak, pero yu mint'alaxkay, k'axk'aya'a.” ⁴⁴Pero kit'in klajunaw: K'ajamap'aynit'iti masi yu jantu tala'ts'imputunan, [uxitnan oxi kajaxa'alat'it an yu wa xkayaj tajunan, oxi k'ajala'ts'int'it an yu wa taxkayan] chi k'ajalhit'ap'aynit'iti an yu wa talhitama'chapuyan, ⁴⁵para li chuncha k'a'unt'iti ixjas'at'an amimPayk'an yu wilhchalh anu lakt'iyen. Mu yucha ilhtuy li kataxtulh an wilhchan para ta lhichux, masi yu wa ay tajunita chi yu oxi lapanakni. Chi yucha makmin xkan para ta lhichux, para yu oxi lapanakni chi masi yu wa ay tajunita. ⁴⁶Mu li wa yu tat'alamapayniyani jat'alamap'ayniyat'it, ¿t'isunch'a k'ala'a'iya'it chuncha? ¿Chu jantu wanajcha chuni talay an yu talaklhach'inin tanlhun? ⁴⁷Chi li wa yucha amijat'ala'awnink'ani jala'axa'alayat'it, ¿t'anyuch'a yu t'amch'a ilht'uyat'iti? Wanajcha

chuni talay an yu jantu tamispay Dios. ⁴⁸Uxitnan ts'awjch'a k'ats'uk'ut, tacha ts'awj t'ajun amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyán.

Jant'u k'alhich'iwini li t'u'u xt'a'a

6 'K'ajalajk'ats'anant'it, jant'u k'a'ilht'ut'iti tanlhun yu oxi para li wa sawalhch'a k'ala'ts'ink'ant'it. Yu chuncha talay jantu tu'u kati'jaxta'nilh an yu wilhchalh lakt'iyán kimPayk'an. ²Xliyu akxni xt'a'a tu'u, jant'u k'ajamak'ats'aanin. Tacha talay ali'in an laka lakcha'a yu puta'ayxto'kan u an laka lajcalte, wa xliyu li wa oxicha kajalhichiwinkalh. Yucha klajunaw wa x'amani katala'a'iya'. ³Uxint'i akxni xt'a'a tu'u, jant'u k'a'uni xamati masi yu sawalhch'a oxi t'alalhip'in. ⁴Para li jantu xamati kak'atsaalh li t'u'u xt'a'a, pero amimPay yucha la'ts'ini masi yu wa la'asa', pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

An Jesús jamasuniy tani lhitapaynikancha

(Lc. 11:2-4)

⁵'Ch'i akxni t'ap'ayniy jant'u k'alat'i tacha an yu wa talaycha, mu yu'uncha talaktayaycha an tan pula'ta'ayxto'kan cha'a chi an la ixla'ma'ats'astunuxni calle anchacha tatapayniy para li kajala'ts'inkalhcha. Yucha klajunaw wa x'amani katala'a'iya'. ⁶Uxint'i akxni t'ap'aynini amimPay yu jantu tasuy, k'at'ala'at'ich'awt'anut'i la mincha'a', mu yucha la'ts'ini masi yu wa la'asa', pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

⁷'Ch'i jant'u wa sawalhch'a a'lhuj, a'lhuj k'anawi yu na'un akxni t'ap'ayniy, tacha talay an yu jantu tamispay Dios, mu yu'uncha tanajun li sna chunchacha kaja'asmatnikana'. ⁸Jant'u ch'uni k'alat'it tacha yu'uncha, mu an Dios yucha k'atsaycha t'uch'ini ma'lht'ask'iniyatcha masi jant'uk'a' sk'iniyat'it. ⁹Uxitnan ch'unch'uniya kat'ap'ayniya'it:

Kimpay, uxint'i yu wilhchi lakt'iyán, aminta'a'ut stalan'a kala'ts'inkalh.

¹⁰Kamakachilhi amilhich'alhkat.

Ani lakaat'un chunchacha kawalh t'ach'a yu uxint'ich'a oxi lhiwilay, t'ach'a ilht'uyachi an lakt'iyán.

¹¹ Akilaxta'niwi yu ak'uw chaway, yu lhilhij
ikma'lhtask'iniyaw.

¹² Chi akilamala'mixiniwi kintala'alhink'an tacha
ijkamala'mixiniyaw wachu yu jantu oxi tu'u
kinta'ilhtuniyan.

¹³ Chi jantu akilamakajuwi li akintalhila'ts'intanakan,
akilama'alhtaxtuwi tan jantu oxi, [mu uxint'i
ayk'at'i, chi uxint'i ch'alhk'atnan ch'i lhina'un, wa
tawanancha kajuna'.]

¹⁴ Mu uxitnan li jamala'mixiniyat'iti yu ta'ilhtuniyan
tu'u tala'alhin, wachu katamala'mixiniyani mintala'alhink'an
amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyani. ¹⁵ Pero li jant'u
jamala'mixiniyat'it, wachu jantu katitamala'mixinini a mimPayk'an
mintala'alhink'an.

An Jesús lhichiwiniiy ixlakata akxni lhitask'ajakan wayt

¹⁶ Ch'i akxni lhit'ask'ajay jant'u wa'in, jant'u wa t'ach'a
t'a'oxila'alhiych'a k'alat'i, tacha talay an yu jantu ixlisawalh,
mu yu'uncha chuncha talay ma wa kajala'ts'inkalhcha li
talhitask'ajat'ajun ixwaytk'an. Yucha klajunaw jantu lhitapalay.

¹⁷ Uxint'i akxni lhit'ask'ajay mi wayt, jant'u k'alhimasut'i, k'asp'uyj
akt'u'uk'a ch'i k'ala'p'uch'a'acha. ¹⁸ Para li jantu katala'ts'ini li
lhit'ask'ajat'a'un mi wayt, pero amimPay yu wilhchalh lakt'iyani
yucha la'ts'inan, pus yucha kaxta'niyani tu'u yu katala'ts'ina ali'in.

Oxi laktanlhun an lakt'iyani

(Lc. 12:33-34)

¹⁹ Jant'u wa st'akch'a k'alhits'uk'ut'iti mintumink'an ani lakaat'un,
mu ani talaj'ats'iya xatsapulh, chi laj'alhuni an tanlhun chi layi
tapala'pusa yu ta'alhajuy. ²⁰ K'alalhawat yu laj'oxi tanlhun an
lakt'iyani, tan jantu laj'alhun chi tan jantu laj'ats'iy xatsapulh, chi tan
jantu xamati ja'alhawana'. ²¹ Mu t'anch'unch'a yu k'alhits'uk'uya'it
laj'oxi mintanlhunk'an wachu ani katsukuya amijalhunutk'an.

Xamaklhku an lakatunaj

(Lc. 11:34-36)

²² 'An la'chulh yucha xamaklhku an lakatunaj, xliyu li amila'chulh oxi, chux amilakatonaj kalhitsuku'oya jatapulhkunu'. ²³ Pero li amila'chulh wa ay junita, chux amilakatonaj lakaputs'isni tan t'ajun. Xliyu li sna lakaputs'isni an t'an t'a'un, jantu tu'u yu ay lakaputs'isni alimpalay.

Dios chi an tumin

(Lc. 16:13)

²⁴ 'Jantu xamati lay ixt'uyunk'an patronin jat'atapatsay, mu an pumatam jantu oxi katila'tsilh, chi an pumatam chun, u an pumatam kakiklaka'iya, chi an pumatam jantu. Jantu lay wa ayxtam t'atapatsakan Dios chi an tumin.

An Dios jalhist'ak'a an ixjas'at'an

(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Xliyu klalhijunaw: Jant'u k'alhak'ap'up'it'iti amijatsukuntik'an, t'uch'ini k'a'uya'itcha ch'i t'uch'ini k'a'ot'a'itcha, ch'i t'uch'ini k'ala'ch'iya'itcha la milakatonajk'an. Mu an jatsukunti palay lhitapalay, an wayt jantu, chi an lakatunaj wachu palay lhitapalay an la'ch'it jantu.

²⁶ 'K'ajala'ts'int'it an ts'o'on, yu'uncha jantu tach'an chi jantu tajax'anan chi jantu talhit'ajuni ixmulht'a'ak'an tan katama'alh ixjax'antik'an, walh an yu wilhchalh lakt'iyen mimPayk'an, jamaway. ¿Ch'u jant'u p'alay lhit'ap'alat'iti uxitnan chi an ts'o'on jantu? ²⁷ Chi masi sawalhh'a k'ajat'ap'ast'aknant'it, ¿tisiyuchacha lay k'is kalhimo'slaya ixta'ayati?

²⁸ 'Amila'ch'itk'an wach'u jant'u k'alhak'ap'up'it. K'ajala'ts'int'it an xanti tacha tata'ayay, yu'uncha jantu tatapatsay chi jantu tasiwnin. ²⁹ Walh an Salomón jantu a'tami chuncha oxi mala'ch'inilh tacha an xanti, masi yucha lhuwi ixlakhit'ajun oxi ixlaktanlhun. ³⁰ Chi li an Dios chuncha jamala'ch'iniy an jach'itin an tan wa jalhi'aycha tala'ajunta, chi lhiy jala'xawapalhkancha, ¿pus tasu li uxitnan jantu

palaycha oxi katamala'ch'iniyani? ¿Wa jant'u t'uk'ancha k'iklak'a'iyat!
³¹ Xliyu jant'uch'a k'ap'ast'akt'iti t'uch'ini k'a'uya'itcha, u t'uch'ini
 k'a'ot'a'itcha u t'uch'ini k'ala'ch'iya'itcha. ³² Yu chuncha talay
 yu'uncha an yu jantu tamispay Dios, pero uxitnan amimPayk'an anu
 lakt'iyani k'atsaycha t'uch'ini ma'lht'ask'iniyatcha. ³³ Yucha p'ulhnaj
 k'ap'uxka'ut an ixlich'alhkat Dios chi oxicha k'at'a'aklats'uk'ut,
 walh chux an ali tanlhun wa katar'axta'niyancha. ³⁴ T'uch'a
 sawalh k'ap'ast'akt'iti yu para lhiyka', mu para lhiy ka'alina yu
 kalhkapu'ankana'. Tamin wilhchan lhimini yu lhilhkapu'at.

Jant'u k'ajalhimuk'a an ali'in tu'u'

(Lc. 6:37-38, 41-42)

7 Jant'u k'ajalhimuk'at'iti li tuchini ta'ilhtutacha ali'in para
 li an Dios wachu jantu katalhimuk'ani t'uch'ini ilht'ut'at'cha
 uxitnan. ² Mu t'ani jalhimuk'ayatcha an ali'in wach'u ch'uni
 k'alhimuk'ak'ana'it. Ch'i t'ani p'alhk'ananatcha, wach'u ch'uni
 k'ap'ulhk'ak'ana'it. ³ ¿Chi t'asich'a li la'ts'iniyacha an laktanun lakat'ikt'i
 jamakxtalh amint'ala'ajuni, chi uxint'i jant'u la'ts'ini an p'amj
 laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ⁴ ¿T'asu li uniyacha amint'ala'ajun:
 “Aklakpumaxtuyani an lakat'ikt'i jamakxtalh”? ¿Chi uxint'i jant'u
 la'ts'ini an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ⁵ ¿Uxint'i wa
 na'uncha! P'ulhnajch'a k'alakp'umaxt'uk'a an p'amj laktanuman
 a'tolo'ontawlhana', walh ch'unch'a laych'a k'alakp'umaxt'uya'a an
 laktanun lakat'ikt'i jamakxtalh amint'ala'ajun.

⁶ Jant'u k'ajaxt'a'nit'iti yu ixnawin Dios an x'oyun, jantu junita
 katatala'asp'itchalh chi katalakts'ak'a'ulan. Ch'i jant'u k'ajaxt'a'nit'iti
 an p'axnin yu la'lhuw ixtapalh,^a jantu junita katalakputayalh.

K'ask'int'it, k'ap'uxk'a'ut'it chi k'alak'ap'usat'iti an malhticha

(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ K'ask'int'it, walh k'axt'a'nik'ana'it'it, k'ap'uxk'a'ut'it, walh
 k'ala'ch'ip'ina'it, ch'i k'ach'iwinint'it, walh k'amat'i'anik'ana'it. ⁸ Mu

^a 7:6 Español “perlas”.

wa tichicha yu sk'in, xta'nikan, chi yu puxkajuy, la'cha'an, chi yu chiwiniy, mati'anikan.

⁹Mu jantu xamati lapanak li pumatam ixjas'at'a sk'iniy pan kaxta'nilhcha chiwx. ¹⁰U li sk'iniy jatanti, kaxta'nilhcha tsapulh. ¹¹Pus masi ay unt'at'it layi jaxt'a'niyat yu laj'oxi tanlhun mi jas'at'ank'an, ¿tasicha li an yu wilhchalh lakt'iyen minPayk'an jantu palaycha kajaxta'niya laj'oxi tanlhun an yu task'iniya?

¹²Xliyu t'ach'a lak'ask'inat'iti li k'a'ilht'uk'ant'it, wach'u ch'uni k'aja'ilht'ut an ali'in, mu chuncha najun an ixlama'p'a'sin Moisés chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Put'ikt'i maticha

(Lc. 13:24)

¹³'An tan wa put'ikt'i malhticha k'ap'ut'anut'it, mu an tan pu'ay malhticha chi an tan pu'ay tij, ancha tan puts'an'akan, walh lhuwi yu ancha taputanuy. ¹⁴An tan wa put'ikt'i maticha chi tan wa put'ikt'i tij, yucha yu pula'cha'ankan jatsukunti, walh wa lakats'uniya yu tala'cha'an.

An lapanakni ixlakatijlak'ani japumispakan

(Lc. 6:43-44)

¹⁵'K'ajalajk'ats'anant'it, mu katala'cha'anani yu jantu ixlisawalh ixchiwinti Dios talhichiwiniy. Tacha an borrego'nin jantu ta'at'ajnanani katalaya', pero ixpulaknik'an ma'tilin yu taja'unanan. ¹⁶Yu'uncha k'ajap'umisp'aya'it'it tani talaycha. Tacha a'atam k'iw, xajatawk'ati pumispakan. An uva jantu layi aktip'uxlicha lakalhtukunan chi an higo jantu layi aktip'uxlicha lakaxt'it'inaj. ¹⁷Watuchicha k'iw yu oxi, oxi tawk'aniy xajatawk'at, pero yu jantu oxi k'iw, wachu jantu oxi an xajatawk'at. ¹⁸An yu oxi k'iw, jantu layi jantucha oxi xajatawk'at katitawk'anilh, chi an yu jantu oxi k'iw, jantu layi katitawk'anilhcha oxi xajatawk'at. ¹⁹Wa tuchicha k'iw yu jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at, ticha'xkan chi la'xawakanha. ²⁰Pus tani talaycha an ali'in chuncha k'ajap'umisp'aya'it'it.

Jantu lhichuxi katila'cha'ankalh Dios

(Lc. 13:25-27)

²¹ 'Jantu ixchuxk'ani katitacha'alh an tan ch'alhkatnan Dios, masi yu kintajuniy, Jamach'alhkat, Jamach'alhkat. Wa yu'uncha an yu ta'ilhtuy sawalh tacha an najun an kimPay yu wilhchalh lakt'iyan. ²² Akxni ajkasakxtununacha, ixluwk'ani yu akintajuna: “Jamach'alhkat, Jamach'alhkat ¿chu jantu iklhichiwiniwi minchiwinti, chi ijgak'uch'uwi la minta'a'ut yu ixtala'apaxt'o'a makxkay'un chi tanlhuncha ali yu la'lhi'a'nini k'ilhtuw la minta'a'ut?” ²³ Kit'in akxni ajkajuna: “Ix'ilhtunan tala'alhin, jantu iklamispayaw, k'ap'inchi'itcha.”

Cha'a yu yawkanta la ix'ukxni kukuj chi yu la ix'ukxni chiwx

(Lc. 6:47-49, Mr. 1:22)

²⁴ 'Yu asmat'a kinchiwinti chi ilhtuy, jalakpastaknan. Tachanu oxi yajuy an ixcha'a la ix'ukxni chiwx, ²⁵ walh laniy masi kamilh p'as xkan chi kaja'a'muxtunulh chi kalalh p'as un, jantu katita'a'talhi an ixcha'a', mu an ixjach'aja chiwx. ²⁶ Pero yu ki'alha'asmat'a chi jantu ilhtuy, tachanu xamati lapanak yu wa tonto yu mach'atalh ixcha'a wa la ix'ukxni kukuj. ²⁷ Akxni milh p'as xkan, chi ja'a'muxtunulh chi lalh yu p'as un, p'asi talakanuchalh an laka cha'a', juluklh ta'a'talh wanaj talakt'ilhi'olh.

²⁸ Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, ixtalhi'a'niycha tacha an ixmasuy, ²⁹ mu yucha ixjamasuniy tacha yu lhit'ajun lhich'alhkat sawalh, jantu wa tacha an xamaestrojnincha lhamap'a'sin.

An Jesús k'uch'ulh yu ixlakap'uch'ita

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

8 Akxni ta'alhtajucho'olhcha an a'stitawk'a an Jesús, lhilhuwi ixch'a'o'akanta. ² Chi tichiyucha lapanak la'cha'alhcha an Jesús, wanajcha ixlakap'uch'i'ojota, chi tatso'ottanilhcha la ixlakapu, juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, li sna ak'ink'uch'up'ut'u, ak'ink'uch'ut'ika'.

³ An Jesús lats'awalalhi an ixmaka chi lakpach'apachalhcha, juniy: —Chun, k'at'ala'a'oxit'icha.

Wa akxni wak tala'a'oxilh. ⁴Wa chuncha an Jesús juniy:

—Jant'u xamat'i k'a'un wa k'ap'inchicha talakasunini an sacerdote, chi k'alhip'ina'acha milha'ulan tacha lhinawlh a Moisés, para li katak'atsaa'olhi an sacerdotejnin.

An Jesús k'uch'ulh pumatam ixma'tsuku capitán

(Lc. 7:1-10)

⁵Akxni cha'alhcha la'acha'an Capernaúm an Jesús, ancha la'cha'alh pumatam ixcapitank'an soldadojnin de Roma, an capitán ixtapayniniycha an Jesús, ⁶ixjuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, an kima'tsuku wa lakalhtukulun, p'asi ta'an'ay, wa malhcha an kincha'a'.

⁷An Jesús juniy:

—Ak'ana k'uch'unu'.

⁸Pero an capitán juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat Jesús, jantu k'is ikt'acha'ani li k'at'anuchi an kincha'a', wa k'anawcha sta aniya li kata'oxiya, kata'oxiyacha.

⁹Ijk'atsay, mu iklhismanita akxni tu'u kintalhiyuniy an yu palaycha xalaj'ajin. Chi kit'in akxni xamati soldado ijuniy li ka'alh inta, an, chi li kamilh, min. Chi li tu'u iklhiyuniy an kima'tsuku, ilhtuy. Xliyu iklhik'atsay li uxint'i layi ka'una'a an ta'an'at li kamakawlhcha an kima'tsuku'.

¹⁰An Jesús, lhi'a'nilhcha akxni chunchacha alha'asmatlhi, chi jajuniy an yu ixtach'a'o'ata:

—Jantu xamati masi an xalakaat'un Israel akla'cha'alh xamati yu chuncha jakiklaka'inin. ¹¹Pero chunchacha yu katapasaya', ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa kata'alina lapanakni tacha ani capitán yu katat'a'ana tawlhnnin an Abraham chi an Isaac chi an Jacob, an la ixlich'alhkat Dios. ¹²Chi apalij an yu ancha ixta'alh tawlhnnin, kajamak'ankana ma'spa tan lakaputs'isni, ancha kastak laj'alhunkana chi wa xwat'at'acha kalaktasat'awkana'.

¹³Wa chuncha an Jesús juniy an capitán:

—K'ap'inch'o'ochicha, t'ach'a an k'iklak'a'it'i chunchacha walh.

An ixma'tsuku wa akxni ta'oxilh.

An Jesús k'uch'ulh an ixput'icha'o'olh Pedro

(Mr. 1:29-34; Lc. 4:38-41)

¹⁴ An Jesús la'cha'alhi la ixcha'a an Pedro, walh an ixput'icha'o'olh Pedro ixmalh la ixputamat, wa stakcha ixch'apata yu alhp'as iskakat.

¹⁵ Pus an Jesús ma'ch'apachalh, walh makawlhi an alhp'as iskakat, chi ostayacho'olhcha tsukulhcha jamaway.

¹⁶ Chi akxni tats'isilhcha lhuwi jalhicha'anikalh an Jesús yu wa ixtalakpach'apay makxkay'un chi yu wa ixtala'ta'an'ay, walh wanaj jak'uch'u'olhi la ixchiwinti. ¹⁷ Chunchacha tapasalh para li kawalhi tacha an ixnajunta Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh: “Yucha lhi'an'olh an kinta'an'atk'an chi an kima'alh'ajnatk'an.”

Yu ixtach'a'o'aputun an Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Mu la'ts'ini an Jesús li lhilhuwi ixla'acho'oyanikalh, pus jajuniy an ixt'alhtanan li an ixtapiktutamcha lakxkani kata'alh. ¹⁹ Pumatam an yu ixtalajk'atsay lhamap'a'sin la'cha'alh, juniy:

—Maestro Jesús, wa t'anch'unch'a k'ap'ina'a akt'a'anan.

²⁰ An Jesús juniy:

—An zorrainin talhit'ajuni ixcha'ak'an chi an ts'o'on talhit'ajuni ixpamaj'ank'an. Pero kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak jantu inta ikmast'ak'ay ki'a'tsulh.

²¹ Pumatam ixt'alhtana jumpalay:

—Jamach'alhkat Jesús, kachajcha p'ulhnaj ikti'an maknunu an kimpay.

²² An Jesús alhtaylh:

—Ak'inch'a'o'acha. K'amak'awcha, kachajcha tamaknulhi ixjaninink'an an janinin.

An Jesús wanaj sa' ulalhi yu p'as ixlay xkan chi un

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ An Jesús tat'atajulhcha an ixt'alhtanan an laka barco. ²⁴ Walh an lakxkan tsukulhcha lay p'as un, chi p'as xkan, wa milh, milhcha

ixlayi an lakxkan, an barco ixtalak'aknuputuncha. An Jesús ilhtatay.

²⁵ Pus tala'alhi an ixt'alhtanan tamakujulh, tajuniy:

—¿Jamach'alhkat Jesús, akilama'alhtaxtuw ka aklakniyawcha!

²⁶ Yucha jajuniy:

—¿T'asu li lakt'alhananatcha? Jantu ayi mijakiklaka'intik'an.

Wa chuncha, an Jesús tayalh chi jalaj'aymalhi an un chi an alamalh, pus wanaj sa' tatawilh. ²⁷ Pus an lapanakni ixtalhi'a'niyicha, ixtalajuniy:

—¿Tisiyuchacha lapanaki aniya, li masi an un chi an alamalh ta'asmatniya?

Lapanakni jamacha'an Gadara yu ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Akxni an Jesús cha'alhcha an ixtapiktutam lakxkan, la ixlakaat'unk'anacha yu jamacha'an Gadara, japaxto'lhi ixt'uyunk'an yu ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un. Kampusantojo ixtaminachalh, sawalhcha ixta'at'ajnan, jantu lay k'is xamati ixpula'pusa ancha.

²⁹ Tajuniy an Jesús:

—¿Tasicha kla'ilhtuyawi Jesús, isTs'alh Dios? ¿Kilamintawcha mama'alh'ajninini masi jantuka' ixpaku'?

³⁰ Lanan ma'at an tan ixtayanalh yu'uncha, lhuw p'axnini ixta'exwayt'ajun. ³¹ Pus tatapayniniyicha an Jesús an lakmakxkay'un, tajuniy:

—Li akilatamakxtuyaw akilamakawniw ajkaputanuw an p'axnin.

³² An Jesús yucha jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha.

Pus tamakawlhcha an lapanakni, yu'uncha an p'axnincha taputanulh. Walh an p'axnin jululu ta'an'olh tan wanaj a'talhman la xipiktu an lakxkan chi tata'aj'aju'olh talaj'aksk'anj'u'olh.

³³ An yu ixtalhist'ak'a an p'axnin, watukan talakats'alaj'alhi an la'acha'an, ixtalaknajuncha tani tapasalhcha. ³⁴ Pus wanaj tala'cha'an'olhi an Jesús, chi sa'cha ixtala'ts'in, chi tatapayninilhcha li kataxtucho'olhcha an la ixlakaat'unk'an.

An Jesús k'uch'ulh pumatam yu ixlakalhtukulunta lapanak

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

9 Wa chuncha tajulhcha laka barco an Jesús, tapiktutamcha alh, la ixla'acha'ancha cha'alh. ²Ancha tach'ixlich'a'anilh la ixputamat pumatam yu ixlakalhtukulunta. Chi jala'ts'inch'a li tajakiklaka'inin, pus juniy an yu lakalhtukulunta:

—Oximaj'ayi k'a'unt'i, kints'alh, amintala'alhin ikmala'mixini'oyan.

³Wa chuncha ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin yu ancha ixtayanalh ixjapula'chiwinkancha, ixtanajun: “Ani wa aya juniya Dios.” ⁴Walh an Jesús yucha ixjak'atsaaniycha tanischa ixtapast'ak'a, pus jajuniy:

—¿Tasu li wa aya jat'ap'ast'aknanatcha? ⁵¿Tampiyuchacha yu palay wa las aknawlh: “Ikmala'mixini'ojoncha mintala'alhin”, u aknawlh: “Kat'aycha, k'ap'inchicha”? ⁶Para li k'ak'ats'at'iti li an isTs'alh Lapanak layi kamala'mixiya tala'alhin ani lakaat'un (junilhcha an yu ixlakalhtukulunta): K'a'ost'aycha, k'asakt'icha amimputamat, k'ap'inch'o'ochicha mincha'a.

⁷Wa chuncha ostayalhcha an yu ixlakalhtukulunta, alhcha la ixcha'a'. ⁸Pus an lapanakni sawalhcha ixtalaktalhanajlhi'a'niy, ixtalaknajuncha li an Dios ay sawalh, chi li yucha jaxta'niya an lapanakni ix'alhp'asninti para li lay kata'ilhtulh tu'u'.

Akxni t'asanikalh an Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹Tan ixla'pust'ajun an Jesús la'ts'ilh pumatam lapanak ixjunksan Mateo, sa' ixwilh tan ixjach'inin ixlakata yu lakmapalhlhi'ankan tanlhun, juniy:

—Ak'int'ap'it'icha.

Pus yucha tayalh, t'a'alhcha.

¹⁰An Jesús ali an ixt'alhtanan jat'alakwaylhi la ixcha'a an Mateo, chi ixluwk'an an yu wachu ixtalakhach'inin tanlhun wachu ani ixtama'wilanalh, chi ali'inch'a ma'lhta'alhinin. ¹¹Walh an lapanakni yu ixjajunksan fariseojnin akxni tala'ts'ilhi an Jesús, tat'alajuniy an ixt'alhtanan:

—¿Tasu li amimaestrojk'an jat'alakwajini an yu tajach'inin chi an la'ma'lhta'alhinini?

¹²An Jesús asmatlhi, pus jajuniy:

—Yu oxi tat'ajun jantu tama'lhtask'iniya jak'uch'unu', pero an yu tata'an'ay, chun. ¹³K'ap'inchi'it laninini tuchini nawputuncha an tan najunta: “Lamapayniti iklakask'in, jantu ixma'nika jatapakxat.” Mu k'it'in jantu ikminta jat'asanini an yu oxi tat'ajun. K'it'in ikminta jat'asanini an yu ta'ilhtuy ixtala'alhink'an, para li jantucha ali kata'ilhtulh.

¿Tasu li a'tamin kalhitask'ajakalh wayti?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴An ixt'alhtanan an Juan tala'cha'alh an Jesús, tajuniy:

—¿Tasu li kitnan chi an fariseojnin a'lhuwi iklhitask'ajayaw kiwaytk'an chi amint'alhtanan jantu chuni ta'ilhtuyi?

¹⁵Yucha jajuniy:

—Jantu layi katitala'ta'oxila'alhilhcha li yu tat'ajun tan tama'xto'kan chi li ancha jat'a'aklat'ajun an yu tama'xt'o'a. Pero kamina wilhchan kajama'osunikana an yu tama'xto'lhi, pus akxni chun wachucha katalhitask'ajaya ixwaytk'an an yu jat'awaykan chaway.

¹⁶Jantu xamati lhila'ts'ap'an sast'i la'ch'it yu at'ilhcha la'ch'it, mu an yu sast'ika la'ch'it tala'atumiy, pus palay ta'exa an yu at'ilhcha.

¹⁷Chi wachu jantu pumukani yu laj'at'ilhcha jaxt'a'an yu sast'ika xaxkan uva, mu an jaxt'a'an tatan'exa chi pu'an'ojoy. Chi an jaxt'a'an ts'an'aycha. Yu sast'ika xaxkan uva laka sast'i jaxt'a'ani mujukan, chuncha wa tamcha talhitayaniy.

T'aku yu ch'apanichalh ixla'ch'it an Jesús, chi istsi tichiyucha lapanak yu ixjuncan Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸Chunchaka ixjajunt'ajun an Jesús, la'cha'alh pumatam xa'ay lapanak chi tatso'ottanilhcha, juniy:

—An kintsi wa nilhka', ak'int'ap'it'i la'ts'ini', k'alakp'ach'ap'aya'a, walh kala'awcho'oya'.

¹⁹ Pus talaktayalhi an Jesús ali an ixt'alhtanan chi tat'a'alhcha an lapanak. ²⁰ Walh pumatam t'aku yu la'akawt'uycha k'ata ixta'an'ay, wa ixmaj'an ixjak'alhni, ch'a'o'ayawlh, la ix'alhch'a pupiktuch'apanichalh an ixla'ch'it. ²¹ Mu an t'aku ixpast'ak'a, ixnajun: “Masi wa yucha an ixla'ch'it akch'apanichalh aktak'uch'uya.”

²² Pus an Jesús, tala'asp'itlhi sa'cha la'ts'in, juniy:

—Jant'u k'at'a'oxila'alhit'i, kintsi', amijakiklaka'inti p'ut'ak'uch'ut'icha.

Wa akxni ta'oxilhcha an t'aku'.

²³ Chi akxni tanuchalhcha an Jesús la ixcha'a an xa'ay lapanak, jala'ts'incha an yu ixtala's'oliy laka s'olh chi an ali'in wa t'ililicha ixtalhilaj'alhuni an jatsi'. ²⁴ Pus jajuniy:

—K'ap'inch'o'ochi'itcha, ani jatsi jantu nita, wa lhtatay.

Pero yu'uncha wa ixtalhits'i'in. ²⁵ Wa chuncha akxni jatamakxtu'okalhcha an yu ixtatanumanalh pulakni, an Jesús tanulhcha tan ixmalh an jatsi', chi ma'ch'apachalh, ostayalhcha.

²⁶ Wanajcha lajk'atsa'okalhi ta ixlijalhi'ay anchunu lakaat'un.

Jak'uch'ukalh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni

²⁷ Akxni ixti'ancho'oycha an Jesús, ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni tach'a'o'ayawlh, p'ascha tajuniy:

—¡Ists'alh David, lamapaynin, akilalhi'a'tayjuw!

²⁸ Tat'acha'alhi tan ixtawlay laka cha'a an Jesús. Pus jajuniy:

—¿K'iklak'a'iyat'iti li layi aklak'uch'uw?

Yu'uncha tajuniy:

—Chuni, Jamach'alhkat Jesús.

²⁹ Wa chuncha yucha jalaklakpuch'apalhcha, chi jajuniy:

—T'ach'a yu jak'iklak'a'ininatcha chunchacha kawalh.

³⁰ Wakcha tajalakawanalh. Chi an Jesús jajuniy li jantu k'is xamati katajunilh. ³¹ Pero yu'uncha akxni ta'alhcha, tsukulhcha talaknajuni chux an la'acha'anaxni.

An Jesús k'uch'ulh yu jantu lay ixchiwiniy

³² Akxni ta'alhcha an yu jantu lay ixtajalakawanan, talhicha'anipalh pumatami an Jesús yu wa ixla'apaxto'ta makxkay'un, jantucha lay ixchiwiniy.

³³ Pero akxni tamakxtulhcha an Jesús an makxkay'un la ixlakatunaj an lapanak, tsukulhcha chiwiniy. Pus an yu tala'ts'in ixtalhi'a'niycha, ixtalaknajun:

—jJantu a'tam chuncha la'ts'inkanta ani xalakaat'un Israel!

³⁴ Walh an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin, tanajun:

—Xliyu lay jalhitamakxtuy, mu yucha an xapay makxkay'uni t'atapatsay.

An tapatsat lhuw

³⁵ Ixkilajkila'ojoyi an Jesús an laj'ay la'acha'anaxni chi tan wa lakt'ikt'i, ixjamasuniycha an tan ixtala'ta'ayxt'o'a lapanakni an laj'oxi chiwinti yu ixlich'alhkat Dios, chi ixk'uch'uyi wa tuchicha ta'an'at, chi wa tuchicha ixma'alh'ajnatk'an an lapanakni. ³⁶ An Jesús ixjala'ts'incha li jantu xamati ixjalhist'ak'a an lapanakni, pus ixjamapayniycha. Wa tacha wa tilhcha ixta'a'pitsinin borregoynini ixtat'ajun, yu jantu xamati jalhist'ak'a. ³⁷ Pus jajuniy an ixt'alhtanan:

—An tapatsat wanaj lhuw, walh an yu tatapatsay jantu ixluwk'an.

³⁸ K'at'ap'ayninit'iti an yu jamanawin an tapatsat para li kajamakmilh aliy yu katatapatsalh.

Ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

10 Jat'asanilhi an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús chi ja'ilhtulhcha li lay katak'uch'ulh an wa tala'apaxt'o'a makxkay'un chi wa tuchicha ta'an'at, chi wa tuchicha ma'alh'ajnat.

² An ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan yu'uncha an: Simón, yu ixjumpalhkan ma Pedro, chi Andrés ixt'ala'ajuncha ani Pedro, chi Jacobo chi Juan ists'alan tichiyucha lapanak ixjunksan Zebedeo, ³ chi Felipe, chi Bartolomé, chi Tomás chi Mateo, yu ixma'ach'inin, chi Jacobo, ists'alh tichiyucha lapanak ixjunksan Alfeo, chi Lebeo yu ixtajumpalay Tadeo, ⁴ chi Simón, yu ma'partido Cananista ixjunita, chi Judas Iscariotejcha, yu an ma'axta'lhi an Jesús.

Ixli'ilhtutk'an an ixpumakawt'uyk'an

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵Ani ixpumakawt'uyk'an, an Jesús jamap'a'silhcha chi jamala'achalhcha, jajuniy:

—Tan tawilanalh yu jantu judiojnin jant'u k'at'ip'it'it, chi tan tawilanalh an jamacha'an Samaria wachu'. ⁶Yuch'a k'ajak'ip'uxk'a'ut an yu judiojnin, yu'uncha tachanu tats'an'ata borregojnin.

⁷K'ap'inch'i'it chi k'aja'unit'iti li an ixlich'alhkat Dios waniycha t'ajun.

⁸K'ajak'uch'ut'iti an ta'an'anin, chi an yu wa talaklakap'uch'ita, k'ajamala'awnit'iti an janinin chi k'ajak'uch'ut'iti an yu wa tala'apaxt'o'a makxkay'un. Ch'i t'ach'a jant'u map'alat'iti li laych'a jak'uch'ununat la ixtalakask'i Dios, wach'u jant'u k'alhach'inint'it.

⁹Jant'u k'alhip'it'iti oro, chi plata chi cobre, ¹⁰chi bolsa yu t'u'uch'a k'ap'ulhip'it'it laka tij. Jant'u k'alhip'it'iti alht'uy mila'ch'itk'an chi miwarachijk'an chi mimpalikk'an, mu yu tapatsay kaxta'nikana wayt chi watuchicha ma'lhtask'iniy.

¹¹'Chi wa t'anch'unch'a k'ach'ip'ina'it ay la'acha'an u tan wa lakat'ikt'i, k'ap'uxk'awya'it ixcha'a xamati yu oxi lapanak ch'i wa anch'ach'a k'at'awla'it, sta akxni k'ap'inch'o'oya'itcha lakatam la'acha'an. ¹²Li akxni t'anuyatcha an laka cha'a para li lay anch'a k'at'amak'a'unt'it, k'ajala'axa'alanant'it. ¹³Chi li an yu ancha tawilanalh laka cha'a tat'acha'ani li katala'a'ilh an oxi jatawlhnat, anchacha katamakawna', pero li jantu, jantu katitamakawlh. ¹⁴Li inta la'acha'an u laka cha'a jant'u la'a'ik'angat'it ch'i jant'u asmatnip'ut'unk'angat'iti minchiwintik'an, k'at'axt'ut'it chi k'alakch'ank'alhap'uxk'ant'iti an po'xmi. ¹⁵Anchunu la'acha'an u laka cha'a o'sliyancha li palay kaxta'nikana lhima'alh'ajna akxni kajasakxtununa an Dios, walh masi palay jantu an xalakaat'un Sodoma chi an xalakaat'un Gomorra.

Kas'alajnankalh

¹⁶'Kit'in klamak'anaw tacha borregojnin tan t'o' tat'ajun ma'tilin. La's'alalani k'a'unt'it tacha tsapulin, pero jant'u k'a'ayajk'ats'at'it, tacha palomajni k'a'unt'it. ¹⁷K'as'alajnant'it, mu an lapanakni katalhi'anan laka lakjamach'alhkat chi an

tan tata'ayxt'o'a lapanakni k'alaj'ayna'k'ana'it'it. ¹⁸ Chi masi la ix'ukxlakapuk'an laj'ay jamach'alhkatni chi rejnin k'alhip'ink'ana'it'iti kilakata. Akxni lay k'ajalhixa'alaya'it'it an kinchiwinti yu'uncha, chi an yu jantu tajakiklaka'inin. ¹⁹ Akxni ma'axt'a'k'ana'it, jant'u k'alhak'ap'up'it'iti t'ani k'anawna'itcha. Yucha an Diosi katamapast'ak'aniyan t'ani k'anawna'itcha akxni k'alhisakmik'ana'it. ²⁰ Jantu mijatapast'ak'atk'ani an yu k'at'ina'unt'it, yucha an ixtakuwin Diosi katapuchiwininan.

²¹ 'Katalama'axt'a'a masi wa lhit'ala'awnin laka lhinin, chi an xapay kama'axt'a'a masi ists'alh, chi an xajas'at'an katat'ala'aya an ixlakpaynink'an, chi katama'niya ixlakpaynink'an. ²² Ta lhichux k'axk'ayk'ana'it'iti kilakata, pero yu kalhitayaniya sta akxni ka'ukla'oya, yucha kata'alhtaxtuya'. ²³ Akxni ch'a'o'ak'ana'it inta la'acha'an, lakatami k'a'osp'it'it. Mu an isTs'alh Lapanak kaminacha akxni masi jantuka' stunij k'ilajk'ila'oyat an xala'acha'anaxni Israel.

²⁴ 'Pumatam jatalanini jantu yu palay k'atsay, yucha an ixmaestro, chi tam ma'tapatsan yucha an ixpatrón. ²⁵ An jatalanini ka'achalhcha li tacha an ixmaestrojcha jalakpastaknan chi an ma'tapatsan li tacha an ixpatroncha tapatsay. Li tajuniy xapay makkay'un an lapanak yu la'ts'ilhi'an tani lhiwilakalhcha la ixcha'a, ¿tasu jantu palaycha kajajunkana yu tawilanalh la ixcha'a'a?

Tichini katalhamnikalhcha

(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Pero jant'u k'ajat'alhamniti an yu chuncha talay, mu wa tuchicha yu jantu k'ats'akan kak'atsakana', chi yu wa la'asa', wachu kak'atsakana'. ²⁷ Yu lakaputs'isni klajunaw, tan putunkuwi k'ana'unt'it, chi yu wa laksniy asmat'at, p'asi k'ana'unt'it sta la ixlaj'a'sti cha'a'. ²⁸ Jant'u k'ajat'alhamniti an yu tama'niy lakatunaj, mu yu'uncha jantu lay tama'niya an takuwin. Yucha an Diosi k'at'alhamniti, mu yucha layi ma'niy an lakatunaj chi an takuwin laka la'nin.

²⁹ '¿Tasuncha tapalay la'at'uy ts'o'on? ¿Jantu la'lhuw! Walh an Dios yucha k'atsayi akxni patajuy masi wa la'atamcha. ³⁰ Chi yucha k'atsayi tani ma'achuxcha lhit'awnat mi'ayk'an. ³¹ Xliyu jant'u

k'alakt'alhanant'it, mu palay lhit'ap'alat'it, walh jantu masi lhuw ts'o'on.

Yu takiklaka'iy an Jesús la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni

(Lc. 12:8-9)

³²Watichicha yu kajajuna an lapanakni li kimispay wachu ajkuna an kimPay anu lakt'iy an li ikmispay. ³³Pero yu kajajuna li jantu kimispay, wachu ajkuna an kimPay anu lakt'iy an li jantu ikmispay.

An Jesús lapu'aykan

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴Jant'u k'ana'unt'it li sna sawalhcha oxi katawlhkana li ikmintacha ani lakaat'un. Kit'in jantu ikminta li sawalhcha oxi katawlhkana', iklajunaw kala'aykana'. ³⁵Mu ikminta jamalasanini an lapanakni, an xapay kat'ala'aya an ists'alh chi an jatsi yucha an ixnati, chi an xaput'i yucha an ixput'icha'o'olh. ³⁶Lakatam laka cha'a wa siya yu'unchacha katalaxkaya'.

³⁷Yu palay mapayniya ixpay chi ixnati, chi kit'in jantu, jantu t'acha'ani lay akinch'a'o'alh. Chi yu palay mapayniya ists'alh u istsi, wachu jantu lay akintich'a'o'alh. ³⁸Yu jantu xa'a'ia ixcruz yu lay kapuma'nikalh chi jantu kinch'a'o'aputun, wanajcha chun, jantu lay akintich'a'o'alh. ³⁹Yu sawalhcha lhakapu'ani an ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya an ixjatsukunti kilakata, kalhitsukuya ixjatsukunti.

Yu kalhajaxtukana'

(Mr. 9:41)

⁴⁰Yu tala'a'iy an, kit'ini kila'a'iy. Chi yu kila'a'iy, yucha an yu kimakminta la'a'iy. ⁴¹Li xamati la'a'iy pumatam yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios, wachu chuni kamapalhnikana tacha kamapalhnikana ani yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios. Chi yu la'a'ia xamati yu oxi lapanak wachu chuni kamapalhnikana tacha

kamapalhnikana ani yu oxi lapanak. ⁴²Chi wa tichicha masi wa tamcha vaso ts'uk'unk'u xkan kat'a'ot'a masi yu wa xalakat'ikt'icha kint'alhtana, yucha o'sliyajcha li kamapalhnikana'.

Ixt'uyunk'an ixt'alhtanan an jama'paxanaj Juan

(Lc. 7:18-35)

11 Akxni jamap'a'si'olhcha an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yucha alhcha masunu chi alhcha lhichiwiniy an ixchiwinti Dios an la'acha'anaxni yu lak'alín anchunu lakaat'un.

²Chi an Juan ixlaklhchajuy laka pulach'in, walh an Juan k'atsaalhi tuchini ix'ilhtuycha an Jesús, pus jamala'achanilh ixt'uyunk'an ixt'alhtanan, ³para li katalhisakmilhi li yucha yu kamina u katapakxan'ipala pumatam. ⁴An Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha mak'atsaaninini an Juan t'acha ani asmat'at ch'i t'ach'a ani la'ts'inat. ⁵Li an la'la'lhtulu'un tajalakawanancha, chi an lakch'anlht'ulukun, talakalhtanancha, an yu ixtalaklakap'uch'ita, tala'tala'a'oxilhcha, an laj'a'atapan, taja'asmatnancha, an yu ixtalaknitacha, jala'mala'awnicho'okalh, chi an jakilhpatinin jamak'atsaanikanancha an laj'oxi chiwinti. ⁶Chi oxi para yucha yu jantu akintiputa'a'talh.

⁷Akxni ta'ancho'olhcha an ixt'alhtanan jama'paxanaj Juan, an Jesús tsukulhcha jalhixa'alayi an lapanakni an Juan, jajuniy:

—¿T'isunch'a k'ila'ts'int'it an tan wa jasa'nik'a? ¿Ma'atam ts'a'am yu ixmalaklay un? ⁸¿T'isunch'a k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam lapanak yu sawalhcha k'usi ixmala'ch'ininta? Yu k'usi tala'mala'ch'inin la ixcha'ak'an rejnini tawilanalh. ⁹Pero uxitnan, ¿t'isunch'a k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios? Chun, yucha sawalh, walh jantu wa yuchacha lhilakatijtami la'minta.

¹⁰Mu ani jama'paxanaj Juan yucha an yu lhichiwininta la ixchiwinti Dios, tan najunta:

P'ulhnaj akmak'ana yu ka'ana lhichiwiniy an kinchiwinti para li kamala'asijnilhi mintij.

¹¹An Juan xa'ay, jantu xamati ixt'achun kajumpalh an yu wa anicha t'awkan lapanakni yu wachu wa t'aku pula'ajun, pero awint'i la ixlich'alhkat Dios masi yu wa xalakat'ikt'i, palay xa'ay, an Juan jantu.

¹²Sta akxni chilhcha an jama'paxanaj Juan, sta chaway, an ixlich'alhkat Dios anu lakt'iyan sawalhcha lhilaxtukukan, chi wa yucha an yu la'jo'atni lay tacha'an ancha. ¹³Ixchuxk'an an yu p'ulhnajcha talhichiwinilh ixchiwinti Dios, chi an ixlamap'a'sin Moisés, talhichiwinilh li kamina an ixlich'alhkat Dios, sta wa akxni chilhcha an Juan. ¹⁴Li lhiwilayat'it, yucha anicha yu Elías an Juan, yu ixnawkan li kamina'. ¹⁵Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna ka'asmatlhi.

¹⁶'Chi chaway yu ani panch'e'ex t'awnat'it, ¿tasicha aklahimalakxtuwi?, wa tacha an jas'at'an cha an yu talaj'amanan ixtan'ajni an la'acha'an, akxni talaxa'alay p'as, chi talajuniy: ¹⁷“Klala's'olhniwcha laka s'olh ch'i jant'u lak'at'ininat'it, chi klamilhpaniyawcha yu wa lhita'oxila'alhikan, walh ch'i jant'u laj'alhunat'it.” ¹⁸Mu kilachilhcha an Juan, yu jantu wa ixwaytcha ixlilata u wa sawalhcha ka'otlhi tu'u', chi chuncha ixtajuniy li makxkay'uni ixlakpach'apata. ¹⁹Chi ixli'astan milhcha an iTs'alh Lapanak yu ixjat'alakwajin chi ixjat'alaj'ot'a xaxkan uva an yu ixtalakhach'inin tanlhun chi an la'ma'lhta'alhinin, chi chuncha ixtajumpalay li yu'uncha ix'amigojnin, chi li wa sawalhcha wajin chi li wa sawalhcha ot'a xaxkan uva. Pero yucha an ixjatapast'ak'atcha kintamasuniyan li yucha sawalh, ixlakata tacha an ixjatsukuntik'an an ixjas'at'an.

La'acha'anaxni yu jantu taja'asmatnan

(Lc. 10:13-16)

²⁰Wa chuncha an Jesús tsukulhcha jajuniya an la'acha'anaxni tan lhuw ixjak'uch'ununta li jantu k'is taja'asmatnan, jajuniy:

²¹—¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Corazín! ¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Betsaida! Mu li an la'acha'an Tiro chi an la'acha'an Sidoni ixlaktapasalh tacha an laj'oxi tanlhun laktapasalh an t'an wilat'it, ma'anchacha ixtaja'asmatnalh, ixtala'la'ch'ilhi laklhwat'aka ixla'ch'itk'an chi ixtalaktawilhi laka lhk'ak'a. ²²Xliyu klalhijunaw li akxni kachinacha panch'e'ex kanawkana tanchuncha ka'ana atamj atamj, p'alay k'ama'alh'ajnana'it, an la'acha'an Tiro chi Sidón jantu. ²³Chi uxint'i la'acha'an Capernaúm, ¿na'uncha li sta lakt'iyancha k'ach'ixk'ana'a? jantu, uxint'i k'ama'alht'a'uk'ana'a laka

la'nin, mu li an la'acha'an Sodomaja ixtala'ts'ilh t'ach'a an la'ts'i yu jantu wa xamaticha lapanak lay lak'ilhtuy, ixtaja'asmatnalh chi ixtatsukulhka'. ²⁴ Chaway klajunaw, an la'acha'an Sodoma palay jantu katima'alh'ajnalhi akxni an Dios kajasakxtununacha, pero uxint'i la'acha'an Capernaúm, chun.

Akilala'miw walh k'ajast'aknana'it

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Ixli'astan an Jesús tsukulhcha tapayniy, najun:

—KimPay, uxint'i ayk'at'i, Jamach'alhkatk'at'i lakt'iyán chi lakaat'un, uxint'i ilht'u li jantu katalhimacha'xalhi an tanlhun an yu sawalhcha tajalakpastaknan tanajun chi an yu sawalhcha lay talhimacha'xay tanajun, yucha an wa tajakilhpatinijk'atsayi ja'ilht'u li katalhimacha'xalh. ²⁶ Chuni, kimPay, uxint'ich'a ch'unch'a oxi lhi'ach'anin.

²⁷ 'Chux an tanlhun kima'axta'ni'olhi an KimPay. Chi jantu xamati kimispay, wa yucha an KimPay, chi an KimPay, wa kit'ini ikmispay chi yu ijkamamispaniputun. ²⁸ Akilala'miwi yu la'lho'ont'at'it ch'i yu mak'uk'anant'at'it, aklamast'ak'ayaw. ²⁹ K'alanit'iti tacha klamasuniyaw chi tacha ikt'ajun kit'in, kit'in ixlak'anti ijkamapayninin, chi jantu iklhita'ayayi li tu'u'. Chuncha lay kajastaknana mijatsukuntik'an. ³⁰ Mu kit'in jantu lhima'anxkayi tacha iklhilhi'an kintak'uk'at, chi jantu ts'ink'i.

An ixt'alhtanan Jesús ixta'akatan'ex'iy trigo akxni jantu tapatsakan

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

12 Anchunu wilhchan an Jesús ix'anta tan jach'ananankanta, akxni jantu tapatsakan wilhchan, walh an ixt'alhtanan talakchawanalhcha, pus tsukulhcha ta'akatan'ex'iya an trigo chi ixta'uycha. ² Walh an fariseojnin tala'ts'in, pus tajuniy an Jesús:

—Amint'alhtanan ta'ilhtuyi yu jantu ilhtukan akxni jantu tapatsakan wilhchan.

³ Pus an Jesús jajuniy:

—¿Jant'u p'unawt'at'iti tani lalhcha an David akxni ixchawaniycha chi an yu ixtat'a'anta? ⁴ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li tanuchalhi an la ixcha'a Dios? Chi talak'ulhi an pan yu jamatajtanilanti, walh yu'uncha jantu layi ka'ixtalak'ulh wa yu'uncha an sacerdotejnin ⁵ ¿U jant'u p'unawt'at'iti an la ixlamap'a'sin Moisés?, li an sacerdotejnin tatapatsayi an laka tajtan masi akxni jantu tapatsakan, walh chi jantu tala'alhini li chuncha ta'ilhtuy ⁶ Klajunaw chaway, ani t'ajun pumatam yu palay ay, an tajtan jantu. ⁷ Ch'i li k'alhimach'a'xat'iti yu nawputun an tan najunta: “Jamapayninti ikma'lhtask'iniy, jantu ixma'nika tanlhun jatapakxat para li k'alha'ulan.” Li lhimach'a'xayat'it, jant'u k'at'ilhimuk'at'iti tu'u yu jantu tu'u tala'alhin ilhtuy. ⁸ Mu kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikch'alhkatnani masi akxni jantu tapatsakan wilhchan.

Lapanak yu jantu lay ixmalaklay ixmaka'

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Wa chuncha an Jesús, alhcha, chi tanuchalhcha an tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni. ¹⁰ Ancha ixtanun pumatam lapanak yu jantu lay ixlak'anuy ma'atam ixmaka'. Pus wa chuncha, mu wa ixtalhipuxkawniycha an lapanakni tani katalhima'axta'lhicha an Jesús, pus tajuniy li sna ma layi lak'uch'ukan akxni jantu tapatsakan wilhchan, para li kata'alhtasulhcha. ¹¹ Yucha jajuniy:

—¿Xamati uxitnan li yu lhit'ajun la'atam ixborrego, chi li ka'alh tan a'talhman akxni jantu tapatsakan wilhchan, jantu kamakutulh? ¹² ¿Chi la'atam borrego yucha yu palay lhitapalay u pumatam lapanak? Pus jantu tani lay masi akxni jantu tapatsakan wilhchan ja'a'tayjukan an ali'in.

¹³ Wa chuncha an Jesús junilhi an lapanak an yu jantu lay ixlak'anuy ixmaka':

—K'alats'awalat'icha amimaka'.

Pus lats'awalalhcha, chi tamaj'oxilhcha. ¹⁴ Pus an lapanakni an yu ixjajukan fariseojnin ta'ancho'olhcha, chi talhilakchiwinilhcha tani katalhima'nilhcha an Jesús.

Lhuw lapanakni jak'uch'ulh an Jesús

¹⁵Wa yu mu an Jesús yucha ixk'atsay, pus taxtulhi ancha, chi lhilhuwi t'a'ankalh chi ixjak'uch'u'ojoyi an ta'an'anin.

¹⁶Yucha ixjajuniy an lapanakni li jantu katalaknawlhi tichini yuchacha an Jesús. ¹⁷Para li chunchacha kawalh tacha an ixnajunta an Isaías, yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

¹⁸Yucha anicha yu iksakxtuta yu kint'atapatsay, oxi lhik'atsan kintak'atsan, ikmapayniy.

Yucha akxta'niya kinTakuwin,

chi yucha kajajuna an yu jantu tajakiklaka'inin tanyucha yu oxi chi yu jantu.

¹⁹Jantu katilasalh chi jantu wa lh'ap'aj, lh'ap'ajcha katichiwinilh.

Jantu xamati kati'alha'asmatlhi ixchiwinti laka tij.

²⁰Yucha sawalh jamapayniya an yu tama'alh'ajnan, jantu katicha'xmaj'alhi an makat'ikt'i k'iw yu wa lh'awilh, chi jantu katimamixilhi tan k'ischa takilhnulh jikmi, sta akxni kalats'awala'oyacha an tanlhun.

²¹Chi masi an lapanakni yu jantu judiojnin katapakxan'iya yucha.

Jantu oxi wa aya lhichiwinkan an ixTakuwin Dios

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²²Wa chuncha an Jesús talhicha'anilh pumatam lapanak yu ixla'apaxto'ta makxkay'un, jantucha lay ixjalakawanan chi jantucha lay ixchiwiniy. Walh k'uch'ulh, laycha jalakawanalh chi laycha chiwinilh. ²³Chux an yu ancha ts'anaks ixtayanalh sawalhcha ixtalhi'a'niy chi ixtalajuniy:

—¿Chi jantu yuchacha yu ists'alh David?

²⁴Walh an fariseojnin mu ixta'asmat'acha, pus talajuniy:

—Ani xliyu lay jalhitamakxtuy an lakmakxkay'un mu Beelzebú yu ixpayk'an an lakmakxkay'uni t'atapatsay.

²⁵ Pero an Jesús ixjak'atsaaniya tani ixtapast'ak'acha, pus jajuniy: —La'atam lhich'alhkat li wa lapu'aykan, talakt'ilhiy. Chi lakatam la'acha'an u lakatam laka cha'a li wa sawalhcha la'aykan, talakt'ilhitawlhkan. ²⁶ Chi li an Satanás wa yuchacha jatamakxtuy an lakmakxkay'un, pus wa ix'akstucha t'ala'aykan, chuncha katalakt'ilhiya an ixlich'alhkat. ²⁷ Chi li kit'in Beelzebuju ikpak'uch'unun, an yu tach'a'o'ayan, ¿tisiyuchacha tapak'uch'ununi? Yu'unchacha katajunan li sawalh u jantu t'ach'a an nawnat'it. ²⁸ Pero li kit'in ijkatamakxtuyi an lakmakxkay'un la ixTakuwin Dios, tasuycha li an ixlich'alhkat Dios tala'chintancha.

²⁹ Mu, ¿tasicha kalhitanuyanta xamati la ixcha'a yu k'ut'ilh lapanak li jantu p'ulhnajcha ma'ch'imayi, para li ka'alhawnilhcha ixlaktanlhuni?

³⁰ Watichicha yu jantu oxi kilhiwilay, kint'alaxkajiy. Chi yu jantu kint'ama'ayxt'o'a, wa laktilha.

³¹ Chi chaway iklajunaw, chux tala'alhin, chi yu wa aya lhichiwiniy Dios, layi kamala'mixinikana', pero yu wa aya lhichiwiniy an ixTakuwin Dios, yucha jantu katimala'mixinikalh.

³² Chi yu wa aya lhichiwiniy an isTs'alh Lapanak, lay wachu kamala'mixinikana', pero yu wa aya lhichiwiniy an ixTakuwin Dios, yucha jantu katimala'mixinikalh, yu chaway ani lakamunulhpa chi an yu mimpalhtachalh.

An k'iw xajatawk'ati lay pumispakan

(Lc. 6:43-45)

³³ An k'iw xajatawk'ati lay pumispakan. Yu oxi k'iw, oxi tawk'aniy xajatawk'at, chi yu jantu oxi k'iw, jantu oxi tawk'aniy xajatawk'at.

³⁴ ¡Ixjas'at'ank'an tsapulín! ¿Tasucha lay oxi k'alhich'iwinina'it'it li ay unt'at'iti? Chux chiwinti laka jalhunuti minachalh. ³⁵ An yu oxi lapanak, yu laj'oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut. Chi an yu jantu oxi lapanak, yu jantu oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut. ³⁶ Pero klajunaw, an yu wa aya talakchiwiniy, akxni la ix'ukxlakapucha Dios tat'ajuni katak'atsaya li jantu oxi tacha ixtanajun. ³⁷ Mu tani chiwiniycha atam, chunchacha kapuk'atsanikana li oxi lapanak, u li sna kajunkana li ilhtuta ixtala'alhin.

Akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸Wa chuncha ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin chi ali'in fariseojnin, tajuniy an Jesús:

—Maestro klakask'inaw li tu'u akilamasuniw yu lhi'a'nin.

³⁹Yucha jajuniy:

—Yu'uncha an yu jantu tajakiklaka'inini task'in li tu'u kajamasunikalh, pero jantucha tu'u katijamasunikalh wa yucha an tacha putapasalhcha Jonás yu ma'anchacha ixlihiwiniy ixchiwinti Dios. ⁴⁰Yucha la'at'utu wilhchan chi la'at'utu jatats'isni ixpalaktajun la ixpalakni la'atam ay jatanti, wachuchuni an isTs'alh Lapanak la'at'utu wilhchan chi la'at'utu jatats'isni kata'aknuya'.

⁴¹An jamacha'an Nínive wa ayxtami katar'a'ostayaya an lapanakni an yu chawayka tat'ajun akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios. Chi yu'uncha katanawna li an yu chaway tat'ajun jantu k'is taja'asmatnamputun, mu yu'uncha an jamacha'an Nínive, taja'asmatnalhi akxni jalhixa'alalh ixchiwinti Dios an Jonás. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Jonás jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it. ⁴²An xareina xalakaat'un Sabá wachu ayxtami kajata'ostayaya an yu chaway tat'ajun akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios, chi kanawna li yu chaway t'awkani jantu ja'asmatnankan, mu yucha ma'ati minchalh akxni ki'alha'asmatchilh ixjatapast'ak'at an Salomón. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Salomón jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it.

Yu tasp'itcho'oyachalh makxkay'un

(Lc. 11:24-26)

⁴³'Akxni an makxkay'un makajuncha an lapanak, wa lakaalaxixnicha puxkawlhitsukuy tan katawilh, chi li jantu la'cha'an, ⁴⁴najun: “Ak'ancho'oya la kincha'a tan iktaxtuchalh.” Chi li akxni cha'ancho'oycha jantu xamati wilh, pero li wa sp'uyjcha jalakp'alhnankanta chi jamalht'ak'anankanta, ⁴⁵ancha jat'ala'iniy ixpumatujunk'an yu palay wa tani talaycha lakmakxkay'un masi jantu yucha. Pus tatanuycha, anchacha tatawlay, ixli'astan anchunu lapanak

palaycha wa tani laycha walh masi jantu tukancha ixlip'ulhnaj.
Chuncha kataputasaya an yu sawalhcha talakxkayajk'atsay chaway.

Ixnati chi ixjat'ala'awnin Jesús

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶Ixjaxa'alat'ajunka an lapanakni an Jesús, walh an ma'spa tacha'alhcha an ixnati chi an ixjat'ala'awnin, ixtat'achiwinimputun.

⁴⁷Xapumatam juniy an Jesús:

—Aminati chi amijat'ala'awnin ma'spa tayanalh, ma tat'achiwimputunan.

⁴⁸Yucha alhtaylh juniy:

—¿Tisiyuchacha kinati chi kijat'ala'awnini?

⁴⁹Chi jamukuniycha an ixt'alhtanan tan ixtayanalh, najun:

—Yu'uncha aniya kinatin chi kijat'ala'awnin. ⁵⁰Mu wa tichicha li yu ilhtuyi tacha an najun kimPay, yu anu lakt'iyen wilhchalh, yucha kint'ala'ajun chi kijamatsan chi kinati.

Pulhamacha'xan yu jach'ananan

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

13 Taxtulhcha yuchaka wilhchan an laka cha'a an Jesús, alhcha sa' tawlhna ixpiktu ay lakxkan. ²Walh wanaj lhilhuwi la'cha'ankalh. Pus yucha tajulhcha laka barco sa'cha tawlhchalh, chi an lapanakni ixpiktucha an lakxkani ixtayanalh. ³Lhuw tanlhuni jajunilh laka pulhamacha'xan, tacha ani:

—Pumatam lapanak, alh jach'anana'. ⁴Akxni ixch'ant'ajuncha an ixt'in, an ali wa ixpiktu tiji tamachalh, pus ta'usaklhi an ts'o'on. ⁵An ali tan wa laka chiwkini tamachalh, tan tutukancha tu'u t'un, pus wa lasi la'awlh mu jantu talhmani yu t'un. ⁶Chi xajchilhcha an wilhchan, maxixilh, mu jantu tu'u ixjataxiyak an jach'ananti. ⁷An ali lakalhtukunani tamachalh, pus akxni ta'ayalhcha an jalhtukun, t'alamaxixilhi an yu oxi jach'ananti. ⁸Pero an ali tan oxi t'uni tamachalh, pus tawk'anilhcha xajatawk'at. A'atamincha xak'iw la'awlh, cien, chi sesenta chi treintajcha xta'lhi xajatawk'at. ⁹Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, jka'asmatlhi!

Tuchini lhitapalaycha an pulhamacha'xan

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ An ixt'alhtanan an Jesús, stalhcha tala'alh, tajuniy:

—¿T'asu li wanaj t'u'u jalhimalakxt'uniy akxni jaxa'alayi?

¹¹ Yucha jajuniy:

—Uxitnan layi k'alhimach'a'xaya'it yu jantu tasuy an ixlich'alhkat Dios yu alinachalh anu lakt'iyan, pero yu'uncha jantu. ¹² Mu watichicha yu lhit'ajun, ali kaxta'nikana', pus palay lhuwi kalhitsukuya', pero yu jantu tu'u lhit'ajun, masi wa k'ischa ka ixlitsukulh wanaj kamaxtuni'okana'. ¹³ Wanaj laka pulhamacha'xani ijkaxa'alay, mu masi tajalakawanan tachanu jantu tajalakawanan, chi masi taja'asmatnan tachanu jantu taja'asmatnan, mu jantu talhimacha'xay. ¹⁴ Chunchacha sawalhi tat'axajachalh tacha an ixnajunta an Isaías yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, tan nawlh:

Masi sawalhch'a k'a'asmatt'it, jant'u k'at'ilhimach'a'xat'it,
chi masi sawalhch'a k'ala'ts'int'it, jant'u k'at'imisp'at'it.

¹⁵ Mu an ixjalhunutk'an ani lapanakni sawalhcha lakt'ak'alha.

An lapanakni talaj'akatupats'inin

chi tala'la'puts'inin,

para li jantu lay katajalakawanalh chi jantu lay

kataja'asmatnalh,

chi jantu lay katalhimacha'xalh,

chi chuncha jantu lay akintitach'a'o'alh,

chi jantu lay aktijak'uch'ulh.

¹⁶ Pero oxi para uxitnani li jalak'awananat'it chi li

ja'asmatnanat'it. ¹⁷ Mu ixluwk'an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios chi yu wachu ixtajakiklaka'inini ixtala'ts'imputun t'ach'a an la'ts'inat'it chi ixta'asmatputuni t'ach'a an asmat'at'it, pero jantu tala'ts'ilh chi jantu ta'asmatlhi.

Jajuniycha an Jesús tuchini nawputuncha an jach'anana'

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ Chaway k'a'asmatt'itcha yu nawputun an ijkalhixa'alalh jach'anana'. ¹⁹ Akxni xamati asmat'a an ixlich'alhkat Dios,

chi li jantu lhimacha'xay, an xapay makxkay'un la'cha'an chi maxtunicho'oyi an yu tachanu ch'ankalhcha la ixjalhunut. Yucha an wa ixpiktu tij tamachalh. ²⁰Chi an yu wa laka chiwxin tamachalh, yucha an yu asmat'acha an ixchiwinti Dios, chi akxni wa asmatt'ajunka sawalhcha achaniy asmat'a. ²¹Pero tachanu jantu jataxiyaklay, wa lasi xixa, mu akxni lhima'anxkaycha la'ts'in u li llich'a'o'akancha an ixchiwinti Dios, makawcho'oycha. ²²An yu lakalhtukunan tamachalh, yucha an yu asmat'acha ixchiwinti Dios, pero mu sawalhcha lhakapu'ani tacha an lak'alinchha tanlhun chi lhuw tumini lhitsukuputun pus chunchacha pumaxsk'anjwacho'oy an ixchiwinti Dios, jantu tu'u ilhtuy. ²³Pero an yu tan oxi t'un tamachalh an t'in, yu'uncha an yu ta'asmat'a chi talhimacha'xay an ixchiwinti Dios, chi lhuwi taxt'a'a ixjatawk'atk'an tacha cien chi sesenta chi treintaja pumatamin.

Pulhamacha'xan trigo chi yu jantu oxi jach'itin

²⁴Jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xan an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios, ixt'atam tacha pumatam lapanak, yu ch'anlhi oxi xatalhts'i tu'u la ixlakaat'un. ²⁵Pero akxni taputs'isilhcha an tan ch'anlhi trigo, kalaks ki'alhawch'anlhi an yu wa ay junita yu jantu oxi jach'ananti chi ancho'olhcha. ²⁶Akxni ta'ayalhcha an jach'ananti tawk'anilhcha xajatawk'at, chi wachuca ma'ta'ayalhi an yu jantu oxi jach'ananti. ²⁷Pus an ixma'tapatsanin an patrón tajuniy: “Patrón, ¿chu jantu yu oxi xatalhts'i jach'ananti ch'ant'i an la milakaat'un? Mu wachu la'ajunta yu jantu oxi jach'ananti.” ²⁸Yucha jajuniy: “Ka xamati yu wa kintaxkayani chuncha ki'ilhtuchilh.” Pus an ixma'tapatsanin tajuniy: “¿Lak'ask'ini li ak'aw p'ulhumaj'anin?” ²⁹Yucha jajuniy: “Jantu, kawalh, wa lay t'ap'ulhumaj'ant'it an trigo. ³⁰Kachajcha wa tam t'ata'ayalh sta akxni kacha'xmaj'ankana'. Akxni ixpakucha ajkajuna an yu katacha'xmaj'ana li p'ulhcha katacha'xmaj'alhi an yu jantu oxi jach'itin, kalakch'axpach'ikanacha chi kala'xawakanacha, pero an trigo akma'aya'.”

Pulhamacha'xan xatalhts'i mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios, tachanu xamati lapanak kach'anlhi la ixlakaat'un xatalhts'i mostaza. ³² Yucha wa lakat'ikt'i xatalhts'i xt'a'a, walh chi akxni ta'ayaycha yucha yu palay ay ta'ayay jach'ananti, k'iwcha jun, taputawk'aycha an ts'o'on chi tapumuk'aycha ixpamaj'ank'an.

Pulhamacha'xan lhamaskajan

(Lc. 13:20-21)

³³ A'tam la'atam pulhamacha'xani jajumpalh an Jesús, jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios anu lakt'iyán tachanu xamati t'aku yu lhiyajuy lakat'ikt'i lhamaskajan lhuw harina walh wanaj maskaja'ojoy.

An Jesús ixjajuniy tanlhun yu katapulhimacha'xalh an lapanakni

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Chux yu ixjalhixa'alay an Jesús an lapanakni wanaj laka pulhamacha'xani ixjajuniy, wa chuncha ixjaxa'alay. ³⁵ Ts'awjcha tapasalh tacha an ixnajunta an yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

Tu'u pulhamacha'xani aknawna akxni akchiwinina',
aknawna yu jantu k'atsakan sta akxni ilhtukanchalh an
lakamunulhpa'.

An Jesús najun tuchini nawputuncha an yu jantu oxi jach'ananti

³⁶ Akxni talak'ancho'olhcha an ixta'a'yanalh an Jesús, yucha tanulhcha an laka cha'a', pus an ixt'alhtanan stalhcha tala'alh, tajuniy:

—Akilajuniwi tuchini nawputuncha an yu jantu oxi jach'ananti.

³⁷ Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—An lapanak an yu ch'an yu oxi xatalhts'i tu'u, yucha an isTs'alh Lapanak. ³⁸ An lakaat'un yucha an lakamunulhpa', an oxi

xatalhts'i jach'ananti yu'uncha an yu kata'ana an la ixlich'alhkat Dios, chi an yu jantu oxi jach'ananti yu'uncha an ixjas'at'an an yu wa ay junita. ³⁹ An kint'alaxkayk'an an yu kich'anlhi yu jantu oxi jach'ananti yucha an xapay makxkay'un. Akxni kacha'xmaj'ankana nawputun akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'. Chi an yu tacha'xmaj'an yu'uncha an angelhnin. ⁴⁰ Tacha p'ulhumaj'ankani an yu jantu oxi jach'itin chi la'xawakan, chuncha kajuna akxni ka'ukla'oya ani lakamunulhpa'. ⁴¹ Kajamakmina an isTs'alh Lapanak ix'angelhnin para li katamilh ma'osunini an la ixlich'alhkat an yu wa tama'ilhtuycha tala'alhin ali'in, chi an yu wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi ta'ilhtuy. ⁴² Kajamak'ankana laka jikmi, tan laj'alhunkan chi wa xwat'at'acha laktasat'awkan. ⁴³ Akxni chun, an yu oxi tat'ajun la ixtij Dios, kaxlimjcha tajuna tacha an wilhchan, tan an ch'alhkatnan ixPayk'an. Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, jka'asmatlhi!

Jamaknunti tumin

⁴⁴ 'An ixlich'alhkat Dios tachanu jamaknunti tumin, chi xamati lapanak kala'cha'alh, chi ka'a't'ap'ucho'olh, chi mu li sawalhcha achaniy li la'cha'alh an tumin, kast'a'olhcha an yu lhit'ajun, chi katamawlhcha an lakaat'un an tan aknuy tumin.

⁴⁵ 'Chi an ixlich'alhkat Dios wachu tacha pumatam lapanak yu puxkawlh'it'ajun perla, ⁴⁶ chi li akxni kala'cha'alhcha la'atam perla yu xtapalh la'lhuw tukan ka'an'olhcha st'ana an ixtanlhun, chi katamawlhcha.

Paxo'tan

⁴⁷ 'Wanajcha chun an ixlich'alhkat Dios tachanu la'atam paxo'tan, li akxni mujukancha an lakxkan, wa tuchicha jatanti ma'alhilay.

⁴⁸ Chi li a'tsamancha, makutukancha, la ixpiktucha an lakxkani laktawlhkan, sakxtukancha yu laj'oxi, chi laka canastajcha mujukan chi yu jantu laj'oxi t'o'cha puxte'emaj'ankan. ⁴⁹ Chuncha ka'ilhtukana akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'. An angelhnin lakatami kata'ilhtuya an yu wa ay tajunita lapanakni, chi an yu ts'awj ixtat'ajun lapanakni, lakatam. ⁵⁰ An yu ay tajunita kajamak'ankana laka jikmi, tan laj'alhunkan chi wa xwat'at'acha laktasat'awkan.

Yu la'sast'i tanlhun chi yu laj'at'ilh

⁵¹ An Jesús jajuniy:

—¿Lhimach'a'xa'o'ot'iti tacha an klajuniw?

Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Chuni Jamach'alhkat.

⁵² An Jesús jajuniy:

—Xliyu wa tichicha xamaestro lhamap'a'sin yu laklaniy an ixlich'alhkat Dios, tachanu pumatam xapay inta laka cha'a', yu lakmakutuyi yu lhitapalay la'sast'i ixtanlhun chi yu la'ma'anchacha, para li kajapumalaklanilhi an lapanakni.

An Jesús alhcha la'acha'an Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Akxni chunchacha jajun'olh an pulhamacha'xan an Jesús, alhcha. ⁵⁴ La ixla'acha'ancha cha'alh, anchacha ixjamasuniy an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a yu'uncha. Sawalhcha ixtalhi'a'niya an lapanakni, ixtanajun:

—¿Tanischa wa ti'ilh chuncha jatapast'ak'at ani lapanaki? ¿Tasucha lay lhijak'uch'ununi? ⁵⁵ ¿Chu jantu yu an ists'alh an jaxpitni? ¿Jantu yu ixnati a María? ¿Jantu ixjat'ala'awnini an Jacobo, chi an José, chi Simón chi Judas? ⁵⁶ ¿Chu jantu aniya tawilanalh an ixjap'isa'an yu jatsi'in? ¿Tanischa lanilh yucha tacha ani lak'ilhtuyi?

⁵⁷ Pus jantucha oxi ixtalhipast'ak'a. Pero an Jesús jajuniy:

—Jantu xamati yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios la'ts'imputunkan la ixt'un chi la ixcha'a'.

⁵⁸ Pus ancha an Jesús, jantu tukanha lhuwi tanlhun ilhtulh yu la'lhs'a'nin, mu jantu ixtakiklaka'iy.

An jama'paxana Juan tama'nilh

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

14 Anchunu panch'e'ex an rey Herodes asmatlhi li sawalhcha ixlichiwinkani an Jesús, ² Pus an ixma'tsukunin jajuniy:

—Yucha an jama'paxanaj Juancha la'awcho'olh, xliyu lay lhilak'ilhtuy yu masuy an ix'alhp'asninti Dios.

³ Chunchacha ixnajun an Herodes, mu ixmalaklhchajuta laka pulach'ini an Juan, wa xliyu li an Herodes ixt'at'ajuni ixt'iwi wa ixt'ala'ajuncha, yu junkan Felipe, an ixt'iwi Felipe ixjunksan Herodías. ⁴ Chi mu an Juan ixjuniya an Herodes:

—Jantu oxi li t'ats'uk'uniy an ixt'iwi ixjunita mint'ala'ajun Felipe.

⁵ Chi an Herodes ixma'niputuni an Juan, pero wa ixjatalhamniya an lapanakni li kaxtat'atasp'itchalh, mu an lapanakni ixtakiklaka'iya li an Juan Diosi ixmakminta. ⁶ Walh akxni la'tsalh ixk'ata an Herodes, chi ixk'atanit'ajuncha, an istsi an t'aku Herodías jat'inilhi ixtan'ajni an tan ixk'atanikan, pus oxicha lhiwilalh an Herodes. ⁷ Wa chuncha an Herodes juniy an jatsi li kaxta'ni'oya wa tuchicha kask'iniya', jantucha wa lhi'elh'amanan. ⁸ Pus an jatsi, mu ixmap'a'sitacha an ixnati, najun:

—Ak'ixt'a'nin laka pulatoj an ix'a'tsulh jama'paxanaj Juan.

⁹ Wa chuncha an rey Herodes ta'oxila'alhilh pero mu ixjunitacha li kaxta'niya sawalhi watuchicha kask'iniya chi ta'asmat'acha an yu ancha ixtat'awilanalh laka mesa, pus lhinawlhcha li kaxta'nikalh.

¹⁰ Lhinawlhcha an rey Herodes li ka'a'cha'xkalhi an Juan an laka pulach'in. ¹¹ Lhiminkalhcha an ix'a'tsulh laka pulatoj, xta'nikalhcha an jatsi chi yucha xta'nilhcha an ixnati.

¹² Wa chuncha tacha'alhi an ixt'alhtanan an Juan, taki'ilhi an ixlakatunaj, tamaknulhcha chi ta'alhcha juninini an Jesús.

La'akisi milh lapanakni jamawalh an Jesús

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Akxni k'atsaalhcha an Jesús li tama'nilhi an Juan, tajulhcha laka barco, alhcha ma'at tan wa jasa'nik'a, pero an lapanakni tala'tsilhi tan pu'alh, pus tat'a'alh, yu'uncha wa lakaat'uni tapu'alh akxni tataxtulh an la'acha'anaxni. ¹⁴ Chi akxni ixtakutt'ajuncha an Jesús, la'ts'incha li wa ts'anakscha ixlakyakalh, pus ixjamapayniycha, jak'uch'ulhi an yu wa ixtala'ta'an'ay. ¹⁵ Ixtats'isit'ajuncha, an ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—Ani jantu xamati wilh chi ta'oxaycha, k'aja'un an lapanakni li kata'alhcha an la'acha'anaxni para li katatamawlhcha yu kata'uya'.

¹⁶ Yucha jajuniy:

—Jantu task'iniya li inta kata'alh, k'ajaxt'a'nitcha uxitnani yu kata'uya'.

¹⁷ Pus ta'alhtaylh tajuniy:

—Wa a'xkisi pan chi wa ma'at'uy jatanti iklhit'awnaw.

¹⁸ An Jesús jajuniy:

—Akilalhiminiw.

¹⁹ Wa chuncha an Jesús jajuniy an lapanakni li katalaktawilhka an tan jala'awnininta. Xa'a'ilhcha an a'xkisi pan chi an ma'at'uy jatanti chi, tala'st'alhcha an lakt'iyen, xta'lhicha lhimala'puchajun. La'ch'e'elhcha an pan chi jala'xta'nilhcha an ixt'alhtanan. Yu'uncha tamala'pitsilhcha. ²⁰ Ixchuxchak'ani talak'ulh chi talhikiklalhcha. Ixli'astan tamach'ixtamilhcha la'akawt'uy kanastaja an xaxajni pan chi an jatanti akxni talakway'olhcha. ²¹ Katacha la'akisi milh lapanakni yu talakwaylh, an t'akunin chi an jas'at'an jantu jat'aput'e'ekalh.

An Jesús ukxjalhtanan an almalh

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:15-21)

²² Ixli'astan an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan li katapu'alhcha an barco an ixtapiktutam lakxkan, mu yucha ma katijala'axa'alaya an lapanakni li kata'ancho'oyacha. ²³ Akxni ta'alhcha an lapanakni, an Jesús alhcha tapaynini a'stitawk'a, wa ix'akstu. Walh tats'isilhcha, yucha anchaka ixt'awnachalh wa ix'akstucha. ²⁴ An ixt'alhtanan ixtan'ajnichan an lakxkani ixtapu'antachalh an barco. Wa milh, milhcha ixlaklayi an xkan, mu an un p'asi wa ixjalakatast'uk'a, chi p'ascha ixmalaklay an barco. ²⁵ Ixtunkunmintacha, las trescha, jataymalhcha an Jesús, wa ix'ukxjalhtanaj'anta an lakxkan. ²⁶ Pus an ixt'alhtanan mu ixtala'ts'incha li ix'ukxjalhtanani an lakxkan, ixtalaktalhananacha, p'ascha ixtalajnajun:

—¡Ka wa takuwincha! ²⁷ Pero an Jesús jaxa'alalh watukan, jajuniy:

—¡Oximaj'ayi k'a'unt'it, mu kit'in, jant'u k'alakt'alhanant'it!

²⁸ Pus an Pedro alhtaylh, juniy:

—Li uxint'i Jamach'alhkat Jesús, k'a'ilht'u li lay akla'ancha'an an la ix'ukxni lakxkan.

²⁹ Yucha juniy:

—K'at'at'icha.

Takutlhi an laka barco an Pedro, ukxjalhtanaj'alhcha an lakxkan an tan ixyachalh an Jesús. ³⁰ Pero akxni la'ts'ilhi an Pedro li p'asi ixmin an un, talhanalh, pus tsukulh talak'aknuy, chi ixpukilht'asaycha, ixnajun:

—jJamach'alhkat, ak'ima'alht'axt'ut'it!

³¹ Watukan las mak'anilhi an Jesús, ma'ch'apachalh, chi juniy:

—jJantu ayi mijakiklaka'inti! ¿T'asu li jant'u k'ilhiwilayi?

³² Wa chuncha sa'cha walhi an un akxni tatajulahcha an laka barco. ³³ Ixli'astan an yu ixtatajumanalh an laka barco stalhcha tala'alhi an Jesús, chi tatatso'ottanilhcha, tajuniy:

—Uxint'i isTs'alhk'at'i Dios sawalh.

An Jesús jak'uch'ulh ta'an'anin

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Akxni tapatakutchalhcha an lakxkan, tacha'alhcha xalakaat'un tanchun juncan Genesaret. ³⁵ Walh akxni tamispalhi an Jesús an lapanakni an yu ancha tawilanalh, tama'pitsi'olhi chiwinti ta ixlijalhi'ay, pus chux an ta'an'anin jalhicha'anikalhi an Jesús. ³⁶ Ixtatapayniniycha li ma kajamakawnilhi masi wa yucha an ixpiktucha ixla'ch'it katapiktuch'apanichalh, yu an tach'apanichalh an ixla'ch'it ixchuxk'ani tatak'uch'ulh.

Yu lhkilikiy an lapanak

(Mr. 7:1-23)

15 Ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an lapanakni yu ixjajuncan fariseojnin jamacha'an Jerusalén, tala'cha'alhi an Jesús, tajuniy:

²—¿Tasu li amint'alhtanan jantu ta'ilhtuyi tacha an tanajun an yu laktatanincha, jantu tama'ch'a'ayi akxni talakwajini?

³ An Jesús yucha wachu jajuniy:

—¿Chi uxitnan tasu li an ixlamap'a'sin Dios lhimap'axayatcha wa milhamap'a'sinchak'ani? ⁴ Mu an Dios najun: “K'a'asmatnini yu junan minpay chi minati.” Chi nawpalay: “Yu xkayaj juniya ixpay chi ixnati kaniya'.” ⁵ Walh uxitnan nawnat'iti li jantu tani lay masi jantu kata'a'tayjulh ixlakpaynink'an an lapanakni, yu tama'lhtask'iniy la'a'tayjun, mu li yu ixtaxta'nilh ixlakpaynink'an li kataxta'ni'oyacha Dios. ⁶ Ch'unch'ach'a p'unawnat li jantucha task'iniya li kata'a'tayjulh ixpayk'an chi ixnatik'an an lapanakni. Lhimap'axayatcha an ixchiwinti Dios wa minchiwintichak'an. ⁷ ¡Uxitnan wa layat'itcha! Ts'awjcha talhichiwinin an Isafas yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios akxni nawlh:

⁸ Ani lapanakni oxi kintalhichiwininiy,
pero la ixjahlhunutk'an jantu sawalh.

⁹ Wa la'a'ijcha oxi kintalhipast'ak'a,
mu tamasuyi yu wa ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni.

¹⁰ Wa chuncha jat'asani'olhi an Jesús an lapanakni, chi jajuniy:

—K'a'asmatt'itcha, chi k'alhimach'a'xat'it: ¹¹ Jantu yu an yu ukani lhkilikiy an lapanak, yu jalhkilikinin yucha an tacha kilhtaxtukan chiwinti.

¹² Pus an ixt'alhtanan an Jesús stalh tala'alh tajuniy:

—An fariseojnin jantu oxi talhiwilalh akxni an ta'asmatlhi t'ach'a an naw.

¹³ Pero an Jesús jajuniy:

—Wa tuchicha jach'itin yu jantu yu ch'anta an kimPay, yu wilhchalh anu lakt'iyán, kap'ulhumaj'ankana'. ¹⁴ Yu'unch'a k'ajamak'a'unt'itcha, yu'uncha la'la'lhtulu'un, chi wa ixt'ala'la'lhtulu'unchak'ani tat'alama'ch'apalhi'anta, wa ayxtami kawarj ta'ana tan a'talhman.

¹⁵ An Pedro alhtaylh juniy:

—Akilajuniwi tuchini nawputuncha t'ach'a an na'un.

¹⁶ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—¿Wach'u jant'uk'a' lay lhmach'a'xayat'it? ¹⁷ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li chux an yu ukan la kimpajank'ani tajuyachalh, chi ixli'astan maj'ancho'okancha? ¹⁸ Pero an chiwinti, la kijahlhunutk'ani minachalh, yucha yu lhkilikiy an lapanak la ixjatsukunti. ¹⁹ Mu an

laka jalhunuti minachalh an lakmakxkay jatapast'ak'at, tacha an yu jama'ninin, chi yu talat'atamay yu jantu talat'at'ajun, chi yu wa aya talay, chi yu ja'alhawnan, chi yu wa maslakatinin, chi yu wa aya juniy Dios u xamati ixt'alapanak. ²⁰Yucha yu lhkilikiy an lapanak pero li wa jantucha akma'ch'a'alh chi ak'ulhcha li tu'u, yucha jantu jalhkilikinin.

Ixjakiklaka'inti t'aku jamacha'a Canán

(Mr. 7:24-30)

²¹Taxtulhcha ancha an Jesús, alhcha xalakaat'un Tiro chi Sidón.

²²Walh pumatam t'aku jamacha'a Canán, la'cha'alhi an Jesús, chi p'ascha ixa'alay ixjuniy:

—¡Jamach'alhkat Jesús, ists'alh David, iksk'iniyan lamapaynin! An kintsi wa la'apaxto'ta la'atam makxkay'un, chi sawalhcha mama'alh'ajni.

²³Pero an Jesús jantu k'is alhtaylh. Pus tajuniy an ixt'alhtanan:

—K'a'un li ka'ancho'ochalhcha, mu kintach'a'o'atan chi t'asajmintacha.

²⁴An Jesús najun:

—Kit'in kimakminkanta li wa yucha an jamacha'an Israelhi ajkapuxkawlh, mu tats'an'ata.

²⁵Pero an t'aku la'cha'alhi an Jesús chi tatso'ottanilhcha la ixlakapu', ixtapayniniycha ixjuniy:

—¡Ak'ilhi'a't'ay'ut'i Jamach'alhkat, Jesús!

²⁶Pero yucha wa juniy:

—Jantu oxi li kajama'osunikalhcha yu ta'ut'ajun jas'at'an chi kajamaka'anikalhcha an x'oyun.

²⁷An t'aku juniy:

—Chuni Jamach'alhkat Jesús, pero an x'oyun ta'usak'a masi wa xala'tach'e'echa an ts'aluku yu patajuy laka mesa.

²⁸Pus akxni an Jesús juniy an t'aku:

—Uxint'i jak'iklak'a'inin sawalh, kajunacha yu lak'ask'in.

Pus an istsi an t'aku wa akxni ta'oxicho'olhcha.

An Jesús jak'uch'u'olhi yu ixtala'cha'an

²⁹ Ancho'olhcha an Jesús, alhcha waniy xa'alamalh Galilea. Chi tama'ast'a'alhcha a'stitawk'a, anchacha sa' tawlhchalh. ³⁰ Lhilhuwi la'cha'ankalh, chi ixtalhicha'aniycha yu wa la'ch'anlh'awilin, chi yu wa la'la'lhtulu'un, chi yu wa laj'a'atapanin, chi yu wa lakmaklht'ulukun, chi ali'incha ta'an'anin, wa tuchicha ta'an'at ixtapakxanta. La ixlakapucha an Jesusi ixtayajuy chi yucha ixjak'uch'uycha. ³¹ Tacha an ts'anakscha ixlakyakalh, sawalhcha ixtalhi'a'niya li an yu jantu lay ixtachiwiniy, ixtachiwiniycha, chi an lakmaklht'ulukun ixtata'oxicha, chi an la'ch'anlh'awilin oxicha ixtalakalhtanan, chi an la'la'lhtulu'un oxicha ixtajalakawan. Sawalhcha ixtalaknajuni li an ixDiosk'an jamacha'an Israel, ay sawalh.

La'at'at'i mil lapanakni jamawalh an Jesús

(Mr. 8:1-10)

³² Jat'asanilhi an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:

—Ijkamapayniya ani lapanakni, mu la'at'utucha wilhchani ani tat'ajun, chi jantu tu'u yu katita'ulh. Chi ajkamala'achacho'olhcha wa chuncha, wa lay inta tala'la'awitijtayalh laka tij.

³³ An ixt'alhtanan tajuniy:

—Wanaj lhilhuwi tacha ani ayxto'kan, para kajamalhilaaniw. ¿Tanischa lay ka'iyaw lhuw pan li ani jantu tu'u lakwilakalhi?

³⁴ An Jesús jajuniy:

—¿Tasu a'xchuxcha pani lhit'ant'at?

Yu'uncha tajuniy:

—A'xtujun chi lakats'uniycha lakt'ikt'i jatanti.

³⁵ Pus an Jesús jajuniy an lapanakni li katalaktawlh'olhka an lakaat'un. ³⁶ Chi yucha xa'a'ilhcha an a'xtujun pan chi an jatanti, chi xta'lhicha lhimala'puchajun, ixli'astan la'ch'e'elhcha, wa chuncha jala'xta'nilhcha an ixt'alhtanan, chi yu'uncha tamala'pitsinilhcha ixchuxk'an an lapanakni. ³⁷ Ixchuxchak'ani talak'ulh chi talhikiklalhcha. Ixli'astan la'atujun kanastaja a'tsamcho'olh yu wa xaxajnicha tapusakcho'olh. ³⁸ An lapanakni an yu talakwaylh,

la'at'at'i milh, an t'akunin chi an jas'at'an yu tama'waylh wachu, jantu jat'aput'e'ekalh. ³⁹ Jala'axa'ala'olh an Jesús an lapanakni, tajulhcha an laka barco, alhcha tanchun xalakaat'un Magdala.

An lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin chi yu ixjajunkan saduceojnin ixtala'ts'imputun tu'u yu lhi'a'nin

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

16 An Jesús tala'cha'alhi an fariseojnin chi an saduceojnin ixtalhila'ts'intanuycha, ixtajuniy li ma kajamasunilh tu'u an lakt'iyan. ² Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Akxni tats'isiycha uxitnan nawnat li oxi wilhchani kajuna katunkuna akxni la'ts'inat an lakt'iyan li slapulh. ³ Chi akxni wats'isin, li wa talaktsin an jataputs'i chi li slapulhi an lakt'iyan, nawnat li kamina xkan chi li kalaya un. ¡Uxitnan wa layatcha! Mu li layi k'ats'ayat tuchini katapasayacha xlakata t'ani la'ts'inatcha an lakt'iyan, ¿pus tasu li jant'uch'a lhimach'a'xayat'iti an tanlhunch'a la'ts'inat ani panch'e'exi? ⁴ An la'ma'lhta'alhinin yu chaway tat'ajun talakask'in li tu'u kajamasunikalh, pero jantu tu'u katijamasunikalh, wa yucha an tacha putapasalh tichi lapanak yu ixjajunkan Jonás, yu ma'anchacha ixlihiwiniy ixchiwinti Dios.

Jamakawlh an Jesús, alhcha.

Ixlamaskajank'an lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin

(Mr. 8:14-21)

⁵ Tacha'alhcha ixtapiktutam an lakxkan, an ixt'alhtanan an Jesús ixtakapta li katalhi'alh pan. ⁶ An Jesús jajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'iti li jantu katamatsaman an ixlamaskajank'an an fariseojnin chi an saduceojnin.

⁷ Yu'uncha ixtapast'ak'a li sna xliyu jantu ixtalhi'anta pan. ⁸ Pus jalhimacha'xanilhi an Jesús, jajuniy:

—Wa k'isi jak'iklak'a'ininat'iti lapanakni. ¿Tasu li p'ast'ak'atcha li sna xliyu jant'u lhit'ant'at pani li chuncha klajunawi? ⁹ ¿Jant'uk'a' lhimach'a'xayat'it, ch'i jant'u p'ast'ak'at'iti akxni an la'akisi milh lapanakni ta'ulh wa a'xkisi pan, chi tani la'achuxcha canastaja

p'usakch'o'ot? ¹⁰ ¿Chi akxni ta'ulh la'at'at'i milh lapanakni wa a'xtujun pan, chi tani la'achuxcha canastaja p'usakch'o'ot? ¹¹ ¿T'asuch'a li jant'u lhimach'a'xayat'iti li jantu xliyu li jant'u lhit'ant'at pani li iklajunaw li k'ajalajk'ats'anant'iti, li jantu katamatsaman ixlamaskajank'an an fariseojnin chi an saduceojnini?

¹² Pus akxni talhimacha'xalhcha li jantu yu an lhimaskajakan pani juniy an Jesús, yucha an ixlamap'a'sink'an an fariseojnin chi an saduceojnin.

An Pedro juniy an Jesús li yucha Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Akxni cha'alhcha xalakaat'un tanchun junkan Cesarea de Filipo an Jesús, jalhisakmiycha an ixt'alhtanan, jajuniy:

—¿Tasucha talaknajun an lapanakni li tichini yuchacha an isTs'alh Lapanaki?

¹⁴ Yu'uncha tajuniy:

—Ali'in tanajun ma jama'paxanaj Juan, chi ali'in tanajun ma Elías, chi ali'in tanajun ma Jeremías, u ma wa xatichicha yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios.

¹⁵ Yucha jajuniy:

—Chi uxitnan, ¿tisi kit'inch'a nawnat'iti?

¹⁶ Pus an Simón Pedro alhtaylh, juniy:

—Uxint'i Cristojk'at'i, isTs'alh Dios, yu la'ajunta.

¹⁷ Wa chuncha alhtaylh an Jesús, juniy:

—Sawalhch'a oxi ilht'uk'ani Simón, ists'alh Jonás, yucha an kimPay yu wilhchalh lakt'iyani chuncha manawniyan, jantu wa mijatapast'ak'atcha. ¹⁸ Chi k'it'in wachu ijgunan, uxint'i Pedrojk'at'i, chi la ix'ukxni ani chiwx^a akyawya an kintajtan. An ixlakmakxkayaxtu lhinin jantu lay katilhajalhi an kintajtan.

¹⁹ Akxta'niyani an xayavej an llich'alhkat anu lakt'iyani, chux yu k'ach'i'ulaya'a ani lakaat'un, anu lakt'iyani wachu kach'i'ulkananta. Chi chux yu k'ax'ot'a'a ani lakaat'un, anu lakt'iyani wachu kax'otkananta.

^a 16.18 An ta'a'ut Pedro nawputun chiwx laka lhigriego.

²⁰Wa chuncha an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan li jantu xamati katajunilh li yucha Cristo.

An Jesús jajuniya li kaniya'

(Mr. 8:31–9:1; Lc. 9:22-27)

²¹Chi akxni, an Jesús tsukulhcha jajuniya ixla'ts'awalanti an ixt'alhtanan li ka'ana stak ma'alh'ajna yucha, la'acha'an Jerusalén, li katama'niya'. Jajuniy:

—Yu'uncha an laktatanincha jamacha'an Israel chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sini yu akintama'niya'. Pero akla'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan.

²²Pus wa chuncha an Pedro t'atala'xtinulhi an Jesús, chi sawalhcha juniy:

—¡Jantu Jamach'alhkat Jesús, jantu layi ch'unch'ach'a k'at'ip'ut'ap'asa! Dioscha kalhi'a'tayjun.

²³An Jesús tala'asp'itlhi, juniy an Pedro:

—¡K'a'ost'i, Satanás, k'imama't'ijlay! Mu uxint'i jant'u yu lhak'ap'up'in yu ixnawin Dios, wa yucha an ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni lhak'ap'up'in.

²⁴Chi jajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—Li xamati kint'alhtana jumputun, kamakawlhcha yu wa ixjatapast'ak'atcha, kaxa'a'ilhcha ixcrúz yu lay kapuma'nikalh chi akinch'a'o'alhcha. ²⁵Mu wa tichicha li yu kama'alhtaxtuputuna ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya ixjatsukunti kilakata, kala'cha'ana'. ²⁶Chi an lapanak masi wanajcha ix'anu kajun'olh an lakamunulhpa, ¿tasu lhila'anacha li kama'ats'an'alhi an ixjatsukunti? ¿Tasucha lay kalhila'cha'ancho'oya ixjatsukunti? ²⁷Mu an isTs'alh Lapanak alhp'asi kaxlimj mina la ixtachaput an ixPay, ali an ix'angelhnini kajat'amina'. Akxni atamj atamjcha kamapalhnikana tuchini ilhtulhcha.

²⁸Klajunaw yu sawalh, ali'in yu ani tat'ajun, jantu katitanilh sta akxni katala'ts'inacha kamina ch'alhkatna an isTs'alh Lapanak.

An Jesús tatamilh

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

17 La'achaxancha wilhchan la'pusli, an Jesús jat'a'alhcha tanchun talhman a'stitawk'a an Pedro chi ixt'u'yunk'an yu wa lhit'ala'awnin, Jacobo chi Juan, wa ix'akstuk'an. ²La ix'ukxlakapuchak'an yu'uncha, an Jesús, tapaxalh, an ix'ukxpu wa xlimjcha walh, tacha an wilhchan, chi an ixla'ch'it wa sut'ut'ucha walh, tacha an jatunkunu'. ³Chi tatalakasulhcha an Moisés chi an Elías, ixtat'achiwiniycha an Jesús. ⁴An Pedro juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, Jesús, oxi li ani ikt'awnaw, li la'a'iy akyawya a'at'utu yu wa jach'itin cha'a': a'atam mi anucha, chi a'atam ix'anucha a Moisés, chi a'atam ix'anucha an Elías.

⁵Chunchaka ixnawt'ajun, walh jala'atanchanulhcha la'atam jataputs'i, wa xlimjnik'acha, chi an laka jataputs'i ixchiwinkancha, ixnawkan:

—Yucha aniya yu ikmapayniy kinTs'alh, oxi iklihiwilay, k'a'asmatnit'iti yucha.

⁶Akxni chunchacha ta'asmatlhi an ixt'alhtanan an Jesús, tala'ta'antatawilhcha, sawalhcha ixtalaktalhanan. ⁷Pus an Jesús, stalh jala'alh ixjalak'aych'apaycha, jajuniy:

—K'alakt'ayatcha jant'u k'alakt'alhanant'it.

⁸Akxni talaktalakatiyawcho'olhcha wa yucha an Jesuscha ixtala'ts'incho'oy.

⁹Chi akxni tata'alhtaju'cho'olhcha an a'stitawk'a an Jesús, jajuniy:

—Jant'u xamat'i k'a'unit t'ach'a an la'ts'int'it, sta akxni akla'awcho'oya kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak.

¹⁰Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús, talhisakmiy tajuniy:

—¿Pus tasu li an xamaestrojnin lhamap'a'sin tanajun li task'iniya li yucha an Eliasi p'ulhnaj kamilhi?

¹¹Yucha jajuniy:

—Chun sawalh, an Elías p'ulhnaja kamina', kamina mala'asijnini chux an tanlhun. ¹²Pero klajunaw yucha kilachilhcha, pero jantu tamispalh, stak ta'ilhtulhi wa tani ta'ilhtuputulhcha, wachu chuni kata'ilhtuya an isTs'alh Lapanak.

¹³Pus akxni an ixt'alhtanan talhimacha'xalhi li yucha an jama'paxanaj Juani ixjalhixa'alay.

Ts'alh yu wa ixla'apaxt'o'a makxkay'un

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Akxni tacha'alhcha tan lhilhuw ts'anaks ixlakyakalh, pumatam lapanak la'cha'alh an Jesús, tatso'ottanilhcha, juniy:

¹⁵—Jamach'alhkat Jesús, lamapaynin ak'ink'uch'uninka an kints'alh, mu wa sawalh niy chi sawalhcha ma'alh'ajnan, a'lhuchwa ta'a'tay laka jikmi chi lakxkan. ¹⁶Yucha amint'alhtanani xajkalhiminita, pero jantu lay tak'uch'uy.

¹⁷An Jesús najun:

—¡Yu ch'away t'awnat jant'u jak'iklak'a'ininat'it, wa t'ani lap'ut'unatcha layat'itcha! ¿Tasu wanancha wa aktilat'a'aklatsukuyawi? ¿Tasu wanancha wa aktilalhilhitayaniyawí? ¡K'alhit'at'iti an ts'alh!

¹⁸Wa chuncha an Jesús, la'a'aymalhi an makxkay'un, pus makawlhcha an ts'alh, wa akxni ta'oxilhcha.

¹⁹Ixli'astan akxni wa ix'akstuchak'an ixtat'ayanalh an Jesús an ixt'alhtanan, stalh tala'alh, tajuniy:

—¿Tasu li jantu lay ijk'uch'uw kitnani?

²⁰Yucha jajuniy:

—Mu wanaj wa k'isi jak'iklak'a'ininat'it. Li k'ajak'iklaka'inint'it masi wa tacha lakat'ikt'icha xatalhts'i mostaza, layi ka'una'it ani a'stitawk'a, anu kast'alh p'it'i, chi ka'ana', layi k'a'ilht'uya'it wa tuchicha. [²¹Ani makxkay'un chuncha kataxtuya li t'ap'ayniniyat'iti Dios ch'i li lhit'ask'ajayat'iti miwaytk'an.]

An Jesús jamak'atsaanipalayi li kaniya'

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²²Anchaka ixtat'ajun xalakaat'un Galilea, an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan:

—An isTs'alh Lapanak kama'axta'kana la ixmaknik'an an lapanakni, ²³ katama'niya', pero kala'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan.

Pus an ixt'alhtanan sawalhcha ixtalhita'oxila'alhiy.

Ixlimapahlhi'anka ixlakata tajtan

²⁴ Akxni tacha'alhcha la'acha'an Capernaúm an Jesús, an Pedro tala'cha'alh an talhach'inin ixlakata tajtan, talhisakmiy, tajuniy:

—¿Amimaestrojk'an mapahlhi'ani ixlakata an tajtan?

²⁵—Chun, mapahlhi'an —jajuniya an Pedro.

Walh akxni tanuchalhcha an Pedro, tan ixwilh an Jesús, yuchacha p'ulh xa'alast'uk'a, junkan an Pedro:

—Pedro, ¿t'asuch'a lhiwilayi? An xarejnin ani lakamunulhpa, ¿tisiyu'unhacha yu talhich'iy an tanlhuncha lhimapahlhi'ati? ¿Yu'uncha an yu tat'alamispay an rejnin u yu'uncha an yu jantu tat'alamispay?

²⁶ An Pedro juniy:

—Yu'uncha an yu jantu tat'alamispay.

Pus an Jesús juniy:

—Ah, pus an yu tat'alamispay jantu tamapalay. ²⁷ Pero masi chuncha kitnan kajamapahlhniyaw, para li jantu tu'u katanawlh. K'ap'inchi an lakxkan, k'amu'uya'a ami'anzuelo, chi an yu p'ulhnaj k'ach'ap'ayawya'a jatanti k'ak'ikmaxt'uya'a a'xtam tumin, yuch'ach'a k'alhimap'ala'a kilakata chi milakata.

¿Tisiyuchacha xa'ayi?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

18 La'atam panch'e'ex an ixt'alhtanan an Jesús tala'cha'alh, talhisakmiy:

—¿Tichini yu palaycha xa'ay anu la ixlich'alhkat Dios?

² Yucha t'asanilh pumatam jas'at'a chi ixtan'ajnichak'an yu'uncha yawlh. ³ Chi jajuniy:

—Li jant'u map'axayatcha mijatsukuntik'an li jantu tacha ani jas'at'a unat'it jant'u k'at'ip'it'iti la ixlich'alhkat Dios. ⁴ Yu tacha ani

jas'at'a kajakilhpatinijk'atsaya yucha yu xa'ay an la ixlich'alhkat Dios kajuna'. ⁵Chi yu mapayniya xamati jas'at'a kilakata, kit'ini kila'a'iy.

Lhima'anxkayi li ak'ilhtulh tala'alhin

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶'Pero wa tichicha yu mama'lhta'alhiniy xapumatam an jas'at'an an yu kintakiklaka'iy, palay oxi kalhtuj ch'ipixtanukalh palakskitin aya chiwx chi kawarjcha maka'ankalh tan putalhman alamalh.

⁷¡Payni'inchá an lapanakni ani lakamunulhpa', mu tanlhuni alin yu jamama'lhta'alhiniy! Wa xliyu chuncha lhitask'iniy li katapasalh, ¡pero yu wa la'ayajcha ilhtuyi li xamati ka'ilhtulh tala'alhin, ay tala'alhini ilhtuy!

⁸Xliyu li mimaka u minch'aja ma'ilhtuyani yu jantu oxi, k'ach'a'xmaj'a. Palay oxi wa ch'anlht'ulukú u maklht'ulukú k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu masi li a'ts'a'o'oy, ch'i k'amakp'ink'a laka jikmi tan jantu a'tam mixa. ⁹Chi li mila'chulh ma'ilhtuyani yu jantu oxi, k'amaxt'u, k'amaj'a. Palay oxi wa la'atam mila'chulh k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu li a'tsa'ojoy mila'chulh k'amakp'ink'a tan jantu a'tam mixa jikmi.

Xats'an'an borrego

(Lc. 15:3-7)

¹⁰'Jant'u k'ajaxk'ayla'ts'int'iti ani jas'at'an, mu yu'uncha talhit'ajun ix'angelhnink'an yu lhilhiy tala'ts'inachalh an kimPay anu lakt'iyán. [¹¹Mu an yu walh isTs'alh Lapanak minta jama'alhtaxtunu an yu tats'an'ata.]

¹²'¿T'asuch'a lhiwilayat? Li xamati lapanak jalhit'ajun tamciento ixborregojnin chi li kama'ats'an'alh la'atam, ¿chu jantu kajamakawnaka an noventa y nueve, chi ka'anacha puxkawna an la'atam an lakak'iwin? ¹³Chi li akxni la'cha'ancho'oycha, sawalhcha t'alaj'achan, palay jantu an noventa y nueve yu jantu ixtats'an'ata. ¹⁴Pus chunchacha amimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyán, jantu la'a'iya li xamati kats'an'alh an jas'at'an.

Tani lhimala'mixinikancha ixtala'alhin kint'ala'ajunk'an

(Lc. 17:3)

¹⁵Li tu'u jantu oxi ilhtuniyan mint'ala'ajun, k'ala'p'it'i, k'at'alakch'iwin tan wa mi'akstuk'an, li asmatniyan, lhajaxt'uch'o'ocha amint'ala'ajun. ¹⁶Pero li jantu asmatniyan, k'a'aylhip'i pumatam u pumat'uy, para li lhipumat'uy u lhipumat'utucha k'at'ach'iwinint'it. ¹⁷Li wachu jantu ja'asmatniy, an tan tata'ayxt'o'acha ixlapanakni Diosi k'aja'un, chi li wachu jantu ja'asmatniy, kalhi'ilht'ucha li jantu mispay Dios chi li wa tacha an yu wa talhimo'slayalhach'inincha tanlhun.

¹⁸Klajunaw, watuchicha yu jant'u k'at'imak'a'unt'iti chuncha kajunlhi ani lakaat'un, anu lakt'iyan wachu jantu katijunchalh, chi yu k'amak'awna'it'iti chuncha kawalh ani lakaat'un, anu lakt'iyan wachu chuni kajunanta.

¹⁹A'tam klajumpalaw, li mint'uyunk'an wa tami k'ak'ats'at'it ani lakaat'un ch'i k'ask'init'it tu'u an Kimpay yu wilhchalh lakt'iyan, kataxta'niyan. ²⁰Mu tan ixt'uyunk'an u ixt'utunk'an ta'ayxto'nun la kinta'a'ut ancha ikjapujayalh.

²¹Wa chuncha an Pedro stalh la'alh, juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿tasu a'chuxcha lay akmala'mixiniya kint'ala'ajun li tu'u yu jantu oxi ki'ilhtuniya? ¿A'tujun?

²²An Jesús alhtaylh, juniy:

—Jantu ijkanan li a'tujun, ijkanan sta a't'utump'uxamkaw an a'tujun.^a

Ixt'uyunk'an yu ixtajalhi'aninin

²³An lhich'alhkat an lakt'iyan tachanu pumatam ay jamach'alhkat, yu jat'asanilhcha an ixma'tapatsanin mu ix'ilhtuputuncha cuenta. ²⁴Walh akxni ix'ilhtut'ajuncha ix cuenta an ay jamach'alhkat, talhicha'anilh pumatam yu ixli'aniy la'alhuw millón ixtumin, jantucha lay ixput'e'echo'okan. ²⁵Chi mu jantucha lay mapalayi an yu lhicha'ankalh, pus najun an ay jamach'alhkat li kast'akalhcha, chux ixt'iwi chi ixjas'at'an chi yu lhit'ajuncha

^a 18.22 Setenta veces siete—an Jesús nawputun k'amala'mixini'alhit'i amint'ala'ajun, wa ta a'chuxcha tu'u ilhtuniyan yu jantu oxi.

ixlaktanlhun, para li anchacha kalhitamalh. ²⁶ Pus an ma'tapatsana tatso'ottanilhcha an ay jamach'alhkat, chi tapayniniycha, juniy: “Lamapaynin ak'imp'akxanin, akmapalхни'oyan.” ²⁷ Pus an ay jamach'alhkat mu mapayniycha, makawlh, mak'akxanilhi an ixjalhi'aninti.

²⁸ Pero akxni taxtulhcha anchunu ma'tapatsana, paxto'li pumatam ixt'ama'tapatsan yu wachu ixt'alalhi'aniy tamciento tumin de plata, tacha la'at'utu malhkuyu xatapatsat, chi pixtuch'apachalh ixmaks'anjwaputuncha, juniy: “Ak'imap'alhnincha an yu k'ilhip'iniy.” ²⁹ Pus an ixt'ama'tapatsan tatso'ottanilh la ixjach'aja, chi juniy: “Lamapaynin ak'imp'akxanin, akmapalхни'oyan.” ³⁰ Pero yucha jantu k'is pakxaniputulh, lhinawlhi li kamalakhchawkalh sta li kamapalh'olh. ³¹ An ali'in ixt'ama'tapatsanin mu tala'ts'ilhi tacha an tapasalh, pus sawalhcha talhila'ta'oxila'alhilh, chi ta'alhcha juninini an ay jamach'alhkat tacha an tapasalh. ³² Wa chuncha an ay jamach'alhkat, t'asanilhi anchunu ixma'tapatsana, chi juniy: “¡Ayajk'atsan ma'tapatsan! Kit'in ikmak'akxani'ojoni an yu k'ilhip'iniy, mu k'int'ap'ayninin. ³³ ¿Jantu wachuchuni k'axmak'akxanin amint'ama'tapatsan?” ³⁴ Wa chuncha an ay jamach'alhkat, mu talh'amancha, pus lhinawlhi li kamalakhchawkalh, sta li kamapalh'olhi an yu lhi'aniy.

³⁵ Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, jajuniy:

—Wachu chuni kata'ilhtuyan an Kimpay, yu wilhchalh lakt'iyán, li jantu chux la mijalhnutk'an mala'mixiniyat ixtala'alhin mint'ala'ajunk'an.

An Jesús jalhixa'alay ixlakata an lamakawt

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

19 Akxni chunchacha chiwin'olh an Jesús, taxtulhcha an xalakaat'un Galilea, alhcha xalakaat'un Judea, ixtapiktutamcha ayxkan junkan Jordán. ² Chi lhuw lapanaki tat'a'alh, ancha jak'uch'uchalhcha.

³ Wa chuncha tala'cha'alh an lapanakni an yu ixjajunkan fariseojnin chi ixtalhila'ts'intanuycha, ixtajuniy:

—¿Oxi li xamati lapanak kamakawlh ixt'iwi wa tuchicha ixlakata?

⁴ An Jesús jajuniy:

—¿Jant'u p'unawt'at'iti tan najun Dios, li akxni ilhtulh an lapanak, ilhtulhcha an lapanak chi ilhtulhcha an t'aku'. ⁵ Chi an Dios najun li xliyu an lapanak kamakawna ixpay chi ixnati, li ixt'iwicha kat'atawla', chi an ixt'uyunk'an li tachanu wa pumatamcha katajuna?' ⁶ Jantucha tacha ixt'uyunk'ani katitawalh, tachanu wa pumatamcha katajuna'. Pus xliyu li yu Dioscha jamala'xto'lhi, an lapanak jantucha kajalamamakawnilh.

⁷ An Jesús tajuniy:

—¿Pus tasu li najuncha an Moisés li layi ak'ilhtuw la'atam jalhiki yu akpumakajuw kint'iwik'ani?

⁸ Yucha jajuniy:

—Wa xliyu jant'u k'is ja'asmatnanat'it, xliyu talhimakawnincha an Moisés, pero an Dios jantu chuni najun. ⁹ Kit'in klajunaw, wa tichicha lapanak yu makajun ixt'iwi, li jantu ixlakata li wa xamaticha t'atamalhi an t'aku, chi li t'atsukupalaycha pumatam t'aku an lapanak, tala'alhincha ilhtuy, chi yu t'atsukupalaycha wachu an yu makawkantacha t'aku, wachu tala'alhincha ilhtuy.

¹⁰ Tajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—Li chuncha t'atapasay ixt'iwi an lapanak, jantu oxi akt'atsukukalh.

¹¹ Pus an Jesús jajuniy:

—Jantu lhichuxi lay chuncha tsukukan, wa yu chuncha jalhisakxtulh an Diosi lay chuncha tatsukuy. ¹² Ta'alini yu jantu katijat'atsukukalh, yu wa chunchacha tatsukulh. Chi ta'alini yu wa yucha an ixt'alapanaknichak'an chuncha ta'ilhtulh para li jantu kajat'atsukukalh.^a Chi ta'alini yu wa ix'akstuchak'an jantu jat'atsukukan wa xliyu li palay oxi tat'atapatsaputun an Dios yu ch'alhkatnan lakt'iyen. Yu layi tsukuy wa ix'akstu, chunchacha katsukulh.

^a 19:12 Eunuco□pumatam lapanak yu jatipuxtunti. Ma'anchacha ali'in lapanakni ixjatipuxtukan para li lay kata'ilhtulh tapatsat yu sawalh lhitapalay laka jamach'alhkat. An latipuxtuka jantu chuni ixta'ilhtuy an judiojnin mu jantu ixjamakawniy an ixlamap'a'sin Dios.

**An Jesús tapaynini an Dios
li oxi katatsukulh an jas'at'an**

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³Wa chuncha jalhicha'anikalh jas'at'ani an Jesús, para li kajalalakpach'apalh chi li kajalhitapaynilh, walh an ixt'alhtanan an Jesús, talaj'aymastuklhi an yu ixtalhi'anta ixjas'at'ank'an. ¹⁴Pero an Jesús, jajuniy:

—K'ajamak'awnit'iti an jas'at'an li akintala'milh, jant'u k'ajalaj'aymast'ukt'it, mu yu'uncha ixnawink'ani an llich'alhkat an lakt'iyán.

¹⁵Wa chuncha, jalalakpach'apa'olh an jas'at'an, alhcha.

Ts'alh yu jamatumin

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶La'atam wilhchan pumatam ts'alh yu ixlit'ajun ixtumin, juniy an Jesús:

—Oxi maestro, ¿tasucha aklhit'alalh para li aklhitsukulh an jatsukunti yu jantu min'ojoyi?

¹⁷An Jesús, alhtaylh juniy:

—¿T'asu li k'i'uniycha li sawalhcha oxi ikmaestrojo? Jantu xamati yu oxi lapanak, yu chun wa pumatam, Dios. Li lhits'uk'up'ut'uni an jatsukunti yu jantu min'ojoy wa k'a'ilht'ucha tacha an najunta laka lhamap'a'sin.

¹⁸An ts'alh najun:

—¿Tanyucha lhamap'a'sini?

Pus an Jesús juniy, an tan najunta:

—Jant'u kat'ijama'nin, jant'u k'at'it'at'amat'i yu jant'u yu t'at'a'un, jant'u k'at'ija'alhawan, jant'u k'at'imaslak'at'in. ¹⁹Oxi k'ala'ts'i mimpay chi minati ch'i k'amap'aynit'i mint'alapanak t'ach'a akst'u map'aynik'an.

²⁰Pus an ts'alh najun:

—Chunchacha k'ilhtuy wa kintajas'at'at, ¿tanyucha yu kintits'an'aniya?

²¹ An Jesús juniy:

—Li ts'ajwi ts'uk'up'ut'un, k'ast'at'i an yu lhit'a'un, ch'i k'ajaxt'a'nincha an tumin an jakilhpatinin, ch'unch'a k'alhits'uk'uya'a yu laj'oxi tanlhun an lakt'iyán, ch'i k'at'ana'acha, ak'inch'a'o'aya'acha.

²² Akxni chunchacha asmatli an ts'alh, ancho'olhcha, sawalhcha ta'oxila'alhi'alh, mu lhuw ixtanlhuni ixlit'ajun.

²³ Pus akxni an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan:

—Sawalh lhima'anxkayi kacha'ana pumatam yu jamatumin laka lhich'alhkat an lakt'iyán. ²⁴ Chi a'tam klajumpalaw, li palay wa lasi la'atam camello kala'pusli la ix'istaj makskat, walh jantu li katanuchalh la ixlich'alhkat Dios xamati jamatumin lapanak.

²⁵ Pus sawalhcha ixtalhi'a'niya akxni chunchacha ta'alha'asmatli an ixt'alhtanan an Jesús, chi tajuniy:

—¿Pus chuncha tisiyuchacha lay kata'alhtaxtuya'a?

²⁶ Chi sa'cha jala'ts'in, jajuniy:

—Yu jantu lay ilhtuy an lapanak, an Dios yucha layi ilhtu'ojoy, wa tuchicha.

²⁷ An Pedro, ja'alhtayanalh, najun:

—Kitnan ikhlhimakaw'otawcha kilaktanlhunk'an chi iklach'a'o'atawcha, ¿tisuncha akla'a'iyawi?

²⁸ An Jesús jajuniy:

—Sawalhi ani yu klajunaw akxni chuxcha kalaklasast'i'okana, kit'in isTs'alh Lapanak aktawlanta la kilhich'alhkat, tan iklhajaxtuta. Uxitnan yu kilach'a'o'ayaw, wachu ka'alina tan k'at'awlht'achi'it, lakakawt'uyi juntachalh, chi uxitnani k'ajach'alhk'atnaniya'it an kilhmakkawt'uy xalapanakni Israel. ²⁹ Wa tichicha yu kint'alhtanan chi lhimakajuncha ixcha'a, u ixjat'ala'awnin, u ixjamatsanan, u ixpay, u ixnati, u ixt'iwi, u ixjas'at'an, u ixlakaat'un, tam cientoj palayi kaxta'nikana', chi kaxta'nikana jatsukunti yu jantu min'ojoy.

³⁰ Pero ixluwk'ani yu p'ulhnaj chaway, yu'uncha astani katajuna', chi yu astan chaway p'ulhnaja katajuna'.

Yu tatapatsay tan ch'ankanta uva

20 Mu an lhich'alhkat awint'i lakt'iyán tachanu pumatam jamalakaat'un, yu ka'alh japuxkawna wats'isin lapanakni yu tama'tapatsay, para li kata'alh tapatsanin tan ch'anta ix'uva.

²Chi akxni jat'atamakawlhcha an lapanakni tani chunchacha kajamapalhniya tamin wilhchan, jamala'achalhcha an tan ch'anta ix'uva. ³Walh a'tam taxtunipalhi an jamalakaat'un akxni jantuka' ix'atunkujun, katacha las nuevejcha, chi jala'ts'impalh ali'ini an ixtan'ajni la'acha'an yu jantu tu'u ixta'ilhtuy. ⁴Pus jajuniy: "Wachu akilat'a'awi tapatsanin an tan ikch'anta ki'uva, aklamapalhniyawcha mimpanch'e'exk'an." Pus tat'a'alhcha. ⁵Ka atunkujuncha, an jamalakaat'un a'tam taxtunipalh. Chi akxni ixta'oxat'ajuncha, las trescha, a'tam taxtunipalh, chi wanajcha chuni jamala'achapalh an tan ch'anta ix'uva an yu jakila'cha'alh. ⁶Walh a'tam taxtunipalhi puta'oxay katacha las cincojcha ixjunt'ajun, jala'cha'ampalhi yu jantu tu'u ixtapatsatk'an, jajuniy: "¿Tasu li wa anicha tuntakuju t'awnat'iti?" ⁷Yu'uncha tajuniy: "Wa xliyu jantu xamati ikt'atapatsayaw." Yucha jajuniy: "Pus wachu akilat'a'awi tapatsanin an tan ikch'anta ki'uva, aklamapalhniyawcha mimpanch'e'exk'an."

⁸'Chi akxni tats'isit'ajuncha, an jamalakaat'un juniy an yu mala'tsilhi'anita tan ch'anta ix'uva: "K'ajat'asanincha an lapanakni an yu tatapatsalh chi k'ajaxt'a'nincha ixtalhajak'an, p'ulhnajcha k'ajamap'alhnini an yu astancha tatanulh, chi ixli'astan yu'uncha an yu p'ulhnajcha tatanulh tatapatsay." ⁹Pus akxni tacha'alhcha an yu ta'oxaycha las cincojcha ixjunt'ajun tatanulh, pumatamjtamin a'tsayi talhajalh, tacha lhajakan tam wilhchan. ¹⁰Chi akxni wachucha tacha'alhi an yu p'ulhnaj tatanuchalh tatapatsay, ixtapast'ak'a li sna palaycha katalhajaya', pero wachu wa chuni tajama'lhtayanalh ixtalhajak'an. ¹¹Pus akxni tajama'lhtayanalhcha, talhichiwininya an jamalakaat'un, ¹²chi tajuniy: "Ani yu astancha tachilh wa tam horaja tatapatsalh, walh wanajch'a ch'uni jamap'alhnin. Kitnan iklhityaniwi kilho'otk'an chi an lhi'ichi tam wilhchan." ¹³Pus an jamatumin juniy xapumatam: "Kint'ala'ajun, jantu tu'u yu jantucha oxi k'ilhtut'ajun, ¿ch'u jant'u k'int'at'amak'awi t'ani ch'unch'ach'a k'alhajaya'a tam wilhchan? ¹⁴K'alhip'inchicha yu mintalhaja, chi ani yu astancha tanulh tapatsay wanajcha chuni akmapalhniya'. ¹⁵¿Chu xamati akijuna li jantu chuni yu k'ilhtuy li kintumini yu iklhimapalay? ¿U sna wa lhaxk'ayanani li kit'in oxi iklapanak?" ¹⁶Chuncha yu kajuna', ixluwk'ani yu p'ulhnaj chaway, yu'uncha

astani katajuna', chi yu astan chaway p'ulhnaja katajuna', [mu lhuwi yu jat'asanikanta, pero wa lakats'uniya yu jasakxtukan.]

A'tamcha lhichiwimpalayi an Jesús li katama'niya'

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Akxni an Jesús tama'ast'a'alhcha an la'acha'an Jerusalén, laka tijcha, an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan wa lakatamcha ja'ilhtu'olh, jajuniy:

¹⁸—Chaway ti'anawcha la'acha'an Jerusalén, an isTs'alh Lapanak la ixmaknichak'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sini kama'axta'kana', katalhimuk'aya wa tanlhuncha chi katama'niya'. ¹⁹ Chi yu'uncha wachucha katama'axt'a'a la ixmaknik'an an yu jantu judiojnin, para li wa katalhila'ts'ilhcha chi katala'ana'malhcha, chi katamakxtukmuk'alhcha laka cruz, pero ixlila'at'utu wilhchan kala'awcho'oya'.

Yu sk'in an ixnati an Santiago chi an Juan

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Wa chuncha tichiyucha t'aku ixt'iwi tichi lapanak ixjunksan Zebedeo, la'cha'alhi an Jesús, ixjat'a'anta ixt'uyunk'an ists'alan, Jacobo chi Juan, tatso'ottanilhcha an Jesús, chi isk'iniycha lamapaynin. ²¹ Pus an Jesús juniy:

—¿T'isunch'a lak'ask'ini?

An t'aku najun:

—K'anawi li ani ixt'uyunk'an kints'alan katapiktutawlhcha'ani an la milhich'alhkat, pumatam tan oximimpa'xti, chi an pumatam la milhijama'xi.

²² An Jesús alhtaylh juniy:

—Jant'u k'ats'ayat t'uch'ini sk'inatcha. ¿Layi k'alhit'ayaniya'it an ma'alh'ajnat yu akma'alh'ajnana'?^a

Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Chun kalaya'.

^a 20:22 Najun, “¿Layi k'a'ot'a'it an lkh'uk'u lhi'ot'at yu ak'ot'a'?”

²³ Pus an Jesús jajuniy:

—Chun, k'ap'uma'alh'ajnanaitcha yu akpuma'alh'ajnana',^a pero li akilalakpa'xtitawlaw jantu lay kit'in aktilamakawniw, yucha an kimPayi kajamakawniya yu ancha jalhisaxtuta.

²⁴ Akxni chunchacha ta'asmatlhi an ali'in ixpumakawk'an ixt'alhtanan an Jesús, tat'alatalh'amnilhi an ixt'uyunk'an. ²⁵ Pus an Jesús, jat'asanilh, jajuniy:

—K'ats'ayat'iti li an xajamach'alhkatni ta kilhmakchux lapanakni wa talhinajuncha, chi an yu xalaj'ajin yu'uncha yu palaycha wa talhinajun. ²⁶ Pero ani, uxitnan, tam. Ani, yu xa'ay jumpupun p'ulhnajcha kajatapatsanilhi an ali'in. ²⁷ Chi yu tukancha palay xa'ay jumpupun uxitnan, mima'tsukuk'ani kajuna'. ²⁸ Mu masi kit'in yu ikjunlhi isTs'alh Lapanak, jantu ikminta li wa akilak'ilhtunikalhcha an tapatsat, kit'in iklamintaw tapatsaninin, chi ikminta ma'axta'na an kijatsukunti para li lhuw lapanakni katata'alhtaxtulh.

Tajalakawanalh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Akxni tataxtucho'olhcha la'acha'an Jericó, an Jesús, wa ts'ananacha ixch'a'o'akanta. ³⁰ Walh ixt'uyunk'an la'la'lhtulu'un lapanakni, yu sa' ixtawilanalh waniy laka tij, taxa'alaycha an Jesús, akxni ta'asmatlhi li ancha ixla'pust'ajun, tajuniy:

—¡Jamach'alhkat, Ists'alh David, lamapaynin akilalhi'a'tayjuw!

³¹ Pero an ali'in lapanakni wa talaj'aymalhi an la'la'lhtulu'un lapanakni, para li ma sa'cha katalajkilhulh, pero yu'uncha palay p'as ixtaxa'alay, ixtajuniy:

—¡Jamach'alhkat, Ists'alh David, akilalhi'a'tayjuw!

³² Pus an Jesús, sa'cha tayalh, jat'asanilhcha chi jajuniy:

—¿T'isunch'a lak'ask'inat akla'ilhtuniwi?

³³ Yu'uncha ta'alhtaylh:

—Jamach'alhkat Jesús, klakask'inaw li akilamalakawaniw.

³⁴ Pus wa chuncha an Jesús, jamapayniycha, pus jalaklakpuch'apalh, walh wa tukan tajalakawanalh chi tach'a'o'alhcha.

^a 20:23 Najun, “K'a'ot'a'it'iti an lhk'uk'u lhi'ot'at.”

Akxni tanuchalh la'acha'an Jerusalén an Jesús

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Akxni waniycha ixtacha'ant'ajun la'acha'an Jerusalén, chi ixtacha'antacha la'acha'an Betfagé, a'stitawk'acha ixtat'ajun tan junkan Laka Olivojnin, an Jesús jamala'achalhcha ixt'uyunk'an ixt'alhtanan. ²Jajuniy:

—K'ap'inchi'it an tan tasuy la'acha'an, k'ala'ch'ip'ina'it ch'iyawkanta la'atam xanati burro chi t'ayalh ixjas'at'a, k'ax'ot'iya'it'it chi akilalhiminiyawu an la'at'uy. ³Li xamati tu'u tajunan, k'a'una'it li yucha an Jamach'alhkati jama'lhtask'iniiy, li wa tukan kajaxta'nicho'oya'.

⁴Tacha ani tapasalh, para li kawalhi tacha an ixnajunta an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

⁵K'a'uni an istsi la'acha'an Sión:

“La'mintancha amiRey, yucha jantu ayajk'atsay, puminta la'atam burro, jas'at'a burrojo puminta, ixjas'at'a la'atam jatapakxat yu mak'uk'anana.”

⁶Pus an ixt'alhtanan an Jesús, ta'alhcha, chi chunchacha ta'ilhtulh tacha an jajunilh. ⁷Talhiminilhcha an xanati burro chi an xajas'at'a, talak'aymuk'anilhcha ixla'la'ch'itk'an chi yucha putawk'alhcha.

⁸Chi mu wanajcha lhilhuw, ixtamamaniycha ixla'la'ch'itk'ani an laka tij, chi an ali'in ixtala't'e'e'iyicha xax'oy k'iw, ixtamamaniycha an laka tij. ⁹An yu ixtap'ulanan chi an yu astan ixtamintachalh, ixtalhit'asaycha, ixtalaknajun:

—¡Alhp'asi an isTs'alh David! ¡Oxi yu an Dios makminta!
¡Hosanna kanawkalhi an lakt'ian!

¹⁰Akxni tanuchalhcha la'acha'an Jerusalén an Jesús, chux an lapanakni an yu ancha jamacha'an sawalhnya ixtalhakapu'an, ixtalaknajun:

—¿Tisiyuchacha aniya?

¹¹Pus an ali'in lapanakni tanajun:

—Ani Jesús, yucha lhichiwiniy ixchiwinti Dios, jamacha'a Nazaret, xalakaat'un Galilea.

Yu ixtajast'anan laka tajtan

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹²Tanuchalhi laka tajtan an Jesús, jalakxkawxtu'olhi an yu ixtajast'anan chi ixtajatamawnan laka tajtan. Jala'ma'pusp'itni'olhi an ixmesajk'an an yu ixtamapaxay tumin chi an ixtants'ik'an an yu ixtast'ay paloma. ¹³Jajuniy:

—Ts'o'muk'akanta tan najunta: “An kincha'a putapaynin cha'a kajunkana”, walh uxitnan wa mimpa'alhawnachak'ani ilht'ut'at'it.

¹⁴Ixli'astan an laka tajtan, an Jesús tala'cha'alh yu wa la'la'lhtulu'un chi yu wa lakch'anlht'ulukun, chi jak'uch'ulhcha.

¹⁵Walh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin, mu ixtala'ts'incha tacha an laj'oxi tanlhun ixlak'ilhtuy an Jesús, chi ixta'asmat'acha li an jas'at'an ixtalhit'asaycha an laka tajtan, ixtalajnajun: “¡Jama'alhtaxtununi^a an ists'alh David!”, pus talhitalh'amalh. ¹⁶Chi tajuniy an Jesús:

—¿Asmat'a tacha an talajnajun?

An Jesús jajuniy:

—Chun, ik'asmat'a. ¿Jant'u a't'am p'unawt'at'iti tan najunta?:

La ixmilhpatk'an an jas'at'an chi an lakt'ikt'inca yu tats'ik'iyka ilht'u li oxi katamilhpanin.

¹⁷Pus jalaj'oslichan an Jesús, taxtulhcha an la'acha'an, alhcha la'acha'an Betania, anchacha la'akujchalh.

Tan xixli xak'iw higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸Wats'isin ancho'olhcha an tan ay la'acha'an, walh chawanalhcha. ¹⁹Chi waniy an laka tij la'tsilh a'atam xak'iw higo, pus alh, pero jantu tu'u la'cha'aninilh xajatawk'at, wa si xax'oy, chi juniy:

—¡Jantu a'tam katawk'anini mijatawk'at!

Walh watukan xixli an xak'iw higo. ²⁰Chi mu tala'ts'incha an ixt'alhtanan, talhi'a'niycha, tajuniy:

—¿Tasu li wa lascha xixli an xak'iw higojo?

^a 21:15 Najun, “Hosanna”.

²¹ Pus an Jesús, jajuniy:

—Iklajunaw, li jak'iklak'a'ininat'it sawalh, li jantu wa tamj tamjcha p'ast'ak'at'it, jantu wa tacha ani k'ilhtulh an xak'iw higojo k'at'i'ilht'ut'it, layi k'a'una'it ani a'stitawk'a: “K'a'ost'i, an alamalhcha k'at'a'uchi,” chi kajuna'. ²² Chi wa tuchicha k'at'ap'aynisk'ina'it, li jak'iklak'a'ininat'it, k'axt'a'nik'ana'it'it.

Ixlasakmintik'an xalaj'ajin sacerdotejnin chi yu laktatanincha

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Akxni cha'alhcha laka tajtan an Jesús, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanincha yu ancha jamacha'an, tala'cha'alhi akxni ixmasut'ajun, chi tajuniy:

—¿T'asu li ch'unch'ach'a lay lak'ilht'uy ani tanlhuni?

¿Tisiyuchacha makawniyan li k'alak'ilht'u?

²⁴ Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Wachu aklalhisakmiyaw la'atam chiwinti, li akilajunaw, wachu aklajunawi tuchini laycha chuncha ikhlilak'ilhtuy ani tanlhun.

²⁵ Tacha an ixjama'paxanan an Juan, ¿tisiyuchacha ixlijuniya, Dios u wa yucha an lapanaknicha ixtalhijuniy?

Pus wa chuncha tsukulhcha talhilakchiwiniy, talajuniy:

—Li kajunaw li Dios, akintajunan: “¿P'us ch'i li jant'uch'a k'iklak'a'it'iti?” ²⁶ Chi li kajunaw li wa yu'uncha an lapanaknicha ixtalhijuniy, jalhitalhamniti an lapanakni, mu ixchuxk'ani takiklaka'iy li an Juan ixchiwinti Diosi ixlichiwiniy.

²⁷ Pus tajuniy an Jesús:

—Jantu ijk'atsayaw.

Pus yucha wachu jajuniy:

—Wachu jantu aktilajuniwi tuchini chunchacha lay ikhlilak'ilhtuy ani tanlhun.

Pulhamacha'xan ixt'uyunk'an ts'alan

²⁸ 'Chi, ¿t'asuch'a lhiwilayat'iti? Pumatam lapanak ixjalhit'ajun ixt'uyunk'an ists'alan, chi an lapanak juniy an xapumatam ists'alh: “Kints'alh, k'ap'inch'i tapatsana an tan ikch'anta ki'uva.” ²⁹ An ts'alh alhtaylh an ixpay, juniy: “Jantu ijk'uxa'an.” Pero ixli'astan, astan

nawlh, chi alh. ³⁰ Chi an pumatam ts'alh wanajcha chuni junkan li ka'alh tapatsana', yucha najun: “Chuni kimpay, ak'ana'.” Pero yucha jantu alh. ³¹ ¿Ani ixt'uyunk'an ts'alan, tisiyuchacha yu ilhtulh an yu jalhijunilh an ixpayk'ani?

Ta'alhtaylh an Jesús, tajuniy:

—Yucha an p'ulhnaj junikalh.

Pus an Jesús jajuniy:

—Klajunaw li an yu talaklhach'inin tanlhun lhimapalhlhi'at chi an wa aya talay t'akunin, tatap'ulhniyani tatanuyachalh an la ixlich'alhkat Dios. ³² Mu takimasunichincha an jama'paxanaj Juan yu oxi tij, walh uxitnan jant'u k'iklak'a'it'it, apalij yucha an talaklhach'inin tanlhun chi an wa aya talay t'akunini takiklaka'ilh. Pero uxitnan masi chuxi la'ts'in'o'ot'it, jant'u mak'a'unt'iti mintala'alhink'an, jant'u k'iklak'a'it'it.

Laj'ayajk'atsanin lapanakni

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'K'a'asmatp'alat la'atam pulhamacha'xan: ixt'ajun pumatam jamalakaat'un lapanak, yucha ch'anlhicha ix'uva chi kurralhnulhcha, chi ilhtulhcha tan kapach'itkana an uva, chi yawlhcha a'atam torre, yu palhistakna.

'Chi ixli'astan jamach'ixta'nilhcha tichi yu'uncha lapanakni an ixlakaat'un, chi yucha alhcha ma'at. ³⁴ Akxni chilhcha ixpaku an uva, jamala'achachalhcha ixma'tsukunin an jamalakaat'un lapanak, para li an yu jamach'ixta'nita ixlakaat'un kataxta'nilhcha yu ixnawin. ³⁵ Pero an yu jamach'ixta'nikanta lakaat'un, t'o' tach'apa'ochalhi an ixma'tsukunin an jamalakaat'un: pumatam stakcha talakasamalh, an pumatam tama'nilhcha, chi an pumatam stakcha talakat'alhmalh. ³⁶ An jamanawin lakaat'un a'tam jamala'achapalhchalhi ali'in ixma'tsukunin, palaycha ixluwk'an, pero an yu ixjamach'ixta'nikanta lakaat'un wanajcha chuni ta'ilhtupalh.

³⁷ 'Ixli'astan makminchalhcha yu ists'alh an jamalakaat'un lapanak, mu ixnajun: “Ani mu kints'alh, kata'asmatniya'.” ³⁸ Pero akxni tala'ts'ilhcha an ists'alh, an yu ixjamach'ixta'nikanta lakaat'un, talajuniy: “Yucha anicha yu jamanawin kajuncho'oya an lakaat'un.

Kama'niw, walh ki'anuchak'ani kajuna an yu ixnawin ka'ixwalh.”

³⁹ Pus tach'apachalh, tatamakxtulhi an tan ch'ankanta uva, tama'nilh.

⁴⁰ 'Chaway akxni kamina an jamanawin an tan ch'ankanta uva, ¿t'asuch'a lhiwilayat kaja'ilhtuya an yu tatapatsay tan ch'ankanta uvaja?

⁴¹ Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—Kajama'ni'oya', jantu k'is katijamak'akxanilh, chi xamati'incha kajamach'ixta'nicho'oya an ixlakaat'un, yu kataxta'niya wa tukani yu ixnawin akxni ixpakucha an ix'uva.

⁴² An Jesús jajuniy:

—¿Jant'u a't'am p'unawt'at'iti an tan ts'o'muk'akanta?, tan najun:

An chiwx an yu wa tala'amaj'alh an yu tayajuy cha'a,

apalij yucha yu palay lhitapalay chaway.

Yucha an Diosi chuncha ilhtulh.

Chi chaway sawalhcha lhi'a'niyaw.

⁴³ Xliyu iklalhijunaw, li uxitnan k'amaxt'unik'ana'it'iti an ixlich'alhkat Dios, chi ali'ini kajaxta'nikana yu taja'asmatnan sawalh. ⁴⁴ Yu la ix'ukxni ani chiwx katamayanta, wanaj lakt'ikt'i kajun'oya', chi yu kaputamaya ani chiwx, wanaj po'xmi kajun'oya'.

⁴⁵ Akxni chunchacha ta'alha'asmat'olh an Jesús, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an fariseojnin, talhimacha'xalhi li yu'uncha ixjalhichiwint'ajun. ⁴⁶ Pus ixtach'apayawputuncha, wa yu tatalhanajlalh, mu an lapanakni an yu ancha jamacha'an ixtakiklaka'ia li yucha ixchiwinti Diosi ixnajun.

Pulhamacha'xan la'atam k'atan tan tama'xto'kan

22 A'tam jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

²—An llich'alhkat anu lakt'iyan, tachanu pumatam rey, yu mala'asijninilh k'atan ists'alh akxni tama'xto'lhi. ³ An rey jamala'achalhcha an ixma'tsukunin li kata'alhcha jalakt'asaninin an yu jat'awayputunkan, pero yu'uncha jantu tak'uxa'alhi ma'waynin.

⁴ Chi a'tam jamala'achapalhi ali'in ixma'tsukunin an rey, jajuniy: “K'ajak'i'unitcha an yu jamak'atsaanikantacha li ikmala'asijnitacha an wayt. An kintorojnin chi an ali kijatapakxat yu ixtalaj'ontacha jala'ma'nikalhcha, la'asij'ojotacha, katamilhcha ani laka k'atan.”

⁵ Pero an yu jat'awayputunkan jantu k'is talhakapu'alh, atamj atamj intacha lhitaxtunilh. Pumatam alh la ixkuxtu, pumatam alhcha jast'ana'. ⁶ Chi an ali'in tach'apachalhi an ma'tsukunin stakcha jalaksamakalh, sta jala'manikalhi an ma'tsukunin. ⁷ Akxni k'atsaalhi an rey, lhitalh'amalh, pus jamala'achalh isoldadojnin, wachu jakima'ni'okalhi an yu ixtajama'nininta chi an la'acha'an an tan ixtawilanalh tala'xawalhcha. ⁸ An rey jajuniy an ixma'tsukunin: “La'asij'ojotacha an wayt, pero an yu ixjat'asanikan ixjat'awayputunkan jantu ixtat'acha'ani li kaxtamilh. ⁹ K'ap'inchi'it'iti an tan lala'paxto'ta tij chi chux yu p'axt'o'at'it k'a'aylhit'ana'it'itcha.” ¹⁰ Pus tataxtunilhcha laka tij an ma'tsukunin, lhuwcha tama'ayxto'lhi yu ixtapaxt'o'a, yu wa ay tajunita lapanakni chi yu oxi lapanakni, wanajcha lhilhuwi junkalh an tan lakwaykan. ¹¹ Walh akxni tanuchalhcha an rey, jala'ts'incha an yu talakwajin, la'ts'ilh pumatam lapanak yu jantu ixla'ch'ita yu pu'ankan tan tama'xto'kan. ¹² Pus juniy: “Uxint'i, ¿tasich'a lhit'anuch'ita li jant'u la'ch'ita yu task'iniy tan tama'xto'kani?” Pero yucha jantu k'is ja'alhtayanalh. ¹³ Wa chuncha an rey, jajuniy an yu ixtala'ts'ilhi'an an tan lakwaykan: “K'alakch'anch'it'it ch'i k'ala'ma'ch'it'it, ch'i k'ak'imak'ap'it'it'it'it anu ma'spa tan puts'ista. Ancha ka'alina alhut chi wa xwat'at'acha kalaktasat'awkana'.” ¹⁴ Mu lhuwi yu jat'asanikan, pero wa lakats'uniya yu jasakxtukan.

Lhasakminti ixlakata ixlimapalhlhi'anka tanlhun

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Wa chuncha ta'alhcha an fariseojnin, chi talalhima'achiwinilhcha tani katalhit'alalhcha para li an Jesús tu'ucha kanawlh yu jantu chun, para li kata'alhtasulhcha. ¹⁶ Chi tamala'achachalhcha ixt'alhtanank'ani an fariseojnin ali an ixt'alhtanan Herodes, an tan ixt'ajun an Jesús, tajuniy:

—Maestro, ijk'atsayaw li sawalhi yu na'un, chi li ixtij Dios sawalhi an yu masuy, ch'i jant'u lhak'ap'up'ini masi tani katanawlhcha an lapanakni, mu uxint'i jant'u yu la'ts'in tani tasuycha an lapanak.

¹⁷ Akilajuniwi t'ani lhiwilaycha, ¿oxi li akmapalhlhi'aniw an xajamach'alhkat la'acha'an Roma u jantu?

¹⁸ Pero an Jesús, ixjak'atsaaniycha li wa ixtalhila'ts'intanuycha, pus jajuniy:

—¿Tasu li wa kilalhila'ts'intanuyawcha? ¹⁹ Akilamasuniwi an tumin yu pujamapalanaj'ankan.

Pus tamasunilhcha. ²⁰ Chi an Jesús, jajuniy:

—¿Tisiyuchacha ani puwilh chi an ta'a'ut ani ts'o'ulakanta?

²¹ Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an xajamach'alhkat la'acha'an Roma.

Pus an Jesús jajuniy:

—Pus k'axt'a'nitcha yu ix'anu an xajamach'alhkat Roma chi yu ix'anu an Dios wach'uch'a k'axt'a'nit'it.

²² Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, ixtalhi'a'niycha, ixli'astan, ta'alhcha.

Ixpumatujunk'an lhit'ala'awnin yu wa pumatam t'aku tat'atsukulh

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Yuchaka wilhchan, an Jesús, tala'cha'alh an lapanakni yu ixjajunkan saduceojnin, yu an tanajun li jantu lay katila'awcho'okalh, chi tajuniy:

²⁴ —Maestro, an Moisés nawlh li xamati lapanak kaniya chi li jantu tu'u lhitsukunikalh ixjas'at'a, ixt'ala'ajuncha kat'atsukucho'oya an ixt'iwi', para li kata'alilhi ixjas'at'an an yu nilhcha. ²⁵ Kitnan ijkamispaw ixpumatujunk'an wa lhit'ala'awnin, an xa'aycha t'atsukukalhcha, walh nilh, jantu tu'u makawlh ixjas'at'a, pus an ixt'iwi yucha an ixt'ala'ajuncha t'atsukucho'olh. ²⁶ Walh wanajcha chuni putapasapalh an ixlipumat'uycha, chi an ixlipumat'utucha wanajcha chun, sta talakni'olhi an ixpumatujunk'an.

²⁷ Chi akxni talakni'olhcha, wachucha nilhi an t'aku'. ²⁸ Pus akxni kala'awcho'okana, an ixpumatujunk'an wa lhit'ala'awnin, ¿tisiyuchacha yu ixt'iwi kajuna an t'aku, mu ixchuxk'ani tat'atsukulhi?

²⁹ An Jesús jajuniy:

—Wa xliyu uxitnan jant'u k'ats'ayat'iti tacha an ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios, chi li an Dios layi ilhtu'ojoy watuchicha. ³⁰ Akxni katala'awcho'oya an yu tanitacha, jantu katitalat'atsukulh, mu tacha

an ix'angelhnincha Diosi katajuna anu lakt'iyan. ³¹ Ch'i li jant'u lhiwilayat'iti li katala'awcho'oya an yu talaknitacha, ¿ch'u jant'u p'unawt'at'iti li Diosi najun: ³² “Kit'ini ixDios Abraham, chi Isaac chi Jacob”? An Dios jantu ixDiosk'an janinin, yucha ixDiosk'an yu tala'ajunta.

³³ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an Jesús, sawalhcha talhi'a'nilhi tacha an ixmasuy.

Ay lhamap'a'sin

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Pero an fariseojnin akxni ta'asmatlhi li sa' jamakilhunilhi an Jesús an saduceojnin, tata'ayxto'lhicha. ³⁵ Chi pumatam yu yu'uncha, yu ixlajk'atsay lhamap'a'sin ixlila'ts'intanuycha an Jesús, junkan an Jesús:

³⁶ —Maestro, ¿tanyucha yu palay ay lhamap'a'sini?

³⁷ An Jesús alhtaylh, juniy:

—”K'amap'ayniya'a amijamach'alhkat Dios, chux la mijalhunut, chux la mintakuwin, chux la mijatapast'ak'at.” ³⁸ Yucha yu p'ulhnaj chi ay lhamap'a'sin. ³⁹ Chi ixlitipat'uy lanancha wa ixt'atam:

“K'amap'ayniya'a mint'alapanak t'ach'a map'aynik'an mi'akstu.”

⁴⁰ Yucha anicha la'at'uy lhamap'a'sini t'alach'apa'ojota chux an ixlamap'a'sin Moisés, chi an ali'incha yu ixtalhichiwiniy wachu ixchiwinti Dios.

¿Tisiyuchacha Ists'alh an Cristo?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Akxni wa lakatam ixta'ayxto'nun'ojoy an fariseojnin, ⁴² an Jesús jalhisakmilh, jajuniy:

—¿T'asuch'a p'ast'ak'at'iti? ¿An Cristo tisiyuchacha pu'a'p'unminchalhi?

Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an David.

⁴³ Chi an Jesús, jajuniy:

—¿Pus tasucha li akxni an ixTakuwin Dios machiwinilh an David, najun: “kiJamach'alhkati an Cristo”:

⁴⁴ An Jamach'alhkat Dios juniy an kiJamach'alhkat Cristo: "Ak'imp'ikt'ut'a'ulhcha tan oxi kimp'a'xti', sta akxni ajkamama'oya la mijach'aja an yu wa taxkayan para li k'ajap'ut'ach'at'acha."

⁴⁵ An David ixjamach'alhkati juniy an Cristo, ¿pus tasicha li ists'alh a'tami?

⁴⁶ Pus wa chuncha jantu layi xamati tu'u alhtaylh, chi sta akxni jantucha k'is xamati ali tapujulh kalhisakmilh tu'u an Jesús.

An Jesús ja'alhtasuy an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

23 Ixli'astan, tsukulhcha jaxa'alayi an lapanakni chi an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:

²—An tan ixtawlay Moisesi talaktawlay an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin. ³Pus xliyu, k'a'ilht'ut'iti wa tuchicha yu tajunan, pero jant'u k'a'ilht'ut'iti yu tacha an talay yu'uncha, mu yu'uncha tanajuni yu ka'ilhtukalh, pero yu'uncha jantu ta'ilhtuy.

⁴Tachanu tapach'iya tu'u yu ts'ink'i, yu lhima'anxkay lhi'ankan, chi tajamak'uk'aninicha, pero yu'uncha masi wa katamalaklalhcha ma'atam ixk'its'ilimakak'an jantu tamak'aniputun. ⁵Chux an yu ta'ilhtuy yu'uncha ma wa kajapula'ts'inkalhcha. Palaycha laj'o'xapa'ay jaxt'a'ani talakma'stumpatawk'ay, yu puwilh ixchiwinti Dios, chi an ixla'la'ch'itk'an la'lhmancha palayi lachaj talakstamuk'ay jaxpatanti hilo yu lajk'usi. ⁶Chi yu'uncha la ixlakapuw talaktawlhputunachalh an tan lakwaykan, chi an laka lakcha'a tan pulakta'ayxto'kan. ⁷Chi yu'uncha talakask'in li sawalhcha kajala'axa'alakalhi an laka laktij, talakask'in li kajajunikalh maestrojnin.

⁸Pero uxitnan jant'u k'alak'ask'int'iti li k'a'unk'ant'it maestrojnin, mu wa pumatami mi Maestrojk'an, Cristo, chi chux uxitnan lhit'ala'awnin. ⁹Ch'i jant'u xamat'i k'a'unit mimpayk'an ani lakaat'un, mu wa pumatami mimPayk'an, an yu wilhchalh lakt'iyen.

¹⁰Ch'i jant'u k'alak'ask'int'iti li k'a'unk'at maestrojnin, mu wa pumatami mi Maestrojk'an, Cristo. ¹¹Yu palay xa'ay uxitnan, yucha katalak'ilhtuniyan tanlhun. ¹²Mu yu sawalhcha lhitapalayi najun

jantu tu'u katilhitapalalh, pero yu jantu tu'u lhitapalay lay, yucha kalhitapala'.

¹³ 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, mu wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Jant'u jamak'awniyat'iti katatanuchalh laka lhigh'alhkat an lakt'iyen an lapanakni, chi uxitnan jant'u t'anuyat'it, wa jamama't'ijlayatcha an yu tatanuputunachalh.

[¹⁴ 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Mu wanajch'a jat'olo'ni'oyat'iti ixcha'ak'an an yu jantucha tu'u ixt'apapak'an t'akunin, chi para li wa jant'uch'a k'ak'ats'anik'ant'it wa panijnich'a t'ap'ayniyat'it, xliyu palay k'alhila'a'ia'it'iti lhima'alh'ajna.]

¹⁵ 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! T'a'a'ch'o'oyat'itcha ani lakaat'un chi an alamalh, jap'uxk'awyat yu katach'a'o'an. Pero akxni jala'ch'ip'inatcha apaliycha wa ja'ilht'uyat'it li a't'uyuj ixjas'at'ancha la'nini katawalh, walh masi jantu uxitnan.

¹⁶ 'iPayni'incha uxitnani la'la'lhtulu'un jamap'a'sinin!, uxitnan nawnat'it: "Li xamati pujurarnan an tajtan, li jantu tani lay, pero li xamati pujurarnan an oro yu xanawin laka tajtan, li jalhi'anininha." ¹⁷ iLaktontojnin la'la'lhtulu'un! ¿Tampiyuchacha yu palay lhitapalay, yucha an oro, u yucha an tajtan, tan matajtanilakan an oro? ¹⁸ Wach'u nawp'alat'it: "Li xamati tu'u najun ka'ilhtuya, chi pujurarnancha an tan xta'kan lha'ulan, li jantu tani lay masi jantu ka'ilhtulh. Pero li xamati pujurarnan an lha'ulan yu o'slay an tan ma'axta'kan lha'ulan, nawnat li jalhi'anininha."

¹⁹ iLa'la'lhtulu'un! ¿Tampiyuchacha yu palay lhitapalay, yucha an lha'ulan u an tan muk'akan lha'ulan, tan matajtanilakan an lha'ulan?

²⁰ Yu pujurarnan an tan ma'axta'kan lha'ulan jantu wa yucha an puma'axta'kan lha'ulancha pujurarnan, chuxi pujurarnan'ojoy an yu ancha o'slay. ²¹ Chi yu pujurarnan an tajtan, jantu wa yucha an tajtancha pujurarnan, wachu pujurarnani an Dios, mu ancha wilh. ²² Chi yu pujurarnani an lakt'iyen, pujurarnancha an ixtants'i Dios yu puch'alhkatnan, chi pujurarnancha an Dios mu ancha wilhchalh.

²³ 'iPayni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha t'ach'a an lhimasuyat'it! Mu xta'atcha xadiezmo an lhaklhi xax'oy menta chi an eneldo chi an

comino. Pero k'apmaj'anat'iti an yu palay lhitapalay lhamap'a'sin: an oxi lanti, an jamapayninti chi an jakiklaka'inti. Pus lhitask'iniya li k'adiezmarant'it, pero jant'u k'alhik'apmaj'amp'alat'iti an ali tanlhun. ²⁴ ¡La'la'lhtulu'un jamap'a'sinin, t'ank'alhamaj'anatcha an x'an, pero an camello t'olo'at'it!

²⁵ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Lakmak'axak'ayatcha an vaso chi an pulatoj, pero la ixpulakni wa stakcha a'tsamanta ja'alhawanti chi tanlhun yu jantu oxi. ²⁶ ¡La'lhtuluw fariseo! P'ulhnajch'a k'apulakxak'at'i an vaso chi an pulatoj, para li an ixmakan wachucha sut'ut'u kawalh.

²⁷ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Uxitnan tachanu an tan lak'ulakanta puta'aknun yu wa k'usicha sut'o' lakmakamanikanta, pero ixlipulakni wa stakcha taputanumanalh ixjalukutk'an janinin, chi tanlhuncha yu wa stakcha lakp'uch'ita. ²⁸ Chuncha uxitnan, lhimasuyat'iti li oxi lapanakni, pero mimpulaknik'an wa stakcha tapu'a'tsamtani mija'o'xcho'ontik'an chi lhi'ay junita!

²⁹ ¡Payni'incha uxitnani xamaestrojnin lhamap'a'sin chi uxitnani fariseojnin, wa ja'o'xch'o'onunat'itcha! Jala'la'oxiniyatcha an ixputa'aknunk'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, chi jalakmalht'ak'aniyatcha an ixmonumentojk'an an yu ts'awj ixtat'ajun. ³⁰ Ch'i nawnat: “Li akxni istsukuw akxni ixtat'ajun kilakpaynink'an, jantu xakintat'alhimuk'akani an ixjak'alhnik'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.” ³¹ Ch'unch'ach'a p'unawnat'it mi'akstuk'an li uxitnan ixjas'at'ank'an an yu tama'nilh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. ³² Apalijcha wa xawa'a'tami k'a'ilht'u'o'ot'it yu talhi'a'taynilh milakpaynink'an.

³³ ¡Tsapulin! ¡Ixjas'at'an tsapulin! ¿T'asuch'a k'alhit'a'alht'axt'uya'it'it laka lhima'alh'ajnajlhini?

³⁴ Kit'in aklamala'achaniyawu yu katalhixa'alayan ixchiwinti Dios, chi yu tajalakpastaknan, chi xamaestrojnin lhamap'a'sin. Pero uxitnan wa k'ajama'niya'it'iti ali'in, chi ali'in k'ajamakxt'ukmuk'aya'it'iti laka Cruz, ali'in k'ajala'na'maya'it'iti an laka cha'a tan puta'ayxto'kan, ch'i k'ajach'a'o'aya'it'iti lakatamj lakatamj la'acha'an kata'ana'. ³⁵ Pus uxitnani katala'cha'anan an tala'alhin, tacha an stak jats'alalh

ixjak'alhnik'an an yu ts'awj ixtat'ajun. Xlakata an ixjak'alhni Abel, yu ts'awj ixt'ajun sta an Zacarías, ists'alh tichi lapanak ixjunksan Berequías, yu ma'nit'it waniy laka tajtan chi waniy tan ma'axta'kan lha'ulan. ³⁶Klajunaw yu sawalh, k'amap'ala'it'iti chux an tala'alhin yu chaway ani t'awnat'it.

An Jesús lhi'alhulh an la'acha'an Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷¡Jerusalén, Jamacha'an Jerusalén, jama'niyat'iti an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios, ch'i jalakt'alhmayat'iti an yu jamakt'anik'anat'it! ¡A'lhuwcha ijkamach'ixtamiputulh mijas'at'ank'an, tacha xanati piyu yu jama'ay ixjas'at'an la ixpa'achuj, pero jant'u k'is la'a'it'it! ³⁸Chawayi jamacha'an Jerusalén, ani la'acha'an kakapmaj'ankana'. ³⁹Mu klajunaw, sta chaway jantucha ali akintilala'ts'iw, sta akxni k'anawna'it: “Ikxta'niy lhimala'puchajuni an yu Dios mala'achatachalh.”

An Jesús najun li kalakt'ilhikana an tajtan

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

24 Akxni taxtulhcha an laka tajtan an Jesús chi ixti'ancha, stalh tala'alhi an ixt'alhtanan chi tsukulhcha tamasuniya an ay tajtan. ²Yucha ja'alhtaylh, jajuniy:

—¿Yuch'a la'ts'inat'it chux tacha ani yalh ? Wanaj kalakt'ilhi'okana', jantu tu'u masi wa chiwxcha katila'ukxtawk'atawilh.

Yu kalaktapasaya akxni ukla'ot'ajuncha an lakamunulhpa'

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Chi akxni sa' ixwilh an Jesús a'stitawk'a, tan junksan Laka Olivojnin an ixt'alhtanan stalh tala'alh, wa ixpu'akstuchak'ani talhisakmiy, tajuniy:

—¿Tasu wanancha chuncha kalaktapasaya an tanlhuni, tisuncha katapasaya akxni k'at'anch'o'oya'a, chi akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'a? Akilajuniw.

⁴ An Jesús jajuniy:

—K'as'alajnant'iti li jantu xamati kata'o'xcho'on. ⁵ Mu lhuwi katamina yu katanawna li yu'uncha Cristo, chi lhuwi katata'o'xcho'oya'. ⁶ Chi k'asmat'a'it'iti li lasakancha chi lat'alhkancha, pero jant'u k'alakt'alhanant'it, mu lhitask'iniya li chuncha katapasalh, pero jantuka' kati'ukla'olh. ⁷ Mu la'atam ay la'acha'an kat'alasaya la'atam ixt'a'ay la'acha'an chi pumatam ay jamach'alhkat kat'alasaya pumatam ixt'a'ay jamach'alhkat chi watanchuncha kalaklaya an lakaat'un chi ka'alina chawan. ⁸ Pero masi chuncha, yucha wa kapu'a'tayniyaka an lhima'alh'ajna.

⁹ Chi k'ama'axt'a'k'ana'itcha laka lhima'alh'ajna, k'ama'nik'ana'it, jant'uch'a k'is k'at'ila'ts'imp'ut'unk'ant'iti ani lakamunulhpa' ixlakata li kilakiklaka'iyaw. ¹⁰ Lhuwi yu katamakawnacha an ixjakiklaka'antik'an, chi katalama'axta'paxayacha chi katalaxkayacha. ¹¹ Wanajcha lhuwi kata'alina yu jantu sawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh, chi lhuwi kata'o'xcho'oya'. ¹² Wa stakcha kalak'alina lakmakxkay tanlhun, chi an lapanakni jantucha katitalamapaynilh. ¹³ Pero yu kalhitayaniya sta akxni ka'ukla'oya, yucha kata'alhtaxtuya'. ¹⁴ Chi kalhichiwinkana ani laj'oxi chiwinti yu puch'alhkatnan an Dios chux an lakamunulhpa', para li an ta kilhmakchux lapanakni katak'atsaalh, ixli'astan ka'ukla'oyacha.

¹⁵ Akxni k'ala'ts'ina'itcha pumatam lapanak yu sawalhcha ay junita an laka tajtan, an la'acha'an Jerusalén chi tacha dioscha kala'ts'inkana tacha nawlh an Daniel^a yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, (kalhimacha'xalhi yu punajun ani tacha najunta). ¹⁶ Yu xalakaat'un Judea t'awnachalh, ka'os'alhcha laka a'stitawk'an. ¹⁷ Yu ix'a'sti ixcha'a uk'achalh, jantu kata'alhtajulhi para li ka'alh maxtunu tu'u la ixcha'a'. ¹⁸ Chi yu la ixkuxtu t'awnachalh, jantu ka'alhi p'uxnu ixpu'ayxt'a'kan tan muk'atachalh. ¹⁹ Chi payni'incha an t'akunin yu ixt'a'akxni tukan taja'aynanta, chi yu ixt'a'akxni tukan talhit'ajun ixjas'at'ank'an yu tats'ik'iyka', mu akxni lhima'anxkay! ²⁰ K'at'ap'aynit'it, para li akxni k'aja'osnunt'it akxni jantu ixpaku lhik'asnin, chi jantu kawalh la'atam wilhchan akxni wa jastaknankan. ²¹ Mu ka'alina ay lhima'alh'ajna, tacha yu jantu a'tam alinta sta

^a 24.15 Daniel 9:27, 12:11

wa ta wanancha ilhtukantachalh an lakamunulhpa', chi jantu a'tam chuncha kati'alincho'olh. ²² Chi li jantu ka'ixlalakat'ikt'ilhi Dios anchunu panch'e'ex, jantu xamati ka'ixta'alhtaxtulh. Pero mu jamapayniya an Dios an yu jasakxtukantacha, kalalakat'ikt'ikana an panche'ex.

²³ Pus xliyu li xamati tajunan: “Anicha t'ajun Cristo, u anucha t'awnachalh Cristo”, jant'u k'ak'iklak'a'it. ²⁴ Mu kata'alina yu jantu Cristojnin sawalh, chi yu jantu ixlisawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh, chi layi kata'ilhtuya laj'ay tanlhun tu'u', tacha jak'uchunti, pero wa ixpa'o'xcho'onchak'an, chi li lay, kata'o'xcho'oputuna an yu jasakxtukantacha. ²⁵ Pus chaway klamak'atsaanwcha. ²⁶ Li xamati tajunan: “K'ak'ila'ts'int'it, an tan wa jasa'nik'a t'awnachalh”, jant'u k'ap'it'it, u li tajunan, “Awint'i laka cha'a tanumachalh”, jant'u k'ak'iklak'a'it. ²⁷ Mu tacha an jamakalipnin, akxni slimj tak'ut'achalh an tan akxajachilh wilhchan, chi sta tan ta'aknucho'oyachalhi makacha'an, chuncha kala'ts'inkana kalaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak. ²⁸ U tacha akxni inta nimalh tu'u', ancha la'ts'inkani mu ancha tata'ayxt'o'a an ch'unin.

Akxni kachinacha an isTs'alh Lapanak

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ Watukan tacha kala'oya an ay lhima'alh'ajna, anchunu panch'e'ex, an wilhchan kataputs'isiya', chi an malhkuyu jantucha katimapulhkuhl, chi an st'akunin katapatajuyanta an lakt'iyen, chi an takuwinin yu an lakt'iyen tat'ajun kajalakchikixkana'. ³⁰ Wa chuncha katalakasuyacha an isTs'alh Lapanak an lakt'iyen, akxni chun, chux an la'acha'anaxni ani lakamunulhpa kalaktalhanankanacha chi kalaj'alhunkanacha. Katala'ts'inacha an isTs'alh Lapanak li alhp'ascha minta laka jataputs'i chi wa xlimjnik'acha. ³¹ Chi an ix'angelhnin p'ascha kajas'olhniya laka la'atam s'olh, kajamala'achayacha para li katamach'ixtamilhcha an yu jasakxtutacha ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa'.

³² K'ap'ulhimach'a'xatcha t'ach'a an lhixa'alak'ant'it xak'iw higo: Akxni alhajas'at'alacho'oycha chi xajnich'o'oyachilhcha sast'i xax'oy, k'ats'ayatcha li waniycha ixpaku lhi'ichi. ³³ Pus chunchacha uxitnan,

akxni k'ala'la'ts'ina'itcha tacha an kalaktapasaya, k'ak'ats'atcha li waniycha laka maticha ikminta. ³⁴ Kit'in klajunaw yu sawalh, akxni chuxcha chuncha kalaktapasaya, lhilhuwi kala'ts'inkana', mu katsukukanaka'. ³⁵ An lakt'iyen chi an lakaat'un ka'ukla'oya', pero an kinchiwinti yucha jantu.

³⁶ 'Tuchini wilhchancha chi tuchi horajcha katapasaya jantu xamati k'atsay, masi an angelhnin awint'i lakt'iyen, chi an isTs'alh Dios, wa yucha an Diosi k'atsay.

³⁷ 'Tacha akxni an ixt'ajun Noé chuncha katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak. ³⁸ Anchunu panch'e'ex akxni ixt'ajun an Noé, akxni jantuka' ix'a'muxtukan, an lapanakni ixtalakwajin chi ixtalaj'ot'a chi ixtalat'atsukuy, sta wa cha'alhcha wilhchan akxni tanulhcha an laka aya barco an Noé. ³⁹ Yu'uncha jantu k'is taja'asmatnamputulh, walh milhcha an a'muxtut, wanaj jama'ni'olh, chuncha katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak. ⁴⁰ Kamina panch'e'exi akxni ixt'uyunk'an lapanakni tat'ajun lakakuxtu, an pumatam kalhi'ankana chi an pumatam katamakawna'. ⁴¹ Chi tan ixt'uyunk'an t'akunin taskitit'ajun, an pumatam kalhi'ankana chi an pumatam katamakawna'.

⁴² 'K'as'alaj ts'uk'ut'it, mu jant'u k'ats'ayat'iti tuchi panch'e'excha kamina an miJamach'alhkatk'an Jesús. ⁴³ Ch'i k'alhimach'a'xat'iti ani: li tam lapanak jamanawin laka cha'a kak'atsaalhi tuchi jatats'isnicha kamina xamati ja'alhawna, kakujtawla', chi jantu katimakawnilhi katanuchalh para li kaja'alhawanalh. ⁴⁴ Xliyu uxitnan wach'u k'ala'asijt'it, mu an isTs'alh Lapanak kamina akxni jant'u lhiwilayat'it li lay kamilh.

Yu oxi ma'tsuku chi yu jantu oxi ma'tsuku'

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ 'A ma'tsuku yu jalajk'atsanan chi yu oxi jalhistaknan la ixcha'a ixpatrón, yucha kamalhistaknikana an cha'a', chi yuchacha kajaxta'niya yu kata'uya an ali'in ixt'ama'tsukunin akxni katalakwaynacha. ⁴⁶ Sawalhcha oxi anchunu ma'tsuku li akxni kachina an ixpatrón, oxi tapatsat'ajun. ⁴⁷ Yucha iklajunaw li an ixpatrón o'sliyanha li kamalhistakni'oya an ixtanlhun. ⁴⁸ Pero li

anchunu ma'tsuku kapastaklhi, kanawlh: 'Jantu so'oyo katimilh an kimpatrón. ⁴⁹ Chi kajalaksamalhcha an ali'in ixt'ama'tsukunin, chi kawaylhcha chi ka'otlhicha yu otputun chi wa kat'a'ap'alhcha. ⁵⁰ Akxni jantu k'atsay tuchi horajcha chi tuchi wilhchancha kachina an ixpathrón. ⁵¹ Chi akxni alhp'asi kastak mama'alh'ajnikana', kajat'amak'ankana an yu wa taja'o'xcho'onun, tan kalaj'alhunkana chi tan wa xwat'at'acha kalaktasat'awkana'.

Ixpumakaw'k'an jatsi'in

25 'Chunchuniya katapasaya an llich'alhkat anu lakt'iyán, tachanu ixpumakaw'k'an jatsi'in yu taxa'a'ilh ixpumaklhkuk'an chi ta'alhcha paxto'nini an ts'alh yu kat'atsukukana'. ² An ixkisink'an s'alaj tat'ajun chi an ali'in ixkisink'an jantu. ³ An yu jantu s'alaj tat'ajun jantu talhi'alhi xa'asaytej an ixpumaklhkuk'an, yu sast'icha katamunicho'olh. ⁴ Pero an yu s'alaj tat'ajun ixkisink'an jatsi'in, talhi'alhi xa'asaytej ixpumaklhkuk'an laka frasco. ⁵ Mu jantu so'oyo chin an ts'alh, pus sawalhcha talaklhtataputulh, talaklhtatalhcha. ⁶ Jaytatnancha, p'ascha chiwinkan, nawkan: “¡Mintacha an ts'alh an yu kat'atsukukana! ¡K'at'axt'utcha, k'alak'at'ast'ukt'itcha!” ⁷ Pus an ixpumakaw'k'an jatsi'in talaj'ostaya'olh chi tamala'asijnilhcha an ixpumaklhkuk'an. ⁸ An ixkisink'an an yu jantu s'alaj tat'ajun tat'alajuniy an yu s'alaj tat'ajun: “Akilaxta'niwka lakats'uniya ami'asaytejk'an, mu mixt'ajuncha an kimpumaklhkuk'an.” ⁹ Pero an yu s'alaj tat'ajun jatsi'in tat'ala'alhtaylh, tat'alajuniy: “Jantu, mu chuncha wa lasi kaxaw'oya kitnan chi uxitnan. Apalij k'ak'it'ama'ut'it wachu yu mi'anuk'an an tan st'akan.” ¹⁰ Pus an ixpumakisik'an jatsi'in anchaka ta'ampalh, walh chilhcha an ts'alh. An ixpumakisik'an an yu ixtala'asijta, tat'atanulhcha an ts'alh an tan tama'xt'o'a laka cha'a', chi talaklhchawlhcha an malhticha. ¹¹ Ixli'astan tacha'alhka wachu an ali'in jatsi'in, tanajun: “¡Jamach'alhkat, Jamach'alhkat, akilamati'aniw!” ¹² Pero an Jamach'alhkat jajuniy: “Klajunaw yu sawalh, jantu iklamispayaw tichini uxitnancha.”

¹³ Jaxa'ala'olh an Jesús jajuniy:

—Chuncha uxitnan, k'as'alaj ts'uk'ut'it, mu jant'u k'ats'ayat'it tuchi wilhchancha chi tuchi horajcha kamina an isTs'alh Lapanak.

Pulhamacha'xan tumin

¹⁴ 'An lhich'alhkat anu lakt'iyan wachu tacha xamati lapanak yu jamatumin, yu ti'ancha inta ma'at la'acha'an, chi an yu tat'atapatsay kajat'asanilhcha chi kajamalhistaknilhcha an ixtumin.

¹⁵ 'Pumatam la'akisi milhcha tumini xta'nilh, chi pumatam la'at'uycha milh, chi pumatam tam milhcha, atamj atamjcha malhistaknikalh tacha laycha la'tsilhi'an. Chi wa chuncha alhcha ma'ati an jamatumin. ¹⁶ An yu la'akisi milh jama'lhtayanalh putapatsalhcha, chi la'akisi milhcha lhajanicho'olh. ¹⁷ Wanajcha chuni ilhtulh an yu wa la'at'uy milh jama'lhtayanalh, la'at'uycha milhi lhajanicho'olh. ¹⁸ Pero an yu wa tam milh jama'lhtayanalh, alh maknunu an ixtumin an ixpatrón.

¹⁹ 'Ma'ancha walh, chincho'olhcha an ixpatronk'an an ma'tapatsanin chi jalakt'asanicho'olhcha, jalhisakmilhcha tuchini tapu'ilhtulhcha an tumin. ²⁰ Cha'alhcha p'ulhnaja an yu la'akisi milh ixjama'lhtayananta tumin, chi t'axta'lhicha an la'akisi milh yu ilhajanitacha, najun: "Patrón, la'akisi milhi an k'ixt'a'nin, anicha malh, chi anicha malhi an yu iklhajanilh, wachu la'akisi milh." ²¹ An ixpatrón juniy: "Sawalhcha oxi, oxi ma'tapatsank'at'i chi sawalhi yu na'un. Jantu lhuwi an ixlist'akt'a pero ilht'u sawalh, chaway yu lhuwcha akmalhistakniyan. K'at'anut'icha, kalaj'achanawcha." ²² La'cha'ampalh wachu an yu wa la'at'uy milh tumin ixjama'lhtayananta, najun: "Patrón, la'at'uy milhi an k'ixt'a'nin, anicha malh, chi anicha malhi yu iklhajanilh, wachu la'at'uy milh." ²³ An ixpatrón juniy: "Sawalhcha oxi, oxi ma'tapatsank'at'i chi sawalhi yu na'un. Jantu lhuwi an ixlist'akt'a pero ilht'u sawalh, chaway yu lhuwcha akmalhistakniyan. K'at'anut'icha, kalaj'achanawcha.

²⁴ 'Pero akxni cha'alh an yu wa tam milh tumin ixjama'lhtayananta, juniy an ixpatrón: "Patrón, kit'in xajk'atsaycha li sawalhch'a unit'a, uxint'i jax'anani masi t'ant'u uxint'i ch'ant'a ch'i p'ulasak'a masi t'ant'u uxint'i ma'p'its'it'a. ²⁵ Pus iktalhanalh, ik'alh maknunu lakaat'uni amintumin, pero anicha malhi amintumin." ²⁶ An ixpatrón, alhtaylh juniy: "Uxint'i wa ay unit'a ma'tapatsan, ch'i jant'u t'u'u ilht'up'ut'un, mu li ixk'ats'aycha li ijka'anani tan jantu kit'in ikch'an chi li ikpulasak'a tan jantu kit'in ikma'pitsiy tu'u, ²⁷ p'us

k'a'xlip'i laka bancojo an kintumin, walh akxni xakchinch'o'olh, xajkama'lhtayanalhcha an kintumin chi xajas'at'a.”²⁸ Chi jajuniy an patrón an yu ancha ixtayanalh: “K'amaxt'unit'iti an tam milh tumín, yucha an yu la'akaw milh tumín lhit'ajuni k'axt'a'nit'it.²⁹ Mu yu lhit'ajun, kaxta'nikana palay, pus palay kalhitsukuya'. Pero yu jantu lhit'ajun, masi yu wa lakats'uniycha kaxlitsukulh kamaxtuni'okana'.³⁰ Ani yu jantu tu'u lhitapalay ma'tapatsan, k'amak'ap'itcha ma'spa tan puts'ista, tan kalaj'alhunkana chi wa xwat'at'acha kalaktasat'awk'ana'.”

Akxni kajasakxtukanacha an lapanakni

³¹ 'Akxni kaxlimjcha jat'amina an isTs'alh Lapanak an ix'angelhnin, yucha katawlacha an la ixputawlan yu ta lhichux kapumispa'okana li yucha ay.³² Chux an lapanakni ta kilhmakchux ta'alín, la ixlakapucha katata'ayxto'oya', chi yucha kajamala'apitsiyacha, tacha an ja'ilhtuy yu jalhist'ak'a ixborregojnin chi ixcabrajnin.³³ An borregojnin lhi tan oxicha ixmaka kajalhiyawyanta chi an cabrajnin lhila'ixjama'xicha.

³⁴ 'Chi akxni an Rey kajajunacha an yu lhila'ix'oxi ixmaka tayanalh: “Uxitnan yu tamapayniyan an kimPay, k'at'at'itcha. K'ajama'lht'ayanant'itcha an lhich'alhkat yu mala'asijninik'ant'at'it sta akxni an Dios ilhtulh an lakamunulhpa'.³⁵ Mu ikchawanalh, chi uxitnan kilat'awajiw, ijikixixli, chi uxitnan kilat'a'otwi xkan. Tan xakcha'an chi jantu inta xakla'akuja, uxitnan kilaxta'niwi tan aktawilh.³⁶ Jantu tu'u kila'ch'it xakla'ch'ita, uxitnan kilaxta'niwi kila'ch'it. Xakta'an'ay, uxitnan kilakila'kilaw. Xaklakhchajuy chi uxitnan kilakila'ts'iw.”³⁷ Akxni, katalhisakmiya an yu jantu ay tajunita lapanakni, katajuna: “Rey, ¿tasu wananch'a ixch'awaniy chi iklat'awajiw? ¿U tasu wananch'a ixk'ixixa chi iklat'a'otwi xkani? ³⁸ ¿Chi tasu wananch'a jant'u int'a ixla'ak'uja chi iklasta'niwi t'an k'at'a'ulhi, chi akxni alhalha ixt'a'un, chi iklasta'niwi mila'ch'iti? ³⁹ ¿Chi tasu wananch'a ixt'a'an'ay ch'i ixlaklhch'a'uy, chi klakila'ts'iw?”⁴⁰ An Rey kaja'alhtaya, kajajuna: “Wa tichicha yu ch'unch'a ilht'ut an kijat'ala'awnin masi yu wa xalakt'ikt'incha, tachanu kit'ini chuncha kila'ilhtuw.”

⁴¹ 'Ixli'astan an Rey kajajunacha an yu ixlila'ama'xi tayanalh: “¿Uxitnan yu laka lhima'alh'ajna k'ap'ina'it k'a'ost'itcha ani,

k'ap'inchi'itcha laka jikmi tan jantu a'tam mixa, tan mala'asijninikanta an xapay makxkay'un chi an lakmakxkay'un! ⁴² Mu ikchawanalh, chi jantu kilat'awajiw, ijikixixli, chi jantu kilaxta'niwi xkan. ⁴³ Akxni jantu inta xakla'akuja tan xakcha'an, jantu kilaxta'niwi tan aktawilh. Jantu tu'u kila'ch'it ixjunita, jantu kilaxta'niw. Xakta'an'ay chi xaklakhchajuy, walh jantu kilakila'kilaw.” ⁴⁴ Akxni, yu'uncha katalhisakmiya, katajuna: “Rey, ¿tasu wanancha iklala'ts'iw ixch'awaniy u ixk'ikxixa, u jant'u int'a ixla'ak'uja, u jantu tu'u mila'ch'it, u ixt'a'an'ay, u ixlakhch'a'uy, chi jantu iklalhi'a'tayjuwi?” ⁴⁵ An Rey kajajuna: “T'ach'a jant'u xamat'i ch'unch'a ilht'ut an xalakt'ikt'in yu kilapanakni, jant'u t'u'u ilht'ut kilakata.” ⁴⁶ Yu'uncha kata'anacha laka lhima'alh'ajna tan jantu a'tam min'ojota, chi an yu oxi lapanakni kajaxta'nikanacha jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy.

Talhilakchiwiniy tani katalhima'nilhcha an Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, jajuniycha an ixt'alhtanan:

²—K'ats'ayatcha li wa la'at'uycha wilhchani ts'an'ay ixk'atan paxku, an isTs'alh Lapanak kama'axta'kanacha para li katamakxtukmuk'alhcha laka Cruz.

³Wa chuncha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanincha yu ancha ixla'acha'ank'an, tata'ayxto'lhicha an la ixjatalakxtut an xa'aycha tukan sacerdote, yu junkan Caifás. ⁴Chi anchacha talhilakchiwinilh tani katalhi'o'xcho'och'apayawlhcha an Jesús, para li katama'nilhcha.

⁵Pero talajuniy:

—Tukan k'atan jantu, para li jantu katala'talh'amalh an lapanakni.

Pumatam t'aku lakamuk'alh perjumeje an Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶An Jesús, la'acha'an Betaniaja ixt'ajun, la ixcha'a Simón, yu ixlap'uch'i'ojota. ⁷Walh ancha la'cha'alh pumatam t'aku yu ixli'anta la'atam perjume la xafiasco, yu wanaj la'lhuv ixtapalay,

chi ukmuk'akalhi an Jesús akxni sa' ixwilh laka mesa. ⁸Chi mu tala'ts'incha an ixt'alhtanan an Jesús, pus talhitalh'amalh, tajuniy:

—¿Tasu li wa lha'amanancha an perjumeje? ⁹Yucha layi kaxlist'akalh la'lhuw, chi kaxjamala'pitsinikalhcha an jakilhpatinin.

¹⁰Pero an Jesús asmat'a, pus jajuniy:

—¿T'asu li la'a'aymayatcha ani t'aku'u? Oxicha tacha ani ki'ilhtulh. ¹¹Mu an jakilhpatinin lhilhiji k'ajat'a'aklats'uk'uya'it'it, kit'in jantu. ¹²Ani t'aku kilakamuk'alhcha an perjume ixlakata li mala'asijniycha li akxni akimaknukana'. ¹³Chaway sawalh, klajunaw, wa tanchuncha kalhichiwiwinkana ani laj'oxi chiwinti, chux lakamunulhpa, wachu kalhichiwiwinkana an yu ilhtulh ani t'aku', para li kalhipastakkalh.

An Judas ma'axta'lhi an Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴Xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yu ixjuncan Judas Iscariote, jala'alhi an xalaj'ajin sacerdotejnin, ¹⁵chi jajuniy:

—¿Tasuncha kilaxta'niyaw para li aklama'axta'niw an Jesusi?

Yu'uncha taxta'nilh a'xp'uxamkaw tumin de plata. ¹⁶Pus sta akxni wa ixlipuxkawniycha tani kalhima'axta'lhicha.

Akxni waylh an Jesucristo

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷Walhcha la'atam wilhchan ixk'atan pan yu jantu lhiyalh lhamaskajan, tala'cha'alhcha an ixt'alhtanan an Jesús, tajuniy:

—¿T'anisch'a na'un akmala'asijniw para li k'awaycha laka paxku?

¹⁸Yucha jajuniy:

—K'ala'p'inchi'it tichi lapanak an la'acha'an, k'a'una'it: An Maestro najun: “Waniycha kimpanch'e'ex, an la mincha'a akmak'ataniya an paxku ali an kint'alhtanan.”

¹⁹Pus an ixt'alhtanan an Jesús chunchacha ta'ilhtulh tacha an jajunilh, tamala'asijnilhcha ixlakata an paxku.

²⁰ Akxni tats'isilhcha, jat'atawilhcha laka mesa an
ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús. ²¹ Chi akxni
ixtalakwayt'ajuncha, jajuniy:

—Sawalhi ani yu klajunaw, xapumatam yu uxitnani akima'axt'a'a'.

²² Pus sawalhcha ixtata'oxila'alhiy, atamj atamjcha ixtalhisakmiy,
ixtajuniy:

—¿Kit'in sna'a, Jamach'alhkat Jesús?

²³ Wa chuncha yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—Yucha an kint'atamaj'oy la kimpulatojo akima'axt'a'a'. ²⁴ Sawalhi
li an isTs'alh Lapanak ts'ajwi ti'an, tacha an lhits'o'muk'akanta, pero
an lapanak an yu kama'axt'a'a an isTs'alh Lapanak kapulhik'atsaya'.
Yucha palay oxu jantu katsukulh.

²⁵ Wa chuncha an Judas Iscariote, an yu kama'axt'a'a, alhtaylh
juniy:

—¿Maestro, chu sna kit'in?

An Jesús juniy:

—Uxint'ich'a naw.

²⁶ Chi ixtalakwayt'ajunka, an Jesús xa'a'ilhcha an pan, chi
xta'lhicha lhimala'puchajun, la'ch'e'elhcha jaxta'nilhcha an
ixt'alhtanan, jajuniy:

—Ni'ijcha, k'a'ut'itcha, ani kilakatunaj.

²⁷ Ixli'astan xa'a'ipalh la'atam vaso yu ixputajun xaxkan uva, chi
wachucha lhxta'nilh lhimala'puchajuni an Dios, chi jaxta'nilhcha an
ixt'alhtanan, jajuniy:

—Minchuxchak'ani k'ap'u'ott'it ani vaso, ²⁸ mu ani yucha
kijak'alhni, yu sast'icha putamakawkan li ani jak'alhni kamaj'ankana,
para li lhuw lapanakni katapumala'mixilh ixtala'alhink'an. ²⁹ Kit'in
klajunaw sta chaway jantu akti'otcho'olhi an xaxkan uva, sta akxni
aklat'alaj'otcho'otacha'aw yu sast'icha an la ixlich'alhkat kimPay.

An Jesús najun li an Pedro kanawna li jantu mispay

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Akxni talakmilhpa'olhcha la'atam milhpat, ta'alhcha a'stitawk'a
tan junkan Laka Olivojnin. ³¹ Ancha jajuniy an Jesús:

—Ani katats'isiya wanaj akilamakaw'oyaw. Mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najunta: “Akma'niya an yu jalhist'ak'a ixborregojnin, chi an ixborregojnin wanaj tilh katata'a'pitsi'oya'.”
³² Pero akxni akla'awcho'oyacha kit'ini aklatap'ulhniyaw ak'ana xalakaat'un Galilea.

³³ An Pedro, alhtaylh juniy:

—Masi katamakaw'ojon, kit'in jantu aktimakajun.

³⁴ An Jesús juniy:

—Kit'in sawalhi yu ijkunan li chaway ani katats'isiya, akxni jantuka' k'is tu'u katit'asalh puyux, a'tutu k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.

³⁵ Pero an Pedro juniy:

—Masi akima'nikalh wachu jantu a'tam aktinawlh li jantu ikmispayan.

Chi an ali'in ixt'alhtanan wachu chuni tajunilh.

An Jesús tapaynilh lakatam laka palakch'anan tan junkan Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Wa chuncha jat'acha'alhcha an ixt'alhtanan an Jesús, tan jalakch'ananankanta junkan Getsemaní, jajuniy:

—K'alakt'awlatka ani, kit'in ikti'an anu', ikti'an tapaynini'.

³⁷ Pus ja'aylhi'alhcha an Pedro, chi an ixt'uyunk'an ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo, walh sawalhcha tsukulh ta'oxila'alhiya an Jesús. ³⁸ Jajuniy:

—An kintak'atsan sawalhcha ta'oxila'alhiy, wa tacha akniyacha ijk'atsan. Ani akilapakxaw jant'u k'alaklht'at'at'it.

³⁹ Pus stalhcha alh lakats'uniy, tatso'ottalhcha chi tamuntitachalhcha an lakaat'un, tsukulhcha tapayniy, najun:

—KimPay, li lay, ak'imala'xt'inunini ani ay lhima'alh'ajna pero jantu tacha kit'in klakask'ini kawalh, tacha uxint'i lak'ask'ini kawalh.

⁴⁰ Ixli'astan jala'cha'ancho'olhcha an ixt'alhtanan, walh ixtalakhltatanancha. Pus junkan an Pedro:

—¿Jantu layi masi wa tamcha hora akilat'a'alhkujwi?

⁴¹ K'ak'ujt'it ch'i k'at'ap'aynit, para li jant'u k'alhila'ts'int'anuk'ant'it li

k'a'ilht'up'ut'ut yu jantu oxi. Mu an takuwin yucha ilhtuputuni yu oxi, pero an lakatunaj yucha yu jantu k'ut'ilh.

⁴² A'tam ampalh, a'tam tapaynipalhi ixlipu'a't'uycha, najun:

—Kimpay li jantu layi ak'int'imala'xt'inunin ani ay lhima'alh'ajna, chunchacha kawalh t'ach'a oxi lhiwilay.

⁴³ Jala'cha'ampalh a'tami an ixt'alhtanan, a'tamcha

ixtalakhtatanampalay, mu sawalhcha ixjala'cha'an ilhtatapututk'an.

⁴⁴ Pus jamakawlh, a'tam ampalh, ixlipu'a't'utucha alh tapaynini'.

Wanjcha yu chiwinti nawpalh. ⁴⁵ Wa chuncha jala'cha'ampalh an ixt'alhtanan, jajuniy:

—¿Jast'aknant'awnatka ch'i laklht'at'ayatka'? Chilhcha panch'e'ex, an isTs'alh Lapanak kama'axta'kanacha la ixmakak'an an la'ma'lhta'alhinin. ⁴⁶ K'alaj'ost'ayatcha, ka'awcha, jo', mintacha an yu akima'axt'a'a'.

Tach'apayawlhcha an Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ixchiwint'ajunka an Jesús, la'cha'alhcha an Judas, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, t'o'o'ocha jat'acha'alh lhuw lapanakni, ixtalaklhi'antacha ix'espadajk'an chi ixk'iwk'an.

Yu'uncha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanincha yu ancha xalapanakni ixtalhinajunta. ⁴⁸ An ja'o'xcho'onuj Judas la'asiyaj ixjajunitacha tani kajapumasuniyacha, ixjajunita:

—Yucha an akla'xtikilhtast'uk'a yu Jesús, k'ach'ap'ayawya'itcha.

⁴⁹ Pus an Judas la'cha'alhcha an Jesús la'axa'alalhcha, juniy:

—¡Xaycha, Maestro!

Chi la'xtikilhtastuklhicha. ⁵⁰ Pus an Jesús alhtaylh:

—Kint'ala'ajun, ¿t'isunch'a la't'ant'a?

Wa chuncha an ali'in t'o'cha tala'cha'an'olhi an Jesús, tach'apayawlhcha. ⁵¹ Pero xapumatam yu ixtat'a'anta an Jesús, xtalaxa'axtulhi an ix'espada chi xtalh akatuch'uk'up'uxli xapumatam ixma'tsuku an yu tukancha xa'ay sacerdote. ⁵² Wa chuncha an Jesús juniy:

—K'ama'at'i ami'espada, mu yu espadaja pulasay, wachu espadaja kapuniya'. ⁵³ ¿Ch'u na'uncha li jantu layi aktapayninilh an kimPay

chi akijamakminilh palay de la'akawt'uy batallón angelhnin? ⁵⁴ Pero li chuncha, ¿tasucha lay kalhitapasaya tacha an ts'o'muk'akanta tan najun li chuncha katapasalhi?

⁵⁵ Pus akxni an Jesús jajuniy an lapanakni:

—¿Chu ijka'alhawna li kilamintawcha ch'apayawnin laka espada chi laka k'iw? Lhilihiji xak'an masunu an laka tajtan, chi akxni jantu kilach'apayajuw.

⁵⁶ Pero wa xliyu li chuncha katapasaya tacha an tats'o'muk'ata an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús, wanaj tamakaw'olh, ta'oslich.

Talhicha'alhcha laka junta an Jesús

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ An yu tach'apayawlh an Jesús talhi'anilhcha an Caifás, yu xa'ay tukan sacerdote, tan ixta'ayxto'nun an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanincha. ⁵⁸ An Pedro wa ma'atcha ixch'a'o'alhi'anta sta an la ixjatalakxtut an yu xa'ay tukan sacerdote, chi tanuchalhcha, sa'cha jat'atawilh an yu ixtajalhistaknan, para li kala'ts'ilhcha tuchini katapasayacha.

⁵⁹ Walh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi chux an yu ancha ixta'ayxto'nun, ixtapuxkajuycha tu'u maslakatinti para li katalhimuk'alhcha an Jesús, chi laycha katama'nilh. ⁶⁰ Pero jantu tu'u tala'cha'alh, masi ixluwk'ancha ixtacha'an yu ixtanajun tu'u yu jantu sawalh. Ixli'astan tacha'ampalh ixt'uyunk'an, ⁶¹ tanajun:

—Ani lapanak najun: Layi aklakt'ilhilh an ixtajtan Dios chi ixlila'at'utu wilhchan akla'oxicho'olh.

⁶² Pus tayalhi an yu tukanha xa'ay sacerdote, chi xa'alaycha an Jesús, juniy:

—¿Jant'u k'at'ija'alht'ayan? ¿Tisuncha tacha ani talhimuk'ayani?

⁶³ Pero an Jesús jantu k'is alhtaylh. Wa chuncha an xa'ay tukan sacerdote jumpalay an Jesús:

—La ixtalakask'i an yu la'ajunta Dios ijkanan akilajuniwi li uxint'i Cristo, an isTs'alh Dios.

⁶⁴ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Uxint'ich'a naw, chi atumpaj klajunaw chaway ati'anta k'ala'ts'ina'itcha an isTs'alh Lapanak katawlanta tan oxi la ixpa'xti an Dios tan ch'alhkatnan, ch'i k'ala'ts'ina'it'iti akxni kaminanta lakt'iyen laka jataputs'i.

⁶⁵ Wa chuncha, an yu xa'ay tukan sacerdote la'lh'alhcha an ixla'ch'it, najun:

—¡Wa aya juniya an Dios! ¿Ali jama'lhtask'iniyawu yu kata'alhtasulh? Alha'asmat'atcha tacha an wa aya juniy an Dios.

⁶⁶ ¿T'asuch'a lhiwilayat'iti?

Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—¡T'acha'ancha kama'nikalh!

⁶⁷ Pus akxni tsukulhcha tala'puchujway, chi ixtalakasamaycha chi ali'in ixtala'xtisaycha. ⁶⁸ Ixtajuniy:

—Akilajuniwcha tichini muk'anincha Cristo.

An Pedro najun li jantu mispay an Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:55-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ An Pedro sa'cha ixwilh ma'spa jatalakxtut. Walh la'cha'alh pumatam t'aku ma'tsuku, juniy:

—Uxint'i wachu ixt'alhtanak'at'i an Jesús, jamacha'a Galilea.

⁷⁰ Pero an Pedro najun ma jantu, ixchuxk'ani ta'alha'asmat'olh, najun:

—Jantu ijk'atsay t'uch'ini uniycha.

⁷¹ Ixli'astan an Pedro, alhi an jatalakxtut, walh a'tam la'ts'impalh pumatam t'aku ma'tsuku', an t'aku jajuniy an yu ancha ixtat'ajun:

—Ani wachu ancha ixt'a'aklat'ajun an Jesús, yu jamacha'a Nazaret.

⁷² Pero an Pedro a'tam nawpalhi li jantu mispay, najuncha li jantu sawalh, najun:

—¡Jantu ikmispayi tichini yuchacha lapanak!

⁷³ Pants'ik'ischa jumpalh, an yu ancha ixtat'ajun tala'cha'alh an Pedro tajuniy:

—Chun sawalh uxint'i wachu yu yu'uncha, mu wanaj ch'unch'a ch'iwiniiy.

⁷⁴ Pus akxni wa aya najuncha, chi ixnajuncha li xasawalh, najun: —Jantu ikmispayi anchunu lapanak.

Walh wa akxni t'asalhcha an puyux. ⁷⁵ Pus akxni, an Pedro pastaklhicha tacha an ixjunita an Jesús, akxni junikalh an Pedro: “Jantuka' katit'asalh puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.” Pus taxtulh ma'spa, wa stakcha alhulh.

An Jesús talhicha'anilhcha an Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Akxni tunkulhcha, ixchuxk'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaktatanin an jamacha'an Israel, tatamakawlhcha li katama'niyacha an Jesús. ² Pus tach'ilhi'anilhcha an Pilato, tama'axta'nilhcha, mu yucha gobernador ixjunita.

An Judas nilh

³ Wa chuncha an Judas, an yu ma'axta'lhi an Jesús, akxni la'ts'incha li kama'nikanacha, astancha najun, pus jama'axta'nicho'olhi an a'xp'uxamkaw tumin de plata an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, ⁴ jajuniy:

—Tala'alhincha k'ilhtuy li ikma'axt'a'acha ani lapanak yu jantu tani lay.

Pero yu'uncha wa tajuniy:

—Kitnan jantu kintala'alhink'an. ¡K'ala'ts'icha uxint'i!

⁵ Pus tilh maka'alhi an tumin an laka tajtan, taxtulhcha, alhcha, chi lhtujcha ch'ikilhtakalh ix'akstu.

⁶ Chi an xalaj'ajin sacerdotejnin talaksaklhi an tumin talajuniy:

—An lhamap'a'sin jantu najuni li layi kamucho'o ani tumin, an tan mukan xatumin laka tajtan, mu ixtapalhcha jak'alhni.

⁷ Ixli'astan talakchiwinilhcha chi tatamakawlhcha li katalhitamawyacha lakaat'un, pus talhitamawlhcha lakaat'un tan junkan ixlakaat'un yu la'la'oxiy a'cho'o, tan kajamaknukalhcha yu jantu an jamacha'an. ⁸ Xliyu anchunu lakaat'un masi chaway junkan lakaat'un de jak'alhni. ⁹ Chunchacha walh sawalh tacha an ixnajunta Jeremías, yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios akxni nawlh: “Taxa'a'ilhi an a'xp'uxamkaw tumin de plata yu ixtapalhcha ixta'ulanita an

jamacha'an Israel, ¹⁰ chi talhitamawlhcha an ixlakaat'un yu la'la'oxiy a'cho'o, tacha kilhijunilh an Dios.”

An Pilato lhisakmiy an Jesús

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ An Jesús la ixlakapucha an Pilatojo ixyalh, pus an Pilato lhisakmiy an Jesús, juniy:

—¿Uxint'i ixrejk'an jamacha'an Israel?

An Jesús alhtaylh:

—Uxint'ich'a na'un.

¹² Chi akxni ixta'alhtasuycha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, an Jesús jantu k'is ja'alhtayanalh. ¹³ Pus an Pilato juniy:

—¿Jant'u asmat'a tacha an stak talhimuk'ayan?

¹⁴ Pero an Jesús jantu k'is tu'u alhtaylh, pus an Pilato sawalhcha ixli'a'niy.

Tanajun li kama'nikalhcha an Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38–19:16)

¹⁵ Chi mu a'tamincha akxni ix'alin k'atan, an Pilato ixmakajun xamati tach'in, watichicha ixtask'iniy an lapanakni. ¹⁶ Walh akxni, ixmalaklhchawkanta pumatam tach'in ixjuncan Barrabás, sawalhcha ixmispakan. ¹⁷ Pus akxni anchacha ixta'ayxto'nun an lapanakni, an Pilato jajuniy:

—¿T'isiyuch'ach'a lak'ask'inat aklamakawniwi? ¿Yucha an Barrabás, u yucha an Jesús, an yu tajuniy li Cristo?

¹⁸ Chunchacha jajunilh an Pilato mu yucha ixk'atsayi li wa ixtaxkajiya an Jesús, xliyu talhima'axta'nilh.

¹⁹ Walh akxni sa'cha ixwilh la ixtants'i an Pilato, tan ixnajun tichini ixli'ancha tala'alhin chi tichini yu jantucha, an ixt'iwí mala'achanilh chiwinti tan juniy: “Jant'u t'ani k'a'ilht'u anchunu yu jantu ta lay lapanak, mu ts'isicha makxkay tukani ijkala'awanalh, yucha ixlakata.”

²⁰ Pero an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin, tamatanunilhi an lapanakni li yucha an Barrabasi katask'inilh an Pilato chi an Jesús kama'nikalhcha. ²¹ Pus an Pilato jalhisakmipalh jajuniy:

—¿Tanyuchacha an ixt'uyunk'ani nawnat aklamakawniwi?
Yu'uncha ta'alhtaylh:

—¡Yucha an Barrabás!

²² An Pilato jajuniy:

—¿Chi an Jesús yu unat'it li Cristo, tasicha ak'ilhtuya'a?
Ixchuxk'ani tajun'olh:

—¡Kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz!

²³ An Pilato jajuniy:

—¿Tasu'u, tisuncha tala'alhini ilhtuta?

Pero yu'uncha palay p'as ixtalaknajun:

—¡Kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz!

²⁴ Pus la'ts'incha an Pilato li jantucha lay tu'u ilhtuy, li apalijcha wa palay tala'talh'amani an lapanakni, pus sk'inlhicha xkan, chi ix'ukxlakapuchak'an ixchuxk'an an lapanakni ma'ch'a'alhcha, jajuniy:

—Kit'in jantu kintala'alhini an xak'alhni ani lapanak, mu jantu tani lay. K'ala'ts'int'itcha uxitnan.

²⁵ Pus chux an lapanakni taja'alhtayanalh, tanajun:

—¡Kitnancha aklhitawk'ayaw an xak'alhni, chi an kilakjas'at'anink'an!

²⁶ Wa chuncha an Pilato jamakawnilhcha an Barrabás. Pero an Jesús lhinawlhcha li kala'ana'makalhcha, chi ma'axta'lhicha li kamakxtukmuk'akalhcha laka cruz.

²⁷ An isoldadojnin an Pilato talhi'alhcha an Jesús an laka palacio, chi anchacha talama'ayxto'olh ixchuxk'an an soldadojnin, lhtayanacha tala'atanchanulh. ²⁸ Tamaxtunilhcha an ixla'ch'it, chi tamala'ch'inilhcha slapulh la'ch'it. ²⁹ Chi tama'tanulhcha ixcorona, si jalhtukun, chi tamach'apalhcha ma'atam wa tacha ch'ankat an tan lhi'oxi ixmaka'. Ixtatats'o'ottaniyicha, ixtamamaxaniyicha, ixtajuniy:

—¡K'ajama'alht'axt'uncha ixrejk'an judiojnin!

³⁰ Ixtala'achujwaycha, chi ixtapula'pana'acha an wa tacha ch'ankat ixtamach'apata. ³¹ Ixli'astan tamamaxani'olh, tamaxtunicho'olhcha an slapulh la'ch'it chi tamala'ch'inicho'olhcha an yu ixla'ch'it, chi talhi'alhcha tan katamakxtukmuk'aya laka cruz.

Tamakxtukmuk'alhcha laka cruz an Jesús

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Akxni ixtita'ancha, tapaxto'lhi pumatam lapanak jamacha'a Cirene, Simón ixjuncan, asi tamalhi'anilhi an ixcruz an Jesús.

³³ Chi akxni tacha'alhcha tan juncan Gólgota (nawputun la Ixla'pa'axi Swe'elukut), ³⁴ ixtama'ot'uycha xaxkan uvaja an Jesús yu ixta'a'mujunita ix'alhch'ajat sun jach'itin pero akxni kilhk'atsalh jantu otlhi.^a

³⁵ Chi akxni tamakxtukmuk'alhcha, an ixla'ch'it talamala'pitsilhcha, wa ta'amanalh suerte para li katak'atsaalhcha tichini yu laycha kalhi'alh. ³⁶ Chi anchacha sa' ixtalakwilanalh, ixtalhist'ak'acha. ³⁷ An la ix'akpuxni ixtats'o'nitacha tuchini talhima'nilhcha, ixtats'o'nita: “Ani Jesús, ixrejk'an judiojnin.”

³⁸ Jat'amakxtukmuk'akalh ixt'uyunk'an ja'alhawnan, ixtapiktutamincha ixjat'ayawkanta, lhilaxjama'xi chi tan oxixmak'. ³⁹ An yu ancha ixtapula'pusa wili wilicha ixtatalakpayajuy chi xkayajcha ixtajuniy. ⁴⁰ Ixtajuniy:

—¡Li k'a'ixlakt'ilhi tajtan, chi li wa la'at'utu wilhchan k'a'ixla'oxiyeh'o'ocha, k'ama'alht'axt'uk'acha mi'akstu! ¡Li isTs'alhk'at'i Dios, k'at'a'alht'a'ut'icha an laka cruz!

⁴¹ An xalaj'ajin sacerdotajnín chi an xamaestrojnín lhamap'a'sin chi an fariseojnín, chi an laktatanin wanajcha chuni ixtamamaxaniy, ixtajuniy:

⁴² —Ali'in jama'alhtaxtulh chi yucha jantucha layi ma'alhtaxtunikan ix'akstu. Li xaRey Israel kata'alhtaxtulhcha chaway an laka cruz, walh chuncha kakiklaka'iyawcha. ⁴³ Sawalhcha kiklaka'ia Dios, pus kama'alhtaxtunilhcha li mapayniy sawalh, mu najun: “Kit'in isTs'alh Dios.”

⁴⁴ An ixjat'amakxtukmuk'akanta ja'alhawnan, xkayajcha ixtajuniy wachu'.

^a **27:34** Ixtama'ot'uputun para li jantu tukancha ka'uksak'atsaalh akxni an ixtamakxtukmuk'at'ajun pero an Jesús jantu otlhi mu yucha chux la ixta'oxixtu ixlats'imputun an lhima'alh'ajna.

Akxni nilhcha an Jesús

(*Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30*)

⁴⁵ Chux an lakaat'un wanaj taputs'isi'olhi atunkuwcha walh sta las tres yu ta'oxaycha. ⁴⁶ Ixjunt'ajuncha las tres yu ta'oxaycha, an Jesús p'asi chiwinilh, najun:

—Eli, Eli, ¿lama sabactani? —nawputun: KiDios, kiDios, ¿t'asu li k'imak'a'unt'acha?

⁴⁷ Ali'in yu ancha ixtayanalh talajuniy akxni ta'alha'asmatlhi:

—Yucha an Eliasi t'asaniy.

⁴⁸ Pus jats'alaj'alh pumatam watukan, xa'a'ilh la'atam wa tacha panimak, chi mala'ch'uch'uwalhcha vinagre chi kinkach'imuk'alhcha ma'atam swa'alh k'iw, para li yuchacha kapuma'ot'ulh. ⁴⁹ Pero an ali'in tanajun:

—K'amak'awcha, kala'ts'inawcha li kamina ma'alhtaxtunu an Elías.

⁵⁰ Walh an Jesús, a'tam p'asi chiwimpalh, ma'axta'lhicha an ixtakuwin. ⁵¹ Pus akxni, an la'ch'it an yu ix'uk'alh laka tajtan, lht'it'in tapu'exli, aklht'uyi walh, talhmani pu'a'taynichalh ta'exa sta talaktsin. Chi an lakaat'un laklalhcha, an chiwx la'tapup'a'xli.

⁵² Chi an tan ixlak'aknukan la'ta'a'mix'alh, pus ixluwk'an an yu ixtajakiklaka'inin yu ixtalaknitacha, tala'awcho'olh. ⁵³ Pus akxni tatakutlhicha an tan ixta'aknunun, ixlila'awcho'otacha an Jesús, ta'alhcha an la ixta'acha'an Dios, Jerusalén, pus ixluwk'ani yu tala'ts'ilh.

⁵⁴ An ixcapitank'an an soldadojnin chi an ali'in yu an ixtat'alhistakta an Jesús, sawalhcha talaktalhanalhi akxni tala'ts'ilhcha tacha an laktapasalh chi tacha an ixlaklay an lakaat'un, pus talajuniy:

—Sawalhi li ani isTs'alh Diosi ixjunita.

⁵⁵ Wa ma'at ixluwk'an t'akunini ixtalaka'an, yu'uncha an ixta'a'tayjuy an Jesús, yu ixtach'a'o'atachalh sta xalakaat'un Galilea.

⁵⁶ Ancha ixtama'yanalh an María Magdalena, chi an María, an ixnati Jacobo chi José, chi an ixnatik'an an ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo.

Maknukalhcha an Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Akxni tats'isilhcha, cha'alh pumatam lapanak jamatumin, José juncan, jamacha'a Arimatea, yucha wachucha ixt'alhtana an Jesusi ixjunita. ⁵⁸ La'cha'alhi an Pilato, sk'inilhi an ixlakatunaj an Jesús. Pus an Pilato lhinawli li kaxta'nikalh. ⁵⁹ An José pula'apamililhcha laka sut'ut'u sábanaja an ixlakatunaj an Jesús. ⁶⁰ Chi maknulhcha tan wa sast'ika ixja'ajnanta ixtamp'in laktalhpa, ixli'astan ma'atamp'ililhi'alhcha la'atam aya chiwx yu pumalalkhchawlhcha an tan putanukan, chi ancho'olhcha. ⁶¹ Ancha sa' ixtalakwilanalh an María Magdalena chi an pumatam María la ixlakapu an tan maknukalh an Jesús.

⁶² Tunkunchalh, sábadó, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an fariseojnin wa ayxtamcha ta'alh la'ts'inin an Pilato. ⁶³ Tajuniy:

—Jamach'alhkat, ikpastakwi li akxni ixt'ajunka anchunu ja'o'xcho'onu, nawlh: “Ixlila'at'utu wilhchan akla'awcho'oya'.”

⁶⁴ K'alhinaw li oxi kalhistakkalh an tan aknuy sta la'at'utu wilhchan, wa lay kata'alh an ixt'alhtanan puts'ista, chi kataki'alhawlhi an ixlakatunaj chi katanawlh li la'awcho'olh, li chuncha katapasaya palaycha ay la'o'xcho'o kajuna', walh jantu ixlip'ulhnaj.

⁶⁵ Pus an Pilato jajuniy:

—Aniyh'a jalhit'awnat'iti soldadojnín yu katajalhistaknana'. K'ap'inchi'itcha lhistaknini tacha yu laycha.

⁶⁶ Pus ta'alhcha, oxicha ta'o'slamnilhi an tan ix'aknuy an Jesús chi ta'ulanilhcha la'atam sello, chi tamalhistaknilhcha an soldadojnín.

La'awcho'olhi an Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 La'pusliha akxni jantu tapatsakan wilhchan, tunkuncho'olhcha la'atam wilhchan yu pu'a'taynich'o'oycha la'atam samana, an María Magdalena chi an pumatam María ta'alhcha laka'anini an tan ix'aknuy Jesús. ² Walh p'asi laklalh an lakaat'un, mu pumatam ix'angelh an Dios minchalh lakt'iyán, ta'alhtajulh, chi cha'alhcha an tan ix'aknuy an Jesús, ma'osunilhi

an aya chiwx an yu ixpu'o'xt'alhkanta, sa'cha putawilh. ³Wa tacha wa jamakalipnicha ixtasuy, chi an ixla'ch'it wa tacha wa sut'ut'ucha nieve. ⁴An yu ixtajalhistaknan soldadojnin sawalhcha talaktalhanalh wa xk'ip'ip'icha ixtalaklay chi tala'ta'a'talhcha, wa tacha wa talaknilhcha sa' talaktamalh. ⁵Pero an angelh jajuniy an t'akunin:

—Jant'u k'alakt'alhanant'iti uxitnan. Kit'in ijk'atsay li yucha an Jesusi p'uxk'awyat, an yu tamakxtukmuk'alh laka cruz. ⁶Yucha jantucha tu'u tanun, la'awcho'olhcha, tacha an ixnajunta. Li k'at'atcha la'ts'inini an tan ixmamakanta. ⁷K'alas jak'i'unit'iti an ixt'alhtanan li la'awcho'otacha. Yucha katatap'ulhniyan ka'ana xalakaat'un Galilea, ancha k'ala'ts'int'achi'it. Chaway klajuniwcha.

⁸Pus an t'akunin so'ojo tataxtulh an tan ix'aknuy an Jesús, p'ascha ta'alh, mu ixtalaktalhanancha, pero wachu ixtalaj'achampalay. Ta'alhcha mak'ats'aaninini an ixt'alhtanan an Jesús. ⁹Akxni wa ixtita'anka an t'akunin, an Jesús jatalakasunilh chi jala'axa'alalhcha. Pus stalhcha tala'alh, tatatso'ottanilhcha chi tala'atanunilhcha an ich'aja'. ¹⁰Pus akxni an Jesús jajuniy:

—Jant'u k'alakt'alhanant'it. K'ap'inchi'it jamak'atsaaninini an kijat'ala'awnin li kata'alhi xalakaat'un Galilea, ancha akintala'ts'inanta.

An ixtajalhistaknanta tajamak'atsaaninilh

¹¹Pus akxni anchaka ixtita'an an t'akunin, ali'in an yu ixtajalhistaknanta soldadojnin ta'alhi an la'acha'an, takimak'atsaanilhi an xalaj'ajin sacerdotejnin tacha an laktapasalh.

¹²Pus an xalaj'ajin sacerdotejnin tat'ata'ayxto'lhi an laktatanin, chi talakchiwinilhcha, chi jaxta'nikalhcha la'lhuw tumini an soldadojnin, ¹³jajunkan:

—K'anawna'it li akxni ixlaklht'at'ayat'it, puts'ista taki'alhawlh an ixlakatunaj an Jesús an ixt'alhtanan. ¹⁴Chi li kak'atsaya an Pilato, kitnancha akt'achiwininaw para li jant'u t'a k'a'ilht'uk'ant'it.

¹⁵An soldadojnin tajama'lhtayanalhi an tumin chi chunchacha tanawlh tacha an ixjajunkanta. Tacha an jajunikalh an soldadojnin li katanawlh, sta masi chaway an judiojnin chuncha talajuniy.

An Jesús jalhijuniy an ixt'alhtanan yu kata'ilhtulh

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶Pero an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan an Jesús yu'uncha ta'alhcha an xalakaat'un Galilea, an a'stitawk'a tan an Jesús ixjajunita li kata'ana'. ¹⁷Akxni tala'tsilhcha, tatatso'ottanilhcha pero an ali'in jantu tukancha ixtalhiwilay. ¹⁸Pus an Jesús stalh jala'alh, chi jajuniy:

—Chux lhich'alhkat an lakt'iyen chi an lakaat'un la kimaknicha kima'axta'nikalh. ¹⁹Chaway k'ap'inch'i'itcha, chi k'aja'ilht'utcha kint'alhtanan ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni, k'ajama'p'axaya'itcha la ixta'a'ut an kimPay chi an isTs'alh chi an Stalan'a Takuwin. ²⁰K'ajamasuniya'it'itcha li katakiklaka'ilhi tacha an klajuntawcha uxitnan. Lhilhiji aklat'a'aklatsukuyaw uxitnan sta akxni ka'ukla'oya an lakamunulhpa'.

Oxi Chiwinti yu Ts'o'lhsi San Marcos

An Juan yu ixjama'paxanan

(Mt. 3:1-12; Lc 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Aniya a'taynilh an laj'oxi chiwinti yu lhichiwinini Jesucristo, isTs'alh Dios. ²An tan ts'o'muk'ata an Isaías, yu ma'anchacha ixlichiwini ixchiwinti Dios, najun, tan manawnilh an Dios:

P'ulhnaj akmak'ana yu ka'ana lhichiwinini an kinchiwinti para li kamala'asijnilh min tij.

³Chiwijlakaminkani an tan jantu xamati wilh lakak'iwin, nawkan:

“K'ala'asijt'itcha, k'ala'oxit'itcha an ixtij an ay Jamach'alhkat, oxich'a k'ats'uk'ut'it.”

⁴Pus an Juan, tsukulhcha jama'paxayi an lapanakni an lakak'iwin chi ixjalhixa'alaycha li katamakawlhcha ixtala'alhink'an para li an Dios kajamala'mixiynilhcha.

⁵Pus wanajcha lhilhuwi ixtala'cha'an yu ixtaminachalh xalakaat'un Judea chi la'acha'an Jerusalén. Ixtanajuncha tuchini ixtala'alhinchak'an pus ixjama'paxaycha, tanchun ayxkan junkan Jordán. ⁶An ixla'ch'it an Juan wa ixla'ach'awt camellojo ixla'oxiynikanta chi ixch'axpawilhcha a'xtam jaxt'a'an. Chi akxni xwajin wa t'axkat yu alin lakak'iwini ix'uy, chi sele'. ⁷Ixnajun:

—Xli'astan kamina pumatam yu palay alhp'asni, kit'in jantu k'is ixt'achun, yucha masi li wa akta'antalhcha ak'o'x'otnilh ixwarachi, jantu ikt'acha'an. ⁸Kit'in wa laka xkani iklama'paxayaw pero yucha katama'paxayan la ixTakuwin Dios.

Ix'a'paxat Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹Walh la'atam wilhchan an Jesús minchalh la'acha'an Nazaret xalakaat'un Galilea. La'cha'alhcha an Juan, juniy:

—Ak'ima'p'axati.

Pus an Juan ma'paxalhcha an Jesús, an ayxkan tan junkan Jordán. ¹⁰Walh wa ixtakutt'ajunka an Jesús an lakxkan, la'ts'inchá an lakt'iyán tati'alh, chi ta'alhtajulhcha wa tacha la'atam paloma, tan ixyalh, yucha an ixtakuwin Dios. ¹¹Xli'astan chiwinkancha an lakt'iyán nawkan:

—Uxint'i kinTs'alhk'at'i, ikmapayniyan. Uxint'i k'ima'an'ach'ay.

Lhila'ts'intanukani an Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹²Wa chuncha watukan lhi'alhi an ixtakuwin Dios lakak'iwin, ¹³chi anchacha aklatsukuchalh t'up'uxam wilhchan, tan ta'alín ma'tilín. Chi an Satanás ixlila'ts'intanuycha an Jesús. Akxni makawlhcha an Satanás, tala'cha'alhcha an angelhnin chi ixtatapatsaniycha.

An Jesús a'taynilhcha ixtapatsat

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴La'puslichá wilhchan akxni an Juan ixmalaklhchawkanta, an Jesús alh lhichiwiniy ixchiwinti Dios an xalakaat'un Galilea. ¹⁵Najun:

—Chilhcha panch'e'ex, an ixlich'alhkat Dios waniycha minta, k'ak'iklak'a'itcha an ixchiwinti Dios jant'uch'a ali k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'an.

An Jesús jat'asanilh ixt'at'ink'an ixch'apayawnan jatanti

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶Akxni waniycha ix'antachalh ixpiktu xa'alamalh Galilea, an Jesús jala'ts'ilh ixt'uyunk'an ixch'apayawnan jatanti, wa lhit'ala'awnin. Yu'uncha an Simón chi Andrés. Ixtamujuy ixpaxo'tank'an an lakxkan. ¹⁷Jajuniy an Jesús:

—Akilat'a'awcha walh ixma'alhilanancha lapanakni akla'ilhtuyaw.

¹⁸ Pus watukan tamakawlhi an ixpaxo'tank'an, chi tat'a'alhcha.
¹⁹ Lanancha ma'ati ixta'antalh, an Jesús jala'ts'impalh an Jacobo chi an Juan, ists'alan Zebedeo, ixtalakch'it'ajun ixpaxo'tank'an laka barco. ²⁰ Jat'asanilh, pus tamakawchalhi an ixpayk'an Zebedeo laka barco ali an yu tat'atapatsay, chi tat'a'alhcha.

Pumatam lapanak yu ixlakpach'apata makxkay'un

(Lc. 4:31-37)

²¹ Tacha'alhcha Capernaúm. Chi akxni jantu ixtapatsakan wilhchan ixmasuycha an Jesús an laka cha'a yu puta'ayxto'kan.
²² Ixtalhi'a'niycha tacha an ixmasuy, mu yucha ixjamasuniy tachanu yu lhit'ajun lhich'alhkat, jantu wa tacha an xamaestrojnincha lhamap'a'sin. ²³ Walh an laka tajtan ixtanun pumatam lapanak yu ixlakpach'apata makxkay'un, t'asaycha, najun:

²⁴ —¡Jijwa! Jesús de Nazaret, ¿t'isunch'a la't'ant'a? ¿Wa kilamintawcha lalakt'ilhi'ulanin? Kit'in ikmispayan, uxint'i Stalan'a ixlapanak Dios.

²⁵ Pero an Jesús la'a'aymalh, juniy:

—¡Wa sa'cha! ¡Lasch'a k'amak'aw ani lapanak!

²⁶ Pus an makxkay'un p'ascha lakchikixli an lapanak, chi p'ascha t'asalh, chi makawlhcha an lapanak. ²⁷ Pus sawalhcha ixtalhi'a'niya an yu ancha ixtatanumanalh, ixtalajuniy:

—¿Tisuncha aniya? ¿Tisu sast'icha lhamap'a'sini li layi jalaj'aymay an makxkay'un chi ta'asmatniya?

²⁸ Watukan ta'a'pitsi'olhi an chiwinti chux Galilea.

An Jesús k'uch'ulh an ixput'icha'o'olh Simón

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Akxni tataxtulhcha an laka tajtan, ta'alhcha ixcha'a an Simón chi Andrés, ali an Jacobo chi Juan. ³⁰ Walh an ixput'icha'o'olh Simón wa ixmalhcha, stak ixch'apata alhp'asni iskakat, pus tajuniycha an Jesús. ³¹ Wachuncha yucha la'alh chi ma'ch'apasaklhicha, walh watukan makawlhi an alhp'asni iskakat chi tsukulhcha jamaway.

Wanaj lhuwi tatak'uch'ulh akxni ta'aknuchalhcha an wilhchan

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Akxni tats'isilhcha wanaj lhuw ta'an'anini jalhicha'anikalh an Jesús chi yu wa ixtalakpachapay makxkay'un. ³³ Chux an lapanakni yu an tawilanalh an la'acha'an tacha'an'olhi an jatalakxtut.

³⁴ Pus tsukulhcha jak'uch'uyi an ta'an'anin, watuchicha ta'an'at ixtalhit'ajun, chi jak'uch'ulhcha wachu an yu wa ixtala'apaxto'ta makxkay'un, jantu ixjamakawniya katachiwinilh an lakmakxkay'un, mu ixtamispay.

An Jesús wats'isin tapayniy

(Lc. 4:42-44)

³⁵ Sawalhka wats'isin puts'istaka an Jesús ostayalh, taxtulhcha, alhcha tapaynini tan lakak'iwin. ³⁶ Walh an Simón ixpuxkajuycha chi an yu ancha ixtat'atamakajunta. ³⁷ Akxni tala'cha'alh tajuniy:

—Wanaj si tapuxkawyan.

³⁸ Yucha jajuniy:

—Ka'aw an tan wa lakwaniy lakwilakalh wachu aklhichiwinina ixchiwinti Dios, mu yucha ikla'minta.

³⁹ Pus ixlihiwiniycha an laka lakcha'a yu ixpula'ta'ayxto'kan, chux Galilea, chi ixjak'uch'uycha an yu wa ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un.

An Jesús lakak'uchulh pumatam lapanak yu ixlakap'uch'i'ojota

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ La'cha'alh pumatam lapanak yu ixlakap'uch'i'ojotacha, an Jesús, tatso'ottanilhcha juniy:

—Li sna ak'ink'uch'up'ut'u, ak'ink'uch'ut'ika'.

⁴¹ Pus mapayniycha an Jesús, lats'awalalhi an ixmaka chi lakpach'apachalhcha, juniy:

—Chun, k'at'ala'a'oxit'icha.

⁴² Wachuncha junilh, watukan wak tala'a'oxilh. ⁴³ Xli'astan p'ascha watukani mala'achalh an Jesús. ⁴⁴ Juniy:

—Jant'u xamat'i tu'u k'a'un, wa k'ap'inchicha talakasunini an sacerdote. Chi k'ama'axt'a'a'acha milha'ulan ixlakata li t'ala'a'oxit'icha, tacha lhinawlh a Moisés para li katak'atsaalhi an sacerdotejnin.

⁴⁵Pero yucha akxni alhcha, tsukulhcha laknajuni tani putapasalhcha, pus an Jesús xli'astan jantucha wanaj lay ixtanuyachalhi ixlitalakasun an la'acha'an, wa ma'atcha istukuyachalh tan wa la'asa'nik'a, pero wa tanchuncha ixtalakminachalh ixtala'cha'an.

An Jesús k'uch'ulh pumatam lapanak yu ixlakalhtukulunta

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2 Jantu la'alhuw wilhchani ixtaxtuta an Jesús, xli'astan cha'ancho'olhcha la'acha'an Capernaúm, walh watukan lajk'atsakalhi li ma cha'ancho'otacha. ²Pus watukan lhuwi tata'ayxto'lhi, jantucha ixtalhilayi masi wa jatalakxtutcha, chi ixjalhixa'alaycha an ixchiwinti Dios an Jesús. ³Walh tichi yu'uncha ixt'at'ink'an lapanakni tach'ixlicha'anilh pumatam lapanak yu wa ixlakalhtukulunta. ⁴Pero jantu lay ixtala'cha'ani waniy mu lhilhuw, pus ta'a'stilhukukulh lakats'uniya an cha'a'. Anchacha taputamaknulh la ixputamat an yu lakalhtukulunta. ⁵Akxni jala'tsilhi li tajakiklaka'inin, juniy an yu lakalhtukulunta:

—Ikmala'mixiniyani mintala'alhini kints'alh.

⁶Walh mu ancha ixtawilanalh an ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin, pus sa'cha ixtalhatapastaknan: ⁷“¿Tasu li chunchacha najuni? Wa aya najun, wa Diosi lay mala'mixiy tala'alhin. ¿Tisiyuchacha lay kamala'mixipala tala'alhini?” ⁸Wayu mu an Jesús ixjak'atsaaniya tani ixtapast'ak'acha, jajuniy:

—¿T'asu li ch'unch'ach'a jat'ap'ast'aknanat'iti? ⁹¿Tanyucha yu palay jantu lhima'anxkay ajkunilh: “Amintala'alhin ikmala'mixinincha”, u ajkunilh: “K'at'aycha k'asakt'icha amimputamat k'ap'inchicha”? ¹⁰Chaway kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak aklamasuniyawu li layi ikmala'mixiy tala'alhin ani lakamunulhpa'.

Junilh an yu lakalhtukulunta:

¹¹—Chaway uxint'i ijkunan k'a'ost'aycha, k'asakt'icha amimputamat chi k'ap'inchicha mincha'a'. ¹²Pus ostayalhcha an yu ixlakalhtukulunta, chi saklhicha an ixputamat, tala'ts'in'ojoycha, pus sawalhcha talhi'a'niy, tanajun:

—Jantu a'tam ixla'ts'intawi tacha ani. An Dios ay sawalh.

T'asanikan an Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³Xli'astan an Jesús ampalhi an xpiktu lakxkan, anchacha ixjamap'a'siy mu lhuw lapanakni ixtala'cha'an. ¹⁴Tan ixla'pust'ajun an Jesús la'ts'ilh an Leví, ists'alh Alfeo, sa' ixwilh tan mapalhlhi'ankan ixlakata tanlhun, pus juniy:

—Ak'int'ap'it'icha.

Walh t'a'alhcha. ¹⁵Xli'astan an Jesús chi an ixt'alhtanan ixtat'awilanalhcha la ixmesa an Leví, la ixcha'a, ixluwk'an wachu ixtat'awilanalh an yu ixtalhach'inin tanlhun chi, an yu ixtalhit'ajun ixtala'alhink'an, mu wanaj lhilhuwi ixch'a'o'akanta an Jesús. ¹⁶Pus an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin tala'ts'incha li tat'alakwajini an Jesús an yu talhach'inin tanlhun chi an yu talhit'ajun ixtala'alhink'an, pus jajunkan an ixt'alhtanan Jesús:

—¿Tasu li jat'alakwajincha an yu talhach'inin tanlhun chi an yu talhit'ajun ixtala'alhink'ani?

¹⁷An Jesús asmatlhi, jajuniy:

—Yu oxi tat'ajun jantu tama'lhtask'iniya jak'uch'unu', yu tata'an'ay chun. Kit'in ikminta jat'asanini an yu talhit'ajun ixtala'alhink'an, jantu yu oxi tat'ajun.

Tuchi ixlakatacha akxni lhtask'ajakan wayt

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸An ixt'alhtanan Juan chi an fariseojnin ixtalhtask'ajayi ixwaytk'an a'tamin. Chi tala'alh an Jesús tajuniy:

—¿Tasu li an ixt'alhtanan Juan chi an fariseojnin talhtask'ajayi ixwaytk'an a'tamini, chi amint'alhtanan yu'uncha tawajini?

¹⁹An Jesús jajuniy:

—¿Chu laycha jantu katitawaylh yu tat'ajun tan tama'xto'kan? Li anchaka tat'ayanalh an yu tama'xt'o'a jantu layi katitalhitask'ajalhcha ixwaytk'an. ²⁰Pero kamina wilhchani akxni an yu tama'xto'lhi jantucha ani katitsukulh. Akxni katalhitask'ajayacha ixwayk'an a'tamin. ²¹Jantu xamati ts'ap'amuk'aniy yu sast'ika la'ch'it yu at'ilhcha la'ch'it, li chuncha, an yu sast'ika la'ch'it wa palay exa an yu at'ilhcha. ²²Chi jantu xamati mujuy yu sast'ika xaxkan uva laka at'ilh jaxt'a'an, li chuncha, an sast'i xaxkan uva laj'exa an jaxt'a'an, pus pu'ancha an xaxkan uva chi an jaxt'a'an talaj'exacha. Yu sast'ika xaxkan uva laka sast'i jaxt'a'ani kamujukalh.

**An ixt'alhtanan Jesús ixta'akatan'ex'iy
trigo akxni jantu tapatsakan**

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³La atam wilhchan akxni wa jastaknankan ixla'pust'ajun tan jach'ananankanta an Jesús, walh an ixt'alhtanan tsukulhcha ta'akatan'ex'iya an trigo. ²⁴Pus an fariseojnin tajuniy an Jesús:

—K'ajala'ts'i, ¿tasu li ta'ilhtuycha yu jantu makawkan akxni jantu tapatsakan wilhchani?

²⁵Yucha jajuniy:

—¿Jant'u a'tam p'unawt'at'iti tani lalhcha an David chi an yu ixtat'a'anta akxni tachawanalh? ²⁶Yucha tanulhi an la ixcha'a Dios akxni xa'ay sacerdote ixjunita an Abiatar, chi ulhi an jamatajtanilanti pan, walh jantu lay xamati ix'uy, wa yu'uncha an sacerdotejnin, walh an David wachu jat'a'ulhi an yu ixtat'a'anta. ²⁷Chi jajumpalay:

—An wilhchan akxni jantu tapatsakan, ilhtukalh ixlakata an lapanak, jantu ilhtukalh an lapanak ixlakata an wilhchan akxni jantu tapatsakan. ²⁸Xliyu kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikch'alhkatnani masi akxni jantu tapatsakan wilhchan.

Pumatam lapanak yu jantu lay ixlak'anuy ma'atam ixmaka'

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

3 A'tam tanupalhi an Jesús an tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni, walh ancha ixtanun pumatam lapanak yu jantu lay ixlak'anuy ma'atam ixmaka'. ²Chi mu akxni jantu ixtapatsakan wilhchan, an yu ixtaxkajiy an Jesús sawalhcha ixtalhist'ak'a li katapujuya kamajk'uch'uya an lapanak, para li katapu'alhtasulh. ³Walh an Jesús juniy an lapanak:

—K'at'aycha, tan'ajnich'a k'at'ay.

⁴Chi jalhisakmilhcha an ali'in an Jesús, jajuniy:

—¿Oxi li ka'ilhtukalh yu oxi tu'u akxni jantu tapatsakan wilhchan? ¿U ani wilhchan ixpu'ilhtuka yu jantu oxi? ¿Ani wilhchan layi akma'alhtaxtunilh jatsukunti, u akma'nilh?

Jantu xamati alhtaylh. ⁵Pus talh'amancha jala'ts'in an Jesús chi lhita'oxila'alhiycha li yu'uncha jantu talhakapu'ani li kataja'a'tayjunulh, juniy an lapanak:

—K'alats'awalat'icha amimaka'.

Walh lats'awalalhcha, tamaj'oxilhcha. ⁶Wachuncha tataxtulhcha an fariseojnin ta'alhcha lhilakchiwinin ali an herodianojnin tani katalhima'nilhcha an Jesús.

An ixpiktu lakxkan lhuw lapanakni tacha'alh

⁷Walh an Jesús chi an ixt'alhtanan ta'alhcha ixpiktu an lakxkan, lhuw lapanakni tama'alh. Jamacha'an Galilea, chi Judea, ⁸chi Jerusalén, chi Idumea, chi ixlitapiktutamcha an ayxkan Jordán, chi la ixtuntala'acho'ocha an la'acha'an Tiro, chi Sidón, lhuw lapanakni tala'cha'alh, mu ixta'asmat'acha li laj'ay tanlhuni ix'ilhtuy. ⁹An ixt'alhtanan jajuniy li katamala'asijninilh la'atam barco, para li jantu katapa'asilh, mu wanajcha lhilhuwi ixjunkanta. ¹⁰Ixluwchak'ani ixjak'uch'uta pero an ali'in yu wachu ixtata'an'ay ixtalakask'in wachu masi wa kaxta'aych'apachalhcha, wa ixtaputamacho'oycha. ¹¹An lapanakni yu ixtalakpach'apata makxkay'un akxni ixtala'ts'incha an Jesús ixtata'a'tso'ottaniycha chi p'ascha ixtachiwiniy, ixtanajun:

—Uxint'i isTs'alh Dios.

¹² Pero yucha sawalhcha ixjalaj'aymayi para li jantu katanawlihi tichini yuchacha.

Jasakxtukan ixpumakawt'uyk'an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Xli'astan alhcha a'stitawk'a an Jesús, chi anchacha jat'asanichalh yu yuchacha jat'asaniputulh, pus tala'cha'alhcha. ¹⁴ Ixpumakawt'uychak'ani jasakxtulh yu katat'alhtanana chi kajamak'anacha kata'ana lhichiwinin ixchiwinti Dios. ¹⁵ Ja'ilhtulhcha li layi katatamakxtuya lakmakxkay'un: ¹⁶ An ixpumakawt'uyk'an chunchuniya ixjajunkan: Simón, yu wachu junikalh Pedro, ¹⁷ chi Jacobo, chi Juan, ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo, yu'uncha jalhimapa'a'ulh Boanerges, nawputun ists'alan xalapanak xkan, ¹⁸ chi Andrés, chi Felipe, chi Bartolomé, chi Mateo, chi Tomás, chi Jacobo, ists'alh Alfeo, chi Tadeo, chi Simón yu ma'partido Cananista, ¹⁹ chi Judascha Iscariote, yu an ma'axta'lhi Jesús.

Yu wa aya lhichiwiniy an ixtakuwin Dios

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

Xli'astan ta'alhcha lakatam laka cha'a'. ²⁰ Wanajcha lhilhuwi jumpalakalh, jantucha layi masi wa katitalakwaylhcha. ²¹ Akxni an ixt'alalhila'ts'inin Jesús tak'atsaalh, ta'alhcha puxkawnini an Jesús para li katalhi'alhcha, mu ixtalaknajun ma wa lojojlaycha.

²² Ixpulaknicha ch'a'a an xamaestrojnin lhamap'a'sin, yu ixtamintachalh Jerusalén ixtanajun:

—Xliyu lay jalhitamakxtuy an lakmakxkay'un mu yucha an Beelzebú xapay makxkay'uni t'atapatsay.

²³ Pus jaxa'alalhi an Jesús, chi tsukulhcha jajuniya tacha laycha talhimacha'xay, jajuniy:

—¿Tasicha lay kalhitamakxtukana wa ix'akstucha an Satanasi? ²⁴ Li la'atam lhich'alhkat wa lapu'aykan, yucha jantu a'tam oxi katitaylhi'alh, ²⁵ chi lakatam laka cha'a, li wa siya yu'unchacha wachu tala'ajiy, katatalakt'ilhitawla'. ²⁶ Chi mu li an Satanás wa ix'akstucha t'ala'aykan, jantu layi katitaylhi'alh, yucha ixputs'an'anacha. ²⁷ Jantu

xamati lay an tanunu la ixcha'a xamati lapanak yu k'ut'ilh, li jantu p'ulhnajcha ma'ch'imay chi xli'astan ka'alhawniyacha an ixtanlhun. ²⁸ Klajunaw yu sawalh, watuchicha tala'alhin kamak'akxanikana an lapanak, wa tani lhichiwinintacha an Dios. ²⁹ Pero watichicha yu wa aya lhichiwiniy an ixTakuwin Dios, jantu a'tam katimala'mixinikalh, yucha ixpujun'alhincha kajuna tach'in. ³⁰ Chuncha jajunilh mu ixtajuniy li ma makxkay'uni ixlakpach'apata.

An ixnati Jesús chi an ixjat'ala'awnin

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Akxni tacha'alhcha an ixnati Jesús chi an ixjat'ala'awnin an tan ixtanumalh, tamala'achalhcha pumatam li ka'alh t'asanini'. ³² Pus tacha an ixtala'acho'owilananih, tajuniy:

—Ma tapuxkawyan an mijat'ala'awnin chi an minati.

³³ Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—¿Tisiyuchacha kinati chi kijat'ala'awnini?

³⁴ Pus sa'cha jala'ts'ini an ixtala'acho'owilananih, jajuniy:

—Uxitnani tacha kinati chi tacha kijat'ala'awnin, ³⁵ mu wa tichicha yu ilhtuyi tacha an najun Dios, yucha kint'ala'ajun, kijamatsan chi kinati.

Pulhamacha'xan jach'anana'

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4 A'tamcha tsukulh jamasunipalayi an Jesús la ixpiktu an lakxkan, walh wanajcha lhilhuwi ta'ayxto'palakalh pus tajulhcha lakatam laka barco anchacha sa' tawlhchalh chi chux an lapanakni ixpiktucha an lakxkani ixtayanalh. ² Lhuw tanlhuni jajunilh pulhamacha'xan, chi tu'ucha ixjapumasuniy, tacha ani jajunilh:

³—A'tamchacha pumatam lapanak alh jach'anana'. ⁴ Walh akxni tsukulhcha ch'an, an ali wa laka tiji tamachalh, pus ta'usaklhi an ts'o'on. ⁵ An ali laka chiwxini tamachalh, tan tutukancha lhiyalh t'un, pus wa tukancha la'awlh, mu jantu talhmani yu t'un. ⁶ Akxni xajchilhcha an wilhchan, la'xlo'lhi chi lakxixli, mu jantu tu'u ixjataxiyak. ⁷ An ali lakalhtukunani tamachalh, walh ta'ayalhi an jalhtukun, pus maxixilh,

jantu tawk'anilhi xajatawk'at. ⁸ Pero an ali tan oxi t'uni tamachalh, la'tampa'lhicha chi ta'ayalhcha. Tawk'anilhcha xajatawk'at, lhuwcha talhawalh. Wa la'atamin xatalhts'i alilhcha yu xta'cho'olhcha treinta chi sesenta chi tamcientojcha xatalhts'i. ⁹ Chi jajuniy:

—Yu lhith'ajuni ixpa'asmatna ka'asmatlhi.

Tuchini lhima'lhtask'iniycha an pulhamacha'xan an Jesús

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Akxni wa ix'akstucha tamakawlh, an yu wa niy ixtayanalh chi an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan talhisakmiycha tuchini nawputuncha. ¹¹ Pus jajuniy:

—Uxitnan layi k'alhimach'a'xaya'it an yu jantu tasuy ixlich'alhkat Dios, pero an yu ma'spa tat'ajun wanaj wa laka pulhamacha'xani jajunkan, ¹² mu masi tajalakawan, tachanu jantu tajalakawan chi masi taja'asmatnan tachanu jantu taja'asmatnan, pus jantu layi jamala'mixinikan ixtala'alhink'an mu jantu tach'a'o'ayi Dios.

An Jesús najuni tuchini jumputuncha an jach'anana'

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Chi jajuniy:

—¿Jant'u lhimach'a'xayat'iti an pulhamacha'xan klajuniw? ¿Chuncha tasicha k'alhimach'a'xaya'it an ali'i? ¹⁴ An jach'anana yucha an yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios, ¹⁵ chi an yu wa laka tij tamachalh jach'ananti yu'uncha an yu jalhixa'alakancha, pero akxni ta'asmattacha, an Satanás jamak'ap'apalaycha la ixjalhunutk'an. ¹⁶ Wanajcha chuni an yu wa laka chiwxin tatamachalh, mu masi sawalhcha ta'achani ta'asmat'a akxni jalhixa'alakan, ¹⁷ jantu tajataxiyaklay, wa putamcha pants'ik'is, mu akxni lhima'anxkaycha talhiwilay u jalhich'a'o'akancha ixlakata an ixchiwinti Dios, tamakawcho'oycha. ¹⁸ An yu lakalhtukunan tamachalh, yu'uncha an yu ta'asmat'acha, ¹⁹ pero mu sawalhcha talhakapu'ani tacha an lak'alinha tanlhun chi lhuw tumini talhitsukuputun, pus chux ani tanlhun maksk'anjwacho'oyi an ixchiwinti Dios jantu tu'u ta'ilhtuy yu laj'oxi. ²⁰ An yu tan oxi t'un tatamachalh, yu'uncha

an yu ta'asmat'acha ixchiwinti Dios chi takiklaka'iy, pus lhuwcha talalalhaway, wa pumatamjtain, alincha yu treinta, sesenta chi cien xt'a'a ixjatawk'at.

Jantu tu'u yu jantucha katik'atsakalh yu jantu k'atsakan

(Lc. 8:16-18)

²¹ Wachu jajumpalay:

—¿Chu sna li makilhnukan pumaklhku, a't'alh'ulakancha laka cajón u la ixtan'apuwcha putamati tamaknukan? ¡Jantu! Yucha muk'akancha tan oxicha kamapulhkuh. ²² Jantu tu'u yu jantucha lay katik'atsakalh yu jantu ixk'atsakan, chi jantu tu'u yu jantucha katimalakasukalh tan putunku. ²³ Li xamati lhit'ajun ixpa'asmatna, ka'asmatlhi. ²⁴ Chi jajumpalay an Jesús:

—K'alhak'ap'up'it'iti an t'ach'a asmat'at, mu t'ani p'alhk'ananatcha, wach'u ch'uni k'ap'ulhk'ak'ana'it, ch'i p'alay k'alhimo'slanik'ana'it'iti uxitnan yu asmat'atcha. ²⁵ Mu an yu lhit'ajun palay kajama'lhtayanana', pero an yu jantu lhit'ajun, masi wa k'ischa kaxlitsukulh kamaxtuni'okana'.

Pulhamacha'xan tani lhita'ayaycha xatalhts'i tu'u'

²⁶ Ixnawpalay:

—An ixlich'alhkat Dios tacha xamati lapanak yu jach'ananan. ²⁷ Puts'ista lhtatay chi wats'isin ostayapalaycha. An yu ch'anta tamp'a'acha chi ta'ayaycha, pero yucha jantu k'atsayi tani lhita'ayaycha. ²⁸ An lakaat'un ix'akstucha ma'alay an jach'ananti, p'ulhnajcha taxtuniya xax'oy, p'a'acha xli'astan tawk'aniycha xajatawk'at. ²⁹ Chi li akxni li oxicha k'at'ata, p'uxacha an lapanak, mu ixpakucha chi cha'xmaj'ancho'oycha.

Pulhamacha'xan xatalhts'i mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰ An Jesús wachu jajumpalay:

—¿Tasicha lay aklalhimalakxtuniw an ixlich'alhkat Diosi? Chunchuni: ³¹ Tachanu la'atam lakat'ikt'i xatalhts'i mostaza, masi

yucha wanaj wa lakat'ikt'i, ³² apalij yucha yu palay ay lhtinin ta'ayay, tan tamuk'aycha ixpamaj'ank'an an ts'o'on chi tapamalhk'iknincha.

Tuchini la'lhima'lhtask'iniycha an Jesús an pulhamacha'xan

(Mt. 13:34-35)

³³ Tamj tamjcha ixjajuniy pulhamacha'xan an Jesús, tacha lay ixtalhimacha'xaniy. ³⁴ Wa laka pulhamacha'xani ixjajuniy wa chuncha ixjaxa'alay. Pero li akxni wa la'stu an ixt'alhtanan ixtat'atawlay ixjajun'ojoy, mu yu'uncha ixtalhimacha'xay.

An Jesús sa' ulalh an p'as un chi xkan

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Akxni tats'isilhcha jajuniy an ixt'alhtanan:

—An ixtakilhtutamcha an lakxkani ka'aw.

³⁶ Pus jamakawyawlhcha tacha an lhilhuw ixlakyakalh, tatajullhcha an laka barco, ta'alhcha. Ali barco ixtach'a'o'alhi'anta. ³⁷ Walh tsukulh lay p'as un chi xkan, an xkan tsukulhcha putajuyi an barco, ixtalak'aknut'ajuncha. ³⁸ An Jesús ilhtatajtajumachalh la ix'istaj an barco, ix'a'ts'inta ix'a'ts'i. Mu sawalhcha ixtalaktalhanani an ixt'alhtanan tamakujullhcha, tajuniy:

—Maestro, talak'aknut'awnawcha uxint'i jant'u lhak'ap'up'in.

³⁹ Pus ostayalh, la'a'ymalhi an p'as un, chi an alamalh, juniy:

—Sa'ch'a k'at'a'ulh chi sa'ch'a k'ak'ilhu.

Pus wanaj sa' tawlhcho'olh. ⁴⁰ Chi jajuniy an ixt'alhtanan:

—¿T'asu li sawalhch'a lakt'alhananat'iti, ch'u jant'u jak'iklak'a'ininat?

⁴¹ Pus sawalhcha ixtalaktalhanan, ixtalajumpaxay:

—¿Tisiyuchacha ani, li an un chi an xkan ta'asmatniya?

Lapanak yu ixlakpach'apata makxkay'un jamacha'a Gadara

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5 Tacha'alhcha ixtapiktutam an lakxkan la ixlakaat'unk'ancha an jamacha'an Gadara. ² An Jesús takutlhicha an laka barco.

Walh xajnichilh pumatam lapanak an kampusantu yu lakpach'apata makxkay'un. ³ An tan ixlak'aknukani ixtawlay, chi jantucha xamati lay ixch'i'ulay masi laka cadena. ⁴ Mu a'lhuwchaa ixch'i'ulkan laka cadena pero ixlaj'ex'ulay, pus jantu xamati lay ilhajay. ⁵ Stakcha ixt'asajtsukuyi tunkuwi chi puts'ista an lakak'iwin chi an kampusantu. Chi ixlakamak'atsanikancha laka chiwx. ⁶ Walh, akxni la'ts'inkalhcha an Jesús akxni ma'atka ix'antachalh, la'ats'alaj'ankalhcha chi tats'o'ttanikalhcha. ⁷ P'ascha ixa'alakan an Jesús, ixjunksan:

—¡Jesús, isTs'alh Dios yu wilhchalh talhman! ¿Tasicha k'ilhtuyani? Iksk'iniyan la ixtalakask'i Dios, jant'u ak'imama'alh'ajnit'i.

⁸ Chuncha ixnajun an makxkay'un mu an Jesús juniy:

—¡Makxkay'un, k'amak'awcha ani lapanak! ⁹ ¿T'asich'a unk'an? —juniy.

—Legión, mu wanaj kilhuwk'an, —najun.

¹⁰ Sawalhcha tapayniniya an makxkay'un an Jesús li ma jantu kajatamakxtulhi an tan tat'ajun. ¹¹ Chi mu waniy ancha a'stitawk'a ixta'exwayt'ajun lhuw p'axnin, ¹² pus an lakmakxkay'un tatapaynisk'iniyicha an Jesús, tajuniy:

—Yu'uncha an p'axnincha ajkalakpach'apayaw. Anchacha akilamak'aw.

¹³ Jamakawnilhi an Jesús, pus tamakawlhcha an lapanak. Yucha an p'axnincha talakpach'apalh, ka tacha la'at'uy milh p'axnin. Talakats'alaj'alhi an p'axnin an tan a'talhman chi tata'aj'ajulh, chi talaj'aksk'anj'u'olh an lakxkan. ¹⁴ An yu ixtalhist'ak'a an p'axnin talakats'alalh chi ixtajamak'atsaaninincha an la'acha'an chi masi tan wa jalhi'ay tacha an tapasalh. Pus ta'alhcha la'ts'inini tuchini tapasaycha. ¹⁵ Tala'cha'alhcha an Jesús, chi tala'ts'incha an yu ixlakpach'apata makxkay'un tan sa'cha ixwilh, ixmala'ch'inincho'otacha, oxicha ixjalakpastaknancho'oy, pus ixtalaktalhanancha an lapanakni. ¹⁶ An yu tala'ts'ilh tani tapasalhcha an yu ixlakpach'apata makxkay'un, ixtat'alajuniyicha an ali'in, chi tani talalhcha an p'axnin. ¹⁷ Pus tatapayninilhcha an Jesús li ma kataxtucho'olhcha.

¹⁸ Akxni tajucho'olhcha an laka barco an Jesús, an yu ixlakpach'apata makxkay'un sawalhcha tapayniniya li ma kat'a'ana'.

¹⁹ Pero an Jesús jantu makawnilh, yucha juniy:

—K'ap'inchicha mincha'a'. K'ajala'p'inchicha yu t'a jalhila'ts'in, k'aja'una'acha li an Dios yucha k'uch'un chi li yucha mapaynin. ²⁰ Pus alhcha, chi tsukulhcha laknajuni an xala'acha'anaxni Decápolis tani lhik'uch'ulhcha an Jesús. Sawalhcha ixtalhi'a'niy.

Pumatam lapanak juncan Jairo lhitapaynisk'in istsi'

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Akxni pupatakutcho'ochalhcha an barco an Jesús an ixtakilhtutamcha lakxkan, lhuwcha tala'cha'ampalh. Wa an ixkilhtucha lakxkani ixyalh yucha. ²² Walh la'cha'alh pumatam lapanak yu ixjuncan Jairo, yu ixla'ts'ilhi'an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, tatso'ottanilhcha an Jesús. ²³ Sawalhcha tapayniniy, juniy:

—An kintsi nit'ajuncha. Ak'int'ap'it'i. K'alakp'ach'ap'aya'a para li kata'oxilh chi kala'awcho'olh.

²⁴ Pus an Jesús t'a'alh. Lhilhuwi ixch'a'o'akanta, wa ixtapa'asicho'oycha.

An Jesús k'uch'ulh pumatam t'aku'

²⁵ Pumatam t'aku la'akawt'uycha k'ata ixta'an'ay, wa ixmaj'an ixjak'alhni. ²⁶ Jantu layi ixta'oxiy masi ix'ancha laka jak'uch'unun, apalijcha wa ixlita'o'slay, chi ixmakamin'ojotacha ixtumin. ²⁷ Akxni asmatlhi li tanchuncha t'ajun an Jesús, ch'a'o'ayawlh, japujatanulhi an lapanakni chi ch'apanichalhi an ixla'ch'it. ²⁸ Mu ixnajun: “Masi wa akch'apanichalh an ixla'ch'it, aktak'uch'uya.” ²⁹ Walh watukan sa' aninilhi an ixjak'alhni, oxicha lakak'atsancho'olh li ta'oxilhcha tacha an ixma'alh'ajnajt'ajun. ³⁰ Xli'astan an Jesús mu k'atsayi li xamati k'uch'ulh, tala'asp'itlhi, jajuniy:

—¿Tisiyuchacha kinch'apanichalh an kila'ch'it?

³¹ An ixt'alhtanan tajuniy:

—Pero sawalhcha tapa'asiyan ch'i lhasakminini tichini aych'apacha'ancha.

³² Pero yucha sa'cha jalakawanani tichini yuchacha kawalh. ³³ Pus an t'aku xk'ip'ip'icha lay talhanancha, mu k'atsaycha tacha tapasalh, pus la'alh, tatso'ottanilhi an Jesús, chi jun'olh. ³⁴ An Jesús juniy:

—Amijakiklaka'inti p'ut'ak'uch'ut'icha, kintsi'. Lhi'ach'ach'a k'ap'inch'o'ochi', mu t'ak'uch'ut'icha.

Mala'awnicho'olhi an Jesús an istsi Jairo

³⁵ Walh ixchiwint'ajunka an Jesús, tacha'alhcha yu taminchalh la ixcha'a an yu ixla'ts'ilhi'an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, tajuniy:

—Amintsi nilhcha, jant'uch'a ali k'ama'ach'ap'u an Maestro.

³⁶ Walh mu asmat'a an Jesús, pus juniy an yu ixla'ts'ilhi'an laka cha'a yu ixputa'ayxto'kan:

—Jant'u k'at'alhan. Wa k'ajak'iklaka'incha.

³⁷ Chi jantu xamati makawnilh li kat'a'alh an Jesús, wa yucha an Pedro chi Jacobo chi Juan ixt'ala'ajuncha an Jacobo. ³⁸ Ta'alhcha la ixcha'a an yu ixla'ts'ilhi'an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin. An Jesús jala'ts'incha tacha sawalhcha tala'ta'oxila'alhiy chi wa tilh tilhcha ixtalay chi ixtalaj'alhuncha. ³⁹ Pus jala'tanuchalh an Jesús, jajuniy:

—¿T'asu li wa t'ilh tilhch'a layat'iti ch'i laj'alhunatcha? An jatsi jantu nita, wa lhtatay.

⁴⁰ Pero yu'uncha wa ixtalhits'i'in. Pus jatamakxtu'olh, wa yucha an ixpay chi an ixnati jatsi chi an yu ixtat'a'anta an Jesusi tat'atanulh an tan ixmalh an jatsi'. ⁴¹ Ma'ch'apachalhi an jatsi an Jesús, juniy:

—Talita, kumi —yucha nawputun: Jatsi', uxint'i ijgunan, jk'a'ost'aycha! ⁴² Watukan ostayalhi an jatsi, tsukulhcha jalhtanan. Mu la'akawt'uycha k'ata ixpakxanta. Chi sawalhcha ixtalhi'a'niya an lapanakni an yu tala'ts'ilh. ⁴³ Wachuncha jajuniy an Jesús li jantu xamati katajunilh tacha an tala'ts'ilh, chi lhinawlhcha li kamawakalhcha an jatsi'.

An Jesús jantu tala'a'iy an la'acha'an Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6 Taxtulh an Jesús, jat'amilhcha la ixt'un an ixt'alhtanan. ² Walh, akxni jantu tapatsakan wilhchan, tsukulhcha masuyi an laka tajtan. Lhuwi yu sawalhcha ixtalhi'a'niy. Ixtanajun:

—¿Tani laklanilhcha an jatapast'ak'at chi tacha an jak'uch'ununcha la ixmaka'a? ¿Tisu jatapast'ak'atcha ani xta'nikanta? ³ Pero mu yucha an jaxpitni', an ists'alh María, an ixt'ala'ajunk'an Jacobo chi José chi Judas chi Simón chi an ixjap'isa'an wachu aniya tawilanalh.

Tucha oxi ixtalhiwilay an Jesús an lapanakni. ⁴ Pus an Jesús jajuniy:

—Jantu xamati yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios la'ts'imputunkan la ixt'un chi la ixt'alalhila'ts'inin chi la ixcha'a'.

⁵ Pus jantu tu'u lay ilhtulh ancha tu'u yu laj'ay tanlhun an Jesús, yu masuy ix'alhp'asninti an Dios, wa ali'in ta'an'anini jak'uch'ulh yu jalakpach'apalh. ⁶ Wachuncha sawalhcha lhi'a'niya an Jesús li jantu k'is tajakiklaka'inini yu'uncha. Ix'ancha masunu an lakt'ikt'i la'acha'anaxni.

Jamala'pitsilhcha an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Jat'asanilhcha an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, chi tsukulhcha jamala'pitsiy ixpumawt'uyunk'an. Ja'ilhtulhcha li layi katalhajaya an tanlhuncha lakmakxkay'un. ⁸ Jajuniy li jantu tu'u katalhi'alh, ixnik'an, chi ixbolsajk'an chi tumin, wa ma'atamin ixpalikk'an, ⁹ chi ixwarachijk'an, pero alht'uy ixla'ch'itk'an jantu. ¹⁰ Jajuniy:

—Wa t'anch'unch'a k'ach'ip'ina'it laka cha'a wa anch'ach'a k'at'awla'it, sta akxni k'at'axt'uch'o'oya'it an la'acha'an. ¹¹ Chi wa t'anch'unch'a jant'u la'a'ik'angat, u jant'u asmatnik'angat, akxni t'axt'uch'o'oyatcha, k'ach'ank'alhap'uxk'ana'it'iti an po'xmi para li katak'atsaalh, mu yu chuncha talay jantu ta'asmatputun, [palay katama'alh'ajnana akxni ka'ukla'oya', walh masi an la'acha'an Sodoma chi an la'acha'an Gomorra palay wa ixlak'anti katama'alh'ajnana].

¹² Pus tataxtunilhcha, ixtanajuncha li katamapaxalhcha ixjatapast'ak'atk'an an lapanakni. ¹³ Ixluchak'ani tak'uch'ulh yu wa ixtala'apaxt'o'a makxkay'un, chi ixluchak'ani yu ixta'ukmuk'aycha asayte yu wa ixtata'an'ay, chi ixtatak'uch'uycha.

An jama'paxanaj Juan tama'nilh

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ An rey Herodes k'atsaalhi li an Jesús sawalhcha ixmispakan. Ixtalaknajan yucha an ixjama'paxanancha Juani la'awcho'olh xliyu lay lhilak'ilhtuy masi yu la'lhima'anxkay laj'ay tanlhun, yu masuy ix'alhp'asninti an Dios. ¹⁵ An ali'in ixtanajun:

—Yucha an Elías.

Chi an ali'in ixtanajun:

—Ka xamaticha yu wachu chun tacha an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti Dios ma'anchacha.

¹⁶ Akxni asmatlhi an Herodes, najun:

—Yucha an Juancha la'awcho'olh an yu iklhinawlh li ka'a'cha'xkalkh.

¹⁷ Mu yucha an Herodesi ixmalaklhchajuta an Juan, xliyu chuncha lhinajun, ixch'i'ulatacha laka kadena, wa xliyu li an Herodes ixt'at'awniya an ixt'iwi wa ixt'ala'ajuncha, junkan Felipe, an ixjamach'a Felipe ixjuncan Herodías. ¹⁸ Chi mu an Juan ixjuniya an Herodes:

—Jantu oxi li t'ats'uk'uniiy an ixt'iwi mint'ala'ajun Felipe.

¹⁹ Pus xliyu an t'aku Herodías sawalhcha ixma'niputuni an Juan, pero jantu lay ixma'niy. ²⁰ Mu an Herodes ixtalhamniya an Juan, mu ixk'atsayi li yucha oxi ixt'ajun, yucha jantu ix'ilhtuyi ixtala'alhin, pus an Herodes oxi ixlist'ak'a an Juan. Sawalhcha ix'alha'asmatputuni an Herodes an Juan, pero jantu oxi ixlimacha'xay. ²¹ Milh la'atam wilhchan akxni la'tsapalhcha k'ata an Herodes tacha ixput'ajun, jat'awaylh an ix'a'tayjunin chi an xalaj'ajin lapanakni xalakaat'un Galilea. ²² Pus an istsi an t'aku Herodías tanuchalh chi jat'ínilhcha. Walh an Herodes oxicha lhiwilalh chi an yu ixjat'alakwajin wachu', pus an Herodes juniy an jatsi:

—Wa t'uch'ich'a k'isk'inip'ut'un, ak'isk'inincha.

²³ Chi jurarlanilhcha, juniy:

—Akxta'niyani wat'uch'ich'a ak'isk'iniya'a, sta paytat an kilhich'alhkat.

²⁴ Pus an jatsi taxtulh chi juniy an ixnati:

—¿Tisuncha aksk'inilh?

An ixnati an jatsi juniy an istsi:

—Yucha an ix'a'tsulh jama'paxanaj Juani k'ask'int'i.

²⁵ So'oyo tanucho'ochalh an jatsi, juniyicha an rey:

—Yucha an ix'a'tsulh jama'paxanaj Juani ak'ixt'a'nin laka la'atam pulatoj.

²⁶ Pus an rey sawalhcha ta'oxila'alhilh, pero mu ixjunitacha li kaxta'niya sawalhi watuchicha kask'iniya an jatsi, chi ixta'alha'asmat'ojotacha ixchuxk'an, pus jantucha ta laputulh.

²⁷ Watukancha mak'alhi pumatam isoldado, juniy li kalhiminalhi an ix'a'tsulh jama'paxanaj Juan. Pus chunchacha ilhtulh an soldado. Ki'a'cha'xlichan an Juan an laka pulach'in. ²⁸ Chi lhicha'alhcha an a'tsulh laka pulatoj an soldado, pus xta'nilhcha an jatsi', chi an jatsi yucha xta'nilhcha an ixnati. ²⁹ Akxni tak'atsaalhcha an ixt'alhtanan an Juan, taki'inilhi an ixlakatunaj, chi tamaknulhcha.

An Jesús la'akisi milh lapanakni jamawalh

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ An ixt'alhtanan Jesús tat'atala'xto'lhicha chi tajuniyicha tuchini ta'ilhtulhcha chi tuchini tamasulhcha. ³¹ Yucha jajuniy:

—K'at'at'itcha, katala'xtinuw, tan wa jasa'nik'acha k'at'ijast'aknana'it.

Mu lhuwi yu ixtacha'an chi yu ixtatasp'itcho'oyachalhcha, pus jantucha layi masi wa katitawaylhcha. ³² Tapu'alhcha la'atam barco tan wa jasa'nik'a. ³³ Pero mu ixluwk'ani yu tala'tsilh tan tapu'alh. Pus tamispalhi an Jesús, wachuncha chux an la'acha'anaxni an lapanakni tataxtulh talakats'alaj'alh, yu'uncha p'ulh tacha'alh.

³⁴ Akxni tatakutlhicha an laka barco, an Jesús jala'tsincha tan ts'anan ixtayanalh, pus jamapayniyicha, mu wa tacha borregojnincha yu jantu xamati jalhist'ak'a. Pus tsukulhcha jamasuniy lhuw tanlhun.

³⁵ Sawalhcha ta'oxay, an ixt'alhtanan an Jesús tala'alh, tajuniy:

—Sawalhcha ta'oxay, chi ani wa jasa'nik'a. ³⁶ K'aja'un li kata'alhcha an lakt'ikt'i la'acha'anaxni, katatamawyacha ancha yu kata'uya'.

³⁷ Yucha ja'alhtaylh, jajuniy:

—K'ajamawatcha uxitnan.

Yu'uncha tajuniy:

—¿Tasicha? Ka wanajcha la'luwi ajkalthimawaw pan ixchuxk'an.

³⁸ Pus jajuniy:

—¿Tasu a'xchuxcha pani lhit'ant'at'it? Ak'ila'ts'int'it.

Akxni tala'cha'ancho'olh, tajuniy:

—A'xkisi pan chi ma'at'uy jatanti.

³⁹ Ixchuxk'an jajuniy li katatala'apitsilhcha kilhmaktamin, chi li katalaktawilhcha an tan st'a'an malh jats'in. ⁴⁰ Pus talaktawilhcha, kilhmaktamin taminciento chi kilhmaktamin t'up'uxamkawin. ⁴¹ Yucha xa'a'ilhcha an a'xkisi pan chi an ma'at'uy jatanti chi tala'st'alhcha an lakt'iyán, xta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios. La'ch'e'elhcha an pan chi jaxta'nilhcha an ixt'alhtanan para li katamala'pitsilhcha, chi an jatanti wanajcha chun. ⁴² Ixchuxchak'ani oxi talak'ulh tacha talhikiklalhcha. ⁴³ La'akawt'uy kanastaja a'tsamcho'olh yu wa xaxajnícha an pan chi an jatanti, yu jantucha ta'u'olh. ⁴⁴ La'akisi milh lapanakni yu an talakwaylh.

An Jesús ukxjalhtanan an laxxkan

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:15-21)

⁴⁵ Ixli'astan an Jesús jajuniy an ixt'alhtanan li katapu'alhcha an ixtapiktutam laxxkan an barco, tanchun la'acha'an junkan Betsaida, mu yucha ma katijala'axa'alaya an lapanakni para li kata'ancho'oyacha. ⁴⁶ Jala'axa'ala'olh, alhcha tapayninini Dios a'stitawk'a. ⁴⁷ Walh puts'istacha, ixpaytatcha an laxxkani ix'anta an barco. Wa ix'akstucha ixt'awnachalh an Jesús lakaat'un. ⁴⁸ Chi mu jala'ts'incha tacha lhita'ayj talay tax'elhniy an barco an ixt'alhtanan, mu an un wa ixjalakatast'uka, pus ka tacha las trescha tunkunmintacha jala'alhcha. Ukxjalhtanaj'alhcha an xkan, ixjapu'iniputuncha ixja'ilhtuy. ⁴⁹ Akxni tala'ts'ilh li ukxjalhtanani an laxxkan, tanajun li sna wa takuwincha, ixtalakt'asaycha. ⁵⁰ Mu ixchuxchak'ani ixtala'ts'in ixtalaktalhanancha, pero yucha watukan jaxa'alalh, jajuniy:

—¿Oximaj'ayi k'a'unt'it, jant'u k'alakt'alhanant'it, mu kit'in!

⁵¹ Jala'tajuchalh an laka barco an Jesús, sa'cha walhi an un, pus sawalhcha ixtalhi'a'niy, ⁵² mu wachuka jantuka'

ixtalhimacha'xapalayi an tan ixlalhawata pan, mu jantu ixtakiklaka'iya li layi ka'ilhtulh.

An Jesús jak'uch'ulh an ta'an'anin la xalakaat'un Genesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Akxni tapatakutchalhcha an lakxkan, tacha'alhcha xalakaat'un Genesaret. ⁵⁴ An Jesús watukan tamispalhi akxni tatakutlhicha an laka barco. ⁵⁵ Pus watukan tata'a'pitsi'olhi an lapanakni, ta'alhcha lak'iynini an ta'an'anin, chi talakch'ixlich'a'nilhcha la ixputamatk'an an ta'an'anin an Jesús, tan an ixtak'atsay li ancha ixt'ajun. ⁵⁶ Watanchuncha ixcha'an an Jesús, laj'ay la'acha'anaxni, chi lakt'ikt'i la'acha'anaxni, u masi tan wa jalhi'ay, an laka laktij ixtamamaycha an yu wa ixtata'an'ay chi ixtatapayniniyicha li ma kajamakawnilhi masi wa katapikch'apanichalhcha an ixla'ch'it. Ixchuxk'an an yu ixtach'apaniyachalh an ixla'ch'it, ixtatak'uch'uycha.

Yu lay ma'ta'an'ajlay an lapanak

(Mt. 15:1-20)

7 An fariseojnin chi ali'in xamaestrojnin lhamap'a'sin, yu ixtamintachalh la'acha'an Jerusalén, tala'cha'alhcha an Jesús. ² Walh tala'ts'ilhi li an ali'in ixt'alhtanan an Jesús jantu ixtama'ch'a'ayi ixtalakwajin, pus yu'uncha tanajun li jantu oxi chuncha. ³ (Mu yu'uncha chi an judiojnin jantu ixtawajini li jantu ixtala'ma'ch'a'ay, tacha ixtanajun an laktatanin. ⁴ Li ixtakitasp'it'acha tiankis, yu'uncha ixtala'ma'ch'a'apalaycha akxni tu'u kata'uya'. Atumpaj yu wachu sawalhcha ixtalhismanita ixta'ilhtuy, li ixtala'ch'a'ay an vaso, chi jarro, chi yu de tsasnat pala'oxin chi putamat.) ⁵ Pus talhisakmiycha an Jesús an fariseojnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin, tajuniy: —¿Tasu li amint'alhtanan jantu ta'ilhtuyi tacha an tanajun an laktatanincha? ¿Tawajini masi jantu tala'ma'ch'a'ayi?

⁶ Yucha jajuniy:

—¡Uxitnan wa layat'itcha! Ts'ajwi talhichiwinin an Isaías, an tan ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios, tan najunta:

Ani lapanakni oxi kintalhichiwiniy,

pero la ixjahlhunutk'an jantu ixlisawalh.

⁷Wa la'a'ijcha oxi kintalhipast'ak'a,
mu yu'uncha tamasuyi yu wa ixjatapast'ak'atchak'an
lapanakni.

⁸Tamakajuni an ixlamap'a'sin Dios, wa yucha an
ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni p'as tach'a'o'ay: [an ixla'ch'a'aka
vaso, chi jarro, chi tanlhuncha ali yu wanajcha chun.]

⁹Jajumpalay:

—An ixlamap'a'sin Dios lhimap'axayatcha wa
milhamap'a'sinchak'an. ¹⁰An Moisés nawlh: “K'a'asmatnini yu
junan minpay chi minati”, chi nawpalay: “Yu xkayaj juniya
ixpay chi ixnati kaniya' ”. ¹¹Walh uxitnan nawnat'iti li jantu tani
lay masi jantu kata'a'tayjulh ixlakpaynink'an an lapanakni, yu
tama'lhtask'iniy la'a'tayjun. Mu li yu ixtaxta'nilh ixlakpaynink'an
wa Korbán (nawputun xta'ni'okantacha Dios). ¹²Jant'uch'a
jamak'awniyat'iti li kata'a'tayjulh ixlakpaynink'an. ¹³An ixchiwinti
Dios lhimap'axayatcha an wa mijatapast'ak'atchak'an, lhuwi yu
ch'unch'a ilht'uyat'it.

¹⁴Wachuncha jat'asani'olhi an Jesús an lapanakni, chi jajuniy:

—Akila'asmatniw chi k'alhimach'a'xat'it minchuxk'an. ¹⁵Jantu
yu an yu ukani lhlukilikiy an lapanak. Yu kalhlukilikin yucha an
tacha kilhtaxtukan chiwinti. [¹⁶Li xamati lhit'ajun ixpa'asmatna,
ka'asmatlhi.]

¹⁷Tala'xtinulhcha an tan ts'anaks ixlakyakalh tanulhcha laka
cha'a', pus an ixt'alhtanan talhisakmiycha tuchini nawputuncha.

¹⁸Yucha jajuniy:

—¿Wach'u jant'u lhimach'a'xayat'it? ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li chux
an yu uy an lapanak jantu layi katimama'lhta'alhinilhcha? ¹⁹Mu
jantu li sna la ixjahlhunuti tanuy, la ixpalakni tanuy, chi ixli'astan
maj'ancho'oycha.

Yucha nawputulh an Jesús li chux an yu ukan si laj'oxi. ²⁰Wachu
jajumpalay:

—Yucha an ixchiwinti an lapanakcha yu mama'lhta'alhiniy. ²¹Mu
la ixpulakni an ixjahlhunutk'an lapanakni taxtuy an lakmakxkay
jatapast'ak'at: chi yu talat'atamay yu jantu talat'at'ajun, yu wa aya
talay, yu jama'ninin, ²²yu ja'alhawan, yu sawalhcha a'sputni, yu

jalhitama'chapunun, yu ja'o'xcho'onun, yu ayajk'atsay, yu xkayaj najun, yu lhita'ayay tu'u, chi yu jantu ja'asmatnan. ²³Chux ani yu jantu laj'oxi tanlhun ixpulakni an jalhunuti minachalh, yucha yu mama'lhta'alhiniy an lapanak.

Ixjakiklaka'inti t'aku jamacha'a Sirofenicia

(Mt. 15:21-28)

²⁴An Jesús taxtuchalhcha Galilea alhcha xalakaat'un Tiro chi xalakaat'un Sidón. Tanuchalhcha lakatam laka cha'a'. Jantu ixlakask'in li xamati kala'tsilh, pero jantu lay tats'e'lhi. ²⁵Mu tichi t'aku ixlit'ajun istsi, wa ixlakpach'apata makxkay'un. K'atsaalhi li ancha t'ajun an Jesús, pus la'cha'alh chi tats'o'ottataawlhnilhcha la ixjach'aja'. ²⁶Tapayniniycha li kak'uch'unilhi an istsi'. An t'aku lhigriegojo ixchiwiniy chi jamacha'a Sirofenicia. ²⁷An Jesús juniy:

—Kachajcha p'ulhnaj tita'o'atsalh an jas'at'an, mu jantu oxi xajachalh li ajkama'osunilhcha yu ta'ut'ajun chi ajkamaka'anilhcha an x'oyun.

²⁸Pus an t'aku juniy:

—Chuni, Jamach'alhkat, pero an x'oyun ta'usak'a masi wa ixtach'e'echak'an an jas'at'an an ixtan'api mesa.

²⁹Pus akxni juniy an Jesús an t'aku:

—T'ach'a an na'un chunchacha sawalh, chaway k'ap'inch'icha, an makxkay'un makawlhcha amintsi'.

³⁰Akxni cha'ancho'olhcha la ixcha'a an t'aku, an makxkay'un jantucha tu'u ixlakpach'apata an istsi', chi sa'cha ixmalhi an la ixputamat.

An Jesús k'uch'ulh lapanak yu wa a'atapa ixjunita chi jantu lay ixchiwiniy

³¹Taxtucho'ochalhcha xalakaat'un Tiro an Jesús, la'puslichaxalakaat'un Sidón, chi pula'pus'alhcha xalakaat'un Decápolis, chi cha'alhcha la xalaxkan Galilea. ³²Talhicha'anilh pumatam lapanak yu jantu lay ixja'asmatnan chi jantu lay oxi ixchiwiniy. Tatapayniniycha an Jesús li kak'uch'ulh. ³³Mu lhilhuw, pus mala'xtinulh, tan wa ix'akstucha lhi'alh, lak'akatutamaknulhcha chi

lhilakapuch'apanilhcha ixchuj'uti an isima'at. ³⁴ Chi tala'st'alhcha an Jesús an lakt'iyan, jama'animilh, najun:

—¡Efata! —nawputun: ¡K'alakt'a'a'at'umix'at'icha!

³⁵ Walh watukan la'ta'a'atumix'alh chi ta'oxinilhcha an isima'at, oxicha chiwinilh.

³⁶ —Jant'u xamat'i k'a'unit'it —jajuniy an Jesús. Pero masi li chuncha ixjajuniy palay ixtalaknajun.

³⁷ Chi sawalhcha ixtalhi'a'niy, ixtalaknajun:

—Sawalh oxi tacha an ilhtulh, layi jak'uch'uy masi an yu wa laj'a'atapan chi an yu jantu lay tachiwiniy.

Jamawakalh la'at'at'i milh lapanakni

(Mt. 15:32-39)

8 La'atam wilhchan wanajcha lhilhuwi ixjumpalhkanta, walh jantu tu'u yu kati'ukalh, pus an Jesús jajuniy an ixt'alhtanan:

²—Ijkamapayniya ani lapanakni, mu la'at'utucha wilhchani kintala'chinta chi jantu tu'u yu katita'ulh, ³li wachunchacha ajkamala'achacho'oya ixcha'ak'an katala'awitijtayaya laka tij, mu ali'in ma'ati tamintachalh.

⁴An ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—¿Pero tanischa lay xamati kaja'inilh pan ani li jantu xamati wilhi?

⁵Pus an Jesús jajuniy:

—¿Tasu a'xchuxcha pani lhit'ant'at'it?

Yu'uncha tajuniy:

—A'xtujun.

⁶Pus wachuncha an Jesús jajuniy tacha an ts'anaks ixta'ayxto'nun li katalaktawilhka an lakaat'un, chi yucha xa'a'ilhcha an a'xtujun pan, chi xta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios chi la'ch'e'elhcha, xli'astan jaxta'nilhcha an ixt'alhtanan, chi yu'uncha tamala'pitsilhcha. ⁷Wachu ixtalhi'anta lakats'uniy lakt'ikt'i jatanti, an Jesús wachu lhixta'palh lhimala'puchajun chi jamamala'pitsinilhcha wachu an ixt'alhtanan.

⁸Ixchuxchak'ani talak'ulh chi talhikiklalhcha. Ixli'astan la'atujun kanastaja tapusakcho'olh yu wa lakt'ikt'icha xaxajni. ⁹An yu

talakwaylh lapanakni ka tacha la'at'at'i milh. Xli'astan an Jesús jala'axa'alalhcha an lapanakni chi talak'ancho'olhcha. ¹⁰Chi an Jesús jat'atajulahcha laka barco an ixt'alhtanan, ta'alhcha xalakaat'un Dalmanuta.

**An fariseojnin task'in li kajamasunikalh tu'u yu
lhi'a'nin yu kaminchalh lakt'iyán**

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹Tala'cha'alh an fariseojnin an Jesús, tsukulhcha tat'alakikxtukuy, tajuniy ma kajamasunilh tu'u an lakt'iyán para li ma katakiklaka'ilh.

¹²Pus an Jesús jama'aninilh la ixta'oxila'alhit, najun:

—¿Tasu li talakask'incha kajamasunikalh tu'u ani lapanakni? Chaway sawalh klajunaw jantu tu'u katijamasunikalh an yu chaway tat'ajun.

¹³Pus tajupalhi an laka barco an Jesús, jamakawyawlhcha. An ixtapiktutamcha lakxkani alh.

Ixlamaskajank'an fariseojnin

(Mt. 16:5-12)

¹⁴Walh takapli li katalhi'alh pan, wa a'xtam pani ixtalhi'anta an laka barco. ¹⁵Chi jajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—K'ajalajk'ats'anant'iti li jantu katamatsaman an ixlamaskajank'an an fariseojnin chi an ixlamaskajan Herodes.

¹⁶Pus yu'uncha ixtalalhisakmipaxaycha li sna xliyu li jantu tu'u ixtalhi'anta pan. ¹⁷Chi mu jalhimacha'xaniycha an Jesús, pus jajuniy:

—¿Xliyu li jant'u lhit'ant'at pani lhilakch'iwininat'it? ¿Ch'unt'u lhimach'a'xayat'it, sawalhka lakt'ak'alha mijalhunutk'an? ¹⁸Masi li lhit'awnat'iti mi la'chulhk'an, ¿jant'u jalak'awananat'it? Chi masi li lhit'awnat'iti mi a'ax'olhk'an, ¿jant'u ja'asmatnanat'it? ¿Jant'u p'ast'ak'at'iti ¹⁹akxni an kla'puch'e'elh a'xkisi pan, chi ijkamawalh la'akisi milh lapanakni? ¿Tasu la'achuxcha kanastaja a'tsamcho'olh an xaxajni yu p'usakch'o'ot'iti?

—La'akawt'uy canasta, —tajuniy.

²⁰—Chi akxni ijkamawalh a'xtujun pan la'at'at'i milh lapanakni, ¿tasu la'achuxcha canastaja a'tsamcho'olh an xaxajni yu p'usakch'o'ot'iti?

—La'atujun canasta, —tajuniy.

²¹ Pus an Jesús jajuniy:

—¿Ch'i t'asuch'a li jant'uch'a lay lhimach'a'xayat'iti?

Pumatam la'lhtuluw k'uch'ukalh

²² Tacha'alhcha la'acha'an Betsaida an Jesús, walh talhicha'anilh pumatam la'lhtuluw lapanak. Tatapayniniycha li kalakpach'apalh.

²³ Pus an Jesús ma'ch'apachalhi an yu wa la'lhtuluw, mala'xtinulhcha an la'acha'an. La'puchujwalhcha chi lakpuch'apalhcha, xli'astan lhisakmiycha li laycha tu'u la'ts'in. ²⁴ Yucha jalakawanalh, najun:

—Wa tacha wa k'iwí ijkala'ts'in an lapanakni, pero talakjalhtanan.

²⁵ Pus a'tam lakpuch'apapalhi an Jesús, oxicha malakawanilh, tala'pu'oxilhcha, ma'atcha ixlakacha'an chi oxicha ixjala'ts'in'ojoy.

²⁶ Walh mala'achalhcha ixcha'a juniy:

—Jant'u k'ap'it'i an la'acha'an ch'i jant'u xamat'i ka'un.

An Pedro junilhi tichini yuchacha an Jesús

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ An Jesús chi an ixt'alhtanan ta'alhcha an lakt'ikt'i la'acha'anaxni lhila'acha'an Cesarea de Filipino. Walh laka tijcha jalhisakmiycha an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:

—¿An lapanakni tisi kit'incha tanajuni?

²⁸ Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—Ali'in tanajun ma jama'paxanaj Juank'at'i, ali'in ma Eliask'at'i, chi ali'in tanajun ma xamaticha yu wachu lhichiwiniy ixchiwinti Dios.

²⁹ Wa chuncha yucha jajuniy:

—¿Chi uxitnan, tisi kit'inch'a nawnat'iti?

An Pedro alhtaylh, juniy:

—Uxint'i Cristojk'at'i.

³⁰ Pus an Jesús jajuniy:

—Jant'u xamat'i k'a'unit'it.

An Jesús jamak'atsaaninin li kaniya'

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Tsukulhcha jajuniya li an isTs'alh Lapanak kastak ma'alh'ajnana'. Li jantu katitala'ts'imputulhi an laktatanin, chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin. Jajunilh li katama'niya', pero li ixlila'at'utu wilhchan kala'awcho'oya'.

³² Ts'ajwi ixjajuniy. Walh an Pedro aylhi'alh tan wa ix'akstu an Jesús, chi tsukulhcha juniya li jantu chuni kanawlh. ³³ Pero an Jesús tala'asp'itlhi chi sa'cha jala'ts'ini an ali'in ixt'alhtanan, pus la'a'aymalhcha an Pedro, junkan an Pedro:

—¿K'a'ost'i la ki'ukxlakapu'u Satanás!, mu uxint'i jant'u lhak'ap'up'ini yu ix'anu Dios wa yucha an ixjatapast'ak'atk'an lapanakni lhak'ap'up'in.

³⁴ Wachuncha an Jesús, jaxa'alalhi an lapanakni chi an ixt'alhtanan, chi jajuniy:

—Li xamati kint'alhtana jumputun, kamakawlhcha yu wa ixjatapast'ak'atcha, kaxa'a'ilhcha ixcrúz yu lay kapuma'nikalh chi akinch'a'o'alhcha. ³⁵ Mu yu kama'alhtaxtuputuna ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya ixjatsukunti kilakata chi ixlakata an ixchiwinti Dios, kama'alhtaxtuya'. ³⁶ Jantu tani lhila'an masi wanajcha amaj ix'anu kajun'olh an lapanak an lakamunulhpa', li kama'ats'an'alh an ixjatsukunti. ³⁷ ¿Tasucha lay kalhila'cha'ancho'oya ixjatsukunti? ³⁸ Ani lapanakni yu chaway tat'ajun ta'ilhtuyi ixtala'alhink'an chi jantu ta'ilhtuyi yu sawalh. Yu kint'amaxanani kit'in chi an kinchiwinti, kit'in isTs'alh Lapanak wachu akt'amaxanana akxni akmina la ix'alhp'asninti an kimPay ali an ix'angelhnin yu la'stalan'an.

9 Jajumpalay:

—Sawalhi ani yu klajunaw, ali'in yu ani tat'ajun jantu katitanilh, sta akxni katala'ts'inacha kamina alhp'as an ixlich'alhkat Dios.

An ixtapaxat Jesús

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Ixlila'achaxancha wilhchan la'pusli, an Jesús jalhi'alhcha an Pedro chi an Jacobo chi an Juan wa ix'akstuk'an tanchun talhman a'stitawk'a. Chi la ixjalakawantichak'an tapaxalhcha an Jesús. ³ An

ixla'ch'it xlimjcha walh, wa lhi'o'slaycha sut'ut'u walh, tacha yu jantu lay tu'u chuncha kamasut'ut'ulh xamati masi wa stakcha kama'pajlhi an la'ch'it. ⁴Chi tatalakasulhcha an Elías ali an Moisés, ixtat'achiwiniycha an Jesús. ⁵Pus an Pedro juniy an Jesús:

—Maestro, oxi li ani ikt'awnaw, akla'oxiyaw a'at'utu de jach'itin cha'a', a'atam mi anucha, a'atam ix'anucha an Moisés chi a'atam ix'anucha an Elías.

⁶Jantucha ixk'atsay tani kanawlhcha an Pedro, mu ixtalaktalhanancha. ⁷Wa akxni ta'alhtajulh la'atam jataputs'i jala'atanchanulhcha, chi chiwinkalhcha an laka jataputs'i nawkan:

—Yucha aniya yu ikmapayniy kinTs'alh, yuch'a k'a'asmatnit'it.

⁸Xli'astan akxni tajalalakawanancha'olh jantucha xamati ali tala'ts'ilh, wa yucha an Jesuscha. ⁹Tata'alhtajucho'olhcha an a'stitawk'a, an Jesús jajuniy li jantu xamati katajunilh tacha an tala'ts'ilh. Jajuniy li katalaknawnaka sta akxni kala'awcho'oya an Jesús an yu walh isTs'alh Lapanak. ¹⁰Pus wa sa'cha tak'atsalh. Wa yu'unchacha ixtalalhisakmipaxay tuchini jumputuncha li kala'awcho'oya an laka lhinin. ¹¹Tsukulhcha talhisakmiya an Jesús, tajuniy:

—¿Tasu li tanajun an xamaestrojnin lhamap'a'sin li task'iniya li p'ulhnaja kamilh an Eliasi?

¹²An Jesús yucha jajuniy:

—An Elías p'ulhnaja kamina sawalh, kamina lats'awalana chux an tanlhun. ¿Chi k'ats'ayat'iti tacha kilhits'o'muk'akanta kit'in yu ikwalh wa tacha isTs'alh Lapanak, li akstak mina ma'alh'ajna chi jantu tu'u akintitalhiwilalh? ¹³Pero kit'in klajunaw an Elías kilachilhcha, chi wa tani ta'ilhtuputulhcha ta'ilhtulhcha, tacha an lhits'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios li kaputapasaya'.

**An Jesús k'uch'ulh pumatam ts'alh
yu ixlakpach'apata makxkay'un**

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴Akxni jala'cha'ancho'olhcha an ali'in ixt'alhtanan an Jesús, jala'ts'incha tacha ts'anan ixja'a'yakalh, chi ixjat'alakixtukut'awkancha yu'uncha an xamaestrojnin lhamap'a'sin.

¹⁵ Chi an lapanakni talhi'a'niycha li cha'alhcha an Jesús, pus tala'ats'alaj'alhcha chi ixtala'axa'alaycha. ¹⁶ Yucha jalhisakmilh jajuniy:

—¿T'isunch'a lalhik'ikxt'uk'uyat'iti?

¹⁷ Pus pumatam najun an tan ts'anani ixlakyakalh:

—Maestro, wa ikhimitan an kints'alh wa lakpach'apata makxkay'un, jantucha makawniya kachiwinilh. ¹⁸ Wa tanchuncha putawlachilh ma'taycha, xut'ut'ucha ma'pupuy chi wa xwat'at'acha tasat'ajun, wa k'alijicha junt'ajun, chi ijkejuniycha a mint'alhtanan li katak'uch'ulhka', pero jantu lay tak'uch'uy.

¹⁹ Pus an Jesús jajuniy an ixt'alhtanan:

—¡Yu chaway ani t'awnat jant'u jak'iklak'a'ininat'it! ¿Tasu wanancha wa aktilat'a'aklatsukuyaw chi wa aktilalhilhitayaniyaw? Akilalhiminiw. ²⁰ Pus talhi'anilhcha an ts'alh an Jesús. Walh akxni an makxkay'un la'ts'ilhcha an Jesús, ma'tapalhcha an ts'alh, p'ascha ixlakchikixa chi ixma'atamp'iliycha, chi ixma'pupuycha. ²¹ An Jesús lhisakmiycha an ixpay an ts'alh tani ixlima'anacha chuncha lay, yucha najun:

—Wa ixtajas'at'at, ²² a'lhuwcha ma'niputun ma'tay laka jikmi chi lakxkan. Li sna layi k'ak'uchut'i lamapaynin akilalhi'a'tayjuka'.

²³ An Jesús juniy:

—¿Sna layi ajk'uch'ulh? Watuchicha layi li k'iklak'a'iy.

²⁴ Pus watukan najuni an ixpay an ts'alh:

—Chun, ijiklak'a'iy, pero ak'ila'alhp'asninini an kijakiklaka'inti.

²⁵ Chi mu la'ts'incha an Jesús li wanajcha lhilhuwi ixcha'ant'awkan, pus akxni la'a'aymalhcha an makxkay'un, juniy:

—Makxkay'un yu jant'u ch'iwiniy chi a'atapa, k'amak'awcha ani ts'alh, ch'i jant'uch'a ali k'alakp'ach'ap'a.

²⁶ An makxkay'un ch'ik'ik'icha t'asalh, chi p'ascha lakchikixli an ts'alh, makawlhcha, wa tacha wa nitacha sa' tamalh, ixtalajnajun ma niilhcha. ²⁷ Walh an Jesús ma'ch'apasaklhi an ts'alh, oxicha tayacho'olh. ²⁸ Tanulhcha laka cha'a an Jesús, chi tan wa ix'akstuchak'an an ixt'alhtanan tajuniy:

—¿Tasu li kitnan jantu lay ijk'uch'uwi?

²⁹ Pus yucha jajuniy:

—Wa xliyu li ani makxkay'un jantu taxtuyi li jantu tapayninikani an Dios [chi li jantu lhitask'ajakan kiwaytk'an].

A'tamcha nawpalayi an Jesús li kaniya'

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰Wa ancha ta'alhcha, xalakaat'uncha Galileaja tapu'alh, chi jantu ixlakask'ini an Jesús li xamati kak'atsaalh. ³¹Mu ixjamasuniy an ixt'alhtanan ixjajuniy: “Kit'in yu ikjunlhi isTs'alh Lapanak akima'axta'kana la ixmaknik'an an lapanakni, chi akintama'niya', walh ixlila'at'utu wilhchan akla'awcho'oya”.

³²Pero yu'uncha jantu talhimacha'xanilh chi ixtatalhanani li katalhisakmilh.

¿Tisi yuchacha xa'ayi?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³Tacha'alhcha la'acha'an Capernaúm, chi laka cha'acha an Jesús, jalhisakmiycha an ixt'alhtanan tuchini ixtalhilakchiwij'antacha an laka tij. ³⁴Yu'uncha sa' talajkilhulh, mu yu'uncha ixtalhilakchiwij'anta tichini palaycha lhitapalayi yu yu'uncha. ³⁵Wachuncha tawilhcha an Jesús, chi jaxa'alalhcha an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, jajuniy:

—Li xamati palay lhitapalay jumputun, yucha xalakat'ikt'i kawalh chi kajatapatsani'olhcha an ali'in.

³⁶Chi ma'ch'apachalh pumatam jas'at'a an Jesús, ixtan'ajnichak'ani yawlh, chi ch'ix'ilhcha, jajuniy:

³⁷—Li xamati la'a'iy xamati jas'at'a tacha ani la kinta'a'ut, kit'ini kila'a'iy, chi li kila'a'iy, yucha an yu kimakminta la'a'iy.

Yu jantu kintat'alaxtukuyan kintat'a'anan

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸An Juan allhtaylh, juniy:

—Maestro, ikla'ts'iw pumatam lapanak yu jak'uch'uyi la minta'a'ut an yu wa talakpach'apata makxkay'un, walh chi jantu kintat'alhtananan, pus jantucha ikmakawniw, mu jantu kintach'a'o'an. ³⁹An Jesús juniy:

—Jantu, jant'u ch'uni k'a'unit'it, mu jantu xamati yu lay ilhtuy laj'ay tu'u la kinta'a'ut, chi xli'astan wa tani akilhipastakpalhcha.

⁴⁰ Yu jantu kintat'alaxtukuyan, kintat'a'anan. ⁴¹ Chi wa tichicha yu taxta'niyan masi wa tamcha vaso xkan kilakata, mu uxitnan kint'alhtanan, yucha o'sliyajcha li kamapalhnikana'.

Yu jama'o'xcho'onun

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Pero li xamati ma'o'xcho'oy xapumatam an jas'at'an an yu kintakiklaka'iy, palay oxi kalhtuj ch'ipixtanukalh palakskitin aya chiwx, chi kawarjcha maka'ankalh tan talhman lakxkan. ⁴³ Chi li amimaka ma'ilhtuyani tala'alhin, k'at'iklh ch'a'xmaj'a, mu palay oxi wa maklht'ulukuku k'a'unt'i ch'i k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu li a'tsa'ojoy mi maka ch'i k'ap'it'i laka la'nin tan jantu a'tam mixta jikmi, [⁴⁴ tan an ixlakatsapulhk'an jantu a'tam taniniy, chi an jikmi wachu jantu a'tam mixa.] ⁴⁵ Chi li aminch'aja ma'ilhtuyani tala'alhin, k'at'iklh ch'a'xmaj'a, palay oxi wa ch'anlht'ulukuku k'ach'ip'i laka jatsukunti, walh jantu li ch'an'a'ts'a'o'oy k'amakp'ink'a laka la'nin, tan jantu a'tam mixa jikmi, [⁴⁶ tan an ixlakatsapulhk'an jantu a'tam taniniy chi an jikmi wachu jantu a'tam mixa.] ⁴⁷ Chi li amila'chulh ma'ilhtuyani tala'alhin, k'at'ap'axt'u, palay oxi k'ach'ip'i tan ch'alhkatnan Dios wa mintalaktam, walh jantu li masi a'tsa'ojoy mila'chulh k'amakp'ink'a laka la'nin, ⁴⁸ tan an ixlakatsapulhk'an jantu a'tam taniniy chi an jikmi wachu jantu a'tam mixa. ⁴⁹ Chux lapanakni laka jikmi kajalhila'ts'intanukana', [chi chux lha'ulan laka matsati kas'o'okana'.]

⁵⁰ An matsat oxi, pero li kama'ats'an'alh an is'o'onti, ¿t'asich'a k'alhis'o'och'o'oya'it'iti? Jant'u k'ama'ats'an'at'iti amimatsatk'an, para li oxi k'alalhip'it'it.

An Jesús jalhixa'alay an lamakawt

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10 Taxtulh an Jesús la'acha'an Capernaúm, alhcha xalakaat'un Judea chi an ixlitapiktutamcha ayxkan junkan Jordán, walh wanajcha lhilhuwi la'cha'ampalakalh, pus tsukulhcha jamasunipalay tacha ixlismanitacha.

²Tala'cha'alh ali'in fariseojnin talhila'ts'intanuycha an Jesús, tajuniy li sna oxi li xamati lapanak kamakawlh ixt'iwi'. ³Yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—¿Tasicha tajunin an Moisés?

⁴Yu'uncha tajuniy:

—An Moisés, makawnilhi an lapanak li layi kaxta'niya ixt'iwi la'atam jalhiki yu katalapumakawna', chi kamakawnacha.

⁵Pus an Jesús jajuniy:

—Chunchacha lhinawlh an Moisés mu wa xliyu jant'u k'is ja'asmatnanat'it. ⁶Pero an Dios akxni ilhtulh an lapanak “ilhtulhcha an lapanak chi ilhtulhcha an t'aku”. ⁷“Xliyu an lapanak, kamakawna ixpay chi ixnati, ixt'iwicha kat'atala'xt'o'a'. ⁸An ixt'uyunk'an tachanu wa pumatamcha katajuna”, jantucha ixt'uyunk'an, tachanu wa pumatamcha. ⁹Yu Dioscha jamala'xto'lhi jantucha kajalamamakawnilhi an lapanak.

¹⁰Laka cha'acha, a'tam talhisakmipalhi an ixt'alhtanan an Jesús yu yucha ixlakata. ¹¹Pus jajuniy:

—Wa tichicha yu makajun ixt'iwi chi t'atsukupalaycha pumatam t'aku, tala'alhincha ilhtuy. ¹²Chi tam t'aku yu makajuni ixt'apapa chi t'atsukupalaycha pumatam lapanak, wachucha tala'alhini ilhtuy.

An Jesús tapayniniy an Dios li oxi katatsukulh an jas'at'an

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³Ixtalhicha'aniycha an jas'at'an an Jesús para li kajalaklakpach'apalh, pero an ixt'alhtanan talaj'aymastuklhi an yu ixtalhicha'aniy. ¹⁴Walh akxni jala'tsilh an Jesús lhitalh'amalh chi jajuniy:

—Kachajcha tamilhi an jas'at'an, jant'u k'ajalaj'aymast'ukt'it, mu an ixlich'alhkat Dios ixnawink'an yu tacha yu'uncha. ¹⁵Kit'in sawalhi an yu klajunaw li yu jantu la'a'iya an ixlich'alhkat Dios tacha pumatam jas'at'a, jantu katicha'alhi tan ch'alhkatnan Dios.

¹⁶Chi jalakch'ix'ilhcha an jas'at'an, jalaklakpach'apalhcha, jalhisk'inilhcha an Dios li oxi katatsukulh.

Pumatam ts'alh yu jamatumin

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Akxni ixti'ancho'oycha an Jesús, la'ats'alajcha'alh pumatam lapanak, chi tatso'ottanilhcha la ixlakapu', juniy:

—Oxi maestro, ¿tasicha aklhit'aalalh para li aklhitsukulh an yu jantu min'ojoy jatsukunti?

¹⁸ An Jesús juniy:

—¿T'asu li k'i'uniycha li oxi klapanaki? Jantu xamati yu oxi lapanak, wa pumatami yu chun, Dios. ¹⁹ K'ats'aycha an lhamap'a'sin: “Jant'u wa aya k'alat'i, jant'u k'ajama'nin, jant'u k'aja'alhawan, jant'u k'amaslak'at'in, jant'u k'aja'o'xch'o'on, oxi k'ala'ts'i mimpay chi minati.”

²⁰ Pus an lapanak juniy:

—Maestro, chuxcha chuncha ik'ilhtu'ojoy wa kintats'alat.

²¹ Pus an Jesús sa'cha ixla'ts'in chi ixmapayniycha, juniy:

—Pero ts'an'aniyanka la'atami yu k'a'ilht'u, k'ast'a'o chux an yu lhit'a'un ch'i k'ajamala'p'its'inincha an tumin an jakilhpatinin, chuncha yu k'alhits'uk'uya'a laj'oxi mintanlhun an lakt'iyán, xli'astan k'at'ana'acha ak'inch'a'o'aya'acha k'axa'a'iya'acha mincruz yu lay kap'uma'nik'a.

²² Ancho'olhcha an lapanak, sawalhcha lhita'oxila'alhiya tacha an junikalh, mu lhuw ixtanlhuni ixlit'ajun. ²³ Chi an Jesús jalaklakawanancha, jajuniy an ixt'alhtanan:

—¿Sawalhcha lhima'anxkayi katacha'ana an la ixlich'alhkat Dios an yu talhit'ajun lhuw ixtumink'an!

²⁴ An ixt'alhtanan sawalhcha ixtalhi'a'niya tacha an jajunilh, pus an Jesús jajumpalay:

—Kints'alan, ¿sawalh lhima'anxkayi katatanuyanta la ixlich'alhkat Dios an yu tachanu tumin takiklaka'iy! ²⁵ Palay wa lasi kastaala'pusli la ix'ista makskat la'atam camello, walh jantu li katanuchalh xamati jamatumin an la ixlich'alhkat Dios.

²⁶ Pus palaycha ixtalhi'a'niy, ixtalajumpaxay:

—¿Pus tisiyuchacha lay kata'alhtaxtuya'a?

²⁷ Pus an Jesús sa'cha jala'ts'in, jajuniy:

—Yu an lapanak jantu lay ilhtuy, an Dios yucha layi ilhtu'ojoy chux.

²⁸Xli'astan an Pedro tsukulhcha juniya an Jesús:

—Kitnan ikhlimakaw'otawcha kintanlhunk'an, mu iklach'a'o'atawcha.

²⁹Pus an Jesús najun:

—Aklajunaw yu sawalh, masi yu lhimakajuntacha ixcha'a, u ixjat'ala'awnin, u ixjamatsanan, u ixpay, u ixnati, u ixt'iwi, u ixjas'at'an, u ixlakaat'un, kilakata chi ixlakata an laj'oxi chiwinti, ³⁰tam cientoj palayi kaxta'nikana ani lakamunulhpa: ixcha'a, ixjat'ala'awnin, ixjamatsanan, ixnatin, ixjas'at'an chi ixlakaat'un, masi ani lalhilitama'chapukan. Atumpaja kaxta'nikana jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy, akxni kamina an yu tumpajcha lakamunulhpa'.

³¹Pero ixluwk'ani yu p'ulhnaj chaway, yu'uncha astani katajuna', chi yu astan chaway p'ulhnaja katajuna'.

A'tam jajumpalayi an Jesús li katama'niya'

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³²Ixtitatama'ast'a'ancha la'acha'an Jerusalén an Jesús ali an ixt'alhtanan, ixp'ulayi an Jesús, an ixt'alhtanan jantucha ixtalhimacha'xayi li an Jesús o'sliyani ixti'an an la'acha'an masi ixk'atsaycha li kaniya', chi an yu astan ixtamintachalh ixtalaktalhanancha. Pus an Jesús a'tam jalhi'ampalhi tan wa ixpu'akstuk'an an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, tsukulhcha jajuniya tani kaputapasayacha, jajuniy:

³³—Titama'ast'a'anawcha Jerusalén, tan kama'axta'kana an yu junlhi isTs'alh Lapanak. La xmaknik'an an xalaj'ajin sacerdotejnin, chi an xamaestrojnin lhamap'a'sini kama'axta'kana', chi yu'uncha katanawna li kama'nikalhcha. Katama'axt'a'a la xmaknik'an an yu jantu judiojnin. ³⁴Jantu tu'u katitalhiwilalh, katala'ana'maya, katala'achujwaya, chi katama'niya', walh ixlila'at'utu wilhchan kala'awcho'oya'.

An Jacobo chi an Juan tapiktutawlhputun an Jesús

(Mt. 20:20-28)

³⁵ An Jacobo chi an Juan, ists'alan tichi lapanak junkan Zebedeo, waniycha tala'alh an Jesús, tajuniy:

—Maestro, klask'inputunaw lamapaynin.

³⁶ Yucha jajuniy:

—¿Tisunch'a lak'ask'inat akla'ilhtuniwi?

³⁷ Pus tajuniy:

—Akilamakawniw li aklapiktutawlhcha'aw tapiktutamin t'an k'ap'ina'a ch'alhkatna', pumatam tan oxi mimpaxti chi pumatam la milhijama'xi.

³⁸ An Jesús jajuniy:

—Jant'u k'ats'ayat t'uch'ini sk'inatcha. ¿Layi k'alhit'ayaniya'it an ma'alh'ajnat yu akma'alh'ajmana', ch'i k'aniya'it'iti tacha akniya'?

³⁹ Yu'uncha tajuniy:

—¡Chun, kalaya'!

Pus an Jesús jajuniy:

—K'ama'alh'ajmana'itcha tacha kit'in, chi k'aniya'itcha tacha kit'in.

⁴⁰ Pero li akilalakpaxtitawlaw jantu lay kit'in aktilamakawniw, mu ancha katatawla yu anchacha jalhisakxtukanta.

⁴¹ Akxni ta'asmatlhi an ixpumakawk'an ali'in ixt'alhtanan an Jesús, tat'alatalh'amajla'tsilhcha an Jacobo chi an Juan. ⁴² Pus an Jesús, jaxalalh jajuniy:

—Uxitnan k'ats'ayat'iti li an yu tajun xajamach'alhkatni an laj'ay la'acha'anaxni wa talhinajuncha, chi an yu palay xalaj'ajin, yu'uncha yu palaycha wa talhinajun. ⁴³ Pero ani uxitnan, tam. Ani yu lhitapalay jumputun p'ulhnajcha kajatapatsanilhi an ali'in. ⁴⁴ Chi yu palaycha tukan xa'ay jumputun yu uxitnan, mima'tsukuk'ani kajuna'. ⁴⁵ Mu masi kit'in yu ikjunlhi isTs'alh Lapanak, jantu ikminta li wa akilak'ilhtunikalhcha an tapatsat, kit'in iklamintaw tapatsaninin, chi ikminta ma'axta'na an kijatsukunti para li lhuw lapanakni katata'alhtaxtulh.

Pumatam la'lhtuluw lapanak junkan Bartimeo malakawanikalh

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶Wachuncha la'acha'an Jericojcha tacha'alh. Chi akxni ixtitaxtucho'oycha an Jesús ali an ixt'alhtanan ts'ananacha ixjach'a'o'akanta. Walh pumatam la'lhtuluw lapanak junkan Bartimeo, ists'alh tichi lapanak junkan Timeo, an ixpiktu tiji sa' ixwilh, isk'in la'a'tayjun. ⁴⁷Pus akxni asmat'acha li yucha an Jesús yu jamacha'a Nazareti ix'antachalh, tsukulhcha t'asay, najun:

—¡Jesús, Ists'alh David, lamapaynin ak'ilhi'a't'ay'ut'i!

⁴⁸Pero an ali'in lapanakni tala'a'aymalh para li sa'cha kakilhulh. Pero yucha palay p'as ixt'asay:

—¡Ists'alh David lamapaynin ak'ilhi'a't'ay'ut'i!

⁴⁹Wachuncha an Jesús sa'cha tayalh, chi jajuniy an yu ixtat'a'anta li katar'asanilhcha an la'lhtuluw lapanak, pus tat'asanilhcha chi tajuniy:

—Jant'u t'ani k'anaw, k'at'aycha, t'asaniyani an Jesús.

⁵⁰Pus lht'ele' maj'alhi an ixpupula'axt'a'kan an la'lhtuluw lapanak, tayalhcha, la'alhcha an Jesús. ⁵¹An Jesús juniy:

—¿Tasu ak'ilhtunch'a na'uni?

Pus an la'lhtuluw lapanak juniy:

—Maestro, ijkalakawanamputun.

⁵²An Jesús juniy:

—An mijakiklaka'inti p'ut'ak'uch'ut'icha, k'ap'inchicha.

Pus wa akxni jalakawanalhcha, chi ch'a'o'alhi'alhcha an Jesús an laka tij.

Tanuchalhcha la'acha'an Jerusalén an Jesús

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Akxni ixtacha'ant'ajuncha la'acha'an Jerusalén, wa niycha la'acha'an Betfagé chi wa niycha la'acha'an Betania, la ixlakapucha an a'stitawk'a junkan Laka Olivojnin, an Jesús jamala'achalhcha ixt'uyunk'an ixt'alhtanan. ²Jajuniy:

—K'ap'inchi'it'it an tan tasuy la'acha'an, chi akxni k'ach'ip'ina'itcha k'ala'ch'ip'ina'it'it la'atam jas'at'a burro, ch'iyawkanta, jantuka' a'tam putawk'akan, k'ax'ot'iya'it, akilalhiminiyaw. ³Li xamati

talhisakmiyan t'uch'ini lhix'ot'iyatcha, k'a'una'it'it li yucha an jamach'alhkati ma'lhtask'iniy, li wa tukan kama'axta'cho'oya'.

⁴Pus ta'alhcha, walh tala'cha'alhcha an burro, ixch'iyawkanta laka maticha lhilaka tij, pus tax'ot'ilhcha. ⁵Walh tichi yu'uncha yu ancha ixtawilanalh tajuniy:

—¿Tasu li x'ot'iyatcha an burrojo?

⁶Pus yu'uncha chunchacha tanajun tacha an ixjajunita an Jesús, pus jamakawnikalhcha. ⁷Talhi'anilhcha an Jesús an burro chi an lapanakni talak'aymuk'anilhcha an burro yu ixtaputala'axt'a'ta yu'uncha, chi putawk'alhcha an Jesús. ⁸An ali'in ixtalakmamaycha an yu ixtaputala'axt'a'a an tan ixpu'anta an Jesús, chi an ali'in ixtala't'e'emaniycha jach'itin. ⁹An yu ixtap'ulanan chi an yu astan ixtamintachalh ixtalakt'asaycha, ixtalaknajun:

—¡K'ajama'alht'axt'uncha chaway! ¡Oxi ani lapanak yu Dios makmintalh! ¹⁰¡Oxi an minta lhich'alhkat, ixlich'alhkat kimpayk'an David! ¡Hosanna kanawkalhi an lakt'iyen!

¹¹Cha'alhcha Jerusalén an Jesús chi tanuchalhcha an laka xa'ay tajtan, sa'cha ixjalaklakawanan wa yu, mu tats'isiyicha, ta'alhcha Betania ali an ixpumakawt'uyc'an ixt'alhtanan.

La'a'aymakalh xak'iw higo

(Mt. 21:18-19)

¹²Xlila'atamcha wilhchan, akxni ixtitaxtucho'oycha Betania, chawanalhcha an Jesús. ¹³Walh laka'an ma'at lanan, st'a'aj yachalh a'atam xak'iw higo, pus alh laka'ana li sna uk'anilh xajatawk'at, walh cha'alh la'ts'in jantu tu'u uk'alh, wa si xax'oy mu jantu ixpaku'.

¹⁴Pus an Jesús juniy an xak'iw higo:

—Jantu a'tam ka'unini xamati mijatawk'at. Walh ta'alha'asmatlhi an ixt'alhtanan.

Jatamakxtu'okalh yu ixtajast'an an laka tajtan

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵Tacha'ampalhcha Jerusalén, walh an Jesús akxni tanuchalh an laka xa'ay tajtan, tsukulh jatamakxtuyi an yu ixtajast'an an

chi an ixtajatamawnan ixpulkani tajtan. Jala'ma'atasp'itni'olhi an mesa an yu ixtamapaxay tumin chi an ixtants'ik'an an yu ixtast'ay paloma. ¹⁶ Jantucha ixmakawniya li xamati ali kat'atanuchalh tu'u'. ¹⁷ Tsukulhcha jamasuniy jajuniy:

—Mu ts'o'kanta an la ixchiwinti Dios tan najun: “Chux an lapanakni ta ixljalhi'ay an lakamunulhpa an kincha'a katajuna putapaynin.” Walh uxitnan wa p'a'alhawnanatcha. ¹⁸ Pus ta'alha'asmat'acha an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an xalaj'ajin sacerdotejnin. Pus talhipuxkawnilhcha tani katalhima'nilhcha, mu ixtatalhamnicha chi, mu ta lhichux an lapanakni ixtalhi'a'niniycha an ixlmap'a'sin. ¹⁹ Pero an Jesús akxni tats'isilhcha taxtulhi an la'acha'an.

An yu la'a'aymakalh xak'iw higo xixli

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Tala'puspalhcha wats'isin an tan yalh xak'iw higo, xixtacha chux xajataxiyak. ²¹ Wachuncha an Pedro past'ak'ach'a, juniy:

—Maestro, jo'o k'ala'ts'i, an xak'iw higo an yu la'a'aymat'i xixtacha.

²² An Jesús alhtaylh juniy:

—K'ak'iklak'a'it'iti an Dios. ²³ Mu wa tichicha yu kajunilh ani a'stitawk'a: “K'a'ost'i, an alamalhch'a k'at'a'uchi”, li kiklaka'iya chux la ixjalhunut chi li lhiwilayi an yu najun li kajuna, kajuna sawalh. ²⁴ Xliyu klalhijunaw, wat'uch'ich'a t'ap'aynisk'inat'it, k'ak'iklak'a'it'iti li k'axt'a'nik'ana'it'it sawalh, walh k'axt'a'nik'ana'it'it sawalh. ²⁵ Ch'i akxni t'ap'ayniyat, k'amala'mixinit'iti xamati yu ta'ilhtuniyan tu'u tala'alhin, walh wachu katamala'mixiniyani mintala'alhink'an an mimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyani. [²⁶ Pero li jant'u mala'mixiyat'it, wachu jantu katitamala'mixinini an mimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyani.]

Ixlich'alhkat Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Wachuncha ta'ampalhcha Jerusalén, walh akxni ix'aklat'ajuncha laka tajtan an Jesús, tala'cha'alhcha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanin. ²⁸ Tajuniy:

—¿T'asu li ch'unch'ach'a layi, tisiyuchacha makawniyan li k'ajalakt'amakxt'u an tajast'anani?

²⁹ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Wachu aklahisakmiyaw la'atam chiwinti. Li akilajunaw, wachu akilajunawi tuchini laycha chuncha ikhlilak'ilhtuy ani tanlhun.

³⁰ ¿An ixjama'paxanti Juan, Diosi ixlijuniy u wa ixjatapast'ak'atcha lapanak? Akilajuniw.

³¹ Pus wachuncha tsukulhcha talakchiwiniy talajuniy:

—Li kajunaw li Diosi ixlijuniy, akintajunan: “¿P'us ch'i li jant'uch'a k'iklak'a'it'iti?” ³² Chi li kajunaw li wa ixjatapast'ak'atcha lapanak, chux an lapanakni akintatayla'minan, mu yu'uncha tak'atsayi li an Juan ixchiwinti Dios sawalhi ixlichiwiniy.

³³ Pus an Jesús ta'alhtaylh tajuniy:

—Jantu ijk'atsayaw.

Yucha wachu jajuniy:

—Wachu jantu aktilajuniwi tuchini chunchacha ikhli'ilhtuy.

**Pulhamacha'xan laj'ayaj k'atsaanin
lapanakni yu ixtalhist'ak'a lakaat'un**

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12 Tsukulhcha jaxa'alay wa laka pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

—Pumatam lapanak ch'anlhi ix'uva chi kurralhnullhcha, chi ja'ajnalhcha tan kapach'itkana', chi ilhtulhcha la'atam torre, jamach'ixta'nilhcha tichi yu'uncha lapanakni, chi yucha ma'atcha alh. ² Walh akxni chilhcha ixpaku an ix'uva, makminchalhcha pumatam yu kamilh inini yu ixnawincha.

³ Pero an yu ixjamalhistaknikanta wa talakasamalhi an yu ixmala'achakantachalh, pus wachuncha tamala'achacho'olh. ⁴ An yu jamanawin a'tam mala'achapalhchalh pumatam ixma'tsuku, pero palaycha talakasamanilh, tamalakpak'atsanilh, chi stakcha tamamaxanilh. ⁵ A'tam mala'achapalhchalh pumatam, walh tama'ninilh. Chi ali'incha yu ixmala'achapalachalh, ixjama'ninikan chi ixjalaksamanikan. ⁶ Xli'astan wa pumatamcha yu sawalh ixmapayniy ists'alhi ixlit'ajun, pus

yuchacha makminchalh, mu ixnajun: “Ani mu kints'alh, kata'asmatniya.” ⁷ Walh an yu ancha ixtajalhistaknan talajuniy: “Yucha anicha jamanawin kajunch'o'oya an lakaat'un. Kama'niw, walh ki'anuchak'ani kajuna'.” ⁸ Pus tach'apachalh, tama'nilh, ma'spacha an tan ixtalhistakta lakaat'uni takimaj'alh.

⁹ ¿T'asich'a lhiwilayat kalaya an yu jamanawin an tan ch'ankanta uvaja? Yucha kamina chi kajama'ni'oya an yu ixtajalhistaknan, ali'ini kajaxta'niya an lakaat'un an tan ixch'an ix'uva.

¹⁰ ¿Jant'u p'unawt'at'iti tacha an najunta tan an ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios? Tan najun:

An chiwx an yu tala'amaj'alh an yu tayajuy cha'a, apalij yucha palay lhitapalalh.

¹¹ Yucha an Diosi chuncha ilhtulh.

Chi lhi'a'niyawcha li chunchacha la'ts'inaw.

¹² Pus ixtach'apayawputuncha an Jesús, mu talhimacha'xalhi li yu'uncha jajuniy, pero wa tatalhanajlalh, mu lhilhuw, pus ta'ancho'olhcha.

Ixlimapalhli'anka tanlhun

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Tamala'achachalhcha ali'in fariseojnin chi yu ixt'apartidojnincha an Herodes an tan ixt'ajun an Jesús, para li tu'ucha kata'alh'a'taymalh.

¹⁴ Tala'cha'alh tajuniy:

—Maestro, ijk'atsayaw li sawalhi an yu na'un chi li jant'u xamat'i t'alhamniy, mu uxint'i jant'u yu lhak'ap'up'in tani tasuycha xamati', uxint'i ts'ajwi masuy an ixtij Dios. ¿Oxi li akmapalhli'aniw tanlhun an ay xajamach'alhkat la'acha'an Roma u jantu?

¹⁵ Walh yucha mu ixjak'atsaaniya li wa tajuniycha, pus jajuniy:

—¿Tasu li wa kilalhila'ts'intanuyawcha? K'alhit'at'it a'xtami an tumin, akla'ts'ina'.

¹⁶ Pus talhicha'anilhcha chi jajuniy:

—¿Tisiyuchacha ani puwilh chi an ixta'a'ut?

Yu'uncha tajuniy:

—Ix'anu an ay xajamach'alhkat Roma.

¹⁷ Pus yucha jajuniy:

—K'axt'a'nitcha yu ix'anu an ay xajamach'alhkat Roma, chi yu ix'anu Dios wach'uch'a k'axt'a'nit.

Pus sawalhcha talhi'a'nilh.

Lhasakminti tanischa kalhila'awcho'okana'

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ An saduceojnin yu jantu takiklaka'iy li kala'awcho'okana tala'cha'alh, tajuniy:

¹⁹—Maestro, a Moisés kintats'o'nini an la ixchiwinti Dios li ma xamati niy ixt'ala'ajun chi li t'ajuni ixt'iwi, pero li jantu tu'u ixjas'at'an, ma tamcha ixt'ala'ajuni kat'atsukucho'olh, para li ma kat'ajamas'at'analhcha. ²⁰ Ixtat'ajun ixpumatujunk'an wa lhit'ala'awnin. An xa'aycha t'atsukukalhcha, walh nilh, jantu tu'u jamakawlh ixjas'at'an. ²¹ Pus an yu ixt'ala'ajuncha yuchacha t'atsukucho'olh an t'aku', walh wachu niipalh, jantu tu'u ixjas'at'an jamakawpalh. Chi an ixlipumat'utucha t'atsukulh ixt'ala'ajunk'an wanajcha chun, niipalh. ²² Sta tat'atsuku'olhi an ixpumatujunk'an an t'aku', chi talakni'olh, jantu tu'u tamakawlh ixjas'at'ank'an, xli'astan an t'aku wachucha niilh. ²³ Akxni kala'awcho'okana, mu an ixpumatujunk'an tat'atsuku'olhi an t'aku, ¿tisiyuchacha ixt'iwi kajuna'a?

²⁴ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Wa xliyu jant'u k'ats'ayat an ixchiwinti Dios, chi li yucha layi ilhtu'ojoy watuchicha, walh o'palaj xliyu k'a'ilht'ut yu jantu oxi. ²⁵ Akxni kala'awcho'okana, jantu xamati katit'atsukukalh, mu tacha an angelhnini kajun'okana'. ²⁶ Chi li sna jant'u k'ats'ayat'iti li kala'awcho'okana, ¿ch'u jant'u p'unawt'at'iti an la ixlibro Moisés, tacha an xa'alalh Dios akxni ixla'xawt'ajun a'atam k'iw yu junkan zarza, tan junikalh a Moisés: “Kit'ini ixDios Abraham, chi Isaac, chi Jacob?” ²⁷ An Dios jantu ixDiosk'an janinin, ixDiosk'an yu tala'ajunta. Uxitnan sawalhch'a lhits'an'ayat.

Ay lhamap'a'sin

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Pumatam xamaestro lhamap'a'sin jala'cha'alh, mu ja'alha'asmat'acha li talakikxtukuy, chi k'atsayi li oxi ja'alhtaylh an Jesús, pus lhisakmiycha, juniy:

—¿Tanyucha yu palay ay lhamap'a'sin?

²⁹ An Jesús juniy:

—Tan an najunta: “Israel, k'a'asmatt'i, an kiJamach'alhkatk'an Dios, wa pumatam. ³⁰ Chi k'amap'ayniya'a amiJamach'alhkat Dios, chux la mijalhunut, chux la mintakuwin, chux la mijatapast'ak'at chi chux la mintachaput. Yucha yu ay lhamap'a'sin.” ³¹ Ixlitipat'uy wa ixt'atamcha lanan: “K'amap'ayniya'a mint'alapanak t'ach'a map'aynik'an mi'akstu”. Ani la'at'uy lhamap'a'sin yucha yu laj'ay, jantu tu'u atumpaj.

³² Wachuncha an xamaestro lhamap'a'sin juniy:

—Chun sawalhi Maestro, t'ach'a an na'un li wa pumatami Dios, jantu tu'u t'awpalay sawalh, ³³ chi li kamapaynikalhi chux laka jalhunut, chi chux laka jatapast'ak'at, chi chux laka tak'atsaan, chi chux laka tachaput, sawalh. Chi li akmapayniwi kint'alapanakk'an tacha ikmapaynikanaw, palay lhitapalay, walh jantu masi chux tacha an jama'nikan jatapakxat chi jala'xawakancha tan ma'axta'kan lha'ulan.

³⁴ An Jesús, mu la'ts'inch'a li oxi tacha an ja'alhtayanalh, pus juniy:

—Jantu ma'ati t'a'un an la ixlich'alhkat Dios.

Wachuncha jantucha xamati k'is tapujucho'olh kalhisakmilh tu'u'.

¿Tisiyuchacha ists'alh an Cristo?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Akxni ixmasuy an Jesús an laka tajtan ixjajuniy:

—¿Tasu li tanajuncha an xamaestrojnin lhamap'a'sin li an Cristo ists'alh Daviti? ³⁶ Pero mu an David yucha nawpalay akxni machiwinilh an ixtakuwin Dios, najun:

“An Jamach'alhkat Dios juniy an kiJamach'alhkat Cristo:

Tan oxicha kimpa'xti ak'imp'ikt'ut'a'ulh,

sta akxni ajkamama'oyacha la mijach'aja an yu wa taxkayan.”

³⁷ An David yucha najun li an Cristo ixJamach'alhkat, ¿tasicha li ists'alh a'tami?

Pus tacha an wanajcha lhilhuw ts'anaks ixlakyakalh sawalhcha ixta'achani ixta'alha'asmat'a an Jesús.

An Jesús ja'alhtasuy an xamaestrojnin lhamap'a'sin

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Ixjamap'a'siy ixjajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'it, mu an xamaestrojnin lhamap'a'sin sawalhcha ta'achaniya tala'la'ch'iy la'lhman ixta'ch'itk'an, chi ta'achaniya kajala'axa'alakalh laka tiankis. ³⁹ Chi tan p'ulhnaja talaktawlhputunachalh an laka lakcha'a tan pulakta'ayxto'kan, chi tan alin k'atan tan lakwaykan. ⁴⁰ Yu'uncha yu wanajcha tamaxtuni'ojoy ixcha'ak'an an yu jantucha tu'u ixt'apapak'an t'akunin. Chi sawalhcha oxi lapanakni talay, panijnicha tatapayniy. Yu'uncha palay ay lhima'alh'ajna kajaxta'nikana'.

Ixta'ulan t'aku yu maticha ixt'apapa'

(Lc. 21:1-4)

⁴¹ An Jesús sa'cha ixwilh lhilaxlakapu an caja tan ixtamujuy ixta'ulank'an an lapanakni, sa'cha ixjala'ts'in, ixpumalhuk'an an yu jamatuminin la'lhuwi ixtamujuy. ⁴² Walh cha'alh pumatam jakilhpatinij t'aku yu maticha ixt'apapa, wachu mujulh a'xt'uy lakt'ikt'i ixtumin. ⁴³ Wachuncha an Jesús jaxa'alalhi an ixt'alhtanan, chi jajuniy:

—Ani jakilhpatinij t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa palay mujulh, walh jantu an ali'in. ⁴⁴ Mu yu'uncha wa xaxajnica tamujulh, pero ani t'aku, masi wa ixkilhpatitcha muju'olhi yu ixch'apata, chux yu kaxlitamawwaylh.

An Jesús najun li kalakt'ilhikana an tajtan

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13 Akxni taxtucho'olhcha an laka tajtan an Jesús, pumatam ixt'alhtana juniy:

—¡Maestro, k'ala'ts'i an chiwx chi an cha'a wa lajk'usicha!

²Alhtaylh an Jesús juniy:

—T'ach'a ani la'ts'in laj'ay cha'a, wanaj kama'ta'okana', jantu tu'u masi wa katila'ukxtawk'atawilhcha chiwx.

Yu kalaktapasaya akxni ukla'ot'ajuncha an lakamunulhpa'

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Chi akxni sa'cha tawilh an Jesús an a'stitawk'a tan juncan Laka'Olivojnin, lhilaxlakapu an tajtan, an Pedro chi an Jacobo chi an Juan chi an Andrés wa ixpu'akstuk'an talhisakmiycha, ⁴tajuniy:

—¿Tasu wanancha chuncha katapasaya'a? ¿Chi tasucha aklhik'atsayaw akxni chunchacha kalaktapasaya'a? Akilajuniw.

⁵An Jesús ja'alhtaylh tsukulhcha jajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'it, para li jantu xamati kata'o'xcho'on. ⁶Mu ixluwk'ani katamina yu katanawna: Kit'ini ijCristo, chi ixluwk'ani katata'o'xcho'oya'.

⁷Akxni k'a'asmat'a'it'iti li lasakancha chi lat'alhkancha, jant'u k'alakt'alhanant'it, mu lhitask'iniya li chuncha katapasalh, pero jantuka' kati'ukla'olh. ⁸Mu kilhmaktam lapanak kat'alasaya akilhmaktam lapanak chi pumatam ay jamach'alhkat kat'alasaya apumatam ixt'a'ay jamach'alhkat. Chi wa tanchuncha kalaklaya an lakaat'un chi ka'alina'chawan. Yucha wa kapu'a'tayniyaka an lhima'alh'ajna.

⁹Pero uxitnan, uxitnani k'alhak'ap'up'ink'ant'it, mu k'ama'axt'a'k'ana'it'iti laka lakjamach'alhkat, chi k'a'ayna'k'ana'it'iti tan tata'ayxto'ojoy an lapanakni, chi ixlakapuk'an an jamach'alhkatni k'alhip'ink'ana'it'iti kilakata. Akxni lay k'aja'una'it an laj'oxi chiwinti.

¹⁰Task'iniya li an laj'oxi chiwinti katijamak'atsaani'okalhcha p'ulhnaja ta kilhmakchux an lapanakni ta'alín, xli'astan ka'ukla'oyacha. ¹¹Chi akxni ma'axt'a'k'ana'it, jant'u k'alhak'ap'up'it'iti t'ani k'anawna'it'it, k'anawna'it yu anchacha katamapast'ak'aniyan an ixTakuwin Dios, mu jantu uxitnani k'at'ichiwinint'it yucha an ixTakuwin Dios. ¹²Akxni masi yu tam mint'ala'ajunk'an katama'axt'a'ani laka lhinin, chi tam xapay kama'axt'a'a masi ists'alh, chi katat'ala'ayacha an ixpaynink'an an xajas'at'an, katama'niya

ixlakpaynink'an. ¹³Tucha k'is k'at'ila'ts'imp'ut'unk'ant'iti kilakata, pero yu kalhitayaniya, yucha kata'alhtaxtuya'.

¹⁴'K'ala'ts'ina'itcha an ay tuchichun yu jantu k'is lhitayanikan la'ts'inkan yu lhichiwinilh an Daniel, yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios. Anchunu ay tuchichun ka'ulkanacha tan jantu ixlitask'inin katawilh, (yu punajun kalhimacha'xalhcha), pus yu katatsukuya lakaat'un Judea, kata'os'alhcha an laka'a'stitawk'an. ¹⁵Chi yu ix'a'sti ixcha'a uk'achalh, jantu kata'alhtajulhi para li ka'alh maxtunu tu'u la ixcha'a'. ¹⁶Chi yu la ixkuxtu t'awnachalh, jantu ka'alhi puxkawna ixpu'ayxt'a'kan. ¹⁷Chi payni'incha an t'akunin yu ixt'a'akxni tukan taja'aynanta, chi yu ixt'a'akxni tukan talhit'ajun ixjas'at'ank'an yu tats'ik'iyka', mu akxni lhima'anxkay! ¹⁸K'at'ap'aynit'it, para li jantu akxni xipaku lhik'asnini k'aja'osnunt'it. ¹⁹Mu ay lhima'alh'ajna ka'alina', tacha yu jantu a'tam alinta sta wa tawanancha ilhtutachalh an lakamunulhpa an Dios, sta chaway, chi jantu a'tam chun katitapasacho'olh. ²⁰Li jantu kaxlalakat'ikt'ilhi an xapanch'e'ex lhima'alh'ajna an Dios, jantu xamati ixta'alhtaxtulh, pero mu jamapayniya an Dios an yu jasakxtutacha, pus kalalakat'ikt'iya an xapanch'e'ex ma'alh'ajnat.

²¹'Li xamati tajunan: "Anicha t'ajun Cristo, u anucha t'awnachalh Cristo", jant'u k'ak'iklak'a'it. ²²Mu kata'alina yu jantu Cristojnin sawalh, chi yu jantu ixlisawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh, chi layi kata'ilhtuya laj'ay tanlhun tu'u', tacha jak'uchunti, pero wa xipa'o'xcho'onchak'an, chi li lay, kata'o'xcho'oputuna an yu jasakxtukantacha. ²³Pus chaway iklamak'atsaaniwcha, jk'ajalajk'ats'anant'itcha!

Akxni kamina an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴'Chi anchunu panch'e'ex, xli'astancha an ay lhima'alh'ajna, an wilhchan kataputs'isiya', chi an malhkuyu jantucha katimapulhkuh. ²⁵Chi an st'akunin katapatajuya', chi an yu talhit'ajun ix'alhp'asnintik'an awint'i lakt'iyen kajalakchikixkana'. ²⁶Wachuncha an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak, sawalhcha alhp'asi kala'ts'istukkana kamina an laka jataputs'i, chux la ixta'ayaxtu.

²⁷ Chi an ix'angelhnin, kajamala'achayacha li katamach'ixtamilhcha an yu jasakxtutacha, ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa chi an lakt'iyen.

²⁸ 'K'ap'ulhimach'a'xatcha t'ach'a an lhiba'alak'ant'it xak'iw higo. Akxni lajkilhawilhcho'olhcha, chi xajnicho'oyachilhcha sast'i xax'oy, k'ats'ayatcha li wa niycha ixpaku lhi'ichi. ²⁹ Xliyu li akxni k'ala'ts'ina'itcha kalaktapasaya tacha an iklajuniw, k'ats'ayatcha li wa niycha laka maticha ikminta. ³⁰ Kit'in iklajunaw yu sawalh, akxni chuxcha chuncha kalaktapasaya, lhilhuwi kala'ts'inkana', mu katsukukanaka'. ³¹ An lakt'iyen chi an lakaat'un ka'ukla'oya', pero an kinchiwinti jantu.

³² 'Chi tuchi wilhchancha chi tuchi panch'e'excha chuncha katapasaya, jantu xamati k'atsay, masi an angelhnin awint'i lakt'iyen chi an masi an isTsálh Dios, wa yucha an ixPayi k'atsay.

³³ 'K'as'alaj ts'uk'ut'it ch'i k'at'ap'aynit'it, mu jant'u k'ats'ayat'iti tani wanancha chuncha katapasaya'. ³⁴ Tacha xamati lapanak yu ka'alh ma'at, chi an ixma'tapatsanin kajamalhistaknilhcha an ixcha'a chi atamj atamjcha yu la'tapatsay. Chi an yu jalhistaknan laka malhticha, kajunikalh li kas'alaj tayalh. ³⁵ K'as'alajnant'it, mu jant'u k'ats'ayat'iti tani wanancha kamina an yu jamacha'a', sna ta'oxay, u jaytatnan, u akxni t'asaycha puyux, u wats'isin. ³⁶ Para li jantu akxni laklht'at'ayat'iti wa puwalas kachilh. ³⁷ Chi ani klajunaw para lhichux, k'as'alajnant'it.

Ta'o'xcho'och'apayawputun an Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Wa la'at'uycha wilhchani ists'an'ay para kachilhcha ixpaku paxku chi ixk'atan pan yu jantu lhiyalh lhamaskajan. An xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin ixtalhipuxkawniycha tani katalhi'o'xcho'och'apayawlhcha an Jesús, para li katama'nilhcha.

² Chi ixtalajuniy:

—Tukan laka k'atan jantu, para li jantu kach'ilili talaknawlh an lapanakni.

Pumatam t'aku lakamuk'alh perjume an Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Pero an Jesús, la'acha'an Betaniaja ixt'awnachalh, la ixcha'a Simón, yu ixlakap'uch'i'ojota la ixts'its'i, sa' ixwilh laka mesa. Walh cha'alh pumatam t'aku ixli'anta la'atam lhaklhi perjume la xafrasco sawalh k'usi, yu wanaj la'lhuw, a't'olhicha chi ukmuk'alhcha an Jesús. ⁴ Walh an ali'in talhitalh'amalh, tanajun:

—¿Tasu li wa lhitama'chapuycha an perjumeje? ⁵ Yucha layi ixlist'akalh tacha lhajay pumatam lapanak la'at'utu ciento wilhchan chi ixjamala'pitsinikalhcha an jakilhpatinin.

P'ulu p'ulucha ixtalhichiwinia an t'aku'. ⁶ Pero an Jesús jajuniy: —K'amak'a'unt'itcha. ¿T'asu li ma'ach'ap'uyatcha?, li mu yucha oxi tacha an ki'ilhtulh. ⁷ Uxitnan lhilhiji k'ajat'a'aklats'uk'uya'it'it an jakilhpatinin, layi k'ajaxt'a'niya'it tu'u akxni jaxt'a'nip'ut'unat'it, pero kit'in jantu lhilhiji akintilat'a'aklatsukuw. ⁸ Ani t'aku ilhtulhcha yu lay, mu la'asiyaj kilakamuk'alhcha an perjume para li akxni akimaknukana'. ⁹ Ani sawalhi an yu klajunaw, watanchuncha kalhichiwinikana ani laj'oxi chiwinti, chux lakamunulhpa, wachu kalhichiwinikana an yu ilhtulh ani t'aku', para li kalhipastakkalh.

An Judas ma'axta'lhi an Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Wachuncha an Judas Iscariote, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, jala'alhi an xalaj'ajin sacerdotejnin, chi jajuniycha li kajama'axta'niya an Jesús. ¹¹ Pus yu'uncha akxni ta'alha'asmatlhi talaj'achalhcha, chi tajuniy li kataxta'niya tumin. An Judas ixlipuxkawniycha tani kalhima'axta'lhicha an Jesús.

An Jesús jalakt'awaylh an xpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹²Xlila'atamcha wilhchan ixk'atan pan yu jantu lhiyalh lhamaskajan, akxni ma'nikancha jas'at'a borrego para paxku, an ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—¿T'anisch'a lak'ask'in ak'aw jala'oxinin para li k'awaycha laka paxku?

¹³Pus yucha jamala'achalhcha ixt'uyunk'an ixt'alhtanan, jajuniy:

—K'ap'inchi'it an la'acha'an, ch'i k'ap'axt'o'a'it pumatam lapanak yu lhi'anta ixkan la ix'uyuli', k'ach'a'o'aya'it. ¹⁴Tan katanuyanta k'a'una'it an yu jamacha'a lapanak: An maestro najun: “¿T'anischa laka cha'a tan ajkat'alakwayna an kint'alhtanan ixlakata Paxku?”

¹⁵Yucha katamasuniyan pulaktam aya cha'a talhman ixlitala't'uycha, sawalhcha oxi ilhtukanta, anch'ach'a k'ajala'oxinina'it para kitnan.

¹⁶Pus ta'alhcha an ixt'uyunk'an ixt'alhtanan. Tacha'alhcha an la'acha'an, walh tala'cha'alhcha an lapanak, tacha an ixjajunita an Jesús, chi tamala'asijnilhcha ancha ixlakata an paxku. ¹⁷Akxni taputs'isilhcha jat'acha'alhcha an xpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, ¹⁸chi talaktawilhcha, tsukulhcha talakwajini an laka mesa, walh an Jesús jajuniy:

—Sawalhi ani yu aklajunaw, xapumatam yu uxitnani akima'axt'a'a', yu wachu kint'alakwayt'ajun.

¹⁹Wachuncha tsukulhcha tala'ta'oxila'alhiy, chi atamj atamjcha talhisakmiy, tajuniy:

—¿Kit'in sna'?

²⁰Yucha jajuniy:

—Xapumatam uxitnan ani mimpumakawt'uyk'an, yu kint'atamaj'oy laka pulatoj. ²¹Sawalhi li an isTs'alh Lapanak ts'ajwi ti'an, tacha an lhits'o'muk'akanta, pero an lapanak an yu kama'axt'a'a' an isTs'alh Lapanak kapulhik'atsaya'. Yucha palay oxi jantu ka'istsukulh.

²²Chi ixtalakwayt'ajunka, an Jesús xa'a'ilh a'xtam pan, xta'lhicha lhimala'puchajun chi la'ch'e'elhcha, jala'xta'nilhcha, jajuniy:

—K'a'utcha, ani kilakatunaj.

²³ Chi xa'a'ipalh vaso yu ixputajun xaxkan uva, wachu xta'palhi lhimala'puchajun, chi jaxta'nilhcha, tapulaj'otlhicha ixchuxk'an.

²⁴ Jajuniy:

—Ani kijak'alhni, yu sast'icha putamakawkan li ixluwk'ani ijkalhima'an kijak'alhni an tacha t'awkan. ²⁵ Kit'in klajunaw yu sawalh, jantu ali akti'otlhi an xaxkan uva, sta akxni akcha'ana an tan ch'alhkatnan Dios, akxni ak'otcho'oya yu sast'i.

An Jesús najuni li an Pedro kanawna li jantu mispay

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Akxni talakmilhpa'olhcha la'atam milhpat, ta'alhcha an a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin. ²⁷ An Jesús jajuniy:

—Chaway ani jata'oxana wanaj akilamakaw'oyaw, mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najun: “Akma'niya an yu jalhist'ak'a ixborregojnin, chi an ixborregojnin wanaj tilh katata'a'pitsi'oya'.” ²⁸ Pero akxni akla'awcho'oya kit'ini aklatap'ulhniyaw ak'ana xalakaat'un Galilea.

²⁹ Wachuncha an Pedro juniy:

—Masi katamakaw'ojon, kit'in jantu.

³⁰ Pus an Jesús juniy:

—Kit'in sawalhi yu ijkunan, ani katats'isiya akxni jantuka' a'tuy t'asay puyux, a'tutu k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.

³¹ Pero yucha ali juniy:

—Masi k'ama'nik'a chi kit'in wachu, jantu aktimakajun.

Chi an ali'in wachu chuni tajunilh.

An Jesús tapayniy laka palakch'anan tan junkan Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Wachuncha ta'alhcha tanchun tan jalakch'ananankanta tan junkan Getsemaní, jajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—K'alakt'awlatka ani, kit'in ikti'an tapaynini'.

³³ Ja'aylhi'alhcha an Pedro chi an Jacobo chi an Juan, walh tsukulhcha ta'oxila'alhiy. ³⁴ Jajuniy:

—Sawalhcha ta'oxila'alhiya an kintak'atsan, wa tacha akniyacha ijk'atsan. Akilapakxaw ani, jant'u k'alaklht'at'at'it.

³⁵ Lanancha ma'ati alh, lilijcha tatso'ottalh chi tamuntitachalhcha, tsukulhcha tapayniy, najun li sna ma layi kamala'pusunikalh an makxkay panch'e'ex yu ixmininita akxni. ³⁶ Najun:

—KimPay, kimPay, uxint'i jantu tu'u yu jantucha lay k'a'ilht'u. Ak'imala'xt'inunini ani ay lhima'alh'ajna, pero yu tacha uxint'i lak'ask'ini kawalh, jantu yu tacha kit'in iknajun.

³⁷ Walh akxni jala'cha'ancho'olh an ixt'alhtanan, ixtalaklhtatanancha, pus juniy an Pedro:

—Simón, ¿lht'at'ay? ¿Jantu layi masi wa tamcha hora ak'int'a'alhk'ujt'i? ³⁸ K'ak'ujt'it ch'i k'at'ap'aynit, para li jant'u k'alhila'ts'int'anuk'ant'it li k'a'ilht'up'ut'ut yu jantu oxi. Mu an takuwin yucha ilhtuputuni yu oxi, pero an lakatunaj yucha yu jantu k'ut'ilh.

³⁹ A'tam ampalhi tapaynini an Jesús, wanajcha chuni nawpalh tacha an ixnajuntacha p'ulhnaj. ⁴⁰ Walh a'tamcha ixtalaklhtatanampalayi an ixt'alhtanan akxni jala'cha'ancho'opalh, mu wa sawalhcha ixjala'cha'an ilhtatapututk'an, chi jantucha ixtak'atsay tani katajunilhcha an Jesús. ⁴¹ Ixli'a't'utucha jala'cha'alh jajuniy:

—¿Jast'aknant'awnatka ch'i laklht'at'ayatka'? Chilhcha panch'e'ex, an isTs'alh Lapanak kama'axta'kanacha la xmaknik'an an la'ma'lhta'alhinin. ⁴² K'alaj'ost'ayatcha, ka'awcha, jo' mintacha an yu akima'axt'a'a'.

Ch'apayawkalhcha an Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Ixchiwint'ajunka an Jesús, la'cha'alhcha an Judas, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, ts'ananacha tat'acha'alhi ali'in lapanakni, ixtalaklhi'antacha ix'espadajk'an chi ixk'iwk'an. Yu'uncha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an laktatanini ixtamala'achata. ⁴⁴ An ja'o'xcho'onuj Judas la'asiyaj ixjajunitacha tani kajapumasuniyacha, ixjajunita:

—Yucha an akla'xtikilhtast'uk'a yu Jesús, k'ach'ap'ayawya'itcha chi k'alhip'ina'itcha.

⁴⁵ Pus akxni la'cha'alhcha, juniy:

—Maestro, maestro.

Chi la'xtikilhtastuklhicha.

⁴⁶ Wachuncha t'o'cha tala'alhi an Jesús chi tach'apayawlhcha.

⁴⁷ Pero pumatam yu ancha ixma'yalh, xtalaj xa'axtulhi an ix'espada, xtalh akatuch'uk'up'uxli an ixma'tsuku xa'ay sacerdote. ⁴⁸ Chi an Jesús jajuniy:

—Wa t'ach'a wa p'uxk'awyatcha ja'alhawna t'ant'at li kilach'apayawputunaw, laklhit'ant'at'acha mi'espada'jk'an chi mink'iwk'an. ⁴⁹ Lhilhiji xaklala'cha'anaw xakmasuy an laka ay tajtan, walh akxni jantu kilach'apayajuw, pero wa xliyu li chuncha kajuna tacha an ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios.

⁵⁰ Wachuncha tamakaw'olhi an ixt'alhtanan an Jesús, talakats'alalhcha.

Pumatam ts'alh yu osli

⁵¹ Pero pumatam ts'alh ch'a'o'alhi'alh, ixla'axt'a'kanta laka sávana, walh tach'apayawlh, ⁵² pero ayyputaxtumakawlihi an sávana, ix'alhalhanti osli.

An Jesús talhicha'alhcha tan talakchiwiniy an xalaj'ajin jamach'alhkatni

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55,63-71; Jn. 18:12-14,19-24)

⁵³ Talhicha'anilhcha an Jesús an yu tukancha xa'ay sacerdote, pus anchacha tata'ayxto'olh an ali'inha xalaj'ajin sacerdotejnin, chi an laktatanin, chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin. ⁵⁴ An Pedro wa ma'at'acha ixch'a'o'alhi'anta sta ixpulakni an tan jalhi'ay la ixjatalakxtut an tukancha xa'ay sacerdote, chi ixjat'ala's'onwilhcha an yu ixtajalhistaknan laka tajtan. ⁵⁵ Walh an xalaj'ajincha sacerdotejnin chi ixchuxk'ancha an yu ancha ixtatanumanalh, ixtalhipuxkawniy'acha tani katalhima'nilhcha an Jesús, pero jantu tu'u ixtala'cha'aniniy yu jantu oxi. ⁵⁶ Mu ixluwk'ani yu ixtalhimuk'ay yu jantu sawalh, pero tacha an ixtalhimuk'ay jantu wa tami ixtanajun. ⁵⁷ Wachuncha ali'in tatayalh, talhimuk'alhcha yu jantu sawalh, tanajun:

⁵⁸—Kitnan ik'alha'asmattawi tan najun: “Aklakt'ilhiya ani ay tajtan yu wa laka maka yawkanta, chi ixlila'at'utu wilhchan akla'oxicho'oya yu jantu wa laka maka yawkan.”

⁵⁹Pero masi chuncha jantu wa tami tacha an ixtalhimuk'ay.

⁶⁰Pus an tukancha xa'ay sacerdote japujatayalhi ixtan'ajnik'an, chi lhisakmiycha an Jesús, juniy:

—¿Jant'u t'u'u k'at'ija'alht'ayan? ¿Tisuncha tacha ani talhimuk'ayani?

⁶¹Yucha jantu ja'alhtayanalh. An tukancha xa'ay sacerdote a'tam lhisakmipalh, juniy:

—¿Uxint'i yu Cristo, isTs'alh Dios?

⁶²Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Chun, kit'in. Chi kit'in yu ikminta juna wa tacha isTs'alh Lapanak akilala'ts'inawi akxni akpiktutawlanta an kimPay tan ch'alhkatnan, chi akxni akminanta an lakt'iyán laka jataputs'i.

⁶³Wachuncha an tukancha xa'ay sacerdote, la'lh'alhi an ixla'ch'it wa xliyu talh'amalhcha, chi najun:

—¿Tisu wa tiyuchacha ali ma'lhtask'iniyaw ali akintajunini?

⁶⁴Alha'asmat'at'itcha tacha an wa aya juniy Dios. ¿T'asuch'a nawnat'iti?

Pus ixchuxk'ani talakt'asa'olh, tanajun li ma kama'nikalhcha.

⁶⁵Tsukulhcha tala'achujwayi an ali'in, chi tala'puch'ilhcha, ixtalakasamaycha, ixtajuniy:

—¡K'alhajachicha tichini muk'anincha!

Chi an yu ixtajalhistaknan laka tajtan wachucha lo's lo's ixtalaxtisay.

An Pedro najun li jantu mispayi an Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:55-62; Jn. 18:15-18,25-27)

⁶⁶An Pedro talaktsini ixt'awnachalh tan jalhi'ay, walh cha'alh pumatam t'aku ixma'tsuku an xa'ay tukan sacerdote, ⁶⁷pus la'ts'incha tan is'onwilh an Pedro, chi juniy:

—Uxint'i wach'u anch'a ixt'a'aklat'a'un an Jesús yu jamacha'a Nazaret.

⁶⁸Yucha najun ma jantu, najun:

—Jantu ijk'atsay t'uch'ini uniycha, kit'in jantu ikmispay.

Walh taxtulh an tan putanukanachalh, asmat'a t'asaycha an puyux. ⁶⁹Walh an t'aku a'tam sa' la'ts'impalayi an Pedro, pus jalakjuniycha an yu ancha ixtat'ajun:

—Ani wachu de yu'uncha.

⁷⁰Pero an Pedro a'tam nawpalay ma jantu sawalh. Pants'ik'ischa walh, an yu ancha ixtat'ajun a'tamcha tajumpalayi an Pedro:

—Chun sawalh, uxint'i de yu'uncha, mu uxint'i jamacha'a Galilea, ch'i wach'u ch'uni ch'iwiniy.

⁷¹Pus akxni tsukulhcha wa aya najun, chi ixnajuncha li ma sawalh:

—Jantu ikmispayi an lapanak yu llich'iwinat'it.

⁷²Walh t'asalhcha an puyux ixli'a't'uycha, wachuncha pastaklhicha an Pedro tacha an ixjunita an Jesús: “Jantuka' a'tuyi katit'asalh an puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.”

Pus sa'cha lhatapastaknani an Pedro, tsukulhcha alhun.

An Jesús talhi'anilhcha an Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Sawalhka wats'isin, tata'ayxto'opalhcha an xalaj'ajin sacerdotejnin, chi an laktatanin, chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin, chi ixchuxk'an an judiojnin yu ixtach'alhkatnan la ixla'acha'ank'an. Tach'ilhi'anilhcha an Jesús an Pilato. ²An Pilato lhisakmiy, juniy:

—¿Uxint'i ixrejk'an judiojnin?

Yucha alhtaylh juniy:

—Uxint'ich'a nawt'a'un.

³Pus an xalaj'ajin sacerdotejnin ixta'alhtasuycha, pero an Jesús jantu tu'u ja'alhtaylh. ⁴A'tam lhisakmipalhi an Pilato juniy:

—Tacha an stak talhimuk'ayan, ¿jant'u t'u'u k'at'ija'alht'ayan?

⁵An Jesús masi chuncha jantu k'is ja'alhtayanalh, pus an Pilato ixli'a'niycha.

T'acha'ankalhcha li an Jesús katama'niyacha

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

⁶ An Pilato akxni k'atan ixjun ixmakajuni watichicha tach'in yu ixtask'ini an lapanakni. ⁷ An laka pulach'in ixtanun pumatam tach'in ixjunksan Barrabás, ixjat'atanun ixkompañerojnin yu ixtat'ajama'nininta akxni tat'alasalh jamach'alhkatni. ⁸ Ts'anan tala'cha'alhi an Pilato, tajuniy li ma tacha a'tajcha ilhtuyi ka'ilhtulh.

⁹ Pus an Pilato jajuniy:

—¿Lak'ask'inat'iti li akmakawlh an ixrejk'an judiojnin?

¹⁰ Chuncha jajunilh an Pilato mu yucha ixjak'atsaaniya li an xalaj'ajin sacerdotejnin xliyu ixtalhima'axta'niy an Jesús li wa ixtaxkajiy. ¹¹ Wachuncha an xalaj'ajin sacerdotejnin tachiwiwalhi an lapanakni para li katajunilh an Pilato li yucha an Barrabasi kamakawlh. ¹² Pus akxni jaxa'alapalh an Pilato, jajumpalay:

—¿Pus t'asuch'a nawnat ak'ilhtulh an yu unat li ixrejk'an judiojnini?

¹³ Yu'uncha ixchuxk'ani talakt'asa'opalh tanajun:

—¡K'amakxt'ukmuk'acha laka cruz!

¹⁴ An Pilato jajuniy:

—¿Tisuncha tala'alhini ilhtuta?

Pero yu'uncha wa palay p'as ixtalakt'asapalay ixtanajun:

—¡K'amakxt'ukmuk'acha laka cruz!

¹⁵ Pus an Pilato mu sa'cha ixja'ulaputuni an lapanakni tacha an ixtala'talh'amanta, jamakawnilhcha an Barrabás. Chi an Pilato lhinawlhcha an Jesús li kastakcha ta'ayna'lhi, xli'astan ma'axta'lhicha para li kamakxtukmuk'akalhcha. ¹⁶ Wachuncha an soldadojnin talhi'alhcha tan jalhi'ay junita an laka palacio tan tawlay jamach'alhkat, chi tat'alat'asanilhcha an ali'in ixt'asoldadojnink'an.

¹⁷ Tamala'ch'inilhcha xmumuw la'ch'it, chi tama'tanulhcha corona de jalhtukun. ¹⁸ Tsukulhcha tamat'asay ixtajuniy:

—¡K'ajama'alht'axt'uncha ixrejk'an judiojnin!

¹⁹ Chi ixtala'pana'acha laka aktiyak chi ixtala'achujwaycha chi ixtatatso'ottaniyacha, chi ixtatapayniniyacha. ²⁰ Akxni stakcha tamamaxani'olh, tamaxtunicho'olhcha an xmumuw la'ch'it chi

tamala'ch'inicho'olhcha an yu ixla'ch'it tukan. Xli'astan talhi'alhcha tan tamakxtukmuk'alhcha laka cruz.

Makxtukmuk'akalhcha an Jesús chi niilhcha

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Pumatam lapanak yu ancha ixla'pust'ajun, wa tanuchilhka an la'acha'an, junkan Simón, jamacha'a Cirene, ixpayk'an Alejandro chi Rufo, ta'asi t'amalhi'anilhi an ixcruz an Jesús, ²² tanchun junkan Gólgota, nawputun la Ixla'pa'axi Sue'elukut. ²³ Chi ixtama'ot'oputuncha jamaskajanti xaxkan uva yu ixtalhiyawnta mirra, pero jantu otlhi.^a ²⁴ Akxni tamakxtukmuk'alhcha an Jesús, an soldadojnin talamala'pitsilhcha an ixla'ch'it, wa ta'amanalh suerte, para li tuchini katalhi'alhcha atamj atamj. ²⁵ Wats'isini tamakxtukmuk'alh, katacha las nueve. ²⁶ An la ix'akpuxni ixtats'o'nitacha tuchini talhima'nilhcha, ixtats'o'nita: “IxRejk'an judiojnin”. ²⁷ Wachu jat'amakxtukmuk'akalh ixt'uyunk'an ja'alhawnan, ixtapiktutamincha ixjat'ayawkanta tan la ixcruzchak'an, lhilaxjama'xi chi tan oxo ixmaka'. [²⁸ Ts'awjcha tapasalh tacha an najunta la ixchiwinti Dios, tan najunta: “Wa tachanu wa aycha ma'lhta'alhini wachu talhimalakxtulh.”]

²⁹ Yu ancha ixtala'pusa xkayajcha ixtajuniy chi wili, wilicha ixtatalakpayajuy. Ixtajuniy:

—¡Li k'a'ixlakt'ilhi tajtan, chi li wa la'at'utu wilhchan, k'a'ixla'oxich'o'ocha! ³⁰ ¡Chaway k'ama'alht'axt'uk'acha mi'akstu, ch'i k'at'a'alht'a'ut'icha an laka cruz!

³¹ An xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin, wanajcha chuni ixtamamaxaniy, ixtajuniy:

—Ali'in jama'alhtaxtulh chi yucha jantucha layi ma'alhtaxtukan ix'akstu. ³² ¡Kata'alhtajulhcha an laka cruz an Cristo, xaRey Israel, kala'ts'inawcha, chuncha kakiklaka'iyawcha!

Chi masi an yu anchacha ixjat'amakxtukmuk'akanta, wachu ixtamamaxaniya an Jesús.

^a **15:23** Ixtama'ot'uputun para li jantu tukanha ka'uksak'atsaalh akxni an ixtamakxtukmuk'at'ajun pero an Jesús jantu otlhi mu yucha chux la ixta'oxixtu ixlats'imputun an lhima'alh'ajna.

Nilhcha an Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Atunkulhcha, taputs'isi'olhi chux an lakaat'un, sta las tres akxni ta'oxaycha. ³⁴ Pus las trescha an Jesús, p'asi chiwinilh, najun:

—Eloí, Eloí, ¿lama sabactani? —nawputun: KiDios, kiDios, ¿t'asu li k'imak'a'unt'acha?

³⁵ Akxni ta'alha'asmatlhi an yu ancha ixtayanalh, talajuniy:

—¡Jo! T'asaniy an Elías.

³⁶ Pumatam jats'alaj'alh, mala'ch'uch'uwalh la'atam wa tacha panimak laka vinagre, chi kinkach'imuk'alhcha ma'atam k'iw, para li kapuma'ot'ulhcha, chi jajuniy an ali'in:

—K'amak'a'unt'itcha, kala'ts'inawcha li kamina ma'alhtajunu an Elías.

³⁷ Walh an Jesús p'asi chiwimpalh, nilhcha. ³⁸ Wa akxni an la'ch'it yu ix'uk'alh an laka tajtan lht'it'in tapu'exli, aklht'uyi walh, an talhmani pu'a'taynichalh sta talaktsin. ³⁹ An ixkapitank'an an soldadojnin oxi la'ts'ilh an Jesús akxni t'asalh chi niilh, pus najun:

—Chun sawalh, ani lapanak isTs'alhi an Dios.

⁴⁰ Ali'in t'akunin wachu ani ixtayanalh wa ma'atcha ixtalaka'an. Ancha ixma'yalh an María Magdalena, chi an María yu ixnatik'an José chi Jacobo xalakat'ikt'i, chi pumatam t'aku yu ancha ixjat'ayapalh yucha an Salomé. ⁴¹ Ani t'akunin ixtach'a'o'ayi an Jesús chi ixta'a'tayjuy akxni ixt'awnachalh Galilea, chi ali'incha t'akunin yu wachu ixtat'a'anta Jerusalén ancha wachu ixtayanalh.

Maknukalh an Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Tats'isilhcha, chi mu akxni ixmala'asijnikan para li kajastaknankana katunkunanta, ⁴³ an José, jamacha'a Arimatea jantu talhanan, la'alhi an Pilato, kiisk'inilhi an ixlakatunaj an Jesús. Mu yucha wachu ixpakxan'iya an ixlich'alhkat Dios, chi yucha wachu ay lapanaki ixjunita an tan ix'alín lakchiwinti laka ay junta.

⁴⁴ Jantu ixliwilayi an pilato li ixnitacha an Jesús, pus t'asanilhi an ixcapitank'an soldadojnin chi lhisakmilhcha. ⁴⁵ An capitán juniya

li chun sawalh, pus an José makawnikalhcha an ixlakatunaj an Jesús. ⁴⁶Ixtamajutacha alhtam sávana, yuchacha pula'apamililh akxni ma'alhtajulhcha, chi maknulhcha tanchun ixtantilhpatakanta laktalhpa, an tan ixputanukan yawnilhcha aya chiwx. ⁴⁷An María Magdalena chi an María ixnati José tala'ts'ini tan maknukalh.

La'awcho'ot

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 La'puslichá an wilhchan akxni jastaknankan, an María Magdalena chi an María ixnati Jacobo, chi an Salomé, takilaktamawlhcha laklhaklhi perjume yu kata'ana lakamuk'anin an ixlakatunaj an Jesús. ²Pus xlila'atamcha wilhchan a'taynicholh samana, sawalhka wats'isin, ta'alhcha an tan aknuy Jesús, chi jask'unulhcha. ³Talajuniy:

—¿Tisiyuchacha akintama'osuniyan an chiwx an tan putanukani?

⁴Walh akxni tacha'alh, tala'ts'in mala'xtinukanta an aya chiwx.

⁵Chi tatanuchalh tala'ts'in ch'up'e' wilh pumatam ts'alh, lhilaka oxi ixpa'xti an puta'aknun, wanaj lhmani an sut'ut'u ixla'ch'it, pus ixtalaktalhanancha. ⁶Yucha jajuniy:

—Jant'u k'alakt'alhanant'it. Yucha an ka tamakxtukmuk'alh Jesús jamacha'a Nazareti p'uxk'awyat'it. Yucha la'awcho'olhcha, jantucha tu'u tanun. Jo' k'ala'ts'int'it, jantucha tu'u malh an tan ixtamamata.

⁷K'ajak'i'unit'iti an ixt'alhtanan chi an Pedro, li an Jesús yucha katatap'ulhniyan ka'ana xalakaat'un Galilea, anch'a k'ala'ts'int'achi'it tacha ixtajuntancha.”

⁸An t'akunin so'oyo tataxtulh an tan ix'aknuy mu ixtalaktalhanancha, wa xk'ip'ip'icha ixtalay. Jantu k'is xamati tu'u ixtajuniy mu ixtalaktalhanancha.

An Jesús talakasunilh an María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

[⁹Mu ixla'awcho'otacha wats'isin an Jesús, yu xlila'atamcha wilhchan a'taynicholh samana, yucha an María Magdalenajcha p'ulhnaj talakasunilh, yu ixk'uch'uta akxni ixtala'apaxto'ta la'atujun

makxkay'un. ¹⁰Pus yucha alh jamak'atsanini an ixt'alhtanan an Jesús, tan ixtalhita'oxila'alhiy chi ixtalhi'alhun. ¹¹Akxni ta'alha'asmatlhi an María Magdalena, li la'ajunta an Jesús chi li la'ts'ilh, jantu takiklaka'ilh.

Jatalakasuniy ixt'uyunk'an ixt'alhtanan an Jesús

(Lc. 24:13-35)

¹²La'puslicha panch'e'ex, an Jesús tamcha jalhitalakasunipalh ixt'uyunk'an ixt'alhtanan, akxni ixtat'ajun tanchun laka tij, ma'spa an la'acha'an. ¹³Chi yu'uncha wachucha tat'alajunilhi an ali'in ixt'alhtanank'an, walh wachu jantu jakiklaka'ikalh.

An Jesús jalhijuniy yu kata'ilhtulh an ixt'alhtanan

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Xli'astan jatalakasunilhcha an Jesús an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan akxni ixtalakwilanan'olh laka mesa, chi jalaj'aymalhi mu jantu ixtat'alakiklaka'iya an ali'in li ixtala'ts'intacha li ixla'awcho'otacha, mu sawalhcha lakt'ak'alha ixtajuninita an ixjalhunutk'an. ¹⁵Chi jajuniy:

—K'ap'inchi'it'iti ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa chi ixchuxk'ani k'ajalak'unit'it an lapanakni an laj'oxi chiwinti. ¹⁶Yu kakiklaka'iya chi ka'a'paxa, kata'alhtaxtuya'. Pero yu jantu katikiklaka'ilh, kala'a'iya lhima'alh'ajna. ¹⁷Chunchuniya katamasuya an yu tajakiklaka'inin: layi katak'uch'uya la kinta'a'ut an yu wa tala'apaxt'o'a makxkay'un, chi layi katachiwinina tipalhuw tumpaj chiwinti. ¹⁸Layi katach'apayanta tsapulin, chi masi kata'otlhi veneno, jantu katitalhinilh; katalakpach'apaya an ta'an'anin, chi katatak'uch'uya'.

Tach'ixlicha an Jesús

(Lc. 24:50-53)

¹⁹Xli'astan jaxa'ala'olh an jamach'alhkat Jesús, lhi'ankalhcha an lakt'ayan, piktutawlhchalhcha tan oxi ixpa'xti an Dios. ²⁰Chi

yu'uncha an ixt'alhtanan tataxtunilhcha talhichiwiniy an ixchiwinti Dios, ta ixljalhi'ay, chi an jamach'alhkat Jesús ixja'a'tayjuycha, ixjamasuniycha an lapanakni li an ixchiwinti Dios sawalh, tacha an ixtala'ts'incha yu la'hi'a'nin tanlhun ixlaktapasay. Chunchacha kawalh.]

Oxi Chiwinti yu Ts'o'lhi San Lucas

Pu'a'tayniy

1 Ixluwk'ancha yu ta'a'taynita tats'o'a tani laktapasalhcha an tanlhun yu k'atsayaw kitnan li sawalh, ²tacha an kintalakmasunin yu la ixla'chulhk'an tala'ts'ilh akxni a'taynichalh. Chi mu yu'uncha jalhimap'a'sikalh li katalaknawlh an chiwinti, ³kit'in wachu oxi ikhiiwilay, mu oxicha ixlak'anti ikhlakapu'alh chux an tanlhun, tanchuncha pu'a'taynichalh. Pus chawayi Teófilo uxint'i mu ayk'at'i lapanak akts'o'niyani ixlakata ani tanlhun tanischa yu pu'aklaminchalh. ⁴Para li oxi k'ak'ats'at'i an yu sawalh t'ach'a an masunik'ant'acha.

Jamak'atsaanininkan itsukut jama'paxanaj Juan

⁵Akxni ixjunita rey an Herodes, xalakaat'un Judea, ixt'ajun pumatam sacerdote ixjuncan Zacarías ixjat'atala'xt'o'a an Abías. Chi yu ixt'iwí ixjunita Elisabet ixjuncan, ixt'alalhila'ts'i an Aarón. ⁶An ixt'uyunk'an oxi ixtat'ajun la ix'ukxlakapu an Dios, chi ixta'ilhtuy sawalhi an ixlamap'a'sin an Dios chi yu ixjalhijuniy kata'ilhtulh, pus jantu xamati lay tu'u ixjalhimuk'ay. ⁷Pero jantu ixtalhit'ajuniy ixjas'at'ak'an, mu an Elisabet jantu lay ixjamas'at'anan, chi an ixt'uyunk'an laj'ajincha ixtajunita.

⁸Walh milh wilhchan akxni yucha an Zacarías ixtapatsat'ajun ixlisacerdote la ix'ukxlakapu an Dios, chux ali an yu ixjat'ata'ayxt'o'a, ⁹ta'amanalh suerte chi yucha la'cha'alh li kala'xawalh an cencia, tacha ixtalhilaniycha an sacerdotejnin. Pus tanulhcha an Zacarías tan wa lhilakatijtam ma'axta'nikan lha'ulan an Dios. ¹⁰Chi chux an lapanakni ma'spacha ixtatapaynit'ajun akxni ixla'xawat'ajuncha an cencia. ¹¹Walh talakasunilh pumatam ix'angelh an Diosi an Zacarías, sa'cha ixyalh tan oxi ixpa'xti an tan ma'axta'kan lha'ulan tan ixla'xawat'ajun an cencia. ¹²Pus an Zacarías akxni la'ts'ilh an angelh talhanalh. ¹³Pero an angelh juniy an Zacarías:

—Zacarías, jant'u k'at'alhan, mu amintapaynit asmatnik'acha, chi amint'iwi Elisabet kaxta'niyan pumatami mints'alh, Juan k'a'ulaniya'a ixta'a'ut. ¹⁴ Sawalhcha oxi k'alhiwilaya'a, k'a'ach'ana'a, chi ixluwk'ani yu sawalhcha katalaj'achana akxni katsukuyacha. ¹⁵ Mu ayi kajuna la ix'ukxlakapu Dios. Jantu kati'otlhi xaxkan uva chi k'uch'u, sawalhcha kalhitsukeya an ixTakuwin Dios, masi palaktajunka an ixnati. ¹⁶ Ka'ilhtuya li ixluwk'an an jamacha'an Israel, katakiklaka'ilhi an Dios, yu ixJamach'alhkatk'an. ¹⁷ Chi an Juan katap'ulhniya an Cristo kalhichiwinina an ixchiwinti Dios la ixTakuwin an Dios, chi la ix'alhp'asninti an Elías, para li an xalakpaynin katat'ala'oxamixnicho'olhcha an ixjas'at'ank'an, chi an yu jantu k'is taja'asmatnan kataja'asmatnalhcha tacha an yu taja'asmatnan, para li akxni kachina an Jamach'alhkat taja'asmatnancha kajala'china'.

¹⁸ An Zacarías juniy an angelh:

—¿Tasucha aklhik'atsaalh li sawalhi an yu k'i'uniya? Mu kit'in ik'aycha chi an kint'iwi wachucha ay.

¹⁹ An angelh alhtaylh juniy:

—Kit'in ijGabriel, la ix'ukxlakapu an Diosi ikt'ajun. Yucha kimala'achatachalh para li akmin mak'atsaaninin ani laj'oxi chiwinti. ²⁰ Ch'away jant'u lay k'at'ich'iwin, sta akxni chunchacha katapasaya', mu jant'u k'ink'iklak'a'it'i tacha an ijkunan li katapasaya akxni kachinacha ixpanch'e'ex.

²¹ An lapanakni sa'cha ixtapakxanta an Zacarías, jantucha ixtalhimacha'xayi tuchini jantucha so'oj ixlitaxtuy an laka tajtan. ²² Walh akxni taxtulhcha, jantucha lay ixjaxa'alay, pus talhimacha'xanilhcha li tu'u talakasunilh an laka tajtan. Wa ixjatamakyawniycha, chunchacha taylhi'alh jantucha lay ixchiwiniy.

²³ Akxni la'tsalhcha wilhchan yucha ixtapatsat'ajun ixlisacerdote, ancho'olhcha ixcha'a'. ²⁴ Ixli'astan an Elisabet an ixt'iwi an Zacarías, ja'aynalhcha, pus la'akisi malhkuyu jantucha ixtaxtuy la ixcha'a', ixnajun: ²⁵“An Dios oxi lapanak, chaway kima'osunilhcha an maxanti xaklh'it'ajun la ix'ukxlakapuk'an an ali'in.”

Jamak'atsaanininkan li katsukuya an Jesús

²⁶ Ixlila'achaxancha malhkuyu, an Dios mala'achalh an ix'angelh yu junkan Gabriel tanchun la'acha'an xalakaat'un Galilea junkan Nazaret, ²⁷ tan ixwilh pumatam jatsi ixjunkan María, jantuka' ixt'atsukukan, pero isk'in'ulakantacha pumatam ts'alh ixjunkan José, ixt'alalhila'ts'i an rey David. ²⁸ Pus an angelh tanuchalhi tan ixwilh an María, juniy:

—¿Sawalhch'a map'aynik'an! An Dios lhistaktan, [chux tacha an tat'ajun an t'akunin, uxint'i sawalhch'a oxi la'ts'ink'an.]

²⁹ Akxni chunchacha alha'asmatlhi chi chunchacha la'ts'ilh an María an angelh, jantucha ixlimacha'xaniy tuchi jala'axa'alanticha tacha an junilh, ixtalhanancha. ³⁰ Pus an angelh juniy a María:

—Jant'u k'at'alhan, mu an Dios oxi lhiwilayan. ³¹ Chaway k'ap'akxana'a mijas'at'a, k'alhits'uk'uya'a pumatam mints'alh, chi k'a'ulaniya'a ixta'a'ut JESÚS. ³² Yucha ay lapanaki kajuna', chi isTs'alh yu wilhchalh talhmani kajunkana'. An Jamach'alhkat Dios, Reje ka'ilhtuya tacha an David yu ma'anchacha ta ixlila'ts'in. ³³ Yucha ixpujun'alhincha kajach'alhkatnaniya an ixlapanakni Jacob, jantu a'tam katimin'olhi an ixlich'alhkat.

³⁴ Wa chuncha an María alhtaylh an angelh juniy:

—¿Pero tasicha li jantuka' ikt'at'awkani?

³⁵ An angelh alhtaylh juniy:

—Yucha an Stalan'a Takuwini kala'chinan, chi an ix'alhp'asninti an yu wilhchalh talhman Dios kamatanchaniyan la ixma'stele', xliyu an stalan'a jas'at'a katsukuya, isTs'alh Diosi kajunkana'. ³⁶ An mint'alalhila'ts'i Elisabet, an yu ixtajuniy li jantu lay jamas'at'anan wachu kalhitsukuya pumatam ists'alh masi yucha nanacha, la'achaxancha malhkuyu chaway yucha pakxanta. ³⁷ Mu an Dios yucha jantu tu'u yu jantucha lay ka'ilhtulh.

³⁸ Pus akxni an María najun:

—Kit'in ixma'tsuku an Dios. Kachajcha walhi la kijatsukunti t'ach'a an k'i'uniy.

Pus an angelh akxni ancho'olhcha.

An María la'pixiyalhnan an Elisabet

³⁹ Alhcha lakats'uniya panch'e'ex, an María sawalhcha so'oyi alh tanchun a'stitawk'a la'acha'an, xalakaat'un Judá, ⁴⁰ walh tanuchalhcha la ixcha'a an Zacarías, pus la'axa'alaycha an Elisabet. ⁴¹ Walh akxni asmatlhicha an Elisabet li la'axa'alay an María, an ixpalaktajun ixjas'at'a an Elisabet jalht'ujnulh. Chi wanajcha la'tanu'olhi an Elisabet an Stalan'a Takuwin, ⁴² pus p'ascha chiwiniy najun:

—Chux an t'akunin, uxint'i sawalhch'a map'aynik'an chi an palaktajuman mijas'at'a. ⁴³ ¿Tasu li kit'incha kila'minta pixiyalhna an ixnati kiJamach'alhkati? ⁴⁴ Mu wa tacha ik'alha'asmatni k'ila'axa'alat'i, sawalhcha achaniy jalht'ujnulh la kimpalakni an jas'at'a. ⁴⁵ Sawalhcha oxi para uxint'i li k'iklak'a'it'i yu junin an Dios, mu chuncha katapasaya'.

⁴⁶ Wa chuncha an María najun:

La kintak'atsaan ijkuuniya an Dios li yucha ay.

⁴⁷ Chi an kiJama'alhtaxtunuj Dios ma'an'achayi an kintakuwin,

⁴⁸ mu yucha lhakapu'alhi masi wa ixjakilhpatinij ma'tsukucha.

Chaway, sta chaway chux tacha an kala'aw'ankana

katanawna li sawalhcha oxi yu ikputapasalh.

⁴⁹ Mu an yu lay ilhtu'ojoy wa tuchicha,

laj'ay tanlhuni pu'ilhtut'ajun an kijatsukunti.

Yucha Stalan'a junkan.

⁵⁰ Chi tacha an la'aw'ankanta yucha si mapayniya yu kinklaka'iy.

⁵¹ Yucha laj'ay tanlhuni ilhtulh la ixmaka'.

Ilhtulhi li jantu kawalhi tacha an ixtapast'ak'a an yu wa

talaj'ayajk'atsay.

⁵² Jamaxtunilhi an ixlich'alhkatk'an an laj'ajin jamach'alhkatni,

yu'uncha an wa tajakilhpatinijk'atsayi xalaj'ajin ja'ilhtulh.

⁵³ An yu ixtalakchawaniy jaxta'nilhi yu ixtama'lhtask'iniy.

Chi an jamatuminin wanaj jamaxtuni'olhi ixtanlhunk'an,

wachunchacha jamala'achacho'olh.

⁵⁴ Ja'a'tayjulhi an jamacha'an Israel, yu'uncha tacha

ixma'tsukunin,

jantu kapmaj'alhi an ixjamapayninti

⁵⁵ tacha ixjajunita an kilakpaynink'an.

Masunikalhcha an jamapayninti an Abraham chi an yu katapu'a'p'un'ana', mu ixpujun'alhincha.

⁵⁶ An María t'atamakawlhi an Elisabet la ixcha'a ka tacha la'at'utu malhkuyu'. Ixli'astan ancho'olhcha la ixcha'a'.

Tsukulhcha an Jama'paxanaj Juan

⁵⁷ Akxni cha'alhcha wilhchan lhitsukulh ixjas'at'a an Elisabet, ts'alhi lhitsukulh. ⁵⁸ Chi an yu waniy ixjat'awilh chi an ta ixjalhila'ts'in talakcha'alhcha akxni tak'atsaalh, sawalhcha tat'alaj'achan, mu an Dios masunilhi an Elisabet an ay ixjamapayninti.

⁵⁹ La'atsajincha wilhchan cha'alh, talhi'alhcha an jas'at'a tan akaxwililich'uk'up'uxkalkh ix'a'axt'a'a. Chi tacha an junkancha ixpayi ixtalhimapa'a'uputun, ma Zacarías. ⁶⁰ Pero an ixnati jajuniy:

—Jantu, jantu chuni junkan, kajunkana Juan.

⁶¹ Pus ta'alhtaylh tajuniy:

—¿Tasu'u? Jant'u xamat'i t'a lhila'ts'in yu chuncha junkan.

⁶² Pus wa chuncha tatamakyawniycha an ixpay an jas'at'a tani jumputuncha yucha. ⁶³ Yucha jask'inilh lakat'ikt'i lht'a'alak'iw chi anchacha ts'o'li, najun: “Juan, junkan.”

Pus sawalhcha ixtalhi'a'niy. ⁶⁴ K'ak'i 'it an yu onta cha ja s'a t'a to ro chi k'am a' ni t'it cha, kala k'uyaw, ka'ilh tuyaw k'a tan.

⁶⁵ Ixchuxk'an an yu waniy ixjat'awilh sawalhcha ixtalaktalhanan, chi ta ixlijalhi'ay an ixla'a'a'stitawk'an Judea ixlaknawkancha tacha an tapasalh ⁶⁶ Yu ixta'asmat'a ixtapast'ak'a:

—¿Tisuncha ixlijunti kajuna ani jas'at'a?

Mu an Dios ixlistakta an jas'at'a.

An Zacarías nawlhi yu katapasaya'

⁶⁷ An Zacarías, an ixpay an jas'at'a, la'chilhi an Stalan'a ixTakuwin Dios chi manawnilhi yu katapasaya', najun:

⁶⁸ Lhimala'puchajuncha an Dios ixJamach'alhkat Israel, mu jala'pixiyalhnalhcha an ixlapanakni, chaway jama'alhtaxtulhcha.

⁶⁹ Kintamakminincha pumatami yu lay jama'alhtaxtunun, pumatam yu ta lhila'ts'in an David, an ixma'tsuku Dios.

⁷⁰ Tacha an ixjamanawniya an la'stalan'an ixlapanakni

yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti ma'anchacha,

⁷¹ li akintamala'xtinuniyani an yu sawalh kintaxkayan
chi an yu jantu k'is kintala'ts'imputunan.

⁷² Li kapast'ak'a tacha an ixjat'atamakajunta laka laj'oxi
ixchiwinti an yu japu'a'p'unmincha'aw,

li kajalhi'a'tayjuya'.

⁷³ An kimpayk'an Abraham jurarlanikalh, tan junkan:

⁷⁴ Li ka'ilhtuya an Dios katsukuyaw jantucha xamati
akintitaxkayajla'ts'in,

li kinta'achaninchak'ani kat'atapatsayaw,

⁷⁵ laka la'stalan'a jatsukunti chi laka laj'oxi lanti la
ix'ukxlakapu',

chux wilhchan la kijatsukuntik'an.

⁷⁶ Chi uxint'i kints'alh, uxint'i kapuchiwininan an yu talhman
wilhchalh,

mu k'at'ap'ulhniya'a an Jamach'alhkat para li k'ala'oxinin an
ixtij.

⁷⁷ K'ajamak'ats'aaniya'a an ixlapanakni

li yucha jamala'mixiniya ixtala'alhink'an para li
katata'alhtaxtulh.

⁷⁸ Mu an kiDiosk'an ay jamapayninti lhit'ajun,
an lakt'iyen la'atam jatapulhku akintamapulhkuniyan.

⁷⁹ Kajamapulhkuniya an yu lakaaputs'isni tat'ajun
chi an yu la ixma'stele' lhinin tat'ajun.

Akintapulhi'anani tan oxi tij.

⁸⁰ An jas'at'a tacha ixta'ayay, wachu palay k'ut'ilhi ixjun la
ixtakuwín. Chi tan jantu la'acha'ani ta'ayalh sta akxni tsukulhcha
jalhixa'alay an ixchiwinti Dios an israelitajnini talakasulh tan
lhilhuw.

An Jesús tsukulhcha

(Mt. 1:18-25)

2 Lanancha alhi panch'e'ex ixlila'ajunta an jama'paxanaj Juan, an
ay xajamach'alhkat Roma ixjunksan Augusto César, lhinawlh li
kasakkalh censo ta ixljalhi'ay an Roma. ² Ani p'ulhnaj censo sakkalh,

akxni gobernador ixjunita an Cirenio xalakaat'un Siria. ³Atamj atamjcha ixta'an tats'o'nin tanchuncha la ixla'acha'ank'an. ⁴Xliyu an José taxtulhi Nazaret, xalakaat'un Galilea, chi alhcha Belén, xalakaat'un Judea, la ixla'acha'an an rey David yu ma'anchacha ta ixlila'ats'in an José. ⁵Anchacha ta'alh tats'o'nin an José ali a María tacha ixt'iwicha, pero jantuka' ixt'at'ajun. A María ixja'aynantacha. ⁶An la'acha'anaka Beleni ixtat'ajun, walh cha'alhcha wilhchan li a María kata'oxiyacha. ⁷Pus anchacha lhitsukulh yu p'ulhnajcha ixjas'at'a, pasmililhcha la ixtipa'at chi p'ilikscha mamalh tan ixjamawakan jatapakxat, mu jantucha inta ixjunita yu para yu'uncha tan laka cha'a'.

Angelhnin chi yu ixtalhist'ak'a ixborregojnink'an

⁸Waniycha ancha lanan tan wa jalhi'ay, ixtat'ajun yu ixtalhist'ak'a ixborregojnink'an puts'ista. ⁹Walh jatalakasunilh an ix'angelh an Dios. Xlimjcha jamapulhkunilhi tuntala'acho'o an Dios, pus sawalhcha talaktalhanalh. ¹⁰Pero an angelh jajuniy:

—Jant'u k'alakt'alhanant'it, kit'in iklalhimitaw laj'oxi chiwinti, yu oxi k'alhiwilaya'it'it chi ixchuxk'an an ali'in. ¹¹Chaway tsukulhcha an la ixla'acha'an David yu katama'alhtaxtuniyan, yucha an CRISTO, yucha Jamach'alhkat. ¹²Chunchuniya k'ap'ula'ch'ip'ina'it'it an jas'at'a: K'ala'ch'ip'ina'it'it tan pasmilhmakanta la ixtipa'at tan jamawakan jatapakxat.

¹³Wa akxni, lhuw angelhnin yu tat'ajun an lakt'iyan ixtat'atalakasulh an angelh, ixtalhilakmilhpaycha an Dios, ixtanajun:

¹⁴¡An Dios ayi an talhman chi an lakaat'un.

Oxi sa' ja'ulay an yu tala'a'iy an ixjamapayninti!

¹⁵Akxni ta'ancho'olhcha an angelhnin lakt'iyan, an yu ixtalhist'ak'a ixborregojnink'an talajuniy:

—Ka'awi sta Belén, ka'aw la'ts'inini an yu kintamak'atsaanin an Dios li tapasalh.

¹⁶Pus watukan ta'alh, p'asi ta'alh. Walh tala'cha'alhcha an María chi an José, chi an jas'at'a sa'cha ixmalh an tan tawajin jatapakxat. ¹⁷Akxni tala'tsilhcha an jas'at'a, tanajuncha tani ixjalhixa'alakantacha. ¹⁸Pus ixchuxk'an an yu ta'asmatlhi, sawalhcha talhi'a'nilhi tacha an tanawlh an yu ixtalhist'ak'a ixborregojnink'an.

¹⁹ Pero a María yucha wa la ixjalhunutcha sa' ixlatapastaknan'ojoy chux tacha an ixlaktapasay. ²⁰ An yu ixtalhist'ak'a ixborregojnink'an ta'ancho'olhcha, oxicha talhilakchiwij'alh an Dios chi ixtaxta'niycha lhimala'puchajun, xliyu li tacha an tala'tsilhcha chi tacha an ixta'asmattacha, mu chunchacha ixjajunkanta.

An Jesús kimalakasukalhcha laka tajtan

²¹ Akxni ilhtulhcha la'atsajin wilhchan an jas'at'a, akaxwililich'uk'up'uxkalkhcha ix'aaxt'a'a, chi Jesuscha junikalh, tacha ixnajunta an angelh li kajunkana' akxni jantuka' itsukuy.

²² Chi akxni ta'a'tsalhcha wilhchan para li laycha kata'alh stalan'ancho'onin an ixpay chi an ixnati an Jesús, tacha najun an ixlamap'a'sin Moisés, an José chi an María ta'alhcha Jerusalén malakasuninin an Dios an jas'at'a. ²³ Chunchacha ta'ilhtulh mu an la ixlamap'a'sin an Dios chuncha ts'o'muk'akanta tan najunta: “Yu p'ulhnaj katsukuya jas'at'a li ts'alh, yucha an Diosi kama'axta'nikana'.” ²⁴ Chi para li katastalan'ancho'olhcha tacha an najunta la ixlamap'a'sin an Dios, kalhi'ankalh la'at'uy tuluway u la'at'uy s'apantin, yuchacha kajama'nikalh.

²⁵ Akxni chuncha tapasalh, ixt'ajun pumatam lapanak an Jerusalén ixjunkan Simeón, sawalh ixjakiklaka'inin chi oxilapanak, ixpakxan'iya li an xalapanakni Israel katata'alhtaxtulh. An Stalan'a Takuwin ixt'a'aklat'ajuni an Simeón, ²⁶ pus ixjunita li jantuka' katinilhi li jantuka' la'ts'ini an Cristo yu yucha an Jamach'alhkat Dios kamala'achayanta. ²⁷ An Stalan'a Takuwin ilhtulhi li an Simeón ka'alhi an laka tajtan. Walh akxni, an ixpaynin an Jesús talhicha'alhcha an laka tajtan, para li kata'ilhtuyacha tacha an najun laka lhamap'a'sin. ²⁸ An Simeón jama'lhtaylhi an jas'at'a chi xta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios najun:

²⁹ Chaway chuni Jamach'alhkat, tapasalhcha t'ach'a an
xak'i'unit'a,

chaway lhi'achacha ak'imak'aw li ajkastaknalhcha, mu kit'in
mima'tsuku'.

³⁰ Chaway ikla'tsilhcha an mimpama'alhtaxtun,

³¹ ta kilhmakchux lapanakni tala'ts'incha li mala'asijnit'acha.

³² Yucha tacha jatapulhkunu', kajaxa'ala'oya ta kilhmakchux an lapanakni,

chi an xalapanakni Israel laj'ajini katapujuna'.

³³ Tacha an ixlihiwint'ajun an Simeón an Jesús, sawalhcha ixtalhi'a'niya an ixpay chi an ixnati. ³⁴ Chi an Simeón tapayninilhcha an Dios para li oxi katatsukulh. An Simeón juniy an María:

—Ani jas'at'a lhimakminkanta para li ixluwk'ani katata'a'talh u ixluwk'ani kata'ostayalh an xalapanakni Israel. Chi ixluwk'ani yu jantu k'is katitala'ts'imputulh. ³⁵ Pus chunchacha kapuk'atsakana tanischa tajatapastaknan an lapanakni. (Uxint'i tachanu wanaj an la mintak'atsani kapala'pusa espada.)

³⁶ Wachu ancha ixt'ajun pumatam t'aku ixjunksan Ana, istsi Fanuel, ixt'alalhila'ts'i an Aser, ixlihiwiniy ixchiwinti an Dios. Nanacha ixjunita. Lakat'ikt'ika lanani t'atsukukalh, pero cha'alh la'atujun k'ata ixt'at'awkan nimakawtijlakalh. ³⁷ Pus t'at'ip'uxamt'at'i (84) k'ata wa ix'akstucha ixt'ajun. Jantucha ixtaxtuyi an laka tajtan, wa anchacha ixt'atapatsay an Dios, ixlitask'ajayi ixwayt, chi tunkuwi chi ts'isi ixtapayniy. ³⁸ An Ana jala'cha'alhi akxni ancha ixtayanalh, tsukulhcha xta'niya lhimala'puchajun an Dios, chi ixjalhixa'alaycha an jas'at'a ixchuxk'an an yu ixtapakxan'iy li an Jerusalén kata'alhtaxtulh.

Ixta'ayat Jesús

³⁹ Akxni taki'ilhtu'olhcha tacha an najunta la ixlamap'a'sin an Jamach'alhkat, ixli'astan ta'ancho'olhcha ixla'acha'ank'an Nazaret, xalakaat'un Galilea. ⁴⁰ An jas'at'a tachapuncha tsukulh ta'ayay, sawalhcha tsukulh jalakpastaknan chi an Dios ixmapayniy, ixlist'ak'a.

An Jesús la'cha'ankalh laka tajtan

⁴¹ An ixpaynin an Jesús chux k'ata ixta'an Jerusalén la ixk'atan paxku. ⁴² Akxni la'tsalhcha la'akawt'uy k'ata an Jesús, ta'alhi k'atan Jerusalén tacha ixlismanikantacha, ixchuxk'ani ta'alh. ⁴³ Akxni tamincho'ochalhcha, mu la'ochalhcha an k'atan, tamakawchalhi an Jesús Jerusalén, jantu talhakapu'ani an ixpaynin. ⁴⁴ Ixtanajun li sna inta ma'minta, tam wilhchancha tajalhtanalh.

Walh akxni tapuxkajuycha tan ixtalakminta yu ta talhila'ts'in chi yu tat'alamispay, ⁴⁵ jantu tala'cha'alh, pus ta'ampalhi Jerusalén puxkawnin.

⁴⁶ La'at'utucha wilhchan walh, laka tajtani tala'cha'alh, sa'cha ixjapujawilh an yu ixtamasuy lhamap'a'sin, ixja'asmatniycha chi ixjalhisakmiycha. ⁴⁷ Ixchuxk'an an yu ixta'alha'asmat'a an Jesús sawalhcha ixtalhi'a'niniya an ixjatapast'ak'at chi tacha an ixja'alhtajiy. ⁴⁸ Akxni tala'ts'ilhcha an ixpaynin ixtalhi'a'niycha, an ixnati juniy:

—Kints'alh, ¿tasu li chunchacha kila'ilhtuyawi? Aminpay chi kit'in jantucha oxi ijk'atsanaw li jantucha lay xaklalthitajuyaw.

⁴⁹ An Jesús jajuniy an ixpaynin:

—¿Tasu li kilapuxkawyawcha, ch'u jant'u k'ats'ayat'iti li an la ixcha'a kimPayi lhitask'iniy aktawilh?

⁵⁰ Pero yu'uncha jantu talhimacha'xanilhi tacha an jajunilh.

⁵¹ Wa chuncha, jat'ataju'ancho'olhcha la'acha'an Nazaret an ixpaynin chi taylhi'alhi ixja'asmatniy yu ixtajuniy. An ixnati an Jesús wa ixma'a'ojoycha la ixjalhunuti tacha an ixla'ts'in. ⁵² An Jesús tacha ixta'ayay wachu palay ixjalakpastaknan, chi an Dios ixmapayniy chi an lapanakni wachu ixtamapayniy.

An jama'paxanaj Juan lhichiwiniiy an ixchiwinti Dios

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 La'akawkisicha k'ata ixch'alhkatnant'ajun an ay jamach'alhkat Tiberio, akxni gobernador ixjunita an Poncio Pilato, xalakaat'un Judea. Chi an Herodes ixch'alhkatnan xalakaat'un Galilea, chi an ixt'ala'ajun junkan Felipe ixch'alhkatnant'ajun xalakaat'un Iturea chi Traconite. Chi an Lisantias ixch'alhkatnan xalakaat'un Abilinia. ² Chi akxni xalaj'ajin sacerdotejnin ixtajunita an Anás chi an Caifás, an Dios xa'alalhi an Juan, ists'alh Zacarías, tan wa la'asa'nik'a. ³ Pus yucha alhcha ta'a'cho'onu an lakaat'un yu waniy an ayxkan Jordán ixlaklhitamakawniy, ixjajuniy an lapanakni li katamapaxalhcha ixjatapast'ak'atk'an, chi li kata'a'paxlixa para li an Dios kajamala'mixinilhi ixtala'alhink'an. ⁴ Tapasalhcha tacha

an ts'o'muk'akanta laka libro an ixchiwinti Isafás yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, tan najun:

P'asi chiwinkan an tan jantu la'acha'an, nawkan:

“K'amala'asijnit'itcha an ixtij an Jamach'alhkat.

K'ala'ts'awalanitcha an tan kapumina'.

⁵Tan wa japulh'ot'alh kajat'ap'ujununkana',

chi tan lakaa'a'stitawk'an ja'o'spiti ka'ilhtukana'.

An tij yu la'lh'awilh kalats'awalakana',

chi tan wa la'jalh'ot'alh an laka tij kajat'ap'ujununkana'.

⁶Chux lapanak kala'ts'ina an ixjama'alhtaxtunti an Dios.”

⁷Akxni ixtala'cha'ancha an lapanakni an Juan para li kajama'paxalh ixjajuniy:

—¡Ixjas'at'ank'an tsapulin! ¿Tisiyuchacha tajunan li k'at'a'alht'axt'uya'it'iti an laka lhima'alh'ajna yu minta? ⁸Pus k'a'ilht'utcha yu oxicha tanlhun para li katasulhcha li mak'a'unt'itcha mintala'alhink'an, ch'i jant'u k'ap'ast'akt'iti li mimpayk'an sna an Abraham, mu an Dios yucha layi kaja'ilhtulh ixjas'at'an an Abraham ani lakwilh chiwx. ⁹An acha chaway wachucha mala'asijnikanta para li chux an k'iw yu jantu oxi xt'a'a xajatawk'at katicha'xkana', chux ixjataxiyak chi kala'xawakana'.

¹⁰Pus an lapanakni ixtajuniy:

—Pus, ¿tasucha yu aklawi?

¹¹An Juan ixjajuniy:

—K'axt'a'nit'iti yu jantu tu'u lhit'ajun ixla'ch'it li uxitnan alht'uyi lhit'awnat'it, chi li alini yu uyat'it, k'at'a'ut'iti yu jantu tu'u uy.

¹²Wachu tala'cha'alh ali'in an yu ixtalhach'inin tanlhun para li kajama'paxalh, tajuniy:

—Maestro, kitnan ¿tisuncha lay ak'ilhtuwi?

¹³An Juan ja'alhtaylh:

—Jant'u k'alhimo'slat'iti k'ajach'inint'it, wa t'ach'a lhi'unk'anat'itch'a k'a'ilht'ut.

¹⁴Chi ali'in soldadojnin wachu talhisakmilh tajuniy:

—Chi kitnan, ¿tisuncha ak'ilhtuwi?

Yucha jajuniy:

—Jant'u xamat'i k'a'asi maxt'unit tu'u', k'alhimamatch'a yu lhajayat'it, ch'i jant'u k'alhimuk'at'iti tu'u xamati yu jantu tu'u ilhtuta.

¹⁵ An lapanakni sawalhcha ixtalhi'a'niy, ixtanajun li sna an Juan yuchacha Cristo. ¹⁶ Pero an Juan jajuniy:

—Kit'in wa laka xkani klama'paxayaw, pero kamina pumatam yu palay ay, kit'in jantu, yucha katama'paxayan la ixTakuwin an Dios chi laka jikmi, yucha jantu ikt'acha'ani masi wa ak'o'x'otnilhcha ixwarachi. ¹⁷ Yucha ch'apatacha an ixpak'alhan, kamaxtuniyacha an xajamakxtalh an ixtrigo, chi kama'ayacha an ixtrigo laka cha'a tan la'oxinita chi an xajamakxtalh kala'xawayacha laka jikmi tan jantu a'tam mixa.

¹⁸ Chunchacha ixjajuniy an Juan chi tamj tamjcha ixjapumak'atsaaniy an laj'oxi chiwinti an lapanakni. ¹⁹ Atumpaj an Herodes yu gobernador ixjunita, an Juan ixjuniya li jantu oxi tacha an ixlay, mu an Herodes ixt'at'awniya ixt'iwi wa ixt'ala'ajuncha yu ixjuncan Felipe chi an ixt'iwi ixjuncan Herodias, chi tanlhuncha ali ixlakata yu jantu oxi tacha ixlay an Herodes. ²⁰ Walh a'tam ilhtupalhi yu jantu oxi an Herodes, palay lhimo'slapalh, malaklhchawlhi an Juan laka pulach'in.

Ix'a'paxat Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Akxni ixchuxk'an an lapanakni ixjama'paxat'ajun an Juan, an Jesús wachu a'paxli, walh akxni ixtapaynit'ajunka an Jesús, an lakt'iyán tati'achalh. ²² Chi ta'alhtajulhi an ixTakuwin an Dios, tan ixyalh an Jesús, wa tacha paloma, chi chiwinkanchalhi an lakt'iyán nawkan:

—Uxint'i kinTs'alhk'at'i ikmapayniyan, uxint'i k'ima'an'ach'ay.

Yu japu'a'p'unminchalh an Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³ Katacha la'ap'uxamkawcha k'ata ixpakxanta an Jesús akxni tsukulhcha lhichiwiniy an ixchiwinti Dios. Ixtalhi'ilhtuy li an Jesús ists'alh an José, an ists'alh Elí. ²⁴ An Elí ists'alh Matat ixjunita, an Matat ists'alh Leví, an Leví ists'alh Melqui, an Melqui ists'alh Jana, an Jana ists'alh José, ²⁵ an José ists'alh Matatías, an Matatías ists'alh

Amós, an Amós ists'alh Nahum, an Nahum ists'alh Esli, an Esli ists'alh Nagai, ²⁶ an Nagai ists'alh Maat, an Maat ists'alh Matatías, an Matatías ists'alh Semei, an Semei ists'alh José, an José ists'alh Judá, ²⁷ an Judá ists'alh Joana, an Joana ists'alh Resa, an Resa ists'alh Zorobabel, an Zorobabel ists'alh Salatiel, an Salatiel ists'alh Neri, ²⁸ an Neri ists'alh Melqui, an Melqui ists'alh Adi, an Adi ists'alh Cosam, an Cosam ists'alh Elmodam, an Elmodam ists'alh Er, ²⁹ an Er ists'alh Josué, an Josué ists'alh Eliezer, an Eliezer ists'alh Jorim, an Jorim ists'alh Matat, an Matat ists'alh Leví, ³⁰ an Leví ists'alh Simón, an Simón ists'alh Judá, an Judá ists'alh José, an José ists'alh Jonán, an Jonán ists'alh Eliaquim, ³¹ an Eliaquim ists'alh Melea, an Melea ists'alh Mainán, an Mainán ists'alh Matata, an Matata ists'alh Natán, an Natán ists'alh David, ³² an David ists'alh Isaí, an Isaí ists'alh Obed, an Obed ists'alh Booz, an Booz ists'alh Salmón, an Salmón ists'alh Naasón, ³³ an Naasón ists'alh Aminadab, an Aminadab ists'alh Admín, an Admín ists'alh Aram, an Aram ists'alh Esrom, an Esrom ists'alh Fares, an Fares ists'alh Judá, ³⁴ an Judá ists'alh Jacob, an Jacob ists'alh Isaac, an Isaac ists'alh Abraham, an Abraham ists'alh Taré, an Taré ists'alh Nacor, ³⁵ an Nacor ists'alh Serug, an Serug ists'alh Ragau, an Ragau ists'alh Peleg, an Peleg ists'alh Heber, an Heber ists'alh Sala, ³⁶ an Sala ists'alh Cainán, an Cainán ists'alh Arfaxad, an Arfaxad ists'alh Sem, an Sem ists'alh Noé, an Noé ists'alh Lamec, ³⁷ an Lamec ists'alh Matusalén, an Matusalén ists'alh Enoc, an Enoc ists'alh Jared, an Jared ists'alh Mahalaleel, an Mahalaleel ists'alh Cainán, ³⁸ an Cainán ists'alh Enós, an Enós ists'alh Set, an Set ists'alh Adán, chi an Adán ists'alh Dios.

An xapay makxkay'un lhila'ts'intanuy an Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 An Jesús sawalhcha ixla'tanu'ojota an ixTakuwin Dios akxni tasp'itcho'ochalh an ayxkan tan junkan Jordán. Chi an ixTakuwin Dios lhi'alhcha lakak'iwin. ²T'up'uxam wilhchani ancha ixt'awnachalh. Ancha an xapay makxkay'un ixlila'ts'intanuycha an Jesús. Jantu k'is tu'u ix'uy an Jesús an t'up'uxam wilhchan, ixli'astan chawanalhcha. ³Pus an xapay makxkay'un juniy:

—Li isTs'alhk'at'i Dios, k'aja'un ani chiwx li katatapalalh pan.

⁴ An Jesús alhtaylh juniy:

—Ts'o'kanta tan najun: “Jantu wa pancha katiputsukulh an lapanak, [wachu kaputsukuya chux an ixchiwinti Dios].”

⁵ Wa chuncha an xapay makxkay'un a'tam lhi'ampalh lakatam laka ay a'stitawk'a an Jesús, chi lakmasuni'olhcha an laj'ay lhich'alhkat alin lakamunulhpa chi an ixk'usinti. ⁶ Juniy:

—Akxta'ni'oyancha chux ani lhich'alhkat chi an ixk'usinti, mu kit'ini kima'axta'nikanta, kit'in layi akma'axta'niya yu ikma'axta'niputun. ⁷ Li ak'int'ats'o'ott'aniya'a mi'anucha kajun'oya chux.

⁸ An Jesús alhtaylh juniy:

—[jK'ap'inchicha Satanás,] mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios tan najun: “Wa yucha an miJamach'alhkat Diosi k'at'ats'o'ott'aniya'a chi wa yucha k'ak'iklak'a'iy'a.”

⁹ Walh lhi'ampalh la'acha'an Jerusalén, muk'achalhcha la ix'ukxni an tajtan, chi juniy:

—Li isTs'alhk'at'i Dios, k'awarj p'it'i an talaktsin. ¹⁰ Mu ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios:

An Dios kajamakminiyani ix'angelhnin para li katalhistakni,

¹¹ katama'ch'apayani para li jant'u k'a'ayst'uk'uk'a laka chiwx.

¹² An Jesús alhtaylh juniy:

—Ts'o'muk'akanta tan najun: “Jant'u wa k'at'ilhila'ts'int'anut'i an miJamach'alhkat Dios.”

¹³ Pus an xapay makxkay'un akxni la'tsilhi li tucha lay ali lhila'ts'intanuy, makawlhcha, sta apu'a'tamka'.

An Jesús a'taynilhcha lhichiwiniy an ixchiwinti Dios

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ancho'olhcha xalakaat'un Galilea an Jesús, sawalhcha ixla'tanuni an ixTakuwin Dios, chi sawalhcha ixtamispayí ta ixlijalhi'ay an tan ixt'ajun. ¹⁵ Ixjamasuniycha an laka lakcha'a tan ixkala'ta'ayxt'o'a an judiojnin, chi oxicha ixtalhipast'ak'a ixchuxk'an.

An Jesús alh la'acha'an Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Alhcha la'acha'an Nazaret, tan ta'ayachalh, chi akxni sábado tanuchalhcha an laka cha'a an tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, mu chunchacha ixlismanita, chi sa'cha ixyalh tsukulhcha punajuni an ixchiwinti Dios. ¹⁷ Chi taxta'nilhcha an ixlibro Isaías, an yu ma'anchacha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, pus pux'otlhicha, walh ancha la'cha'alh tan najunta:

¹⁸ An ixTakuwin Dios la ki'ukxni t'ajun, mu yucha kilakpach'apalh la ixmaka para li ajkahlixa'alalh an laj'oxi chiwinti an jakilhpatinin. [Chi kimakminta para li ajkak'uch'ulh an yu wa tala'ta'oxila'alhiy la ixjalhunutk'an.]

Chi para li p'asi aknawlh li an yu talaklhchawnan kajamakawkalh, chi katajalakawanalhi an yu jantu tajalakawanan. Chi para li kajamakawkalhi an yu sawalhcha jamama'alh'ajnikan.

¹⁹ Chi para li aklhichiwinihli yu chaway ani oxo panch'e'ex yu ixnawin an Dios.

²⁰ Pasmilhcho'olhcha an libro an Jesús, xta'nicho'olhcha an yu ixja'a'tayjunun lapanak, chi tawilhcha. An yu ancha ixtat'aw'ojoy wa sa'cha ixtala'ts'ini an Jesús. ²¹ Yucha tsukulhcha jajuniy:

—Chaway walhcha la mi'ukxlakapuk'an tacha an ts'o'kanta.

²² Ixchuxk'an oxicha ixtalhichiwiniy an Jesús, chi sawalhcha ixtalhi'a'niya tacha an laj'oxi chiwinti ixchiwiniy, ixtalajuniy:

—¿Ani chu jantu yu an ists'alh José?

²³ Yucha jajuniy:

—Ijk'atsaycha li akilajunaw ani chiwinti: “Jak'uch'unu', k'ak'uch'uk'a mi'akstu! Wach'u k'a'ilht'u ani la mint'un yu t'ach'a lak'ilht'uchi la'acha'an Capernaúm.”

²⁴ Chi jajumpalay:

—Ani sawalhi an yu klajunaw, jantu xamati la'a'ikan yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios tan la ixla'acha'an. ²⁵ Chi ixluwk'an t'akunini ixtat'ajun an xalakaat'un Israel yu ixtalaknitacha

ixt'apapak'an akxni ixt'ajun an Elías, akxni la'at'utu k'ata apaytat jantu ixmin xkan, ay lhichawani ix'alín ani lakaat'un. ²⁶Walh an Elías jantu mala'achakalhi para li ka'alh jala'ts'ini an t'akunin yu jamacha'an Israel, apalij la'acha'an Sareptaja mala'achakalh waniy la'acha'an Sidón, para li ka'alh la'ts'ini pumatam t'aku yu ixnitacha ixt'apapa'. ²⁷Chi ixluwk'an yu ixtalaklakap'uch'i'ojotacha ixtat'ajun an xalakaat'un Israel akxni ixt'ajun an Eliseo, yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios. Walh jantu xamati k'uch'ukalh, apalij yucha an Naamán jamacha'a Siriaja k'uch'ukalh.

²⁸Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, ixchuxk'an an yu ixtatanumanalh an tan ixta'ayxt'o'nun sawalhcha tala'talh'amalh. ²⁹Pus tatamakxtulhcha an Jesús an la'acha'an, talhi'alhcha tanchun la ix'ukxni a'stitawk'a tan ixla'acha'ank'an ixjuntachalh yu'uncha, sta anchacha ixtama'aj'ajuputun. ³⁰Pero yucha japujataxtulh, alhcha.

Pumatam lapanak yu ixlakpach'apata makxkay'un

(Mr. 1:21-28)

³¹An Jesús alh Capernaúm xalakaat'un Galilea, chi akxni jantu ixtapatsakan wilhchan, ixjamasuniycha. ³²Ixtalhi'a'niycha tacha an ixmasuy mu ixchiwiniy tacha yu lhit'ajun lhich'alhkat.

³³An tan ixta'ayxt'o'nun ixtanun pumatam lapanak yu wa ixlakpach'apata makxkay'un, pus p'ascha pukilht'asay ³⁴najun:

—¡Jijwa! Jesús de Nazaret, ¿t'isunch'a la't'ant'a? ¿Wa kilamintawcha lalakt'ilhi'ulanin? Kit'in ikmispayan, uxint'i Stalan'a ixlapanak Dios.

³⁵Pus an Jesús la'a'aymalh juniy:

—¡Wasa'cha k'ak'ilhu, chi k'amak'awcha ani lapanak!

Wa chuncha an makxkay'un, ma'talhi an lapanak tan an ixtayanalh ali'in, pero jantu tani ilhtulh. ³⁶Pus ixchuxk'an an yu tala'ts'ilh ixtalaktalhanancha, chi ixtalajumpaxay:

—¿Tisu wa tichiwiwinticha ani li layi ilhtuy li kata'osli an lakmakxkay'un chi ta'osa?

³⁷Ta ixlijalhi'ay an tan ixt'ajun an Jesús sawalhcha ixmispakan.

An Jesús k'uch'ulh an ixput'icha'o'olh Simón

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Akxni taxtulhcha an Jesús an tan ixta'ayxto'nun an lapanakni, la ixcha'acha an Simoni tanuchalh, walh an ixput'icha'o'olh an Simón sawalhcha ixch'apata alhp'as iskakat, pus tatapayniniycha an Jesús li kak'uch'ulh. ³⁹ Yucha tantawilhi an tan ixmalh, la'a'aymalhi an alhp'as jaskakana', pus makawlhcha an alhp'as iskakat, chi wa akxni tayalhcha an ixput'icha'o'olh an Simón tsukulhcha jamaway.

Ixluwk'an ta'an'anini jak'uch'ulh an Jesús

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Akxni ta'aknuchalhcha an wilhchan, wa tuchicha ta'an'at ixtapakxanta yu ixtalaklhit'ajun ixta'an'ank'an, talhicha'anilhcha an Jesús, pus yucha ixjalaklakpach'apaycha pumatamjtamin chi ixjak'uch'uycha. ⁴¹ Wachu tamakawlhi tanlhun lakmakxkay'un ixluwk'an an ta'an'anin, akxni ixtat'asay an lakmakxkay'un ixtanajun:
—Uxint'i an isTs'alh Dios.

Pero an Jesús jantu ixjamakawniya katachiwinilh. Ixjalaj'aymay, mu yu'uncha ixtak'atsayi li yucha an Cristo.

Ta ixlijalhi'ay Galilea ta'a'cho'olhi an Jesús

(Mr. 1:35-39)

⁴² Akxni tunkulhcha an Jesús taxtulh, alhcha tan jantu la'acha'an. Pero an lapanakni ixtapuxkajuy pus tala'cha'alhi tan ixt'awnachalh, jantu ixtamakawniya li ka'alh, ixtach'apa'ulaputun, ⁴³ pero an Jesús jajuniy:

—Wachu lhitask'iniya li ak'alh nawna an ali la'acha'anaxni an laj'oxi chiwinti yu alin la ixlich'alhkat Dios, mu yucha kilhimakminkanta.

⁴⁴ Pus an laka lakcha'a an yu ixpulakta'ayxt'okan an Galilea, an Jesús ixlichiwiniycha an ixchiwinti Dios.

An Jesús ilhtulh li lhuw jatanti katach'apayawlh

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 A'tamchacha akxni an Jesús ixpiktu an ay xalakxkan Genesaret ixt'ajun, an lapanakni wa ixtapa'asicho'oycha li ixta'asmatputun an ixchiwinti Dios. ²Walh an Jesús jala'ts'ilh la'at'uy barco yu waniy ixpiktu an lakxkan ixtawilanalh, mu an yu ixtach'apayajuy jatanti ixtaputakutta, ixtala'ch'a'ay an ixpaxo'tank'an. ³Pus putajulh la'atami an Jesús an barco, ma ix'anu Simón. Chi sk'inilhka lamapaynin li kastalhka mujulh palay an lakxkan. Chi sa'cha tawlhchalh, sta anchacha ixjamasuniyachalh an laka barco tacha an ts'anan ixlakyakalh. ⁴Akxni chiwin'olhcha, juniy an Simón:

—Tan putalhmancha k'alhip'inchi', chi k'amutcha an mimpaxo'tank'an.

⁵An Simón alhtaylh juniy:

—Maestro, tuntats'isnicha iktapatsaw, pero jantu lay tu'u ikch'apayawyaw, pero li uxint'ich'a na'un, akmuyacha an paxo'tan.

⁶Walh akxni tamujulhcha, lhuw jatanti tama'alhilalh, ixta'ta'exacha an ixpaxo'tank'an. ⁷Pus tatamakyawlaka'aniycha an yu lakatam laka barco ixtatajumananchalh, para li katamilhcha t'ala'a'tayjunin, pus tamilhcha. Tala'tsamalhi an la'at'uy barco, wa laycha tatalak'aknulh. ⁸Akxni chunchacha la'ts'in an Simón Pedro, tatso'ottanilhcha an Jesús, juniy:

—Ak'ilaj'ost'i Jamach'alhkat Jesús, mu kit'in lhuwi kintala'alhin.

⁹Wa xliyu an Simón chi an ali'in ixtalaktalhanan cha li tacha an tach'apayawlhcha an jatanti. ¹⁰An Jacobo chi an Juan, ists'alan Zebedeo yu ixjat'a'anta an Simón wachucha ixtalaktalhanan. Pero an Jesús juniy an Simón:

—Jant'u k'at'alhan, chaway tukan lapanaknicha k'ajama'alhilaya'a t'ach'a ixjama'alhilay jatantin.

¹¹Akxni talakmakutu'olhcha an ixbarcojk'an, chuxi talakmakaw'ula'olh, chi tat'a'alhcha an Jesús.

An Jesús k'uch'ulh lapanak yu ixlakap'uch'i'ojota

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹²La'atam wilhchan akxni an Jesús ixt'ajun tanchun la'acha'an, la'cha'alh pumatam lapanak yu ixlakap'uch'i'ojota, an lapanak akxni la'ts'incha an Jesús tatso'ottanilhcha chi tamuntitachalhcha lakaat'un, tapayniniycha juniy:

—Jamach'alhkat, li sna ak'ink'uch'up'ut'u, ak'ink'uch'ut'ika'.

¹³Pus lats'awalalhi ixmaka an Jesús, chi lakpach'apachalhcha, juniy:

—Chun, k'at'ala'a'oxit'icha.

Wa akxni watukan tala'a'oxilhi an lapanak. ¹⁴Chi juniy li jantu xamati kajunilh, juniy:

—Wa k'ap'inchicha talakasunini an sacerdote, chi k'ama'axt'a'a'acha milha'ulan ixlakata li t'ala'a'oxit'icha, tacha lhinawlh a Moisés, para li katak'atsa'olhi an sacerdotejnin.

¹⁵Pero ali ali ixmispakani an Jesús, chi lhilhuwi ixla'cha'ankan mu ixta'alha'asmatputun chi ixtalakask'in li kajalajk'uch'ulh. ¹⁶Pero yucha ix'an tapaynini tan wa ix'akstu, tan jantu la'acha'an.

An Jesús k'uch'ulh yu ixlakalhtukulunta lapanak

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷Tapasalh la'atam wilhchan akxni ixmasut'ajun an Jesús, ali'in fariseojnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin ancha sa' ixtalakwilanalh, yu ixtalakmintachalh xala'acha'anaxni Galilea, chi Judea chi Jerusalén. Walh an ix'alhp'asninti an Dios ancha ixt'a'aklat'ajun an Jesús para li lay kajak'uch'unulh. ¹⁸Wa chuncha tichi yu'uncha lapanakni talhicha'alh la ixputamat pumatam lapanak, yu wa ixlaklhtukulunta. Ixtama'anuputunachalhi an laka cha'a', la ix'ukxlakapu an Jesús, ¹⁹pero jantu tala'cha'alhi tan kataputamaknulh, mu wanajcha lhilhuwi ixjunkanta, pus an ix'a'sti cha'a tatawk'alh, ta'a'stip'uxli lakats'uniya an ix'a'sti cha'a ancha taputamaknuchalh an ta'an'an la ixputamat, ixtan'ajnichak'an an lapanakni tamamalh, la ix'ukxlakapu an Jesús. ²⁰An Jesús mu jala'ts'incha li tajakiklaka'inin, pus juniy an yu ta'an'ay:

—Amigo, ikmala'mixini'oyani mintala'alhin.

²¹ Pus an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin tsukulhcha tajatapastaknan, tanajun: “¿Tisiyuchacha ani li wa lhila'ts'inchá Diosi? Wa Diosi yu lay mala'mixiy tala'alhin.”

²² Pero mu an Jesús ixjak'atsaniya tacha an ixtajatapastaknan, pus jajuniy:

—¿Tasu li ch'unch'ach'a jat'ap'ast'aknanat'iti? ²³ ¿Tampiyu yu palaycha wa las, aknawlh: “Ikmala'mixini'ojoncha mintala'alhin”, u aknawlh: “K'a'ost'aycha, k'ajalht'anacha”? ²⁴ K'ak'ats'at'iti li kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak layi akmala'mixiya tala'alhin ani lakaat'un.

La'alhi an yu lakalhtukulunta lapanak, juniy:

—Chaway uxint'i ijgunan, k'a'ost'aycha, k'asakt'icha amimputamat chi k'ap'inch'o'ochicha mincha'a'.

²⁵ Wa akxni ostayalh an yu ixlakalhtukulunta, sakcho'olhcha an ixputamat, chi ancho'olhcha la ixcha'a'. Xta'nilhi'alhcha lhimala'puchajun an Dios, chi ixchuxk'ani tala'tsilh. ²⁶ Pus sawalhcha ixtalaktalhanan chi oxicha ixtalhipast'ak'a an Dios. Laka ay ixtalhantik'an ixtanajun:

—Chaway la'ts'iw yu lhi'a'nin.

An Jesús t'asanilh an Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Ixli'astan tacha an laktapasalh, an Jesús alhcha, walh la'tsilh pumatam lapanak yu ixlaklhach'inin tanlhun an laka banco, Leví ixjungan, sa' ixwilh tan an ixjach'inin, pus an Jesús juniy:

—Ak'int'ap'it'icha.

²⁸ Yucha makaw'olhi an yu ix'ilhtuy, tayalh chi ch'a'o'alhcha.

²⁹ Ixli'astan an Leví, an la ixcha'a ilhtunilh la'atam wayti an Jesús. Ixluwk'an an yu ixtalhach'inin tanlhun ancha ixtama'wilanalh chi ali'inchá lapanakni wachu ancha ixtama'wilanalh laka mesa.

³⁰ An xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin kalaks kalakscha ixtaxa'alayí an ixt'alhtanan an Jesús, ixjajungan:

—¿Tasu li jat'alakwaynatcha chi jat'alaj'ot'atcha an yu talaklhach'inin tanlhun chi an ma'lhta'alhinini?

³¹ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Yu oxi tat'ajun jantu tama'lhtask'iniya jak'uch'unu', an ta'an'anin chun. ³² Kit'in jantu ikminta jat'asanini yu jantu tu'u ixtala'alhink'an, kit'in ikminta jat'asanini yu talhit'ajun ixtala'alhink'an para li katamakawlhcha.

¿Tasu li jantu waykan a'tamini?

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Wa chuncha yu'uncha tajuniy:

—¿Tasu li an ixt'alhtanan Juan chi an ixt'alhtanank'an fariseojnin sawalh tatapayniy chi sawalh talhitask'ajayi ixwatkani? Amint'alhtanan talakwajin chi ta'ot'a li tu'u'.

³⁴ An Jesús jajuniy:

—¿Ch'u laych'a k'aja'ilht'uya'it li katalhitask'ajalhi ixwayk'an yu jat'asanikanta tan tama'xto'kan, li ancha jat'a'aklat'ajun an ts'alh yu tama'xt'o'a? ³⁵ Kachina wilhchani akxni an ts'alh an yu tama'xt'o'a kama'osukana' pus akxni an yu ixtalakwajin wachucha katalhitask'ajaya ixwaytk'an.

³⁶ Wachu jajumpalh la'atam pulhamacha'xan:

—Jantu xamati ex'iy sast'i la'ch'it chi lhila'ts'ap'anacha yu at'ilhcha. Li xamati chuncha ilhtuy, jantu oxi t'atasuy an la'ch'it, chi an sast'i la'ch'it exa an yu at'ilhcha. ³⁷ Chi jantu xamati pumujuy yu sast'ika xaxkan uva yu laj'at'ilhcha jaxt'a'an, mu an sast'i xaxkan uva tan'exa an jaxt'a'an, pus pu'an'ojoy, chi an jaxt'a'an ts'an'aycha. ³⁸ Yu sast'ika xaxkan an uva, yu sast'ika wachu jaxt'a'ani pumujukan, chuncha an xaxkan uva chi an jaxt'a'an jantu tani talay. ³⁹ Chi jantu xamati yu ot'a an yu xama'anacha xaxkan uva watukan ka'otputumpalhi an yu wa sast'ika', mu najun: “Palay oxi an yu xama'anacha.”

An ixt'alhtanan Jesús ixta'ex'iy trigo akxni jantu tapatsakan wilhchan

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 La'atam wilhchan akxni jantu tapatsakan wilhchan, an Jesús ixla'pust'ajun tan ch'ankanta trigo. An ixt'alhtanan

ixta'akatan'ex'iycha an trigo chi ixta'akatanawajp'uxacha, ixta'uycha.

²Walh ali'in fariseojnin tat'alajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:

—¿T'asu li ilht'uyatcha yu jantu ixpu'ilhtuka akxni jantu tapatsakan wilhchani?

³An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—¿Jant'u p'unawt'at'iti tani lalhcha an David akxni chawanalh, chi an yu ixtat'a'anta? ⁴Yucha tanulhi an la ixcha'a Dios chi xa'a'ilhi an pan yu jamatajtanilanti, chi ulh chi jaxta'nilhcha wachu an yu ixtat'a'anta. Walh yucha wa yucha an sacerdotejini lay ixta'uy.

⁵Chi jajumpalay an Jesús:

—Kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikch'alhkatnani masi akxni jantu tapatsakan wilhchan.

Lapanak yu ixmaklhtukulunta

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Tapasapalh a'tam la'atam wilhchan akxni jantu tapatsakan wilhchan, an Jesús tanuchalhi an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, chi ixmasuycha. Walh ancha ixtanun pumatam lapanak yu jantu lay ixlak'anuy an yu oxi ixmaka'. ⁷Pus an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin sawalhcha ixtalhakapu'ani an Jesús li sna kak'uch'uya an lapanak mu akxni jantu ixtapatsakan wilhchan, para li ka'alilhi yu lay katapu'alhtasulh. ⁸Pero mu yucha ixjak'atsaniya an ixjatapast'ak'atk'an, pus juniy an yu ixmaklhtukulunta lapanak:

—K'at'aycha, an ixtan'ajnicha k'at'ay.

Pus yucha tayalh, sa'cha tayalh. ⁹Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—Aklalhisakmiyaw la'atam jasakminti: ¿Oxi li ak'ilhtulh yu oxi u yu jantu oxi tu'u akxni jantu tapatsakan wilhchan? ¿u li akma'alhtaxtulh jatsukunti u akma'nilh?

¹⁰Sa'cha jala'ts'ini tuntala'acho'o an Jesús, juniy an lapanak:

—K'alats'awalat'icha amimaka'.

Pus chunchacha ilhtulh, walh ta'oxinilhcha an ixmaka'. ¹¹Pus yu'uncha sawalhcha tala'talh'amalh, tsukulhcha talalhima'achiwiniya tani kata'ilhtulhcha an Jesús.

Tan jasakxtukalh an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Anchunu panch'e'ex an Jesús alh tapaynini a'stitawk'a, tuntats'isni tapayninilh an Dios. ¹³ Akxni tunkuncho'olhcha, jat'asanilhcha an ixt'alhtanan, chi ixpumakawt'uychak'ani jasakxtulh yu katat'alhtananacha chi kajamala'achayacha kata'alh lhichiwinin an ixchiwinti Dios.

¹⁴ An ixpumakawt'uyk'an chunchuniya ixjajunkan: Simón, yu wachu ixjumpalhkan Pedro, chi Andrés ixt'ala'ajun an Pedro, chi Jacobo chi Juan chi Felipe chi Bartolomé ¹⁵ chi Mateo chi Tomás chi Jacobo ists'alh Alfeo chi Simón yu ixtajumpalay Zelote ¹⁶ chi Judas ixt'ala'ajun Jacobo chi Judas Iscariote an yu ma'axta'lhi an Jesús.

Lhuw lapanakni jamasunilh an Jesús

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Ixli'astan jat'ajatajununcho'ochalhcha an Jesús, chi tan jaswa'alhcha sa' jat'atayalh. Wanajcha ixluwk'an an yu ixtat'alhtanani ixtala'cha'anta. Chi lhuw lapanaki ixtala'cha'anta yu ixtamintachalh xalakaat'un Judea, chi la'acha'an Jerusalén, chi an la'acha'an Tiro chi Sidón yu ixpiktu lakxkan ixtalakwilanalh. Mu ixta'alha'asmatputun chi ixtalakask'in li kajalajk'uch'ulh. ¹⁸ An yu wa ixtala'apaxto'ta makxkay'un ixjalajk'uch'uycha, ¹⁹ pus ixchuxk'an an lapanakni wa laycha li kata'aych'apa'ochalhcha an Jesús, mu ixtala'ts'incha li layi ixjak'uch'u'ojoy.

Yu lhitapalay sawalh la ix'ukxlakapu Dios

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Chi sa'cha jala'ts'ini an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy:

—Oxi para uxitnani jakilhpatinin mu uxitnan minawink'ani an ixlich'alhkat Dios.

²¹ 'Oxi para uxitnani yu ch'away lakch'awananat'it, mu oxi k'a'o'ats'aya'it'it akxni k'alakwayna'it'it.

'Oxi para uxitnani yu ch'away laj'alhunat'it, mu k'alakts'i'ina'it'it.

22 'Oxi para uxitnani akxni xk'ayk'angat'it, ch'i akxni jant'uch'a la'ts'imp'ut'unk'angat'it, chi akxni wa t'ani k'alhich'iwink'ana'itcha, ch'i akxni jant'uch'a oxi lhip'ast'akk'angat'it li kilakiklaka'iyaw kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak. 23 K'alaj'ach'ant'iti akxni ch'unch'a ilht'uk'angat'it st'a k'ala't'a'alht'ujt'it, mu an yu k'alhajaxt'uya'it an lakt'iyaw yucha ay. An ixlakpaynink'an yu'uncha chuncha stak ta'ilhtulh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

24 'iPayni'incha uxitnani jamatuminin k'ap'ulhik'ats'aya'it'it!, mu jama'lht'ayanant'atcha mi'achatk'an.

25 'iPayni'incha uxitnan yu o'ats'at'atcha k'ap'ulhik'ats'aya'it'it!, mu k'ast'ak lakch'awanana'it'it.

'iPayni'incha uxitnan yu lakts'i'inat'it, k'ap'ulhik'ats'aya'it'it!, mu k'ala't'a'oxila'alhiya'it chi k'alaj'alhuna'it'it.

26 'iPayni'incha uxitnan yu sawalhch'a oxi lhip'ast'akk'angat'it k'ap'ulhik'ats'aya'it'it!, mu aminlakpaynink'an chuncha oxi ixtalhipast'ak'a an yu jantu xasawalh ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

K'ajamap'aynit'i masi yu jantu tala'ts'imputunan

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Pero uxitnan yu kila'alha'asmat'aw, klajunaw: K'ajamap'aynit'iti masi yu jantu tala'ts'imputunan, oxi k'aja'ilht'ut masi yu wa taxkayan. 28 K'ask'init'iti an Dios li oxi katatawilh masi yu wa aya tajunan, chi k'ajalhit'ap'aynit'iti masi yu wa talhitama'chapuyan. 29 Li xamati la'xtisayan, k'alhip'inip'alhi amintala'xtitam. Chi li xamati maxtuniyan mixkuju wach'u k'axt'a'nini aminkutun. 30 Wa tichicha tu'u sk'iniyan, k'axt'a'nin, chi li xamati xa'iniyan tu'u yu minawin, jant'uch'a k'ask'inich'o'o. 31 T'ach'a lak'ask'inat'iti li k'a'ilht'uk'ant'it, wach'u ch'uni k'aja'ilht'ut an ali'in.

32 'Mu li wa yu tat'alamapayniyani jat'alamap'ayniyat'it, ζ'tanyuch'a yu p'alaych'a oxi ilht'uyat'iti? An ma'lhta'alhinin wachu chuni talay. 33 Ch'i li wa yu'unch'a oxi jala'ts'inat'it yu oxi tala'ts'inan, ζ'tanyuch'a yu p'alaych'a oxi ilht'uyat'iti? An ma'lhta'alhinin wachu chuni talay. 34 Ch'i li wa yu'unch'a jamach'ixt'a'niyat'it tu'u yu jalhiwilayat'it li tu'u kataxta'niyan, ζ'tanyu yu p'alaych'a t'am ilht'uyat'iti? An ma'lhta'alhinin wachu chuni talamach'ixta'niy.

³⁵ Uxitnan k'ajamap'aynit'iti masi yu jantu tala'ts'imputunan, oxi k'aja'ilht'ut, chi k'ajamach'init'iti tu'u masi jantu tu'u kataxta'nin. Chuncha ayi yu k'ajama'lht'ayanana'it'it uxitnan, chi ixjas'at'an Dios an yu wilhchalh talhmani k'a'una'it'it, mu yucha oxi ja'ilhtuy masi an yu jantu taxa'niy lhimala'puchajun chi an yu wa ay tajunita. ³⁶ Pus uxitnan k'ajamap'ayninint'it wachu tacha jamapayninin aminPayk'an.

Jant'u k'ajalhimuk'a tu'u an ali'in

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Jant'u k'ajalhimuk'at'iti li tuchini ta'ilhtutacha ali'in para li an Dios wachu jantu katalhimuk'ani t'uch'ini ilht'ut'atcha uxitnan. Jant'u k'ajamuk'anit'iti lhima'alh'ajna an ali'in, walh an Dios wachu jantu chuni katita'ilhtun. K'ajamala'mixinit'iti ixtala'alhink'an an ali'in, walh wach'u k'amala'mixinik'ana'it'it. ³⁸ K'axt'a't'it, walh wach'u k'axt'a'nik'ana'it'it. Palay lhuwi k'axt'a'nik'ana'it'it yu wa t'ak'alhcha a'tsamanta, yu wa lhi'o'slaycha a'tsamanta. T'ach'a p'alhk'ananat'it wach'u ch'uni k'ap'ulhk'ak'ana'it.

³⁹ Chi jajumpalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

—¿Chu layi xamati lapanak yu la'lhtuluw kamalhtanalh yu ixt'ala'lhtuluw? ¿Jantu wa ayxtami kajuluklh ta'alh tan jalh'ot'alh?

⁴⁰ An jatalanini jantu yu palay k'atsay, yucha an ixmaestro, pero li akxni jatalaninin'olhcha tacha an ixmaestrojcha kajuna'.

⁴¹ ¿Ch'i t'asich'a li la'ts'iniycha an k'is laktanun xatap'aksni ts'a'am amint'ala'ajuni, chi uxint'i jant'u la'ts'ini an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ⁴² ¿T'asu li uniycha amint'ala'ajun: “Aklakpumaxtuyan an laktanuman lakat'ikt'i jamakxatalh”?, ¿chi uxint'i jant'u la'ts'ini an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhna'a? ¿Uxint'i wa laycha! P'ulhnajch'a k'alakp'umaxt'uk'a an p'amj laktanuman a'tolo'ontawlhana', walh ch'unch'a laycha k'alakp'umaxt'uya'a an laktanun lakat'ikt'i jamakxtalh amint'ala'ajun.

An k'iw xajatawk'ati pumispakan

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³'Jantu tu'u yu oxi k'iw yu jantu oxi kaxta'lhi xajatawk'at, chi jantu tu'u yu jantu oxi k'iw yu oxi kaxta'lhi xajatawk'at. ⁴⁴A'atamin k'iw xajatawk'ati pumispakan, mu jantu layi aktip'uxlichá higo chi uva lakaalhtukunan. ⁴⁵An yu oxi lapanak, yu laj'oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut; chi an yu jantu oxi lapanak, yu jantu oxi jatapast'ak'ati makutuy la ixjalhunut. Mu chux chiwinti laka jalhunuti minachalh.

Yu oxi yawkalh cha'a chi yu jantu

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶'¿Tasu li Jamach'alhkat, Jamach'alhkat kilajunawcha ch'i jant'u ilht'uyat'iti yu klajunawi? ⁴⁷Wa tichicha yu kila'min chi ilhtuyi an kinchiwinti yu ijguniy, aklajunawi tichini ixt'achunchacha. ⁴⁸Wanaj tacha an lapanak yu yawlh ixcha'a'. Yucha p'ulhnajcha ja'ajnalh talhman chi akxni la'cha'alhcha an chiwx anchacha mach'atalh. Pus akxni ja'a'muxtunulh jantu tani ilhtunilh an xkan an ixcha'a masi p'as talakanuchalh, mu an ixjach'aja chiwx. ⁴⁹Pero yu ki'alha'asmat'a chi jantu ilhtuy, tachanu an lapanak yu mach'atalh ixcha'a wa la ix'ukxni an lakaat'un, jantu laka chiwx mach'atalh. Pus akxni p'as talakanuchalh an xkan, wa lasi juluklh ta'a'talh wanaj talakt'ilhi'olh.

An Jesús k'uch'ulh pumatam ixma'tsuku capitán

(Mt. 8:5-13)

7 Akxni chunchacha jajun'olh an Jesús, alhcha la'acha'an Capernaúm. ²Walh ancha ixt'ajun pumatam ixcapitank'an soldadojnín de Roma, ixlit'ajun pumatam ixma'tsuku yu sawalh ixmapayniy, an ixma'tsuku p'asi ixta'an'ay, ixnit'ajuncha. ³Pus akxni k'atsaalhi an capitán li ancha t'ajun an Jesús, jamala'achalh ali'in an xalaj'ajin judiojnín, ixtapayniniycha li ka'alh k'uch'unu an ixma'tsuku'. ⁴Yu'uncha tala'cha'alhcha an Jesús, sawalhcha ixtatapayniniy, ixtajuniy:

—Ka t'acha'ani li k'a'a't'ay'ut'i, ⁵mu yucha jamapayniya an kilapanaknik'an, yucha kintayawnin a'atam cha'a tan ikta'ayxt'o'aw.

⁶Pus an Jesús jat'a'alh. Pero akxni jantucha tukan ma'at ixtacha'ant'ajun an laka cha'a, an capitán jamala'achanilh ali'in ix'amigojnini an Jesús, tan juncan:

—Jamach'alhkat Jesús, jant'u k'alhak'ap'up'i, jantu k'is ikt'acha'ani li k'at'anuch'ita an la kincha'a', ⁷xliyu wanaj jantu iktapujulh ak'ancha'an t'asaninin kit'in. Wa k'anawcha li kata'oxilhcha an kima'tsuku kata'oxiyacha. ⁸Mu masi kit'in wachu wa kintalhijuniya an yu palaycha xalaj'ajin, chi wachu ijkalhit'ajuni soldadojnini yu wachu ijkalhijuniy, akxni ijguniy xapumatam li inta ka'alh, an. Chi akxni xapumatam ijguniy li kamilh, min. Chi akxni iklhijuniy tu'u ka'ilhtulh an kima'tsuku, ilhtuy.

⁹An Jesús lhi'a'nilhcha akxni chunchacha alha'asmatlhi, pus sa'cha jala'ts'ini an lapanakni yu an ixtat'a'anta, jajuniy:

—Klajunaw, masi an xalakaat'un Israel jantu tu'u kla'ts'in ay jakiklaka'inti ka'alilh tacha ani jakiklaka'inin ani lapanak.

¹⁰Akxni tacha'ancho'olhcha laka cha'a an yu ixjamala'achata an capitán, tala'ts'ilhcha li ta'oxitacha an ixma'tsuku'.

An Jesús mala'awnicho'olh ists'alh pumatam t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa'

¹¹Ixli'astan tapasapalh akxni an Jesús ixti'an la'acha'an Naín, ixluwk'ani ixtat'a'anta an ixt'alhtanan chi wanaj lhilhuwi ixjat'a'ankanta. ¹²Walh akxni ixcha'ant'ajuncha an tan putanukanachalh la'acha'an, la'ts'in li ixti'ankan maknuka janini', ists'alh tichiyucha t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa', wa pumatami ixlit'ajun ists'alh. Lhilhuwcha ixt'a'ankanta an t'aku'. ¹³An Jesús la'ts'incha an t'aku pus mapayniycha, juniy:

—T'uch'a k'a'alhu.

¹⁴Stalh la'alhi an yu ixpulhi'ankanta, chi ch'apachalh, pus an yu ixtalhi'anta sa'cha tat'atayalh. Chi juniycha an Jesús an yu ixli'ankanta:

—Ts'alh, ijgunan: ¡K'a'ost'aycha!

¹⁵Pus ostayalhcha an yu ixnitacha, sa'cha tawilh chi tsukulhcha chiwiniy. An Jesús ma'axta'nilhcha an ixnati. ¹⁶Ixchuxk'an an yu

ixtama'anta talaktalhanalh, chi ixtaxta'niycha lhimala'puchajuni an Dios, ixtalaknajun:

—Ayi ani yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios, yu makminkanta ani tan t'awnaw. An Dios minta jama'alhtaxtunu an ixlapanakni.

¹⁷Wanajcha ta'a'pitsi'olhi an chiwinti chux xalakaat'un Judea, chi chux an la'acha'anaxni yu ixtala'acho'owilananih.

Yu jamala'achalh an jama'paxanaj Juan ixt'alhtanan

(Mt. 11:2-19)

¹⁸An Juan k'atsaalhi tacha an laktapasalh, mu an ixt'alhtanan tamak'atsaanilh. Pus jat'asanilh ixt'uyunk'an ixt'alhtanan

¹⁹jamala'achanilh an Jesús para li katalhisakmilhi li yucha yu kamina u katapakxan'ipala pumatam. ²⁰Akxni tala'cha'alhcha an Jesús an yu jamala'achalh an Juan, tajuniy:

—Yucha an Jama'paxanaj Juani kintamala'achatacha'an para li ma aklalhisakmiw li sna uxint'icha yu k'at'ana'a u akpakxan'ipalaw pumatam.

²¹Walh ixt'a'akxni tukan an Jesús ixluwk'ani jak'uch'ulh yu wa ixtata'an'ay, chi yu wa ixtala'ma'alh'ajnan, chi yu wa ixtala'apaxto'ta makxkay'un, chi ixluwk'an yu wa la'la'lhtulu'un, jamalakawanilh.

²²Pus an Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—K'ap'inch'i'tcha mak'atsaaninini an Juan yu la'ts'int'it ch'i yu asmatt'it: an la'la'lhtulu'un tajalakawanancha, chi an lakch'anlht'ulukun, talakalhtanancha, an yu ixtalaklakap'uch'ita tala'tala'a'oxilhcha, an laj'a'atapan taja'asmatnancha, an yu ixtalaknitacha jala'mala'awnicho'okalh, chi an jakilhpatinin jamak'atsaanikancha an laj'oxi chiwinti. ²³¡Oxi para yucha yu jantu akintiputa'a'talh!

²⁴Akxni ta'ancho'olhcha an yu ixjamala'achata an Juan, an Jesús tsukulhcha jalhixa'alayi an Juan an lapanakni, jajuniy:

—¿T'isunch'a k'ila'ts'int'it an tan wa jasa'nik'a? ¿Ma'atam ts'a'am yu ixmalaklay un? ²⁵Li jantu yu, ¿T'isunch'a k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam lapanak yu sawalhcha k'usi ixmala'ch'ininta? Jantu, yu k'usi tala'mala'ch'inin chi yu sawalhcha tama'an'achaputun, an la ixcha'ak'an rejnini tawilanalh. ²⁶Pero uxitnan, ¿t'isunch'a

k'ila'ts'int'iti? ¿Pumatam yu lhichiwininy ixchiwinti Dios? Chun, yucha sawalh, walh jantu wa yuchacha lhilakatijtami la'minta.

²⁷ Ani lapanak, yucha an lhits'o'muk'akanta tan najunta:

P'ulhnaj akmak'ana yu ka'ana lhichiwininy an kinchiwinti para li kamala'asijnilhi mintij.

²⁸ Klajunaw jantu xamati apumatam lapanaki ani yu chuncha ixli'ay tacha an Juan, walh masi chuncha, anu la ixlich'alhkat Dios masi yu palay wa xalakat'ikt'i, palay ay, an Juan jantu.

²⁹ Pus chux an lapanakni chi an yu ixtalhach'inin tanlhun akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, tapastaklhicha li oxi an ixtij Dios, pus jama'paxalhcha an Juan. ³⁰ Pero an fariseojnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin jantu tala'a'ilhi li kajama'paxalh an Juan, pus chunchacha tapula'amaj'alh yu oxi ixja'ilhtuniputun an Dios. ³¹ Chi an Jesús najun:

—¿Tasucha ajkahlmalakxtulh an lapanakni yu chaway tat'ajuni? ¿Tisuncha ixt'atamk'ani? ³² Wanaj tacha an jas'at'an akxni an talaj'amanajtawlay ixtan'ajni an la'acha'an chi talamat'asaycha talajuni: “Klala's'olhniwcha laka s'olh pero, jant'u lak'at'inint'it, chi klamilhpaniwcha yu wa lhita'oxila'alhikan pero, jant'u laj'alhunt'it.” ³³ Mu kilachilhcha an Jama'paxanaj Juan yu jantu wa sawalhcha ixwajin chi jantu ix'ot'a xaxkan uva, ch'i unat'iti li makxkay'uni ixlakpach'apata. ³⁴ Chi milhcha an isTs'alh Lapanak yu ixwajin chi ix'ot'a li tu'u, ch'i ch'unch'a ix'ump'alat li wa sawalhcha wajin chi li wa sawalhcha ot'a xaxkan uva, chi li x'amigojnini an talaklhach'inin tanlhun chi an la'ma'lhta'alhinin. ³⁵ Pero tacha an laj'oxi xajachalh an tanlhun anchacha putasuy an ixjatapast'ak'at Dios.

An Jesús mala'mixinilh ixtala'alhin pumatam t'aku'

³⁶ Pumatam fariseo juniy an Jesús li ka'alh t'alakwayna la ixcha'a'. Pus an Jesús t'a'alhcha la ixcha'a an fariseo, tanuchalh tawilhcha laka mesa an Jesús. ³⁷ Walh pumatam t'aku yu ancha ixla'aacha'an, yu wa sawalhcha ix'ilhtuy ixtala'alhin, akxni k'atsaalhi li an Jesús alh t'alakwayna la ixcha'a an fariseo, lhicha'alh la'atam perjume la xafrasco. ³⁸ An t'aku ix'alhuncha, chi tantawilhcha la ixjach'aja an Jesús, tsukulhcha lhich'ampaxayi an ix'alhut, ixli'astan ch'anxakalhcha la ix'ay chi lakch'ankilhastaklhicha chi

lakch'anmuk'alhcha an perjume. ³⁹ Akxni chunchacha la'ts'in an fariseo yu ixt'alakwajin an Jesús, ixpast'ak'a: "Ani li ixchiwinti Dios sawalhi lhichiwiniiy kaxk'atsaalhi tani t'ajuncha ani t'aku an yu lakch'anch'apay, yucha wanaj jantu oxi tacha t'ajun."

⁴⁰ Wa chuncha an Jesús juniiy:

—Simón, aklhisakmiyan tuchichun.

Yucha alhtaylh:

—Ak'i'uncha, maestro.

⁴¹ An Jesús najun:

—Ixt'uyunk'an lapanakni ixtalhi'aniy tichi lapanak yu ixjamach'inita ixtumin: pumatam quinientojo ixli'aniy chi an pumatam cincuenta, ⁴² chi mu tucha lay tu'u ixtalhimapalhnicho'oy, yucha jamak'akxanilh. Chi, ¿tisiyuchacha an yu palay kalhimapayniya lhiwilayi? Ak'i'un.

⁴³ An Simón alhtaylh, juniiy:

—Kit'in ikpast'ak'a ka yucha an yu palay la'lhuw ixli'aniy.

An Jesús juniiy:

—Chun sawalh, chuncha t'ach'a an p'ast'ak'a.

⁴⁴ Chi an Jesús la'ts'impalhi an t'aku, juniiy an Simón:

—¿La'ts'ini ani t'aku? Iktanuchilhcha an la mincha'a chi jant'u k'ixt'anini xkan yu aklhich'anch'a'alh, pero ani t'aku kilhich'anch'a'alhi ix'alhut chi kilhich'anxakalhi an ix'ay.

⁴⁵ Jant'u k'ila'xt'ik'ilht'ast'ukt'i, pero ani t'aku, wa iktichilh tuka' kilakch'ankilhtastuk'ojoy. ⁴⁶ Jant'u k'i'ukmuk'a asayte, pero ani t'aku kilakch'anmuk'alhi perjume. ⁴⁷ Xliyu iklhijunan li masi lhuwi ixtala'alhin, mala'mixini'okalhcha, mu sawalhcha jamapayninilh. Pero yu wa lakats'uniya mala'mixinikan, wa k'isi jamapayninin.

⁴⁸ Pus an Jesús juniiy an t'aku:

—Amintala'alhin mala'mixini'ok'acha.

⁴⁹ Wa chuncha an yu ancha ixtat'awilanalh laka mesa tsukulhcha tapast'ak'a:

—¿Tisiyuchacha ani li wachu mala'mixiya tala'alhini?

⁵⁰ Pero an Jesús juniiy an t'aku:

—Amijakiklaka'inti ma'alhtaxtuncha, k'ap'inch'o'ochicha. Jant'uch'a t'u'u k'alhak'ap'up'i.

T'akunin yu ixta'a'tayjuy an Jesús

8 Ixli'astan an Jesús alhcha lhichiwiníy an laj'oxi chiwinti yu mintachalh la ixlich'alhkat Dios, ta lakachux an laj'ay la'acha'anaxni chi tan wa lakt'ikt'i. Ixtat'a'anta an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan, ²chi ali'incha t'akunin yu ixjak'uch'uta akxni wa ixtala'apaxto'ta makxkay'un chi yu akxni wa ixtala'ta'an'ay. Ancha ixma'anta an María yu ixtajuniy ma Magdalena, yu la'atujun makxkay'un tamakawlh, ³chi Juana, ixt'iwi Chuza, yu ixt'atapatsay an Herodes, chi Susana, chi ixluwk'ancha ali'in t'akunin yu ixta'a'tayjuycha laka tu'u an Jesús chi an ixt'alhtanan.

Pulhamacha'xan jach'anana'

(Mt. 13:1-15,18-23; Mr. 4:1-20)

⁴Lhilhuwi lakminkanchalh lakatamincha la'acha'an, pus wanajcha lhilhuwi la'cha'ankalh an Jesús, chi yucha jajunilh la'atam pulhamacha'xan, jajuniy:

⁵—Pumatam lapanak alh maj'ana ixt'in, walh akxni ixmaj'ant'ajuncha, an ali xatalhts'i an yu ixmaj'an waniy laka tiji tamachalh, pus putayakalh chi ta'usaklhi an ts'o'on. ⁶An ali an ixt'in an yu ixmaj'an laka chiwxini tamachalh, pus akxni la'awlhcha lakxixli, mu jantu tu'u xkan. ⁷An ali laka jalhtukunani tamachalh, chi mu wa ayxtami t'ata'ayalh an jalhtukun, pus maxixilh. ⁸Pero an ali tan oxi t'uni tamachalh, pus p'unlhicha, chi oxi alilh, la'atamin t'in tamciento xatalhts'i xta'cho'olh.

Akxni chunchacha naw'olh an Jesús, p'ascha najun:

—Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhi.

⁹Pus an ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—¿Tisuncha nawputun t'ach'a an na'un?

¹⁰Yucha jajuniy:

—Uxitnan layi k'alhimach'a'xaya'it an ixlich'alhkat Dios masi jantu tasuy. Pero an ali'in wanaj laka pulhamacha'xani ijkajuniy, mu masi tajalakawanan tachanu jantu tajalakawanan, chi masi ta'asmat'a jantu talhimacha'xay.

¹¹ 'Ani pulhamacha'xan yucha aniya jumputun: An t'in yucha an ixchiwinti Dios. ¹² Chi an t'in an yu tamachalh laka tij yu'uncha an yu ta'asmat'acha an ixchiwinti Dios, pero akxni jala'cha'an an xapay makxkay'un jamaxtuni'ojoyi an la ixjalhunutk'an an ixchiwinti Dios, para li jantu katajakiklaka'inilh chi jantu katata'alhtaxtulh. ¹³ An t'in an yu laka chiwxnan tamachalh, yu'uncha an yu akxni ta'asmat'acha an ixchiwinti Dios, sawalhcha ta'achaniy ta'asmat'a, pero jantu tajataxiyaklay, jantu ma'ani tajakiklaka'inin, mu akxni jalhila'ts'intanukancha, tamakawcho'oycha. ¹⁴ An yu lakajalhtukunan tamachalh t'in, yu'uncha an yu ta'asmat'acha an ixchiwinti Dios, pero ancha panch'e'ex, ixli'astan talhimakawcho'oycha an ixlitsukuputunka laj'oxi tanlhun, lhuw tumin chi an ixma'an'achaka jatsukunti, pus jantu tu'u taxt'a'a ixjatawk'atk'an. ¹⁵ Pero an yu tan oxi t'un tamachalh an t'in, yu'uncha an yu oxi tama'ay la ixjalhunutk'an an ixchiwinti Dios chi ta'ilhtuy sawalh, pus oxi taxt'a'a ixjatawk'atk'an mu ali tataylhi'an.

Jantu tu'u yu jantucha kak'atsakalh

(Mr. 4:21-25)

¹⁶ 'Jantu xamati makilhnu y la'atam pumaklhku chi ka'a't'alhmuk'alhcha laka a'cho'o, u ixtan'apucha putamat katamaknulh, talhmancha muk'ay para li yu tanuyachalh oxicha kajalakawanalh. ¹⁷ Pus wanajcha chuni tapasay, tu'u yu jantu k'atsakan kak'atsakana', chi yu tats'e'ta kala'cha'ankana', pus kak'atsa'okana'.

¹⁸ 'Pus chunchacha, oxi k'a'asmatt'it. Yu lhit'ajun, palay kaxta'nikana'; pero yu jantu tu'u lhit'ajun, masi wa k'ischa kaxlitsukulh, kamaxtuni'okana'.

Ixnati chi ixjat'ala'awnin an Jesús

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Wa chuncha an ixnati chi an ixjat'ala'awnin an Jesús tala'cha'alh, pero jantu lay ixtala'cha'ani an tan ixyachalh mu wanajcha lhilhuw. ²⁰ Pus xapumatam juniy an Jesús:

—Aminati chi amijat'ala'awnin ma'spa tayananchalh, ma tat'achiwimputunan.

²¹ Pero yucha jajuniy:

—Yu kinati chi kijat'ala'awnin yu'uncha an yu ta'asmat'a an ixchiwinti Dios, chi ta'ilhtuy.

An Jesús sa' ulalh p'as un chi xkan

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² La'atam wilhchan an Jesús jat'atajulh laka barco an ixt'alhtanan, chi jajuniy:

—Ka'aw an ixtapiktutam lakxkan.

Pus ta'alhcha. ²³ Walh akxni ixtala'pust'ajuncha an lakxkan, yucha lhtatalh. Pus tsukulhcha lay p'as un chi xkani an lakxkan, an barco lhuwcha putajulh an xkan, wa laycha katalak'aknulh. ²⁴ Pus tala'alh tamakujulh, tajuniy:

—¡Maestro, Maestro, ka kalakniyawcha!

Yucha ostayalh, la'a'aymalhi an un chi tacha an milh milh ixlaklay an alamalh, pus wanaj sa' tawilh, sa'cha juncho'olh. ²⁵ Chi jajuniy:

—¿Tanischa t'ajun mijakiklaka'intik'ani?

Pus ixtalaktalhanancha chi ixtalhi'a'niycha, ixtalajuniy:

—¿Tisiyuchacha ani li masi an un chi an xkan ta'asmatniya li jalaj'aymayi?

Lapanak yu ixlakpach'apata makxkay'un

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Ixli'astan tacha'alhcha tan talhiwilananchalh an jamacha'an Gadara, ixtapiktutamcha an lakxkan, yu t'alalakapu'anitacha an xalakaat'un Galilea. ²⁷ Akxni takutlhicha an Jesús tayachalhcha lakaat'un, la'cha'alh pumatam lapanak yu ancha jamacha'a, ma'anchacha ixlakpach'apata makxkay'un, jantucha ixmala'ch'ininta chi jantucha ixcha'a ixwilh, wa laka lakpanteoncha ixtawlay.

²⁸ Pus an lapanak akxni la'tsilhcha an Jesús, p'ascha t'asalh chi tatso'ottatawlhnilhcha la ixjach'aja an Jesús, najun:

—¿Tasicha k'ilhtuyani Jesús, isTs'alh Dios yu wilhchalh talhman?
¡Lamapaynin jant'u ak'imama'alh'ajnit'i!

²⁹ Chunchacha najun mu an Jesús la'a'aymalhcha an makxkay'un, juniy li kamakawlhcha an lapanak. Wanajcha a'lhuwi ixputawlachilh, masi ixch'i'ulakan laka cadena ixlaj'exa chi an makxkay'un ixli'ancha tan jantu la'acha'an. ³⁰ An Jesús lhisakmiy juniy:

—¿T'asich'a unk'an?

Yucha najun:

—Legión.

Mu wanaj lhuw lakmakxkay'uni ixtalakpach'apata. ³¹ An lakmakxkay'un sawalhcha ixtatapayniniya an Jesús li jantu kajamak'alhi tan jantu inta kilhimaktay putalhman. ³² Ixtajuniy li kajamakawnilh li yu'uncha an p'axnincha katalakpach'apaya', mu wa ancha a'stitawk'a lhuw p'axnini ixta'exwayt'ajun, pus jamakawnilhcha. ³³ Akxni tamakawlhcha an lapanak an lakmakxkay'un, yu'uncha an p'axnincha talakpach'apa'olh, pus wanaj t'o'o'o tata'aj'aju'olh an lakxkan, talak'aks'an'anj'u'olh. ³⁴ Pus an yu ixtalhist'ak'a an p'axnin akxni chunchacha tala'tsilh, talakats'alalhcha, ta'alhcha jamak'atsaaninini an la'acha'an chi masi tan wa jalhi'ay. ³⁵ Pus an lapanakni ta'alhcha la'ts'inini tuchini tapasalhcha. Tala'cha'alhcha an Jesús, chi an lapanak an yu tamakawlh lakmakxkay'un sa'cha ixwilh la ixjach'aja an Jesús, ixmala'ch'inincho'otacha chi oxicha ixjalakpastaknancho'oy, pus ixtalaktalhanancha. ³⁶ An yu tala'tsilh tanischa lhik'uch'ukalh an yu ixtalakpach'apata makxkay'un ixtat'alajuniycha an ali'in. ³⁷ Wa chuncha ixchuxk'an tacha an ts'anaks ixta'ayxto'nun an yu ancha ixtalhilakwilanalh xalakaat'un Gadara, tatapayninilhcha an Jesús li ka'alhcha, mu sawalhcha ixtalaktalhanan, pus an Jesús tajucho'olhcha an laka barco, alhcha. ³⁸ Pero an lapanak an yu tamakawlh lakmakxkay'un sawalhcha ixt'ak'uxa'ani an Jesús, pero an Jesús jantu makawnilh, juniy:

³⁹ —K'ap'inch'o'ochicha mincha'a, k'alaknawna'acha tuchi laj'ay tanlhuncha lay ilhtuy an Dios, tani ilhtuncha.

Pus yucha alhcha, ixlaknajuncha an la'acha'an tuchi laj'ay tanlhuncha lay ilhtuy an Jesús, tani ilhtulhcha yucha.

T'aku yu ixta'an'ay chi jatsi yu ixnitacha

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Akxni cha'ancho'olhcha an ixtapiktutam lakxkan an Jesús, sawalhcha talaj'achani talakatastuklhi an lapanakni, mu anchacha ts'anaks ixtapakxan'ita. ⁴¹ Wa chuncha cha'alh pumatam lapanak junkan Jairo, xajefe an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, tats'o'ttanilhcha la ixjach'aja an Jesús, chi tapaynisk'inilhcha li kat'a'alh la ixcha'a'. ⁴² Mu wa pumatam istsi ixlit'ajun katacha la'akawt'uycha k'ata ixpakxanta chi ixnit'ajuncha. Akxni ixtit'a'ancha an Jesús sawalhcha ixtapa'asiy mu wanajcha lhilhuwi ixch'a'o'akanta.

⁴³ Pus pumatam t'aku yu ancha ixma'anta, la'akawt'uycha k'ata ixta'an'ay, wa ixmaj'an ixjak'alhni, chi ixmakamin'ojotacha ixtumin laka lakjak'uch'unu pero jantu layi ixtak'uch'uy. ⁴⁴ Pus ch'a'o'ayawlh, la ix'a'lhch'a pupiktuch'apanichalh an ixla'ch'it, walh wa akxni sa' tayanilh an ixjak'alhni. ⁴⁵ Pus an Jesús jajuniy:

—¿Tisiyuchacha ki'aych'apachalh?

Pero jantu xamati tu'u alhtaylh. Pus an Pedro chi an yu ancha ixtat'ayanalh tajuniy:

—Maestro, sawalhcha tapa'asiyan chi tatisamaj'anan, mu wanajcha lhilhuw, ch'i lhasakminini tichini aych'apacha'ancha.

⁴⁶ Pero an Jesús wa jajumpalay:

—Ka xamati ki'aych'apachalh, mu ijk'atsayi li tak'uch'ulhi akxni an ki'aych'apachalh.

⁴⁷ Pus akxni an t'aku la'ts'ilhi li jantu lay kati'alhtats'e'lhi, talhanajla'alhi an Jesús chi tats'o'ttanilhcha la ixjach'aja. Junilhcha an Jesús la ix'ukxlakapuk'an chux an yu ixta'ayxto'nun tuchini lhi'aych'apachalhcha chi li akxnicha ta'oxilh. ⁴⁸ Pus an Jesús juniy:

—Kintsi', amijakiklaka'inti p'ut'ak'uch'ut'icha. Lhi'ach'ach'a k'ap'inch'o'ochi'.

⁴⁹ Ixchiwint'ajunka an Jesús, cha'alhcha pumatami yu minchalh la ixcha'a an ixla'ts'ilhi'an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, juniy:

—Amintsi nilhcha, t'uch'a ali k'ama'ach'ap'u an Maestro.

⁵⁰ Pero an Jesús asmatlhi pus juniy:

—Jant'u k'at'alhan, wa k'ajak'iklak'a'inha, walh kata'alhtaxtuya'.

⁵¹ Akxni cha'alhcha an laka cha'a an Jesús, jantu wa tichicha makawnilh kat'atanulh, wa yucha an Pedro chi Jacobo chi Juan chi an ixpay chi an ixnati an jatsi'. ⁵² Ixtalhita'oxila'alhiycha chi ixtalhilaj'alhuncha an yu ancha ixtatanumanalh, pero an Jesús jajuniy:

—Jant'u k'alaj'alhunt'it, mu jantu nita an jatsi', wa lhtatay.

⁵³ Yu'uncha wa ixtalhits'i'in, mu ixtala'ts'incha li ixnitacha. ⁵⁴ Pero an Jesús ma'ch'apachalh, p'ascha juniy:

—¡Jatsi', k'a'ost'aycha!

⁵⁵ Wa chuncha la'awcho'olh watukan, chi ostayalhcha, chi an Jesús lhinawlhcha li kamawakalh. ⁵⁶ Pus an ixpaynin an jatsi ixtalhi'a'niycha pero an Jesús jajuniy li jantu xamati katajunilh tacha an tapasalh.

Ixli'ilhtutk'an an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan Jesús

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 An Jesús jama'ayxto'olhi an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan chi ja'ilhtulhcha li lay katatamakxtuya tanlhun lakmakxkay'un chi li layi katak'uch'uya wa tuchicha ta'an'at. ² Jamala'achalhcha li kata'alh lhichiwinin an ixlich'alhkat Dios chi li katak'uch'ulh an ta'an'anin. ³ Jajuniy:

—Jant'u t'u'u k'alhip'it'it para laka tij, jant'u k'alhip'it'iti minpalikk'an, chi mibolsajk'an, chi pan, chi tumin, chi alht'uy mila'ch'itk'an. ⁴ Wa t'anch'unch'a k'ach'ip'ina'it laka cha'a wa anch'ach'a k'at'awla'it, sta akxni k'ap'inch'o'oya'itcha. ⁵ Chi wa tanchuncha la'acha'an jant'u la'a'ik'angat'it, k'at'axt'ut'it, chi k'alakch'ank'alhap'uxk'ant'iti an po'xmi para li katak'atsaalhi li jantu oxo tacha an talay.

⁶ Pus yu'uncha tataxtunilhcha ta lakachux an la'acha'anaxni, ixtalhichiwiniycha an laj'oxi chiwinti chi ixtajak'uch'ununcha.

An Herodes ixmispaputun an Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ An rey Herodes k'atsaalhi tacha an ixlaktapasay, pus jantucha ixlimacha'xay mu ali'in ixtalaknajun li ma yucha an Juancha la'awcho'olh, ⁸ ali'in ixtalaknajun ma yucha an Eliascha

talakasucho'olh, chi ali'in ixtalaknajun ma wa xatichicha an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Diosi la'awcho'olh. ⁹ Pero an Herodes najun:

—An Juan kit'ini ikhlinawlh li ka'a'cha'xkalh, ¿tisiyuchacha an yu lhichiwinkani?

Pus ixmispaputuncha.

Tan jamawakalh la'akisi mil lapanakni

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Akxni tala'cha'ancho'olhcha an ixt'alhtanan an Jesús tajuniycha tuchini ta'ilhtulhcha. Yucha ja'aylhi'alhcha tan wa ix'akstuk'an tan wa jasa'nik'a lhila'acha'an Betsaida. ¹¹ Pero akxni an lapanakni tak'atsaalh, tach'a'o'alh, pus tala'cha'alhi an Jesús, yucha jala'a'ilh, tsukulhcha jalhixa'alayi an ixlich'alhkat Dios chi ixjak'uch'uycha an yu wa ixtata'an'ay.

¹² Akxni ixta'oxat'ajuncha tala'cha'alhcha an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, tajuniy:

—K'ajamala'ach'ach'o'ocha an lapanakni para li kata'alhcha puxkawhini tanchuncha katajastaknana chi para li kata'alhcha puxkawhini an la'acha'anaxni u masi tan wa jalhi'ay yu kata'uya', an tan waniy laklhitamakajun, mu ani jantu tu'u alin.

¹³ An Jesús jajuniy:

—K'ajaxt'a'nitcha uxitnani yu kata'uya'.

Yu'uncha ta'alhtaylh:

—Wa a'xkisi pan chi ma'at'uy jatanti ikhith'awnaw, ka wanaj ak'aw jatamawninini yu kata'ulh tacha an ta'ayxto'nun.

¹⁴ Tacha la'akisi mil lapanakni ixta'ayxto'nun. An Jesús jajuniy an ixt'alhtanan:

—K'aja'unitka li katalaktawilhka', t'up'uxamkawincha katalaktawilh kilhmaktamin.

¹⁵ Pus chunchacha ta'ilhtulh. ¹⁶ Chi an Jesús xa'a'ilhcha an a'xkisi pan chi an ma'at'uy jatanti, tala'st'alhcha an lakt'iyen, xta'lhicha lhimala'puchajun chi la'ch'e'elhcha, jala'xta'nilhcha an ixt'alhtanan para li katamala'pitsilhcha. ¹⁷ Pus ixchuxk'ancha talak'ulh, talhikiklalhcha. Chi an yu tucha lay ta'o'olh xaxajni tamach'ixtamicho'olh la'akawt'uy canasta.

An Pedro juniy li Cristojo an Jesús

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ A'tamchacha akxni ixtapaynit'ajun wa ix'akstu an Jesús, jajuniy an ixt'alhtanan mu ancha ixtat'a'aklat'ajun:

—¿Tisi kit'incha tanajun an lapanakni?

¹⁹ Yu'uncha tajuniy:

—Ali'in tanajun ma Jama'paxanaj Juank'at'i, ali'in ma Eliask'at'i, chi ali'in tanajun ma xamati yu an ma'anchacha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Diosi la'awcho'olh.

²⁰ Pus yucha jajuniy:

—¿Chi uxitnan tisi kit'inch'a nawnat'iti?

An Pedro juniy:

—Uxint'i ixCristo Dios.

An Jesús najun li kaniya'

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ An Jesús sawalhcha jajuniy li jantu k'is xamati katajunilh.

²² Chi jajuniy:

—Kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak akstak ma'alh'ajnana', chi jantu akintitala'ts'imputulhi an laktatanincha chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin. Akintama'niya pero ixlila'at'utu wilhchan akla'awcho'oya'.

²³ Chi tan ixchuxchak'an jajuniy:

—Li xamati kint'alhtana jumputun, kamakawlhcha yu wa ixjatapast'ak'atcha, kaxa'a'ilhcha ixcrúz yu lay kapuma'nikalh chi akinch'a'o'alhcha. ²⁴ Mu yu kama'alhtaxtuputuna ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', pero yu kama'ats'an'aya ixjatsukunti kilakata, kama'alhtaxtuya'. ²⁵ ¿Tasipi lhila'ancha masi an lapanak wanajcha ix'anú kajun'olh an lakamunulhpa', li wa akstu lakt'ilhi'ulakancha chi wa akstu ma'ats'an'akancha? ²⁶ Yu kint'amaxanani chi t'amaxanani an kinchiwinti wachu akt'amaxanana akxni akmina tacha Rey, la ixmakalip'at an kimPay chi la ixmakalip'atk'an an la'stalan'a ix'angelhnnin. ²⁷ Pero klajunaw an ali'in yu ani tat'ajun jantu katitanilhi li jantuka' tala'ts'ini an ixlich'alhkat Dios.

Tapaxat

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Ixli'astan katacha la'atsajincha wilhchan la'pusli chuncha ixjalhixa'alata an Jesús, jat'a'alhcha an Pedro chi Juan chi an Jacobo tanchun a'stitawk'a, alhcha tapaynini'. ²⁹ Akxni ixtapaynit'ajuncha, an ix'ukxpu tapaxalhcha, chi an ixla'ch'it wa sut'ut'ucha walh chi wa xlimjnik'acha. ³⁰ Chi tatalakasulhcha ixt'uyunk'an lapanakni yu ixtat'achiwiniy. Yu'uncha an Moisés chi an Elías. ³¹ Wa xlimjcha ixjunita ixtuntala'acho'ok'an, ixtalhit'alakchiwiniycha an Jesús li ka'anacha, mu wa k'ischa ists'an'aniy yu kamuktaxtuya an la'acha'an Jerusalén. ³² Pus an Pedro chi an yu ixtat'a'anta masi sawalhcha ixtalaklhtataputun talhitayanilh, tala'tsilhi li an Jesús ay, wa xlimjnik'acha ixjunita chi an ixt'uyunk'an an yu ixjat'achiwiniy. ³³ Akxni ixtita'ancho'oycha an yu ixjat'achiwiniy an Jesús, an Pedro juniy an Jesús:

—Maestro, joxi li ani ikt'awnaw! Akyawyaw a'at'utu mulht'a'a, a'atam mi'anucha, a'atam ix'anucha Moisés chi a'atam ix'anucha Elías.

Jantu ixk'atsay tani ixnawt'ajuncha an Pedro. ³⁴ Chunchaka ixnawt'ajun, ta'alhtajulh la'atam jataputs'i, jala'atanchanulhcha, pus ixtalaktalhanancha akxni ixjala'atanchanutacha an jataputs'i. ³⁵ Wa chuncha an laka jataputs'i chiwinkalhcha, nawkan:

—Yucha aniya yu iksaxtuta kinTs'alh, yuch'a k'a'asmatnit'it.

³⁶ Akxni chunchacha naw'okalh, an Jesús wa ix'akstucha tala'ts'incho'olh. Chi yu'uncha jantu k'is talaknawlh, alhcha panch'e'ex akxni chuncha tapasachalh jantu xamati ixtajuniy tacha an tala'tsilh.

An Jesús k'uch'ulh ts'alh yu ixlakpach'apata makxkay'un

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Tunkunchalh, akxni tata'alhtajucho'olhcha an a'stitawk'a, lhuw lapanaki talakatastuklhi. ³⁸ Ancha ixma'anta pumatam lapanak p'ascha xa'alay an Jesús, juniy:

—Maestro, iktapaynisk'iniyan li k'ala'ts'ika an kints'alh, wa ix'akstu kints'alh, ³⁹ walh chi wa lakpach'apapalay makxkay'un,

wa la'a'ijcha tsukuy t'asay chi p'ascha lakchikixa, wa xut'ut'ucha a'pupuy stakcha lhitama'chapuy chi jantu makawputun.

⁴⁰ Ijkatapaynisk'inilhcha amint'alhtanan li akintak'uch'unilhka', pero jantu lay tak'uch'uy.

⁴¹ An Jesús alhtaylh najun:

—;Yu ch'away t'awnat jant'u jak'iklak'a'inated'it, wa t'ani lap'ut'unatcha layat'itcha! ¿Tasu wanancha wa aktilat'a'aklatsukuyawi? ¿Tasu wanancha wa aktilalhilhitayaniyaw? K'alhit'a amints'alh.

⁴² Akxni stalhcha la'alhi an ts'alh an Jesús, an makxkay'un ma'talh, p'ascha lakchikixli. Pero an Jesús la'a'aymalhi an makxkay'un pus ta'oxilhcha an ts'alh chi ma'axta'nicho'olhcha an ixpay. ⁴³ Sawalhcha ixtalhi'a'niya ixchuxk'an li an Dios ay.

An Jesús jajumpalhcha li kaniya'

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Chunchaka ixtalhi'a'nit'ajun tacha an ixlak'ilhtuy an Jesús, yucha jajuniy an ixt'alhtanan:

⁴⁴—Oxi kata'akatutanun ani chiwinti yu aklajunaw: kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak akima'axta'kana la ixmakak'an an lapanakni.

⁴⁵ Pero yu'uncha jantu talhimacha'xanilhi tuchini ixjajuniyicha, mu lhima'anxkayi para yu'uncha kaxtalhimacha'xalh, chi jantucha talhisakmiputulh, mu ixtatalhanajlay.

Tichini palaycha xa'ay

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Wa chuncha tsukulhcha talalhisakmipaxay tichini palaycha xa'ay kajuna yu yu'uncha. ⁴⁷ Chi mu an Jesús ixjak'atsaniya tani ixtajatapastaknancha la ixjalhunutk'an, xa'a'ilh pumatam jas'at'a, la ixpa'xticha yawlh. ⁴⁸ Chi jajuniy:

—Watichicha yu la'a'iya ani jas'at'a la kinta'a'ut, kit'ini kila'a'iy, chi yu kila'a'iy, yucha la'a'iy an yu kimakmintalh; xliyu yu palay wa xalakat'ikt'i yu chux uxitnan, yucha yu palay xa'ay.

Yu jantu kintat'alaxtukuyan kintat'a'anan

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Pus an Juan alhtaylh juniy:

—Maestro, ikla'ts'inaw pumatam lapanak yu ixjak'uch'uyi la mint'a'ut an yu wa talakpach'apay makxkay'un, pero jantucha ikmakawniw mu jantu kintach'a'o'ayan.

⁵⁰ An Jesús juniy:

—Jantu k'ala'a'aymat'it, mu yu jantu tani kinta'ilhtuyan, kintat'a'anan.

An Jesús jalaj'aymalh an Jacobo chi an Juan

⁵¹ Akxni waniycha ixchint'ajun panch'e'ex para li an Jesús ka'anacha lakt'iyán, wachunchacha t'ak'alh lhi'ilhtulh ixtak'atsan li ka'anacha la'acha'an Jerusalén. ⁵² Jamala'achalhcha lapanakni p'ulhnaj yu ta'alh puxkawninin tan kacha'ana', lakatam xala'acha'an Samariajcha tacha'alh, ⁵³ pero an yu ancha jamacha'an jantu tala'a'ilh, mu ixtak'atsayi li Jerusaleni ka'ana an Jesús. ⁵⁴ Pus akxni tak'atsaalhi an Jacobo chi an Juan yu ixt'alhtanan an Jesús, tajuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿na'uni li akma'alhtajuwi jikmi an lakt'iyán para li katala'xaw'olh?

⁵⁵ Pero an Jesús yucha jalaj'aymalh, [jajuniy:

—Uxitnan jant'u k'ats'ayat tuchi takuwinch'a lhit'awnat.

⁵⁶ Kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikminta jama'alhtaxtunu an ixjatsukuntik'an lapanakni, jantu ikminta jama'nini'.]

Chi ta'alhcha lakatam la'acha'an.

Lhima'anxkayi ch'a'o'akan Dios

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Akxni laka tijcha ixtat'ajun, pumatam juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, wa t'anch'unch'a k'ap'ina'a akt'a'anan.

⁵⁸ An Jesús alhtaylh:

—An zorrajnin talhit'ajuni ixcha'ak'an, chi an ts'o'on talhit'ajuni ixpamaj'ank'an. Pero kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak jantu inta ikmast'ak'ay ki'a'tsulh.

⁵⁹ Chi pumatam jumpalay:

—Ak'inch'a'o'acha.

Yucha juniy:

—Jamach'alhkat, kachajcha p'ulhnaj ikti'an maknunu an kimpay.

⁶⁰ An Jesús juniy:

—K'amak'awcha, kachajcha tamaknulhi ixjaninink'an an janinin, uxint'i k'ap'inchicha lhichiwiniiy an ixchiwinti Dios.

⁶¹ Chi pumatam wachu najun:

—Akch'a'o'ayani, Jamach'alhkat, pero kachajcha p'ulhnaj ikti'an jamak'atsaanini an yu ta ijkalhila'ts'in an la kincha'a'.

⁶² An Jesús juniy:

—Jantu xamati li akxni ma'lhts'anch'apatacha yu kapupuja an t'un la ix'a'lhch'acha kalaka'alh, yu chuncha lay, jantu lhitapalayi an la ixlich'alhkat Dios.

An Jesús jamala'achalh ixpumat'utump'uxamkaw'k'an (70) lapanakni

10 Ixli'astan an Jesús pumat'utump'uxamkaw^a lapanakni jasakxtupalh, chi jala'mala'achalhcha ixlipumat'uyunk'an p'ulhnaj, ta lakachux an la'acha'anaxni chi tanlayjcha tan xpast'ak'a li ka'ana'. ² Ixjajuniy:

—Lhuwi an tapatsat walh chi jantu ixluwk'ani an yu tatapatsay, xliyu k'at'ap'ayninit'iti an yu jamanawin an tapatsat li kajamakmilh aliy yu katatapatsalh. ³ Uxitnan k'ap'inch'i'itcha, k'ats'ayatcha li kit'in klamak'anaw tacha borregojnin ixtan'ajni tan wanaj lhuw tat'ajun ma'tilin. ⁴ Jant'u k'alhip'it'iti mintumink'an chi mibolsajk'an chi miwarachijk'an, chi jantu xamati k'at'ilhima't'ijlat'it k'at'ila'axa'alat'it laka tij. ⁵ Wa tanchuncha k'ach'ip'ina'it laka cha'a p'ulhcha k'anawna'it: “Oxicha jatawlhnati ka'alilh ani laka cha'a.”

⁶ Chi li xamati ancha wilh yu la'a'iy an oxi jatawlhnat, an mi jama'oxintik'an la ixjatsukunticha katsukuya', pero li jantu, jantu tu'u kati'alilh yu oxi tu'u ancha. ⁷ Wa anchacha k'at'awla'it t'an ch'ip'inat laka cha'a'. Jant'u k'at'alak'ap'axats'uk'ut'iti laka cha'a',

^a **10:1** Tanlay laka jalhiki tan ts'o'muk'akanta lhigriego ani chiwinti najunta li pumat'utump'uxamkaw't'uy (72).

ancha k'awayna'it chi k'a'ot'a'it yu xt'a'nik'angat'it. Mu yu tapatsay t'acha'ani li kamapalhnikalh. ⁸Wa tanchuncha la'acha'an ch'ip'inat li la'a'ik'angat, k'a'ut'iti yu xt'a'nik'angat'it. ⁹Chi k'ajak'uch'ut'iti yu ancha ta'alín ta'an'anín, k'aja'una'it: “Waniycha tala'chintan an ixlich'alhkat Dios.” ¹⁰Pero wa tanchuncha la'acha'an ch'ip'inat'it t'an jant'u la'a'ik'angat'it, akxni t'awnatcha laka calle k'aja'una'it: ¹¹“Masi wa xapo'xmicha amila'acha'ank'an iklakch'ank'alhap'uxkanaw, mu jant'u oxi t'ach'a an layat. Pero klamak'atsaaniyaw, an ixlich'alhkat Dios waniycha tala'chintan.”

¹²'Kit'in klajunaw akxni kachinacha panch'e'ex, anchunu la'acha'an yu jantu tala'a'iyán, palay kala'a'iya lhima'alh'ajna, walh jantu an la'acha'an Sodoma.

La'acha'an yu palay katama'alh'ajnana'

(Mt. 11:20-24)

¹³¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Corazín! ¡K'ap'ulhik'ats'aya'a la'acha'an Betsaida! Li an la'acha'an Tiro chi an la'acha'an Sidoni chuncha ixlaktapasalh tacha an laj'oxi tanlhun laktapasalh t'an wilat'it, ma'anchacha ixtaja'asmatnalh yu'uncha. Ixtala'la'ch'ilhi laklhwat'aka ixla'ch'itk'an chi ixtalaktawilhi laka lkh'ak'a. ¹⁴Xliyu li akxni kachinacha panch'e'ex kanawkana tanchuncha ka'ana atamj atamj, uxitnan p'alay k'ama'alh'ajnana'it, an la'acha'an Tiro chi Sidón jantu. ¹⁵Chi uxint'i la'acha'an Capernaúm, ¿na'uncha li sta lakt'iyancha k'ach'ixk'ana'a? Jantu, uxint'i k'ama'alht'a'uk'ana'a laka lhinin.

¹⁶'Yu ta'asmatniyan, kit'ini ki'asmatniy, chi yu jantu ta'asmatniyan, kit'ini jantu ki'asmatniy. Chi yu kila'amaj'an yucha an yu kimakminta la'amaj'an.

Akxni tamincho'ochalhcha an ixt'utump'uxamkawt'uyk'an lapanakni

¹⁷An ixt'utump'uxamkawt'uyk'an lapanakni sawalhcha ixtalaj'achani akxni tatasp'itcho'ochalhcha, tajuniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, masi an lakmakxkay'un kinta'asmatniyani akxni ijkalaj'aymayaw la minta'a'ut.

¹⁸Yucha jajuniy:

—Kit'in kla'ts'ini an Satanás akxni wa tacha jamakalipnicha patajulh an lakt'iyán. ¹⁹Uxitnan kla'ilhtuyawi li layi k'ajap'ut'ayaya'it an tsapulín chi an kululhnin, chi wa tuchicha ixmakxkayaxtu an xapay makxkay'un, pero jantu lay ta katita'ilhtun. ²⁰Peró jantu xliyu k'alhilaj'ach'ant'it li ta'asmatniyan an lakmakxkay'un, k'alaj'ach'ant'it li aminta'a'utk'an ts'o'muk'akantacha awint'i lakt'iyán.

An Jesús achan

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹Wa akxni an Jesús achalhcha, yucha an ixTakuwin Dioscha chuncha ilhtulh, najun:

—KimPay, uxint'i ayk'at'i, Jamach'alhkatk'at'i lakt'iyán chi lakaat'un, uxint'i ilht'u li jantu katalhimacha'xalhi an tanlhun an yu sawalhcha tajalakpastaknan tanajun chi an yu sawalhcha lay talhimacha'xay tanajun, yu'uncha an yu tajakilhpatinijk'atsayi ja'ilht'u li katalhimacha'xalh. Chuni, kimPay, uxint'ich'a ch'unch'a oxi lhi'ach'anin.

²²'Chux an tanlhun kima'axta'ni'olhi an KimPay. Chi jantu xamati kimispay tichini kit'incha, wa yucha an KimPay. Chi an KimPay wachu jantu xamati mispay tichini yuchacha, wa kit'ini ikmispay chi yu ijkamamispaniputun.

²³Jala'ancho'olhcha an ixt'alhtanan an Jesús jajuniy tan wa ixpu'akstuk'an:

—Oxi para yu'uncha an yu tala'ts'in t'ach'a an la'ts'inat'it, ²⁴mu ixluwk'an yu an ixtalhichiwiníy ixchiwinti Dios chi an rejnini ixtala'ts'imputun t'ach'a an la'ts'inat'it, pero jantu tala'ts'ilh, chi ixta'asmatputuni an yu asmat'at'it, pero jantu ta'asmat'li.

Oxi lapanak de Samaria

²⁵Wa chuncha pumatam yu la'mispay lhamap'a'sin tayalh lhila'ts'intanuycha an Jesús, juniy:

—Maestro, ¿tisuncha ak'ilhtulh para li akixta'nikalhi yu jantu a'tam min'ojoy jatsukunti?

²⁶ An Jesús juniy:

—¿Tasicha ts'o'kanta an laka lhamap'a'sin? ¿T'asich'a p'una'un?

²⁷ An xamaestro lhamap'a'sin najun:

—”K'amap'ayniya'a amijamach'alhkat Dios, chux la mijalhunut, chux la mintakuwin, chux la mintachaput chi chux la mijatapast'ak'at. Chi k'amap'ayniya'a mint'alapanak t'ach'a map'aynik'an mi'akstu.”

²⁸ An Jesús juniy:

—Oxicha t'ach'a an ja'alht'ayan, wa k'a'ilht'ucha, walh k'alhits'uk'uya'a an jatsukunti.

²⁹ Pero yucha jantu tu'u lhitamaxaniputulh, jumpalayi an Jesús:

—¿Chi tisiyuchacha kint'alapanaki?

³⁰ An Jesús juniy:

—Pumatam lapanak tajuminchalh la'acha'an Jerusalén ixti'an la'acha'an Jericó. Walh tapaxto'lhi ja'alhawnan wanaj tamaxtuni'olhi ixtanlhun. Stakcha talakasamalh wanajcha ixtama'nit'ajun chi ixli'astan tamakawlhcha, ta'alhcha. ³¹ Walh o'palaj chuncha lhila'cha'alh pumatam sacerdote ancha ixpula'pust'ajun, wa sa' a'la'ts'imay, wakcha alh. ³² Wanajcha chun pumatam lapanak levita, ancha pula'puspalh, sa'cha a'la'ts'imay wachu, chi wakcha alh.

³³ Pero pumatam lapanak jamacha'a Samaria yu ancha ixla'pust'ajun la'ts'incha, pus la'alh chi mapayniycha. ³⁴ La'cha'alhcha, chi muk'anilhcha asayte chi alcolhi an tan ixlajk'atsanini chi la'apach'inilhcha laka la'ch'it. Ixli'astan ch'ixmuk'alhcha la ixjatapakxat yu ixpulhi'anta ixlaktanlhun, lhi'alhcha tan laka cha'a', chi lhistaklhicha. ³⁵ Tunkunchalh, an lapanak de Samaria makutulh a'xt'uy ixtumin chi xta'nilhcha an yu jamacha'a', mu yucha taylhi'alhi ixjalhtanti, juniy: “K'alhist'akt'ika ani lapanak, chi tani chunchacha ali k'alhits'an'aya'a mintumin akmapusp'itnicho'oyani akxni aktasp'itcho'oyanta.” ³⁶ Ani ixt'utunk'an lapanakni, ¿tisiyuch'ach'a lhiwilay li ixt'alapanak sawalhi an yu tapaxto'lhi ja'alhawanani?

³⁷ An la'mispay lhamap'a'sin najun:

—Yucha an yu mapaynilh.

Pus an Jesús juniy:

—K'ap'inchicha, wachucha chuni k'ak'i'ilht'u.

An Jesús la'pixiyalhnalh an Marta chi an María

³⁸An Jesús taylhi'alhi ixtij, walh akxni cha'alh lakatam la'acha'an, pumatam t'aku junkan Marta aylhi'alh la ixcha'a'. ³⁹Ixlit'ajun pumatam ixp'isa'a an Marta, María ixjunkan. An María yucha sa'cha tawilh la ixjach'aja an Jesús, chi ix'alha'asmat'acha. ⁴⁰Pero an Marta wa yuchacha ixlatapastaknan li lhuwi ixlilat, pus stalh la'alhi an Jesús, juniy:

—Jamach'alhkat, ¿jant'u t'ani na'un masi an kimp'isa'a jantu kint'a'ilhtuyi an kilhilat? K'a'unka li aki'a'tayjulh.

⁴¹An Jesús alhtaylh juniy:

—Marta, Marta, sawalhh'a lhak'ap'up'ini li wanajcha lhuwi amintapatsat, ch'i jant'uch'a lay sa' t'awlay. ⁴²Pero wa la'atami yu lhitapalay kalhakapu'ankalh, an María sakxtulhcha yu palay oxi chi jantu xamati katimaxtunilh.

An Jesús jamasuniy tani lhitapaynikancha

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 A'tamchacha akxni ixtapaynit'ajun an Jesús tanchun, akxni tapayni'olhcha, pumatam ixt'alhtana juniy:

—Jamach'alhkat, akilamasuniwi tani lhitapaynikancha, tacha an Juan jamasunilh wachu an ixt'alhtanan.

²Pus jajuniy:

—Akxni t'ap'ayniyat k'anawna'it:

KimPay, uxint'i yu wilhchi lakt'iyán,
aminta'a'ut stalan'a kala'ts'inkalh.

[Kamakachilhi amilhich'alhkat.]

³Akilaxta'niwi yu ak'uw chaway, yu lhilhiy ikma'lhtask'iniyaw.

⁴Chi akilamala'mixiniwi kintala'alhink'an,
mu kitnan wachu ijkamala'mixiniyaw yu jantu oxi tu'u
kinta'ilhtuniyan.

Chi jantu akilamakajuwi li akintalhila'ts'intanukan,
[akilama'alhtaxtuwi tan jantu oxi.]

⁵Chi jajumpalay:

—Kanajuw xapumatam yu uxitnan lhit'ajun pumatam ix'amigo, chi akxni jaytatnancha kala'alh la ixcha'a kajunilh: “Amigo, ak'imach'inin a'xt'utu pan, ⁶mu kila'chilh pumatam ki'amigojo an la kincha'a, ma'ati mintachalh, chi jantu tu'u yu akt'a'ulh.” ⁷O'sliyani li kachiwijtalakxtunikana kajunkana: “Jant'u ak'ima'ach'ap'u, laklhchajuycha an maticha chi an kijas'at'an chi kit'in iklakma'ojocha, jantucha layi akti'ostayalh para akxta'nin tu'u.” ⁸Kit'in klajunaw masi li jantu ka'ix'ostayalh para li ka'ixta'nilh tu'u yu ma'lhtask'ininy, mu li yucha ix'amigo, o'sliyani ka'ostayaya chi kaxta'niya yu sk'ininy li lhima'achapuy. ⁹Xliyu kit'in klalhijunaw: K'ask'int'it, walh k'axt'a'nik'ana'it'it, k'ap'uxk'a'ut'it, walh k'ala'ch'ip'ina'it, chi k'ach'iwinint'it, walh k'amat'i'anik'ana'it. ¹⁰Mu wa tichicha yu sk'in, xta'nikan, chi yu puxkajuy, la'cha'an, chi yu chiwiniy, mati'anikan.

¹¹¿Chu sna xamati yu uxitnan yu xapay, kaxta'nilh tsapulh xas'at'a akxni sk'ininy jatanti? ¹²¿U kaxta'nilh la'atam kululh akxni sk'ininy la'atam ja'axwat? ¹³Pero masi uxitnan ay unt'at'it layi jaxt'a'niyat yu laj'oxi tanlhun amijas'at'ank'an, ipus aminPayk'an yu wilhchalh lakt'iyen, palaycha kajaxta'niya yu task'ininy an Stalan'a ixTakuwin!

An Jesús ixtajuniy ma makxkay'uni ixt'atapatsay

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴An Jesús a'tamchacha ixtamakxtunit'ajun la'atam makxkay'un pumatam lapanak, an makxkay'un jantucha ixmakawniya li kachiwinilh an lapanak. Pero akxni tamakxtulhcha an Jesús an makxkay'un la ixlakatunaj an lapanak, tsukulhcha chiwiniy. Pus an yu tala'ts'in ixtalhi'a'niycha. ¹⁵Pero an ali'in ixtanajun:

—Ani lapanak yucha an Beelzebú xajefe an lakmakxkay'uni t'atapatsay para li lay kajatamakxtulh an lakmakxkay'un.

¹⁶Chi an ali'in ixtajuniy ma kajamasunilh tu'u an lakt'iyen, ixtalhila'ts'intanuycha an Jesús. ¹⁷Pero yucha ixjak'atsaniya an ixjatapast'ak'atk'an, jajuniy:

—Wa tuchicha lhich'alhkat li wa lapu'aykan talakt'ilhiy, chi tan wilakalh laka cha'a li wa la'aykan talakt'ilhitawlhkan.

¹⁸ Chi li wachu an Satanás wa ix'akstucha t'ala'aykan, ¿tasucha kalhich'alhkatnajtsukuya'a?, mu uxitnan nawnat li Beelzebuju ki'ilhtuy li lay ajkatamakxtulh an lakmakxkay'un. ¹⁹ Pus li kit'in Beelzebuju ikpak'uch'unun, an yu tach'a'o'ayan, ¿tisiyuchacha tapak'uch'ununi? Yu'unchacha katajunan li sawalh u jantu t'ach'a an nawnat'it. ²⁰ Li la ixmakni Diosi ijkatamakxtuy an lakmakxkay'un, tasuycha li an ixlich'alhkat Dios tala'chintancha.

²¹ 'Aknxi xamati lapanak yu jalhistaknan la ixcha'a li k'ut'ilh chi oxi lhit'ajun ixpat'alan, lhitala'si yu laklhit'ajun la ixcha'a'. ²² Pero li xamati yu palay k'ut'ilh kala'cha'alh, chi kalhajalh, kamaxtuniya an ixpat'alan yu ixputa'a'tayjuy chi chux an ixlaktanlhun, yuchacha kamala'pitsiya'.

²³ 'Yu jantu kint'a'an, kint'alaxkajiy. Chi yu jantu kint'ama'ayxt'o'a wa laktilha.

Yu tasp'itcho'oyachalh makxkay'un

(Mt. 12:43-45)

²⁴ 'Aknxi an makxkay'un makajuncha an lapanak, wa lakalaxixnicha puxkawlhitsukuy tan katawilh, chi li jantu la'cha'an, najun: "Ak'ancho'oya la kincha'a tan iktaxtuchalh." ²⁵ Chi akxni cha'ancho'oycha, li wa sp'uyjcha jalakp'alhnankanta chi jamalht'ak'anankanta, ²⁶ ancha jat'ala'iniy ixpumatumjunk'an yu palay wa tani talaycha lakmakxkay'un masi jantu yucha. Pus tatanuycha, anchacha tatawlay, ixli'astan anchunu lapanak palaycha wa tani laycha walh masi jantu tukancha akxni wa ixlip'ulhnaj.

Oxi li asmatkan ixchiwinti Dios

²⁷ Chunchaka ixnawt'ajun an Jesús, pumatam t'aku an tan lhilhuw ixlakyakalh, p'ascha juniy:

—Oxi para yucha an t'aku yu mala'awnin chi mats'ik'in.

²⁸ Yucha alhtaylh juniy:

—Kit'in iknajun palay oxi para yu'uncha an yu ta'asmat'a ixchiwinti Dios chi takiklaka'iy.

Talakask'in tu'u kajamasunikalh an yu jantu tajakiklaka'inin

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Chi mu ali ixcha'ant'awkan, tsukulhcha jajuniy:

—An lapanakni yu chaway ani tat'ajun jantu tajakiklaka'inin, task'in li tu'u kajamasunikalh, pero jantucha tu'u katijamasunikalh, wa yucha an tacha putapasalhcha Jonás. ³⁰ Mu an Jonás yucha japumak'atsaanikalh an jamacha'an Nínive li Diosi ixmak'anta. Kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak wachu chuni ajkapumak'atsaanij an lapanakni yu chaway tat'ajun. ³¹ An xareina xalakaat'un Sabá wachu ayxtami kajat'a'ostayaya an yu chaway tat'ajun akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios, chi kanawna li yu chaway t'awkani jantu ja'asmatnankan, mu yucha ma'ati minchalh akxni ki'alha'asmatchilh ixjatapast'ak'at an Salomón. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Salomón jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it.

³² An jamacha'an Nínive wa ayxtami katat'a'ostayaya an lapanakni an yu chawayka tat'ajun akxni kala'puskana la ix'ukxlakapu Dios. Chi yu'uncha katanawna li an yu chaway tat'ajun jantu k'is taja'asmatnamputun, mu yu'uncha an jamacha'an Nínive, taja'asmatnalhi akxni jalhixa'alalh ixchiwinti Dios an Jonás. Chi uxitnan masi aniya t'a'aklat'awnat'it yu palay xa'ay, an Jonás jantu, ch'unch'a jant'u k'iklak'a'iyat'it.

Xapumaklhku lakatunaj

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ 'Jantu xamati makilhnuuy la'atam pumaklhku chi kamats'e'lhicha, u ka'a't'alh'ulalhcha laka cajón. Apalij talhmancha muk'ay para li yu tanuyachalh kala'ts'ilhcha an jatapulhkunu'.

³⁴ An la'chulh yucha xamaklhku an lakatunaj. Li amila'chulh oxi, chux amilakatunaj lhit'aw'ojoyi jatapulhkunu'. Pero li jantu oxi amila'chulh, wachu chuxi amilakatunaj lakaputs'isni t'ajun.

³⁵ K'alhak'ap'up'i, o'palaj an yu mapulhkuniyan jatats'isni. ³⁶ Li chux la milakatunajch'a lhit'aw'o'oy an jatapulhkunu, li jant'uch'a k'is int'a lhit'a'un yu jatats'isni, chuxcha katapulhku'oya', tacha akxni la'atam pumaklhku mapulhkuniyan la ixjatapulhkunu'.

**An Jesús ja'alhtasuy an fariseojnin
chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin**

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Akxni chiwin'olhcha an Jesús, pumatam fariseo aylhi'alh la ixcha'a', ma kat'a'alh lakwayna'. Pus tanuchalhcha an laka cha'a an Jesús, sa'cha tawilh tan yalh mesa. ³⁸ Chi mu an Jesús jantu p'ulhnajcha ma'ch'a'alhi para li kawaynacha, tacha ancha ixtalamalaniy an judiojnin, pus an fariseo ixli'a'niycha. ³⁹ Pero an Jesús juniy:

—Uxitnan an fariseojnin la'ma'ach'a'ayat'iti an vaso chi an pulatoj, pero mimpulaknik'an uxitnan wa stakcha tapu'a'tsamtni yu wa alhawt'atcha chi yu jantu oxi tanlhun. ⁴⁰ ¡Tontojnin! ¿An yu ilhtulh lhima'spa, chu jantu wachu yu ilhtulh yu lhípulakni? ⁴¹ Palay oxi k'ajaxt'a'nit an jakilhpatinin yu lhit'awnat'it, chuncha chuxi stalan'a k'a'un'oya'it.

⁴² Pero, ¡payni'incha uxitnani fariseojnin! Ma'axt'a'atcha midiezmojk'an an xax'oy menta chi an laksun mijach'itink'an chi chux milhala'oxink'an, tacha najunta la kilhamap'a'sink'an, pero jant'u lhak'ap'up'inat'iti an oxi lanti chi an ixjamapayninti Dios. Oxich'a li ma'axt'a'niyatcha midiezmojk'an an Dios, pero jant'u k'alhik'apmaj'ant'iti an ali'.

⁴³ ¡Payni'incha uxitnani fariseojnin! Sawalhch'a lakt'awlh'p'ut'unat'iti an laka lakcha'a tan an ta'ayxt'o'aw tan lhitapalay putawlan, chi lak'ask'inat'iti li an lapanakni sawalhcha katalhiwilan, li katala'axa'alani an laka laktij.

⁴⁴ ¡Payni'incha uxitnan wa t'a'ukxp'ut'uyunumat'it! Wa tacha wa tan jantucha tasuy tan lak'aknukan, an lapanakni taputayayancha walh jantu tak'atsay.

⁴⁵ Pumatam an xamaestrojnin lhamap'a'sin alhtaylh juniy:

—Maestro, t'ach'a ani na'un wachucha kilalhilakajunawi kitnan.

⁴⁶ Pus an Jesús najun:

—¡Payni'incha uxitnan wachu'u xamaestrojnin lhamap'a'sin! Jamak'uk'ayat'iti an lapanakni yu ts'ink'i lhi'ankan, pero uxitnan masi wa laka ma'atamcha mink'its'ilimakak'an k'ap'uch'ap'achi'it, jant'u ilht'up'ut'unat'it.

⁴⁷ 'iPayni'incha uxitnan! Jala'la'oxiniyatcha an tan talak'aknunun an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, yu tama'nilh amilakpaynink'an. ⁴⁸ Ch'unch'ach'a p'ulhimalaksuyat'it li oxi lhiwilayat'it an yu ta'ilhtulh amilakpaynink'an, mu yu'uncha tama'nilh, chi uxitnan jala'la'oxiniyatcha an tan ta'aknunun.

⁴⁹ Xliyu wachu an Dios nawlhi la ixjatapast'ak'at: "Ajkamak'aniya yu katalhichiwinina an kinchiwinti chi yu katanawna yu katapasaya', walh chi ali'in kajama'nikana chi an ali'in kajamama'alh'ajnikana'."

⁵⁰ Pus an lapanakni yu chaway tat'ajun, an Dios kajalhich'iya an ixjak'alhnik'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, tacha an tamaj'alh, sta akxni ilhtukanchalh an lakamunulhpa'. ⁵¹ Sta akxni an maj'anchalh ixjak'alhni an Abel, sta akxni an maj'alh ixjak'alhni an Zacarías, yu ma'nikalh la ixpujan tan yalh tan ma'axta'kan lha'ulan chi laka tajtan. Xliyu iklalhijunaw kit'in, an Dios kajalhich'iya an yu chaway tat'ajun ixlakatak'an an yu jama'nikalh.

⁵² 'iPayni'incha uxitnan xamaestrojnin lhamap'a'sin! Uxitnani a'ch'ap'at'at'it an xayave jalakpastaknat, pero jant'u t'anuyat'it chi jant'u jamak'awniyat'iti katatanulh an yu tatanuputun.

⁵³ Akxni an Jesús taxtulhcha ancha, an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin, sawalhcha talhila'talh'amalh, pus tsukulhcha talhisakmiy lhuw tanlhuni an Jesús, ⁵⁴ para li tu'ucha kanawlh yu laycha katapu'alhtasulh.

Ixlamaskajank'an fariseojnin

12 Wa chuncha, wanajcha la'alhuw mil lapanakni ixta'ayxto'nun wa ixtalapa'ucho'oycha. Pus an Jesús tsukulhcha jaxa'alay p'ulhnaja an ixt'alhtanan, jajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'iti li jantu katamatsaman an ixlamaskajank'an an fariseojnin, mu yu'uncha wa taja'o'xcho'onun. ² Chi mu wa tuchicha yu jantu k'atsakan, kak'atsakana', chi yu wa la'asa', wachu kak'atsakana'. ³ Xliyu wa tuchicha tu'u nawt'at tan lakaputs'isni, an tan putunkuwa ka'asmatkana'; chi yu nawt'at'iti wa la'asa' chi tan lalkhchajuy maticha, kalhit'asakana sta la ixlaj'a'sti an cha'a'.

Tichini yu katalhamnikalhcha

(Mt. 10:26-31)

⁴Pero kit'in klajunawi, ki'amigojnin:

—Jant'u k'ajat'alhamnit'iti an yu tama'niy lakatunaj, mu ixli'astan jantucha lay ali tu'u ta'ilhtuy. ⁵Aklajunawi kit'in tichini yu k'at'alhamnit'itcha: Yuch'a k'at'alhamnit'it an yu lay maxtuy jatsukunti, chi ixli'astan layi kamak'ampalan laka la'nin. Yucha chun, yucha yu klajunaw k'at'alhamnit'it.

⁶'¿Chu jantu

la'akisi lakt'ikt'i ts'o'on wa a'xt'uy lakt'ikt'i tumin? Walh masi chuncha, an Dios jantu tu'u yu wa kajakapmaj'alhcha an ts'o'on.

⁷Pus uxitnan masi wa mi'aychak'an chuxi put'e'e'okanta. Jant'u k'alakt'alhanant'it, palay lhit'ap'alat'it, walh jantu masi lhuw ts'o'on.

K'alhich'iwiniy an ixchiwinti Jesucristo la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸'Chi iklajunaw, watichicha yu kajajuna an lapanakni li kimispay, kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak wachu ajkuna li ikmispayi la ix'ukxlakapuk'an an ix'angelhnnin an Dios. ⁹Pero yu najuni li jantu kimispay la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni, wachu jantu katimispakalhi la ix'ukxlakapuk'an an ix'angelhnnin an Dios.

¹⁰'Wa tichicha yu wa aya kilhichiwiniy kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak kamala'mixinikana', pero yu wa aya lhichiwiniy an Stalan'a ixTakuwin Dios jantu katimala'mixinikalh.

¹¹'Aknxi lhip'ink'angat laka lakcha'a tan ta'ayxt'o'aw u la ix'ukxlakapuk'an an jueznin chi an jamach'alhkatni, jant'u k'alhak'ap'up'it'iti tanischa u tuchini k'aja'alht'ayanana'itcha, u t'ani k'anawna'itcha. ¹²Mu an Stalan'a ixTakuwin Dios yucha katajunan tani k'anawna'itcha akxni k'ach'iwinina'it.

An jamatuminin yu wa jakilhpatinin talhijuntaxtuy

¹³ Pumatam lapanak an tan lhilhuw ixlakyakalh juniy an Jesús:
—Maestro, k'a'un an kint'ala'ajun li akint'alamapitsilhi an yu
kintamakawnin kimpayk'an.

¹⁴ Pero an Jesús alhtaylh:
—¿Tisiyuchacha kilhka'ulata kilhijuez u li lay aklamala'pitsiniw
tu'u'u?

¹⁵ Chi jajuniy:
—K'ajalajk'atsanant'iti an la ixlitsukuputunka lhuw tanlhun, mu
jantu yu xt'a'a jatsukunti.

¹⁶ Chi jajumpalh la'atam pulhamacha'xan, jajuniy:
—Pumatam lapanak jamatumin lhuwi ma'alalal yu ixch'anta
la ixlakaat'un. ¹⁷ Chi sa'cha ixjatapastaknan, ixnajun: ¿Tasucha
aklhitalaya li jantucha inta aktima'alh an yu ikma'alalhi? ¹⁸ Chi
najun: “Chunchuniycha ak'ilhtuya', aklakt'ilhiya an tan ijkama'anan
chi yu palaycha ayi akyawya', anchacha akma'a'oya an yu ikma'alay
chi chux an kilaktanlhun. ¹⁹ Chi ajkunkanacha ki'akstu: Amigo,
lhuwcha mintanlhun ma'at'a, para la'alhuwcha k'ata, k'asa'ch'a
t'a'ulh, k'awaycha, k'a'ott'icha, chi k'ama'an'ach'at'icha.” ²⁰ Pero an
Dios juniy: “Tonto, chawaycha ani jatats'isni k'ama'ats'an'ach'o'oya'a
amijatsukunti. ¿Tisiyuchacha ix'anu kajuna'a an yu ma'at'a?”
²¹ Chuncha putapasay an lapanak yu wa lhuwcha ma'ayxt'o'a
ixtumin, pero la ix'ukxlakapu Dios wa jakilhpatini'.

Lhuw ixlitsukuputunka tanlhun

(Mt. 6:25-34)

²² Ixli'astan jajuniy an ixt'alhtanan an Jesús:
—Xliyu iklahijunaw: Jant'u k'alhak'ap'up'it'iti amijatsukuntik'an,
ch'i t'uch'ini k'a'uya'itcha, ch'i t'uch'ini k'ala'ch'iya'itcha la
milakatunajk'an. ²³ Mu an jatsukunti palay lhitapalay, an wayt
jantu, chi an lakatunaj wachu palay lhitapalay, an la'ch'it
jantu. ²⁴ K'ajala'ts'int'it an pa'an, yu'uncha jantu tach'an chi
jantu tajax'anan, chi jantu tu'u talhit'ajun ixmulht'a'ak'an tan
katama'alh ixjax'antik'an, walh an Dios jamaway. ¿Ch'u jant'u p'alay

lhít'ap'alat'iti uxitnan chi an ts'o'on jantu? ²⁵ Chi masi sawalhch'a k'ajat'ap'ast'aknant'it, ¿tisiyuchacha lay k'is kalhimo'slaya ixta'ayati? ²⁶ Pus mu li jant'u layi ilht'uyat masi wa lakat'ikt'icha tu'u, ¿t'asu li lhak'ap'up'inatcha an ali tanlhuni?

²⁷ 'K'ajala'ts'int'it an xanti tacha tata'ayay, yu'uncha jantu tatapatsay, chi jantu tasiwnin, walh an Salomón jantu a'tami chuncha oxi mala'ch'inilh tacha an xanti, masi yucha lhuwi ixlaklhít'ajun yu oxi ixlaktanlhun. ²⁸ Chi li an Dios chuncha jamala'ch'iniy an jach'itin an tan wa jalhi'aycha tala'ajunta, chi lhiy jala'xawapalhkancha, ¿pus tasu li uxitnan jantu palaycha oxi katamala'ch'iniyani? ¡Wa jant'u t'uk'ancha k'iklak'a'iyat! ²⁹ Klajunawcha, uxitnan jant'u k'alhak'ap'up'it'iti t'uch'ini k'a'uya'itcha u t'uch'ini k'a'ot'a'itcha, t'uch'a k'alhak'ap'up'it. ³⁰ Mu yu chuncha talay yu'uncha an lapanakni yu jantu tamispay Dios, pero uxitnan aminPayk'an k'atsaycha li ma'lht'ask'iniyat'iti an tanlhun. ³¹ Wa k'ap'uxk'a'utcha an ixlich'alhkat Dios, walh chux an ali tanlhun wa katat'axta'niyancha.

Laj'oxi tanlhun yu jantu min'ojoy

(Mt. 6:19-21)

³² 'Jant'u k'alakt'alhanant'iti masi jantu milhuwk'ani, kiborregojnin, mu amimPayk'an kataxta'niyani an lhich'alhkat. ³³ K'ast'at'iti yu lhít'awnat'it, chi an tumin k'ajamala'p'its'initcha an jakilhpatinin, chuncha tachanu lak'ilht'utawnatcha bolsa yu jantu laj'at'ilin, yu laj'oxi mintanlhunk'an yu jantu min'ojoy an lakt'iyán, tan jantu lay cha'an an ja'alhawna chi an xatsapulh tu'u yu kalaj'ats'ilh. ³⁴ Mu t'anch'unch'a yu k'alhits'uk'uya'it laj'oxi mintanlhunk'an, wachu ani katsukuya amijalhunutk'an.

Ma'tsuku yu jalhistaknan

³⁵ 'Lhilhiji k'ala'asijt'it, ch'i k'alakmap'ulhk'ut'iti an pumaklhku. ³⁶ Tacha an ma'tsukunin yu tapakxan'iy ixpatronk'an akxni alh ma'wayna tan tama'xto'kani k'alat'it, para li tacha kachina chi kachiwinina k'amat'i'aniya'itcha. ³⁷ Oxi para yu'uncha an ma'tsukunin li akxni kachina an ixpatronk'an, takujta kajala'chimpulaya'. Yucha klajunaw o'sliyancha li kaja'ulaya laka mesa, chi kajamuniyacha

apalij yucha yu kata'uya'. ³⁸ Anchunu ma'tsukunin oxi para yu'uncha li takujta wa ta wanancha kachina an ixpatronk'an, jaytatnan u wats'isin. ³⁹ K'ak'ats'at'iti ani: Li xamati lapanak, kak'atsaalhi tuchi panch'e'excha kacha'ana ja'alhawna la ixcha'a, jantu katimakawnilhi li katanuchalh an ja'alhawna'. ⁴⁰ Pus uxitnan wach'u k'ala'asij'tit, mu an isTs'alh Lapanak kamina akxni jant'u lhiwilayat'it li lay kamilh.

Yu oxi ma'tsuku chi yu jantu

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Wa chuncha an Pedro juniy:

—Jamach'alhkat, ¿ani pulhamacha'xan na'un wa para kitnan u para lhichux?

⁴² An Jesús najun:

—A ma'tsuku yu jalajk'atsanan chi yu oxi jalhistaknan la ixcha'a ixpatrón, yuchacha kamalhistaknikana an cha'a, chi yuchacha kajaxta'niya yu kata'uya an ali'in ixt'ama'tsukunin akxni katalakwaynacha. ⁴³ Sawalhcha oxi anchunu ma'tsuku li akxni kachina an ixpatrón, oxi tapatsat'ajun. ⁴⁴ Yucha klajunaw li an ixpatrón o'sliyancha li kamalhistakni'oya an ixtanlhun. ⁴⁵ Pero li anchunu ma'tsuku kapastaklhi, kanawlh: “Jantu so'oyo katimilh an kinpatrón”. Chi kajalaksamalhcha an ali'in ixt'ama'tsukunin, an t'akunin chi lapanakni, chi kawaylhcha chi ka'otlhicha yu otputun chi wa kat'a'ap'alhcha. ⁴⁶ An ixpatrón anchunu ma'tsuku, kamina akxni jantu s'alaj wilh chi akxni jantu k'atsay tuchi panch'e'excha. Chi an ixpatrón ay lhima'alh'ajna kaxta'niya', kajat'amak'ana an yu jantu tajakiklaka'inin.

⁴⁷ Pus anchunu ma'tsuku mu li ixk'atsaycha li tani lhi'achaniycha an ixpatrón, walh chi li jantu mala'asijnilh chi jantu chuni ilhtulh tacha an ixjunkanta, kastak ayna'kana'. ⁴⁸ Pero yu jantu ixk'atsay chi li xliyucha lhi'ilhtulh yu lay kalhimama'alh'ajnikalh, wa ixlak'anti ka'ayna'kana'. Yu lhuwi ixta'nikanta, wachu lhuwi kask'inikana', chi yu palay lhuwi ixmalhistaknikanta, palay lhuw wachu kask'inikana'.

An Jesús pula'aykan

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ Kit'in wa tacha wa ikmintacha mama'tayana jikmi an lakamunulhpa'. Chi, jiknajun wa laycha li kama'taylhcha!
⁵⁰ Akla'pusa tan alhp'as akilhila'ts'intanukana laka lhima'alh'ajna, chi sawalhcha ikma'alh'ajnan sta wa akxni chunchacha katapasaya'.
⁵¹ ¿Ch'u nawnatcha li ikminta, sawalhcha lhi'acha katawlhkana ani lakaat'un? Jantu, kit'in klajunaw kala'aykana'.
⁵² Chaway ati'anta, tan lhipumakisi wilakalh, katala'apitsikana'. An ixpumat'utuk'an katar'ala'aya an ixt'uyunk'an chi an ixt'uyunk'an katar'ala'aya an ixt'utunk'an.
⁵³ An xapay kat'ala'aya an ists'alh, chi an ts'alh kat'ala'aya an ixpay; chi an xanati kat'ala'aya an istsi', chi an jatsi kat'ala'aya an ixnati; chi an xaput'icha'o'olh kat'ala'aya an ixput'i, chi an xaput'i kat'ala'aya an ixput'icha'o'olh.

Tani lhik'atsakanha tuchini laktapasaycha an laka panch'e'ex

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Chi tacha an ts'anana ixlakyakalh jajumpalay an Jesús:
 —Akxni la'ts'inat tak'ut'achalh jataputs'i an tan ta'aknuyachalh wilhchan nawnat: “Kamina an xkan”, walh chi min sawalh.
⁵⁵ Chi akxni minachalh un lhitalaktsin, nawnat: “Lhi'ichi kajuna'.” Chi chuncha jun sawalh.
⁵⁶ ¿Wa layatcha! Layi lhimach'a'xayat'it tani tasuycha an lakt'iyani chi an lakaat'un, ¿tasuch'a jant'u lay lhimacha'xayat tani t'awkanha chawayi?

K'at'ala'oxamixnini mint'alaxkay

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ ¿T'asu li jant'u akst'u p'u'unk'anatcha tanyucha yu ts'ajwi?
⁵⁸ Li xamati chiwimaj'anana, ch'i li t'it'ap'incha laka jamach'alhkat, k'at'alakch'iwinia laka tij akxni pulhijunka', para li k'ala'oxamixnit, jantu junita kamaj'ajuni la ix'ukxlakapu an juez, chi an juez kama'axta'ni la ixmakni an policia, chi an policia

kamalakhchajuncha. ⁵⁹ Ancha ijkunan jant'u k'at'it'axt'u li jant'u map'alh'o'oy stunij yu jalhip'ininin.

Yu jantu makajun ixtala'alhin kaniya'

13 Yuchaka anchunu panch'e'ex, ali'in yu ancha ixta'a'yanalh an Jesús, ixtajuniycha li an Pilato jama'nilh lapanakni jamacha'an Galilea, chi an xak'alhnik'an t'alalhitayalhcha an ixjak'alhnik'an an jatapakxat yu ixtama'axta't'ajun ixla'ulank'an. ² An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—¿Nawnatcha li an lapanakni jamacha'an Galilea yu tani taputapasalhcha, xliyu palay ixtalhit'ajun ixtala'alhink'an, chi an ali'in yu de ancha wachu, jantu? ³ Klajunaw, jantu. Li jant'u mak'awnat'iti mintala'alhink'an, wach'u k'alakniya'it. ⁴ ¿U sna nawnat'iti li anchunu ixpumakawtsajink'an yu tanilh akxni ja'a'lhtants'ilh an torre an laka Siloé, palay ixtajalhi'aninin walh masi jantu an ali'in yu wachu an la'acha'an Jerusalén tawilanalh? ⁵ Klajunaw, jantu. Li jant'u mak'awnat'iti mintala'alhink'an wach'u k'alakniya'it.

Pulhamacha'xan xak'iw higo yu jantu ixtawk'ay

⁶ Chi jajumpalh ani pulhamacha'xan:

—Pumatam lapanak ixch'anta a'atam higo tan stak ixch'anta ix'uva, akxni alhcha puxkawnini xajatawk'at an ixhigo jantu tu'u la'cha'aninilh. ⁷ Pus juniy an yu ixmalhistaknita an ix'uva: “La'at'utucha k'ata chaway ikmin puxkawnini xajatawk'at ani xak'iw higo, pero jantu tawk'ay. K'at'ich'a'xt'icha, wa la'a'ijcha yalh ani lakaat'un.”

⁸ Pero an yu ixjalhist'aknan an tan stak ixch'ankanta uva, alhtaylh an ixpatrón, juniy: “Patrón, k'at'imak'awnin ani k'ata, aktanti'aj'ulaya chi akmuniya abono. ⁹ Li katawk'aniya xajatawk'at, oxicha, pero li jantu, k'at'ich'a'xa'acha.”

An Jesús k'uch'ulh pumatam t'aku akxni wa ixjastaknankan wilhchan

¹⁰ La'atam wilhchan akxni jastaknankan an Jesús ixmasut'ajun lakatam laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, ¹¹ walh ancha ixtanun pumatam t'aku yu la'akawtsajincha k'ata ixta'an'ajt'ajun.

La'atam makxkay'uni chuncha ix'ilhtuy, wanajcha ixpuxk'awitta, jantucha k'is lay ixtats'awalay. ¹² Akxni la'ts'ilh an Jesús t'asanilh, juniy:
—Jant'uch'a ali k'at'it'a'an'at'i.

¹³ Chi lakpach'apachalhcha. Pus an t'aku wanaj wa akxni tats'awalalhcha, chi a'taynilhcha xta'niy lhimala'puchajun an Dios. ¹⁴ Pero an xajefe laka ch'a'a tan ixtata'ayxt'o'a, lhitalh'amalhi li an Jesús k'uch'ulhi akxni wa xawilhchan jastaknat, pus jajuniy an lapanakni:
—La'achaxan wilhchani yu tapatsakan, wa akxni k'at'at tak'uch'unin, jantu akxni xawilhchan jastaknat.

¹⁵ Wa chuncha an Jamach'alhkat Jesús alhtaylh, juniy:
—¡Wa t'a'ukxp'ut'uyununat'it! ¿Chu jantu atamj atami x'ot'iy ixburro u ixtoro tan ch'iyajuta, chi ancha ma'ot'unu xkan akxni wa xawilhchan jastaknat? ¹⁶ Chi ani istsi Abraham yu tachanu la'akawtsajincha k'ata ixch'i'ulata an Satanás, ¿jantu layi katix'otkalhi akxni wa xawilhchan jastaknat?

¹⁷ Akxni chunchacha nawlh an Jesús, ixtalhimaxanancha an yu wa ixtaxkajiy, pero chux an ali'in ixtalaj'achancha li tacha an ixtala'ts'incha an Jesús ixlak'ilhtuy an yu jantu lay xamati chuncha ixlak'ilhtuy.

Pulhamacha'xan xatalhts'i mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Chi jajuniy an Jesús:

—An ixlich'alhkat Dios, ¿tisuncha ixt'achuncha, chi tisuncha lay akt'alamaklhkalhi? ¹⁹ Wanaj tacha an xatalhts'i mostaza, yu xamati lapanak ch'an la ixlakaat'un. Ta'ayaycha, aycha k'iwí jun, chi an ts'o'on anchacha tamuk'ay ixpamaj'ank'an.

Pulhamacha'xan lhamaskajan

(Mt. 13:33)

²⁰ Chi jajumpalay:

—An ixlich'alhkat Dios, ¿tisuncha lay akt'alamaklhkalhi?
²¹ Ixt'atami an lhamaskajan, li xamati t'aku lhiyajuy lhuw harina, wanaj maskaja'ojoy.

Put'ikt'i maticha*(Mt. 7:13-14, 21-23)*

²² An Jesús ixla'la'pus'antacha lakt'ikt'i la'acha'anaxni chi tan laj'ay, akxni ixti'ancha la'acha'an Jerusalén, chi ixmasulhi'antacha an ixchiwinti. ²³ Tichiyucha juniy:

—Jamach'alhkat, ¿chu wa lakats'uniya yu katata'alhtaxtuya? Yucha juniy:

²⁴ —K'alhit'aalaat'iti li k'at'anuchi'it an tan wa put'ikt'i malhticha, mu klajunaw ixluwk'ani yu katatanuputunanta, pero jantu katilalh. ²⁵ Ixli'astan akxni an jamanawin an laka cha'a katayayacha chi kamalakhchawyacha an ixmalhticha, yu ma'spa katalaktamakawtayayanta, katalaknawna: “Jamach'alhkat, Jamach'alhkat, akilamati'aniw.” Yucha kaja'alhtaya, kajajuna: “Jantu ijk'atsay t'anch'unch'a t'ant'achi'it.” ²⁶ Pus yu'uncha katajuna: “Ayxtami klat'alakwaytaw, chi klat'alaj'ottaw, chi an la kilajcallejk'an masut'i.” ²⁷ Pero yucha kajajuna: “Klajunaw jantu ijk'atsay t'anch'unch'a t'ant'achi'it'it. ¡Ix'ilhtunan tala'alhin, minchuxk'an k'ap'inch'i'itcha!” ²⁸ Ancha kastak laj'alhunkana chi wa xwat'at'acha kalaktasat'awkana', mu katala'ts'inacha an Abraham chi an Isaac chi an Jacob chi ixchuxk'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios li la ixlich'alhkatcha Diosi tat'ajun, pero yu'uncha ma'spacha jamaka'ankalh. ²⁹ Ali'in lhitan akxajachilh wilhchani kataminanta, chi ali'in tan lhita'aknuyachalh, chi ali'in lhitalaktsin chi ali'in lhi'alhma'ast'ay, katalaktawlacha laka mesa an la ixlich'alhkat Dios. ³⁰ Kata'alina an yu chaway xati'astan tajunita, p'ulhnaja katajuna', chi an yu p'ulhnaj tajunita, xati'astani katajuna'.

An Jesús lhita'oxila'alhiy an la'acha'an Jerusalén*(Mt. 23:37-39)*

³¹ Wa yuchaka wilhchan tacha'alh ali'in fariseojnin, tajuniy an Jesús:

—K'ap'inchicha, k'at'axt'ucha ani mu an Herodes ma'niputunan.

³²Yucha jajuniy:

—Anchunu ayajk'atsan k'ak'i'unit'it: “Li chaway chi lhiy ajkak'uch'uya an yu wa jalaklakpach'apay makxkay'un chi ajkak'uch'uya an ta'an'anin, chi t'uxam ak'ilhtu'oyacha.” ³³Pero aktaylhi'ana kintij chaway, chi lhiy chi t'uxam, mu jantu layi ma'spacha la'acha'an Jerusalén katinilh yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios.

³⁴¡Jerusalén, Jamacha'an Jerusalén, jama'niyat'iti an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios, chi jalakt'alhmayat'iti an yu jamakt'anik'angat'it! ¡A'lhuwcha ijkamach'ixtamiputulh mijas'at'ank'an, tacha xanati piyu yu jama'ay xas'at'an la ixpa'achuj, pero jant'u k'is la'a'it'it! ³⁵Pus chaway amincha'ak'an aklakamakawna', chi klajunaw jantu akintilala'ts'incho'o, sta akxni k'anawna'it: “Lhimala'puchajuncha an yu Dios mala'achatachalh.”

An Jesús jak'uchunumpalh akxni wa xawilhchan jastaknat

14 A'tamchacha akxni wa xawilhchan jastaknat an Jesús alh t'alakwayna pumatam xa'ay fariseo, akxni tanuchalhcha laka cha'a, an ali'in wa ixtalhist'ak'acha li tu'ucha ka'ilhtulh yu jantu oxi. ²Chi an la ixlakapu ixwilh pumatam lapanak wa ixpaxanta ixjak'unti. ³Pus an Jesús jajuniy an yu ixtala'mispay lhamap'a'sin chi an fariseojnin:

—¿Layi ajkak'uch'unulh akxni wa xawilhchan jastaknat?

⁴Pero yu'uncha jantu ta'alhtaylh. Pus an Jesús ma'ch'apachalhi an yu wa ixta'an'ay, k'uch'ulh chi mala'achacho'olhcha. ⁵Chi jajuniy an fariseojnin:

—¿Xamati uxitnan, li ixburro u ixtoro ka'alh tan a'talhman, jantu wa tukan kamakutulhi masi akxni jantu tapatsakan wilhchan?

⁶Yu'uncha jantu lay tu'u ta'alhtaylh.

Yu jat'awaykan tan tama'xto'kan

⁷An Jesús sa'cha ixjala'ts'ini tacha ixtalaksakxtuy tan palay lhitapalay putawlan an laka mesa, an yu ixjat'awaykan. Chi jajunilh la'atam pulhamacha'xan, jajuniy:

⁸—Akxni xamati aylhi'anan k'ap'it'i t'ama'wayna tan tama'xto'kan, jant'u k'at'a'ulhi tan palay lhitapalay, wa lay chilh yu palay lhitapalay,

yu wachu t'awayputunkan, ⁹chi kajunin an yu tat'awaynan: “Yucha aniya katawla an t'an wilht'i, chi uxint'i k'amaxanajp'it'icha tan xati'astan wilhchalh putawlan.” ¹⁰Apalij akxni t'asanik'an t'awayp'ut'un'k'an, xati'astani k'at'awlhchi', walh akxni kachina an yu t'awayputunan kajunan: “Amigo, palaych'a k'ast'alh t'at'i. Chuncha oxicha katala'ts'inan an ali'in yu k'ajat'at'awla'a laka mesa.” ¹¹Mu yu sawalhcha lhitapalayi najun jantu tu'u katilhitapalalh, pero yu jantu tu'u lhitapalay lay, yucha kalhitapala'.

¹²Chi an Jesús, wachu jumpalayi an lapanak an yu ix'aylhi'anta ka'alh t'alakwayna, juniy:

—Akxni ilht'uy la'atam wayt, jant'u k'ajat'asanini mi'amigojnin, chi mijat'ala'awnin, chi yu t'a jalhila'ts'in chi yu wanich'a jat'alakwilht'i yu talhit'ajun ixtumink'an, mu yu'uncha wachu wa katat'a'upalani tu'u', pus k'amap'usp'itnich'o'ok'ana'acha. ¹³Akxni ilht'uy la'atam wayt, k'ajat'asanin an jakilhpatinin, chi an lakmaklht'ulukun, chi an lakch'anlht'ulukun, chi an la'la'lhtulu'un. ¹⁴Walh laniy chuncha oxi para uxint'i, mu yu'uncha jantu lay katitamapusp'itnich'o'on, pero anchacha oxi k'alhi'o'xla'ts'inch'o'ok'ana'a akxni katala'awcho'oya an yu ixtajakiklaka'inin.

Pulhamacha'xan la'atam ay wayt

¹⁵Akxni chunchacha alha'asmat'a pumatam yu ancha ixt'awilh laka mesa, juniy:

—¡Oxi para yucha yu kama'waynanta an la ixlich'alhkat Dios!

¹⁶Pus an Jesús juniy:

—Pumatam lapanak mala'asijnilh ay wayt chi ixluwk'ancha jajunilh li kata'anacha ma'waynin. ¹⁷Chi akxni chilhcha ixpaku an wayt, mala'achalhcha pumatam ixma'tsuku ka'alh jalakjunini an yu ixjamak'atsaanikantacha, jajuniy: “K'at'atcha, mala'asijni'okantacha an wayt.” ¹⁸Pero tachalayjcha ixtalhikilh'an. Pumatam najun: “Iktamawlh ay kilakaat'un, pus ancha ak'ana laka'ana'. Lamapaynin ak'imak'akxanin.” ¹⁹Chi pumatam najun: “Ijkatamawlh la'akaw xapay torojnin yu japutapatsakan chi ak'ana jalhila'ts'intanunu'. Lamapaynin ak'imak'akxanin.” ²⁰Chi pumatam najun: “Wa ikt'atsukukalhka, pus jantu lay akti'ah.” ²¹Akxni tasp'itcho'ochalhcha an ma'tsuku, jun'olhi an ixpatrón. Pus lhitalh'amalhi an ixpatrón,

chi juniy an ixma'tsuku: “Watukan k'ap'inchi an laka lajcalles chi an laka lakt'ikt'i callejon, k'ajalhit'ana'acha an jakilhpatinin, chi an lakmaklht'ulukun, chi an lakch'anlht'ulukun, chi an la'la'lhtulu'un.”²² Ixli'astan walh an ma'tsuku najun: “Patrón, ik'ilhtulhcha an t'ach'a k'ilhi'un, pero alinka tan kalaktawlakalh.”²³ Pus an ixpatrón juniy: “K'ap'inchi an laka laktij chi an tan wa lakput'ikt'icha tij yu lhima'spacha an la'acha'an, chi k'a'asi lhit'ana'a an la kincha'a yu k'ala'ch'ip'ina'a para li ka'a'tsamkalh.”²⁴ Mu klajunaw jantu xamati kati'ulh ani wayt an yu p'ulhnaj xajkat'awayputun.”

Lhima'anxkayi ch'a'o'akan an Cristo

²⁵ Wanajcha lhilhuwi ixch'a'o'akanta an Jesús, chi tala'asp'itlhi, jajuniy:

²⁶—Li xamati kint'ak'uxa'an, pero li jantu palay kimapayniy, li palay mapayniya ixpay u ixnati u ixt'iwi u ixjas'at'an u ixjat'ala'awnin u ixjamatsanan chi yu wa ix'akstucha ixjatsukunti, jantu lay katiwalh kint'alhtana'.²⁷ Yu jantu ma'alh'ajnamputun tacha kit'in chi jantu kinch'a'o'aputun, jantu lay katiwalh kint'alhtana'.²⁸ Tacha uxitnan, li xamati yawputun la'atam torre, p'ulhnaj kasa' tawla chi ka'ilhtuyacha ixcuenta para li kak'atsaalhi li kata'a'tsaniya yu kalhiyaw'oya'.²⁹ Li jantu, li ka'ilhtuniyacha ixjach'aja, chi ixli'astan tucha lay kati'ilhtu'olh, yu an tala'ts'in katamamaxaniyacha,³⁰ katajuna: “Ani lapanak lhi'a'taynilhcha yajuy an torre, walh jantu lay ilhtu'olh.”³¹ U xamati rey, akxni ka'ana t'alat'alhna pumatam ixt'arey, ¿jantu p'ulhnaj sa' tawlay chi past'ak'acha li layi kalakatast'uk'a an ixt'arey, li yucha wa la'akaw milhi ixlapanak, chi an ixt'arey yucha la'ap'uxam milh? ³² Chi li jantu katilalh, akxni an pumatam ma'atka mintachalh, kajamak'aniya yu kata'ana mak'ats'aninin li wa oxicha katalalhi'alh. ³³ Pus wanajcha chuni watichicha yu uxitnan, yu jantu makaw'ojoyi watuchicha lhit'ajun, jantu lay katiwalh kint'alhtana'.

Akxni ma'ats'an'ay is'o'onti an matsat

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴'An matsat oxi, pero li ma'ats'an'ay an is'o'onti, ¿tasicha lay kalhitapalh pala'a? ³⁵Masi wa yucha an lakaat'uncha u an abono,

jantucha tu'u lhitapalhniny, yucha wa maj'ankancha. Yu lhit'ajuni
ixpa'asmatna, ka'asmatli.

Pulhamacha'xan yu ists'an'ata borrego

(Mt. 18:10-14)

15 Ixchuxk'an an yu ixtalakhach'inin tanlhun chi an
la'ma'lhta'alhinin ixtala'cha'ancha an Jesús, para li
kata'alha'asmatlhicha. ²Pus an fariseojnin chi an xamaestrojnin
lhamap'a'sin ixtalhichiwiniycha an Jesús, ixtajuniy:

—Ani jala'a'iya an ma'lhta'alhinin chi jat'alakwajin.

³Wa chuncha an Jesús jajunilh la'atam pulhamacha'xan, jajuniy:

⁴—Uxitnan xamati li yu lhit'ajun tam ciento ixborregoynin
chi li akxni kama'ats'an'alh la'atam, ¿jantu katijamakawlhi an
t'at'ip'uxamkawnajatsi (99) an tan jama'amaniy, chi ka'anacha
puxkawna an yu ma'ats'an'ata sta kalhitajuya'? ⁵Li akxni
lhitajucho'oycha, achancha a'x'o'alhimincho'oy. ⁶Chi akxni
cha'ancho'oycha la ixcha'a, jama'ayxt'o'acha an yu oxi jat'alalhi'an
chi yu waniycha jalakt'awilh, jajuniy: “Kalaj'achawcha, mu
kla'cha'ancho'olhi an kiborrego yu ists'an'ata.”

⁷Kit'in klajunaw chuncha palay lhi'acha junachalh an lakt'iyen
akxni xamati makajun ixtala'alhin chi tapaxaycha, walh jantu masi
ixt'at'ip'uxamkawnajatsik'an (99) yu oxi tat'ajun, yu jantu tu'u
ixtala'alhink'an.

Pulhamacha'xan yu ists'an'ata a'xtam tumin

⁸U kanajuw, xamati t'aku li lhit'ajun a'xkaw ixtumin, chi
kama'ats'an'alh a'xtam, ¿jantu kamapulhkuya ixpumaklhku, chi
kajap'alhnanacha, chi sawalhcha ixlak'anti kapuxkawya sta li
jantu kala'cha'ana'? ⁹Akxni la'cha'ancho'oycha, jama'ayxt'o'acha
an yu oxi jat'alalhi'an ixt'at'akunin, chi yu waniycha jalakt'awilh,
jajuniy: “Kalaj'achawcha, mu kla'cha'ancho'olhi an kintumin yu
xakma'ats'an'ata.” ¹⁰Klajunaw chuncha talaj'achanachalh an
ix'angelhnin Dios akxni pumatam ma'lhta'alhini makajuncha
ixtala'alhin.

Lapanak yu la'cha'ancho'olh ists'alh

¹¹ Chi nawpalay an Jesús:

—Pumatam lapanak ixjalhit'ajun ixt'uyunk'an ists'alan. ¹² An xalakat'ikt'i juniy an ixpay: “Kimpay, ak'ixt'a'nincha amintanlhun yu ki'anucha kajuna.” Pus jala'xta'nilhcha yu ix'anuchak'an kajuna. ¹³ Jantu tukancha ma'an walh, an xalakat'ikt'i ists'alh an lapanak, st'amaj'an'olhi an yu xta'nikalh, pus ma'atcha pu'alh an tumin, lakatamcha lakaat'uni stak lakch'apachalh an ixtumin, wa tani ixputijunt'ajuncha. ¹⁴ Akxni lakch'apa'olhcha, alilh ay chawani anchunu lakaat'un, pus tsukulhcha pachawaniya yucha. ¹⁵ Pus wa chuncha la'alh pumatam lapanak yu ancha jamacha'a', sk'inilhcha tapatsat. Pus mala'achakalhcha ka'alh jalhistakna p'axnin. ¹⁶ Wa laycha li wachucha chuni ka'ixwaylh tacha an ixtawajin an p'axnin, pero jantu xamati ixta'niy yucha. ¹⁷ Pus sa'cha ixjatapastaknan, ixnajun: “La ixcha'a an kimpay ixluwk'ani jalhit'ajun ixma'tsukunin, chi yu'uncha wa taxajnicho'oyachalh cha yu ta'uy. Chi kit'in ani iknit'ajuncha kinchawan. ¹⁸ Akla'ancho'oya an kimpay, chi ajkuna: Kimpay, wa stakcha ik'ilhtunitani tala'alhin uxint'i chi an Dios. ¹⁹ Jantucha ikt'acha'ani ak'i'un mints'alh. Wa tacha xapumatamcha amima'tsukunini ak'i'ilht'u!” ²⁰ Pus wa chuncha wakcha ancho'olh, cha'ancho'olhcha an la ixcha'a ixpay.

'Akxni ma'atka ix'antachalh, an ixpay la'ts'istuklhi, pus mapayniycha, la'ats'alaj'alhcha chi la'atanustuklhicha chi la'xtikilhtastuklhicha. ²¹ An ists'alh juniy: “Kimpay, wa stakcha ik'ilhtunitani tala'alhin chi an lakt'iyani, jantucha ikt'acha'ani ak'i'un mints'alh.” ²² Pero an ixpay jajuniy an ixma'tsukunin: “K'alas lhit'anchi'it la'ch'it yu palay oxi, k'amala'ch'init'it, chi k'amamakt'anut ix'aniyoj, chi k'amach'ant'anut'it ixwarachi. ²³ K'ak'i'it n yu ontacha jas'at'a toro chi k'ama'nit'itcha, kalak'uyaw, ka'ilhtuyaw k'a tan. ²⁴ Mu aniy kints'alh tachanu ixnitacha, walh tachanu la'awcho'olh, chi tachanu ists'an'atacha, walh la'cha'ancho'o.” Pus tsukulhcha talaj'achan.

²⁵ An yu xa'ay ists'alh an lapanak ma'spa an la'acha'ani ixt'awnachalh, walh akxni ixcha'ancho'ot'ajuncha an la ixcha'ak'an, asmat'acha li lakasanankan chi li lakat'ininkan. ²⁶ Pus t'asanilh

pumatam ixma'tsuku an ixpay, lhisakmiycha tuchini alincha. ²⁷ An ma'tsuku juniy: “Yucha amint'ala'ajuni chincho'olh, chi aminpayk'an lhinawlhi li kama'nikalhcha an yu ix'ontacha jas'at'a toro, wa xliyu li ma oxi t'ajun chincho'olh amint'ala'ajun.” ²⁸ Wa chuncha lhitalh'amalhi an xa'aycha ists'alh an lapanak, jantucha ixtanuputuni an la ixcha'ak'an, pus an ixpay taxtulh tapayniniycha li katanulh. ²⁹ Pero yucha alhtaylh juniy an ixpay: “La'alhuwcha k'ata ikt'atapatsat'awnan kit'in, chi jantu a'tami wa ak'asmatmaj'anincha, walh jantu a'tami masi wa lakat'ikt'icha chivo ak'ixt'a'nin para li ajkat'alak'ulhcha yu oxi ijkat'alalhi'an. ³⁰ Pero li chilh ani mints'alh yu wa stakcha jakit'alakch'apalh mintumin yu wa aya talay t'akunin, lhima'nit'i an yu ix'ontacha jas'at'a toro.” ³¹ Pus wa chuncha juniy an ixpay: “Kints'alh, uxint'i lhilhiji ani k'int'awilht'i, pus chux an yu iklhith'ajun minawin. ³² Pero chaway chuncha yu lhitask'iniy li ka'ilhtuwi ani k'atan chi kalaj'achaw, mu amint'ala'ajun, tachanu ixnitacha, pero la'awcho'olh, chi tachanu ists'an'atacha, chi la'cha'ancho'o.”

Pulhamacha'xan xa'ay ma'tsuku yu jantu oxi ixlanti

16 Wachu jajumpalay an ixt'alhtanan an Jesús:
 —Ixt'ajun pumatam lapanak jamatumin, ixlit'ajun pumatam xa'ay ixma'tsuku', walh an ixma'tsuku ta'alhtasulh li ma wa la'lha'amananiycha an ixlaktanlhun. ² Pus t'asanilh chi juniy: “¿Tasu li tacha anicha k'asmat'a tajunani? Ak'i'uncha t'ani yu t'ap'ats'at'acha, mu chaway tucha lay ali uxint'i ak'int'it'ala'tsilhip'i an kintapatsat.” ³ Pus an xa'ay ma'tsuku najun: “¿Tasucha aklhit'alaya chawayi, mu an kimpatrón akimaxtuniyacha an kintapatsati? Chi jantucha ijk'ut'ilhi para li aktapatsalh chi wa aksk'inlhicha tu'u, ikmaxanan. ⁴ Ijk'atsaalhcha tani aklhit'alayacha para li kata'alilhi yu akintala'a'ilh la ixcha'ak'an akxni akimaxtunikanacha an kintapatsat.” ⁵ Pus atamj atamjcha jat'asanilh an yu ixtalhi'aniy an ixpatrón, pumatam juniy: “¿T'asunch'a lhip'iniy an kimpatrón?” ⁶ Yucha alhtaylh juniy: “Tamciento barrilh asayteje ikhli'aniy.” Pus an xa'ay ma'tsuku alhtaylh, juniy: “Ni'ijcha an jalhiki tan tasuy t'ani ch'unch'ach'a jalhip'ininin, k'at'a'ulhcha chi k'ats'o'muk'acha wa cincuenta.” ⁷ Ixli'astan jumpalay pumatam: “¿Chi uxint'i, tasunch'a

jalhip'ininini?” Yucha juniy: “Tamciento kuxtalh trigo.” Pus an xa'ay ma'tsuku alhtaylh, juniy: “Anicha malhi an jalhiki tan tasuy yu j'alhip'ininin, k'ala'oxich'o'o a'xtam yu wa ochentajcha katasulh.”

⁸ Pus an jamatumin lapanak najuni li sawalhcha s'alalhi an ixma'tsuku ixjunita, mu sawalhcha lhipuxkawnilhi tani lhit'alalhcha an tanlhun. Chunchacha an yu chaway ani t'awkan lakamunulhpa', yu wa tu'ucha tu'u talat'atamakajun wa li sawalhcha la's'alalan, chi an yu t'awkan laka jatapulhkunu tachanu apalij jantu.

⁹ Kit'in klajunaw, k'ajapulhajaxt'ut'iti mi'amigojnink'an an tanlhuncha alin laj'oxi ani lakamunulhpa', walh laniy akxni kamin'oya, uxitnan k'ala'a'ik'ana'it'iti an lakt'iyen tan minputawlh'alhinchak'an.

¹⁰ Yu oxi lhist'ak'a masi wa lakats'uniy tu'u, wachu oxi kalhist'ak'a yu lhuw tu'u, pero yu jantu oxi lhist'ak'a masi wa lakats'uniycha tu'u, wachu jantu oxi katilhistaklhi yu lhuw tu'u. ¹¹ Pus mu li an yu jantu xasawalh laj'oxi tanlhun lak'alini ani lakamunulhpa jant'u wa oxich'a lhist'ak'at, ¿tisiyuchacha katalhiwilayan li oxi k'alhist'ak'a'it an yu laj'oxi tanlhun sawalhi? ¹² Chi mu li jant'u oxi lhist'akt'it yu jantu mi'anuk'an, jant'u k'at'ixt'a'nik'ant'iti yu mi'anuk'an.

¹³ Jantu xamati ma'tsuku lay ixt'uyunk'an patronin jat'atapatsay, mu an pumatam jantu oxi katila'ts'ilh, chi an pumatam chun, u an pumatam kakiklaka'iya, chi an pumatam jantu. Jantu lay wa ayxam t'atapatsakan Dios chi an tumin.

¹⁴ An lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin sa'cha ixta'alha'asmat'a an Jesús, chi mu yu'uncha sawalhcha ixta'achaniya an tumin, pus jantucha oxi ixtalhichiwiniy an Jesús. ¹⁵ An Jesús jajuniy:

—Uxitnani yu jantu tu'u mintala'alhink'an layat t'an la'ts'ink'anat, pero an Dios yucha tak'atsaniyani tani mijalhunutchak'an, mu an lapanakni masi yu sawalhcha talapulhiwilay tu'u, an Dios yucha jantu k'is la'ts'imputun.

Lhamap'a'sin chi an ixlich'alhkat Dios

¹⁶ Akxni jantuka' istasukuy an Jama'paxanaj Juan, an Dios ixlakask'in li an lapanakni chuncha kaxtatsukulh tacha an ixnajunta la ixlamap'a'sin an Moisés chi tacha an ixtats'o'ta an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. Sta akxnicha tsukulh lhichiwinkan

an ixlich'alhkat Dios, pus chaway wa tichi kawalhi lhit'aalay tanuputunachalh.

¹⁷ Pero palay wa lasi li an lakt'iyen chi an lakaat'un ka'ukla'olh, walh jantu masi wa k'ischa jantu chun kawalh tacha an ts'o'kanta laka lhamap'a'sin.

An Jesús jalhixa'alay an lamakawt

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Wa tichicha yu makajun ixt'iwi chi t'atsukupalaycha pumatam t'aku, tala'alhincha ilhtuy. Chi yu t'atsukuy an t'aku an yu makawkalh, wachu tala'alhincha ilhtuy.

Pumatam jamatumin chi an Lázaro

¹⁹ Ixt'ajun pumatam lapanak jamatumin, sawalhcha oxilixmala'ch'inin chi lhilhiji ix'ilhtuy oxil k'atan, ixlakwaykan. ²⁰ Chi wachu ixt'ajun pumatam jakilhpatinij lapanak ixjunksan Lázaro, wa stakcha ixlakats'its'ita chi sa'cha ixtalakxtutawlay an la ixmaticha an jamatumin lapanak. ²¹ Wa laycha li kax'usaklhicha an tacha ixpatajuy xatach'e'e yu ixlak'ukan la ixmesa an jamatumin, chi masi wa x'oyuncha ixtacha'an ixtalaksnawniycha an la ists'its'i.

²² Walh milh wilhchan an jakilhpatini, nilhcha. Pus an angelhnin talhi'alhcha tan kat'atawlan tacha an Abraham, chi an jamatumin wachucha nilh, pus maknukalhcha. ²³ Walh akxni an jamatumin lapanak stakcha ixma'alh'ajnant'ajuni an laka la'nin, tala'st'aycha, pus wa ma'at la'ts'incha an Abraham, chi an Lázaro sa'cha piktuwilhchalh. ²⁴ Pus t'asajlaka'aniycha, juniy: “¡Kimpay Abraham! Lamapaynin k'amala'ach'achi an Lázaro para li ka'awalhi an ix'akatan ixmaka laka xkan, chi akimats'uk'un'kunilhi an kisima'at, mu sawalhcha ikma'alh'ajnani ani laka jikmi.” ²⁵ Pero an Abraham juniy: “Kints'alh, k'ap'ast'akt'i, uxint'i jama'lht'ayancha la mijatsukunti laj'oxi mintanlhun, chi ani Lázaro wa stakcha ma'alh'ajnalh. Pero chaway yucha anicha ma'oxamixikan, chi uxint'i st'akch'a ma'alh'ajnan. ²⁶ Atumpaj wanaj a'talhmani yu kintamala'apitsiyan, pus masi xamati yu kitnan ka'amputunchalh

anchunu, jantu katilalh, chi xamati yu uxitnan kamimputulh ani, wachu jantu katilalh.”

²⁷ Pus an jamatumin lapanak ixjunita, najun: “Pus sawalh iktapaynisk'iniyani kimpay Abraham li k'amala'ach'at'ika an Lázaro an la ixcha'a kimpay, ²⁸ mu ijkalhit'ajun ixkisink'an kijat'ala'awnin, kajamak'atsaanilh, para li jantu katamilh wachu ani tan ay lhima'alh'ajna.” ²⁹ An Abraham juniy: “Talhit'awnachalhcha an tan ts'o'muk'ata Moisés chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, yuchacha kata'asmatchalh.” ³⁰ Yucha najun: “Jantu, kimpay Abraham, li xamati ka'alh yu ixnitacha kataja'asmatnantachalh.” ³¹ Pero an Abraham alhtaylh: “Li jantu ta'asmatniya an Moisés chi an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios, wachu jantu katitakiklaka'ilhi masi xamati kajala'alh yu ixnitacha.”

Xalhima'anxkay li ilhtukan tala'alhin

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 An Jesús jajuniy an ixt'alhtanan:

—Jantu layi jantucha kati'alilh yu kaputa'a'takalh, pero yu walhuncha ilhtuyi li xamati ka'ilhtulh tala'alhin, ² yu ilhtuyi li kats'antijlalhi xapumatam ani xalakt'ikt'in, palay oxi kalhtuj ch'ipixtanukalh xachiwx palakskitin, chi kawarjcha maka'ankalh alamalh. ³ K'ajalajk'ats'anant'it.

'Li xamati mint'ala'ajun ilhtuniyan tu'u tala'alhin, kala'a'aymat'i, chi li astan najun, k'amala'mixinin. ⁴ Chi li tam wilhchan, a'tujuni tu'u yu jantu oxi ilhtunin, chi li a'tujuni la'cha'ancho'on junan: “Astan iknajun, jantucha chuni aktilalh”, k'amala'mixinin.

Ali akilaxta'niwi jakiklaka'inti

⁵ An ixpumakawt'uyk'an ixtat'alhtanan an Jesús, tajuniy:

—Jamach'alhkat, ali akilaxta'niwi jakiklaka'inti.

⁶ Pus an Jesús jajuniy:

—Li k'ajak'iklak'a'inint'it masi wa tacha an xatalhts'icha mostaza, layi k'a'una'it'it ani k'iw junkan sicómoro: “K'a'ost'i, an lakxkancha k'at'ayachi”, walh kata'asmatniyan.

Yu ixli'ilhtut ma'tsuku'

⁷Li xamati yu uxitnan lhit'ajun pumatam ixma'tsuku yu anta jalhistakna mintorojk'an u anta mulhini t'un la minkuxtuk'an, akxni chincho'oycha, ¿ch'u sna unat'it: K'at'anut'icha, k'at'a'ulhcha, k'awaycha?" ⁸Li mu jantu, uxitnan unat: "K'ajamap'axancha oxi, ak'ila'oxinicha yu ak'uya chi ak'i'iniya'acha, ixli'astan k'awayna'acha wachu chi k'a'ot'a'acha wachu yu otp'ut'un akxni ikway'ojotacha kit'in p'ulhnaj." ⁹Chi wachu jantu xta'niya lhimala'puchajun an ixma'tsuku an yu lhinajun, li ilhtunilhcha yu lhijunilh. ¹⁰Wanajcha chuni uxitnan, akxni ilht'ut'at'cha yu talhijunan Dios, k'anawna'it: "Jantu oxi ma'tsukunini kitnan, mu an yu ik'ilhtuw wa xliyu kilhi'ilhtutk'an."

Tatak'uchulh ixpumakawk'an lapanakni yu ixtalaklakap'uch'i'ojota

¹¹Akxni ixti'ancha la'acha'an Jerusalén an Jesús, lhitapitsicha xalakaat'un Samaria chi Galileaja ixpula'pust'ajun. ¹²Walh akxni cha'alh lakatam la'acha'an, taxajnichilh ixpumakawk'an lapanakni yu wanajcha ixtalapak'uch'i'ojota, wa ma'at'cha sa' tatayachalh ¹³chi ixtat'asajlaka'aniycha, ixtajuniy:

—¿Jesús, Maestro, klask'iniyaw ay lamapaynin!

¹⁴Akxni jala'ts'ilh an Jesús jajuniy:

—K'ajak'it'alak'asunit'it an sacerdotejnin.

Walh akxni wa ixtita'anka, tatala'a'oxi'olhcha. ¹⁵Pus xapumatam, la'ts'inkancha li tala'a'oxilhcha, tasp'itcho'ochalh, ixta'niycha lhimala'puchajuni an Dios, ixlipukilht'asaycha.

¹⁶Tatso'ottatawlhnilhcha la ixlakapu an Jesús, tamuntitachalhcha, ixta'niycha lhimala'puchajun. Ani lapanak jamacha'a Samaria. ¹⁷An Jesús najun:

—¿Chu jantu ixpumakawk'ani an yu tatala'a'oxilh, an ixpumanajatsik'an tanischa tat'ajuni? ¹⁸¿Jantucha xamati kak'uxamilh xta'nini lhimala'puchajun Dios, wa yucha anicha yu jantu ani jamacha'a'?

¹⁹Pus an Jesús juniy an lapanak:

—K'at'aycha, k'ap'inch'o'ochicha; mu jak'iklak'a'inin p'us t'ak'uch'ut'icha.

Kachina an ixlich'alhkat Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ An lapanakni yu ixjajunkan fariseojnin talhisakmilh an Jesús taniwanancha kachina an ixlich'alhkat Dios, yucha ja'alhtaylh jajuniy:

—An ixlich'alhkat Dios jantu katila'ts'inkalhi akxni kamina'.

²¹ Jantu katinawkalh: “¡Jo!, k'ala'ts'int'itcha, anicha t'ajun!”, u “¡anucha t'awnachalh!” Mu an ixlich'alhkat Dios tat'a'aklat'awnancha.

²² Chi jajuniy an ixt'alhtanan:

—Kamina panch'e'exi akxni uxitnan akilala'ts'imputunawi kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak, masi wa la'atamcha wilhchan, pero jantu akintilala'ts'iw. ²³ Chi k'a'unk'ana'it: “¡Aniya t'ajun, u anu t'awnachalh! Pero jant'u k'ap'it'it, jant'u k'ajach'a'o'at'it.” ²⁴ Mu akxni akmina kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak, wa tacha akxni an jamakalipnini kalaya', limj jamakalipnini ixlitapiktutam an lakt'iyen chi sta ixtapiktutami makacha'an. ²⁵ Pero p'ulhnaj akstak ma'alh'ajnana', jantu k'is akintitala'a'ilhi an yu chaway tat'ajun.

²⁶ Tacha akxni an ixt'ajun Noeje katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak. ²⁷ Akxni ixt'ajun an Noé, an lapanakni ixtalakwajin, ixtalaj'ot'a, chi ixtalat'atsukuy chi ixtalamat'atsukuy, sta wa akxni tajulhcha an laka ay barco an Noé, chi an lapanakni yu'uncha wanaj talakni'olhi an laka a'muxtut. ²⁸ Wanajcha chun tacha tapasalh akxni ixt'ajun an Lot. Ixtalakwajin, ixtalaj'ot'a, ixtajatamawnan, ixtajast'anan, ixtajach'ananan chi ixtayajuy ixcha'ak'an. ²⁹ Pero akxni taxtulhcha an la'acha'an Sodoma an Lot, an lakt'iyen tacha wa xkancha patajulh jikmi, wanaj jama'ni'olhi an lapanakni. ³⁰ Chuncha katapasaya akxni kamina an isTs'alh Lapanak.

³¹ 'Akxni, yu uk'achalh la ix'a'sti ixcha'a, jantu kata'alhtajulhi ka'alh maxtunu ixlaktanlhun, chi yu t'awnachalh la ixkuxtu jantu katasp'itcho'ochalh. ³² K'ap'ast'akt'iti tacha putapasalh an ixt'iwu Lot. ³³ Yu kama'alhtaxtuputuna ixjatsukunti, kama'ats'an'aya', chi yu kama'ats'an'aya, kama'alhtaxtuya'.

³⁴ 'Klajunaw anchunu jatats'isni tan ixt'uyunk'an tamanalh la ixputamatk'an, an pumatam kalhi'ankana', an pumatam jantu.

³⁵ Li ixt'uyunk'an t'akunin wa lakatam taskitit'ajun, an pumatam

kalhi'ankana', chi an pumatam jantu. [³⁶Tan ixt'uyunk'an lapanakni tat'ajun laka kuxtu, an pumatam kalhi'ankana chi an pumatam jantu.]

³⁷ Pus ta'alhtaylh an Jesús, tajuniy:

—¿Tanischa chuncha katapasaya'a, Jamach'alhkat?

Yucha jajuniy:

—Tan tamay tu'u yu nitacha, ancha tatawlachalh an ch'unin.

Pulhamacha'xan pumatam t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa chi yu jantu oxi juez

18 Chi jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xani an Jesús tan japujuniy li lhithask'iniya li lhilhij katatapaynilh, chi li jantu a'tami wa katakapmaj'ancho'olhcha, ²jajuniy:

—Ix'alín pumatam juez lakatam la'acha'an, jantu ixkiklaka'iya Dios chi jantu xamati tu'u ixliwilay ixt'alapanak. ³Chi anchunu la'acha'an wachu ixt'ajun pumatam t'aku yu jantucha tu'u ixt'ajun ixt'apapa', ixla'cha'an an juez, ixjuniy: “Ak'int'alats'awalat'i ixlakata an yu wa kint'ala'ajiy.” ⁴Pero an juez ma'ani jantu ix'asmatniy, walh ixli'astan pastaklhi: “Masi jantu iktalhamniya Dios chi jantu xamati tu'u iklihiwilay, ⁵ak'a'tayjuyacha ani yu jantucha tu'u ixt'apapa t'aku', mu sawalhcha kimin ma'achapunu', jantu junita li wa paktsincha min sawalhcha akija's mawalh.”

⁶Chi nawpalay an Jesús:

—K'a'asmatt'iti tacha an nawlh an yu jantu oxi juez. ⁷¿Chu laycha an Dios jantu katijat'alats'awalalhi li tu'u an yu jasakxtutacha, li ts'isi chi tunkuw talhitapaynisk'iniy? ¿Kata'a'ma'aya para li kaja'alhtaylh? ⁸Kit'in klajunaw watukan kajalhi'a'tayjuya'. Pero akxni akmina kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak, ¿ajkala'cha'ana yu tajakiklaka'inin?

Pulhamap'a'sin pumatam lapanak yu ixjajunkan fariseojnin chi pumatam yu ixlaklhach'inin tanlhun

⁹An Jesús jalhixa'alapalh la'atam pulhamacha'xan, ixlakatak'an an yu ixtapast'ak'a li jantu tu'u ixtala'alhink'an, chi jantucha tu'u ixtat'alalhiwilay an ali'in, jajuniy:

¹⁰—Ixt'uyunk'an lapanakni ta'alh tapayninin laka tajtan, pumatam yu'uncha an jajunkan fariseojnin chi pumatam yu'uncha an talaklhach'inin tanlhun lhimapalhlhi'at. ¹¹An fariseo wa sa' ixyalhi

ixtapaynit'ajun, ixnajun: “Ikxta'niyan lhimala'puchajuni Dios, mu jantu chuni iklay tacha an ali'in. Yu'uncha taja'alhawan, chi sawalh ay tajunita, chi tat'atamayi yu jantu tat'at'ajun, chi jantu chuni iklay tacha ani yu laklhach'inin tanlhun. ¹² Kit'in iklhitask'ajayi kiwayt, a't'uyi tam samana, ikxt'a'a kidiezmo akxni iklhajay.” ¹³ Pero an yu ixlaklhach'inin tanlhun wa ma'ati ixyachalh, yucha masi wa katala'st'alhcha an lakt'iyani jantu ixtala'st'aputun, wa p'as ixtankilhaksakan, ixnajun: “Lamapaynini Dios, ak'imala'mixinini kintala'alhin.” ¹⁴ Iklajunaw an yu ixlaklhach'inin tanlhun yucha oxicha tsukulh la ix'ukxlakapu Dios, pero an fariseo jantu. Mu yu sawalhcha lhitapalayi najun jantu tu'u katilhitapalalh, pero yu jantu tu'u lhitapalay lay, yucha kalhitapala'.

An Jesús tapayniniy an Dios li oxi katatsukulh an jas'at'an

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Wachu ixjalhicha'anikan lakt'ikt'in jas'at'ani an Jesús para li kajalalakpach'apalh la ix'a'tsulhk'an pero an ixt'alhtanan an Jesús talaj'aymastuklhi an yu ixtalhicha'an ixjas'at'ank'an. ¹⁶ Pus an Jesús jat'asanilh jajuniy:

—Kachajcha kintala'milhi an jas'at'an, jant'u k'ajalaj'aymast'ukt'it, mu an ixlich'alhkat Dios ixnawink'an yu tacha yu'uncha. ¹⁷ Sawalhi ani yu iklajunaw, yu jantu la'a'iya an ixlich'alhkat Dios tacha pumatam jas'at'a, jantu a'tam katitanuchalhi ancha.

Pumatam jamatumin

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Pumatam xa'ay lapanak lhisakmiy an Jesús, juniy:

—Oxi Maestro, ¿tisuncha lay ak'ilhtulh para li aklhitsukulhi jatsukunti yu jantu a'atam min'ojoyi?

¹⁹ An Jesús juniy:

—¿T'asu li k'i'uniycha li oxi klapanaki? Wa pumatami yu oxi lapanak, Dios. ²⁰ K'ats'aycha an lhamap'a'sin tan najun: “Jant'u k'at'at'amat'i yu jant'u t'at'a'un, jant'u k'ajama'nin, jant'u k'aja'alhawan, jant'u xamat'i wa aya k'allhich'iwin, ch'i oxi k'ala'tsi' mimpay chi minati.”

²¹ An lapanak najun:

—Chunchacha ik'ilhtu'ojoy wa kintats'alat.

²² An Jesús mu alha'asmat'acha, juniy:

—Ts'an'aniyanka la'atami yu k'a'ilht'u: K'ast'a'o chux an yu lhit'a'un chi k'ajaxt'a'nincha an jakilhpatinin. Ch'unch'a k'alhits'uk'uya'acha laj'oxi mintanlhun an lakt'iyán. Chi k'at'ana'acha, ak'inch'a'o'aya'acha.

²³ Pus an lapanak akxni chunchacha alha'asmatlhi an Jesús, sawalhcha lhita'oxila'alhilh, mu sawalh ix'alín ixtumin. ²⁴ Chi an Jesús, mu la'ts'incha li lhita'oxila'alhiycha, najun:

—¿An yu jamatuminin lhima'anxkayi katatanuchalh an la ixlich'alhkat Dios! ²⁵ Palay wa lasi la'atam camello kastaala'pusli ma'atam makskat, walh jantu li katanuchalh pumatam jamatumin la ixlich'alhkat Dios.

²⁶ An yu ta'alha'asmatlhi tanajun:

—¿Pus tisiyuchacha lay kata'alhtaxtuya'a?

²⁷ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Yu jantu lay ilhtuy an lapanak, an Dios yucha layi ilhtuy.

²⁸ Pus an Pedro juniy:

—Jamach'alhkat, kitnan iklach'a'o'atawcha chi ikhlhimakaw'otawcha kintanlhunk'an.

²⁹ Yucha juniy:

—Wa tichicha li yu lhimakajuntacha ixcha'a, ixt'iwí, u ixjat'ala'awnin u ixpaynin u ixjas'at'an ixlakata an ixlich'alhkat Dios, o'sliyani ³⁰ li palay kajama'lhtayanana masi wa anika t'awkan, chi an yu mimpalhtachalh jatsukunti kajama'lhtayanana yu jantu min'ojoy jatsukunti.

An Jesús a't'utucha jajuniy li kaniya'

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Wa lakatamcha jama'ayxto'lhi an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, chi jajuniy:

—Akxni kacha'anawcha la'acha'an Jerusalén, kalaktapasayacha tacha an kintalhits'o'muk'ata yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak. ³² Mu akima'axta'kanacha la

ixmaknik'an an yu jantu judiojnin, chi akintalhilaktsi'inacha, akixkayaj tajuna, chi akintala'achujwaya'. ³³Chi ixli'astan akxni akintala'ana'ma'oyacha, akintama'niyacha, pero ixlila'at'utu wilhchan akla'awcho'oya'.

³⁴Yu'uncha jantu tu'u talhimacha'xanilh, tuchini ixjalhixa'alaycha tacha ani jajunilh, mu yu chuncha jantu lay ixtalhimacha'xay.

An Jesús k'uch'ulh pumatam la'lhtuluw lapanak an la'acha'an Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵Akxni waniycha ix'antachalh la'acha'an Jericó an Jesús, pumatam la'lhtuluw lapanak yu sa' ixwilh la ixpiktu tij, ixpusakt'ajun la'a'tayjun, ³⁶lhasakminilhi tuchini ixtapasaycha akxni asmatlhi li lhilhuw ixla'pust'awk'an. ³⁷Pus tajuniy li yucha an Jesús jamacha'a Nazareti ixla'pust'ajun. ³⁸Yucha p'asi chiwinilh, najun:

—¡Jesús, Ists'alh David, lamapaynin ak'ilhi'a't'ay'ut'i!

³⁹An yu ixtap'ulanan tala'a'aymalh para li ma sa'cha kakilhulh, pero yucha palay p'as ixt'asay, ixnajun:

—¡Ists'alh David, lamapaynin ak'ilhi'a't'ay'ut'i!

⁴⁰Pus an Jesús sa'cha tayalh, chi mala'achalhcha pumatam para li kaki'ilh. Akxni la'cha'alhcha an Jesús, junkan an la'lhtuluw lapanak:

⁴¹—¿Tasucha ak'ilhtun na'uni?

An la'lhtuluw lapanak najun:

—Jamach'alhkat, iklakask'in li ajkalakawanalh.

⁴²An Jesús juniy:

—K'ajalak'awancha, mu jak'iklak'a'inin p'us p'ut'ak'uch'ut'icha.

⁴³Wanaj wa akxni, wa tukan tala'pu'oxilhi an la'lhtuluw lapanak ixjunita, chi ch'a'o'alhcha an Jesús, ixta'nilhi'antacha lhimala'puchajuni an Dios. Chi ixchuxk'an an yu tala'tsilh, wachucha oxi ixtalhichiwiniy an Dios.

An Jesús chi an Zaqueo

19 Akxni tanuchalhcha an Jesús la'acha'an Jericó, anchacha ixla'pust'ajun. ²Walh pumatam lapanak ixjunkan Zaqueo, xa'ay an yu ixtalakhach'inin tanlhun, chi jamatumin, ³ixmisapaputuni

an Jesús, pero jantu lay ixla'ts'in, mu wanajcha lhilhuwi ixjunkanta chi yucha wa putant'ikt'i ixjunita. ⁴ Pus jats'alaj'alhi tan ixtipu'an an Jesús, chi tawk'alhcha laka a'atam k'iw junkan sicómoro para li laycha kala'ts'ilh, mu ancha ixla'pust'ajun an Jesús. ⁵ An Jesús akxni anchacha ixla'pust'ajun tala'st'alh, pus la'ts'ilh, chi juniy:

—Zaqueo, lasch'a k'at'a'alht'a'ut'i, mu chaway an la mincha'a aktamakawna'.

⁶ Wa chuncha so'oyo ta'alhtajulh chi sawalhcha ixta'achanini lakatastuklhi. ⁷ Akxni chunchacha tala'ts'ilh, ixtalhichiwiniycha an Jesús, ixtanajun ma t'a'alhcha la ixcha'a pumatam ma'lhta'alhini'.

⁸ Wa chuncha an Zaqueo tayalh, chi juniy an Jamach'alhkat Jesús:

—Jamach'alhkat, an paytat kintanlhun ajkaxta'niyacha an jakilhpatinin, chi li xamati tu'u ik'o'xcho'ota, a't'at'i akmapusp'itnicho'oya'.

⁹ An Jesús juniy:

—Chaway ani laka cha'a' chilhcha ta'alhtaxtut, mu ani lapanak wachu ists'alh an Abraham. ¹⁰ Mu kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak ikminta japuxkawna chi ikminta jama'alhtaxtunu an yu wa tats'an'ata.

Pulhamacha'xan tumin

¹¹ Chunchacha ixta'alha'asmatt'ajun an lapanakni an Jesús. Chi taylhi'alh jajumpalh la'atam pulhamacha'xan, mu waniycha la'acha'an Jerusaleni ixt'ajun chi yu'uncha ixtanajun li an ixlich'alhkat Dios akxnicha kachina'.

¹² Jajuniy:

—Pumatam lapanak jamatumin chi lhitalpalay, alh jama'lhtayana ixlich'alhkat tanchun ma'at lakatam la'acha'an, pero katasp'itcho'oyanta. ¹³ Akxni jantuka' ixtaxtuy p'ulhnajcha jat'asanilh ixpumakawk'an ixma'tsukunin, chi pumatamincha jaxta'nilh ixtumin, jajuniy: “K'ap'ut'ap'ats'atka' kachajcha aktichincho'oya'.”

¹⁴ Pero an yu ancha ixt'amacha'an sawalhcha ixtaxkajiy, pus tamach'a'o'alhi yu kanawnanta: “Jantu ikla'a'iyawi li ani lapanak akintach'alhkatnanin.”

¹⁵ Pero yucha lhka'ulakanchalhcha ixlich'alhkat, chi akxni tasp'itcho'ochalhcha, lhinawlhcha li kajat'asanikalhi an

ixma'tsukunin an yu ixjaxta'nita ixtumin, para li katajunilhcha tanichunchacha talhajanilh pumatamin. ¹⁶ Pumatam yu p'ulhnajcha cha'alh najun: “Jamach'alhkat, an mintumin a'kawcha lhajacho'olh t'ach'a an k'ixt'a'nin.” ¹⁷ An jamach'alhkat alhtaylh: “Oxicha, oxima'tsukuk'at'i, mu oxihist'akt'i masi yu jantu lhuw, chaway lakakaw la'acha'anaxni k'ajach'alhk'atnaniya'a.” ¹⁸ Cha'ampalh pumatam, najun: “Jamach'alhkat, an mintumin a'kisicha chuncha lhajacho'olh.” ¹⁹ Yucha wachu juniy: “Uxint'i lakakisi la'acha'ani k'ajach'alhk'atnaniya'a.”

²⁰ Pero pumatam cha'ampalh, najun: “Jamach'alhkat, aniklhimitani an mintumin, xakpach'ima'ata laka payo, ²¹ mu iktalhamniyan, mu uxint'i sawalhch'a unit'a, maxt'uyi masi t'an jant'u uxint'i t'amaknut'i, ch'i jax'anani masi t'an jant'u uxint'i ch'ant'i.”

²² Pus an jamach'alhkat juniy: “Uxint'i jantu oxima'tsukuk'at'i, t'ach'a an ch'iwiniycha ikpuk'atsaniyan. Li ixk'ats'ay li kit'in sawalhcha ikjunita, chi li wanaj stuniji iksk'in'ojoyi li tu'u, chi ikjap'uxnuni tan jantu kit'in ikch'anlhi, ²³ çpus tasu li jant'u ma'anut'i laka bancojo an kintumini, para li akxni xakchinch'olh xajkama'lhtayanalhcha an xajas'at'a?” ²⁴ Chi jajuniy an yu ancha ixtayanalh: “K'amaxt'unit'iti an tumin, yucha an yu a'kaw pulhajacho'olhi k'axt'a'nit'it.” ²⁵ Yu'uncha tajuniy: “Jamach'alhkat, pero yucha a'kawcha chuncha lhit'ajun.”

²⁶ Pus an jamach'alhkat ja'alhtaylh jajuniy: “Kit'in iklajunaw, li yu lhit'ajun, ali kaxta'nikana', pero yu jantu tu'u lhit'ajun, masi walakat'ikt'icha kaxlitsukulh, kamaxtuni'okana'.” ²⁷ Chi an yu jantu kintala'ts'imputun, an yu jantu ixtala'a'iy li ajkach'alhkatnanilh, k'ajalhit'at'it chi tan ijkala'ts'incha k'ajama'nit'it.”

An Jesús tanuchalhcha la'acha'an Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Akxni chunchacha naw'olh, taylhi'ampalhcha ixtij an Jesús, tama'ast'a'alhcha la'acha'an Jerusalén. ²⁹ Walh akxni ixcha'ant'ajuncha la'acha'an Betfagé chi la'acha'an Betania, waniycha a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin, jamala'achalh ixt'uyunk'an an ixt'alhtanan, ³⁰ jajuniy:

—K'ap'inchi'it an tan tasuy la'acha'an, chi akxni k'at'anut'achi'it k'ala'ch'ip'ina'it la'atam burro, ch'iyawkanta, tuka' a'tam putawk'akan, k'ax'ot'iya'it chi akilalhiminiyaw. ³¹ Li xamati talhisakmiyan t'uch'ini lhx'ot'iyatcha, k'a'una'it li yucha an Jamach'alhkati ma'lhtask'iniy.

³² Ta'alhcha an yu jamala'achakalh, walh tala'cha'alhcha sawalhi an burro tacha an ixjajunita an Jesús. ³³ Akxni ixtax'ot'it'ajuncha an burro, an yu jamanawinin talhasakminilhcha tanajun:

—¿T'asu li x'ot'iyatcha an burrojo?

³⁴ Yu'uncha taja'alhtayanalh:

—Mu yucha an Jamach'alhkati ma ma'lhtask'iniy.

³⁵ Pus ta'aymuk'alhcha an burro an yu ixjapupula'la'axt'a'kanta, talhi'anilhcha an Jesús chi tapumuk'alhcha. ³⁶ Tan ixpu'anta laka tij an Jesús, an lapanakni ixtalakmamaycha an yu ixjapupula'la'axt'a'kanta. ³⁷ Chi akxni ixcha'ant'ajuncha an Jesús tan a'taynitacha jatajunti an a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin, chux an yu ixtach'a'o'ata ixtalaj'achancha, p'ascha tsukulh talakt'asay, ixtaxta'niycha lhimala'puchajuni an Dios ixlakata li lhuwcha ixtala'ts'inta yu ilhtuy an Dios. ³⁸ Ixtalaknajun:

—¡An Dios kintamakminitan pumatam rey! ¡Alincha oxamixat an lakt'iyán chi an Dios yucha ayi anu lakt'iyán!

³⁹ Wa chuncha ali'in lapanakni an yu ixjajunkan fariseojnin yu ancha ixtama'anta tajuniy an Jesús:

—Maestro, k'ajalaj'aymat'i an mint'alhtanan.

⁴⁰ Yucha jajuniy:

—Li kasa' talajkilhulh, yu'uncha an chiwxi katalakt'asaya'.

⁴¹ Akxni waniycha cha'alh an la'acha'an Jerusalén an Jesús, la'ts'incha, pus lhi'alhulhcha, ⁴² najun:

—Wa laycha li k'axk'ats'at'icha tichini yu laycha ka'ixta'nin oxí jatawlhnat chaway. Pero chaway jant'u lay k'at'ila'ts'i. ⁴³ Kamina wilhchani akxni katala'atanchanuyan an yu taxkayan. Katalakyawya ch'ak'ani an laka ay axi an yu pula'atanchanukanta la'acha'an, chi wa lhitanuncha kawalh kataput'alasayan, ⁴⁴ chi katama'ni'oyan. Katama'niniyani amijas'at'an ani xpulakni la mincha'a', chi jantu tu'u katitamakawlh masi wa kala'ukxtawk'atawilhcha chiwx ani, mu jant'u asmatp'ut'u akxni an Dios kila'pixiyalhnanchin.

An Jesús mastalan'aniy an tajtan

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵Ixli'astan an Jesús tanuchalhcha an laka tajtan chi jatamakxtu'olhi an yu ancha ixtajast'anant'ajun, ⁴⁶Jajuniy:

—Ts'o'muk'akanta tan najun: “An kincha'a putapaynin”, pero uxitnan wa ixcha'achak'an ja'alhawnani ilht'ut'at.

An Jesús masuy an laka tajtan

⁴⁷Lhilihiji ixmasuy an laka tajtan an Jesús, pero an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an xalaj'ajin lapanakni wa ixtama'niputujlhit'ajuncha. ⁴⁸Pero jantu lay ta ixta'ilhtuy, mu chux an lapanakni yucha ixtalhakapu'aniniy yu ixjajuniy.

Jantu lay tajunilhi yu jalhisakmilh an Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 La'atam wilhchan akxni an Jesús ixjamasunit'ajun an lapanakni laka tajtan chi akxni ixjajunt'ajun an laj'oxi chiwinti, tala'cha'alh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin, chi an laktatanincha, ²chi taxa'alalh tajuniy:

—Akilajuniwi t'uch'ini ch'unch'ach'a lhi'ilht'uy ani laktanlhun, u tichini yuchacha makawniyan li ch'unch'a k'a'ilht'u.

³An Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—Kit'in wachu aklalhisakmiyaw la'atam lhasakminti. Akilajuniw:

⁴Tacha an ixjama'paxanan Juan, ¿Diosi ixlijuniy, u wa yucha an lapanaknicha?

⁵Pus yu'uncha tsukulhcha talhilakchiwiniy, talajuniy:

—Li kajunaw li Diosi ixmakmintachalh, akintajunan: “¿P'us ch'i li jant'ucha k'iklak'a'it'iti?” ⁶Chi li kajunaw li wa yu'uncha an lapanaknicha ixtalhijuniy, chux an lapanakni akintalakat'alhmayan, mu ixchuxk'ani takiklaka'iy li an Juan ixchiwinti Diosi ixlichiwiniy.

⁷Pus taja'alhtayanalh li jantu tak'ats'ayi tichini yuchacha ixmala'achatachalh an Juan li kajama'paxanalh. ⁸Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—Kit'in wachu jantu aktilajuniwi tuchini laycha chuncha ikhli'ilhtuy ani tanlhun.

**La'atam pulhamacha'xan yu wa ay ixtajunita
lapanakni yu ixtalhist'ak'a lakaat'un**

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Wa chuncha an Jesús tsukulhcha jajuniy la'atam pulhamacha'xani an lapanakni, jajuniy:

—Pumatam lapanak ch'anlihi ix'uva, chi jamach'ixta'nilhcha tichi yu'uncha lapanakni, chi yucha ma'ancha alh tanchun ma'at. ¹⁰Akxni ixpakucha walh an uva, mala'achachalhcha pumatam ixma'tsuku para li kataxta'nilhcha an yu ixjamalhistaknita yu ixnawincha, pero yu'uncha wa talakasamanilh, pus wachuncha cha'ancho'olh.

¹¹Chi a'tam mala'achapalhchalh pumatam ixma'tsuku', pero wachu wa talakasamanipalh, xkayajcha tajunilh chi wa chuncha wachu tamala'achacho'opalh. ¹²Walh a'tam mala'achapalhchalh pumatam ixma'tsuku' pero wanajcha chun, tatamakxtupalh chi tamak'atsanilh.

¹³'Pus wa chuncha an jamanawin an tan ch'ankanta uva najun: “¿Tasucha akhith'alaya'a? Akmala'achaya an kints'alh, masi wa pumatami kints'alh, ka sna katakiklaka'iyanta yucha.” ¹⁴Pero an yu ixjamalhistaknikanta uva, akxni tala'tsilh, talajuniy: “Yucha anicha yu kajama'lhtayanana an herencia, kama'niw, walh lani ki'anuchak'ani kajuna'.” ¹⁵Pus tatamakxtulhi an tan ixch'ankanta uva chi tama'nilhcha.

'¿Chaway uxitnan t'asuch'a lhiwilayat kaja'ilhtuya an jamanawin uva an yu ixjamalhistaknita ix'uvaja? ¹⁶Yucha ka'ana, chi kajama'ni'oya an yu ixtajalhistaknanta, ali'ini kajaxta'niya an tan ch'anta ix'uva.

Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi tanajun:

—¡Dioscha akintama'alhtaxtun!

¹⁷Pero an Jesús sa'cha jala'ts'in chi jajuniy:

—Pus, ¿tasipi nawputuncha an tan ts'o'muk'akanta? tan najun:

An chiwx an yu tala'amaj'alh an tayajuy cha'a,

apalij yucha yu palay lhitapalalh.

¹⁸Yu la ix'ukxni ani chiwx katamayanta, wanaj lakt'ikt'i kajun'oya', chi yu kaputamaya ani chiwx, wanaj po'xmi kajun'oya'.

Ixlakata yu lhimapalhlhi'at

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹Wa akxni an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin ixtach'apayawputuncha an Jesús, mu talhimacha'xalhi li yu'uncha jajunilh an tacha nawlh. Pero jantu tach'apayawlhi mu ixtatalhamniya an lapanakni. ²⁰Ixli'astan tamala'achalhcha yu kata'alh jalakawanin an tan ixt'ajun an Jesús, ma wa oxicha lapanakni katalalh, para li kata'alh'a'taymalhcha tu'u chi chuncha laycha katama'axta'nilh an xajamach'alhkat Roma. ²¹An yu ixta'anta jalakawanin tajuniy an Jesús:

—Maestro, ijk'atsayawi li an yu na'un ch'i an masuy chuncha sawalh, chi para lhichuxi an yu na'un, uxint'i ts'awj sawalhi masuy an ixtij Dios. ²²¿Oxi li akmapalhlhi'aniw an xajamach'alhkat Roma, u jantu?

²³Pero an Jesús ja'uksak'atsalhi li jantu oxi an yu ixtala'anta, pus jajuniy:

—¿Tasu li kilalhila'ts'intanuyawcha? ²⁴Akilamasuniw a'xtami an tumin. ¿Tisapiyuchacha an puwilh chi an ixta'a'ut?

Yu'uncha ta'alhtaylh, tajuniy:

—Yucha an ay xajamach'alhkat Roma.

²⁵An Jesús jajuniy:

—P'us k'axt'a'nitcha yu ix'anu an xajamach'alhkat Roma chi yu ix'anu an Dios wach'uch'a k'axt'a'nit'it.

²⁶Wa chuncha jantu layi tu'u ta'alh'a'taymalh yu ixjajuniy an lapanakni, para li katch'apayawlhcha, apalijcha sa' talajkilhulh, mu ixtalhi'a'niycha tacha an ja'alhtaylh.

Lhasakmin li sna kala'awcho'okana'*(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)*

²⁷ Ixli'astan an Jesús tala'cha'alh ali'in lapanakni yu ixjajunkan saduceojnin, yu an tanajun li tucha lay katila'awcho'okalh, talhisakmilh. ²⁸ Tajuniy:

—Maestro, an Moisés kintats'o'nin tan najun: Li xamati tam t'aku li nimakawtijlakalh chi li jantu t'ajamas'at'analhi ixt'apapa pero li an yu nilh lhith'ajuni ixt'ala'ajun, yuchacha kat'atsukucho'oya an t'aku para li katajamas'at'analhi tacha kaxt'ajamas'at'analh an ixt'ala'ajun.

²⁹ Pus ixtat'ajun ixpumatujunk'an wa lhith'ala'awnin, an xa'aycha t'atsukualhcha, walh nilh, chi jantu tu'u jamakawlh ixjas'at'an.

³⁰ Pus wa chuncha an t'aku t'atsukupalhi an ixt'ala'ajun an yu nilhcha, walh wachu nipalh, chi jantu tu'u jamakawpalh ixjas'at'an.

³¹ Chi a'tam t'atsukupalhi yu ixlipumat'utucha, chi sta jat'atsuku'olhi an ixpumatujunk'an, walh talakni'olh, jantu tu'u tamakawlh ixjas'at'ank'an. ³² Ixli'astan, wachucha nilhi an t'aku'. ³³ Pus akxni kala'awcho'okana, ¿an ixpumatujunk'an wa lhith'ala'awnin tisiyuchacha ixt'iwi kajuna an t'aku, mu an ixpumatujunk'an tat'atsuku'olhi?

³⁴ An Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—Yu chaway ani t'awkan an lapanakni chi an t'akunin jat'atsukukan. ³⁵ Pero li yu an Dioscha kanawna li katala'a'iya an sast'i jatsukunti yu wa ka'alinaka, chi katala'awcho'oya, akxni jantucha katitalat'atsukulh. ³⁶ Mu akxni tucha lay katitanilh, akxni tacha an angelh'nincha katajuna', chi ixjas'at'ancha an Dios, mu xliyu li katala'awcho'oya'. ³⁷ Pero an Moisés wachu najuni li kala'awcho'okana', tan an lhith'o'muk'alh an jach'itin yu junkan zarza yu ixma'tajita, akxni nawlh an Moisés li an Dios, ixDios Abraham, chi ixDios Isaac chi ixDios Jacob, ³⁸ mu an Dios jantu ixDiosk'an janinin, yucha ixDiosk'an yu tala'ajunta, mu para yucha, tala'aw'ojota.^a

³⁹ Ali'in an xamaestrojnin lhamap'a'sin ta'alhtaylh, tajuniy:

—Oxi t'ach'a an na'uni Maestro.

⁴⁰ Pus jantucha tu'u tatapujulh ali katalhisakmilh.

^a **20:37** Chuncha nawlh an Moisés masi ixtalaknitacha an Abraham chi an Isaac chi an Jacob mu tala'ajunta.

¿Tisiyuchacha isTs'alh an Cristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—¿Tasu li tanajuncha li an Cristo ists'alh Daviti? ⁴² Pero mu yucha an Daviti nawpalay an laka libro tan junkan Salmos, najun:

An Jamach'alhkat Dios juniy an kiJamach'alhkat Cristo:

“K'at'a'ulhcha tan oxi la kimpa'xti',

⁴³ sta kachajcha aktijamama'oya la mijach'aja an yu wa taxkayan.”

⁴⁴ 'Pus an David ixJamach'alhkati juniy an Cristo, ¿tasucha li ists'alh a'tami?

An Jesús ja'alhtasuy an xamaestrojnin lhamap'a'sin

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Ixchuxk'an an lapanakni ixta'alha'asmat'acha an Jesús chi jajuniy an ixt'alhtanan:

⁴⁶ —Walh kata'o'xcho'oni an xamaestrojnin lhamap'a'sin, mu yu'uncha ta'achaniy tala'la'ch'iy la'lhman ixla'ch'itk'an, chi talakask'in li sawalhcha kajalhiwilakalhi kajala'axa'alakalh an laka laktij. Chi tapuxkajuy tan lhitapalay putawlani an laka lakcha'a tan pulakta'ayxto'kan chi tan p'ulhnaja talaktawlhputun an tan lakwaykan. ⁴⁷ Tamaxtuniya ixcha'ak'an an yu jantucha tu'u ixt'apapak'an t'akunin, chi para wa jantucha kajak'atsanikalh wa panijniycha tatapayniy. Yu'uncha palay katala'a'iya lhima'alh'ajna.

Ixla'ulan t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa'

(Mr. 12:41-44)

21 An Jesús sa'cha ixjala'ts'ini an jamatuminin lapanakni tacha ixtamujuy ixtumink'an laka la'atam kaja. ² Chi wachu la'ts'ilh pumatam jakilhpatinij t'aku yu jantucha tu'u ixt'apapa', ma'mujulh a'xt'uy lakt'ikt'i ixtumin yu jantu oxi tsasnat. ³ Chi najun:

—Sawalhi ani yu klajunaw, ani t'aku yu jantucha tu'u lhit'ajun ixt'apapa palay mujulh, walh jantu ixchuxk'an an ali'in. ⁴ Mu

ixchuxk'an an ali'in wa xaxajnichá talha'ulananilh an Dios; pero ani t'aku masi wa kilhpatiycha wanaj muju'olhi masi yu ka'ixlitamawwaytsukulh.

An Jesús najuni li kalakt'ilhikana an tajtan

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵Ali'in ixtalhilakchiwint'ajun an tajtan, tacha an ixtala'ts'in lajk'usi an chiwx chi li lhuwcha lha'ulani ixta'kanta yu lhiyawkalh. Pero an Jesús jajuniy:

⁶—Kamina wilhchani t'ach'a ani la'ts'inat'it, jantu tu'u katitayalh, masi wa kala'ukxtawk'atawilhcha chiwx. Kalakt'ilhi'okana'.

Yu kalaktapasaya akxni jantucha ma'an ka'ukla'oyacha

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷Wa chuncha talhisakmiy, tajuniy:

—Maestro, ¿tasu wanancha chuncha katapasaya'a? chi ¿tisuncha kapuk'atsakana akxni chunchacha katapasaya'a?

⁸Yucha jajuniy:

—K'ajalajk'ats'anant'it para li jant'u k'a'o'xch'o'ok'ant'it, mu ixluwk'ani yu katamina katanawna li yu'uncha Cristojnin, chi jantucha ma'an, waniycha, pero jant'u k'ajach'a'o'at'it.

⁹Akxni k'a'asmat'a'itcha li lasakancha chi lat'alhkancha, jant'u k'alakt'alhanant'it, mu lhitask'iniya li chuncha katapasalh, pero jantuka' kati'ukla'olh.

¹⁰Wa chuncha jajumpalay:

—La'atam ay la'acha'an, kat'alasaya lakatam ay ixt'ala'acha'an, chi tan rey ch'alhkatnan ay la'acha'an wachu kat'alasaya tan wachu rey ch'alhkatnan. ¹¹Kastak laklaya p'asi an lakaat'un, chi lakalhuwi ka'alina chawan, chi ta'an'at, chi kalaktalakasuya tanlhun lhitalhamnit an lakt'iyan, chi tanlhuncha laj'ay tu'u katalakasuyanta an lakt'iyan.

¹²'Pero akxni jantuka' chun tapasay, k'ach'ap'ayawk'ana'it'it, chi k'ach'a'o'ak'ana'it'it, k'ama'axt'a'k'ana'it'iti an laka lakcha'a tan puta'ayxt'o'aw chi laka lakpulach'in, k'alhip'ink'ana'it'iti tan

tawilanalh an rejnin chi an jamach'alhkatni, kilakata. ¹³ Ch'unch'a yu lay k'ajap'u'una'it an kinchiwinti. ¹⁴ Pero jantu li sna p'ulhnajcha k'at'ip'ast'akt'iti t'ani k'anawna'itcha akxni k'aja'alht'ayanana'it, ¹⁵ mu kit'ini aklasta'niyaw laj'oxi jatapast'ak'at chi chiwinti yu jantu lay ta katita'alhtaystukni chi jantu katitalhitayanilhi an yu wa taxkayan. ¹⁶ Masi milakpaynink'an u mijat'ala'awnink'an, u yu t'a jalhila'ts'inat u yu oxi jat'alalhip'inat, kata'o'xcho'oma'axt'a'an. Chi ali'in k'ama'nik'ana'it'it. ¹⁷ Chi ta lhichuxi k'axk'ayk'ana'it kilakata. ¹⁸ Pero masi wa ma'atamcha mi'ayk'an, jantu tu'u katits'an'alh. ¹⁹ ¡Li t'aylhip'inat'it, ch'unch'a k'ap'ut'a'alht'axt'uya'it'it!

²⁰ 'Akxni la'ts'inatcha li tala'atanchanu'olhcha soldadojnin an la'acha'an Jerusalén, k'ats'ayatcha li chilhcha ixwilhchan li kalakt'ilhikanacha. ²¹ Akxni, yu xalakaat'un Judea tat'ajun, an laka a'stitawk'ancha katalaj'os'alh. Chi yu an la'acha'an Jerusalén tat'ajun, katataxtulh, chi yu lakakuxtun inta tat'ajun, jantu kata'alhi an la'acha'an. ²² Mu akxni ixpaku ay lhima'alh'ajna kajuna', tan katapasa'oya tacha an ts'o'muk'akanta. ²³ ¡Payni'inch'a an t'akunin yu ixt'a'akxni taja'aynanta, chi yu ixt'a'akxni talhit'ajun yu tamats'ik'ika ixjas'at'ak'an! Mu ka'alina ay lhima'alh'ajna an lakaat'un chi ay talhanti katala'ts'ina anchunu lapanakni. ²⁴ Ali'in kajama'nikana laka espada, ali'in kajalhi'ankanacha tacha tach'inin wa tanchuncha la'acha'anaxni. An yu jantu judiojnin kastak talhitama'chapuya an jamacha'an Jerusalén, sta tacha ixlima'an jamakawnikanta.

Akxni kaminacha an yu walh isTs'alh Lapanak

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ 'Chi tuchichuncha kalaktapasaya an laka wilhchan, chi an laka malhkuyu, chi an laka lakst'aku, chi an lakaat'un ta kilhmakchux an lapanakni katalaktalhananacha. Chi jantucha katilhimacha'xakalhi tacha an lhitalhan kamakat'awna an alamalh, chi tacha an kamilh milh laya'. ²⁶ An lapanakni katala'la'awitijta'a'tayacha ixtalhantik'an, mu katapast'ak'acha tani katapasayacha an lakamunulhpa'. Sta tacha an lakwilhchalh lakt'iyen, wachu kajalakchikixkana'. ²⁷ Wa chuncha kala'ts'inkanacha an yu walh isTs'alh Lapanak, tacha kaminanta laka jataputs'i, alhp'as chi wa xlimjnik'acha.

²⁸ Akxni chunchacha kalaj'a'tayniya kalaktapasaya ani laktanlhun, oximaj'ayi k'a'unt'it, k'alakt'alak'at'iya'ut'it, mu akxni wa k'ischa k'ama'alht'axt'uk'ana'itcha.

²⁹ Wachu jajumpalh ani la'atam pulhamacha'xani an Jesús, jajuniy:

—K'alhak'ap'up'it'it an xak'iw higo u watuchicha k'iw. ³⁰ Akxni la'ts'inatcha li lakmininicho'otacha xax'oy, k'ats'ayatcha li waniycha lhi'ichi kajuncho'oya'. ³¹ Pus wanajcha chuni uxitnan, akxni la'ts'inatcha li chunchacha laktapasay, waniycha minta an ixlich'alhkat Dios.

³² 'Kit'in klajunaw yu sawalh, akxni chuxcha chuncha kalaktapasaya, lhilhuwi kala'ts'inkana', mu katsukukanaka'. ³³ An lakt'iyani chi an lakaat'un ka'ukla'oya', pero an kinchiwinti jantu.

³⁴ 'K'as'alajnant'it, jantu junita kat'ak'alh lalhi mijalhunutk'an ixlakata an wa tanlhuncha t'a'ap'at, u wa tanlhuncha lhatapastaknat ani laka jatsukunti. Li ch'unch'a k'alaya'it, akxni jant'u s'alaj wilat'iti chuncha katapasaya tacha an klajuniw. ³⁵ Mu wa tacha s'apa kamina para ixchuxk'an an yu ani tawilanalh lakaat'un. ³⁶ Lhilihiji k'as'alajnant'it, ch'i k'at'ap'aynit'it, para li layi k'at'a'alht'axt'ut'it tacha an kalaktapasaya', ch'i ch'unch'a layi k'ach'ip'it la ix'ukxlakapu an isTs'alh Lapanak.

³⁷ An Jesús, tunkuwx ixmasuy an laka tajtan, pero puts'ista an a'stitawk'a tan juncan Laka Olivojnini ix'an. ³⁸ Chi wats'isini an lapanakni ixta'an alha'asmatnin an Jesús an laka tajtan.

An Judas o'xcho'oma'axta'lhi an Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Waniycha ixchint'ajun ixk'atan pan yu jantu ixliyawan lhamaskajan, yu juncan Paxku. ² Chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnini lhamap'a'sin ixtalhipuxkawniycha tani katalhima'nilhcha an Jesús, pero jantu lay ixta'ilhtuy mu ixtatalhanani li wa lay katalhitalh'amalh chux an lapanakni.

³ Wa chuncha an Satanás, lakpach'apalhcha an Judas, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yu ixtajumpalay

ma Iscariote, ⁴ alhcha jala'ts'ini an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaj'ajin an yu ixtajalhistaknan laka tajtan, jajuniycha tanischa kajalhima'axta'niya an Jesús. ⁵ Yu'uncha sawalhcha oxi talhiwilalh, chi tajuniy li kataxta'niyacha tumin. ⁶ An Judas jama'lhtayanalh chi a'taynilhcha lhipuxkawniy tani wanancha lay kama'axta'lhi an Jesús, akxni jantu xamati la'ts'in.

Ixwayt Jesús

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Chilhcha k'atan akxni ix'ukan pan yu jantu ixliyawkan lhamaskajan, akxni ixma'nikan jas'at'a borrego ixlakata Paxku. ⁸ An Jesús jamala'achalh an Pedro chi an Juan, jajuniy:

—K'ap'inchi'itcha la'oxinini an wayt ixlakata Paxku, kalakwaynawcha.

⁹ Chi talhisakmiy, tajuniy:

—¿T'anisch'a lak'ask'in ak'aw la'oxinini?

¹⁰ An Jesús jajuniy:

—Akxni k'at'anut'achi'it an la'acha'an, k'ap'axt'o'a'it pumatam lapanak yu lhi'anta xkan la ix'uyuli', k'ach'a'o'alhip'ina'it sta tan laka cha'a katanutachalh. ¹¹ Chi k'a'una'it an yu jamacha'a: “An maestro najun: ¿tanischa laka cha'a tan ajkat'alakwayna an kint'alhtanan ixlakata Paxku?” ¹² Yucha katamasuniyan pulaktam la ixcha'a tan talhman chi ay, mala'asijnikantacha, anchacha k'ala'oxiya'it yu katask'iniya'.

¹³ Yu'uncha ta'alhcha, walh chunchacha sawalhi tapasalh tacha an ixjajunita an Jesús, pus anchacha tamala'asijnilh ixlakata an Paxku.

¹⁴ Akxni cha'alhcha ixpaku, an Jesús jat'alaktawilhcha an ixt'alhtanan. ¹⁵ Chi jajuniy:

—¡Chunchacha xaklhi'achaniy li p'ulhnajcha aklat'alakwaynawi laka Paxku akxni jantuka' ikniy! ¹⁶ Mu klajunaw jantu chuni aktiwaycho'olh laka Paxku, sta akxni kajunacha tuchini jumputuncha ani Paxku an la ixlich'alhkat Dios.

¹⁷ Pus xa'a'ilhcha la'atam vaso yu ixputajun xaxkan uva chi xta'lhicha lhimala'puchajun, chi jajuniy:

—Ni'ijcha ani, k'alaxt'a'nitcha, k'alhawap'u'ott'itcha, ¹⁸ mu kit'in klajunaw jantu ali akti'otcho'olhi ani xaxkan uva sta akxni kaminacha an ixlich'alhkat Dios.

¹⁹ Chi xa'a'ipalhi an pan, wachucha lhixta'lhi lhimala'puchajun, chi la'ch'e'elhcha, chi jaxta'nilhcha, jajuniy:

—Ani kilakatunaj, yu kama'axta'kana milakatak'an, chunchacha wachu k'a'ilht'uya'it'it para li akilalhipastakwi.

²⁰ Chi akxni talakway'olh, wanajcha chuni ilhtupalh an vaso yu ixputajun xaxkan uva, xa'a'ilh jajuniy:

—Ani vaso yu putajun xaxkan uva yucha yu sast'icha putamakawcho'oyaw li milakatak'ani akhimaj'ana an kijak'alhni.

²¹ 'Pero chaway xapumatam yu uxitnan, yu akima'axt'a'a, an laka mesaja kint'amaj'o'slay. ²² Mu sawalhi li an isTs'alh Lapanak ts'ajwi ti'an, tacha an lhits'o'muk'akanta, pero an lapanak an yu kama'axt'a'a an isTs'alh Lapanak kapulhik'atsaya'.

²³ Wa chuncha tsukulhcha talalhisakmipaxay, tichini yuchacha yu kama'axt'a'a'.

Tichini yu palaycha lhitapalay

²⁴ Chi atumpaj wachu tsukulh talalhixtukupalay tichini yuchacha yu palay kalhitapala'. ²⁵ Pero an Jesús jajuniy:

—An xarejnin an laj'ay la'acha'anaxni tach'alhkatnancha wa tani tach'alhkatnamputuncha, chi an yu wa talhinajuncha anchunu la'acha'anaxni ma oxicha ja'a'tayjununi jajunkan. ²⁶ Pero uxitnan jantu chun, yu palay lhitapalay yu uxitnan, tacha yu palayka ts'alhi kalalh, chi yu wa lhinajuncha, yucha yu kalak'ilhtulhcha an tanlhun. ²⁷ ¿Tisapiyuchacha yu palay lhitapalay, yucha an yu wa tawlaycha wajin, u yucha an yu iy pulatoj? Yu palay lhitapalay yucha an yu wa tawlaycha wajin. Pero kit'in ani iklat'a'aklat'awnaw tachanu yu wa talak'iniyan mimpulatojk'an.

²⁸ 'Uxitnan akxni lhima'anxkay lhlhiji kilat'a'aklat'awnaw, ²⁹ xliyu aklalhixta'niyaw la'atam llich'alhkat, tacha an kimPay kixta'nilh wachu'. ³⁰ Uxitnan k'alakwayna'it'it ch'i k'alaj'ot'a'it'iti tu'u la kimesa tan akch'alhkatnana', ch'i k'alakt'awla'it'iti t'an k'anawna'it li oxi u jantu yu ta'ilhtulh an kilhmakkawt'uy xalapanakni Israel.

An Jesús najun li an Pedro kanawna li jantu mispay

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Chi nawpalh an Jamach'alhkat:

—Simón, Simón, an Satanás task'inani li ma katalaktilhan tacha trigo. ³² Pero uxint'i iklhitapayniyani para li jant'u k'ama'ats'an'at'i an mijakiklaka'inti. Chi akxni ak'ink'iklak'a'ich'o'oya'acha, k'aja'a't'ay'uya'a amijat'ala'awnin para li ixlisawalhi katajakiklaka'inilh.

³³ An Simón juniy:

—Jamach'alhkat, kit'in akt'a'anani masi laka pulach'in, chi sta masi akintama'nikan.

³⁴ An Jesús alhtaylh, juniy:

—Pedro, chaway ijkunan akxni jantuka' t'asay puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.

³⁵ Chi ixchuxk'an jalhisakmilh, jajuniy:

—Akxni iklamala'achaw li jant'u k'alhip'it mintumink'an chi mibolsajk'an chi miwarachijk'an, ¿tu'u tats'an'atayanin?

Yu'uncha tajuniy:

—Jantu.

³⁶ Pus jajuniy:

—Pus chaway chun, yu lhit'ajuni ixtumin kalhi'alh, chi ixbolsa wachu'. Chi yu jantu tu'u ix'espada, kast'alh ix'aytanut chi kalhi'ilhcha ma'atam. ³⁷ Mu klajunaw, kajuna la kijatsukunti tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta, tan najunta: “Jat'aput'e'ekalhi an yu wa ay tajunita.” Mu chux tacha an kilhits'o'muk'akanta katapasa'oya'.

³⁸ Yu'uncha tajuniy:

—Jamach'alhkat, ani iklhit'awnaw ma'at'uy espada.

Yucha ja'alhtaylh:

—¡Wachunchacha kawalhcha!

An Jesús tapayniy tanchun junkan Getsemaní

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Wa chuncha taxtulhcha, alhcha tan a'tajcha ix'an a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin, chi an ixt'alhtanan tach'a'o'alhcha.

⁴⁰ Akxni cha'alhcha, jajuniy:

—K'at'ap'aynit'it, para li jant'u k'a'ilht'up'ut'ut'iti yu jantu oxi.

⁴¹ Chi jamakawyawlhcha, alhcha tacha ixlima'at lay akmakat'alh'alh laka chiwx, tatso'ottatawlhchalhcha chi tsukulhcha tapayniy, ⁴² najun:

—KimPay, li lay, ak'imala'xt'inunini ani ay lhima'alh'ajna, pero jantu yu wa tacha kit'incha iknajuni kawalh, yu t'ach'a na'un uxint'i kawalh.

⁴³ Wa chuncha talakasunilh pumatam xa'angelh an lakt'iyani an Jesús, chi lak'ut'ililh. ⁴⁴ Pero mu akxni sawalhcha ixma'alh'ajnant'ajun, pus palay p'as ixtapayniy, an ixchanit wa tacha wa laj'aya jak'alhnicha xt'amj xt'amj ixtamayachalh an lakaat'un.

⁴⁵ Akxni tapayni'olhcha tayalhcha, jala'alhcha an ixt'alhtanan, walh ixtalaklhtatanani jala'cha'alh, mu sawalhcha ixtala'ta'oxila'alhiy, ⁴⁶ pus jajuniy:

—¿T'asu li laklht'at'ayatcha? K'alaj'ost'ayat'it, k'at'ap'aynit'it, para li jant'u k'a'ilht'ut'iti yu jantu oxi.

Tan ch'apayawkalh an Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Chunchaka ixchiwint'ajun an Jesús, walh lhilhuwcha cha'ankalh, an yu ixjunksan Judas, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, ixjap'ulhnitacha an lapanakni, chi la'cha'alhcha an Jesús, la'xtikilhtastuklhicha. ⁴⁸ Pus an Jesús juniy:

—Judas, ¿la'xt'ik'ilht'ast'ukma'axt'a'acha an yu isTs'alh Lapanak?

⁴⁹ Mu tala'ts'incha tuchini katapasayacha an yu ancha ixtat'ayanalh an Jesús, pus tajuniy:

—Jamach'alhkat, ¿akmak'atsaniyaw laka espada?

⁵⁰ Wa chuncha xapumatam yu yu'uncha, mak'atsaninilh xapumatam ixma'tsuku an xa'ay sacerdote, xtalh akatuch'uk'up'uxli an oxi ix'a'ax'olh. ⁵¹ Chi an Jesús jajuniy an yu ixtat'a'anta:

—Wa sa'ch'a k'at'awlat'it, k'ajamak'a'unt'itcha.

Chi akatuch'apalhi an yu akatuch'uk'up'uxkalh, akatuk'uch'ulh. ⁵² Ixli'astan an Jesús jajuniy an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaj'ajin an yu ixtajalhistaknan laka tajtan chi an laktatanincha, li ma wa ta'antacha ch'apayawnin, jajuniy:

—¡Wa t'ach'a wa ch'a'o'ayatcha ja'alhawna laklhit'ant'at mi'espadajk'an chi mink'iwk'an! ⁵³ Pero mu lhlhiji xaklapaxt'o'aw an laka tajtan, walh chi akxni jantu kilach'apayajuw. Pero chaway chilhcha mimpanch'e'exk'an para li k'a'ilht'ut'it, chi yucha an jatats'isnicha ch'alhkatnan.

An Pedro najun li jantu mispay an Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Pus tach'apayawlhcha an Jesús, talhi'alhcha la ixcha'a an xa'ay sacerdote. An Pedro wa ma'atcha ixch'a'o'alhi'anta. ⁵⁵ Chi an tan jalhi'ay jatalakxtut, ixtan'ajni, ta'ulalhcha jikmi chi tala'atanchanulhcha, an Pedro anchacha japujatawilh wachu'. ⁵⁶ Pero pumatam t'aku, ma'tsuku, la'tsilhi li ancha ixma'wilh tan an ixla's'onkan, pus najun:

—Ani wachu ancha ixt'a'aklat'ajun an Jesús.

⁵⁷ Pero an Pedro najun ma jantu, najun:

—¡T'aku', jantu ikmispay!

⁵⁸ Panch'e'excha lakats'uniya jumpalh, pumatamcha la'ts'impalh, juniy:

—Uxint'i wachu ixt'alhtanak'at'i an Jesús.

An Pedro najun:

—¡Lapanak, jantu kit'in!

⁵⁹ Katacha tamcha horaja jumpalh, pumatamcha nawpalay, najun:

—Chun sawalh, ani wachu ani ixt'a'aklat'ajun, chi wachu jamacha'a Galilea.

⁶⁰ An Pedro najun:

—Jantu ijk'atsay t'uch'ini uniycha, lapanak.

Walh wa akxni, chunchaka ixnawt'ajun, t'asalhcha an puyux.

⁶¹ Pus wa chuncha an Jamach'alhkat Jesús tala'asp'itlaka'alhi tan ixyalh an Pedro. Pus pastaklhicha an Pedro li an Jamach'alhkat ixjunita: “Jantuka' katit'asalhi an puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.” ⁶² Pus an Pedro taxtulh ma'spa, chi wa stakcha alhulh.

An Jesús tamamaxaniy chi ta'ayna'a

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ An lapanakni an yu ixtalhist'ak'a an Jesús, ixtamamaxaniycha chi ixtamuk'aniycha. ⁶⁴ Tala'puch'ilhcha chi ixtalakpusaycha, ixtajuniy:

—¿Tisiyuchacha muk'anini? K'anawcha.

⁶⁵ Chi tachalayjcha aliy ixtalhimamaxaniy.

Talhi'alhcha laka junta an Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Akxni tunkulhcha, tata'ayxto'lhicha an xalaktatanin lapanakni, chi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin. Talhi'alhcha an Jesús laka ay junta, tajuniy:

⁶⁷ —¿Uxint'i Cristojk'at'i? Akilajuniw.

Yucha jajuniy:

—Li akilajuniw, jantu akintilakiklaka'iw, ⁶⁸ chi li akilalhisakmiw tu'u, jantu akintilajuniw chi jantu akintilamakajuw. ⁶⁹ Pero chaway ati'anta kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak akpiktutawlantacha tan ox'i xpa'xti an Dios, yu lay ilhtu'ojoy wa tuchicha.

⁷⁰ Pus wa ayxtami ixchuxk'an talhisakmilh, tajuniy:

—¿Uxint'i isTs'alh Dios?

Yucha jajuniy:

—Uxitnanch'a nawnat li kit'in.

⁷¹ Wa chuncha talajuniy:

—¿Ali ma'lhtask'iniyaw'i yu akintajunin? Wanajcha kitnani alha'asmat'aw.

An Jesús talhi'anilh an Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Pus ixchuxk'an an yu ancha ixta'ayxto'nun laka junta talaktaya'olh chi talhi'anilhcha an Jesús an Pilato. ² Chi tsukulhcha ta'alhtasuy, tanajun:

—Ani lapanak ik'a'taymaw li wa jalaktilha an lapanakni yu ani jamacha'an, chi najun li jantu kamapalhlhi'anikalhi an ay xajamach'alhkat Roma, najun li ma Cristojo yucha, ma Rey.

³ Pus an Pilato lhisakmiy, juniy:

—¿Uxint'i ixrejk'an judiojnin?

Yucha ja'alhtayanalh, najun:

—Uxint'ich'a na'un.

⁴ Wa chuncha an Pilato, jajuniy an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an lapanakni:

—Jantu tu'u tala'alhini ikla'cha'aniniy ani lapanak.

⁵ Pero yu'uncha palay p'as ixtanajun:

—Wa japulaktilhiya an lapanakni tacha an masuy, an xalakaat'un Galileaja pu'a'taynichalh chi chaway anicha xalakaat'un Judeaja taylhi'anta.

An Jesús talhi'anilh an Herodes

⁶ Pus an Pilato akxni asmatlhi nawkalkh Galilea, lhasakminilhi li an Jesús sna jamacha'a Galilea. ⁷ Akxni k'ats'aalhi an Pilato li an Jesús jamacha'a tan ixch'alhkatnan an Herodes, ancha mala'achanilh, chi mu akxni an Herodes wachu Jerusaleni ixt'ajun.

⁸ An Herodes akxni la'ts'ilhcha an Jesús, sawalhcha achalh, mu ma'anchacha sawalhcha ixla'ts'imputun. Mu lhuwcha tanlhuni ixlaj'asmatta ixlichiwinkan yu ixlak'ilhtuy, chi ixla'ts'imputuncha li tu'ucha lhi'a'nini kax'ilhtulh. ⁹ Tipalhuwcha tu'u ixlisakmiy, pero yucha jantu tu'u alhtaylh. ¹⁰ An xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin wachu ancha ixtayanalh, p'ascha ixta'alhtasuy ixtalhimuk'ay tanlhun. ¹¹ Pus wa chuncha an Herodes ali an isoldadojnin jantucha tu'u ixtalhiwilay an Jesús, tamala'ch'inilhcha yu k'usi la'ch'it, wa ixtapumamaxaniycha chi an Herodes mala'achanipalhi an Pilato. ¹² Pus akxni, oxicha talalhi'alh an Pilato ali an Herodes, mu ixlip'ulhnaj wa ixtalaxkajiy.

An Jesús tat'acha'alhcha li katama'niya'

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:38-19:16)

¹³Wa chuncha an Pilato, jama'ayxto'olhi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an jamach'alhkatni chi ta ixchuxk'an tawilanalh an lapanakni, ¹⁴jajuniy:

—Ani lapanak kilalhiminitaw kilajunaw li wa jalaktilhiya an lapanakni. Pero la mi'ukxlakapuchak'ani iklhisakmilh, chi jantu tu'u ikla'cha'aninilh tala'alhin t'ach'a an lhimuk'ayat'it. ¹⁵Chi an Herodes, wanajcha chun kintamala'achanicho'ochin. La'ts'inat'itcha, jantu tu'u ilhtuta yu laycha kalhima'nikalh. ¹⁶Akxta'niyacha la'atam lhima'alh'ajna chi akmakawcho'oyacha.

[¹⁷Chuncha jajunilh mu akxni k'atan ixjun an Pilato ixjamakawniy pumatam tach'ini an lapanakni.] ¹⁸Pero ixchuxk'an wa ayxtami talakt'asa'olh, tanajun:

—¡Ani Jesús jantu! ¡Yu akilamakawniw yucha an Barrabás!

¹⁹An Barrabás ixmalaklhchawkanta mu ixjama'nininta chi wa ixt'alaxtukuy an xajamach'alhkat an la'acha'an. ²⁰An Pilato a'tam jalhisakmipalhi mu ixmakawputuni an Jesús, ²¹pero yu'uncha a'tam palay p'as talakt'asapalh, ixtalaknajun:

—¡K'amakxt'ukmuk'acha, k'amakxt'ukmuk'acha!

²²Pero an Pilato, ixlipu'a't'utucha, a'tam jajumpalh:

—¿Tisuncha tala'alhini ilhtuta? Jantu tu'u tala'alhini ikla'cha'anini para li kama'nikalhcha. Akmama'alh'ajniyacha pero akmakawcho'oya'.

²³Pero yu'uncha palay p'as ixtalakt'asay, ixtalhisk'in li ma kamakxtukmuk'akalhcha. Pus tacha an ixtalakt'asay an lapanakni chi an xalaj'ajin sacerdotejnin, tamatapujunilhcha. ²⁴Pus an Pilato ilhtulhcha yu an ixtalakask'in yu'uncha. ²⁵Jama'axta'nilhcha an Jesús an lapanakni para li kata'ilhtulhcha wa tani ta'ilhtuputuncha chi an yu ixlimalaklhchawkanta ixjama'ninti chi ixlakata li wa ixt'ala'ajiy an xajamach'alhkat la'acha'an, yucha makawlhcha, mu chunchacha ixtajuniy.

Ixmaktukmuk'akat Jesús chi tan niilh

(Mt. 27:32-56; Mr. 15:21-41; Jn. 19:17-30)

²⁶ Akxni ixtitalhi'ancha an Jesús, tach'apayawlh pumatam lapanak ixjunksan Simón, jamacha'a Cirene, la ixlima'spa la'acha'ani minchalh, tamak'uk'alhcha an cruz para li ma kach'a'o'alhi'alhcha an Jesús.

²⁷ Wanajcha lhilhuwi ixch'a'o'akanta chi lhuw t'akunini ixtama'anta, sawalhcha ixtalhita'oxila'alhiy chi ixtalhilaj'alhuncha. ²⁸ Pero an Jesús tala'asp'itlihi chi sa'cha ixjala'ts'in, ixjajuniy:

—Ixjatsi'in la'acha'an Jerusalén, jantu akilalhi'alhuw. Mijas'at'ank'ani k'ajalhi'alhunt'it chi milakatak'an, ²⁹ mu kamina wilhchani akxni kanawkana: “Oxi para yu'uncha an t'akunin an yu jantu lay tajamas'at'analh, chi an yu jantu a'tam tajamas'at'analh chi an yu jantu a'tam tajamats'ik'inilh.” ³⁰ Akxni katajuna an laj'a'stitawk'a: “Akila'a'lhtants'iwcha”. Chi an tan laklakatitawk'a katajuna: “Akilamats'ewi”, ³¹ mu li kit'in tacha kinta'ilhtuy, walh chi tacha ikst'a'aw k'iw, pus uxitnan, ¿t'asu li jant'uch'a ch'uni k'at'i'ilht'uk'ant'it li tachanu xaxixni k'iw unt'at'it'i?

³² Ixjat'alhi'ampalhkanta ixt'uyunk'an lapanakni an Jesús, para li kajat'ama'nikalhcha. Yu'uncha ixta'ilhtuta ixtala'alhink'an. ³³ Akxni tacha'alhcha tan junkan la Ixla'pa'axi Swe'elukut, anchacha makxtukmuk'akalh an Jesús chi an ixt'uyunk'an lapanakni yu ixta'ilhtuta tala'alhin, ixtapiktutamincha, lhilaxjama'xi chi tan oxi ixmaka'. ³⁴ An Jesús nawlh:

—KimPay, k'ajamala'mixinin, mu wa jantu tak'atsay tuchini ta'ilhtuycha.

Chi talamala'pitsilhcha an ixla'ch'it an Jesús, wa ta'amanalh suerte. ³⁵ Chi chux an lapanakni sa'cha ixtala'ts'in, chi masi an jamach'alhkatni ixtamamaxaniycha, ixtalajuniy:

—Ali'in jama'alhtaxtulh, kama'alhtaxtukalhcha ix'akstu li Cristo sawalh yu sakxtuta Dios.

³⁶ An soldadojnin wachucha ixtamamaxaniy, waniycha ixtala'an ixtama'ot'uycha vinagre ³⁷ chi ixtajuniy:

—Li ixrejk'at'i judiojnin, k'at'a'alht'axt'ucha mi'akstu.

³⁸ An la ix'akpuxni ists'o'nikanta tan ixnajunta: “Ani ixRejk'an judiojnin.”

³⁹ Pumatam an yu ixjat'amakxtukmuk'akanta an Jesús, ixlilakajuniycha, ixjuniy:

—Li Cristojk'at'i, k'ama'alht'axt'uk'acha chi akilama'alhtaxtuw.

⁴⁰ An pumatam la'a'aymalh juniy:

—Masi wanajch'a ch'uni ma'alh'ajnant'a'un jant'u t'alhamniya an Dios. ⁴¹ Kitnan t'acha'anawi li chuncha kama'alh'aj naw, mu mapalht'awnawi yu ilhtutaw tala'alhin, pero ani lapanak jantu tu'u tala'alhini ilhtuta.

⁴² Chi juniy an Jesús:

—Jesús, ak'imp'ast'ak'a'a akxni k'ach'alhk'atnana'acha.

⁴³ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Uxint'i chaway ak'int'ap'ina'acha tan lhi'acha alin jatsukunti, sawalhi ani yu ijkunan.

⁴⁴ Ka tacha atunkujuncha sta las tres yu ta'oxaycha, chux an lakaat'un taputs'isilh. ⁴⁵ An wilhchan taputs'isilh, chi an la'ch'it an ix'uk'alh laka tajtan lht'it'in tapu'exli, tukan ixpaytat, akllt'uyi walh.

⁴⁶ Akxni an Jesús, p'ascha t'asalh, najun:

—KimPay, an kintakuwin la mimaka ikma'axta'niyan.

Chi akxni chunchacha naw'olh, nilhcha.

⁴⁷ An capitán akxni la'ts'ilhcha li chunchacha tapasalh oxicha lhipastaklhi an Dios, najun:

—Chun sawalh, ani lapanak jantu tu'u ixtala'alhin.

⁴⁸ Ixchuxk'an an yu chunchacha tala'ts'ilh tacha an tapasalh, ta'ancho'olhcha, jalaktankilhaksalhi'ankalhcha. ⁴⁹ Ixchuxk'an an yu ixjamispay an Jesús chi an t'akunin yu ixtat'amintachalh sta xalakaat'un Galilea wa ma'atcha ixtalakaminachalh tacha an ixtapasay.

An Jesús maknukalhcha

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Ixt'ajun pumatam lapanak ixjunksan José, jamacha'a Arimatea, xala'acha'an an Judea. Yucha wachu ixma'ta'ayxt'o'a an laka ay junta yu ixta'ilhtuy an judiojnin, ⁵¹ pero mu yucha oxi lapanak chi

ixkiklaka'iy Dios, yucha jantu oxi ixliwilay tacha an tatamakawlh laka junta, mu yucha wachu ixpakxan'iya an ixlich'alhkat Dios.

⁵² Yucha la'alhi an Pilato chi sk'inilhi an ixlakatunaj an Jesús.

⁵³ Akxni ma'alhtajulhcha an laka cruz, la'apamililhcha laka sávana, chi maknullhcha tan ixtantipujkanta a'stitawka la'stu chiwx, jantuka' k'is xamati ancha ixmaknukan. ⁵⁴ Akxni chuncha tapasalh sawalhcha ixtala'asijt'ajuni an lapanakni, mu katunkunanta xawilhchan jastaknat.

⁵⁵ An t'akunin an yu ixtat'amintachalh an Jesús sta xalakaat'un Galilea tat'a'alh, tala'ts'ilhi tan kimaknukalh chi tani lhimamakalhcha an ixlakatunaj. ⁵⁶ Akxni ta'ancho'olhcha ixcha'ak'an, tamala'asijnilhcha laklhaklhi perjume yu lay lakatawk'akan. Chi tajastaknalhcha akxni xawilhchan jastaknat, tacha najunta laka lhamap'a'sin.

La'awcho'ot

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 A'taynicho'olhcha la'atam wilhchan, sast'icha samana, sawalh wats'isin ta'alhcha an t'akunin an tan ix'aknuy an Jesús, ixtat'a'antacha ali'in ixt'at'akunink'an chi ixtalhi'antacha an yu ixtamala'asijnita laklhaklhi perjume. ² Walh akxni tacha'alh, tala'ts'in an aya chiwx an yu ixpumalakhchawkanta an tan ix'aknuy, ma'osukanta. ³ Chi tatanulh, walh jantu tala'cha'alhi an ixlakatunaj an Jamach'alhkat Jesús. ⁴ Pus jantucha ixtalhimacha'xay, walh wa akxni tatalakasulh ixt'uyunk'an lapanakni waniy an tan ixtalakyanalh, wa la'xlimjnik'acha an ixla'ch'itk'an. ⁵ Chi mu ixtalaktalhanancha an t'akunin, tala'ta'antatawilhcha an lakaat'un, pus jajunkan:

—¿T'asu li p'uxk'awyatcha an yu la'ajunta an tan tamanalh janinini? ⁶ Yucha jantu aniya t'ajun, yucha la'awcho'olh. K'ap'ast'akt'iti tacha an tajunin akxni an ixt'ajunka xalakaat'un Galilea, ⁷ tajunan lhitask'iniya li an isTs'alh Lapanak kama'axta'kalhi la ixmakak'an an ma'lhta'alhinin, chi li kamakxtukmuk'akalh, pero kala'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan.

⁸ Wa chuncha yu'uncha tapastaklhi tacha an ixnajunta. ⁹ Pus tataxtulh an tan ix'aknuy, ta'ancho'olhcha chi tamak'ats'aanilhcha an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan an Jesús chi ixchuxk'an cha an ali'in tacha an tapasalh. ¹⁰ An t'akunin an yu tajamak'atsaaninilh yu'uncha an María Magdalena, chi Juana, chi María ixnati Jacobo, chi an ali'incha ixt'at'akunink'an yu ixtat'a'anta. ¹¹ Pero an ixt'alhtanan an Jesús, jantu ixtakiklaka'iya an t'akunin, ixtalhi'ilhtuy li wa lhilokojcha li katakiklaka'ilh.

¹² Pero an Pedro jats'alaj'alhi an tan ixmaknukanta an Jesús, chi kiila'tsilhi li wa yucha an la'ch'itcha ancha ixlaktanun. Wa chuncha alhcha la ixcha'a, chi ixli'a'niycha tacha an tapasalh.

Xatij la'acha'an Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³ Wa yuchaka anchunu wilhchan, ixt'uyunk'an an ixt'alhtanan an Jesús, ixtita'an tanchun la'acha'an junkan Emaús, ka tacha la'akawtam kilómetrojo lhitamakawniy an la'acha'an Jerusalén, ¹⁴ ixtalhilakchiwij'antacha chux tacha an laktapasalh. ¹⁵ Walh akxni chunchaka ixtalalhi kikxtukulhi'anta, an Jesús waniycha jala'cha'alh, ixjat'alakjalhtanaj'antacha. ¹⁶ Pero an ixla'chulhk'an yu'uncha wa tachanu tu'ucha kajala'puch'apalh para li jantu katamispalh. ¹⁷ An Jesús jajuniy:

—¿T'isunch'a lhilakch'iwijp'int'at'it?

Pus sa'cha tatayalh chi ixtata'oxila'alhiycha. ¹⁸ Chi pumatam ixjunkan Cleofas alhtaylh, juniy:

—An yu jantu jamacha'an Jerusalén wa uxint'i yu jant'u k'a k'ats'ay tacha an tapasalh wa anyika'.

¹⁹ Pus yucha ja'alhtaylh, jajuniy:

—¿Tisuncha tapasalhi?

Chi tajuniy:

—Yucha an Jesús, jamacha'a Nazaret yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios, chi alhp'asi lay ixlak'ilhtuy an tanlhun tapatsat, alhp'asi ixchiwiniy la ix'ukxlakapu an Dios chi la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni. ²⁰ Walh chi li laycha tama'axta'lhsi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an kijamach'alhkatnank'an para li

kamakxtukmuk'akalh chi li kama'nikalh. ²¹ Kitnan xakpakxan'iyaw li yuchacha akintama'alhtaxtuyan yu ikwilaw Israel. Pero chaway la'at'utucha wilhchani yu chunchacha tapasalh. ²² Masi ali'in an t'akunin, yu ancha kintat'awilanan kintame'e'swayan, mu takilaka'alhi wats'isin an tan ix'aknuy an Jesús. ²³ Ma jantu tu'u tanun, pus tacha'ancho'olh, tanajun ma tala'ts'ilh angelhnin yu ma tanajun li an Jesús la'ajunta. ²⁴ Pus ali'in an yu kintat'alach'a'o'ayan wachu takilaka'alhi an tan ix'aknuy an Jesús. Chi chuncha sawalhi takila'ts'ilh tacha an tanajun an t'akunin, pero an Jesús jantu tala'ts'ilh.

²⁵ Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—¡Laj'a'atu'axixin, sawalhcha laksniya k'iklak'a'iyat tacha an tanawlh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios! ²⁶ ¿Chu jantu ixlitask'iniya li an Cristo chuncha p'ulhnaj ka'ixlaktapasanilh la ixjatsukunti ani tanlhun, para li ixli'astan kaxlimjcha juna chi ay tukani kala'ts'inkana'?

²⁷ Pus tsukulhcha jalhixa'alayi an Jesús chux an tan lhichiwininta ixlakata yu yucha, sta la ixlaklibro an Moisés sta tacha an alin ali ixlaklibroj'k'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

²⁸ Akxni tacha'alhcha an la'acha'an tan ixtita'an, an Jesús ixlay li palay ma'ati ixti'an. ²⁹ Pero yu'uncha p'asi tajunilh li anchacha kajat'atamakawlh, tajuniy:

—Kakilat'atamakajuwcha, mu ta'oxaycha, taputs'isit'ajuncha.

Pus anchacha jat'atamakawlh. ³⁰ Akxni sa'cha ixtalakwilanalh laka mesa, xa'a'ilhcha an pan chi xta'lhicha lhimala'puchajun, puch'e'elhcha chi jala'xta'nilhcha. ³¹ Akxni chun tamispalhcha mu tachanu tajalakawanalhcha pero la ixjalakawantik'ani la'mixpalh.

³² Chi ixtalajumpaxay:

—Sawalh, ¿chun jantu xakintaxawniyani an kijalhunutk'an la kintankilhaknik'an akxni an xakintat'alakchiwijmintan laka tij chi xakintalhixa'alayan an tacha ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios?

³³ Wa chuncha jantu ali tapakxalh, watukan ta'ancho'olhi la'acha'an Jerusalén. Chi tala'cha'alhi an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan an Jesús tan ixtat'a'ayxto'nun an ali'in yu wachu ixtach'a'o'ay an Jesús. ³⁴ Ixtalajuniy:

—Chun sawalh la'awcho'ota an Jamach'alhkat Jesús, chi talakasunilhi an Simón.

³⁵ Pus akxni yu'uncha wachucha tanawlhi tani tala'tsilhcha an laka tij, chi li tamispalhi an Jesús akxni puch'e'elh an pan.

An Jesús jatalakasunilh an ixt'alhtanan

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Chunchaka ixtalhilakchiwint'ajun ani tanlhun, an Jesús japujatayachalhcha chi jajuniy:

—¡Oxich'a k'at'awlat'it!

³⁷ Pus yu'uncha sawalhcha talaktalhanalh, ixtanajun li sna wa uncha. ³⁸ Pero an Jesús jajuniy:

—¿T'asu li lakt'alhananatcha ch'i li nawnatcha li sna jantu kit'ini? ³⁹ K'ala'ts'int'it an kimaka chi an kinch'aja', kit'in. Akilalakach'apaw ch'i k'ala'ts'int'itcha. Yu wa takuwincha jantu tu'u ixjakanit chi ixjalukut t'ach'a la'ts'inat ikh'it'ajun.

⁴⁰ Chunchacha jajun'olh chi ixjamasuniycha an ixlakmaka chi an ixlakch'aja'. ⁴¹ Pero mu yu'uncha jantuka' oxi ixtalhimacha'xay mu sawalhcha ixtalaj'achan chi sawalhcha ixtalhi'a'niy, pus jajuniy an Jesús:

—¿T'u'u lhit'awnat ani yu ukan?

⁴² Wa chuncha taxta'nilh lakats'uniy jamaxkawawanti jatanti chi t'axkat. ⁴³ Jama'lhtaylhcha chi ulhcha la ix'ukxlakapuk'an.

⁴⁴ Ixli'astan jajuniy:

—Chunchuniya an iklajuniw akxni an xaklat'a'aklat'awnaw: li lhitask'iniya li chuncha katapasa'olh tacha an kilhitsu'o'muk'akanta an la ixlamap'a'sin Moisés, chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, chi an Salmos.

⁴⁵ Pus wa chuncha ja'ilhtulhi li katalhimacha'xalhi an tan chuncha ts'o'muk'akanta. ⁴⁶ Chi jajuniy:

—Chuncha ts'o'muk'akanta li an Cristo kaniya chi kala'awcho'oya ixlila'at'utu wilhchan. ⁴⁷ Chi li chux an ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni kalhichiwinikalhi la ixta'a'ut li katakiklaka'ilhi an Dios, para li kajamala'mixinilhi ixtala'alhink'an. Sta la'acha'an Jerusaleni kapu'a'taynikana'. ⁴⁸ Uxitan k'ats'ayat'it'i tacha ani laktapasalh.

⁴⁹Chi kit'in aklamakminiyawi an yu nawlh kimPay li kamakmina'; pero uxitnan k'asa' t'awlat'iti ani la'acha'an Jerusalén, sta li akxni k'ala'a'iya'itcha an yu alhp'as k'ap'u'una'it an yu kaminanta lakt'iyán.

An Jesús alhcha lakt'iyán

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰Ixli'astan chux an ixt'alhtanan an Jesús jamaxtulhcha an la'acha'an Jerusalén, jalhi'alhcha sta la'acha'an Betania, chi tamakch'ixlichá chi tapayninilhcha an Dios para li oxi katatsukulh. ⁵¹Akxni jalhitapayni'olhcha, wa akxni jamakawyawlhcha, chi alhcha lakt'iyán. ⁵²Yu'uncha akxni stakcha taxta'olh lhimala'puchajun, talaj'achaj'ancho'olhcha la'acha'an Jerusalén. ⁵³Chi lhillhiji ixtatsukuy an laka tajtan, ixtalakmilhpaniycha an Dios chi ixtaxta'niycha lhimala'puchajun. Chunchacha kawalh.

Oxi Chiwinti yu Ts'o'lhi San Juan

An chiwinti walh lapanak

1 Akxni jantuka' tu'u ix'alín, ix'alíncha pumatam yu junkan Chiwinti, chi an Chiwinti yucha an Diosi ixt'a'aklat'ajun, an Chiwinti yucha an Dios. ²Akxni jantuka' tu'u ix'alín, yucha ixt'ajuncha, ixt'a'aklat'ajuncha an Dios. ³Chi chux an laktanlhun, yucha pu'ilhtukalh, jantu tu'u an yu alín laktanlhun yu jantu yu kapu'ilhtukalh. ⁴Mu yucha ixlit'ajun an jatsukunti, chi an jatsukunti, ixjatapulhkunuk'an an lapanakni. ⁵An jatapulhkunu mapulhkuyi an tan lakaaputs'isni, chi an jatats'isni jantu lay mamixiya an jatapulhkunu'.

⁶Kilachilh pumatam lapanak yu ixmala'achatachalh an Dios, ixjunkan Juan. ⁷Yucha kilhichiwinchilh an jatapulhkunu', para li katapukiklaka'i'olhi an lapanakni, kijamak'ats'aanininchilhi ixlakata an jatapulhkunu'. ⁸An Juan jantu yu jatapulhkunu', yucha wa kijamak'atsaanininchilh ixlakata an jatapulhkunu'. ⁹An yu sawalh jatapulhkunu yu jamapulhkuni'ojoy chux an lapanakni kaminaka ani lakamunulhpa'.

¹⁰Chi akxni ixt'ajuncha an yu jatapulhkunu sawalh ani lakamunulhpa, masi yucha pu'ilhtukalh an lakamunulhpa, an lapanakni jantu tamispalh. ¹¹Kilachilhi an la ixlakamunulhpa pero an yu ancha jamala'awnita jantu tala'a'ilh. ¹²Pero ixchuxk'an yu tala'a'ilh, chi takiklaka'ilh, ja'ilhtulhi li ixjas'at'an Diosi katawalh. ¹³Yu'uncha jantu wa laka jak'alhni tapula'ajun, chi jantu wa laka jakanit, chi jantu wa laka lapanak, yu'uncha Diosi jamala'awniy la ixtakuwink'an.

¹⁴An Chiwinti junlhi lapanak chi kintakit'atawlhchin. Chi la'ts'iwi an ix'alhp'asninti, yu xta'niy an ixPay, mu wa ix'akstu isTs'alh, chi yucha lhuwi ixjamapayninti chi chux an ixchiwinti sawalh. ¹⁵An Juan lhichiwinilh ixnajun:

—Yucha aniya an yu xaklalhixa'alayaw, akxni xaklajunaw: “Yu aminta ixli'astan palay lhitapalay, mu yucha o'sliyancha ixt'ajun, kit'in astani ikt'ajun.”

¹⁶Yucha pula'a'i'oyaw wa tuchicha, chi yucha ali ali lalhawayi ixjamapayninti. ¹⁷Mu an lhamap'a'sin yucha an Moisesi puxta'kalh, pero an jamapayninti chi an yu sawalh yucha an Jesucristojo japu'ilhtukalh. ¹⁸An Dios jantu a'tam xamati la'ts'intá; pero an isTs'alh, mu wanajcha yucha an Dios, yucha kintamamispánin, mu yucha lhilhiji t'awilhchalh an ixPay.

Ixchiwinti jama'paxanaj Juan

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹Yucha anicha yu lhichiwiniy an Juan, akxni an judiojnin yu ixtat'ajun la'acha'an Jerusalén, tamala'achalh sacerdotejnin chi levitajnin para li kata'alh lhisakminin an Juan tichini yuchacha.

²⁰An Juan ixla'ts'awalanti nawlh, najun:

—Kit'in jantu ijCristo.

²¹Pus talhisakmiy tajuniy:

—¿Pus tisu uxint'icha? ¿Uxint'i Elías?

Yucha najun:

—Jantu, jantu kit'ini Elías.

—¿Uxint'i yu lhich'iwiniy ixchiwinti Dios?

Yucha ja'alhtaypalh:

—Jantu.

²²Wa chuncha, tajuniy:

—¿Pus tisu uxint'icha? Mu ajkamak'atsaaniyawí tichini uxint'icha an yu kintamala'achatacha'an. ¿Tisu uxint'icha kilajunawí?

²³An Juan ja'alhtaylh:

—Kit'ini an chiwinti an yu ixchiwiniy p'as an tan wa sa' junita, tan ixnajun: “K'alats'awat'iti an ixtij an Jamach'alhkat Cristo.” Tacha an nawlh Isafás, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios.

²⁴An yu ixjamala'achakanta li katakila'ts'ilh an Juan yu'uncha an fariseojnin. ²⁵Tajuniy an Juan:

—¿Pus mu li jantu uxint'i Cristojk'at'i, chi jantu Elíask'at'i chi jantu uxint'i an yu kamina lhichiwiniy ixchiwinti Dios, t'asu li jama'p'axanancha?

²⁶ An Juan ja'alhtaylh:

—Kit'in wa laka xkani ijkama'paxanan, pero t'a'aklat'awnat pumatami yu jant'u misp'ayat. ²⁷ Yucha yu kamina ixli'astan, yucha masi wa ak'o'x'otnilhcha ixwarachi jantu ikt'acha'an.

²⁸ Tan chuncha laktapasalh ani tanlhun, la'acha'an tan junkan Betania, ixtapiktutam an ayxkan junkan Jordán, ancha an Juan ixjama'paxanant'ajun.

An Jesús, ixBorrego Dios

²⁹ Tunkunchalh an Juan, la'ts'ist'uk'acha an Jesús li ixla'antachalhcha, pus najun:

—¡Yucha aniya yu ixJas'at'a Borrego an Dios, yu lha'ulanalh, para li kamala'mixinilhi ixtala'alhin an lakamunulhpa! ³⁰ Yucha an yu ijkuniy akxni iknajun: “Ixli'astan kit'in, kamina pumatam lapanak yu palay lhitapalay, mu yucha p'ulhnajcha ixt'ajun.” ³¹ Kit'in wachu jantu xakmispay, pero para li katamispalhi an jamacha'an Israel, xliyu kit'in xajkama'paxanancha lakaxkan.

³² Atumpaj an Juan nawpalh:

—Ikla'ts'ilhi an ixTakuwin Dios akxni ta'alhtajulh an lakt'iyán, wa tacha paloma, tan ixyalh. ³³ Kit'in jantu xakmispay, pero an yu kimakmilh li akmilh jama'paxana lakaxkan kijunilh: “An yu k'ala'ts'ina'a li kalakpatawlanta an ixTakuwin Dios akxni kata'alhtajuya, yucha yu jama'paxanan laka Stalan'a ixTakuwin Dios.” ³⁴ Chi kit'in ikla'ts'ilhcha, pus iknajuncha li ani yucha isTs'alh an Dios.

Yu p'ulhnajcha tawalh ixt'alhtanan an Jesús

³⁵ Tunkunchalh an Juan anchacha ixt'awpalay ali ixt'uyunk'an ixt'alhtanan. ³⁶ Chi la'ts'ilhi an Jesús li ancha ix'aklat'ajun, pus an Juan najun:

—¡Yucha anu yu ixJas'at'a Borrego an Dios!

³⁷ An ixt'uyunk'an ixt'alhtanan an Juan ta'alha'asmatlhi, pus tach'a'o'alhi an Jesús. ³⁸ An Jesús tala'asp'itlhi pus jala'tsilhi li ixtach'a'o'ata, chi jajuniy:

—¿T'isunch'a p'uxk'awyat'iti?

Yu'uncha tajuniy:

—¿T'anisch'a wilht'i, Rabí? (Rabí nawputun, Maestro)

³⁹ Pus an Jesús jajuniy:

—K'at'at'itcha ch'i k'ala'ts'ina'itcha.

Yu'uncha tat'a'alhcha chi takila'tsilhcha tan ixtawlay, chi mu ixta'oxaycha ka tacha las cuatrojcha, pus tat'atamakawchalhcha yu akxni ixtunkujunta.

⁴⁰ An Andrés, ixt'ala'ajun Simón Pedro, yucha xapumatam an ixt'uyunk'an an yu ta'alha'asmatlhi an Juan chi tach'a'o'alh an Jesús.

⁴¹ Chi an Andrés watukan la'alhi an ixt'ala'ajun yu junkan Simón, chi juniy:

—Ikla'cha'aw an Mesías. (Yucha nawputun Cristo.)

⁴² Pus t'a'alhcha an tan ixt'awnachalh an Jesús, chi an Jesús juniy an Simón:

—Uxint'i Simonk'at'i, ists'alh Jonás, chaway Cefasch'a k'a'unk'ana'a —nawputun Pedro.^a

An Jesús jat'asanilh an Felipe chi an Natanael

⁴³ Tunkumpalhchalh, an Jesús k'uxa'alh xalakaat'un Galilea, walh paxto'lhicha an Felipe, pus juniy:

—Ak'int'ap'it'icha.

⁴⁴ An Felipe, jamacha'a Betsaida, tan ixla'acha'ank'an an Andrés chi an Pedro. ⁴⁵ An Felipe la'cha'alh an Natanael, pus juniy:

—Ikla'cha'awcha an yu ts'o'muk'ata an Moisés an laka lhamap'a'sin, chi an tacha ixtanajun wachu an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios: Yucha an Jesús, ists'alh José, jamacha'a Nazaret.

⁴⁶ An Natanael najun:

—¿Jamacha'a Nazaret, laycha oxi tu'u kaminchalh ancha?

^a 1:42 An ta'a'ut *Pedro* nawputun *chiwx* laka lhigriego. An ta'a'ut *Cefas* nawputun *chiwx* laka lhi'arameo.

An Felipe alhtaylh juniy:

—Li k'at'at'icha k'ala'ts'ina'acha.

⁴⁷ Akxni an Jesús la'ts'incha li la'antachalhcha an Natanael, najun:

—¡Ani minta pumatam jamacha'a Israel, yu jantu ja'o'xcho'onun!

⁴⁸ An Natanael ja'alhtayanalh:

—¿T'asich'a k'ilhimisp'ayi?

An Jesús alhtaylh juniy:

—Akxni jantuka' ixt'asaniyan an Felipe, ikla'ts'inani akxni ixyat'i ixtamp'in an xak'iw higo.

⁴⁹ An Natanael, juniy an Jesús:

—¡Maestro, uxint'i isTs'alhk'at'i Dios! ¡Uxint'i ixRejk'an an xalapanakni Israel!

⁵⁰ Yucha alhtaylh juniy:

—¿K'iklak'a'iya mu wa xliyu ijkunan li ikla'ts'ini an ixtamp'in xak'iw higo? Tacha ani palay k'ala'ts'ina'a yu palay laj'ay tanlhun.

⁵¹ Chi nawpalay an Jesús:

—Sawalhi an yu iklajunaw, ati'anta uxitnan k'ala'ts'ina'it'iti an lakt'iyán katati'ayanta ch'i k'ajala'ts'ina'it'iti an ix'angelhnin an Dios tacha tatach'ixa chi tata'alhtajuy la ix'ukxni an isTs'alh Lapanak.

Tan tama'xto'kalh la'acha'an Caná

2 Ixlila'at'utucha wilhchan walh, tama'xto'kalh la'acha'an Caná, xalakaat'un Galilea, chi ancha ixt'ajun an ixnati Jesús. ² Chi an Jesús chi an ixt'alhtanan wachu jamak'atsaanikalhi li kata'alh.

³ Walh ancha min'olhcha an yu ixlaj'otkan xaxkan uva. Pus wa chuncha an ixnati an Jesús, juniy:

—Jantucha tu'u an xaxkan uva.

⁴ An Jesús alhtaylh juniy:

—¿Chi kit'in tasu li k'i'uniycha? Jantuka' chini kimpanch'e'ex.

⁵ An ixnati an Jesús, jajuniy an yu ixtamala'pitsiy tanlhun:

—Chux yu tajunan yucha, yuch'ach'a k'a'ilht'ut'it.

⁶ Ancha ixlakwilh la'achaxan wa tacha a'xaw de chiwx, yu ixpumujukan xkan, cincuenta u setenta litro xkani lay ixputajuy, yucha ixtaxa'a'iy an judiojnin akxni ixta'ilhtuy yu tacha ixtamasunita ixlakpaynink'an para li katastalan'alh. ⁷ An Jesús jajuniy:

—K'ala'la'ts'amat laka xkani anchunu lakwilh yu pumujukan xkan.

Pus oxicha tala'la'tsamalh. ⁸Chi ixli'astan jajuniy:

—Chaway k'amak'ut'utcha lakats'uniy chi k'alhip'inichi'itcha an yu la'ts'ilhi'anta ani wayt.

Pus talhi'anilhcha. ⁹Kilhk'atsalhcha an yu ixla'ts'ilhi'anta laka k'atan li junitacha tacha xaxkan uva an xkan, masi yucha jantu ixk'atsayi tanchuncha minchalh. Pero an yu ixtamala'pitsiy tanlhun yu'uncha ixtak'atsay, mu yu'uncha tamakutulh an xkan an laka pozo. An yu ixla'ts'ilhi'anta laka k'atan t'asanilhi an yu tama'xt'o'a lapanak, ¹⁰chi juniy:

—Watichicha lapanak p'ulhnajcha yu an oxi xaxkan uvaja xt'a'a, chi akxni lhuwcha laj'otkanta, yucha an yu palaycha wa aktayi xt'a'a, walh chi uxint'i an yu oxi lhi'ot'at ma'at'aka sta astan.

¹¹Yucha anicha yu p'ulhnajcha masulh an Jesús, la'acha'an Caná xalakaat'un Galilea, masulhcha li alhp'asi yucha, chi an ixt'alhtanan takiklaka'ilhcha.

¹²Ixli'astan akxni chunchacha tapasalh, an Jesús jat'a'alhcha an ixnati chi an ixjat'ala'awnin chi an ixt'alhtanan la'acha'an Capernaúm; anchacha tatamakawlh, jantu la'alhuw wilhchan.

An Jesús mastalan'aniy an tajtan

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³Mu waniycha ixminta ixk'atan paxku, ixk'atank'an an judiojnin, an Jesús alh la'acha'an Jerusalén. ¹⁴Walh an laka tajtan jala'cha'alh an yu ixtast'ay torojnin chi borregoynin chi palomajnin chi an yu ixtamapaxay tumin, anchacha ixtalakwilanalh.

¹⁵Mu chunchacha jala'ts'in an Jesús, pus xa'a'ilh ma'atam lazo, ilhtulhcha ixpa'ayna'na. Wanaj jatamakxtu'olhi an laka tajtan chux an ixborregoynink'an chi an ixtorojnink'an an lapanakni. Chi tilhcha jamaj'anilhi an ixtumink'an an yu ixtamapaxay tumin chi jala'ma'pusp'itnilhcha an ixmesajk'an. ¹⁶Jajuniy an yu ixtast'ay paloma:

—¡K'alakt'amakxt'ut'iti an tanlhun ani, jant'u k'a'ilht'ut'iti mimpast'ank'an an ixcha'a kimPay!

¹⁷Pus akxni tapastaklhicha an ixt'alhtanan li ts'o'muk'akanta, tan najunta: “¡Sawalh aklhitalh'amna an mincha'a!”

¹⁸ An judiojnin tajuniy an Jesús:

—Li ch'unch'ach'a lay, ¿tisuncha akilamasuniyaw li t'ach'ip'ini li ch'unch'ach'a k'alat'i?

¹⁹ An Jesús jajuniy:

—K'alakt'ilhit'iti ani tajtan, walh chi wa la'at'utu wilhchan akyawcho'oya'.

²⁰ Pus an judiojnin tajuniy:

—¿Wa la'at'utu wilhchani k'ayawch'o'oya'a? Ani tajtan t'up'uxamchaxan (46) k'ata yawkalh.

²¹ Pero an Jesús yucha an ixlakaturaja ixjuniy. ²² Xliyu akxni la'awcho'olhcha, an ixt'alhtanan tapastaklhi li chuncha ixnajunta, pus takiklaka'ilhi an tan ts'o'muk'akanta chi an ixchiwinti an Jesús.

An Jesús jamispa'ojoyi an lapanakni

²³ Akxni la'acha'anka Jerusalén ixt'awnachalh an Jesús, la ixk'atan Paxku, ixluk'ani takiklaka'ilh, mu ixtala'ts'incha tacha an tu'u ixlak'ilhtuy yu jantu wa tichicha lay ilhtuy. ²⁴ Pero an Jesús jantu ixjalhiwilay, mu yucha ixjamispa'ojoy. ²⁵ Yucha jantu xamati ixma'lhtask'iniy kajunilh tani ixlaycha xamati'. Mu yucha ixjamispani'ojoyi an ixjalhunutk'an an lapanakni.

An Jesús chi an Nicodemo

3 Ixt'ajun pumatam lapanak yu'uncha an yu ixjajunkan fariseojnin, ixjunkan Nicodemo, an judiojnin xa'ayi ixta'ilhtuta. ² Ani lapanak la'alhi an Jesús puts'ista, chi juniy:

—Maestro, ijk'atsayawi li Diosi mala'achatacha'an para li akilamiw masuninin, mu jantu xamati lay kati'ilhtulh t'ach'a an lak'ilht'uy tanlhun yu wa tichicha lapanak, li yu jantu Dios t'a'aklat'ajun.

³ An Jesús juniy:

—Sawalhi ani yu ijkunan, yu jantu sast'i tsukucho'oy jantu lay katila'ts'ilh an ixlich'alhkat Dios.

⁴ An Nicodemo juniy:

—¿Tasicha lay kalhitsukucho'olh xamati li papacha? ¿Laycha kapalaktajucho'olh ixnati chi katsukupalh?

⁵ An Jesús juniy:

—Kit'in sawalhi ani yu ijkanan, li yu jantu tsukuyi laka xkan chi la ix'Takuwin an Dios, jantu lay katitanuchalh an la ixlich'alhkat Dios.^a ⁶ Yu wa laka lakatunaja pula'ajun, wa lakatunaj, yu laka Takuwin pula'ajun, yucha takuwin. ⁷ Jant'u k'alhi'a'nit'i li ijkanan: “Li lhithask'iniya li sast'i kala'awcho'okalh.” ⁸ An un wa lhitanchuncha minachalh, chi masi k'a'asmatt'i makat'ajun, pero jant'u k'ak'ats'ati tanchuncha minachalh chi tanchuncha ti'an. Chuncha yu la'ajun laka Takuwin.^b

⁹ An Nicodemo lhisakmilh juniy:

—¿Chi tasicha aklhit'alalhi?

¹⁰ An Jesús alhtaylh juniy:

—Uxint'i li ixmaestrojk'an xalapanakni Israel, ¿ch'i jant'u k'ats'ayi ani tanlhun? ¹¹ Sawalhi an yu ijkanan, kitnan iknawnaw yu ijk'atsayaw chi yu ikla'ts'intaw. Pero uxitnan jant'u k'iklak'a'iyat'iti an yu iklanjunaw. ¹² Li jant'u k'iklak'a'iyat'iti an yu iklahixa'alayaw yu wa ani lakamunulhpa alin, ¿t'asu laych'a k'alhik'iklak'a'iya'it an yu lakt'iyan alinachalhi?

¹³ Jantu xamati anta an lakt'iyan, wa yucha an yu ancha minchalh, an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak. ¹⁴ Chi tacha an tanxtukmuk'alh an tsapulh an Moisés an tan wa jasa'nik'a lakaat'un, chuncha wachu an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak kaxtukmuk'akana laka k'iw. ¹⁵ Para li wa tichicha yu kakiklaka'iya, katsuku'alhiya', jantu katits'an'alh.

An Dios sawalh jamapayniya an lapanakni yu tat'ajun an lakamunulhpa'

¹⁶ Mu an Dios sawalh jamapayniya an lapanakni yu tat'ajun an lakamunulhpa', yucha lhixta'lhi an isTs'alh masi wa ix'akstu, para li yu kiklaka'iy jantu kats'an'alh, kalhitsukulhi jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ¹⁷ An Dios jantu mala'achachalh an isTs'alh ani lakamunulhpa para li kamilh jalhitama'chapunu', yucha minta jama'alhtaxtunu'.

^a 3:5 Ezekiel 36:25-27 ^b 3:8 Laka lhigriego wa tami nawputun *takuwin* chi *un*.

¹⁸Yu kinklaka'iy jantu katimama'alh'ajnikalh, pero yu jantu kinklaka'iy yucha o'sliyancha li kamama'alh'ajnikana', mu jantu kinklaka'iya an isTs'alh Dios. ¹⁹Yucha aniya ixlakata an lhima'alh'ajnat, li an jatapulhkunu yucha kilachilhcha ani lakamunulhpa', pero an lapanakni jantu tala'ts'imputulh, palay ta'achanilhi an lakaputs'isni, mu wa yu jantu oxi laktanhuncha ixta'ilhtuy. ²⁰Watichicha yu wa tanlhuncha yu jantu oxi lak'ilhtuy, jantu la'ts'imputuni an jatapulhkunu', chi jantu k'uxa'ani tan pulhkuy para li jantu katasulhi yu an ilhtuy. ²¹Pero yu ilhtuyi yu laj'oxi tanlhun yucha tan pulhkuyi an, para li katasulhi li an yu ilhtuy yucha an tacha najun Dios.

An jama'paxanaj Juan lhichiwinpalhi an Jesús

²²Ixli'astan an Jesús ali an ixt'alhtanan ta'alhcha xalakaat'un Judea, anchacha ixtat'awnachalh chi ixjama'paxanancha an Jesús. ²³Chi an Juan, tanchun junkan Enón waniy Salim ancha ixjama'paxanan, mu ancha lhuwi ix'alín xkan. Ixtalaj'a'paxacha an lapanakni akxni ixtacha'an, ²⁴mu an Juan akxni jantuka' ixmalaklhchawkan.

²⁵Wa chuncha an ixt'alhtanan an Juan chi ali'in judiojnin tsukulhcha talalhikixtukuyi ixlakata an stalan'anti. ²⁶Chi tala'alhi an Juan, tajuniy:

—Maestro, an yu ixt'ayan an ixtapiktutam ayxkan Jordán, an lapanak an yu jalhixa'alat'i, wachu jama'paxanan, chi yucha tala'an'ojoy.

²⁷An Juan jajuniy:

—Jantu xamati lay la'a'iy tu'u li jantu yucha an Diosi xta'niy. ²⁸Uxitnan k'ats'ayat'iti li iknajun li jantu kit'ini ijCristo, kit'in wa p'ulhnajcha kimakminkanchalh. ²⁹Lakatam tan tama'xto'kan, an ts'alh yucha yu lhit'ajun an ixli'it, chi an ix'amigo an ts'alh an yu tama'xt'o'a, yu waniy t'ayalh chi alha'asmat'a yu najun, sawalhcha achan. Xliyu kit'in an ki'achat a'tsay. ³⁰Yucha task'iniya li kata'ayalhi laka lhitapalat, chi kit'in aktalakat'ikt'ilh.

Yu talhman mintachalh

³¹ Yu talhman mintachalh jantu xamati ixt'achun. Chi yu wa anicha lakaat'un alin wa xanawincha lakaat'un, chi wa yu anicha alini lhichiwiniy. Pero yu lakt'iyán mintachalh jantu xamati ixt'achun, ³² chi yucha lhichiwiniy yu la'ts'intacha chi asmattacha, pero jantu xamati kiklaka'iy. ³³ Li xamati kiklaka'iy an tacha najun, yucha najuni li sawalhi an tacha najun an Dios. ³⁴ Mu an yu Dios makminta, yucha an ixchiwinti Diosi lhichiwiniy, chi mu an Dios yucha jantu wa jatapulhkanti xt'a'a an ixTakuwin. ³⁵ An Dios mapayniya an isTs'alh, pus ma'axta'ni'olhi an laktanlhun la ixmaka'. ³⁶ Yu kiklaka'iya an isTs'alh Dios lhit'ajuncha an jatsukunti yu jantu katimin'olh. Pero yu jantu kiklaka'iputun jantu katila'ts'ilhi an jatsukunti, yucha kala'a'iya an ay lhima'alh'ajna yu kaxta'niya an Dios.

Pumatam t'aku jamacha'a Samaria chi an Jesús

4 Akxni k'atsaalhi an Jesús li an fariseojnin tak'atsaalhi li ixnawkan li an Jesús palay ixjama'paxanan chi an Juan jantu, ² masi an Jesús jantu yu ixjama'paxanan, yu'uncha an ixt'alhtanan, ³ an Jesús taxtulhi xalakaat'un Judea k'uxa'ancho'olhi xalakaat'un Galilea.

⁴ Chi ixlitask'iniya li kala'pusli o'sliyani xalakaat'un Samaria. ⁵ Pus cha'alhcha lakatam xala'acha'an Samaria, junkan Sicar, waniy la ixlakaat'un an Jacob yu ixta'nitacha an ists'alh José. ⁶ Ancha ix'ulata ixpozozo an Jacob, pus anchacha sa' tawilh an Jesús, mu sawalhcha ilho'onta la ixjalhtanti, wa k'ischa ix'atunkunt'ajuncha. ⁷ Walh cha'alh pumatam t'aku, jamacha'a Samaria, ixmakutuycha xkan, pus an Jesús juniy:

—Ak'int'a'ott'ika lakats'uniy mixkan.

⁸ Mu an ixt'alhtanan an Jesús ixta'anta an la'acha'an tamawnin yu kata'uya'. ⁹ An t'aku, jamacha'a Samaria alhtaylh, juniy:

—¿Tasu li k'isk'iniycha xkan li akt'a'otni li uxint'i jamacha'a Judeajk'at'i chi kit'in ijkamacha'a Samariaja?

Chuncha junilh mu an judiojnin chi an samaritanojnin jantu ixtalala'ts'imputum. ¹⁰ Pus an Jesús alhtaylh juniy:

—Li k'a'ixk'ats'at'i yu xt'a'a an Dios, chi tichini yuchacha an sk'iniyan xkan, uxint'i yuch'a k'a'isk'inin, chi yucha ka'ixta'nini xkan yu la'ajunta.

¹¹ An t'aku juniy:

—Jamach'alhkat, jant'u t'u'u lhit'a'un yu k'ap'umak'ut'u an xkan, chi an pozo putalhman. ¿T'anisch'a k'a'iya'a xkan yu ak'ixt'a'niya'a yu la'ajunta? ¹² ¿Chu sna palay ayk'at'i, palay jantu an kimpayk'an Jacob yu kintaxta'nin ani pozo, tan otlhi xkan chi an ixjas'at'an chi ixjatapakxat?

¹³ An Jesús juniy:

—Wa tichicha yu ot'a ani xkan kakixxipala', ¹⁴ pero yu ka'ot'a an xkan yu kit'in akxta'niya jantucha a'tam katikixxixli. Mu an xkan yu kit'in akxta'niya la ixjatsukunticha kataxtutawla yu kaxta'niyacha ixjatsukunti yu jantu min'ojoy.

¹⁵ An t'aku juniy:

—Ak'ixt'a'nini yu yucha xkani Jamach'alhkat, para li jantucha ali ajkixxixli chi jantucha ali akmilh makutunu ani.

¹⁶ An Jesús juniy:

—K'ap'inchi t'asanini mint'apapa chi k'at'at'ana'acha.

¹⁷ An t'aku alhtaylh juniy:

—Jantu tu'u kint'apapa'.

An Jesús juniy:

—Chunchacha sawalhi t'ach'a an na'un li jantu tu'u mint'apapa'.

¹⁸ Ixkisinchak'ani jamak'a'unt'a chi chaway an yu lhit'a'un jantu mint'apapa'. Sawalhi an yu na'un.

¹⁹ Akxni chunchacha alha'asmat'a an t'aku, juniy:

—Jamach'alhkat, kit'in ikhhiwilay ka ixchiwinti Diosi llich'iwiiniy.

²⁰ Kitnan an kilakpaynink'an ani a'stitawk'a ixtatapayniniy Dios, pero uxitnan yu judiojnin nawnat li la'acha'an Jerusaleni katapayninikalh.

²¹ An Jesús juniy:

—Ani ijkunan sawalh, kachina panch'e'ex akxni k'at'ap'ayniniya'it'it an Dios wa tanchuncha masi jantucha ani a'stitawk'a chi Jerusalén.

²² Uxitnan jant'u k'ats'ayat'iti t'ich'ini t'ap'ayniniyatcha, pero kitnan ijk'atsayawi tichini iktapayniniyawcha, mu tuchi lhita'alhtaxtukan ixlakatak'an an judiojnin. ²³ Pero an panch'e'ex kachinacha, chi chawaycha, akxni an yu ixlisawalh tatapayniniy an Dios

uxitnan lhit'ap'ats'at'it, ali'ini yu tatapatsalh, chi uxitnanch'a yu oxi la'a'iyat an yu tala'tapatsalh yu'uncha.

³⁹ Ixlukw'an an lapanakni an yu ancha jamacha'an anchunu xala'acha'an Samaria takiklaka'ilhi an Jesús, xliyu tacha an ixjajunitacha an t'aku', li an Jesús junilhi tuchini ix'ilhtutacha. ⁴⁰ Wa chuncha tala'cha'alhi an jamacha'an Samaria an Jesús chi tajuniy li ma kajat'atamakawlh, pus jat'atamakawlhcha la'at'uy wilhchan. ⁴¹ Palaycha ixlukw'ani takiklaka'ilh an Jesús, mu wanajcha yucha ixta'alha'asmat'a. ⁴² Chi ixtajuniy an t'aku:

—Jantucha wa xliyu iklhikiklaka'iyaw li t'ach'a an na'un, wanajcha kitnani ik'alha'asmat'aw chi ijk'atsayawi li ani yucha sawalhi yu jama'alhtaxtunun ani lakamunulhpa', ani Cristo.

An Jesús k'uch'ulh ists'alh pumatam xa'ay lapanak

⁴³ La'puslich'a la'at'uy wilhchan, an Jesús taxtulhcha xalakaat'un Samaria, alhcha xalakaat'un Galilea. ⁴⁴ Mu wanaj yucha ixnajunta, li yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios jantu la'a'ikani la ixlakaat'un. ⁴⁵ Akxni cha'alhcha Galilea, an jamacha'an Galilea tala'a'ilhcha an Jesús, mu ixtala'ts'intacha tacha an ixlak'ilhtutachalh tanlhun an la'acha'an Jerusalén, akxni k'atan ixjunita, mu yu'uncha wachu ixta'anta an laka k'atan.

⁴⁶ Pus an Jesús a'tamcha ampalhi Caná, xalakaat'un Galilea, tan an ix'ilhtuta tacha xaxkan uva yu wa xkan. Walh an la'acha'an Capernaúm ixt'ajun pumatam xa'ay ixt'atapatsan an rey, wa ixta'an'ay ists'alh. ⁴⁷ Akxni asmatlhi an ixt'atapatsan an rey li an Jesús Galileajcha ixt'ajun, la'alh chi ixtapayniniycha li kat'a'alhi la ixcha'a para li kak'uch'unilhi an ists'alh, mu ixnit'ajuncha. ⁴⁸ Wa chuncha an Jesús juniy an lapanak:

—Uxitnan li jant'u la'ts'inat'iti tu'u yu lhi'a'nin jant'u jak'iklak'a'ininat'it.

⁴⁹ An xa'ay ixt'atapatsan an rey juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, li jantuka' niya an kints'alh watukancha ak'int'ap'it'i.

⁵⁰ An Jesús juniy:

—K'ap'inch'o'ochicha mincha'a, amints'alh t'ajun.

An lapanak kijklaka'ilhi tacha an junilh an Jesús, pus alhcha. ⁵¹ Akxni ixcha'ant'ajuncha la ixcha'a, an ixma'tsukunin talakatastuklhicha, tajuniy:

—Amints'alh ta'oxilhcha.

⁵² Pus jalhisakmilhcha tuchi panch'e'excha akxni ta'oximaj'ayacho'olhcha. Tajuniy:

—Kutanchacha ta'oxay, la una, akxnicha makawlh an alhp'as iskakat.

⁵³ Pus an ixpay an ts'alh lhimacha'xalhcha li chunchacha horaja ixjunita akxni an junilh an Jesús: “Amints'alh t'ajun.” Pus kijklaka'ilhcha yucha chi chux an yu ta jalhila'ts'in.

⁵⁴ Yucha anicha yu ixlitipat'uycha yu laj'oxi masulh an Jesús, akxni minchalh xalakaat'un Judea chi cha'alhcha xalakaat'un Galilea.

An Jesús k'uch'ulh yu ixlakalhtukulunta

5 Ixli'astan jumpalh, an judiojnin ixta'ilhtuy la'atam k'atan, pus an Jesús tama'ast'a'alhi Jerusalén. ² An Jerusalén, alin lakatam tan nap'an tajun xkan, lakakisi xamalhticha lhit'ajun. Tan junkan lhihebreo Betesda. Waniy tan junkan ixmalhtichak'an borregojnin ³ An tan ixlakputanukanachalh, lhuw ta'an'anini ixtalakmanalh, yu la'la'lhtulu'un, yu lakch'anlht'ulukun, chi yu wa ixtalaklakalhtukulunta, ixtapakxancha li kalaklalh an xkan. [⁴ Mu an tan nap'an ixtajun xkan ixlila'paj'ayan ixta'alhtajuy pumatam angelh chi ixlaklaycha an xkan, pus yu p'ulhcha ixtajuy an lakxkan akxni ixlaklaycha, ixtak'uch'uycha, wa tuchicha ta'an'at kaxlitsukulh.] ⁵ Ancha ixmalh pumatam lapanak la'ap'uxamkawtsajincha k'ata ixta'an'ajmalh. ⁶ Pus akxni an Jesús la'ts'ilhi li ancha ixmalh, chi k'atsaalhi li ma'anchacha chuncha ixta'an'ajmalh, juniy:

—¿T'ak'uch'up'ut'un?

⁷ An ta'an'an alhtaylh juniy:

—Jamach'alhkat, jantu xamati kintamaj'oy an tan wilh xkan akxni laklay, akxni wa ik'amputunka pumatamcha las tajuyachalh.

⁸ Pus an Jesús juniy:

—K'a'ost'aycha, k'asakt'icha amimputamat ch'i k'ajalht'anacha.

⁹ Pus wa akxni anchunu lapanak ta'oxilhcha, saklhicha an ixputamat chi jalhtanajtsukulhcha. Akxni chuncha tapasalh, akxni jantu tapatsakan wilhchan. ¹⁰ Wa chuncha an judiojnin tajuniy an yu k'uch'uk'alh:

—Chaway wa jastaknankan wilhchan, jantu oxi li ch'ixlit'a'un amimputamat.

¹¹ Yucha jajuniy:

—An yu kink'uch'ulh yucha kijuniy: “K'asakt'icha amimputamat ch'i k'ajalht'anča.”

¹² Pus tajuniy:

—¿Tisiyuchacha yu junan li: “K'asakt'icha mimputamat ch'i k'ajalht'anča”?

¹³ Pero an lapanak an yu k'uch'ukalh jantu ixk'atsayi tichini yuchacha an yu k'uch'ulh, mu an Jesús jantucha ani ixt'ajun an tan lhilhuw ixlakyakalh. ¹⁴ Ixli'astan an Jesús la'cha'alh an laka tajtan chi juniy:

—Chaway t'ak'uch'ut'icha, jant'uch'a ali k'a'ilht'u mintala'alhin para li jant'u t'u'u k'ap'ut'ap'asa yu palay makxkay.

¹⁵ An lapanak alhcha chi jalakjunilhcha an judiojnin li yucha an Jesusi yu k'uch'ulh. ¹⁶ Pus an judiojnin ixtalhich'a'o'aycha an Jesús, ixtama'niputuncha, wa xliyu li ixlak'ilhtuyi ani tanlhun akxni masi wa jastaknankan wilhchan. ¹⁷ An Jesús jajuniy:

—An kimPay masi tacha chaway, tapatsay, kit'in wachu iktapatsay.

¹⁸ Pus an judiojnin palaycha ixtalhima'niputun li ixnajun li yucha isTs'alh Dios, chi li yucha tapatsayi akxni jantu tapatsakan wilhchan, tacha Dios.

Ixlich'alhkat isTs'alh an Dios

¹⁹ An Jesús jajuniy:

—Ani klajunaw sawalh: Jantu lay tu'u kati'ilhtulhi an isTs'alh Dios wa ix'akstucha ka'ilhtuputulh, yucha ilhtuy yu la'ts'in ilhtuy an ixPay. Chux yu ilhtuy an ixpay wanajcha chuni ilhtuy an Ists'alh.

²⁰ Mu an ixPay mapayniya an isTs'alh chi masuniya chux tacha an lak'ilhtuy. Chi palay kalakmasunikana yu palay laj'ay tanlhun, yu sawalhch'a k'alhi'a'niya'it'it uxitnan. ²¹ Mu tacha an ixPay

jamala'awniya an janinin chi jaxta'niya jatsukunti, an isTs'alh wachu jaxta'niya jatsukunti yu jaxta'niputun. ²² An ixPay jantu xamati lhimuk'ay tuchini ilhtutacha xamati', yucha an isTs'alhi ma'axta'nita li kanawna tuchini yu ilhtutacha xamati'. ²³ Para li llichuxi kakiklaka'ikalh chi kalhiwilakalh an isTs'alh tacha kiklaka'ikan an ixPay. Yu jantu kiklaka'iya an isTs'alh Dios, wachu jantu kiklaka'iya an ixPay, yu mala'achatachalh.

²⁴ 'Ani iklajunaw sawalh: Yu asmat'a an kinchiwinti chi kiklaka'iya an yu kimala'achatachalh lhit'ajuni jatsukunti yu jantu min'ojoy, jantu katimama'alh'ajnikalh, yucha la'puslicha laka lhinin, laka jatsukunticha cha'alh. ²⁵ Kamina panch'e'ex chi sawalh, chi an panch'e'ex chawaycha, akxni an janinin kata'alha'asmat'a an isTs'alh Dios. Chi an yu kata'alha'asmat'a katatsukuya'. ²⁶ Mu tacha an ixPay lhit'ajuni jatsukunti, wanajcha chuni ilhtuta an isTs'alh li kalhitsukulhi jatsukunti. ²⁷ Chi atumpaj, xta'nipalhi llich'alhkat li yucha kanawna tuchini ilhtulhcha atam, mu yucha isTs'alh Dios. ²⁸ Pero jant'u k'alhi'a'nit'iti ani, mu kachina panch'e'ex akxni ixchuxk'an an yu ta'aknunun kata'alha'asmat'a an ixchiwinti. ²⁹ Chi yu ta'ilhtulhi yu oxi tanlhun katatak'ut'acha chi katala'awcho'oyacha ixpujun'alhincha. Pero yu ta'ilhtulhi yu jantu oxi, katala'awcho'oya para li katama'alh'ajnanacha.

Ixtestigojnin Cristo

³⁰ 'Jantu layi tu'u k'ilhtuy yu wa ki'akstucha ak'ilhtuputulh. Tacha ik'asmat'a kijuniy an kimPay chunchacha ik'ilhtuy, pus an yu ik'ilhtuy ts'awj, mu jantu yu wa kit'incha iknajuni ik'ilhtuy, yu najun an kimPayi ik'ilhtuy, yu kimakminta. ³¹ Li wa ki'akstucha aklhichiwinikalh, an yu aknawna jantu katilhitapalalh. ³² Pumatami yu kilhichiwiniy kit'in, chi ijk'atsayi li tacha an kilhichiwiniy sawalh. ³³ Uxitnan jamala'ach'anit'iti yu kata'alh lhisakminin an Juan tichini yuchacha, chi yucha ts'ajwi lhichiwinilh yu sawalh. ³⁴ Pero jantu li sna wa ijkiklaka'it'ajuncha xamati wa lapanak, ani iklajunaw para li uxitnan k'at'a'alht'axt'ut'it. ³⁵ An Juan tachanu la'atam pumaklhku ixjunita, yu ixma'tajiy chi ixmapulhkuy, chi uxitnan p'ulaj'ach'amp'ut'unt'iti an ixjatapulhkunu wa tam pants'ik'is. ³⁶ Pero kit'in iklalhiminitaw yu palay laj'ay pujamak'atsaaninti, an Juan

palay wa lakat'ikt'i. Yu ik'ilhtuy kit'in, yucha yu kilhijuniy an kimPay, chunchacha putasuy li yucha an kimPayi kimakminta. ³⁷ An kimPay an yu kimakminta wachu kilhichiwiniya kit'in, masi uxitnan jant'u a't'am alha'asmatt'at'it ch'i jant'u a't'am la'ts'int'at'it. ³⁸ Ch'i jant'u mak'awniyat'iti li an ixchiwinti kataputsuku'alhin, mu jant'u k'iklak'a'iyat'iti an yu mala'achatachalh. ³⁹ Sawalhcha ixlak'anti p'unawnat an tan ts'o'muk'akanta an ixchiwinti Dios, mu lhiwilayat li anch'a la'ch'ip'imp'ut'unat an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy, chi ancha kilhichiwininta. ⁴⁰ Walh jantu kilala'mimputunawi para li k'alhits'uk'ut'iti an jatsukunti.

⁴¹ 'Kit'in jantu yu iklhakapu'an li an lapanakni ay akintala'ts'ilh. ⁴² Atumpaj iklamispayawi uxitnan chi ijk'atsayi li jant'u lhit'awnat'iti an ixjamapayninti Dios. ⁴³ Kit'in yucha an kimPayi kimakminta, walh chi jantu kilala'a'iyaw. Pero li xamati lapanak ka'ixmilh yu wa ix'akstucha ka'ixk'uxamilh, yuch'a k'a'ixla'a'it'it. ⁴⁴ ¿Tasich'a k'ajalhi'iklak'a'inina'it uxitnan li wa mi'akstuchak'ani sawalh lalhiwilayat'iti, ch'i jant'u p'uxk'awyat'iti yu ix'alhp'asninti an yu wa yuchacha Dios sawalhi? ⁴⁵ Jant'u k'ana'unt'it li sna akla'alhtasuyawi la ix'ukxlakapu an kimPay. Yucha an Moisesi kata'alhtasuyan, an yu k'iklak'a'iyat uxitnan. ⁴⁶ Mu li uxitnan k'a'ixk'iklak'a'it'iti an Moisés, kit'in wachu xakilakiklaka'iw, mu an Moisés yucha kilhits'o'muk'alh. ⁴⁷ Pero li jant'u k'iklak'a'iyat'iti an yu ts'o'muk'ata, ¿t'asich'a k'alhi'iklak'a'iya'it kinchiwinti?

Jamawakalh la'akisi milh lapanakni

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6 Ixli'astan, an Jesús alhcha an ixtapiktutam ay xalaxkan Galilea, jumpalihkan Tiberias. ² Wanaj lhilhuwi ixch'a'o'akanta, mu ixtala'ts'incha tacha an ixjak'uch'uy an ta'an'anin. ³ Wa chuncha tama'ast'a'alhcha tanchun a'stitawk'a chi anchacha sa' tawlhchalh ali an ixt'alhtanan. ⁴ An Paxku iso'omintacha, ixk'atank'an an judiojnin. ⁵ Akxni an Jesús talakatiyawlh chi la'ts'ilhi li wanajcha lhilhuw, lhisakmilhi an Felipe, juniy:

—¿Tanischa kajatamawniyaw pan ani lapanakni para li kata'ulhcha?

⁶ Pero an Jesús yucha wa ixjuniycha an Felipe, wa ixlila'ts'intanuycha, mu yucha ixk'atsaycha tani kalhit'alayacha. ⁷ An Felipe najun:

—Masi la'at'uy ciento wilhchan aklhima'tapatsalh jantu katicha'alhi para li lakts'unijcha kata'ulh.

⁸ Xapumatam an ixt'alhtanan an Jesús, junkan Andrés, ixt'ala'ajun Simón Pedro, juniy an Jesús:

⁹—Ani t'ajun pumatam ts'alh lhit'ajun a'xkisi pan de cebada^a chi la'at'uy jatanti, pero, ¿tisuncha li wanajcha lhilhuwi?

¹⁰ Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—K'aja'unitka li katalaktawilhka'.

Ancha wa stakcha ixjala'awnininta, pus talaktawilhcha, katacha la'akisi milh lapanakni. ¹¹ An Jesús xa'a'ilhcha an pan, chi ixli'astan xta'lhicha lhimala'puchajun, chi jaxta'nilhcha an ixt'alhtanan. Chi yu'uncha tamala'pitsinilhcha ixchuxk'an an lapanakni yu ancha ixtawilanalh, chi an jatanti wanajcha chuni ilhtulh, chi jaxta'nilhcha, tacha oxicha talhikiklalh. ¹² Akxni talaj'o'atsa'olhcha, an Jesús jajuniy an ixt'alhtanan:

—K'amach'ixt'amitcha an yu xajchalh lakt'ikt'i, para li jantu tu'u kats'an'alh.

¹³ Pus tamach'ixtamilhcha, la'akawt'uy kanastaja an xala'tach'e'en yu xajchalh an yu ta'ulh an a'xkisi pan de cebada. ¹⁴ An lapanakni akxni chunchacha tala'ts'ilh ilhtulh an Jesús, ixtanajun:

—Yucha anicha sawalhi an li yu kamina lhichiwiniy ixchiwinti Dios ani lakamunulhpa'.

¹⁵ Pero an Jesús jalhimacha'xanilhi li ka'asi talhi'amputuna para li kata'ilhtulh rey, pus ampalhi an a'stitawk'a wa ix'akstu.

An Jesús ukxjalhtanan an lakxkan

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Akxni tats'isilhcha, an ixt'alhtanan an Jesús ta'alhcha an lakxkan, ¹⁷ chi tatajulhcha lakatam laka barco, ixtapatakutt'ajuncha

^a 6:9 An cebada wa tacha an xatalhts'i trigojo tasuy. An pan yu de cebada ix'ilhtukan jantu wa ixt'atami an yu de trigo. An pan yu cebada ixlila'oxikanta palay jantu la'lhuw, an de trigo yucha palay la'lhuw.

an lakxkan, ixtita'ancha la'acha'an Capernaúm. An Jesús tuka' ixjala'cha'an, walh chi puts'istacha ixjunita. ¹⁸ Wa akxni an lakxkan tsukulhcha laklay, mu p'ascha ixmin un. ¹⁹ Katacha la'akisicha u la'achaxancha kilometrojo ixta'antachalh, tala'ts'ilhcha an Jesús li ix'ukxjalhtanaj'antachalhcha an lakxkan chi waniycha ixla'antachalh an barco, pus tatalhamnilh. ²⁰ Pero yucha jajunilh:

—¡Mu kit'in, jant'u k'alakt'alhanant'it!

²¹ Pus wa chuncha yu'uncha ixtalaj'achancha akxni jala'cha'alh an laka barco, chi an barco cha'alhcha an tan ixtita'an lakaat'un.

An lapanakni tapuxkajuy an Jesús

²² Tunkunchalh, an lapanakni yu ixtawilananchalh an ixtapiktutam lakxkan, talhakapu'alhi li an Jesús jantu jat'a'alhi an ixt'alhtanan an laka barco, tak'atsaalhi li wa ix'akstuk'ani ta'alh chi mu wa la'ata'mi barco ancha ixwilh. ²³ Pero ali barco yu ixtamintachalh la'acha'an Tiberias, ixtacha'anta waniy an tan ixtalak'uta pan, akxni ixta'ojotacha lhimala'puchajun an jamach'alhkat Jesús. ²⁴ Pus akxni an lapanakni tala'ts'ilhi li an Jesús jantu tu'u ancha ixt'ajun, chi an ixt'alhtanan, talaktajulhi an laka lakbarco ta'alhcha puxkawhini la'acha'an Capernaúm an Jesús.

An Jesús yucha pan yu xt'a'a jatsukunti

²⁵ Akxni tacha'alhcha an ixtapiktutam lakxkan ancha tala'cha'alh, pus tajuniy:

—Maestro, ¿t'asu wananch'a ch'it'a ani?

²⁶ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Ijk'atsaycha, xliyu kilalhipuxkawyaw mu oxi o'ats'at'it akxni an lakwa'int'it, jantu xliyu kilalhipuxkawyaw li wa lhimach'a'xat'itcha an t'ach'a la'ts'int'it. ²⁷ Jant'u k'alhit'ap'ats'at'iti an wayt yu wa lakp'uch'iy u wa min'ojoy. Yucha an yu jantu min'ojoyi k'alhit'ap'ats'at'it, yu xt'a'a jatsukunti yu jantu min'ojoy, yu iklaxta'niyaw kit'in yu ikwalh isTs'alh Lapanak, mu an Dios, an kimPay yucha kisakxtulh.

²⁸ Wa chuncha tajuniy:

—¿Tisuncha ak'ilhtuw para li ak'ilhtuwcha an tapatsat yu tacha lhi'achaniy an Diosi?

²⁹ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—An tapatsat yu an Dios lakask'in, yucha li k'ak'iklak'a'it'iti an yu mala'achatachalh.

³⁰ Pus tajuniy:

—¿Pus tisuncha akilamasuniyaw para li akla'ts'iwcha chi aklakiklaka'iwcha? ¿Tisuncha tapatsati ilht'uyi? ³¹ An kilakpaynink'an ixtajunita ta'ulhi an pan yu patajulh lakt'iyán an tan wa lakaxixnicha lakaat'un, tacha ts'o'muk'akanta tan najunta: “Jamawalh xapan lakt'iyán.”

³² Pus an Jesús jajuniy:

—Ani klajunaw sawalh, jantu yu an Moisesi yu taxta'nin an xapan lakt'iyán, yucha an kimPayi yu taxta'niyan an yu xapan sawalh lakt'iyán. ³³ Mu an ixpan an Dios yucha an yu minchalh talhman chi xta'niya jatsukunti an lakamunulhpa'.

³⁴ Yu'uncha tajuniy:

—Jamach'alhkat Jesús, lhilhiji akilaxta'niw yu yucha pan.

³⁵ An Jesús jajuniy:

—Kit'ini ikpan yu xt'a'a jatsukunti. Yu akint'amina jantu a'tam katichawanalh, chi yu kinkiklaka'iy jantu a'tam katikixixli. ³⁶ Pero tacha iklanjuniwcha, masi kilala'ts'inawcha jant'u jak'iklak'a'ininat. ³⁷ Ixchuxk'an yu kijaxta'niy an kimPay, akintala'mina', chi yu kintala'min jantu aktijasastuklhi. ³⁸ Mu kit'in ikminchalh an lakt'iyán para li ak'ilhtulhi yu tacha lhi'achaniy an kimPay yu kimakmintachalh, jantu yu kit'in iknajun. ³⁹ An kimPay yu kimakminchalh lakask'in li jantu k'is tu'u akma'ats'an'alh yu yucha kijaxta'niy, yucha lakask'in li ajkamala'awnilhi akxni xati'astancha wilhchan kajuna'. ⁴⁰ Chunchuniya lakask'in an kimPay, li ixchuxk'an an yu tala'ts'in an isTs'alh Dios chi takiklaka'iy, katalhitsukulhi jatsukunti yu jantu min'ojoy. Chi kit'in ajkamala'awnicho'oya akxni xati'astancha wilhchan kajuna'.

⁴¹ An judiojnin tsukulhcha talhichiwiniiy, xliyu najun: “Kit'in ikpan yu ta'alhtajulh lakt'iyán”, ⁴² chi ixtalaknawpalay:

—Ani, ¿chun jantu yu an Jesús an ists'alh José? Jamispayawi ixpay chi ixnati. Chi chaway najun li lakt'iyani minchalh.

⁴³ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Jant'uch'a ali k'alakna'unt'iti tu'u wa siya uxitnancha. ⁴⁴ Jantu xamati lay akintich'a'o'alh li an kimPay yu kimakmintalh jantu kilhiminiy, para li lay akmala'awnicho'olh akxni xati'astancha wilhchan. ⁴⁵ An la ixlibrojk'an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti Dios najunta: “Yucha an Diosi kajamalaklani'oya ixchuxk'an.” Pus ixchuxk'an yu ta'asmatniya an kimPay chi talaklaniya yu jamasuniy, akintach'a'o'aya'.

⁴⁶ 'Chi jantu nawputun li sna xamaticha la'tsilh an kimPay, wa kit'ini yu ikla'ts'intacha, mu ancha ikminchalh tan wilhchalh.

⁴⁷ Ani sawalhi an yu iklajunaw, yu kinkiklaka'iy lhit'ajuni jatsukunti yu jantu min'ojoy. ⁴⁸ Kit'in ikpan yu xt'a'a jatsukunti.

⁴⁹ Amilakpaynink'an ixtajunita ta'ulhi an xapan lakt'iy an lakaxixni lakaat'un, walh chi lanani tanilh. ⁵⁰ Pero kit'in iklhichiwiniiy pan yu lakt'iy an minachalh, yu yucha uy, jantu katinilh. ⁵¹ Kit'ini an pan yu la'ajunta yu lakt'iy an mintachalh. Yu yucha uy ani pan, katsuku'alhiya'. An pan yu kit'in akxt'a'a, yucha an kilakatunaj. Aklhima'axt'a'a ixlakata tacha an t'aw'ok'an ani lakamunulhpa'.

⁵² Wa chuncha an judiojnin tsukulhcha talhilakchiwiniiy, talajuniy:

—¿Tasicha akintalhimawayan ixlakatunaj aniya?

⁵³ An Jesús jajuniy:

—Chun sawalhi ani yu klajunaw, li jant'u k'at'i'ut'iti an ixjakanit an isTs'alh Lapanak ch'i jant'u k'at'i'ott'iti an ixjak'alhni, jant'u k'at'ilhits'uk'ut'iti an jatsukunti. ⁵⁴ Yu ka'uya an kijakanit chi ka'ot'a an kijak'alhni katsuku'alhiya', akmala'awnicho'oya akxni xati'astancha wilhchan kajuna'. ⁵⁵ Mu an kijakanit yucha yu wayt sawalh, chi an kijak'alhni yucha yu lhi'ot'at sawalh. ⁵⁶ Yu uyi an kijakanit chi ot'a an kijak'alhni akimputsuku'alhiya chi akputsuku'alhiya'. ⁵⁷ Tacha an kimakmilhi an yu lhit'ajun jatsukunti kimPay, chi yucha ikput'ajun, wanajcha chuni yu aki'uya akimputsukuya'. ⁵⁸ Yu iklhichiwiniiy yucha an pan yu minchalh an lakt'iy an. Ani pan jantu tacha an yu talak'ulh amilakpaynink'an ixtajunita, an tan wa jaxixnintacha lakaat'un, yu'uncha masi ta'ulh talaknilh. Yu ka'uya an pan yu iklalhixa'alayaw kit'in, yucha katsuku'alhiya'.

⁵⁹ Chuncha nawlh an Jesús akxni ixmasut'ajun laka tajtan an la'acha'an Capernaúm.

Chiwinti yu xt'a'a jatsukunti yu jantu min'ojoy

⁶⁰ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, ixluwk'an an ixt'alhtanan tanajun:

—Tacha ani najun lhima'anxkay, ¿tisiyuchacha lay kakiklaka'iya'a?

⁶¹ An Jesús lhakapu'alhi li an ixt'alhtanan wa ixtalhichiwiniya tacha an jajunilh, pus jajuniy:

—¿Jant'u oxi lhiwilayat? ⁶² ¿Li k'a'ixla'ts'int'iti an isTs'alh Lapanak ka'ixtach'ixcho'olh tan p'ulhnaj ixwilhchalh, t'asu k'a'ixna'unt'itcha?

⁶³ An takuwin yucha yu xt'a'a jatsukunti, an lakatunaj yucha yu jantu tu'u lhitapalay. An chiwinti an yu iklalhixa'alayaw yucha takuwin chi jatsukunti. ⁶⁴ Chi ta'alinka yu uxitnan yu jantuka' tajakiklaka'inin.

Mu an Jesús yucha ixk'atsaycha ixlip'ulhnaj ixjuntachalh, tichini yu'unchacha yu jantu tajakiklaka'inin, chi tichini yuchacha yu kama'axt'a'a'.

⁶⁵ Chi nawpalay:

—Xliyu iklalhijunaw li jantu xamati lay akintila'milh li jantu yu an kimPay makawniy.

⁶⁶ Wa chuncha, ixluwk'an an yu wachucha ixtat'alhtanan an Jesús tamakawlhcha, jantucha ixtach'a'o'ay. ⁶⁷ Pus an xpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan jajuniy an Jesús:

—¿Uxitnan wach'uch'a k'uxap'inat'it?

⁶⁸ An Simón Pedro alhtaylh:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿tisiyuchacha akch'a'o'ayawi?

Aminchiwinti yucha yu xt'a'a jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy.

⁶⁹ Chi kitnan ijklaklaka'itawcha, chi ijk'atsayawcha li uxint'i Cristo, isTs'alh Dios yu la'ajunta.

⁷⁰ An Jesús alhtaylh juniy:

—¿Jantu kit'ini iklasakxtutaw amimpumakawt'uyk'an? Walh chi xapumatam yu uxitnan yucha xapay makxkay'un.

⁷¹ An Jesús yucha an Judas Iscarioteje ixlihiwint'ajun, ists'alh tichi Simón, mu yucha yu kama'axt'a'a', masi yucha yu ixlipumakawt'uychak'an ixtajunita an ixt'alhtanan.

An ixjat'ala'awnin an Jesús jantu ixtakiklaka'iy

7 Ixli'astan an Jesús, xalakaat'un Galileajcha ixt'awnachalh, mu jantu ixtawlhputuni xalakaat'un Judea, wa xliyu an judiojnin wa ixtama'niputun. ² Pero mu waniycha ixminta ixk'atank'an an judiojnin akxni ixtala'la'oxiy ixmulht'a'ak'an yu wa jach'itin, ³ pus an ixjat'ala'awnin an Jesús tajuniy:

—K'at'axt'ucha ani, k'ap'inchicha xalakaat'un Judea, para li wachucha katala'tsilhi amint'alhtanan an t'ach'a lak'ilht'uy tanlhun laj'oxi tapatsat. ⁴ Mu jantu xamati lapanaki li yu lakask'in li kamispakalh, tan wa la'asa'nik'acha kalak'ilhtulh tu'u'. Li lak'ilht'uycha ani tanlhun, k'alak'ilht'ucha tan ixlitalakasun.

⁵ Masi ixjat'ala'awnin jantu ixtakiklaka'iy. ⁶ Pus an Jesús jajuniy:

—Kit'in jantuka' chini kimpanch'e'ex, pero uxitnan mimpanch'e'exk'an lhilhiji alin. ⁷ Uxitnan jantu lay taxkayani an lapanakni, pero kit'in kintaxkajiy, mu kit'in ixla'ts'awalanti iknajun li an yu ta'ilhtuy jantu oxi. ⁸ K'ap'inchi'itcha uxitnani laka k'atan, kit'in jantuka' akti'alh, mu jantuka' chini kimpanch'e'ex.

⁹ Chuncha jajunilh, chi yucha an xalakaat'un Galileajcha tamakawlh.

An Jesús alh laka k'atan tan ixjamalht'ak'anankanta laka jach'itin

¹⁰ Pero ixli'astan akxni ta'alhcha an ixjat'ala'awnin, wachucha alhi an laka k'atan, wa la'asa', jantu xamati mak'atsaanilh. ¹¹ An judiojnin ixtapuxkajuycha an laka k'atan, chi ixtanajun:

—¿Tanischa t'ajun anchunu lapanaki?

¹² An lapanakni sawalhcha ixtalhichiwinia an Jesús. Ali'in ixtanajun: “Yucha oxi lapanak.” Pero ali'in ixtanajun: “Jantu, wa ja'o'xcho'oycha an lapanakni.”

¹³ Pero masi chunchacha, jantu xamati ts'awj ixlihiwiniy an Jesús, mu ixjatalhamnikani an judiojnin.

¹⁴ Ixpaytatcha an k'atan, an Jesús tanulhcha an laka tajtan chi tsukulhcha jamasuniy. ¹⁵ An judiojnin ixtalhi'a'niycha, ixtanajun:

—¿Tasicha sawalhcha lhilajk'atsay li jantu tu'u jatalanininta?

¹⁶ An Jesús ja'alhtaylh:

—An tacha ikmasuy jantu kinawin, ixnawin an yu kimala'achatachalh. ¹⁷ Yu ilhtuputuni tacha an lhi'achaniy Dios, kak'atsayacha li an tacha ikmasuy Diosi kilhijuniy u wa kit'incha iknajun. ¹⁸ Yu wa ix'akstucha lhichiwinkan, wa ix'akstucha puxkajuy yu sawalhcha kapulhiwilakalh. Pero yu yucha lhichiwininy ixchiwinti an yu mala'achatachalh, yucha xasawalh, chi jantu tu'u yu jantucha oxí ka'ilhtulh.

¹⁹ Pero yucha an Moisesi taxta'nin an lhamap'a'sin, walh ch'i jant'u k'iklak'a'iyat. ¿Tasu li kilama'niputunawcha?

²⁰ An lapanakni ta'alhtaylh, tajuniy:

—Wa lakpach'apayan makxkay'un, ¿tisiyuchacha ma'niputunani?

²¹ An Jesús ja'alhtaylh, jajuniy:

—Sawalhch'a lhi'a'niyat'iti masi wa la'atamcha tu'u ikmasulh akxni jantu tapatsakan wilhchan. ²² Pero an Moisés tajunini li k'ala'ak'axwililich'uk'up'uxt'iti mi'a'axt'a'ak'an, pero jantu yu tukani lhinajun, yu'uncha an yu t'a ixjalhila'ts'inat'it. Chi masi akxni jantu tapatsakan wilhchan, ak'axwililich'uk'up'uxat'iti xamati lapanak. ²³ Li an lapanak akaxwililich'uk'up'uxkani ix'a'axt'a'a akxni jantu tapatsakan wilhchan para li an ixlamap'a'sin Moisés jantu kats'an'alh, ¿tasu li lhit'alh'amnatcha li wanaj ijk'uch'u'ojoyi kit'in ta ixlila'a'ay an lapanaki? ²⁴ Jant'u k'alhich'iwinint'iti xamati wa xliyu t'ani la'ts'inatcha, akxni t'u'u nawnat, k'ana'unt'it yu ixla'ts'awalanti.

¿Yucha aniya an Cristo?

²⁵ Pus wa chuncha ali'in jamacha'an Jerusalén ixtalaknajun:

—¿Jantu yucha ani lapanaki yu tapuxkajuy li tama'niputun?

²⁶ Chi aniya t'ajun, ixlitalakasuni chiwininy chi jantu tu'u tajuniy. ¿Xliyu sna li takiklaka'ilhcha an jamach'alhkatni li yucha Cristo sawalh? ²⁷ Pero mu kitnan k'atsayawi tanchuncha mintachalh ani, pero akxni kamina an Cristo, jantu xamati katik'atsaalh tanchuncha kaminanta.

²⁸ Pus wa chuncha an Jesús ja'alha'asmatlhicha, mu ixmasut'ajun an laka tajtan, pus p'ascha jajuniy:

—¡Pus kakilamispayaw ch'i k'ak'ats'ayat'it'i tanchuncha ikmintachalh! Pero kit'in jantu wa kijatalapututcha li ikminta, yu kimakmintachalh yucha yu sawalh, uxitnan jant'u misp'ayat. ²⁹ Kit'in ikmispay, mu yucha ikpula'awlh, chi yucha kimala'achatachalh.

³⁰ Pus wa chuncha ixtach'apayawputuncha, pero jantu xamati maktapujulh, mu jantuka' ixcha'ani ixpanch'e'ex. ³¹ Ixluwk'ani takiklaka'ilh an Jesús chi ixtanajun:

—Akní kamina an Cristo, ¿chu sna palay kalak'ilhtuya tanlhun yucha?

An fariseojnin ixtach'apayawputuncha an Jesús

³² An fariseojnin ta'alha'asmatlhi an lapanakni li chunchacha ixtalhichiwiníy an Jesús. Pus an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an fariseojnin tamala'achalhi lapanakni para li katach'apayawlh. ³³ An Jesús najun:

—Wa lakats'uníycha panch'e'exi aklat'a'aklatsukuyaw, chi ixli'astan akla'ancho'oyacha an yu kimakmintachalh.

³⁴ Akilapuxkawyaw, pero jantu akintilala'cha'aw chi tan ikti'an jant'u lay k'at'ip'it'it.

³⁵ Wa chuncha an judiojnin ixtalajuniy:

—¿Tanischa ka'ana ani li jantucha lay katila'cha'awi? ¿Kajala'anacha sna an yu ta'a'pitsinin jamacha'an Grecia chi yu'unchacha kajamasuniya? ³⁶ ¿Tasicha nawputun li najuncha li: “Akilapuxkawyaw, pero jantu akintilala'cha'aw, mu tan ak'ana uxitnan jant'u lay k'at'ip'it'iti”?

Xkan yu xt'a'a jatsukunti

³⁷ Akxni wa x'amancha wilhchan an laka k'atan, mu yucha yu palaycha ixlitapalay, an Jesús tayalhcha chi p'ascha najun:

—Li xamati kixxixa, akila'milhcha, chi ka'ot'a' xkan. ³⁸ Tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios, li yu kinkiklaka'iy, tachanu ma'alhuw ayxkani la ixpulakni kapujats'alaya xkan yu la'ajunta.

³⁹ An Jesús nawputun li yu katakiklaka'iya, katala'a'iya an ixTakuwin Dios, mu akxni an ixTakuwin Dios jantuka' ixmakminkan.

An lapanakni tatala'apitsilh

⁴⁰ Wa chuncha an ali'in tacha an lhilhuw ixlakyakalh, akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi, ixtanajun:

—Ani yucha ixchiwinti Dios sawalhi lhichiwiniy.

⁴¹ Ali'in ixtanajun:

—Ani yucha an Cristo.

Pero ali'in ixtanajun:

—Jantu, an Cristo jantu xalakaat'un Galileaja katiminchalh.

⁴² An tan ts'o'muk'akanta najunta li an Cristo yucha an rey Daviti kapu'a'p'unminanta, yucha jamacha'a Beléni ixjunita, ancha kaminanta an Cristo.

⁴³ Pus an lapanakni ixlakata an Jesús tatala'apitsilhcha. ⁴⁴ An ali'in lapanakni ixtach'apayawputuncha an Jesús, pero jantu xamati ch'apayawlh.

An jamach'alhkatni jantu ixtakiklaka'iya an Jesús

⁴⁵ An yu ixtajalhistaknan an laka tajtan ta'ancho'olhcha an tan ixtat'awnachalh an fariseojnin chi an xalaj'ajin sacerdotejnin, walh akxni tacha'alhcha jalhisakmikancha tuchini jantucha talhilhi'alh.

⁴⁶ Yu'uncha taja'alhtayanalh:

—jJantu a'tam chuncha xamati lapanak kachiwinilh!

⁴⁷ Pus an fariseojnin tat'alajuniy:

—¿Uxitnan wach'uch'a o'xch'o'ok'ant'it? ⁴⁸ ¿Chu sna xamati kiklaka'iy an kijefejnink'an u an fariseojnin? ⁴⁹ An lapanakni an yu takiklaka'iy wa jantu tak'atsay an lhamap'a'sin, jantu oxi tacha an talay.

⁵⁰ An Nicodemo, pumatam fariseo yu ixkila'pixiyalhnanta an Jesús la'atam jatats'isni, jajuniy:

⁵¹ —An la kilhamap'a'sink'an tasuyi li jantu layi katima'niw xamati lapanak li jantu alha'asmat'awi yu najun, para li kak'atsawi tuchini yu ilhtutacha.

⁵² Yu'uncha tajuniy:

—¿Chu wachu jamacha'a Galileajk'at'i? K'ap'unawi an tan ts'o'muk'akanta para li k'ak'ats'at'i li Galilea jantu a'tami ancha katiminchalh yu kalhichiwinina ixchiwinti Dios.

T'aku yu wa aya ixlay

[⁵³Chi atamj atamjcha ancho'olh la ixcha'a'.

8 Pero an Jesús alhcha an a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnin. ²Wats'isin chincho'olhcha an laka tajtan, pus ta llichux tacha an wilakalh an la'achan tala'cha'alhcha, chi yucha tawilhcha, tsukulhcha jamasuniy. ³Wa chuncha an xamaestrojnin lhamap'a'sin chi an fariseojnin talhicha'anilh pumatam t'aku', yu ta'a'taymalh tan ixa'alat'ajun yu jantu yu ixt'apapa', ixtan'ajnicha tayawlh an tan lhilhuw ixlakyakalh, ⁴chi tajuniy an Jesús:

—Maestro, ani t'aku a'taymakalh tan ixa'alat'ajun lapanak, ⁵chi an la ixlamap'a'sin Moisés kintajunan li yu chuncha lay t'aku aklakat'almayaw sta kaniya'. ¿Uxint'i t'asich'a na'uni?

⁶Chunchacha ixtajuniy wa ixtalhila'ts'intanuycha, para li ka'alilhcha yu katapu'alhtasulh. Pero an Jesús ix'antawilh chi ixjats'o'nuncha la ixmaka an lakaat'un. ⁷Walh ali ixtalhisakmiy, pus tats'awalatawilh chi jajuniy:

—Yu jantu tu'u ixtala'alhin yuchacha p'ulhnaj kamakat'alh'anilh.

⁸Chi a'tam ta'antatawlhpalh, tsukunipalh jats'o'nuni an lakaat'un. ⁹Pus an lapanakni mu ta'alha'asmatlhicha tacha an jajunilh an Jesús, tapastaklhi li wachu talhit'ajuni ixtala'alhink'an, pus talak'ancho'olhcha. P'ulhnajcha yucha an yu laktatanincha talak'alh, chi ixli'astan yucha an yu palayka lakts'alanin. Xli'astan wa yucha an t'akucha chi an Jesuscha tatamakawlh. ¹⁰Pus tats'awalatawilhcha an Jesús chi mu jantucha xamati la'ts'in wa yucha an t'akucha, pus juniy:

—¿Tanischa tat'ajun yu ixta'alhtasuyani? ¿Jantu xamati lakat'alhman?

¹¹An t'aku alhtaylh:

—Jantu, jantu xamati kilakat'alhmalh.

Wa chuncha an Jesús juniy:

—Kit'in wachu jantu aktilakat'alhman, k'ap'inch'o'ochicha pero jant'uch'a ali k'a'ilht'u mintala'alhin.]

An Jesús jatapulhkunu an lakamunulhpa'

¹² An Jesús a'tam jaxa'alapalhi an lapanakni, jajuniy:

—Kit'ini xajatapulhkunu an lakamunulhpa', yu akinch'a'o'aya jantu wa lakaputs'isni katitsukulh, kalhitsukuya an jatapulhkunu yu xt'a'a jatsukunti.

¹³ Wa chuncha an fariseojnin tajuniy:

—Uxint'i wa mi'akst'uch'a llich'iwink'an, aminchiwinti jantu lhitapalay.

¹⁴ An Jesús jajuniy:

—Masi wa ki'akstucha iklhichiwinkan, an kinchiwinti lhitapalay, mu ijk'atsayi tanchuncha ikmintachalh chi tanchuncha ikti'an. Pero uxitnan jant'u k'ats'ayat tanchuncha ikmintachalh chi tanchuncha ikti'an. ¹⁵ Uxitnan ch'unch'ach'a llich'iwinat t'anisch'a la'ts'inat lay an lapanak, pero kit'in jantu xamati iklhichiwiniy. ¹⁶ Chi li iknajuni tani laycha xamati, an yu iknajun yucha sawalh, mu jantu wa ki'akstucha iknajun, ali an kimPay yu kimakmintachalhi iknawnaw. ¹⁷ An la milhamap'a'sink'an ts'o'muk'akanta li akxni ixt'uyunk'an yu tala'ts'ilh tu'u wa tami tanajun, an ixchiwintik'an lhitapalay. ¹⁸ Kit'in iklhichiwinkani wa ki'akstucha, pero an kimPay yu kimakmintachalh wachu kilhichiwiniy.

¹⁹ Yu'uncha tajuniy:

—¿Tanischa t'ajun mimpayi?

An Jesús jajuniy:

—Uxitnan jantu kilamispayaw chi an kimPay wach'u jant'u misp'ayat. Li xakilamispaw, an kimPay wach'u k'a'ixmisp'at'it.

²⁰ An Jesús chuncha nawlh akxni ixmasut'ajun an laka tajtan, tan ixlakwilh yu pumujukan tumin yu ixla'ulanankan, chi jantu xamati ch'apayawlh mu jantuka' ixcha'ani ixpanch'e'ex.

Tan ikti'an kit'in, uxitnan jant'u lay k'at'ip'it'it

²¹ A'tam jajumpalhi an Jesús:

—Kit'in ikti'anicha, chi uxitnan akilapuxkawyaw, pero uxitnan la mintala'alhink'ani k'alakniya'it. Tan ikti'an kit'in, uxitnan jant'u lay k'at'ip'it'it.

lapanak, jantu ma'tawlh'alhiya an laka cha'a tan putapatsakan, pero yu ancha xajas'at'a yucha tawlh'alhiy. ³⁶ Xliyu li an yu isTs'alh Lapanak kijunchilh ta'ilhtuyancha li k'amak'awk'ant'itcha, uxitnan k'amak'awk'ana'itcha sawalh. ³⁷ Ijk'atsaycha li yucha an Abrami p'u'a'p'unt'anchi'it pero kilama'niputunaw, mu jantu kilakiklaka'iyawi an kinchiwinti. ³⁸ Kit'in iklhichiwiniy yu an kimPay kimasunita, ch'unch'ach'a wach'u ilht'uyat yu alha'asmat'at mimpayk'an.

³⁹ Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—¡Kitnan kimpayk'an yucha an Abram!

Pero an Jesús jajuniy:

—Li ixjas'at'an Abram sawalhi uxitnan, k'a'ix'ilht'ut'iti tacha an ilhtulh yucha. ⁴⁰ Pero chaway uxitnan kilama'niputunawi li iklalhixa'alayaw yu sawalh, yu ik'alha'asmatta an Dios. An Abram jantu a'tam chuncha lalh. ⁴¹ Uxitnan wanajch'a ch'uni layat tacha lay mimpayk'an.

Yu'uncha tajuniy:

—¡Kitnan jantu wa a'chunancha! ¡Wa pumatami kimPayk'an, Dios!

⁴² Wa chuncha an Jesús jajuniy:

—Li mimPayk'ani Dios ixwalh, xakilamapayniw, mu kit'in tan wilhchalh Diosi ikminchalh chi anicha ikt'ajun, jantu wa ki'akstucha ijk'uxamilh, Diosi kimala'achatachalh. ⁴³ ¿Tasucha li jantu lay kilalhimacha'xaniyaw an kinchiwinti? Wa xliyu jantu kila'asmatniputunaw. ⁴⁴ Uxitnan mimpayk'an yucha an xapay makxkay'un, ch'i yuch'ach'a ach'aniyat ilht'unip'ut'unat yu lhinajun. Yucha sta akxni ilhtukanchalh an lakamunulhpa, sta akxnicha jama'ninilh, chi jantu a'tam najunta yu sawalh, mu jantu tu'u yu sawalh kanawlh yucha. Akxni maslakinin, najuncha tanischa yucha, mu yucha maslakinini, chi xapay maslakininti. ⁴⁵ Pero kit'in, mu iknajun yu sawalh, jantu kilakiklaka'iyaw. ⁴⁶ Uxitnan, ¿tisiyuchacha lay kanawna li ikhit'ajun tu'u tala'alhini? Chi li iknajun yu sawalh, ¿tasu li jantu kilakiklaka'iyawi? ⁴⁷ Yu ixjas'at'a Dios, an ixchiwinti Dios asmat'a pero uxitnan jant'u asmat'at'iti mu jantu ixjas'at'an Dios.

An Cristo ixt'ajuncha akxni jantuka' ixt'ajun an Abraham

⁴⁸ An judiojnin tajuniy an Jesús:

—Sawalhcha tacha an iknawnaw li jamacha'ak'at'i Samaria chi li makxkay'uni lakpach'apatan.

⁴⁹ An Jesús jajuniy:

—Kit'in jantu tu'u kilakpach'apata makxkay'un. Kit'in ijkiklaka'iy an kimPay, yucha yu ik'ilhtuy, pero uxitnan wa kilamamaxaniyaw.

⁵⁰ Kit'in jantu kit'ini yu ikpuxkajuy kinta'ayaxtu, alini yu yucha puxkajuy, chi yucha yu kanawna li oxi u jantu yu ilhtuy atam.

⁵¹ Sawalhi ani yu iklajunaw, yu kiklaka'iya an kinchiwinti, jantu a'tam katinilh.

⁵² An judiojnin tajuniy:

—Chaway oxicha ijk'atsaw li wa lakpach'apatan makxkay'un sawalh. An Abraham chi an ali'in yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios talaknilh, chi uxint'i na'un: “Yu kinkiklaka'iy jantu a'tam katinilh.”

⁵³ ¿Chu sna palay ayk'at'i, palay wa lakat'ikt'i an kimpayk'an Abraham? Yucha nilh, chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios wachu talaknilh. ¿Tisu milhijunt'ich'a na'uni?

⁵⁴ An Jesús jajuniy:

—Li wa kit'incha ikla'ayakan, an kinta'ayat jantu tu'u lhitapalay. Pero yu kila'ayay yucha an kimPay, an yu unat li miDiosk'an.

⁵⁵ Pero uxitnan jant'u misp'ayat. Kit'in ikmispay, chi li aknawlh li jantu ikmispay, wa ikmaslakinincha tacha uxitnan. Kit'in ikmispay sawalh, chi ijkiklaka'iya tacha an najun. ⁵⁶ An Abraham, yu p'u'a'p'unt'anchi'it lhi'achalhi li kala'ts'ina kiwilhchan, chi la'ts'ilh, pus achalhcha.

⁵⁷ Wa chuncha tajuniy an judiojnin:

—Jant'uk'a' lhit'a'uni t'up'uxamkaw (50) k'ata, ch'i na'un li la'ts'int'acha an Abram.

⁵⁸ An Jesús jajuniy:

—Sawalhi ani yu iklajunaw, akxni jantuka' istsukuy an Abraham, kit'in xakt'ajuncha.

⁵⁹ Pus wa chuncha talaksaklhicha chiwx ixtalakat'alhmaputuncha. Pero an Jesús tats'e'lhi chi taxtulhcha an laka tajtan chi japujataxtu'olh, alhcha.

**An Jesús malakawanilh pumatam la'lhtuluw
lapanak yu wa chunchacha tsukulh**

9 Tan ixla'pust'ajun an Jesús, la'tsilh pumatam la'lhtuluw lapanak, wa chunchacha tsukulh. ²An ixt'alhtanan tajuniy:

—Maestro, ¿tisiyuchacha ilhtulh ixtala'alhin li chunchacha la'awlhi, ixpaynin u yucha?

³An Jesús jajuniy:

—Jantu xliyu ani wa ka'ilhtulhcha tu'u ixtala'alhin u an ixpaynin, wa xliyu an Dios masuputuni ixtapatsat la ixlakatunaj ani lapanak. ⁴Li tunkuwka, task'iniya li ka'ilhtuw an ixtapatsat an yu kimakminta, mu mintacha an jatats'isni, akxni jantucha lay tapatsakan. ⁵Li ikt'ajunka an lakamunulhpa, ikxajatapulhkunu an lakamunulhpa'.

⁶Akxni chunchacha naw'olh, a'chujlhicha an lakaat'un, chi ilhtulhcha pulh'om. Lakpuxapamuk'alhcha an la ixla'chulh an yu jantu ixjalakawanan lapanak. ⁷Ixli'astan juniy:

—K'ap'inchicha la'puch'a'a an tan nap'an wilh xkan junkan Siloé
—nawputun Mala'achakanta.

Pus alhcha la'puch'a'a', walh tasp'itcho'ochalh, ixjalakawanancha. ⁸An yu waniy ixjalakt'awilh la ixcha'a chi an yu ixtala'ts'in tan ixtawlay isk'in tu'u la'a'tayjun, ixtanajun:

—¿Ani chu jantu yu an sa' ixtawlay isk'in la'a'tayjun?

⁹Ali'in ixtanajun:

—Mu chun, yucha.

Ali'in ixtanajun:

—Mu jantu, masi wanaj chuncha tasuy jantu yu'.

Pero yucha ixnajun:

—Chun, kit'in.

¹⁰Wa chuncha talhisakmilh tajuniy:

—¿Ch'i t'asich'a laych'a lhijalak'awanan chawayi?

¹¹Yucha jajunilh:

—Yucha anchunu tajuniy li Jesusi ilhtulh pulh'om, chi kilakpuxapamuk'alhcha, ixli'astan kijuniy: “K'ak'ila'p'uch'a'acha an laka Siloé, tan nap'an tajun xkan.” Pus ik'alhcha, chi ikla'puch'a'alhcha, walh ijkalakawanalhcha.

¹² Pus tajuniy:

—¿Tanischa t'ajun anchunu lapanaki?

Yucha jajuniy:

—Jantu ijk'atsay.

An fariseojnin talhisakmiy an yu la'lhtuluw ixjunita

¹³ Talhi'alhcha an tan ixtawilanalh an fariseojnin an yu la'lhtuluw ixjunita lapanak. ¹⁴ Akxni la'oxilh an pulh'om an Jesús chi malakawanilhcha an yu jantu lay ixjalakawanan akxni jantu ixtapatsakan wilhchani ixjunita. ¹⁵ An fariseojnin wachu talhisakmipalhi tani laycha lhijalakawanalh. Pus yucha jajuniy:

—Wa kilakpuxapamuk'alhcha an pulh'om, chi ikla'puch'a'alhcha chi chaway ijkalakawanancha.

¹⁶ Pus an ali'in fariseojnin ixtanajun:

—Anchunu lapanak jantu Diosi makminta, mu tapatsayi akxni masi jantu tapatsakan wilhchan.

Pero ali'in ixtanajun:

—¿Pero tasicha lay kalhilak'ilhtulh ani tanlhun li wa ma'lhta'alhiniycha?

Pus tatala'apitsilhcha, tatakilhmakt'uyulhcha. ¹⁷ Wa chuncha talhisakmipalh a'tami an yu la'lhtuluw ixjunita lapanak, tajuniy:

—An yu malakawanin, ¿tisu lapanakch'a na'uni?

Yucha najun:

—Kit'in iknajun pumatam yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios.

¹⁸ Pero an judiojnin jantu ixtakiklaka'iya li la'lhtuluwi ixjunita chi li laycha ixjalakawanan, wanaj tat'asanilh ixpay chi ixnati ¹⁹ chi talhisakmilhcha, tajuniy:

—¿Yucha aniya mints'alhk'an, yu nawnat li wa la'lhtuluwi tsukulh? ¿Tasicha lhijalakawanan chawayi?

²⁰ An ixpaynin taja'alhtayanalh tanajun:

—Ijk'atsayawi li ani yucha kints'alhk'an, chi li wa la'lhtuluwi tsukulh. ²¹ Pero jantu ijk'atsayaw tani lhijalakawanancha chaway, chi jantu ijk'atsayaw tichini malakawanilhcha. Yuch'ach'a k'alhisakmit, mu aycha, yuchacha katajunan.

²² An ixpaynin wa chuncha tanawlh, mu ixtatalhanan, mu an judiojnin ixtatamakajuntacha li yu kanawna li an Jesús yucha Cristo,

katamakxtukana an tan ixtata'ayxt'o'a yu tajakiklaka'inin. ²³Xliyu talhinawlh an ixpaynin: “Yuch'ach'a k'alhisakmit, mu aycha.”

²⁴An judiojnin a'tam tat'asanipalhi an yu la'lhtuluw ixjunita, chi tajuniy:

—Akilajuniw yu sawalh la ix'ukxlakapu Dios. Kitnan ijk'atsayawi li anchunu lapanak wa ma'lhta'alhini'.

²⁵Yucha jajuniy:

—Li ma'lhta'alhini, kit'in jantu ijk'atsay. Yu ijk'atsay, li jantu lay xajkalakawanan, pero chaway ijkalakawanancha.

²⁶A'tam talhisakmipalh tajuniy:

—¿Tasicha ilhtuni? ¿Tasicha ilhtulh li malakawaniyncha?

²⁷Yucha jajuniy:

—Iklajuniwcha, pero jantu kilakiklaka'iyaw. ¿Tasu li a'tam akklajumpalawi? ¿Chu wachu sna ixt'alhtanani ump'ut'unat'it?

²⁸Wa chuncha tamamaxanilhcha, chi tajuniy:

—Uxint'i ka ixt'alhtanak'at'i anchunu lapanak, pero kitnan ixt'alhtanan an Moisés. ²⁹Kitnan ijk'atsayaw li an Dios xa'alalhi an Moisés, pero anchunu lapanak jantu ijk'atsayaw tanchuncha minchalh.

³⁰An yu la'lhtuluw lapanak ixjunita jajuniy:

—¡Pus yuchacha yu lhi'a'nincha! Uxitnan jant'u k'ats'ayat tanchuncha minchalh, walh chi kit'in kimalakawanilhcha. ³¹Chi k'atsayawi li an Dios jantu ja'asmatniya an ma'lhta'alhinin, pero yu kiklaka'iya an Dios chi ilhtuniya yu najun, yucha asmatniy.

³²Jantu a'tam asmatkanta li xamati lay kamalakawanilh yu wa la'lhtuluw la'awlh. ³³Li ani lapanak jantu Diosi makminta, jantu lay tu'u ka'ilhtulh.

³⁴Pus yu'uncha tajuniy:

—Uxint'i wa tala'alhinch'a p'uts'uk'u, ¿chi uxint'icha akilamasuniyaw?

Pus tatamakxtulhcha an tan ixtata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin.

La'lhtuluw takuwin

³⁵Walh an Jesús k'atsaalhi li tatamakxtulh, pus akxni paxto'lhi lhisakmiy juniy:

—¿Uxint'i kiklak'a'iya an isTs'alh Dios?

³⁶ Yucha alhtaylh juniy:

—¿Jamach'alhkat, tisiyuchacha, para li ajkiklaka'ilh?

³⁷ An Jesús juniy:

—La'ts'int'a'uncha, kit'in, yu t'ach'iwint'a'un.

³⁸ Wa chuncha an lapanak tatso'ottatawlhnilhcha la ixlakapu an Jesús, chi juniy:

—Ijkiklaka'iyani, Jamach'alhkat.

³⁹ An Jesús juniy:

—Kit'in ikminta nawna ani lakamunulhpa tanyuchacha yu oxi chi yu jantu, para li an yu jantu tajalakawanah, katajalakawanalh, chi an yu tajalakawanah jantu katajalakawanalh.

⁴⁰ Ali'in fariseojnin yu ancha ixtat'ayanalh, mu ta'alha'asmat'acha, pus tajuniy:

—¿Chu wachu la'la'lhtuluw'uni kitnan?

⁴¹ An Jesús ja'alhtaylh jajuniy:

—Li la'la'lhtuluw'uni k'a'ix'unt'it, jantu tu'u k'a'ixlits'uk'ut mintala'alhink'an, pero mu nawnat'iti li jalak'awananat'it chaway amintala'alhink'an mincuentajk'an.

Yu jantu laka malhticha putanuy wa ja'alhawna'

10 'Ani yu iklajunaw sawalh, yu jantu la xamalhticha putanuyachalh an la ixkurralh' an an borrejojnin yu lakatami putanuyachalh, wa ja'alhawna'. ² Pero yu la xamalhticha putanuyachalh, yucha yu jalhist'ak'a an borrejojnin. ³ An yu jalhistaknan laka malhticha yucha mati'aniycha an yu jalhist'ak'a ixborrejojnin chi la ixta'a'utchak'ani jamapa'a'uy la'atamin, pus ta'alhmispaycha, chi jamaxtuycha. ⁴ Chi akxni tataxtu'ojoycha, jatap'ulhniycha, pus an borrejojnin tach'a'o'aycha mu ta'alhmispay. ⁵ Pero yu jantu tamispay jantu tach'a'o'ay, wa talakats'alhniy mu jantu ta'alhmispay.

⁶ An Jesús chuncha jalhimalakxtunilh, pero yu'uncha jantu talhimacha'xanilh.

An Jesús yucha yu oxi jalhist'ak'a ixborregojnin

⁷ Pus a'tam jajumpalhi an Jesús, jajuniy:

—Ani iklajunaw yucha sawalh, kit'ini ixmalhtichak'an an borregojnin. ⁸ Akxni jantuka' xakmin, ixchuxk'an an yu p'ulhnaj takilachilh wa ja'alhawnan, pero an borregojnin jantu ta'alha'asmatlhi. ⁹ Kit'in, ikmalhticha, yu kit'ini kimputanuy kata'alhtaxtuya'. Katanuya chi kataxtuya chi kala'cha'ana jats'in.

¹⁰ 'An ja'alhawna yucha wa mintacha ja'alhawana', chi minta jama'nini', chi minta jalakt'ilhiyni'. Pero kit'in ikminta para li k'alhits'uk'ut jatsukunti, chi li lhuwi k'alhits'uk'ut jatsukunti.

¹¹ Kit'ini yu oxi ijkalhist'ak'a an borregojnin. Yu oxi jalhist'ak'a an borregojnin lhima'axt'a'a ixjatsukunti. ¹² Pero li yu wa mapalhnikancha tapatsay, akxni la'ts'in min an ma'tili jamakajuncha an borregojnin chi jats'alaycha, mu jantu yu yu jalhist'ak'a sawalh chi mu jantu ixnawin. An ma'tili ja'uycha an borregojnin chi tatalaktilhacha. ¹³ Anchunu lapanak jats'alay mu yucha wa yucha an ixtalhajacha lhakapu'an, jantu yu an borregojnin sawalhi jalhakapu'an.

¹⁴ 'Kit'ini yu oxi ijkalhist'ak'a an borregojnin, chi ijkamispay yu kinawin, chi yu'uncha kintamispay, ¹⁵ tacha kimispay an kimPay chi kit'in ikmispay wachu'. Kit'in ijkalhima'axt'a'a kijatsukunti an borregojnin. ¹⁶ Atumpaj ijkalhit'awpalay ali kiborregojnin yu jantu ani tatanumanalh ani laka kurralh. Yu'uncha wachu ajkalthimina chi akinta'asmatniya kinchiwinti, wa lakatamcha katatsuku'oya chi wa pumatami yu kajalhist'ak'a'.

¹⁷ 'An kimPay xliyu kilhimapayniy, mu kit'in ikma'axt'a'a an kijatsukunti para li ajkama'lhtayananchu'olh. ¹⁸ Jantu xamati kimaxtuniy an kijatsukunti, wa ki'akstucha ikma'axt'a'a. Ikt'acha'ani li akma'axta'lhi chi li akla'a'icho'olh. Ani, yucha an kimPayi chuncha kilhijunilh.

¹⁹ An judiojnin a'tam tatala'apitsipalhi akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi. ²⁰ Ixluwk'ani yu yu'uncha ixtanajun:

—Wa loko chi wa lakpach'apata makxkay'un, ¿tasu li takiklaka'iycha?

²¹ Pero ali'in ixtanajun:

—Jantu xamati yu wa lakpach'apata makxkay'un chuncha kachiwinilh. ¿Chu sna layi an makxkay'un kajamalakawanilh yu wa la'la'lhtulu'un?

An judiojnin jantu tala'ts'imputuni an Jesús

²² An la'acha'an Jerusalén ixk'atanit'awkan, ixlakata yu ixpupastakkan an ay ixtajtank'an. Ixpaku lhik'asnini ixjunita. ²³ Chi an Jesús an laka tajtani ix'aklat'ajun, an lhila'ixmalhticha Salomón.

²⁴ Walh an judiojnin tala'atanchanulh chi tajuniy:

—¿Tasu wa tiwanancha chuncha akilalhilatsukuyaw li jantu oxi kilajunaw li sna uxint'i Cristojk'at'i? Li uxint'i Cristojk'at'i ixla'ts'awalanticha akilajuniw.

²⁵ An Jesús jajuniy:

—Mu iklajunawcha, pero jantu kilakiklaka'iyaw. An tanlhun an yu iklak'ilhtuy la ixta'a'ut an kimPay, yuchacha masuy. ²⁶ Pero uxitnan jant'u k'iklak'a'iyat'it, mu uxitnan jantu kiborregojnin.

²⁷ An kiborregojnin yu'uncha kinta'alhmispay, chi ijkamispay chi kintach'a'o'ay. ²⁸ Kit'in ijkaxta'niy jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh, chi jantu a'tam katitanilh, chi jantu xamati akintijamaxtunilh. ²⁹ An kimPay yucha jantu xamati ixt'achun, yucha yu kijaxta'nilh an borregojnin chi jantu xamati katijama'xa'axtulh an kimPay. ³⁰ An kimPay chi kit'in wa la'atami ijkuntaw.

³¹ Wa chuncha an judiojnin ixtalakat'alhmaputumpalaycha, ixtalaksak'acha chiwx. ³² Pero an Jesús jajuniy:

—Lhuwcha tanlhun yu laj'oxi tu'u iklamasuniw yu ixnawin an kimPay. ¿Tanyucha yu akilalhilakat'alhmayawi?

³³ An judiojnin tajuniy:

—Jantu xliyu li aktilalhilakat'alhmaw li laj'oxi tanlhun ilht'uy, aklalakat'alhmayaw mu wa aya uniya an Dios. Wachu wa lapanakk'at'i, ch'i uxint'i na'un li Diosk'at'i.

³⁴ An Jesús jajuniy:

—¿Chu jantu ts'o'muk'akanta an la milhamap'a'sink'an tan najun?: “Kit'ini iknajun, uxitnan diosnin.” ³⁵ Li an Dios, diosnini jajunilh an yu takilhichiwinchilh ixchiwinti, pus k'atsayawi li an tan chuncha ts'o'muk'akanta jantu layi jantucha katikiklaka'iw. ³⁶ Chi li an Dios

kisakxtulh chi kimakmilhcha ani lakamunulhpa, ¿t'asu li nawnatcha li wa aya ijkuniycha, li iknajun li kit'in isTs'alh Diosi? ³⁷Li jantu yu ik'ilhtuy an tapatsat tacha an ilhtuy kimPay, jantu akilakiklaka'iw. ³⁸Pero li chuncha ik'ilhtuy, masi jantu akilakiklaka'iw, yucha an yu ik'ilhtuycha k'ak'iklak'a'it, para li wa xawa'a'tamcha k'ak'ats'at li an kimPay kinput'ajun chi kit'in yucha ikput'ajun.

³⁹A'tam ixtach'apayawputumpalay, pero an Jesús tama'a'osli.

⁴⁰Ampalhcha ixtapiktutam an ayxkan tan junkan Jordán, tan ixlip'ulhnaj ixjama'paxanan an Juan, anchacha tamakawchalh.

⁴¹Ixlwkw'ani ixtala'cha'an, chi ixtanajun:

—Chun sawalh, masi an Juan jantu tu'u masulh yu la'lhi'a'nin, pero tacha an lhichiwinih ani lapanak chun sawalh.

⁴²Ixlwkw'ani ancha takiklaka'ilh an Jesús.

An Lázaro nilh

11 Ixt'ajun pumatam lapanak wa ixta'an'ay ixjunkan Lázaro, jamacha'a Betania, la ixla'acha'an an Marta chi an ixp'isa'a María. ²Ani María ixt'alajamatsan an Lázaro, yucha yu lhich'ampaxalh perjume an Jamach'alhkat Jesús chi ch'anxakalhcha la ix'ay. ³Pus an ixt'uyunk'an ixt'alajamatsanan an Lázaro, tamala'achanilhi chiwinti an Jesús tan tajuniy:

—Jamach'alhkat, an yu map'ayniy wa ta'an'ay.

⁴An Jesús, akxni asmatlhi, najun:

—Ani ta'an'at jantu katijama'ninilh, yucha apalij wa kapumasukana an ixta'ayat Dios, chi an ixta'ayat an isTs'alh Dios.

⁵Chi masi sawalh ixmapayniya an Jesús an Marta, chi an ixp'isa'a chi an Lázaro, ⁶la'at'uy wilhchani tamakawpalhchalh an tan ixt'ajun masi junikalhcha li an Lázaro wa ixta'an'ay. ⁷Ixli'astan jajunilh an ixt'alhtanan:

—Ka'ampalawi xalakaat'un Judea.

⁸An ixt'alhtanan tajuniy:

—Maestro, jantuka' ma'ani an judiojnin ancha ixtalakat'alhmaputunacha'an, ¿ch'i a't'amch'a t'ip'imp'alay?

⁹An Jesús jajuniy:

—¿Chu jantu la'akawt'uy horaja lhit'ajun an wilhchan? Yu akxni tunkuwi jalhtanan jantu kati'ayst'uk'ukalh, mu la'ts'ini an

xajatapulhkuunu ani lakamunulhpa'. ¹⁰ Pero yu puts'ista jalhtanan, ayst'uk'ukan, mu jantu pulhkuyi ancha.

¹¹ Ixli'astan jajumpalay:

—An ki'amigojk'an Lázaro lhtatalhcha, pero ikti'an makujunu'.

¹² An ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—Jamach'alhkat, li lhtatalhcha, nawputun li katak'uch'uya'.

¹³ Pero an Jesús yucha ixjajunt'ajun li an Lázaro nilhcha, pero an ixt'alhtanan ixtanajun li yu wa lhtatakancha sawalhh.

¹⁴ Wa chuncha an Jesús ts'awjcha jajunilh:

—An Lázaro nilhcha, ¹⁵ chi oxi iklihiwilay milakatak'an uxitnan li jantu ani xakt'awnachalh para li k'ak'iklak'a'it'it. Ka'awcha la'tsinin.

¹⁶ Wa chuncha an Tomás yu ixtajuniy lhist'uy, jajuniy an ali'in ixt'alhtanan:

—Wachu ka'awi kitnan, para li wachucha kat'aniyaw.

An Jesús pula'awcho'okan chi yucha jatsukunti

¹⁷ Akxni cha'alh an Jesús, la'at'at'icha wilhchani ixmaknukanta an Lázaro. ¹⁸ An la'acha'an Betania waniy la'acha'an Jerusaleni ixlitamakajun, ka wa tacha la'at'utu kilometrojo ixlima'at.

¹⁹ Ixluwk'an an judiojnini ixta'anta la'tsinin an Marta chi an María, ixtat'alama'oxamixiycha li nilh an Lázaro ixt'alajamatsank'an an Marta chi an María. ²⁰ Akxni an Marta k'atsaalhi li an Jesús ixcha'ant'ajuncha, taxtulhcha, alhcha lakatastuknu'. Pero an María tamakawlhi an la ixcha'ak'an. ²¹ An Marta juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, li ani k'axt'a'ulh, an Lázaro jantu kaxnilh.

²² Pero wachu ijk'atsapalayi masi sta chaway k'ask'inin watuchicha an Dios, kaxta'niyan.

²³ An Jesús juniy:

—An Lázaro kala'awcho'oya'.

²⁴ An Marta alhtaylh juniy:

—Mu chun, ijk'atsayi li kala'awcho'oya akxni kala'awcho'okana', yu xati'astancha wilhchan.

²⁵ An Jesús juniy:

—Kit'ini yu ikpula'awcho'okan chi ijkatsukunti. Yu kinkiklaka'iy, masi kanilh, katsukucho'oya'. ²⁶ Chi wa tichicha yu t'ajunka chi kinkiklaka'iy, jantu katini'alhilh. ¿K'iklak'a'iya ani yu ijkunan?

²⁷ An Marta alhtaylh juniy:

—Chuni, Jamach'alhkat, kit'in ijkiyklaka'iya li uxint'i Cristojk'at'i, isTs'alh Dios, yu t'ant'a ani lakamunulhpa'.

An Jesús alhulhi an tan ix'aknuy Lázaro

²⁸ Akxni chunchacha naw'olh an Marta, alhcha t'asanini an María, ixt'alajamatsan, kalakscha junilh:

—An Maestro aniya t'ajun chi t'asaniyan.

²⁹ An María wa chuncha asmatlhi, las tayalh chi alhcha la'ts'ini an Jesús. ³⁰ An Jesús jantuka' ixtanuyachalhi an la'acha'an. Wa anchaka ixt'ajun tan an kila'kilalh an Marta. ³¹ Akxni tala'ts'ilhi an María li tayalhcha, chi lascha taxtulh, an judiojnin an yu ancha ixtat'awilanalh laka cha'a yu ixtama'oxamixiy tach'a'o'alh, ixtanajun li sna an tan aknukanachalhcha alh alhunu'.

³² Akxni cha'alhcha an María tan ixt'ajun an Jesús, tatso'ottanilhcha la ixjach'aja', juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, li ani k'a'ixt'a'ulh, an Lázaro jantu ka'ixnilh.

³³ An Jesús akxni la'ts'incha an María li ix'alhuncha chi an judiojnin an yu tat'acha'alh wachucha ixtalaj'alhun, an Jesús sawalhcha ta'oxila'alhilh. ³⁴ Chi jalhisakmilhcha, jajuniy:

—¿T'anisch'a maknut'it?

Yu'uncha tajuniy:

—Jamach'alhkat, k'at'at'icha la'ts'ini'.

³⁵ Wa chuncha an Jesús alhulhcha. ³⁶ Pus an judiojnin ixtanajun:

—¡Jo' k'ala'ts'int'it, sawalhcha ka ixmapayniy!

³⁷ Pero an ali'in ixtanajun:

—Ani mu yucha layi malakawanilh an la'lhtuluw, ¿chu jantu layi ta ka'ixlit'alalh para li jantu ka'ixnilhi an Lázaro?

An Lázaro la'awcho'olh

³⁸ An Jesús, mu a'tamcha ixlita'oxila'alhipalay, pus alhi an tan ix'aknuyachalh an Lázaro. Wa tan'apilho'o'o an lakachiwxin, ixlakapuyawkantacha chiwxin an tan ixputanukanachalh. ³⁹ An Jesús jajuniy:

—K'ama'osut'iti an chiwx.

An Marta, an ixt'alajamatsan an yu ixniytacha, juniy an Jesús:
—Jamach'alhkat, ka makxkaycha akamin, mu la'at'at'icha
wilhchani niyta.

⁴⁰ An Jesús juniy:

—¿Chu jantu ijkunani li jak'iklak'a'inin, k'ala'ts'ina'a an
ix'alhp'asninti Dios?

⁴¹ Pus wa chuncha tama'osulhcha an chiwx an tan ix'aknukan,
chi an Jesús tala'st'alhcha, najun:

—KimPay ikxta'niyan lhimala'puchajun, mu k'i'asmatnin.

⁴² Ijk'atsayi li lhilhiji k'i'asmatniy pero tuchi chuncha ikhinajun
ixlakatak'an ani tayanalh lapanakni, para li katakiklaka'ilhi li uxint'i
k'imakt'ant'a.

⁴³ Ixli'astan akxni chunchacha naw'olh, p'ascha chiwinilh, najun:

—¿Lázaro, k'at'axt'ucha!

⁴⁴ Pus an yu ixnitacha taxtulhcha, an la ixlakmaka chi an la
ixlakch'aja ixla'la'apach'inikantacha laka laksliwilh la'ch'it chi an la
ix'ukxpu yu aycha la'ch'iti xipula'apach'inikanta. An Jesús jajuniy:
—K'ala'ax'ott'itcha chi kachajcha ana'.

Tatamakawlhcha li katama'niya an Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Tacha ani ilhtulh an Jesús, ixluwk'ani takiklaka'ilh an judiojnin
an yu ixtala'cha'anta an María, mu tala'ts'ilhcha tacha an ilhtulh.

⁴⁶ Pero an ali'in ta'alh la'ts'inini an fariseojnin, chi tajunilhi tani
ilhtulhcha an Jesús. ⁴⁷ Pus an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an
fariseojnin tata'ayxto'lhi laka ay junta chi talajuniy:

—¿Tasu ka'ilhtuyawcha? Ani lapanak wa stakcha lakmasut'ajuni
tanlhun yu la'lhima'anxkay. ⁴⁸ Li wa chuncha kamakawniyaw,
katakiklaka'i'oya', chi an yu jamacha'an Roma katamina chi
katalakt'ilhiya an kintajtank'an chi an kilakaat'unk'an.

⁴⁹ Pero pumatam yu yu'uncha, ixjunkan Caifás, xa'ay sacerdoteye
ixjunita anchunu k'ata, jajuniy:

—Uxitnan jant'u t'u'u k'ats'ayat, ⁵⁰ ch'i jant'u lhak'ap'up'inat'iti
li palay oxi para kitnani li wa pumatam lapanaki kajalhinilh

ixchuxk'an an lapanakni, walh jantu li ta ixlijalhi'ay lakwilakalh an kilakaat'unk'an kalakt'ilhikalh.

⁵¹ Tacha an nawlh, jantu wa ix'akstucha chuncha nawputulh, wa xliyu yucha xa'ay sacerdoteje ixjunita anchunu k'ata, pus la'asiyay manawnilhcha an Dios li an Jesús kajalhiniya an ixlapanakni.

⁵² Chi jantu wa ixlakatacha ani lapanakni, wachu ixlakata li kajapuma'ayxto'kana an ixjas'at'an Dios yu ta'a'pitsinin. ⁵³ Pus chunchacha, akxnicha wilhchani tatamakawlh an xajamach'alhkatni judiojnin li katama'niyacha an Jesús.

⁵⁴ Xliyu an Jesús jantucha ixjatalakasuniya an judiojnin, taxtulhcha an xalakaat'un Judea, alhcha tanchun la'acha'an junkan Efraín, waniy tan wa jaxixnintacha. Anchacha jat'atamakawlh an ixt'alhtanan.

⁵⁵ Chi waniyacha ists'an'ay ixpaxkuk'an an judiojnin, pus ixluwk'ani yu wa ancha la'la'acha'anaxni ixtawilanalh tatama'ast'a'alhi Jerusalén akxni jantuka' ix'a'tayniy an paxku, para li katastalan'alh.

⁵⁶ Ixtapuxkajuycha an Jesús chi ixtalajumpaxay an laka tajtan:

—¿T'asch'a lhiwilayat'iti? ¿Kamina laka k'atan u jantu?

⁵⁷ An fariseojnin chi an xalaj'ajin sacerdotejnin ixtalhinajuntacha li ma xamati la'ts'in an Jesús, ma kanawlh, para li katach'apayawlhcha.

Pumatam t'aku lakamuk'alh perjume an Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 An Jesús alh Betaniaja akxni la'achaxanka wilhchan ists'an'ay kachilh paxku, tan ixwilhchalh an Lázaro, an yu ixmala'awnicho'ota. ² Ancha tamawachalh, an Marta ixjalak'iniycha ixpulatojk'an, chi an Lázaro wachu ani ixt'awilh an Jesús an laka mesa. ³ Wa chuncha an María xa'a'ilh la'atam perjume yu la'stu de nardo katacha paytat litro, chi yucha wanaj la'lhuwi tapalay, pus lakch'anmuk'alhcha an Jesús, chi ixli'astan lakch'anxakalhcha la ix'ay. An ixpulakni an cha'a wa pulaklhaklhicha walh. ⁴ Chi xapumatam an ixt'alhtana Jesús, junkan Judas Iscariote, ists'alh Simón, yu an kama'axt'a'a an Jesús, najun:

⁵—¿Tasu li jantu st'akalhi ani perjume yu la'at'utu ciento wilhchan xatapatsat tapalayi, para li ka'ixjamala'pitsinikalhcha an jakilhpatinini?

⁶ Pero yucha masi chuncha nawlh, jantu wa xliyu ixjalhakapu'ancha an jakilhpatinin, yucha wa xliyu ixja'alhawanan, chi mu yucha ixlit'ajun an bolsa yu ixputajuy an tumin, pus ixmakutuy. ⁷ Wa chuncha an Jesús juniy:

—K'amak'awcha, ani wa mala'asijniycha para li akxni akimaknukana'. ⁸ An jakilhpatinin lilhiji k'ajat'a'aklats'uk'uya'it, pero kit'in jantu.

Tatamakawlh li katama'niya an Lázaro

⁹ Ixluwk'an an judiojnini tak'atsaalh li an Jesús Betaniaja ixt'ajun, pus ta'alh, pero jantu wa yuchacha ixtala'ts'imputun, wachu ixtala'ts'imputuni an Lázaro, an yu ixmala'awnicho'ota an Jesús. ¹⁰ Wa chuncha an xalaj'ajin sacerdotejnin tat'acha'alhcha li katama'niya wachu an Lázaro, ¹¹ mu ixlakata yucha li wanajcha ixluwk'ani ixtat'alamakawt'ajun an judiojnin, yucha an Jesuscha ixtakiklaka'iy.

An Jesús tanuchalhcha Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Lhuw tukan lapanaki ix'anta la'acha'an Jerusalén ixlakata an k'atan yu junkan paxku, chi akxni tunkunchalh tak'atsaalhi li kacha'ana an la'acha'an an Jesús, ¹³ tala't'e'e'ilhcha jap'ach'i chi ta'alhcha lakatastuknin, p'ascha ixtalakt'asay:

—¡Hosanna! ¡Oxi ani yu la ixta'a'ut Dios minta! ¡An xaRey Israel, oxi!

¹⁴ An Jesús la'cha'alh la'atam burro chi putawk'alhcha, tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta:

¹⁵ Jant'u k'at'alhani, la'acha'an Sión.

Mu aminRey mintacha,
pu'uk'alh la'atam xajas'at'a burro.

¹⁶ Wa ixlip'ulhnaj an ixt'alhtanan an Jesús jantu talhimacha'xalh, pero ixli'astan, akxni an Jesús la'ayakalhcha, akxni tapastaklhicha li chuncha ixlits'o'muk'akanta li yucha ixlichiwintata tacha an ta'ilhtulh.

¹⁷ An lapanakni an yu ixtala'ts'intata akxni an Jesús t'asanilh chi mala'awnicho'olh an Lázaro an tan ix'aknuy, ixtalaknajuncha.

¹⁸ Xliyu an lapanakni ta'alhcha lakatastuknini an Jesús, mu tak'atsaalhcha tacha an ix'ilhtuta yu lhima'anxkay. ¹⁹ Pero an fariseojnin ixtalajumpaxay:

—La'ts'inatcha uxitnan li chuncha jantu tu'u kati'ilhtuw. K'ala'ts'int'it, ¡wanajcha ta lhichuxi tit'a'ankan!

Tichi yu'uncha griegojnin tapuxkajuy an Jesús

²⁰ Tacha an ix'ankanta Jerusalén laka k'atan, ixtama'anta yu griegojnin. ²¹ Pus tala'cha'alhi an Felipe, jamacha'a Betsaida, xalakaat'un Galilea, chi ixtatapayniniycha, ixtajuniy:

—Jamach'alhkat, ikla'ts'imputunaw an Jesús.

²² Pus an Felipe alh junini an Andrés, chi ixlit'uyunchak'ani ta'alh juninin an Jesús. ²³ An Jesús jajuniy:

—Chilhcha panch'e'ex li an yu isTs'alh Lapanak kijunchilh kala'ayakanacha. ²⁴ Chaway iklajunaw li an xatalhts'i trigo patajuy an lakaat'un chi li jantu tamp'a'a, wa sa'cha tamay ix'akstu pero li tamp'a'a, lhuwi xajataw'at xt'a'a. ²⁵ Yu mapayniya ixjatsukunti, kama'ats'an'aya'. Pero yu xkajiya ixjatsukunti ani lakamunulhpa, kalhitsukuya ixjatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh. ²⁶ Li xamati kint'atapatsaputun, akinch'a'o'alhcha. Chi tan aktsukuya, wanajcha ani katsukuya an yu kint'atapatsay. Li xamati kint'atapatsay, an kimPay oxi kalhi'o'xla'ts'ina'.

An Jesús najun li kaniya'

²⁷ 'Chaway wanaj jantu k'is oxi ijk'atsan la kintak'atsan. ¿Chi tasicha aknawna'a? ¿Aknawna: “KimPay ak'ima'osunini ani tacha ijk'atsan, aknawna'”? ¡Kit'in yuchacha ikla'minta ani! ²⁸ “KimPay, k'ala'ayat'icha aminta'a'ut.”

Wa chuncha chiwinkanchalh an lakt'iyán, nawkan:

—Ikla'ayatacha, chi akla'ayapala a'tam.

²⁹ An lapanakni an yu ancha ixtayanalh chi ta'asmatlhi an tacha nawkalh, ixtanajun ma wa t'asalh xalapanak xkan. Ali'in ixtanajun:

—Pumatam angelhi alhtaylh.

³⁰ An Jesús jajuniy:

—Ani chiwinti asmatt'it jantu para kit'in, para uxitnan.

³¹ Chawaycha kanawkana li oxi u jantu yu ta'ilhtuy an lapanakni ani

lakamunulhpa', chi chaway katamakxtukanacha an yu ch'alhkatnan ani lakamunulhpa'. ³² Pero kit'in, akxni akimakxtukmuk'akanacha laka k'iw ani lakaat'un, wanaj lhuwi yu akintach'a'o'aya'.

³³ Chunchacha ixjapumak'atsaaninin tani kalayacha akxni kaniya'. ³⁴ An lapanakni ta'alhtaylh tajuniy:

—Kitnan ik'asmattaw an laka lhamap'a'sin li an Cristo katsuku'alhiya'. ¿T'asuch'a li na'un li task'iniya li an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak kamakxtukmuk'akana'a? ¿Tanyucha isTs'alh Lapanaki?

³⁵ An Jesús jajuniy:

—Wa lakats'uniycha ani katat'a'aklatsukuyan an jatapulhkunu'. K'alak'alht'anant'iti li lhit'awnatka an jatapulhkunu', para li jantu wa kalaks katala'chini an jatats'isni akxni jant'u jalajk'ats'anant'at'it, mu yu lakaaputs'isni jalhtanan jantu k'atsay tanchuncha ti'an. ³⁶ Li lhit'awnatka an jatapulhkunu, k'ak'iklak'a'it'it, para li ixjas'at'an jatapulhkunu k'a'unt'it.

Akxni chunchacha jajun'olh, an Jesús alhcha, jatats'e'nilhcha.

An judiojnin jantu ixtakiklaka'iya an Jesús

³⁷ Masi an Jesús wanajcha lhuwi ix'ilhtuta la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni yu la'lhi'a'nin tanlhun, jantu ixtakiklaka'iy, ³⁸ wa xliyu li tapasalhi tacha an ists'o'muk'ata an Isaías, yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, tan najun:

Dios, ¿tisiyuchacha kiklaka'ita an kinchiwintik'ani?

¿An lapanak tasuwanancha la'ts'inta ix'alhp'asninti Diosi?

³⁹ Pus jantu lay ixtakiklaka'iy, mu wachu ists'o'muk'apalata an Isaías tan najun:

⁴⁰ An Dios jamala'puts'inita chi t'ak'alh ja'ilhtunita an
ixjalhunutk'an,

para li jantu katajalakawanalh, chi para li jantu
kataja'asmatnalh,

chi para li jantu katawalhi ixjas'at'an Dios chi chuncha jantu
ajkak'uch'ulh.

⁴¹ An Isaías chuncha nawlh mu ixla'ts'inta an ixta'ayaxtu an Jesús chi yucha lhichiwinih.

⁴²Masi chuncha, ixluwk'ani takiklaka'ilh an judiojnin an Jesús, sta an jamach'alhkatni wachu'. Pero jantu ixtanajuni tan lhilhuw mu ixtatalhamniya an fariseojnin, para li jantu kajatamakxtukalh an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an yu ixtajakiklaka'inin. ⁴³Mu palay ixtala'a'iya li oxi kajala'ts'inkalh, pero jantu ixtala'a'iya li oxi kajala'ts'ilh Dios.

An ixchiwinti Jesús kanawna li oxi u jantu yu ilhtuy an lapanak

⁴⁴An Jesús p'asi chiwinilh, najun:

—Yu kinkiklaka'iy, jantu wa kit'incha kinkiklaka'iy, wachu kiklaka'iya an kimPay, yu kimala'achatachalh. ⁴⁵Chi yu kila'ts'in, wachu la'ts'ini an yu kimala'achatachalh. ⁴⁶Kit'in ijkatapulhkuunu', chi ani lakamunulhpa ikminta para li chux yu kinkiklaka'iy jantu wa lakaaputs'isnicha katsuku'alhilh. ⁴⁷Yu asmat'a kinchiwinti chi jantu kiklaka'iy, jantu aktinawlhi li oxi u jantu lay, mu jantu yu ikla'minta ani lakamunulhpa', kit'in ikminta ma'alhtaxtunu an lakamunulhpa'. ⁴⁸Yu kisamaj'an chi jantu ki'asmatniputuni kinchiwinti, alincha yu kajuna li oxi u jantu tacha lay, yucha an kinchiwinti kajuna li oxi u jantu ixt'ajun akxni xati'astancha wilhchan kajuna'. ⁴⁹Mu kit'in jantu wa ki'akstucha iknajun yu ikchiwiniy, yucha an kimPay yu kimala'achatachalhi kilhijuniy li aknawlh chi li akmasulh. ⁵⁰Chi ijk'atsayi li an ixlamap'a'sin an kimPay xt'a'a jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. Xliyu an tacha iknajun, mu chuncha kilhijunita an kimPay.

An Jesús jala'ch'anch'a'ay an ixt'alhtanan

13 Akxni jantuka' ixchin ixk'atan Paxku, an Jesús ixk'atsaycha li chilhcha ixpanch'e'ex para li ani lakamunulhpa tan ixt'ajun kala'ancho'oyacha an ixPay, chi mu ixjamapayniya an yu ixtat'alhtanan ani lakamunulhpa, sta wa nilhcha jamapaynilh.

²Akxni ixtalakwayt'ajuncha puts'ista, an xapay makxkay'un ixtamaknunitacha la ixjatapast'ak'at an Judas Iscariote, ists'alh Simón, li kama'axt'a'a an Jesús. ³An Jesús ixk'atsayi li an ixPay ixma'axta'ni'ojota wa tuchicha la ixmaka'. Ixk'atsayi an Jesús li tan wilhchalh Diosi ixmintachalh chi li anchacha kacha'ancho'oya'.

⁴An Jesús tayalhi an tan ixtalakwayt'ajun, chi ayp'uxkalhi an ixla'ch'it an yu ixpu'ayxt'a'kanta. Xa'a'ilhcha la'atam toalla

chi ch'axpach'imuk'akalhcha. ⁵ Ixli'astan mujulhcha xkan laka la'atam axi, chi tsukulhcha jala'ch'anch'a'ayi an ixt'alhtanan chi jalakch'anxakalhcha an laka toalla an yu ixch'axpach'imuk'akanta.

⁶ Akxni yucha an Pedrojcha kach'anch'a'akana, yucha juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿uxint'ich'a ak'inch'anch'a'aya'a?

⁷ An Jesús juniy:

—Chaway jant'u lhimach'a'xayi tuchini ik'ilhtut'ajuncha, pero ixli'astan k'alhimach'a'xaya'acha.

⁸ An Pedro juniy:

—¡Jantu aktilhitamakawlhi li ak'inch'anch'a'at'i!

An Jesús juniy:

—Li jantu aktich'anch'a'an, jantu kint'alhtanak'at'i k'at'i'unt'i.

⁹ Pus an Simón Pedro juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, jant'u wa ak'ila'ch'anch'a'at'i, wach'u ak'ila'ma'ch'a'at'i ch'i ak'ila'p'ach'a'at'i.

¹⁰ An Jesús alhtaylh juniy:

—Yu wa pax'ojotaka jantu ma'lhtask'iniya kapaxpalh, mu oxicha paxta, wa kach'anch'a'alhcha. Chi uxitnan oxich'a lakp'axt'at, masi jantu minchuxk'an.

¹¹ “Jantu minchuxk'ani oxicha la'stalan'an la mijalhnutk'an,” jajuniy, mu yucha ixk'atsayi tichini yuchacha yu kama'axt'a'a'.

¹² Akxni jala'ch'anch'a'a'olhcha, la'ch'icho'olhcha an ixla'ch'it an Jesús, chi tawlhcho'olhcha an laka mesa, jajuniy:

—¿Lhimach'a'xayat'iti tacha an ikla'ilhtuw? ¹³ Uxitnan Maestro chi Jamach'alhkati kilajunaw, chi kit'in sawalh, oxich'a t'ach'a an nawnat. ¹⁴ Pus kit'in ikMaestro chi ikJamach'alhkat, chi iklala'ch'anch'a'awcha, chaway wach'uch'a k'alala'ch'anch'a'ap'axat'it.

¹⁵ Mu iklamasuniwcha t'ani k'a'ilht'utcha, wachucha chuni k'a'ilht'ut tacha an ikla'ilhtuw. ¹⁶ Tacha ani iklajunaw sawalh, an patrón yucha yu ay, an yu wa ma'tapatsay jantu, chi yu inta mala'achakan jantu yu xa'ay, yucha an yu jamala'achanan. ¹⁷ Li lhimach'a'xayat'iti ani tanlhun ch'i ilht'uyat'it, oxi para uxitnan.

¹⁸ Jantu minchuxk'ani iklalhichiwiwint'awnaw, kit'in ijk'atsayi tichini yu'unchacha yu ijkasakxtuta. Pero katapasaya tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta: “An yu kint'alakwayt'ajun wa akint'atasp'it'a'.” ¹⁹ Chawaycha iklamak'atsaanaw akxni jantuka'

tapasay, para li akxni katapasayacha k'ak'iklak'a'iya'itcha li kit'in.
²⁰ Ani ikklajunaw sawalh, yu kala'a'iya yu kit'in ikmala'achata, kit'ini kila'a'iy; chi yu kila'a'iy, la'a'iya an yu kimakminta.

An Jesús najun li an Judas yucha kama'axt'a'a'

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Akxni chunchacha naw'olh, an Jesús sawalhcha ta'oxila'alhilh, chi ixla'ts'awalanticha nawlh, jajuniy:

—Xapumatam uxitnani akima'axt'a'a', chi sawalhi tacha ani ikklajunaw.

²² Pus wa chuncha an ixt'alhtanan ixtalala'ts'impaxaycha, jantu ixtak'atsay tichini yuchacha. ²³ Xapumatam yu yu'uncha, yu an Jesús ixmapayniy, la ixpa'xti an Jesusi ixmalh, ²⁴ pus an Simón Pedro tamakyawnilh, para li kalhisakmilhi tichini yuchacha an yu lhichiwiniiy. ²⁵ Wa chuncha yucha stalhcha la'alh palayi an Jesús, chi lhisakmilhcha, juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, ¿tisiyuchacha?

²⁶ An Jesús alhtaylh juniy:

—Ak'awaya lakat'ikt'i xatach'e'en pan, chi an yu akxta'niya yucha. Pus awalhcha an pan, chi yucha an Judas Iscariotejcha xta'nilh, ist's'alh Simón. ²⁷ Akxni u'olhcha, an Satanás putanulhcha. Wa chuncha an Jesús juniy:

—Yu k'a'ilht'uya'a, wa t'uk'anch'a k'a'ilht'u.

²⁸ Pero jantu xamati lhimacha'xalh an yu ixtawilanalh laka mesa tuchini chunchacha lhijunilh. ²⁹ Ali'in ixtanajun li sna an Jesús jumputulh: “K'at'amawcha yu kama'lhtask'iniyaw an laka k'atan”, u li tu'ucha kajaxta'nilh an jakilhpatinin, mu yucha an Judasi ixma'ay an tumin laka bolsa. ³⁰ Akxni ix'u'ojotacha an pan an Judas, taxtulhcha, puts'istacha.

Sast'i lhamap'a'sin

³¹ Chi akxni alhcha an Judas, an Jesús jajuniy:

—Chaway kala'ayakanacha an yu kijunchilh isTs'alh Lapanak, chi an ixta'ayat Dios yucha an isTs'alhcha kaputasuya'. ³² Li an isTs'alh Dios masuyi an ixta'ayat Dios, an Dios wachu kamasuya an ixta'ayat

an isTs'alh, chi watukancha kamasuya'. ³³Lakt'ikt'in kijas'at'an, jantucha ma'ani aktilat'a'aklatsukuw. Uxitnan akilapuxkawyaw, pero tacha an ijkajunilh judiojnin wanajcha chuni iklajunaw uxitnan: Jant'u lay k'at'ip'it'iti tan ikti'an kit'in. ³⁴Iklaxta'niyaw ani sast'i lhamap'a'sin: Li k'alamap'aynip'axat'it. Tacha kit'in iklamapayniyaw. ³⁵Li k'alamap'aynip'axaya'it'it, ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa katalhakapu'ana li kint'alhtanani uxitnan.

An Pedro najun li jantu mispayi an Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ An Simón Pedro juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, ¿t'anisch'a t'ip'ini?

An Jesús juniy:

—Tan ikti'an jant'u lay ak'int'ich'a'o'a chaway, pero ixli'astan chun.

³⁷ An Pedro juniy:

—Jamach'alhkat, ¿tasu li jantu lay aktich'a'o'ani chawayi? ¡An kijatsukunti aklhima'axt'a'a milakata!

³⁸ An Jesús juniy:

—¿K'alhima'axt'a'a'a mijatsukunti kilakata? Kit'in sawalhi yu ijkunan, jantuka' katit'asalhi an puyux, a't'utucha k'anawna'a li jant'u k'imisp'ay.

An Jesús yucha pula'cha'ankan an Dios

14 'Jant'u k'ala't'a'oxila'alhit'it, k'ak'iklak'a'it'iti an Dios chi wachu akilakiklaka'iw. ²An la ixcha'a an kimPay wanaj a'alhuwi cha'a alin, li jantu chuni ixwalh, kit'in xaklajuniw. Pus kit'in ikti'ancha, akmala'asijnitachalhcha t'an k'ach'ip'ina'it. ³Ixli'astan akxni akmala'asijni'oyantacha, akmimpala a'tam, chi aklalhi'anawcha, para li wachu ani k'at'awlhchi'it tan kit'in aktawlanta. ⁴Uxitnan misp'ayatcha an tij yu lay pucha'ankan tan ikti'an kit'in.

⁵ An Tomás juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, jantu ijk'atsayaw t'anch'unch'a t'ip'in, ¿tasicha akhik'atsayaw an tiji?

⁶ An Jesús juniy:

—Kit'ini yu iktij, kit'ini yu iksawalh, chi ikjatsukunti, li jantu kit'ini akintipu'alh wa tichicha, jantu lay katila'cha'alh an kimPay.

⁷ Li kilamispayaw, an kimPay wach'u k'amisp'aya'it chi sta chaway misp'ayat'itcha, mu la'ts'inlhit'awnat'itcha.

⁸ Pus an Felipe juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, akilamasuniwi amimPay, walh wa chuncha oxicha.

⁹ An Jesús juniy:

—Felipe, ma'anchacha iklat'a'aklat'awnaw, ¿ch'i jant'uka' k'imisp'ay? Yu kila'ts'incha, la'ts'incha an kimPay. ¿T'asu li k'i'uniycha li aklamasuniwi an kimPayi? ¹⁰ ¿Ch'u jant'u k'iklak'a'iya li kit'in ikput'ajuni an kimPay chi an kimPay kimput'ajun? An tacha iklanjuna jantu wa kit'incha chuncha iklanjuna. An kimPay an yu kimput'ajun, yucha kimpulak'ilhtuy an ixtapatsat. ¹¹ Akilakiklaka'iw li yucha an kimPayi ikput'ajun, chi an kimPay kit'ini kimput'ajun, li jantu, masi wa yucha an tacha iklak'ilhtuycha tapatsati akilapukiklaka'iw. ¹² Ani sawalh, yu kinkiklaka'iy wachu kalak'ilhtuya an tapatsat an tacha iklak'ilhtuy. Walh chi palay laj'ayi kalak'ilhtuya', mu kit'in iktila'anacha an kimPay. ¹³ Ch'i wa t'uch'ich'a k'ask'iniya'it an kimPay la kinta'a'ut, ak'ilhtuya', para li an isTs'alh Dios kaputasulhi an ixta'ayaxtu Dios. ¹⁴ Wa t'uch'ich'a sk'inat la kinta'a'ut, kit'in ak'ilhtuya'.

An Jesús najun li kamakmina an Stalan'a Takuwin

¹⁵ 'Li kilamapayniyaw, k'ak'iklak'a'it'iti an kilhamap'a'sin. ¹⁶ Chi kit'in aktapayniniya an kimPay, walh katamak'anipalhtacha'ani pumatam yu katalhi'a'tayjuyan, yu jantucha a'tam katitamakajun: ¹⁷ yucha an Takuwin yu kapulhi'an tan sawalh, yu an jantu tajakiklaka'inin jantu lay talhitsukuy, mu jantu tala'ts'in chi jantu tamispay. Pero uxitnan misp'ayat'it, mu tat'a'aklat'awnan chi kataputsukuyan. ¹⁸ Jantu yu tacha jantucha tu'u ixpayk'ani aktilamakawpulaw. ¹⁹ Wa lakats'uniycha, an yu jantu tajakiklaka'inin jantucha ali akintitala'ts'ilh. Pero uxitnan akilala'ts'inaw, ch'i k'ats'uk'uya'it'it mu kit'in ikt'ajun. ²⁰ Anchunu wilhchan, uxitnan k'ak'ats'aya'it'iti li yucha an kimPaycha ikput'awnachalh chi uxitnan

kit'incha kilaput'awnaw chi kit'in uxitnancha iklaput'awnaw. ²¹ Yu la'a'iya an kilhamap'a'sin chi kiklaka'iy, lhimasuyi li kimapayniy sawalh. Chi yu kimapayniy, kamapayniya an kimPay, chi kit'in akmapayniya wachu', chi aktalakasuniya'.

²² An Judas juniy, (jantu yu an Iscariote pumatam yu wachu chun ixjunkan):

—Jamach'alhkat Jesús, ¿tasu li wa kitnani akilatalakasuniyaw, chi jantu chux lakamunulhpa'a?

²³ An Jesús juniy:

—Yu kimapayniy, kiklaka'iya an kinchiwinti chi an kimPay kamapayniya'. Chi kit'in chi an kimPay akminaw t'atawlhnin. ²⁴ Yu jantu kimapayniy, jantu kiklaka'iya an kinchiwinti. An chiwinti an t'ach'a asmat'at jantu kinchiwinti, ixchiwinti an kimPay an yu kimala'achatachalh.

²⁵ 'Li iklat'a'aklat'awnawka ani, iklajunawi ani laktanlhun. ²⁶ Pero an yu katalhi'a'tayjuyan, an Stalan'a Takuwin yu kamakminanta an kimPay la kinta'a'ut, yucha katamasuni'oyani an laktanlhun chi katamapast'ak'ani'oyani chux tacha an iklajuntaw.

²⁷ 'Iklamakawniyaw an oxi jatawlhnat, iklamakawniyaw an oxi kijatawlhnat. Kit'in jantu tacha an yu wa lakamunulhpa tat'ajuni iklaxta'niyaw. Jant'u k'ala't'a'oxila'alhit'it ch'i jant'u k'alakt'alhanant'it. ²⁸ Asmatt'itcha li iklajunaw: "Ik'ti'ancha chi aklala'mimpalaw." Li xakilamapayniw sawalh, k'a'ixlaj'ach'ant'iti li iktila'an an kimPay, mu yucha palay ay, kit'in jantu. ²⁹ Chaway iklamak'atsaaniwcha p'ulhnaja masi li jantuka' tapasay, para li akxni katapasayacha k'ak'iklak'a'iya'itcha.

³⁰ 'Jantucha ali lhuwi aktilat'achiwiniw, mu mintacha an yu ch'alhkatnan ani lakamunulhpa'. Masi yucha jantu tu'u ix'alhp'asninti para li tu'u akilhijunilh. ³¹ Pero chunchacha yu katapasaya para li an lakamunulhpa kak'atsaalhi li kit'in ikmapayniya an kimPay chi ik'ilhtuyi yu yucha kilhijuniy. ¡K'alakt'ayatcha, ka'awcha!

An Jesús yucha xak'iw uva sawalh

15 Kit'ini yu xak'iw uva sawalh, chi an kimPay yucha an yu ch'an. ² Li la'atam ki'a'atan'alat jantu tawk'aniya xa'uva, cha'xa. Pero li tawk'aniya xa'uva, kilhasitmaj'an chi la'alaxtuy,

para li ali katawk'alh. ³ Uxitnan la'stalan'ancha mu iklajuniwcha an kinchiwinti. ⁴ Wa akilat'a'aklatsuku'alhiwcha, chi kit'in aklat'a'aklatsuku'alhiyaw. Tacha an ix'a'atan'alat uva jantu lay tawk'aniya xa'uva wa ix'akstu, li jantu t'alach'apata an yu xak'iw, pus wanajcha chuni uxitnan, li jantu kilat'a'aklatsuku'alhiyaw.

⁵ 'Kit'ini an xak'iw uva, uxitnan ixlaj'a'atan'alat. Yu kint'alach'apatachalh, chi kit'in ikt'alach'apatachalh, lhuwi xt'a'a ixjatawk'at, li jantu kit'in, jant'u lay t'u'u k'at'i'ilht'ut'it. ⁶ Yu jantu kint'a'aklatsuku'alhiy, ma'spa kamak'ankana', tacha an ix'a'atan'alat uva, chi kaxixa', kala'xawakana laka jikmi.

⁷ 'Li kilat'a'aklatsuku'alhiyaw, chi an kinchiwinti lhits'uk'u'alhiyat'it, wa t'uch'ich'a sk'imp'ut'unat kaxt'a'nik'ana'it'it. ⁸ Chunchacha yu putasuy ixta'ayaxtu an kimPay akxni uxitnan lhuw xt'a'at mijatawk'atk'an ch'i ch'unch'ach'a p'umasuyat li uxitnan kint'alhtanan. ⁹ Kit'in iklamapayniyaw tacha kimapayniy an kimPay. K'ats'uk'u'alhitcha an la kijamapayninti. ¹⁰ Li k'iklak'a'iyat'iti an kilhamap'a'sin, k'ats'uk'u'alhiya'it'iti la kijamapayninti, tacha kit'in ijiklaka'ia an kimPay chi ikt'aw'alhiya la ixjamapayninti.

¹¹ 'Ani iklalhixa'alaw, para li k'alhits'uk'ut'iti an ki'achat chi a'tsayi k'alhits'uk'ut mi'achatk'an. ¹² Yucha aniya kilhamap'a'sin: Li k'alamap'aynip'axat'it, tacha kit'in iklamapayniyaw. ¹³ Yu lhixt'a'a ixjatsukunti ixlakatak'an ix'amigojnin yucha yu lhit'ajun ay jamapayninti. ¹⁴ Uxitnan ki'amigojnini li ilht'uyat'iti yu iklalhijunaw. ¹⁵ Jantucha aktilajuniwi ma'tsukunin, mu an ma'tsuku yucha jantu k'atsayi tuchini ilhtuycha an ixpatrón. Ki'amigojnincha aklajunaw, mu iklajun'ojocha yu an kimPay kimak'atsaanita. ¹⁶ Uxitnan jantu wa kilasakxtuw, kit'ini iklasakxtuw uxitnan, chi iklalhisakxtuw li k'ap'inchi'it xta'nini lhuw mijatawk'atk'an, chi amijatawk'atk'an ixpujun'alhincha kawalh. Chuncha kataxta'niyani an kimPay wa tuchicha yu k'ask'iniya'it la kinta'a'ut. ¹⁷ Pus, yuchacha yu iklajunaw li k'a'ilht'ut'it: Li k'alamap'aynip'axat'it.

An lakamunulhpa jaxkajiya an ixt'alhtanan an Jesús

¹⁸ 'Li an yu tat'ajun lakamunulhpa taxkayan, wa k'ap'ast'akt'itcha li kit'ini p'ulhnaj kintaxkaylh. ¹⁹ Li xanawin ani lakamunulhpa k'a'ix'unt'it, an lapanakni an yu ani tat'ajun ka'ixtamapaynin,

tacha yu'uncha talamapayniy. Pero uxitnan kit'ini ikhlasakxtuw an tan wa lakamunulhpa ixma't'awnat'it, xliyu an lakamunulhpa taxkayancha, mu chaway uxitnan jantucha xanawin lakamunulhpa'.

²⁰ K'ap'ast'akt'iti tacha an ikhlajuntaw: “An patrón yucha yu palay ay, jantu yu an ma'tsuku'.” Li kit'in kintalhitama'chapulh, uxitnan wach'u k'alhit'ama'ch'ap'uk'ana'it. Chi li talhakapu'ani an kinchiwinti, wachu katalhakapu'ana an minchiwintik'an. ²¹ Pero chux t'ach'a ani k'a'ilht'uk'ana'it, kilakata. Mu jantu tamispayi an yu kimala'achatachalh.

²² Jantu tu'u ixtalhitsukulh ixtala'alhink'an li jantu xakmilh jaxa'alana'. Pero chaway ixlakata an ixtala'alhink'an jantucha lay ta katitanawlh. ²³ Mu yu an kintaxkajiy, wachu taxkajiya an kimPay. ²⁴ Jantu tu'u ixtalhitaw'alh li jantu tu'u ixtala'tsilh yu iklak'ilhtulh tanlhun, yu jantu xamati lay ilhtuy, pero chaway tala'ts'intacha. Walh masi chuncha kintaxkajiy chi an kimPay wachu taxkajiy. ²⁵ Pero ani chunchacha tapasay, wa xliyu katapasaya an tacha ts'o'muk'akanta chiwinti an la iklamap'a'sink'an yu'uncha, tan najun: “Jantu tu'u ixlakata, walh kintaxkajiy.”

²⁶ Pero kaminacha an yu katalhi'a'tayjuyan, an yu aklamakminitacha'aw, la ixtalakask'i an kimPay, an ixTakuwin yu sawalh. Kaminanta tan wilhchalh an kimPay, yucha kamasuya tichini kit'incha. ²⁷ Chi uxitnan wachu akilalhichiwininaw, mu sta akxni wa ti'a'taynichalhi kilat'a'aklat'awnaw.

16 Ani tanlhun ikhlajuniw para li jant'u k'ama'ats'an'at'iti mijakiklaka'intik'an. ² K'alakt'amakxt'uk'ana'it'iti an laka lakcha'a tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, chi kachina panch'e'ex akxni masi yu katama'niyan kapast'ak'a li Diosi ma'ilhtuy. ³ Wa xliyu li jantu tamispayi an kimPay chi kit'in, xliyu chuncha katalhilaya'. ⁴ Ani ikhlajunaw para li akxni kachinacha an panch'e'ex, k'ap'ast'ak'a'itcha li xakhlajuntawcha.

Yu ilhtuy an Stalan'a Takuwin

'Jantu ikhlajuniwi p'ulhnaj, mu aniya xaklat'a'aklat'awnaw. ⁵ Pero chaway ikti'ancha t'atawlhna an yu kimakmintachalh, walh chi jantu xamati yu uxitnan kilhisakmiy tanchuncha ikti'an. ⁶ Apalijcha wa la't'a'oxila'alhiyat'iti li chunchacha ikhlajuniw. ⁷ Pero kit'in

iklajunaw yu sawalh: Oxi para uxitnani li kit'in ak'alh. Mu li jantu ak'alh, an yu katalhi'a'tayjuyan jantu katitala'min, pero li ak'ana, aklamakminitacha'aw. ⁸ Akxni kachinacha, oxi kajamasuniya an lapanakni ani lakamunulhpa tichini yu lhit'ajuncha ixtala'alhin chi yu jantu, chi tichini kamama'alh'ajniyacha Dios. ⁹ Yu lhit'ajuni ixtala'alhin yucha an yu jantu kinkiklaka'iy, ¹⁰ yu jantu lhit'ajun ixtala'alhin, kit'in. Mu kit'in iktila'an an kimPay, chi jantucha ali akintilala'ts'iw. ¹¹ Yu kala'a'iya lhima'alh'ajna, yucha an ch'alhkatnan ani lakamunulhpa', an xapay makxkay'un, yucha o'sliyancha kama'alh'ajnana'.

¹² Lhuwka yu lay aklajuniw, pero yu chaway para uxitnan wanaj lhuw. ¹³ Akxni kamina an Stalan'a Takuwin yu sawalh, yucha katapulhi'anani tan oxi sawalh, mu jantu wa ix'akstucha katichiwinilh, yucha kanawna yu ka'asmat'anta, chi katamak'atsaniyancha an yu kalaktapasaya'. ¹⁴ Yucha kamasuya an ki'alhp'asninti, mu kala'a'iya yu ki'anun chi katamasuniyan. ¹⁵ Chux an yu lhit'ajun an kimPay, wachu ki'anun, xliyu ikhlinajun li an Stalan'a Takuwin kala'a'iya yu ki'anun chi katamasuniyan.

An ta'oxila'alhit ahati kajuna'

¹⁶ Wa lakats'uniycha, jantucha akintilala'ts'iw, pero ixli'astan lakats'uniy a'tam akilala'ts'impalaw.

¹⁷ Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús ixtalalhisakmipaxaycha, ixtalajuniy:

—¿Tisuncha nawputun tacha an najuni? Wa lakats'uniycha jantucha akintilala'ts'iw, pero ixli'astan lakats'uniy a'tam akilala'ts'impalaw, mu kit'in iktila'an an kimPay. ¹⁸ ¿Tisuncha nawputun li “wa lakats'uniycha”? Jant'u k'alhimach'a'xat'i.

¹⁹ Pus an Jesús lhimacha'xalhi li ixtalhisakmiputun, pus jajuniy: —Kit'in iklajunaw li wa lakats'uniycha jantucha akintilala'ts'iw, chi li ka'ana lakats'uniy panch'e'ex akilala'ts'impalaw. ¿Yuch'a yu lalhisakmip'axayat? ²⁰ Kit'in ijk'atsaycha li k'alaj'alhuna'it chi k'ala't'a'oxila'alhiya'it, pero an lapanakni yu ani tat'ajun lakamunulhpa wa katalaj'achana'. Pero masi uxitnan k'ala't'a'oxila'alhiya'it, aminta'oxila'alhitk'an ahati kajuna'. ²¹ Akxni xamati t'aku lhitsukuy ixjas'at'a, ma'alh'ajnan. Pero ixli'astan akxni

t'ajuncha an ixjas'at'a, jantucha pastakcho'oyi li ma'alh'ajnalh, mu achancha li tsukulhcha pumatam lapanaki ani lakamunulhpa'.

²² Chunchacha wachu chaway uxitnan, ma'alh'ajnanat'iti chaway, pero kit'in aklala'ts'incho'oyaw, akxni ka'achana mijalhnutk'an chi jantu xamati lay katitama'osunin mi'achatk'an.

²³ 'Akxni jantucha tu'u akintilalhisakmiw. Wa tuchicha k'ask'iniya'it la kinta'a'ut an kimPay, kataxta'niyan. ²⁴ Sta chaway jant'u t'u'u sk'int'at la kinta'a'ut. K'ask'int'it walh k'ala'a'iyat'it, para li a'tsayi k'alhits'uk'ut mi'achatk'an.

An Jesucristo lhajachalhi an lakamunulhpa'

²⁵ 'Ani tacha iklaxa'alaw wanaj iklapuxkawniw tu'u t'ach'a laych'a k'alhimach'a'xat, pero mintacha panch'e'ex akxni jantucha aktilaxa'alaw wanaj laka pulhamacha'xan, ixla'ts'awalanticha aklajunaw ixlakata an kimPay. ²⁶ Anchunu wilhchan akxni mi'akstuchak'ani k'ask'iniya'it la kinta'a'ut an kimPay, jantucha iklajunaw li kit'ini aksk'iniya an kimPay milakatak'an, ²⁷ mu an kimPay yucha tamapayniyan. Tamapayniyan mu uxitnan kilamapayniyaw, chi mu uxitnan k'iklak'a'iyat'iti li kit'in Diosi kimakminta. ²⁸ Tan wilhchalh an kimPayi iktaxtuchalh, para li akmilh ani lakamunulhpa', chi chaway ikmakawcho'oycha ani lakamunulhpa mu iktila'ancho'oycha an kimPay.

²⁹ An ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—Chaway ixla'ts'awalanticha ch'iwint'a'un, jantucha wanaj tu'u kilalhixa'alayaw para li lay aklhimacha'xaw. ³⁰ Chaway ijk'atsayawcha li k'ats'a'o'oyi an tanlhun, jant'u ma'lht'ask'iniya li xamati kalhisakmin. Chunchacha ikpukiklaka'iyaw li Diosi makmintacha'an.

³¹ An Jesús jajuniy:

—¿Ah, pus chaway ka kilakiklaka'iyawcha? ³² Pus mintacha an panch'e'ex, chi chawaycha, akxni atamj atamjcha kala'ts'ina tanchuncha ka'ana', wa ki'akstu akilamakawnaw. Pero jantu wa ki'akstu ikt'ajun, mu an kimPay kint'a'aklat'ajun. ³³ Tacha ani iklajunaw para li oxi akilat'a'aklatsukuw. Ani lakamunulhpa k'ama'alh'ajnanat'it'it, pero oximaj'ayi k'a'unt'it, mu kit'in iklaklhajatacha an lakamunulhpa'.

An Jesús jalhitapayniy an ixt'alhtanan

17 Akxni chunchacha chiwin'olh an Jesús, tala'st'alhcha an lakt'iyán, najun:

—KimPay, an panch'e'ex chilhcha. K'amasut'icha aminTs'alh li ay, para li aminTs'alh wachucha kamasuni li ayk'at'i. ²Mu uxint'i xt'a'nit'a lhich'alhkat aminTs'alh la ix'ukxnik'an an lapanakni, para li kajaxta'nihli jatsukunti yu jantu min'ojoy an yu jama'axt'a'nit'a. ³An jatsukunti yu jantu min'ojoy ixlakata li katamispani uxint'i, yu wa uxint'i Diosk'at'i sawalh, chi an Jesucristo, yu uxint'i mala'ach'at'achi'.

⁴Kit'in ikmasuncha ani lakamunulhpa li ayk'at'i, ik'ilhtu'olhcha an tapatsat yu k'i'uniy li ak'ilhtulh. ⁵Pus chawayi kimPay, k'amasut'icha li ik'ayi la mimpaxti', tacha an kilhi'ay xakjunita la mimpaxti akxni jantuka' ix'alín an lakamunulhpa'.

⁶An yu jasakxt'u lakamunulhpa ch'i k'ijaxt'a'nincha, ijkamak'atsaanilhcha tichini uxint'icha. Minawini ixtajunita, chi k'ijaxt'a'nin, yu'uncha tama'ata an minchiwinti. ⁷Chaway tak'atsaycha li chux an yu k'ixt'a'nin minawin, ⁸mu an chiwinti an yu k'i'un ijk'amak'atsaanilhcha, chi yu'uncha tala'a'ilhcha, chi tak'atsaycha li sawalhi li t'an wilhchi ikminchalh, takiklaka'iya li uxint'i k'imakt'anchi'.

⁹Ijkalhitapayniniyani ixlakatak'an an lapanakni an yu k'ijaxt'a'nin, mu minawinin, jantu yu ijkalhitapayniniyan an yu wa lakamunulhpacha tat'ajun, an yu wa tachalayjcha talay. ¹⁰Mu chux yu kinawin, minawin, chi yu minawin, kinawin, yu'unchacha taputasuy kinta'ayat.

¹¹Jantucha ani lakamunulhpa ali akti'aklatsukulh kit'in, pero yu'uncha chun, kit'in ak'antacha'ancha t'atawlhnin. Stalan'ak'at'i kimPay, an yu k'ijaxt'a'nit'acha k'ajama'at'i, mu uxint'i alhp'asnik'at'i, para li tachanu wa pumatamcha katawalh, tacha kitnan. ¹²Akxni ani lakamunulhpa xajkat'a'aklat'ajun, kit'in ijkama'alhi la minta'a'ut an yu k'ijaxt'a'nin. Kit'in ijkama'alh chi jantu xamati ts'an'alh, wa yucha an yu ists'an'atacha, para li katapasalhi tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta.

¹³Pero chaway akla'ancho'otacha'ancha, chi tuchi chunchacha iklhichiwint'ajun ani lakamunulhpa li anika ikt'ajun, para li

a'tsayi katalhitsukulh wachu an ki'achat. ¹⁴ Ijkamak'atsaanilhcha yu'uncha aminchiwinti, pero sawalhcha jaxkaykan, yu'uncha an lapanakni an yu ani tawilanalh lakamunulhpa' tajaxkayanan. Mu yu'uncha jantucha xanawin ani lakamunulhpa', tacha kit'in jantu aniya la kincha'a'. ¹⁵ Jantu iksk'iniyan li k'ajamaxt'u an lakamunulhpa', iksk'iniyan li k'ajalhist'akt'i, mu t'ajuni an ayajk'atsan xapay makxkay'un. ¹⁶ Tacha kit'in jantu ani lakamunulhpa kincha'a, yu'uncha wachu jantu ani lakamunulhpa ixcha'ak'an. ¹⁷ K'ajast'alan'at'icha an la minchiwinti yu sawalh, aminchiwinti yucha sawalh. ¹⁸ Tacha uxint'i k'imala'ach'achi ani lakamunulhpa, wanajcha chuni yu'uncha, ijkamala'achalhi an lakamunulhpa'. ¹⁹ Ixlakatachak'an yu'uncha li ikma'axt'a'a an kijatsukunti, para li yu'uncha wachucha katapustalan'alhi an yu sawalh chiwinti.

²⁰ 'Chi jantu wa ix'akstuchak'an yu'uncha iklhisk'iniyan, wachu an yu wa akintakiklaka'iyaka', akxni kata'asmat'antacha tacha an katanawnanta. ²¹ Iklhisk'iniyan li ixchuxk'an wa tami katak'atsaalh, tacha uxint'i kimPay, uxint'i k'int'a'aklat'a'un chi kit'in ikt'a'aklat'awnan, yu'uncha wanajcha chuni akintat'a'aklatsukun, para li an lakamunulhpa kakiklaka'ilhi li uxint'i k'imala'ach'achi'. ²² Ijkaxta'nilhi an alhp'asninti an t'ach'a k'ixt'a'nin, para li wa pumatami katawalh, tacha kitnan wa pumatami juntaw. ²³ Kit'in ijkat'a'aklat'ajun chi uxint'i k'int'a'aklat'a'un, para li oxi wa tam katak'atsaalh, para li an lakamunulhpa kak'atsaalhi li uxint'i k'imala'ach'achi', ch'i li jamap'ayniya t'ach'a k'imap'ayniy.

²⁴ 'KimPay, uxint'i k'ijaxt'a'nin chi iklakask'ini li akintat'atawlhchalhi tan aktawlanta, para li katala'ts'ilhi an kinta'ayaxtu yu uxint'i k'ixt'a'nin. Mu uxint'i k'imap'aynit'i akxni jantuka' ix'ilhtukan an lakamunulhpa'. ²⁵ Stalan'ak'at'i kimPay, ts'ajwi minchiwinti, an lakamunulhpa jantu mispayan, pero kit'in ikmispayan, chi ani wachu tamispayani li uxint'i k'imala'ach'achi'. ²⁶ Mu ijkamak'atsaanilhcha tichini uxint'icha, chi aktaylhi'anaka', para li amijamapayninti yu k'imp'umap'aynit'a wachu katalhitsukulh, chi kit'in ajkat'a'aklatsukuya la ixjatsukuntik'an.

An Jesús tach'apayawlhcha

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 Ixli'astan akxni chunchacha naw'olh an Jesús, jat'ataxtulhcha an ixt'alhtanan, jat'a'alhcha ixlitapiktutam la'x'ati junkan Cedrón, tan stak ixlakyalh olivo, anchacha jat'apatanulh an ixt'alhtanan. ²An Judas, an yu kama'axt'a'a an Jesús, wachu ixjamispanan, mu an Jesús a'lhawcha ancha ixjat'ata'ayxt'o'a an ixt'alhtanan. ³Pus an Judas jat'acha'alhcha ixluwk'an soldadojnín chi xpoliciajnink'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an fariseojnin, ixtalaklhi'antacha xpumaklhkuk'an chi k'iw yu ixlajkinkama'tajita chi xpama'nink'an. ⁴Pero mu an Jesús ixk'atsaycha tuchini katapasayacha, yuchacha p'ulhnaj jalakatastuklhi, jajuniy:

—¿Tisiyuch'ach'a p'uxk'awyat'iti?

⁵Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an Jesús jamacha'a' Nazaret.

An Jesús jajuniy:

—Kit'in.

An Judas an yu kama'axt'a'a wachucha ani ixjat'ayalh. ⁶Akxni an Jesús jajunilh: “Kit'in”, tataticho'olh chi lakaat'uni tatama'ochalh, tala'ta'a'talh. ⁷An Jesús a'tam jalhisakmipalh:

—¿Tisiyuch'ach'a p'uxk'awyat'iti?

Yu'uncha a'tam tajumpalay:

—Yucha an Jesús jamacha'a' Nazaret.

⁸An Jesús jajuniy:

—Iklajunawcha li kit'in. Li kit'ini kilapuxkawyaw, ani ali'in k'ajamak'awnit'iti li kata'alh.

⁹Tacha ani nawlh wa xliyu li katapasalhi tacha an ixnajunta an Jesús, akxni nawlh: “KimPay, an yu k'ijaxt'a'nin jantu xamati ts'an'alh.”

¹⁰Wa chuncha an Simón Pedro, ix'atu'uk'alh ma'atam ix'espada, xtalán xa'axtulh, chi xtalh akatuch'uk'up'uxli yu lhi'oxi ix'a'ax'olh an ixma'tsuku an xa'ay tukan sacerdote, an ma'tsuku ixjunkan Malco.

¹¹An Jesús juniy an Pedro:

—¡K'amat'a'uch'o'o la xacubierta ami'espada! Li yucha an kimPaycha kixta'niy ani suniya lhima'alh'ajna, ¿chu laycha jantucha aktila'a'ilh?

An Jesús la'cha'alhcha an xa'ay tukan sacerdote

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹²Wa chuncha an soldadojnín, chi an ixcomandantejk'an, chi an ixpoliciajnínk'an an judiojnín, tach'apayawlhcha an Jesús chi tach'iylhcha. ¹³P'ulhnajcha talhi'anilh an Anás, mu ixput'ijo'at an Caifasi ixjunita, yu xa'ay tukan sacerdote ixjunita anchunu k'ata. ¹⁴An Caifás yucha yu ixjajunita an judiojnín li palay oxi li wa pumatam lapanak kajalhinilh ixchuxk'an an lapanakni.

An Pedro najun li jantu mispayi an Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵An Simón Pedro chi apumatam ixt'alhtana an Jesús ixtach'a'o'ata. An pumatam ixt'alhtana an Jesús t'atanuchalhi an la ixcha'a an xa'ay tukan sacerdote, mu yucha ixt'alamispay. ¹⁶Pero an Pedro wa ma'spacha tamakawchalh, laka malhticha. Pus an ixt'alhtana an Jesús an yu t'alamispay an xa'ay tukan sacerdote, taxtulh, t'achiwinilh an t'aku yu ixjalhistaknan an laka malhticha, pus ma'anuchalhi an Pedro. ¹⁷Wa chuncha an t'aku an yu ixjalhistaknan an laka malhticha, juniy an Pedro:

—¿Chu jantu wachu ixt'alhtanak'at'i an anu lapanak?

Yucha najun:

—Jantu, kit'in jantu.

¹⁸Chi mu lhik'asnini ixjunita, an ma'tsukunin chi an yu ixtajalhistaknan an laka tajtan, ixta'ulatacha jikmi, anchacha ixtala's'ont'ajun. An Pedro wachucha ani ixma'la's'oniyalh.

An xa'ay tukan sacerdote lhisakmiycha an Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹An xa'ay tukan sacerdote lhisakmilhcha an Jesús ixlakatak'an an ixt'alhtanan chi tuchini yu ixmasuycha. ²⁰An Jesús alhtaylh juniy:

—Kit'in chux lakamunulhpa ixlitalakasuni xajkaxa'alay. Jantu tu'u yu wa la'asa'nik'acha akchiwinilh, o'sliyan li tan pulakchiwin

ch'a'a chi laka laktajtani xakmasuy, tan tata'ayxto'ojoy an judiojnin.
²¹ ¿T'asu li k'it'inch'a k'ilhisakmiya? K'ajalhisakmit'icha an yu kinta'asmatnita, yu'unchacha katanawlh tuchini ijkalhixa'alatacha. Yu'uncha tak'atsayi tuchini iknajuntacha.

²² Akxni chunchacha nawlh an Jesús, xapumatam an yu tajalhistaknan an laka tajtan lo'scha la'xtisalh, juniy:

—¿Ch'unch'ach'a alht'ayst'uk'a an xa'ay tukan sacerdote?

²³ An Jesús juniy:

—Li jantu oxi yu iknawlh, k'anawcha tuchini chunchacha, pero li oxi, ¿t'asu li k'imuk'aniycha?

²⁴ Wa chuncha an Anás, mak'alhcha an Jesús tan ixwilhchalh an xa'ay sacerdote Caifás, tach'ilhi'anilhcha.

An Pedro najun li jantu mispay an Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Walh an Pedro, anchaka ixyalh ixma'la's'ont'ajun, pus tajuniy:

—¿Chu jantu ixt'alhtanak'at'i wachu?

Yucha najun ma jantu, najun:

—¡Jantu, kit'in jantu!

²⁶ Walh pumatam ixma'tsuku an xa'ay tukan sacerdote, ixt'alalhila'ts'i an yu ix'akatuch'uk'up'uxta an Pedro, juniy:

—¿Chu jantu uxint'i an ikt'ala'ts'in an tan lakyalh xak'iw olivo?

²⁷ An Pedro a'tam nawpalh ma jantu, walh wa naw'olhka, t'asalhcha an puyux.

An Jesús talhicha'alhcha tan wilh an Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-31; Mr. 15:1-20; Lc. 23:1-5, 13-25)

²⁸ Tamaxtulhcha an Jesús an la ixcha'a an Caifás, talhi'alhcha la ixpalacio an jamach'alhkat. Chi mu ixtunkunmintacha, an judiojnin jantu tatanulhi an laka palacio, para li jantu katalhkilikilhi ixjatsukuntik'an chi chuncha layi katawaylh laka Paxku. ²⁹ Wa chuncha taxtulhcha an Pilato, chi jala'cha'alhcha, jajuniy:

—¿T'isunch'a lhi'alht'asuyat ani lapanaki?

³⁰ Yu'uncha tajuniy:

—Li jantu tu'u ilhtuy tala'alhin, jantu xaklama'axta'niw.

³¹ Pus an Pilato jajuniy:

—K'alhip'inchi'itcha uxitnan, chi tacha najuntacha la milhamap'a'sink'ani k'ap'umama'alh'ajnich'i't.

An judiojnin tajuniy:

—Pero kitnan jantu kintamakawnikanani li akma'niw xamati'.

³² Chunchacha tanawlh para li katapasalhcha tacha an ixnajunta an Jesús, tani kapuniyacha.

³³ Wa chuncha an Pilato tanupalhi an laka palacio, chi t'asanilhcha an Jesús, juniy:

—¿Uxint'i ixrejk'an judiojnin?

³⁴ An Jesús juniy:

—¿Wa mi'akst'uch'a k'ilhisakmiy u xamati'ini talhixa'alatan kit'in?

³⁵ An Pilato juniy:

—¿Chu sna ikjudio? Amint'amacha'an chi an xalaj'ajin sacerdotejnin yu'uncha tama'axt'a'an la kimakni. ¿T'isunch'a ilht'ut'a?

³⁶ An Jesús juniy:

—An kilhich'alhkat jantu xanawin ani lakamunulhpa'. Li xanawin ani lakamunulhpa ka'ixwalh kilhich'alhkat, an ki'a'tayjunin ka'ixtalhilasalhi para li jantu akma'axta'kalh la ixmaknik'an an judiojnin. Pero an kilhich'alhkat jantu aniya xanawin.

³⁷ Pus an Pilato juniy:

—¿Pus, uxint'i ka Rejk'at'i?

An Jesús alhtaylh, juniy:

—Kit'in ikRey, tacha uxint'ich'a nawt'a'un. Kit'in ixlakata yucha li iksukulh chi yucha ikla'minta ani lakamunulhpa', para li aklhichiwinilhi an yu sawalh. Wa tichicha yu sawalhi tan t'ajun, asmat'a an kinchiwinti.

³⁸ An Pilato juniy:

—¿Tisuncha yu sawalhi?

Chi akxni chunchacha nawlh, taxtupalh, jala'ampalhi tan ixtayanalh an judiojnin, chi jajuniy:

—Kit'in jantu tu'u ikla'cha'anini ixtala'alhin. ³⁹ Pero uxitnan ch'unch'a lhismanit'at li iklamakawniyaw pumatam tach'in akxni Paxku. ¿La'a'iyat'iti li aklamakawniwi an ixRejk'an judiojnin?

⁴⁰Wa chuncha ixchuxk'an a'tam p'as talakt'asapalh, tanajun:

—¡Ani jantu! ¡Yucha an Barrabás!

An Barrabás, pumatam ja'alhawna ixjunita.

19 Pus wa chuncha an Pilato lhinawilhcha li kala'ana'makalhcha an Jesús. ² An soldadojnin tala'oxilhcha la'atam corona de jalhtukun chi tama'tanulhcha chi tamala'ch'inilhcha la'atam ixla'ch'it yu slapulh, ³ ixtajuniy:

—¡K'ajama'alht'axt'uncha ixrejk'an judiojnin!

Chi lo's lo'scha, ixtala'xtisay.

⁴ An Pilato a'tam taxtupalhchilh chi jajuniy:

—Jo' k'ala'ts'int'it, ani iklahiminitaw, para li k'ak'ats'at'iti li jantu tu'u ikla'cha'aniniy ixtala'alhin.

⁵ Pus taxtulhcha an Jesús, ixtama'tanutacha an corona de jalhtukun, chi an slapulh la'ch'it ixtamala'ch'initacha. Chi an Pilato jajuniy:

—¡Jo' aniych'a lhit'awnat'iti ani lapanak!

⁶ Akxni tala'ts'ilhi an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an yu ixtajalhistaknan laka tajtan, tsukulhcha talakt'asay, ixtalaknajun:

—¡K'amakxt'ukmuk'acha laka cruz! ¡K'amakxt'ukmuk'acha laka cruz!

An Pilato jajuniy:

—K'alhip'inch'i'tcha uxitnan, uxitnanch'a k'amakxt'ukmuk'at, mu kit'in jantu tu'u ikla'cha'aniniy ixtala'alhin.

⁷ An judiojnin ta'alhtaylh:

—Kitnan iklih't'awnaw la'atam lhamap'a'sin tan chuncha t'acha'an li kaniylh, mu yucha wa ix'akstucha najun li isTs'alh Dios.

⁸ Akxni chunchacha asmatlhi an Pilato, palaycha talhanalh. ⁹ Pus a'tam tanupalhi an laka palacio chi juniy an Jesús:

—¿T'anisch'a t'ant'achi'?

Pero an Jesús jantu alhtaylh.

¹⁰ Wa chuncha an Pilato juniy:

—¿Jant'u ak'int'i'alht'ay? ¿Jant'u k'ats'ayi li iklih't'ajuni lhich'alhkat li akmakxtukmuk'an u li akmakajun k'ap'it'i?

¹¹ An Jesús alhtaylh, juniy:

—Jant'u t'u'u ixlits'uk'u lhich'alhkat yu xak'imp'ut'alaxt'uk'u li jantu awint'i talhmani ixmakt'anik'anchi', xliyu an yu kima'axta'lhi la mimaka, palay ay tala'alhini lhit'ajun.

¹² Pus wa akxni an Pilato ixmakawputuncha an Jesús, pero an judiojnin p'asi tamat'asalh, tajuniy:

—¡Li k'amak'awna'a, jantu mi'amigojo an César! ¡Wa tichicha yu jun rey, ixt'alaxkaycha an César!

¹³ Pus an Pilato akxni chunchacha ja'alha'asmatlhi, ma'spacha lhi'alh an Jesús, chi tawilhcha an tan tawlay juez, ani tan ixwilh ixjunksan ja'axi'ulanti de chiwx, laka lhihebreo junkan Gabata.

¹⁴ Akxni chuncha tapasalh, ka tacha ix'atunkunt'ajuncha, chi katunkunanta Paxkucha. An Pilato jajuniy an judiojnin:

—¡Ni'ijcha amiRejk'an!

¹⁵ Pero yu'uncha talakt'asalh tanajun:

—¡Jantu, jantu, k'amakxt'ukmuk'acha laka cruz!

An Pilato jajuniy:

—¿Akmakxtukmuk'alhcha amiRejk'an?

An xalaj'ajin sacerdotejnin ta'alhtaylh tajuniy:

—Kitnan jantu xamati ikhlit'awpalaw pumatam kirrejk'an, wa yucha an César.

¹⁶ Pus wa chuncha an Pilato jama'axta'nilhcha an Jesús para li katamakxtukmuk'alhcha, chi talhi'alhcha.

An Jesús tamakxtukmuk'alh laka Cruz

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ A'x'o'alhi'alhcha an ixcruz, tanchun junkan la Ixla'pa'axi Swe'elukut, lhihebreo junkan, Gólgota. ¹⁸ Anchacha tamakxtukmuk'alh, chi tichi yu'uncha ixt'uyunk'an lapanakni wachu jamakxtukmuk'ak'alh, tapiktutamincha jayawnikalh an Jesús, chi an Jesús tan'ajnica lhitamakawlh. ¹⁹ An Pilato ts'o'lhicha jats'o'nut, chi lhinawlhcha li ka'akpuxtukmuk'akalhcha an ixcruz Jesús, tan najunta: “Jesús jamacha'a Nazaret, ixRejk'an judiojnin.”

²⁰ Ixluwk'an an judiojnini tapunawlh an tacha ists'o'nikanta. Mu an tan makxtukmuk'akalh an Jesús, wa niya ixlitamakajun an la'acha'an. An tacha ists'o'nikanta, lhihebreo, lhigriego chi lhilatín.

²¹ An xalaj'ajin isacerdotejnink'an judiojnin tajuniy an Pilato:

—Jant'u k'ats'o't'i li: “IxRejk'an judiojnin”. K'ats'o't'i: “Yu najun li ma ixRejk'an judiojnin”.

²² Pero an Pilato jajuniy:

—Yu ikts'o'tacha, ikts'o'tacha.

²³ Akxni an soldadojnin tamakxtukmuk'a'olhcha an Jesús, taxa'a'inilhcha an yu ixma'amo'slay ixla'ch'it, aklht'at'icha ta'ilhtunilh chi pumatamjtainincha taxa'a'ilh. Chi an la'atam ixla'ch'it wachu taxa'a'inipalh, chi mu wanaj wa ixpusani'okanta, talhman sta talaktsin, jantu wa ixla'ts'ap'ankanta, ²⁴ pus an soldadojnin talajuniy:

—Jantu kalaj'exwi, wa ka'amanaw suerte, a ver tichini kalhi'anacha. Pus chunchacha ta'ilhtulh. Chi chunchacha tapasalh sawalh tacha an najunta tan ts'o'muk'akanta:

Talamala'pitsilhi an yu xakma'amo'slay kila'ch'it,

chi an yu xakmatan'anuta kila'ch'it, talhi'amanalhcha suerte.

²⁵ Waniy an la ixcruz an Jesús ancha ixtayanalh an ixnati, chi an ixt'alajamatsancha an ixnati, an María, ixt'iwi Cleofas, chi an María Magdalena. ²⁶ Akxni an Jesús la'ts'ilhi an ixnati, chi la'ts'ilhi an ixt'alhtana yu ixmapayniy li ancha ixyalh, juniy an ixnati:

—Anchunu yalh, mints'alh.

²⁷ Chi an ixt'alhtana yucha juniy:

—Anchunu yalh, minati.

Pus sta akxni an ixt'alhtana an Jesús, tacha ixnaticha la'a'ilh la ixcha'a'.

Akxni niylh Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Ixli'astan, mu k'atsaycha an Jesús li chuxcha tapasa'olh, chi para li katapasalhi tacha an ts'o'muk'akanta, najun:

—Ijkikxixa.

²⁹ Walh wa ancha ixwilh la'atam xaluj snap'a' ix'a'tsamanta si vinagre, pus yu'uncha tamala'ch'uch'uwanilh la'atam wa tacha panimak, chi takinkach'imuk'anilhcha laka ma'atam xak'iw hisopo, talhi'anilhcha an la ixkilhni. ³⁰ Akxni otlhicha an Jesús, ixli'astan najun:

—Tapasa'olhcha.

Pus lilijcha ma'alhtajulhi an ix'a'tsulh, ma'axta'lhicha an ixtakuwin.

An Jesús tapajalhto'olh

³¹ Akxni chuncha tapasalh akxni ixmala'asijnikancha ixpaku Paxku, katunkuna Paxkucha, pus para li jantu katatamakawtaw'althi la ixcruzk'an akxni jantu tapatsakan an yu ixjamakxtukmuk'akanta, an judiojnin tatapayninilhi an Pilato li kajalaj'atut'e'ek'alh chi kajap'uxkalhcha an la ixcruzk'an, mu akxni jantu ixtapatsakan sawalhcha ay wilhchani para yu'uncha. ³² Pus ta'alhcha an soldadojnin chi talaj'atut'e'elhcha an pumatam, chi an pumatam wanajcha chun, an yu wachu ixt'amakxtukmuk'akanta an Jesús. ³³ Pero akxni tala'cha'alh an Jesús, mu tala'ts'inchha li nitacha, jantucha talaj'atut'e'elhi yucha. ³⁴ Pero xapumatam an soldadojnin lit pajalhto'olhi an Jesús, pus watukan taxtunilhi ixjak'alhni chi xkan. ³⁵ An yu la'ts'ilh tacha an tapasalh, yuchaa najun. Chi tacha an najun, sawalh, yucha k'atsayi li sawalhi an yu najun, para li uxitnan wachu k'ak'iklak'a'it'it. ³⁶ Mu tacha ani laktapasalh wa xliyu li katapasalhi an tacha ts'o'muk'akanta tan najunta: “Jantu katit'e'enikalhi ixjalukut.” ³⁷ Chi lakatam nawpalata: “K'ala'ts'ina'it'iti an yu pajalhto'okalh.”

An Jesús maknukalhcha

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Ixli'astan akxni chunchacha tapasa'olh, an José, jamacha'a Arimatea, yu wa la'asa' ixt'alhtana ixjunita an Jesús, mu ixjatalhamniy an judiojnin, tapaynisk'inilhi an ixlakatunaj an Jesús an Pilato, pus an Pilato makawnilh. Wa chuncha alhcha ma'alhtajunu chi lhi'alhcha an ixlakatunaj an Jesús. ³⁹ Walh wachu cha'althi an Nicodemo, yu an ixlip'ulhnaj ixla'pixiyalhnanta an Jesús la'atam jatats'isni, ixli'antacha yu ixlalhiyajuta perjume la'stu jach'itin yu junkan mirra chi áloe^a, ka tacha la'ap'uxamkaw kilo. ⁴⁰ Pus tsukulhcha tala'apach'iya an ixlakatunaj an Jesús laka la'lhman

^a **19:39** Junkan áloe la'atam jala'oxinti tacha perjume wa laka xaxixni ix'alhch'ajat jach'itin. An mirra, yucha la'atam ix'alhch'ajat k'iw, lhaklhi chi la'lhuw. An judiojnin yucha ixtala'la'muk'ay an la'ch'it yu ixtapupasmiliy an janinin, akxni ixtamala'asiniycha li katamaknuyacha.

la'ch'it chi ixtalakamuk'aycha an perjume, tacha ixtalhilaniycha ixtalamaknuy an judiojnin. ⁴¹ An tan makxtukmuk'akalh an Jesús ix'alín lakatam palakch'anan, chi ancha ix'ilhtukanta la'atam sast'i puta'aknun, jantuka' k'is xamati ixmaknukan. ⁴² Pus anchacha tamaknulh an Jesús, mu ancha wa niya ixlitamakajun, chi mu akxni ixla'asijt'awkancha ixlakata ixPaxkuk'an an judiojnin.

La'awcho'ot

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 Yu p'ulhnajcha wilhchan akxni sast'icha a'taynicholh samana, an María Magdalena alhi wats'isin masi puts'istaka an tan ix'aknuy an Jesús, walh akxni la'ts'in ma'osunikanta an chiwx an yu ixpu'o'xt'alhnikanta an tan ix'aknuy. ² Wa chuncha jats'alaj'ancho'olh, alhi an tan ixtawilananchalh an Simón Pedro chi an pumatam ixt'alhtana an Jesús an yu sawalh ixmapayniy, chi jajuniy:

—¡Maxtukanta an Jamach'alhkat Jesús an tan ix'aknuy, chi jantu ijk'atsayaw tanchuncha lhi'ankalh!

³ Pus an Pedro chi an pumatam ixt'alhtana an Jesús ta'alhi an tan ix'aknuy an Jesús. ⁴ An ixt'uyunk'an wa lakatami ixtalakats'alaj'anta, pero an pumatam ixt'alhtana an Jesús palay p'asi jats'alalh, an Pedro jantu, pus p'ulhnaja cha'alh an pumatam. ⁵ Akxni cha'alhcha, la'ts'incha an la'sliwilh la'ch'it li anchacha ixlakmamakanta, pero jantu tanulh. ⁶ Ixli'astan cha'alhcha wachu an Simón Pedro, yucha tanulhi an tan ix'aknuy an Jesús chi wachucha la'ts'ilhi an la'sliwilh la'ch'it li anchacha ixlakmakawnukanta. ⁷ Chi an la'ch'it an yu ixpula'pamilhkanta an Jesús jantu wa lakatami ixt'amamakanta an la'sliwilh la'ch'it yucha lakatami ixpasmilhmakanta. ⁸ Wa chuncha wachucha tanulhi an tan ix'aknuy an Jesús an pumatam ixt'alhana', an yu p'ulhnaj ixcha'anta, chi la'ts'ilhcha tacha an ixtapasata, pus kiklaka'ilhcha. ⁹ Mu jantuka' ixtalhimacha'xayi tacha an ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios, tan najun li an Jesús kala'awcho'oya an tan tamanalh janinin. ¹⁰ Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús ta'ancho'olhcha ixcha'ak'an.

An Jesús talakasunilh an María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Pero an María, ancha tamakawtayalh, ix'alhujiyalh, waniy an tan ix'aknuy an Jesús. Yucha ix'alhunt'ajunka, walh ta'antalh para li kala'tsilhi an ixpulakni an puta'aknun, ¹² walh jala'tsilh ixt'uyunk'an angelhnin, la'sut'ut'u ixla'ch'itk'an. An pumatam lhilax'akpuxnicha an tan ixmalh an Jesusi ixwilh chi an pumatam lhilaxjach'ajacha.

¹³ Chi tajuniy an María:

—¿T'asu li alhuncha?

Yucha jajuniy:

—Wa xliyu li tamaxtuta an kiJamach'alhkat Jesús chi jantu ijk'atsay tanchuncha tamaka'alh.

¹⁴ Wachunchaka naw'olh, akxni talakatiyawpalh la'tsilhcha an Jesús li ancha ixyalh, pero jantu ixk'atsay li yucha an Jesús. ¹⁵ An Jesús juniy:

—¿T'asu li alhuncha? ¿T'isiyuch'ach'a p'uxk'a'uy?

An María ixnajun li yucha an lhist'ak'acha palakch'anan, pus juniy:

—Li sna uxint'i lhip'i, ak'i'uni t'anch'unch'a mak'ap'i, aklihi'ana'.

¹⁶ An Jesús juniy:

—¡María!

Pus an María akxni la'ts'impalh juniy:

—¡Maestro!

¹⁷ An Jesús juniy:

—Jant'u ak'ilak'ach'ap'a, mu jantuka' ikla'ani an kimPay anu talhman. Pero k'ap'inchi jajunini an kijat'ala'awnin, li ikti'ancha tan wilhchalh an kimPay chi mimPayk'an, an kiDios chi miDiosk'an.

¹⁸ Pus wa chuncha an María Magdalena alhcha jajunini an ixt'alhtanan an Jesús, li yucha la'tsilhcha an Jamach'alhkat Jesús chi jajunilhcha wachu tani junikalhcha.

An Jesús jatalakasunilh an ixt'alhtanan

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹Wa yuchaka anchunu wilhchan yu a'taynicho'olhcha sast'i samana, akxni tats'ililhcha, an ixt'alhtanan an Jesús ixta'ayxto'nuncha chi ixtamalakhchaw'ojota an lakalakmalhticha, mu ixtatalhamniya an judiojnin. An Jesús tanuchalh chi ixtan'ajnichak'ani tayachalh, jajuniy:

—¡Oxich'a k'ats'uk'ut uxitnan!

²⁰Akxni chunchacha nawlh, jamasunilhcha an ixlakmaka chi an ixpaja'elhni. Pus an ixt'alhtanan sawalhcha talaj'achalhi akxni tala'ts'ililhcha an Jamach'alhkat Jesús. ²¹Ixli'astan an Jesús a'tam jajumpalh:

—¡Oxich'a k'ats'uk'ut uxitnan! Tacha kimala'achachalh an kimPay, wachu chuni iklamala'achayaw.

²²Wa chuncha jasunulhcha an ixt'alhtanan an Jesús chi jajuniy:

—K'ala'a'itcha an Stalan'a Takuwin. ²³Yu k'ajamala'mixiniya'it'iti ixtala'alhink'an, kajamala'mixinikana', ch'i yu jant'u k'at'ijamala'mixinit'it, jantu katijamala'mixinikalh.

An Tomás jantu ixkiklaka'iy li ixla'awcho'otacha an Jesús

²⁴Xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús, yu ixjunksan Tomás, yu ixtajumpalay lhist'uy, jantu ani ixma't'ajun akxni an ali'in jala'cha'alh an Jesús. ²⁵Ixli'astan an ali'in ixt'alhtanan an Jesús tajuniy:

—Ikla'ts'iwi an Jamach'alhkat Jesús.

Pero an Tomás ja'alhtaylh jajuniy:

—Li jantu ikla'ma'la'ts'ini an la ixlakmaka tan lakmakmak'atsanita clavos chi li jantu iktamaknuyi an kimaka, jantu aktikiklaka'ilh, chi li jantu ikpajatamaknuyi an la ixpaja'elhni.

²⁶La'atsajincha wilhchan la'pusli, an ixt'alhtanan an Jesús a'tamcha ixta'ayxto'numpalayi an laka cha'a', akxni anchacha ixma'wilh an Tomás wachu'. An malhticha ixlaklakhchaw'ojoy, pero an Jesús tanuchalh, ixtan'ajnichak'ani japujatayalh chi jala'axa'alalhcha, jajuniy:

—¡Oxich'a k'ats'uk'ut'it uxitnan!

²⁷ Ixli'astan an Jesús juniy an Tomás:

—K'at'amaknut'icha amimaka ani, ch'i ak'ila'ma'la'ts'icha. Ch'i k'alhip'icha amimaka la kimpaja'elhni, k'at'amaknut'icha. Jant'u ch'uni k'alat'i li jant'u jak'iklak'a'inin, k'ajak'iklak'a'in.

²⁸ Wa chuncha an Tomás alhtaylh chi juniy:

—¡KiJamach'alhkat chi kiDios!

²⁹ An Jesús alhtaylh juniy:

—Mu k'ila'ts'inchá Tomás, p'us k'iklak'a'iycha. Sawalhcha oxi para yu'uncha an yu kintakiklaka'iy masi jantu kintala'ts'inta.

Tuchi ixlakatacha ani libro

³⁰ An Jesús tipalhuwi masupalh yu la'lhi'a'nin la ix'ukxlakapuk'an an ixt'alhtanan, pero yucha jantu tu'u ts'o'muk'akanta ani laka libro. ³¹ Pero ani ts'o'muk'akalhi para li uxitnan k'ak'iklak'a'it'iti li an Jesús yucha Cristo, isTs'alh Dios, ch'i li k'iklak'a'iyatcha k'ap'ulhits'uk'uya'it'iti jatsukunti.

An Jesús jatalakasuniy ixpumatujunk'an ixt'alhtanan

21 Ixli'astan an Jesús jatalakasunipalhcha a'tami an ixt'alhtanan waniy an lakxkan tan junkan Tiberias. Chunchuniycha tapasalh: ² Wa lakatami ixtat'aw'ojoy, ancha ixt'ajun an Simón Pedro, chi an Tomás, yu ixtajuniy lhist'uy, chi Natanael, jamacha'a Caná xalakaat'un Galilea, chi an ists'alan Zebedeo chi ixt'uyunk'an ali'in ixt'alhtanan an Jesús. ³ An Simón Pedro jajuniy:

—Ikti'an jach'apayawna jatanti.

Yu'uncha ta'alhtaylh:

—Wachu aklat'a'anaw.

Pus ta'alhcha chi taputajulhcha la'atam barco. Pero anchunu jatats'isni akxni jantu tu'u tach'apayawlh jatanti. ⁴ Akxni tsukulhcha tunkuncho'oy, an Jesús talakasulhcha an japiktu', pero an ixt'alhtanan jantu ixtak'atsay li yucha. ⁵ An Jesús jajuniy:

—Ts'alan, ¿jant'u t'u'u lhit'awnat jatanti?

Yu'uncha tajuniy:

—Jantu.

⁶ Pus jajuniy:

—An lhitan'oxi ixpa'xti an barcojo k'amu'ut an mimpaxo'tank'an, anch'a k'ach'ap'ayawya'it'it.

Pus chunchacha ta'ilhtulh, walh ixli'astan jantucha lay ixtamakutuyi an ixpaxo'tank'an mu wanajcha lhuw jatanti ixtama'alhilata. ⁷ Wa chuncha an ixt'alhtana an Jesús an yu sawalh ixmapayniy, juniy an Pedro:

—¡Yucha an Jamach'alhkat Jesús!

Wa yucha asmatlhi an Simón Pedro li yucha an Jamach'alhkat Jesús, las mala'ch'inilh, mu wa alhalha ixjunita, chi chamancha alhi an lakxkan, para li kacha'alh an la ixpiktu'. ⁸ An ali'in ixt'alhtanan an Jesús tacha'alhcha an la ixpiktu an lakxkan, an laka barco, katacha cien metrojo ixlitamakajun tan ixtat'awnachalh, taxa'amalhicha'alhcha an paxo'tan la'stu jatanti ix'a'tsamanta.

⁹ Akxni tatayachalhcha lakaat'un, tala'ts'in ulakantacha jikmi chi ukxmuk'akantacha la'atam jatanti chi pan. ¹⁰ An Jesús jajuniy:

—K'alhit'at la'atam la'at'uyi an jatanti yu wa jach'ap'aya'utka'.

¹¹ An Simón Pedro tawk'alhi an laka barco chi xa'alhicha'alhcha an paxo'tan an la ixpiktu an lakxkan, la'stu laj'ay jatanti ixtaputajumanalh, ciento cincuenta y tres, chi masi lhuw, an paxo'tan jantu ta'exli. ¹² An Jesús jajuniy:

—K'at'atcha lakwaynin.

Jantu k'is xamati an ixt'alhtanan katapujulh kalhisakmilh tichini yuchacha, mu ixtak'atsayi li yucha an Jamach'alhkat Jesús. ¹³ An Jesús stalh alh chi xa'a'ilhcha an pan chi jaxta'nilhcha, chi an jatanti wanajcha chun.

¹⁴ Ani ixli'a't'utucha ixjatalakasuniy an ixt'alhtanan an Jesús akxni ixla'awcho'otacha.

An Jesús t'achiwiniy an Pedro

¹⁵ Akxni talakway'olhcha, an Jesús lhisakmiycha an Simón Pedro, juniy:

—Simón, ists'alh Jonás, ¿k'imap'ayniy palayi kit'in, palay jantu ani tayanalh?

An Pedro alhtaylh juniy:

—Chuni, Jamach'alhkat Jesús, uxint'i k'ats'ayi li ikmapayniyan.

An Jesús juniy:

—K'ajalhist'akt'i an kiborregojnin.

¹⁶ A'tam lhisakmipalh:

—Simón, ists'alh Jonás, ¿k'imap'ayniy?

An Pedro juniy:

—Chuni, Jamach'alhkat Jesús, uxint'i k'ats'ayi li ikmapayniyan.

An Jesús juniy:

—K'ajalhist'akt'i an kiborregojnin.

¹⁷ Ixlipu'a't'utucha lhisakmilh juniy:

—Simón, ists'alh Jonás, ¿k'imap'ayniy?

An Pedro ixta'oxila'alhiycha mu a't'utucha lhisakmilh li sna mapayniy, pus juniy:

—Jamach'alhkat Jesús, uxint'i k'ats'a'o'oy, uxint'i k'ats'ayi li ikmapayniyan.

An Jesús juniy:

—K'ajalhist'akt'i an kiborregojnin. ¹⁸ Sawalhi an yu ijkunan, akxni palayka ts'alhk'at'i ix'unit'a, ixmala'ch'inini para li k'ap'it'icha t'anch'unch'a ixk'uxap'in. Pero akxni k'at'ap'ap'aya'acha, k'alaklats'awalaya'a amimaka chi pumatami kamala'ch'iniyan chi kalhi'anani t'an jant'u k'a'ixk'uxap'i.

¹⁹ Akxni chunchacha nawlh an Jesús, ixnawt'ajun tani kapuniyacha an Pedro, chi li chuncha kapumasuya an Pedro li an Dios yucha ay. Ixli'astan juniy:

—¡Ak'inch'a'o'a!

²⁰ Tala'asp'itlhi an Pedro la'ts'in li an yu sawalh ixmapayniy an ixt'alhtana an Jesús, ixjach'a'o'ata, an yu akxni ixtalakwajinta puts'ista an Jesús ixpiktumalh chi ixlisakmita: “Jamach'alhkat, ¿tisiyuchacha yu kama'axt'a'an?”

²¹ Akxni la'ts'ilh an Pedro juniy an Jesús:

—Jamach'alhkat, chi anu ¿tasu kalayacha?

²² An Jesús alhtaylh:

—Li iknajuni li katsukulhi sta akxni akmincho'oya, yucha jantucha mincuenta, uxint'i wa ak'inch'a'o'acha.

²³ Wa chuncha, tacha ani nawlh an Jesús, wanaj talamak'atsaani'olhi an ixlapanakni an Jesús li ma jantu katinilhi anchunu ixt'alhtana'. Pero an Jesús jantu chuni juniy li jantu

katinilh, an Jesús yucha najun: “Li kit'ini iknajun li katsukulhi sta akxni akmincho'oya, yucha jantucha mincuenta.”

²⁴Wanaj kit'in, ixt'alhtana an Jesusi yu iknajun tacha an laktapasalh, chi kit'ini ikts'o'lhi, chi k'atsayawi li an yu iknajun, sawalh.

²⁵Chi wanaj lhuw tanlhuni yu ilhtupalh an Jesús, li wa ka'ists'o'muk'a'okalhcha la'atamj la'atamj tacha an lak'ilhtulh, kit'in iknajun ka jantucha inta ka'ixlitamalh ani lakamunulhpa an libro tacha an ists'o'kalh.

Yu talak'ilhtulh yu ixjamala'achata Jesucristo

An Jesús jajuniy an ixt'alhtanan li la'acha'an Jerusaleni katapakxan'ilh an Stalan'a Takuwin

1 Teófilo, an p'ulhnaj libro ikts'o'lhi ancha lhichiwin'ojota chux yu a'taynilhcha lak'ilhtuy an Jesús chi yu ixmasuycha, ²sta akxni alhcha an lakt'iyan. Pero akxni jantuka' ix'an jajunilhcha an yu jamala'achay an yu ixjasakxtuta, tuchini yu kata'ilhtuyacha, yucha an ixTakuwin Diosi japuxa'alalh. ³Ixli'astan akxni la'awcho'olhcha an Jesús, jatalakasunilhi an ixt'alhtanan, chunchacha japumak'atsaaniylh oxi li yucha la'ajunta. T'up'uxam wilhchani jatalakasunilh chi ixjalhixa'alaycha an ixlich'alhkat Dios.

⁴Akxni anchaka ixjat'a'aklat'ajun an ixt'alhtanan an Jesús, jajuniy li an la'acha'an Jerusalén jantu katataxtulh, jajuniy:

—K'ap'akxan'it'iti an yu iklajuntaw li katamakminiyan an kimPay. ⁵Chun sawalh an jama'paxanaj Juan wa laka xkani jama'paxanalh, pero uxitnan wa lakats'uniycha wilhchani tats'an'aniyan k'a'a'p'axa'itcha laka Stalan'a Takuwin.

An Jesús alhcha lakt'iyan

⁶An yu ancha ixtat'a'ayxto'nun an Jesús, talhisakmiy, tajuniy:
—Jamach'alhkat Jesús, ¿chawaycha akilaxta'nicho'oyaw kijamach'alhkatk'an an xalakaat'un Israel?

⁷Yucha ja'alhtaylh:

—Uxitnan jantu layi k'at'ik'ats'at'itcha tuchi wilhchancha u panch'e'excha chuncha kajuna', yucha an kimPayi yu ka'ilhtuya'.

⁸Pero uxitnan akxni katala'chinancha an Stalan'a Takuwin, laj'alhp'asch'a k'a'una'it. Akila'anawcha lhichiwinini an la'acha'an Jerusalén, chi chux xalakaat'un Judea, chi xalakaat'un Samaria, chi sta masi tan ma'at tukan laklhitamakajun ani lakamunulhpa'.

⁹ Akxni chunchacha jajunilh an Jesús, wakcha tach'ixli chi sa'cha ixtala'ts'imaka'an, walh matanchanilhcha la'atam jataputs'i chi jantucha lay ali tala'ts'ilh. ¹⁰ Chi akxni sa'cha ixtala'ts'imaka'ani an ixt'alhtanan an Jesús an lakt'iyán, an tan ixtalakyanalh tatalakasulhcha ixt'uyunk'an lapanakni, wa la'sut'ut'ucha an ixla'ch'itk'an. ¹¹ Chi jajunkan an ixt'alhtanan an Jesús:

—Jamacha'an Galilea, ¿tasu li wa sa'ch'a t'ala'st'ayat'iti an lakt'iyani? Ani Jesús yu ixtat'a'aklat'awnan, yu lhi'ankalhcha lakt'iyán, chuncha kamimpala', t'ach'a la'ts'int'it alh an lakt'iyán.

Sakxtukan Matías

¹² Wa chuncha an ixt'alhtanan an Jesús an a'stitawk'a tan junkan Laka Olivojnini ixtat'awnachalh, chi ancha ta'alhcha la'acha'an Jerusalén, mu waniya ixlitamakajun, yu lay chuncha ixjalhtanankan akxni jastaknankan.^a ¹³ Akxni tacha'alhcha an la'acha'an, tatawk'achalhcha an tan ixtawilanalh, tan tallman laka cha'a', yu'uncha an Pedro, chi Juan, chi Santiago, chi Andrés, chi Felipe, chi Tomás, chi Bartolomé, chi Mateo, chi Santiago, ists'alh tichi lapanak junkan Alfeo, chi Simón yu ixtajumpalay ma Zelote, chi Judas, ists'alh tichi lapanak junkan Santiago. ¹⁴ Ixchuxk'an yu'uncha lhilhiji ixtata'ayxt'o'a, ixtatapayniy, chi wachu ani ixtama'ta'ayxt'o'a ali'in t'akunin, ancha ixma'ta'ayxt'o'a an María, ixnati an Jesús chi an ixjat'ala'awnin.

¹⁵ Anchunu wilhchan an Pedro tayalhi la ixpujank'an an yu ixta'ayxto'nun ixlapanakni an Jesús, katacha tamciento apumap'uxam lapanakni, chi jajuniy:

¹⁶ —Kint'ala'awnin, ixlitsak'iniya li chuncha ka'ixtapasalh tacha an ixnajuntacha an David akxni machiwinilh an Stalan'a Takuwin. Yucha lhichiwinilhi an Judas yu jatap'ulhnilh an lapanakni an yu tach'apayawlh an Jesús, ¹⁷ masi yucha xakintat'aput'e'ekanan chi wachu yu tapatsati ix'ilhtuy an tacha ilhtuyaw. ¹⁸ Ani lapanak akxni ilhtulhcha an tala'alhin jama'lhtayanalhcha tumin chi lhitamawlhcha lakatam lakaat'un. Chi akxni patajulhcha an tan

^a 1:12 Ixlamap'a'sink'an an judiojnin ixtanajun li layi kajalhtanankalh tacha tam mil metro akxni wa ixjastaknankan wilhchan.

ixch'ikilhtakanta ix'akstu, ix'a'tsulhi putamachalh chi wanaj tatan'exli, p'ut'un putaxtu'olhi an ixpaluw. ¹⁹ Akxni tak'atsaalhi an jamacha'an Jerusalén, anchunu lakaat'un talhimapa'a'ulh la ixlichiwink'an, Acéldama, nawputun Lakaat'un yu Jak'alhni. ²⁰ Mu ts'o'muk'akanta an laka libro yu junkan Salmos tan najunta:

Wanaj kasa' walhi an la ixcha'a',
Chi jantu k'is xamati katawilh ancha.

Chi najun:

Pumatamcha ka'a'ch'apanicho'olh an ixtapatsat.

²¹ 'Lhitas'iniya li ani lapanakni yu lhilhij kintat'a'aklat'awnan sta akxni an Jamach'alhkat Jesús xakintat'a'aklat'awnan, ²² kasakxtu pumatami yu wachu kanawna li la'ts'ilhi li la'awcho'olhi an Jesús. Mu ani lapanakni kintat'a'aklat'awnani sta akxni ixjama'paxanan an Juan sta wa akxni lhi'ankalhcha anu talhman an Jesús.

²³ Pus tasakxtulhcha ixt'uyunk'an lapanakni: Pumatam ixjunkan José, yu ixtajumpalay Barsabás chi ixtajumpalay justo, chi pumatam ixjunkan Matías. ²⁴ Chi ixli'astan tatapayninilhcha an Dios, tajuniy:

—Jamach'alhkat Dios, uxint'i jamisp'ani'o'oyi ixjalhunutk'an ixchuxk'an an lapanakni. Akilamasuniwi t'ich'ini yu sakxt'uycha ani ixt'uyunk'an lapanakni, ²⁵ walh lani wachucha mintamala'achani kajuna', tacha kitnan, chi wachucha chuni katapatsalh. Mu an Judas yucha ts'antijlalhi la ixtala'alhin chi makawpulahcha an ixtapatsat, pus alhcha tan lhitamakawniy.

²⁶ Wa chuncha an ixt'uyunk'an an yu jasakxtukalh, jats'o'muk'anikalhcha ixta'a'utk'an chi yucha an Matiasi walh, pus wa akxni jalhit'aput'e'ekalhcha an ixpumakawtamk'an yu jamala'achay an Jesús.

Akxni chilhcha an Stalan'a Takuwin

2 Alin ixk'atank'an an judiojnin yu junkan Pentecostés. Akxni chilhcha anchunu k'atan wa lakatami ixta'ayxto'nun'ojoy an yu ixtakiklaka'iy an Jesús. ² Walh akxni tak'atsanalh minchalh an lakt'iy an la'atam wa tacha p'as un, wanaj p'asi ixmakat'ajun, chi wanaj tanu'olhi an laka cha'a an tan ixtatanumanalh. ³ Chi wa chuncha jatalakasunilhcha lhuw sima'at, wa tacha jikmi, jala'mala'pitsinikalhcha atamj atamj, jalak'uktawk'achalhcha.

⁴ Ixchuxk'an wanaj tala'a'i'olhi an Stalan'a Takuwin, chi tsukulhcha talakchiwiniy tumpaj chiwinti, tacha yu jaxta'nilhcha an Stalan'a Takuwin li katachiwinilh.

⁵ Anchunu panch'e'ex, an la'acha'an Jerusalén ixtawilanalh judiojnin, yu ixtamuktaxtuy an ixlamap'a'sin Dios, ta lakachux anchunu lakamunulhpa ixtalakmintachalh. ⁶ Akxni chunchacha ta'asmatlhi an lapanakni tacha an makat'awlh, talakats'alaj'alhi an laka cha'a an tan ixtatanumanalh an ixt'alhtanan an Jesús, chi akxni tacha'alh jantucha ixtak'atsay tuchini ixtapasaycha, mu an ixt'alhtanan an Jesús chunchacha ixtalakchiwiniy tacha an ixtalakchiwiniy an lapanakni, tipaspit chiwinti. ⁷ An lapanakni sawalhcha ixtalhi'a'niy chi jantucha lay ixtalhimacha'xay, ixtalajuniy:

—¿Chu jantu si jamacha'an Galileaja ani talakchiwiniy?

⁸ ¿Tasu li jalaj'alha'asmat'awcha lay talakchiwiniy tacha atamj atamj chiwininaw tanchuncha lakmintacha'awi? ⁹ Ani, tat'ajun yu jamacha'an Partia, chi jamacha'an Media, chi jamacha'an Elam, chi de Mesopotamia chi de Judea, chi de Capadocia chi xalakaat'un Ponto chi de Asia, ¹⁰ chi yu xalakaat'un Frigia tamintachalh chi de Panfilia chi de Egipto chi de Libia waniy la'acha'an Cirene. Chi wachu aniya tat'ajun yu ani tawilanalh yu jamacha'an Roma. ¹¹ Ali'in yu ixlakpaynink'an judiojnin sawalh, chi ali'in wa tajunlhicha judiojnin. Chi wachu aniya tat'ajun yu jamacha'an Creta chi de Arabia. ¡Walh chi laycha jalaj'alha'asmat'aw an ixt'alhtanan Jesús tacha an talhichiwiniy yu la'lhi'a'nin ilhtuy an Dios, mu tacha an lakchiwininaw ta lakachux la'acha'an lakmintacha'aw chunchacha talakchiwiniy!

¹² Ixchuxk'an an lapanakni sawalhcha ixtalhi'a'niy, chi mu jantucha ixtak'atsay tuchini yu ixtapasaycha, ixtalajuniy:

—¿Tisuncha nawputun tacha ani tapasayi?

¹³ Ali'in wa xkayaj ixtanajun, ixtanajun:

—¡Wa tala't'a'ap'ata!

Yu jajunilh an Pedro an lapanakni

¹⁴ Wa chuncha an Pedro, jat'atayalhi ali an ixpumakawtamk'an ixt'alhtanan an Jesús, chi p'ascha chiwinilh najun:

—Jamacha'an Judea chi chux yu wilat la'acha'an Jerusalén, k'ak'ats'at'iti ani chi oxi k'a'asmatt'it yu aklajunaw. ¹⁵ Ani lapanakni jantu wa tala't'a'ap'ata t'ach'a nawnat uxitnan, mu chaway wats'isinka', wa lasnuevejka'. ¹⁶ Ani yu tapasat'ajun yucha an tacha nawlh an Joel, yu ixlchiwiniy ixchiwinti Dios, akxni nawlh:

¹⁷ An Dios najun,

Akxni xalakti'astancha wilhchan,
akpuxte'emaj'ana an kinTakuwin la ix'ukxnik'an chux an
lapanakni.

Amijas'at'ank'an, ts'alan chi jatsi'in, katanawna kinchiwinti,
an yu lakt'salaninka katala'puminatnana yu katapasaya',
chi an yu laktatanincha katajala'awanana'.

¹⁸ Chi an yu kintat'atapatsaycha t'akunin chi lapanakni,
ajkaxta'niya an kinTakuwin anchunu panch'e'ex, chi
katanawna an kinchiwinti.

¹⁹ An lakt'iyán aklakmasuya tanlhun yu laj'ay lhi'a'nin.

Chi wachu aklakmasuya tanlhun ani lakaat'un:

Jak'alhni, jikmi chi tan kasamama ostayaya jin.

²⁰ Akxni jantuka' chini ixwilhchan an Jamach'alhkat an yu
wilhchalh lakt'iyán,

akxni ay wilhchan kajuna chi lhitapalay,

an wilhchan wa ts'iticha kajuna',

chi an malhkuyu wa tacha jak'alhnicha kajuna'.

²¹ Chi wa tichicha yu katapayniniya an Dios, kata'alhtaxtuya'.

²² 'Jamacha'an Israel, k'a'asmatt'iti ani chiwinti: Uxitnan
oxi k'ats'ayat li an Dios tamasunini la mi'ukxllakapuk'an an
ix'alhp'asninti an Jesús, jamacha'a Nazaret. An Dios pu'ilhtulhi an
Jesús laj'ay tanlhun yu la'lhi'a'nin chi tanlhuncha yu lakmasulh.

²³ Chi ani lapanak, ma'axt'a'nik'ant'it, ch'i ma'nit'it, mu chunchacha
ixlilaklhkata chi chunchacha ix'ilhtuputun an Dios, jalhi'unit'iti an
ay tajunita lapanakni li katamakxtukmuk'alhi laka cruz. ²⁴ Pero an
Dios mala'awnicho'olh, chi jantucha ali ma'alh'ajnalhi laka lhinin,
mu an lhinin jantu layi katit'alalhajalh an Jesús. ²⁵ Pero an rey
David lhichiwinilhi an Jesús, akxni nawlh:

Kit'in lhilhiji xakla'ts'in an Jamach'alhkat la ki'ukxllakapu'.

Yucha yalhi tan oxi kimpa'xti para li jantu tu'u akima'talh.

²⁶ Xliyu an kijalhunut achan chi an kisma'at sawalhcha
achani milhpay.

Chi chux an kilakatunaj lhi'acha kajastaknana',

²⁷ mu jant'u ak'int'imak'awi li akta'aknu'alhilh

chi li kalakp'uch'ilh an kilakatunaj yu Stalan'a, kit'in yu
ikt'atapatsayan.

²⁸ K'imasunini an xatij jatsukunti,

lhuw achati ak'ixt'a'niya'a akxni k'at'ana'a.

²⁹ 'Kint'ala'awnin, akila'asmatniwi yu aklajunaw laka lakxlak'anti
chiwinti, an kimpayk'an David niylh chi maknukalh, chi anika tan
t'awnawi aknuy. ³⁰ Chi an David ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, chi
ixk'atsayi li an Dios ixjurarlanita li reji ka'ilhtuya xapumatam yu
yucha kapu'a'p'unmina'. ³¹ Pus an David akxni jantuka' ixtapasayi
li kala'awcho'oya an Cristo, yucha ixk'atsaycha li kala'awcho'oya',
yucha lhichiwinih akxni a najun li jantu katita'aknu'alhilh chi li
jantu katilakp'uch'ilh. ³² Chaway chun, an Dios mala'awnicho'olhcha
an Jesús, chi kitnan kinchuxk'ani ikla'ts'iw li chuncha tapasalh.

³³ Akxni an Dios la'ayalhcha an Jesús chi ulachalhcha tan oxi ixpa'xti
chi xta'nilhcha an Stalan'a ixTakuwin, yucha wanajcha chuni
kintaxta'nin tacha xakintajuntan li akintaxta'niyan. Pus chaway
yuch'ach'a t'ach'a ani la'ts'inat'it ch'i asmat'at'it. ³⁴ An David jantu
tu'u kilalh lakt'iyen, pero yucha najun:

An Jamach'alhkat Dios juniy an kiJamach'alhkat:

“K'at'a'ulhcha tan oxi kimpa'xti',

³⁵ sta akxni ajkamama'oyacha an yu wa taxkayan la
mijach'aja', para li k'ajap'ut'aycha.”

³⁶ 'Kint'a'israelitajnin chux uxitnan oxi k'ak'ats'at'it li ani Jesús an
yu makxt'ukmuk'at'it laka cruz, an Dios ilhtulhcha Jamach'alhkat
chi Cristo.

³⁷ Akxni chunchacha ta'asmatlhi an yu ancha ixta'ayxto'nun,
sawalhcha tala'ta'oxila'alhilh, pus talhisakmilhcha an Pedro chi an
ali'in ixjamala'achata an Jesús wachucha jalhisakmikalh, jajunkan:
—T'ala'awnin, ¿tisuncha lay ak'ilhtuwi?

³⁸ An Pedro ja'alhtaylh:

—K'amak'a'unt'itcha mintala'alhink'an ch'i k'alaj'a'p'axt'itcha
la ixta'a'ut an Jesucristo, para li an Dios katamala'mixinini

mintala'alhink'an, walh laniy chuncha kataxta'niyani an Stalan'a ixTakuwin. ³⁹ Mu para uxitnani tacha an najun an Dios li ka'ilhtuya', chi para mijas'at'anink'an chi para ixchuxk'an masi yu ma'at tawilananchalh chi wa tichi kawalhcha yu an Dios kajat'asaniya'.

⁴⁰ An Pedro chunchacha ixjajuniy, chi lhuw ali chiwinti japuxa'alalh yu ixjapumap'a'siy, jajuniy:

—¡K'amak'a'unt'itcha tacha ani chaway wa tani t'awkancha, walh lani k'at'a'alht'axt'uya'it'it!

⁴¹ Pus yu ta'asmatnilhi an ixchiwinti, talaj'a'paxlixa. Anchunu wilhchan ka tacha la'at'utu milh lapanakni yu tat'atala'xto'lhicha an yu ixtakiklaka'iycha Dios. ⁴² Chi ixta'ilhtuycha sawalhi tacha an ixtamasuy an yu ixjamala'achata an Jesús, wa ixtalhawaxa'a'iycha yu ixtalakhit'ajun, ixtata'ayxt'o'acha akxni ixtalakwajin chi akxni ixtatapayniy.

Ixjatsukuntik'an yu p'ulhnajcha takiklaka'ilh Dios

⁴³ Ixchuxk'an an lapanakni ixtalaktalhanancha, wa xliyu li an yu ixjamala'achata an Jesús wanajcha lhuw tanlhuni ixtalakmasuy chi tanlhuncha yu wa tichicha lapanak jantu lay ilhtuy. ⁴⁴ Ixchuxk'an an yu ixtajakiklaka'inincha watami ixtak'atsay chi an ixlaktanlhunk'an wa sicha ixtalamach'inipaxay. ⁴⁵ Ixtast'aycha ixlakaat'unk'an chi tanlhuncha yu ixtalakhit'ajun chi atamj atamjcha tani chunchacha yu ixma'lhtask'iniy an tumin chunchacha ixtalamala'pitsiy. ⁴⁶ Lhilhiji ixtata'ayxt'o'a an laka tajtan, chi an la ixla'cha'aninchak'an anchacha lhi'acha ixtalakwajin chi ixtalamapayniy sawalh. ⁴⁷ Ayi ixtala'ts'in an Dios chi yu'uncha wachu oxi ixjala'ts'inkan, chux lapanaki oxi ixjalhiwilay, chi lhilhiji an Dios ali ali ixjat'amala'xt'o'a yu ixtajakiklaka'inincha, yu wachucha ixjama'alhtaxtuy.

An Pedro k'uch'ulh pumatam yu wa la'ch'anlh'awilh ixjunita

3 La'atam wilhchan an Pedro chi an Juan ta'alh an laka tajtan, ta'alh tapayninin yu puta'oxay, las tres. ² Walh an tan ixputanukanachalh an laka tajtan ixwilh pumatam lapanak yu wa la'ch'anlh'awilh, wachunchacha tsukulh, lhilhiji ixtalhi'an chi ixta'ulaycha waniy laka maticha tan junkan k'usi, para li kajask'inilhcha la'a'tayjuni an yu ixtatanuy an laka tajtan. ³ An

la'ch'anlh'awilh lapanak akxni jala'ts'ilhi an Pedro chi an Juan, li ixtatanut'awnachalhcha an laka tajtan jask'inilh li kataxta'nilh tumin tacha la'a'tayjun. ⁴Pus an Pedro chi an Juan wa sa'cha ixtala'pula'ts'in, chi an Pedro juniy:

—Akilala'ts'iw.

⁵Pus an lapanak sa'cha ixjala'ts'in, yucha ixnajun li sna tu'ucha kataxta'niya'. ⁶Pero an Pedro juniy:

—Jantu tu'u iklhit'ajun plata chi oro, pero yu ani iklhit'ajun akxta'niyan, la ixta'a'ut an Jesucristo yu jamacha'a Nazaret, k'at'aycha chi k'ajalht'ancha.

⁷Akxni chunchacha junilh an Pedro an yu wa la'ch'anlh'awilh lapanak, ma'ch'apayawlhcha, yucha an yu oxi ixmaka ch'apanichalh. Walh watukan la'tach'an'oxilh, an la ixlakpixtu ixch'aja lakts'awalanilhcha. ⁸Ani lapanak yu wa la'ch'anlh'awilh ixjunita, wanajcha jalht'ujnulhi akxni t'ujcha tayalh chi tsukulhcha jalhtanan. Ixli'astan jat'atanulhcha an laka tajtan, la ixch'ajacha putanuchalh, ixjalht'ujnuncha chi oxicha ixlichiwiniy an Dios. ⁹Ixchuxk'an an yu tala'ts'ilh li ixjalhtanancha chi li oxicha ixlichiwiniy an Dios, ¹⁰sawalhcha ixtalaktalhanan chi sawalhcha ixtalhi'a'niya tacha an putapasalh an lapanak, mu ixtamispay chi ixtak'atsayi li yucha an yu ixtawlay an laka maticha tan junkan k'usi, an laka tajtan. Ixtak'atsayi li yucha an yu isk'in tu'u la'a'tayjun.

An Pedro jamap'a'siy an lapanakni

¹¹An yu wa la'ch'anlh'awilh lapanak ixjunita jantucha k'is ixjamakajuni an Pedro chi an Juan. Chux an lapanakni mu sawalhcha ixtalhi'a'niy, talakats'alaj'alhi an la ixpa'xti an tajtan tan a'apacha'a'ikanta, tan tajuniy ma ix'anu Salomón, mu ancha ixtat'ajun. ¹²An Pedro akxni chunchacha jala'ts'in, jajuniy:

—Jamacha'an Israel, ¿tasu li sawalhch'a lhi'a'niyat'iti? ¿Tasu li wa kitnancha kilala'ts'inaw li tachanu kitnancha ijk'uch'u ani lapanaki, chi li tachanu kitnancha akmalhtanaw la ki'alhp'asnintik'an u la kijamapaymintik'ani? ¹³An IxDiosk'an Abraham, chi Isaac chi Jacob, an IxDiosk'an yu ta ixjalhila'ts'inaw, yucha masut'ajun ixta'ayat an is'Ts'alh, yu junkan Jesús, an yu uxitnan ma'axt'a't'it laka lakjamach'alhkat chi uxitnan la'amaj'ant'iti akxni an Pilato

ixnajuncha li kamakawna'. ¹⁴ Akxni uxitnan k'a'isk'int'iti li kaxmakawkalhi an yu Stalan'a chi yu jantu tu'u ixtala'alhin ixlit'ajun, apalij sk'int'iti li kamakawkalh pumatam jama'nini'. ¹⁵ Ch'unch'ach'a ma'nit uxitnan an yu kintalhi'anan laka jatsukunti. Pero an Dios mala'awnicho'olh, chi kitnan ikla'ts'iw. ¹⁶ Tacha ani ta'oximaj'ayacho'olhi ani lapanak yu la'ts'inat ch'i misp'ayat, wa xliyu ijkiklaka'iyawi li an Jesús yucha layi k'uch'uy. Tacha ani oxitak'uch'ulh ani lapanak yu la'ts'in'oyat'it, ancha puminachalh li kiklaka'ikan an Jesús.

¹⁷ Pero chaway kit'in ijk'atsaycha kint'ala'awnin, akxni an milakjamach'alhkatk'an chi uxitnan ma'nit'it an Jesús, wa xliyu jant'u ixk'ats'ayat t'uch'ini ix'ilht'uyatcha. ¹⁸ Pero an Dios chunchacha yu pumuktaxtulh yu ixnajunta li ka'ilhtuya'. Yu ixjamanawnita an lapanakni yu ma'anchacha, akxni ixtanajun li an ixCristo Dios, kaniya'. ¹⁹ Xliyu chaway uxitnan k'amak'a'unt'itcha mintala'alhink'an chi k'ach'a'o'atcha an Dios, para li katamala'mixinini mintala'alhink'an. ²⁰ Chi chuncha, kachina panch'e'ex akxni k'ajast'aknana'it'it, yucha an Diosi katamast'ak'ayan, mu katamakminiyani an ixCristo yu para uxitnancha o'sliyan ixlimala'asijnikanta, yucha an Jesús. ²¹ Masi yu chaway tukan an lakt'iyanka katawlanta, sta akxni an Dios kalats'awala'oyacha an tanlhun, tacha an ixjamanawnitacha an la'stalan'an lapanakni yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, yu ma'anchacha ixtat'ajun. ²² An Moisés jalhixa'alalhi an yu ta ixjalhila'ts'inaw ma'anchacha, jajuniy: "An Dios miJamach'alhkatk'an ka'ilhtuya li aniya kala'awlh pumatam yu kalhichiwinina ixchiwinti Dios, tacha kit'in. K'ak'iklak'a'i'o'ot'iti wa tuchicha katajunan, ²³ mu wa tichicha yu jantu katikiklaka'ilhi anchunu lapanak, an yu kamina lhichiwiniy ixchiwinti Dios, kamala'mixikana an tan tat'ajun ixlapanakni Dios", chuncha nawlh a Moisés.

²⁴ Chi ixchuxk'an an tacha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, sta akxni ixt'ajun an Samuel chi yu tataylhi'alhcha ixtalhichiwiniy wachu, talhichiwinilhi tacha katapasaya ani panch'e'ex. ²⁵ Uxitnanch'a yu k'ala'a'iya'it an tacha nawlh an Dios li ka'ilhtuya'. Yu jamanawnilh an ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. Chi uxitnanch'a yu k'ala'a'iya'it an tacha ixjat'atamakajunta an Dios an yu t'a

ixjalhila'ts'inat'it, akxni an Dios junilh an Abraham: “Yu'uncha amijas'at'an yu katapu'a'p'un'anani katapulhitsukeya oxi jatsukunti ta kilhmakchux lapanak ani lakamunulhpa.”²⁶ Akxni an Dios mala'awnicho'olhcha an isTs'alh, uxitnani p'ulhnaj tamala'achanin, para li kataxta'nin oxi jatsukunti. Ta'ilhtuni li atamj atamj k'amak'a'unt'itcha mintala'alhink'an.

An Pedro chi Juan jach'apayawkalh

4 An Pedro chi an Juan chunchaka ixtalhixa'alat'ajun an lapanakni, walh tacha'alhcha an sacerdotejnin ali an xa'ay an yu ixtajalhistaknan an laka tajtan chi an saduceojnin.² Sawalhcha ixtala'talh'aman, mu an Pedro chi an Juan ixtamasuycha an ixchiwinti Dios chi ixtanajuncha li katala'awcho'oya an yu talaknitacha. Tacha an la'awcho'olh an Jesús, chunchacha kapuk'atsakalh li chuncha kala'awcho'okana'.³ Jamalakhchawkalhcha laka pulach'ini an Pedro chi an Juan, chi mu ta'oxaycha, tama'atunkuntanulhcha.⁴ Pero ixluwk'an an yu ixta'asmattacha an tacha ixtanajunta an Pedro chi an Juan, takiklaka'ilh. Katacha la'akisi milh lapanakni yu ixtajakiklaka'inincha.

⁵ Chi chunchunicha tapasalh akxni tunkunchalh, tata'ayxto'lhicha an la'acha'an Jerusalén an xalaj'ajin judiojnin, chi an laktatanincha chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin.⁶ Chi ancha wachu ixt'ajun an xa'ay tukan sacerdote yu ixjunksan Anás, chi an Caifás, chi Juan, chi Alejandro chi ixchuxk'ancha an yu ta ixtala'lhila'ts'in an yu tukancha xalaj'ajin sacerdotejnin.⁷ Talhinawlhcha li kajalhi'anikalhi an Pedro chi an Juan. Pus ixtan'ajnichak'ani jayawkalh chi jalhisakmikalhcha, jajunksan:

—¿Tisiyuchacha tamakawniyan u la ixta'a'ut tisiyuchacha li ch'unch'ach'a ilht'uyat ani laktanlhuni?

⁸ An Pedro mu sawalhcha ixlit'ajuni an Stalan'a Takuwin, ja'alhtaylh jajuniy:

—Uxitnani jamach'alhkatni chi uxitnani laktatanin.⁹ Chaway kilalhisakmiyawcha ixlakata li ijk'uch'uw pumatam lapanak, yu wa ixta'an'ay chi li tasicha lhitak'uch'ulh.¹⁰ K'ak'ats'a'o'ot'itcha, chi chux an xalapanakni Israel, la ixta'a'ut an Jesucristo jamacha'a Nazareti tak'uch'ulh. Yu makxt'ukmuk'at'it uxitnan laka cruz chi

yu mala'awnicho'olh an Dios, yucha yu puta'oxilh ani lapanak chi aniya yalh. ¹¹ Uxitnan yu tachanu ixyawnan cha'a la'amaj'ant'iti an Jesús yu tachanu la'atam chiwx, pero chaway yucha yu tukan apali j lhitapalay, yucha yu tukan ixtamp'in. ¹² Chi jantu xamati apumatami lay katijama'alhtaxtunulh, mu ta ixlijalhi'ay ani lakamunulhpa, an Dios jantu xamati apumatam lapanaki kintaxta'niyan yu lay akintama'alhtaxtun.

¹³ Wa chuncha akxni chunchacha tala'ts'ilh an jamach'alhkatni li an Pedro chi an Juan jantucha k'is ixtatalhanani ixtachiwiniy chi ixtak'atsaycha an jamach'alhkatni li an Pedro chi an Juan jantu ixtajatalaninin, pus sawalhcha ixtalhi'a'niy. Chi tak'atsaalhi li ixt'alhtanan an Jesús sawalhi yu'uncha. ¹⁴ Atumpaj an lapanak an yu ixtak'uch'uta, wachu ani ixjat'ayalh, pus jantucha layi ixtanajun an lapanakni li jantu sawalh. ¹⁵ Ixli'astan an Pedro chi an Juan jatamakxtukalhcha, wa siya yu'uncha an jamach'alhkatnicha ixtalakchiwiniy. ¹⁶ Ixtalajuniy:

—¿Tasu kaja'ilhtuyawcha ani lapanakni? Mu chaway chux an yu tawilanalh Jerusalén tak'atsaycha li yu'uncha ta'ilhtulh ani lhi'a'nin jak'uch'unti, yu jantu wa xamaticha lapanak lay ilhtuy, chi jantu lay katinajuw li jantu sawalh. ¹⁷ Para li jantucha ali kalajk'atsakalhi tacha ani tapasalh, kajala'me'e'swaw, para li sta chaway ati'anta jantucha ali katalhichiwinilhi an Jesús.

¹⁸ Pus wa chuncha jat'asanipalakalhi an Pedro chi an Juan, chi jajunikalhcha li jantucha k'is katamasulh chi li jantucha k'is katalhichiwinilhi an ixchiwinti Jesús. ¹⁹ Pero an Pedro chi an Juan taja'alhtayanalh tanajun:

—Pus uxitnancha akilajuniw, ¿an Dios chuncha oxi lhiwilay li uxitnancha aklakiklaka'iw chi yucha jantu? ²⁰ Kitnan jantu layi jantucha aktinajuwu yu ikla'ts'intawcha chi yu ik'asmattawcha.

²¹ Pus wa chuncha an jamach'alhkatni, a'tamcha tame'e'swapalhi an Pedro chi an Juan laka chiwinti, ixli'astan jamakawkalhcha, mu jantu tu'u yu lay kajalhimama'alh'ajnikalh. Chi ixchuxk'an an lapanakni oxi ixtalhipast'ak'a an Dios wa xliyu tacha an ixtala'ts'intacha. ²² An lapanak an yu ixputak'uch'uta la ix'alhp'asninti an Dios palaycha la'at'up'uxam k'ata ixpakxanta.

An yu takiklaka'iy Dios tatapayniniy an Dios

²³ Akxni jamakawcho'okalhcha an Pedro chi an Juan, tala'alhcha an ali'in ixt'alhtanank'an chi tat'alajun'olhcha tacha an tanawlh an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an laktatanin. ²⁴ Chi akxni ja'alha'asmat'okalhcha an Pedro chi an Juan, wa ayxtamcha tatapayninilh an Dios, tajuniy:

—Dios, uxint'i Jamach'alhkatk'at'i, uxint'i ilht'u an lakt'iyen chi an lakaat'un, chi an alamalh chi wa tuchicha yu ancha lak'alin. ²⁵ La ixkilhni an David yu ixt'atapatsayan mach'iwinit'i, an laka Stalan'a minTakuwini nawlh:

¿Tasu li tala'talh'amancha an lapanakni?

¿Chi tanlhuncha tatamakajun li kata'ilhtuya yu jantu lhitapalayi?

²⁶ An rejnin chi an jamach'alhkatni ani lakaat'un, tala'talh'amancha chi wa tamcha tak'atsay, tat'alaxtukuycha an Dios chi an ixCristo.

²⁷ Sawalhi li an Herodes chi an Poncio Pilato aniya tatala'xto'lhi, ani la'acha'an, ali an yu jantu israelitajnin chi an yu israelitajnin. Tat'alaxtukulhi an Jesús, mima'tsuku', yu uxint'i sakxt'u li Cristo kawalh. ²⁸ Chunchacha yu'uncha tamuktaxtu'olh tacha an yu uxint'i ch'unch'ach'a ixli'ilht'ut'a li katapasalh. ²⁹ Chawayi Jamach'alhkat Dios, k'alhak'ap'up'i tacha an kintala'me'e'swayan ch'i k'ajamak'awnini amima'tsukunin li jantu katalaktalhanalhi katalhichiwinilh aminchiwinti. ³⁰ K'amasut'i ami'ahp'asninti, k'ajak'uch'ut'i an ta'an'anin chi k'amasut'i tanlhun yu wa lapanakcha jantu lay ilhtuy, la ixta'a'ut amima'tsuku', an Stalan'a Jesús, minTs'alh.

³¹ Akxni tatapayni'olhcha, an tan ixta'ayxto'nun, laklalh. Chi ixchuxchak'ani ahp'as jala'cha'alh an Stalan'a Takuwin. Chi jantucha ixtatalhanani ixtalhichiwiniy an ixchiwinti Dios.

Chux an tanlhun wa ixlhawa'anunchak'an

³² Ixchuxk'an an yu ixtajakiklaka'inincha wanajcha ixluwk'ani ixtajunita chi wa tamcha ixtajatapastaknan chi wa la'atamcha tak'atsaani ixtalhit'ajun. Jantu xamati ixnajun li wa ix'akstucha

ixnawin ixtanlhun, ancha wa siya ix'anunchak'an. ³³ An yu ixjamala'achata an Jesús palaycha alhp'as ixtalhichiwinii li la'awcho'olhi an Jamach'alhkat Jesús, chi an Dios ixchuxk'ani sawalhcha jalakmapaynilh. ³⁴ Jantucha xamati yu yu'uncha tu'u ixma'lhtask'iniy, mu an yu ixtalakhit'ajun ixlakaat'unk'an chi ixcha'ak'an, ixtast'aycha chi an tumin ³⁵ ixtaxta'niycha an yu ixjamala'achata an Jesús. Para li katamala'pitsilhcha, tanichunchacha ixtama'lhtask'iniy atamj atamj. ³⁶ Pumatom levita yu ixjuncan José, jamacha'a Chipre, yu talhimapa'a'upalh an yu ixjamala'achata Jesús ma Bernabé, nawputun ists'alh yu jama'oxamixinin, ³⁷ yucha ixlit'ajun la'atam ixlakaat'un, walh st'alh chi an tumin jaxta'nilhcha an yu ixjamala'achata an Jesús. Para li yu'unchacha katala'tsilh tani katalhimala'pitsilhcha.

An Ananías nilh chi an Safira

5 Pero ixt'awpalay pumatam lapanak ixjuncan Ananías yucha wachu st'alh ixlakaat'un ali an ixt'iwi ixjuncan Safira. ² Ani lapanak, wa tamcha t'ak'atsaalh an ixt'iwi', taxa'a'ilhcha tachuni an tumin chi an ali tama'axta'nilhcha an yu ixjamala'achata an Jesús. ³ An Pedro juniy:

—Ananías, ¿tasu li mak'awnincha an Satanás li yuchacha kajunin t'uch'ini k'a'ilht'ucha, ch'i maslak'at'ijwat'icha an Stalan'a Takuwini? Uxint'i xa'a'it'i an ali tumin an yu map'alhnik'a ixlakata an lakaat'un. ⁴ ¿Chu jantu milakaat'uni ixjunita? Ch'i li st'at'icha, ¿an tumin jantu mi'anuncha ixjunita? ¿T'asu li ch'unch'ach'a p'ast'akt'i k'a'ilht'u? Jantu yu an lapanakni ja'o'xch'o'oy, yucha an Diosi o'xch'o'oy.

⁵ Akxni chunchacha asmatlhi an Ananías, alo'cha ta'a'talh chi nilhcha. Chi ixchuxk'an an yu tak'atsaalh, sawalhcha talaktalhanalh. ⁶ Wa chuncha tichi yu'uncha ts'alan, tala'apamililhcha an janini chi ta'alhcha maknunin.

⁷ Pants'ik'ischa walh katacha la'at'utucha hora la'pusli tanuchalhcha an ixt'iwi an Ananías, jantu ixk'atsayi tuchini tapasalhcha. ⁸ An Pedro lhisakmilh juniy:

—¿Ch'unch'a lhist'at'it an lakaat'un t'ach'a an nawnat'it? Ak'i'un. An t'aku ja'alhtayanalh najun:
—Chun, wa chuncha ikhlhist'aw.

⁹ An Pedro juniy:

—¿Tasu li wa t'amch'a k'ats'ayat para li k'alhila'ts'int'anutchá an ixTakuwin Diosi? Anucha tamincho'ota an yu takimaknulh amint'apapa', chaway uxint'icha katalhi'anan wachu'.

¹⁰ Wanaj wa akxni an Safira alo'cha ta'a'talhi la ixjach'aja an Pedro. Pus akxni tatanuchalhcha an ts'alan, tala'ts'in nitacha. Pus ta'alhcha maknunini la ixpa'xti an tan takimaknulh an ixt'apapa'.

¹¹ Chi ixchuxk'an an yu ixtajakiklaka'inincha, chi ixchuxk'an an lapanakni an yu tak'atsaalh tacha an tapasalh, sawalhcha ixtalaktalhanan.

Lak'ilhtukan tanlhun yu la'li'a'nin

¹² Lhuw tanlhun yu jantu watichicha lapanak lay ilhtuyi ixjapu'ilhtukan an yu ixjamala'achata an Jesús chi lhuw tanlhuni ixjamasunikan an lapanakni. Chi wa lakatami ixtata'ayxt'o'a an tan ix'a'apacha'a'ikanta tajtan, tan ixjunksan ja'a'apacha'a'inti yu ix'anú Salomón. ¹³ An akilhmaktamin lapanakni, jantu k'is xamati ixjat'atala'xto'putun an yu ixtajakiklaka'inincha, pero sawalh oxí ixjalhiwilakan. ¹⁴ Chi ali tatalhawalhi yu tajakiklaka'inilhcha, takiklaka'ilhi an lapanakni chi an t'akunin. ¹⁵ Chi an ta'an'anin ixjamamakancha an laka lajcalles la ixputamatk'an, para li akxni kala'pusacha an Pedro masi wa ixma'stele'cha kala'cha'alh xapumatam. ¹⁶ Tanlayjcha la'acha'anaxni yu wanicha ixlakhitamakajun an la'acha'an Jerusaleni ixtalakminachalh an lapanakni, ixtalakhicha'ancha an ta'an'anin chi yu wa ixtala'apaxto'tacha tanlhun lakmakxkay'un chi ixchuxchak'ani ixjak'uch'ukan.

An Pedro chi an Juan ixjach'a'o'akan mu ixjaxkaykan

¹⁷ An yu xa'ay tukan sacerdote chi ixchuxk'an an yu ixtach'a'o'ay, an yu ixjajunksan saduceojnin, tala'talh'amalhcha, t'ilhcha ixtala'ts'in, ¹⁸ pus jach'apayawkalhcha an yu ixjamala'achata an Jesús chi jamalakhchawkalhcha lakatam laka pulach'in tan wa para tichicha. ¹⁹ Pero pumatam ix'angelh an Dios malhti'alhi an xamalhticha an pulach'in akxni puts'ista ixjunita chi jamaxtulh, jajuniy:

²⁰—K'ap'inchi'it an laka tajtan, ancha k'aja'una'it an lapanakni chux ani chiwinti yu xt'a'a jatsukunti.

²¹ Akxni chunchacha ta'asmatlhi, tunkunchalh wats'isin, tatanuchalhcha an laka tajtan chi tsukulhcha tamasyu.

Wa chuncha, an xa'ay tukan sacerdote chi an yu ixtach'a'o'ay, tat'asanilhi ixchuxk'an an xalaktatanin israelitajnin, chi talhinawlhcha li kaja'ankalhcha maxtuka an laka pulach'in. ²² Pero akxni tacha'alhcha an laka pulach'in an yu ixtajalhistaknan, jantucha tu'u ixtatanumanalh. Pus ta'ancho'olh chi takijamak'atsaaninilhcha. ²³ Tanajun an yu ixtajalhistaknan:

—An pulach'in oxi ixlakhchajuy akxni ikcha'aw, chi an soldadojnin an ixlakapu an malhticha tajalhistaknanta. Pero akxni ikmati'awcha, jantu xamati ikla'cha'aw pulakni.

²⁴ Akxni chunchacha asmatlhi an xa'ay an yu ixtajalhistaknan laka tajtan chi an xalaj'ajin sacerdotejnin ixtanajun:

—¿Tisu katapasayacha li tacha anicha talayi?

²⁵ Wa chuncha pumatam jala'cha'alh chi jajuniy:

—An yu ixjamalakhch'awt'at'it laka pulach'in, an laka tajtani tamasunit'ajun an lapanakni.

²⁶ Pus an xa'ay an yu ixtajalhistaknan laka tajtan jat'a'alhi an yu ixtat'ajalhistaknan, ta'alhcha puxkawnin, pero jantu talhitama'chapulh, mu wachu ixtatalhanani li an lapanakni katatalh'amalh chi kajalakt'alhmakalh. ²⁷ Akxni jalhicha'ankalhcha an yu ixjamala'achata an Jesús, jalhi'ankalhcha la ix'ukxlakapuk'an an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an yu xa'ay sacerdote jajuniy:

²⁸—Kitnan klajuniwcha li jant'uch'a k'is k'amasut'iti ixchiwinti an Jesús, walh chi uxitnan wanajcha ta ixlijalhi'ay an la'acha'an Jerusaleni lakmasut'at chi kitnancha kilalhimuk'aputunaw li ma'nikalh an Jesús.

²⁹ An Pedro chi an ali'in an yu ixjamala'achata an Jesús, taja'alhtayanalh:

—Kitnan kilhi'ilhtutk'ani li ajkiklaka'iwi an Dios, yucha p'ulhnaj ajkiklaka'iyaw, jantu yu an lapanakni. ³⁰ An ixDiosk'an an yu ta xajkahlila'tsinaw mala'awnicho'olhi an Jesús, yuch'a an yu ma'nit'it uxitnan akxni muk'at laka cruz. ³¹ An Dios ma'ostayanicho'olh chi tan oxicha ixpa'xti ulachalh, chi chaway

yuchacha ilhtuta li akintatap'ulhnin chi akintama'alhtaxtun, para li an kint'a'israelitajnink'an katakiklaka'ilhi an Dios chi chuncha kajamala'mixinikana ixtala'alhink'an. ³² Tacha ani laktapasay kitnan ijk'atsayaw chi wachu k'atsayi an Stalan'a Takuwin, yu an Dios jaxta'niy yu takiklaka'iy.

³³ Akxni chunchacha ta'asmatlhi, sawalhcha talhitalh'amalh chi ixjama'niputunkancha an yu ixjamala'achata an Jesús. ³⁴ Pero xapumatam an jamach'alhkatni yu ixjunksan Gamaliel yucha an yu ixjajunksan li fariseojnin, tayalh chi lhinawlh li kajamaxtukalhka tam pants'ik'is ma'spa an yu ixjamala'achata an Jesús. Ani lapanak sawalh ixtakiklaka'iya an lapanakni, mu xamaestro wachu lhamap'a'sini ixjunita. ³⁵ Jajuniy an ali'in ixt'ajamach'alhkatni:

—Kint'a'israelitajnin, k'ajalajk'ats'anant'iti t'ani ja'ilht'up'ut'unat'itcha ani lapanakni. ³⁶ K'ap'ast'akt'iti li tawananchacha ixjuntachalh ixt'ajun yu Teudas ixjunksan, yu ixnajun li ixlitapalay lapanak, chi katacha la'at'at'i ciento lapanakni yu wa tamcha ixtat'ak'atsay. Pero an Teudas ma'nikalh, chi an yu ixtach'a'o'ay tatalaktilh'olh, pus wa chuncha yu kiputamaktalh.

³⁷ Ampalh wilhchan akxni an isakkan censo, ixt'awpalay pumatam lapanak yu an ixjunksan Judas, jamacha'a Galilea chi wachu tach'a'o'alhi ali'in. Pero ixli'astan wachu ma'nikalh, chi ixchuxk'an an yu ixtach'a'o'ay tatalaktilh'olh. ³⁸ Pus yu chaway kit'in klat'alajunaw li k'ajamak'a'unt'iti ani lapanakni, jant'u t'ani k'aja'ilht'ut'it. Mu li ani yu tala't'ajun wa ix'anuchak'an an lapanakni, wa kala'pusa'. ³⁹ Pero li Diosi jalhijuniy, jant'u lay k'at'ijalhajat'it. K'ajalajk'ats'anant'it, jantu junita Dioscha t'alasat'awnat'it.

Pus wa chuncha an ixt'ajamach'alhkatni takiklaka'ilh. ⁴⁰ Chi ixli'astan jat'asanicho'okalhcha an yu ixjamala'achata an Jesús, chi stakcha ja'ayna'kalh chi jajunikalhcha li jantucha ali katalhichiwinilhi ixchiwinti an Jesús, chi wa chuncha jamakawkalhcha. ⁴¹ An yu ixjamala'achata an Jesús sawalhcha ixtalaj'achani akxni tataxtulhcha an tan ixtawilanalh an jamach'alhkatni. Wa xliyu an Dios ja'ilhtulhi li katat'acha'alhi li kajalhimama'alh'ajnikalh ixlakata an ixta'a'ut Jesús. ⁴² Chux wilhchani ixtamasuy chi ixtalhichiwiniy an Jesús yu Cristo. Ixtalhichiwiniya an laka tajtan chi lakatamincha laka lakcha'a'.

Jasakxtukalh ixpumatujunk'an yu kata'a'tayjulh ixlapanakni Dios

6 Anchunu panch'e'ex, mu an yu ixtajakiklaka'inincha palay palay ixtatalhaway, an yu lhigriego ixtachiwiniy tsukulhcha tat'alalhichiwinia an yu lhihebreo ixtachiwiniy. Ixtanajun an yu lhigriego ixtachiwiniy li ma an yu jantucha tu'u ixt'apapak'an t'akunin, an yu griegajnin, ma jantucha oxi ixjaxta'nikan an tanlhuncha yu ixjamala'pitsinikan la'a'tayjun. ²Wa chuncha an ixpumakawt'uyk'an yu ixjamala'achata an Jesús, tama'ayxto'olhi ixchuxk'an an yu ixtajakiklaka'inincha chi tajuniy:

—Jantu oxi xajachalh li kitnan jantucha ali aklhichiwiniwi an ixchiwinti Dios wa xliyu li wa akmalapitsiwcha an tanlhun. ³Pus chawayi kint'ala'awnin, iklajunaw mu milhuwk'an k'ajap'uxk'a'ut ixpumatujunk'an lapanakni yu de uxitnan yu jalhiwilayat li oxi katatapatsalh chi yu oxi tajalakpastaknan chi yu lhuw talhit'ajun an Stalan'a Takuwin. Para li yu'unchacha ajkama'axta'niw li kata'ilhtulh ani tapatsat. ⁴Kitnan aktaylhi'anawi aktapayniyaw chi aklhichiwininaw an ixchiwinti Dios.

⁵Pus ixchuxk'ani an lapanakni oxi talhiwilalh. Chi tasakxtulhcha an Esteban yu sawalhcha ixlit'ajun an Stalan'a Takuwin chi sawalh ixjakiklaka'inin, chi tasakxtulhcha an Felipe chi Prócoro, chi Nicanor, chi Timón, chi Parmenas chi Nicolás, pumatam jamacha'a Antioquía, yu wa junlhi judio. ⁶Wa chuncha jalhi'ankalhcha tan ixtat'ajun an ixpumakawt'uyk'an an yu ixjamala'achata an Jesús chi yu'uncha talhitapaynilhcha chi tamo'slanilhcha ixmakak'an an ixpumatujunk'an lapanakni.

⁷An ixchiwinti Dios palaycha ta'a'pitsilh, chi an yu ixtajakiklaka'inincha palaycha ixtatalhaway an Jerusalén. Chi ixluwk'an masi an yu sacerdotejnin ixtajunita takiklaka'ilhcha wachu'.

An Esteban ch'apayawkalh

⁸An Esteban sawalhcha ixlit'ajuni an ix'alhp'asninti Dios chi an ixjamapayninti. Pus tanlhuncha lay ixlak'ilhtuy chi layi ixjalakmasuniy an lapanakni ix'alhp'asninti an Dios. ⁹Ixta'alin lapanakni yu ixtalhitapa'a'uy Jama'alhtaxtukantacha, wa lakatami

ixtata'ayxt'o'a. Wa chuncha yu'uncha, ali ali'in an jamacha'an Cirene chi jamacha'an Alejandría chi yu jamacha'an Cilicia chi yu jamacha'an Asia, tsukulhcha tat'alaxtukuyi an Esteban. ¹⁰ Pero jantu lay ixtalakatast'uk'a, mu yucha, yucha an jatapast'ak'at an yu ixta'niy an Stalan'a Takuwini xpuchiwiniy. ¹¹ Pus ani lapanakni tatamaw'ilh tichi yu'uncha lapanakni para li katanawlhcha li an Esteban ta'alha'asmatta tan wa aya lhichiwiniy an Moisés chi an Dios. ¹² Chunchacha lay tapuma'talh'amalh an lapanakni, chi an laktatanin chi an xamaestrojnin lhamap'a'sin. Pus an Esteban tatayla'alhcha chi tach'apayawlhcha, talhi'alhcha la ix'ukxlakapuk'an an ixjamach'alhkatk'an judiojnin. ¹³ Atumpaj tapuxkawlhcha yu katamaslakatinilh, yu tanawlh:

—Ani lapanak wa lhilhiyja wa aya lhichiwiniy ani stalan'a tajtan chi an lhamap'a'sin. ¹⁴ Ik'alha'asmat'awi li ma an Jesús an jamacha'a Nazaret ma kalakt'ilhiya ani tajtan chi ma kamapaxa'oya an tanlhuncha yu lhismanitawcha ilhtuyaw yu kintamakawnin an Moisés.

¹⁵ An jamach'alhkatni chi ixchuxk'an an yu ancha ixtawilanalh, akxni ta'ukxpula'ts'ilh an Esteban, wa tacha wa ix'ukxpucha angelhi ixjunita.

An Esteban jamap'a'siy an xalaj'ajin judiojnin

7 Chi an yu tukancha xa'ay sacerdote lhisakmilhcha an Esteban, junkan an Esteban li sna sawalhcha tacha an ixtalhichiwiniy.

² Pus yucha ja'alhtayanalh, jajuniy:

—T'ala'awnin, chi xalakpaynin, akila'asmatniw: An yu ay Dios sawalh talakasunilhi an kimpayk'an Abraham, akxni ixt'ajun an xalakaat'un Mesopotamia, akxni jantuka' ix'an tawlhna la'acha'an Harán, ³ chi junilh: “K'at'axt'ucha, chi k'amak'awcha amilakaat'un chi an yu t'a jalhila'ts'in, an tan akmasuniyancha lakaat'uni k'ap'inchi.”

⁴ Pus wa chuncha an Abraham taxtulhcha an xalakaat'un Caldea chi alhcha tawlhna Harán. Ixli'astan nilhcha an ixpay, chi an Dios anicha lakaat'uni lhimilh an Abraham, tan chaway uxitnan aniyeh'a wilat. ⁵ Pero an Dios jantu tu'u xta'nilh an Abraham ani lakaat'un, masi tan wa katach'atalhcha. Pero an Dios junilhi an Abraham li kaxta'niya ani lakaat'un para li akxni kaniyacha. Yu

tacha jalhila'ts'ini ix'anuk'an kajuna', masi akxni an Abraham jantuka' tu'u ixjas'at'an ixjalhit'awnikan. ⁶ Atumpaj, an Dios juniy an Abraham li an yu ta kajalhila'ts'ina katatawla lakatam lakaat'un tan jantu ix'anuk'an. Chi wa kastakcha japutapatsakana', la'at'at'i ciento k'ata wa kastakcha jalhitama'chapukana'. ⁷ Pero an Dios jumpalay wachu: “Pero kit'in ajkamama'alh'ajniya anchunu lapanakni yu wa kajaputapatsayacha amijas'at'an, chi ixli'astan katataxtuyantacha chi anicha akintat'atapatsaya'.” ⁸ An Dios t'atamakawlhi an Abraham li an lapanakni kajalak'akaxwililich'uk'up'uxkana'. Pus xliyu akxni la'tsalhcha la'atsajin wilhchan ixt'ajun an Isaac, ists'alh an Abraham, yucha akaxwililich'uk'up'uxlich. An Isaac, wanajcha chuni ilhtulh yu ists'alhcha, ixjuncan Jacob, chi an Jacob wanajcha chuni ja'ilhtulh ists'alan, yu'uncha yu tawalhcha xapaynin an kilhmakkawt'uy lapanakni yu israelitajnin.

⁹ Ani ists'alan an Jacob, yu xapaynincha ixtajunita, taxkaylhi an xapumatam ixt'ala'ajunk'an yu juncan José, pus tast'amaka'alhcha xalakaat'un Egipto. Pero mu an Dios ixlistakta an José, ¹⁰ pus ma'osuni'olhi chux an ixma'alh'ajnat. Chi xta'nilh oxi jatapast'ak'at, chi an Dios ilhtulhi li an Faraón^a oxi kalhiwilalh an José, mu yucha rey ixjunita an Faraón an xalakaat'un Egipto. Chi an Faraón ilhtulhcha an José li kawalh ay jamach'alhkat an xalakaat'un Egipto chi malhistaknilhcha an la ixcha'a'.

¹¹ Walh anchunu panch'e'ex alilhcha chawan chi ay lhima'alh'ajna, ta ixlijalhi'ay an Egipto chi an xalakaat'un Canaán, jantucha tu'u ixtalhit'ajun yu kata'ulh an yu ta ixjalhila'ts'inaw. ¹² Pero akxni k'atsaalhi an Jacob li an Egipto ix'alini yu ukan, jamala'achalhi an ists'alan, an yu ta ixjalhila'ts'inaw ma'anchacha. Akxnicha yu p'ulhnajcha ma'at tajalhtanalh. ¹³ Akxni ixlipu'a't'uycha takilalh Egipto an ixjat'ala'awnin an José, jajunilhcha li yucha ixt'ala'ajunk'an. Pus an Faraón k'atsaalhi tanchuncha ixmintachalh an José. ¹⁴ Ixli'astan, an José lhinawlhcha li an ixpay, yu juncan Jacob chi ixchuxk'an an yu ta jalhila'ts'in kata'alhcha xalakaat'un Egipto. Ixpumat'utump'uxamkawkisik'an lapanaknicha ixtajunita. ¹⁵ Pus chunchacha yu pu'alhcha tawlhna xalakaat'un Egipto an

^a 7:10 Faraón yu xajamach'alhkat an xalakaat'un Egipto.

Jacob, chi anchacha nichalh, chi an kilakpaynink'an wachu'. ¹⁶ An ixlakatunaj an Jacob chi an ali'in, la'acha'an Siquemcha jalhi'ankalh. Anchacha jamaknukanchalh, lakatam tan ixlamaknukan, tan an Abraham tachun laka tumini ixjalhitamawrita an ists'alan tichiyucha lapanak yu ixjunksan Hamor, an Siquem.

¹⁷ Akxni wanicha ixchint'ajun wilhchan tacha an ixt'atamakajunta an Dios an Abraham li ka'ilhtuya, an kilapanaknik'an ixtatalhawatacha an xalakaat'un Egipto. Wanajcha ixlukw'ani ixtajunita. ¹⁸ Chi akxni, tsukulhcha ch'alhkatnan pumatam rey an Egipto yu jantu ixmispay an José. ¹⁹ Ani rey wa ja'o'xcho'olhi an kilapanaknik'an chi stakcha jalhitama'chapulh. P'asi jajunilh li katamakawlhi ixjas'at'ank'an yu wa ixtat'ajunka chi li kachajcha tanilh. ²⁰ Ani panch'e'ex, akxni tsukulh a Moisés. Sawalhcha k'usi jas'at'a ixjunita, chi an ixpaynin wa la'at'utu malhkuyu talhistaklhi la ixcha'ak'an. ²¹ Akxni takimakawjulhcha laka canasta an lakxkan, an istsi an Faraón makutulh, pus lhi'alh chi yuchacha la'ayalh tachanu ists'alhcha. ²² Chi chunchacha a Moisés tamatalaninilhcha la ixjatapast'ak'atk'an an jamacha'an Egipto, pus sawalhcha alhp'asi walh la ixchiwinti chi laka laktanlhuncha yu ixlak'ilhtuy.

²³ Akxni t'up'uxamcha k'ata lhitsukulh an Moisés, pastaklhi li ka'alh jala'pixiyalhna an ixjat'ala'awnin israelitajnin. ²⁴ Pero akxni la'tsilhi li pumatam yu jamacha'a Egipto, wa stakcha ixlitama'chaput'ajun pumatam yu israelita, an Moisés lhi'a'tayjulh, ma'nilhi an yu jamacha'a Egipto. ²⁵ Wa xliyu an Moisés ixpast'ak'a li an ixjat'ala'awnin israelitajnin katalhimacha'xalhi li yucha kajapuma'alhtaxtuya an Dios, pero yu'uncha jantu talhimacha'xalh. ²⁶ Tunkunchalh, a Moisés jala'cha'alh ixt'uyunk'an ixt'a'israelitajnin ixtala'ayt'ajun chi yucha jalamamakawniputulh, para li wa oxicha katalalhi'alh, jajuniy: “Uxitnan lhit'ala'awnin. ¿T'asu li wa lalhit'ama'ch'ap'up'axayatcha?” ²⁷ Wa chuncha an yu wa ixlitama'chaput'ajun an pumatam, jatisamaj'analh, tisamaj'ankalhi an Moisés chi junksan: “¿Tisi yuchacha ulan milhijuez u li xa'aych'a k'a'unt'i, para li akilalaj'aymawcha? ²⁸ ¿Sna wach'u k'ima'nip'ut'un, t'ach'a ama'nit'i an jamacha'a Egipto kutanchacha?” ²⁹ Akxni chunchacha asmatlhi an Moisés oslich'a, alhcha xalakaat'un Madián.

Anchacha ma'tawlhchalh chi jalhitsukunikanchalhcha ixt'uyunk'an ixjas'at'an.

³⁰ T'up'uxamcha k'ata la'pusli, tanchun lakak'iwin, waniy a'stitawk'a yu junkan Sinaí, talakasunilh pumatam angelh, akxni ixma'tajita la'atam jach'itin, an laka jikmi ancha talakasulh an angelh. ³¹ A Moisés lhi'a'nilhcha tacha an la'tsilh, chi akxni palaycha stalh alh para li palaycha oxi kala'tsilh, alha'asmatlhicha chiwinilh an Dios, tan najun: ³² “Kit'ini ixDiosk'an an yu t'a ixjalhila'ts'in, kit'ini ixDios an Abraham chi an Isaac chi Jacob.” Wa chuncha an Moisés tsukulhcha jaxk'ip'ip'itnin la ixtalhanti, jantucha ixlaka'amputuni an tan ixma'tajita. ³³ Pus an Dios juniy: “K'alakch'ant'axt'u amiwarachi, mu an t'an yat'i stalan'a lakaat'un. ³⁴ Oxi kla'ts'in tacha tama'alh'ajnan an kilapanakni, an yu tat'awnachalh xalakaat'un Egipto, ik'asmat'a tacha tachiwiniy li tama'alh'ajnan, pus chaway ikta'alhtajuta para li ajkalhi'a'tayjulh. Chaway, k'at'at'icha, akmak'anani xalakaat'un Egipto.”

³⁵ Masi yu'uncha wa ixtala'amaj'anta a Moisés akxni an tajunilh: “¿Tisiyuchacha ulan uxint'i milhijuez u li xa'aych'a k'a'unt'i?” An Dios mala'achalhi tachanu xa'ay chi tachanu jama'alhtaxtunu a Moisés, yucha an angelh an yu talakasunilh tan ixma'tajita jach'itini t'amala'achalh. ³⁶ Yucha a Moisesi jakimaxtulh an xalakaat'un Egipto an yu ta ixjalhila'ts'inaw. Pero anchunu xalakaat'un Egipto, a Moisés, ixlip'ulhnaj tanlhun yu la'lhi'a'nin tu'u ilhtulh, yu jantu wa xamaticha lapanak lay ilhtuy. Chi an alamalh tan junkan Slapulh Alamalh^a chi an lakak'iwin akxni t'up'uxam k'ata ancha ixtat'ajun, wachu lhuwi lak'ilhtulh tanlhun. ³⁷ Ani Moisés yucha yu jajunilh an israelitajnin: “An Dios ka'ilhtuya li yu de uxitnan, katsukulh pumatam yu kalhichiwinina an ixchiwinti, tacha kit'in.” ³⁸ Chi akxni an jamacha'an Israel wa lakatami ixtat'aw'ojoy an lakak'iwin, an angelh wanajcha yu an Moisesi yu ixa'alay an a'stitawk'a tan junkan Sinaí. Chi ancha wachu ixtat'ajun an kilakpaynink'an, yucha ani Moisesi yu la'a'ilh an chiwinti yu xt'a'a jatsukunti para li akintajunancha.

^a 7:36 La ixpujank'an an xalakaat'un Israel chi an Egiptojo la'pusta an Slapulh Alamalh.

³⁹’Pero an kilakpaynink’an ixtajunita, jantu takiklaka’iputulh, wa tala’amaj’alh, tak’uxa’ancho’olhi xalakaat’un Egipto. ⁴⁰Tajuniy an Aarón: “Akila’ilhtuniw dios yu akintatap’ulhnin, mu jantu ijk’atsayaw tani lalhcha a Moisés an yu kintamaxtucha’an Egipto.” ⁴¹Pus wa chuncha akxnicha tala’oxilh la’atam yu tacha ixdioschak’an tala’tsilh, jas’at’a toro chi tama’ninilhcha lhuw jatapakxat. Talha’ulananilhcha chi ta’ilhtulhcha la’atam k’atan ixlakata an ixdiosk’an yu jas’at’a toro yu wa yu’unchacha tala’oxilh. ⁴²Chi tacha anicha tatapasalh, an Dios jamakawlhcha, chi jamakawnilhcha li tacha ixdioschak’ani katala’tsilh an st’akunin an yu tawilananchalh lakt’iyan. Tacha an najunta an tan ts’o’muk’akanta la ixlibroj’k’an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, tan najunta:

Israelitajnin, ¿chu sna kit’ini kilama’niniw jatapakxat
chi kilaja’ulananiw akxni ixt’awnat’it t’up’uxam k’ata an
lakak’iwin?

⁴³Li mu jantu, uxitnan yuch’a p’as lhak’ap’up’it an ixcha’a
midiosk’an Molok
chi an ist’aku an midiosk’an Renfán
chi an yu wa uxitnanch’a jalak’ilht’ut yu tacha midioschak’an
jala’tsinat.

Chaway xliyu uxitnan aklamak’anawi palay awint’i la’puskan
la’acha’an Babilonia.

⁴⁴’An kilakpaynink’an ixtajunita ixtalhit’ajuni an lakak’iwin an tabernáculo^a, yu ixpuma’akanta an tan ts’o’muk’akanta an lhamap’a’sin. Chi ani tabernáculo ts’ajwi ixla’oxikanta tacha lhijunilh an Dios a Moisés. An Dios yucha lhijunilh a Moisés li kala’oxilhi an tabernáculo ixt’atam tukan tacha masunilh. ⁴⁵An kilakpaynink’an ixtajunita tajama’tayanalhi ani tabernáculo. Chi an yu tat’a’alhcha an Josué ixtalhi’anta akxni tamaxtulh an ixlakaat’unk’an an akilhmaktamin lapanakni, yu an Dios jamakawnilh an kilakpaynink’an. Ancha ixtalhit’ajun an tabernáculo sta akxni ixt’ajun an David. ⁴⁶Chi an Dios oxi la’tsilh an David chi

^a 7:44 Tabernáculo—yu an Dios lhijunilh an Moisés li kayawlh a’atam cha’a yu wa las yawkan. Ts’awjcha lhijunilh tani yu tukancha ka’ilhtulh, laka la’ch’it chi laka jaxt’a’an. An cha’a layi ixla’mala’xtukan chi ixli’ankancha akxni inta ixta’an an lapanakni.

an David sk'inilhi an ixDios Jacob li kaxta'nilhi tan kala'oxinilh ixcha'a'. ⁴⁷ Pero yucha an Salomoni yu la'oxinilh ixcha'a an Dios.

⁴⁸ Masi an Dios yu wilhchalh lakt'iyan, jantu wa laka cha'acha yu wa lapanaknicha tala'oxiya putawlay. Tacha nawlh an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios:

⁴⁹ An lakt'iyan yucha kimputawlan,
chi an lakaat'un yucha ikputach'atay.
¿Tanyucha cha'a yu akilala'oxiniyaw?, najuni an Dios.
¿Tanischa tan ajkastaknana'a?

⁵⁰ Kit'ini iklak'ilhtu'olh chux an tanlhun.

⁵¹ Chi jajumpalay an Esteban:

—Uxitnan wa minchunchachak'ani jant'u k'is ja'asmatnanat'it, uxitnan lhit'awnat mi'a'ax'olhk'an chi mijalhnutk'an yu jant'u p'ak'iklak'a'inated'it. Wa lhlilhijch'a t'alaxt'uk'uyat an Stalan'a Takuwin. Wa mijalakt'atamchak'ani amilakpaynink'an ixtajunita.

⁵² ¿An yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, tisiyu'unchacha yu jantucha talhitama'chapulh amilakpaynink'an ixtajunita? Amilakpaynink'an yu'uncha tala'ma'nilh an yu ixtalhichiwiniy li kamina yu ts'awj katsukuya lapanak, chi chaway li kilachilhcha, uxitnan o'xch'o'ot'it ch'i ma'nit'it. ⁵³ Uxitnan li yucha an angelhnini p'u'unk'angat'it an lhamap'a'sin, jant'u k'iklak'a'iyat'it.

An Esteban tama'nilh

⁵⁴ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an Esteban, tala'talh'amalhcha, wa xwat'at'acha ixtalaktasat'ajun, ixtaxkajiycha an Esteban. ⁵⁵ Pero an Esteban, mu sawalhcha ixlit'ajuni an Stalan'a Takuwin, yucha tala'st'alh chi la'ts'ilhi tacha an xlimjunita an Dios, chi an Jesús tan oxicha ixpa'xti an Diosi sa'ixyalh. ⁵⁶ Pus an Esteban najun:

—¡Jo!, k'ala'ts'int'it! An lakt'iyan lhti'ay, chi an isTs'alh Lapanak tan oxicha ixpa'xti an Diosi yachalh.

⁵⁷ Pero yu'uncha t'ak'alhcha jalak'akatuch'apakalh, chi p'ascha talakt'asalh, tatayla'alhcha an Esteban. ⁵⁸ Tamaxtulhcha an la'acha'an an Esteban, chi talakat'alhmalhcha. An yu ixta'alhtasuy an Esteban tamalhistaknilhcha an ixla'la'ch'itk'an tichiyucha ts'alh juncan Saulo.

⁵⁹ Akxni ixtalakat'alhmat'ajuncha an Esteban, tapaynilh, najun:

—Jamach'alhkat Jesús, k'ala'a'it'i an kintakuwin.

⁶⁰Chi istso'ottayka, p'asi chiwinilh najun:

—Jamach'alhkat, jant'u k'ajalhak'ap'up'ininini ani tala'alhin.
Akxni chunchacha nawlh, nilhcha.

8 An Saulo ancha ixt'ajun, wa tamcha ixma'k'atsay li tama'nilhcha an Esteban.

An Saulo jach'a'o'ay an yu takiklaka'iy Dios para li kajalhitama'chapulh

Anchunu wilhchan tsukulhcha jach'a'o'akani an yu ixtajakiklaka'inincha an la'acha'an Jerusalén. Ixchuxk'ani tatalaktilh'olh, talak'alhcha an xala'acha'anaxni Judea chi Samaria, pero an yu ixjamala'achata an Jesús yu'uncha jantu. ²Tichi yu'uncha lapanakni yu wachucha ixtajakiklaka'inin tamaknulhcha an Esteban chi stakcha talhi'alhulh. ³Pero an Saulo yucha wa ixjalhitama'chapuyi an yu ixtajakiklaka'inincha chi ixjach'a'o'ayi lakatamincha lakalakcha'a', ixkilaktanuycha, ixjala'xa'axtuycha an lapanakni chi an t'akunin, ixjalhi'ancha lakapulach'in.

Lhichiwinkalhcha an laj'oxi chiwinti an xalakaat'un Samaria

⁴An yu ixtataxtutacha an la'acha'an Jerusalén ixtalhichiwinicha an laj'oxi chiwinti wa tanchuncha ixta'an. ⁵An Felipe, yucha la'acha'an Samariaja alh, chi tsukulhcha jalhixa'alayi an Cristo. ⁶Ixtata'ayxt'o'acha an lapanakni chi ixchuxchak'ani sa' ixta'alha'asmat'a an Felipe, chi ixtala'ts'incha tacha an ixlakmasuy tanlhun yu ixmasuy ix'alhp'asninti Dios. ⁷Lhuw lapanakni yu wa ixtala'apaxto'ta lakmakxkay'un ixjak'uch'uycha. An lakmakxkay'un akxni ixtamakajuncha xamati lapanak, ixtat'asaycha. Chi ixluwk'an yu wa ixtalalakalhtukulunta chi yu wa la'ch'anlh'awilin ixtajunita, ixjak'uch'uycha. ⁸Tacha ani ixtapasay, an la'acha'an, an lapanakni sawalhcha ixtalaj'achan.

⁹Chi ancha ixt'ajun pumatam lapanak yu ixjunksan Simón, ixlip'ulhnaj jachawana ixjunita, chi stakcha ixjalaj'o'xcho'ota an jamacha'an Samaria. Ixjalhimasuniy li sawalhcha ixlitapalay lapanak. ¹⁰Ixchuxk'an lakt'ikt'in chi laj'ajin, sawalhcha ixta'asmatniy, ixtalaknajun:

—Tacha ani masuy yucha an ay ix'alhp'asninti Dios.

¹¹ Sawalhcha ixta'asmatniy, mu tacha an ixlima'ancha ixjachawanan wa stakcha ixjapulaj'o'xcho'ota. ¹² Pero akxni takiklaka'ilhcha an Felipe tacha an ixlichiwiniy laj'oxi chiwinti, ixlakata an ixlich'alhkat Dios chi an Jesucristo, ixtalaj'a'paxacha an lapanakni chi an t'akunin. ¹³ Chi an Simón wachucha kiklaka'ilh, chi akxni a'paxlicha lhilhiyja ixch'a'o'ay an Felipe, sawalhcha ixla'li'a'niya tacha an ixla'ts'in ixlaktapasay tanlhun chi tacha an ixtata'oxicha an ta'an'anin.

¹⁴ Tak'atsaalhcha an yu ixjamala'achata an Jesús an yu ixtat'awnachalh la'acha'an Jerusalén, li an la'acha'an Samaria ta'asmat'acha an ixchiwinti Dios. Tamala'achalhcha an Pedro chi an Juan la'acha'an Samaria. ¹⁵ Chi akxni tacha'alhcha Samaria, talhitapaynilhcha an yu tajakiklaka'inilhcha an yu ancha jamacha'an, para li katala'a'ilhi an Stalan'a Takuwin. ¹⁶ Mu jantuka' xamati ixla'a'iy yu yu'uncha. Wa ixtalaj'a'paxtaka la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesús. ¹⁷ Wa chuncha an Pedro chi an Juan talaklakpach'apalhcha an lapanakni, chi chuncha tala'a'ilhcha an Stalan'a Takuwin.

¹⁸ An Simón akxni la'ts'ilhi li an Stalan'a Takuwin ixjala'chinha an lapanakni akxni ixtajalakpach'apanininha an yu ixjamala'achata Jesús, ixjaxta'niycha tumin. ¹⁹ Chi jajuniy:

—Wachu akilaxta'niwi an ix'alhp'asninti Dios, para li yu wachu aklakpach'apalh wachu kala'a'ilhi an Stalan'a Takuwin.

²⁰ Wa chuncha an Pedro alhtaylh juniy:

—K'at'ats'an'a'o amintumin, mu uxint'i wa laka tumini t'amawp'ut'un an yu xt'a'a Dios. ²¹ Uxint'i jant'u t'ach'ip'ini li k'ala'a'it'i, mu la ix'ukxlakapu an Dios jantu ts'ajwi t'ajun mijalhunut. ²² T'ach'a ani jant'uch'a k'is oxi lay, jant'uch'a ch'uni k'alat'i, k'at'ap'ayninini an Dios, kala'ts'inawcha li sna kamala'mixinini t'ach'a ani p'ast'ak'a. ²³ Mu ikla'ts'inani li wa lhaxk'ayanani li tu'u', ch'i jant'u lay mak'awt'ijlay.

²⁴ An Simón ja'alhtayanalh:

—K'at'ap'ayninit'iti an Dios kilakata para li jantu tu'u katapasalh tacha an kilajunaw.

²⁵ Ixli'astan akxni talhichiwin'olhcha an ixchiwinti Dios an Pedro chi an Juan, ta'ancho'olhcha la'acha'an Jerusalén,

chi talhichiwinilhcha wachu an laj'oxi chiwinti lakalhuw
xala'acha'anaxni an xalakaat'un Samaria.

An Felipe chi pumatam xa'ay lapanak jamacha'a Etiopía

²⁶ Pumatam ix'angelh an Dios xa'alalh an Felipe, junkan an Felipe:
—K'a'ost'aycha chi k'ap'inchi anu lhitalaktsin^a, la xatij la'acha'an
Jerusalén, an tan la'pusta tij tan lakak'iwin, yu wakcha anta
la'acha'an Gaza.

²⁷ Pus an Felipe ostayalh chi alhcha, walh an laka tij paxto'lhicha
pumatam lapanak jamacha'a Etiopía. Ani lapanak xa'ayi ixjunita^b,
ixtesorero an xarreina Etiopía chi kilalh la'acha'an Jerusalén,
kitapayninilh an Dios. ²⁸ Chi ixti'ancho'oycha la ixlakaat'un, sa'cha
ixtajun la ixcarreta, ixpunawli'antacha an yu ists'o'ta an Isaías yu
ixlichiwiniy ixchiwinti Dios. ²⁹ Pus an ixTakuwin Dios juniy an
Felipe:

—Waniya k'ap'inchi an tan la'pust'ajun an carreta.

³⁰ Akxni an Felipe cha'alhcha, asmat'acha li an jamacha'a Etiopía
ixpunawli'anta an yu ists'o'ta an Isaías, pus juniy:

—¿Lhimach'a'xayi an yu p'una'un?

³¹ An lapanak jamacha'a Etiopía ja'alhtayanalh najun:

—¿Tasucha lay aklhimacha'xaya li jantu xamati kijuniy tuchini
nawputuncha?

Pus an Felipe, junkan li katajullhcha an laka carreta chi li
kapiktutawilhcha an lapanak jamacha'a Etiopía.

³² Tan ixpunawt'ajun an ixchiwinti Dios, an tan najunta:

Wa tacha wa la'atamcha jas'at'a borregojo lhi'ankalh tan
kama'nikana',

chi wa tacha wa la'atamcha borrego yu jantu k'is t'asay akxni
la'asitkan,

jantu k'is ta'elh'a'mix'alh.

³³ Stakcha tamamaxanilh,

walh chi jantu xamati lhi'a'tayjulh.

^a 8:26 Español "sur".

^b 8:27 Eunuco □ pumatam lapanak yu jatipuxtunti. Ma'anchacha ali'in lapanakni ixjatipuxtukan para li lay kata'ilhtulh tapatsat yu sawalh lhitapalay laka jamach'alhkat. An latipuxtuka jantu chuni ixta'ilhtuy an judiojnin mu jantu ixjamakawniy an ixlamap'a'sin Dios.

An ixjatsukunti ma'osukalhi ani lakaat'un.

Jantu xamati lay katinawlh tichini yu'unchacha yu
tapu'a'p'un'alh.

³⁴ An jamacha'a Etiopía juniy an Felipe:

—Lamapaynin ak'i'uni tichini yuchacha lhichiwiniy an lapanak an yu ixlchiwiniy ixchiwinti Dios. ¿Wa ix'akstucha lhichiwinkan tacha ani najunta u xamati apumatami lhichiwiniy?

³⁵ Pus an Felipe, tsukulhcha lhixa'alayi an tacha ixpunawt'ajun ixchiwinti Dios an jamacha'a Etiopía. Junilhcha an laj'oxi chiwinti yu lhichiwiniy an Jesús. ³⁶ Chi wakcha ta'alh, walh tacha'alhcha tan ixwilh xkan, an jamacha'a Etiopía najun:

—Ani wilhi xkan, ¿jantucha layi ani ak'a'paxli?

[³⁷ Pus an Felipe juniy:

—Li ixlisawalh chux la mijalhunuti k'iklak'a'iy an Dios, laych'a k'a'a'p'axt'i.

Pus an jamacha'a Etiopía najun:

—Kit'in ijkiklaka'iya li an Jesucristo isTs'alh an Dios.]

³⁸ Wa chuncha lhinawli li kasa' yawkalhi an carreta, chi an ixt'uyunk'an tata'alhtajulhcha, an Felipe ma'paxalhcha. ³⁹ Akxni tatakutlhicha an lakxkan, an ixTakuwin Dios lhi'alhcha an Felipe. Chi an xa'ay lapanak jamacha'a Etiopía jantucha la'ts'incho'olh, pero sawalhcha ix'achani taylhi'alh ixtij. ⁴⁰ An Felipe akxni k'ats'aanalh la'acha'an Azotojcha ixt'awnachalh, chi lakatamj lakatamjcha la'acha'anaxni ix'an lhichiwiniy an laj'oxi chiwinti, sta la'acha'an Cesareajcha cha'alh.

An Saulo kiklaka'ilhcha an Jesús

(Hch. 22.6-16; 26.12-18)

9 An Saulo ali ali ixtaylhi'anta ixjala'me'e'sway li kajama'niya an yu ixtakiklaka'iy an Dios. Pus xliyu lhila'alhi an xa'ay tukan sacerdote. ² Chi sk'inilhcha jalhiki tan tasuy li laycha ka'alh an laka lakcha'a tan ixtaputa'ayxt'o'a an yu judiojnin an la'acha'an Damasco. Para li ka'alhcha japuxkawna an yu ixtach'a'o'ay an Sast'i Tij, t'akunin chi lapanakni. Chi kajalhi'alhcha tacha tach'inin an la'acha'an Jerusalén. ³ Pero akxni waniycha ixcha'ant'ajun la'acha'an

Damasco, la'atam jatapulhkunu minchalh an lakt'iyán, wanaj la'atanchanu'olh, wa xlimjnik'acha. ⁴ Pus an Saulo alo' ta'a'talh, chi asmat'a junkan:

—Saulo, Saulo, ¿t'asu li k'ilhit'ama'ch'ap'uycha?

⁵ An Saulo najun:

—¿Tisu uxint'icha Jamach'alhkat?

An yu ixchiwiniy alhtaylh, juniy:

—Kit'in Jesús, kit'ini k'ilhit'ama'ch'ap'uy. ⁶ K'a'ost'aycha chi k'ap'inchicha an la'acha'an. Anchacha k'a'unk'ana'a t'uch'ini k'a'ilht'uya'acha.

⁷ An yu ixtat'a'anta an Saulo sawalhcha ixtalaktalhanan, mu ta'asmatlhi tacha an chiwinkalh, pero jantu xamati tala'tsilh. ⁸ Wa chuncha an Saulo ostayalhi an lakaat'un, pero akxni tala'pumix'alh, jantucha lay ixjalakawanan. Pus wa tama'ch'apalhi'alhcha la'acha'an Damasco. ⁹ Ancha la'at'utu wilhchani ixwilh jantu lay ixjalakawanan chi jantucha ixwajin chi jantucha ix'ot'a tu'u'.

¹⁰ An la'acha'an Damasco ixwilh pumatam lapanak yu ixkiklaka'iy Dios, ixjunksan Ananías, chi an Jesús talakasunilh, wa tacha la'puminatnalh, chi juniy:

—Ananías.

Yucha ja'alhtayanalh najun:

—Jamach'alhkat Jesús ¿tisuncha?, anicha ikyalh.

¹¹ An Jamach'alhkat Jesús juniy:

—K'a'ost'aycha, chi k'ap'inchi an laka tij tan lhitapa'a'uy Ts'awj. K'ap'uxk'awya'a pumatam lapanak jamacha'a Tarso, junkan Saulo, an la ixcha'a Judasi k'ap'uxk'awya'a, mu chaway yucha tapaynit'ajun. ¹² Chi la ixla'puminatnat la'ts'in pumatam lapanak junkan Ananías. La'ts'in li tanuchalh chi lakpach'apalh para li laycha kajalakawananchu'olh.

¹³ Akxni chunchacha asmatlhi an Ananías najun:

—Jamach'alhkat Jesús, wanajcha ixluwk'ani kintalhixa'alata anchunu lapanak chi kintajun'ojotacha tacha jala'lhitama'chapuy an yu takiklaka'iyán, an la'acha'an Jerusalén. ¹⁴ Chi chaway anicha minta, mu yu'uncha an xalaj'ajincha sacerdotejnini tamakawniy li kamilh, para li kajalhi'an'olhcha tacha tach'inini an yu ta'a'atant'asayan.

¹⁵ Pero an Jamach'alhkat Jesús juniy an Ananías:

—K'ap'inchi', mu anchunu lapanak iksakxtutacha para li akilhichiwinilhcha tan tawilanalh yu jantu judiojnin, chi li kajajunilhi kinchiwinti an rejnin chi an yu judiojnin. ¹⁶ Kit'in akmasuniya tacha kastak ma'alh'ajnana kilakata.

¹⁷ Pus an Ananías alhcha an laka cha'a tan ixtanumachalh an Saulo. Akxni tanuchalhcha an Ananías lakpach'apalhcha an Saulo chi juniy:

—Kint'ala'ajun Saulo, an Jamach'alhkat Jesús an yu talakasunin laka tij t'an ixp'ut'ant'a yucha kimala'achachalh, para li laych'a k'ajalak'awanch'o'o chi li sawalhch'a k'alhits'uk'u an Stalan'a Takuwin.

¹⁸ Wa akxni, an la ixla'chulh an Saulo, patajunilh wa tacha ix'ayxk'ip'it jatanti chi jalakawananch'o'lhcha. Wa chuncha an Saulo tayalhcha chi a'paxlich'a. ¹⁹ Ixli'astan waycho'olhcha chi k'ut'ilhcha juncho'olh, chi anchacha jat'atamakawlh an jamacha'an Damasco yu an ixtakiklaka'iy an Jesús, lanan la'alhuw wilhchani jat'atamakawlh.

An Saulo ixlichiwiniyacha an ixchiwinti Dios

²⁰ Chi wa chuncha an Saulo tsukulhcha lhichiwiniya an Jesús, isTs'alh Dios, an laka lakcha'a an tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni.

²¹ Ixchuxk'an an yu ixta'alha'asmat'a ixtalhi'a'niyacha chi ixtanajun:

—¿Chu jantu yu ani lapanak an yu ixjalhitama'chapuy an yu takiklaka'iy Jesús, an Jerusalén? ¿Jantu yucha ani chilh, para li kajalhi'alhcha chi kajama'axta'nilhcha an xalaj'ajin sacerdotejnin?

²² Pero an Saulo ali ixlichiwiniya alhp'as an ixchiwinti Jesús, ixjajuniya li an Jesús yucha Cristo. Pus jantucha ixtalhimacha'xayi an judiojnin yu la'acha'an Damasco ixtawilanalh.

An Saulo jalaj'osli an judiojnin

²³ La'alhuwcha wilhchani la'pusli, an judiojnin wa tamcha tak'atsaalh li katama'niya an Saulo, ²⁴ pero yucha k'atsaalh. Ts'isi chi tunkuw ixtapakxan'iyacha an la xalakmalhticha an la'acha'an, para li laycha katama'nilh. ²⁵ Pero an yu ixt'alhtanancha an Jesús ixtajunita tamujulh laka la'atam ay canasta chi yuchacha tapuma'alhtajulh

puts'ista an laka axi, yu ixla'acho'oni'ojoy an la'acha'an, chi chunchacha lay osli.

An Saulo la'acha'an Jerusalencha cha'alh

²⁶ Akxni cha'alhcha la'acha'an Jerusalén an Saulo, ixjat'atala'xto'putuncha an yu ixtakiklaka'iy Jesús, pero yu'uncha ixchuxk'ani wa ixtatalhamni, mu jantu ixtalhiwilayi li wachucha ixkiklaka'iy. ²⁷ Wa chuncha an Bernabé lhi'alhi an Saulo an tan ixtat'ajun yu ixjamala'achata an Jesús. Chi jajunilhcha li an Saulo la'ts'ilhi an Jamach'alhkat Jesús, an laka tij, chi li xa'alalh. Chi li an la'acha'an Damasco an Saulo jantu wa talhanajlhichiwinilhcha an ixchiwinti Jesús. ²⁸ Pus an Saulo jat'atamakawlhcha an la'acha'an Jerusalén, anchacha ixjat'a'aklat'ajun. Jantu wa ixtalhanajlhichiwiniyicha an ixchiwinti Jamach'alhkat Jesús. ²⁹ Ixjat'achiwinicha chi ixjat'alakixtukuycha an judiojnin yu ixtachiwiniy lhigriego, pero yu'uncha wa ixtama'niputun. ³⁰ Akxni tak'atsaalhi an yu takiklaka'iy Jesús li wa tama'niputun, talhi'alhi an Saulo la'acha'an Cesarea, chi ancha tamak'alhcha la'acha'an Tarso. ³¹ Wa chuncha an yu ixtakiklaka'icha an Dios ta ixlijalhi'ay an xalakaat'un Judea chi Galilea chi Samaria lhi'achacha ixtawilanalh. Chi alhp'ascha ixtajun la ixtakuwink'an chi ixtakiklaka'iyicha an Dios, chi an Stalan'a Takuwin ali ali ixjalalhaway.

Tichi yucha lapanak ixjunksan Eneas k'uch'ukalh

³² An Pedro ixjala'pixiyalhnant'ajuni an ixlapanakni Dios, chi wachu alh jala'ts'ini an yu ixtawilananchalh la'acha'an Lida. ³³ Walh ancha la'cha'alh pumatam lapanak junkan Eneas, la'atsajincha k'ata ixta'an'ajmalh, wa ixlakalhtukulunta. ³⁴ An Pedro juniy:

—Eneas, an Jesucristo kak'uch'uyan, k'a'ost'aycha, ch'i k'asakt'icha amimputamat.

An Eneas watukan ostayalh. ³⁵ Ixchuxk'ani tala'ts'in'olh an yu ixtawilanalh la'acha'an Lida chi xalakaat'un Sarón. Chi takiklaka'ilhcha an Jesús.

An Pedro mala'awnicho'olh pumatam t'aku ixjunksan Dorcas

³⁶ Anchunu panch'e'ex an la'acha'an Jope ixt'ajun pumatam t'aku yu ixjakiklaka'inin, ixjunksan Tabita, lhigriego nawputun Dorcas. Ani t'aku wa tanlhuncha yu laj'oxi ix'ilhtuy chi ixja'a'tayjuycha an yu ixtama'lhtask'iniy la'a'tayjun. ³⁷ Pero chilh panch'e'ex an Dorcas ta'an'alh chi nilh. Akxni paxa'okalhcha, an ixlakatunaj pulaktamcha laka cha'a tan ixlitala't'uycha juntachalhi mamakanhalh. ³⁸ An la'acha'an Lida waniy la'acha'an Jopeje ixlitamakajun, chi an Pedro ancha ixt'awnachalh Lida, pus akxni tak'atsaalhi an yu ixtajakiklaka'inin li ancha t'awnachalh an Pedro, tamala'achanilh ixt'uyunk'an lapanakni tan tajuniy:

—Pedro, k'at'at'i watukani an la'acha'an Jope.

³⁹ Pus an Pedro jat'a'alhi la'acha'an Jope. Akxni cha'alhcha, talhi'alhcha an tan ixmachalh an lakatunaj, chi ixchuxk'an an yu maticha ixt'apapak'an t'akunin ixtalhi'alhuncha. Tala'atanchanulhcha an Pedro chi tamasunilhcha yu ixlak'ilhtuta la'la'ch'it an Dorcas akxni ixt'ajunka'. ⁴⁰ Wa chuncha an Pedro jajuniy li katataxtu'olhka'. Chi ixli'astan yucha tats'o'ttalhcha chi tapaynilhcha chi sa'cha ixtla'ts'ini an yu ixnitacha, chi juniy:

—¡Tabita, k'a'ost'aycha!

An t'aku jalakawanalhcha, chi akxni la'ts'ilhcha an Pedro, ostawilhcha. ⁴¹ An Pedro ma'ch'apachalh chi ma'ch'apayawlhcha. Pus akxni jat'asanilhcha an yu ixtajakiklaka'inin chi an t'akunin yu jantucha tu'u ixt'apapak'an, ixta'awcho'otacha jamasunicho'olh. ⁴² Tacha ani tapasalh wanajcha lajk'atsa'okalhi an Jope, chi lhuwi yu takiklaka'ilh an Dios. ⁴³ An Pedro la'alhuw wilhchani tamakawlh an la'acha'an, la ixcha'a tichiyucha lapanak yu ixta'tapatsay jaxt'a'an, ixjunksan Simón.

An Pedro chi an Cornelio

10 An la'acha'an Cesarea ixt'ajun tichiyucha lapanak ixjunksan Cornelio, xacapitan la'atam batallón yu ixjunksan Italiano. ² Ani lapanak chi chux yu ixtawilanalh la ixcha'a ixtakiklaka'iya an Dios. Chi ixja'a'tayjuyi an judiojnin, la'lhuwi ixt'a'a tumin chi lhilhiji ixtapayniniy an Dios. ³ La'atam wilhchan, katacha las trescha

yu puta'oxaycha, la'puminatnalh, sawalhcha oxi la'tsilh pumatam ix'angelh an Dios, tanuchalhcha an tan ixwilh chi juniy:

—¡Cornelio!

⁴An Cornelio wa sa'cha ixla'ts'ini an angelh chi masi sawalhcha ixtalhanan lhisakmilh, juniy:

—¿T'isunch'a lak'ask'ini Jamach'alhkat?

An angelh alhtaylh juniy:

—An Dios lhakapu'ani amintapaynit ch'i t'ach'a an ilht'uy li ja'a't'ay'uy an yu tama'lhtask'iniy la'a'tayjun. ⁵K'amala'ach'at'i xamati an la'acha'an Joje, kaki'ilh tichiyucha lapanak junkan Simón, yu tajumpalay ma Pedro. ⁶Ani yucha la ixcha'a tichi yucha yu wachu Simón junkani wilhchalh, yu la'tapatsay jaxt'a'an waniy an alamalh.

⁷Akxni ancho'olhcha an angelh an yu xa'alalh an Cornelio, an Cornelio jat'asanilhcha ixt'uyunk'an ixma'tsukunin chi pumatamcha soldado yu oxi ixt'alalhi'an yu ixkiklaka'iy an Dios. ⁸Jajun'olhcha tacha an la'tsilh, ixli'astan jamala'achalhcha la'acha'an Joje.

⁹Tunkunchalh, akxni ix'atunkunt'ajuncha, laka tijcha ixtat'ajun waniycha la'acha'an Joje. Chi an Pedro yu an ta'alh puxkawnin tawk'alhcha la ix'a'sti cha'a', alhcha tapaynini'. ¹⁰Walh sawalhcha chawanalh, wa laycha tu'u ka'ulh, pero akxni ixla'oxinit'awkanka yu ka'uyacha la'puminatnalh. ¹¹La'ts'in li an lakt'iyantati'achalhcha chi ta'alhtajulhcha an lakaat'un wa tacha alhtam ay sávana, an tama'ats'astut'at'i ixch'apanikantachalhcha an talhman. ¹²Chi an laka sávana watuchicha jatapakxat yu ma'at'at'i ixch'aja ixtatajumanalh chi yu wa tatatanxe'e'an chi yu tala'pa'achujlata. ¹³Chi an Pedro asmatlhi chiwinkalh, nawkan:

—Pedro, k'at'aycha, k'ajama'nit'icha ch'i k'aja'ut'icha.

¹⁴An Pedro ja'alhtayanalh najun:

—Jantu, Jamach'alhkat, mu kit'in jantu a'tam ik'uta yu jantu oxi ukan chi yu nawkan li jantu stalan'a para li ak'ulh.^a

¹⁵An yu chiwinilh a'tam xa'alapalhi an Pedro, juniy:

—Yu Dioscha mastalan'anita jant'u k'a'uni li jantu oxi.

^a 10:14 Yu ixjamakawnikan lay kata'ulh jatapakxat an judiojnin wa yu la'stu la'stalan'an, tacha tasuy Levítico 11, ali jatapakxat yu ixjala'ts'inkan li laklhlkilikin jantu lay ixta'uy.

¹⁶ A'tutu chuncha junikalh, ixli'astan an sávana tach'ixcho'olhcha an lakt'iyán. ¹⁷ An Pedro sawalhcha ixpast'ak'a tuchini jumputuncha tacha an la'tsilh, walh tatayachalhcha laka malhticha an lapanakni an yu ixjamala'achata an Cornelio, mu talhasakminilhcha tanchuncha la ixcha'a yu junkan Simón. ¹⁸ Pus mu tacha'alhcha, pus p'ascha tachiwiniy talhasakminincha li ancha wilh yu junkan Simón yu talhimispapalay Pedro. ¹⁹ Pus wa chuncha masi ixpastakt'ajunka tuchini jumputuncha tacha an la'tsilh an Pedro, an ixTakuwin Dios juniy:

—K'ajala'ts'inchí', ixt'utunk'an lapanakni tapuxkawyan.

²⁰ K'at'aycha chi k'at'a'alht'a'ut'icha, k'ajat'ap'inchicha, jant'u t'u'u k'alhak'ap'up'i, mu kit'ini ijkamala'achatachalh.

²¹ Pus an Pedro ta'alhtajulh chi jajuniy an lapanakni:

—Kit'ini an yu p'uxk'awyat'it, ¿t'isunch'a la't'ant'at'iti?

²² Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Yucha an capitán Corneliojo kintamala'achatacha'an, yucha pumatam lapanak yu ja'asmatnan, kinklaka'iya an Dios, chi ixchuxk'an an judiojnin oxi talhiwilay chi tamapayniy. Pumatam ix'angelh an Diosi junilh li kat'asanin, para li k'ap'it'i la ixcha'a', chi li ka'asmatnini yu k'a'una'a.

²³ Pus wa chuncha an Pedro jatamaknulhcha pulakni chi anchacha tala'akujlhi anchunu jatats'isni. Tunkunchalh, jat'a'alhcha an Pedro, chi wachu tat'a'alhi ali'in yu ixtakiklaka'iy an Jesús yu jamacha'an Jope.

²⁴ La'atamcha wilhchan jumpalh tacha'alhcha la'acha'an Cesarea. An Cornelio sa'cha ixjapakxan'ita, ixjalakt'asanitacha yu ta ixjalhila'ts'in chi yu oxi ixjat'alalhi'an. ²⁵ Akxni cha'alhcha an Pedro la ixcha'a an Cornelio, an Cornelio taxtulhcha, lakatastuklhicha chi tatso'ottanilhcha. ²⁶ Pero an Pedro xa'ayawlh juniy:

—K'at'ay, kit'in wachucha wa klapanak tacha uxint'i.

²⁷ Akxni chunchacha ixt'achiwint'ajun, tanulhcha laka cha'a an Pedro, walh la'ts'inchá li wanaj lhilhuwi ixlakwilakalh. ²⁸ An Pedro jajuniy:

—Uxitnan k'ats'ayat'iti li pumatam judio jantu jat'achiwiniya yu jantu ixt'amacha'an chi jantu tanuyi la ixcha'ak'an, wa xliyu tumpaja yu kinklaka'iy lhamap'a'sin. Pero an Dios kimasunilh li jantu

xamati ajkunilh li lkhiliki u li jantu wa kint'atam. ²⁹Xliyu tacha kilamak'atsaniw li akmilh, watukan ikmilh, jantu tu'u iknajun li jantu akmilh. Chaway ijk'atsaputuncha tuchini kilalhit'asaniyawcha.

³⁰An Cornelio juniy:

—La'at'at'icha wilhchan ixjuntachalh tacha chaway panch'e'ex ixjunita aniya xaktanun la kincha'a', xaktapaynit'ajun yu puta'oxaycha las tres, walh akxni ikla'ts'in kintalakasunilhcha pumatam lapanak, an ixla'ch'it wa xlimjnik'acha. ³¹Kijuniy: “Cornelio, an Dios asmat'a amintapaynit chi past'ak'a an yu ilht'ut'a li ja'a't'ay'uy an yu tama'lhtask'iniy la'a'tayjun. ³²K'amala'ach'at'i xamati an la'acha'an Jope, para li kaki'ilh an Simón yu lhimispapalhkan Pedro. La ixcha'a yu wachu junkan Simoni wilhchalh, yu la'tapatsay jaxt'a'an chi waniy an alamalhi wilhchalh.” ³³Pus watukan iklhinawli li k'ap'ink'a puxkawka, walh chi uxint'i milhi'oxi lapanak ch'it'acha. Chaway kinchuxk'ani la ix'ukxlakapu an Dios aniya ikt'awnaw, chi iklakask'inaw li akilajun'ojowi chux yu an Dios junan li akilajuniw.

³⁴Pus an Pedro tsukulhcha chiwiniy, jajuniy:

—Chaway iklhimacha'xaycha li sawalhi li an Dios jantu wa jasaxtunun. ³⁵Ta kilhmakchux lapanakni jala'a'iya yu takiklaka'iy chi yu ta'ilhtuy yu laj'oxi tanlhun. ³⁶An Dios jaxa'alalhi an jamacha'an Israel, jamak'atsaanilhi an laj'oxi chiwinti yu xt'a'a oxi jatawlhnat. Yucha an Jesucristojo puchiwinilh chi yucha kiJamach'alhkatk'an kinchuxk'an. ³⁷Uxitnan oxi k'ats'ayat yu tapasalh ta ixlijalhi'ay an xalakaat'un Judea. Tan pu'a'taynichalh xalakaat'un Galilea, akxni an Juan ixlilhichiwinintacha li lhtask'iniya li kalaj'a'paxkalh. ³⁸K'ats'ayat'iti li an Dios xta'nilhi ix'alhp'asninti chi Stalan'a ixTakuwin an Jesús yu jamacha'a Nazaret, ch'i k'ats'ayat'iti li an Jesús tanlhun yu laj'oxi ix'ilhtuy chi ixjak'uch'uyi wa tichicha yu an xapay makxkay'un ixjamama'alh'ajniy. Chuncha lay ix'ilhtuy mu an Dios ixt'a'aklat'ajun. ³⁹Chi kitnan ijk'atsayawi chux tacha an lak'ilhtulh tanlhun an Jesús an xalakaat'un Judea chi an Jerusalén. Ixli'astan tama'nilhcha, tamuk'alhcha lakatam laka cruz. ⁴⁰Pero an Dios mala'awnicho'olhi ixlila'at'utu wilhchan, chi ilhtulhi li akintatalakasunini kitnan. ⁴¹Jantu lhichuxi jatalakasunilh, wa kitnan yu an Dios kixtasakxtutancha ixlip'ulhnaj, para li

aknajuwi li kla'ts'inaw. Kitnan ikt'alakwajiw chi ikt'alaj'otwi akxni iyla'awcho'otacha. ⁴²Chi yucha, kintamala'achancha li ak'awcha jalakjuninini an lapanakni li an Dios ulalhcha an Jesús ixlijuez, ixjuezk'an an yu tala'ajunta chi an yu tanitacha. ⁴³Ixchuxk'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, ixtalhichiwinintacha an Jesús, chi ixtanajuntacha li yu takiklaka'iy an Jesús, kajamala'mixinikana ixtala'alhink'an.

An yu jantu judiojnin tala'a'ilhi an Stalan'a Takuwin

⁴⁴Chunchaka ixchiwint'ajun an Pedro, walh an Stalan'a Takuwin jala'cha'an'olhcha ixchuxk'an an yu ixta'alha'asmatt'ajun. ⁴⁵Pus an yu ixtat'acha'anta an Pedro, an yu wachu ixtakiklaka'iy an Jesús yu judiojnin, ixtalhi'a'niycha li an Stalan'a Takuwin wachu jaxta'nikalhi masi an yu jantu judiojnin. ⁴⁶Mu an lapanakni tipalhuwcha yu tamcha chiwinti ixtalakchiwiniy chi ixtaxta'niycha lhimala'puchajuni an Dios. ⁴⁷Wa chuncha an Pedro najun:

—¿Laycha jantucha kamakawkalhi li katalaj'a'paxli ani lapanakni, yu tala'a'ilhcha an Stalan'a Takuwin tacha kitnan?

⁴⁸Pus lhinawlhcha li katalaj'a'paxli la ixta'a'ut an Jesucristo. Ixli'astan tatapaynisk'inilhcha an Pedro li kajat'atamakawlh la'alhuw lanan wilhchan.

An Pedro jaxa'alay an ixlapanakni Dios yu de Jerusalén

11 An yu ixjamala'achata an Jesús chi an ixlapanakni Dios yu ixtawilanalh an xalakaat'un Judea tak'atsaalhi li an yu jantu jamacha'an Judea wachu tala'a'ilhi an ixchiwinti Dios. ²Pus an Pedro akxni cha'ancho'olhcha Jerusalén, an ali'in judiojnin yu wachu ixtajakiklaka'inin ixtajuniy li jantu oxi ixtalhiwilay. ³Tajuniy an Pedro:

—¿T'asu li jak'ila'k'ilat'icha an yu jantu judiojnin ch'i jat'alakwaycha?

⁴An Pedro wanaj jajun'olhi tacha an tapasalh, sta tan pu'a'taynichalh, jajuniy:

⁵—Kit'in an la'acha'an Jopeje xakt'ajun, walh akxni xaktapaynit'ajun ikla'puminatnalh, ikla'ts'ilh wa tacha la'atam ay sávana, an tama'ats'astut'at'i an lakt'iyani ixcha'anta chi

ix'alhtajuycha an tan xakt'ajun. ⁶Chi oxicha iklhakapu'an para li oxicha akla'tsilh tuchini tajuncha an ixpulakni, la'stu jatapakxati ixtatajumanalh, yu ixputach'ant'at'ik'an ta'alín ani lakaat'un, chi yu ta'at'ajnan, chi yu tatatanxe'e'an, chi yu tala'pa'achujlata. ⁷Chi ik'asmat'a chiwinkancha, kijunkan: “Pedro, k'at'aycha chi wa tanyuchacha k'ama'nit'i, k'a'ut'icha.” ⁸Kit'in ik'alhtaylh, ijguniy: “Jantu, Jamach'alhkat, mu kit'in jantu a'tam ik'uta yu lhkiliki chi yu jantu oxi ukan.” ⁹Wa chuncha an chiwinti, aminchalh lakt'iyán a'tam kixa'alapalh, kijumpalay: “Yu Dioscha mastalan'anita, jant'u k'a'uni li jantu oxi.” ¹⁰A'tutu chuncha tapasalh, chi ixli'astan ch'ixcho'okalhcha an wa tacha sávana an lakt'iyán. ¹¹Walh wa akxni, tacha'alhcha an laka cha'a tan xakwilh ixt'utunk'an lapanakni, yu kixtapuxkajuy, la'acha'an Cesareaja ixjamakminkantachalh. ¹²An ixTakuwin Dios kijuniy li jantu tani aknawlh ma ajkat'a'alhcha an lapanakni. Chi wachu kintat'akilalhi ani ixpumachaxank'an t'ala'awnin, iktanu'ocha'awi la ixcha'a an lapanak an yu kint'asanilh. ¹³Yucha kintajunini li an la ixcha'a la'tsilh pumatam angelh, ma ancha sa' ixyalh chi an angelh ma juniy: “K'amala'ach'at'i xamati an la'acha'an Jope, para li kaki'ilhi an Simón yu lhimisppalghan Pedro, ¹⁴yucha kajunan tani laych'a k'alhit'a'alht'axt'uya'a chi chux yu tawilanalh an mincha'a.” ¹⁵Akxni tsukulhcha ijxaxa'alay, an Stalan'a Takuwin wanajcha chuni jala'chilh tacha kitnan p'ulhnaj kintala'chin. ¹⁶Pus ancha ikpastaklhicha tacha an ixnajunta an Jamach'alhkat Jesús, tan an nawlh: “Chun sawalh an Juan wa laka xkani jama'paxanalh pero uxitnan an laka Stalan'a Takuwini k'ama'p'axak'ana'it.” ¹⁷Pus an Dios, mu li wanajcha chuni jaxta'niy tacha yu kitnan kintaxta'niyan yu kinklaka'itawcha an Jamach'alhkat Jesucristo, ¿tisu kilhijunticha kit'in para li ajkunilhcha an Dios li jantu chuni ka'ilhtulhi?

¹⁸Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an Pedro an t'ala'awnin yu jamacha'an Jerusalén, sa' talajkilhun'olh chi taxta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios, ixtajuniy:

—¡Pus an yu jantu judiojnin wachu jamakawniya an Dios li katakiklaka'ilh, para li katalhitsuikulhi an jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh!

Yu ixtakiklaka'iy Dios an la'acha'an Antioquía

¹⁹ Akxni tama'nilhcha an Esteban, an yu ixtakiklaka'iy Dios tsukulhcha jach'a'o'akan, ixjaxkaykancha, pus an ali'in ta'os'alhcha xalakaat'un Fenicia, chi Chipre, chi la'acha'an Antioquía. Anchacha ixtalhixa'alayachalh ixchiwinti Dios an jamacha'an Judea, pero an yu jantu jamacha'an Judea, yu'uncha jantu. ²⁰ Pero ixta'alín wachu yu ixtakiklaka'iy an Dios yu jamacha'an Chipre chi jamacha'an Cirene, yu'uncha tacha'alhi an la'acha'an Antioquía chi talhixa'alalh wachu an ixchiwinti Dios an yu jantu jamacha'an Judea, tajamak'atsaaninilhi an ixchiwinti Jamach'alhkat Jesús. ²¹ An ix'alhp'asninti an Jamach'alhkat Dios ancha ixjat'a'aklat'ajun, pus lhuw lapanaki yu makawlhcha yu p'ulhnaj ixkiklaka'iy, chi takiklaka'ilhcha an Dios.

²² An yu ixtajakiklaka'inin an la'acha'an Jerusalén, akxni chunchacha tak'atsaalh li ixtapasay, tamala'achalhcha an Bernabé la'acha'an Antioquía. ²³ Akxni cha'alhcha an Bernabé, la'tsilhcha tacha an Dios sawalhcha ixjalakmapaynita, pus sawalhcha ix'achan. Chi ixchuxk'ani jalhimap'a'silh li la ixjalhunutk'an ixlisawalhcha katataylhi'alh katach'a'o'alh an Jamach'alhkat Dios. ²⁴ Mu an Bernabé sawalhcha oxi lapanaki ixjunita chi sawalhcha ixlit'ajuni an Stalan'a Takuwin chi sawalhcha ixkiklaka'iya an Dios. Chi lhuw lapanaki t'atala'xto'lhi an Jamach'alhkat Jesús.

²⁵ Ixli'astan, an Bernabé alhcha la'acha'an Tarso, alhcha puxkawna an Saulo. ²⁶ Chi akxni la'cha'alhcha ayli'alhcha la'acha'an Antioquía. Ancha, kalaks tam k'ata tat'ataawlhchalh an yu ixtakiklaka'iy wachu an Dios, chi lhuw lapanakni tamasunilh. An la'acha'an Antioquiaja tan p'ulhnajcha jalhimapa'a'ukanchalh li Cristianojnín^a an ixt'alhtanan Jesús.

²⁷ Anchunu panch'e'ex ixjuntachalh, tacha'alhi la'acha'an Antioquía ali'in yu ixtalhichiwiníy an ixchiwinti Dios, la'acha'an Jerusaleni ixtamintachalh. ²⁸ Chi xapumatam yu yu'uncha, yu ixjuncan Agabo, akxni sa'cha ixyalh, an Stalan'a Takuwin machiwinilh, nawlh li ka'alina ay chawani ta ixlijalhi'ay an

^a **11:26** Cristiano nawputun pumatam lapanak yu t'ajalhtanan Jesucristo. An chiwinti *Cristo*, an yu jantu judiojnín ka sna ixtalhiwilay li ta'a'ut, jantu ixtak'atsay li nawputun yu *jasakxtunti* u yu *lhka'ulakanta*.

lakamunulhpa', chi tapasalh sawalh, akxni ixch'alhkatnant'ajun an ay jamach'alhkat Claudio. ²⁹ Pus an yu ixtakiklaka'iy Dios yu jamacha'an Antioquía tapastaklhi li katamala'achanilhi la'a'tayjun an t'ala'awnin yu ixtawilananchalh Judea, tacha yu laycha ixt'a'a atamj. ³⁰ Chunchacha ta'ilhtulh, yu'uncha an Bernabé chi Saulojcha jamalhi'anikalh an tacha tala'xta'lhi an t'ala'awnin, para li katalhi'anilhcha an laktatanin an xalakaat'un Judea.

An Jacobo ma'nikalh, chi an Pedro malaklhchawkalh

12 Anchunu panch'e'ex ixjuntachalh, an rey Herodes tsukulhcha jalhinajuni li kajach'apayawkalhcha ali'in yu ixtakiklaka'iy an Dios, para li kajalhitama'chapukalhcha. ² Lhinawlhcha an Herodes li kama'nikalhcha laka espadaja an Jacobo, ixt'ala'ajun an Juan. ³ Chi mu la'tsilhi an Herodes li oxi talhiwilalh an judiojnin, pus wachu lhinawlhi li kamalakhchawkalhi an Pedro. Akxni chunchacha tapasalh akxni k'atan ixjunita, akxni ix'ukan pan yu jantu tu'u lhiyalh lhamaskajan. ⁴ Akxni ixch'apayawkantacha an Pedro, an Herodes malaklhchawlhcha, chi ancha kilhmakt'at'icha soldadojnini ixtalhistakta. Ixpumat'at'ik'an soldadojnini ixtajunita kilhmaktamincha. An Herodes ixli'ilhtuy li akxni kala'oyacha an ixk'atan Paxku kajamalakasuniya an lapanakni. ⁵ Pus an Pedro oxicha ixlistakkanta an laka pulach'in, pero an yu ixtakiklaka'iy Dios alhp'asi ixtataylhi'anta ixtalhitapaynini.

An Dios ma'alhtaxtulhi an Pedro laka pulach'in

⁶ Chi anchunu jatats'isni akxni an Herodes ixpast'ak'acha li kamaxtuya katunkuna, an Pedro ilhtatay, la ixpujank'an ixt'uyunk'an soldadojnin, laka ma'at'uy cadenajcha ixmakch'i'ulakanta. Chi an ali'in soldadojnin ixtajalhistaknantacha an la xamalhticha an pulach'in. ⁷ Walh wa akxni cha'alh pumatam ix'angelh an Dios, an laka pulach'in wanaj tapulhku'olh. An angelh pajach'apachalhi an Pedro, makujulh, chi juniy:

—Lascha k'at'ay.

Pus wa akxni an cadena lakmakpatajulhi an Pedro. ⁸ Chi an angelh juniy:

—K'amala'ch'incha ch'i k'ach'ant'anut'icha amiwarachi.

Pus chunchacha ilhtulh an Pedro, chi an angelh jumpalay:
—K'ap'ula'axt'a'k'acha ch'i ak'inch'a'o'acha.

⁹Wa chuncha an Pedro ch'a'o'alhcha an angelh, masi jantu ixk'atsayi an Pedro li sawalh u jantu yu ix'ilhtut'ajun an angelh. An Pedro ixnajun li sna wa ixla'puminatnant'ajuncha. ¹⁰Tala'puslichatan p'ulh ixtayanalh an soldadojnin chi tan ixlilakat'uycha ixtayanalh, chi akxni tacha'alhcha an laka malhticha wa ix'akstucha tati'alh. Pus tataxtulhcha chi akxni tala'puslicha lakatam laka tij, an angelh wa ix'akstucha makawlh an Pedro. ¹¹Akxni, an Pedro lhimacha'xalhcha. Chi najun:

—Chaway oxicha ijk'atsay li yucha an Dios sawalhi mala'achachalh an ix'angelh, para li akimilh ma'alhtaxtunu la ixmaka an Herodes chi ixchuxk'an tacha an kixtalhitama'chapuputun an judiojnin.

¹²Akxni lhimacha'xalhcha ixlakata ani, an Pedro alhcha la ixcha'a a María, ixnati Juan yu ixtajumpalay Marcos, ancha lhilhuwi ix'ayxto'kan ixtatipaynit'ajun. ¹³An Pedro akxni chiwinilhcha an laka malhticha yu yalh lhilaka tij, pumatam jatsi alh la'ts'ini tichini yuchacha. An jatsi ixjuncan Rode. ¹⁴Akxni alhmispalhi li yucha an Pedro, wa ix'achatcha jantu malhti'anilh, apalij jats'alajtanucho'olh chi jamak'atsaaninilhcha li yucha an Pedrojo yalh laka malhticha. ¹⁵An yu ixtatanumanalh pulakni tajuniy:

—K'a wa lok'ojlay.

Pero yucha jajuniy li sawalh, chi yu'uncha ixtanajun:

—Jantu yu', yucha an ix'angelh.

¹⁶Pero an Pedro ali ixchiwiniya an laka malhticha. Pus akxni tamati'anilhcha chi tala'ts'ilhcha, ixtalaktalhanancha. ¹⁷An Pedro jatamakyawnilh, jajuniy li wa sa'cha katalajkilhulh, chi jajunilhcha tani lhitaxtulhcha an laka pulach'in, li yucha an Diosi maxtulh, chi jajumpalay:

—Tacha ani iklajunaw k'ajamak'ats'aanit'iti an Jacobo chi an t'ala'awnin.

Wa chuncha taxtulhcha, chi lakatamcha ampalh.

¹⁸Akxni tunkunchalhcha, wa tilhilhicha ixtalay i soldadojnin, mu jantu ixtak'atsayi tani lhitaxtulhcha an Pedro chi tanchuncha ixt'ajun. ¹⁹An Herodes lhinawlh li kapuxkawkalh, pero mu jantu lay

tala'cha'alh, pus yucha an soldadojnini ixcuentajk'an ja'ilhtunilh chi jalhinawlhcha kajama'ni'okalh. Ixli'astan, an Herodes taxtulhcha Judea, alhcha tawlhna la'acha'an Cesarea.

An Herodes nilhcha

²⁰ An Herodes wa ixjatalh'amniya an jamacha'an Tiro chi an jamacha'an Sidón, pero yu'uncha wa tami tak'atsaalh tani laycha katalhi'alh la'ts'inin. Talhipuxkawnilhi li oxi kajat'alalhi'alh xapumatam yu ixt'atapatsay an rey Herodes. Chi mu wachucha xa'ayi yucha, pus yuchacha tajunilh li kajat'anawlhi li wa oxicha katat'alalhi'alh an Herodes. Mu an la'acha'an Tiro chi an Sidón ancha ixta'an'ojoy lak'inin tanlhun yu ixtama'lhtask'ininy an la ixlakaat'un rey Herodes. ²¹ An Herodes ja'ulanilh la'atam wilhchani tani wanancha katala'cha'ana pus takila'kilalhcha. Yucha ixla'ch'itacha yu laj'oxi ixla'ch'it yu ixpurey, chi tawilhcha tan ixtawlay tan ixp'uch'alhkatnan chi jaxa'alalhcha. ²² Wa chuncha an lapanakni tsukulhcha talakt'asay, ixtalaknajun:

—¡Ani ixchiwinti dios, jantu wa lapanak!

²³ Wa akxni pumatam ix'angelh an Dios, ilhtulh li kata'an'alhi an Herodes, mu jantu tu'u ixliwilay an Dios, pus nilhi an Herodes, wanaj pupa'olh tsapulh.

²⁴ Pero an ixchiwinti an Dios ali ali ixta'a'pitsit'ajun, wa tanchuncha sicha ixlichiwinkan.

²⁵ Akxni an Bernabé chi an Saulo ta'ilhtu'olhcha ixtapatsatk'an an la'acha'an Jerusalén, ta'ancho'olhcha, talhi'alhcha wachu an Juan yu ixjumpalhkan Marcos.

An Bernabé chi an Saulo ta'a'taynilhcha tatapatsay

13 An tacha ixtata'ayxt'o'acha an yu ixtajakiklaka'inin an la'acha'an Antioquía, ixta'alín yu ixtalhichiwiniy an ixchiwinti Dios chi yu maestrojnín. Yu'uncha an Bernabé, chi Simón yu ixtajumpalay ma Ts'iti, chi Lucio jamacha'a Cirene, chi Manaén yu ayxtam t'ala'ayakalh an Herodes yu ch'alhkatnalh an xalakaat'un Galilea, chi Saulojcha. ² La'atam wilhchan akxni ixtatapayninit'ajun an Dios chi ixtalhitask'ajay ixwaytk'an, an ixTakuwin Dios nawlh:

—An Bernabé chi an Saulo, akilasakxtuniw, mu yu'uncha kata'ilhtuya an tapatsat yu ijkalhisakxtuta.

³Pus wa chuncha tatapaynilhcha ixchuxk'an chi talhitask'ajalhcha ixwaytk'an, chi jalaklakpach'apakalhcha la ix'a'tsulhk'an chi ixli'astan jamala'achakalhcha tan kata'ana'.

An Saulo chi an Bernabé tacha'alhcha Chipre

⁴An Saulo chi an Bernabé yucha an ixTakuwin Dioscha jalhi'alh tan kata'alh, ta'alhcha la'acha'an Seleucia, chi ancha tapu'alhcha la'atam barco an xalakaat'un Chipre, ani lakaat'un wanaj la'atanchanu'ojota xkan. ⁵Akxni tacha'alhcha la'acha'an Salamina, tsukulhcha talhichiwiniya an ixchiwinti Dios an laka lakcha'a tan ixtaputa'ayxt'o'a an judiojnin. An Juan wachu ani ixjat'a'anta tachanu ix'a'tayjunchak'an. ⁶Tata'a'cho'o'olhi ani lakaat'un tan wanaj la'atanchanu'ojota xkan. Chi tacha'alhcha la'acha'an Pafos, ancha tala'cha'alh pumatam lapanak yu jachawana', jamacha'a Judea, ixjuncan Barjesús. Ani lapanak ixnajun ma ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, pero jantu yu sawalhi ixlichiwiniy. ⁷Ani jachawanaj lapanak ixt'atala'xt'o'a an gobernador Sergio Paulo, pumatam lapanak yu ixjalakpastaknan. An gobernador lhinawlhi li kajakit'asanikalhi an Bernabé chi an Saulo, mu yucha ix'asmatputuni an ixchiwinti Dios. ⁸Pero an jachawanaj lapanak yu ixtalhimapa'a'uy lhigriego Elimas, wa jat'atasp'itlhi, jantu ixla'a'iy li an gobernador kakiklaka'ilhi an Dios. ⁹Pus an Saulo yu wachu jumpalhkan Pablo, mu sawalhcha ixlit'ajuni an Stalan'a Takuwin, sa'cha la'pula'ts'in, ¹⁰chi juniy:

—¡Ixjas'at'a xapay makxkay'un yu maslakinin chi ayjunita, ixt'alaxkayna chux yu oxil! ¿Tasu li ali ali alhap'uyawwhip'iniya an ixtij Diosi? ¹¹Chaway an Dios kamama'alh'ajniyan, k'ala'ach'ixlaya'a chaway chi ma'an lanani jant'u lay k'at'ila'ts'i an ixjatapulhkunu wilhchan.

Pus wa tukan ma'la'ats'isli an la ixla'chulh an Elimas, chi ixpuxkajuycha xamati yu kama'ch'apalhi'alh, mu jantucha lay ixjalakawanana. ¹²Akxni chunchacha la'ts'ilh an gobernador, jakiklaka'inilhcha, chi ixli'a'niycha tacha an ixtamasuy an ixchiwinti Dios.

**An Pablo chi an Bernabé la'acha'an
Antioquía de Filipojcha ixtat'awnachalh**

¹³An Pablo chi an ixt'alhtanan tataxtunilhi la'acha'an Pafos laka barco chi tacha'alhcha la'acha'an Perge xalakaat'un Panfilia, pero an Juan jantu jat'a'alh yucha ancho'olhcha Jerusalén. ¹⁴Chi akxni tataxtucho'olhcha la'acha'an Perge, ta'alhcha la'acha'an Antioquía xalakaat'un Pisidia. Ancha la'atam sábado, tatanulhcha lakatam laka cha'a tan ixtaputa'ayxt'o'a an lapanakni judiojnin, chi sa'cha talaktawilh. ¹⁵Akxni tapunaw'olhcha an lhamap'a'sin chi an ixlamap'a'sink'an yu ma'anchacha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, an xalaj'ajin an tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni tanajun:

—T'ala'awnin li sna tu'u k'anawna'it yu k'ajap'ula'oximaj'ayat'it an lapanakni, ch'awaych'a k'ana'unt'it.

¹⁶Pus wa chuncha an Pablo tayalh chi jatamakyawnilhcha, jajuniy li kasa'ka talajkilhulh, chi jajuniy:

—Jamacha'an Israel chi masi yu jantu an mila'acha'ank'an, pero yu k'iklak'a'iyat'it an Dios, k'a'asmatt'it. ¹⁷An ixDiosk'an xalapanakni Israel yu'uncha an yu ta ixjalhila'ts'inawi jasakxtulh. Wanaj lhuwi ja'ilhtulh akxni wa ixtama'wilananchalhka xalakaat'un Egipto, tan jantu la ixlakaat'unk'an, chi ixli'astan la ix'alhp'asninti an Dios jamaxtulhi an la xalakaat'un Egipto. ¹⁸An Dios lhitayanilhi an ixlakatijlak'an an lapanakni t'upuxam k'ata, an lakalaxixni lakaat'un. ¹⁹An xalakaat'un Canaán lakatujun la'acha'ani lakt'ilhilh an Dios, para li an ixlakaat'unk'an ani la'acha'anaxni, yucha an yu tacha ixjalhila'ts'inawi kajaxta'nikalh. ²⁰Tacha ani tapasalh ka tacha la'at'at'i ciento at'up'uxamkaw (450) k'ata ta'a'ma'alh. Ixli'astan an Dios jaxta'nilhcha jueznini an israelitajnin sta akxni ixt'ajun an yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, yu ixjuncan Samuel.

²¹Wa chuncha an lapanakni task'inlhi pumatam rey yu kajach'alhkatnanilh, pus an Dios jaxta'nilhcha an Saúl, para li yuchacha kawalh rey. An Saúl ists'alh tichi yucha yu ixjuncan Cis, yu ta ixlila'ts'in an Benjamín. An Saúl t'up'uxam k'ata ch'alhkatnalh. ²²Ixli'astan akxni ma'osukalhcha ixlirey an Saúl, yucha an Davidcha jaxta'nicho'olh an lapanakni an Dios para li yuchacha kajuncho'olh rey, an Dios nawlh: “An David, ists'alh Isaí oxi ikhliwilay, mu

yucha ka'ilhtuya chux yu kit'in iklakask'in.” ²³ Pumatam yu yucha pu'a'p'unminchalh ani David yucha an Jesús, chi an Dios mala'achalhi an Jesús para li ka'alh jama'alhtaxtunu xalapanakni Israel, tacha ixnajuntacha li ka'ilhtuya an Dios. ²⁴ Akxni jantuka' ixmin an Jesús, an Juan ixjalhixa'alaycha an xalapanakni Israel an ixchiwinti Dios, ixjajuniy li katakiklaka'ilhcha an Dios chi li katalaja'apaxlichá. ²⁵ Chi akxni an Juan ix'ilhtu'ot'ajuncha an ixtapatsat, nawlh: “Kit'in jantu yu an yu uxitnan p'ast'ak'at'it. Pero ixlí'astan kamina pumatam yu masi wa ak'ukxmala'xtunilhcha ixwarachi kit'in jantu k'is ikt'acha'an.”

²⁶ T'ala'awnin, yu pu'a'p'unt'ant'achi'it an Abraham chi wachu uxitnan masi yu jantu judiojnin pero yu k'iklak'a'iyat an Dios, ani chiwinti yu puta'alhtaxtukan yucha para kitnan. ²⁷ Mu an yu ixtawilanalh la'acha'an Jerusalén chi an ixlakjamach'alhkatnik'an, jantu tamispalhi an Jesús chi jantu talhimacha'xalhi an ixchiwintik'an an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, yu ixpunawkan an laka cha'a tan tata'ayxt'o'a an lapanakni akxni jantu tapatsakan wilhchan. Xliyu akxni tama'nilhi an Jesús wa yu'unchacha tamuktaxtulh tacha an ixnawkanta li katapasaya'. ²⁸ Chi masi jantu k'is tu'u tala'cha'aninilh para li katama'nilhcha, tajunilh an Pilato li kalhinawlhcha li kama'nikalh. ²⁹ Wa chuncha akxni ta'ilhtu'olhcha tacha an ixnajunta tan ists'o'muk'akanta li katapasaniya an Jesús, tama'alhtajucho'olhcha an laka cruz chi tamaknulhcha. ³⁰ Pero an Dios mala'awnicho'olh. ³¹ Chi la'alhuw wilhchani an Jesús jatalakasunitsukulh an lapanakni yu ixtat'a'anta la'acha'an Jerusalén, akxni tat'aminchalh sta xalakaat'un Galilea. Pus yu'uncha tala'ts'ilhi an Jesús chi chaway talhichiwiniyicha la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni.

³² Kitnan chaway iklamak'atsaanit'awnaw an laj'oxi chiwinti yu an Dios jajunilh an yu ta ixjalhila'ts'inaw li kamuktaxtuya'. ³³ Chaway kitnancha kintamuktaxtunin, mu kitnancha xajas'at'an. Muktaxtuycha an Dios, mu mala'awnicho'olhcha an Jesús, tacha an ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti, tan junkan salmo segundo, tan najunta: “Uxint'i kinTs'alhk'at'i, mu kit'in chaway ikmala'awnicho'oncha.” ³⁴ An Dios ixnajuntacha li kamala'awnicho'oya', para li an ixlakatunaj jantu kalakp'uch'ilh,

⁴⁶ Pus wa chuncha an Pablo chi an Bernabé, jo'ati tachiwinilh, ta'alhtaylh tat'alajuniy:

—Kitnan lhitask'iniya li aklamak'atsaaniwi an ixchiwinti Dios uxitnan p'ulhnaj, mu uxitnan judiojnin. Pero li uxitnan jant'u asmatp'ut'unat'it ch'i li lhi'ilht'uyat'iti li jant'u t'ach'ip'inat'iti li k'alhits'uk'ut'it an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy, ak'anawcha tan jantu judiojnin tawilanalh. ⁴⁷ Mu chuncha kintalhijunin an Dios. Yucha kintajunin:

Uxint'i k'ulatan tachanu jatapulhkunu para ixchuxk'an
an yu jantu judiojnin,
para li k'ajalhip'inini yu kataputa'alhtaxtuya',
wa tanchuncha masi ma'at ani lakaat'un.

⁴⁸ Akxni chunchacha ta'asmatlhi, an yu jantu judiojnin talaj'achalhcha, chi tsukulhcha talaknajuni li an ixchiwinti Dios oxi, pus takiklaka'ilhcha ixchuxk'an an yu ixjalhisakxtukanta li katalhitsukuya jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ⁴⁹ Chi an ixchiwinti an Dios wanajcha ta'a'pitsi'olhi ta ixlijalhi'ay anchunu lakaat'un. ⁵⁰ Pero an judiojnin tat'achiwinilh ali'in t'akunin yu ixtapuxkajuy an Dios chi xalaj'ajincha lapanakni ixjalhiwilakan anchunu la'acha'an, para li kajach'a'o'akalhi an Pablo chi an Bernabé chi kajatamakxtukalhcha anchunu la'acha'an. ⁵¹ Pus wa chuncha an Pablo chi an Bernabé talakch'ank'alhap'uxkalhi an po'xmi para li katala'tsilhi an lapanakni li jantu oxi tacha an talay, chi ta'alhcha la'acha'an Iconio. ⁵² Chi an ixt'alhtanan an Jesús sawalhcha ixtalhit'ajuni an Stalan'a Takuwin chi sawalhcha ixtalaj'achan.

La'acha'an Iconiojcha ixtat'awnachalh an Pablo chi an Bernabé

14 An la'acha'anacha Iconio, an Pablo chi an Bernabé wa ayxtamcha tatanuchalh an laka cha'a tan ixtaputa'ayxt'o'a an judiojnin chi ixluwk'ani takiklaka'ilh an yu judiojnin chi an yu jantu judiojnin an tacha talhichiwinilh. ² Pero an judiojnin an yu jantu ixtajakiklaka'inin ta'ilhtulhi li an yu jantu judiojnin katal'alaxkaylhi an t'ala'awnin. ³ Pero an Pablo chi an Bernabé ma'ani ancha ixtawilanalh, jantu ixtatalhanani ixtalhichiwiniy an ixchiwinti Dios, mu ixtakiklaka'iya li an Dios ancha ixjat'a'aklat'ajun. Ixmasuyi an Dios li an yu ixtanajun, sawalh, mu an Pablo chi

an Bernabé ixjapu'ilhtuycha an Dios tanlhun yu la'lhi'a'nin, chi laycha ixtajak'uch'unun. ⁴An lapanakni yu ancha jamacha'an ixtatala'apitsitacha, an ali'in ixtat'a'ancha an yu judiojnin chi an ali'in yu'uncha an Pablojcha chi an Bernabé. ⁵Pus akxni an yu judiojnin ali an yu jantu judiojnin tat'atamakawlhcha an jamach'alhkatni li kajalhitama'chapukanacha chi kajalakt'alhmakanacha an Pablo chi an Bernabé. ⁶Walh yu'uncha tak'atsaalh, pus ta'alhcha la'acha'an Listra chi Derbe, xala'acha'anaxni an xalakaat'un Licaonia, chi alicha la'acha'anaxni yu anchacha ixlak'alín. ⁷Wachu talhichiwinilhi ancha an laj'oxi chiwinti.

An Pablo talakat'alhmalh an la'acha'an Listra

⁸An la'acha'an Listra ixt'ajun pumatam lapanak yu jantu lay ixjalhtanan. Jantu a'tam ixjalhtananta, mu wa ch'anlh'awilhi ixjunita, wachunchacha ixla'ajunta. Ani lapanak sa' ixwilh, ⁹ix'asmatt'ajun yu ixnawt'ajun an Pablo, walh an Pablo lhakapu'alh chi la'ts'ilhi li layi katak'uch'ulh, mu ixjakiklaka'inin. ¹⁰Pus an Pablo p'ascha junilh:

—¡K'at'aycha ts'awjcha k'ap'ut'ay aminch'aja'!

An lapanak t'ujcha tayalh chi tsukulhcha jalhtanan. ¹¹Akxni an lapanakni tala'ts'ilhcha tacha an ilhtulh an Pablo, tsukulhcha talakt'asay, ixtalajnajuncha ixlichiwink'an an de Licaonia:

—¡Kintala'chintan diosnin yu wa tacha lapanakni, talhmani tamintachalh!

¹²Chi an Bernabé talhimapa'a'ulhcha ma dios Jupiter, chi an Pablo ma dios Mercurio, mu yucha yu ixchiwiniy. ¹³Chi an xasacerdote jupiter, yu ixyalh ixtajtan la ixlakapu an la'acha'an, jalhimilhcha torojnin chi xanti, para li yucha ali an lapanakni katalha'ulananihcha an Pablo chi an Bernabé. ¹⁴Pero an Bernabé chi an Pablo tak'atsaalh, chi yu'uncha tala'lh'alhi an ixla'ch'itk'an chi tapujatanulhi an lapanakni, p'ascha tanajun:

¹⁵—¡Lapanakni, ¿t'asu li ch'unch'ach'a layat'iti? Kitnan wa lapanakni, tacha uxitnan, kitnan xliyu ikhlhimintaw li aklamak'atsaaniw an laj'oxi chiwinti, para li k'amak'a'unt'itcha ani tanlhun yu jantu tu'u lhitapalay, chi li k'ak'iklak'a'it'itcha an Dios yu la'ajunta, yu ilhtulh an lakt'iyán chi an lakaat'un, chi an alamalh

chi chux yu ancha lak'alini! ¹⁶Masi minchalhcha panch'e'ex an Dios makawli li atamj atamj kalalhcha wa tani laputuncha ¹⁷pero jantu a'tami jantucha kamasulhi tichini yuchacha yucha, tacha an laj'oxi tanlhun ix'ilhtuy. Mu yucha tamakminiyan an xkan chi li oxi kalak'alilh an jach'ananti, chi yucha taxta'niyan li lhuwi ka'alilh yu k'a'ut'it ch'i k'alaj'ach'ant'it.

¹⁸Pero masi chunchacha tajunilh an lapanakni, sawalhcha lhima'anxkayi talhiwilalh an Pablo chi an Bernabé para li an lapanakni jantu kataja'ulananih.

¹⁹Chi wa akxni tacha'alhcha tichi yu'uncha judiojnin jamacha'an Antioquía chi jamacha'an Iconio, chi yu'unchacha ta'ilhtulh li tamcha katapastakli an lapanakni. Pus talakat'alhmalhcha an Pablo, chi mu talhi'ilhtulh li tama'nilhcha, taxa'axtulhcha an la'acha'an. ²⁰Pero akxni an yu ixtajakiklaka'inincha tata'ayxto'lhicha ixtuntala'acho'o an tan ixmalh an Pablo, yucha ostayalhcha chi tanupalhchalhcha a'tami an la'acha'an, chi akxni tunkunchalhcha ta'alhcha ali an Bernabé la'acha'an Derbe.

²¹Akxni jamak'atsaaninin'olhcha an laj'oxi chiwinti an la'acha'an Derbe, tan wanaj lhuw tajakiklaka'inilh, ta'ancho'olhcha la'acha'an Listra chi Iconio chi Antioquía. ²²Ani la'acha'anaxni tat'alamachapulhi an yu ixtajakiklaka'inincha, ixtat'alajuniy li oxi katatayli'alh an la ixjakiklaka'intik'an, tat'alajuniy li para lay tanukanachalh an la ixlich'alhkat Dios lhuw tanlhuni ma'alh'ajnankan. ²³Chi an Pablo chi an Bernabé talhka'ulapalhi laktatanin para li katala'tsilhi'alhi an ixlapanakni Dios. Chi akxni tatapayni'olhcha chi talhitask'aja'olhcha ixwayt'an, an Pablo chi an Bernabé tama'axta'nilhcha an Dios an lapanakni an yu jalhka'ulakalh, mu yucha an Diosi yu ixtakiklaka'iy.

An Pablo chi an Bernabé ta'ampalhi la'acha'an Antioquía de Siria

²⁴Yu'uncha tala'puslichha xalakaat'un Pisidia chi tacha'alhcha xalakaat'un Panfilia. ²⁵Talhichiwinilhcha an ixchiwinti Dios an la'acha'an Perge chi ixli'astan ta'alhcha an la'acha'an Atalía. ²⁶Chi ancha tapu'alhcha barco la'acha'an Antioquía tan ixtataxtunitachalh akxni ta'alhcha ilhtunin an tapatsat yu ta'ilhtu'olhcha, ancha tan ixjajunkanta li Dioscha kaja'a'tayjulh para li kataki'ilhtulhi

an tapatsat yu taki'ilhtu'olhcha. ²⁷ Akxni tacha'alhcha Antioquía tama'ayxto'lhicha an yu ixtajakiklaka'inin, chi tat'alajun'olhcha chux tacha an Dios japu'ilhtulh, chi li an Dios wachu tachanu jamalhti'anilhi an malhticha para li lay katajakiklaka'inilh an yu jantu judiojnin. ²⁸ Chi an Pablo chi an Bernabé ma'ancha tat'atamakawlh ancha an yu ixtajakiklaka'inin.

La'atam junta an la'acha'an Jerusalén

15 Tichi yu'uncha lapanakni yu ixtamintachalh xalakaat'un Judea, tacha'alhi la'acha'an Antioquía. Chi tsukulhcha tamasuniya an t'ala'awnin li ma jantu katitata'alhtaxtulhi li jantu jalaj'akaxwililich'uk'up'uxkani ix'a'axt'a'ak'an, tacha najunta an la ixlamap'a'sin Moisés. ² An Pablo chi an Bernabé yu'uncha jantu ixtala'a'iya tacha ani ixtamasuy an tichi yu'uncha lapanakni. Stak tat'alakixtukulh, wa chuncha, t'atawlhkanchalhi li an Pablo chi an Bernabé chi ali'incha, kata'alhi la'acha'an Jerusalén, para li katakit'achiwinilhi an yu ixjamala'achata an Jesús chi an laktatanin, yu xalaj'ajin, ixlakata an yu talalhiikixtukuy.

³ Pus jamala'achakalhcha, yu'uncha an yu ixtajakiklaka'inincha tajamala'achaninilh, chi akxni ixtala'pust'ajuncha xalakaat'un Fenicia chi Samaria ixtajamak'atsaaninincha li an yu jantu judiojnin tamakawlhcha yu ixtakiklaka'iy p'ulhnaj, para li katach'a'o'alhcha an Dios. Pus ixchuxk'an an t'ala'awnin sawalhcha ixtalaj'acha'ni akxni chunchacha tak'atsaalh.

⁴ Akxni an Pablo chi an Bernabé tacha'alhcha la'acha'an Jerusalén, an yu ixtajakiklaka'inincha chi an yu ixjamala'achata Jesús chi an laktatanin oxi tala'a'ilh. Chi yu'uncha tanaw'olhcha chux yu an Dios jat'a'ilhtulh. ⁵ Pero ali'in lapanakni an yu ixjajunkan fariseojnin, yu ixtajakiklaka'ininta, tatayalh, tanajun:

—Lhitask'iniya li kajalaj'akaxwililich'uk'up'uxkalhi ix'a'axt'a'ak'an an yu jantu judiojnin yu tajakiklaka'inintacha, chi kajajunikalhi li kata'ilhtulhi an ixlamap'a'sin an Moisés.

⁶ Pus wa chuncha tata'ayxto'lhicha an yu ixjamala'achata Jesús chi an laktatanin, para li oxicha katalhilakchiwinilh an yu talalhiikixtukuy. ⁷ Ixli'astan akxni stakcha lalhiikixtukukalh, an Pedro tayalhcha chi jajuniy:

—T'ala'awnin, uxitnan k'ats'ayat'iti li ma'anchacha, an Dios kisakxtulhi de kitnan, para li ajkamak'atsaanilhi an laj'oxi chiwinti an yu jantu judiojnin, para li yu'uncha katajakiklaka'inilh. ⁸Chi mu an Dios yucha mispa'ojoyi chux jalhunut, yucha masulhi li wachu jala'a'iy, mu jaxta'nilhi an Stalan'a Takuwin tacha kitnan kintaxta'nin. ⁹An Dios jantu tu'u najun li yu'uncha tamj chi kitnan tam, yu'uncha wachu jamastalan'anilhi ixjalhunutk'an, mu tajakiklaka'inilhcha. ¹⁰Pus chaway, ¿tasu li wa lhila'ts'inatcha an Diosi, li ja'unatcha ani yu tajakiklaka'inincha li katak'uk'alhcha ts'ink'i tak'uk'ati? An ta ixjalhila'ts'inaw chi kitnan jantu lay lhi'anaw. ¹¹Jantu chun, kitnan k'atsayawi li jantu tu'u ilhtutaw masi ta'alhtaxtutawcha, ta'alhtaxtutaw wa xliyu an Jamach'alhkat Jesús kintamayniyan, tacha jamapayniy yu'uncha.

¹²Pus wa chuncha wanaj sa' talajkilhun'olh, chi ixta'asmat'acha tacha ixtanajun an Pablo chi an Bernabé, li an Dios ixjapu'ilhtuycha tanlhun yu sawalh la'lhi'a'nin an tan ixtawilanalh an yu jantu judiojnin. ¹³Akxni tachiwin'olhcha an Jacobo, najun:

—T'ala'awnin, akila'asmatniw, ¹⁴an Simón kintajunincha tacha an Dios oxi wachu ja'ilhtuy wa ixlikutsajka an yu jantu judiojnin, wachu jasakxtuyi yu yu'uncha para li katawalhi ixjas'at'an. ¹⁵Tacha ani tapasay, ts'ajwi t'ala'an tacha an tats'o'lhi an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti Dios, tan najunta:

¹⁶Ixli'astan akmincho'oya chi akla'oxicho'oya
an ixcha'a David yu ta'a'talh.

Akla'oxicho'oya an yu tilaktamakawwilh.

Oxi ak'ilhtucho'oya'.

¹⁷Para li an ali'in akintapuxkawlh,
chi ta kilhmakchux lapanak yu ikjasakxtuta
katamispalhi kinta'a'ut.

¹⁸Chuncha najun an Dios yu lak'ilhtuy ani laktanlhun,
yu wa ma'anchacha lakmispakan.

¹⁹Pus yu kit'in iknajun, an yu jantu judiojnin yu tamakajuncha yu ixtakiklaka'iy ixlip'ulhnaj chi tach'a'o'aycha Dios, jantu layi katijajunkalhcha li kata'ilhtulhi tu'u yu jantu lhitask'iniy. ²⁰Oxicha li jats'o'nikanacha li jantucha kata'ilhtulhi yu jasmala'aninin, ixlakatak'an an tacha la'laa'oxikanta yu tacha ixdioschak'an

ixtala'ts'in, chi li jantucha katalaxa'alalhi yu jantu talat'at'ajun, chi li jantucha kata'ulhi jatapakxat yu wa aksk'anj'uta chi an ixjak'alhni tu'u jatapakxat. ²¹ Mu ma'anchacha ta'alín lakatamin la'acha'anaxni, yu talhichiwiiniy an ixlamap'a'sin Moisés chi tamin sábadó punawkani yu yucha an laka lakcha'a tan puta'ayxto'kan.

²² Wa chuncha an ixjamala'achata Jesús chi an laktatanin chi ixchuxk'an an yu ixtajakiklaka'inin, tasakxtulhi lapanakni yu de yu'uncha para li katat'amak'alhcha la'acha'an Antioquía an Pablo chi an Bernabé. Yu sakxtukalh yucha an Judas yu ixtajumpalay ma Barsabás chi pumatam yucha an Silas. Ani lapanakni ixtalhitapalay tacha an ixtat'ajun t'ala'awnin. ²³ Chi yu'unchacha japumala'achakalh ani carta:

“Kitnan yu kintamala'achayan an Jesús chi an laktatanin mijat'ala'awnink'ani uxitnan, ijkala'axa'alayawi an t'ala'awnin yu jantu judiojnin yu tawilanalh la'acha'an Antioquía chi xalakaat'un Siria chi xalakaat'un Cilicia. ²⁴ Ijk'atsayawi li tichi yu'uncha lapanakni yu jantu kitnan ijkamala'achaw, aniya tataxtulh, chi li sawalhcha tama'achapuyani uxitnan la ixchiwintik'an, chi li tamala'a'o'xcho'oyancha. ²⁵ Xliyu iklhipastakwi mu chuncha yu oxi iklihiwilaw li ajkalkha'ulaw lapanakni yu kitnan para li kata'anča'an la'ts'inin ali an yu sawalhcha oxi ijkalhiwilayaw kint'ala'awnink'an Bernabé chi an Pablo. ²⁶ Yu'uncha an ixjatsukuntik'an wa k'is k'ischa tata'alhtaxtulh, ixlakata an Jamach'alhkat Jesucristo. ²⁷ Pus iklamala'achaniyaw an Judas chi an Silas, yu'unchacha katajunan la ixkilhnik'an chux ani tanlhun. ²⁸ Mu an ixTakuwin Dios chi kitnan oxi iklihiwilayaw li jant'uch'a ali k'amak'uk'ak'ant'iti ali tanlhun, kalayantacha t'ach'a ani unk'anat'it. ²⁹ Li jant'uch'a k'a'ut'iti an lhiway yu ixja'ulanikantacha an yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in an lapanakni. Ch'i li jant'uch'a k'a'unit'iti ixjak'alhni tu'u jatapakxat, chi yu wa aksk'anj'uta jatapakxat, ch'i li jant'uch'a k'ajaxa'alat'iti yu jant'u t'at'awnat'it. Li ch'unch'ach'a k'a'ilht'uya'it ani tanlhun, oxich'a k'ats'uk'uya'it'it. Iklala'axa'alayaw.”

³⁰ Pus akxni tajala'axa'alanan'olhcha, ta'alhcha la'acha'an Antioquía, chi akxni tacha'alhcha, tama'ayxto'lhicha an t'ala'awnin chi taxta'nilhcha an carta. ³¹ Akxni an t'ala'awnin tapunawlhcha, sawalhcha ixtalaj'achan, mu ixjama'oximaj'ayaycha tacha an

ixnajunta. ³²Chi mu an Judas chi an Silas wachu ixchiwinti Diosi ixtalhichiwininiy, pus sawalhcha tama'oximaj'ayalh chi sawalhcha tamachapulhi an t'ala'awnin an la ixchiwintik'an. ³³Chi alhcha panch'e'ex ancha ixtat'ajun, an yu ancha jamacha'an t'ala'awnin tamala'achacho'olhcha laka laj'oxi chiwinti, para li kata'ancho'olhcha tan tawilananchalh yu tamala'achalh. [³⁴Pero an Silas yucha oxicha lhiwilalh li anchacha katamakawlh.] ³⁵Chi an Pablo chi an Bernabé yu'uncha la'acha'an Antioquiajcha tatamakawlh, ixtamasuy ali chi ixtalhichiwininiy ali an ixchiwinti Dios, ali an ali'in lapanakni.

An Pablo t'alamakawlhcha an Bernabé

³⁶Alhcha panch'e'ex, an Pablo juniy an Bernabé:

—Ka'ampalawcha jala'pixiyalhnin an t'ala'awnin ta lakachux an la'acha'anaxni tan lhichiwintawcha an ixchiwinti Dios, para li kak'atsawi tani tat'ajuncha.

³⁷An Bernabé ixnajun li kaxjat'a'alh an Juan yu ixtajumpalay ma Marcos, ³⁸pero an Pablo najun li jantu ka'alh, mu an Marcos an xalakaat'un Panfilia wa ixjat'alamakajunta chi jantucha ali ixjat'ataylhi'anta an tapatsat. ³⁹Pus yuchacha ixlakata li jantu wa tam tapastaklhi, an Pablo chi an Bernabé talamakawlhcha. An Bernabé t'a'alhcha an Marcos, tapu'alhcha barco la'cha'an Chipre. ⁴⁰Chi an Pablo yucha an Silascha t'atala'xto'lhi. Chi ixli'astan an t'ala'awnin tatapayninilhcha an Dios para li kalhistaklhi an Pablo, chi ancha taxtulhcha, ⁴¹xalakaat'un Siria chi Ciliciaja tala'puschalh, ixtat'alamachapuycha an t'ala'awnin yu ancha jamacha'an, yu ancha ixtala'ta'ayxt'o'a.

An Timoteo jat'a'alhcha an Pablo chi an Silas

16 Ixli'astan an Pablo cha'alhcha la'acha'an Derbe chi lakatam la'acha'an tan junkan Listra, ani la'acha'an la'cha'alh pumatam yu ixjakiklaka'inin, ixjunksan Timoteo, ists'alh tichi yucha t'aku judia yu ixjakiklaka'inin chi yu ixpay griego. ²An t'ala'awnin yu jamacha'an Listra chi jamacha'an Iconio oxi ixtalhichiwininiy an Timoteo. ³Pus an Pablo oxi lhiwilalh li kat'a'alh, pero p'ulhnaj ilhtulhi li ka'akaxwililich'uk'up'uxk'alh an ix'a'axt'a'a, ixlakatak'an an jamacha'an Judea yu ancha ixtalakwilanalh,

mu ixchuxk'ani ixtak'atsay li an ixpay an Timoteo jamacha'a Grecia. ⁴Ta lakachux la'acha'an ixtala'pus'anta, tamak'atsaanilhi an t'ala'awnin an ixlamap'a'sink'an an yu ixjamala'achata an Jesús chi an laktatanincha yu ixtat'awnachalh Jerusalén. ⁵Pus ta killmakchux tacha an ixtata'ayxt'o'acha an yu ixtakiklaka'iycha Dios, oxicha ixtajakiklaka'inin, chi palay palay ixtatalhawayi an yu ixtajakiklaka'inin tamin wilhchan.

An Pablo la'ts'ilh pumatam lapanak

⁶Chi mu an Stalan'a Takuwin jantu jamakawnilhi li katalhichiwinilhi an ixchiwinti Dios an xala'acha'anaxni Asia, pus ta'alhcha xala'acha'anaxni Frigia chi xalakaat'un Galacia. ⁷Chi akxni tacha'alhcha tanchun xalakaat'un Misia, de ancha ixtak'uxa'ancha xalakaat'un Bitinia, pero an ixTakuwin Jesús jantu jamakawnilh. ⁸Pus wa wak tala'pusli xalakaat'un Misia, ta'alhcha la'acha'an Troas. ⁹Ancha an Pablo, puts'ista jala'awanalh, tan la'ts'ilh pumatam lapanak jamacha'a Macedonia, anchacha sa'ixyalh chi ixtapaynisk'inikancha an Pablo ixjuncan: “K'at'at'i xalakaat'un Macedonia chi akilalhi'a'tayjuw.”

¹⁰Akxni chunchacha la'ts'ilh an Pablo, ixli'astan watukan ikmala'asijniwi para li ak'aw xalakaat'un Macedonia, mu oxicha xajk'atsayaw li yucha an Diosi kixtat'asaniyan para li ancha aklhichiwiniw an laj'oxi chiwinti.

An Pablo chi an Silas tacha'alhcha la'acha'an Filipos

¹¹Pus la'acha'ancha Troas xakt'awnaw, ikpu'awcha barco lakatam lakaat'un yu la'acho'oni'ojoy xkan ixjuncan Samotracia, chi tunkunchalh ik'awcha la'acha'an Neápolis. ¹²Chi de ancha ik'awcha la'acha'an Filipos, ani la'acha'an Filipos yucha yu palay ixlitapalay an xalakaat'un Macedonia chi yucha la'atam la'acha'an tan ixtawilanalh yu jamacha'an Roma, anchacha xakt'awnaw lanan la'alhuw wilhchan. ¹³La'atam sábadó iktaxtuw ma'spa an la'acha'an, ik'awcha waniy lakatam ayxkan, tan a'tajcha ixtapaynikan, chi ancha, iklaktawlawcha, chi xajk'alhixa'alayawcha an ixchiwinti Dios an t'akunin yu ancha ixta'ayxto'nun. ¹⁴Xapumatam ani t'akunin ixjuncan Lidia, jamacha'a Tiatira, yucha ist'ay la'ch'it yu xmumuw,

yu xtapalh la'lhaw, chi mu ixkiklaka'iya an Dios, sa'cha ix'asmat'a an yu xaknawt'awnaw, walh an Jamach'alhkat Dios malhti'anilhi an ixjalhunut, para li sawalhcha kalhkapu'alhi an yu ixnawt'ajun an Pablo. ¹⁵ Akxni a'paxlicha an Lidia wanaj jat'a'a'pax'olhi chux yu ta jalhila'ts'in, chi ixli'astan sawalhcha kintatapayninin kintajunan:

—Li nawnatcha li ijkiklaka'iycha sawalhi an Dios, k'at'atcha tamakawnini an la kincha'a'.

Pus kintamatanunini ak'aw tamakawnin an la ixcha'a'.

¹⁶ A'tam walh, akxni xakti'anaw an tan tapaynikan, ikpaxto'wi pumatam jatsi yu ixlit'ajun la'atam takuwin yu ixpala'ts'ikutunun. Ani jatsi wa ixputapatsakancha, mu esclavaja ixjunita, ixjalhit'ajun ixpatronin yu wanajcha la'lhaw tumini ixtapulhajay li ixla'ts'ikutuniycha tu'u xamati'. ¹⁷ An Pablo chi kitnan tsukulhcha kintach'a'o'ayani an jatsi', chi p'ascha ixt'asay ixnajun:

—¡Ani lapanakni yucha an Dios yu wilhchalh talhmani tat'atapatsay, tamak'atsaaniyani an tij yu puta'alhtaxtukan!

¹⁸ Chi mu wanajcha la'alhuw wilhchani chuncha ixlay, pus an Pablo ja'scha mawalh, chi juniy an makxkay'un, an yu ixlakpach'apay an jatsi:

—¡La ixta'a'ut an Jesucristo ijkanan k'amak'awcha an jatsi'!

Pus wanaj wa akxni, an makxkay'un makawlhcha an jatsi'.

¹⁹ Pero akxni an ixpatronin an jatsi tala'ts'ilhcha li tucha lay ali katitapulhajalh, tach'apayawlhcha an Pablo chi an Silas, talhi'anilhcha an jamach'alhkatni an ixtan'ajni la'acha'an. ²⁰ La ixlakapucha an jueznini jalhicha'ankalh, chi tanajun an yu ixtalhi'anta an Pablo chi an Silas:

—Ani lapanakni yu'uncha judiojnin chi wa tachiwiwayi an lapanakni ani kila'acha'ank'an, ²¹ chi tanlhuncha tamasuy yu kitnan jantu katimakajuw li chunchacha ka'ilhtukalh, mu kitnan jamacha'an Roma.

²² Pus wa chuncha an lapanakni tala'talh'amalhcha, jaxkaykalhcha an Pablo chi an Silas, an jueznin talhinawlhcha li kajala'la'a'exkalkhcha an ixla'ch'itk'an chi li kajala'na'makalhcha laka lakmakat'ikt'i k'iw. ²³ Akxni stakcha jala'na'ma'okalh jamakawlkalhcha, chi lhijunkalhcha an yu ixjamalalkhchawnan laka pulach'in li oxi kajalhistaklhi. ²⁴ An yu ixjamalalkhchawnin

akxni chunchacha lhijunikalh, jakitamaknulhcha tan wa anchacha juntachalh pulakni an laka pulach'in chi jalakch'ampa'asi'ulalhcha laka k'iw.

²⁵Walh ka tacha ixjaytatnant'ajuncha, akxni an Pablo chi an Silas ixtatipaynit'ajun chi ixtalakmilhpanit'ajun an Dios, an ali'in tach'inin wa sa'cha ixta'alha'asmat'a. ²⁶Walh wa akxni p'asi laklalh an lakaat'un, wanaj lakchikix'olhi an ixjach'aja an pulach'in. Chi wa chuncha wanaj la'tati'a'olhi an xamalhticha an pulach'in, chi wanaj la'tax'ot'olhi an cadenaj an yu ixjapulakch'i'ulakanta ta ixchuxk'an an tach'inin. ²⁷Wa chuncha akxni kujlhi an yu ixjamalakhchawninin chi ixla'la'ts'incha an malhticha li ixla'ti'a'ojoy, matakutulhi an ix'espada chi ixma'niputunkancha, mu ixnajun li sna ta'os'olhcha an tach'inin. ²⁸Pero an Pablo p'asi xa'alalh, juniy:

—¿Jant'u t'ani k'a'ilht'uk'a, mu iktanuma'ojo!

²⁹Pus wa chuncha an jamalakhchawna sk'inlhi jatapulhkunu chi jats'alajtanulhcha pulakni, wa xk'ip'ip'icha ixlay la ixtalhanti chi jatatso'ottatawlhnilhcha la ixjach'ajak'an an Pablo chi an Silas.

³⁰Chi ixli'astan jamaxtulhcha chi jajuniy an Pablo chi an Silas:

—¿Tasicha aklalh para li akta'alhtaxtulh?

³¹An Pablo chi an Silas tajuniy:

—Wa k'ak'iklak'a'it'icha an Jamach'alhkat Jesús, walh k'at'a'alht'axt'uya'a chi chux yu t'a jalhila'ts'in.

³²Chi an yu ixjamalakhchawninin talhixa'alalhcha an ixchiwinti Dios chi chux yu ixtawilanalh la ixcha'a'. ³³Wa yucha anchunu xapanche'e'ex jatats'isini, an jamalakhchawna jala'ch'a'anilhcha tan ixtalajk'atsanini an Pablo chi an Silas. Chi ixli'astan, yucha, chi chux an yu ta ixjalhila'ts'in talaj'a'paxlicha. ³⁴Wa chuncha an yu ixjamalakhchawninin, jalhi'alhcha an Pablo chi an Silas la ixcha'a chi jamawalhcha, chi chux an yu ta ixjalhila'ts'in sawalhcha ixtalaj'achan wa xliyu takiklaka'ilhcha an Dios.

³⁵Tunkunchalhcha wats'isin, an jueznin tamala'achanilhi policiajnin an yu ixjamalakhchawninin tan tajuniy li kajamakawlhcha an Pablo chi an Silas. ³⁶An yu ixjamalakhchawninin juniy an Pablo:

—An jueznin kintajuniy li ma aklamakajuwcha, pus chaway laych'a k'ap'inch'o'ot'it, jantu tu'u alin.

³⁷ Pero an Pablo jajuniy an yu ixjamala'achakanta policiajnin:

—Li stakcha kintala'na'makani tan lhilhuw kintala'ts'inkanan masi jantu p'ulhnajcha la'ts'inkalhi li tu'u tala'alhini k'ilhtuyaw chi kintamalaklhchawkancha masi kitnan wachu romanojnin, ¿chaway wa la'asa'cha kintamakawcho'okanan? ¡Jantu!, wanaj yu'uncha akintamin maxtunin.

³⁸ Pus wa chuncha an policiajnin chunchacha tamak'atsaanilh an jueznin tacha an tanawlh an Pablo chi an Silas, pus ixtalaktalhanancha, mu tak'atsaalhcha li wachu romanojnin.

³⁹ Chi ixli'astan an jueznin tala'alhcha an Pablo chi an Silas, ixtask'incha lamala'mixin, chi jamaxtukalhcha an Pablo chi an Silas, ixjatapaynisk'inikancha li ma katataxtulhcha an la'acha'an.

⁴⁰ Akxni tataxtulhcha laka pulach'in an Pablo chi an Silas, ta'alhcha la ixcha'a an Lidia, chi tat'alakila'ts'ilhcha an t'ala'awnin, takit'alama'oximaj'ayalhcha, ixli'astan ta'alhcha.

An la'acha'an Tesalónica tala'talh'amalh

17 Akxni tala'puslich a an Pablo chi an Silas la'acha'an Anfípolis chi la'acha'an Apolonia, tacha'alhcha la'acha'an Tesalónica, tan ixyalh a'atam cha'a yu ixtaputa'ayxt'o'a an judiojnin. ² Chi an Pablo, mu chunchacha ixlismanita, pus jala'alhi an tan ixtata'ayxt'o'a, chi la'at'utu sábadajo ixjat'alakixtukut'ajun. An Pablo an la ixchiwinti Diosi ixla'ts'ilhi'anta. ³ Ixjajuniya li an Cristo ixlitask'iniya li kaxnilh chi ixli'astan kala'awcho'oya tacha tapasalhcha. Ixjajuniy:

—Ani Jesús yu klalhixa'alayaw yucha Cristo.

⁴ Ali'in an judiojnin takiklaka'ilh, pus tach'a'o'alhcha an Pablo chi an Silas. Wachu ixluwk'ani an yu tachiwiniy lhigriego takiklaka'ilh, yu ixtatapayniniy an Dios, chi ixluwk'an cha t'akunin yu ixjalhila'sikan. ⁵ Pero tacha ani ixtapasay, an judiojnin yu jantu ixtajakiklaka'inin talhaxkayanalhcha, chi tama'ayxto'lhicha lapanakni yu wa ay ixtajunita, yu wa ixtalaktijuntsukuycha lakalaktij, para li katala'talh'amalhcha chi katajalaktilhnilhcha an la'acha'an. Atumpaj tacha'alhcha an la ixcha'a Jasón, ixtapuxkajuycha an Pablo chi an Silas, para li katamaxtulhcha chi katama'axta'nilhcha an lapanakni. ⁶ Pero mu jantu tala'cha'alhi

ancha, yu'uncha an Jasón chi ali'incha t'ala'awnini jala'xa'alhi'ankalh tan ixtawilananchalh an xajamach'alhkatni an la'acha'an, ixtanajun:

—¡Ani lapanakni yu wanajcha ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa tajalakt'ilhi'ulanan, wachucha taminta ani, ⁷chi ani Jasón la ixcha'acha ja'ulata! ¡Ixchuxk'an ani lapanakni jantu ta'ilhtuyi tacha an najun ixlamap'a'sin an ay jamach'alhkat, yu'uncha tanajun li ma t'awpalay pumatam rey, ma Jesusi junkan!

⁸Akxni chunchacha ta'asmatlhi an lapanakni chi an jamach'alhkatni jantucha k'is oxi talhiwilalh. ⁹Pero an Jasón chi an ali'in jamakawkalh, mu tamakawlh tumin chi tanajun li jantu katita'osli.

An Pablo chi an Silas tacha'alhcha la'acha'an Berea

¹⁰Akxni puts'istacha ixjunita, an t'ala'awnin watukan tamala'achalhi an Pablo chi an Silas la'acha'an Berea. Wa tacha tacha'alh, ta'alhcha an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin. ¹¹Chi ani judiojnin mu yu'uncha palay oxi ixtajalakpastaknan, jantu tacha an jamacha'an Tesalónica, pus sawalhcha oxi talhiwilalh an ixchiwinti Dios, chi lhilhiji ixtapunajun an ixchiwinti Dios, para li katak'atsaalh li sawalhi an yu ixjajunkan. ¹²Pus wanajcha ixluwk'ani yu yu'uncha tajakiklaka'inilh, chi wachu ixluwk'ani tajakiklaka'inilh an jamacha'an Grecia, t'akunin yu ixjalhiwilakan chi lapanakni. ¹³Pero akxni an judiojnin yu jamacha'an Tesalónica tak'atsaalhi li an Pablo wachu ixlichiwiniya an ixchiwinti Dios an la'acha'an Berea, ta'alhi ancha chi tsukulhcha tama'talh'amani an lapanakni chi ixtajalaktihnincha. ¹⁴Wa chuncha an t'ala'awnin watukan tamala'achalhi an Pablo la ixkilhtu an alamalh, pero an Silas chi an Timoteo ancha tatamakawlh Berea. ¹⁵Yu tat'a'alh an Pablo tat'acha'alhi sta la'acha'an Atenas. Ixli'astan akxni tamincho'ochalhcha, jalhimap'a'sikanchalhcha li an Silas chi an Timoteo watukan katala'cha'ana an Pablo.

An Pablo cha'alhcha la'acha'an Atenas

¹⁶An Pablo akxni ixjapakxan'iyachalhcha la'acha'an Atenas an Silas chi an Timoteo, jantu k'is oxi lhiwilalh akxni la'ts'ilh an la'acha'an li wa stakcha ixlak'alín tanlhun yu tacha ixdioschak'an

ixtala'ts'in an lapanakni. ¹⁷ Xliyu ixjalhit'alakikxtukuycha an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin chi ali'incha an yu ixtatapaynini an Dios, chi tamin wilhchan wanajcha chuni ixjat'alakixtukuy an yu ixtata'ayxt'o'a an pulakni la'acha'an. ¹⁸ Chi wachu ali'in lapanakni yu sawalh ixtajatalaninin yu ixjajunkan epicúreos chi yu ixjajunkan estoicos tsukulhcha tat'alakikxtukuyi an Pablo.^a Ali'in ixtanajun:

—¿Tasucha nawputun ani p'ululu kilhuyalhi?

Chi ali'in ixtanajun:

—Wa li pumatam yu jalhichiwiniy yu tumpaj diosnin.

Chunchacha ixtajuniy an Pablo, mu yucha ixjalhixa'alay an laj'oxi chiwinti, yu ixchiwinti an Jesús, chi ixlakata tani kalhila'awcho'okanacha. ¹⁹ Wa chuncha talhi'alhcha tan ixtata'ayxt'o'a jueznin, laka Areópago junkan^b, chi tajuniy:

—¿Tisu la'sast'icha lhamap'a'sini yu kilalhimitawi, layi akilajuniw? ²⁰ Mu wa tayawi ik'asmat'aw tacha an kilalhixa'alayaw, chi ijk'atsaputunawi tuchini jumputuncha.

²¹ Chunchacha ixtanajun mu ixchuxk'an an jamacha'an Atenas chi an yu ancha ixtawilanalh yu jantu an jamacha'an wa yuchacha yu sawalh ixta'asmatputun yu wa sast'ika tu'u ixtapasay chi ixtalhichiwiniycha. ²² An Pablo tayalhi la ixpujank'an yu'uncha, an laka Areópago, chi jajuniy:

—Jamacha'an Atenas, chux tacha ani klala'ts'inaw uxitnan, sawalhch'a jak'iklak'a'ininat'iti layat. ²³ Mu akxni ijkilaka'alh an tan t'ap'ayninyat midiosk'an, ikla'cha'alh la'atam tan ma'axta'kan lha'ulan tan chunchuni ts'o'kanta: “Pumatam Dios yu jantu mispakan.” Pus an yu uxitnan t'ap'ayninyat masi jant'u misp'ayat, yucha yu klamintaw lhixa'alanin.

²⁴ Yucha Dios yu ilhtulh an lakamunulhpa chi chux an laktanlhun yu ancha lak'alín, yucha xaJamach'alhkat an lakt'iyán chi an

^a **17:18** Yu epicureojnin chi estoicojnin kilhmakt'uy lapanakni yu sawalhcha ixtajatalanin ixtak'atsan, ixtalhakapu'an an achat, pero an estoicojnin ixtanajun li apaliy jantu oxi li ak'ilhtulh yu ik'achaniy ak'ilhtulh mu xli'astan ma lhimin ay ta'oxila'alhit.

^b **17:19** An Areópago la'atam lakat'ikt'i a'stitawk'a yu ix'alín an la'acha'an Atenas. An lapanakni yu ixtalhítapalay an Atenas ancha ixtalhímanita ixtata'ayxt'o'a anchunu laka lakat'ikt'i a'stitawk'a. Tacha an ixtata'ayxt'o'a an lapanakni li ixtalakchiwiniy wachu ixjunkan Areópago.

lakaat'un. Yucha jantu ani wilh laka tajtan tan wa lapanaknicha tala'oxita. ²⁵Chi yucha jantu ma'lhtask'iniya li xamati tu'u ka'ilhtunilh, mu yucha yu kintaxta'ni'oyan kijatsukuntik'an, chi an un chi chux an ali laktanlhun.

²⁶'Wa pumatam lapanaki pu'ilhtu'olh ta kilhmakchux tat'ajun an lapanakni, para li ta ixlijalhi'ay an lakaat'un, katatawlh'olh, chi jamasunitacha an panch'e'ex chi tanchuncha katatawla', ²⁷para li katapuxkawli an Dios, masi wa kap'a'aj p'a'ajcha tajalakch'apanalh, chi katala'cha'alhcha, masi an Dios yucha jantu ma'ati t'ajun, yucha waniya t'ajun tan t'awnaw. ²⁸Mu yucha an Diosi yu pula'awtaw chi yucha pulaklayaw chi yucha put'awnaw, tacha tanawlh wachu an ali'in minpoetajnink'an, akxni tanawlh: "Kitnan Diosi kintamala'awnitan."

²⁹'Pus, mu Diosi kintamala'awnitan, jantu layi katipastakwicha li an Dios tachanu wa la'atamcha lha'aman yu oro lhila'oxikanta u plata u chiwx, yu tacha an ta'ilhtuy lapanakni, yu wa tacha tapast'ak'acha. ³⁰An Dios jantu jalhakapu'aninilhi ixtala'alhink'an an lapanakni tawananchacha, li jantu tu'u ixtak'atsay, pero chaway wa tanchuncha chi ta lhichux, najuni an Dios li kamapaxawi kijatapast'ak'atk'an. ³¹Mu an Dios ulata la'atam wilhchani akxni chux an lakamunulhpa kala'ts'ina tani ixt'ajuncha atamj, oxi u jantu. Pumatam lapanak yu yucha sakxtuta chuncha kapu'ilhtuya', chi yucha kintamasunitancha ta kinchuxk'an li sawalhi li chuncha kuna', mu yucha mala'awnicho'olh.

³²Akxni chunchacha ta'asmatlhi an lapanakni ixlakata li kala'awcho'okana, wa ixtalhilakts'i'incha chi ali'in ixtanajun:
—Apu'a'tami akla'alha'asmat'aw t'ach'a ani nawt'a'un.

³³Wa chuncha an Pablo jamakawlhcha. ³⁴Pero ali'in tach'a'o'alhcha chi takiklaka'ilhcha. An yu takiklaka'ilhcha, xapumatam ixjuncan Dionicio, yucha wachu ixma'ta'ayxt'o'a an laka Areópago, chi pumatam t'aku yu ixjuncan Dámaris chi ali'incha.

An Pablo cha'alhcha la'acha'an Corinto

18 Ixli'astan akxni chunchacha laktapasalh, an Pablo taxtulhcha an la'acha'an Atenas chi alhcha la'acha'an Corinto. ²Ancha la'cha'alh pumatam lapanak judio ixjuncan Aquila, jamacha'a Ponto,

wa ixmintachalhka xalakaat'un Italia ali ixt'iwi junkan Priscila, wa xliyu an jamach'alhkat Claudio ixlinajunta li ixchuxk'an an judiojnin katataxtulhi an la'acha'an Roma. Pus an Pablo jala'alh. ³Chi mu wanajcha yu tapatsati ixta'ilhtuy yu ix'ilhtuy an Pablo, pus jat'atamakawchalhcha, wa lakatamcha ixtatapatsay, yu'uncha wa ixtala'oxiy cha'a yu wa de lona. ⁴Chi tamin sábadó, an Pablo an laka cha'acha an tan ixtaputa'ayxt'o'acha an lapanakni, ix'an, ixjaxa'alaycha an lapanakni chi ixlipuxkawniyicha tani kajalhimatanunilhcha katajakiklaka'inilh an judiojnin chi an yu jantu judiojnin.

⁵Akxni taminchalhcha Macedonia an Silas chi an Timoteo, tacha'alhcha tan ixt'ajun an Pablo, wa chuncha an Pablo wa yuchacha p'as tayla'alh lhichiwiniy an ixchiwinti Dios chi ixjajuniyicha an judiojnin li an Jesús yucha Cristo. ⁶Pero yu'uncha wa tsukulhcha tat'atasp'it'a chi xkayajcha ixtajuniy, pus an Pablo k'alhalhi an ixla'ch'it tan japujuniyicha li jantu oxi tacha an talay, chi jajuniy:

—Uxitnani mintala'alhink'an li ts'an'a'oyat'it, kit'in jantu kintala'alhin. Chaway kit'in ikti'ancha an tan tawilananchalh yu jantu judiojnin.

⁷Pus taxtulhi an Pablo an laka cha'a an yu ixtaputa'ayxt'o'a an judiojnin, chi alhcha la ixcha'a tichi lapanak junkan Ticio Justo, yucha waniy la ixpa'xti an laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnini ixwilh, chi yucha ixkiklaka'iya an Dios. ⁸Chi an Crispo, yu xa'ay an laka cha'a an tan ixtata'ayxt'o'a an judiojnin, chux an yu ta jalhila'ts'in takiklaka'ilhi an Dios. Chi wachu wanaj ixluwk'an an jamacha'an Corinto akxni ta'asmatlhicha an chiwinti, takiklaka'ilh chi talaj'a'paxlichá. ⁹La'atam jatats'isni an Dios juniy an Pablo la ixjala'awanti:

—Jant'u k'at'alhan, jant'u sa' k'ak'ilhu, ali k'alhich'iwini an kinchiwinti, ¹⁰mu kit'in iklhistaktan, chi jantu xamati lay ta kati'ilhtun, ani la'acha'an wanaj lhuwi yu kintakiklaka'iy.

¹¹Pus an Pablo tam k'ata apaytatcha tamakawlh an la'acha'an Corinto, ixjamasuniyicha an ixchiwinti Dios.

¹² Pero akxni an Galión, gobernador ixjunita an xalakaat'un Acaya, an judiojnin tata'ayxto'lhi chi tat'alaxtukulhcha an Pablo, chi talhi'alhcha laka jamach'alhkat, ¹³ tajuniy an gobernador:

—Ani lapanak wa stakcha jamatanunit'ajuni an lapanakni li ma katakiklaka'ilhi an Dios, tacha jantu chun najunta an laka lhamap'a'sini jajuniy ma kata'ilhtulh.

¹⁴ Walh akxni an Pablo ixchiwimputuncha, an Galión jajuniy an judiojnin:

—Judiojnin, li ixlakata tu'u yu ay tala'alhin u ay jama'ninti kaxwalh, kit'in xakla'asmatniw, ¹⁵ pero mu wa ixlakatacha chiwinti chi ta'a'ut chi milhamap'a'sink'an, pus mi akstuchak'ani k'alats'awalat'it, kit'in jantu ikma'tanuputuni tan ancha.

¹⁶ Wa chuncha jatamakxtulhcha an jamach'alhkat an lapanakni an tan ixtawlay. ¹⁷ Ixli'astan t'o'cha tach'apachalhi an Sóstenes, yu xa'ay an laka cha'a an tan ixtata'ayxt'o'a judiojnin, chi wa ancha, la ixlakapucha an tan ixtawlay jamach'alhkat, stakcha talakasamalh. An Galión jantu tu'u ixlakapu'an tacha an ixtapasay.

An Pablo ancho'olhcha la'acha'an Antioquía

¹⁸ An Pablo la'alhuwka wilhchani ancha ixwilh an la'acha'an Corinto. Ixli'astan jamakawlhcha an t'ala'awnin chi, alichan an Priscila chi an Aquila taxa'a'ilhcha ixtijk'an para li kata'alhcha xalakaat'un Siria. Chi akxni tacha'alhcha la'acha'an Cencrea, an Pablo uksp'iruncha ta'a'sitlhi, mu chunchacha ixlitamakajunta. Tataxtupalh Cencrea tapu'alhcha laka barco para li katacha'alhcha Siria. ¹⁹ Chi akxni tacha'alhcha la'acha'an Éfeso, an Pablo jamakawlhcha an Priscila chi an Aquila, alhcha laka cha'a tan ixtata'ayxt'o'a an lapanakni, jat'achiwinilhcha an judiojnin yu ancha ixtata'ayxt'o'a. ²⁰ Chi yu'uncha ixtatapaynini li ali kaxjat'atamakawlh, pero an Pablo jantu tamakawputulh, ²¹ yucha wa jajuniy:

—Li Diosi chuncha lakask'in, aklamimpalawi lala'pixiyalhnin.

Chi ixli'astan taxtulhcha la'acha'an Éfeso, pu'alhcha barco. ²² Akxni cha'alhcha la'acha'an Cesarea, alhcha la'acha'an Jerusalén, alhcha jala'axa'alana an yu ancha ixtajakiklaka'inin, chi ixli'astan alhcha la'acha'an Antioquía.

An Pablo alh xalakaat'un Galacia chi Frigia

²³ Alhcha wilhchan, a'tamcha ampalhi an xala'acha'anaxni an xalakaat'un Galacia, chi xalakaat'un Frigia, ixjat'alamachapuycha an yu ixtajakiklaka'inincha.

An Apolo lhichiwiniy Dios an la'acha'an Éfeso

²⁴ Anchunu panch'e'ex cha'alh pumatam judiojo an la'acha'an Éfeso, ixjunksan Apolo, yucha jamacha'a la'acha'an Alejandría, sawalh ixjalakpastaknan chi oxi ixmispay an ixchiwinti Dios. ²⁵ Ani lapanak oxi ixmatalaninikanta an la ixtij Dios, chi sawalhcha tachapuni ixlchiwiniy an Jesús chi ts'ajwi ixlchiwiniy, masi wa yucha ixmispay an ixjama'paxanti Juan. ²⁶ An Apolo tsukulhcha chiwiniya an laka cha'a an tan ixtaputa'ayxt'o'a an lapanakni, jantucha k'is ixkiktalhanan, pero akxni ta'alha'asmatlhi an Priscila chi an Aquila, ta'aylhi'alhi tan wa ixpu'akstu chi palaycha oxi talhixa'alalh an ixchiwinti Dios. ²⁷ Akxni an Apolo k'uxa'alhcha xalakaat'un Acaya, an t'ala'awnin ta'a'tayjulh, tats'o'nilh la'atam carta li oxi katala'a'ichalh an t'ala'awnin an xalakaat'un Acaya. Akxni cha'alhcha Acaya, sawalhcha ja'a'tayjulhi an yu ixtajakiklaka'inintacha ixlakata an ixjamapayninti Dios. ²⁸ Mu an Apolo alhp'asi ixjajuniy la ix'ukxlakapuk'an ixchuxk'an an judiojnin, chi sawalhi an yu ixjajuniy, pus jantu layi ixtanajun li jantu chun, chi ixnajuni an Apolo li an Jesús yucha Cristo, mu an la ixchiwinti Diosi ixla'ts'ilhi'an.

An Pablo cha'alhcha la'acha'an Éfeso

19 Akxni an Apolo la'acha'anaka Corinto ixt'awnachalh, an Pablo an tan la'a'a'stitawk'anacha ixlakwilhkanchalh la'acha'anaxni la'pusli. Chi cha'alhcha la'acha'an Éfeso, ancha jala'cha'alh ali'in yu ixtajakiklaka'inin. ² Jajuniy:

—¿Uxitnan la'a'itcha an Stalan'a Takuwin akxni jak'iklak'a'inint'itcha?

Yu'uncha ta'alhtaylh tajuniy:

—Jantu a'tam k'asmattawi tuchini yu Stalan'acha Takuwin.

³ An Pablo jajumpalay:

—Pus, ¿tisu a'paxatch'a yu la'a'it'iti?

Yu'uncha tajuniy:

—Yucha an ixjama'paxanti Juan.

⁴ An Pablo jajuniy:

—Chun sawalh, an Juan ixjama'paxaycha yu ixtakiklaka'iycha an Dios, pero ixjajuniy li katakiklaka'ilhi an yu astan mintachalh.

Yu ixjajumpusun li katakiklaka'ilhi an Jesús. ⁵ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi an Pablo, talaj'a'paxlicha la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesús. ⁶ Chi akxni an Pablo jalaklakpach'apalhcha, wachucha jala'chilhi an Stalan'a Takuwin chi tamcha ixtalakchiwiniy yu tumpaj chiwinti chi ixtalhichiwiniycha an ixchiwinti Dios.

⁷ Katacha ixpumakawt'uyk'an lapanakni ixchuxk'an.

⁸ An Pablo la'at'utu malhkuyu ix'ant'ajun an laka cha'a an tan ixtaputa'ayxt'o'a an judiojnin, ixlihiwiniycha an ixchiwinti Dios, chi jantu k'is ixtalhanan, ixjalhixa'alaycha chi ixlipuxkawniycha tani kajalhimakiklaka'inilhcha an ixlich'alhkat Dios. ⁹ Pero ali'in yu sawalhcha laj'axixin, jantu tajakiklaka'inimputulh, apalijcha la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni wa aya ixtalhichiwiniycha an ixtij Dios. Wa chuncha an Pablo jalaj'oslicha, chi jalhi'alhcha an yu ixtajakiklaka'inin lakatam laka skwela, la iskwele tichi yucha ixjunksan Tirano, anchacha lhilhi ixchiwiniy an Pablo.

¹⁰ La'at'uy k'ata chuncha ilhtulh, pus ixchuxk'an an yu ixtawilanalh xalakaat'un Asia, yu judiojnin chi yu jantu judiojnin, ta'asmatlhi an ixchiwinti Dios. ¹¹ Chi an Dios, laj'aycha tanlhun yu jantu wa xamaticha lapanaki pu'ilhtulh an Pablo. ¹² Masi wa payojcha u wa la'ch'itcha li ixla'ala'cha'an an Pablo chi li ixjalhi'anikancha an ta'an'anin, ixtatak'uch'uycha, chi an lakmakxkay'un ixtamakajuncha an ta'an'anin.

¹³ Pero ali'in judiojnin yu ancha ixtalak'aklat'ajun, yu ixtatamakxtuy an lakmakxkay'un la ixlakatunajk'an an lapanakni, wachu talhila'ts'intanulhi katajak'uch'unulh la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesús, chi ixtajuniycha an lakmakxkay'un:

—¡La ixta'a'ut an Jesús yu lhichiwiniy an Pablo, klajunaw k'at'axt'utcha!

¹⁴ Yu chuncha ixta'ilhtuy, tichi yu'uncha ixpumatumajunk'an ist's'alan tichi lapanak ixjunksan Esceva, yu xa'ay ixjunita an sacerdotejnin.

¹⁵ Pero la'atam wilhchan an makxkay'un ja'alhtaylh, jajuniy:

—Kit'in ikmispayi an Jesús chi an Pablo, pero uxitnan, ¿tisu uxitnancha?

¹⁶Wa akxni, an lapanak an yu ixla'apaxto'ta makxkay'un jatayla'alh, chi wanaj jalhaja'olh, mu sawalhcha k'ut'ilhi ixjunita, stakcha jala'lhitama'chapulh chi wa laj'alhalhancha talakats'alalh, ixjalakmak'atsanitacha. ¹⁷Chux an yu ixtawilanalh la'acha'an Éfeso, an judiojnin chi yu jantu judiojnin, tak'atsaalh, pus sawalhcha ixtalaktalhanan. Chi chunchacha an ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesús, palaycha ixpumispakan.

¹⁸Ixluwk'an wachu ixtacha'an an yu ixtajakiklaka'inintacha chi ixtanajuncha tuchini yu jantucha oxi ixta'ilhtuta ixlip'ulhnaj. Tan laj'asmatkancha ixtanajun. ¹⁹Chi ixluwk'ani an yu ixtajachawanen talaklhicha'alhcha an ixlibrojk'an chi tala'xawalhcha, tan jala'ts'inkan. Akxni put'e'ekalhcha tani chunchacha tawlachalh xtapalh an libro an yu la'xawakalh, tawlhchalhi li tacha a'xt'up'uxamkaw (50) mil tumin de plataja ixtapalay. ²⁰Pus chunchacha an ixchiwinti an Jamach'alhkat Dios palaycha ixta'a'pitsiy, chi ixtasuycha an ix'alhp'asninti.

²¹Akxni chunchacha laktapasalh, ixli'astan, an Pablo pastaklhi li ka'alh la'pixiyalhna an xalakaat'un Macedonia chi an xalakaat'un Acaya, chi ancha ka'anchalhcha sta la'acha'an Jerusalén. Chi ixnawpalay li ka'anacha Jerusalén, ka'ampala la'acha'an Roma. ²²Pus wa chuncha p'ulhnajcha jamala'achalhi xalakaat'un Macedonia an ixt'uyunk'an ix'a'tayjunin, yu'uncha an Timoteo chi an Erasto, pero yucha lananka ma'ani tamakawlh xalakaat'un Asia.

An lapanakni tala'talh'amalh

²³Anchunu panch'e'ex an la'acha'an Éfeso sawalhcha ixlilaxtukukani ixlakata an ixtij Dios, ²⁴tichi yucha lapanak ixjuncan Demetriojo chuncha ix'ilhtuy, yucha ixla'tapatsay plata, chi ixlak'ilhtuycha lakt'ikt'i tajtan yu wa lha'aman de plata, yu ixlimalakxtuycha an ixtajtan diosa yu ixjuncan Artemisa^a, chi sawalhcha la'lhuw tumini ixtapulhajay an yu yucha ixtala'tapatsay.

^a 19:24 Artemisa yu tacha ixdiosajchak'an ixtala'ts'in an lapanakni yu ixtatapaynini ixluwk'an an xalakaat'un Asia.

²⁵ Pus an Demetrio jama'ayxto'olhi ixchuxk'an an yu yucha tapatsat ixtalak'ilhtuy chi jajuniy:

—Lapanakni, uxitnan k'ats'ayat'iti li oxi wilaw, ixlakata ani tapatsat ilhtuyaw. ²⁶ Pero chaway la'ts'inatcha ch'i asmat'atcha li an yu tajuniy li Pablo laknawt'ajuncha li yu wa la ixmakacha lapanak la'oxikanta dios, jantu dios sawalh, chi chunchacha lhuw lapanak makiklaka'inita, chi jantu wa ani la'acha'an Éfeso, wachu lanan ta ixljalhi'ay an xalakaat'un Asia. ²⁷ Tacha ani tapasay sawalhcha lhima'anxkay, layi kats'an'alh an kintapatsatk'an, chi an ixtajtan an ay diosa Artemisa wachu jantucha katilhitapalalh, jantucha tu'u katilhiwilakalh an ixta'ayat ani diosa yu chux an xalakaat'un Asia tapayninikan chi chux lakamunulhpa'.

²⁸ Akxni chunchacha ta'alha'asmatlhi sawalhcha tala'talh'amalh, chi p'ascha talaknawlh:

—¡An Artemisa yucha ay, ixdiosajk'an jamacha'an Éfeso!

²⁹ Pus wa chuncha jantucha ixtak'atsay tani katalalhcha an lapanakni chux an la'acha'an. Tatayla'alhcha an Gayo chi an Aristarco, ixt'uyunk'an lapanakni jamacha'an Macedonia, yu ixtat'a'anta an Pablo, watatacha jala'xa'alhi'ankalhi sta laka cha'a tan ixtaputa'ayxt'o'a ixtapulakchiwiniy. ³⁰ An Pablo ixtanuputunachalh, para li kaxjat'achiwinilhi an lapanakni, pero an yu ixtajakiklaka'inincha wachu, jantu tamakawnilh. ³¹ An xajamach'alhkatni Asia, an ali'in oxi ixjat'alalhi'an an Pablo, pus yu'uncha talhinawlhi li kajunkalhi an Pablo li jantu katanulh.

³² An tan lhuw ix'ayxto'kan jantucha xamati ixlimacha'xay tuchini ixtapasaycha, wa tamj tamjcha ixtalaknajun, chi lanan ixchuxk'ani jantu ixtak'atsay tuchini ixtaalhii'ayxto'nuncha. ³³ An judiojnin tatisamaka'alhi an Alejandro la ix'ukxlapuk'an tan an lhuw ixlakyakalh. An Alejandro jatamakyawnilh li kasa' talajkilhulhi an lapanakni, para li laycha kachiwinilh, chi li kajalhi'a'tayjulhi an judiojnin. ³⁴ Pero akxni tak'atsaalhi li an Alejandro wachu judio, wa ayxtami talakt'asa'olh ka tacha la'at'uy hora, ixtalaknajun:

—¡An Artemisa yucha ay, ixdiosajk'an jamacha'an Éfeso!

³⁵ Wa chuncha an yu ixmats'o'lhi'anikan tanlhun an la'acha'an, akxni laycha sa' jamakilhunilh an lapanakni, jajuniy:

—Jamacha'an Éfeso, chux an lakamunulhpa k'atsakani li yucha ani la'acha'ani lhistakta an ixtajtan an ay diosa Artemisa, chi an yu patajulh an lakt'iyán yu ixt'achuncha tasuy an diosa. ³⁶ Chi mu jantu layi xamati katinawlh li jantu sawalhi ani, wa k'asa'ch'a t'awlat'it, chi jant'u t'u'u k'a'ilht'ut li jant'u oxi p'ast'ak'at p'ulhnaj. ³⁷ Ani lapanakni yu uxitnan jalhit'ant'at'it jantu tu'u ta'alhajuy an laka tajtan chi jantu tu'u wa aya talhichiwiníy an kidiosajk'an. ³⁸ Li an Demetrio chi an yu tat'atapatsay, li xamati jantu oxi talhiwilaniy, ta'alini jueznin chi jamach'alhkatni, anchacha kata'alh lats'awalanin tuchini talats'awalaputuncha. ³⁹ Chi li uxitnan tu'u atumpaja lak'ask'inat, laka juntaa kalhilakchiwinkana'. ⁴⁰ Yu tacha chaway ani tapasay layi akintalhi'alhtasukan li wa jalakt'ilhi'ulananawcha, chi jantu tu'u lay katinajuw tuchini ixlakatacha li tacha anicha tapasay li akintalhisakmikan.

⁴¹ Akxni chunchacha naw'olh an yu ists'o'lhi'an tu'u an la'acha'an jamala'pitsicho'olhcha an lapanakni.

An Pablo alh xalakaat'un Macedonia chi Grecia

20 Akxni sa'cha juncho'olh an tacha ixtala'talh'amanta an lapanakni, an Pablo jat'asanilhi an yu ixtajakiklaka'inincha chi jamap'a'silhcha. Chi ixli'astan jat'alamakawlhcha, alhcha xalakaat'un Macedonia. ² Kilajkila'olhi yu ancha ixlak'alín la'acha'anaxni, sawalhcha ixjat'alamachapuyi an t'ala'awnin la ixchiwinti, chi ixli'astan cha'alhcha xalakaat'un Grecia, ³ ancha la'at'utu malhkuyu tamakawlh. Chi akxni tukancha ixtajuputun laka barco, para li ka'alhcha xalakaat'un Siria, k'atsaalhi li an judiojnín ixtatamakajuntacha li ta kata'ilhtuya', pus wa chuncha an Pablo wa lakaat'uni pu'ancho'olh, a'tam la'puspalhi xalakaat'un Macedonia. ⁴ Yu tat'a'alhi sta xalakaat'un Asia yu'uncha an Sópater, jamacha'a Berea, ists'alh tichi Pirro, chi tichi yucha Aristarco, chi Segundo, jamacha'a Tesalónica, chi Gayo, jamacha'a Derbe, chi Timoteo, chi yu jamacha'an xalakaat'un Asia yu'uncha an Tíquico chi Trófimo. ⁵ Ani yu'uncha tatap'ulalhcha chi la'acha'anacha Troasi kintapakxancha'an. ⁶ Kitnan, akxni la'puslicha xawilhchan akxni ukan pan yu jantu tu'u lhiyalh lhamaskajan, iktaxtuwcha la'acha'an

Filipos laka barco, chi la'akisicha wilhchan walh, ijkataymawcha la'acha'an Troas, ancha la'atujun wilhchani iktamakajuw.

An Pablo kilalh la'acha'an Troas

⁷ Yu p'ulhnajcha xawilhchan an samana, ikta'ayxto'wicha, para li akla'ch'e'ewcha an pan, chi an Pablo ixjamasuniycha an yu ixtajaklaka'inincha. Chi mu katunkunanta kataxtuyacha an Pablo, pus stakcha chiwinilh sta jaytatnancha. ⁸ Tan xak'ayxt'o'aw lakatam laka cuarto tan talhman juntachalh, wanaj la'alhuw pumaklhku ixlakpulhkuy, ⁹ walh pumatam ts'alh ixjunksan Eutíco sa' ixwilh an laka ventana, chi mu an Pablo wanajcha panijniya chiwinilh, pus lhtataputulhcha an ts'alh, walh akxni oxicha ilhtatay, patajulh, ixlitala't'utucha juntachalh an cha'a' tan patajulh, chi akxni tasaklhi ixnitacha. ¹⁰ Wa chuncha an Pablo ta'alhtajulh, chi lhnujuncha ukxtawk'alhi an ts'alh chi la'atanulhcha, chi jajuniy:

—Jant'u k'alakt'alhanant'it, mu la'ajunta.

¹¹ Ixli'astan an Pablo tawk'acho'olhcha an laka cha'a, chi la'ch'e'elhcha an pan, chi ulhcha, chi wa chuncha taylhi'alhi chiwiniy sta wats'isincha walh. Ixli'astan alhcha. ¹² Chi an ts'alh an yu patajulh laka ventana, la'ajunta talhi'alh, pus yucha sawalhcha taputa'oximaj'ayalh.

La'acha'an Troas xakt'awnaw sta la'acha'an Miletojo ik'aw

¹³ Kitnan iktap'ulawcha ik'aw laka barco sta la'acha'an Asón, ixpiktu alamalh, para li ak'itijlawcha an Pablo, mu yucha chunchacha ixnajunta chi yucha wa lakaat'uni pu'alh. ¹⁴ Akxni kla'cha'awcha la'acha'an Asón an Pablo, tajulhcha an laka barco chi ik'awcha la'acha'an Mitilene. ¹⁵ Chi akxni iktaxtupalawcha ancha, tunkunchalh ikla'puswicha ixlakapu la'atam ay t'un yu junkan Quío, wanaj la'atanchanu'ojota an xkan, chi tunkumpalhchalh, ikcha'awcha la'acha'an Samos ixkilhtu alamalh. Chi a'tam tam wilhchan ikpu'ampalaw an barco, ikcha'awcha la'acha'an Mileto ixkilhtu alamalh. ¹⁶ Chunchacha ikhith'alaw para li an Pablo jantu sawalh kata'a'ma'alhi xalakaat'un Asia, yucha jantu k'uxa'alhi la'acha'an Éfeso, mu sawalhcha so'ojoto ixcha'amputun la'acha'an

Jerusalén, chi ixnajun li wa kaxlalhcha akxni la ixk'atancha Pentecostés anchacha kastsukuchalh.

**An Pablo jaxa'alalhi an xalaj'ajin
yu ixtakiklaka'iy Dios an la'acha'an Éfeso**

¹⁷ Akxni la'acha'anaka Mileto ixt'awnachalh an Pablo, lhinawlhi li kajat'asanikalhi an yu xalaj'ajin ixtajunita yu ixtajakiklaka'inin an la'acha'an Éfeso. ¹⁸ Chi akxni tala'cha'alhcha jajuniy:

—Uxitnan k'ats'ayat'iti tani xaklaat'a'aklat'awnawcha an xalakaat'un Asia sta akxni wa ikticha'alh. ¹⁹ Lhilhiji xaktapatsaniy an Dios chux laka jakilhpatinijk'atsat, chi laka lhuw alhut, chi ikla'tsilhi tanlhuncha yu la'lhima'anxkay yu an judiojnin kixtapulhitama'chapuputun. ²⁰ Kit'in o'sliyani iklamak'atsaaniw yu oxi para uxitnan, tan lhilhuw xaklamak'atsaaniyaw chi la mila'cha'anink'an. ²¹ An judiojnin chi yu jantu judiojnin ijkajunilhi li katakiklaka'ilhi an Dios chi an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ²² Chaway ikti'ani la'acha'an Jerusalén, yucha an Stalan'a Takuwini kimala'achay, pero kit'in jantu ijk'atsayi tuchini akintapasaniyacha. ²³ Wa x'amani ijk'atsay li chux an la'acha'anaxni tan ik'an, an Stalan'a Takuwin kijuniy li an pulach'in kimpakxan'iy chi lhuw lhima'alh'ajna. ²⁴ Pero kit'in jantu tu'u ikhlilhakapu'an an kijatsukunti yu wa para ki'akstucha, para li lhi'acha akt'ala'olh an kintapatsat chi an yu kilhijuniy an Jamach'alhkat Jesús, li aklhichiwinilhi an laj'oxi chiwinti yu ixjamapayninti an Dios.

²⁵ 'Chi chaway oxicha ijk'atsay li jantu xamati uxitnan akintila'ts'incho'olh, yu ikrajuntawcha an laj'oxi chiwinti. ²⁶ Xliyu chaway ikalhijumpusunaw li kit'in jantucha kincuentaja amijatsukuntik'an, ²⁷ mu kit'in iklamak'atsaani'ojocha chux yu ka'ilhtuya an Dios, jantu tu'u yu jantucha aklajuniw. ²⁸ Pus chaway k'ajalajk'ats'anant'itcha chi k'ajalhist'akt'itcha chux an yu tat'ata'ayxt'o'an, mu an Stalan'a Takuwin ta'ilhtuncha li k'a'unt'iti xalaj'ajin para li k'ajalhist'akt'iti an yu takiklaka'iycha Dios, yu jatamawlh la ixjak'alhni. ²⁹ Ijk'atsayi li akxni ak'anacha katamina ali'in yu wa tacha laj'at'ajnaj ma'tilinha katalaya', chi wanaj kask'up tamaka'amputuna an yu tajakiklaka'inincha. ³⁰ Chi masi wa siya uxitnancha kata'alina ali'in yu wa maslakatinticha katamasuya', para

li an yu tajakiklaka'inincha katach'a'o'alhcha. ³¹ K'as'alaj ts'uk'ut'it, k'ap'ast'akt'iti li la'at'utu k'ata, tunkuwi chi puts'ista, klamap'a'siwi atamjtamin laka alhut.

³² Chawayi t'ala'awnin, wa Dioscha k'ach'a'o'at'it, chi an ixchiwinti yu pamapayninin, yucha layi ka'ilhtuya li k'at'a'ayat'iti la mintakuwink'an chi kataxta'niyani chux yu jajunita li kajaxta'niya an ixlapanakni Dios. ³³ Jantu xamati iksk'unla'ts'inita ixtumin u ixla'ch'it. ³⁴ Uxitnan oxi k'ats'ayat'it li xaktapatsay, para li akhlitsukulhi yu xakma'lhtask'iniy chi an yu kixtat'a'aklat'ajun. ³⁵ Lhilhiji klamasuniw li chuncha tapatsakan, para li lay ja'a'tayjukan an yu tama'lhtask'iniy la'a'tayjun, chi klamapast'ak'aniwi an ixchiwinti Jamach'alhkat Jesús, tan najunta: “Palay oxi li xta'kan, walh jantu li wa jama'tayanankan.”

³⁶ Akxni chunchacha naw'olh an Pablo, tats'o'ttallhcha chi ixchuxk'ancha jat'atapaynilh. ³⁷ Ixchuxk'ani talaj'alhulh chi tala'atanulhcha an Pablo chi tala'xtikilhtastuklhicha. ³⁸ Sawalhcha ixtala'ta'oxila'alhiy, wa xliyu jajuniy an Pablo li jantucha a'tam katitala'ts'ilh, wa chuncha ta'alhcha makawnini sta laka barco.

An Pablo alhcha la'acha'an Jerusalén

21 Akxni ijkamakajuwcha an t'ala'awnin, wa ts'awjcha ikpu'aw an barco sta xalakaat'un Cos, chi tunkunchalh ik'awcha xalakaat'un Rodas, chi ancha ik'awcha la'acha'an Pátara. ² An la'acha'an Pátara ikla'cha'aw la'atam barco yu ixti'an xalakaat'un Fenicia, pus yuchacha ikpu'aw. ³ Akxni xakti'anawcha, iklaka'anawcha Chipre, yu lhtayan tantanun lakaat'un an lakxkan, chi lhilakijama'xichak'ani lhitamakawlh, wakcha ik'aw sta xalakaat'un Siria. Chi an barco, mu makawtijlalh tak'uk'ati an la'acha'an Tiro, pus anchacha iktakutwi. ⁴ Ancha ijkala'cha'aw an yu wachucha ixtakiklaka'iy an Dios, pus anchacha ijkat'atamakajuw la'atujun wilhchan. Yu'uncha tajuniy an Pablo li ma jantu ka'alhi la'acha'an Jerusalén, yucha an Takuwini chuncha jajunilh. ⁵ Chi la'puslichha la'atujun wilhchan, iktaxtupalawcha ancha. An lapanakni yu kintakimakawyajun sta la ixpiktu an la'acha'an, ixtat'a'an'ojota ixt'iwik'an chi xas'at'ank'an. Chi an la ixpiktucha an lakxkan, ikla'tatso'ottawcha chi iktapayniwcha. ⁶ Ixli'astan, iklala'axa'ala'ojjo

iktajuwcha laka barco, chi an lapanakni yu'uncha talak'ancho'olhcha la ixcha'ak'an.

⁷ Iktaxtuw la'acha'an Tiro, kitnan iktaylhi'ampalawi kijalhtantik'an laka barco chi ikcha'awcha la'acha'an Tolemada, ancha ijkala'axa'alawcha an t'ala'awnin chi anchacha ijkat'atamakajuw tam wilhchan. ⁸ Tunkunchalh iktaxtupalawcha chi ikch'aja'awcha la'acha'an Cesarea. Ancha ik'awcha la ixcha'a an Felipe yu ixlichiwiniy an ixchiwinti Dios, yucha xapumatam an ixpumatujunk'an yu ixta'a'tayjuy an yu ixjamala'achata an Jesús, chi anchacha iktamakajuw. ⁹ An Felipe ixjalhit'ajun ixt'at'ink'an ixjatsi'in, tuka' ixjat'atsukukan, yu'uncha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. ¹⁰ Akxni la'alhuwcha wilhchan ancha xakwilaw, cha'alh pumatam lapanak ixjunksan Agabo, xalakaat'un Judeaja minchalh, yucha ixlichiwiniy ixchiwinti Dios. ¹¹ Akxni kintala'cha'ancha tan xakt'awnaw, xa'a'inikalhcha an isinturón an Pablo chi pula'ma'ch'ikalhcha chi pulakch'anch'ikalhcha, chi najun:

—An Stalan'a Takuwin najun li an la'acha'an Jerusalén, an judiojnin chuncha katach'i'ulaya an yu jamanawin ani cinturón chi katama'axta'niyacha an yu jantu judiojnin.

¹² Akxni chunchacha k'asmatwi, an jamacha'an Cesarea chi kitnan iktapayniniwi an Pablo li jantu ka'alhi la'acha'an Jerusalén.

¹³ Pero an Pablo kinta'alhtajin:

—¿Tasu li laj'alhunatcha, chi kilama'anta'oxila'alhiniyawcha? Kit'in iktapujuyi masi li akinch'i'ulakalh u masi sta akima'nikalh an Jerusalén, ixlakata an Jamach'alhkat Jesús.

¹⁴ Chi mu jantu layi klataminiw ixjatapast'ak'at, wa ijkuniwcha li yucha an Dioscha ka'ilhtulh tani yu oxicha lhiwilay.

¹⁵ Ixli'astan kla'asijwicha chi ik'awcha Jerusalén. ¹⁶ Ali'in an yu ixtajakiklaka'inincha an jamacha'an Cesarea kintat'a'an, chi yu'uncha kintalhi'an la ixcha'a tichiyucha lapanak jamacha'a Chipre, ixjunksan Mnasón. Ani lapanak ma'anchacha ixjakiklaka'inin chi yucha kintaxta'nincha tan iktawlaw.

An Pablo tach'apayawlhi an laka tajtan

¹⁷ Akxni ikcha'awcha la'acha'an Jerusalén, an t'ala'awnin lhi'acha kintala'a'in. ¹⁸ Tunkunchalh, an Pablo kintat'a'ancha la'ts'inini an

Jacobo, chi ancha wachu ixtat'ajun ixchuxk'an an xalaj'ajin. ¹⁹ An Pablo jala'axa'alalhcha, chi ixli'astan oxicha jajun'olh an tanlhun yu an Dios ixpulak'ilhtuta an la ixjatsukuntik'an an yu jantu judiojnin. ²⁰ Akxni ta'asmatlhicha, oxicha ixtalhipast'ak'a an Dios. Tajuniy an Pablo:

—T'ala'ajun, k'ats'aycha li la'alhuw mil an judiojnini yu tajakiklaka'inin, yu tanajuni li lhitask'iniya li chuncha ka'ilhtukalh tacha an najun ixlamap'a'sin an Moisés. ²¹ Chi jamak'atsaanikanta li ixchuxk'an an judiojnin yu jantu tawilanalh la ixlakaat'unk'an, li uxint'i ja'uniya li jantu chuni kata'ilhtulh tacha an najunta ixlamap'a'sin Moisés, chi li jantu kata'akaxwililich'uk'up'uxli ix'a'axt'a'ak'an an ists'alank'an chi li jantucha chuni kata'ilhtulh tacha yu lhismanitawcha tanlhun. ²² ¿Tasucha kalhit'alayaw chawayi? Mu o'sliyani an lapanakni katak'atsaya li ch'it'ant'a. ²³ Yu oxi kaxajchalh chunchuniya k'alhit'aalat'i: Chaway ani tat'ajun ixt'at'ink'an lapanakni yu tajunilh an Dios li katamuktaxtuniya yu tat'atamakawlh. ²⁴ K'ajat'ap'it'icha, chi wa ayxtamcha k'ajat'ast'alan'a chi k'ajamap'alhnincha yu tama'lhtask'iniy, para li yu'uncha kajalak'ukxwikkalhcha. Chuncha katak'atsa'oya li jantu sawalhi tacha an jajunkan li na'un. Katak'atsaya li uxint'i wach'u ilht'uyi tacha an najun ixlamap'a'sin Moisés. ²⁵ Chi an yu jantu judiojnin, an yu tajakiklaka'inincha, ijkats'o'nitawcha tacha an lhitamakawtaw, li jantu kata'ulhi an lhiway yu ixjalha'ulananikantacha an yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in, chi li jantu kata'ulhi an xak'alhni watuchicha jatapakxat, chi yu wa aksk'anj'uy jatapakxat chi li jantu kataxa'alalhi xamati yu jantu tat'at'ajun.

An Pablo tach'apayawlhi an laka tajtan

²⁶ Wa chuncha an Pablo jalhi'alhcha an ixt'at'ink'an lapanakni, chi tunkunchalh wa ayxtamcha jat'astalan'alh, ixli'astan tanulhcha an laka tajtan, para li kanawnacha tani wanancha la'ojoy li lay stalan'ankan, para li atamj atamjcha kama'axt'a'a ixla'ulan.

²⁷ Akxni ixla'ot'ajuncha an la'atujun wilhchan, tichi yu'uncha judiojnin yu taminchalh xalakaat'un Asia, tala'ts'ilhi an Pablo an laka tajtan, pus tsukulhcha tachiwiwayi an lapanakni, chi tatayla'alhcha an Pablo. ²⁸ P'ascha ixtalaknajun:

—¡Jamacha'an Israel, akila'a'tayjuw! Yucha ani lapanaki yu wa tanchuncha kawalh, jalakmasunit'ajuni an lapanakni yu jantu oxi tanlhun para akintaxkaykan kitnan yu judiojnin, yucha masuy yu jantu yu an ixlamap'a'sin Moisés, chi yu jantu oxi kapulhiwilakalh an tajtan. Atumpaj, yu chaway jatamaknuta an laka tajtan tichi yu'uncha jamacha'an Grecia, yu'uncha talhkilikiya an tajtan jantucha tu'u talhiwilay, walh chi ancha ixcha'a Dios.

²⁹ Chunchacha ixtanajun, mu ixlip'ulhnaj an la'acha'an ixtat'ala'ts'inta an Pablo an Trófimo, jamacha'a Éfeso, pus ixtanajun li an Pablo ixtamaknutachalhcha an laka tajtan.

³⁰ Ixchuxk'an an lapanakni an yu ancha jamacha'an tala'talh'amalhcha, pus talakats'alajcha'alhcha. Tach'apayawlhcha an Pablo chi taxa'axtulhcha an laka tajtan, chi lascha talakmalaklhchawlh. ³¹ Akxni ixtama'niputuncha an Pablo akxnicha wachu la'cha'alh chiwinti an xacomandante batallón, li ta ixlijalhi'ay an la'acha'an Jerusalén an lapanakni ixtala'talh'amancha. ³² Pus an comandante jama'ayxto'lhi an isoldadojnin chi an yu xalaj'ajincha palay chi talakats'alaj'alhcha an tan ixtala'talh'aman an lapanakni. Akxni tala'ts'ilhcha an comandante chi an soldadojnin, jantucha ali talakasamalhi an Pablo. ³³ Chi an comandante jala'cha'alhcha chi ch'apayawlhcha an Pablo, lhinawlhcha li kach'i'ulakalhcha laka ma'at'uy cadena. Ixli'astan lhasakminilhcha tichini yuchacha, chi tuchini ilhtulhcha. ³⁴ Pero wa tamj tamjcha ixtalaknajun, pus an comandante jantu layi tu'u ixk'atsay, mu wa t'ililicha ixtalakt'asay. Pus lhinawlhcha li kalhi'ankalhcha tan tatawlachalh an soldadojnin. ³⁵ Akxni cha'alhcha an Pablo an tan talakchaj talakchaj ixjunita tan ixtatawlay an soldadojnin, an soldadojnin wa tach'ixli'alhcha, mu sawalhcha ixtala'talh'amanta an lapanakni. ³⁶ Astancha ixtamintachalh, ixtalaknajun:

—¡Kanilhcha!

An Pablo jaxa'alalh an lapanakni

³⁷ An Pablo akxni ixtamaknut'awkanachalhcha an tan tawilanalh soldadojnin, yucha juniy an comandante:

—¿Layi akt'achiwinin lakats'uniy?

An comandante alhtaylh juniy:

—¿Layi ch'iwiniy lhigriego? ³⁸ Pus chuncha ka jantu uxint'i an lapanak, yu jamacha'a Egipto yu an tawananchacha jalhi'alh an lapanakni la'at'at'i mil, yu tajama'ninin chi jalhi'alhcha an tan wa lakaaxixnicha lakaat'un.

³⁹ An Pablo alhtaylh juniy:

—Kit'in ikjudio, tan ikla'awlh la'acha'an Tarso xalakaat'un Cilicia, kit'in xalapanak tan lhitapalay la'acha'an, pero lamapaynin ak'imak'awninka li ajkaxa'alalh an lapanakni.

⁴⁰ Pus an comandante makawnilhcha an Pablo li kajaxa'alalhi an lapanakni, pus tayalhcha an tan talakchaj talakchaj ixjunita, chi jatamakyawnilhcha li kasa'ka talajkilhulh. Akxni sa'cha lajkihlunkalh, jaxa'alalhcha lhihebreo, jajuniy:

22 —Yu lhit'ala'awnin chi xalakpaynin, k'asmat'ti tacha ani ak'lajunaw, yu ikputa'a'tayjuy.

² Akxni ta'asmatlhicha li lhihebrewi ixjaxa'alay, palaycha sa' talajkilhun'olh. An Pablo taylhi'alhcha chiwiniy, ixnajun:

³—Kit'in ikjudio. La'acha'an Tarso xalakaat'un Ciliciaja iksukulh, pero ani la'acha'an Jerusaleni ikta'ayalh, chi yu kimatalaninilh yucha an Gamaliel, tacha an najunta la ixlamap'a'sink'an an yu ta ixjalhila'ts'inawi ijkatalaninilh, kit'in wa yucha an Dioscha yu iktapatsaniputun chux la kijalhunut, tacha uxitnan minchuxk'an ilht'uyat wachu yu chaway. ⁴ Wa ixlip'ulhnaj sawalhcha xajkalhitama'chapuyi an yu ixtakiklaka'iy ani sast'i tij, chi xajkach'apayajuy, xajkamalakhchajuycha, t'akunin chi lapanakni. ⁵ An xa'ay sacerdote chi ixchuxk'an an xalaj'ajin yu'uncha oxo tak'atsay. Yu'uncha kintaxta'nilh jalhiki para li ajkalhi'anilh an kint'ajudiojnink'an la'acha'an Damasco, para li lay ajkach'apayawlh an yu takiklaka'iy Jesús, chi ajkalhimilhcha ani la'acha'an Jerusalén, para li kajamalakhchawkalhcha chi kajamama'alh'ajnikalhcha.

An Pablo najun tani lhijakiklaka'inilhcha

⁶ Pero akxni laka tijka xakt'ajun, waniycha an la'acha'an Damasco, katacha atunkuwcha, minchalh an lakt'iy an la'atam alhp'as jatapulhkunu', wa xlimjnik'acha, wanaj kila'atanchanu'olh, ⁷ chi ikta'a'talh. Ixli'astan k'asmat'a chiwinkanha, kijunkan: “Saulo,

Saulo, ¿t'asu li k'ilhit'ama'ch'ap'uycha?" ⁸ Pus iknajun: "¿Tisu uxint'icha Jamach'alhkat?" Chi an yu ixchiwiniy kijuniy: "Kit'in ikJesús jamacha'a Nazaret, kit'ini k'ilhit'ama'ch'ap'uy." ⁹ An yu kixtat'a'anta tala'tsilhi an jatapulhkunu', pero jantu ta'alha'asmatlhi an yu kixa'alalh. ¹⁰ Chi kit'in ijkuniy an yu kixa'alalh: "¿Tisuncha lay ak'ilhtulhi Jamach'alhkat?" Chi an jamach'alhkat Jesús kijuniy: "K'a'ost'aycha chi k'ap'inchicha la'acha'an Damasco. Anchacha k'a'un'ok'ana'a chux yu k'a'ilht'uya'a." ¹¹ Chi mu an ix'alhp'asninti an jatapulhkunu kimala'ach'ixlalhcha, pus wa kintama'ch'apalhi'alhcha la'acha'an Damasco an yu xakintat'a'anta.

¹² 'Ancha ixt'ajun pumatam lapanak ixjuncan Ananías, yucha sawalh ixjakiklaka'inin chi ixkiklaka'iya an ixlamp'a'sin Moisés. Ixchuxk'an an judiojnin yu ixtawilanalh an la'acha'an Damasco sawalh oxi ixtalhipast'ak'a. ¹³ An Ananías kinkila'tsilh, akxni kila'cha'alh kijuniy: "Kint'ala'ajun Saulo, k'ajalak'awanch'o'ocha." Pus wanaj wa akxni wakcha ijkalakawancho'olh, chi laycha ikla'tsilh an Ananías. ¹⁴ Chi kijumpalay: "An ixDiosk'an kilakpaynink'an sakxtuni para li k'ak'ats'at'i yu ilhtuputun, chi para li k'ala'tsi yu Stalan'a Lapanak chi wanajcha yucha k'a'alha'asmatt'i la ixkilhni. ¹⁵ Mu uxint'i k'anawna'a yu la'tsi ta ixljalhi'ay an lakamunulhpa', chi k'anawna'a t'uch'ini asmatt'acha chi t'uch'ini la'ts'int'acha. ¹⁶ Chi chaway t'uch'a ali k'ap'akxa, k'a'ost'aycha, k'a'ap'axt'icha, chi k'at'ap'ayninincha an Dios, k'ach'a'amaj'acha amintala'alhin."

Tan jantu judiojnini mala'achakalh an Pablo

¹⁷ 'Akxni k'ancho'olhcha la'acha'an Jerusalén, k'alhcha tapaynini an laka tajtan, walh wa tacha wa kla'puminatnalh, ¹⁸ ikla'tsin an Dios kijuniy: "K'aso'ocha, lasch'a k'at'axt'u an la'acha'an Jerusalén, mu jantu katitakiklaka'ilhi t'ach'a an k'ilhich'iwiniy." ¹⁹ Kit'in ijkuniy: "Dios, yu'uncha tak'atsayi li kit'in xak'an ja'iniy an yu takiklaka'ian, ta lakachux laka tajtan chi xajkalhi'ancha laka pulach'in chi xajkamuk'aniycha. ²⁰ Chi akxni tama'nilh an yu ixt'atapatsayan Esteban, yu ixlichiwiniy minchiwinti, kit'in wachu ani xakt'ajun chi iknawlhi li kama'nikalhcha, sta xajkalhistaknita an ixla'ch'itk'an an yu tama'nilh." ²¹ Pero an Dios kijuniy: "K'ak'ilht'aycha mintij, mu kit'in akmala'achayani tan ta kilhmakchux tawilanalh an lapanakni."

La ixmaknicha an Comandanteje ixt'ajun an Pablo

²² An lapanakni wanaj wa ancha talhitayanilh ta'alha'asmatlhi, chi ixli'astan tsukulhcha talakt'asay, ixtalajnajun:

—¿K'amala'mixit'icha ani lapanak ani lakamunulhpa'!

²³ Chi mu ali ali ixtalakt'asay chi ixtala't'alhtama'st'aycha ixla'la'ch'itk'an chi po'xmi, ²⁴ pus an comandante lhinawlhcha li katamaknukalhcha an tan tawilanalh an soldadojnin an Pablo, chi lhinawlhcha li kala'ana'makalhcha, para li kanawlhcha tuchini ixlakatacha li an lapanakni sawalhcha ixtalhilakt'asay. ²⁵ Pero akxni ixch'iyawkantacha para li ka'ayna'kanacha, an Pablo lhisakmilhi an capitán yu ancha ixt'ajun, juniy:

—¿Ch'unch'a lhi'unk'anat uxitnan li layi k'ala'ana'mat xamati yu xalapanak Roma, chi masi jantuka' k'atsakani li tu'u ilhtuta tala'alhin?

²⁶ Akxni chunchacha asmatlhi an capitán, alh mak'atsaanini an comandante, juniy:

—¿T'isunch'a k'a'ilht'uya'a uxint'i? Ani lapanak xalapanak Roma.

²⁷ Pus wa chuncha an comandante la'alhi an Pablo chi juniy:

—¿Sawalhi li xalapanak Romajk'at'i?

An Pablo alhtaylh juniy:

—Chun.

²⁸ An comandante najun:

—K'it'in wanaj la'lhuw tumini iklhits'an'alh para li lay akwalh xalapanak Roma.

An Pablo alhtaylh juniy:

—Pus kit'in xalapanak Roma sawalh mu kit'in chuncha iksukulh.

²⁹ Wa chuncha an yu kaxtala'ana'malh an Pablo talaj'oslich, chi an comandante wachu', mu k'atsaalhcha li wachu xalapanak Roma, chi ixtalhanancha, mu yucha ixma'ch'iyajuta.

An Pablo lhi'ankalhcha tan ixta'ayxto'nun an xajamach'alhkatni judiojnin

³⁰ Akxni tunkunchalhcha, an comandante, mu ixk'atsaputuncha oxi tuchini yu ixtalhi'alhtasuycha an judiojnin an Pablo, lakmakp'uxlich, an cadena chi lhinawlhcha li katata'ayxto'lhicha an

xalaj'ajin sacerdotejnin chi ixchuxk'an an xalaj'ajin lapanakni yu tama'ilhtuy junta. Wa chuncha an comandante lhi'alhcha an Pablo chi la ixlakapuchak'ani yawlh.

23 An Pablo sa'cha jala'ts'ini an yu ixta'ilhtuy junta, chi jajuniy: —T'ala'awnin, kit'in sta chaway la ix'ukxlakapu Dios ijk'atsayi li oxi ikt'ajun.

²Pus wa chuncha an Ananías yu xa'ay sacerdote ixjunita, jajunilhi an yu waniy ixtat'ayanalh li katakiksalhi an Pablo. ³Chi an Pablo alhtaylh juniy:

—¡Uxint'i wa t'a'ukxp'ut'uyunun Diosi kakiksayan! Mu uxint'i li anch'unu wilht'i, para li laka lhamap'a'sini ak'ilats'awalanin ani yu klats'awalay, ¿chi tasu li k'ilhina'uncha li akinkiksakalhi?, jant'u ch'uni ilht'uy tacha an najunta lhamap'a'sin.

⁴An lapanakni yu wachu ancha ixtat'ajun tajuniy an Pablo:

—¿Tasu li t'ap'u'uych'a ch'unch'a xa'alay an xa'ay tukan isacerdote Diosi?

⁵An Pablo jajuniy:

—T'ala'awnin, kit'in jantu xajk'atsay li yucha aniya yu tukancha xa'ay sacerdote, mu an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios, najunta: “Jant'u wa aya k'a'uni xamati yu jach'alhkatnaniy amilapanakani.”

⁶Chi an Pablo mu jalhkapu'alhi an lapanakni li an ali'in yu'uncha an saduceojnin chi an akilhmaktamin yu'uncha an yu ixjajunkan fariseojnin, pus p'ascha jaxa'alalh jajuniy:

—T'ala'awnin, kit'in ikfariseo, chi yu ta ijkalhila'ts'in wachu yu'un. Chi tuchi kilhilhiminkanta ani wa xliyu li ijkiklaka'iya li katala'awcho'oya an yu tanitacha.

⁷Akxni chunchacha nawlh an Pablo, an fariseojnin chi an saduceojnin tsukulhcha talakixtukuy, chi tatakilhmakt'uyulhcha an tan ixta'ayxto'nun, ⁸mu an saduceojnin tanajun li an yu talaknitacha jantucha a'tam katitala'awcho'olh, chi tanajun li jantu tu'u angelhnin chi li jantu tu'u takuwin, pero an fariseojnin yu'uncha tanajun li chun. ⁹Pus wa t'ili t'ilicha ixtalakhiwiniy, walh ali'in an xamaestrojnin lhamap'a'sin, yu ixtat'a'an an fariseojnin, talaktayalh chi tanajun:

—Ani lapanak jantu tu'u ilhtuta tala'alhin, ka sna pumatam angelh u takuwini xa'alalh.

¹⁰Chi mu palaycha tala'talh'amalh an lapanakni, pus an comandante ixtalhanancha li wa lay wanajcha lakt'ikt'i kata'ilhtu'olh an Pablo, pus lhinawlh li katamaxtulhi an soldadojnin chi li katalhi'ampalh a'tami an tan tatawlachalh.

¹¹Akxni taputs'isilhcha, an Dios talakasunilhi an Pablo, chi juniy:
—Pablo, jo'ati k'anaw, mu t'ach'a lhigh'iwiniya kinchiwinti ani la'acha'an Jerusalén, wanajch'a ch'uni k'a'ilht'uya'a la'acha'an Roma.

Ixtama'niputun an Pablo

¹²Akxni tunkunchalhcha, tichi yu'uncha judiojnin wa tamcha tak'atsaalh li katama'niyacha an Pablo, tanajun li jantu katitawaylh chi li jantu tu'u katita'otlhi sta li jantu tama'niy, tanawlh li chuncha katalaya sawalh. ¹³Palay de t'up'uxam lapanakni yu chuncha talhitamakawlh. ¹⁴Chi tala'alhcha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaktatanincha judiojnin, chi tat'alajuniy:

—Kitnan iktamakajuwcha laka lhi'ay junita li jantu tu'u akti'uw sta li jantu ikma'niyaw an Pablo. ¹⁵Chaway uxitnan chi an ali'in an yu tama'ilhtuy ay junta, k'ask'initcha an comandante li lhiy katalhiminicha an Pablo, k'a'unit li wa oxicha palay k'atsaputunkan tuchini yu ilhtutacha, chi kitnan akla'asijawcha akma'niyaw akxni jantuka' chin.

¹⁶Pero an ists'alh yu ixt'alajamatsan an Pablo, k'atsaalh, pus alhi mak'atsaanini an Pablo an tan ixtawilananchalh soldadojnin. ¹⁷Wa chuncha an Pablo t'asanilh pumatam capitán, chi juniy:

—K'alhip'inichika ani ts'alh an comandante, mu tuchichun kajuna'.

¹⁸Pus an capitán lhi'anilhcha an ts'alh an comandante chi juniy:
—An tach'in Pablo kixa'alalh chi kijuniy li ma akhiminin ani ts'alh, ma tuchichun jumputunan.

¹⁹An comandante ma'ch'apachalhi an ts'alh chi lakatamcha lhi'alh, juniy:

—¿Tisu k'i'ump'ut'uncha?

²⁰An ts'alh juniy:

—An judiojnin tatamakawlhcha li lhiy ma katajunan li k'alhip'i an Pablo an laka junta, ma wa palaycha oxi k'atsaputunkan tuchini ilhtutacha katajunan. ²¹Pero jant'u k'ajak'iklak'a'it'i, mu palay de

t'up'uxam ixlapanaknik'ani tatats'e'ta, tapakxan'iya an Pablo, chi laka lhi'ay junita tanajunta li ma jantu katitawaylh chi ma jantu tu'u katita'otlhi sta li ma jantu tama'ni an Pablo, chaway tala'asijtacha, wa yuchacha tapakxan'i t'ani k'aja'una'acha.

²² Wa chuncha an comandante mala'achacho'olhcha an ts'alh, chi juniy li jantu xamati kajunilh li kiimak'atsaanilh.

La ix'ukxlakapucha an gobernador Felixi lhi'ankalh an Pablo

²³ An comandante jat'asanilh ixt'uyunk'an ixcapitanin, chi jajunilh li katamala'asijnilh la'at'uy ciento soldadojnin yu wa tach'aja'an, chi t'utump'uxam (60) yu laka kawayo chi la'at'uy ciento yu talaklhi'an ixpatipnik'an, para li kata'alh la'acha'an Cesarea las nueve, akxni puts'istacha. ²⁴ Chi lhinawpalh li kamala'asijninikalh kawayojo an Pablo, para li kaputawk'alhcha, chi lhinawlhcha an comandante li oxi kalhicha'ankalh an Pablo la ix'ukxlakapu an gobernador Félix.

²⁵ An comandante, jat'amala'achalhcha a'xtam carta tan ixnajunta:

²⁶ “Kit'in Claudio Lisias, ikmala'achaniyan ani cartaja gobernador Félix, chi ikla'axa'alayan. ²⁷ Ani lapanak yucha an judiojnini tach'apayawlh, chi ixtama'niputuncha, pero akxni ijk'atsaalh li yucha xalapanak Roma, ijkat'a'alhi an kisoldadojnin chi ijkima'alhtaxtulh.

²⁸ Chi mu ijk'atsaputulhi tuchini ixtalhi'alhtasuycha, pus iklhi'alhi an ixta'ayxto'nun an judiojnin, ²⁹ walh ijk'atsaalhi li yu ixtalhi'alhtasuy, yucha an ixlamap'a'sink'an yu'uncha. Pero jantu tu'u yu kalhima'nikalhcha, chi masi wa kamalakhchawkalhcha laka pulach'in. ³⁰ Chi chaway mu ijk'atsaalhi li an judiojnin wa tama'niputun, pus xliyu iklhimala'achaniyan. Chi wachucha ijkajunilhi an yu ta'alhtasuy li la mi'ukxlakapucha katalats'awalalh tuchini talhimuk'aycha. Wa x'aman.”

³¹ An soldadojnin tacha yu jalhijunkalhcha chunchacha ta'ilhtulh, talhi'alhcha an Pablo puts'ista la'acha'an Antípatris. ³² Tunkunchalh, an soldadojnin an yu wa ixtach'aja'anta, tacha'ancho'olhcha ixtatawlay, chi an yu laka kawayo ixta'anta, yu'unchacha tat'a'alh an Pablo. ³³ Akxni tacha'alhcha la'acha'an Cesarea, taxta'nilhcha an gobernador an carta chi an Pablo. ³⁴ Chi akxni punaw'olhcha an gobernador an carta, lhasakminilhcha tanchuncha ixla'acha'an an Pablo, chi akxni k'atsaalhcha li jamacha'a Cilicia, ³⁵ juniy:

—Aknxi katachinacha an yu ta'alhtasuyan, akxnicha ak'asmatniyan.

Chi wa chuncha lhinawlhcha li kalhi'ankalhcha an la ixpalacio Herodes chi li oxi kalhistakkalh.

An Pablo chiwinilhcha la ix'ukxlakapu an Félix

24 La'akisicha wilhchan la'pusli, an Ananías yu xa'aycha tukan sacerdote ixjunita, jat'acha'alhcha la'acha'an Cesarea ali'in an yu laktatanincha chi pumatamcha abogado ixjunksan Tértulo. Tala'cha'alhcha an gobernador para li kata'alhtasulhcha an Pablo. ²Aknxi lhicha'ankalhcha an Pablo, an Tértulo tsukulhcha ja'alhtasunun, juniy an Félix:

—Lhimala'puchajuncha jamach'alhkat, mu milakata li oxi sa' wilakalh, chi lhuw tanlhuni oxi la'ts'ilhi'ankanta tan tawilanalh milapanakni la mijatapast'ak'at. ³Kitnan wa tanchuncha ikla'ts'inawi t'ach'a an t'ap'ats'at'a'un chi sawalhcha iklaxta'niyaw lhimala'puchajun. ⁴Chi para jantucha ali akmama'tijlan, iktapayniniyanka li akila'asmatniwka tam pants'ik'is. ⁵Ani lapanak ikla'cha'antaw wa sawalhcha jalakt'ilhi'ulanan, wa sawalhcha jalama'ayniya an judiojnin ta xli'ay an lakamunulhpa', chi yucha yu xa'ay an jajunksan li nazareojnin. ⁶Chi an laka tajtan ix'ilhtuputuni yu jantu makawkan ka'ilhtukalh, xliyu kitnan iklich'apayajuw, chi kitnancha xak'ilhtuputunaw tacha an najunta la kilhamap'a'sink'an. [⁷Pero an Comandante Lisias kintama'xa'axtun, ⁸chi jamala'achachalhcha yu katamin mak'atsaaninin tani klayawcha, para li aniya akmiw.] K'alhisakmit'icha uxint'i ani lapanak, k'ak'ats'aya'acha li chun sawalhi chux tacha an iklihi'alhtasuyaw.

⁹An judiojnin yu ancha ixtat'ajun wa tamcha ixtanajun. ¹⁰Pus an gobernador tamakyawnilhi an Pablo li kachiwinilhcha, an Pablo najun:

—Kinta'achanini akchiwinina aknawna kimputa'a'tayjun, mu ijk'atsayi li uxint'i ma'anch'ach'a unit'a ixjuezk'an ani lapanakni. ¹¹Uxint'i layi k'alhasakmin li sawalhi yu iknajun li wa la'akawt'uyka wilhchani ikchilh la'acha'an Jerusalén para li aktapayninilh an Dios, ¹²chi jantu a'tami aki'a'taymakalhcha akt'alakixtukulh xamati', u li

ajkalaktilhlichha an lapanakni an laka tajtan chi an lakalakcha'a tan tapula'ta'ayxto'palay, u wa tanchuncha an la'acha'an ajkalaktilhli. ¹³Ani lapanakni jantu layi katitamasulh tu'u para li katasulhcha li sawalhi yu kintalhi'alhtasuy. ¹⁴Pero yu iknajun la mi'ukxlakapu: kit'in ikt'atapatsay an Dios yu ixtakiklaka'iy an kilakpaynin tacha yu najuntacha ka'ilhtukalh yu Sast'i Tij, yucha an yu tajuniy ani lapanakni ma tumpaj jatapast'ak'ati yu ik'ilhtuy, mu kit'in ijiklaka'i'ojoyi tacha an ts'o'muk'akanta laka laklibro yu puwilh lhamap'a'sin chi an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti Dios. ¹⁵Chi tacha yu'uncha tanajun, kit'in wanajcha chuni iknajun, ikpakxan'iya li an Dios kajamala'awnicho'oya an yu talaknitacha, yu oxi lapanakni chi yu wa ay tajunita. ¹⁶Xliyu kit'in lhilhiji iklhith'alay li stalan'a kawalh kijatapast'ak'at la ix'ukxlakapu an Dios chi an lapanakni.

¹⁷'La'alhuwcha k'ata ijki'aklatsukulh tan tumpaj la'acha'anaxni, chi chaway ijkalhiminitacha an yu ikpusaklhi tumin an yu wa takilhpatiy kilapanakni, chi akma'axtaniyacha lha'ulani an Dios. ¹⁸Yucha xakla't'ajun akxni tichi yu'uncha judiojnin jamacha'an xalakaat'un Asia kintala'cha'alh an laka tajtan, chi kit'in xakstalan'antacha, pero jantu tu'u lhilhuw ixt'awkan ancha chi jantu tu'u xajkalaktilht'ajun an lapanakni.

¹⁹'Yu'uncha yu ani kaxtatsukulh chi xakinta'alhtasulhcha li sna tu'u yu lay akintalhi'alhtasulh, ²⁰chi li jantu, yu'uncha anicha tat'ajuni katanawlh li sna tu'u tala'alhini kila'cha'anikalh akxni xakilhi'ankanta laka ay junta yu ta'ilhtulh an judiojnin. ²¹Yu ijk'atsay iknawlh chi p'asi iknawlh, ta'asmat'ojoy, sna yucha lay katajunilh, iknawlh: "Chaway uxitnancha kilajunt'awnaw li oxi u jantu, wa xliyu li ijiklaka'iya li katala'awcho'oya an yu talaknitacha."

²²Akxni chunchacha asmatlhi an Félix, mu yucha oxi ixk'atsay ixlakata an sast'i tij, wa chuncha makawlh ani lakchiwinti, jajuniy:

—Akxni kaminacha an comandante Lisias, akxni ajk'atsaya oxi tuchini ixlakatacha yu ani la't'ant'at.

²³Chi an Félix lhijunilhcha an capitán li an Pablo kalhistakkalh, pero li kamakawnilhi li layi ka'ilhtulh tu'u yu ilhtuputun, chi li an yu oxi ixjat'alalhi'an an Pablo li layi katala'cha'alh.

²⁴La'puslichha wilhchan, a'tamcha cha'ampalhi an Félix, ixt'a'anta ixt'iwi ixjunksan Drusila, yucha judía. Pus an Félix lhinawlhcha li

kakit'asanikalhi an Pablo, chi alha'asmatlhicha yu ixlichiwiniy, an Pablo ixlichiwiniy li kakiklaka'ikalhi an Jesucristo. ²⁵ Pero akxni asmatlhicha an Félix li an Pablo ixlichiwiniy li ts'ajwi katsukukalh chi li ka'akstu ilhtukawi li ka'ilhtuwi yu oxi, chi li Diosi kanawna akxni ka'ukla'oya tichini yu oxicha ixt'ajun chi tichini yu jantucha, an Félix talhanalh, pus junkan an Pablo:

—K'ap'inchicha. Akt'asanipalanka akxni kapulhijumpala'.

²⁶ Chi an Félix ixpakxan'iy li an Pablo ka'ixta'nilh tumin, xliyu wanajcha a'lhuwi ixt'asaniy chi ixt'alakchiwiniy. ²⁷ La'at'uy k'ata chuncha la'pusli, ixli'astan an Félix taxtucho'olhcha ixligobernador, yucha an Porcio Festojcha tawlnicho'olh, chi mu an Félix oxi ixjat'alamakawputun an judiojnin, pus malaklhchawlhka an Pablo.

An Pablo t'achiwiniy an Festo

25 An Festo cha'alhcha para li kajama'tayananacha ixligobernador, chi la'at'utucha wilhchan la'pusli an la'acha'an Cesarea taxtulhcha, alhcha la'acha'an Jerusalén. ² Ancha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaj'ajin judiojnin tachiwimaj'alhcha an Pablo la ixmakni an Festo. ³ Wanaj wa lhilakatijtam tajunilhi li kalhinawlhi li an Pablo kalhi'ankalhi la'acha'an Jerusalén. Yu'uncha, yu ixtapastakta, li an Pablo kaxma'nikalhi an laka tij. ⁴ Pero an Festo jajuniy li an Pablo katayli'ana katalaklhchawya la'acha'an Cesarea, chi jajuniy li wanaj yucha past'ak'a ka'ana wa tukan. ⁵ Jajuniy:

—Xliyu amijamach'alhkatnik'an akintat'a'alhi la'acha'an Cesarea, walh laney li ani lapanak ilhtuta tu'u tala'alhin, anchacha lay k'a'alht'asuya'it.

⁶ An Festo ka tacha la'atsajin u la'akaw wilhchani ixt'ajun la'acha'an Jerusalén, chi wa chuncha ancho'olhcha la'acha'an Cesarea. Tunkunchalh tawlnilhcha ixlich'alhkat chi lhinawlhcha li kalhi'anikalhcha an Pablo. ⁷ Akxni tanuchalhcha an Pablo, an judiojnin yu ixtamintachalh Jerusalén tacha'alhcha chi tanlhuncha yu laj'alhp'asi talhi'alhtasulh, masi jantu inta lay putasulh li sawalh. ⁸ Chi an Pablo para li kaputa'a'tayjulhcha ixnajun:

—Kit'in jantu tu'u k'ilhtuta tu'u tala'alhin, u tu'u ak'ilhtunilh tala'alhin an ixlamap'a'sink'an judiojnin, u an tajtan, u an ay xajamach'alhkat Roma.

⁹ Pero mu an Festo oxi ixjat'atamakawputun an judiojnin, pus lhisakmilhi an Pablo, juniy:

—¿K'uxap'ini Jerusalén para li ancha aklats'awalachalh milakata?

¹⁰ An Pablo alhtaylh, juniy:

—La ixlakapu xajamach'alhkat Romaja ikt'ajun, aniya lay akint'alats'awalakana'. Tacha uxint'i oxi k'ats'ay, jantu tu'u yu jantucha oxi ijka'ilhtunita an judiojnin. ¹¹ Li tu'u k'ilhtuta tala'alhin yu lay akilhima'nikalh, aklhiniyacha, pero li jantu tu'u yu sawalh tacha an kintalhi'alhtasuy, jantu xamati t'acha'an lay akima'axta'lhi la ixmaknik'an ani lapanakni. Yucha an ay jamach'alhkatcha iknajun li akijunilh li oxi u jantu tani iklaycha.

¹² Wa chuncha an Festo jalhisakmilhcha an ixt'ajamach'alhkatni tani yu oxicha kawalh, pus najun:

—Mu li yucha an ay jamach'alhkatch'a na'un li kajunin li oxi u jantu t'ani laycha, yuch'ach'a k'ala'p'ina'a.

An Pablo jala'cha'alhcha an Agripa chi an Berenice

¹³ La'alhuwcha wilhchani la'pusli, an rey Agripa chi an Berenice ta'alh la'acha'an Cesarea, ta'alh la'axa'alanin an Festo. ¹⁴ Chi mu la'alhuw wilhchani ancha ixtat'awnachalh, an Festo junilhi an rey ixlakata an Pablo. Juniy:

—Ani t'ajun pumatam lapanak yu an Félix malaklhchawlh.

¹⁵ Akxni xakt'awnachalh la'acha'an Jerusalén, an xalaj'ajin sacerdotejnin chi an xalaktatanincha judiojnin kintala'cha'alh, tan tachiwimaj'an ani lapanak, kintajuniy li ma kama'nikalhcha.

¹⁶ Kit'in ijkajuniy li an xajamach'alhkat Roma jantu chuni ilhtuy li kama'nilhcha xamati tach'in li jantu p'ulhnajcha jat'alats'awalayi an yu tachiwimaj'an, para li kachiwinilhcha wachu', li sna sawalh u jantu yu lhi'alhtasukan. ¹⁷ Xliyu akxni takilachilhcha yu'uncha, jantucha ikpakxanilh, wanaj wa tunkunchalh iktawilhcha la kintants'i an tan ikch'alhkatnan, chi iklhinawlhcha li kalhiminkalhcha an lapanak. ¹⁸ Pero an yu tacha'alhcha li ixta'alhtasuycha, jantu tu'u talhimuk'alh tu'u yu kit'in xakpast'ak'a li sna yuchacha tala'alhini ilhtuta. ¹⁹ Yu ixtalhimuk'ay wa ixlakatacha tanlhun yu takiklaka'iy, chi tichiyuchacha Jesús yu nitacha, yu an Pablo najun ma la'ajunta. ²⁰ Chi mu kit'in jantu ijk'atsay tani

aklhít'alalhcha yu yucha ixlakata, ikhlisakmilhi an Pablo li sna k'uxa'ani Jerusalén para li anchacha kat'alats'awalakanchalh ani tanlhun. ²¹ Pero yucha najun li ma yucha an ay jamach'alhkatcha kat'alats'awalalh, pus kit'in ikhlinawlh li katanulhka laka pulach'in sta li akxni laycha akmala'achaniya an ay jamach'alhkat.

²² Wa chuncha an rey Agripa juniy an Festo:

—Kit'in wachu ik'alha'asmatputuni anchunu lapanak.

An Festo ja'alhtayanalh, najun:

—Lhiycha k'a'alha'asmat'a'a.

²³ Tunkunchalh, an Agripa chi an Berenice sawalhcha oxi tala'mala'ch'ininta tacha'alh, chi tatanuchalhcha an tan kalakchiwinkana', tat'acha'alhcha an xalaj'ajin soldadojnín chi an xalaj'ajincha lapanakni an la'acha'an. An Festo lhinawlhcha li kalhiminkalhcha an Pablo, ²⁴ chi najun:

—Rey Agripa, chi chux lapanakni yu ani kintat'a'ayxto'nunan: Aniyeh'a la'ts'inat'iti ani lapanak. Chux an judiojnín wa lhuwcha tanlhuni talhi'alhtasuy, ta'alhtasuyi an la'acha'an Jerusalén chi ani Cesarea, chi jantu sa' talajkilhuni kintask'iniy li ma kama'nikalhcha.

²⁵ Pero kit'in iknajun jantu tu'u ilhtuta tala'alhin, para li kama'nikalhcha. Chi ix'akstu najun li yucha an ay jamach'alhkatcha ma kajunilh li oxi u jantu tani laycha, pus kit'in ikpastaklhicha li akmala'achaniyacha la'acha'an Roma an ay jamach'alhkat.

²⁶ Pero mu jantu tu'u yu oxicha ajk'atsaalh ixlakata yucha, para li akts'o'nilhcha an ay jamach'alhkat, pus chaway uxitnancha iklalhiminitaw, pero uxint'i yu palay ikhlisakmiyani rey Agripa, tani yu oxicha kawalh, para li ixli'astan laycha tu'u akts'o'lhi. ²⁷ Mu wanaj jantucha k'is pujatapast'ak'ati li laycha akmala'achalh xamati tach'in li jantu tu'u iknajun tuchini lhi'alhtasukancha.

An Pablo chiwiniy la ix'ukxlakapu an rey Agripa

26 Wa chuncha an rey Agripa juniy an Pablo:

—Layi k'ach'iwin t'uch'ini nawp'ut'uncha yu tacha mimputa'a'tayjuncha.

Pus an Pablo tamakch'ixli chi chunchuniyacha tsukulh chiwiniy:

²—Oxi ijk'atsan li chaway layi akchiwina la mi'ukxlakapu'u rey Agripa, para li aknawlh li jantu sawalhi chux tacha an

kintalhi'alhtasuy an judiojnin. ³Chi palaycha oxi ikhliwilay mu uxint'i oxi misp'a'o'oy tacha an talhisanita an judiojnin chi tacha ani tanlhun yu iklalhikikxtukuyaw. Xliyu iklhisk'iniyan lamapaynin li ixlak'anti ak'i'asmatnin.

Ixjatsukunti an Pablo akxni jantuka' ixjakiklaka'inin

⁴'Ixchuxk'an an judiojnin tak'atsayi tani kijatsukunticha, akxni xakt'ajun la kint'un chi la'acha'an Jerusalén, sta akxni wa ts'alhka xajkunita, tak'atsay. ⁵Wachu tak'atsayi li kit'in wa ijkun'alhitacha fariseo, tan lakask'inkan li ts'awj sawalhi kamuktaxtukalh yu kiklaka'ikan, chi layi katanawlh li tanawputun. ⁶Chi chaway xliyuchacha kintalhilhiminta ani li kanawkalhcha li oxi u jantu yu k'ilhtuy wa xliyu li kit'in ikpakxan'iya tacha an jajunilh an Dios an yu ta ixjalhila'ts'inaw. ⁷An kilhmakkawt'uy kilapanaknik'an ta'alín xalakaat'un Israel, tapakxan'iya li tala'ts'imputuni li chuncha kuna tacha an nawlh an Dios, xliyu talhitapayniniya an Dios chi tat'atapatsayi tunkuw chi puts'ista. Rey Agripa, pus ixlakata yu tacha ani pakxan'ikan li ka'ilhtuya an Dios, an judiojnin yuchacha yu kintalhi'alhtasuy chaway. ⁸¿Tasu li uxitnan jant'u k'iklak'a'iyat'iti li an Dios layi jamala'awnicho'oy an yu talaknitacha?

An Pablo ixlip'ulhnaj wa ixjalhitama'chapunun

⁹'Kit'in ixlip'ulhnaj xaknajun li oxicha li akstak tanchanilh yu ilhtuputun an Jesús jamacha'a Nazaret, ¹⁰chi chunchacha k'ilhtulh an Jerusalén. Yu'uncha an xalaj'ajin sacerdotejnincha kintamakawnilh. Wanaj ixluwk'ani ijkamalakhchawlh laka pulach'in an yu ixtakikla'iy an Jesús, chi akxni ixjama'nikancha, kit'in wa tamcha xakma'najun. ¹¹Kit'in wanaj a'lhuwi ijkamama'alh'ajnilh para li katanawlhcha li jantucha ali katitakiklaka'ilh, wa asi xajkamanawniycha. Wa tanchuncha an laka lakcha'a an tan ixtapula'ta'ayxt'o'a chuncha xajka'ilhtuy, chi sawalhcha xakintama'talh'aman, xaktapujuycha xajkach'a'o'ay masi lakatamincha la'acha'anaxni.

¹²'Yuchacha xaktila'ampalay la'acha'an Damasco, mu kintamakawnilhcha an xalaj'ajin sacerdotejnin chi yu'uncha kintasakxtulh. ¹³Pero an laka tijcha, rey, ikla'ts'ilh la'atam alhp'as jatapulhkuwu', atunkuwcha ixjunita, ani jatapulhkuwu yu ikla'ts'ilh

palay alhp'as, an wilhchan jantu, wanaj kila'atanchanu'olh chi an yu kixtat'a'anta. ¹⁴ Kinchuxk'ani kla'ta'a'taw, klaktama'ocha'aw lakaat'un, chi kit'in k'asmatlhi kijunkan lhihebreo: “Saulo, Saulo, ¿t'asu li k'ilhit'ama'ch'ap'uycha? Wa mi'akst'uch'a lhit'ama'ch'ap'uk'an li laych'a k'int'alasap'ut'un.” ¹⁵ Pus wa chuncha iknajun: “¿Tisi uxint'icha Jamach'alhkat?” An Jamach'alhkat ki'alhtaylh, kijuniy: “Kit'in Jesús, kit'ini k'ilhit'ama'ch'ap'uy. ¹⁶ Chaway k'a'ost'aycha, k'at'aycha, mu iktalakasunin para li uxint'i ak'int'at'ap'ats'at'icha chi k'anawna'acha t'ach'a ani la'ts'i chi yu aklakmasunipalanka'. ¹⁷ Kit'in ak'ilhtuya li jantu tani kata'ilhtun an judiojnin chi an yu jantu judiojnin, mu ancha akmala'achayan. ¹⁸ Ancha akmala'achayan an tan tawilanalh, para li k'ajamalak'awanit'i chi jantucha ali katalakalhtanalhi lakaaputs'isni, tan putunkuwcha katalakalhtanalh. Para li jantucha yucha an satanasi kajalhilatsukulh, yucha an Dioscha katach'a'o'alh, chi akintakiklaka'ilhcha. Walh laney kajamala'mixinikana ixtala'alhink'an, chi chuncha katala'a'iya yu kajaxta'nikana an la'stalan'an ixlapanakni Dios.”

An Pablo kiklaka'ilhi tacha an masunikalh

¹⁹ Pus kit'ini rey Agripa, jantu wa ijkapmaj'alhi tacha an ikla'ts'ilh, yu lakt'iyen minchalh. ²⁰ Yu p'ulhnajcha ijkamak'atsaanilh ani chiwinti yu'uncha an jamacha'an Damasco chi ampalh yu'uncha an jamacha'ancha Jerusalén chi chux an la'acha'anaxni yu lak'alin an la xalakaat'un Judea chi wachu an yu jantu judiojnin, ijkajuniycha li katakiklaka'ilhi an Dios chi li katach'a'o'alhcha chi li kata'ilhtulhcha tanlhun yu kataputasulhcha li sawalhcha li takiklaka'iycha. ²¹ Yuchacha ixlakata li an judiojnin kintach'apayawlhcha an laka tajtan chi kixtama'niputuncha. ²² Pero an Dios yucha yu ki'a'tayjuy li sta chaway watachacha chuncha iknajun, ta lhichuxi ijkalhixa'alay Dios, laj'ajin chi lakt'ikt'in. Jantu tu'u yu jantucha chun ajkajunilh an lapanakni an tacha ixnajun Moisés chi an yu tacha ixtanajun yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, li katapasaya'. ²³ Tan ixtanajun li an Cristo chuncha ixt'acha'an li kaniya', pero ixli'astan li yucha p'ulh kala'awcho'oya', chi li kajalhixa'alayacha chi jamasuniyacha an jatapulhkunu yu puta'alhtaxtukan an judiojnin chi an yu jantu judiojnin.

An Pablo juniy an Agripa li kajakiklaka'inilh

²⁴ Akxni chunchacha naw'olh an Pablo yu tacha ixputa'alhtaxtuncha, an Festo p'ascha chiwinilh, najun:

—¡Wa lok'ojlaycha Pablo! Wa xliyu sawalhch'a jat'alaninin wa lhilok'ojlach'o'oycha.

²⁵ Pero an Pablo alhtaylh, juniy:

—Kit'in jantu wa iklokojo, Festo, kit'in yu iknajun sawalh chi pujalakpastaknat. ²⁶ An rey Agripa oxo k'atsay yu tacha ani iknajun, xliyu jantu ijkiktalhanani la ix'ukxlakapu', chi kit'in oxo ijk'atsay li yucha wachu oxo k'atsay tacha ani iknawt'ajun, mu yucha jantu wa intacha tapasata tan wa la'asa'nik'acha. ²⁷ Rey Agripa, ¿k'iklak'a'iya an yu tanawlh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios? Kit'in ijk'atsay li k'iklak'a'iy.

²⁸ An rey Agripa alhtaylh chi juniy:

—Wanaj wa puwalas, ¿k'i'ilht'up'ut'uncha li ajkiklaka'ilhi Cristo?

²⁹ An Pablo juniy:

—Wa puwalas u ma'an, an Dios chunchacha kanawlh li uxint'i chi ixchuxk'an an yu kinta'alha'asmatt'ajun chaway, wachucha chuni katawalh tacha kit'in, pero yu'uncha jantu tu'u katitalhi'alh cadena.

³⁰ Wa chuncha tayalhi an rey chi an gobernador chi an Berenice chi ixchuxk'an an yu ancha ixtalakwilanalh, ³¹ chi tatala'xtinulhcha, ta'alhcha lakchiwinin. Ixtalajuniy:

—Ani lapanak jantu tu'u ilhtuta yu laycha kalhima'nikalh. Jantu t'acha'ani masi wa kamalakhchawkalhcha.

³² Pus an Agripa juniy an Festo:

—Layi kaxmakawkalh ani lapanak li jantu wa la'ayajcha najuni li yucha an ay jamach'alhkatcha kajunilh li oxo u jantu tani laycha.

An Pablo lhi'ankalhcha Roma

27 Akxni nawkalhcha li akintamak'ankanancha xalakaat'un Italia, an Pablo chi an ali'in tach'inin jama'axta'nikalhcha pumatam capitán ixjunksan Julio, yu ixt'ajun la ixbatallón an ay jamach'alhkat. ² Chi ik'awcha, ikpu'awcha la'atam barco yu taxtuchalh la'acha'an Adramitio, tukancha ixti'an xalakaat'un Asia. Wachu ani ixt'ajun an Aristarco an tan xakt'awnaw, yucha jamacha'a

Tesalónica, xalakaat'un Macedonia. ³La'atamcha wilhchan juncho'olh, ikcha'awcha la ixkilhtu an lakxkan, la'acha'ancha Sidón, ancha an Julio sawalhcha oxi ixa'alay an Pablo chi makawnilhcha li kajala'alh la'pixiyalhna an yu oxi ixjat'alalhi'an chi li yu'unchacha katalhistaklhi. ⁴Iktaxtupalaw la'acha'an Sidón iktaylhi'ampalawi kintijk'an laka barco, xakpamatanchananawcha an lhtayan tantanun lakaat'un an lakxkan, yu junkan Chipre, mu an un wa xakintalakatast'uk'an. ⁵Wakcha ik'ukx'awi an lakxkan, waniycha an ixkilhtu xalakaat'un Cilicia chi xalakaat'un Panfiliaja ikpu'aw, chi ikcha'awcha la'acha'an Mira, xalakaat'un Licia.

⁶Ancha an ixcapitank'an an soldadojnin la'cha'alh la'atam barco yu xanawin la'acha'an Alejandría, ixti'an xalakaat'un Italia, pus anchacha kintamujun, para li aktaylhi'awcha kintijk'an. ⁷La'alhuw wilhchani wa laksniycha ik'aw chi sawalhcha lhima'anxkayi ikcha'aw ixlakapu an la'acha'an Gnido. Chi mu an un wa xakintalakatast'uk'an, pus jantucha kintamakawnini aktaylhi'aw kintijk'an, pus an ixlakapucha la'acha'an tan junkan Salmoni ik'aw, la ix'a'lhch'a an lhtayan tantanun t'un an lakxkan yu junkan Creta, para li akpamatanchananawcha. ⁸Chi masi sawalhcha lhima'anxkayi iktaylhi'aw kintijk'an an laka barco, wa chux ixkilhtu an lakxkan ikpu'aw, ikcha'awcha tan junkan Oxi Tatawlay Barco, waniy la'acha'an Lasea.

⁹Wa stakcha ikma'ats'an'awi panch'e'ex chi lhima'anxkaycha li ali xaktaylhi'awi kintijk'an an laka barco an lakxkan, mu iso'omintacha xipaku lhik'asnin. Pus an Pablo jajuniy:

¹⁰—Kit'in kla'ts'in li ani jalhtanti lhima'anxkayi kajuna'a lapanakni, kama'ats'an'ayawi ani barco chi an ixtak'uk'at chi sta layi kama'ats'an'aw an kijatsukuntik'an.

¹¹Pero an ixcapitank'an an soldadojnin palay kinklaka'ilhi an yu jamanawin an barco chi an yu malhtanay, an Pablo jantu asmatnilh. ¹²Chi mu anchunu la ixkilhtu lakxkan jantu oxi ancha aktamakawlh akxni lhik'asnin, pus lanan ixchuxk'ani tapastaklhi li palay oxi jantu an katatamakawlh, talhit'alalhi tacha'amputulh la'acha'an Fenice xalakaat'un Creta para li anchacha aktamakajuw xipaku lhik'asnin. An Fenice tan ixlita'aknuyachalh wilhchani ixlilaka'anta.

P'as un chi p'as xkan an alamalh

¹³ Akxni tsukulhcha mincho'oyachalhi an un yu wa laksniy, lhitalaktsin, tapastaklhicha li laycha katataylhi'ancho'olh an ixtijk'an, pus tataxtulhcha, wa la ixkilhtucha an Cretaja tapu'alh, ay t'un yu lhtayan tantanun an lakxkan, tapu'alhcha an barco. ¹⁴ Pero jantu tukancha ta'a'ma'alh, ixli'astan kintapaxto'ni la'atam p'as un, yu junkan Euroclidón, chi p'ascha putalakanuchalh an barco, ¹⁵ pus tsukulhcha tialhi'an. Chi mu jantucha layi xakmalaka'aniyaw an barco an tan ixliminachalh an un, pus wa iklhitamakawniwcha li katisalhi'alhcha an un an barco. ¹⁶ Akxni xakla'pust'awnawcha la ix'a'lhch'a yu junkan Clauda, la'atam kilht'ikt'i t'un yu lhtayan tantanun an lakxkan, lanancha ikpamatanchanaw, akxnicha asi ikch'apacha'aw an bote yu puta'alhtaxtukan. ¹⁷ Chi akxni tamujuchalhcha an bote an laka barco, ixli'astan tala'ach'ilhcha laka laso an barco, para li kalhitayanilh. Wa chuncha, mu ixtatalhanani li p'asi katawj talakanuchalh an barco an tan opej opej ixlakwilh kukuj tan lhimapa'a'ukan Sirte, pus talakp'uxnilhi an la'lhmaniya la'ch'it an barco chi talhitamakawlhcha li yucha an uncha kajalhi'alh watanchuncha. ¹⁸ Tunkunchalh, an p'as un, p'aska ixlay, pus tsukulhcha talakmujuyi an lakxkan an yu ixlaktajun an laka barco. ¹⁹ Ixlila'at'utucha wilhchan walh, talakt'alhtamaj'olhcha an xalaktanhun an barco an lakxkan. ²⁰ Wa chuncha la'alhuw wilhchani jantucha ixtalakasuy an wilhchan chi an st'akunin, chi tacha an stakcha kixtaputalakanuyani an p'as un chi an xkan wanajcha xaknawnawi li jantucha aktita'alhtaxtuw. ²¹ Chi mu wanajcha la'alhuw wilhchani jantucha xaklakwaynaw, an Pablo tayalhi la kimpujank'an chi najun:

—¡Lapanakni, palay oxi xakila'asmatniw jantu kaxtaxtucha'awi Creta, chuncha jantu chuni kaxputapasaw tacha ani putapasayaw! ²² Chaway jant'u k'ala't'a'oxila'alhit'it, mu jantu xamati katinilh, wa yucha an barcojo kats'an'aya'. ²³ Mu ts'isicha kintalakasunilh pumatam angelh, yucha an Dios yu ikt'alhtananta chi ikt'atapatsayi ixmala'achatachalh, ²⁴ chi kijuniy: “Pablo, jant'u k'at'alhan, mu k'ach'ip'ina'a la ix'ukxlakapu an ay jamach'alhkat Roma, chi milakata kajama'alhtaxtuni'oya an Dios ixchuxk'an an yu ani jat'at'anta laka

barco.” ²⁵ Pus xliyu iklalhijunawi lapanakni, jo'at'i k'ana'unt'it, mu kit'in ijkiklaka'iya an Dios chi ijk'atsayi li chuncha katapasaya tacha an kijunilh an ángel. ²⁶ Pero inta tacha an lhtayan lhtayan laktantanun t'un an lakxkani katawaj kitalakanuyaw.

²⁷ La'atam jatats'isni akxni cha'alhcha la'at'uy samana xakt'awnaw laka barco an alamalh tan junkan Adriático, akxni wa tanchuncha xakintalhi'anan an p'as un, ka tacha ixjaytatnant'ajuncha an yu tatapatsay laka barco talhakapu'alhcha li xakcha'ant'awnawcha lakaat'un. ²⁸ Chi talhkalhi tani ixlitalhmancha an lakxkan, tak'atsalhi li 36 metrojo ixlitalhman ixjunita, palaycha ik'aw, a'tam talhkapalh, akxni wa 27 metrojcha ixlitalhman ixjunita. ²⁹ Chi mu ixtatalhanancha li wa lay katawaj kitalakanulhi an barco an lakaachiwxin, pus tamujulhcha la'at'at'i yu lay kasa' putawilh an barco, lhilax'istaja tapumujulh, chi ixtatapayniniycha an Dios li katunkunlhicha. ³⁰ Pero an yu ixtatapatsay laka barco ixta'ostakutputun, pus tsukulhcha tama'alhtajuyi an bote yu puta'alhtaxtukan, ma wa katamujuyacha lhilaxkinkapu ali an yu sa' putawlay barcojo ixtalay. ³¹ Pero an Pablo jajuniy an capitán chi an soldadojnin:

—Li ani yu tatapatsay laka barco jantu kasa' titatajulh, uxitnan jant'u lay k'at'it'a'alht'axt'ut.

³² Pus wa chuncha an soldadojnin tach'uk'ulhi an laso an yu ixpulakch'i'ulakanta an bote yu puta'alhtaxtukan, chi tamaka'alhcha an lakxkan.

³³ Wa tunkunminta, an Pablo ixchuxk'ancha jajunilh li tu'ucha kata'ulh, jajuniy:

—La'at'uycha samanaja jant'uch'a t'u'u uyat'it, wa xliyu la'ts'imp'ut'unat'iti tuchini katapasayacha. ³⁴ Chaway klask'iniyaw lamapaynin lananch'a k'a'ut'iti tu'u', mu chuncha lhitask'iniy, para k'ats'uk'ut'it, chi jantu xamati katima'ats'an'alh masi wa ma'atamcha ix'ay.

³⁵ Akxni chunchacha nawlh an Pablo, xa'a'ilhcha a'xtam pan chi xta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios, tan ixchuxk'an ixtayanalh. Chi an Pablo puch'e'elhcha chi tsukulhcha uy. ³⁶ Ixli'astan ixchuxk'an wachucha tatapujulhi tsukulh talak'uy. ³⁷ An laka barco 276

lapanakni xak'antaw. ³⁸ Akxni talaj'o'atsalhcha, tatamaj'olhcha an trigo an lakxkan para li jantucha ts'ink'i kawalh an barco.

An barco talak'aknulh

³⁹ An yu ixtatapatsay laka barco jantu ixtajala'mispanani tanchuncha an lakaat'un an yu ixtala'ts'in, pero ixtala'ts'ini li oxi pukulhuk ixjunita an ixtamp'in anchunu lakaat'un, pus ixtalhipuxkawniycha tani anchacha katalhimalakanu'ulachalh an barco. ⁴⁰ Talakch'uk'ulhcha an laso an yu ixpulakch'ikanta an yu sa' ixpu'ulakan barco, talakmakawjulhcha an lakxkan, chi an laso an yu ixpulakch'ikanta an yu pumalhtanakan an barco wachucha talakch'uk'ulh. Ixli'astan tamuk'anicho'olhcha an xala'ch'it an barco, yu putalakanuy an un, para li kajalhtanalh, chi kacha'alhcha lakaat'un. ⁴¹ Walh lakatam tan opej lakanuwilhchalh kukuj, ancha tawj takinkalakanuchalh an barco, chi anchacha kinkala'awtawilh, tucha lay ixlaklay chi an la ix'istaj tsukulhcha talakt'ilhi, mu p'asi an tacha milh milh ixlay an xkan. ⁴² An soldadojnin ixtama'niputuni an tach'inin, para li jantu katajaxk'iwitnijpatakutlhi chi kata'oslich. ⁴³ Pero an ixcapitank'an an soldadojnin, mu ixma'alhtaxtuputuni an Pablo, jantu jamakawnilh, apalij jajuniy li katatajulhcha p'ulhnaja an lakxkan li yu layi tajaxk'iwitnin, para li katacha'alhcha lakaat'un. ⁴⁴ Chi an ali'in ma laka lht'a'alak'iwcha katapu'alh u laka tu'ucha ixt'ata'aklhtanchajun an barcojo katapu'alh. Chunchacha yu kinchuxk'an ikcha'aw lakaat'un, ikta'alhtaxtu'ojo.

An Pablo ixt'ajun tan lhtayan la'atanchanuta xkan an t'un junkan Malta

28 Akxni ikta'alhtaxtuwcha, ijk'atsaw li an tan xakt'awnaw lakaat'un yu wanaj la'atanchanu'ojota xkan ma junkan Malta. ² Chi an yu ancha jamacha'an sawalhcha oxi kintala'ts'in. Ta'ulalhcha jikmi chi kinchuxchak'ani kintala'a'in, mu xliyu ixmin an xkan chi lhik'asnini ixjunita. ³ Chi an Pablo laksaklhicha ix'a'atan'alat k'iw yu ixlakxixtacha chi map'ulhcha an laka jikmi, walh ancha taxtulh la'atam tsapulh, mu ix'ichicha, chi olencha maktawk'achalhi an Pablo. ⁴ Akxni an yu ancha jamacha'an tala'ts'ilhcha an tsapulh li olencha ma'ch'ita an Pablo, ixtalajuniy:

—Ani lapanak o'sliyani li jama'nini', masi li pa'osnuncha ani laxkkan, pero an Dios jantu katimakawnilhi ali katsukulh.

⁵ Pero an Pablo tamajk'alhalhi an laka jikmi chi tap'ulhi an tsapulh, jantu tani lalh an Pablo. ⁶ An lapanakni yu'uncha ixtapakxan'iycha li kamajk'unacha, u li kata'a'tayacha chi kaniyacha, pero mu panijniycha tapakxalh chi tala'ts'ilhcha li jantu tani lalh, pus tamcha tapastakpalh, ixtanajun ma dios.

⁷ Waniy ancha an tan xakt'awnaw, ix'alín jalhi'ay lakaat'un, ix'anun tichiyucha lapanak yu ixlitapalay ancha, ixjunksan Publio, yucha sawalhcha oxi kintala'a'in la ixcha'a la'at'utu wilhchan. ⁸ Walh an ixpay an Publio ixmalh la ixputamat sawalhcha ixch'apata alhp'as iskakat chi wa ixak'alhnatantin, pus an Pablo alh la'ts'ini pulakni tan ixmachalh chi t'atapaynilhcha, ixli'astan lakpach'apalhcha walh ta'oxilhcha. ⁹ Akxni chunchacha ilhtulh, an yu wachu ixtala'ta'an'ay yu de ancha, wachucha ixtala'cha'an chi ixjak'uch'uycha. ¹⁰ Chi sawalhcha xakintalhakapu'ankanen chi xakintalhiwilakanen, chi akxni ikpu'ancho'ocha barco tanlhuncha kintamalhi'anin yu akma'lhtask'iniyaw.

An Pablo cha'alhcha Roma

¹¹ La'at'utucha malhkuyu walh, xakt'awnaw anchunu lakaat'un yu wanaj la'acho'oni'ojoy xkan, ixli'astan ikpu'awcha la'atam barco yu minchalh la'acha'an Alejandría, yu ancha ixtamakajunta ta ixlima'an ixpaku ixjunita lhik'asnin, an barco ix'ayts'o'ulakanta Cástor chi Pólux, yu tacha diosnincha ixjala'ts'inkan an Alejandría yuchacha ixpumispakan. ¹² Akxni ikcha'awcha la'acha'an Siracusa, la'at'utu wilhchani ancha iktamakajuw. ¹³ Chi akxni iktaxtunipalaw, wa japiktucha ikpu'aw chi ikcha'awcha la'acha'an Regio. Tunkunchalh swa'a'acha ixminachalhi un yu lhitalaktsin, chi la'atam wilhchan jumpalh ikcha'awcha la'acha'an Puteoli. ¹⁴ Ancha ijkala'cha'aw ali'in t'ala'awnin chi sawalhcha kintask'inin lamapaynini li ajkat'atamakajuw la'atujun wilhchan, ixli'astan ik'awcha la'acha'an Roma. ¹⁵ An la'acha'an Roma ancha tak'atsaalhi an t'ala'awnin li ik'antacha'aw, pus kintakitastukni sta la'acha'an Foro de Apio chi tan junkan las Tres Tabernas. Chi akxni jala'ts'ilhcha an Pablo xta'nilhcha lhimala'puchajuni an Dios chi oximaj'aycha k'atsalh.

¹⁶ Akxni ikcha'awcha la'acha'an Roma, an Pablo makawnikalhcha li layi katawilh wa tanchuncha oxi lhiwilay laka cha'a', pero ixlistakta pumatam soldado.

An Pablo lhichiwiiniycha an ixchiwinti Dios an Roma

¹⁷ La'at'utucha wilhchan la'pusli, an Pablo lhinawlh li jakat'asanikalhi an xalaj'ajin judiojnin an Roma, akxni tata'ayxto'lhicha jajuniy:

—T'ala'awnin, kit'in jantu tani ijka'ilhtuy an judiojnin chi jantu tani iklak'ilhtuy tacha an ixtalhismanitacha an yu ta ixjalhila'ts'inaw. Walh an la'acha'an Jerusalén ikma'axta'kalhi la ixmakak'an an jamacha'an Roma, ¹⁸ chi yu'uncha kixtamakawputuni akxni kintalhisakmi'olhcha, mu jantu tu'u kintala'cha'aninilh tu'ucha ixlakata para li akima'nikalh. ¹⁹ Pero an judiojnin tanawhli li jantu akimakawkalh, pus kit'in iknawhli li yucha an ay jamach'alhkati yu akint'alats'awalalh, masi jantu tu'u yu ajkalhit'alaxtukulh an kint'amacha'an. ²⁰ Pus chaway yuchacha ixlakata li iklalhit'asanitaw, para li aklala'ts'iw chi li aklaxa'alaw. Mu tacha ani ikma'ch'ikanta laka cadena ixlakata tacha an tapakxan'iy an jamacha'an Israel li katapasaya'.

²¹ Wa chuncha yu'uncha tajuniy:

—Kitnan jantu tu'u ijkama'tayanantaw tu'u carta yu kaminchalh xalakaat'un Judea yu milakata, u li kaminchalh xamati kint'ala'ajunk'an yu ancha jamacha'a chi tu'ucha kalhi'alhtasun tu'u yu jantu oxi. ²² Kitnan ik'asmatputunaw t'uch'ini p'ast'ak'acha, mu ijk'atsayawi li wa tanchuncha jantu oxi lhipastakkan t'ach'a ani ma'ilht'uy tumpaj jatapast'ak'at.

²³ Pus tajunilhcha tuchi wilhchancha katala'cha'ana an Pablo an tan ixwilh. Wanajcha lhilhuwi tala'cha'alh, chi an Pablo wats'isin sta ta'oxay ixjalhixa'alaycha an ixlich'alhkat Dios, ixlipuxkawniycha tani kaxjalhimakiklaka'inilhcha ixlakata an Jesús, la ixlamap'a'sin an Moisés chi tacha an tats'o'muk'ata an yu ixtalhichiwiiniy ixchiwinti Dios. ²⁴ Ali'in takiklaka'ilhi tacha an ixnajun an Pablo, pero an ali'in jantu. ²⁵ Chi mu jantu wa tami ixtak'atsay, akxni ixtitalak'ancho'oycha, an Pablo jajunilh:

—An Stalan'a Takuwin ts'ajwi jajunilh an yu t'a ixjala'lhila'ts'inat akxni an Isaiás yu ixlihiwiniy ixchiwinti Dios manawnikalh:

²⁶ K'ajala'p'inchi ani lapanakni chi k'aja'una'a:

Masi sawalhch'a k'a'asmatt'it, jant'u k'at'ilhimach'a'xat'it,
chi masi sawalhch'a k'ala'ts'int'it, jant'u k'at'imisp'at'it.

²⁷ Mu an ixjatapast'ak'atk'an ani lapanakni sawalhcha
lakt'ak'alha.

An lapanakni talaj'akatupats'inin

chi tala'la'puts'inin,

para li jantu lay katajalakawanalh chi jantu lay

kataja'asmatnalh,

chi jantu lay katalhimacha'xalh,

chi chuncha jantu lay akintitach'a'o'alh,

chi jantu lay aktijak'uch'ulh.

²⁸ Chaway k'ak'ats'at'iticha uxitnan, chaway ati'anta an ixjama'alhtaxtunti Dios yu'uncha an yu jantu judiojnincha kajamak'anikana', chi yu'uncha kata'asmat'a'.

[²⁹ Akxni chunchacha nawlh an Pablo, an judiojnin talak'ancho'olhcha, stakcha ixtalalhikixtukuy.]

³⁰ Chi an Pablo la'at'uy k'ata ancha ixwilh an laka cha'a tan wa ixmapalhlhi'an, chi oxi ixjala'a'iy ancha watichicha yu ixtala'cha'an.

³¹ Ancha ixta'achanincha ixlihiwiniy an ixlich'alhkat Dios, chi ixmasuycha ixlakata an Jesucristo, jantu xamati ixmama'tijlay.

Carta yu jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Roma

Jala'axa'alanti

1 Ani jalhiki kit'ini ikts'o'lhi, kit'in ikPablo, kit'in ixma'tapatsan Jesucristo, yucha kint'asanilh chi kimala'achalhcha para li ajkamak'atsaaninilh an laj'oxi ixchiwinti Dios.

²An Dios ma'anchacha chunchacha ixnajunta li ka'alina an laj'oxi chiwinti. Yu'uncha an yu ixtalhichiwiniiy ixchiwinti chuncha japunawlh, chi ancha ts'o'muk'akanta an la ixchiwinti Dios. ³Ani laj'oxi chiwinti yucha an isTs'alh Diosi lhichiwiniiy, yu kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. Akxni lhitsukulh ixlakatunaj, yu ta ixjalhila'ts'in an Daviti japula'awlh. ⁴Chi akxni la'awcho'olhcha, chunchacha lhimasulh li yucha isTs'alh Dios, ixlakata an Stalan'a Takuwin. ⁵Ixlakata an Jesucristojo li an Dios kimapaynilh chi kimala'achalh, para li ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni katakiklaka'ilh chi kata'asmatnilhi an Dios, para li katamapaynilh an ixta'a'ut. ⁶Uxitnan yu jamacha'an Roma wachu tat'asaniyani para li ixlapanaknichá an Cristojo k'a'unt'it.

⁷Ani jalhiki ikts'o'a para ta lhichux wilakalh an la'acha'an Roma, mu an Dios jamapayniy chi jat'asaniya para li katawalhi ixjas'at'an. An oxi ixjataawlhnat chi an ixjamapayninti kimPayk'an Dios chi yu wachu ixnawin an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo lhilhiji k'alhits'uk'ut'it.

An Pablo k'uxa'an la'acha'an Roma

⁸Yucha an Jesucristojo ikpuxta'niy lhimala'puchajun an Dios milakatak'an chux uxitnan, mu wa tanchuncha si lhichiwinkani amijakiklaka'intik'an. ⁹An Dios k'atsayi li lhilhiji iklapast'ak'aw akxni iktapayniy. Kit'in chux la kijalhunuti iktapatsaniy an Dios, ijkamak'atsaaninini an laj'oxi chiwinti yu lhichiwiniiy an isTs'alh. ¹⁰Iksk'iniya an Dios li lay ak'anchalh para li aklala'ts'iw, chi kalaya li an Dios akimakawniya'. ¹¹Mu iklala'ts'imputunaw para li lay

akla'a'tayjuw, li k'ala'a'it'it yu taxta'niputunan an ixTakuwin Dios, para li lajk'ut'ilini k'a'unt'it la mijakiklaka'intik'an. ¹² Chuncha iknajun, para li kalapula'oximaj'ayawi an yu kiklaka'itawcha.

¹³ Kint'ala'awnin, kit'in iklakask'in li k'ak'ats'at'iti li a'lhuwcha ikla'amputunacha'aw la'ts'inin, pero sta chaway wa tanlhuncha kila'mama'tijlay. Yu sawalhcha iklakask'in kit'in, ikla'a'tayjuputunawi li oxicha k'ajak'iklak'a'inint'it tacha ijka'a'tayjutacha ali'in lapanakni yu jantu judiojnin. ¹⁴ An yu griegojnin chi an yu jantu griegojnin, chi an yu tajalakpastaknancha chi an yu jantu tu'u tak'atsay, ijk'atsan li tachanu ijkalhi'aniy, ¹⁵ xliyu wachu sawalhcha iklajumputunaw an laj'oxi chiwinti yu wilat la'acha'an Roma.

An laj'oxi chiwinti ix'alhp'asninti an Dios

¹⁶ Jantu ikt'amaxanani an laj'oxi chiwinti, mu yucha ix'alhp'asninti an Dios, yu taputa'alhtaxtuy ixchuxk'an yu takiklaka'iy. P'ulhnaj yu judiojnin pero wachu yu jantu judiojnin. ¹⁷ An laj'oxi chiwinti yucha kintajunan li an Dios kintala'a'iyani li kiklaka'iyaw sawalh, wa chuncha yu lay kala'a'in li kiklaka'ikan sawalh. Chuncha najunta an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios, tan najunta: “Yu oxii t'a'aklat'ajun an Dios yucha an ixjakiklaka'inticha kaputsukuya'.”

Tacha an t'awkan lakamunulhpa si ilhtukanta yu jantu oxii

¹⁸ Mu an Dios masuyi sta an lakt'iyani ixtalh'anti, jamama'alh'ajniya an yu wa ay tajunita, an yu jantu oxii tat'ajun, an yu wa tatanchay an yu sawalh. ¹⁹ Mu chux yu alin yucha an Diosi tapumispay, mu wanaj yucha an Diosi jamasuniy. ²⁰ Chi mu an yu jantu tasuy ixlaktanlhun Dios layi mispakan li oxii sa' lhatapastaknankan an yu lak'ilhtuta. Chi sta akxni ilhtukanchalh an lakamunulhpa an Dios oxii tasuy li yucha Dios, chi an ix'alhp'asninti jantu inta kimaktay. Xliyu an yu wa tani talaycha, jantu lay katitanawlh li wa jantu tak'atsay. ²¹ Mu masi tamispaycha an Dios, jantu tala'ts'ini tacha Dios chi jantu taxta'niya lhimala'puchajun. Apalij wa tanlhuncha talakpast'ak'a yu wa lhitontojcha chi mu sawalhcha lakt'ak'alha an ixjalhunutk'an pus jantu tu'u tak'atsay. ²² Masi li tanajuni li tajalakpastaknan, wa talaktontojlalhcha. ²³ Mu an ixta'ayaxtu Dios yu jantu a'tam katinilh,

talhimapaxalhi wa ixla'ma'stele'chak'an lapanakni yu lay taniy, chi masi wa ixma'stele'chak'an tanlhun ts'o'on chi tanlhuncha yu ixputach'ant'at'ik'an jatapakxat chi ts'apulin.

²⁴Xliyu an Dios jamakawlhcha para li kata'ilhtulhcha yu ta'ilhtuputun, chi atamj atamjcha talat'a'ilhtupaxalh la ixlakatunajk'an yu wa lhimaxancha. ²⁵An yu sawalh ixchiwinti Dios talhimapaxalhi wa maslakatinticha. Chi apalijcha yucha talhiwilay chi ay tala'ts'in an yu wa lak'ilhtutacha an Dios, jantucha yu apalij an Diosi yu talhiwilay. An Dios yucha la'la'oxilh an tanlhun, pus yucha an Diosi yu lhilhij lhitask'iniy kaxta'nikalh lhimala'puchajun. Chuncha kajunli.

²⁶Xliyu an Dios jamakawlhcha an lapanakni li katalalhcha wa tani talaputuncha, ta'ilhtulhcha yu wa lhimaxancha, asta an t'akunin jantucha yu wa ixt'apapak'ani ixtaxa'alay, yu tacha Dios makajun, tsukulhcha wa aya tat'alayi wa siya ixt'at'akuninchak'an. ²⁷Chi an lapanakni wachucha tamakawlihi yu makajun an Dios lay ka'ilhtukalh, jantucha wa ixt'iwik'ani ixtaxa'alay, tsukulhcha tak'atsani li wa aya katalalhcha wa siya lapanakni. Wa lhimaxancha talay, chi wa ix'akstuchak'ani tama'alh'ajnan la ixlakatunajk'an ixlakata tacha an wa aya talay.

²⁸Mu jantucha talhiwilayi an Dios li yucha Dios, pus yucha jamakawlhcha li kata'ilhtulhcha an wa laklhits'isitcha ixjatapast'ak'atk'an masi yucha jantu oxi li chuncha talay. ²⁹An la ixjatsukuntik'an wa tanlhuncha yu jantucha k'is laj'oxi ta'ilhtuy, wa aya talaycha, wa tala'alhincha ta'ilhtuy, wa talaksk'unla'ts'inchha tanlhun chi laxkayt chi lalhitalh'amajla'ts'it tanlhun chi jama'ninti chi laxtukut chi ja'o'xcho'onti chi talh'amti chi maslakatinti. ³⁰Wa sawalhcha tajalhichiwininin, sawalhcha taxkajiya an Dios, jantucha k'is taja'asmatnan, wa tanlhuncha ta'ilhtuy yu jantu lhitapalay, wa lhilhijcha tapast'ak'a tani tamcha katalhi'ilhtupalh ixtala'alhink'an, chi palaycha jantucha tu'u talhiwilay ixlakpaynink'an. ³¹Jantucha tajalakpastaknamputun, chi jantu ta'ilhtuyi yu tanajun li kata'ilhtuya', jantucha xamati tamapayniy, jantucha xamati tamala'mixiniy tu'u'. ³²Oxi tak'atsay li yu wa tani kalayacha, yu tacha anicha talay, an Dios najun li katalakniya', walh chi ali

ta'ilhtuyi yu'uncha, chi sawalhcha oxi tala'ts'in yu wachu chun ilhtuy.

An Dios ts'ajwi xt'a'a lhima'alh'ajna

2 Pus xliyu uxint'i li xamati wa aya lhich'iwiniy, jant'u k'at'imala'mixinik'a, wa tichicha uxint'i k'a'unt'i. Akxni xamat'i lhich'iwiniy wa mi'akst'uch'a p'uxk'a'uy yu lhima'anxkay, mu uxint'i wanajch'a ch'uni lay tacha yu'uncha talay. ²Wa yucha an Diosi yu lay kajajuna li talhit'ajuni ixtala'alhink'an an yu wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi ta'ilhtuy. Mu k'atsayawi li an Dios yucha ts'ajwi kalaks lats'awalay an tanlhun, yucha ts'ajwi xt'a'a lhima'alh'ajna. ³Uxint'i wa aya jalhich'iwiniya an ali'in, walh ch'i wanajch'a ch'uni lay, jant'u k'ap'ast'akt'i li sna k'at'a'alht'axt'uya'acha akxni an Dios kajamama'alh'ajniya'. ⁴Uxint'i wa la'amaj'ani an Dios li mapayniyan chi li pakxaniyan para li k'ach'a'o'a, jant'u lhak'ap'up'ini li xliyu mapayniyan li yucha lakask'in li k'ak'iklak'a'it'i. ⁵Uxint'i sawalhcha a'atu'axixik'at'i, jant'u ch'a'o'ap'ut'uni an Dios, wa mi'akstucha lalhawat'a'un lhima'alh'ajna, mu kachina wilhchan akxni an Dios katalakasuyacha para li kaxt'a'acha lhima'alh'ajna, ⁶chi akxni an Dios, kajamapalhniyacha atamj atamj tuchinisch'a ilhtulh akxni ixt'ajun. ⁷Kajaxta'niya jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy an yu ixtatayli'anta ixta'ilhtuy tanlhun yu laj'oxi, yu ixtapuxkajuy an ixta'ayaxtu Dios yu ixtapuxkajuy li oxi kajala'ts'inkalh chi tapuxkawli an jatsukunti yu jantu min'ojoy. ⁸Pero an yu wa ixli'ayajk'atsanchak'an tala'amaj'alhi an ixchiwinti Dios, chi tatayli'alhi yu jantu oxi, katala'a'iya an ay lhima'alh'ajna. ⁹Katalhitsukuya lhima'alh'ajna chi yu jantu oxi k'atsat ixchuxk'an an yu wa tanlhuncha yu jantu oxi ta'ilhtuy, p'ulhnaj yu'uncha an judiojnini katama'alh'ajnana pero wachu an yu jantu judiojnin. ¹⁰Pero an Dios kajaxta'niya ta'ayaxtu chi li kajalhiwilakalh chi li oxi katatawilh, ixchuxk'an an yu ta'ilhtuy yu laj'oxi tanlhun, yu'uncha an judiojnin p'ulhnaj chuncha kaja'ilhtuya', pero wachu an yu jantu judiojnin, ¹¹mu an Dios yucha jantu wa sakxtuyi yu oxi lhiwilay. ¹²Ixchuxk'an an yu ta'ilhtuy ixtala'alhink'an, li jantu tamispayi an ixlamap'a'sin Moisés, wa chuncha katats'an'acho'oya', chi an yu ta'ilhtuyi ixtala'alhink'an chi tamispaycha an lhamap'a'sin,

ixlakata ani lhamap'a'sini kajapumama'alh'ajnikana'. ¹³ Chi jantu kanajuw li oxicha tat'ajun la ix'ukxlakapu Dios an yu wa ta'asmat'acha an lhamap'a'sin, yu oxicha ts'awj tat'ajun yu'uncha an yu tamuktaxtuy. ¹⁴ Mu an yu jantu judiojnin jantu tamispay i an lhamap'a'sin, walh chi wa la ixjatapast'ak'atchak'an, ta'ilhtuy, pus chunchacha putasuy li para yu'uncha wachu an lhamap'a'sin. ¹⁵ Mu tamasuyi la ixlakatijlak'an li talhit'ajuni an lhamap'a'sin la ixjalhunutk'an, yucha an ixjatapast'ak'atchak'ani lhimasuy. Chi yucha an ixjatapast'ak'atchak'ani kaja'alhtasuya u kajalhi'a'tayjuya ¹⁶ akxni kachinacha wilhchan li an Dios kanawnacha tani ixt'ajuncha atamj atamj. Yucha an Cristojo chuncha kapu'ilhtuya'. Kak'atsakana masi yu jantu k'atsakan, tacha najunta an laka laj'oxi chiwinti an yu iklhichiwiniy.

An judiojnin chi an ixlamap'a'sin an Moisés

¹⁷ Uxint'i judiojk'at'i unk'an, ch'i k'iklak'a'iya an ixlamap'a'sin Moisés, ch'i ayi p'uk'ats'an an Dios. ¹⁸ K'ats'ayi tani lhi'achaniyecha an Dios, chi an lhamap'a'sin masuniyani tani k'alhisakxt'ucha yu palay oxi. ¹⁹ K'ats'ayi li layi k'ajamalht'anat'i an la'la'lhtulu'un chi li layi k'ajamap'ulhk'unin an yu lakaaputs'isni tat'ajun. ²⁰ K'ats'ayi li layi k'ajamap'a'sit'i an yu jantu tu'u tak'atsay chi li layi k'ajamap'a'sit'i an yu jantuka' oxi tajalakpastaknan, mu an laka lhamap'a'sini la'ch'ip'in an jatapast'ak'at chi an yu sawalh. ²¹ Pus oxich'a li jamasuniya an ali'in, ¿t'asu li jant'u masunik'ancha mi'akstu? Li lhich'iwiniya li jantu kaja'alhawanankalh, ¿t'asu li ja'alhawanancha? ²² Li na'uni li jantu katalaxa'alalhi yu jantu talat'at'ajun, ¿ch'i li xa'alaycha xamati uxint'i? Li jant'u k'is la'ts'imp'ut'uni an yu wa jala'la'oxikantacha an yu jajunkan li tacha diosnincha, ¿p'us ch'i li laj'alha'uycha an tanlhun yu laj'oxi an la ixlaktajtank'ani? ²³ P'ut'a'ayaycha an lhamap'a'sin, pero jant'u k'iklak'a'iya an Dios, mu jant'u ilht'uyi yu najun. ²⁴ Xliyu najunta an tan ts'o'muk'akanta:

An yu jantu tajakiklaka'inin wa aya tajuniya an Dios,
uxitnani mincuentajk'an.

²⁵ Sawalhi li yu ilhtuyi tacha an najun ixlamap'a'sin Moisés, a'tayjuycha lanani li akaxwililich'uk'up'uxkanta an ix'a'axt'a'a. Pero yu jantu ilhtuy, wa tachanu jantu akaxwililich'uk'up'uxkanta

ix'a'axt'a'a. ²⁶ Pus yu ilhtuyi tacha najunta an lhamap'a'sin, masi jantu akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'a, kala'ts'inkana tachanu chuncha, masi jantu. ²⁷ Yu ilhtuyi an lhamap'a'sin masi jantu tu'u akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'a la ixlakatunaj, layi kajuna li jantucha oxi tacha lay an yu mispaycha lhamap'a'sin chi masi akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'a, mu li yucha jantu muktaxtuyi an lhamap'a'sin. ²⁸ Mu para li ajkunikalh li ikjudio jantu wa xliyu li kila'ts'inkancha li ikjudio, u li akijunikalh li ki'akaxwililich'uk'up'uxkanta ki'a'axt'a'a jantu wa xliyu li katasulhcha la kilakatunaj. ²⁹ Yu judio sawalh sta la ixpulakni chuncha najun chi li iknajuni li ki'akaxwililich'uk'up'uxkanta ki'a'axt'a'a yucha li ch'uk'up'uxnikantacha yu jantu oxi la kijalhnut. Jantu yu akinti'ilhtulh chuncha li wa intacha stak ts'o'muk'akanta yu ka'ilhtukalh, yu chuncha ka'ilhtuyan sawalh yucha an Takuwin. Yu chuncha sawalh, yucha maklachalhcha, chi jantu yu an lapanakni katitajunin, yucha an Dios.

3 ¿Tisu ixli'oxinticha li kajunkalh judio u li ka'akaxwililich'uk'up'uxkalh x'a'axt'a'a xamati'i?

² Wanaj lhuw sawalhi tuchini ixli'oxicha. Yu p'ulhnaj, wa xliyu yu'uncha an judiojnini an Dios jaxta'nilh an ixchiwinti. ³ Ali'in judiojnin jantucha takiklaka'iy. Chaway, ¿tasu tapasaycha? ¿An Dios jantucha kati'ilhtulhi yu najun li ka'ilhtuya'? ⁴ ¡Jantu! An Dios yucha katayli'ana yu najun li ka'ilhtuya', mu yucha yu najun ilhtuy sawalh, masi chux an lapanakni wa katamaslakatinilh. Mu an tan ts'o'muk'akanta najun:

Ch'unch'a k'ap'ulhiwilak'ana'a li sawalhi yu na'un t'ani yu k'ach'iwinina'acha,

chi k'alhajat'achi akxni katajunan li oxi u jantu t'ani laycha.

⁵ Chi li chunchacha putasuy li sawalhi an yu najun an Dios, akxni tu'u yu jantu oxi ilhtuyaw, ¿tasucha kanawnawi? ¿Kanawnawi li an Dios jantu oxi li kintamama'alh'ajniyan? (Ikchiwiniy tacha chiwiniy yu wa lapanak). ⁶ Jantu, jantu layi chuncha katinajuw, mu li an Dios jantu oxi yu ilhtuy, ¿tasucha lay kanawna li oxi u jantu yu ilhtuy an lapanak yu wilh ani lakamunulhpa'a?

⁷ Pero li yucha an kimaslakatinti ilhtuy li palay kaputa'alhp'asnilhi an yu sawalh ixchiwinti Dios, ¿tasu li kijunkancha li

ikma'lhta'alhini'i? ⁸Li chuncha, apalij ak'ilhtulhi yu jantu oxi para li katapasalhi yu oxi. Chunchacha tanajun ali'in li ma chuncha yu ikmasuy, para li kalhiwilakalhi li ma jantu sawalhi yu iknajun. Pero an yu chuncha tanajun katala'a'iya lhima'alh'ajna.

Lhichuxi ilhtukanta tala'alhin

⁹¿Pus t'asuch'a p'ast'ak'at'iti? ¿Sawalhcha oxi t'awnaw kitnan yu judiojnin chi an yu jantu judiojnin jantu? ¿Jantu sawalh! Mu lhimasutawcha li chux kitnan yu judiojnin chi an yu jantu judiojnin, an tala'alhin kintalakhajayan. ¹⁰Tacha ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios:

¿Jantu xamati t'ajun masi wa pumatamcha yu ts'awj katsukulh sawalh!

¹¹Jantu xamati lhimacha'xay yu oxi, jantu xamati yu kapuxkawlh Dios.

¹²Ixchuxk'ani tapu'alh tan jantu oxi tij, ixchuxk'ani ta'ilhtulh ixkala'alhink'an.

Jantu xamati yu ka'ilhtulh yu laj'oxi tanlhun, masi wa pumatamcha.

¹³Wa tacha wa a'lho'o'cha ajkanta puta'aknuni an ix'ochuk'an. Tapumaslakatinini isima'atk'an.

Talaktsin la ix'e'xt'a'ak'an tachanu la'stu ixvenenojk'an tsapulini talhit'ajun

¹⁴chi an la ixkilhnik'an wa la'stucha lhi'ay junita talhit'ajun chi talh'amti.

¹⁵Sawalhcha layi talakats'alaj'an ta'an jama'ninin,

¹⁶chi wa la'stucha jalakt'ilhinti chi lhikilhpati alin la ixtijk'an.

¹⁷Jantu tamispayi an xatij yu oxi jatawlhnat.

¹⁸Jantu a'tam tatalhamniya an Dios.

¹⁹Pero k'atsayawi li chux an tacha najunta an la ixlamap'a'sin Dios, yu'uncha jajuniy an yu ixli'ilhtutk'an li kata'ilhtulh tacha an najunta. Para li ixchuxk'ani kasa' talajkilhulh chi chux tacha an wilakalh an lakamunulhpa yucha an Diosi kajajuna tanchuncha kata'ana atamj atamj. ²⁰Mu jantu xamati lay katinawlh li muktaxtutacha tacha an najunta laka lhamap'a'sin, para li an Dios

kanawlhcha li ts'awjcha sawalhi t'ajun, mu an lhamap'a'sin yucha wa kintapumak'atsaanikanancha li kitnan la'ma'lhta'alhinin.

Yucha an jakiklaka'inti puta'alhtaxtukan

²¹ Pero chaway an Dios masuycha li oxi kintala'ts'inan, pero jantu wa xliyu li muktaxtuyaw ixlamap'a'sin. Chuncha ixtanajun an lapanakni yu tats'o'lhi an lhamap'a'sin chi an yu ma'anchacha ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. ²² Li kiklaka'ikani an Jesucristo, an Dios chunchacha oxi jala'ts'in ixchuxk'an an yu takiklaka'iy. Si kintala'a'ikanan, wa tichicha. ²³ Ta lhichuxi ilhtukalh tala'alhin, pus jantu xamati yu waniycha katsukulh tan an alhp'as wilh Dios. ²⁴ Pero an Dios la ixjamapayninti oxi jala'ts'in an lapanakni, chi jantu tu'u jach'inin. Yucha an Jesucristojo chuncha pu'ilhtuy, mu an Cristo yucha kintama'alhtaxtuncha. ²⁵ An Dios ilhtulhi li yucha an Cristojo yu akintapumala'mixinikan kintala'alhink'an, akxni an maj'alh xak'alhni. Chi para li akimala'mixinikalh chux kintala'alhin yucha li ajkiklaka'ilh an Cristo. Chunchacha pumasuy an Dios li oxi kintala'ts'inan, kintamala'mixiniyani an kintala'alhink'an yu ix'ilhtutaw ixlip'ulhnaj, ²⁶ mu yucha jantu wa lasi talh'aman. An Dios masuputuni li yucha ts'ajwi t'ajun, wachu chuni ja'ilhtuy an yu takiklaka'iy an Jesús.

²⁷ Jantu layi tu'ucha katipu'ayajk'atsaw la ix'ukxlakapu Dios, ¿tasu'u? Wa xliyu jantu muktaxtuyawi an lhamap'a'sin, ajnik'acha wa kiklaka'iyaw. ²⁸ Xliyu lhinawnaw li an Dios yucha kanawna li oxicha t'ajun yu jakiklaka'inin, jantu yu wa xliyu muktaxtuycha an lhamap'a'sin.

²⁹ ¿Chu sna an Dios wa ixDiosk'an an judiojnin? ¿Jantu wachu ixDiosk'an an yu jantu judiojnin? Li mu chun. ³⁰ Wa pumatami t'ajun Dios. Yucha kanawna li oxi tat'ajun la ixjakiklaka'intik'an an yu judiojnin chi an yu jantu judiojnin. ³¹ Chi chuncha, ixlakata an jakiklaka'inti, ¿jantucha lhitapalayi an lhamap'a'sin? ¿Chun, lhitapalay! Apalij iknawnaw li lhitapalayi an lhamap'a'sin.

An Abraham kintamasuniyan tani kalawcha

4 ¿Pus tisu lhajaxtulhcha kanawnaw an Abrahami, yu kimpayk'an ixjunita? ² Mu li an Abraham kaxla'ts'inkalhi li ts'ajwi ixt'ajun

wa xliyu li tacha an ixlak'ilhtuycha tanlhun, kax'alilhi tuchini kaxputa'ayalhcha masi jantucha ix'ukxlakapu Dios. ³ Mu an tan ts'o'muk'akanta najun: "An Abraham kiklaka'ilhi an Dios, chi an Dios nawlhi li an Abraham ts'ajwi t'ajun." ⁴ Pus chaway, li xamati tapatsay, yucha mapalhnikan mu yucha lhajaxtulhcha, jantu tu'u yu wa xta'nikancha. ⁵ An Dios yucha oxi la'ts'in an ma'lhta'alhini yu kiklaka'iy, xliyu li xamati kiklaka'iy, an Dios najuncha li ts'awjcha t'ajun anchunu lapanak, masi jantu tu'u ka'ilhtulh yu lhinawkan. ⁶ Wanaj yucha an Daviti nawpalh li sawalhcha oxi li yu an Dios oxicha la'ts'in, pero jantu wa xliyu li tu'ucha yu oxicha lak'ilhtuy. ⁷ An David nawlh:

¡Sawalhcha oxi para yu'uncha yu an Dios jamala'mixiniya wa tanlhuncha yu jantu oxi ta'ilhtuta, chi jantucha jalhakapu'aniniya an ixtala'alhink'an!

⁸ Sawalhcha oxi para yucha anchunu lapanak li yu an Jamach'alhkat jantucha lhakapu'aniniya ixtala'alhin.

⁹ ¿Ani oxinti wa yu'uncha an yu jalak'akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'ak'ani lay tala'a'iy u wachu layi tala'a'iy an yu jantu chun tajunita? Najuwcha li an Dios lhakapu'aninilhi an ixjakiklaka'inti an Abraham, chi nawlhcha li ts'awjcha t'ajun. ¹⁰ Pero, ¿tasu wanancha lhakapu'aninilhi? ¿Xli'astancha akxni akaxwililich'uk'up'uxkalkhcha ix'a'axt'a'a u ixlip'ulhnaj? Ixlip'ulhnaj. ¹¹ Chi ixli'astan an Abraham akaxwililich'uk'up'uxkalkhcha an ix'a'axt'a'a, tan kaputasulhcha li an Dios mispalhcha li ts'awjcha ixt'ajun, mu ixjakiklaka'inin. Pus chunchacha an Abraham yuchacha walh ixpayk'an an yu tajakiklaka'inin, masi yu jantu tu'u jalak'akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'ak'an. Chi wanajcha chuni yu'uncha, an Dios jala'ts'incha li ts'awjcha tat'ajun. ¹² Chi an Abraham wachu ixpayk'ani masi an yu jalak'akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'ak'an li ta'ilhtuyi tajakiklaka'inin tacha ix'ilhtuy an kimpayk'an Abraham akxni jantuka' ix'akaxwililich'uk'up'uxkan ix'a'axt'a'a.

An Dios xa'alalh an Abraham

¹³ An Abraham junikalh li yucha chi an yu tapu'a'p'unminchalh, li yu'uncha katala'a'iya ani lakamunulhpa'. Pero tacha ani junikalh

li kaxta'nikana jantu xliyu li muktaxtulh an lhamap'a'sin, tuchi chuncha lhijunikalh wa xliyu ixjakiklaka'inin. ¹⁴ Chi mu li yu'uncha kaxtala'a'ilh an lakamunulhpa an yu wa laka lhamap'a'sin taput'ajun, pus an jakiklaka'inti jantucha tu'u kaxlitapalalh, chi tacha an nawlh an Dios li ka'ilhtuya, wachu jantucha tu'u kaxlitapalalh. ¹⁵ Yu jantu muktaxtuyi an lhamap'a'sin kala'a'iya ma'alh'ajnat ixlakata ixtala'alhin, pero tan jantu tu'u ali'in lhamap'a'sin, wachu jantu tu'u alin tala'alhin.

¹⁶ Xliyu li tacha an najun an Dios li ka'ilhtuya, yu katala'a'iya yu'uncha an yu takiklaka'iy, pus an Dios kajamapayniya mu li tajakiklaka'inin. Ixchuxk'an an yu tapu'a'p'unminchalh an Abrahami katajama'tayanana', chi jantu wa yu'uncha an yu talhit'ajun an lhamap'a'sini katitala'a'ilh, wachu katala'a'iya an yu talhit'ajun jakiklaka'inti yu tacha ixlit'ajun an Abraham. Chi kitnan yucha an Abrahami kimpayk'an. ¹⁷ Tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: "Kit'ini k'ilhtutan li k'a'unt'i ixpayk'an kilhmaklhuw lapanakni." An Abraham kiklaka'ilhi an Dios, chi ani Dios yucha jaxta'niya jatsukunti an janinin chi lak'ilhtuyi an tanlhun masi yu jantuka' lak'alín.

¹⁸ Akxni masi watali jantucha layi chuncha kawalh, an Abraham kiklaka'ilh chi pakxan'ilh, pus chunchacha yu pujunlhi "xapay wanaj kilhmaklhuw lapanakni", chunchacha walh tacha yu ixjunitacha an Dios akxni junilh: "Chuncha ixlilhuw katajuna yu katapu'a'p'un'anan."

¹⁹ An ixjakiklaka'inti an Abraham jantu t'iya' lalh, masi yucha ixla'tsat'ajuncha tamciento k'ata chi ixlakapu'ancha li yucha chi an ixt'iwi yu ixjunksan Sara tachanu ixtalaklakanicho'otacha chi lakpapanincha ixtajunita para li lay katajamas'at'analh. ²⁰ An Abraham kiklaka'ilhi tacha an junilh an Dios, jantu a'tami nawlh li sna kajuna u jantu, apalij wa palay p'as kiklaka'ilh, ayi ilhtulh an Dios. ²¹ Lhiwilalh sawalhi li an Dios layi ilhtuy sawalh yu najun. ²² Pus an Dios lhakapu'aninilhi ixjakiklaka'inti an Abraham chi yuchacha ixlakata li la'tsilhcha li ts'awjcha t'ajun.

²³ Chi jantu wa ixlakatacha an Abrahami lhits'o'muk'akalh li lhakapu'ankalh, ²⁴ wachu kilakatak'an. Mu an Dios wachu kintalhakapu'aniniyani kijakiklaka'antik'an, li kiklaka'iyawi an

yu mala'awnicho'olh an Jesús, yu kiJamach'alhkatk'an, ²⁵ yu ma'axta'kalh laka lhinin ixlakata kintala'alhink'an, chi yucha la'awcho'olhi para li an Dios oxicha akintala'ts'in.

Yucha an Jesucristojo pula'cha'anaw an Dios

5 Pus mu an la kijakiklaka'intik'an an Dios kintapula'ts'inancha li chuncha ts'awjcha t'awnaw, pus oxicha t'a'aklat'awnaw an Dios. Yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristojo chuncha kintapu'ilhtukanan. ² Chi ixlakata an Jesucristojo li lay la'cha'anaw an Dios, mu jakiklaka'ininaw, para li lay kalhitsukuw an ixjamapayninti. Chi lajk'ut'ilini la kijakiklaka'intik'an chi sawalhcha laj'achanawi li pakxan'iyawi li kama'cha'anawi tan xlimj wilhchalh Dios. ³ Chi jantu wayu', wachu laj'achanawi masi akxni lhima'alh'ajna. Mu k'atsayawi li an lhima'alh'ajna kintalak'ut'iliyan para li kalhitayaniw. ⁴ Chi li lhitayaniyaw, chunchacha kintapula'ts'inakanan li jakiklaka'ininaw sawalh. Chi li sawalhi li jakiklaka'ininaw, alhp'ascha pakxan'iyaw an yu kala'a'iyaw. ⁵ Chi an yu pakxan'iyaw jantu akintita'o'xcho'on, mu an Dios wanajcha la'tsama'ojota an la kijalhunutk'an an ixjamapayninti, yucha an Stalan'a ixTakuwin yu kintaxta'nitani chuncha pu'ilhtulh.

⁶ Akxni kitnan jantu lay kaxta'alhtaxtu, mu kitnan ixt'alaxkay an Diosi ixjuntaw an Cristo kintalhinini akxni tukan ixpaku'. ⁷ Chi sawalh lhima'anxkayi li xamati lapanak kalhinilh yu oxi lapanak. Pero kasna layi xamati lapanak kalhima'ats'an'aputulh ixjatsukunti ixlakata yu sawalh oxi lapanak. ⁸ Pero an Cristo yucha nilhi kilakatak'an masi kitnan wa stakcha ixlit'awnawi kintala'alhink'an. Chunchacha an Dios kintamasunin ixjamapayninti. ⁹ Oxicha kintala'ts'inan mu an Cristo kintalhimaj'an ixjak'alhni, xliyu chaway palaycha k'atsayaw li sawalhi li kata'alhtaxtuyaw an la ixtalh'amti Dios. ¹⁰ Chi mu li akxni ixt'alaxkayka Diosi ixjuntaw walh kintat'ala'oxamixnini akxni kintalhinin an isTs'alh, pus chaway palaycha li o'sliyani li kata'alhtaxtuyawi ixlakata an ixjatsukunti an Cristo, mu chaway an Dios t'ala'oxamixniwcha. ¹¹ Chi jantu wayu', chaway wachu sawalhcha laj'achanawi tacha an ilhtulhcha an Dios. Oxicha t'alalhi'antaw an Dios, yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristojo put'ala'oxamixniw.

Adán chi Jesucristo

¹²Wa pumatam lapanaki yu putanuchilh an tala'alhin ani lakamunulhpa', chi an tala'alhin putanuchilhcha an lhinin, chi an lhinin lhichuxcha jala'cha'an'ojoy, mu ta lhichuxi ilhtukalh tala'alhin. ¹³Akxni jantuka' tu'u ix'alín lhamap'a'sin, ix'alíncha tala'alhin an lakamunulhpa'. Pero mu jantu tu'u ix'alín lhamap'a'sin, pus jantu layi ixjalhimuk'akan li ixta'ilhtuyi tala'alhin an lapanakni. ¹⁴Pero sta akxni ixt'awnachalh an Adán, chi sta akxni ixt'ajuncha an Moisés ixchuxk'ani talaknilh. An Adán nilhi mu jantu asmatnilhi an ixlmap'a'sin an Dios. Chi wachu talaknilhi an ali'in masi yu jantu ixt'achun tala'alhin ixta'ilhtuta tacha an ilhtulh Adán. An Adán wa xpumasukancha an yu ixli'astanka kamina'.

¹⁵Pero an ixtala'alhin an Adán jantu wa ixt'atami an yu kintaxta'niyan an Dios. Wanaj lhilhuwi nikalh masi wa pumatami yu ilhtulh tala'alhin, pero an ixjamapayninti Dios yu kintapuxta'niyan pumatam lapanak, yu junkan Jesucristo, yucha jantu mapalhkan, wa xta'kancha, chi yucha palay ay, chi yucha oxi para lhuw lapanak. ¹⁶An ixtala'alhin wa pumatam lapanak, jantu lay katinawkalh li wa ixt'atami an yu xt'a'a Dios, mu wa la'atam tala'alhini yu puchilh an lhinin, pero an ixjamapayninti an Dios yucha makmilh wa xliyu lhuw tala'alhini alin, chi yuchacha oxicha kintapula'ts'in. ¹⁷Pus mu li an lhinin ch'alhkatnalhcha wa xliyu masi wa pumatam lapanaki ilhtulh tala'alhin, pus palaycha an Dios kajaxta'niya an lapanakni lhich'alhkat an laka sast'icha jatsukunti. Wa pumatam lapanaki yu kapuxta'kana ixjamapayninti, yucha an Jesucristo, yucha yu oxicha kintapula'ts'inan.

¹⁸Tacha ilhtulhi an ixtala'alhin Adán li lhichuxi kalakni'okalh, wanajcha chuni an Jesucristo yu ts'awj muktaxtulh, kinta'ilhtu'oyani li oxi akintala'ts'inkan para li kalhitsukuwi jatsukunti. ¹⁹Mu wa pumatam lapanaki yu jantu ja'asmatnalh, walh chi wanaj lhuw lapanakni yu tawalh ma'lhta'alhinin. Pus wanajcha chun, wa pumatam lapanaki yu ja'asmatnalh, walh wanaj lhuw lapanakni yu oxicha jala'ts'inkalh.

²⁰An lhamap'a'sin makminkalh para li an tala'alhin palay oxi katasulh. Pero akxni palaycha alilhi an tala'alhin, an Dios

palaycha jamapayninilh. ²¹ Chi tacha an tala'alhin ch'alhkatnalhcha chi lhimilhcha an lhinin, wanajcha chuni an ixjamapayninti Dios ch'alhkatnalh. Chi kinta'ilhtuncha li ts'awjcha katsukuw chi kintaxta'niyancha jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh. Yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristojo kintapuxta'nikan.

T'atala'xt'o'awcha an Jesucristo la ki'a'paxatk'an

6 ¿Chi tasu kanawnawcha? ¿Ali ka'ilhtuyawi kintala'alhink'an para li an Dios akintamapaynin? ² ¡Jantu! Kitnan tachanu nitawcha para li jantucha ali ka'ilhtuwi tala'alhin. ¿Chi tasucha li ali ka'ilhtuyawi tala'alhini? ³ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti uxitnan li akxni laj'a'paxwicha t'atala'xt'o'awcha an Cristo Jesús chi wachucha t'aniyawu tacha akxni an nilh? ⁴ Pus li laj'a'paxawcha kintat'amaknukanancha an Cristo chi niyawcha para li kala'awcho'o chi sast'icha jatsukunti kalhitsucho'ow, tacha an Cristo mala'awnicho'okalh la ix'alhp'asninti an kimPayk'an.

⁵ Li t'atala'xt'o'awcha an Cristo la ixlinin tacha yucha nilh, pus wanajcha chuni kat'atala'xt'o'aw tacha an la'awcho'olh. ⁶ K'atsayawi li yu tacha p'ulhnajcha ixt'awnaw, anchacha t'axtukmuk'akalh an Cristo, para li an kijatsukuntik'an yu wa sawalhcha ix'ilhtuy tala'alhin, kanilhcha, chi chuncha jantucha yu an tala'alhini akintalhilatsukun. ⁷ Mu yu nitacha, ma'alhtaxtukalhcha an laka tala'alhin. ⁸ Li kitnan t'anitawcha an Cristo, kikkala'iyawcha wachu li kat'a'aklatsukuyaw. ⁹ K'atsayawi li an Cristo, la'awcho'olh chi jantucha a'tam katinilh. An lhinin jantucha layi ta kati'ilhtulh. ¹⁰ Mu an Cristo akxni an nilh, akxnicha wanajcha ixpujun'alhin laklhaja'olh chux an tala'alhin, chi chaway li yucha la'awcho'otacha, yucha para yucha an Dioscha li t'ajun. ¹¹ Wanajcha chuni uxitnan, k'alhi'ilht'utcha li laknit'atcha, jantucha layi k'at'i'ilht'ut tala'alhin, pero la'awt'at'iti para Dios, t'at'ala'xt'o'at'iti an Cristo Jesús.

¹² Pus jant'uch'a k'amak'awnit'iti li ali katalaklhajani an tala'alhin an la milakatunajk'an, yu lay niy, chi li ali katamatanunini katama'ilhtun an wa tanlhuncha lakask'in an lakatunaj. ¹³ Jant'uch'a k'ama'axt'a'nit'iti amilakatunajk'an an tala'alhin, para li lay kapu'ilhtukalh yu jantu oxi. Apalij k'at'ama'axt'a'nit'it an Dios, tacha yu laknit'atcha, pero chaway la'awch'o'ot'atcha, chi k'ama'axt'a'nitcha

amilakatunajk'an an Dios para li yuchacha kapu'ilhtulh yu oxi tanlhun. ¹⁴ Chuncha an tala'alhin jantucha layi katich'alhkatnalh la mijatsukuntik'an, mu uxitnan jantu yu an lhamap'a'sini p'ut'awnat'it yucha an ixjamapayninti Dios.

Laj'oxicha tanlhuni ch'a'o'at'at

¹⁵ ¿Chi chaway tasucha? ¿Ali ka'ilhtuyawi kintala'alhink'an mu li jantu yu an lhamap'a'sini yu kiklaka'iyaw li yucha an ixjamapayninti Dios? ¡Jantu! ¹⁶ Uxitnan oxi k'ats'ayat li t'ama'axt'a'niyat pumatam patrón para li wa kataputapatsanicha chi li yuchacha k'a'asmatnit'it, yucha ani patroni ixma'tapatsanin k'a'una'it chi yucha k'a'asmatniya'it. Pus wanajcha chuni ani, li yuch'a asmatniyat an tala'alhin, yucha katalhi'ananiy laka lhinin, pero li asmatniyat'iti an Dios, yucha oxicha katala'ts'inan. ¹⁷ Pero lhimala'puchajuncha an Dios, mu masi uxitnan ixlip'ulhnaj yucha an tala'alhini ixta'a'ch'apatan, chaway ixlichuxcha mijalhunutk'ani asmat'at'it t'ach'a an masunik'ant'at'it lhamap'a'sin. ¹⁸ Uxitnan ma'alht'axt'uk'antcha tacha an ixta'a'ch'apatan an tala'alhin, chaway yucha an laj'oxicha tanlhuni ch'a'o'at'at. ¹⁹ Tacha ani klajuniw, wanaj klalhixa'alaw yu oxi misp'ayat'it, wa xliyu uxitnan lhima'anxkayi para li k'alhimach'a'xat. Ixlip'ulhnaj uxitnan ma'axt'a'nit'iti amilakatunajk'an an tanlhun yu jantu laj'oxi chi ix'ilht'uyatcha mintala'alhink'an, pero chaway k'ama'axt'a'nitcha amilakatunajk'an an Dios, oxich'a yu k'ap'u'ilht'ut chi wa yucha an Dioscha k'at'a'aklats'uk'ut.

²⁰ Uxitnan akxni yuchaka an tala'alhin ixta'a'ch'apatan jantu yu ixt'at'ap'ats'ayat an yu oxi tanlhun. ²¹ ¿Chi tisuncha yu oxi la'ch'ip'init an t'ach'a ixlayat'iti? Chaway uxitnan wa lhimaxananatcha anchunu tanlhun, mu yucha wa laka lhinincha kalhi'an. ²² Pero chaway, li ma'alht'axt'uk'antcha tacha an ixta'a'ch'apatan an tala'alhin, chi ixma'tapatsanincha an Diosi ilht'uk'ant'it, chaway oxicha t'a'aklat'awnat an Dios, yucha k'ap'uch'ip'ina'itcha an laka jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ²³ Mu yu xatalhaja an tala'alhin, lhinin, pero yu xt'a'a an Dios yucha jatsukunti, yu jantu a'tam min'ojoy, yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristojo kintapuxta'nikanan.

Pulhamacha'xan la t'atsukut

7 Kint'ala'awnin, uxitnan misp'ayat'iti an lhamap'a'sin, ch'i k'ats'ayat'iti li an lhamap'a'sin alhp'asi li an lapanak t'ajunka'.² Tacha pumatam t'aku yu t'at'awkan, li t'ajunka ixt'apapa kat'atawla an ixt'apapa tacha najunta laka lhamap'a'sin, pero li an ixt'apapa an t'aku niycha, an t'aku putaxtuniycha an laka lhamap'a'sin, yu ixput'at'ajun an ixt'apapa'.³ An t'aku li t'atsukupalay pumatam lapanak chi li t'ajunka yu ixt'apapa, wa aya laycha, pero li an ixt'apapa nitacha, chuncha putaxtuniycha an laka lhamap'a'sin, chi laycha kat'atsukucho'olh pumatam lapanak chi chuncha jantucha wa aya lay.

⁴ Wanajcha chuni uxitnani kint'ala'awnin, akxni ch'a'o'atcha an Cristo t'anit'itcha, pus akxni jantucha yu an lhamap'a'sini ixtach'alhkatnaniyan. Tachanu k'at'at'ala'xt'o'ch'o'otcha pumatam, kanajuw, an yu nilh chi ixli'astan la'awcho'olh. Chunchacha lay ka'ilhtuyaw yu oxi lhiwilay an Dios.⁵ Mu akxni wa la'ma'lhta'alhinincha ixt'awnaw, an la kilakatunajk'an kintamakujunini yu jantu laj'oxi tanlhun an lhamap'a'sin, chi wa para laka lhinincha junlhi an tanlhuncha yu ixlak'ilhtuyaw.⁶ Pero chaway makajuwcha an lhamap'a'sin yu kixta'a'ch'apatan, tachanu lakniwcha. Chaway kintamakajuncha, chaway yucha an ixTakuwincha Diosi put'atapatsayaw. Jantucha yu ma'anchacha lhamap'a'sini put'atapatsayaw.

An tala'alhin yu alin an la kilakatunaj

⁷ ¿Chi chaway kanawnaw li sna tala'alhini an lhamap'a'sin? ¡Jantu, jantu tala'alhin! Pero kit'in yucha an lhamap'a'sini ikpumispalh tuchini yu tala'alhincha. Jantu a'tam xajk'atsalhi tuchini jumputuncha yu sk'unla'ts'inkan tu'u' li an lhamap'a'sin jantu tu'u kaxnawlh: “Jant'u k'ask'unla'ts'i tu'u'.”

⁸ Chi an tala'alhin apalij wa pu'ilhtulhi yu jantu oxi an lhamap'a'sin, wa stakcha kima'ilhtulhi li aklaksk'unla'ts'ilhi chux an tanlhun yu jantu oxi, mu akxni jantu tu'u lhamap'a'sin, jantu alhp'asi an tala'alhin.⁹ Ix'alín panch'e'ex akxni jantu laka lhamap'a'sin xakt'ajun, pero akxni chilhcha an lhamap'a'sin an

tala'alhin la'aw'icho'olh chi kit'in iknilhcha. ¹⁰ Chunchacha apaliji an lhamap'a'sin yu xakixta'nilh jatsukunti, apalij wa ikpunilhcha. ¹¹ Mu an tala'alhin apalij wa pu'ilhtulhi yu jantu oxi an lhamap'a'sin, chi ki'o'xcho'olh, an tala'alhin yucha an lhamap'a'sini kimpuma'nilh.

¹² Pus an lhamap'a'sin yucha stalan'a chi an chiwinti yu lhinawkan wachu stalan'a chi ts'awj chi oxi. ¹³ ¿Chi chuncha xliyu li an yu oxi apalijcha wa ikpunilh? ¡Jantu, jantu xliyu! Wa xliyu an tala'alhin, para li kalhimasulhi li tala'alhin sawalh, kima'nilh, yucha an yu laj'oxi tanlhuni kimpuma'nilh. Pus chunchacha an chiwinti yu nawkan li kamuktaxtukalh pumasukalhi li an tala'alhin jantu k'is oxi.

¹⁴ K'atsayawi li an lhamap'a'sin laka takuwini minchalh, pero kit'in wa iklapanaklata. Kist'amaka'ankanta an laka tala'alhin.

¹⁵ An yu k'ilhtuy jantu iklhimacha'xay, mu jantu yu k'ilhtuy an yu k'ilhtuputun, apalij yucha an yu jantu k'ilhtuputuni k'ilhtuy.

¹⁶ Pus li apalij yucha ik'ilhtuy an yu jantu k'ilhtuputun, chunchacha ikpuk'atsay li an lhamap'a'sin oxi. ¹⁷ Pus jantucha kit'ini ik'ilhtuy an yu jantu k'ilhtuputun, yucha an tala'alhin an t'ajun la kilakatunaj.

¹⁸ Mu kit'in ijk'atsayi li an la kilakatunaj jantu tu'u alin yu oxi, mu masi k'ilhtuputuni yu oxi, jantu lay ik'ilhtuy. ¹⁹ An yu k'ilhtuputun yu oxi, jantu yu k'ilhtuy, apalij yucha k'ilhtuy an yu jantu oxi, walh chi jantu yu k'ilhtuputun. ²⁰ Pus mu li k'ilhtuyi an yu jantu ik'ilhtuputun, jantucha kit'ini k'ilhtuy an yu k'ilhtuy masi tachanu kit'ini k'ilhtuy tasuy, yucha an tala'alhin an alin an la kilakatunaja chuncha ilhtuy.

²¹ Iklhakapu'ani li masi k'ilhtuputuni an yu oxi tanlhun, wa yucha an yu jantu oxi tanlhuni iklhit'ajun. ²² La kimpulakni ik'achaniya an ixlamap'a'sin an Dios, ²³ pero ikla'ts'in tuchichun yu ki'ilhtuy li jantu lay oxi ajkalakpastaknalh, yucha an ixlamap'a'sin an tala'alhin, yu alin an la kilakatunaj chi oxicha kima'alhilata.

²⁴ ¡Payniycha kit'in! ¿Tisiyuchacha akima'alhtaxtuya ani laka lakatunaj yu xt'a'a lhinini? ²⁵ Wa yucha an Dios, yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristojo akimpuma'alhtaxtuya', lhimala'puchajuncha an Dios. La kijatapast'ak'at k'ilhtuputuni an tacha najun ixlamap'a'sin an Dios, pero an la kilakatunaj ki'a'ch'apata an ixlamap'a'sin an tala'alhin.

Laka Takuwini katsukuw

8 Pus chaway jantucha tu'u katijalhimama'alh'ajnikalh an yu tat'atala'xt'o'acha an Cristo Jesús, [an yu jantu wa la ixjatapast'ak'atchak'an tat'ajun, an yu ta'ilhtuy an yu lhinajun an Takuwin.] ²Mu an ixlamap'a'sin an Takuwin yu xt'a'a jatsukunti, ixlakata an Jesucristo, kima'alhtaxtulh li xakt'ajun an la ixlamap'a'sin an tala'alhin chi an lhinin. ³Mu an Dios ilhtulhi yu an ixlamap'a'sin Moisés jantu lay ilhtulh. An ixlamap'a'sin Moisés ma'ats'an'alhi ix'alhp'asninti ixlakata li jantu lajk'ut'ilini an lapanakni li lay katamuktaxtulh. An Dios makmilhi an isTs'alh, wa tacha kitnan yu lay ilhtuyaw tala'alhini ixmakminta chi ixlimakminta tachanu lha'ulan, ixlakata an tala'alhin. An isTs'alh Dios la ixlakatumaja ma'nilh an tala'alhin. ⁴Chunchacha ilhtulh para li kitnan layi kamuktaxtu tacha an najunta ka'ilhtuw an lhamap'a'sin, mu jantucha wa kijalakpastaknatk'ani ilhtuyaw li t'awnaw, tacha an lakask'incha an Takuwini ilhtuyaw li t'awnaw.

⁵An yu wa la ixjatapast'ak'atchak'an taput'ajun, wa yuchacha tapast'ak'a katach'a'o'alh, pero an yu tat'ajun tacha an lakask'in ixTakuwin Dios, yu'uncha yucha tapast'ak'a. ⁶Chi li wa yuchacha pastakkan akch'a'o'alh an yu wa kijatapast'ak'atchak'an ilhtuputun, yucha kalhi'an laka lhinin, pero li yucha pastakkan an tanlhun yu de laka Takuwin, yucha kalhi'aniy laka jatsukunti chi kaxta'nini oxi jatawlhnat. ⁷An yu wa ixjatapast'ak'atchak'an ta'ilhtuputun, yu'uncha taxkajiya an Dios, mu jantu ta'ilhtuniputuni an ixlamap'a'sin chi jantu lay ta'ilhtuy. ⁸Xliyu li an yu wa tacha lakask'incha ixjatapast'ak'atk'an taput'ajun, jantu lay oxi katijalhiwilalhi an Dios.

⁹Pero uxitnan jantucha yu p'ut'awnat an yu wa mijatapast'ak'atchak'an lakask'in, yucha an tacha lhi'achaniycha Takuwin, mu an ixTakuwin Dios la mijatsukuntichak'ani t'ajun. Yu jantu lhit'ajuni an ixTakuwin Cristo, jantu ixlapanak an Cristo. ¹⁰Pero li an Cristo lhit'awnat'iti la mijatsukuntik'an, an ixTakuwin Dios t'ajun, mu an Dios tala'ts'inancha li ts'awjcha t'awnat masi akxni amilakatunajk'an kanilh ixlakata an tala'alhin. ¹¹Chi li lhit'awnat'iti la mijatsukuntik'an an ixTakuwin an yu mala'awnicho'olh an Jesús,

wachu kataxta'niyani sast'i jatsukunti an la milakatunajk'an yu lay niy, mu an ixTakuwin lhit'awnatcha.

¹²Pus chunchacha kint'ala'awnin, uxitnan yu wach'u k'iklak'a'iyat an Dios alini kilhi'ilhtutk'an, pero yu jantucha yu wa kijatapast'ak'atchak'an lakask'in. ¹³Mu li uxitnan wa tacha an yu lakask'incha mijatapast'ak'atk'ani ilht'uyat, k'alakniya'it, pero li an la ixTakuwin Diosi ma'niyat an wa tanlhuncha mijatapast'ak'atk'an, k'ats'uk'uya'it.

¹⁴Ixchuxk'an an yu ixTakuwin Dios jamalhtanata, yu'uncha ixjas'at'an an Dios. ¹⁵Mu uxitnan jantu ta'a'ch'apatan la'atam takuwin yu wa kata'ilhtupalan li wa k'alakt'alhanant'itcha, an Takuwin yu ta'a'ch'apatan yucha ta'ilhtuyan li ixjas'at'an Diosi k'a'unt'it. Yucha ani Takuwini yu lay pula'cha'anaw tan wilhchalh an Dios, chi nawnaw: "KimPay, kimPay." ¹⁶Chi ani Takuwin t'atala'xt'o'a an kintakuwink'an para li kanawna li kitnan ixjas'at'an an Dios. ¹⁷Chi mu ixjas'at'ancha an Diosi kitnan, wachu kala'a'iyawi yu an Dios kintajunan li akintaxta'niyan, kalhawaw'alhitsukuyawi an Cristo, li t'ama'alh'ajnanaw para li wachu kat'atawlhcha'awi tan ka'ana tawlhna la ixlich'alhkat.

¹⁸Tacha an lak'alin lhima'alh'ajna yu chaway ani panch'e'ex, kit'in iknajun wanaj jantu k'is tu'u katitasulh tacha an kala'ts'inaw ixli'astan ixta'ayaxtu an Dios. ¹⁹Chux tacha an alin ani lakamunulhpa yu ilhtuta an Dios, sawalhcha so'oyo tala'ts'imputun tani wanancha kajamasuya an Dios tichini yu'unchacha yu tukancha ixjas'at'an. ²⁰Mu an yu ja'ilhtulh an Dios, jantu layi tacha'alh tan kaxtacha'alh. Chi li chunchacha tatapasalh jantu wa ixjatalapututchak'an, yucha an Diosi chuncha ilhtulh. Pero chuxi tapakxan'i ²¹li an Dios kajama'alhtaxtuya'. Mu ani wa tanlhuncha yu jantu oxil jalakhilat'ajun. An Dios kajama'alhtaxtuya' para li katacha'alhi an tan ay ixputa'alhtaxtuk'an an ixjas'at'an. ²²K'atsayawi li sta chaway chux tacha an lak'ilhtuta an Dios ma'alh'ajnan, chi najuni li tachalayjcha k'atsan, tacha pumatam t'aku akxni lhitsukuy ixjas'at'a. ²³Chi jantu wa yucha an tacha lak'ilhtutacha an Diosi tala'ma'alh'ajnan, wachu kitnan, yu lhit'awnaw an Takuwin, yu puk'atsayaw tuchini kala'a'iyawcha. Sawalhcha la'ma'alh'ajnanawi li chaway wa pakxan'iyawka akxni akintala'a'iyancha tacha ixjas'at'an

an Dios, chi chunchacha yu kaputa'alhtaxtuya an kilakatunajk'an. ²⁴Tacha ani pakxan'iyaw chunchacha puta'alhtaxtuyaw, pero li tu'u ikpakxan'iy li yu tasuycha, yucha jantu lay aktijunilh li wa ikpakxan'ika', mu li yu tasuycha, ¿tasucha wa akhipakxan'iyaka li yu ikla'ts'incha? ²⁵Pero li yu wa pakxan'iyawka, yu jantuka' la'ts'inaw, ixlak'anti kapakxan'iyaw.

²⁶Wanajcha chun an Takuwin kintalhi'a'tayjuyani akxni jantucha lajk'ut'ilin juntaw la kijakiklaka'intik'an. Mu jantu lay ts'awj tapayniyaw tacha yu ts'awjcha katapayniw, pero an Takuwin yucha tapayniniya an Dios kilakatak'an, jantu lay nawkan laka chiwinti tacha an tapaynini. ²⁷Chi mu an Dios yucha oxi laklhakapu'an an jalhunut, pus k'atsayi tuchini nawputuncha an Takuwin, mu an Takuwin tapayniniya an Dios ixlakatak'an an yu takiklaka'iy, chi tacha yu lakask'in an Diosi tapaynini.

Kalhajatacha'aw chi palay kalaya'

²⁸Chi k'atsayawi li an yu oxi talhiwilay an Dios, chux an laktanlhun laktapasay wa oxi japulhi'a'tayjuy. Yu'uncha yu an Dios jat'asanita. ²⁹An yu ixjamispaycha an Dios akxni masi jantuka' ixtatsukuy yucha nawlh li wachucha tacha an isTs'alhi katawalh, para li ixluwk'ancha lhit'ala'awnin katawalh, chi yucha an isTs'alh Dioscha yu xa'ay kawalh. ³⁰Chi yu yucha an Dioscha ixjasakxtuta akxni jantuka' ixtatsukuy, wachu jat'asanilh, chi an yu jat'asanilh oxicha jala'ts'ilh, chi ani yu oxicha jala'ts'ilh ja'ilhtulhi li katalhitapalalhi an tan ch'alhkatnan.

³¹¿Tasucha kanawpalawi? Li Diosi kintalhistaktan, ¿tisiyuchacha akintat'alaxtukuyani? ³²Li an Dios ma'axta'lhi laka lhinin an isTs'alh kilakatak'an kinchuxk'an, ¿tasucha li jantu wa ayxtam ali an isTs'alhi akintaxta'niyan chux an laktanlhuni? ³³¿Tisiyuchacha lay kaja'alhtasuya an yu Dios jasakxtuta, li yu oxicha jala'ts'in yucha an Diosi? ³⁴¿Tisiyuchacha lay akintalhimuk'ayan kintala'alhink'ani? Jantu xamati', an Cristo yucha kintalhinincha, pero masi chuncha, yucha la'awcho'olh chi chaway piktuwilhchalhcha tan oxi ixpa'xti an Dios chi lhisk'iniya kilakatak'an. ³⁵¿Tisiyuchacha lay akintama'osuyan la ixjamapayninti Cristojo? ¿Yucha an lhima'alh'ajna u yucha an

la'lhima'anxkay tanlhun u li kintach'a'o'akanan u chawan u li mati kila'ch'itk'an u tu'u yu lhima'anxkay u makxkayalhinin? ³⁶ Tacha najunta tan ts'o'muk'akanta:

Lhilhiji wa k'is ikt'awnaw laka lhinin milakata,

Wa tacha wa borregoijnincha akxni jalhi'ankan tan jama'nikani kinta'ilhtukanan.

³⁷ Pero masi chuncha tapasay palay alhp'asi iklhajayacha'aw, yucha an yu kintamapayniyani kintalhi'a'tayjuyan. ³⁸ Oxi ijk'atsay li jantu tu'u lay akintitama'osun la ixjamapayninti Dios. Jantu layi akintitama'osun an lhinin chi an jatsukunti chi an angelhnin chi an yu jantu laj'oxi lhich'alhkat chi an ix'alhp'asninti lakmakxkay'un chi yu wa tapasat'ajunka chi yu wa katapasayaka', ³⁹ chi tan palay talhman chi tan palay talaktsin, chi wa tuchicha atumpaj yu tacha an lak'ilhtuta an Dios. Jantu tu'u yu lay akintitama'osunin an ixjamapayninti Dios, yu an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo kintapumasunin.

An Dios jasakxtulh an yu jamacha'an Israel

9 Tacha kit'in ixlapanak an Cristo, sawalhi an yu iknawt'ajun, jantu wa ikmaslakatinin. Atumpaj mu yucha an Stalan'a Takuwini malhtanata an kijatapast'ak'at, pus ijk'atsayi li ani yucha sawalh. ² Ay ta'oxila'alhiti iklhith'ajun chi an la kijalhunut wa paktsincha kixkaniy, ³ sta wa laycha li kit'in akts'an'alhcha, jantucha akt'ajalhtanalhi an Cristo, li sna chuncha yu lay akjalhi'a'tayjulh an kijat'ala'awnin, yu kint'ajudiojnin. ⁴ Yu'uncha jamacha'an Israel, yu'uncha yu an Dios jasakxtuta para li tacha ixjas'at'an'ancha katawalh. An Dios jamasunilhi an ix'alhp'asninti chi jat'atamakawlhi li yu'uncha ixlapanakni chi jaxta'nilhi lhamap'a'sin chi ja'ilhtulhi li yu'uncha ayi katala'tsilh an Dios, chi li katapakxan'ilhi tacha an jajunilh an Dios. ⁵ Yu'uncha ixlakpaynink'an oxi ixtat'a'aklat'ajun Dios ma'anchacha. Chi yu'uncha japula'awlh an Cristo, chi an Cristo yucha Dios, wa tanchun kawalhcha. Yucha lhilhiji kaxta'niw lhimala'puchajun. Chuncha kajunli.

⁶ Chaway jantu takiklaka'iy pero jantu iknawputun li an ixchiwinti Dios jantu lhitapalay. Yu tapasay, li jantu ixchuxk'ani an jamacha'an Israel ixjas'at'an an Dios. ⁷ Chi jantu wa xliyu li

yucha an Abrahamcha tapu'a'p'unminchalh, chaway kanajuw li sicha ixjas'at'an. An Dios junilh an Abraham: “Yu k'aja'una'a li uxint'i tapu'a'p'unmincha'an yu'uncha an yu katapu'a'p'unminanta an Isaac.”⁸ Nawputun, jantu ixchuxk'an an ixjas'at'an an Abrahami ixjas'at'an Dios, yu ixjas'at'an Dios yu'uncha an yu takiklaka'iy li ka'alina tani kalhita'alhtaxtukanacha, yu tacha an Dios junilh an Abraham.⁹ Mu an Dios chunchuniya nawlh: “Ani minta k'ata, uxint'i Abraham chi uxint'i Sara, aklasta'niyaw pumatam mints'alhk'an.”

¹⁰ Chi jantu wa chunchacha tapasalh. An ixt'uyunk'an ists'alan an Rebeca wa pumatami ixpayk'an, yu ta ixlila'ts'inaw yu junkan Isaac.¹¹ Akxni jantuka' ixtatsukuy, akxni jantuka' tu'u ixta'ilhtuy yu oxi u yu jantu oxi, an Dios sakxtulh pumatam. Chunchacha pumasulh an Dios li yucha sakxtuy yu yuchacha sakxtuputun, jantu xamati sakxtuy wa xliyu oxicha tanlhun lak'ilhtuta,¹² an Rebeca junkan: “An xa'ay wa ma'tsuku apaliji kajuna', yucha an xalakat'ikt'i yu xa'ay kajuna'.”¹³ Chi chuncha ts'o'muk'akanta an tan najunta: “An Jacob ikmapayniy, pero an Esaú jantu ikla'ts'imputun.”

¹⁴ ¿Chaway tasu kanawnawcha? ¿Kanawnawi li an Dios jantu oxi tacha an lay? Jantu layi chunchacha katinajuw.¹⁵ Mu an Dios juniy an Moisés: “Akmapayniya li yu ikmapayniputun.”¹⁶ Pus li kintasakxtukanan, jantu wa kitnancha lakask'iw u wa sawalhcha lhupuxkawniw, yucha an Diosi yu kintamapayniyan.¹⁷ Chi an tan ts'o'muk'akanta, an Dios juniya an Faraón^a: “Kit'ini ik'ilhtun rej para li akpumasun an ki'alhp'asninti chi para li kamispakalhi ta ixlijalhi'ay an lakaat'un an kinta'a'ut.”¹⁸ Pus an Dios yucha mapayniya yu yucha mapayniputun, chi yucha wachu yu t'ak'alh ilhtuniy ixjalhunut yu chuncha ilhtuniputun.

¹⁹ Chi chaway ak'i'una'a: “Li chuncha, ¿tasu li an Dios najuncha li yucha an lapanaki ixcuentaja, mu yu Dioscha chuncha najun jantu lay xamati katitanchanilhi?”

²⁰ ¿Uxint'i lapanak! ¿Tisu milhijunticha para li k'at'alaxt'uk'ucha Diosi? Chu sna an yu wa t'un xaluj kajuna an yu la'oxilh: “¿Tasu li t'ach'a k'ila'oxit'icha?”²¹ An yu la'la'oxiy tanlhun laka slaman'a t'un yucha yu lay kalak'ilhtuya an tanlhun tani yu ilhtuputuncha. Layi

^a 9:17 Faraón yu xajamach'alhkat an xalakaat'un Egipto.

ka'ilhtulh la'atam xaluj an laka slaman'a t'un yu sawalh lhitapalay chi layi ka'ilhtupalh la'atam yu wa kapumukalhcha jamakxtalh.

²² An Dios masi ixmasuputuni tani yu junitacha an ixjamama'alh'ajnti chi kaxmasulhi an ix'alhp'asninti, sawalh ixlak'anti jalhitayanilh an yu ixtat'acha'an li kaxtama'alh'ajnalh chi kaxtats'an'alhcha. ²³ Chi wachu masulhi an ixk'usinti la kijatsukuntik'an, mu kintamapaynin chi kitnancha kintamala'asijnin yu ma'anchacha para li kat'a'awi an tan xlimj wilhchalh. ²⁴ An Dios kintat'asanincha, ali'in kitnan yu judiojnin chi an ali'in yu masi jantu judiojnin. ²⁵ Tacha an najunta an la ixlibro an Oseas:

Ajkajuna li kilapanakni an yu jantu kilapanakni ixtajunita.

Chi akmapayniya an yu jantu xakmapayniy.

²⁶ Chi an tan jajunikalh:

“Uxitnan jantu kilapanakni”,

ancha kajajunkana ixjas'at'an Dios yu la'ajunta.

²⁷ Chi an Isaías jalhichiwinilh an jamacha'an Israel, najun:

Masi an ixjas'at'an an Israel wanajcha ixluwk'ani katawalh tacha an alin kukuj alamalh,

wa lakats'uniya katatamakawna yu katata'alhtaxtuya'.

²⁸ Mu an Jamach'alhkat yucha kamuktaxtuya an ixchiwinti ani lakamunulhpa', chi wa lasi ka'ilhtuya chi chuxi ka'ilhtu'oya'.

²⁹ Tacha yu p'ulhnajcha najunta an Isaías:

Li an Jamach'alhkat yu lhuw jalhit'ajun isoldadojnin jantu xakintamakawnini kijas'at'ank'an,

ka tacha an la'acha'an Sodoma chi an la'acha'an Gomorraja ixputapasaw.^a

An ixchiwinti Dios chi an judiojnin

³⁰ ¿Chaway tasu kanawnawcha? An yu jantu judiojnin chi jantu ixtapuxkajuy Dios para li ts'awjcha katat'ajalhtanalh, yu'unchacha yu ts'awjcha tat'ajalhtanan mu takiklaka'iy. ³¹ Pero an israelitajnin masi ixtalhit'ajuni lhamap'a'sin tan ixtala'ts'in para li lay ts'awj kaxtat'ajalhtanalh an Dios, jantu lay tamuktaxtulhi

^a 9:29 Li jantu ixlakata an ixjamapayninti Dios an judiojnin kaxtalakni'olh tacha an lakat'uy la'acha'an Sodoma chi Gomorra.

anchunu lhamap'a'sin. ³² ¿Tasu'u? Mu jantu la ixjakiklaka'intik'ani tapuxkawlh, wachunchacha tapula'cha'amputulh tacha an talak'ilhtuycha tanlhun, wa li laycha kapula'cha'ankana chuncha. Jantu takiklaka'ilh xliyu tachanu japu'ayst'uk'ukalh an chiwx yu ja'ayst'uk'unun, ³³ an yu lhichiwintan tan ts'o'muk'akanta:

Kit'in ak'ulaya an la'acha'an Sión, chiwx yu kaja'ayst'uk'ununa
chi chiwx yu kaputa'a'takana'.

Yu kakiklaka'ia jantu katitamaxanilh.

10 Kint'ala'awnin, yu sawalhcha lakask'in an kijalhunut chi an kintapaynit akxni iktapaynini an Dios ixlakatak'an an israelitajnin, li katata'alhtaxtulh. ² Kit'in klajunaw, yu'uncha sawalhcha tat'atapatsaputuni an Dios pero wa x'aman tacha an taputapatsaputun jantu tacha an najunta an yu oxi jatapast'ak'at. ³ Mu jantu tak'atsayi li yucha an Diosi yu ja'ilhtuy an lapanakni li ts'awj katatsukulh, wa tacha yu yu'unchacha tajatapastaknani tapuch'a'o'aputun an Dios, jantu ta'ilhtuyi tacha an najun an Dios yu ka'ilhtukalh para li oxicha kat'a klatsukuw. ⁴ Yu pu'ukla'olhcha an ixlamap'a'sin an Moisés yucha an Cristo, chi chux yu takiklaka'iy ts'ajwi katatsukuya'.

⁵ Chi tani yu ts'awjcha kat'ajalhtanankalh an Dios, an la ixlamap'a'sin Moisés ts'o'lhi: “Yu kamuktaxtuya ani lhamap'a'sin, yuchacha kaputsukuya'.” ⁶ Pero yu yucha an jakiklaka'inti ts'awj put'a'aklat'ajun an Dios, ancha chunchuniya najun: “Jant'u k'ap'ast'akt'i k'anaw, ¿tisiyuchacha ka'ana lakt'iyani?” (mu chuncha tachanu nawt'a'un li kata'alhtajulhi lakaat'un an Cristo), ⁷ u k'anaw, “¿Tisiyuchacha ka'ana tan ta'aknunun an janinini?” (mu tachanu li nawt'a'un li ka'ostayalh an Cristo tan an tamanalh janinin) ⁸ ¿Tisapujcha yu nawputun an tan najunta?: “An chiwinti wa niya lhit'a'un, la minkilhni chi la mijalhunut.” Ani chiwinti yu pujakiklaka'ininkan yucha yu iklhichiwiniaw. ⁹ Li la minkilhnich'a p'una'un li an Jesús yucha Jamach'alhkat chi li k'iklak'a'ia la mijalhunut li an Dios mala'awnicho'olhi an Jesús laka lhinin, k'at'a'alht'axt'uya'a. ¹⁰ Mu la kijalhunutk'ani pukiklaka'ikan para li oxi k'at'a'aklats'uk'u an Dios, chi la kinkilhnik'ani nawkan tichini yuchacha an Jesucristo para li k'at'a'alht'axt'u.

¹¹ An tan ts'o'muk'akanta najun: “Jantu xamati yu yucha kijklaka'iy chi wa kalhits'an'alhcha.” ¹² Jantu xamati yu jantucha kala'a'ikalh, yu judiojnin chi yu jantu judiojnin, mu an Jamach'alhkat, ta lhichuxi kiJamach'alhkatk'an chi lhuwi jaxta'niy t'u'u ixchuxk'an an yu ta'a'atant'asay. ¹³ Mu chunchuniya najunta: “Ixchuxk'an yu kata'a'atant'asaya an ixta'a'ut an Jamach'alhkat, katata'alhtaxtuya'.”

¹⁴ Pero, ¿tasucha lay katalhi'a'atant'asaya li jantu takijklaka'ita? ¿Chi tasucha lay katalhikijklaka'iya li jantu a'tam ta'asmatta tan kalhichiwinkalh yucha? ¿Chi tasucha lay katalhi'asmat'a li jantu xamati yu kajalhixa'alalh an ixchiwinti? ¹⁵ ¿Chi tasucha lay kata'ana lhichiwinin an ixchiwinti li jantu xamati jamala'achay? Tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: “¡Sawalhcha oxi akxni li tachincha an yu talhichiwiniy an chiwinti yu oxi jatawlhnat chi talhichiwiniycha an laj'oxi chiwinti!”

¹⁶ Pero jantu ixchuxk'ani takijklaka'ilh an laj'oxi chiwinti yu puta'alhtaxtukan. Tacha najun an Isaías: “Jamach'alhkat, ¿tisiyuchacha kijklaka'ita an kinchiwintik'ani?” ¹⁷ Pus chunchacha, li jakijklaka'ininkan wa xliyu li asmatkan an ixchiwinti Dios chi li asmatkan akxni lhichiwinkan an Cristo.

¹⁸ Chi chaway iknajun: ¿Sna jantu ta'asmatlhi ani chiwinti? ¡Chun, ta'asmatlhi! An tan ts'o'muk'akanta najun:

An ixchiwintik'an yu'uncha ta ixlijalhi'ay an lakaat'uni
asmatkalh,

chi an ixchiwintik'an cha'alhi wa tanchun kawalhcha an
lakamunulhpa'.

¹⁹ Chi a'tam iknawpalay: ¿Sna an yu jamacha'an Israel jantu tak'atsay? Pero an Dios p'ulhnajcha manawnilhi an Moisés, najun:

Akla'ilhtuyawi li k'ajask'unla'ts'init'iti yu talhit'ajun an
lapanakni yu jantu kilapanakni.

Akla'ilhtuyawi li k'ajat'alh'amajla'ts'int'iti an lapanakni yu
jantu ixtaja'asmatnamputun.

²⁰ Chi an Isaías tapujulhi nawlh:

Yu'uncha an yu jantu kixtapuxkajuyi kintala'cha'alh.

Yu'uncha an yu jantu kixtalhasakminini kintamispalh.

²¹ Chi akxni yucha an israelitajnincha ixjalhichiwiniy an Isaías, najun:

Tam wilhchani ikstak jat'asanilh an lapanakni yu jantu k'is taja'asmatnan chi jantu k'is tajakiklaka'inin.

Yu Dios jamapayniy an judiojnin

11 Chaway iknajun: ¿Sna an Dios jantucha jala'ts'imputuni an ixlapanakni? ¡Jantu, jantu chun! Kit'in wachu ixjas'at'a Israel, yu ta jalhila'ts'in an Abraham, chi yu ta ixjalhila'ts'in an Benjamín. ²Yu ma'anchacha, an Dios yu'uncha an ixjas'at'an Israelhi ja'ilhtulh ixjas'at'an, chi chaway jantu jala'amaj'anta. ¿Jant'u k'ats'ayat'iti tani lhichiwinkantacha an Elías an tan ts'o'muk'akanta, li tani tapayninilhcha an Dios tan ja'alhtasulh an Israelitajnin? An Elías najun: ³“Jamach'alhkat, jala'ma'ninik'a an yu ixtalhichiwiniy minchiwinti chi an tan la'ma'axta'kan lha'ulan yu milaknawin, talaklakt'ilhini'ojon, chi wa ki'akstucha iktamakajunta chi wachu kintama'niputun.”

⁴Pero an Dios alhtaylh: “Ijkama'ata la'atujun mil lapanakni yu para kit'in, yu jantu tatatso'ottanita an dios Baal.”^a ⁵Pus chaway wanajcha chuni tatamakajunta lakats'uniy yu yu'uncha, yucha an Diosi jasakxtuta la ixjamapayninti. ⁶Chi li la ixjamapayninti an Dios jasakxtuta, jantu wa xliyu li tu'ucha laj'oxi tanlhun ixta'ilhtuta, [mu li chuncha kaxwalh, an ixjamapayninti Dios jantucha kaxjunikalhi li jamapayninti.]

⁷¿Chaway tasucha? An ixjas'at'an Israel jantu tala'cha'alhi yu ixtapuxkajuy. Pero yu an Dios jasakxtulh yu'uncha tala'cha'alh. An ali'in ja'ilhtukalhi li t'ak'alh katalalh, ⁸tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: An Dios ja'ilhtulhi li an la ixjatapast'ak'atk'an jantu katajak'atsaanalh. Chi jaxta'nilhi la'chulh yu jantu tapalakawan an chi a'ax'olh yu jantu tapa'asmatnan chi sta chaway chuncha talay.

⁹Chi an David wachu najun:

An tan talak'ilhtuy wayt is'apak'ani katatapalaxtunilh,
para li kataputa'a'talh chi kajaxta'nikalhi lhima'alh'ajna.

¹⁰Katala'la'ach'ixlalh para li jantu katajalakawanalh,
katala'pula'alh'awilin'alhilhcha.

^a 11:4 Baal ixta'a'ut yu tacha ixdioschak'an ixtala'ts'in ali'in lapanakni ma'anchacha. Akxni an lapanakni yu israelitajnin tatanuchalhcha anchunu lakaat'un, a'tamin ixtamakajuncha an yu Dios sawalh, apalijcha yucha an Baalhi ixtala'ts'in wachu tacha ixdiosk'an. Xliyu an Dios sawalhcha jatalh'amnilh.

Ixta'alhtaxtutk'an yu jantu judiojnin

¹¹ Chi chaway iknajun: ¿Li an judiojnin jalaj'ayst'uk'ukalhcha, ixpujun'alhinchak'ani tata'a'talh? ¡Jantu! Li an judiojnin jantu taja'asmatnalh, an ali'in chunchacha yu taputa'alhtaxtulh, para li an judiojnin katask'unla'ts'ilhcha an oxi jatsukunti yu talhit'ajun an yu jantu judiojnin. ¹² Pus mu li an tala'alhin an yu ta'ilhtulh an judiojnin wa oxicha para an lakamunulhpa xajchalh chi li tacha an jantu oxi tat'axajchalh an judiojnin wa oxicha para an yu jantu judiojnini walh, ¡pus palaycha oxi kajuna para an judiojnin akxni katach'a'o'acho'oyacha an Dios!

¹³ Chi uxitnan yu jantu judiojnin aklajunaw tuchichun, mu li an Dios kimala'achaycha ak'alh jajunini an ixchiwinti yu jantu judiojnin, yu para kit'in an kintapatsat sawalhcha lhitapalay. ¹⁴ Iklakask'in li an yu kijak'alhni talhit'ajun yu kint'ajudiojnin, kata'ilhtulhi an t'ach'a layat, para li katata'alhtaxtulh. ¹⁵ Mu li jala'amaj'ankalhi an judiojnin, chi oxi para an lakamunulhpa^a walh, para li an lakamunulhpa oxi kat'ajalhtanalh an Dios, an judiojnin yu'uncha wachu kajaxta'nikana jatsukunti akxni katach'a'o'acho'oyacha an Dios. ¹⁶ Pus mu li an yu p'ulhnajcha ilhtukan pan yucha ixnawincha Dios, an ali jax'ot'anti harina wachucha chuxi ixnawin. Chi li a'atam k'iw ixnawincha an Diosi an ixjataxiyak, chux an ix'a'atan'alat wachucha chuxi ixnawin.

¹⁷ An judiojnin, yu'uncha xak'iw olivo, chi a'atancha'xmaj'ankalhi an ali ix'a'atan'alat ani olivo, chi yucha an wa xasimaroncha olivojo t'alamaklhtanchawcho'okalh, yucha uxint'i yu jantu judiojk'at'i. Chunchacha wa la'atamcha jatsukunti t'alhits'uk'u an olivo chi wanajcha yu mijataxiyak walh an ixjataxiyak. ¹⁸ Pero chaway jant'u k'anawi li uxint'icha tukan ch'i jant'uch'a t'u'u k'ajalhiwilat'i an yu tukan ix'a'atan'alat an olivo. Li ch'unch'a lay, k'ap'ast'akt'i li jantu uxint'i pula'awtan an ixjataxiyak an olivo, uxint'i yu wa p'ula'a'unt'a an ixjataxiyak an olivo.

¹⁹ Chi sna layi k'anawp'alh: “Chun, pero laj'a'apacha'xmaj'ankalhi an ali ix'a'atan'alat an olivo chi kit'incha ikt'amaklhtanchawkalh.”

^a 11:15 Lakamunulhpa nawputun an ali'in lapanakni.

²⁰Chun sawalh, pero tuchi jalhilaj'a'apacha'xmaj'ankalh wa xliyu jantu ixtajakiklaka'inin, chi uxint'i wa xliyu jak'iklak'a'inin xliyu t'alamaklht'anch'awk'acha. Pero jant'u k'anawi li uxint'icha tukan, apalij wa k'ak'iklak'a'it'i an Dios. ²¹Mu li an Dios jantu jamak'akxanilhi an yu ixlaj'a'atan'alat tukan an olivo, uxint'i wachu jantu katimak'akxanin. ²²Chaway k'ala'ts'icha an Dios li yucha jantu k'is ay junita, pero wachu lakask'ini li ts'awj sawalhi katsukukalh. Jamama'alh'ajniya an yu jantucha takiklaka'iy chi uxint'i oxi la'ts'inan. Pero wachunchacha k'ats'uk'u'alhit'i tacha yucha lhi'achani, mu li jantu, uxint'i wachu k'ach'a'xmaj'anch'o'ok'ana'a. ²³Chi atumpaj li an judiojnin katajakiklaka'inincho'olhcha, kajamaklhtanchawcho'okana tan jacha'xp'uxkalh, mu an Dios layi kajamaklhtanchawcho'oya'. ²⁴Chi mu li uxint'i o'sliyancha wa xasimaronk'at'i olivo chi ch'a'x'ik'acha para li k'at'alamaklht'anch'awk'acha an yu oxiya olivo, ipus palaycha an judiojnin kajat'alamaklhtanchawcho'okana an tan jacha'xp'uxkalh ixljunti, mu y'uncha ixlaj'a'atan'alat sawalhi an yu oxi olivo.

Ixta'alhtaxtutk'an israelitajnin

²⁵Kint'ala'awnin, iklakask'in li k'ak'ats'at'iti an ixlaktanlhun Dios yu jantu tasuy, para li jant'u k'alat li sawalhch'a k'ats'ayat, an ali'in ixjas'at'an Israel t'ak'alh talay, pero wa kacha'ana panch'e'ex akxni katatanu'oyantacha ixchuxk'an an yu jantu ixjas'at'an Israel. ²⁶Akxni chunchacha katapasaya, chux an ixjas'at'an Israel katata'alhtaxtuya', mu an tan ts'o'muk'akanta najunta:

An yu kajama'alhtaxtununa Sioni kaminanta,
chi kama'osuniya an Jacob an yu jantu oxi tanlhun.

²⁷Yucha anicha yu ajkat'atamakawna yu'uncha,
akxni ajkama'osuniya ixtala'alhink'an.

²⁸Chi chaway an laka laj'oxi chiwinti, an judiojnin jala'ts'inkan tacha ixt'alaxkayk'an an Dios, para li uxitnan lay k'at'ajalht'anant'it an Dios, pero an Dios jamapaynika an judiojnin, ixlakata li yu'uncha an ixlakpaynink'ani yu jasadxtukalh. ²⁹Mu yu xt'a'acha an Dios jantucha kamaxtunicho'on chi li kat'asanin jantucha kamala'achacho'on. ³⁰Ma'anchacha ixjuntachalh, jant'u k'iklak'a'it'iti an Dios, pero chaway li an judiojnin jantu takiklaka'iy, an

Dios tamapayniyani uxitnan. ³¹ Pus wanajcha chuni yu'uncha chaway jantucha taja'asmatnan, pero wa xliyu li an Dios wachu katamapaynini uxitnan, chi chaway, para li wachu kajamapaynilhi an Dios an judiojnin. ³² Mu ta lhichuxi an Dios kintama'anun laka pulach'in tan jantu ja'asmatnanaw, para li kinchuxk'ani akintamapaynin.

³³ ¡Laj'ay tukani an laj'oxi ixtanlhun Dios chi an ixjatapast'ak'at chi an yu lajk'atsay! ¡Jantu xamati lay najun tuchini past'ak'acha, chi jantu xamati lay la'lhimacha'xani an ixtij! ³⁴ ¿Tisiyuchacha k'atsaaniy ixjatapast'ak'at an Jamach'alhkati? ¿Tisi yuchacha lay kamap'a'siya'a?

³⁵ ¿Tisiyuchacha lapanaki p'ulhnaj kaxta'nilh tu'u Dios para li yucha kamapusp'itnicho'olhcha? ³⁶ Mu chux an tanlhun yucha an Diosi xt'a'a, chi yucha pulak'alín chi yucha ix'anun. ¡An Dios yucha ixpujun'alhini ay! Chunchacha kawalh.

Ixli'ilhtutk'an yu takiklaka'iycha Dios

12 Pus xliyu'u kint'ala'awnin, iklatapaynisk'iniyawí la ixjamapayninti an Dios li k'ama'axt'a't'iti amilakatunajk'an tacha lha'ulan yu la'ajunta chi stalan'a chi yu lhi'acha kala'a'ilh an Dios. Anch'ach'a k'ap'umasuya'it li ay sawalhi lhiwilayat an Dios. ² Jantucha wachu wa ch'uni k'ats'uk'ut yu tacha chaway t'awkan ani lakamunulhpa', k'amap'axatcha amijatapast'ak'atk'an para li katapaxalhcha amijatsukuntik'an chi laych'a k'ak'ats'at tani yu oxicha lhiwilay an Dios, kanajuw, yu oxi, yu lhi'achanit chi yu ts'awj.

³ Tacha an kilhimap'a'sita an Dios la ixjamapayninti, minchuxk'ani iklajunaw li jantu xamati kanawlh li palay lhitapalay, tacha yu xli'aycha mijakiklaka'intik'an taxta'nin an Dios chunchacha yu k'alhit'ap'alat. ⁴ Mu tacha an la kilakatunajk'an wanaj tipalhuwi t'o' la'nuyaw, chi jantu wa tipatamcha tu'u talhitapalay tacha an t'o' la'nuyaw, tipaspiti talhitapalay, ⁵ pus wanajcha chuni kitnan, masi wanaj kilhuwk'an, wa la'atam lakatunaja pulhit'awnaw an Cristo, tacha la'atam lakatunaj wa stakcha la'nuy chuncha kitnan, wanaj lach'apa'otacha'aw.

⁶ An Dios tacha yu yuchacha kintaxta'niputun atamjtamin, chunchacha kintaxta'nin tipaspit tapatsat. Li yu xta'nikalhi

tapatsat para li kalhichiwinilh an ixchiwinti Dios, tani xli'aycha ixjakiklaka'inti chunchacha kalhichiwinilh. ⁷ Li yu kajatapatsaniya an ali'in, oxicha kajatapatsanilh, li yu kamasuya, kamasulhcha. ⁸ Li yu kajat'alama'oximaj'ayaya an ali'in, kajat'alama'oximaj'ayalhcha, li yu kaja'a'tayjuya yu tama'lhtask'iniy tu'u, laka lhi'oxicha lapanaki ka'ilhtulh. Li yu tu'u la'ts'ilhi'an, oxicha kala'ts'ilhi'alh, li yu jamapayninin lhi'achacha chuncha ka'ilhtulh.

Ixli'ilhtut yu kiklaka'iy Dios

⁹ Yu ixlisawalhch'a k'alamap'aynip'axat atamjtamin, k'axk'a'it'iti an yu jantu laj'oxi tanlhun chi k'a'ilht'ut'iti an yu laj'oxi tanlhun.

¹⁰ Tacha lhit'ala'awnini k'alamap'aynip'axat, oxi k'alala'ts'int'it chi k'alalhiwilap'axat.

¹¹ K'at'at'axt'unit'it, jant'u k'amalhe'nint'it, k'at'at'ap'ats'at'iti an Jamach'alhkat laka takuwin yu jo'at.

¹² Lhi'acha k'ats'uk'ut ixlakata an yu p'akxan'iyat uxitnan. K'alhit'ayanit'iti an tanlhun lhima'alh'ajna, jantu a'tam k'ak'apmaj'ant'iti an tapaynit.

¹³ K'aja'a't'ay'ut'iti an kijat'ala'awnink'an an yu wachu takiklaka'iy Dios li tu'u tama'lhtask'iniy, oxi k'ajala'a'it yu tala'pixiyalhnanan.

¹⁴ K'ask'init'iti an Dios li oxi katatawilh an yu wa talhitama'chapuyan. K'ajalhisk'int'iti li oxi katatawilh chi jantu kajaxta'nikalhi tanlhun la'lhima'alh'ajna yu jantu oxi.

¹⁵ K'ajat'alaj'ach'ant'iti an yu talaj'achan chi k'ajat'alaj'alhunt'iti an yu talaj'alhun.

¹⁶ Wa tami k'ak'ats'at'it. Jant'u k'alaj'ayajk'ats'at'it, k'ajat'ak'ilhp'at'inijk'ats'at'iti an yu wa tajakilhpatinijk'atsay. Jant'u k'alat'iti li sawalhcha jalakp'ast'aknanat.

¹⁷ Uxitnan jant'u k'ajalhit'ama'ch'ap'ut'iti masi yu wa talhitama'chapuyan. K'a'ilht'ut'iti tanlhun yu laj'oxi la ix'ukxlakapuk'an ixchuxk'an an lapanakni. ¹⁸ Li wa laycha, k'alhip'uxk'awnit'iti tani oxicha k'ajat'alalhip'in'o'ot chux an lapanakni. ¹⁹ Kint'ala'awnin, jant'u k'alhich'it'iti tu'u wa mi'akstuchak'an xamati', yucha an Diosi k'amak'awnit li kaxta'nilh lhima'alh'ajna. Mu an tan ts'o'muk'akanta najunta: "Kit'ini

aklhach'inina', kit'ini akmapalhniya xamati'." Chuncha najun an Jamach'alhkat."

²⁰ Pus li masi yu wa xkayan, li chawaniy, k'at'away, chi li kixxixa, k'at'a'ott'i, mu li ch'unch'a k'a'ilht'uya'a, k'a'ilht'uya'a li kalhimaxanalhi tacha an ixlakatijla pakxanta. ²¹ Jant'u k'alhit'amak'awi li kalaklhajan an yu jantu oxi tanlhun, apalij an yu jantu oxi tanlhun an laka laj'oxi tanlhun.

K'ajak'iklak'a'it'i an jamach'alhkatni

13 Chux lapanak kajakiklaka'ilhi an jamach'alhkatni, mu jantu xamati jamach'alhkat yu jantu yu an Dios kamakawnilh, chi an yu ta'alín, yucha an Diosi ja'ulata. ² Pus yu jantu asmatni an jamach'alhkat, jantucha asmatnit'ajuni an yu Dios ulata. Chi an yu wa tat'alaxtukuy, kajamama'alh'ajnikana', ³ mu an yu tach'alhkatnan jantu tawilanalh para li katame'e'swalh an yu oxi tanlhun ta'ilhtuy, yu'uncha an yu wa tani talaycha yu kajala'me'e'swakana'. ¿Ts'uk'up'ut'uni jant'u k'at'alhamnin an jamach'alhkat? Pus wa oxich'a k'ats'uk'u, walh an jamach'alhkat oxi kala'ts'inan, ⁴ mu oxi para uxint'i li tatapats'anit'ajun an Dios. Pero li wa t'ani laycha, ch'unch'a k'at'alhanana'a. Mu jantu wa la'a'ijcha li lhi'anta an espada an jamach'alhkat, yucha, yucha an Diosi tapatsanit'ajun, para li yu ilhtuy yu jantu oxi kamama'alh'ajnilh. ⁵ Pus lhitask'iniya li k'aja'asmatnit'iti an jamach'alhkatni, chi jantu wanajcha wa xliyu li jantucha k'amama'alh'ajnik'ant'it, wachu xliyu li chuncha yu junita laka jatapast'ak'at. ⁶ Chi wachu yucha ixlakata li uxitnan map'alhlhip'inat'it an tanlhun, mu an jamach'alhkatni yucha an Diosi tat'atapatsay chi yucha yu lhlhij ixli'ilhtutk'an.

⁷ Ixchuxk'an k'ajaxt'a'nitcha yu jalhip'iniyat. Yu k'axt'a'niya'it'iti laka tu'u la'a'tayjun, k'axt'a'nitcha la'a'tayjun, yu k'amap'alhniya'it'iti ixlakata yu lhimapalhlhi'at tu'u, chunchacha k'amap'alhnit. Li yu k'alhiwilaya'it, k'alhiwilatcha, yu ay lapanak k'ala'ts'ina'it, ch'unch'ach'a k'ala'ts'int'it. ⁸ Jant'u xamat'i k'alhip'init tu'u', wa x'aman an jamapayninti, mu yucha jantu a'tam lay mapalh'okan, pero yu mapayniya ixt'alapanak muktaxtuycha tacha an najun lhamap'a'sin. ⁹ An lhamap'a'sin najun: "Jant'u wa aya k'alat'i, jant'u k'ajama'nin, jant'u k'aja'alhawan, jant'u k'ask'unla'ts'i tu'u'."

Tacha ani laknajun an lhamap'a'sin chi an alicha lhamap'a'sin, anchacha naw'ojota an tan najun: “K'amap'aynit'i mint'alapanak t'ach'a akst'umap'aynik'an.” ¹⁰ Yu lhit'ajuni jamapayninti jantu lhitama'chapuyi ixt'alapanak. Pus an laka jamapayninticha ts'awj muktaxtukan an lhamap'a'sin.

¹¹ Chuxcha k'a'ilht'ut tacha ani, k'alhak'ap'up'itcha an panch'e'ex yu chaway t'awnaw, ixpakucha li kalajkujwicha la kilhtatatk'an. Akxni wa jakiklaka'iniwka ma'atka ixt'awnachalh kinta'alhtaxtutk'an, pero chaway palaycha waniya t'ajun. ¹² Sawalhcha anta an jatats'isni chi mintacha an jatunkunu', pus xliyu jantucha ali ka'ilhtuw an yu ixnawin an jatats'isni, kala'la'ch'iwcha yu ixnawin an jatunkunu yu kapulasayaw. ¹³ Wa oxicha katsukuw, tacha akxni tan tunkuw. Jantu wa sawalhcha kala't'a'ap'ajtsukuw laka lajk'atan. Jantu kapu'ilhtuwi wa tanlhuncha yu jantu oxi an kilakatunajk'an, chi jantu wa aya kapulaw. Chi jantu kala'ajiw chi jantu kalaxkajiw. ¹⁴ Yu lhitask'iniy li yucha an kiJamach'alhkatchak'an Jesucristojo katamalhtanan, jant'u k'ap'uxk'a'ut'iti yu wa mijatapast'ak'atchak'an oxi lhiwilay.

Yu Jantu Alhp'as Ixjakiklaka'intik'an

14 Oxi k'ala'a'it an yu jantu k'ut'ilh la ixjakiklaka'inti, ch'i jant'u k'at'alak'ikxt'uk'ut. ² Mu ta'alini yu tanajun li layi kata'ulh wa tuchicha ta'uputun, pero an ali'in yu jantu lajk'ut'ilin la ixjakiklaka'intik'an wa yu wa jatawk'atcha talak'uy. ³ Pus yu chuxi lak'u'ojoy, jantu kala'amaj'alhi an yu wa sakxtuy yu lak'uy, chi an yu wa sakxtuy yu lak'uy, jantu kalhichiwinilh wachu an yu lak'u'ojoy tanlhun, mu an Dios chunchacha la'a'iy anchunu lapanak. ⁴ ¿Tisu milhijunticha uxint'i para li k'alhich'iwincha yu ixma'tsuku apumatami? Li oxi u jantu t'axajachalh yucha, yucha an ixpatroncha ixcuenta. Pero oxi kat'axajanta mu an Jamach'alhkat ka'ilhtuya li oxi kat'axajchalh.

⁵ Atumpaj, ali'in tanajun li alini wilhchan yu palay lhitapalay chi an ali wilhchan li jantu, chi an ali'in tanajun li wa tamcha an wilhchan. Pero atamj atamjcha tani yu lhiwilaycha chunchacha kalhiwilalh. ⁶ Yu lhiwilayi la'atam wilhchan li palay lhitapalay, ixlakatacha an Jamach'alhkati chuncha ilhtuy. Chi yu wa tuchicha si uy, ixlakatacha an Jamach'alhkati uy, chi xta'niycha

lhimala'puchajuni an Dios, chi xamati yu wa sakxtuyi yu uy, ixlakatacha an Jamach'alhkati li chuncha ilhtuy, chi wachu xta'niy lhimala'puchajuni an Dios.

⁷ Mu jantu xamati yu wa para ix'akstucha katsukulh chi yu wa para ix'akstucha kanilh. ⁸ Li t'awnaw, para yucha an Jamach'alhkati li t'awnaw, chi li niyaw, para yucha an Jamach'alhkati li niyaw. Pus katsukuw u kaniw, an kijatsukuntik'an yucha an Jamach'alhkati ixnawin. ⁹ An Cristo xliyu lhinilh chi la'awcho'olh, para li kajach'alhkatnanilhi an yu tanitacha chi an tala'ajunta.

¹⁰ ¿Chi chaway, t'asu li lhich'iwiniyicha mint'ala'ajuni? ¿U tasu li la'amaj'anacha mint'ala'ajun uxinti? Kinchuxk'ani kacha'anaw la ix'ukxlakapu Dios para li yuchacha akintajunan li oxi u jantu ixt'awnaw. ¹¹ Mu an tan ts'o'muk'akanta najunta:

Kit'in ikt'ajun, najuni an Dios,
Ta lhichuxi akintatso'o'ttanikana la ki'ukxlakapu',
Chi chux sima'at kanawna li kit'ini Dios.

¹² Pus kitnan atamj atamjcha ka'akstujunaw an Dios tani yu ixt'awnawcha.

Jant'u k'a'akst'u mats'ant'ijlat'i mint'ala'ajun

¹³ Pus xliyu jantucha kalalhichiwiwi wa siya kitnancha, apalij k'ap'ast'akt'itcha li jantucha tu'u k'a'ilht'ut yu lay kapu'ayst'uk'ukalh mint'ala'ajunk'an u yu lay kaputat'ilhilh la ixjakiklaka'inti. ¹⁴ Kit'in li ijkiklaka'yicha an Jamach'alhkat Jesús, ijk'atsayi li tacha an alin yu ukan, jantu tu'u yu tucha lay ka'ukalh. Chi li xamati najun li alini yu jantu ka'ukalh, pus para yucha jantu lay kati'ulh. ¹⁵ Chi wa xliyu t'uch'ini yu uycha, chi amint'ala'ajun kalhita'oxila'alhilhcha, jant'uch'a jamap'ayninini chuncha. Jant'u k'a'ilht'u li wa xliyu t'uch'ini yu uycha kats'an'alhi xamati yu lhinitacha an Cristo.

¹⁶ Pus jant'u k'amak'a'unt'iti an yu oxi para uxitnan li wa tani kalhichiwinkalhcha. ¹⁷ Mu an ixlich'alhkat Dios jantu wayt chi jantu lhi'ot'at, ancha, tan ts'awj katsukukalh, chi tan wa oxicha katsukukalh chi tan lhi'achacha kaputsukukalh an Stalan'a Takuwin.

¹⁸ Yu chunchacha t'atapatsay an Cristo ma'an'achaycha an Dios chi an lapanakni talaknajuncha li ts'awjcha t'ajun.

¹⁹Pus wa yuchacha kapuxkajuw yu pu'oxiyatawlancha chi kala'a'tayjupaxawcha para li k'ut'ilhi kawalh kijakiklaka'intik'an. ²⁰Jant'u k'alakt'ilhi an tapatsat yu ixnawin Dios wa ixlakatacha an wayt. Chux an yu ukan la'stalan'a, chi sawalh. Pero jantu oxi li xamati lapanak wa xliyu tuchini yu uycha, kajapumats'antijlalhi an ali'in. ²¹Palay oxi jant'u k'a'ut'i lhiway ch'i jant'u k'a'ott'i xaxkan uva chi tu'u k'a'ilht'up'alh yu wa lay kaputa'a'talh xamati mint'ala'ajun. ²²Amijakiklaka'inti yu lhit'a'un la ix'ukxlakapucha an Diosi k'alhits'uk'u. Oxi para yucha li yu past'ak'a li jantu tani junita tuchini ilhtulhcha. ²³Pero li yu past'ak'a li sna jantu oxi li ulhcha tu'u, ix'akstucha ta'aj'ajuy, mu jantu la ixjakiklaka'inti uy. Chi yu jantu lakajakiklaka'inti minachalh, yucha tala'alhin.

**Jant'u wa mi'akst'uch'a k'ama'an'ach'ak'a,
k'ama'an'ach'at'i mint'alapanak**

15 Yu lajk'ut'ilini juntaw la kijakiklaka'intik'an, kajalhi'a'tayjuwi an yu jantu lajk'ut'ilin la ixjakiklaka'intik'an, jantu kapuxkajuwi yu wa kitnancha akintama'an'achan. ²Kinchuxk'an kajama'an'achawi an kint'alapanaknik'an, ka'ilhtuwi yu laj'oxi tanlhun para yu'uncha, walh lajk'ut'ilini katajuna la ixjakiklaka'intik'an. ³Mu masi an Cristo, jantu wa ix'akstucha ma'an'achakalh, yucha la ixjatsukunti uktaxtulh tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta: "Tacha an stak xkayaj ixtajunan kit'ini kila'cha'an'olh." ⁴Mu an tanlhun yu ma'anchacha la'ts'o'kalh, yucha lhits'o'kalh li kapulaklaniw para li laktachapunini kapujunwi chi chuncha layi kapakxan'iyaw yu najun an Dios li kajuna'. ⁵Yucha an Dios yu xt'a'a ta'oximaj'ayat chi yu ka'ilhtun li k'ap'akxan'it'i tu'u, yuchacha kata'ilhtun li wa tamcha k'ak'ats'at, tacha an Cristo Jesús, ⁶para li akxni wa tamcha k'ats'ayat, wa ayxtamcha laka la'atam chiwinti k'anawna'it li an Dios yucha ay chi yucha ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo.

⁷Pus oxi k'alala'a'ip'axat tacha an Cristo Jesús tala'a'in, k'alala'a'ip'axat'it para li an Dios katasulhi li ay. ⁸Kit'in klajunaw li an Cristo jakitapatsanichilhi an judiojnin, ki'ilhtuchilhi tacha an ixjajunitacha an Dios an yu ta ixjalhila'ts'inaw, chi chunchacha japumasunilh li yu najuni an Dios li ka'ilhtuya, ilhtuy sawalh.

⁹Wachu yucha ixlakata li kilachilh, li an yu jantu judiojnin katanawli li an Dios yucha ay, ixlakata an ixjamapayninti, tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta:

Xliyu kit'in ajkajuna an yu jantu judiojnin li uxint'i ayk'at'i, chi akmilhpaniya aminta'a'ut.

¹⁰Chi an lakatam tan ts'o'muk'apalhkanta nawpalay:

¡Uxitnan yu jantu judiojnin, k'ajat'alaj'ach'ant'itcha an ixlapanakni Dios!

¹¹Chi an alakatam nawpalay:

Minchuxk'an yu jantu judiojnin, k'ana'unt'iti li an Jamach'alhkat ay,

chi chux lapanakni, minchuxk'an, k'amilhp'anit'iti milhpat.

¹²An Isaías wachu ts'o'lhi:

Kala'awna an ixjataxiyak an Isaí,

yu ka'ostayaya para li kajach'alhkatnanilh an yu jantu judiojnin,

chi yucha katapupakxan'i'oya chux an lapanakni.

¹³An Dios yu ilhtuy li kapakxan'ikalhi yu najun, yuchacha kataxta'nin achat chi oxi jatawlhnat, uxitnan yu k'iklak'a'iyat, chi an la ix'alhp'asninti an Stalan'a Takuwin yuchacha katapu'ilhtun an Dios li k'ap'akxan'it'iti an tacha najun.

¹⁴Kint'ala'awnin, ijk'atsayi li uxitnan lhuwi lhit'awnat an oxi lanti chi chux an jatapast'ak'at lhit'awnat, pus layi lamap'a'sip'axayat,

¹⁵pero ani laka jalhiki iktapujulh sawalhi klats'o'niw ixlakata yu laklhichiwininy tanlhun, para li jant'u k'ak'apt'it. Chuncha k'ilhtuy, ixlakata li an Dios chuncha kilhijunilh la ixjamapayninti, ¹⁶para li akt'atapatsalhi an Jesucristo para li oxi katat'axajchalh an yu jantu judiojnin. Tacha ani kilhisacerdote iktapatsay k'it'in, iklhichiwininy an laj'oxi ixchiwinti an Dios, para li ajkalhicha'alhi an yu jantu judiojnin la ix'ukxlakapu an Dios, tacha lha'ulan yu ka'achanilh an Dios, yu stalan'acha laka Stalan'a Takuwin.

¹⁷Li ikt'atapatsay an Dios, alini tuchini ixlakatacha li ikputa'ayay an Jesucristo. ¹⁸Mu jantu iktapujuyi aknawlh tu'u yu jantucha yu an Cristo chuncha kimpu'ilhtuy, para li kataja'asmatnalhi an yu jantu judiojnin. Chi laka lakchiwinti chi laka laktanlhuncha yu tasuyi chuncha k'ilhtuy, ¹⁹chi laka laj'alhp'ascha tanlhun yu laktasuy chi

tanlhuncha yu la'lhi'a'nin chi la x'alhp'asninticha an ixTakuwin Dios. Pus sta la'acha'an Jerusalén chi tacha an lak'alincha la'acha'anaxni tuntala'acho'o sta Ilírico chuxcha ikma'pitsi'ojota an ixchiwinti Cristo. ²⁰ Chunchacha kit'in ikt'ataxtunilh iklhichiwininy an laj'oxi chiwinti, tan tuka' k'is ixlchiwinkan an Jesucristojo iklhichiwinilh, chuncha jantu wa ik'aklhtayaniycha xamati yu anchacha a'taynita, ²¹ mu chunchuniya najunta an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios:

An yu jantu a'tam ixjalhix'alakanta ixlakata yucha, yu'uncha katala'ts'ina'.

Chi an yu jantu a'tam ixta'asmatta kalhichiwinikalh, katalhimacha'xaya'.

An Pedro past'ak'a ka'alh la'acha'an Roma

²² Xliyu li masi a'lhuwcha iklala'k'uxa'anacha'aw, jantu lalh.

²³ Chaway li k'ilhtu'olhcha an kintapatsat tan ani lhilakwilhkanchilh chi mu la'alhuwcha k'ata yu sawalhcha iklala'k'uxa'amputunacha'aw,

²⁴ akxni ak'ana xalakaat'un España aklala'antacha'aw. Chi akxni aklala'ts'inawcha masi jantu ma'an, akilat'ataylhi'anawi kijalhtanti.

²⁵ Chaway la'acha'an Jerusaleni ikti'an, iktijalhi'aniy la'a'tayjun an kijat'ala'awnink'an yu ancha tawilanalh. ²⁶ Mu an jamacha'an Macedonia chi an jamacha'an Acaya ixta'achanink'ani tama'ayxto'lhi la'a'tayjun, para li katamala'achanilhcha an kijat'ala'awnink'an yu wa takilhpati an la'acha'an Jerusalén. ²⁷ Wa ixta'achaninchak'ani chuncha tapastaklhi, masi chuncha yu junita li kata'ilhtulh, mu tacha an judiojnin an yu tajakiklaka'inincha tat'alaxta'nilhi an laj'oxi tanlhun yu wa takuwin an yu jantu judiojnin, pus an yu jantu judiojnin wachu katala'ala'a'tayjulhi la ixlaktanlhunk'an an judiojnin yu an tajakiklaka'inincha. ²⁸ Pus akxni chunchacha ak'ilhtuya ani, chi akxni ajkama'axta'niyacha an yu ma'ayxto'kalh la'a'tayjun, ak'anacha España chi aklala'ts'intijlayawcha. ²⁹ Kit'in oxi ijk'atsay li akxni aklala'antacha'aw laktachapunini kalakjun'oyaw an la ixjapaxkatla'ts'inti an Cristo.

³⁰ Pero iklatapaynisk'ininyawi kint'ala'awnin la ixtalakask'i an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo chi la ixjamapayninti an Takuwin li akilat'atapayniniwi an Dios kilakata. ³¹ K'alhisk'init'iti an Dios li akima'alhtaxtulhi la ixmakak'an an yu jantu tajakiklaka'inin,

an yu tawilanalh xalakaat'un Judea. Chi li an la'a'tayjun yu iktijalhi'aniy an kijat'ala'awnink'an an la'acha'an Jerusalén oxi kajama'lhtayanankanchalh. ³²Li Dios chuncha lakask'in, lhi'acha aklala'cha'aw, lhi'acha aklala'ts'iw chi aklat'ajastaknawcha. ³³Yucha an yu xt'a'a oxi jatawlhnat Diosi katalhistakni minchuxk'an. Chunchacha kawalh.

Yu xalakti'astancha lhinajun ka'ilhtukalh an Pablo

16 Iklalhisk'iniyaw an kint'alajamatsank'an Febe, yu lhka'ulakanta li kaja'a'tayjulh an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Cencrea ²li oxi k'ala'a'it, la ixtalakask'i an Jamach'alhkat, tacha lhitask'iniy li chuncha kalak'ilhtukalh yu wa tamcha kiklaka'ikan Dios. Chi k'alhi'a't'ay'ut'iti wa tuchicha ma'lhtask'iniy, mu yucha wanajcha ixluwk'ani ja'a'tayjuta, kit'in wachu ki'a'tayjuta.

³Akilala'axa'alanicha'awi an yu kintat'atapatsay an Priscila chi an Aquila, yu wachu tat'atapatsay an Cristo Jesús. ⁴Yu'uncha wa k'ischa ixtitama'ats'an'atacha ixjatsukuntik'an wa xliyu kintama'alhtaxtulh, chaway jantu wa kit'incha ijxaxta'niy lhimala'puchajun, wachu taxta'niya lhimala'puchajun ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an an yu jantu judiojnin ta kilhmakchux tata'ayxt'o'a. ⁵Wanajcha chun k'ajala'axa'alachi'it'iti an kijat'ala'awnink'an yu tata'ayxt'o'a an la ixcha'a Priscila chi Aquila. Akilala'axa'alanicha'awi an ki'amigo Epeneto, yucha yu p'ulhnajcha kiklaka'ilh Cristo an xalakaat'un Akaya. ⁶K'ala'axa'alachi'it'iti an María, yucha sawalhcha tapatsata milakatak'an. ⁷K'ajala'axa'alachi'it'iti an Andrónico chi an Junia, yu ta ijkalhila'ts'in chi xajkat'amalaklhchawkanta, yu'uncha p'ulhnaja takiklaka'ilh an Cristo kit'in ixli'astan, chi yu'uncha sawalhcha oxi jalhiwilakan li jamala'achakanta li katalhichiwinilh an ixchiwinti Jesús.

⁸K'ala'axa'alachi'it'iti an Amplias, yucha ki'amigo la ixtalakask'i an Dios. ⁹K'ala'axa'alachi'it'iti an Urbano, yu wachu t'atapatsay an Cristo tacha kitnan chi an Estaquis. ¹⁰K'ala'axa'alachi'it'iti an Apeles, yu wanajcha lhuw malaksuta li kiklaka'iya an Cristo, chi an yu tawilanalh la ixcha'a an Aristóbulo wachu k'ajala'axa'alachi'it.

¹¹K'ala'axa'alachi'it'iti an Herodión yu ta ikhlhila'ts'in chi an yu tawilanalh la ixcha'a an Narciso, yu'uncha wachu takiklaka'iya

an Jamach'alhkat. ¹² K'ajala'axa'alachi'i't'iti an Trifena chi an Trifosa, yu'uncha wachu tat'atapatsayi an Jamach'alhkat, chi an kint'alajamatsank'an Pérsida, wachu k'ala'axa'alachi'it, yucha wachu sawalhcha t'atapatsata an Jamach'alhkat. ¹³ K'ala'axa'alachi'it'iti an Rufo, yu sakxtuta an Dios, chi wachu k'ala'axa'alachi'it'iti an ixnati yu wa tacha kinaticha wachu ikla'ts'in. ¹⁴ K'ajala'axa'alachi'it'iti an Asíncrito chi an Flegonte chi an Hermas chi an Patrobas chi an Hermes chi an yu ancha tat'awilananchalh kijat'ala'awnink'an. ¹⁵ K'ala'axa'alachi'it'iti an Filólogo chi an Julia chi an Nereo chi an ixt'alajamatsan, chi an Olimpas chi ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an an yu ancha tat'awilananchalh.

¹⁶ K'alala'axa'alap'axachi'itcha minchuxk'an laka stalan'a jala'xtikilhtastuknut. Ta kilhmakchux an yu takiklaka'iy Cristo tamak'aniyacha'ani jala'axa'alanti.

¹⁷ Kint'ala'awnin, iklatapaynisk'iniyaw li k'ajalhak'ap'up'it'iti an yu wa sawalhcha tajalakilhmakt'uyunun chi tajama'ayst'uk'unun, an yu jantucha chun tamasuniyan tacha yu uxitnan map'a'sik'ant'at. Jant'u k'ajach'a'o'at'it, ¹⁸ mu yu'uncha jantu yu an kiJamach'alhkatk'an Cristojo tat'atapatsay, yu'uncha wa ix'akstuchak'ani tacha an tanajun, yu'uncha wa tapu'o'xcho'oycha laka lakxlak'anti ixchiwintik'an chi laka lajk'usi ixchiwintik'an an yu wa las takiklaka'iy li tu'u'. ¹⁹ Ta lhichuxi k'atsakan li uxitnan jak'iklak'a'ininat'it, chi sawalhcha oxi ikhwiwilay li ch'unch'a layat, pero iklakask'in li laka jatapast'ak'ati k'a'ilht'ut an yu laj'oxi tanlhun chi an yu jantu laj'oxi tanlhun jant'u k'a'ilht'ut, ²⁰ chuncha an Dios yu xt'a'a oxi jatawlhnat watukan ka'ilhtuya li k'a'akp'ut'ayamat'iti an Satanás. Uxitnancha kataxta'nin an ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesús.

²¹ An kint'atapatsan Timoteo, yu wachu chun tapatsay tacha kit'in chi an yu ta ijkalhila'ts'in, an Lucio chi an Jasón chi an Sosípater tamak'aniyacha'an jala'axa'alanti.

²² Kit'in yu ijkkunkan Tercio, yu iklats'o'niyaw ani laka carta, wachu iklala'axa'alayaw la ixtalakask'i an Jamach'alhkat.

²³ Wachu tala'axa'alayan an Gayo. An la ixcha'a an Gayojo ikwilh, chi aniya tata'ayxt'o'a an yu tajakikla'inin. Chi an Erasto wachu tala'axa'alayan, yucha ma'ay xatumin an la'acha'an, chi an kint'ala'ajunk'an yu junkan Cuarto wachu tala'axa'alayan.

[²⁴An ixjamapayninti kiJamach'alhkatk'an Jesucristo minchuxk'ancha kataxta'nin.]

An Pablo ayi la'ts'in an Dios

²⁵Oxi kalhichiwiniw an Dios, yu lay ta'ilhtuyan uxitnan li oxi k'at'a'aklats'uk'ut, tacha an najun an laj'oxi chiwinti yu ikhichiwiniy, chi tacha an masukan yu lhichiwiniy Jesucristo. Ani chiwinti yucha yu sawalh, yu an Dios wa la'asa' lhichiwininta chi ma'ani ixtats'e'ta sta akxni an lakamunulhpa jantuka' ix'alin. ²⁶Pero chaway an tan tats'o'muk'alh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios, anchacha pumalakasukalh, tacha najuntacha an Dios yu jantu a'tam katinilh. Ani ixlamap'a'sin an Dios yu wa la'asa' ixt'ajun, chaway jalhixa'alakancha ta kilhmakchux an lapanakni para li katakiklaka'ilh chi kata'ilhtulhi yu lhinajun.

²⁷An yu wa yucha Dios sawalh chi jalakpastaknan, yucha an Jesucristojo ay pujun chi ixpujun'alhincha. Chunchacha kawalh.

Carta yu p'ulhnaj jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Corinto

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo yu kint'asanilh an Dios chi kimala'achalhcha an Jesucristo para li ajkamak'atsaaninilh an ixchiwinti, iklala'axa'alayaw ali an kint'ala'ajunk'an Sóstenes. ²Uxitnan ixlapanakni Dios, yu t'a'ayxt'o'at an la'acha'an Corinto, tamastalan'atani an Jesucristo. Chi Diosi tat'asanin li wachu la'stalan'ani k'a'unt'it ali an yu wachu ta'a'atant'asay wa tanchun kawalhcha an ixta'a'ut an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. Yucha ixJamach'alhkatk'an chi kiJamach'alhkatk'an. ³An kimPayk'an Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristo kataxta'nincha ixjamapayninti chi oxo jatawlhnat.

⁴Lhilhiji ikxta'niy lhimala'puchajun an kiDios milakatak'an, mu yucha, tapuxta'nini an Jesucristo ixjamapayninti. ⁵Yucha an Cristojo tapuxta'nin an Dios chux an yu laj'oxi tanlhun, laj'oxi chiwinti chi laj'oxi jatapast'ak'at. ⁶Mu an chiwinti yu lhichiwiniy an Cristo oxicha tasuy la mijatsukuntik'an. ⁷Pus chaway jantu tu'u tats'an'atayaniyan yu xt'a'a Dios para li lay k'ap'ut'ap'ats'anit'it li chaway wa p'akxan'iyatka tuchi wilhchancha katalakasuya an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ⁸An Dios kata'a'tayjuyani li k'at'a'aklats'uk'ut'iti sta akxni ka'ukla'oya', para li jantu xamati tu'u katalhimuk'an akxni kachincho'oya an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ⁹An Dios, yucha ilhtuy sawalhi yu najun li ka'ilhtuya', chi yucha yu tat'asanin, para li k'at'at'ala'xt'o't'iti an isTs'alh Jesucristo, yucha kiJamach'alhkatk'an.

An yu takiklaka'iy Dios tatala'apitsilh

¹⁰T'ala'awnin, la ixta'a'ut an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo iklatapaynisk'iniyaw li lhilhiji wa tam k'ak'ats'at'it ch'i jant'u

k'at'ala'ap'its'it'it, wa la'atam jatapast'ak'ati k'alhits'uk'ut'it. ¹¹ Tuchi chuncha iklalhijunaw, mu an yu ta jalhila'ts'in an Cloé kintajuniy li wa la'ayat'it. ¹² Iknawputun li ali'in yu uxitnan tanajun: “Kit'in yucha an Pablojo ikch'a'o'ay.” Chi an ali'in tanajun: “Kit'in yucha an Apolojo ikch'a'o'ay.” Chi ali'in tanajun: “Kit'in yucha an Cefasi ikch'a'o'ay.” Chi ali'in tanajun: “Kit'in yucha an Cristo.” ¹³ ¿Chu sna wanaj pumalhuwi Cristo? ¿An Pablo makxtukmuk'akalhi laka cruz milakatak'an? ¿U sna a'p'axat'iti la ixta'a'ut an Pablo?

¹⁴ Ikxta'niy lhimala'puchajuni an Dios li jantu xamati apumatami ikma'paxalh yu uxitnan, wa yucha an Crispo chi an Gayo. ¹⁵ Chuncha jantu layi xamati lay katinawlh li la kinta'a'ut a'paxli. ¹⁶ Wachu ijkama'paxalhi an yu ta jalhila'ts'in Estéfnas, pero jantu ikpast'ak'a li xamati ikma'paxapalata apumatam. ¹⁷ Mu an Cristo jantu kilhijuniy li ajkama'paxanalh, yucha kilhijuniy li akhlhichiwinilh an laj'oxi chiwinti. Jantu ikhlhichiwiniy laka lajk'usi chiwinti yu minachalh la ixjatapast'ak'at an lapanak, para li an ixacruz an Cristo jantu kama'ats'an'alhi ix'alhp'asninti.

Ix'alhp'asninti Dios

¹⁸ An chiwinti yu lhichiwiniy li nilh an Cristo laka cruz wa tachanu wa lhitontojcha talhiwilay an yu tats'an'at'ajun, pero an yu ta'alhtaxtut'awnaw, ani chiwinti yucha ix'alhp'asninti an Dios. ¹⁹ Tacha najunta an la ixchiwinti Dios:

Ajkalakt'ilhiniya an ixjatapast'ak'atk'an an yu sawalhcha tajalakpastaknan.

Chi ajka'ilhtuya li jantu katalhimacha'xalhi tu'u an yu sawalhcha lay talhimacha'xay tu'u talay.

²⁰ ¿Tanischa t'ajun an jalakpastaknaj lapanaki? ¿Tanischa t'ajun an xamaestro lhamap'a'sini? ¿Tanischa t'ajun an yu laniy lhilakikxtukut tanlhun yu alin ani lakamunulhpa'a? ¿An Dios ilhtulhi li wa lhitontojcha kawalh an xajatapast'ak'at ani lakamunulhpa'!

²¹ An Dios sawalh jalakpastaknan xliyu an lapanakni yu tat'ajun an lakamunulhpa jantu layi tapumispay wa ixjatapast'ak'atchak'an. An Dios chuncha oxi lhiwilalh li an yu tajakiklaka'inin kajama'alhtaxtulhi an la ixchiwinti, masi wa lhilokojcha lhiwilakan.

²² Mu an judiojnin task'in li kajamasunikalh tu'u yu kamasulh ix'alhp'asninti an Dios chi an griegojnin tapuxkajuy lhuw jatapast'ak'at. ²³ Pero kitnan lhichiwinaw an Cristo yu makxtukmuk'akalh laka cruz, yu an judiojnin jantu tala'ts'imputun wa ixlakata tacha an nilh chi an yu jantu judiojnin tanajun li wa lhilokojcha. ²⁴ Pero an yu Dioscha jat'asanita, judiojnin u griegojnin, yu'uncha tak'atsayi li an Cristo ix'alhp'asninti an Dios chi ixjatapast'ak'at an Dios. ²⁵ Mu masi wa lhitontojcha tasuy yu najun an Dios, palay oxi jatapast'ak'at, an ixjatapast'ak'at lapanak jantu, chi masi ka jantu k'is k'ut'ilhi katasulh tu'u yu ix'anu an Dios, palay k'ut'ilh, an wa ixtachaputcha lapanak, jantu.

²⁶ T'ala'awnin, k'alhak'ap'up'it'iti li an Dios tat'asanini masi jantu milhuk'ani yu k'alhits'uk'ut' jatapast'ak'at yu wa xanawincha ani lakamunulhpa', chi jantu milhuk'ani yu k'alhits'uk'ut' lhich'alhkat chi jantu milhuk'ani yu k'alhit'ap'alat. ²⁷ Mu wa xliyu li an Dios para li kajamamaxanilhi an yu sawalhcha tajalakpastaknan tanajun, jasakxtulhi an yu wa laktontojninha jalhimalakxtukan. Chi para li an Dios kajamamaxanilhi an yu sawalhcha lajk'ut'ilin tanajun, jasakxtulhi an yu jantu lajk'ut'ilin ani lakamunulhpa'. ²⁸ An Dios yucha jasakxtulh an lapanakni an yu wa jala'amaj'ankancha chi jantu tu'u talhitapalay jajunkan ani lakamunulhpa'. An yu jantu tu'u talhitapalay, japu'ilhtukani li jantu tu'u katalhitapalalh an yu talhitapalay tanajun. ²⁹ Chuncha jantu xamati lay katilhita'ayalh tu'u la ix'ukxlakapu an Dios. ³⁰ Pero an Dios yuchacha tat'amala'xto'tan uxitnan an Jesucristo. Chi wachucha ilhtulhi li an Cristo kijatapast'ak'atchak'ani kawalh chi yu ts'awjcha kaputsukuw chi yu kapustalan'aw chi yu kaputa'alhtaxtuw. ³¹ Tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta: "Li xamati lhita'ayaputun tu'u, yucha an Jamach'alhkatcha Diosi kalhita'ayalh."

Cristo yu makxtukmuk'akalh laka cruz

2 T'ala'awnin, akxni iklakila'kilaw, iklalhixa'alawi an ixchiwinti Dios chi jantu yu sawalhcha lajk'usi chiwinti ikpuchiwinilh yu wa ixjatapast'ak'atchak'an an lapanakni. ² Chi akxni ancha xaklat'a'aklat'awnaw, jantu tu'u atumpaja ijk'atsaaputulh, wa de Jesucristo chi akxni tacha an nilh an laka cruz. ³ Akxni

iklala'cha'aw jantucha k'is k'ut'ilhi xajkunita chi wa xk'ip'ip'icha xaklay la kintalhanti. ⁴Chi akxni iklalhixa'alaw an ixchiwinti Dios jantu iklapuxa'alaw yu sawalhcha laj'ay chiwinti para li aklama'ankiklaka'iniw. Iklama'ankiklaka'iniw mu yucha Takuwini yu masulh la x'alhp'asninti li an yu iklanjuniw sawalh. ⁵Chi chuncha ik'ilhtulh para li amijakiklaka'intik'an jantu ani kapuminchalh an wa la ixjatapast'ak'atchak'an lapanakni, yucha an ix'alhp'asninti Diosi kapuminchalh.

Jatapast'ak'at yu yucha an ixTakuwin Dios puk'atsakan

⁶Pero an yu tak'at'atacha la ixjakiklaka'intik'an chun sawalh laka lakchiwinti yu pujatapast'ak'ati ikpulakchiwininaw. Pero jantu wa xajatapast'ak'atcha ani lakamunulhpa', chi jantu ixjatapast'ak'atk'an an yu ani tach'alhkatnan, yu'uncha tama'ats'an'at'ajuncha an ixlich'alhkatk'an. ⁷Yu ikmasuyaw yucha an yu jantu lay la'ts'inkan ixjatapast'ak'at Dios. Ani jatapast'ak'at wa la'asa'a tan t'ajun sta akxni a'taynichalh an lakamunulhpa'. Chi ani ixjatapast'ak'at Dios najun li sawalh kalhitapalaw. ⁸Ani jantu xamati tacha an tach'alhkatnan ani lakamunulhpa lhimacha'xata, mu li kaxtalhimacha'xalh jantu kaxtamakxtukmuk'alhi laka cruz an ay Jamach'alhkat. ⁹Pero tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta:

An yu tamapayniy an Dios jamala'asijninita tanlhun
yu jantu xamati la'ts'inta, chi jantu xamati asmatta,
chi masi wa xamaticha kapastaklhi.

¹⁰Yucha ani tanlhuni yu kintamasunitan an Dios laka Takuwin, mu an Takuwin yucha oxi laklhakapu'an'ojoy chux, sta masi yu sawalhcha ma'at t'awnachalh ixjatapast'ak'at an Dios.

¹¹Yu wa lapanak jantu xamati k'atsaaniy ixjatapast'ak'at apumatam, wa yucha k'atsay an kintakuwink'an tani yu jatapastaknanawcha atamjtain. Pus wanajcha chuni an ixTakuwin Dios, wa yucha k'atsay tuchini past'ak'acha an Dios. ¹²Chi kitnan jantu wa takuwincha yu wa anicha alin lakamunulhpa la'a'itaw. Yu la'a'itaw yucha an Takuwin yu kintaxta'niyan an Dios, para li kala'lhimacha'xawi an laktanlhun yu an Dios la ixjamapayninti kintaxta'nitan. ¹³Ani laktanlhun, laka chiwinti yu an ixTakuwin Dios kintamasunitani pulakchiwininaw, jantu wa laka chiwinticha yu wa

la kijatapast'ak'atchak'an lanitaw. Chunchacha lhilakchiwinaw laka chiwinti yu minachalh la ixTakuwin an Dios.

¹⁴ An lapanak yu jantu lhit'ajuni an ixTakuwin Dios, jantu la'a'iya yu xt'a'a an ixTakuwin Dios. Mu wa lhitontojcha yu wa lhiwilay. Chi wachu jantu lay la'lhimacha'xayi mu yucha la ixTakuwin Diosi la'lhimacha'xakan. ¹⁵ Pero yu lhit'ajuni an ixTakuwin Dios, layi k'atsay chux an tanlhun tanyucha yu oxi u jantu, pus layi kanawna'. Pero an yu lhit'ajun an ixTakuwin Dios yucha jantu lay tu'u katilhimuk'akalh. ¹⁶ Mu an tan ts'o'muk'akanta najunta:

¿Tisiyuchacha k'atsaani ixjatapast'ak'at Jamach'alhkat Diosi?

¿Tisiyuchacha lay kamap'a'siya'a?

Pero kitnan lhit'awnawi an ixjatapast'ak'at an Cristo.

Yu tat'atapatsay an Dios

3 T'ala'awnin, kit'in jantu layi iklaxa'alaw uxitnan tacha lapanakni yu oxicha tamispay an ixTakuwin Dios, iklaxa'alaw wa tacha yu jantuka' oxi tamispay, tacha wa jas'at'ancha iklalhixa'alaw an Cristo. ² Wanaj jantu k'is lhima'anxkayi yu klamasuniw. Tacha jas'at'an yu tats'ik'iyka', mu jant'uk'a' lay k'axlakts'ak'at'iti yu p'as tu'u. ¡Chi masi chaway jant'uk'a' lay lakts'ak'ayat'it, ³ mu t'awnatka tacha yu jantuka' jalakp'ast'aknanat'it. Li laxk'ayatka ch'i laxt'uk'uyatka, wa t'ani layatcha, wa tacha wa lapanaknika yu wa jantuka' tamispay Diosi layat'it. ⁴ Akxni xamati najun: “Kit'in yucha an Pablojo ikch'a'o'ay”, chi pumatam nawpalay: “Kit'in yucha an Apolojo ikch'a'o'ay”, ch'unch'ach'a lhimasuyat li wanajka wa lhilakatijtam lapanakni.

⁵ An Apolo chi kit'in Pablo, ¿tisapu kitnancha? Kitnan wachucha wa ikt'atapatsayaw an Dios, kitnancha yu uxitnan p'ujak'iklak'a'inint'it. Atamjtain kitnan k'ilhtuwcha an tapatsat yu an Dios kintalhijunin. ⁶ Kit'in ikjach'ananalh chi an Apolo la'tanti'awalh, pero an Dios yucha yu ilhtulh li kata'ayalh an yu ch'ankalh. ⁷ Pus tacha an yu jach'ananan chi an yu laj'away, jantu yu'uni yu talhitapalay, yucha an Dios, mu yucha yu la'ayay an yu ch'ankan. ⁸ An yu tajach'ananan chi an yu talaj'away an jach'ananti wa ixtamk'an, pero tani yu tatapatsalhcha atamj atamj yucha an Dioscha chuncha kajamapalhniya'. ⁹ Kitnan ikt'atapatsayaw an

Dios, chi uxitnan tachanu jach'ananti chi tacha a'atam cha'a yu yawt'awkan, yu ix'anu an Dios.

¹⁰La ixjamapayninti an Dios kilhijunilhi li aktapatsalhi la mijatsukuntik'an tacha pumatam yu oxi yajuy cha'a', kit'incha kla'oxinilh an ixjach'aja', chi an la ix'ukxni an ixjach'aja pumatamcha taylhi'anta la'oxiy. Pero atamj atamjcha kalhakup'alh tani yu taylhi'ancha la'oxiy an cha'a'. ¹¹Mu jantu xamati a'tam kati'ilhtunipalh ixjach'aja la'atam cha'a yu alininiycha, chi ani ixjach'aja yucha an Jesucristo. ¹²Ani la ix'ukxni an ixjach'aja cha'a, lay kataylhi'alh kala'oxilh xamati: laka la'stu yu oro u plata chi yu lajk'usi chiwx u lht'a'alak'iw u laka kawak u laka tu'ucha jach'itin. ¹³Pero tani yu katapatsayacha atamj atamj akxnicha ts'awj katasuya akxni kanawkanacha li oxi u jantu yu ilhtulh, kachina panch'e'ex akxni katasuya', mu laka jikmicha kapulhila'ts'intanukana'. Chi atamj atamjcha tanyuchacha ixtapatsat, yucha an jikmicha kalhila'ts'intanuya'. ¹⁴Li yu xamati la'oxita cha'a chi li lhtayanilh, kajama'lhtayanancha ixtalhaja. ¹⁵Pero li la'xawlhi yu ixla'oxita, wa ts'an'aycha an ixtapatsat, pero yucha kata'alhtaxtuya', tacha xamati yu ta'alhtaxtuy laka jikmi.

¹⁶¿Ch'u sna jant'u k'ats'ayat'iti li uxitnan ixtajtan an Dios, chi an ix'Takuwin an Dios taputanumanan? ¹⁷Li xamati lakt'ilhiy an ixtajtan an Dios, an Dios wachu kalakt'ilhiya', mu an ixtajtan an Dios yucha stalan'a chi an tajtan uxitnan.

¹⁸Jantu xamati ka'o'xcho'okalh ix'akstu, li xamati k'atsan li sawalhcha lajk'atsayi an tanlhun xajatapast'ak'at yu alin ani lakamunulhpa, task'iniy kalalh li jantu tu'u k'atsay, chuncha katasuya li jalakpastaknan. ¹⁹Mu an xajalakpastaknat ani lakamunulhpa, an Dios k'atsayi li wa sicha lhitonto. Tasuyi an tan ts'o'muk'akanta: “An Dios japula'ma'alhilayi wa la ix'akstu ixlakatijlachak'an an yu sawalhcha tajalakpastaknan talay.” ²⁰Chi nawpalay: “An Jamach'alhkat Dios k'atsayi li an ixjatapast'ak'atk'an an yu sawalhcha tajalakpastaknan jantu tu'u lhitapalay.” ²¹Pus jantu xamati kalhita'ayalh ixlakata an yu wa lapanaknicha

talak'ilhtuy.^a Mu chux an laktanlhun mi'anuk'an: ²² kit'in Pablo, an Apolo, an Cefas, an lakamunulhpa, an jatsukunti, an lhinin, an yu wa tapasat'ajunka, an yu wa katapasayaka, chuxi mi'anuk'an, ²³ chi uxitnan ixnawin an Cristo chi an Cristo ixnawin an Dios.

Ixtapatsatk'an yu ixjamala'achata Cristo

4 Kitnan akilala'ts'iw wa ix'a'tayjununcha an Cristo chi wa ixmasununcha an yu jantu ixlajk'atsakan ixlaktanlhun an Dios. ² Chaway oxicha, yu lhijunkan tu'u ka'ilhtulh chi jama'lhtayanancha an tapatsat, kalhimasulhcha li ka'ilhtuya sawalh. ³ Yu kit'in la kimakni, jantu tukancha iklhakapu'ani li akilajuniw li oxi u jantu yu k'ilhtuy, u li xamati yu wa lapanak jamach'alhkat akijunilh, sta masi wa ki'akstucha jantu ijkunkani li oxi u jantu yu k'ilhtuy. ⁴ Pero masi ijk'atsayi li jantu tu'u yu jantucha oxi ak'ilhtulh, wachu jantu xliyu li aknawlh li jantu tu'u wanaja kintala'alhin. Mu yu kanawna li oxi u jantu yu ik'ilhtuy yucha an Jamach'alhkat. ⁵ Pus uxitnan jant'u t'u'u k'ana'unt'it li oxi u jantu yu ilhtuy xamati mu jantuka' chini ixpanch'e'ex, k'ap'akxant'iti li kachajcha timilhi an Jamach'alhkat, chi li tan putunkuwcha kamasuya yu chaway lakaputs'isni tapasay, chi kamasuyacha tuchini yu ix'ilhtuputuncha an jalhunut. Chi akxni atamj atamjcha kala'a'iya yu an Dios kaxt'a'a'.

⁶ T'ala'awnin, ani tanlhun iklalhixa'alayaw oxi para uxitnan, klamasuniyaw t'ani k'alatcha, chi wanaj kitnan an Apolo chi kit'in Pablojo iklalaniniyaw t'anisch'a k'alat. Para li k'alanit'iti jant'u wa k'alhimo'slatcha tacha an ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios, chuncha jantu xamati lapanaki k'at'ip'u'ayajk'ats'at chi apumatam k'axk'a'itcha. ⁷ ¿Tisapiyuchacha yu sawalhcha oxi kala'ts'in chi an ali'in jantucha tukan oxi kajala'ts'ilh? ¿Chi tisunch'a yu lhit'a'un yu jantucha yu an Dios kaxta'nini? Chi li yucha an Diosi xta'nitan, ¿t'asu li sawalhch'a layi li lhit'a'uni? Wa t'ach'a wa mi'akst'uch'a la'ch'ip'int'a lay.

⁸ Uxitnan lhit'aw'oyatch'a yu lak'ask'inat'it, ch'alhk'atnanatcha mi'akstuk'an, jantucha kilama'lhtask'iniyaw. O'palaj rejnincha

^a 3:21 Jantu xamati kapu'ayajk'ats'alh apumatam ixt'alapanak, mu chux an mint'alapanaknik'an chi watuchicha kawalh si mi'anuk'an.

sawalhi k'ax'unt'it para li xaklat'ach'alhkatnawcha. ⁹ Mu kit'in iklihiwilay yu kitnan yu kintamala'achayan an Dios, an Dios palay wa xalakt'ikt'ini kinta'ilhtun, tachanu t'acha'ankantacha li akintama'nikanan. Ikt'acha'antawcha tacha wa ixlila'astatcha an lakamunulhpa ijkuntaw chi akintala'astancha an angelhnin chi an lapanakni. ¹⁰ Kitnan ixlakata an Cristo wa laktontojnincha, walh uxitnan ixlakata an Cristo sawalhch'a jalakp'ast'aknanat'iti lhiwilak'angat'it. Kitnan jantu laj'oximaj'ay, uxitnan sawalhcha laj'oximaj'ay. Uxitnan sawalhch'a lhiwilak'angat'it, kitnan wa kintala'amaj'ankanancha. ¹¹ Sta yu chaway tukan ikma'alh'ajnanawi laka chawan chi laka kixixat chi mati kila'ch'itk'an chi an lapanakni wa kintalhitama'chapuyan chi jantu tu'u kincha'ak'an. ¹² La kimakak'ani iktapatsayaw chi sawalhcha ikla'lho'onaw. Wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi kintapulhitama'chapukanan, pero kitnan tanlhun yu laj'oxi ijkamapusp'itnicho'oyaw chi xakintach'a'o'akanan para li akintalhitama'chapukan, pero iklhityaniyaw. ¹³ Xkayaj kintajunkanan, pero kitnan laka laj'oxi chiwinti ijka'alhtayananaw. Chi sta chaway, wa tacha wa xajamakxtalhcha ani lakamunulhpa kinta'ilhtukanan, wa tacha wa xatat'ilhincha tu'u ani lakamunulhpa kintala'ts'inkanan.

¹⁴ Tacha ani iklat's'o'niyaw jantu wa klamamaxaniyawcha, wa iklamap'a'siyaw, tacha kijas'at'an, mu klamapayniyaw. ¹⁵ Mu masi uxitnan tacha ixlapanaknicha Cristo, layi k'ajalhits'uk'ut'it la'akaw mil lapanakni yu katamatalaninin, pero yu milakpaynink'an jantu ixluwk'an. Yu mimpayk'an uxitnan, kit'in, mu kit'ini iklalhixa'alaw an laj'oxi chiwinti, yu laych'a p'uch'a'o'at'it an Cristo Jesús. ¹⁶ Pus chaway iklatapaynisk'iniyaw li tacha ikt'ajun wach'uch'a ch'uni k'ats'uk'ut.

¹⁷ Xliyu iklalhimala'achaniw an Timoteo, yu ikmapayniy tacha kints'alh, mu kiklaka'iy sawalhi an Dios. Yucha katajunan tani ikt'ajuncha la ixtij an Cristo Jesús, tacha ijkamasuniy an kijat'ala'awnink'an, wa tanchuncha, chi ta lakachux tan ijkapu'iniy tan tata'ayxt'o'a.

¹⁸ Ali'in yu uxitnan yu wa ta'ayajk'atsay talhi'ilhtuy li jantucha aktilala'ancha'aw la'ts'inin chi oxicha talhiwilay. ¹⁹ Pero li an Dios chuncha lakask'in, ikpakxan'iy li watukan ak'antachalh.

Chi akxnicha akla'ts'inanta tuchini yu sawalhcha lay ta'ilhtuy anchunu yu sawalhcha tata'ayay, li jantu junita wa sawalhcha lay talakchiwiniy. ²⁰ Mu an ixlich'alhkat Dios jantu wa laka chiwinticha lay putasuy, wachu putasuyi la ixtachaput. ²¹ ¿Uxitnan t'asuch'a yu nawnat'iti? ¿Lak'ask'inat'iti li aklala'anacha'aw mama'alh'ajninin u li aklala'anacha'aw laka jamapayninti?

Yu ilhtuy ay tala'alhin

5 K'atsakan li ma xapumatam yu uxitnan ma tacha ixt'iwicha lhit'ajun ixtunati. Tacha ani tapasay alhp'as tukani jantucha k'is oxi, masi an yu jantu tajakiklaka'inin jantu chuni talay. ² ¿Uxitnan masi chuncha tapasay, sawalhch'a laj'ajini k'ats'ananat'it! ¿Chu jantu apalij k'ala't'a'oxila'alhit'iti para li k'ama'osunik'ant'iti anchunu lapanak yu ilhtulh yu jantucha k'is oxi? ³ Yu kit'in masi jantu iklat'a'aklat'awnacha'aw, pero tachanu ancha iklat'a'aklat'awnacha'aw, chi kit'in iknajun li kama'alh'ajnalhi ani lapanak yu jantucha oxi tacha an lay. ⁴ Akxni k'at'a'ayxt'o'a'it kit'in tachanu ancha aklat'ata'ayxto'tacha'aw chi an ix'alhp'asninti an kijamach'alhkatk'an Jesús wachu ani katat'ata'ayxt'o'an. Wa chuncha, la ixta'a'ut an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, ⁵ anchunu lapanak kama'axta'nikana an Satanás, para li an ixlakatunaj kalakt'ilhikalh chi an ixtakuwin kata'alhtaxtulhi akxni kaminacha an Jamach'alhkat Jesús.

⁶ Uxitnan jantu sawalhi yu nawnat'it para li lay laj'ajin k'ak'ats'ant'it. K'ats'ayatcha li masi wa lakats'uniy lhamaskajan, wanaj maskaja'ojoyi li tu'ucha lhx'ot'akan. ⁷ Pus chaway k'amaj'ant'itcha anchunu yu at'ilhcha lhamaskajan, yu wa talakt'ilhiyanha, para li la'sast'incha k'a'unt'it. Uxitnan tacha an pan yu jantu tu'u lhiyalh lhamaskajan, yu ukan akxni ixpaku Paxku. Mu an Cristo yu kiborregojk'an laka Paxku, ma'nikalhcha kilakatak'an. ⁸ Pus chaway kamak'ataniwcha an kimpaxkuk'an laka pan yu jantu tu'u lhiyalh lhamaskajan, yu nawputun li sawalh, jantu yu kapumak'ataniw an yu at'ilhcha lhamaskajan chi an wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi.

⁹ Iklats'o'nitawcha carta tan klajunaw li jant'u k'ajat'at'ala'xt'o't'iti an yu wa aya talay. ¹⁰ Chi li chuncha klajunaw, jantu klajumputunaw li wanaj jant'uch'a k'ajala'ts'inp'ut'unt'iti an yu wa aya talay

ani lakamunulhpa', u an yu wa sawalhcha lhuw tanlhun talaklhitsukuputun, u an ja'alhawnan, u an yu wanajcha tacha ixdiosk'an tala'ts'in li tu'u'. Mu li chuncha, yucha li wanaj k'at'axt'ut'it ani lakamunulhpa'. ¹¹ Yu klajumpusunaw li jant'u k'at'at'ala'xt'o't'iti xamati yu najun li wachu ixlapanak Jesucristo, walh chi li wa aya lay u li wa sawalhcha lhuw tanlhun laklhitsukuputun u tacha ixdioscha wanaja kala'la'ts'ilh an laktanlhun u wa aya kachiwinilh u kat'a'ap'alh u kaja'alhawanalh. Yu chuncha lay lapanak, jant'u k'at'alakwa'int'it. ¹² Jantu kit'ini aktijajunilh li oxi u jantu tani talaycha an yu jantu takiklaka'iy Dios. Uxitnan milhi'ilhtutk'ani li k'aja'unit'iti li oxi u jantu tani talaycha an yu takiklaka'iy Dios. ¹³ An yu jantu takiklaka'iy Dios yucha an Diosi kajajuna li oxi u jantu yu ta'ilhtuy. Pus uxitnan k'at'amakxt'utcha an t'an t'awnat an yu wa aya lay lapanak.

Uxitnani k'alats'awalay li tu'u lalhima't'alh'amnat

6 Akxni li xamati yu uxitnan yu k'iklak'a'iyatcha Dios wa t'ala'ajiy apumatam, ¿tasu li ancha sk'inini an juez yu jantu mispay Dios li kat'alats'awalalhi? Palay oxi kajapuxkawlh an yu takiklaka'iy Dios li katat'alats'awalalh.

² ¿Ch'u wa jant'u k'ats'ayat li yu'uncha an yu tajakiklaka'inincha yu katanawna li oxi u jantu tani talaycha an lapanakni ani lakamunulhpa'? Ch'i li uxitnani yu k'anawna'it li oxi u jantu tani laycha ani lakamunulhpa, ¿t'asuch'a li jant'u layi lats'awalayat ani yu wa lakt'ikt'ika lhilats'awalat tanlhuni? ³ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li sta masi an angelhnin kitnani kanawnaw li oxi u jantu tani talaycha? ¿Pus mu li chuncha yu junita, pus palaycha kitnan kalats'awalayaw yu ixlakata tacha an ani laktapasay ani laka jatsukunti! ⁴ Pus chaway, li uxitnan lalhi'ayat'iti wa tanlhuncha ixlakata yu chaway ani t'awkan, ¿tasu li apalijcha wa yu'uncha mijueznink'an ja'ilht'uyat an yu jantu tajakiklaka'inini? ⁵ Tacha ani iknajun para li k'alhimaxanant'it: ¿Chu sna jantu xamati yu uxitnan yu lay kajat'alats'awalalh tu'u ixjat'ala'awnin? ⁶ ¿Chi jantu wa lhilakatijtamcha wa lhit'ala'awnini la'ayp'axayat'it, sta la ixlakapuchak'an an jueznin an yu jantu tajakiklaka'inini lalhip'inat'it!

⁷Tacha ani wa siya uxitnanch'a la'ayp'axayat, aycha tukani lhits'an'ayat. ¿Tasu li jantu apalij wa lhit'ayaniyatcha an wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi? ¿Tasu li jantu apalij wa lhit'ayaniyatcha li alhawnik'anat'it tu'u'u? ⁸¡Apalij uxitnani yu wa t'ani layatcha, chi masi wa mijat'ala'awninchak'an ja'alhawniyat'iti li tu'u'!

⁹¿Ch'u jant'u k'ats'ayat'iti li an yu wa tani talaycha jantu katitacha'alhi an tan ch'alhkatnan Dios? Jant'u k'at'a'o'xch'o'ot'it. Mu an yu wa aya talay chi an yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in wa tanlhuncha chi an yu talat'atamay yu jantu talat'at'ajun chi an yu talat'atamay wa siya lapanaknicha chi an yu talat'atamay wa siya t'akunincha ¹⁰chi an yu wa taja'alhawanen chi an yu wa sawalhcha lhuw lhitsukuputun tu'u chi an t'a'ap'anin chi an yu wa aya talakchiwiniy chi an yu wa taja'o'x'alhawnan, jantu katitacha'alhi an tan ch'alhkatnan Dios.

¹¹Tacha ani, chuncha ixtajunita ali'in yu uxitnan ixlip'ulhnaj. Pero chaway xak'amaj'anik'ant'at'itcha mintala'alhink'an ch'i la'st'alan'ak'ant'at'itcha chi oxicha la mijatsukuntik'an la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesucristo chi la ixTakuwin an kiDiosk'an.

Kama'axta'niwi an kilakatunajk'an an Dios para li ayi kala'ts'inkalh

¹²Nawkan: “Kit'in layi ak'ilhtulh watuchicha k'ilhtuputun.”

Chun sawalh, pero jantu chuxi oxi xajachalh. Chun, kit'in watuchicha k'ilhtuputun ak'ilhtulhcha, pero jantu aktimakawnilhi li tu'u akilaklhajalh. ¹³Chi nawpalhkan: “An yu ukan para li katajuchalhcha la kimpalaknik'an, chi an kimpalaknik'an para li kaputajuchalhcha an yu ukan.” Chi chun sawalh, pero an Dios kalaklakt'ilhiya an palakni chi an yu ukan. Pero an lakatunaj yucha jantu wa aya kapulakalhcha, yucha kama'axta'nikalh an Dios chi an Dios yucha an lakatunaja kaputsukuya'. ¹⁴Chi tacha an Dios mala'awnicho'olhi an Jesucristo, kitnan wachu chuni akintamala'awnicho'oyan la x'alhp'asninti.

¹⁵¿Ch'u jant'u k'ats'ayat'iti uxitnan li amilakatunajk'an ixlakatunaj an Cristo? ¿Chi ani ixlakatunaj Cristo laycha ak'ilhtulh ixlakatunaj t'aku yu wa aya lay? ¡Jantu! ¹⁶¿Jant'u k'ats'ayat'iti li akxni xamati lapanak t'atamay xamati t'aku yu wa aya lay wa pumatamcha tajun?

An tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios najunta: “An ixt'uyunk'an tachanu wa pumatamcha lapanaki katajuna'.”¹⁷ Pus wanajcha chun, akxni xamati t'atala'xt'o'acha an Dios laka takuwin, wa pumatamcha tajun.

¹⁸Uxitnan jant'u wa aya k'alat'it. Wa tuchicha yu tumpaj tala'alhin ilhtuy an lapanak jantu mama'lhtajuniya an ixlakatunaj, pero yu wa ayacha lay, ilhtuycha tala'alhin chi wa ix'akstucha xkajiy an ixlakatunaj.¹⁹ ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li amilakatunajk'an ixtajtan an Stalan'a Takuwin, yu yucha an Dios taxa'nitan chi li an Stalan'a Takuwin uxitnani taput'awnan? Jantu mi'anuk'ani amilakatunajk'an.²⁰ Mu an Dios yucha tatamawtan. Pus xliyu amilakatunajk'an k'ama'axt'a'nit'iti an Dios.

Xlakata yu jalakt'at'awkancha

7 Chi chaway aklajunawcha an yu kilalhisakmiyaw la mincartajk'an. Palay oxi jantu kaxlat'atsukukalh,² pero wa ixlakata li wa lay wa aya katalalh an lapanakni, atamj atamjcha kalhitsukulh ixt'iwi wa pumatam, chi an t'akunin atamj atamjcha katalhitsukulh ixt'apapak'an wa pumatam wachu'.

³Chi tacha an lapanak chi an t'aku yu talat'at'ajuncha wa kalamuktaxtunilhcha yu lhi'ilhtut tanlhun akxni lat'at'awkancha.

⁴An t'aku jantucha wa ix'akstu ix'anu an ixlakatunaj, ix'anucha an ixt'apapa', chi an lapanak wachucha jantucha wa ix'akstu ixnawin an ixlakatunaj, ix'anucha an ixt'iwi'.⁵ Pus jant'uch'a k'ala'unit'iti li jantu akxni lama'lht'ask'iniyat'it, pero li wa t'amak'awt'at'iti li ka'alina panch'e'exi akxni jant'u k'at'it'ala'xt'o't'it, para li wa k'at'ap'ayniticha, pus masicha jant'u k'at'ala'xt'o't'it. Pero ixli'astan k'at'ala'xt'o'ch'o'otcha, para li an Satanás jantu katama'ilhtuni yu jantu oxi, ixlakata li uxitnan jant'u lay ts'uk'uyat wa mi'akstuk'an.

⁶Tacha ani klajunaw wa la'atamcha lamap'a'sit, jantu wa p'ascha iklalhijunawi li k'alakt'ats'uk'uk'ant'it.⁷ Yu kit'in xaknajun li chux an lapanakni tacha kit'in jantu ikt'at'awkan wa chuchuni kaxtawalh. Pero an Dios tamj tamjcha kintalhimakmintan, ali'in tamj chi ali'in tamj.

⁸An yu jantu jat'at'awkan chi an yu talaknitacha ixt'apapak'an kit'in ijkajuniy li palay oxi jantucha kajakalakt'atsukukalh, tacha kit'in.

⁹ Pero li jantu layi tatsukuy wa ix'akstuk'an, kajat'atsukukalhcha, mu palay oxi li kajat'atsukukalh walh jantu li wa kastakcha tala'ma'alh'ajnajtsukulh.

¹⁰ Chi an yu jalakt'at'awkancha kit'in ijkajuniy tacha najun an kiJamach'alhkatk'an, an t'aku jantu kamakawlhi an ixt'apapa'.

¹¹ Pero li an t'aku makajuni an ixt'apapa, jantucha kat'atsukukalh, pero li t'atsukuputunkan wa kat'atawlhcho'olhi an ixt'apapa'. Wanajcha chuni an lapanak jantu kamakawlhi an ixt'iwi'.

¹² Chi an ali'in, kit'ini ijkajuniy jantu yu an kiJamach'alhkatk'ani najun, li xamati kint'ala'ajunk'an lhit'ajun ixt'iwi yu jantu jakiklaka'inin, pero li an t'aku najuni li t'atawlhputuni an ixt'apapa, ani kint'ala'ajunk'an jantu kamakawlhi an ixt'iwi'. ¹³ Chi li xamati t'aku yu kint'alajamatsank'an t'at'ajun xamati lapanak yu jantu jakiklaka'inin, pero li ani lapanak najuni li wa t'atawlhputuncha, ani kint'alajamatsank'an jantu kat'alamakawlh. ¹⁴ Mu an lapanak an yu jantu jakiklaka'inin chunchacha pustalan'an li t'at'ajun pumatam t'aku yu jakiklaka'inin, chi an t'aku yu jantu jakiklaka'inin chunchacha pustalan'an li t'at'ajun xamati lapanak yu jakiklaka'inin. Li jantu chun kaxwalh, amijas'at'anink'an la ixjatsukuntik'an laklkhilikini kaxtawalh, pero chaway la'stalan'an. ¹⁵ Pero li an yu jantu jakiklaka'inin najuni li makawputuni an yu jakiklaka'inin, kamakawlhcha, mu an yu jakiklaka'inin t'aku u lapanak jantu junkani li ka'asi t'atawilhi yu jantu wa tawlhputuncha, an Dios yucha kintat'asanitan li oxi katawlaw. ¹⁶ Mu uxint'i, xat'iwi', ¿jant'u k'ats'ayi li sna layi k'ama'alht'axt'uya'a mint'apapa'? u ¿uxint'i, xat'apapa', jant'u k'ats'ayi li sna layi k'ama'alht'axt'uya'a mint'iwi'?

¹⁷ Pus atamj atamjcha chuncha katsukulh tani yu lhimakmilhcha Dios, chi tani yu ixjuniitacha akxni an Dios t'asanilh, chunchacha katsukulh. Chuncha yu ikhlinajun li kata'ilhtulh ta lakachux tan tata'ayxt'o'a an yu tajakikla'inin. ¹⁸ Li xamati t'asanikalh akxni ix'akaxwililich'uk'up'uxkantacha ix'a'axt'a'a, chunchacha katsukulh, chi li xamati t'asanikalh akxni jantu chun ixjunita, jantu ka'akaxwililich'uk'up'uxkalh. ¹⁹ An yu akaxwililich'uk'up'uxkanta jantu tu'u lhitapalhni chi an yu jantu tu'u akaxwililich'uk'up'uxkanta wanajcha chun. Yu lhitapalay yucha li ilhtukan an ixlamap'a'sin Dios. ²⁰ Atamj atamj chunchacha katsukulh tani yu ixt'ajuncha

akxni t'asanilh Dios. ²¹ Li akxni t'asanik'a wa putapatsatch'a ix'unit'a, jant'u k'alhak'ap'up'i, pero li alini tani yu laych'a k'alhimak'awk'a, k'at'axt'ucha. ²² Mu yu wa putapatsatcha ixjunita akxni an Dios t'asanilh, yucha ma'alhtaxtunilhcha an Dios, chi wanajcha chun, yu jantu wa putapatsatcha ixjunita akxni an Dios t'asanilh, chaway wa ixputapatsatcha an Cristo. ²³ An Dios la'lhaw tukani talhitamajun uxitnan. Jant'u k'alhit'amak'a'unt'iti li an ali'in lapanakni wa ixputapatsanchak'ani kata'ilhtun. ²⁴ Pus chunchacha t'ala'awnin atamj atamjcha chuncha katsukulh la ix'ukxlakapu Dios tani yu ixt'ajuncha akxni t'asanilh.

²⁵ Chi an yu jatsi'inka yu jantuka' jalakt'at'awkan, jantu tu'u kijuniy an Dios tani yu ajkajunilhcha, pero ajkajuna tani yu ikpast'ak'acha. Layi akilakiklaka'iw mu an Dios kixta'nita ixjamapayninti. ²⁶ Kit'in iknajun palay oxi jantu kajat'atsukukalh wa ixlakata li lhima'anxkayi ani panch'e'ex yu t'awnaw. ²⁷ Li lhit'a'uni mint'iwi', jant'u k'amak'aw, ch'i li jant'u lhit'a'un, jant'u k'ap'uxk'aw. ²⁸ Li t'ats'uk'uk'an, jantu tu'u tala'alhini ilht'uy, chi li xamati jatsi t'atsukukancha, wachu jantu tala'alhini ilhtuy. Pero an yu jat'atsukukan katala'ts'ina tanlhun lhima'alh'ajna an la ixjatsukuntik'an, chi kit'in yucha yu xaklakask'in li jantu kaxtala'tsilh.

²⁹ Kint'ala'awnin, yu iknawputun yucha ani: Wa lakats'uniycha panch'e'exi lhit'awnaw. Pus an yu jalakt'at'awkan tachanu jantu jalakt'at'awkani katatsukulh. ³⁰ Chi an yu talaj'alhun tachanu jantu talaj'alhun, chi an yu talaj'achan tachanu jantu talaj'achan, chi an yu tajatamawnan tachanu jantu tu'u talhit'ajun. ³¹ Chi an yu tama'an'achay an tanlhuncha lak'alini ani lakamunulhpa, tachanu jantu tu'u katama'an'achalh, mu tacha an tasuy ani lakamunulhpa wa la'pusa.

³² Kit'in wa laycha li xaklama'alhtaxtuwcha para li jant'uch'a t'u'u k'alaklhak'ap'up'it'it. Yu jantu t'at'awkan yucha an ixlaktanlhun Diosi lhakapu'an chi yucha ma'an'achaputun. ³³ Pero yu t'at'awkan yucha an lak'alini lakamunulhpa laklhakapu'an chi li kama'an'achalh ixt'iwi'. ³⁴ Wanajcha chuni junita an t'aku yu t'at'awkan chi yu jantu t'at'awkan. An yu jantu t'at'awkan t'aku, yucha an ixlaktanlhun Diosi lhakapu'an, para li stalan'a kawalh la ixlakaturaj chi la ixtakuwin.

Pero an yu t'at'awkan t'aku, yucha an yu lak'alín ani lakamunulhpa lhakapu'an chi li kama'an'achalh ixt'apapa'.

³⁵Tacha ani klajunaw jantu klajunaw li jant'uch'a k'at'ats'uk'uk'ant'it chi oxi para uxitnan, para li wa oxich'a k'ats'uk'ut, jantu tu'u katamama'tijlan li t'at'ap'ats'ayat an Dios.

³⁶Li xamati lhiwilay li oxicha li kat'atsukulhcha yu t'atamakajuntacha li kat'atsukuyacha, li laycha kat'atsukukalh, li past'ak'acha li chunchacha yu oxicha xajachalh, pus ka'ilhtulhcha, kat'atsukukalhcha, yucha jantu tala'alhin. ³⁷Chi li apumatam yucha jantu k'atsani li kat'atsukukalh chi wa lhi'ilhtuycha la ixjalhunut li jantu a'tam katit'atsukukalh, oxi li chuncha lay, chi watuchicha yu ilhtuputun, ilhtuycha. ³⁸Pus li yu t'atsukuyi yu t'atamakajuntacha, oxi li chuncha ilhtuy, pero li yu jantu t'atsukukan, palay oxi li chuncha lay.

³⁹An t'aku yu t'at'awkan t'ala'xt'o'a an ixt'apapa li t'ajunka'. Pero li niycha an ixt'apapa an t'aku, an t'aku laycha kat'atsukucho'olh wa tichicha yu oxi lhiwilay, pero yu jakiklaka'inin lapanak. ⁴⁰Chi yu kit'in iknajun, an t'aku palay lhi'acha katsukulh li jantucha kat'atsukucho'okalh. Chuncha iknajun kit'in chi kit'in iklhiwilay li wachu yucha an ixTakuwin Diosi iklhit'ajun.

Lhiway yu jalha'ulanarikan yu tacha diosnincha jala'ts'inkan

8 Atumpaj, ixlakata an lhiway yu jalha'ulanarikan an yu tacha dioscha jala'ts'inkan, oxi k'atsayaw kinchuxk'an tani yu junitacha an xajatapast'ak'at. Pero an jatapast'ak'at layi wa pu'ayajk'atsakancha, pero yu lhit'ajuni an jamapayninti yucha oxi ja'a'tayjuy an lapanakni. ²Li xamati lhiwilay li tu'ucha k'atsay, jantuka' tu'u k'atsay tacha yu kak'atsaalhcha. ³Pero li xamati lapanak mapayniya an Dios, an Dios mispaycha tichini yuchacha.

⁴Yu ixlakata li ak'ulh tu'u yu ixjalha'ulanarikantacha an yu tacha diosnincha jala'ts'inkan, oxi k'atsayaw li ani lakamunulhpa jantu tu'u talhitapalay, mu wa pumatami yu Dios sawalh. ⁵Chi mu masi kata'alilhi yu kajajunkalh li diosnin an lakt'iyán u ani lakaat'un (tacha ta'alini ixluwk'an diosnin chi ixluwk'an jamach'alhkatni), ⁶pero para kitnan wa pumatami Dios, yu Kimpayk'an, yu pulak'alín'ojoy chux an tanlhun, chi kitnan ixnawin an Dios. Chi wachu wa pumatami

alin Jamach'alhkat, yucha an Jesucristo, yucha pulak'ilhtu'okalh chux an tanlhun chi kitnan wachu yucha put'awnaw.

⁷ Pero jantu ta lhichuxi k'atsakan. Ali'in yu sawalhcha ixtalhismanita ixtakiklaka'iy an wa tanlhuncha yu tacha ixdiosninchak'an ixtala'ts'in, akxni ta'uy lhiway talhi'ilhtuy li sna ixla'ulanankantacha. Chi mu jantu lajk'ut'ilini la ixtak'atsank'an, pus ja'ilhtuycha li laklhkilikincha katak'atsalh la ixjatsukuntik'an.

⁸ Jantu wa xliyu tuchini yu laycha ka'uw palaycha oxi akintala'a'iy an Dios chi li jantu ka'uw jantucha oxi akintitala'a'in.

⁹ Pero k'ajalajk'ats'anant'it, jantu junita kataputa'aj'ajulhi an yu jantuka' oxi talhimacha'xay ixlakata li uxitnan layi uyat wa tuchicha. ¹⁰ Mu li uxint'i k'ats'ayi tani yu lajkunitacha an tanlhun chi t'awlaych'a wa'in tan wa para yu'uncha an tacha ixdiosninchak'an tala'ts'in an lapanakni, chi xamati mint'ala'ajun yu jantu tukancha oxi jakiklaka'inin, kala'ts'in, layi wachucha katapujulhi ka'ulh anchunu yu ixla'ulanankantacha. ¹¹ Pus chuncha, wa ixlakata an yu lajk'ats'aycha p'u'ilht'uycha ixlijunti li kats'an'alh amint'ala'ajun yu jantu tukancha oxi jakiklaka'inin, yu wachu an Cristo lhinita. ¹² Akxni li tu'u yu jantu oxi jap'ulaktilhiniyat ixtak'atsank'an amijat'ala'awnink'an an yu jantuka' tak'atsay tanyuchacha yu oxi chi yu jantu, yucha an Cristojo ilht'uniyat tala'alhin. ¹³ Pus li wa ixlakata li yu ak'uya, wa puta'a'tayi an kint'ala'ajun, apalij jantu a'tam ak'ulhi lhiway, para li jantu kapu'ayst'uk'ukalh.

Yu lay ka'ilhtulh an Pablo mu yucha ixtamala'achan Jesucristo

9 ¿Chu jantu Jesusi kimala'achata? ¿Jantu layi ak'ilhtulh yu lay ta'ilhtuy an ali'in? ¿Jantu kla'ts'inta an kiJamach'alhkatk'an Jesús? ¿Jantu uxitnanch'a p'ut'asuyat li ikt'atapatsayi an Jamach'alhkat?^a ² Ka layi ali'in katanawlh li kit'in jantu Jesucristojo kimala'achay, pero uxitnan k'ats'ayat'iti li chun, mu chaway li ch'a'o'at'atcha an Jamach'alhkat anchacha putasuy li kit'in yucha kimala'achay sawalh.

^a **9:1** An ixlapanakni Dios la'acha'an Corinto yucha an Pablojo tapukiklaka'ilh. K'aka'ts'i 1 Co. 3:6.

³ Chunchuniycha ijka'alhtayst'uk'a an yu sawalhcha kintalhichiwiniy: ⁴ ¿Chu jantu ikt'acha'anawi li akwajiw chi li ak'otwi tu'u'? ⁵ Ikt'acha'anawi li aklhi'aw kint'iwik'an yu wachu jakiklaka'inin, tacha ta'ilhtuy an ali'in yu Jesús jamala'achay chi an ixjat'ala'awnin an Jamach'alhkat chi an Cefas.^a ⁶ ¿U sna wa yucha an Bernabé chi kit'ini yu aklhitsuakupalaw la'atam tapatsat tan akmaxtuwcha yu aklihwajiw? ⁷ ¿Tisiyuchacha yu jun soldado chi wa ix'akstucha kalaktamawlh yu la'ma'lhtask'iniya? ¿Chi tisiyuchacha yu ch'an jalhi'ay uva chi jantucha ka'unilhi xajatawk'ati? ¿Chi tisiyuchacha yu kajalhistaklhi borregojnin chi jantucha kaja'otnilhi yu jach'itxtuniy ists'ik'itk'ani? ⁸ Ch'i jant'u k'ana'unt'it li wa ixchiwinticha lapanaki ani, mu an la ixlamap'a'sin Moisés wachu chuni najunta. ⁹ Chunchuniya ts'o'muk'akanta an laka libro yu puwilh lhamap'a'sin: “Jant'u k'ak'ink'alhut'i an toroj akxni maputayanit'awkan an trigo para li kataxtunilhcha an xatalhts'i, mu tapatsat'ajun, chi t'acha'ani lay ka'ulh.” Tacha ani najun an Dios jantu nawputun li yucha an torojnini jajuniy, ¹⁰ kitnani kintajunan. Mu an lhamap'a'sin kilakatak'ani ts'o'kalh, chi tacha an yu puja an t'un chi an yu maxtuniycha an xatalhts'i an jach'ananti an yu ma'alakalh, katapakxan'iya li katala'a'iya yu ix'anuchak'an. ¹¹ Pus li kitnan ikch'anwicha la mijatsukuntik'an yu la ixTakuwin Dios minachalh, jantu sawalhcha tu'u li aklask'iniw lakats'uniy yu lhit'awnat'it mintanlhunk'an. ¹² Li ali'in tat'acha'ani li chuncha kata'ilhtun, pus kitnan palaycha.

Pero jantu tu'u chuncha ik'ilhtutaw masi ikt'acha'anaw, kitnan chuxi iklhitanianiyaw para li jantu tu'u katanchastuklhi an laj'oxi ixchiwinti Cristo. ¹³ Uxitnan k'ats'ayat'iti li an yu tatapatsay laka ay tajtan anchacha tamaxtuy yu ta'uy, kanajuw an yu tala'ts'ilhi'anta an tan ma'axta'kan lha'ulan, tan an jama'axta'kan an yu jama'nikan jatapakxat, ta'uycha an xalhiway. ¹⁴ Wanajcha chun, an Jamach'alhkat ilhtuta li an yu tajamak'atsaaninin an laj'oxi chiwinti, wachucha ani katamaxtulh yu kata'ulh. ¹⁵ Pero kit'in jantu a'tami chunchacha ak'ilhtulh masi ikt'acha'an, chi wachu jantu xliyu chuncha iklalhits'o'niyaw para li wa tu'ucha akilaxta'niw. Palay oxi

^a 9:5 Yu Cefas wachu ixjunksan Pedro.

li aknilh walh jantu li aklask'iniw. ¡Jantu xamati akinti'ilhtulh li jantucha aklhita'ayalh ani achat yu ikhlit'ajun!

¹⁶ Kit'in li iklhichiwiniy an laj'oxi chiwinti, jantu ikputa'ayaycha li sawalhcha tu'u wa ikti'ilhtut'ajun, mu yucha wa xliyu kilhi'ilhtut. ¡Chi payniycha kit'in li jantu ajkamak'atsaaninilhi an laj'oxi chiwinti! ¹⁷ Chi li kinta'achanini ak'ilhtulh ani tapatsat, chuncha akla'a'iya kintalhaja. Pero jantu wa kit'incha iksakxtuta ani tapatsat, ani tapatsat yucha wa kilhijunkan. ¹⁸ ¿Chi tanyuchacha yu kintalhajacha? Yu kintalhaja yucha li jantu ajkach'inilh tacha an ijkalhixa'alaycha an laj'oxi chiwinti an lapanakni, para li jantu wa akhlimo'slayask'inlhicha yu ikt'acha'an li iklhichiwiniycha an laj'oxi chiwinti.

¹⁹ Pus masi kit'in jantu xamati wanaja ixma'tsuku, wanaj ta lhichuxi ikwalh ixma'tsukuk'an, para li lay lhuw ajkalhajaxtulh para li ixnawincha an Cristo katawalh. ²⁰ Tan an tawilanalh an judiojnin tacha yu'uncha iklalh, para li lay ajkalhajaxtulh katakiklaka'ilh an Cristo. Chi an tan tawilanalh an yu yucha an lhamap'a'sin tapuwilanalh, wachu chuni iklalh, masi kit'in jantu yu an lhamap'a'sini ikput'ajun. Wa chunchacha iklalh para li ajkalhajaxtulh. ²¹ Chi an tan tawilanalh an yu jantu tu'u talhit'ajun an lhamap'a'sin, wanajcha chuni xakt'ajun tacha yu'uncha, masi kit'in jantu wanajcha wa ikt'ajun li jantucha ak'ilhtulhi an ixlamap'a'sin Dios, kit'in ak'ilhtulhi an ixlamap'a'sin an Cristo. Chuncha iklalh para li lay ajkalhajaxtulh an yu jantu tat'ajun laka lhamap'a'sin. ²² Tan tat'ajun an yu jantu lajk'ut'ilin la ixjakiklaka'intik'an wanajcha chuni iklalh tacha yu'uncha, para li ajkalhajaxtulh wachu'. Kanajuw wanaj kla'olhi tacha an tamj tamjcha tat'ajun an lapanakni, para li lay ajkalhajaxtulh ali'in. ²³ Chunchacha ik'ilhtuy ixlakata an laj'oxi chiwinti, para li wachu akma'la'tsilhi'alh.

²⁴ ¿Ch'u jant'u k'ats'ayat'iti li an yu talalhajay tan lakats'alhkan, ixchuxk'ani talakats'alay, pero wa pumatami yu lhajayachalh? P'us k'alak'ats'alat'it, para li k'alhajachi'it ch'i k'alhajaxt'ut'iti yu k'axt'a'nik'ana'it. ²⁵ An yu tamala'asijni li inta katama'lalhajaya li kalakats'alhkana, jantu tu'u ta'ilhtuy yu wa lay kataputs'an'alh. Chi li chunchacha talay, para li lay katalhajaxtulh ixkoronajk'an, pero ani corona wa talakt'ilhicho'oy. Pero kitnan lhima'alh'ajnanaw li

kalhajaxtuyaw kinkoronajk'an yu jantu talakt'ilhiy. ²⁶ Yu kit'in, jantu wa la'a'ijcha ijkats'alay li jantu inta akticha'alh, chi jantu klaktamakyajuyi wa la'a'ijcha yu tachanu wa uncha akmuk'anilh, ²⁷ kit'in ikmama'alh'ajniya an kilakatunaj para li ka'ilhtulhi yu ijkuniy, para li jantu junita li kit'in ijkamak'ats'aanilhcha an ali'in an laj'oxi chiwinti chi kit'in apalijcha jantu akla'puschalh.

K'alhak'ap'up'it'it yu ma'anchacha taputapasalh an israelitajnin

10 Kint'ala'awnin, jantu kla'a'iy li k'ak'apt'iti li an yu ma'anchacha ta ixjalhila'ts'inaw ixchuxk'ani ixjamatanchanita anchunu jataputs'i chi ixchuxk'ani tapatakutlhi an lakxkan. ² Chunchacha ixchuxk'an tat'atala'xto'olh an Moisés, akxni ta'a'paxli an laka jataputs'i chi an lakxkan. ³ Chi wanajcha chun ixchuxk'ani ta'ulh an wayt yu jaxta'nilh an Dios, ⁴ chi ixchuxk'ani ta'otlhi xkan yu Dios jaxta'nilh. Mu ixta'ot'a an xkan yu ixtaxtuy lakatam laka chiwx yu Dios ixja'ulanita, ani chiwx yucha an Cristo, yu ixjat'a'anta. ⁵ Pero palay ixluwk'ani yu jantu tama'an'achalh an Dios, pus xliyu an ixlakatunajk'an, an lakaaxixnicha lakaat'uni laktamalh.

⁶ Tacha ani laktapasalh wa kintapumasunikanancha, para li jantu ka'ilhtuwi yu jantu oxi, tacha yu'uncha ta'ilhtuputulh. ⁷ Pus chaway uxitnan jant'u k'ala'ts'int'iti li tachanu midioschak'ani an wa laktanlhuncha, tacha ali'in talalh, tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: “An lapanakni talaktawilhcha talakwajin chi talaj'ot'a chi ixli'astan talaj'amanalhcha.” ⁸ Jantu wa aya kalaw tacha talalh ali'in yu'uncha, akxni 23 mil lapanakni talaknilh wa tam wilhchan. ⁹ Chi wachu jantu wa kalhila'ts'intanuwi an Cristo, tacha ali'in yu'uncha talalh, mu li chuncha talalh jats'ak'alh ts'apulin chi talaknilh. ¹⁰ Chi jantu kap'ulu p'ulu lhichiwiwi an Dios, tacha ali'in yu'uncha p'ulu p'ulu talhichiwinilh, chi an xa'angelh lhinin jama'ni'olh.

¹¹ Chux tacha ani tatapasanilh an yu ta ixjalhila'ts'inaw wa kapuk'atsawcha tani laycha tapasay, chi anchacha ts'o'muk'akalh an la ixchiwinti Dios, tan kintapumak'atsaanikanan yu chaway ani t'awnaw, yu ani min'ot'ajuncha panch'e'ex. ¹² Pus li yu najuni li k'ut'ilhi t'ajalhtananta Dios, kajalajk'atsanalhi para li jantu kata'a'talh. ¹³ Uxitnan jant'u t'u'u p'ulhila'ts'int'anuk'ant'at tu'u yu

lhima'anxkay yu jantu wa lapanakcha kapulhila'ts'intanukalh. Chi uxitnan layi k'ak'iklak'a'it an Dios li jantu katitamakajuni li k'ala'ts'int'iti yu palay makxkay, t'an t'uch'a lay k'alhit'ayanit. An Dios katamasuniyani t'ani k'alhila't'axt'utcha para li lay k'alhit'ayanit.

¹⁴ Pus xliyu'u kint'ala'awnin, yu iklamapayniyaw k'amak'a'unt'iti an wa tanlhuncha yu tacha ixdiosninchak'an tala'ts'in an lapanakni.

¹⁵ Uxitnan iklaxa'alayaw tacha yu tajalakpastaknan lapanakni, uxitnanch'a k'ana'unt'it li oxi u jantu tacha an klajunaw. ¹⁶ Akxni pu'ot'aw an vaso yu pupast'ak'aw an ixjamapayninti Cristo, xta'niyawcha lhimala'puchajun an Dios, chi ¿jantu lhawa'ot'awcha an xak'alhni Cristo? Chi li uyawcha an pan yu la'ch'e'eyaw, ¿jantu lhawa'uyawcha an ixlakatunaj? ¹⁷ Masi kilhuwk'an, kinchuxk'ani wa la'atam pan uyaw. Pus xliyu wa la'atami kilakatunajk'an.

¹⁸ K'ajalhak'ap'up'it'iti an israelitajnin: an yu ta'uy an jatapakxat yu jalha'ulanankantacha, wa tamcha tama'ilhtuy yu ilhtukan an laka tan ma'axta'kan lha'ulan. ¹⁹ Pero tacha ani iknajun jantu iknajun li lhitapalayi an yu tacha dioscha tala'ts'in an lapanakni, chi jantu iknajun li lhitapalayi an lhiway an yu ma'axta'nikan.

²⁰ Yu iknajun, li akxni taja'ulanan an yu jantu tajakiklaka'inin, yu'uncha an lakmakxkay'uni taja'ulananiy, jantu Dios, chi kit'in jantu iklakask'in li uxitnan k'ajat'at'ala'xt'o't'iti an lakmakxkay'un.

²¹ Jant'u lay k'at'ip'u'ott'it an ixvasoj Dios ch'i a't'am k'ap'u'otp'alat'iti an ixvasojk'an lakmakxkay'un, ch'i jant'u lay k'at'ima't'awlat'iti la ixmesa an Dios chi a'tam k'alakt'awlh'p'alat'iti la ixmesajk'an an lakmakxkay'un. ²² ¿U kama'talh'amnawi an Dios? ¿Palay lajk'ut'ilini kitnan chi yucha jantu?

K'aja'ilht'unit'iti yu oxi tu'u an ali'in para li ayi kapula'ts'inkalh an Dios

²³ Tanajun ali'in, wa tuchicha k'ilhtuputun layi ak'ilhtulh jantu xamati akintila'a'aymalh. ¡Chun sawalh! Pero jantu chuxi oxi kati'ilhtunin la mijatsukunti. ²⁴ Jantu kapuxkajuwi yu oxi wa para ki'akstuchak'an, kapuxkajuw yu oxi para an ali'in.

²⁵ Chux yu st'akan an tan st'akan lhiway, k'a'ut'it, ch'i jant'u k'alhasakminint'iti tu'u', wa ixlakata amijatapast'ak'atk'an. ²⁶ Mu

chux an lakamunulhpa chi chux yu ancha alin, ix'anu an Jamach'alhkat.

²⁷ Li xamati yu jantu jakiklaka'inin ta'aylhi'anan li k'at'ap'it lakwaynin chi li uxitnan t'ak'uxap'inat, wat'uch'ich'a yu ulanik'anat chuxi k'alak'ut'it ch'i jant'u t'u'u k'alhasakminint'it, wa ixlakata an jatapast'ak'at. ²⁸ Pero jant'u k'a'ut'iti li xamati tajunan: “Ani ixja'ulanikantacha an yu tacha dioscha jala'ts'inkan,” jant'u k'a'ut'it ixlakata an yu alhtasulhcha, chi ixlakata an jatapast'ak'at. [Mu an Dios, yucha ix'anu an lakaat'un chi chux yu ancha alin.] ²⁹ Chi ani jatapast'ak'at iklhichiwiniy jantu yu amijatapast'ak'atk'an yucha an ixjatapast'ak'at apumatam. ¿Tasucha lay kanawna la ixjatapast'ak'at apumatam li oxi u jantu yu lay klak'ilhtuyi? ³⁰ Li ikhixta'niya lhimala'puchajun Dios yu ik'uy, jantu layi katilhichiwinkalhcha li jantu oxi yu k'uy.

³¹ Pus li k'a'ut'it u k'a'ott'iti tu'u, u wa tuchicha tumpaj k'a'ilht'up'alat, ixlakata an Diosi k'a'ilht'ut'it, tan kapula'ts'inkalh li yucha ay. ³² Jant'u xamat'i k'ama'ayst'uk'ut'it, jant'u k'ajama'ayst'uk'ut'iti an judiojnin chi yu jantu judiojnin chi an yu takiklaka'iycha Dios. ³³ Yu kit'in chuxi ikhipuxkawni'ojoy tani oxicha ajkahlhima'an'achalh ixchuxk'an, jantu ikpuxkajuyi tu'u yu oxi yu wa para ki'akstucha, ikpuxkajuy yu laj'oxi tanlhun para an ali'in, para li katata'alhtaxtulh.

11 Uxitnan k'a'ilht'ut'iti tacha yu k'ilhtuy kit'in, tacha k'ilhtuy yu ilhtuy an Cristo.

Ixmala'ch'intik'an t'akunin

² Sawalhcha oxi t'ach'a an layat, mu lhilhiji kilapast'ak'aw chi ch'unch'ach'a ilht'uyat tacha an klamasuniw. ³ Pero kit'in klakask'in li k'alhimach'a'xat'iti li yu kitnan lapanakni, yu ki'a'tsulhk'an yucha an Cristo, chi an t'aku yu ix'a'tsulh yucha an ixt'apapa'. Chi an Cristo yu ix'a'tsulh yucha an Dios. ⁴ Wa tichicha lapanak yu tapaynini Dios u yu lhichiwiniy ixchiwinti Dios li a'tanun tu'u, wa mamaxaniycha an yu ix'a'tsulh. ⁵ Chi wa tichicha t'aku yu jantu la'pamilhkanta akxni tapayniy u akxni lhichiwiniy ixchiwinti Dios, wa lhila'ts'incha an yu ix'a'tsulh, mu tachanu kaswata'cha lakpaxwikkalh. ⁶ Mu li an

t'aku jantu la'pamilhkan, apalijcha ka'a'sitkalh. Chi li maxanani an t'aku li ka'a'sitkalh u li kalakpaxwikkalh, pus kala'pamilikalh.

⁷An lapanak jantu kala'paxt'a'kalh, mu an la ixjatsukunti masuyi li an Dios ay. Chi an t'aku, yucha putasuy li an lapanak ay. ⁸Mu an lapanak jantu an la ixlakatunaj an t'aku maxtukalh, yucha an t'aku yu maxtukalh la ixlakatunaj an lapanak. ⁹Chi an lapanak jantu ilhtukalh ixlakata an t'aku', yucha an t'aku yu ilhtukalh ixlakata an lapanak. ¹⁰Xliyu an t'aku kalhi'alhi tu'u la x'a'tsulh para li katasulhi li alini lhich'alhkat akxni tala'ts'in an angelhnin. Pus yuchacha yu ixlakata chi ixlakatak'an an angelhnini li an t'aku kalhi'alhi tu'u la x'a'tsulh, para li katasulhi li alini lhich'alhkat.

¹¹Pero an la ixtij Dios jantu layi katinajuwcha li an lapanak jantu ma'lhtask'iniya an t'aku', chi an t'aku li jantu ma'lhtask'iniya an lapanak. ¹²Mu tacha an t'aku yucha an lapanaki pula'awlh, an lapanak wachu yucha an t'aku pula'awlh, pero chux tacha ani tapasay yucha an Diosi ilhtu'ojoy.

¹³Uxitnanch'a k'ana'unt'it li oxu u jantu li an t'aku katapayninilh an Dios masi jantu la'paxt'a'kanta. ¹⁴Tacha an jalakawanawanawcha yuchacha kintamak'atsaaniyan li lhimaxani li an lapanak kalala'lhmanilh ix'ay, ¹⁵pero an t'aku yucha oxu pulhiwilakan li lala'lhmaniy an ix'ay, mu an ix'ay tachanu tu'ucha yu pula'paxt'a'kan. ¹⁶Li xamati taylhi'an lhilakikxtukuputun yu ani ixlakata, kitnan chi lakatamincha an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios jantu chuni iklayaw.

Ixwayt Jamach'alhkat Jesús

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

¹⁷Chi chaway, yu aklajunaw, jantu layi aktilajuniw li sawalhch'a oxu t'ach'a layat'it, mu akxni t'a'ayxt'o'at'it, jantu tu'u yu palaycha oxu lhit'a'uyat'it, apalij wa talakt'ilhiyancha. ¹⁸Yu p'ulhnajcha ik'asmatta li akxni t'a'ayxt'o'at'it yu wa sicha yu jak'iklak'a'ininat'it, ma jant'u oxu lalhip'int'at'it, chi ijiklaka'iycha lanan. ¹⁹Mu task'iniya li wa siya uxitnancha k'at'ala'ap'its'it'it, para li k'at'asut'iti tichini yu kala'pusantacha. ²⁰T'ach'a ani jant'u wa t'am k'ats'ayat'it u wa t'ala'ap'its'iyat'it, jantucha yu an ixwayt Jesusi ilht'uyat an t'an

t'a'ayxt'o'at'it. ²¹ Mu akxni ilht'uyatcha an ixwayt Jesús, atamj atamjcha tap'ulay ilhtuy yu wa ix'akstucha ixwayt, chi an ali'in tatamakajuncha la ixchawank'an, chi an ali'in tala't'a'ap'aycha. ²² ¿Ch'u jant'u lhit'awnat'iti mincha'ak'an t'an k'alakwa'int'it ch'i k'alaj'ott'it tu'u'? ¿U wa jala'amaj'anatcha an yu takiklaka'iy Dios ch'i jamamaxaniyatcha an yu jantu tu'u talhit'ajun? ¿Tasucha aklajunawi, aklajunawi li oxich'a t'ach'a layat'it? ¡Jantu!

²³ Mu kit'in wanajcha chuni kimasunilh an Dios tacha an klamasuniw: li an Jamach'alhkat Jesús, anchunu jatats'isni akxni ma'axta'kalh, xa'a'ilh a'xtam pan ²⁴ chi akxni xta'olhcha lhimala'puchajun, la'ch'e'e'ulalhcha, chi najun: “K'axa'a'itcha, ch'i k'alak'utcha, ani yucha kilakatunaj, yu kalhiniya milakatak'an. Tacha ani k'ilhtuy ch'unch'a k'a'ilht'uya'it wachu para li akilalhipastakwi.”

²⁵ Chi wanajcha chun akxni talak'u'olhcha an pan, xa'a'ipalh la'atam vaso, chi najun: “Ani vaso yu putajun kijak'alhni yucha masuy li an Dios sast'icha chiwinti japut'atamakawcho'oy an ixlapanakni, chi wa ta a'chuxcha ch'unch'a k'a'ilht'uya'it k'a'ot'a'it, akilalhipast'ak'aw.”

²⁶ Mu a't'aminch'a k'a'uya'it ani pan ch'i a't'aminch'a k'a'ot'a'it an yu putajun an vaso, masuyat'iti an tacha nilh an Jamach'alhkat sta akxni kamincho'oya'.

K'ajalajk'atsanant'iti akxni uyat an ixwayt Jamach'alhkat

²⁷ Chi wa tichicha yu ka'uya ani pan chi ka'ot'a an yu putajun an vaso yu ix'anu an Jamach'alhkat, li jantu ixt'acha'ani li kax'otlhi, ixcuentajcha kuna li nilh an ixlakatunaj an Jamach'alhkat Jesús chi li maj'alh an ixjak'alhni. ²⁸ Pus xliyu atamj atamjcha kalhkapu'ankalh p'ulhnaj li t'acha'ani li lay ka'ulh chi li lay ka'otlhi an yu putajun an vaso. ²⁹ Mu li yu ka'uya an pan chi ka'ot'a an yu tajun laka vaso chi jantu lhakapu'ani li ixlakatunaj an Jamach'alhkat, wa ix'akstucha puxkajuy ixma'alh'ajnat, mu ulhcha chi otlhicha. ³⁰ Xliyu uxitnan milhuwk'ani yu wa la't'a'an'ayat chi jantu lajk'ut'ilin chi an ali'in talaknitacha. ³¹ Li kax'akstula'ts'inkawi tani yu t'awnawcha, an Dios jantu xakintamama'alh'ajnin. ³² Chi masi kintamama'alh'ajniyan an Dios, wa xliyu kaja'asmatnaw, para li jantu wa tam kajat'alakniw an yu jantu taja'asmatnan.

³³Pus chawayi kint'ala'awnin, akxni k'at'a'ayxt'o'a'it k'alakwayna'it, k'alap'akxamp'axat'it. ³⁴Chi li xapumatam chawaniy, la ixcha'acha kawaychalh para li jantu wa katapumama'alh'ajnincha an Dios li t'a'ayxt'o'at. An tanlhun ali, kit'incha aklats'awalaya akxni aklala'cha'anaw.

An tipaspit tapatsat lhit'ajun Dios yucha an Stalan'a Takuwini xt'a'a

12 Kint'ala'awnin, kit'in klakask'in li k'ak'ats'at'iti yu ixlakata an tipaspit tapatsat yu xt'a'a an Stalan'a Takuwin. ²K'ats'ayat'iti li akxni jant'uka' ixk'iklak'a'iyat an Dios, tacha wa la'la'lhtulu'uncha ixtala'xa'amalhi'anan an yu tacha midiosninchak'an ixjala'ts'inat'it yu jantu lay tachiwiniy. ³Kit'in klamak'atsaanियaw, jantu layi xamati ka xkaya ti junilh an Jesús li yu yucha an x'alhp'asninti ixTakuwin Dios puchiwiniy. Chi jantu xamati lay katinawlh: ¡An Jesús yucha Jamach'alhkat!, li jantu yu an ix'alhp'asninti Stalan'a Takuwin puchiwint'ajun.

⁴An yu tajakiklaka'inin, tamjtami jaxta'niy tapatsat an takuwin, pero wa pumatami an Takuwin. ⁵Chi tipaspiti alin an tapatsat, pero wa pumatam Jamach'alhkati yu lhinajun. ⁶Chi tipalhuwi yu ilhtukan, pero an Dios yu kintapu'ilhtu'oyan, wa pumatam. ⁷Atamj atamj kitnan tamjtami kintaputalakasuyan an Takuwin, para li oxi kajapu'a'tayjuw an ali'in. ⁸An Takuwin ilhtuyi li pumatam laka jatapast'ak'ati kachiwinilh, chi pumatam li kachiwinilh tacha yu lhuwcha la'mispay yu nawputun, ⁹chi pumatam, jakiklaka'inti xta'nita, pero wanajcha yu an Takuwin, mu wa la'atam, chi an Takuwin ilhtuyi li pumatam layi kajak'uch'ulh an ta'an'anin.

¹⁰An Takuwin, apumatam ilhtupalayi li layi kalak'ilhtulh tu'u yu la'lhima'anxkay, yu wa tichicha lapanak jantu lay ilhtuy. Pumatam ilhtupalayi li layi kanawlh ixchiwinti Dios, pumatam ilhtupalay li layi kala'lhimacha'xalh tanyuchacha yu oxi takuwin chi yu jantu oxi, pumatam ilhtupalay li lay kachiwinilh tipalhuw lhichiwin, chi pumatam ilhtupalay li layi kala'lhimacha'xalh tuchini nawputuncha an tipalhuw lhichiwin. ¹¹Chux tacha ani, wa pumatami yu chuncha ilhtuy, wa la'atam Takuwin, yucha yu xta'niy atam tani yu xta'niputuncha.

Kinchuxk'an wa la'atam lakatunaja juntaw

¹²An lakatunaj masi tamj tamjcha lhit'ajun ixlaktanlhun, pero wa la'atam lakatunaj. An Cristo wanajcha chun. ¹³Chi wanajcha chuni kinchuxk'an, yu judiojnin chi yu jantu judiojnin chi yu wa japutapatsakanha lapanakni chi yu jantu. Kintama'paxakan para li wa la'atamcha lakatunaja kajunwi, chi wa pumatam Takuwini yu kintama'paxan. Chi kinchuxk'ani kintaxta'nikan an Takuwin para li akintala'tanuncha.

¹⁴La'atam lakatunaj wanaj tipalhuw ixlaktanlhuni lhit'ajun, jantu wa la'atamcha tu'u lhit'ajun. ¹⁵Li an ch'aja kanawlh: “Kit'in jantu ikmaka', pus jantu ikt'alach'apatachalhi an lakatunaj”, jantu xliyu li jantucha ixla'tsan an lakatunaja kawalh. ¹⁶Chi li kanawlh an a'ax'olh: “Mu jantu ikla'chulhi kit'in, jantu ixla'tsan an lakatunaj”, jantu xliyu chaway jantucha ixla'tsan an lakatunaja katiwalh. ¹⁷Li chux an lakatunaj wa lhilakatijtamcha la'chulhi kaxwalh, jantu lay kaxja'asmatnaw. Chi li chux an lakatunaj wa sicha pa'asmatna kaxwalh, jantu lay kaxja'utayanaw. ¹⁸Pero an Dios la'atamincha an ixlaktanlhun an lakatunaj, anchacha ulalh tanchuncha tan oxicha lhiwilay. ¹⁹Li jantu tu'u tipalhuw ixlaktanlhun ixlitsukulh an lakatunaj, li wa tipatam tu'u ixjun'olh, jantu tu'u ix'alilh lakatunaj. ²⁰Pero chaway tipalhuwi ixlaktanlhun an lakatunaj, pero ani lakatunaj wa la'atam.

²¹An la'chulh jantu lay katijunilh an maka: “Jantu ikma'lhtask'iniyan.” Chi an a'tsulh wachu jantu lay katijunilh an ch'aja: “Jantu ikma'lhtask'iniyan.” ²²Apalij an ixlaktanlhun an lakatunaj an yu wa tacha li jantu tukancha laklhitapalay, yucha yu palay laktask'iniy. ²³Chi an ixlaktanlhun an lakatunaj an yu jantu tukancha lhitapalay la'ts'inaw, yucha apaliji yu sawalhcha oxil la'mala'ch'iniyaw. Chi an yu jantu tukancha lajk'usi la'la'ts'inaw yucha yu palay oxil laklhist'ak'aw. ²⁴An yu palay lajk'usi ixlaktanlhun lhit'ajun an lakatunaj jantucha task'iniya palay oxil kalhistakwi, mu yucha lajk'usicha. An Dios ilhtulhi li an ixlaktanlhun an lakatunaj an yu jantu tukancha lhakapu'ankan, palay kalhakapu'ankalh. ²⁵Para li wa tamcha katak'atsaalh an laka lakatunaj, katalalhakapu'ampaxalhi an ixlaktanlhuncha an lakatunaj. ²⁶Li xatanyu an ixlaktanlhun

an lakatunaj ma'alh'ajnan, chux an ali ixlaktanlhun wachu tama'alh'ajnan, chi li xatanyu an ixlaktanlhun an lakatunaj tu'u oxi lhiwilay, chux an ali wachu katat'alaj'achana'.

²⁷ Pus chaway klajunaw, uxitnan ixlakatunaj an Cristo, chi pumatamincha uxitnan ixlaktanlhuncha ani lakatunaj, chi tipatamincha mintapatsatk'an. ²⁸ An Dios lakask'in li an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin kata'alilh yu an Jesús jamala'achay, ampalata yu talhichiwininy ixchiwinti Dios, ixlitipat'utu, maestrojnin, ampalata, yu lay ta'ilhtuy tanlhun yu la'lhi'a'nin, ampalata yu tajak'uch'unun, ampalata yu taja'a'tayjunun, ampalata yu wa tala'tsilhi'ancha tu'u', ampalata yu lay tipalhuw lhichiwin tachiwininy. ²⁹ Jantu ixchuxk'ani jamala'achay an Jesús, chi jantu ixchuxk'ani talhichiwininy ixchiwinti Dios, chi maestrojnin, chi jantu ixchuxk'ani lay ta'ilhtuy tu'u yu la'lhi'a'nin, ³⁰ chi jantu ixchuxk'ani lay tajak'uch'unun, chi jantu ixchuxk'ani lay tachiwininy tipalhuw lhichiwin, chi jantu ixchuxk'ani lay tanajun tuchini nawputuncha tipatamincha chiwinti. ³¹ Uxitnan yucha k'alhip'uxk'awnit li palay oxi tapatsat k'ala'a'it. Kit'in yu palay oxi tiji aklamasuniyaw.

Yu jamapayninti sawalh

13 Kit'in masi lay akchiwinilh tacha an tipalhuw talakchiwininy an lapanakni chi an angelhnnin, pero li jantu ikhlhit'ajuni an jamapayninti, tachanu wa iktsasnatcha yu wa ajnik'acha pilhch'a'ay makat'ajun u yu lay tsin tsin kamakat'awlh. ² Chi li masi kijunika li lay akhlhichiwinina ixchiwinti Dios, chi chuxi ikhlhimacha'xa'ojoy yu jantu mispakan chi iklajk'atsa'ojoyi chux an tanlhun chi ikhlhit'ajuni jakiklaka'inti yu lay ajkapuma'osulh an a'stitawk'a, pero li jantu ikhlhit'ajuni jamapayninti, jantu tu'u ikhlhitapalay. ³ Chi li ijkamala'pitsiniya an jakilhpatinin chux yu ikhlhit'ajun para li ka'alilhi yu kata'ulh chi li akma'axta'lhi an kilakatunaj para li kala'xawakalh, pero li jantu ikhlhit'ajuni jamapayninti, jantu tu'u kilhitapalhni.

⁴ Yu jamapayninin lhitayaniya an tanlhun, oxi lapanak. Yu jamapayninin jantu tu'u sk'unla'ts'in, jantu ayajk'atsay, jantu sawalhcha lhita'ayayi li tu'u'. ⁵ Jantu ilhtuyi yu jantu oxi, jantu wa para ix'akstucha puxkajuy tu'u', jantu asisi uy, jantu

lhaxkayajla'ts'inini tu'u yu ma'anchacha tu'u tapasata, ⁶jantu lhi'achani an wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi, yu lhi'achan yucha an yu sawalh. ⁷Yu jamapayninin chuxi lhima'alh'ajnan'ojoy, chuxi kikkalaka'iy, chuxi pakxan'iy, chuxi lhitayaniy.

⁸An jamapayninti jantu a'tam katimin'olh, pero tacha an jaxta'nikan an lapanakni li lay katajamak'atsaaninilh an ixchiwinti Dios, wa kamin'oya'. Chi tacha an jaxta'nikan an lapanakni li lay katachiwinilh chiwinti yu jantu tamispay, wachu wa kamin'oya'. Chi an tanlhuncha la'mispakan jatapast'ak'at, kamin'oya'. ⁹Mu an tanlhuncha yu la'mispakan jatapast'ak'at wa lakats'uniy chi an yu wa katapasayaka lhichiwinaw wachu wa lakats'uniy, jantu a'tsay, ¹⁰yucha wa ka'ukla'oya akxni kachinacha an yu a'tsaycha sawalh.

¹¹Kit'in akxni jas'at'aka xajkunita wa pujas'at'aka xakchiwiniy, chi xajkalakpastaknan chi xaklhimacha'xay an tanlhun, pero akxni lapanakcha ikwalh ikmakawlhcha yu wa kimpujas'at'acha ixjunita. ¹²Wanajcha chuni tapasay chaway li mispayaw Dios, wa kicha'ani chaway tan lay mispayaw, tachanu wa x'a'aja pula'ts'inaw an ixlakatunaj an Dios laka la'atam spejo, pero kamina wilhchani akxni ts'awjcha kala'ts'inaw tani yu tasuycha, akintala'pula'ts'inancha chi kala'pula'ts'inawcha. Chaway wa lakats'unia ikmispay an Dios pero ixli'astan oxi akmispay'oya tacha kit'in oxi kimispay. ¹³Yucha ani la'at'utu tanlhuni yu sa' tat'aw'alhiy: an jakikkalaka'inti chi an ixpakxan'ika yu jantuka' la'ts'inkan chi an jamapayninti, pero yu palay lhitapalay ani la'at'utu tanlhun yucha an jamapayninti.

14 K'alanit'iti an jamapayninti ch'i wach'u k'alhip'uxk'awnit'iti li an ixTakuwin Dios kataxta'nini yu oxi tapatsat, li k'alhich'iwinint'it an ixchiwinti Dios. ²Mu yu chiwiniya tipalhuw lhichiwin yu jantu lhimacha'xakan, jantu yu an lapanakni jaxa'alay, yucha an Diosi xa'alay, mu jantu xamati lhimacha'xaniy, yucha, yucha an Takuwini punawt'ajun yu jantu k'atsakan. ³Pero yu lhichiwiniya an ixchiwinti Dios, yucha, yucha an lapanakni jaxa'alay, para li katata'oxilhi la ixjatsukuntik'an chi jama'oximaj'ayay chi jama'oxamixiy. ⁴Yu chiwiniy tu'u chiwinti yu jantu lhimacha'xanikan, wa akstula'oxicha an ixjatsukunti, pero yu lhichiwiniya an ixchiwinti Dios, jala'oxiniya an la ixjatsukuntik'an an yu takikkalaka'iy Dios.

⁵ Pus kit'in xaklakask'in li minchuxk'ani k'axch'iwinint'it tipalhuw lhichiwinti yu jantu lhimacha'xakan, pero palay oxi li k'alhich'iwinint'it an ixchiwinti Dios, mu yucha yu palay oxi, an ixchiwinka tipalhuw lhichiwini, jantu, pero li kanawlhi tuchini nawputuncha yu chiwiniy tipalhuw chiwinti para li an yu tajakiklaka'inin katata'oxilhi la ixjatsukuntik'an, wachucha oxi. ⁶ Kint'ala'awnin, kanajuw, li akla'aw la'pixiyalhnin chi akchiwinilh tipalhuw lhichiwini yu jantu lhimacha'xakan, ¿tisu katalhitapalhniancha li jantu tu'u ts'awj klalhixa'alayaw yu kintamasuniyan an Diosi?, u ¿li jantu ikhajunawi an jatapast'ak'at yu sawalhi?, u ¿li jantu ikhajunawi an ixchiwinti Diosi?, u ¿tu'ucha aklamasuniwi?

⁷ Li chux tacha an pulakasanankan, wa tami kaxlakmakat'awlh, ¿tasucha kalhik'atsakana tanyuchacha yu ma'atam sp'ililh s'olh chi yu arpaja? ⁸ chi li ma'atam kikst'ililh s'olh li jantu ts'ajwi makat'ajun tan lasakan, jantu xamati katila'asijlhi para li katalach'apachalhcha. ⁹ P'us wanajch'a ch'uni t'ap'asayat uxitnan: li jant'u ts'ajwi p'uch'iwinat an misima'atk'an para li kalhimacha'xakalh, ¿tasicha kalhik'atsakana t'uch'ini nawt'awnatcha? ¿Tachanu wa yucha an unch'a xa'alayat! ¹⁰ Chi tipalhuwi alin lhichiwini ani lakamunulhpa', chi si layi tu'u punawkan. ¹¹ Pero li jantu ijk'atsayi tuchini nawputuncha tu'u chiwinti, an yu kixa'alay kanawna li kit'in jantu ixt'amacha'a', chi kit'in jantu kint'amacha'a aktila'tsilh wachu'. ¹² Pus uxitnan li sawalhch'a lak'ask'inat'iti li lay k'alak'ilht'ut an tanlhun yu wa laka takuwin, lhuwi k'alajk'ats'at tanlhun yu lay k'ajap'u'a't'ay'ut li oxicha kawalh la ixjatsukuntik'an an yu tajakiklaka'inin.

¹³ Chaway li yu chiwiniya tu'u lhichiwini yu jantu lhimacha'xakan, katapaynisk'inilhi an Dios li ka'ilhtulhi li layi kanawlhi tuchini nawputuncha an yu najun.

¹⁴ Mu li kit'in iktapayniy laka lhichiwini yu jantu lhimacha'xakan, chun sawalh, iktapaynit'ajuncha la kintakuwin, pero jantu tu'u ikhlhimacha'xay. ¹⁵ ¿Chi chaway tasucha aklahi? Pus aktapaynilhcha laka takuwin, pero wachu aktapaynilhi tacha yu akhlhimacha'xalh. Akmilhpalhi la kintakuwin, pero wachu akmilhpalhi tacha yu akhlhimacha'xalh. ¹⁶ Mu li xt'a'niycha lhimala'puchajun an Dios wa x'aman la mintakuwin, chi li jantu lhimacha'xakan, ¿tasicha

kalhinawna apumatam: “chunchacha kawalh”, akxni xt'a't'a'un lhimala'puchajun li jantu k'atsayi t'uch'ini na'uncha? ¹⁷ Layi sawalhch'a oxi k'axt'a't'i lhimala'puchajun, pero an pumatam jantu tu'u lhitapalhni li jantu lhimacha'xay. ¹⁸ Ikxta'niy lhimala'puchajuni an Dios li palay ikchiwiniya lhichiwin yu jantu mispakan, chi chux uxitnan jantu. ¹⁹ Pero an tan ta'ayxt'o'aw yu jakiklaka'ininawcha, apalij wa la'akisi chiwinti iknawputun yu kalhimacha'xakalh, para li chuncha layi ajkamasunilh an ali'in, wa la'a'ijcha wanajcha la'akaw mil chiwinti aknawlh li yu jantu lhimacha'xakan.

²⁰ Kint'ala'awnin, jantu tacha wa jas'at'ancha k'ajalalp'ast'aknant'it. Chun tan wa tacha jas'at'anch'a k'a'unt'it tan wa lhi'ay junita, pero laka jalakpastaknat, ancha laj'ajinch'a k'a'unt'it. ²¹ An laka lhamap'a'sin ts'o'muk'akanta: “Ani lapanakni ajkaxa'alaya laka tipalhuw lhichiwin yu jantu lhimacha'xakan, chi la ixkilhnik'an yu jantu ani jamacha'an, pero masi chuncha jantu akintita'asmatnilh, najun an Jamach'alhkat.”

²² Pus chunchacha, li chiwinkan tipalhuw lhichiwin yu jantu mispakan, wa japumasunikancha an yu jantu tajakiklaka'inin, jantu yu jamasunikan an yu tajakiklaka'inin. Pero li lhichiwinkan ixchiwinti Dios, yucha, yucha jamasunit'awkan an yu tajakiklaka'inin, jantu yu jamasunikan an yu jantu tajakiklaka'inin. ²³ Mu li akxni ayxt'o'oyat yu jak'iklak'a'ininat, chi minchuxk'ani tipaspit lhichiwin ch'iwint'awnat yu jantu mispakan, chi li katatanuchalh yu wa xamati'inch'a lapanakni u yu jantu tajakiklaka'inin, katanawna li wa laklokojnincha uxitnan. ²⁴ Pero li akxni minchuxk'ani lhich'iwint'awnat ixchiwinti Dios, chi akxnicha katanuchalh yu jantu jakiklaka'inin u yu wa xamaticha lapanak, ix'akstucha kakiklaka'iya', chi kapast'ak'acha tani yu t'ajuncha yucha, wa xliyu tacha an talaj'alha'asmat'ancha. ²⁵ Pus chunchacha yu wanaj kaputasu'oya tani yu junitacha la ixpula'knixjalhunut, chi katats'o'ottayacha, aycha kalhiwilaya an Dios chi kanawna li sawalhi li an Dios tat'a'aklat'awnan.

Watuchicha tacha yu oxi tasuyi ka'ilhtuw

²⁶ ¿Pus tisu yu ka'ilhtuyawcha t'ala'awnin? Akxni t'a'ayxt'o'at, an ali'in lay katalakmilhpalh salmos chi ali'in katamasulh, ali'in

katanawlh yu jamasunitacha an Dios, ali'in katachiwinilh laka chiwinti yu jantu lhimacha'xakan, ali'in katanawlhs tuchini nawputuncha an chiwinti yu jantu lhimacha'xakan. Pero chux tacha ani, wa xliyu li oxicha kapuwalh la mijatsukuntik'an.

²⁷ Chi akxni chiwinkan laka chiwinti yu jantu lhimacha'xakan, wa sawalhcha ixluwk'an wa ixt'uyunk'an u ixt'utunk'ani katachiwinilh, chi wa pumatamjtamini katachiwinilh, chi xamaticha kanawlh tuchini nawputuncha tacha an tachiwinilh. ²⁸ Pero li jantu xamati alin yu lay kanawlh tuchini nawputuncha an tacha tanajun yu jantu lhimacha'xakan chiwinti, ani yu tachiwiniy yu jantu lhimacha'xakan chiwinti, jantu katachiwinilhi an tan ayxto'kan, tan wa ix'akstuk'ani katachiwinilh chi wa para Dios. ²⁹ Wanajcha chun, an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios, ixt'uyunk'an u ixt'utunk'ani katachiwinilh chi an ali'in oxicha katapastakhi li oxi u jantu tani yu tanawlhcha. ³⁰ Pero li an Dios tu'u masuniy apumatam yu ancha sa' ma'wilh, pus an yu chiwint'ajun kasa' kilhuna'. ³¹ Chunchacha minchuxk'an atamjtamin akxni li ixpakucha li k'ach'iwinint'itcha, laych'a k'anawna'it an ixchiwinti Dios, para li minchuxk'ani k'alaklanit ch'i k'alama'oximaj'ayat'it. ³² An yu tanajun ixchiwinti Dios wa yu'uncha lay tajuniy akxni kachiwinilhcha an takuwin. ³³ Mu an Dios jantu Dios yu wa putala'a'o'xcho'ocha, yucha xt'a'a oxi jatawlhnat.

Ta lakachux an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, an yu ixlapanakni Dios, ³⁴ an t'akunin jantu katachiwinilhi an t'an t'a'ayxt'o'at'it. Mu yu'uncha jantu jamakawnikani li katachiwinilh, kata'asmatnilhi an ixt'apapak'an, tacha najunta an laka lhamap'a'sin. ³⁵ Li tu'u tak'atsaputun, ixt'apapak'ani katalhisakmilh la ixcha'ak'an. Mu jantu oxi li xamati t'aku kachiwinilh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin. ³⁶ ¿Chu sna la minkilhnik'ani taxtulh an ixchiwinti Dios, u sna wa uxitnani asmatt'at'it? ³⁷ Li xamati najun li ixchiwinti Diosi lhichiwiniy u li lhiwilay li yucha an ixTakuwin Diosi machiwiniy, kak'atsaya li ani klats'o'nit'awnaw yucha an Jamach'alhkati chuncha lhinajun. ³⁸ Pero li yu jantu lhiwilay, an Dios wachu jantu katimispalh. ³⁹ Kint'ala'awnin, pus k'alhip'uxk'awnit'iti li mijunikak'ani k'alhich'iwinint'it ixchiwinti

Dios, ch'i jant'u k'ana'unt'iti li jantu kachiwinkalhi tipalhuw l'hichiwin. ⁴⁰ Pero tacha yu oxi tasuyi k'a'ilht'ut'it chi ts'awj.

An Cristo la'awcho'olh

15 Chawayi kint'ala'awnin, iklakask'in li k'apast'akt'iti an laj'oxi chiwinti yu iklalhixa'alataw. Ani laj'oxi chiwinti yuch'a la'a'it'atcha, yuch'a t'aylhip'int'at'it'cha k'iklak'a'iyat. ² Yucha ani laj'oxi chiwinti k'ap'ut'a'alht'axt'uya'it li k'iklak'a'i'alhiyat'it'cha, tacha yu klamak'ats'aanitawcha, li jantu, wa la'a'ijch'a k'iklak'a'it'at.

³ Yu p'ulhnajcha klamasuniw wanajcha yu yu p'ulhnaj ikla'a'ilh: li an Cristo nilhi ixlakata kintala'alhink'an, tacha ts'o'muk'akanta la ixchiwinti Dios, ⁴ chi maknukalh chi ixlila'at'utu wilhchan la'awcho'olh, tacha najunta tan ts'o'muk'akanta. ⁵ Chi talakasunilhi an Cefas chi ixli'astan jatalakasuni'olhcha an ixpumakawt'uyk'an. ⁶ Ixli'astan jatalakasunilhcha palay de la'akisi ciento kint'ala'awnink'an, wa ayxtami jatalakasunilh, chi masi an ali'in talakunilhcha, pero palayka ixluwk'ani yu tat'ajunka'. ⁷ Ixli'astan talakasunilhcha an Santiago chi ixli'astan ixchuxchak'an an yu jamala'achalh an Jesús.

⁸ Chi xli'astancha tukan kit'incha kintalakasunilh wachu', kit'in tacha wa ijkama'alh'osunticha.^a ⁹ Mu kit'ini yu palaycha wa xalakat'ikt'i an yu jamala'achay Jesús, chi jantu ikt'acha'ani li akijunikalh yu mala'achay Jesús, mu stak xajkalhitama'chapuyi an yu takiklaka'iy'cha Dios. ¹⁰ Pero chaway tuchini kilhimalakxtukantacha, wa xliyu an Dios yucha oxi lapanak. Chi li kilhimasuniya li oxi lapanak, jantu wanajcha wa ikla'amaj'an. Palay iktapatsata, chux an ali'in jantu, chi jantu kit'ini yu chuncha iklay, yucha an ix'alhp'asninti Dios yu kint'a'aklat'ajun. ¹¹ Chi kit'in u yu'uncha an ali'in, pero yucha aniya yu iklhichiwininaw, ch'i k'iklak'a'it'atcha.

^a **15:8** An Pablo ka sna chuncha nawlh li wa tacha wa jama'alh'osunticha wa xliyu li akxni kiklaka'ilh an Dios jantu ixpakxan'iy wanaj wa puwalasi akxni xa'alalh an Cristo jantu tacha an ali'in yu wachu yucha an Cristo jasakxtulh chi jamala'achalhcha.

An janinin katala'awcho'oya'

¹²Chi li lhichiwinancha li Cristo la'awcho'olh, ¿tasu li ali'in yu uxitnan tanajuncha li jantucha katila'awcho'okalhi? ¹³Li jantucha katila'awcho'okalh, pus an Cristo wachu jantucha tu'u la'awcho'ota. ¹⁴Chi li an Cristo jantucha tu'u la'awcho'olh, wa la'a'ijcha iklhichiwininaw chi wala'a'ijcha li k'iklak'a'iyatcha. ¹⁵Chi kitnan wa ixmaslakatinincha an Diosi iklhijuntaxtuyaw, mu li iknawnawi li an Dios mala'awnicho'olhi an Cristo walh li jantucha sawalh, mu li an janinin jantucha katitala'awcho'olh. ¹⁶Mu li an janinin jantucha katitala'awcho'olh, pus an Cristo wachu jantucha la'awcho'olh. ¹⁷Chi li an Cristo jantucha la'awcho'olh, wa la'a'ijch'a li k'iklak'a'iyatcha, chi chuncha amintala'alhink'an lhit'awnatka'. ¹⁸Chi li chuncha, an yu talaklhatacho'olhcha ixlijunti, an yu ixtakiklaka'iy an Cristo, wachucha wa tats'an'acho'olh. ¹⁹Li tacha an pakxan'iyaw Cristo wa para yucha ani jatsukunti, ka wanajcha ma'ati lhits'an'ayaw, an ali'in ka jantu, chi chuncha ka jantucha k'is katilaj'achaw.

²⁰Pero yu sawalh, li an Cristo yucha la'awcho'olh. Yucha yu p'ulhnajcha p'uxkalh xajatawk'at an jach'ananti, yucha yu p'ulhnajcha la'awcho'olh. ²¹Wa pumatam lapanaki lhichilh an lhinin, pus wachu wa pumatam lapanaki ixlakata li katala'awcho'oya an yu talaknitacha. ²²Mu tacha ixlakata an Adani li lhichuxi nikan, wachu ixlakata an Cristojo li lhichuxi kala'awcho'okana'. ²³Pero atamj atamj tanchuncha ka'ana, chunchacha. Yucha an Cristojo yu p'ulhnaj la'awcho'olh. Chi akxni kamincho'oyacha an Cristo katala'awcho'oyacha an yu takiklaka'ilh. ²⁴Ixli'astan ka'ukla'oyacha, akxni an Cristo kajama'osuni'oyacha ixlich'alhkatk'an ixchuxk'an an yu wa talhinajuncha chi an yu tach'alhkatnan chi an yu laj'alhp'as tanajun. Chi an Cristo kama'axta'niyacha an kimPayk'an Dios an lhich'alhkat. ²⁵Mu an Cristo kach'alhkatnanaka akxni stunijcha kajamama'oya la ixjach'aja an ixt'alaxkaynin. ²⁶Chi yu astancha t'alaxkay kalhajakana yucha an lhinin. ²⁷Mu an Dios yucha chuxi ma'axta'ni'olh an Cristo para li yucha yu tukanha xa'ay kawalh. Chi li nawkan li chuxi ma'axta'ni'okalh an Cristo, pero an Dios yucha jantu, mu yucha, yucha yu ma'axta'ni'olh chux an tanlhun an Cristo, para li yucha yu kata'asmatnilh. ²⁸Chi akxni chuxcha yuchacha

kata'asmatni'oya an Cristo, yucha masi isTs'alh Dios, wachucha katama'axta'niya ix'akstu an Dios, mu yucha yu ixma'axta'ni'ojota chux an tanlhun para li kata'asmatnilh. Pus chunchacha an Dios yuchacha yu ay kuna wa tanchun kawalhcha.

²⁹ Li jantu chun kaxwalh, an yu talhi'a'paxa an janinin, ¿tasu li chunchacha talayi? Li an janinin jantucha tala'awcho'oy, ¿tasu li talhilaj'a'paxacha?

³⁰ ¿Chi kitnan tasu'u li lhilhiji tan lhima'anxkay ikt'awnawi?

³¹ Kint'ala'awnin, tacha sawalhi li kit'in chux wilhchani lhima'anxkay laka lhinin ikt'ajun, chuncha wachu ixlisawalh ik'achan milakatak'an la ixtalakask'i an Cristo Jesús yu kiJamach'alhkatk'an. ³² Li kit'in tacha an ijkat'alasalh an laj'at'ajnajma'tilin an la'acha'an Éfeso,^a li wa xamaticha lapanaki chuncha xakilhijunilh, ¿tisuncha iklhajaxtuy chuncha? Li sawalhi li jantucha tala'awcho'oyi an janinin, pus tacha tanajun an ali'in: “¿Kalakwajiwcha chi kalaj'otwicha, mu lhiy kalaknicho'oyawcha!”

³³ Jantu xamati kata'o'xcho'on, mu: “Li k'ajach'a'o'aya'a an lapanakni yu wa ay tajunita katamama'ats'an'aniyani an laj'oxi lanti.”

³⁴ Oxi k'ajalalp'ast'aknant'it, jant'u k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'an, mu ali'in yu uxitnan jantu tamispayi an Dios. Chi tacha ani iknajun para li katalhimaxanalh.

Tani katalhila'awcho'oya an janinini

³⁵ Chi alini yu kanawna: “¿Tasicha katalhila'awcho'oya an janinini? ¿Tasicha junita an ixlakatunajk'ani?” ³⁶ ¿Wa lhitontojcha li chuncha lhasakminin! Akxni ch'ankan tu'u, an xatalhts'i an yu ch'ankan tachanu niycha, para li laycha kala'aw'ilh an yu ka'akxajtachilhcha xak'iw. ³⁷ Jantu yu ch'aninikan an ixlakatunaj an k'iw an yu akxajachilhcha, yucha an xatalhts'i ch'aninikan, watuchicha, kanajuw, trigo u wa tuchicha atumpaj xatalhts'i jach'ananti. ³⁸ Ixli'astan yucha an Dioscha xta'niy ixlakatunaj an k'iw tani yu xta'niputuncha chi la'atamincha xatalhts'i an jach'ananti wachucha yucha ilhtuy tani kajunacha. ³⁹ Jantu chuxi wa tam an

^a **15:32** Ani chuncha chiwinilh an Pablo li jat'alasalh laj'at'ajnajma'tilin wa xliyu li lhima'anxkayi putapasalh li ixta'alín lapanakni yu wa ixtatanchay an ixchiwinti Dios an la'acha'an Éfeso, tacha laj'at'ajnajma'tilin.

lakatunaj. An ixlakatunaj an lapanak tam, chi an ixlakatunajk'an an jatapaxtat tam, chi chux an ixlakatunajk'an an yu tayananih ixa'achujk'an tam chi an jatantin tam. ⁴⁰ Wanajcha chuni an lakt'iyán, wachu alini lakatunaj, chi ani lakaat'un wachu', pero tacha an lajk'usi ixlakatunajk'an an yu lakt'iyán tat'awnachalh jantu wa ixt'atami an yu ani lakaat'un tat'ajun. ⁴¹ An ixjatapulhkunu an wilhchan tam chi an ixjatapulhkunu an malhkuyu tam chi an ixjatapulhkunuk'an an st'akunin tam, chi masi wa siya st'akunincha tamjtami an ixjatapulhkunuk'an.

⁴² Wanajcha chuni tapasay akxni tala'awcho'oy an janinin. Yu an maknukan lakp'uch'iy, yu an la'awcho'oy jantucha lakp'uch'iy. ⁴³ An yu maknukan jantu oxi la'ts'inkan, an yu la'awcho'oy ayi la'ts'inkan. An yu maknukan jantu k'ut'ilh, an yu la'awcho'oy yucha k'ut'ilh. ⁴⁴ An yu maknukan yucha wa lakatunajcha yu chaway lhit'awnaw, an yu la'awcho'oy yucha lakatunaj yu pula'ajun ixTakuwin Dios. Li alini lakatunaj yu chaway lhit'awnaw, wachu alini lakatunaj yu pula'ajun an Takuwin.

⁴⁵ Chunchuniya najunta an la ixchiwinti Dios: “Yu p'ulhnajcha mala'awnikalh yucha an Adán.” Chi an Cristo tacha astancha Adán, yu lhit'ajun Takuwin yu xt'a'a jatsukunti. ⁴⁶ An yu minchalh laka Takuwin jantu yu yu p'ulhnaj, yucha an yu wa lakatunajlata, chi xli'astancha an yu laka Takuwin minchalh. ⁴⁷ An yu p'ulhnajcha lapanak ilhtukalh yucha wa de t'un chi wa de ani lakaat'un, an ixlipumat'uycha lapanak ilhtukalh yucha an Jamach'alhkat Jesús yucha de awint'i lakt'iyán. ⁴⁸ Tacha an lapanakni yu wa de anicha lakaat'un wachu chuni an lapanak an yu wa de t'un ilhtukalh, chi an yu de lakt'iyán lapanakni tacha an yu de awint'i lakt'iyán. ⁴⁹ Tacha wachu chuni tasuyaw tacha an lapanak yu wa de t'un ilhtukalh, chuncha wachu katasuyaw tacha an yu de awint'i lakt'iyán.

⁵⁰ Pero aklajunawi kint'ala'awnin, an lakatunaj chi an jak'alhni jantu lay katitala'a'ilhi an ixlich'alhkat Dios, chi an yu lakp'uch'i jantu lay katilhitsukulhi an yu jantu lakp'uch'i. ⁵¹ Oxi k'alhak'ap'up'it tacha an aklajunaw an yu jantu k'atsakan: Jantu kinchuxk'ani katilakniw, pero kinchuxk'ani kalatamikanaw, ⁵² wa puwalas, tacha an a'tam t'imj talakpuyawkan, akxni xati'astancha kas'olhkana', mu kas'olhkana laka la'atam s'olh, chi an janinin katala'awcho'oya', chi

jantucha katitanilh chi kitnan kalatamikanawcha. ⁵³ Mu task'iniya li ani yu lay lakp'uch'iy ka'ilhtukalhi li jantucha kalakp'uch'ilh, chi ani yu lay niy, ka'ilhtukalhi li jantucha kanilh. ⁵⁴ Chi akxni yu ani lay lakp'uch'iy ka'ilhtukanacha li jantucha kalakp'uch'ilh chi li jantucha kanilhi ani yu lay niy, akxni, katapasayacha tacha an najunta an ixchiwinti Dios an tan ts'o'kanta: “Lhajakalhi an lhinin. ⁵⁵ ¿Lhinin, tanischa t'ajun mimpats'ak'ani? ¿Tanischa tasuy li lhajachicha lhinin?” ⁵⁶ An lhinin pats'ak'an an tala'alhin chi x'alhp'asninti an tala'alhin yucha an lhamap'a'sin mu kintajunani tani yu layawcha. ⁵⁷ Pero lhimala'puchajuncha an Dios li kinta'ilhtuyani li kapulhajacha'awi an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo.

⁵⁸ Pus xliyu'u kint'ala'awnin, k'at'aylhip'it'iti oxi k'at'ajalht'anant'it an Dios ch'i jant'u k'amak'awnit'iti li tu'u katamapaxan. Ali ali k'at'ap'ats'at'iti an la ixtapatsat an Jamach'alhkat Dios. K'ats'ayat'iti li t'ach'a an t'at'ap'ats'ayat'it an Jamach'alhkat jantu wa katiwalhcha.

Tumin yu pusakputunkan ixlakatak'an an kilhpatanin

16 Yu ixlakata tacha an ma'ayxto'kan lha'ulan tumin yu kajalhi'anikana an yu tajakiklaka'inin, wach'uch'a ch'uni k'a'ilht'ut tacha an ijkajunilh li kata'ilhtulh an yu tawilanalh xalakaat'un Galacia, tan an talakta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios. ² Yu p'ulhnajcha wilhchan, yu pu'a'taynich'o'oycha la'atamin samana, k'ama'atcha lakats'uniya yu lhajaxt'uyat atamjtainin, para li akxni aklala'cha'anawcha jantucha tu'u kapusakkalh lha'ulan. ³ Chi akxni aklala'cha'anawcha, ajkamala'achayacha la'acha'an Jerusalén yu uxitnancha k'ajasakxt'uya'it, ajkaxta'niyacha carta para li katalhi'alhcha an lha'ulan yu p'usakt'it. ⁴ Chi li chuncha task'iniy li wachu ak'alhi kit'in, akintat'a'anacha yu'uncha.

An Pablo past'ak'acha tanchuncha kapu'ana'

⁵ Aklala'cha'anawi akxni akla'pusacha xalakaat'un Macedonia, mu xalakaat'un Macedoniaja akpula'pusa'. ⁶ Chi ka sna aklat'atamakawnawi uxitnan, asta ka sna ancha aklat'atamakawnaw akxni ixpaku lhik'asnin, para li akila'aw makawyawnini tanchuncha ak'ana'. ⁷ Mu jantu wa t'ujcha iklala'ts'intijlaputunaw, iklakask'in li lanan la'alhuw wilhchani aklat'atamakajuw li chuncha kimakawniy

an Dios. ⁸ Pero an la'acha'an Éfesojo aktsukuya sta xawilhchan yu junkan k'atan Pentecostés. ⁹ Mu chaway kimati'anikanta an laka tij para li lhuwi ak'ilhtulh an ixtapatsat Dios, masi li ixluwk'an wachu yu jantu oxi talhiwilay an yu k'ilhtuy.

¹⁰ Li tala'cha'anancha an Timoteo, k'alhip'uxk'awnit'iti tani oxicha katalhit'a'aklatsukun, para li lhi'acha katsukuchalh, mu yucha, wachu yu ilhtuy an tacha k'ilhtuy ixtapatsat an Jamach'alhkat.

¹¹ Pus jantu xamati wa kala'amaj'alhcha, apalij k'a'a't'ay'ut'iti para li oxi kataylhi'alh ixtij, para li akila'chilh, mu ikpakxan'iya ali an kijat'ala'awnink'an.

¹² Yu ixlakata an kint'ala'ajunk'an Apolo, sawalh iktapaynisk'inilhi li kaxta'anancha'an la'ts'inini ali an kijat'ala'awnink'an, pero jantu k'uxa'anchalhi chaway, pero katala'cha'anani akxni kalhitsukuya panch'e'ex.

Kas'alaj tsukukalh

¹³ K'as'alaj ts'uk'ut'it chi lhilhiji k'ats'uk'ut'it la mijakiklaka'intik'an, jo'ati k'ana'unt'it chi lajk'ut'ilini k'ats'uk'ut. ¹⁴ Wa t'uch'ich'a ilht'uyat'it laka ta'achanini k'a'ilht'ut.

¹⁵ Kint'ala'awnin, k'ats'ayat'iti li an ixcha'a Estéfanos yu tawilanalh xalakaat'un Akaya, yu'uncha yu p'ulhnajcha ancha takiklaka'ilh an laj'oxi chiwinti, chi li yu'uncha tatapatsaniya an ali'in kijat'ala'awnink'an yu wachu tajakiklaka'inin. ¹⁶ Iklakask'in li uxitnan k'aja'asmatnit'iti yu tacha ani lapanakni chi ixchuxk'an an yu taja'a'tayjunun chi tatapatsay. ¹⁷ Sawalhcha ik'achani li kintala'chilh an Estéfanos chi an Fortunato chi an Acaico, mu yu'unchacha kintat'ala'a'tayjuy li uxitnan jantu aniya kilat'a'aklat'awnaw. ¹⁸ Yu'uncha kintat'alama'oximaj'ayayi la kintakuwin chi amintakuwink'an wachu tama'oximaj'ayaniyan. Tacha ani lapanakni k'ajalhiwilat'it.

¹⁹ An tacha an tan talakta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios an Asia, tamak'aniyacha'an jala'axa'alanti. An Aquila chi an Priscila ali an tacha tata'ayxt'o'a an la ixcha'ak'an an yu tajakiklaka'inincha, tamala'achaniyan jala'axa'alanti la ixtalakask'i an Jamach'alhkat.

²⁰ Ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an tamak'aniyan jala'axa'alanti, k'alala'axa'alap'axachi'itcha laka la'atam stalan'a jala'xtikilhtastuknut.

²¹ Kit'in ikPablo, kit'ini iklats'o'niyaw ani jala'axa'alanti la kimaka'.

²² Li xamati jantu mapayniy an Jamach'alhkat, ¡yuchacha kala'cha'alh an tanlhun yu jantu laj'oxi, tacha najun an Dios! ¡Kijamach'alhkatk'an Dios, k'at'at'i!^a

²³ An ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesús uxitnancha kataxta'nin. ²⁴ La ixtalakask'i an Cristo Jesús an kijamapayninti minchuxchak'ani katat'a'aklatsukun. Chunchacha kawalh.

^a **16:22** An chiwinti *Maranata* nawputun ¡Kijamach'alhkatk'an, k'at'at'i! Yucha minchalh laka lhigriego pero p'ulhnaj minchalh lhi'arameo, ixlihiwintik'an Jesús chi an ixt'alhtanan.

Carta yu ixli'a'xt'uycha jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Corinto

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo, kit'in kimala'achay an Jesús mu yucha an Diosi chuncha lakask'ilh. Chaway ali an kint'ala'ajunk'an Timoteo iklala'axa'alayaw uxitnan yu ixlapanakni Dios yu t'a'ayxt'o'at an la'acha'an Corinto chi ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an yu tawilanalh an xalakaat'un Acaya. ²An kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo kataxta'nini an ixjamapayninti chi an oxi ixjatawlhnat.

An Pablo xt'a'a lhimala'puchajun

³Lhimala'puchajuncha an Dios, ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, yucha jamapayninin chi lhilhiji jama'oxamixinin. ⁴Yucha chux la kima'alh'ajnatk'an kintama'oxamixiyan, para li kitnan wachu layi ajkama'oxamixiw an yu tama'alh'ajnan, wanajcha yu ijkaxta'niyaw an jama'oxamixinti an yu kintaxta'niyan an Dios. ⁵Tacha Cristo sawalh ma'alh'ajnalh, kitnan wanajcha chuni sawalh ikma'alh'ajnanaw, pero wanajcha chuni yucha an Cristojo ikpula'a'iyaw lhuw jama'oxamixinti. ⁶Pero li kla'ma'alh'ajnanaw wa xliyu k'ama'oxamixik'ant'it ch'i kat'a'alht'axt'ut, chi li an Dios kintama'oxamixiyan, wa xliyu li uxitnan wach'u k'ala'ma'oxamixik'ant'it chi chuncha layi k'alhit'ayanit an lhima'alh'ajna, tacha kitnan. ⁷Chi ijk'atsayawi li k'alhit'ayaniya'it'iti uxitnan, mu ijk'atsayawi li t'ach'a an la'ma'alh'ajnanat'it tacha kitnan, wach'u ch'uni k'ala'ma'oxamixik'ana'it.

⁸Kint'ala'awnin, iklakask'inaw li k'ak'atsat'iti tacha an stak kla'ma'alh'ajnanaw an Asia. Alhp'asi ikla'ma'alh'ajnanaw, tucha lay ali xaklhitayaniyaw, wanajcha iklihi'ilhtuyaw li aklakniyawcha. ⁹Xajk'atsanaw tachanu li kintamakawkancha laka lhinin. Pero

tacha ani tapasalh wa kintamasunikancha li jantu aklhila'sikawi wa ki'akstuchak'an, yucha an Diosi aklhila'siw, yu jamala'awnicho'oy an janinin. ¹⁰ Chi pakxan'iyawi li ali akintama'alhtaxtuyani an laka aya lhima'anxkay lhinin, ¹¹ li uxitnan kila'a'tayjuyawi kilat'atapayniyaw kilakatak'an. Li lhuwi yu tatapayniyaw kilakatak'an, wachu lhuwi yu kataxta'niya lhimala'puchajun an Dios ixlakata an tanlhun yu laj'oxi kintaxta'niyan.

An Pablo jantu alhi Corinto

¹² Alini tuchi ixlakatacha li klaj'achanaw, xliyu li an kijatapast'ak'atk'an kintajunani li stalan'a kilantik'an chi palaycha li iklat'atala'xt'o'aw chi sawalhi yu iknawnaw ani lakamunulhpa'. Kitnan jantu wa ixjatapast'ak'atcha lapanaki ikpujalhtanantaw, kitnan yu ijklakla'itaw yucha an ixjamapayninti Dios. ¹³ Jantu tu'u klats'o'nit'awnaw yu jant'u lay p'unawnat ch'i yu jant'u lay lhimach'a'xayat. Chi ikpakxan'i li chuxi k'alhimach'a'xat'it, ¹⁴ t'ach'a lananch'a lhimach'a'xat'at'it li uxitnan akilaputa'ayayaw, chi kitnan, uxitnani akilaputa'ayayaw, akxni kachinacha ixwilhchan an Jamach'alhkat Jesús.

¹⁵ Iklhiwilayi li akilaputa'ayayaw, kit'in xakpast'ak'a li uxitnancha p'ulh xakla'anacha'aw la'ts'inin, para li chuncha a'tamcha k'alaj'ach'amp'alat'iti akxni akilala'ts'impalawcha.

¹⁶ Xaklala'ts'intijlaputunaw p'ulhnaja akxni xak'alh xalakaat'un Macedonia chi akxni xajkitasp'itlhicha a'tam xaklala'pixiyalhnantijlapalaw. Walh lanij chuncha uxitnan laycha xakilamak'aw xalakaat'un Judea. ¹⁷ Chi akxni ikpastaklhicha chuncha aklaya', ¿wa jantucha oxi ikpastaklhi? ¿Lhiwilayat'iti li akxni ikpast'ak'a ak'ilhtuya tu'u wanaj la'at'uy jatapast'ak'ati iklhitsukuy, chun chi jantu?

¹⁸ Pero mu an Dios yucha muktaxtuy sawalhi yu najun pus kitnan wachu jantu chuni iklaxa'alayaw li chun chi a'tam akilajumpalawi li jantu. ¹⁹ Mu an Jesucristo, an isTs'alh Dios yu an Silvano chi an Timoteo chi kit'in iklalhixa'alayaw, jantu tu'u najun yucha li chun chi kanawpalh ixli'astan li apalij jantu, yucha yu kanawna li chun, kajuna'. ²⁰ Yucha, yucha pulaktapasa'ojoy chux an tanlhun yu najun an Dios li ka'ilhtuya'. Xliyu li akxni la'ayayaw an Dios akxni nawnaw:

chunchacha kawalh, ixlakata an Cristojo chuncha nawnaw. ²¹ Yucha an Diosi yu ilhtuy li uxitnan chi kitnan li ixlisawalhi li kat'atala'xto'wi an Cristo, chi yucha kintasakxtutan. ²² Kintaseyojlatancha an la'iseyo chi kintaxta'nitancha an la kijalhunutk'an an Stalan'a Takuwin tan putasuycha li akintaxta'niyan sawalhi yu kintajunan.

²³ Chi li jantuka' ik'anachalhi la'acha'an Corinto, tacha xakpastakta, wa xliyu li jantu klama'anta'oxila'alhiputunaw li p'as aklalaj'aymaw. An Dios k'atsay, chi yucha an kijatsukunticha klapujunaw li sawalh. ²⁴ Chi li chuncha iknawnaw jantu wa xliyu li kitnancha klajunaw t'uch'ini yu k'ak'iklak'a'itcha, mu uxitnan oxich'a jak'iklak'a'ininat'it, kitnan wa kla'a'tayjuyawcha para li k'alaj'ach'ant'it.

2 Pus xliyu kit'in ikpastaklhi li jantu aklala'ampalhcha'aw la'pixiyalhnin para li jant'u wa k'ala't'a'oxila'alhit'itcha.

² Mu li wa aklama'anta'oxila'alhiniwcha, ¿tisi yu'unchacha akintama'an'achaya'a, li uxitnani yu kilama'an'achayawi?

³ Chuncha klats'o'niw, para li akxni aklala'cha'anaw jantu akilama'anta'oxila'alhiniw, apalij akilama'an'achaw. Ijk'atsaycha li akxni ik'achan kit'in wach'u ach'anat'iti uxitnan. ⁴ Pero akxni klats'o'niw ani carta sawalhcha xakta'oxila'alhiy chi sawalhcha xajkatapastaknan, asta xak'alhun. Pero jantu klats'o'niw para li wa aklama'anta'oxila'alhiniwcha, wa xliyu li k'ak'ats'at'iti li sawalh klamapayniyaw.

An Pablo mala'mixinilhi yu ixma'anta'oxila'alhinita

⁵ Li xamati kima'anta'oxila'alhinita, jantu wa kit'incha chuncha ki'ilhtuta, wachu lanani uxitnan, chi li iknajun li lanan wachu uxitnan, para li jantu wa aklhimo'slalhcha. ⁶ An lhima'alh'ajna yu lanan minchuxk'an ma'axt'a'nit an anchunu lapanak, oxicha, wa chunchacha. ⁷ Chaway yu oxi kawalh, k'amak'akxanitcha chi k'a'a't'ay'ut'it, jantu junita li wa sawalhcha la ixta'oxila'alhit, tacha kalalh. ⁸ Pus xliyu li klalhitapaynisk'iniyaw li k'amasunich'o'otcha li map'ayniyat. ⁹ Mu wachu yucha ixlakata an tan klats'o'niw, li klala'ts'imputunawi li chuxi k'iklak'a'iyat yu klajunaw. ¹⁰ Chi yu k'amala'mixiniya'it'iti tu'u, kit'in wachu akmala'mixiniya'. Mu kit'in yu wachu ikmala'mixita, li sna tu'u yu ikmala'mixita, milakatak'ani

chuncha k'ilhtuta chi la ix'ukxlakapu an Cristo, ¹¹ para li an Satanás jantu tu'u yu akintapulhajan, mu yucha k'atsaniyaw i tani yu tapatsaycha.

An Pablo jantu la'cha'alhi an Tito, la'acha'an Troas

¹² Akxni ikcha'alhcha la'acha'an Troas, para li aklhichiwinilhcha an laj'oxi chiwinti yu lhichiwiniy Cristo, chi masi an Dios kimakawnilhcha li aktapatsalhcha, ¹³ jantu oxi xajk'atsan la kintakuwin, mu jantu kla'cha'alhi ancha an kint'ala'ajun Tito, pus wa chuncha iktaxtupalhi an la'acha'an Troas, ik'alhcha xalakaat'un Macedonia.

An ixjalakpastakat Dios tacha lhaklhi perjume

¹⁴ Lhimala'puchajuncha an Dios mu yucha yu kinta'ilhtuyan li o'sliyani kapulhajacha'aw an Cristo Jesús, watanchuncha kawalh kitnani kintapumasuyan an lhaklhi ixjalakpastakat. ¹⁵ Kitnan tacha lhaklhi cencia yu an Cristo ma'axta'niy an Dios, tacha an akaminaw ta'a'pitsi'ojoyi an tan tat'ajun an yu tata'alhtaxtuy chi an tan tat'ajun an yu tats'an'ay. ¹⁶ An yu tats'an'ay, ani lhaklhi ixtanta'ut an cencia wa talhiniy, pero an yu tata'alhtaxtuy, jaxta'niy jatsukunti. ¿Chi tisiyuchacha yu lay ka'ilhtulh ani tapatsati? ¹⁷ Kitnan jantu wa pulhajayawcha an ixchiwinti Dios, tacha ixluwk'an yu chuncha talay, kitnan sawalhi yu nawnaw la ix'ukxlakapu an Dios, mu yucha yu kintamakminta, wa xliyu li t'atala'xto'tawcha an Cristo.

Yu sast'icha put'atala'xto'kan an Dios

3 Tacha ani iknajuw, ¿tachanu wa akstu ikla'ayat'awpalhkanawch'a lhiwilayat? ¿U sna aklamasuniyaw u aklask'iniyaw cartaja para li akintakiklaka'ikan, tacha talay ali'in? ² Uxitnancha yu kincartajk'an, la kijalhunutchak'ani ts'o'kantalh chi ixchuxk'an an lapanakni layi tapunajun chi layi tamispay. ³ Tasuyi li uxitnan ixcartajnin an Cristo chi kitnancha ikxt'a'aw an carta yu jantu wa laka tinta ts'o'kanta, la ixTakuwin an Dios yu la'ajunta ts'o'kanta, chi tan ts'o'muk'akanta jantu wa laka la'lht'a'alhcha chiwx, tan ts'o'muk'akanta, laka jalhunut.

⁴Yucha an Cristojo chuncha pukiklaka'iyaw li an Dios chuncha najun. ⁵Jantu xliyu li wa kitnancha yu laycha ka'ilhtuw tu'u yu wa ki'akstuchak'an, jantu, yucha an Diosi kinta'ilhtuyan li lay ka'ilhtuw an laktanhun. ⁶Yucha kinta'ilhtutan li layi ka'ilhtuw an tapatsat yu sast'icha tamakawkanta. Yu jantu wa ts'o'muk'akantacha lhamap'a'sin, chaway yu la ixTakuwincha an Dios, mu an yu wa ts'o'muk'akantacha yucha jama'ninin, pero an ixTakuwin Dios yucha xt'a'a jatsukunti.

⁷An lhamap'a'sin yu ixjama'ninin, yu ists'o'muk'akanta laka chiwx alhp'asi ixjunita chi an israelitajnin jantucha wanaj lay ixtala'pula'ts'ini an Moisés, mu alhp'asi wa xlimjcha ixlakpumakalip'a masi li wa laksniy la'pula'mixcho'olh. ⁸Mu li chuncha ixjunita an ixtapatsat an lhamap'a'sin, ¿jantu palaycha alhp'as kajuna an ixtapatsat an ixTakuwin Dios? ⁹Li alhp'asi ixjunita an lhamap'a'sin yu xakintalhimuk'ayan tala'alhin, pus palaycha alhp'as kajuna an yu lhichiwinkan li an Dios akinta'ilhtuyani li oxi katsukuw la ix'ukxlakapu'. ¹⁰Mu an yu alhp'as p'ulhnaj ixjunita jantucha alhp'asi chaway li kat'alamaklhkaw an yu chaway alin, mu yucha palay alhp'as. ¹¹Chi li alhp'asi ixjunita an yu wa la'mixcho'olh, palaycha alhp'as kuna an yu ixpujun'alhincha kajuna'.

¹²Chi mu pakxan'iyawi li chuncha kajuna, jantu talhananawi chuncha lhichiwininaw. ¹³Chi jantu tacha an ixlay Moisesi layaw. Yucha ixla'puxt'a'kan laka la'atam st'ak'ak'a la'ch'it, para li an israelitajnin jantu kaxtala'ts'ilhi akxni kaxla'mix'olh tacha an xlimj ixlakpujunita. ¹⁴Pero yu'uncha jantu talhimacha'xaputulh, chi masi chaway, akxni tapunajun an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios yu ma'anchacha putamakawkanta, tachanu wanajka yu jamama'tijlay an st'ak'ak'a la'ch'it para li jantu lay katalhimacha'xalh, mu tachanu jantu jama'osunikanta, chi wa yucha an Cristojo lay puma'osukan. ¹⁵Sta chaway, akxni tapunajun an yu ts'o'lhi Moisés, alhtam st'ak'ak'a la'ch'iti jamatanchani, para li jantu katalhimacha'xalh. ¹⁶Pero akxni xamati lapanak kiklaka'iycha an Jamach'alhkat, an st'ak'ak'a la'ch'it ma'osunikancha. ¹⁷Mu an Jamach'alhkat yucha an Takuwin, chi tan t'ajuni an ixTakuwin an Jamach'alhkat, ancha jantu tu'u jamama'tijlanan. ¹⁸Pus xliyu, kinchuxk'an kitnan, mu jantucha tu'u kintala'puxt'a'tan an st'ak'ak'a la'ch'it, kitnan tachanu la'atamcha

spejo yu putasuy an ix'alhp'asninti an Jamach'alhkat. Chi tacha an tasuy yucha, yuchacha oxi pujunt'awnaw, mu ali ali la'a'iyawi an ix'alhp'asninti, la ix'Takuwin an Jamach'alhkati la'a'iyaw.

Yu talhichiwiniy Cristo

4 Pus xliyu kitnan jantucha wa t'iya' iklayaw, mu an Dios an la ixjamapayninti kintalhijunani li ak'ilhtuwi ani tapatsat. ²Ikmakaw'ojocha an tanlhun yu wa la'asa'nik'a ilhtukan, yu lhimaxan, jantucha wa ikja'o'xcho'onunaw chi jantucha ikla'lh'awiliyaw an ixchiwinti Dios. Kitnan wa yu sawalhcha iknawnaw chi chunchacha tapuk'atsa'ojoy an lapanakni tichini kitnancha, chi la ix'ukxlakapu an Diosi chuncha k'ilhtuyaw. ³Chi yu jantu lay talhimacha'xay ani laj'oxi chiwinti yu ijkamak'atsaanininaw, yu'uncha an yu katats'an'aya', mu yu'uncha tachanu jamatanchaniy a'xtam st'ak'ak'a la'ch'it. ⁴Mu yu'uncha jantu takiklaka'iy, yucha an xadios ani lakamunulhpa jamala'ach'ixlaninita an ixjatapast'ak'atk'an, para li jantu katala'ts'ilhi an xlimjnik'a xajatapulhkunu an alhp'as laj'oxi ixchiwinti Cristo, yu ixt'atam an Dios. ⁵Jantu wa kitnancha iklhichiwinikanaw para li akintala'ts'inkancha li sawalhcha iklhithapalaw, yucha an Jesucristojo iklhichiwininaw, mu kiJamach'alhkatk'an, kitnan ajnik'acha wa iklatapatsanit'awnaw, mu ikmapayniyaw an Jesús. ⁶Mu an Dios, yu lhinawli li ka'alilhi jatapulhkunu an tan lakaaputs'isni, yucha wachu yu mapulhkuh an la kijalhunutk'an. Para li wachucha layi ajkamapulhkuniw an ali'in, li ajkamak'atsaanawcha an ix'alhp'asninti Dios yu tapulhkuy la ix'ukxpu an Jesucristo.

Yucha an jakiklaka'inti k'ap'uts'uk'ut

⁷Pero ani laj'oxi tanlhun an la kilakatunajk'ani iklhith'awnaw, tacha la'atam xaluj de t'un, para li katasulhi li ani alhp'asninti yucha an Diosi kintaxta'niyan, jantu ki'anuk'an. ⁸Pus xliyu masi li lhuwi tanlhun ikpaxto'tayayaw yu la'lhima'anxkay, jantu iknawnawi li jantucha katilalh, tanlhuni ikpast'ak'aw, pero jantu t'ilh ijk'atsanaw. ⁹Kintalhitama'chapukanan, pero Dios jantu wa kintala'amaj'antancha. Kintalhajakanan, pero jantu kintalakt'ilhikanan. ¹⁰Watanchuncha ik'anaw iklihi'antawi la

kilakatunajk'an an ixlinin Jesús, para li an ixjatsukunti wachu katasulhi la kijatsukuntik'an. ¹¹ Mu kitnan, li ikt'awnaw, layi akintalhima'nikan ixlakata an Jesús, para li an ixjatsukunti wachu katasulhi an la kilakatunajk'an yu lay niy. ¹² Kitnan kintama'niputunkanani ixlakata an Cristo, pero, uxitnan wa p'alay lhits'uk'uyat'iti jatsukunti.

¹³ An tan ts'o'muk'akanta najunta: "Ijkakiklaka'inilh, pus xliyu ikhichiwinilh." Wanajcha chuni kitnan ijkakiklaka'ininaw chi xliyu wachu ikhichiwininaw. ¹⁴ Mu ijk'atsayawi li an Dios, yu an mala'awnicho'olh an Jamach'alhkat Jesús, wachu akintat'amala'awnicho'oyan, chi ali uxitnan wa ayxtami akintalhi'anan la ix'ukxlakapu tan wilhchalh. ¹⁵ Chux tacha ani ikputapasayaw wa ixlakata li iklamapayniyaw, para li lhuw lapanakni katalhitsukulh an ixjamapayninti Dios, chi wachu pumalhuwi kataxta'nilh lhimala'puchajun, chi ayi katala'ts'ilh.

¹⁶ Xliyu jantu li sna t'iya' ikhlilayaw. Mu masi an kilakatunajk'an yu lhima'spa tat'ilhicha, pero la kimpulaknik'an tamin wilhchan jas'at'alay. ¹⁷ Yu ani la kijatsukuntik'an wa ixlak'anti ikma'alh'ajnanaw chi wa lasi la'pusa, pero apalijcha kinta'ilhtuyani li akhlitsukuyawcha yu palay ay chi yu sawalhcha oxi jatsukunti. ¹⁸ Kitnan jantu yu iklaklhakapu'anaw an tanlhun yu laktasuy, kitnan iklaklhakapu'anaw an yu jantu laktasuy, mu an yu laktasuy yucha wa lakmin'ojoy, pero an yu jantu laktasuy yucha jantu a'tam lakmin'ojoy.

Sast'i lakatunaj yu kaputsukuyaw

5 An kilakatunajk'an tachanu a'atam cha'a yu wa ani lakaat'un alin, yu jantu ixputaya'alhin. Chi k'atsayawi li kalakt'ilhikalh, an Dios kintamala'asijninitani anu lakt'iyani a'atam cha'a yu jantu a'tam talakt'ilhiy, yu jantu wa la ixmakacha xamati lapanak ilhtukanta. ² Yucha yu lhama'anininaw akintaxta'nikan, yu alinachalh lakt'iyani. ³ Chuncha akxni akintala'ts'inkanani mala'ch'inintaw jantu wa lajalhalhan. ⁴ Li anika laka cha'a wilaw, laka ta'oxila'alhiti jama'anininaw, mu jantu lakask'inawi li akintalaj'alhalhakan, lakask'inaw li akintamala'ch'inikan, para li an yu lay niy kilakatunajk'an kalhitsukulhi an jatsukunti yu jantu lay niy. ⁵ Chi

yucha an Diosi yu chuncha kinta'ilhtuyan li katapaxaw, mu yucha yu kintaxta'nitan an ixTakuwin, para li katasulhi li sawalhi yu akintaxta'niyan.

⁶Xliyu lhilhiji lhila'siyaw an Dios, k'atsayawi li t'awnawka ani la kilakatunajk'an, ma'atka para li kala'cha'aw an Jamach'alhkat.

⁷Chaway jantu lay la'ts'inawi an Dios, chaway yu put'awnaw wa la kijakiklaka'intik'an. ⁸Pero ijkiyklaka'iyaw, chi wa laycha li apalijcha akmakajuwi an kilakatunajk'an para li akt'a'awcha tawlhini an Jamach'alhkat. ⁹Xliyu wa yucha an Dioscha yu lhilhij ikma'an'achaputunaw, aktsukuw ani u akt'a'awcha. ¹⁰Mu ta kinchuxk'ani kacha'an'oyaw la ix'ukxlakapu tan ch'alhkatnan an Cristo, para li atamj atamjcha kala'a'ilh yu kaxta'nikana', tuchini yu ilhtulhcha akxni ixt'ajunka' la ixlakatunaj, oxi u jantu.

**An Pablo tapatsay para li an lapanakni
katat'ala'oxamixnicho'olhi an Dios.**

¹¹Kitnan mu ayi kla'ts'inaw an Dios, pus ikhipuxkawniyaw tani laycha katalhijakiklaka'inilh an lapanakni. An Dios oxi kintamispayan, chi iklakask'in li uxitnan wachu akilamispawi kitnan.

¹²Chi jantu xliyu li a'tamcha wa ki'akstuchak'ani akla'ayapalhkaw, iklamakawnit'awnaw li uxitnanch'a k'alaj'ach'ant'it kilakatak'an, para li layi k'aja'alht'ayst'ukt'it an yu tapu'ayajk'atsay tani tatasuycha, an yu jantu yu tamasuy yu alin la ixjalhunutk'an. ¹³Wa iklaklokojnincha ixlakata an Dios, pero yu wa milakatachak'an ikla's'alalan. ¹⁴An ixjamapayninti Cristo a'ch'apa'olhi an kijatsukuntik'an akxni ikhimacha'xawcha li wa pumatami yu kintalhini'ojon, pus tachu ta lhichuxi ni'okalh. ¹⁵An Cristo kinchuxk'ani kintalhinin, para li an yu tat'ajun jantu wa para ix'akstuchak'ani katatsukulh, para yuchacha katatsukulh mu yucha jalhinilh chi la'awcho'olh.

¹⁶Xliyu chaway jantucha xamati lapanaki ikla'ts'inaw yu wa tacha an ali'incha talala'ts'impaxay, masi ixlip'ulhnaj xakla'ts'inawi an Cristo wa tacha an tala'ts'incha ali'in, chaway jantucha chuni kla'ts'inaw. ¹⁷Pus yu t'atala'xto'lhicha an Cristo yucha sast'icha lapanaki juncho'olh. An tanlhun yu laj'at'ilhcha laktapasa'olhcha, la'sast'icha tanlhuni lak'ilhtucho'okalh.

¹⁸Chi chux tacha ani tapasay yucha an Diosi chuncha ilhtuy, chi yucha an Cristojo kintaput'ala'oxamixnicho'on an Dios, chi kintalhijunincha li ajkamak'atsaaniniwi an jama'oxamixinti. ¹⁹Kanajuw an Dios yucha an Cristojo put'ala'oxamixnilh an lakamunulhpa', jantu jalhakapu'aninilhi an ixtala'alhink'an an lapanakni, chi kitnan kintalhijunincha li ajkamak'atsaaniniwi tacha ani tapasalh. ²⁰An Cristo kintamala'achayan li ajkamak'atsaaniniwi an ixchiwinti pus akxni iklatapayniniyaw tachanu wanajcha yucha an Diosi tatapayninit'awnan. Pus la ixta'a'ut an Cristo iklatapaynisk'iniyaw li k'at'ala'oxamixnit'iti an Dios. ²¹An Cristo jantu k'is tu'u ilhtulh tala'alhin, pero kilakatak'an, an Dios muk'anilhi an kintala'alhink'an, para li kapula'a'iwi yu ts'awj jatsukunti yu xt'a'a an Dios.

6 Pus chaway kitnan tacha ixt'atapatsanin an Dios, iklatapaynisk'iniyaw uxitnan li jantu wa k'ala'amaj'ant'iti an yu tamasuniyan an ixjamapayninti Dios. ²Mu yucha najun an tan ts'o'muk'akanta:

Ik'asmatnini akxni ixpaku tukan,
chi iklihi'a'tayjuni an wilhchan akxni ta'alht'axt'u.

Chaway ixpaku tukan. ¡Chaway ixwilhchan yu lay k'ap'ut'a'alht'axt'u!

³Jantu tu'u yu jantucha chun ikmasuniyaw xamati', para li an kintapatsatk'an jantu wa paxkatcha kawalh. ⁴Wa tuchicha kawalh kitnan iklhimasuyawi li ixma'tsukunin an Dios, ixlak'anti iklhityaniyaw an tanlhun ma'alh'ajnat, an tanlhun yu ikma'lhtask'iniyaw, tanlhun yu la'lhima'anxkay, ⁵laka lala'ana'mat, laka lakpulach'in, tan t'ilili talaknajun an lapanakni, laka ts'ink'i tapatsat, laka alhkujat, chi laka chawan. ⁶Wachu ikmasuyawi li stalan'a la kijatsukuntik'an, chi li ikmispayawi an yu sawalh, chi iklhityaniyaw, chi laj'oxin lapanakni, chi an ixTakuwin Dios iklhith'awnaw, chi ijkamapaynininaw sawalh. ⁷Ikmasuyawi an chiwinti yu sawalh la ix'alhp'asninti Dios, yu ikpulasayaw yucha an yu Dios kintaxta'nitan, ikpujatayla'anininaw chi ikputa'a'tayjuyaw. ⁸A'tamin sawalhcha oxi kintala'ts'inkan, a'tamin xkayaj kintajunkanan, a'tamin oxi kintalhichiwiwinkanan, a'tamin jantu oxi kintalhichiwiwinkanan. Wa maslakinincha kintajunkanan masi li sawalhi an yu iknawnaw. ⁹Tacha wa jantucha kintamispakanani

kinta'ilhtukanan, masi oxi kintamispakanan. Paytatcha klaknitaw, pero ani ikt'awnaw, kintamama'alh'ajnikanan, pero jantu klaknitaw.
¹⁰ Tachanu wa kla'ta'oxila'alhiyawcha, pero lhlhiji iklaj'achanaw. Tachanu jakilhpatinin, pero ixluwk'ani yu ijka'ilhtuyaw li ma'a'alini katawalh, wa tachanu jantu tu'u iklhit'awnaw kitnan, pero kitnan iklhit'aw'oyaw.

¹¹ T'ala'awnin jamacha'an Corinto xasawalhi tacha ani iklaxa'alaw, an kijalhunutk'an wanaj iklamati'ani'ojo. ¹² Jantu tu'u yu jantucha aklaxta'niw, uxitnani yu wa sa' k'ilhunat'it. ¹³ Chaway klatapayniniyaw, tacha xamati xapay yu jatapayniniy ixjas'at'an, akilamati'aniwi mijalhunutk'an tacha kit'in klamati'aniw.

Kitnan ixcha'a an Dios yu la'ajunta

¹⁴ Jant'u k'ajat'at'ala'xt'o't'iti an yu jantu tajakiklaka'inin, mu yu'uncha sawalh tam, mu jantu lay t'alalhi'aniy an yu oxi jatapast'ak'at an yu jantu oxi jatapast'ak'at. An jatunkunu jantu lay t'atala'xt'o'a an jatats'isni. ¹⁵ An Cristo jantu lay t'alalhi'an an makxkay'un,^a wanajcha chun yu jakiklaka'inin jantu lay t'alalhi'an an yu jantu jakiklaka'inin. ¹⁶ Jantu k'is tu'u lay t'alala'an an ixtajtan an Dios an laktanlhun an yu tacha ixlakdioschak'an tala'ts'in an lapanakni. Mu kitnani ixtajtan an Dios yu la'ajunta, tacha yucha nawlh:

Ajkaputsukuya chi ajkat'a'aklatsukuya tan katatsukuya'.

Kit'ini ajkuna ixDiosk'an

chi yu'uncha kilapanakni katajuna'.

¹⁷ Pus xliyu wachu lhinawpalay an Jamach'alhkat:

K'ajamak'a'unt'it, k'at'ala'xt'inut'it,

jant'u t'u'u k'a'ilht'ut yu jantu oxi, walh laniny aklala'a'iyaw.

¹⁸ Chi mimPayk'ani ajkuna',

chi uxitnan kints'alani k'a'una'it chi kijats'i'in.

Chuncha najun an Jamach'alhkat

yu lay ilhtu'ojoy wa tuchicha.

7 T'ala'awnin, iklamapayniyaw, pus yucha aniya yu kintajunan an Dios li akintaxta'niyan. Xliyu li stalan'a katsukuw, jantu

^a 6:15 Belial nawputun Satanás.

tu'u akintasmala'an la kilakatunajk'an chi la kintakuwink'an. Ayi kala'ts'iw an Dios chuncha yu lay oxo kapustalan'anaw.

An jamacha'an Corinto tama'an'achay an Pablo

² Akilala'a'iwu la mijalhunutk'an. Jantu xamati yu jantucha oxo tu'u ak'ilhtuniw, jantu xamati xkayaj ik'ilhtuyaw, jantu xamati ik'o'xcho'otaw. ³ Tacha ani klajunaw jantu wa klamamaxaniyawcha, mu klajuniwcha ixlip'ulhnaj, uxitnan la kijalhunuti t'awnat jantu tu'u lay akintitalamamakawnin lhinin u jatsukunti. ⁴ Uxitnan ixla'ts'awalanti ik'laxa'alayaw chi sawalh ik'achani milakatak'an, sawalhcha oximaj'ayi ijk'atsan chi sawalhcha ik'achani masi tacha an sawalhcha tanlhun la'ma'alh'ajnanaw.

⁵ Sta akxni ikchiw xalakaat'un Macedonia jantu k'is ikjastaknantaw, wa tanchuncha ikpaxto'tayawi lhima'alh'ajna, wa tanchuncha laxtukukan, chi kimpulaknik'an alini talhanti.

⁶ Pero an Dios mu yucha jama'oximaj'ayayi masi yu jantucha tu'u ixtachaputk'an, kintama'oximaj'ayani akxni kintala'chin an Tito.

⁷ Chi jantu wanajcha wa xliyu li kintala'chincha, wachu xliyu li oximaj'ayi ixk'atsan milakatak'an. Yucha kintajunini li sawalhcha kilala'ts'imputunaw chi kintajunini li kilalhita'oxila'alhiyaw chi li kilapast'ak'awi kit'in, pus tacha ani ijk'atsaalh palaycha oxo iklhiwilalh.

⁸ Masi an carta an klats'o'niw tama'anta'oxila'alhinini uxitnan, pero kit'in jantu ikta'oxila'alhiy. Chi masi ikta'oxila'alhilhi ixlip'ulhnaj akxni ikla'ts'ilh an carta li tama'anta'oxila'alhinin tam pants'ik'is, ⁹ chaway ik'achancha, jantu wa xliyu li la't'a'oxila'alhit'it, wa xliyu li an ta'oxila'alhit ta'ilhtuni li k'ach'a'o'ach'o'ot'iti an Dios. An ta'oxila'alhit yucha an Diosi chuncha lakask'ilh, pus kitnan jantu tu'u yu wa aklalhitama'chapuwcha. ¹⁰ Mu an ta'oxila'alhit yu ixtalakask'i an Dios ka'ilhtuni li k'amak'awi an yu jantu laj'oxi jatapast'ak'at chi ta'alhtaxtukukan, chi yu yucha ixlakata, jantu layi astancha aktinawlh. Pero an ta'oxila'alhit yu an wa lakamunulhpacha alin yucha jama'ninin. ¹¹ Aminta'oxila'alhitk'an yu yucha an Dios chuncha lakask'ilh, ;k'ala'ts'int'iti yu p'ulhit'a'ut! Ta'ilhtuni li k'alhak'ap'up'it sawalhi ani ta'oxila'alhit chi k'ala't'alh'amant'it chi li wachu k'alakt'alhanant'it. Ixli'astan sawalhcha kilala'ts'imputu,

ch'i la't'alh'amant'it mama'alh'ajnit'itcha an yu ix'ilhtuy tala'alhin. Pero chux tacha ani tapasalh uxitnan jantu tu'u mintala'alhink'an. ¹² Pus akxni klats'o'niw anchunu carta jantu xliyu ikts'o'lhi wa ixlakatacha an yu wa xkayaj ja'ilhtunun u ixlakata an yu wa xkayaj ilhtukan, ikts'o'lhi para li katasulhi la ix'ukxlakapu an Dios tacha kilalhakapu'anaw. ¹³ Tacha ani tapasalh kintama'oxamixiyan.

Pero palaycha oxi iklihiwilayaw li an Tito achan, chux uxitnani la'oximaj'ayayat'it. ¹⁴ Kit'in xajkunitacha an Tito li sawalhcha oxi kilama'ank'atsayaw, chi jantu tu'u yu jantucha sawalh tacha an ijkunilh. Tacha sawalhi chux tacha an klajuniw uxitnan wachu tasulhi li sawalhi tacha an xajkuntaw an Tito. ¹⁵ Chi yucha palaycha tamapayniyan akxni tapast'ak'an li minchuxk'ani k'iklak'a'it'it ch'i lhiwilat sawalhi akxni la'a'it'it. ¹⁶ Sawalhcha oxi iklihiwilay li uxitnan la'lhitala'sini wa tuchicha kawalh.

Ixla'ulank'an ixlapanakni Dios

8 Chawayi kint'ala'awnin iklamak'atsaaniputunawi li chaway tasuycha an ixjamapayninti Dios an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, an xalakaat'un Macedonia. ² Masi li tapaxto'tayalhi tanlhun lhima'alh'ajna, sawalhcha talaj'achan, chi masi li sawalhcha takilhpatiy, lhi'acha talha'ulanan ixtumink'an, tacha wa jamatuminincha. ³ Kit'in ijk'atsayi li watukan las talha'ulanani ixtumink'an tacha yu tacha'aniniyicha, chi palay talhimo'slay. Ix'akstuk'an ⁴ sawalhcha kintatapaynisk'inini li ma ajkamakawniwi li wachu katama'a'tayjulhi an yu takiklaka'iy Dios. ⁵ Chi tacha yu jantu xakpakxan'iyaw kata'ilhtulh, yu'uncha palay lhuwi ta'ilhtulh. Tatama'axta'lhi ix'akstuk'an, p'ulhcha tatama'axta'nilh an Dios chi ixli'astan kintatama'axta'nincha tacha yu Dioscha lakask'ilh. ⁶ Chi iktapaynisk'iniyawi an Tito li tacha an a'taynilh, wanajcha chuni kataylhi'alh, tacha an pusak'a yu ma'ayxt'o'a an t'an t'awnat'it. ⁷ Mu uxitnan, chux, watuchicha, palay oxi ilht'uyat'it: kanajuw laka jakiklaka'inti, laka chiwinti, laka jatapast'ak'at, laka tapatsat chi kilamapayniw, pus chaway wanajcha chuni k'ap'ujamap'ayninint'it mintumink'an.

⁸ Tacha ani klajunaw jantu wa sawalhcha p'as klajunaw li chuncha yu kawalh, kit'in wa ijk'atsaaputun li sna sawalhch'a

li lhit'awnat'it'i jamapayninti, aklat'alamaklhkayawi an ali'in yu wachu taja'a'tayjunun. ⁹Misp'ayatcha an ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, yucha masi ma'a'ali, junlhi wa jakilhpatini milakatak'an, para li an la ixkilhpatit uxitnan k'a'unt'iti ma'a'alín.

¹⁰Oxi para uxitnan, aklajunawi tani ikpast'ak'acha yu yucha ani ixlakata. Sta akxni an yu la'puslich'a k'ata uxitnan la't'ap'ats'at'cha yu yucha ani ixlakata chi p'asi t'ap'ats'at. ¹¹Pus chaway t'ani yu laych'a ilht'uyat, k'a'ilht'u'o'otcha yu lhi'a't'aynit'at minta'achanink'an, t'ach'a yu masut ixlip'ulhnaj, akxni ch'unch'ach'a p'ast'akt'it k'a'ilht'ut. ¹²Mu li xamati xta'putun tu'u sawalh, an Dios ma'lhtajiya ixla'ulan tacha yu cha'aniniy'cha, an Dios jantu tu'u sk'in yu jantu cha'aniniyan.

¹³Jantu nawputun li wa xliyu li uxitnan k'aja'a't'ay'utcha ali'in chi uxitnan chaway k'ala'ma'alh'ajnant'it'cha, yu lakask'inkan li wa tami k'alhits'uk'ut. ¹⁴Chaway uxitnan lhit'awnat'iti yu yu'uncha tats'an'aniy, apu'a'tam yu'uncha katalhitsukuya yu uxitnan katats'an'aniyan, pus chunchacha yu wa tamcha k'alhits'uk'uya'it. ¹⁵Tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: “Jantu tu'u xajnichalh an yu lhuw ixmach'ixtamita, chi an yu jantu lhuw ixmach'ixtamita jantu tu'u ts'an'atayanilh.”

Yu jamala'achay an Pablo

¹⁶Lhimala'puchajuncha ikxta'niy an Dios li ilhtulhi li an Tito wanajcha chuni katalhakapu'an tacha iklalhakapu'anaw. ¹⁷Mu la'a'ilhi an yu iklhijuniy, chi mu wachu sawalhcha talhakapu'anani uxitnan, chaway ixta'achanincha ta'anan la'ts'inin.

¹⁸Iklamala'achaniyaw pumatam kint'ala'ajunk'an an yu t'a'antachalh an Tito yu sawalhcha oxi lhipastakkan ta lakachux tacha an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, wa ixlakata li oxi la'tapatsata an laj'oxi chiwinti. ¹⁹Atumpaj, an yu takiklaka'iy Dios, yu'uncha tasakxtulh para li wachu akintat'a'ani kitnan akxni aklhi'anaw an lha'ulan tumin yu kitnan ikmala'pitsiyaw para li ayi kala'ts'inkalh an Jamach'alhkat chi para li katasulhi li sawalhcha ijka'a'tayjunumputunaw. ²⁰Iklhipuxkawniyaw li jantu xamati akintalhimamaxanin ixlakata ani yu lhuw ikma'ayxto't'awnaw la'a'tayjun. ²¹Iklhipuxkawniyaw tani yu oxicha aklhilak'ilhtuw

ani laktanlhun, jantu wa la ix'ukxlakapucha an Dios, wachu la ix'ukxlakapuk'an an lapanakni.

²² Ali ani kijat'ala'awnink'an wachu ijkat'amala'achapalacha'awi an kint'ala'ajunk'an, yu lhuwcha tanlhun ikpuk'atsaaniyaw li sawalh tapatsaaputun chi chaway palaycha, mu chaway sawalhcha talhiwilayan. ²³ Yu ixlakata an Tito, iklajunaw li yucha kint'alhtana chi yucha oxi para uxitnani li kint'atapatsay. Chi ixlakatak'an an ali'in ixt'uyunk'an kijat'ala'awnink'an yu tat'a'antachalh an Tito yu'uncha an lakatamincha tala'ta'ayxt'o'a ixlapanakni Diosi tamala'achay, chi yu'uncha yucha an Cristojo tala'ayay. ²⁴ Xliyu, klajunaw k'ajamasunichi'it'iti mijamapaynintik'an, para li an yu tamak'anchalh an lakatamincha tala'ta'ayxt'o'a an ixlapanakni Dios katala'ts'ilhi li sawalhi tacha an sawalhcha oxi iklalhichiwininaw.

9 Yu ixlakata an yu pusakt'awkan tumin yu kajaxta'nikana an ixlapanakni Dios, jantu task'iniya ali aklats'o'niw uxitnan, ² mu klamispayawcha li uxitnan xt'a'p'ut'unat. An jamacha'an Macedonia lhi'acha chuncha ijkalhixa'alay li sta k'atacha uxitnan yu jamacha'an Acaya sawalhcha ja'a't'ay'unump'ut'unat, chi palay ixluwk'ani an jamacha'an Macedonia yu wachucha taja'a'tayjunumputun. Chaway li taja'a'tayjunumputun wa xliyu uxitnancha p'ulhnaj ja'a't'ay'unump'ut'unat. ³ Pero iklamala'achaniyacha'awi ani kint'ala'ajunk'an para li jantu tu'u aklhitamaxanilh tacha an sawalhcha oxi iklalhichiwininaw, para li uxitnan k'ala'asijchi'itcha sawalh. ⁴ Jantu katapasalh li ali'in jamacha'an Macedonia akintat'a'anchalh chi katala'ts'in li jant'u la'asijt'at sawalh. Chuncha, aklhimaxananawcha kitnan, li sawalhcha iklalhila'siyawi uxitnan. Iknajun li kitnani aklhimaxananaw para li jantu aknawlh li uxitnani yu k'alhimaxanant'it. ⁵ Pus xliyu ikpastaklhi li task'iniya li ajkajunilhi ani kijat'ala'awnink'an li p'ulhnajcha kata'ancha'an la'ts'inin, chi li kata'a'tayjuncha katat'ala'tsan an tumin yu uxitnan nawnat li k'alha'a't'ay'ununa'it. Chuncha amija'a'tayjuntik'an kala'asijantacha tacha oxi ja'a'tayjunti, jantu yu wa asi iksk'inawcha.

⁶ K'ap'ast'akt'iti ani: Yu wa lakats'uniya ch'an, wa lakats'uniya jax'anan, chi yu lhuwi ch'an, lhuwi jax'anan. ⁷ Atamj atamj chunchacha kaxta'lhi tani yu taxtuycha la ixjalhunut, chi jantu wa ka'asi xta'lhicha u wa laka jatalh'amanticha, mu an Dios

yucha yu mapayniy yu la ixta'achanin xt'a'a. ⁸ An Dios yucha layi kataxta'nin lhuw watuchicha tanlhun, para li lhilhiji k'alhits'uk'ut chux yu ma'lht'ask'iniyat, chi atumpaj wa kataxajnich'o'ocha'anacha yu k'alha'a't'ay'ununt'it chux laka laj'oxi tanlhun. ⁹ An tan ts'o'muk'akanta najun:

Mala'pitsilh, jaxta'nilhi an jakilhpatinin,
an oxi ixlanti yucha t'aw'alhiy.

¹⁰ An Dios yu xt'a'a an t'in yu ch'ankan chi yu xt'a'a yu ukan, kataxta'niyani chux yu ma'lht'ask'iniyat para li k'ach'ant'it, chi kala'ayaya', chi katalhawaya an xajatawk'at an oxi milantik'an.

¹¹ Chuncha k'alhits'uk'uya'it'iti chux tanlhun yu laj'oxi, chi layi la minta'achanink'an k'aja'a't'ay'ununa'it. Chi an yu k'ama'ayxt'o'a'it yu akilamalhi'aniyaw kitnan, yuchacha katapuxta'niya lhimala'puchajun an Dios an kijat'ala'awnink'an. ¹² Mu li ajkalhi'aniyawcha ani la'a'tayjun, jantu wa yuchacha ijkalhi'aniyaw yu tats'an'atayani, wachu ijka'ilhtuyawi li sawalhcha kataxta'nilhi lhimala'puchajun an Dios. ¹³ Yu'uncha katala'ayaya an Dios, mu ani la'a'tayjun kajamasuniya li ilht'uyat'iti yu lhinajun an laj'oxi ixchiwinti Cristo yu lhila'siyat'it. Yu'uncha wachu katalhiwilaya an Dios ixlakata li oxi ja'a't'ay'uyat yu'uncha chi para chux an ali'in.

¹⁴ Chi atumpaj katalhitapayniyani uxitnan la ixjamapaynintik'an sawalh, ixlakata an ay ixjamapayninti Dios yu taxa'niyan uxitnan.

¹⁵ ¡Lhimala'puchajuncha an Dios, mu kintaxta'nin ixjamapayninti yu ay tukan, jantu tu'u chiwinti para li lay kanajuw!

An Pablo yucha an ix'alhp'asninti Diosi pulasay

10 Kit'in, ikPablo, iklatapaynisk'iniyaw tacha an Cristo yu sawalh tamapayniyan, masi li uxitnan nawnat li akxni iklala'ts'inaw wa ikmaxanajlay, pero li akxni ma'at ikt'awnachalh li sawalhcha ikjunita. ² Chaway iklatapaynisk'iniyaw li akxni akla'antacha'aw la'ts'inin, jantu akila'ilhtuwi li aktapujulhi ajkat'alaxtukulh an yu kinta'alhtasuyan. Yu tanajun li an yu klak'ilhtuyaw tanlhun li wa kitnancha ikpast'ak'aw, mu kit'in iktapujuyi ajkat'alaxtukuya'. ³ Chun sawalh kitnan wa lapanakni, pero kitnan jantu chuni iklasayaw tacha talasay ali'in lapanakni. ⁴ An tanlhuncha yu ikpulasayaw jantu yu an yu wa tacha anicha lak'alín lakamunulhpa', yu ikpulasayaw

yucha an x'alhp'asninti Dios yu lay lakt'ilhiy an ixjatapast'ak'atk'an an yu wa taxkajiy an Dios. ⁵Chi chunchacha klakt'ilhiyaw an tanlhuncha ja'alhtasunti, chi chux ayajk'atsat yu wa tanchaputun para li jantu kamispakalh an Dios. Chux yu wa ixjatapast'ak'atcha lapanak yucha an Cristojo ikma'axta'niyaw, para li an lapanakni yucha an Cristojo katakiklaka'ilh. ⁶Chi akxni li uxitnan oxich'a ja'asmatnanat, kla'asijtawcha li ajkamama'alh'ajniyawcha ixchuxk'an yu jantu ta'ilhtuy yu lhinawkan.

⁷K'alhak'ap'up'it'iti an yu laktasuy. Li xamati k'atsan li ixnawin sawalhi an Cristo, wachu kalhakapu'alhi li kitnan wachu ixnawinini an Cristo ijkuntaw. ⁸Chi masi kit'in lanan palay ikputa'ayayi an tacha kintaxta'nikantan lhich'alhkat, jantu ikhimaxanan, mu an Jamach'alhkat kintaxta'nin an lhich'alhkat para li ajkapumap'a'siw an lapanakni, jantu wa ajkapulakt'ilhiwcha. ⁹Jantu klakask'in li katasulh li wa klapume'e'swaputunawcha an kilajcarta. ¹⁰Mu ta'alini yu tanajun, an ixcarta sawalhcha laj'alhp'as, pero t'an k'ala'ts'icha tukan yucha jantu k'is tachapun chi an ixchiwinti jantu lhi'asmatniputu. ¹¹Yu chuncha najun kapastaklhi li tacha ikchiwininawi tan wa ikts'o'muk'ataw laka carta, li akxni aklala'cha'anaw wanajcha kala'ts'ina tacha an ikts'o'taw laka carta.

¹²Kitnan jantu iktapujuyawi wachucha chun aklaw tacha talay an yu wa ix'akstuchak'an sawalhcha laj'ajin talala'ts'in. Yu'uncha jantucha laka jalakpastaknati talay li wa ix'akstuchak'ani talalhkey chi wa ix'akstuchak'ani talat'alamaklhkey tuchini yu ta'ilhtuycha. ¹³Kitnan jantu layi sawalhcha laj'ajini aktik'atsaw, wa tacha yu chunchacha cha'an. Yucha an Diosi yu masuy tanchuncha lay akt'acha'anaw kintapatsatk'an, chi yucha yu kintamakawnin li lay aklala'cha'aw sta Corinto. ¹⁴Pus xliyu kitnan jantu wa ikt'apala'puscho'oyawcha tan jantucha ikt'acha'anaw, ka chunchacha kaxwalh li jantu kitnani p'ulhnaj xaklala'cha'aw an ta wananchacha. Kitnani p'ulhnaj klalhi'aniw an laj'oxi ixchiwinti Cristo. ¹⁵Kitnan jantu tu'u ikputa'ayayaw ixtapatsatk'an ali'in, chi jantu k'ilhtuyawi yu jantucha kilhi'ilhtutk'an. Kitnan ikpakxan'iyawi li tacha kata'aya'ana mijakiklaka'intik'an ali aklat'atapatsayawi uxitnan, chi wa tan lay ikt'acha'anawi aktapatsayaw. ¹⁶Wachu ikpakxan'iyawi lay ak'aw chi ajkamak'atsaaniniw an laj'oxi chiwinti palaycha

awint'i t'an lakwilhchi'it, pero jantu aktitapatsawi tan xamaticha tapatsay, para li jantu akputa'ayawi an laktapatsat yu ali'incha ta'ilhtuta. ¹⁷ Li xamati ay k'atsamputun yucha an Jamach'alhkatcha ay kapuk'atsalh. ¹⁸ Mu jantu tu'u lhitapalay an yu wa ix'akstucha la'ayakan, yu lhitapalay yucha an yu Dios la'ayay.

An Pablo chi an yu jantu sawalh li yucha an Cristo jamala'achay

11 Wa laycha li xakilalhitayaniwcha, masi akxni wa lhitontojcha ikchiwiniy. ¡Chun, akilalhitayaniw! ² An Dios ki'ilhtuyi li aklalhi'alhts'ajuw kit'in klakask'in li uxitnan oxi k'at'ajalht'anant'it an Cristo, tacha xamati jatsi yu lhi'alhtajitacha xamati ts'alh li kat'atsukuya', chi wa para yuchacha li t'ajun, jantucha xamati ts'alhi t'achiwimpalay. ³ Pero wa iknajun ta iknajun, li tacha an tsapulh o'xcho'olhi an Eva, mu sawalhcha junita an tsapulh, jantu junita amijatapast'ak'atk'an wachu katat'ilhilh, chi k'amak'a'unt'itcha mistalan'antik'an ch'i t'ach'a an p'uxk'awyat sawalh an Cristo. ⁴ Uxitnan jalhit'ayaniyat'iti wa tichicha tala'chinan chi talhixa'alayancha apumatam Jesús, yu tamj, yu jantu tacha an Jesús yu klalhixa'alatawcha. Ch'i la'a'iyat'iti la'atam takuwin yu jantu tacha an Takuwin yu la'a'it'atcha, chi yu tumpaj laj'oxi chiwinti, yu jantu tacha an yu la'a'it'atcha. ⁵ Pero anchunu laj'ajin lapanakni yu tanajun li Jesucristojo jamala'achachalh ixli'astan, kit'in jantu wa iklakat'ikt'icha ijkat'ala'ts'inkan. ⁶ Masi jantu lakaxcha k'usi ikchiwiniy, la kijalakpastaknat ancha k'usi, chi klamasunitawi uxitnan, tamj tamjcha klapumasunitaw.

⁷ ¿Sna jantucha oxi yu ik'ilhtulh li iklamak'atsaanियaw an laj'oxi ixchiwinti Dios chi jantu iklach'iyaw, chi iklalhi li jantu tu'u iklhitapalay para li uxitnan lhit'ap'alat'iti k'ak'ats'aant'it? ⁸ Akilhmaktamin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inini ijkama'taylh ixtumink'an, wa xliyu iklhitamakawlhi li yu'uncha akintamapalhnilh para li lay aklatapatsaniw. ⁹ Chi akxni xaklat'a'aklat'awnawcha chi tu'u ikma'lhtask'inilh jantu xamati akma'achapulh, mu an kijat'ala'awnink'an yu taminchalh la xalakaat'un Macedonia yu'uncha kintaxta'nilh yu xakma'lhtask'iniy. Iklhipuxkawnilhi li jantu tu'u aklask'inuw, chi chuncha aktayli'ana'. ¹⁰ Jantu lay xamati akintitanchanilh an ki'achat an xalakaat'un

Akaya ixlakata an yu sawalh ixchiwinti Cristo klhit'ajun. ¹¹ ¿Tasu'u? ¿Lhiwilayat li xliyu jantu klmapayniyaw? ¡An Dios yucha oxi k'atsayi li klmapayniyaw!

¹² Pero aktaylhi'ana ak'ilhtuya yu k'ilhtuy, para li jantu ajkamakawnilhi anchunu yu talak'aklat'ajun, yu tapuxkajuy tu'u yu aycha katapuk'atsalh tacha kitnan, ¹³ yu'uncha jantu sawalhi li Jesucristojo jamala'achatachalh, wa taja'o'xcho'onuncha, tachanu Jesucristojcha jamala'achatachalh tamala'ch'inin. ¹⁴ Chi jantu layi katilhi'a'niwcha mu wanaj yucha an satanasi lapalay li ma xa'angelh jatapulhkunu'. ¹⁵ Xliyu sawalhcha talhimuktaxtuyi an yu tat'atapatsay li tacha yu talhilasaycha yu oxi katatasulh. Pero ixli'astan katala'a'iyacha yu kajalhimapalhnikana ixlakata tacha an talay.

Ixma'alh'ajnat an Pablo

¹⁶ A'tam iknawpalay, jantu xamati kanawlh li wa iklokojlaycha. Pero li ch'unch'a p'ast'ak'at'it, akilala'a'iwi masi wa tacha pumatamcha loko, para li wachucha aklhita'ayalh lakats'uniya tu'u'. ¹⁷ Tacha ani sawalhcha iklhila'sikan li ayi ijk'atsan, chuncha tacha wa iklokojcha ikchiwiniy, jantucha tacha lakask'in an Jamach'alhkat Diosi ikchiwiniy. ¹⁸ Mu li wanajcha ixluwk'ani tat'ajun yu tapulaj'ayajk'atsay tanlhun yu ta'ilhtuy, kit'in wachu ayi ajk'atsana'. ¹⁹ Mu sawalhch'a oxi jalhit'ayaniyat an yu wa laklokojnin masi li uxitnan sawalhch'a jalakp'ast'aknanat. ²⁰ Ch'i jalhit'ayaniyat'iti an yu ta'ilhtuyan li k'ajat'ap'ats'anit, an yu wa taputapatsayancha, yu wa ta'o'xcho'oyancha, yu jantucha wanaj tu'u talhiwilayan yu talaklakpusayancha. ²¹ Tachanu wa iklakmaxananawcha, sna wa tucha lay k'is klalhitama'chapuw.

Li xamati sawalhcha jalakpastaknan kalaya, kit'in wachu chuni aklaya', masi chuncha xajachalh tacha wa lhilokojcha. ²² ¿Yu'uncha chu hebreojnin? Kit'in wachu'. ¿Yu'uncha israelitajnin? Kit'in wachu'. ¿Yu'uncha yucha an Abrami tapu'a'p'unmintachalh? Kit'in wachu'. ²³ ¿Yu'uncha yucha an Cristojo tat'atapatsay? Kit'in palaycha, yu'uncha jantu, masi ka wa tacha lhilokojcha tacha ani ikchiwiniy, kit'in palay iktapatsata, yu'uncha jantu, palay a'lhuwi kimalaklhchawkanta, yu'uncha jantu, kit'in palay

a'lhuwi ki'ayna'kanta, yu'uncha jantu chi wanajcha a'lhuwi wa lakats'uniycha ikma'ats'an'aputuncha an kijatsukunti. ²⁴ A'kisicha an judiojnin kintapumama'alh'ajrita an a'p'uxamkawnajatsi (39) ja'ayna'nat. ²⁵ A't'utu ki'ayna'kanta laka lakmakat'ikt'i k'iw chi a'tam kintalakat'alhmalh. A't'utucha ta'aknuy an barco yu xakpu'anta chi wa k'ischa xakti'akskanj'utacha, tam jatats'isni chi tam wilhchani xaktajun tan putalhman alamalh. ²⁶ Wanajcha a'lhuwi ik'an inta chi ikmimpalay, chi ikla'la'pusta tan la'lhima'anxkay ayxkan, chi tan tat'ajun ja'alhawnan chi tan lhima'anxkay tu'u kinta'ilhtuniy an yu kint'amacha'an chi yu jantu kint'amacha'an. Wachu ikpula'pusta yu la'lhima'anxkay an la'acha'an, chi tan wa jasa'nik'a chi an alamalh chi tanlhuncha yu lakmakxkay tanlhun yu kinta'ilhtuniy an yu jantu sawalh kijat'ala'awnink'an. ²⁷ Stakcha ikpula'pusta tapatsat chi tanlhuncha tu'u yu la'lhima'anxkay, stakcha ikla'ts'inta alhkujat. Ikma'alh'ajnanta la kinchawan chi la kinkixixat, a'lhuwcha iklhithak'ajay jantu ikwajin, ikma'alh'ajnanta laka lhik'asnin ixlakata li kints'an'atayani kila'ch'it.

²⁸ Atumpaj tacha ani laktanlhun chi alicha tu'u laktanlhun, la'pusa la'pusa wilhchan palaycha iklaklhakapu'an chux an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin. ²⁹ Li xamati ta'an'ay, wachu ikt'ata'an'ay, chi li xamati tama'ayst'uk'uy wachu sawalhcha iklhakapu'an.

³⁰ Li tu'u yu lay kalhita'ayakalh, kit'in aklhita'ayaya an tanlhun yu masuy li jantu ijk'ut'ilh. ³¹ An Dios yu ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo yu t'acha'an li ixpujun'alhincha oxi kalhipastakkalh, k'atsayi li sawalhi yu iknajun. ³² Akxni xakt'ajun la'acha'an Damasco, an gobernador yu ixt'atapatsay an rey Aretas, jayawlhi yu katajalhistaknalh an tan putanukanachalh an la'acha'an, para li akintach'apayawlh. ³³ Pero ta'alilhi yu kintama'alhtajulh laka la'amam canasta tan yanilh xaventana an xa'axi an la'acha'an, chuncha lay ik'osli.

Yu masunikalh an Pablo laka la'puminatna

12 Jantu tu'u lhajay xamati li wa ix'akstucha kak'atsalh li lhitapalay. Pero aklhichiwiwa yu kimala'puminatlalh chi kimasunilh an Jamach'alhkat. ² Ikmisspay pumatam yu ch'a'o'ay

an Cristo, yu la'akawt'at'icha k'ata ixjuntachalh lhi'ankalh an ixlitala't'utucha lakt'iyen. Jantu ijk'atsayi li sna chux la ixlakatunaja lhi'ankalh u wa la ixtakuwin, yucha an Diosi k'atsay. ³ Pero ijk'atsayi li anchunu lapanak (li la ixlakatunaj u wa la ixtakuwin, jantu ijk'atsay wa yucha an Diosi k'atsay). ⁴ Lhi'ankalhi tan wa lhi'achacha tan jantucha nikan, chi asmatlhi chiwinti yu jantu lay nawkan, yu wa lapanakni tacha kitnan jantu kintamakawnikanani kanajuw. ⁵ Ani lapanak layi ay aklhik'atsana', pero yu wa kit'incha ki'akstu tu'u ay aklhik'atsalh, jantu, yu lay ay aklhik'atsalh wa yucha li jantu ijk'ut'ilh. ⁶ Pero li wa aknawlhcha li ik'ay, jantu laycha katinawkalh li wa ikloko, mu yu sawalhi an yu aknawlh, pero jantu chuni iklay para li jantu xamati kanawlh li palay iklhitapalay ixlakata tacha an kintala'ts'incha chi tacha an yu klhichiwiniy.

⁷ Chi para li jantu aklhi'ayajk'atsalhi ixlakata ani laj'ay tanlhun yu kilakmasunikan, kimaknunikalh an la kilakatunaj ma'atam wa tacha jalhtukun, kanajuw pumatam yu mala'achatachalh an Satanás, para li akimama'alh'ajnilh. ⁸ A't'utucha iktapaynisk'iniy an Jamach'alhkat para li akima'osunilh, ⁹ pero yucha wa kijuniy: “An kijamapayninti wa yuch'ach'a yu ma'lht'ask'iniy, mu an ki'alhp'asninti an laka ma'alh'ajnat yu oxi tukan talakasuy.” Pus kit'in yu iklhita'ayaputun li ikma'alh'ajnan, para li an ix'alhp'asninti Cristo la kilakatunaja katsukulh. ¹⁰ Xliyu kit'in ik'achani akxni ikma'alh'ajnan, akxni xkayaj kintajuniy, akxni ikma'lhtask'iniy tanlhun, akxni kintalhitama'chapuy, chi akxni tanlhuncha yu la'lhima'anxkay ikma'alh'ajnan ixlakata an Cristo, mu akxni ikma'alh'ajnan akxni k'ut'ilhi ijk'atsan.

¹¹ Wa tacha wa lokojcha iklalh, uxitnancha kila'ilhtuw li chuncha aklalh. Uxitnan oxi akixlalhichiwiniw masi jantu tu'u kilhijunti kit'in, mu jantu tu'u yu wa lakat'ikt'icha akimpula'ts'inkalh chi an yu sawalhcha laj'ajin ixjamala'achata Jesús sawalhcha laj'ajini kajala'ts'inkalh. ¹² An ma'alh'ajnat yu ixlak'anti iklaklhitanilh chi an tanlhuncha yu jantu wa tichicha lapanak lay lak'ilhtuy chi an tanlhuncha yu la'lhi'a'nin la'ts'int'it yuchacha lakmasuy li kit'in Jesucristo sawalhi kimala'achatachilh. ¹³ ¿Tisu ixlakatach'a lhiwilayat li palay wa lakt'ikt'ini klala'ts'inaw chi an ali'in

ixlapanakni Dios jantu? Ka sna xliyu li jantu tu'u klask'iniw uxitnan. Akilamala'mixiniw.

An Pablo past'ak'a li ka'ampala la'acha'an Corinto ixli'a't'utucha

¹⁴ Ikla'asijtacha para li aklala'pixiyalhnampalawcha yu ixlipu'a't'utucha chi wanajcha chun jantu tu'u aktilask'iniw. Kit'in jantu yu ikpuxkajuy yu lhit'awnat, kit'in uxitnani iklapuxkawyaw, mu yu'uncha an xalakpaynini yu katalakmach'ixtamiya tumin para an ixjas'at'ank'an, jantu yu an xajas'at'ani katitamach'ixtamilh tumin para an xalakpaynin. ¹⁵ Chi kit'in kinta'achanini aklakch'apa'oya chux yu kinawin chi masi kijatsukunti milakatak'an li iklamapayniyaw. Masi uxitnan palay iklamapayniyaw, uxitnan palaycha jantu kilamapayniyaw.

¹⁶ Ijk'atsayi li uxitnan wanajch'a ch'uni nawnat li kit'in jantu tu'u iklask'iniw. ¿U sna kit'in wa sawalhcha ikhipuxkawnilhi tani aklalhi'o'xcho'osk'iniwcha tu'u? ¹⁷ ¿Sna xamaticha an yu iklamala'achaniwi iklapu'o'xcho'o? ¹⁸ Iktapaynisk'inilhi an Tito chi ikt'amala'achachalhcha an pumatam kint'ala'ajunk'an. ¿Sna ta'o'xcho'oni an Tito? ¿Jantu wa la'atam Takuwini ikputapatsayaw chi wa la'atam tiji ikch'a'o'ayaw?

¹⁹ ¿P'ast'aklhit'awnat'iti li iklatapaynisk'iniyaw li akilamala'mixiniw? La ix'ukxlakapu an Dios yucha an Cristojo ikpuchiwininaw. Chi chux tacha aniya t'ala'awnin ixlakata para li oxi k'ats'uk'ut'it, mu iklamapayniyaw. ²⁰ Mu jantu oxi iklihiwilay li akxni akla'ancha'aw la'ts'inin, jantu chuni aklala'cha'aw tacha iklala'cha'amputunaw, chi kit'in wanajcha chun li jantu chuni akilala'ts'iw tacha xakilala'ts'imputuw. Jantu oxi iklihiwilay li ka'alilh laxtukut, laxkayt, latalh'amnit chi tala'apitsit, chi lakmakxkay chiwinti chi kalalhichiwinkalhcha, chi ayajk'atsat chi tanlhuncha yu jantu oxi. ²¹ Jantu oxi iklihiwilay li akxni aklala'ampalhcha'aw, an kiDios akimamaxanilhi la mi'ukxlakapuk'an, chi ak'alhulhi ixlakata li ixluwk'ani yu ta'ilhtuta ixtala'alhink'an chi li jantu tamakajuni yu jantu laj'oxi jatapast'ak'at, li talat'atamayi yu jantu talat'at'ajun chi ixlakata an tanlhuncha yu oxicha ixtalhismanita yu jantu laj'oxi.

Yu xalakti'astancha ixchiwinti an Pablo

13 Yucha anicha yu ixlipu'a't'utucha aklala'antacha'aw. Wa tuchicha lhilats'awalat la ixkilhnik'an ixt'uyunk'an u ixt'utunk'an yu tala'tsilh. ² An yu ixtalhit'ajun ixtala'alhink'an, chaway li ma'ati ikt'awnachilh a'tam ijkajumpalayi tacha an xajkajunitacha akxni ijkilapalhchalh: li akxni a'tam ak'ampalhtachalh, jantu k'is aktijamak'akxanilh. ³ Mu uxitnan p'uxk'awyat'iti tu'u tan k'ap'uk'ats'at li an Cristo yucha kimpuchiwinii, yu jantu wa talhitamakawniyanha, yucha tamasuniyani li alhp'as. ⁴ Chun sawalh yucha makxtukmuk'akalh tacha yu jantu k'ut'ilh, pero yucha lhit'ajuni an ix'alhp'asninti Dios. Pus kitnan wanajcha chun jantu lajk'ut'ilini ikpujuntaw yucha, pero an la x'alhp'asninti an Dios akput'a'aklatsukuyawi an Cristo para li aklatapatsaniw.

⁵ K'alhak'ap'up'ink'ant'itcha mi'akstuk'ani li sna jak'iklak'a'ininat'it. K'alhila'ts'int'anuk'ant'itcha mi'akstuk'an. ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li an Jesucristo taput'awnan? Li jant'u oxi t'awnat, pus chuncha jantu taput'awnan. ⁶ Pero kit'in ikpakxan'iya li uxitnan k'anawna'it'iti li kitnan iklhajatacha'awcha. ⁷ Chi iktapayniniyaw i an Dios li jant'u t'u'u k'a'ilht'ut yu jantu oxi, chi jantu wa xliyu aktasuwcha li iklhajatacha'awcha, wa xliyu li k'a'ilht'uti uxitnan yu oxi, masi kitnan wa tachanu yu jantucha talhajatachalh aktasuw. ⁸ Mu jantu lay tu'u akti'ilhtuw yu wa akput'alaxtukuwcha an yu sawalh, apalij wa ik'ilhtuyaw yu t'ala'an an yu sawalh. ⁹ Pus kitnan iklanj'achanawi li kitnan jantu lajk'ut'ilin chi li uxitnan lajk'ut'ilin. Walh chi masi chuncha iklalhitapayniyaw para li jant'uch'a t'u'u k'a'ilht'ut yu jantu oxi. ¹⁰ Xliyu iklalhits'o'niyaw masi jantu an iklat'a'aklat'awnacha'aw, para li akxni aklala'cha'aw jantu alhp'asi akla'ilhtuniw an la kilhich'alhkat yu an Jamach'alhkat Jesús kixta'nita para li oxi k'ats'uk'ut chi para li jantu wa k'ap'uma'nik'ant'itcha.

¹¹ Yu xli'astancha iklanjunawi kint'ala'awnin, k'alaj'ach'ant'it, k'amak'a'unt'itcha yu jantu laj'oxi tanlhun, k'ala't'a'oximaj'ayat'it, wa tami k'ak'ats'at'it chi wa oxich'a k'at'awlat'it. Walh an Dios yu xt'a'a oxi jatawlhnat chi jamapayninti katat'a'aklatsukuyan.

¹² K'alalaxa'alap'axachi'itcha atamjtamin laka la'atam stalan'a

jala'xtikilhtastuknut. ¹³Ixchuxk'an an yu takiklaka'iycha sawalh Dios tamak'aniyacha'an jala'axa'alanti.

¹⁴Minchuxk'an k'ala'a'itcha an ixjamapayninti an Jamach'alhkat Jesucristo chi an ixjamapayninti an Dios chi katat'a'aklatsukuncha an Stalan'a Takuwin.

Carta yu jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an xalakaat'un Galacia

An Pablo jala'axa'alay an ixlapanakni Dios yu tawilanalh xalakaat'un Galacia

1 Kit'in ikPablo yu jantu wa lapanakcha kilhka'ulalh chi jantu wa lapanakcha kimala'achay, yu chuncha lakask'ilh yucha an Jesucristo chi an Dios, yu kimPayk'an, yu mala'awnicho'olh an Jesús. ²Kit'in ali ixchuxk'an an kint'ala'awnink'an yu ani kintat'awilanalh iklamala'achaniyawu jala'axa'alanti uxitnan yu la't'a'ayxt'o'achi'it an xalakaat'un Galacia yu k'iklak'a'iyat an Dios. ³Yucha an kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatchak'an Jesucristojo kataxta'nin jamapayninti chi oxi jatawlhnat. ⁴An Jesús mapalalhi kintala'alhink'an, ix'akstu tama'axta'lhi. Chuncha ilhtulh tacha yu oxicha lhiwilay an kimPayk'an Dios para li akintama'alhtaxtuni ani tan jantu oxi lakamunulhpa t'awnaw. ⁵Yucha an Dioscha ay kala'ts'inkalh. Chunchacha kawalh.

Jantu tu'u atumpaj ixchiwinti Diosi alimpalay

⁶Sawalh iklihi'a'niya li wat'uk'anch'a mak'awnat'iti an Dios, yu tat'asanin la ixjamapayninti an Cristo. Mak'a'unt'itcha an Dios chi chaway tumpajcha chiwinti yu k'ap'ut'a'alht'axt'uaya'it'iti k'iklak'a'iyat'it, yu sawalh tam yu jantu tacha an yu klahixa'alaw. ⁷Yu sawalh, jantu tu'u alimpalay atumpaj chiwinti yu puta'alhtaxtukan, wa ta'alín ali'in yu wa tat'awnan ma'o'xcho'onin. Yu'uncha wa tamapaxaputun an laj'oxi chiwinti yu lhichiwiníy Jesucristo. ⁸Pero li xamati yu kitnan, u pumatam angelh yu kaminchalh lakt'iyán, tu'u yu tam chiwinti katalhixa'alan, tan katajunin li chuncha yu puta'alhtaxtukan, yu jantu chun tacha an yu ikla'juntawcha, ¡kachajcha la'a'ilhi ma'alh'ajnat! ⁹Chunchacha iknawlh chi chaway a'tam iknawpalay: Li xamati talhixa'alayan yu tumpaj

chiwinti yu jantu yu tacha an yu la'a'it'atcha, ¿kachajcha la'a'ilhi ma'alh'ajnat! ¹⁰ ¿Lhiwilayat li wa oxicha ijkat'atamakawputun an lapanakni u yucha an Dios? ¿U sna wa ikhipuxkawniyicha tani oxicha ajkalhima'an'achalh an lapanakni? Mu li wa yu'unchaka an lapanakni yu ijkama'an'achay, jantu xakwalhi ixt'atapatsan an Cristo.

An Dios sakxtulh an Pablo chi t'asanilh

¹¹ Kint'ala'awnin, klakask'in li k'alhimach'a'xat'it li an laj'oxi chiwinti klamasuniw jantu wa ixchiwinticha lapanak. ¹² Ani chiwinti jantu yu an lapanakni kintaxta'nilh chi jantu wachu yu'uncha kintamasunilh, yucha an Jesucristojo kixta'nilh.

¹³ Uxitnan asmat'at'iti tani xaklaycha akxni xakma'ach'a'o'ananta tacha an talay judiojnin. Xajkalhitama'chapuyi an yu takiklaka'iy Dios chi xajkala'ma'niputuncha. ¹⁴ An la ixjatsukuntik'an an judiojnin xa'aycha xajkunt'ajun, chi palay xakintalhiwilay. Ixluwk'ani an yu wa kilakt'atamka xaklhila'ta'ayataw yu kint'ajudiojnin jantu chuni ixjala'ts'inkan. Palay xakt'ataxtuniya xak'ilhtuy tacha an xakintalhimasmanitancha li aklaw an kilakpaynink'an, an ali'in jantu ixtat'ataxtuni. ¹⁵ Pero akxni an Dios, kisakxtulhi sta la xpalakni an kinati chi kint'asanilhi la ixjamapayninti, ¹⁶ oxilhiwilalh an Dios li akimasunilh an isTs'alh, para li ajkalhixa'alalh an ixchiwinti an yu jantu tajakiklaka'inin chi jantucha xamati ikla'alh para li aklhisakmilh. ¹⁷ Chi jantu iktama'ast'a'alhi la'acha'an Jerusalén ak'alh jala'ts'ini an yu p'ulhnajcha ixjamala'achata an Jesús ixtajunita, apalij ik'alh Arabia chi ikmimpalh Damasco.

¹⁸ Ixli'astan, la'puslicha la'at'utu k'ata, iktama'ast'a'alhi Jerusalén para li akla'ts'ilh an Pedro chi la'akawkisi wilhchani ikt'atamakawchalh. ¹⁹ Pero jantucha xamati ali an yu ixjamala'achata an Jesusi kla'ts'ilh, wa yucha an Jacobojcha an ixt'ala'ajun an Jamach'alhkat. ²⁰ Tacha ani iklats'o'niyaw, an Dios k'atsayi li jantu wa ikmaslakatinincha, yucha k'atsayi li sawalh.

²¹ Ixli'astan ik'alhcha an xalaklakaat'un Siria chi Cilicia. ²² Pero an xalakaat'un Judea jantuka' xakintamispayi tani iktasuycha tacha an ixtala'ta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios yu ixnawinin an Cristo. ²³ Wa x'amani ixta'asmat'a ixlaknawkan: “An yu wa p'ulhnaj wa

xakintamama'alh'ajniyan chaway lhichiwiiniycha an jakiklaka'inti yu la'atam panch'e'ex ixjuntachalh wa ixmala'mixiputun.”²⁴ Chi oxicha ixtalhichiwiiniy an Dios kilakata.

Ali'in yu ixjamala'achata an Jesús tala'a'ilhi an Pablo

2 Ixli'astan la'akawt'at'icha k'ata la'pusli iktama'ast'a'ampalhcha Jerusalén ali an Bernabé chi xak'aylhi'anta an Tito.² Ik'alh mu an Dios xakimasunita li ak'alh. Tan wa ki'akstuk'an ijkat'ata'ayxto'lhicha an yu xalaj'ajin ixjala'ts'inkan, chi ts'awjcha ijkalhixa'alalh an ixchiwinti Dios yu ijkalhixa'alay an yu jantu judiojnin, para li chux tacha ani ikt'ataxtuniy k'ilhtuy jantu wa paxkatcha kawalh.³ Pero masi chuncha an Tito yu xakint'a'anta yucha griego jantu xamati asi lhijunilh li ka'akaxwililich'uk'up'uxkalhi ix'a'axt'a'a.^a⁴ Ali'in yu jantu kint'ala'awnink'an ixtatanumananchalhi wa la'asa' an tan xaktanumaw, para li katak'atsaalhi tacha kintama'alhtaxtuni'ojoncha an Cristo Jesús, para li akinta'ilhtuputumpalani li a'tam akinta'a'ch'apapalan an lhamap'a'sin.⁵ Pero masi wa tamcha pants'ik'is jantu k'is ijkalhakapu'aniniwi yu'uncha, mu kitnan yu klakask'inaw li an yu laj'oxi chiwinti, yu sawalh, k'alhits'uk'u'alhit.

⁶Xlakatak'an an lapanakni an yu ixjalhiwilakan li ixtalhitapalay (masi kit'in jantu iklhakapu'ani tuchini ixtajunitacha, mu an Dios jantu wa jasakxtununcha), jantu tu'u kintamasunilh yu sast'icha tu'u'.⁷ Apalij talhiwilalhi li kit'ini kixlijunkanta li ajkalhixa'alalhi an laj'oxi chiwinti an yu jantu judiojnin, tacha lhijunikalh an Pedro li kajalhixa'alalh an yu judiojnin.⁸ An Dios yu mala'achalh an Pedro li kajalhixa'alalh an laj'oxi chiwinti an yu judiojnin, wanajcha yu kimala'achalh kit'in para li ajkalhixa'alalhi an yu jantu judiojnin.

⁹An Santiago chi an Cefas chi an Juan, yu tacha xatiatsasnincha ixjala'ts'inkan an tan ixtata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin. Talhiwilalhi li yucha an Diosi xakimala'achata, chi para li katasulhi li kintala'a'ini li tacha ixt'ama'tapatsanchak'an ajkunwi kintaxta'nincha ixmakak'an, kit'in chi an Bernabé, para li kitnan ak'awcha jat'atapatsanin an yu jantu judiojnin chi yu'uncha yucha

^a **2:3** An judiojnin ixtala'akaxwililich'uk'up'uxa ix'a'axt'a'ak'an, pero an griegojnin yu'uncha jantu. K'ala'ts'i an laka glosario tan lhichiwiiniy “circuncisión”.

an yu judiojnincha. ¹⁰Wa yucha kintask'inin li ma ajkalkhakapu'awi an jakilhpatinin, yu ixlakata ani kit'in wanajcha chuni oxi ijkalhakapu'an.

An Pablo la'a'aymalh an Pedro

¹¹Pero akxni an Pedro kilachilh la'acha'an Antioquía, la ix'ukxlakapu ikla'a'aymalh, mu an yu ix'ilhtut'ajun jantu k'is oxi. ¹²Wa ixlip'ulhnaj ixjat'alakwajini an yu jantu judiojnin, pero akxni tachilhcha ali'in yu ixjamala'achatachalh an Santiago, tsukulhcha jat'alamakajun, jantucha ixjat'alakwajin. Wa xliyu ixjatalhamniya an yu ixtanajun li kaja'akaxwililich'uk'up'uxkalhi ix'a'axt'a'ak'an an lapanakni yu wachu takiklaka'iputun an Dios. ¹³Chi an ali'in judiojnin wa tamcha tat'ak'atsaalh an Pedro la ixta'ukxput'uyunti, sta an Bernabé wachu tamatanunilh. ¹⁴Xliyu akxni kla'ts'ilhi li jantu chuni tacha an ixtalay, tacha najunta an laj'oxi chiwinti, yu sawalh, ijkunilhi an Pedro la ix'ukxlakapuk'an ixchuxk'an: “Uxint'i judiojk'at'i, walh chi wa tacha yu jantucha judiojk'at'i t'a'un. ¿Tasu li an yu jantu judiojnin p'asch'a ja'uniy li tacha judiojnincha katatsukulhi?”

An judiojnin wachu ixjakiklaka'intik'ani taputa'alhtaxtuy

¹⁵Kitnan judiojnin sta wa titsukuw chi jantu la'ma'lhta'alhinin tacha an yu jantu takiklaka'iy Dios. ¹⁶Walh chi k'atsayawi li jantu xamati la'ts'inkan li oxicha t'ajun wa xliyu li kamuktaxtulhcha an lhamap'a'sin, yu oxi putsukukan li kiklaka'ikan an Jesucristo. Xlakata ani jakiklaka'inti li kitnan wachu kiklaka'itaw an Jesucristo, para li an Dios akintala'ts'ini li oxicha t'awnaw. Xlakata an jakiklaka'inti, jantu wa xliyu li muktaxtuyawcha an lhamap'a'sin. Mu jantu xamati katila'ts'inkalh li oxicha t'ajun wa xliyu li muktaxtuycha an lhamap'a'sin.

¹⁷Chi li puxkawyawi li oxi kaputsukuw an Jesucristo, nawputun li kitnan wachu la'ma'lhta'alhinin, ¿chi chaway ani jumputun li an Cristo yuchacha kinta'ilhtuyan la'ma'lhta'alhinin? Jantu. ¹⁸Mu li kit'in aklakt'ilhilh tu'u chi li a'tam akla'oxipalh kit'incha kincuenta. ¹⁹Tachanu wanajcha kint'axtukmuk'akanta laka cruz an Cristo. Kit'in jantucha para an lhamap'a'sini ikt'ajun, kit'in iknitacha para

yucha. Yucha an lhamap'a'sini kima'nilh, pero li iknilhcha para an lhamap'a'sin, chaway laycha iksukuy para Dios. ²⁰ Chaway jantucha kit'ini ikt'ajun, yucha an Cristojcha kimput'ajun. Chi li ikput'ajuncha ani lakatunaj, yucha an isTs'alh Diosi ijkiklaka'iy yu kimapaynilh chi ma'axta'lhi ixjatsukunti para li akima'alhtaxtulh. ²¹ Pus kit'in jantu aktila'amaj'alhi an oxi ixjamapayninti Dios. Mu li yucha an lhamap'a'sincha yu lay oxi kaxputsukuw la ix'ukxlakapu Dios, chuncha li nilh an Jesucristo jantucha tu'u kaxlitapalalh.

An takuwin laka jakiklaka'inti la'a'ikan

3 ¡Uxitnan, Gálatas, jant'u k'is ja'asmatnanat'it! ¿Tisiyuchacha tachanu tachawtancha para li jant'u k'ak'iklak'a'it'iti an chiwinti yu sawalhi? Tan iklalhixa'alayaw iklamasunitawcha la mila'chulhk'an an Jesucristo yu makxtukmuk'akalh. ² Wa yucha aniya klakask'in li akilajuniw: An ixTakuwin Dios, ¿la'a'it wa xliyu li ilht'ut'iti tacha an lhinajun an ixlamap'a'sin Moisés, u wa xliyu li k'iklak'a'it'iti tacha an asmatt'it? ³ ¿Tasucha li jant'uch'a k'is ja'asmatnanat'iti? ¿Nawnatcha li wa mi'akstuchak'ani k'ala'ts'aya'it yu an laka Takuwin p'u'a't'aynit? ⁴ ¿Jantu tu'u talhitapalhniyan chux t'ach'a an ma'alh'ajnant'atcha? ¡O'palaj tu'ucha kaxtalhitapalhnin! ⁵ An Dios taxa'niyan an ixTakuwin chi ilhtuyi tanlhun yu la'lhi'anin yu jantu wa xamaticha lapanak lay ilhtuy t'an t'awnat'it. ¿Tasu li chunchacha ilhtuyi? Jantu xliyu li uxitnan ilht'uyat'iti yu lhinajun an lhamap'a'sin, wa xliyu li k'iklak'a'iyat'itcha an yu asmatt'at.

⁶ An Abraham kiklaka'ilhi an Dios, pus an la ixjakiklaka'inti, an Dios la'a'ilhi tacha yu oxi lapanak. ⁷ Xliyu uxitnan task'iniya li k'ak'ats'at'it li yu yu'uncha an Abraham sawalh tapu'a'p'unmintachalh yu'uncha an yu tajakiklaka'inin.^a ⁸ An tan ts'o'muk'akanta, an Dios mu ixk'atsaycha li an yu jantu judiojnin wachu kajamaxtuniya ixtala'alhink'an yu katajakiklaka'inina, pus an Abraham mak'atsaanikalhi yu ma'anchacha ani oxi chiwinti: “Ta kilhmakchux an lapanakni milakata uxint'i oxi katatsukuya.” ⁹ Pus, yu takiklaka'iy

^a **3:7** An Dios junilh an Abraham li yu yucha katapu'a'p'un'ana ixjas'at'an Diosi yu'uncha. An judiojnin yu tapu'a'p'unminchalh an Abraham, yu'uncha ixlapanakni Dios. Yu'uncha ixtanajun li kamuktaxtukalhi an ixlamap'a'sin Moisés.

an Dios ali an Abraham oxi kajaxta'nikana jatsukunti, mu yucha kinklaka'ilh.

¹⁰ Yu yucha an ixlamap'a'sin Moisés taputa'alhtaxtuputun yu'uncha alini ixtala'alhink'an. Mu an tan ts'o'muk'akanta najunta: “Ixchuxk'an yu jantu lhilhij ta'ilhtuy chux tacha an ts'o'muk'akanta an laka libro yu puwilh lhamap'a'sin, talhit'ajuni ixtala'alhink'an.”

¹¹ Pus ts'awjcha tasuy li an Dios jantu xamati yu oxicha la'ts'in wa xliyu li ilhtuycha tacha an najunta laka lhamap'a'sin. Mu an tan ts'o'muk'akanta najun: “Yu oxicha lapanak kala'ts'inkana la ixjakiklaka'inti kapu'aklatsukuya'.” ¹² Chi an ixlamap'a'sin an Moisés jantu yu an jakiklaka'inti pumuktaxtukan, ancha wa najun: “Yu kalakmuktaxtu'oya ani lhamap'a'sin yucha kapu'aklatsukuya'.”

¹³ An Cristo kintama'alhtaxtuncha akxni makxtukmuk'akalh laka k'iw tacha an xakintamama'alh'ajniputunan an lhamap'a'sin. Mu an lhamap'a'sin najun: “Wa tichicha yu kach'imuk'akana laka k'iw kama'alh'ajnalh.” ¹⁴ Chuncha tapasalh para li an tacha sawalhcha oxi junikalh an Abraham li kaxta'nikana, yucha an Cristojo puxta'nikalh, jaxta'nikalhi masi yu jantu judiojnin. Chi li wachu kinklaka'iyawi an Dios akintaxta'niyani an Takuwin yu kintajunan li akintaxta'niyan.

Lhamap'a'sin chi yu nawkan li kaxta'kana'

¹⁵ Kint'ala'awnin, tacha chiwiniy yu wa lapanaki iklaxa'alayaw: Li tu'u tamakawkan, masi wa lapanaki yu ilhtuy, li ts'o'muk'alhcha ixta'a'ut, jantucha xamati lay katilakt'ilhicho'olh u tu'u ka'a'lh'ulapalh.

¹⁶ Pus, chaway, an Dios junilhi an Abraham chi an yu kapula'awna li kajaxta'niya yu oxi. An tan ts'o'muk'akanta jantu najunta: “yu katapula'awnan”, mu jantu ixluwk'an, ancha wa najunta: “an yu kapula'awnan”, mu wa pumatam lapanak, yucha an Cristo. ¹⁷ Yu iknajun yucha ani: An Dios t'atamakawlihi an Abraham, chi nawlihi li sawalh. Xliyu an ixlamap'a'sin Moisés yu 430 k'ata ixli'astan chilh, jantu layi katimala'mixilhcha an yu tamakawkantacha ixchiwinti Dios yu najun li ka'ilhtuya'. ¹⁸ An Dios junilh an Abraham li kajaxta'niya yu laj'oxi tanlhun an ixjas'at'an, chi jantu ixlakata li tamuktaxtuy an lhamap'a'sin. Yu najun an Dios li yucha an Abrahami kaxta'niya wa chuncha, jantu ixlakata tu'u'.

¹⁹ Pus, ¿tisuncha lhitapalay an ixlamap'a'sin an Moisesi? Yucha ixli'astancha a'lh'ulakalh, para li kamasulh an tala'alhin. Wa ancha lhitapalalh sta akxni chilhcha an yu pula'awlh an Abraham yu jama'lhtayanalhcha an yu ixnajunta an Dios li kaxta'niya'. An lhamap'a'sin yucha an angelhnini tanawlh chi an Moisés wa manawnikalhcha. ²⁰ Pero jantu task'iniy xamati kamanawnikalhi akxni wa pumatam, chi an Dios wanaj yucha t'achiwinilh an Abraham.

Tuchini lhitapalaycha an lhamap'a'sin

²¹ ¿Ani chu sna nawputun li an ixlamap'a'sin an Moisés wa t'alaxtukuycha an yu najun Dios li ka'ilhtuya'? Jantu. Mu li ka'ixta'kalh lhamap'a'sin yu ka'ixta'lhi jatsukunti, pus chuncha laycha oxi kaxput'a'aklatsukukalh an Dios li kaxmuktaxtukalhcha yu lhinajun an lhamap'a'sin. ²² Tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta, li ta lhichuxi ixtach'inin an tala'alhin, yuchacha ixlakata li najun an Dios li kajaxta'niya yu oxi an yu takiklaka'iy an Jesucristo. ²³ Akxni jantuka' ixkiklaka'iyaw an Jesucristo, ixtach'inin an ixlamap'a'sin Moisesi ixjuntaw. Ixpakxan'iyaw li kaxmasukalh an yu kiklaka'iyaw. ²⁴ Yucha an lhamap'a'sini xakintala'tsilhi'antan, tachanu jas'at'an. Xakintamap'a'siyani li wa ixpakxan'iyawka an Cristo. Ixli'astan kiklaka'iwcha an Cristo chunchacha yu oxicha put'a'aklatsukuw an Dios. ²⁵ Chi chaway wa x'amancha li kakiklaka'iw an Jesucristo, jantucha ali la ixmakni an ixlamap'a'sin Moisesi t'awnaw.

²⁶ Mu li k'iklak'a'iyatcha an Cristo Jesús uxitnan ixjas'at'ancha an Dios. ²⁷ Chux uxitnan akxni a'p'axt'it t'at'ala'xt'o't'it'cha an Cristo, yucha an Cristojch'a la'ch'it'it tacha la'atam la'ch'it. ²⁸ Chaway tachanu jantucha xamati judio u griego, u yu wa putapatsakanha lapanak, u yu jantu xamati putapatsay, u lapanak, u t'aku'. Mu chaway li t'at'ala'xt'o't'at'cha an Cristo Jesús, chux uxitnan wa pumatamcha. ²⁹ Chi li uxitnan ixnawinin an Cristo, pus uxitnan yucha an Abrahami p'u'a'p'unt'ant'achi'it ch'i k'ala'a'iya'it'iti yu an Dios najun li kaxt'a'a.

Jantucha

4 Yu iknawputun yucha ani: Li xamati kama'axta'nikana chux ixtanlhun ixpay li jas'at'aka, wa ixt'atamka an yu wa putapatsakancha lapanak, masi yucha jamanawin chux an tanlhun. ²Ani jas'at'a wa ta'alinka lapanakni yu talhist'ak'a chi yu tala'tsilhi'aniy tuchini ilhtuycha, sta akxni li chinchá panch'e'ex li an ixpay juniycha li laycha ka'ilhtulh ix'akstu an tanlhun. ³Chi chuncha tapasayaw kitnan. Kanajuw li akxni jantuka' ixjakiklaka'ininaw, tani yu xakinta'ulaniyachincha jatapast'ak'at an yu tach'alhkatnan laka un chunchacha ix'ilhtuyaw. ⁴Pero akxni chilhcha an panch'e'ex, an Dios makmilhcha an isTs'alh, yu putsukulh pumatam t'aku chi ix'asmat'a an iklamap'a'sin Moisés. ⁵Chuncha kitsukuchilh para li akintama'alhtaxtuni kitnan yu xakinta'a'ch'apatan an lhamap'a'sin, para li an Dios akintala'a'ini tacha ixjas'at'ancha.

⁶Chi para li kamasulhi li uxitnan ixjas'at'ancha, an Dios makmilhi la mijalhunutk'an an ixTakuwin an isTs'alh. Chi an ixTakuwin p'asi chiwiniy, najun: “¡KimPay! ¡KimPay!” ⁷Pus uxint'i ixjas'at'achak'at'i Dios, jantucha wa putapatsank'at'i. Chi mu chaway ixjas'at'achak'at'i Dios, yucha kaxta'niyancha an ixtanlhun, yucha an Cristojo kapuxta'niyan.

An Pablo jalhaku'ani an yu tajakiklaka'inin

⁸Ixlip'ulhnaj, akxni uxitnan jant'u ixmisp'ayat'it an Dios, yu'uncha an yu jantu diosnin sawalhi ixtaputapatsayan. ⁹Pero chaway li misp'ayatcha an Dios, u palay oxi kanajuw, li chaway tamispayancha an Dios, ¿tasu li a'tam k'a'ilht'up'ala'it'iti yu lhinajun an yu jantu k'ut'ilh chi wa jakilhpatinij lhich'alhk'atcha? ¿Tasu li a'tamcha yucha k'ak'iklak'a'ip'ala'it tacha lay yu wa putapatsakancha lapanaki? ¹⁰Uxitnan k'aat'aniyatka tanlhun wilhchan chi tanlhun malhkuyu chi tanlhun panch'e'ex chi tanlhun k'ata. ¹¹Iknajun ta iknajun, o'palaj an kintapatsat wa paxkatcha kawalh chi jantu tu'u katalhitapalhnin.

¹²Kint'ala'awnin, iklajunaw wanajcha chuni k'alat tacha kit'in, mu kit'in tacha uxitnani iklay. Jantu wa xliyu li tu'ucha yu jantu oxi kila'ilhtuniyaw. ¹³Uxitnan k'ats'ayat'it, akxni

ixlip'ulhnajcha iklalhixa'alaw an yu puta'alhtaxtukan chiwinti, wa xliyu xakimama'alh'ajni tuchichun ta'an'at an la kilakatunaj. ¹⁴ Chi an ta'an'at an yu ikhitsuikulh kilhila'ts'intanulh, pero jantu xliyu uxitnan kilala'amaj'awcha u jantucha akilala'ts'imputuw. Apalij, kilala'a'iw tacha pumatam ix'angelh an Dios, tachanu wanajcha kit'ini Jesucristo kilala'a'iw. ¹⁵ ¿Tanisch'a mak'ap'it an achat t'ach'a an ixlit'awnat'iti? Milakatak'an layi iknajun, li wa kaxlalhcha uxitnan sta masi k'axlakt'ap'axt'ut amila'chulh'an xakilaxta'niw. ¹⁶ Chi chaway, ¿chu sna mint'alaxkaychak'ani ijkunli wa xliyu li iklajuniw an yu sawalh?

¹⁷ Anchunu lapanakni sawalhcha talhakapu'anani uxitnan, pero li chuncha talay jantu wa xliyu li wa tamapayniyancha. Yu yu'uncha talakask'in li akilamakajuw, para li ixli'astan uxitnan yu'unch'ach'a k'ajalhak'ap'up'it. ¹⁸ Pus oxicha, oxi li lhilhij k'alhak'ap'up'it yu oxi, masi akxni jantu an iklat'awilhcha'aw. ¹⁹ Kijas'at'an, a'tam iklalhima'alh'ajnant'awpalaw, tacha akxni xamati xanati ma'alh'ajnan akxni jamas'at'an. Chi ali akma'alh'ajnana sta li oxich'a k'a'unt'it tacha an Cristo. ²⁰ Wa laycha li aklala'cha'awcha wanaj wa chaway, para li lay tam aklaxa'alaw, mu chaway jantu ijk'atsay tani aklalhipastakwicha.

Pulhamacha'xan Agar chi Sara

²¹ Uxitnan yu an ixlamap'a'sin Moisés ilht'up'ut'unat, ¿jant'u asmatt'at'iti yu najun anchunu lhamap'a'sin? ²² Ancha najun li an Abraham ixt'uyunk'an ists'alani jalhitsukulh: pumatam ists'alh yu wa ixputapatsaycha t'aku lhitsuikulh, chi an pumatam yucha an yu ixt'iwu tukani t'alhitsukulh, ani t'aku yucha jantu xamati wa ixputapatsaycha. ²³ An ists'alh an t'aku an yu wa ixputapatsakancha wa chunchacha pula'awlh tacha lhichux pula'awkan, pero an ists'alh an t'aku an yu jantu wa ixputapatsakancha yucha la'awlh para li katapasalhi tacha an ixnajunta an Dios li ka'ilhtuya'. ²⁴ Ani tacha la'atam pulhamacha'xan. An Dios a'tuyi jat'atamakawlh an ixlapanakni, yucha jumputun an ixt'uyunk'an t'akunin. La'atam ani chiwinti yu an Dios jat'atamakawlh an ixlapanakni para li kata'ilhtulh an ixlamap'a'sin Moisés, jat'atamakawlh lakatam a'stitawk'a tan

junkan Sinaí.^a Yucha, yucha an Agarcha lhimalakxtukan. Yu yucha an Agar tapula'ajun yu'uncha para li wa kajaputapatsakanacha.

²⁵ Mu an Agar lhitalakxtuy an a'stitawk'a Sinaí yu wilh Arabia, xliyu an ixlapanakni an Jerusalén tachanu ixjas'at'an an Agar yu tamuktaxtuputun an ixlamp'a'sin Moisés. ²⁶ Pero an Jerusalén yu talhman juntachalh yucha jantu xamati wa putapatsaycha, chi kitnan yucha ixjas'at'an. ²⁷ Mu an tan ts'o'muk'akanta najun:

Uxint'i yu jant'u lay jalhits'uk'uy mijas'at'an k'a'ach'a,
kat'asa la mi'achat, uxint'i jant'u k'ats'ayi tani xkaycha akxni
jamas'at'anankan.

Mu palay lhuwi kajalhitsukeya ixjas'at'an an t'aku yu wa
la'amaj'ankalhcha, walh jantu an yu lhit'ajun
ixt'apapa'.

²⁸ Kint'ala'awnin, kitnan tacha an Isaac, kitnan tsukuw mu ixnajunta an Dios li katsukuyaw. ²⁹ Tsukulhcha an ists'alh an Agar yu wa tacha wa xamaticha lapanak tsukuy, chi ixli'astan ixlitama'chapuycha an yu la ixtalakask'i ixTakuwin Dios la'awlh, chuncha wachu tapasay chaway. ³⁰ Pero, ¿tasucha najunta an tan ts'o'muk'akanta? Ancha najunta: “K'at'amakxt'u ma'spa an yu wa putapatsakancha t'aku ali an ists'alh, mu an ists'alh an yu wa putapatsakancha t'aku jantu lay katit'alhitsukulhi an ixtanlhun ixpay an ists'alh an t'aku an yu jantu wa putapatsakancha.” ³¹ Pus chuncha kint'ala'awnin, kitnan jantu ixjas'at'an an yu wa putapatsakancha t'aku', kitnan ixjas'at'an an yu jantu wa putapatsakancha t'aku'.

Yucha an Jesucristojo puta'alhtaxtukan

5 An Cristo kintama'alhtaxtun para li jantu xamati wa akintaputapatsanacha. Lajk'ut'ilincha chuncha k'alak'aklats'uk'ut, jantucha wa a'tam k'ap'ut'ap'ats'ap'alhk'ant'it.

² Akila'asmatniw. Kit'in ikPablo, iklajunaw li uxitnan ilht'uyat'iti tacha an talay an yu jalak'akaxwililich'uk'up'uxkan ix'a'axt'a'ak'an, an Cristo jantu tu'u katitalhitapalhnin. ³ A'tam ijkumputumpalayi wa tichicha lapanak yu akaxwililich'uk'up'uxkan, yucha o'sliyani li

^a 4:24 Sinaí ixta'a'ut a'stitawk'a tan tawk'alh a Moisés tan kila'kilalh an Dios akxni xta'nikalh an la'akaw lhamap'a'sin.

kamuktaxtulhi an ixlamap'a'sin Moisés. ⁴ Uxitnan yu lhiwilayat'it li oxicha t'at'ala'xt'o'at an Dios wa xliyu li ilht'uyatcha an ixlamap'a'sin Moisés, mak'awt'atcha an Cristo, mak'awt'atcha an ixjamapayninti an Dios. ⁵ Mu kitnan, an laka Takuwin chi an laka jakiklaka'inti, yucha pupakxan'iyaw li oxi kat'atala'xt'o'aw an Dios. ⁶ Chi li t'atala'xto'tawi an Cristo Jesús, jantu tu'u lhitapalay li ak'akaxwililich'uk'up'uxkalh u jantu. Yu lhitapalay li kajakiklaka'iniw, chi li ani jakiklaka'inti akinta'ilhtuni li laka jamapayninti katsukuw.

⁷ Uxitnan oxich'a ixp'int'at. ¿Tisiyuchacha ta'ilhtun li jant'uch'a k'ak'iklak'a'it'iti an yu sawalhi? ⁸ T'ach'a ani layat jantu yu an yu tat'asaniyani chuncha ta'ilhtuyan. ⁹ Jant'u k'ak'apt'iti li “masi wa lakats'uniy lhamaskajan wanaj maskaja'ojoyi an jax'ot'anti harina.” ¹⁰ Kit'in ijkiklaka'iya an Jamach'alhkat li uxitnan jant'u k'at'imap'axat'iti mijatapast'ak'atk'an. Pero an Dios kamama'alh'ajniya an lapanak yu wa tamama'tijlayanca, wa tichicha lapanak.

¹¹ Yu kit'ini kint'ala'awnin, li xaklhinawlhka li kach'uk'up'uxkalhi a'axt'a'a, an judiojnin jantu xakintach'a'o'alh para li akintalhitama'chapulh. Mu chuncha, an tacha lhichiwiniy an ixcrúz an Jesús jantu xkay kaxta'asmatlhi. ¹² Pero anchunu lapanakni yu tama'achapuyan ixlakata an ixch'uk'up'uxka a'axt'a'a, apalijcha katach'uk'upux'olhi yu'uncha wa xawa'a'tamcha.

¹³ Mu uxitnani kint'ala'awnin, uxitnan t'asanik'ant'it li jantu wa xamaticha kataputapatsan. Wa x'aman jantu xliyu li jantucha wa xamati taputapatsayan chaway wa t'ani k'alatcha. Apalij wa k'alat'at'ap'ats'ap'axatcha wa ixlakata li lamap'aynip'axayat.

¹⁴ Mu chux an lhamap'a'sin wa yucha aniya yu pu'uktaxtuy: “K'amap'ayniya'a mint'alapanak t'ach'a akst'umap'aynik'an.”

¹⁵ Pero li wa mi'akstuchak'ani lats'ak'ap'axayat ch'i la'up'axayat, k'ajalajk'ats'anant'it jantu junita wa mi'akstuchak'an wachu k'alalakt'ilhit'it.

Yu wa yucha an lapanakcha ilhtuy chi yu yucha an ixTakuwin Dios ilhtuy

¹⁶ Yucha aniya yu iklajunaw: Tacha lakask'in an Takuwini k'ats'uk'ut'it, walh laniy chuncha jant'u k'at'its'uk'ut'iti yu wa tacha an milakatunajchak'an lakask'in. ¹⁷ Mu yu wa yucha an lakatunajcha

chuncha lakask'in yucha jantu t'alala'ts'imputuni an ixTakuwin Dios, chi an ixTakuwin Dios jantu t'alala'ts'imputun wachu an yu wa lakatunajcha chuncha lakask'in. Jantu talala'ts'imputumpaxay, pus xliyu jant'u lay lhi'ilht'uyat yu ilht'up'ut'unat uxitnan. ¹⁸ Pero li yucha an Takuwini yu tamalhtanatan, pus chuncha jantucha yu an lhamap'a'sini ta'a'ch'apatan.

¹⁹ Jantu lhima'anxkayi k'ala'ts'i an tanlhun yu talak'ilht'uy an lapanakni yu wa yucha an ixlakatunajchak'an chuncha ta'asmatni: wa aya talay, talat'atamayi masi yu jantu talat'at'ajun, ta'ilhtuyi masi yu jantu laj'oxi, ²⁰ tacha ixdioschak'ani tala'ts'in an wa tanlhuncha chi tajachawanan. Talatalh'amnipaxay, talasapaxay, talalhixkaypaxay tu'u, talama'talh'aman, talaxkaypaxay, tatala'apitsiy chi lakatamincha tata'ayxt'o'a. ²¹ Sawalhcha tajaxkayanan, tajama'ninin, tala't'a'ap'ay chi wa sawalhcha talakwajin chi tanlhuncha ali yu tacha aniya talak'ilhtuy. Iklajunaw, yu tacha iklajuntawcha ixlip'ulhnaj, yu chuncha talay tacha an iklajuniw jantu katitacha'alhi an la ixlich'alhkat Dios.

²² Pero an ixTakuwin Dios yucha ilhtuy li kajamapayniniw, li ka'achaw, li oxi katawlaw, li ixlak'anti ka'ilhtuw an tanlhun, li oxi kajala'ts'iw an ali'in, li oxi lapanaki kajunwi, li kamuktaxtuwi an tanlhun, ²³ li kajakilhpatinijk'ats'aw chi li jantu ka'ilhtuwi yu jantu oxi. Yu tacha ani tanlhun jantu tu'u lhamap'a'sini yu lay kanawlh li jantucha oxi yu ilhtut'awkan. ²⁴ Chi yu ixnawinin an Cristo, yu'uncha taxtukmuk'atacha an ixlakatunajk'an ali an wa tachalayjcha laktanhun jatapast'ak'at. ²⁵ Li yucha an Takuwincha put'awnaw, pus wanajcha chun yuchacha kamakawniw li yuchacha akintama'ilhtuy yu ilhtuyaw.

²⁶ Jantu kalaj'ayajk'atsaw, para li jantu kalama'talh'ampaxaw, chi jantu kalaxkaypaxaw.

K'ala'a't'ay'up'axat

6 Kint'ala'awnin, li xamati a'taymakan li tu'u ilhtuy tala'alhin, uxitnan mu la'a'it'at'iti an ixTakuwin Dios, k'a'a't'ay'ut'it, para li ka'ostayalh. Pero laka jakilhpatinij jalhunuti k'a'ilht'ut'it, chi atamjtamin k'ajalajk'ats'anant'it, jantu junita uxitnan wach'u k'alhila'ts'int'anuk'ant'it. ² K'ala'a't'ay'up'axat'iti atamjtamin la

mintak'uk'atk'an, walh laniy chuncha k'amukt'axt'uya'it'iti an ixlamap'a'sin Cristo.

³Mu li xamati k'atsan li tu'u lhitapalay, masi jantu tu'u lhitapalay, wa ix'akstucha o'xcho'okan. ⁴Atamj atamjcha kala'ts'ilh tani yu t'ajuncha. Walh laniy li achan, wa ix'akstucha kama'an'achakalh, jantu xamati kat'alamaklhkakalh. ⁵Mu atamj atami kak'uk'aya tuchini yu ilhtulhcha.

⁶Yu malanikani an ixchiwinti Dios kat'alaxta'nilhcha chux yu laj'oxi tanlhun an yu malanit'ajun.

⁷Jant'u wa k'a'akst'u'o'xch'o'ok'ant'itcha: jantu xamati lay kati'o'xcho'olh an Dios. Tuchini yu ch'ancha an lapanak wachucha yucha kama'alaya'. ⁸Li xamati lapanak past'ak'a ilhtuputun yu jantu oxi, tachanu ch'anch'a ixlinin. Pero li ch'an yu yucha an Takuwin achaniy, an Takuwin kaxta'niya jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ⁹Pus jantu kala'lho'owi ka'ilhtuw yu laj'oxi, mu li jantu t'iya' katilaw, wanajcha wa ixpanch'e'exi akxni kajap'uxnunaw. ¹⁰Xliyu a'tamincha akxni lay, tu'u kaja'ilhtuniw yu oxi wa tichicha. Chi yu palay kaja'ilhtuniw yu oxi yu'uncha an yu wachu takiklaka'iy Dios.

An Pablo ayi puk'atsan an ixacruz Cristo

¹¹K'ala'ts'int'iti tacha wanajcha laj'ay jats'o'nut iklats'o'niyaw la kimaka'. ¹²An yu tajunan li k'alaj'ak'axwililich'uk'up'uxk'ant'it wa xliyu wa oxicha tat'alalhi'amputun an lapanakni, jantu tala'a'iya li kajalhimama'alh'ajnikalhi ixlakata an ixacruz Cristo. ¹³Mu an yu jalak'akaxwililich'uk'up'uxkan jantu ta'ilhtuyi an lhamap'a'sin. Pero yu'uncha talakask'in li k'alak'ak'axwililich'uk'up'uxk'ant'it, para li yu'uncha laycha katalhita'ayalh li tamatanunincha li ch'unch'ach'a k'a'ilht'ut milakatunajk'an. ¹⁴Pero yu kit'in jantu tu'u iklhita'ayaputun wa yucha an tacha nilh an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo an laka cruz. Mu an la ixacruz an Cristo, an lakamunulhpa para kit'in nitacha, chi kit'in iknitacha para an lakamunulhpa'. ¹⁵Mu li t'atalaxto'tawcha an Cristo Jesús, jantucha tu'u lhitapalay li yu akaxwililich'uk'up'uxkanta u jantu. Yu lhitapalay li tumpajcha lapanakni kajunwi. ¹⁶Katala'a'ilhcha oxi jatawlhnat chi jamapayninti ixchuxk'an yu tacha anicha lhamap'a'sin taput'ajun, chi ixchuxk'an an yu ixlapanakni Dios sawalh.

¹⁷ Chaway ati'anta jantu ikla'a'iy li xamati tu'u lhima'anxkay aki'ilhtunilh. Mu an tacha iklakamakaxtacha masuycha li kit'in ikt'atapatsayi an Jamach'alhkat Jesús.

¹⁸ Kint'ala'awnin, an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo minchuxchak'ani katamapaynin. Chunchacha kawalh.

Carta yu jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an la'acha'an Éfeso

An Pablo jamala'achaniy carta an jamacha'an Éfeso

1 Kit'in, ikPablo, la ixtalakask'i an Diosi li an Jesucristo kimala'achay ak'alh lhichiwiniy an ixchiwinti. Ijkats'o'niy ani carta an yu ixlapanakni an Dios chi yu takiklaka'iy an Jesucristo, yu tawilananchalh an la'acha'an Éfeso. ²Katamaynini chi kataxta'nini an oxi jatawlhnat an Dios yu kimPayk'an chi ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo.

An Cristo yucha xt'a'a chux tanlhun yu laj'oxi

³Ayi kala'ts'iw an Dios yu ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, mu yucha kintamakminicha'ani awint'i lakt'iyani chux yu ma'lhtask'iniy kintakuwink'an, yucha an Cristojo kintalhiminin. ⁴An Dios kintapusakxtuni an Cristo sta akxni jantuka' ix'ilhtukan an lakamunulhpa', para li la'stalan'ani katsukuw la ix'ukxlakapu chi jantu tu'u kintala'alhink'an kajunli. ⁵La ixjamapayninti kintasakxtuni sta ma'anchacha, para li kajunwi tacha isas'at'ancha yucha, yucha an Jesucristojo kintapusakxtun, tacha yu yuchacha lakask'ilh. ⁶Xliyu chaway lhilhijcha oxi lhichiwiniw an Dios, mu yucha kintamayniyan, yucha kintala'a'itancha ixlakata an isTs'alh, yu mapayniy. ⁷An Dios kintama'alhtaxtutanacha ixlakata li maj'alh xak'alhni an isTs'alh, kintamala'mixinini kintala'alhink'an ixlakata li sawalh ayi ixjamapayninti. ⁸An Dios sawalhcha stak kintamasunitani ixjamapayninti, kintaxta'niyani chux jatapast'ak'at chi li lay kalhimacha'xaw yu kintajunan. ⁹Kintamasunincha yu sa'cha xpastakta ix'akstu ka'ilhtuya', yu jantu wa xamaticha lay ixk'atsay, chi xpastaktacha li yucha an Cristojo yu chuncha kapu'ilhtuya'. ¹⁰Chux yu ilhtuputun, ts'ajwi ka'uktaxtuya akxni kachinacha xipaku'. An Dios la ixmaknicha an Jesucristojo

kajama'axta'oya chux an tanlhun, kajamala'xt'o'acha yu lak'alín an lakt'íyan chí yu lak'alín an lakaat'un.

¹¹ Yucha an Cristojo kintapusakxtun an Dios para li kala'a'íwi yu tajama'tayanan an ixjas'at'an Dios. Yucha chunchacha xpastakta. Yucha ilhtuy an tanlhun li katapasalh tacha yu yuchacha lakask'in.

¹² Chuncha ilhtulh para li kitnan yu p'ulhnajcha kijklaka'iw an Cristo, kilakatak'an oxi kalhichiwinkalh an Dios, mu yucha ay.

¹³ Chi uxitnan wachu', akxni asmatt'itcha an chiwinti yu sawalh, yu lhichiwiniy ta'alhtaxtut, ch'i k'iklak'a'it'itcha an Cristo, uxitnan t'at'ala'xt'o't'itcha an Cristo ch'i seyojlak'ant'itcha li ixnawiníncha an Diosi uxitnan. Yucha an Stalan'a ixTakuwini tapuseyojlan tacha ixnajunta li kataxta'niyan. ¹⁴ Yucha an Stalan'a Takuwini yu putasuy li sawalhi li kajama'lhtayanananaw an yu tajama'lhtayanan ixjas'at'an Dios akxni kajala'tsayacha kajama'alhtaxtuya an yu ixlapanakni, para li oxi kalhichiwinkalh ixlakata li yucha ay.

An Pablo sk'iniy an Dios li kajaxta'nilh jatapast'ak'at

¹⁵ Xliyu kit'in, akxni ijk'atsaalhi t'ach'a an k'iklak'a'iyat an Jamach'alhkat Jesús, ch'i t'ach'a an jamap'ayniyat ixchuxk'an an yu tach'a'o'ay Dios, ¹⁶ jantu a'tami li jantucha akxta'lhi lhimala'puchajun milakatak'an. Akxni iktapayniy, iklapast'ak'aw. ¹⁷ Iksk'iniya an yu ay Dios, ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, li kataxta'nini jatapast'ak'at yu xt'a'a an ixTakuwin, para li k'alhimach'a'xat'iti yu tamasuniyan chí palay oxi k'amisp'at. ¹⁸ Iksk'iniya an Dios li katamapulhkunini la mijatapast'ak'atk'an, para li k'ak'ats'at'iti tuchini talhit'asanitancha, tuchini p'akxan'iyatcha, chí ay sawalh chí oxi tukani an yu jaxta'niy an Dios an ixlapanakni. ¹⁹ Chí ay tukan sawalh chí jantu min'ojoyi an ix'alhp'asninti, yucha yu kintamalhtanatan la kijatsukuntik'an yu kijklaka'iyawcha. Ani alhp'asninti wanajcha yu yu sawalhcha tachapun chí alhp'asni masulh an Dios ²⁰ akxni mala'awnicho'olh an Cristo, chí ilhtulhcha li kapiktutawlhchalhcha tan oxi ixpa'xti an lakt'íyan. ²¹ Yuchacha ilhtulh li yuchacha tukani yu xa'aycha chux jamach'alhkat kajunlhi chí li yuchacha yu kalhinawlh chí li wa yucha yu ay tukan an ixta'a'ut kajunlhi yu chaway ani t'awkan chí yu ka'alínaka'. ²² An Dios chux an tanlhun la ixjach'aja an Cristojo mama'olh, chí

jajunikalh an yu takiklaka'iycha Dios li an Cristo yucha yu ay tukan Jamach'alhkat, wa tuchicha ixlakata yucha yu ay. ²³ Mu an yu tajakiklaka'inin yu'uncha ixlakatumaj an Cristo, chi yucha an Cristojo yu tapula'a'i'ojoy an tanlhun, mu yucha an Cristojo yu lhit'aw'ojoy chux an tanlhun.

An Dios yucha an Cristojo kintapuma'alhtaxtun laka lhinin

2 Ixlip'ulhnaj uxitnan ixlaknit'at'it ixlakata an tanlhun yu jantu laj'oxi ix'ilht'uyat'it chi ixlakata mintala'alhink'an. ² Uxitnan wa yuch'ach'a ixlak'ilht'uyat yu jantu laj'oxi yu ixtamasuniyan an lapanakni ani lakamunulhpa'. Ixk'iklak'a'iyat'iti an xapay makxkay'un yu ch'alhkatnan an laka un yu jach'alhkatnani an yu jantu takiklaka'iy Dios. ³ Tacha yu'uncha wanajcha chuni kitnan kinchuxk'an ixt'awnaw, ix'ilhtuyawcha yu jantu oxi tacha yu ixk'atsanawcha, chi ix'ilhtuyawcha yu ixlakask'in an kilakatumajk'an chi yu xpast'ak'aw. Tacha an ixlayaw, sawalhcha ixt'acha'anawi li kaxla'a'iwu an alhp'as ixjamama'alh'ajnti an Dios, tacha an ali'in. ⁴ Pero an Dios sawalhcha jamapayninin chi kintamapaynini la ixjamapayninti yu ay, ⁵ akxni ixlaknitawka ixlakata an kintala'alhink'an kintaxta'nini jatsukunti akxni la'awcho'olh an Cristo. Wa ixjamapayninticha an Diosi li la'a'it'at an ta'alhtaxtut. ⁶ Chi an Dios wa ayxtamcha kintat'amala'awnicho'on an Cristo Jesús, chi wa lakatamcha kintat'a'ulacha'an an lakt'iyen. ⁷ Chunchacha ilhtulh para li ma'an katasuya an ixjamapayninti chi li oxi kintala'ts'inan ixlakata an Cristo Jesús. ⁸ Mu ixlakata ixjamapayninti an Diosi li t'a'alht'axt'ut'it, ixlakata li jak'iklak'a'ininat. Jantu wa xliyu li wa mi'akstuchak'ani k'ama'alht'axt'uk'ant'it, yucha an Diosi tama'alhtaxtuyan. ⁹ Chi jantu wa xliyu li sna wa oxicha tanlhun k'alak'ilht'ut, para li jantu xamati lay kalhita'ayalh. ¹⁰ Mu yucha an Diosi yu kinta'ilhtutan, yucha an Cristojo kintapu'ilhtun, para li yu laj'oxi tanlhuni ka'ilhtuw, tacha yu an Dios chunchacha o'sliyan ixla'apula'tsilhkaata li chuncha katsukuw.

Kinchuxk'an wa la'atam lakatumaja juntaw

¹¹ K'ap'ast'akt'it, uxitnan yu jantu judiojnin jantu ixlapanakni Diosi ix'unt'at'it, mu ch'unch'a ts'uk'ut'it. Uxitnan jantu

xwililich'uk'up'uxnik'ant'at'iti mi'a'axt'a'ak'an xliyucha jantu oxi ixtalhila'ts'inan an judiojnin yu chuncha tajunita. ¹²Ma'anchacha ixjuntachalh jant'u ixt'at'ala'xt'o't'at'iti an Cristo, jant'u ixjat'at'ala'xt'o't'at'iti an xalapanakni Israel chi uxitnan jantu tu'u ixlima'p'ut'e'ek'anat tacha an ixtamakawkanta li ka'ilhtuya an Dios. Ani lakamunulhpa, jant'u t'u'u ixlit'awnat an Dios ch'i jant'u t'u'u ixp'akxan'iyat. ¹³Pero chaway, li t'at'ala'xt'o't'atcha an Cristo Jesús, ixlakata tacha an maj'alh ixjak'alhni, uxitnan li ma'at ixt'awnachi't chaway wa nich'a t'awnat'it.

¹⁴An Cristo yucha kintaxta'niyan oxi jatawlhnat. Yucha kintat'amala'xto'niy judiojnin chi yu jantu judiojnin. Lakt'ilhilhi an axi yu kixtamala'apitsitan. Li nilh, chuncha puma'osulh li wa ixlaxkayaw. ¹⁵Ilhtulhi li jantucha tu'u ka'alilh an lhamap'a'sin yu tanlhun ixlakhinajun li kax'ilhtukalh, chi ilhtulhi li an kilhmakt'uy lapanakni wa kilhmaktamcha katapujunli an Cristo, chunchacha kintapuxta'nin an oxi jatawlhnat. ¹⁶Yucha lakt'ilhilh la ixlakatumaj tacha an ixlaxkayaw an kilhmakt'uy lapanakni, chi li nilh an laka cruz chunchacha oxi lala'ts'incho'o, oxicha t'alalhi'ancho'o an Dios, wa la'atamcha lakatumaja junwi. ¹⁷An Cristo milh para li akintalhiminin ta kinchuxk'an laj'oxi chiwinti yu oxi putawlhkan, para uxitnan yu ma'at ixt'awnat la ix'ukxlakapu Dios chi kitnan yu waniy xakt'awnaw. ¹⁸Yucha an Cristojo kinchuxk'an lay wa niy pula'cha'anaw an kimPayk'an, wa la'atam Takuwini yu pula'cha'anaw.

¹⁹Xliyu chaway uxitnan jantucha wa xamati'in lapanakni, ixlip'ulhnaj jant'u ixjat'at'ala'xt'o't'at'iti an ixlapanakni Dios, chaway tacha an jaxta'nikan an ixlapanakni Dios wachucha mi'anuk'an, wachucha ixjas'at'an Diosi chaway. ²⁰Uxitnan tachanu yu yawkanta a'atam cha'a', yu pumach'atakanta ani cha'a yu'uncha an yu jamala'achalh an Jesucristo chi an yu ixtalhichiwinini ixchiwinti Dios, chi an Jesucristo yucha yu tukanha xachiwx an ixma'ats'astu ani cha'a'. ²¹Ixlakata yucha kitnan tachanu a'atam cha'a yu oxi la'xto'ojoy, chi yucha ilhtuy li kata'ayalh chi li stalan'a kawalh an ixtajtan an Jamach'alhkat. ²²Uxitnan wachu yucha an Cristojo p'u'unt'it la'atam ixtajtan an Dios, an ixTakuwin taput'awnan.

An Pablo jatapatsaniy an yu jantu judiojnin

3 Kit'in ikPablo ikmalaklhchawkanta ixlakata an Cristo Jesús, wa xliyu li iklalhixa'alayaw an ixchiwinti Dios uxitnan yu jantu judiojnin. ²Ka o'sliyan'ch'a li asmatt'atcha an tapatsat yu k'ilhtuy. An Dios la ixjamapayninti kixta'nilhi ani tapatsat para li akla'a'tayjuw. ³Yucha kimasunilh tani yu sa'cha xpastakta ka'ilhtuya yu jantu xamati ixk'atsay, tacha p'ulhnaj klats'o'niw lakats'uniy. ⁴Li p'unawt'at'iti yu ikts'o'lhi, oxi k'ak'ats'aya'it tacha ikpumispalh an chiwinti yu wa sa' ixma'akanta yu ixchiwiniy an Cristo. ⁵Yu ta wananchacha ixjuntachalh tacha an sa' xpastakta an Dios jantu jamasunikalhi an lapanakni, pero chaway an Dios jamasunitacha laka Takuwin an ixlapanakni yu jamala'achalh li kata'alh lhichiwinin an ixchiwinti. ⁶Yucha aniya an yu sa' xpastakta ka'ilhtuya an Dios: An yu jantu judiojnin wanajcha chuni kajaxta'niya yu oxi tacha kajaxta'niya yu oxi an yu judiojnin. An judiojnin chi an yu jantu judiojnin tala'xto'nuncha tacha lakatunaj. Wa tamcha tala'a'iy tacha an nawlh an Dios li ka'ilhtuya ixlakata an Cristo Jesús, mu takiklaka'ilhi an laj'oxi chiwinti. ⁷Xlakata an ixjamapayninti an Diosi li ki'ilhtulh ixma'tsuku' chi iklhichiwininycha an laj'oxi ixchiwinti. La ix'alhp'asninti an Diosi ikpula'a'ilh ani tapatsat.

⁸Tacha an tat'ajun an ixlapanakni Dios masi kit'ini yu jantu palay iklhitalpalay, an Dios kimapaynilh chi ki'ilhtulhi li ajkamasunilhi an laj'oxi chiwinti an yu jantu judiojnin, ixlakata an laj'oxi ixtanlhun an Cristo yu jantu lay la'mispa'okan. ⁹An tapatsat yu kilhijunilh an Dios yucha li oxi ajkamasunilh chux an lapanakni yu ka'ilhtuya'. Mu yucha yu lak'ilhtu'ojota chux an yu lak'alín, ma'anchacha sa' xpastakta yu ka'ilhtuya'. ¹⁰Chuncha tapasalh para li chux an jamach'alhkatni chi an yu tach'alhkatnan an lakt'iyán katala'tsilhi li wa tami tak'atsay an ixlapanakni Dios, chuncha katapumispaya an tipaspit chi an lhuw tukan ixjatapast'ak'at an Dios. ¹¹Chunchacha putapasay an yu o'sliyan'cha chuncha xpastakta an Dios, yucha an Cristo Jesusi pu'ilhtulh, an kiJamach'alhkatk'an. ¹²Li kiklaka'iyaw an Cristo, chunchacha lay wa niy kala'cha'anaw la ix'ukxlakapu an Dios jantu katilaktalhanaw. ¹³Xliyu iklalhitapaynisk'iniyaw li jant'u k'at'iya' lhilat'iti ixlakata an laktanlhun lhima'alh'ajna yu

klaklhitayaniy kit'in milakatak'an. Apalij oxi para uxitnani tacha an ikla'ma'alh'ajnan.

Ixjamapayninti Cristo

¹⁴Xliyu iklhitatso'ottay para li aktapayninilhi an kimPayk'an, ¹⁵yu pula'a'iyaw kinta'a'utk'an chux yu ixlapanak juntaw, an lakt'iyani chi ani lakaat'un. ¹⁶Iksk'iniya an Dios li an la ixTakuwin chi an la ix'alhp'asninti yu minachalh an laka laj'oxi ixtanlhun, katalak'ut'ilini uxitnan la ixpulakni mijatsukuntik'an, ¹⁷para li ixlakata an mijakiklaka'intik'an an Cristo la mijalhunutk'ani katsukulh, chi la mijatsukuntik'an k'ap'ut'ach'an'aknut'iti an ixjamapayninti Cristo. ¹⁸Chi chuncha laych'a k'ajat'alhimach'a'xat ixchuxk'an an yu takiklaka'iy Dios tani ixlipu'aycha chi tani ixlilhmancha chi tani ixlitalhmancha chi tani ixliputalhmancha an ixjamapayninti Cristo.

¹⁹Pus iklhita paynisk'iniy li k'amisp'at'iti an jamapayninti, yu pu'ini'ojota wa tuchicha jatapast'ak'at, para li k'alhits'uk'u'o'ot'iti yu lhit'ajun an Dios. ²⁰An ix'alhp'asninti Dios yu kintamalaklayan yucha layi palay lhuw tanlhun lak'ilhtuy yu jantu lay a'tam sk'inaw u yu jantu past'ak'aw kask'inwi. ²¹An Dios ayi kala'ts'inkalh kilakatak'an yu kiklaka'iyaw, chi ixlakata an Cristo Jesús, wa ta wanancha chi ixpujun'alhincha. Chunchacha kawalh.

Sa' katala'xto'wi

4 Xliyu kit'in yu ikmalaklhchawkanta ixlakata an Jamach'alhkat, iklatapaynisk'iniyaw li oxi k'ats'uk'ut'it tacha katatsukulhcha yu yucha an Dioscha jat'asanita, tacha uxitnan. ²K'ajak'ilhp'at'inijk'ats'at'it chi oxi k'ajala'ts'int'it an ali'in, ixlak'anti laka jamapayninti k'alalhit'ayanip'axat, ³k'at'at'axt'unit'iti k'at'ala'xt'o't'it an laka Stalan'a Takuwin ch'i oxi k'alalhip'it, mu chuncha yu p'ut'ala'xt'o'at'it minchuxk'an. ⁴Wa la'atam lakatunaja juntaw chi wa la'atam Takuwini lhit'awnaw, tacha an Dios wa la'atam tuchichuni talhit'asanitan li k'ap'akxan'it. ⁵Wa pumatam Jamach'alhkati alin, wa la'atam jakiklaka'inti, wa la'atam a'paxat. ⁶Wa pumatam Diosi alin chi yucha kimPayk'an kinchuxk'an.

Yucha yu wanaj kinchuxk'an jantu xamati taymata, kinchuxk'ani kintapu'ilhtuyan tu'u chi kinchuxk'ani kintaput'awnan.

⁷ Pero atamjtamin kitnan la ixjamapayninti an Cristo kintaxta'nitani yu lay ka'ilhtuw. ⁸ Xliyu lhinajunta an tan ts'o'muk'akanta an ixchiwinti Dios:

Akxni tach'ixliche an talhman,
jalhi'alhi an yu ixjama'alhilakanta,
chi tipaspitcha tapatsati jaxta'nilh an lapanakni.

⁹ ¿Tisu nawputuncha li tach'ixliche? Nawputun li p'ulhnaj ta'alhtajulhi an lakaat'un. ¹⁰ Chi an yu ta'alhtajulh wanajcha yu an yu talhman tukan tach'ixli an lakt'iyen para li chuxi kala'apula'tsamachalh. ¹¹ Chi wanajcha yu yu ja'ilhtulh ali'in yu jamala'achalh an Jesús chi ali'in yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios ma'anchacha, ali'in li katalhichiwinilh an laj'oxi chiwinti, ali'in ja'ilhtulh li katalhistaklhi an yu takiklaka'iycha an Dios chi ali'in yu tajamatalaninin. ¹² Chunchacha yu jamala'asijnilhcha an ixlapanakni Dios, para li katat'atapatsalhcha chi tachapuncha katawalh mu yu'uncha ixlakatunaj Cristo. ¹³ Ani tapatsat kataylhi'ana sta li kinchuxchak'an wa laka la'atamcha jakiklaka'inti kaputala'xt'o'aw chi wa tamcha kamispayaw an isTs'alh Dios. Kataylhi'awi kala'ta'ayaw sta li kat'acha'anawcha kak'at'ayaw tacha an Cristo, chi wachucha chuni oxi katsukuw tacha yucha. ¹⁴ Chuncha jantucha wa tacha jas'at'ani katilaw yu wa lascha tam tapastakpalay chi jala'xa'alhi'ancha an xa'un watuchicha yu tumpaj jatapast'ak'at sta li ja'o'xcho'okancha, mu tat'ajuni lapanakni yu sawalhcha lay taja'o'xcho'onun yu jantu oxi tij tat'ajun. ¹⁵ Apalij kalhichiwiniw an yu sawalh, laka jamapayninti. Chuncha kak'at'ayaw chi tacha an Cristojo kajunaw wa laka tuchicha jatapast'ak'at, an Cristo yucha xa'a'tsulh ¹⁶ chi chux an lakatunaj yucha malhtanay. Yucha pula'xto'ojoy chux an xalaktanlhun an lakatunaj, chi sa'cha tala'xto'nun. La'atamj la'atamj xalaktanlhun an lakatunaj ilhtuycha yu ixli'ilhtut, chi chuncha, chux an lakatunaj ta'ayaycha, chi yucha an jamapayninti tachapun pujun.

Sast'i jatsukunti yu pulhitsukukan an Cristo

- ¹⁷ Ani yu aklajunaw yucha an Jamach'alhkati jamak'atsaaninin: jant'uch'a ali ch'uni k'alat tacha an yu jantu tajakiklaka'inin, mu yu'uncha wa yucha an yu jantu oxi ixjatapast'ak'atk'ani tapu'ilhtuy li tu'u'. ¹⁸ Yu'uncha jantu tu'u tak'atsay chi jantu talhimacha'xay, jantu ta'asmatputuni yu jajunkan. Xliyu ma'ati tamakajunta an jatsukunti yu minta, yu kaxt'a'a an Dios. ¹⁹ Jantucha tu'u yu oxi tapast'ak'a wa lhilakatijtamcha yu jantu laj'oxi tanlhuni talak'ilhtuy. Palay palay tatama'axt'a'a ta'ilhtuy chux tanlhun yu jantu laj'oxi. ²⁰ Pero uxitnan an yu laklanit sawalh tam, yu tamasunin an Cristo. ²¹ Ijk'atsayi li uxitnan la'a'itcha an ixchiwinti ch'i laklanitcha an yu sawalh, yu masuy an Jesús. ²² Masunik'ant'it li k'amak'a'unt'itcha xalakatijla an jatsukunti yu ixlit'awnat ixlip'ulhnaj. An yu p'ulhnaj jatsukunti ixlit'awnat wa palay palay ix'ilhtuyi yu jantu oxi, ixlakata an tanlhun yu k'ap'ast'akt'i lhi'ilhtuputu yu wa ja'o'xcho'onuncha. ²³ K'at'ap'axatcha la mintakuwink'an chi la mijatapast'ak'atk'an. ²⁴ Sast'icha lapanakni k'a'unt'it, la mijatsukuntik'an katasulhcha tani ixlanticha Dios, ts'ajwi k'ats'uk'ut chi la'stalan'anacha k'a'unt'it. ²⁵ K'amak'a'unt'itcha an maslakatinti, wa yu sawalhcha k'ala'ump'axat lhilhij, mu kitnan wa la'atam lakatunaja juntaw. ²⁶ Li t'alh'amnat jant'u k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'an, jantu tam wilhchani kata'a'ma'alh mintalh'amtik'an. ²⁷ Jant'u k'amak'awnit'iti an xapay makxkay'un li katala'cha'an. ²⁸ Yu wa ixja'alhawanaw, jantucha ali kaja'alhawanalh, wa katapatsalhcha, ka'ilhtulhcha yu oxi tu'u tapatsat la ixmaka', para li tu'ucha kalhitsukulh yu lay kat'alaxta'nilh yu ma'lhtask'iniy la'a'tayjun. ²⁹ Jant'u wa aya k'ach'iwinint'it wa yu oxi chiwinti k'ana'unt'it yu lhtask'iniy chi yu oxi kaja'ilhtulh yu ta'asmat'a. ³⁰ Jant'u k'ama'ant'a'oxila'alhinit'i an Stalan'a ixTakuwin Dios, an yu p'useyojla'ant'it para li k'ap'umisp'ak'ant'itcha akxni k'ama'alht'axt'uk'ana'it. ³¹ K'amak'a'untcha chux t'ilh k'atsat, talh'amti, asisi'ut, lh'ap'aj lh'ap'aj chiwinti chi xkayaj chiwinti chi chux tanlhun yu wa lhi'aycha junita. ³² Laj'oxi lapanakni k'a'unt'it, k'alamap'aynip'axat,

k'alamala'mixinip'axat, tacha an Dios tapumala'mixinini mintala'alhink'an an Cristo.

Tacha ixjas'at'an jatapulhkunu k'ats'uk'ut

5 Uxitnan tacha tamapaynini an Dios li ixjas'at'an wach'u ch'uni k'alat'it. ²Chux an ali'in k'ajamap'aynit'it, tacha an Cristo kintamapaynin chi tama'axta'lhi kilakatak'an, tacha lha'ulan, yu lhaklhij akamin yu oxi lhiwilalh an Dios.

³Uxitnan ixlapanakni an Dios yu la'stalan'an. P'us jant'u wa aya k'alat'it ch'i jant'u k'ask'unla'ts'int'iti li tu'u', ch'i masi wa k'alhilakch'iwinint'itcha. ⁴Jant'u k'ana'unt'iti tanlhun yu jantu laj'oxi chiwinti chi yu wa lhitontojcha chi yu wa xkayajcha chiwinti, yucha jantu oxi. Yu k'a'ilht'ut li oxi k'alhich'iwinint'it an Dios. ⁵Mu yu t'atamay li yu jantu yu t'awilh chi yu wa tani laycha chi yu wa laksk'unla'ts'incha an tanlhun, yucha tacha ixdioscha lala'ts'in an tanlhun, o'sliyani li jantu katitanuchalhi an tan ch'alhkatnan Dios.

⁶Jantu xamati kata'o'xcho'on laka chiwinti yu jantu tu'u lhitapalay, mu chuncha yu pumin ixtalh'amti an Dios tan tat'ajun an yu jantu taja'asmatnan. ⁷Pus uxitnan jant'u t'u'u k'ajat'a'ilht'ut yu jantu oxi. ⁸Ixlip'ulhnaj uxitnan lakaaputs'isni ixt'awnat'it, pero chaway li t'at'ala'xt'o't'itcha an Jamach'alhkat, laka jatapulhkunuch'a t'awnat'it. Tacha ixjas'at'ancha an jatapulhkunu k'ats'uk'ut'it. ⁹Mu an jatapulhkunu chux yu laj'oxi tanlhuni ma'alay, chi yu ts'awj tanlhun chi yu sawalh. ¹⁰Yu oxi lhiwilay an Jamach'alhkati oxi k'alhak'ap'up'it. ¹¹Jant'u k'ajat'a'ilht'ut'iti an tanlhuncha talak'ilhtuy yu jantu tu'u lhitapalay an yu lakaaputs'isni tat'ajun, apalij k'ajamasunit'iti li jantu oxi an yu talak'ilhtuy. ¹²Mu masi wa aknawlhcha tani talaycha yu'uncha tan jantu xamati jala'ts'in, lhimaxan. ¹³Pero akxni chux an tanlhun tan putunkuwi lakmalakasukan, oxi laktasuy, mu yucha an jatapulhkunu yu oxi lakmalakasu'ojoy chux. ¹⁴Xliyu lhinajunta:

Uxint'i yu lht'at'ay, k'ak'ujt'icha,
ch'i k'a'ost'aycha la ixpujank'an an janinin,
walh kamapulhkuniyani an Cristo.

¹⁵P'us oxi k'alhak'ap'up'it t'ani yu t'awnatcha, tacha yu tajalakpastaknan, jantu tacha yu jantu k'is tajalakpastaknan. ¹⁶Oxi

tu'u yu k'ap'u'ilht'ut an panch'e'ex, mu an lak'alín wilhchan jantu laj'oxi. ¹⁷ Jantu wa lhitontojo k'ats'uk'ut k'alhimach'a'xat'iti tani yu oxicha lhiwilay an Jamach'alhkat. ¹⁸ Jant'u k'ala't'a'ap'at'it, mu yucha wa kata'ilhtuyancha li wa t'ani k'alat'it'cha, apaliy yucha an Stalan'a Takuwini katapu'a'tsaman. ¹⁹ K'alalhixa'alap'axat salmos, chi milhpat yu wa laka Takuwin, ch'i k'amilhp'anit ch'i oxí k'alhich'iwinint'it chux la mijalhnutk'an an Jamach'alhkat. ²⁰ Xlakata chux an tanlhun lhilhiji k'axt'a'nit lhimala'puchajun an kimPayk'an Dios la ixta'a'ut an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo.

K'ala'asmatnip'axat

²¹ K'ala'asmatnip'axat'iti yu la'unat, wa xliyu li k'iklak'a'iyat'it an Cristo.

²² Uxitnan yu lakt'at'awk'anat t'akunin k'aja'asmatnit'iti yu tajunan mint'apapak'an tacha an Jamach'alhkat. ²³ Mu an xat'apapa yucha ix'a'tsulh an xat'íwi', tacha an Cristo yucha ix'a'tsulhk'an an ixlapanakni Dios, chi yu'uncha ixlakatunaj an Cristo chi yucha wachu ixJama'alhtaxtunuk'an. ²⁴ Pus tacha an ta'asmatniya an Cristo an ixlapanakni Dios wanajcha chuni an t'akunin yu jalakt'at'awkan kata'asmatnilhi chux watuchicha an ixt'apapak'an.

²⁵ Lapanakni, k'ajamap'aynit'iti mijat'iwinink'an tacha jamapaynilh an Cristo an yu takiklaka'iy Dios chi lhitama'axta'lhi ixlakatak'an yu'uncha, ²⁶ para li la'stalan'ani katajunlhi. La'stalan'ani ja'ilhtulh an laka laj'oxi chiwinti chi an laka xkan, ²⁷ para li an Cristo ka'akstu xta'nikalhi an yu takiklaka'iy an Dios la'sut'ut'uncha yu jantu laklhkilikin chi jantu la'we'elin u tu'u atumpaj katalhitsukupalh yu jantu oxí. Yu'uncha la'stalan'an chi oxicha tukani kalaks oxí tat'ajun. ²⁸ Wanajcha chuni an lapanakni an yu jalakt'at'awkan chuncha katamapaynilh ixt'íwik'an tacha akstu tamapayniy ixlakatunajk'an. Yu mapayniya ixt'íwi, akstu mapaynikan. ²⁹ Mu jantu xamati yu akstu xkajiy ixlakatunaj, apaliy maway chi lhist'ak'a, tacha an Cristo ja'ilhtuy an yu takiklaka'iy Dios. ³⁰ Mu kitnan ixlaktanlhun an ixlakatunaj an Cristo. ³¹ "Xliyu an lapanak kamakawna ixpay chi ixnati chi kat'atala'xt'o'acha ixt'íwi, chi an ixt'uyunk'an wa pumatamcha katajuna'." ³² Anicha tasuy li ayi an sa' ma'ata ixjatapast'ak'at an Dios, kit'in yu iklhichiwint'ajun yucha an Cristo

chi an yu takiklaka'iy an Dios. ³³ Atumpaj, atamjtamin uxitnan k'amap'aynit'iti mint'iwik'an t'ach'a akst'u map'aynik'anat, chi an t'aku wachu ka'asmatnilhi yu juniy ixt'apapa'.

6 Uxitnan yu xajas'at'an k'aj'asmatnit'iti amilakpaynink'an tacha oxi lhiwilay an Jamach'alhkat, mu chuncha yu oxi. ² An yu p'ulhnaj lhamap'a'sin yu kintapujunkanan li tu'u akintaxta'nikanan najun: “K'ak'iklak'a'it'i mimpay chi minati ³ para li lhi'ach'a k'ats'uk'u chi ma'ani k'ats'uk'u ani lakaat'un.” ⁴ Chi uxitnani xalakpaynin, jant'u k'ajama't'alh'amant'iti amijas'at'anink'an, wa k'ajap'umap'a'sitcha an ixlamap'a'sin an Jamach'alhkat. ⁵ Uxitnan yu wa p'ut'ap'ats'ak'anatcha k'aj'asmatnit'iti amimpatronink'an yu wa de anicha lakaat'un. Ixlisawalhi li k'aj'asmatnit'it ch'i k'ajalhiwilat'it tachanu li yucha an Cristojch'a asmatnit'awnat. ⁶ K'ajat'ap'ats'anit'it, jantu wa akxnich'a k'ajat'ap'ats'anit akxni tala'ts'inan, para li wa oxicha katalhiwilan, k'at'ap'ats'at'iti tacha ixma'tapatsanin an Cristo, ixlisawalhi k'a'ilht'ut yu chuncha oxi lhiwilay an Dios. ⁷ Ixlisawalhi oxi k'at'ap'ats'anit xamati', tachanu li yucha an Jamach'alhkat tu'u ilht'unit'awnat chi jantu wa yucha an lapanaknicha. ⁸ Mu wa tuchicha tu'u yu oxi ilht'uyat chuncha kataxta'niyan an Jamach'alhkat, watichicha, lapanak yu wa putapatsakanha u yu jantu xamati putapatsay. ⁹ Chi uxitnani patronin wanajcha chuni oxi k'ajala'ts'int'it an mima'tapatsanink'an jant'u k'ajala'lhit'ama'ch'ap'ut'it. K'ap'ast'akt'iti li uxitnan chi yu'uncha yucha an Jamach'alhkat yu wilhchalh lakt'iyani ta'asmatni chi yucha jantu xamati wa la'amaj'anha.

Tani jalhit'alasakanha an lakmakxkay'un

¹⁰ Chi chawayi kint'ala'awnin, yucha an Jamach'alhkatcha laktachapunin k'ap'u'unt'it chi an la ix'alhp'asninti an ixtachaput. ¹¹ Chuxcha k'ala'ch'i'o'ot an pulasan yu xt'a'a an Dios, para li layi k'alak'at'ast'ukt'it an tanlhuncha ixpa'o'xcho'on an xapay makxkay'un. ¹² Mu jantu jat'alasayaw yu wa lapanaknicha, an yu jat'alasayaw ixtachaputk'an an lakmakxkay'un, yu tat'ajun an lakt'iyani, yu'uncha talhinajun li ka'ilhtukalh an laktanlhun yu jantu laj'oxi, chi tach'alhkatnan chi yu'uncha talhinajun an tanlhun ani lakamunulhpa yu kintala'atanchanu'otan yu wa lakaputs'isni t'ajun. ¹³ Xliyu k'ala'xa'a'i'o'ot'iti an pulasan yu an Dios taxta'nitan, para

li lay k'alhit'ayanit akxni katala'chin yu jantu oxi wilhchan, chi li akxni t'ala'oyatcha an lasat, jantu katama'tan. ¹⁴ Jant'u k'at'a'a'tat, yucha an yu sawalh chiwinti k'ap'uch'axp'ach'ik'ant'it, yucha an yu oxi aytanuti k'ap'ut'a'a't'ay'ut'it, ¹⁵ chi yu k'ach'ant'anut'it yucha li ka'ilht'ut'it k'alhich'iwinint'it an laj'oxi chiwinti yu oxi putawlhkan. ¹⁶ Atumpaj an tacha najuwcha, k'axa'a'it'iti an mijakiklaka'intik'an yu k'ap'ut'a'a't'ay'ut'it, yucha yu lay k'ap'umamixiya'it chux an ixpatipni an ay junita. ¹⁷ K'axa'a'it'iti an a'tanut yu tsasnat yu puta'alhtaxtukan chi an Stalan'a Takuwin yu tacha espada, yucha an ixchiwinti Dios.

¹⁸ An laka Takuwin lhilhiji k'at'ap'ayninit ch'i k'ask'init an Dios yu ma'lht'ask'iniyat. Lhilhiji k'as'alaj ts'uk'ut'it ch'i jant'u k'ak'apt'iti k'ajalhit'ap'aynit an yu takiklaka'iy Dios.

¹⁹ Akilalhitapayniw wachu kit'in para li akxni akchiwinilh, an Dios akixta'nilhi chiwinti, chi tachapuni akxnawlh an yu jantu xamati k'atsay an laj'oxi chiwinti, ²⁰ mu ixlakata yucha li kimakminkanta masi iklaklhchajuy. K'at'ap'aynit'iti para li tachapuni akhlhichiwinilh tacha yu ak'ilhtulh.

Jala'axa'alanti

²¹ An yu sawalh oxi la'ts'inaw kint'ala'ajunk'an Tíquico, chi yu oxi sawalh t'atapatsay an Jamach'alhkat, chuxi katajun'oyan para li wach'u k'ak'ats'at'iti uxitnan tani ikwilhcha chi tuchini ik'ilhtuycha. ²² Yucha iklalhimala'achaniyaw para li k'ak'ats'at'iti tani ikt'awnawcha chi laj'oximaj'ayi k'a'unt'it.

²³ Yucha an kimPayk'ancha Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristojo kajaxta'nilh oxi jatawlhnat chi jamapayninti chi jakiklaka'inti an kijat'ala'awnink'an. ²⁴ Diosi kaja'a'tayjulh ixchuxk'an an yu tamapayni'alhi kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. Chunchacha kawalh.

Carta yu jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Filipos

Jala'axa'alanti

1 Kit'in Pablo chi an Timoteo yu ikt'atapatsayaw an Cristo Jesús, iklamak'aniyacha'awi jala'axa'alanti uxitnan ixlapanakni Dios yu t'at'ala'xt'o't'at an Cristo Jesús yu wilhchi'it la'acha'an Filipos chi an yu talhist'ak'an chi an yu taja'a'tayjunun. ²An kimPayk'an Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristo kataxta'nini jamapayninti chi oxi jatawlhnat.

An Pablo jalhitapayniy an yu tajakiklaka'inin

³Akxni iklapast'ak'aw ikhixta'niya lhimala'puchajun an kiDios. ⁴Chux akxni iktapayniy o'sliyani lhi'acha iklalhitapayniyaw minchuxk'an, ⁵mu uxitnan kila'a'tayjuyawi kilat'amasuyaw an ixchiwinti Dios, sta akxni p'ulhnajcha k'iklak'a'it'it asta chaway. ⁶Xliyucha oxi ikhik'atsay, li an Dios yu lhi'a'taynilh ani oxi tapatsat an la mijatsukuntik'an kataylhi'ana para li oxicha tukani kajunlhi sta akxni kamina an Jesús. ⁷Oxi li chuncha aklalhipastakwi minchuxk'an, mu la kijalhunuti iklalhit'awnaw, Dios tamapaynin chi kimapayniy wachu', masi akxni kintamalakhchajuy u akxni li ak'alh la ix'ukxlakapuk'an an jamach'alhkatni para li aklhi'a'tayjulhi an oxi chiwinti chi akmasulh li yucha sawalh. ⁸An Dios yucha oxi k'atsay li klamapayniyaw minchuxk'an an laka oxi ixjamapayninti Jesucristo. ⁹Yucha aniya yu ikhithapaynisk'in: li an mijamapaynintik'an ali ali ka'alilh chi an Dios kataxta'nini jatapast'ak'at ch'i k'alhimach'a'xat'it, ¹⁰para li yucha an yu oxi laktanlhuni k'asakxt'ut'it, chi la'stalan'ani k'a'unt'it ch'i jant'u k'alhimuk'ak'ant'it tu'u tala'alhin akxni kamina an Cristo. ¹¹Wa yu sicha oxi laktanlhuni k'alak'ilht'ut yu wa yucha an Jesucristo lay chuncha pulak'ilhtukan, para li an Dios ayi kala'ts'inkalh chi kamilhpanikalh.

Kit'in li ikt'ajun ixlakata an Cristo

¹²T'ala'awnin, klakask'in li k'ak'ats'at'it li an tanlhun yu ikputapasata, apalij wa a'tayjutacha li ali kata'a'pitsilhi an laj'oxi chiwinti. ¹³An tan ikhlilaktalakhchajuy ixlakata an Cristo sawalhcha talhakapu'ani ixchuxk'an an yu tajalhistaknan, chi ixchuxk'an an ali'in. ¹⁴Chi li kintala'ts'in li klaklhchajuy, ixchuxk'an an kint'ala'awnink'an laj'oximaj'ayi tajunlhi mu talhila'siya an Jamach'alhkat Dios, palaycha talhichiwiniy an ixchiwinti Dios, jantucha tatalhanan.

¹⁵Ali'in chun sawalh talhichiwiniya an Cristo wa xliyu wa talhaxkayanancha chi wa talaxtukuputuncha, pero ali'in ixlisawalhi li yucha talhichiwiniy. ¹⁶Yu'uncha talhichiwiniya an Cristo laka jamapayninti, mu tak'atsayi li yucha an Diosi kimakminta para li aklihi'a'tayjulh an laj'oxi chiwinti.

¹⁷Pero ali'in talhichiwiniy wa xliyu wa ix'akstuchak'an tu'u tapupuxkajuy, yu'uncha jantu xasawalh, wa palaycha kintamama'alh'ajniputun li chaway iklaklhchajuy. ¹⁸Pero, ¿tisu lhitapalaycha? Masi chunchacha talay, talhichiwiniy ixchiwinti Dios, ali'in ixta'achanink'an sawalh chi ali'in wa talhaxkayanancha, pero o'sliyancha talhichiwiniy an Cristo, chi iklihi'achan. Chi alika ak'achana'. ¹⁹Mu ijk'atsay li ixlakata amintapaynitk'an chi ixlakata li ki'a'tayjuy an ixTakuwin Jesucristo akmakawkana'. ²⁰Lhitala'si ikpakxan'i li jantu tu'u aktilhitamaxanilh, apalij tacha o'sliyajcha mukumintachalh, chaway an Cristo kamasukana li yucha ay, la kilakatunaja kamasukana, la kijatsukunti u la kilhinin. ²¹Mu kit'in li ikt'ajun ixlakata an Cristo, chi li aknilh iklhajachalhcha. ²²Pero li ali aktsukulhi ani laka lakatunaj para li ali aklak'ilhtulhi tanlhun yu laj'oxi la ixtapatsat an Dios, pus jantucha ijk'atsay tanyuchacha aksakxtulh. ²³Lhima'anxkayi aksakxtulh ani la'at'uy: ikpast'ak'a ikniputuncha para li ak'alhcha t'atawlhna an Cristo, mu chuncha Ppalaycha oxi para kit'in. ²⁴Pero atumpaj, milakatak'an palay lhitapalayi li ali aktsukulh. ²⁵Chi ijkiklaka'iya tacha ani iknajun, ijk'atsayi li aktamakawna', aklat'a'aklatsukuyawka chux uxitnan, oxi para uxitnan chi para li k'alaj'ach'ant'iti la mijakiklaka'intik'an.

nilh.^a ⁹Xliyu an Dios wachu palay lhitapalayi ilhtulh, chi xta'nilhi ta'a'ut yu palay lhitapalay, yu jantu tu'u alimpalay yu ixt'achun. ¹⁰Para li akxni kata'asmatlhi an ixta'a'ut Jesús katatats'o'ottalhi an yu tawilananchalh lakt'iyen chi an yu tawilanalh lakaat'un chi an yu tawilanalh ixtan'api lakaat'un. ¹¹Chi para li chux sima'at kanawlihi li an Jesucristo yucha Jamach'alhkat, para li an Dios yu kimPayk'an ayi kala'ts'inkalh.

An yu takiklaka'iy Dios jatapulhkununi ani lakamunulhpa'

¹²Pus chawayi t'ala'awnin, mu lhlhiji jak'iklak'a'ininat uxitnan, jantu wa akxni iklat'a'aklat'awnacha'awcha, tacha chaway p'alaych'a jak'iklak'a'ininat'it, masi jantu an iklat'a'aklat'awnacha'aw, p'us k'alhak'ap'up'inchi'it palayi an minta'alhtaxtutk'an laka jakiklaka'inti chi laka jaxk'ip'ip'inti. ¹³Mu an Dios yucha yu ta'ilhtuyan li k'a'ilht'up'ut'unt'it ch'i li k'a'ilht'ut'iti an tanlhun tacha yuchacha lhi'achaniy.

¹⁴Ch'uxch'a k'a'ilht'ut'it, pero jantu laka asisi'ut chi jantu laka la xtukut, ¹⁵para li jantu xamati katalhimuk'an tu'u chi katala'cha'aninin tu'u yu jantu oxi. Ixjas'at'an Dios yu jantu laklhkilikini k'a'unt'it tan ani tat'ajun an lapanakni yu jantu taja'asmatnan chi wa tani talaycha. Ani lakamunulhpa tan tat'ajun an lapanakni, uxitnan wa tacha st'akucha slimj t'asuyat'it. ¹⁶Oxich'a k'alhits'uk'ut an chiwinti yu xt'a'a jatsukunti, walh chuncha akxni kamina an Cristo layi akhlhita'ayaya li jantu wa la'a'ijcha stak iklhima'alh'ajnalh chi jantu wa la'a'ijcha stak iktapatsalh. ¹⁷Chi masi akima'nikalh para li kalhila'tsakalhcha amilha'ulank'an yu ma'axt'a'niyat an Dios ixlakata mijakiklaka'intik'an, kit'in ik'achan chi ali uxitnani iklat'alaj'achanaw. ¹⁸K'alaj'ach'ant'itcha wachu uxitnan, chi akilat'alaj'achawcha wachu'.

An Timoteo chi an Epafrodito

¹⁹Li an Jamach'alhkat Jesús chuncha lakask'in, ikpast'ak'a wa tukan aklamala'achaniyawu an Timoteo para li kata'ancha'an la'ts'inin, para li ak'achalhi akxni ajk'atsaalhcha t'ani wilhchi'itcha.

^a 2:8 Yu ixniy laka cruz yucha yu sawalhcha ay lhimaxan ixjunita.

²⁰ Mu jantu xamati iklhith'awpalay yu tacha kit'in kapastaklhi chi yu kalhakapu'alh sawalh yu oxi para uxitnan. ²¹ Ixchuxk'ani tapuxkajuy yu wa para yu'unchacha, chi jantu talhakapu'ani yu lhinajun an Cristo Jesús. ²² Pero uxitnan k'ats'ayatcha tacha oxi ixlanti an Timoteo chi tacha kint'atapatsata li iklhichiwiniw an laj'oxi chiwinti, tacha xamati ts'alh yu a'tayjuy ixpay. ²³ Pus ikpast'ak'a watukan aklamala'achaniyaw an Timoteo li ajk'atsayacha tani akint'alakanacha para li kata'ancha'an la'ts'inin. ²⁴ Chi ijklakla'iya an Jamach'alhkat Jesús li kit'in wachu watukan akla'antacha'aw la'ts'inin.

²⁵ Wanajcha chun iklihiwilay li lhitask'iniya li aklamala'achaniwi an kint'ala'ajunk'an Epafrodito. Yucha kint'atapatsan tacha kint'asoldado, yu uxitnan kilamala'achanicha'aw para li kalhakapu'alhi tuchini ikma'lhtask'iniycha. ²⁶ Mu sawalhcha tala'ts'imputunani minchuxk'an, chi sawalhcha tapast'ak'an wa xliyu k'ats'achi'it'iti li wa ixta'an'ay. ²⁷ Chun sawalh wa ixta'an'ay, wa k'ischa ixtinitacha, pero an Dios mapaynilh, chi jantu wa yuchacha mapaynilh, kit'in wachu kimapaynilh, para li jantu ali akta'oxila'alhilhi tacha an ikta'oxila'alhiycha. ²⁸ Xliyu wa tukancha klalhimala'achaniyaw para li akxni k'ala'ts'imp'ala'itcha k'alaj'ach'ana'itcha chi kit'in jantucha sawalh akta'oxila'alhilh. ²⁹ Lhi'acha k'ala'a'ichi'it, mu yucha wachu ixlapanak an Jamach'alhkat Jesús, chi ali'inchacha yu tacha yucha wachu oxi k'ajala'ts'int'it. ³⁰ Mu yucha wa k'ischa ixtilhinitacha wa xliyu t'atapatsay an Cristo. Ixtilhima'ats'an'atacha an ixjatsukunti li xakilhist'ak'a, mu uxitnan jant'u lay t'at'it.

Yu palay lhitapalay li akmispalh an Cristo

3 Kint'ala'awnin, yu tumpaj xlakata, k'alaj'ach'ant'iti ixlakata an Jamach'alhkat. Kit'in jantu ja's k'uui masi wa yuchacha a'tami iklats'o'nipalaw yu klats'o'nitawcha, mu uxitnan talhitapalhniyan. ² K'ajalajk'ats'anant'iti ixlakatak'an anchunu lapanakni yu tacha x'oyun, k'ajalajk'ats'anant'iti ixlakatak'an an yu jantu oxi tatapatsay, k'ajalajk'ats'anant'iti ixlakatak'an an yu tach'uk'up'uxa lakats'uniy

lakatunaj.^a ³ Mu kitnani yu ixlapanakni sawalh an Dios, yu ay la'ts'inaw an Dios laka Takuwin, chi laj'achanawi li kitnan ixlapanakni an Cristo Jesús, chi jantu yu lhiwilayaw yu wa kitnancha lay ilhtuyaw. ⁴ Masi kit'in wachu alini yu lay aklihiwilalh yu wa kit'incha lay ik'ilhtuy.

Li xamati past'ak'a li lhit'ajuni yu lay kalhiwilalh yu wa ix'akstucha lay ilhtuy, kit'in palaycha. ⁵ Akxni la'atsajincha wilhchan xakt'ajun akxnicha ki'akaxwililich'uk'up'uxkalh ki'a'axt'a'a, mu kit'in ik'israelita, kit'in ta ikhlila'ts'in an Benjamín, kit'in sta akxni wa iktitsukulh kilhichiwin lhihebreo, yu kimpaynin hebreojnin. Kit'in fariseowi xajkunita, tacha an talhimacha'xay an fariseojnin an ixlamap'a'sink'an an judiojnin chuncha xaklhimacha'xay. ⁶ Sawalhcha p'asi xajkalhitama'chapuy an yu takiklaka'iy Dios, jantu xamati tu'u lay xakijuniy mu xajkiklaka'iya an lhamap'a'sin yu xakilhijunkan.

⁷ Anchunu panch'e'ex kit'in xakli'ilhtuy li sawalhcha oxu yu xak'ilhtut'ajun, pero lhimala'puchajuncha an Cristo, chaway ijk'atsaycha li jantu k'is tu'u lhitapalay. ⁸ Chi ijk'atsayi li chuxi jantu tu'u lhitapalay tacha an xak'ilhtuy li ikt'ala'ts'incha tacha an yu sawalhcha lhitapalay li ikmispalhcha an Cristo Jesús, kiJamach'alhkat, yucha jantu xamati ixt'achun. Yucha an Cristojo ikpuma'ats'an'a'olh chux an tacha xaklay p'ulhnaj, yucha tacha wa jamaxtalhcha chaway ikla'ts'in an tacha p'ulhnaj xaklay para li an Cristo akhlajaxtulhcha ⁹ chi akt'atala'xto'lhicha. An Dios oxicha kila'ts'in jantu wa xliyu li sawalhcha oxu tanlhun k'ilhtuy, yucha oxicha kila'ts'in wa xliyu li ijkikla'a'iycha an Cristo. ¹⁰ Kit'in ikmispaputuni an Cristo, chi an alhp'asninti yu pumala'awnicho'okalh, chi wachu akt'ama'alh'ajnalh, chi wachu chuni ijkumputun tacha ixt'ajun akxni nilh, ¹¹ li sna tacha kalhila'alh wachu akla'awcho'olh.

^a **3:2** Ani lhichiwiniy xlakata an ixlalhikixtukuka an ixch'uk'up'uxka a'axt'a'a. K'ala'ts'i laka glosario tan najunta “circuncisión”.

Jantuka' cha'anawi tan cha'amputunaw

¹² Jantu iknajun li ikcha'alhcha tan task'iniy li akcha'alh u li oxicha tukani ikt'ajun, kit'in iktaylhi'anta ikpast'ak'a li akcha'ana', mu ixlakata yucha li an Cristo Jesús kintaymalhcha. ¹³ T'ala'awnin, jantu iknawt'ajun li ikcha'alhcha. Yu k'ilhtuy kit'in li ijk'ap'acha yu la'puslichá, wa yuchacha ikt'ataxtuniy iktaymaputun yu ts'an'ayka', ¹⁴ para li akcha'alhi tan kacha'ankana chi akixta'nikalhi yu an Dios kintalhit'asaniyan awint'i lakt'iyán, wa xliyu li t'atala'xt'o'awi an Cristo.

¹⁵ Kinchuxk'an yu oxi sawalh jakiklaka'ininaw chuncha kapastakwi. Li tu'u yu t'am p'ast'ak'at'it, an Dios katajunan. ¹⁶ Pero ixlakata ani yu chunchacha t'acha'antaw wa tamcha kapastakwi chi wa tamcha katsukuw.

¹⁷ T'ala'awnin, akilala'ts'ixtuwcha ch'i wach'u k'ajala'ts'ixt'ut'iti an yu wachu chun tat'ajun tacha kitnan klamasuniyaw. ¹⁸ A'lhuwcha klajunaw chi a'tam klajumpalaw laka alhut li lhuwi yu tat'ajun yu taxkajiy tan lhichiwininta an ixcrúz an Cristo. ¹⁹ Ani yu chuncha talay akxni ka'ukla'oyacha kajalakt'ilhikana'. Yu'uncha yu ixdiosk'an wa yucha an tacha tak'atsancha talaputun chi talhita'ayaycha yu katalhimaxanalh. Wa yucha an yu wa anicha lak'alín lakamunulhpa tapast'ak'a. ²⁰ Pero kitnan xalapanakni an lakt'iyán, chi pakxan'iyaw li kaminchalhcha an lakt'iyán an Jama'alhtaxtunu', an Jamach'alhkat Jesucristo. ²¹ Yucha akintamapaxaniyani an kilakatunajk'an yu jantu oxi para li tacha an ixlakatunajcha yu oxi tukani kajunwi, chuncha akintapu'ilhtuyan an la x'alhp'asninti yu lay lakpu'ilhtu'opalay chux an tanlhun.

4 Pus xliyu'u t'ala'awnin, uxitnan yu iklamapayniyaw, uxitnan yu sawalhcha iklala'ts'imputunaw, uxitnan yu ki'achat chi uxitnan yu tachanu kincorona, chunchacha oxi k'at'aylhip'it k'at'ajalht'anant'it an Jamach'alhkat.

Lhilihiji k'alaj'ach'ant'it ixlakata an Jamach'alhkat

² Ijkatapaynisk'iniya an Evodia chi an Síntique li wa tami katak'atsaalh ixlakata an Jamach'alhkat. ³ Chi uxint'i kint'atapatsan yu mukt'axt'uy sawalh, iksk'iniyan lamapaynin li k'aja'a't'ay'ut'i

ani kint'alajamatsanink'an yu wachu t'ak'alh xakintat'a'aklat'ajun tan xaktsukuy xaklhichiwiniy an laj'oxi chiwinti, chi an Clemente chi an ali'incha yu kintat'atapatsalh, yu'uncha ixta'a'utk'an jats'o'muk'anikantacha an la xalibro jatsukunti.

⁴ Lhilhiji k'ap'ulaj'ach'ant'it an Jamach'alhkat. A'tam iknawpalay: jK'alaj'ach'ant'it!

⁵ Minchuxk'ani k'amisp'ak'ant'it li oxi lapanakni. An Jamach'alhkat waniycha t'ajun. ⁶ Jant'u tu'u k'alhak'ap'up'it, yucha an Diosi k'at'ap'aynisk'init t'uch'ini ma'lht'ask'iniyatcha, ch'i k'axt'a'nit'iti lhimala'puchajun. ⁷ Ch'i k'ala'ts'ina'it'iti li an Dios kataxta'niyani an oxi ixjatawlhnat, la'atam oxi jatawlhnat yu ay tukan yu jantu lay lhimacha'xayaw. Ani oxi ixjatawlhnat an Dios katalhistakniyani amijalhunutk'an chi amijatapast'ak'atk'an, mu t'ala'xt'o'at'iti an Cristo Jesús.

Yucha aniya k'ap'ast'akt'it

⁸ Yu ixliti'astani t'ala'awnin, k'ap'ast'akt'iti chux yu sawalh, chux yu kakiklaka'ikalh, chux yu ts'awj sawalh, chux yu stalan'a, chux yu lhi'achanit, chux yu oxi tu'u lhichiwinikan. K'ap'ast'akt'iti chux yu oxi chi yu oxi lhipastakkan. ⁹ Yu klamasuniw, yu la'a'it'it, yu asmatt'it ch'i yu la'ts'int'it ik'ilhtuy, yuch'ach'a k'a'ilht'ut. Chi an Dios yu xt'a'a oxi jatawlhnat katat'a'aklatsukuyan.

An Filipenses taxta'lhi ixla'ulank'an

¹⁰ Sawalhcha ikpu'achani an Jamach'alhkat li uxitnan kilapastakpalawcha. Oxi tasuy li xakilalhakapu'anaw wa jantu ix'alin an panch'e'ex para li xakilalhimasuniw. ¹¹ Chi tacha ani iknajun jantu wa xliyu li tu'ucha akma'lhtask'inilh, kit'in iklhismanitacha ik'achan wa tanischa aktsukulh. ¹² Iklaniya tani tsukukancha lhijakilhpatini chi tani tsukukancha akxni lhuw lhit'awkan, wa tani kaminchalhcha panch'e'ex laycha iklakatast'uk'a, iklhismanita oxi ak'o'atsalh u akchawanalh, iklhismanita lhuw aklhitsukulh tu'u chi li jantu tu'u wanaj aklhitsukulh. ¹³ Layi ik'ilhtu'ojoy chux, yucha an Cristojo kilak'ut'ili. ¹⁴ Pero oxich'a t'ach'a an lat'it li wachu kilat'ama'alh'ajnawi.

¹⁵ Ch'i wach'u k'ats'ayat'iti uxitnani jamacha'an Filipos, li ixlip'ulhnaj akxni ik'a'taynilhcha iklhichiwiniiy an laj'oxi chiwinti, akxni iktaxtulhcha la mint'unk'an Macedonia, wa uxitnani yu kila'a'tayjuw la milha'ulank'an. ¹⁶ Chi akxni xakt'awnachalh Tesalónica, uxitnan jantu wa a'tami kilamak'aniw milha'ulank'an, para li aklhi'ichalhcha yu xakma'lhtask'iniy. ¹⁷ Tacha ani iknajun jantu wa xliyu li wa alicha akpuxkawlh li akixta'nikalh lha'ulan, kit'in yu iklakask'in li ali k'alalhawat'iti la ix'ukxlakapu an Dios yu minawink'an. ¹⁸ Kit'in chuxcha ikla'a'i'olh, chi wa kixajnich'o'yachalhcha. T'ach'a an malhit'anit an Epafrodito li akilhiminilh, oxicha, kinta'a'ts'aniycha, lhuwcha iklhith'ajun. An kilamakminiw tacha la'atam lha'ulan yu lhaklhi, tachanu la'atam lha'ulan yu an Dios oxi lhiwilay. ¹⁹ Pus chaway an kiDios kataxta'niyani uxitnan chux yu tats'an'atayaniyan, tacha yu yuchacha laj'ay tukan lhit'ajun ixlaktanlhun, yucha an Cristo Jesusi pulhit'ajun. ²⁰ An kiDiosk'an ay chi ixpujun'alhincha li kimPayk'an! Chunchacha kawalh.

Xalakti'astancha jala'axa'alanti

²¹ Akilala'axa'alanicha'awi la ixtalakask'i an Jesucristo ixchuxk'an an ixlapanakni Dios. An kijat'ala'awnink'an yu ani kintat'a'aklat'ajun tala'axa'alayan. ²² Ixchuxk'an an ixlapanakni Dios tala'axa'alayan, chi wachu tala'axa'alayani yu wanaj wa lhilakatijtam tat'atapatsay an ay xajamach'alhkat Roma. ²³ An kiJamach'alhkatk'an Jesucristo yuchacha katamaynin. Chunchacha kawalh.

Carta yu jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Colosas

An Pablo jala'axa'alay ixlapanakni Dios yu tawilanalh la'acha'an Colosas

1 Kit'in ikPablo yu kimala'achatachalh an Jesucristo la ixtalakask'i an Dios, ali an kint'ala'ajunk'an Timoteo, ² iklala'axa'alayawi uxitnan ixlapanakni Dios yu kint'ala'awnink'an unt'at wa ixlakata li wach'u k'iklak'a'iyat'iti an Cristo, yu wilhchi'it'it la'acha'an Colosas. An kimPayk'an Dios katamayaynin chi oxi jatawlhnati kataxta'nin t'an wilat.

An Pablo xta'niy lhimala'puchajun an Dios

³ Lhilhiji iklalhitapayniyaw uxitnan, ikxta'niyaw li lhimala'puchajun an Dios, an ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ⁴ Mu ijk'asmattawi li uxitnan sawalhch'a k'iklak'a'iyat'iti an Cristo Jesús ch'i li jamap'ayniyat'iti ixchuxk'an an yu takiklaka'iy an Dios. ⁵ Ch'unch'a layat'it mu p'akxan'iyat'iti yu k'ala'a'iya'it yu an Dios tama'anitan an lakt'iyan. Chuncha lanit'it akxni asmatt'it an laj'oxi chiwinti yu sawalh, ⁶ yu tala'cha'an. Ani chiwinti ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa lhichiwint'awkan chi wa tanchuncha lhichiwinkan oxi xajt'awnachalh. Wanajcha chuni tapasat'ajun an t'an t'awnat'it uxitnan. An chiwinti ta'ayat'ajuni an t'an wilat sta akxni p'ulhnajch'a asmatt'it an laj'oxi ixchiwinti Dios ch'i lhimach'a'xat'iti an yu sawalh ixlakata an oxi ixjamapayninti Dios. ⁷ An Epafras tamasunini an laj'oxi chiwinti. Yucha oxi ikt'alalhi'antaw chi wachu chuni tapatsay tacha kitnan. Atumpaj yucha oxi ixma'tsuku sawalh an Cristo yu oxi para uxitnan. ⁸ Yucha kintajunin t'ach'a p'ujamap'aynininat an Stalan'a Takuwin.

⁹ Yuchacha ixlakata li akxni ijk'atsawcha, jantu sa' iklajkilhunawi iklalhitapayniyaw. Iksk'iniyaw an Dios li sawalhcha kataxta'nini

jatapast'ak'at yu minachalh laka takuwin para li k'alhimach'a'xat'iti tanyuchacha yu oxi lhiwilay. ¹⁰Walh laniy milakatijlak'an tacha yu an tach'a'o'aycha an Jamach'alhkati k'alhits'uk'uya'it chi wa t'uch'ich'a k'a'ilht'uya'it k'ap'uma'an'ach'aya'it. Chi chuncha laych'a k'a'ilht'uya'it chux yu laj'oxi tanlhun chi palay oxi k'amisp'aya'it an Dios. ¹¹Atumpaj, an ay ix'alhp'asninti Dios palay lajk'ut'ilini kata'ilhtuyan para li wa tuchicha k'alhit'ayanit'it. ¹²Sawalhcha laka ta'achanini k'axt'a'niya'it lhimala'puchajun an kimPayk'an mu yucha ta'ilhtun li layi k'ama'la'a'it yu kajaxta'niya an ixlapanakni, yu laka jatapulhkunu tat'ajun. ¹³An Dios kintamaxtuni an lakaaputs'isni chi kintama'anuncha an tan ch'alhkatnan an isTs'alh, yu mapayniy. ¹⁴An isTs'alh Dios mapalalhi para li akintamakawkan. Pus yucha kintapumala'mixinikan kintala'alhink'an.

Akxni la'ts'inaw an Cristo, la'ts'inaw an Dios

¹⁵Jantu xamati lay la'ts'in an Dios, pero an Jesús, yucha Dios, yu tasuy. An Jesús yucha ixt'ajuncha akxni an lakamunulhpa ilhtukalh. ¹⁶An la ix'alhp'asninti ilhtulh chux an tanlhun yu alin an lakt'iyan chi an lakaat'un, chux yu tasuy chi yu jantu tasuy, wa tuchicha yu tala'ajunta takuwinin, chi yu talhit'ajun ix'alhp'asnintik'an u yu tach'alhkatnan. Yucha pu'ilhtu'okalh chux an tanlhun chi para yucha li ilhtukalh. ¹⁷Yucha p'ulhnajcha ixt'ajun akxni jantuka' k'is tu'u ix'alín, chi yucha oxi sa' pujan'ojota chux an tanlhun. ¹⁸An Cristo yucha ix'a'tsulhk'an an yu takiklaka'iy sawalh an Dios, chi an yu takiklaka'iy sawalh an Dios yucha ixlakatunaj an Cristo, yucha yu pu'a'taynilh chux chi yucha yu p'ulhnaj la'awcho'olh, para li yucha yu p'ulhnaj tukan kajunlihi wa laka tuchicha kawalh. ¹⁹An Dios chuncha oxi lhiwilalh li chux yu tacha yucha ixli'ay, an Cristo chunchacha kawalh. ²⁰Chi an Dios yucha an Cristojcha yu put'ala'oxamixnilh chux an lakamunulhpa', yu lak'alín an lakaat'un chi yu lak'alín an lakt'iyan. An la ixjak'alhni an Cristo yu maj'alh an laka cruz ilhtulhcha li wa oxicha kasa'tawlakalh.

²¹Uxitnan ixlip'ulhnaj, wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi ix'ilht'uyat, ma'ati ixt'awnachi'it tan t'ajun Dios chi ixt'alaxkaynini ix'unt'at. ²²Pero chaway an Cristo li nilh ta'ilhtuncha li ix'amigojníncha an Diosi k'a'unt'it. An Cristo nilh para li la'stalan'ani katamalakasun la

ix'ukxlakapu an Dios, kanajuw jantu k'is la'smala'aniy laka tala'alhin chi jantu tu'u k'alhits'uk'ut yu wa lhi'aycha junita yu lay kanawkalh li jantu oxi. ²³ Chuncha kajuna li oxich'a k'alakt'ach'an'aknut chi oxicha sawalhi k'ats'uk'ut la mijakiklaka'intik'an. Jant'uch'a k'amak'a'unt'iti an yu tajunan an laj'oxi chiwinti li k'axt'a'nik'ana'it, yu ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa lhichiwinkan, chi kit'in ikPablo tacha ikma'tsuku ikma'a'tayjununi ikma'jamak'atsaaninin.

An Pablo jalhist'ak'a an yu takiklaka'iy Dios

²⁴ Tacha an ikma'alh'ajnan milakatak'an ik'achan. Kit'in yu la kimakni ikla'a'iya an ma'alh'ajnat para li akla'tsalhi an ixma'alh'ajnat an Cristo, ixlakata an ixlapanakni an Cristo, yu ixlakatonaj tajunita. ²⁵ An Dios tacha yu yuchacha oxi lhiwilay, ki'ilhtulhi li ajkatapatsanilhi an yu takiklaka'iy Dios. An kintapatsat yucha li ajkamasunilhi an ixchiwinti Dios yu a'tsay. ²⁶ Ani chiwinti yucha an yu ma'anchacha sa' ixmats'e'ta an Dios, yu jantu xamati ixk'atsay, pero chaway an Dios jamasunilhcha an ixlapanakni. ²⁷ Jamasunilhi an yu takiklaka'iy tacha an sawalhcha oxi ixpast'ak'a ix'ilhtuputun para ta kilhmakchux an lapanakni. Chi ani yu sa'cha ixpastakta an Dios yu jantu ixk'atsaakan yucha an Cristo yu taput'awnan uxitnan. Xliyu p'akxan'iyat'it an ixta'ayat an Dios. ²⁸ Kitnan ijkalhixa'alayawi an Cristo an lapanakni. Ijkamap'a'siyaw chi ijkamasuniyaw chux laka jatapast'ak'at yu an Dios kintaxta'niyan, para li akxni ajkamalakasuw la ix'ukxlakapu an Dios ts'awjcha tat'ajun sawalh tacha Cristo. ²⁹ Xliyu iktapatsay chi alhp'asi ikt'ataxtuniy. An ix'alhp'asninti an Cristo yu iklhith'ajun kixta'niya tachaput para li aktapatsalh.

2 Klakask'ini li k'ak'ats'at'iti li tacha an alhp'as ikt'ataxtuniy wa xliyu li kla'a'tayjuyawi uxitnan chi an yu tawilananchalh la'acha'an Laodicea chi wachu ixchuxk'an masi yu jantu kintamispay. ² Ikt'ataxtuniya mu klakask'ini li laj'oximaj'ayi katajunlhi la ixjalhunutk'an, katatala'xto'lhi laka jamapayninti chi oxicha sawalhi katalhitsukulh jalakpastaknat, para li katalhimacha'xalhi an jatapast'ak'at yu sa' ixmats'e'ta an Dios, yu lhichiwiniy an Cristo. ³ An Cristo yucha putats'e'ojota chux an laj'oxi jatapast'ak'at chi an jatalaninti. ⁴ Ani klajunaw para li jantu xamati kata'o'xcho'on

laka lakchiwinti yu lay katapumatanunin. ⁵ Mu masi jantu ani iklat'a'aklat'awnacha'aw la kilakatunaj, la kintakuwin chun, chi ik'achani li kla'ts'ini li oxi t'awnat la milakatijlak'an chi li oxi sa' k'iklak'a'it'at an Cristo.

Sast'i jatsukunti yu xt'a'a Cristo

⁶ Xliyu chaway li la'a'itcha an Jesucristo tacha miJamach'alhkatk'an, tacha yu yuchacha lakask'ini k'ats'uk'ut.

⁷ Talhmancha k'ap'ulakt'ach'an'aknut an Cristo chi yuchacha k'ap'ut'ach'at'at tacha tu'u yu p'as. Tachapuni k'a'ilht'ut an mijakiklaka'intik'an, yucha an yu sawalhi k'ap'uts'uk'ut, yu masunik'ant'it, chi lhilhiji k'axt'a'nit lhimala'puchajun.

⁸ K'ajalajk'ats'anant'iti li jantu xamati kata'o'xcho'on laka lakjatapast'ak'at yu jantu oxi chi yu jantu tu'u lhitapalay. Yu chuncha lakjatapast'ak'at wa anicha lakamunulhpa ostayata, wa anicha xalhamap'a'sin, chi yucha wa yu chunchacha ajnik'a tapast'ak'a an lapanakni. Jantu yu an Cristojo chuncha lhinajun.

⁹ Chux tacha xli'ay an Dios la ixlakatunajcha an Cristojo t'ajun.

¹⁰ Uxitnan an Cristo p'u'a'ts'ayatcha, jantucha tu'u ali ma'lht'ask'iniyat.

An Cristo yucha ix'a'tsulhk'an an yu wa takuwinin yu talhit'ajun lhich'alhkat chi alhp'asninti. ¹¹ An Cristo taxwililich'uk'up'uxninchamintala'alhinkan jantu wa xamaticha lapanak. An lakatunaj lhit'ajun ix'alhp'asninti yu pu'ilhtuy tanlhun yu jantu laj'oxi, pero an Cristo tama'alhtaxtuncha. ¹² Akxni a'p'axt'itcha, uxitnan t'amaknuk'ant'itcha an Cristo, ch'i akxni an a'p'axt'itcha wach'uch'a

t'ala'awch'o'ot'iti an Cristo, mu k'iklak'a'it'iti an ix'alhp'asninti an Dios, yu mala'awnicho'olh an Cristo. ¹³ Uxitnan tumpaj panch'e'ex ixjuntachalh ixlaknit'at'iti la mintakuwink'an ixlakata amintala'alhink'an. Pero an Dios taxta'nini jatsukunti ali an Cristo chi la ixta'achanin kintamala'mixini'ojoni chux an kintala'alhink'an.

¹⁴ Ixlit'awnaw la'atam jalhi'aninti, mu jantu ixmuktaxtuyawi an ixlamap'a'sin an Dios, pero an Dios kintamala'mixinini an jalhi'aninti chi an laka cruzi ixtukmuk'alh an tacha ixjalhi'anininaw. ¹⁵ An Cristo jalhaja'olhi an yu ixtach'alhkatnan chi an lakmakxkay takuwin yu

ixtalhit'ajun ix'alhp'asnintik'an, ixlitalakasuni jalakmamaxanilh chi tacha tach'inincha ja'ilhtulh akxni lhajachalhcha.^a

¹⁶Xliyu iklalhijunaw, jant'u k'alhit'amak'a'unt'iti li xamati katajunin t'uch'ini k'a'ut'itcha u yu k'a'ott'it, u ixlakata tani wanancha ixwilhchan k'atan, u akxni sast'i malhkuyu u akxni wilhchan yu wa pujastaknankan. ¹⁷Chux yu tacha ani ixlinawkan wa ixma'stele'cha an Cristo, pero yu sawalh yucha an Cristo. ¹⁸Jantu xamati kata'o'xcho'on para li k'ama'ats'an'at an yu k'ala'a'iya'it mu ta'alín lapanakni yu talay li ma tajakilhpatinijk'atsay. Yu'uncha sawalhcha laj'ajini tala'ts'in an angelhnin, chi tanajun li ma tala'puminatnan chi sawalhcha laj'ajini tapuk'atsan ixlakata an wa ixjatapast'ak'atchak'an. ¹⁹Jantu yu an Cristojo yu ta'asmatni, yu yucha xa'a'tsulh chi yu yucha t'alach'apa'otachalh an xalakatunaj. An Cristo yucha yu ilhtuy li chux an xalaktanlhun an lakatunaj katatala'xto'lhi chi katala'a'tayjupaxalh, lak'ut'iliya an lakatunaj chi oxi sa' mala'xt'o'a, para li tacha yu lakask'in an Diosi kata'ayalh.

²⁰Uxitnan t'alaknit'iti an Cristo chi chunchacha p'uma'alht'axt'uk'ant'it, para li jant'uch'a k'a'ilht'ut'iti an wa ixlamap'a'sincha an lakamunulhpa'. Xliyu iklalhiskamiyaw ¿Tasu'u li alik'a k'iklak'a'iyat'iti akxni unk'anat?: ²¹“Ani jant'u k'a'ut'it u anchunu atumpaj jant'u k'ak'ilhk'ats'at'it, anchunu jant'u k'amakp'init'it.” ²²Chux ani lhamap'a'sin wa ixlakatacha tanlhun yu akxni pu'ilhtukancha tu'u la'mixcho'oycha, chi wa lapanaknicha yu chuncha talhinajun chi tamasy. ²³Wa li oxicha jalakpastaknati tasuy, mu ja'ilhtuycha an lapanakni li katakiklaka'ilhi li lhit'ajuni jakilhpatinijk'atsat chi li katamama'alh'ajnilhi ixlakatunajk'an, pero jantu jalhi'a'tayjuyi li jantucha kata'ilhtulhi tanlhun yu jantu oxi.

3 An Cristo yuch'ach'a t'ala'awch'o'ot, pus uxitnan yuch'ach'a k'ap'uxk'a'ut an tanlhun yu alin an lakt'iyán tan wilhchalh an Cristo tan oxi la ixpa'xti an Dios. ²An tanlhun yu lak'alínachalh talhman yuch'ach'a k'alhak'ap'up'it'it, jantu yu lak'alín lakaat'un. ³Mu uxitnan laknit'itcha, pero an mijatsukuntik'an p'ut'aylhip'int'at'iti an Dios, yucha an Cristojo puma'akanta amijatsukuntik'an. ⁴Xliyu

^a 2:15 An laka cruz an Dios lhajachalh. Kintamasuniyan li ixjama'alhcho'oycha an lakmakxkay'un wa xliyu li ixjamamaxaniycha. Tacha ixjamadesfilarlanikan an tach'inin akxni ixtalhajayachalh laka lasat an soldadojnín de Roma.

li akxni an Cristo an yu mijatsukuntik'an, kamincho'oyacha, wa lakatamch'a k'axlimj t'at'alak'asuya'it la ixta'ayaxtu.

Yu ma'anchacha jatsukunti chi yu sast'i

⁵ K'amak'a'untcha chux tanlhun yu jantu laj'oxi yu alin la mijatsukuntik'an ani lakaat'un. Tucha xamati kaxa'alalh li yu jantu t'at'ajun, jantucha xamati ka'ilhtulh yu jantu laj'oxi tanlhun yu sawalhcha ilhtuputun, jantucha xamati wa aya kajalakpastaknalh, chi jantucha xamati wa kalaksk'unla'tsilhcha tanlhun, mu li chuncha, chunchacha apalij yu wa tanlhuncha apalij tacha diosnincha jala'ts'inkan. ⁶ Ixlakata tacha ani laktanhun yucha yu kajapumama'alh'ajniya an Dios an yu jantu taja'asmatnan. ⁷ Chi uxitnan ixlip'ulhnaj ch'unch'a ixlayat. ⁸ Pero chaway k'amak'aw'o'otcha uxitnan chux ani tanlhun: an talh'amti, an asisi'ut, an lhi'ay junita, an xkayaj chiwinti chi an tanlhuncha chiwinti yu jantu laj'oxi. ⁹ Jant'u k'alamaslak'at'ijwap'axat'it, mu li uxitnan maj'ant'itcha jatsukunti yu p'ulhnaj ixlit'awnat chi yu ix'ilht'uyat ixlip'ulhnaj. ¹⁰ Chaway uxitnan sast'ich'a mala'ch'inint'it, yu sast'icha lapanak, yu oxicha tapaxa'anta tacha tasuy Dios yu ta'ilhtun para li oxich'a k'amisp'at'it. ¹¹ Ancha jantucha tu'u lhitapalay xamati lapanak masi yu griego u yu judio chi yu akaxwililich'uk'up'uxkanta ix'a'axt'a'a u yu jantu, chi yu jalakpastaknan u yu jantu jalakpastaknan chi yu wa putapatsakancha lapanak u yu jantu, ancha wa yucha an Cristojcha yu lhitapalay chi yucha taput'aw'oyan.

¹² Pus yu tacha yu yucha an Dioscha tasakxtutani k'alat: la'stalan'an, k'amasut'iti li map'aynik'angat'it, la mimpulaknik'an ka'alilhi jamapayninti, oxi lapanakni k'a'unt'it, k'ajak'ilhp'at'inijk'ats'at, jant'u ay ka'unt'it chi k'alhit'ayanit'iti yu lhima'anxkay. ¹³ K'alalhit'ayanip'axat chi k'alamala'mixinit'iti li tu'u yu jantu oxi tu'u la'ilht'uniyat. Tacha an Cristo tamala'mixinin, wach'u ch'uni k'alat'it. ¹⁴ Yu palay lhitapalay yucha li k'ap'umala'ch'inint'iti an jamapayninti, mu yucha yu oxi tukan putala'xto'kan. ¹⁵ An oxi ixjatawlhnat an Cristo yuchacha kach'alhkatnalh an la mijalhunutk'an, mu an Cristo tat'asanin para li wa la'atam lakatunaja k'a'unt'it, para li wa oxich'a k'asa' t'awlat.

¹⁶An ixchiwinti an Cristo yuchacha yu sawalhcha kastak lhits'uk'ut. Yuch'ach'a k'alap'umasunip'axat chi k'ap'ulamap'a'sip'axat chux tacha an taxta'niyan an jatapast'ak'at an Dios. La mijalhunutk'an k'axt'a'nit'iti lhimala'puchajun an Dios, k'alakmilhp'anit Salmos chi laka milhpat yu minachalh la ixTakuwin Dios. ¹⁷Chi chux yu nawnat'it ch'i yu ilht'uyat'it, chux la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesusi k'a'ilht'ut'it, yuch'a k'ap'uxt'a'nit lhimala'puchajun an Dios yu kimPayk'an.

Ixli'ilhtutk'an yu takiklaka'iycha Dios

¹⁸T'akunin, k'aja'asmatnit'iti yu tajunan mint'apapak'an, mu yucha milhi'ilhtutk'ani tacha uxitnan k'iklak'a'iyat'it an Jamach'alhkat. ¹⁹Chi uxitnani lapanakni k'amap'aynit'iti mint'iwik'an, jant'u k'ajala'lhita'ama'ch'ap'ut.

²⁰Xajas'at'an, chux yu tajunan milakpaynink'an k'aja'asmatnit, mu chuncha yu oxi lhiwilay an Jamach'alhkat. ²¹Xalakpaynin, jant'u k'ajala'ma't'alh'amant'iti amijas'at'anink'an, para li jantu katala'ta'oxila'alhilh.

²²Ma'tapatsanin, k'aja'asmatnit'iti chux yu tajunan mimpatronk'an yu wa anicha lakaat'un tat'ajun, jantu wa akxni tala'ts'inancha k'aja'asmatnit, para li wa oxicha katalhiwilan, ixlisawalh la mijalhunutk'ani ch'unch'a k'a'ilht'ut, wa xliyu li k'iklak'a'iyat'it an Jamach'alhkat. ²³Chux yu ilht'uyat, chux la mijalhunutk'an sawalhi k'a'ilht'ut, tacha yu para an Jamach'alhkat, jantu wa para yu'uncha an lapanaknicha. ²⁴Mu k'ats'ayat'it li an Jamach'alhkat katalhi'o'xla'ts'inani kataxta'niyan yu jaxta'niy ixlapanakni. Uxitnan yucha an Jamach'alhkat Cristojo ixma'tapatsanin. ²⁵Yu ka'ilhtuya yu jantu oxi wa ix'akstucha kamapala ixlakata yu jantu oxi ilhtulh, chi ani jantu katilasakxtukalh.

4 Uxitnani patronin, oxi chi wa tami k'ajaxt'a'nit amima'tapatsanink'an. K'ap'ast'akt'iti li uxitnan wach'u lhita'awnat'iti mimPatronk'an awint'i lakt'iyen.

²Lhilihiji k'at'ap'aynit'it ch'i k'as'alaj ts'uk'ut'it ch'i k'axt'anit'iti lhimala'puchajun an Dios. ³Wachu akilalhitapayniwi kitnan, para li an Jamach'alhkat akinta'a'tayjuni para li aklhichiwiwi an ixchiwinti, para li ajkamak'atsaaniniwi an yu jantu k'atsakan yu

najun an Cristo, yu ikhlilaklhchajuy. ⁴ K'at'ap'aynit'it, para li ts'ajwi akmasulh tacha yu lhitask'inii ak'ilhtulh.

⁵ Jantu wa paxkatcha k'a'ilht'ut'iti an panch'e'ex, laka jatapast'ak'ati k'ajat'a'aklats'uk'ut an yu jantu tajakiklaka'inin.

⁶ Lhi'acha lhilhij k'alakch'iwinint'it chi yu lhi'achaniti k'alakna'unt'it, para li k'ak'ats'at'iti tani k'aja'alht'aya'itcha atamjtamin an lapanakni.

An Pablo jala'axa'alay ixlapanakni Dios an la'acha'an Colosas

⁷ An kint'ala'ajunk'an Tíquico, yu oxi tapatsaniy an Jamach'alhkat chi kint'ama'tapatsan li ikt'atapatsayaw an Jamach'alhkat, yucha oxi katajunan tani iklaycha. ⁸ Yuchacha ixlakata li ikhlalhimala'achaniyaw para li k'ak'ats'at'iti tani ikt'awnawcha, chi chuncha k'ap'ut'a'oximaj'ayat'itcha. ⁹ T'a'antachalh wachu an Onésimo, yu ikmapayniyaw chi yu muktaxtuy sawalh kint'ala'ajunk'an, yucha pumatam de uxitnan. Yu'uncha katajunan chux watuchicha tapasayachilh ani.

¹⁰ An Aristarco, yu kint'alaklhchajuy tamak'aniyacha'ani jala'axa'alanti, chi an Marcos, ixprimo an Bernabé. Uxitnan lhimap'a'sik'ant'at'it'it ixlakata an Marcos, li katala'cha'anan oxi k'ala'a'it'it. ¹¹ Wachu tala'axa'alayan an Jesús yu tajuniy ma Justo. Wa yu'uncha yu judiojnini yu kinta'a'tayjuy ixlakata an ixlich'alhkat Dios. Chi sawalhcha ijkaputa'oximaj'ayay. ¹² Tamak'aniyan jala'axa'alanti an Epafras pumatam ixma'tsuku an Cristo Jesús, yucha pumatam de uxitnan chi yucha lhilhiji talhitapayniyan akxni tapayniy, para li oxicha tukan sawalhi k'at'a'aklats'uk'ut an Dios, chi para li chuxi k'a'ilht'ut yu oxi lhiwilay an Dios. ¹³ Kit'in ijk'atsayi li an Epafras sawalhcha talhakapu'anani uxitnan chi an yu tawilananchalh la'acha'an Laodicea chi an la'acha'an Hierápolis. ¹⁴ An Lucas an yu sawalh oxi lhiwilakan jak'uch'unu tala'axa'alayan chi an Demas.

¹⁵ K'ajala'axa'alachi'it'iti an kijat'ala'awnink'an yu tawilananchalh Laodicea. Wach'u k'ala'axa'alat'iti an Ninfa chi an yu tata'ayxt'o'a an la ixcha'a'. ¹⁶ Akxni p'unaw'oyatcha ani carta, k'amala'ach'at'it an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Laodicea, para li wachucha kajapunawnikalhi ancha. Ch'i wach'u k'ap'una'unt'iti an carta yu ijkamala'achanilh an yu Laodicea tawilananchalh.

¹⁷ Ch'unch'uniya k'a'unit an Arquipo: K'alhak'ap'up'i li oxi k'amukt'axt'ut'i an tapatsat yu xta'nin an Jamach'alhkat.

¹⁸ Kit'in ikPablo la kimaka iklats'o'niyawí ani jala'axa'alanti. K'ap'ast'akt'iti li kit'in iklaklhchajuy. An Dios katamapaynin.

Carta yu p'ulhnaj jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Tesalónica

An Pablo jala'axa'alay an ixlapanakni Dios yu tawilanalh la'acha'an Tesalónica

1 Kit'in ikPablo chi an Silvano chi an Timoteo iklala'axa'alayaw an yu k'iklak'a'iyat'it Dios an la'acha'an Tesalónica yu t'at'ala'xt'o'at an kimPayk'an Dios chi an Jamach'alhkat Jesús. Lhuw ixjamapayninti chi oxi ixjatawlhnati kataxta'nin an Dios t'an t'awnat'it.

Xta'nikan lhimala'puchajuni an Dios

²Lhilhiji ikxta'niyaw lhimala'puchajun an Dios milakatak'an minchuxk'an, iklapast'ak'awi la kintapaynitk'an. ³Lhilhiji iklapast'ak'aw la ix'ukxlakapu an kimPayk'an Dios ixlakata an tapatsat an yu ilht'ut'at wa xliyu li jak'iklak'a'ininat, chi ixlakata an tapatsat yu tama'ilhtuyan an mijamapaynintik'an chi ixlakata li lhilhiji t'aylhip'inat p'akxan'iyat'iti an Jamach'alhkat Jesús.

⁴T'ala'awnin, an Dios tamapayniyan, ijk'atsayawi li yucha tasakxtutan, ⁵mu akxni iklalhixa'alawcha an laj'oxi chiwinti, jantu wa laka chiwinticha iklajuniw, wachu laka alhp'asninti, kanajuw, an laka stalan'a Takuwin chi laka jakiklaka'inti sawalh. Uxitnan oxi k'ats'ayat li akxni ancha xaklat'a'aklat'awnacha'aw yu oxi para uxitnani ikpuxkajuw.

⁶Uxitnan ch'unch'a lat'it tacha iklayaw chi tacha masuy an Jamach'alhkat, ch'i lhi'ach'a la'a'it an chiwinti yu an Stalan'a Takuwin taxa'nin masi lhuw lhima'alh'ajna ixlit'awnat. ⁷Chunchacha yu oxich'a jamasunit para li katala'ts'ixtun ixchuxk'an an yu takiklaka'iy Dios yu talakwilananchalh an xalakaat'un Macedonia chi Acaya.

⁸Uxitnani yu p'u'a't'aynik'ant'it, an ixchiwinti an Jamach'alhkat ta'a'pitsilhcha, jantu wa Macedoniajcha chi Acayajcha k'atsaakalh

wanaj ta lakachux, chi k'atsaakani t'ach'a an k'iklak'a'iyat an Dios, pus jantucha task'iniya li kitnan tu'u aknajuw. ⁹Wa tanchuncha kawalh an lapanakni talaknajuni tani sawalhcha oxi kilala'a'iw, akxni iklala'cha'aw, ch'i li jamak'a'unt'itcha an yu ixjala'ts'inat tacha midiosnink'an an yu wa lapanaknicha tala'la'oxiy, ch'i t'at'ap'ats'at'cha an yu Dios sawalh, yu la'ajunta. ¹⁰Uxitnan a't'aynitch'a p'akxan'iyat tani wanancha kachina an isTs'alh Dios yu kaminanta lakt'iyaw, yucha an Jesús, yu an Dios mala'awnicho'olh yu akintama'alhtaxtuniyan an laka lhima'alh'ajna yu ka'alina'.

Ixtapatsat an Pablo an la'achan Tesalónica

2 Kint'ala'awnin, uxitnan k'ats'ayat'iti li akxni iklakila'kilaw jantu wa paxkatcha walh. ²Masi t'ach'a k'ats'ayatcha li ixlip'ulhnaj wa xkayajcha kintajunkan chi kintala'lhitama'chapukancha an la'acha'an Filipos. An Dios kinta'a'tayjun para li la'jo'atni akjunwi aklamak'atsaaniw an la'j'oxi ixchiwinti, masi wanaj ixluwk'ani yu wa ixtalhitalh'aman. ³Mu kitnan jantu wa xakta'elh'o'xcho'otawcha tacha an xaklhichiwinaw chi jantu xakchiwininaw wa xliyu li wa tu'ucha yu jantucha oxi xak'ilhtuputunaw, chi jantu wa xajka'o'xcho'onunawcha. ⁴Yucha an Diosi kintasakxtun chi kintalhijunincha li ajkamak'atsaaniniw an la'j'oxi chiwinti, chi chunchacha yu ikchiwiniw. Jantu wa yucha an lapanaknicha ijkama'an'achaputunaw, yucha an Dios, yu oxi lhakapu'an an kijalhunutk'an. ⁵Tacha uxitnan k'ats'ayat'it, jantu a'tami sawalhcha oxi aklalhichiwiniw laka lajk'usi chiwinti chi li tu'ucha ak'ilhtuw para li wa aklamaxtuniwcha tumin. Dios oxi k'atsay. ⁶Jantu ikpuxkawyaw li wa sawalhcha oxi kala'ts'inkalh xamati u uxitnan u ali'in. ⁷Kitnan yu Cristo kintamala'achayan masi layi aklama'achapuw uxitnan, kitnan laka jamapayninti klala'ts'inaw. Tacha xamati xanati yu mats'ik'iy yu lakat'ikt'ika ixjas'at'a chi an ali'in ixjas'at'an jalhistakpalay. ⁸Chuncha kitnan, wa xliyu klamapayniyaw, klaj'achanawi klat'alamasuniyaw an la'j'oxi chiwinti chi jantu wa yucha an la'j'oxicha chiwinti, wachu an kijatsukuntik'an, tachanu iklaxta'niyaw. ¡Sawalhcha iklamapayniyaw! ⁹T'ala'awnin, uxitnan k'ats'ayat'iti tacha p'as iktapatsaw para li lay aktsukuw. Ts'isi

chi tunku w xaktapatsayaw para li jantu xamati yu uxitnan aksk'iniw tu'u', chi kitnan xaklalhixa'alayawcha an laj'oxi ixchiwinti Dios.

¹⁰ Uxitnan k'ats'ayat'it, chi an Dios wachu li la kilakatijlak'an stalan'a klat'a'aklatsukutaw uxitnan, yu k'iklak'a'iyat an Dios, chi ts'awj chi tacha jantu xamati tu'u lay akintajunin. ¹¹ Ch'i wach'u k'ats'ayat'iti tani iklaxa'alawcha chi tani iklama'oximaj'ayawcha atamjtamin uxitnan, tacha pumatam xapay yu jamap'a'siy an ixjas'at'an. ¹² Chi xaklajunawi li oxi k'ats'uk'ut tacha yu lhi'achaniy an Dios yu tat'asaniyancha la ixlich'alhkat chi tan xlimj wilhchalh.

¹³ Xliyu kitnan jantu sa' ijkilhunaw, lhilhiji ikxta'niyaw lhimala'puchajun an Dios. Mu akxni asmatt'itcha an ixchiwinti Dios yu iklalhixa'alaw, k'iklak'a'it'iti tacha ixchiwinti Dios mu yucha sawalhi an ixchiwinti, jant'u k'iklak'a'it'it tacha wa ixchiwinticha lapanak. Chi uxitnan yu k'iklak'a'iyatcha an ixchiwinti an Dios la mijatsukuntichak'ani tapatsay. ¹⁴ T'ala'awnin, akxni uxitnan talhitama'chapun an yu wa mint'amacha'achak'an, wanajcha chuni p'ut'ap'asat tacha an taputapasalh an yu takiklaka'iy Dios yu tat'atala'xt'o'a an Cristo Jesús an xalakaat'un Judea, yu'uncha wachu jalhitama'chapukalh, wa yu'uncha an ixt'amacha'anchak'an yu judiojnin. ¹⁵ An ani judiojnin tala'ma'nilhi an yu ixtalhighiwiiniy ixchiwinti Dios ma'anchacha chi wachu tama'nilhi an Jamach'alhkat Jesús. Chi kintatamakxtun, jantu tama'an'achayi an Dios chi watichicha lapanak, jantu xamati tu'u ta'asmatniy. ¹⁶ Mu akxni ijkaxa'alaputunawi an yu jantu judiojnin, para li wachu katata'alhtaxtulh, jantu kintamakawniyan. Chunchacha ali ali talalhawat'ajun ixtala'alhink'an masi talhit'ajuncha. Pero para li kajamak'akxakanacha, an ay ma'alh'ajnat yu xt'a'a an Dios kajala'cha'anacha.

An Pablo k'uxa'an jala'ts'ini an jamacha'an Tesalónica

¹⁷ T'ala'awnin, akxni iklat'alamakajuw la'atam panch'e'ex, masi jantu xaklala'ts'inaw, lhilhiji xaklalh'it'awnaw la kijalhunutk'an chi sawalhcha xajk'uxa'anacha'aw lala'ts'inin. ¹⁸ Ik'ilhtuwi xajk'uxa'anacha'aw. Kit'in Pablo a'lhuwi ik'ilhtulh xajk'uxa'anachalh, pero an Satanás jantu kintamakawnin. ¹⁹ Pus, ¿tisapiyu yu ikpakxan'iyawcha yu ki'achatchak'an chi yu aklhi'achanawcha la

ix'ukxlakapu an kiJamach'alhkatk'an Jesús akxni kamincho'oyacha? Uxitnan, jantu tu'u atumpaj kawalh. ²⁰Chun, uxitnani yu ikputa'ayayaw chi ikhli'achanaw.

3 Pus, mu jantucha layi ali ikhlayaniyaw li klala'ts'imputunaw, ikpastakwi li aktamakajuwi wa ki'akstuk'an an Atenas, ²chi an kint'ala'ajunk'an Timoteo iklamala'achanicha'awcha. Yucha t'atapatsay an Dios chi kintat'atapatsayan li ikma'pitsiyaw an laj'oxi ixchiwinti Cristo. Ikmak'ancha'aw para li katat'alamak'ut'ilin chi katat'alama'oximaj'ayani la mijakiklaka'intik'an, ³para li jantu katamamakawnini amijakiklaka'intik'an ani tanlhun lhima'alh'ajna. Mu uxitnan k'ats'ayat'itcha li kala'ma'alh'ajnanaw. ⁴Atumpaj, akxni xakt'awnachalh t'an wilhchi'it uxitnan, iklayuniwi li kapula'pusawi tanlhun lhima'alh'ajna, chi chunchacha tapasalh, t'ach'a k'ats'ayatcha. ⁵Xliyu kit'in, mu tucha lay ali ikhlayaniilh, ikmak'anchalhi an Timoteo para li ka'anchalh k'atsaana t'ani t'awnatcha la mijakiklaka'intik'an. Jantu junita katalhila'ts'intanuncha an jalhila'ts'intanunu chi katama'ilhtuncha yu jantu oxi chi an kintapatsatk'an wa paxkatcha kawalh.

⁶Pero chaway an Timoteo tasp'itcho'ochalhcha Tesalónica, chi oxi chiwinti kintalhiminin ixlakata an mijakiklaka'intik'an chi an jamapayninti yu uxitnan lhit'awnat. Kintajunan li ma lhilhiji kilapast'ak'aw laka jamapayninti, chi ma sawalhcha kilala'ts'imputunaw tacha kitnank'an iklala'ts'imputunaw. ⁷Xliyu'u t'ala'awnin, ixtan'ajni chux tacha an jantucha k'is oxi k'ak'atsa chi laka lhima'alh'ajna, uxitnan kilaxta'niwi ta'oximaj'ayat akxni ijk'atsaw li jak'iklak'a'ininat'it. ⁸Li ijk'atsayawcha li uxitnan oxi t'a'aklat'awnat an Jamach'alhkat, kintama'oximaj'ayayan. ⁹¿Tasucha lay aklhixta'niyaw yu sawalhcha lhuw lhimala'puchajun an Dios milakatak'an chi ixlakata an lhuw achat yu kilaxta'niyaw la ix'ukxlakapu yucha? ¹⁰Tunkuw chi ts'isi ikhlayapaynisk'iniyaw li akintamakawnini aklala'ts'impalaw para li lay aklaxta'niw yu ts'an'aniy a mijakiklaka'intik'an.

Tapaynit

¹¹Yucha an kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatchak'an Jesucristojo akinta'a'tayjun para li lay ak'ancha'aw lala'ts'inin.

¹²Chi an Jamach'alhkat katala'ayanin chi katalalhawanini an jamapayninti yu k'alap'umap'aynip'axat'it chi yu chux lapanak k'ap'umap'aynit'it, tacha kitnan wachu iklamapayniyaw uxitnan.

¹³Yucha katalak'ut'ilinin mijalhnutk'an, jantu tu'u katalhimuk'an li t'u'u lhits'an'ayat la ix'ukxlakapu an kimPayk'an Dios, akxni kamincho'oya yucha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo ali chux an ixlapanakni. Chunchacha kawalh.

Jatsukunti yu oxi lhiwilay an Dios

4 T'ala'awnin, chaway, iklatapaynisk'iniyaw chi klalhijunaw la ixtalakask'i an Jamach'alhkat Jesús li ali k'at'aylhip'it'iti k'ats'uk'ut tacha iklamasuniw, para li k'ama'an'ach'at'iti an Dios, t'ach'a ilht'ut'awnatcha.

²Uxitnan k'ats'ayatcha tani iklajuniwch'a k'alat ixlakata an Jamach'alhkat Jesús. ³Mu an Dios yu lakask'in li la'stalan'ani k'ats'uk'ut, li jant'u k'at'at'amat'iti li yu jant'u t'at'awnat'it. ⁴Atamj tamin yu uxitnan kak'atsaalhi tani kalhilhitsukulhcha stalan'a ixt'iwi'^a chi tacha oxi kala'ts'inkalh. ⁵Jant'u wa t'ani k'alat'itcha li sawalhch'a k'a'ilht'up'ut'ut tanlhun yu jantu laj'oxi la milakatunajk'an, tacha talay an yu jantu tamispay Dios. ⁶Jantu xamati wa tani ka'ilhtulhcha chi wa ka'o'xcho'olhcha xamati yu wachu jakiklaka'inin, mu an Jamach'alhkat yucha chuxi kalhach'inin'oya yu yucha ixlakata, tacha iklajuntawcha. ⁷Mu an Dios jantu kintat'asanin para li wa laklhits'isitnicha kajunwi, yucha kintat'asanin para li la'stalan'ani kajunwi. ⁸Pus yu wa la'amaj'ani ani yu lhinawkan, jantu wa lapanaki la'amaj'an, yu la'amaj'an, Dios, yu taxta'niyan an Stalan'a Takuwin.

⁹Xlakata li k'alamap'aynip'axat li lhit'ala'awnin, jant'u ma'lht'ask'iniyat'iti li aklats'o'niw, mu wanaj yucha an Diosi tamasunitan li k'alamap'aynip'axat. ¹⁰Ch'i ch'unch'ach'a ilht'uyat jamap'ayniyat ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an yu tawilanalh ta ixljalhi'ay an xalakaat'un Macedonia. Pero iklatapaynisk'iniyaw kint'ala'awnin li ali ali k'alamap'aynip'axat. ¹¹K'alhip'uxk'awnit'iti tani jantucha xamati wa katat'ala'ajin, wa yu milhilhakapu'atchak'ani k'alaklhak'ap'up'it chi wa k'at'ap'ats'atcha la mimakak'an tacha

^a 4:4 An chiwinti laka lhigriego lay nawputun ixlakatunaj.

klajuntawcha k'a'ilht'ut. ¹²Para li katalhiwilani an yu jantu tajakiklaka'inin ch'i jant'u xamat'i k'ama'ach'ap'ut li ma'lht'ask'iniyat tu'u'.

Akxni kamincho'oyacha an Jamach'alhkat

¹³T'ala'awnin, klakask'inaw li k'ak'ats'at'iti tani talaycha an yu talakniycha, para li uxitnan jant'u k'ala't'a'oxila'alhit'it tacha an ali'in yu an jantu tu'u tapakxan'iy. ¹⁴Tacha kiklaka'iyawi li an Jesús nilh chi la'awcho'olh, wanajcha chuni an Dios kajat'alhimincho'oya an Jesús an lapanakni an yu tat'atala'xto'lhi chi talaknilhcha.

¹⁵Yu chaway ani ijkamak'atsaanininaw ixchiwinti an Jamach'alhkat: li yu la'la'awtawka katamakawnaw, sta akxni kamincho'oyacha an Jamach'alhkat, jantu katijatap'ulhniwi an yu talaknitacha. ¹⁶Mu ka'alha'asmatkana an Jamach'alhkat Dios la ixchiwinti yu puch'alhkatnan, kachiwina pumatam xa'ay angelh chi la ixtrompeta an Dios p'asi kas'olhkana li ta'alhtajut'ajuncha an lakt'iy an Jamach'alhkat. Chi an yu talaknitacha yu takiklaka'ilh an Cristo, p'ulhnajcha katala'awcho'oya'. ¹⁷Ixli'astan kitnan, yu la'la'awtawka yu tamakawtawka, akintat'alhi'ankanancha laka jataputs'i an yu katala'awcho'oyacha. Para li kala'cha'anawcha an Jamach'alhkat an laka un chi ixpujun'alhincha kat'a'aklatsukuyaw an Jamach'alhkat. ¹⁸Pus k'alama'oximaj'ayap'axatcha atamjtamin laka ani lakchiwinti.

5 T'ala'awnin yu ixlakata an fechas chi ixlakata an tanlhuncha ixpaku tu'u laktapasay jant'u ma'lht'ask'iniyat'iti li aklat's'oniw. ²Mu uxitnan oxi k'ats'ayat li jantu xamati k'atsay an wilhchan yu kapumincho'oya an Jamach'alhkat, katapasaya tacha akxni chin an ja'alhawana akxni puts'ista. ³Akxni an lapanakni katanawna: Chaway chuxcha oxi jun'olh, chaway oxicha sa' wilaw, akxnicha kalas jala'china ixlinink'an, tacha an la'chin lhima'alh'ajna an yu ja'aynanta t'aku', chi jantu katitata'alhtaxtulh.

⁴Pero uxitnani t'ala'awnin, jantu lakaaputs'isni t'awnat'it, xliyu anchunu wilhchan jantu katitala'chini tacha pumatam ja'alhawna'. ⁵Mu chux uxitnan ixjas'at'an jatapulhkunu chi ixjas'at'an jatunkunu'. Kitnan jantu ixjas'at'an jatats'isni chi jantu ixjas'at'an tan s'oya' wilh. ⁶Pus kitnan jantu kalaklhtatawi tacha an ali'in, kitnan kakujwi chi

kinta'oxixtuk'ani katsukuw. ⁷ Mu an ali'in tacha an yu talaklhtatanan akxni puts'ista chi tacha an yu tala't'a'ap'ay akxni puts'ista. ⁸ Pero kitnan, yu ixlapanakni an jatunkunu, kinta'oxixtuk'ani katsukuw. Kitnan kala'ch'iwu an jakiklaka'inti chi an jamapayninti tacha la'atam tsasnat yu pamatanchanankan tan lasakan. Chi li pakxan'iyaw an ta'alhtaxtut tachanu la'patanumaw la'atam la'patanut yu tsasnat yu pulasakan. ⁹ Mu an Dios yucha jantu kintalhimalakxtutan li kala'a'iw an lhima'alh'ajna, kitnan kintamakmin li kaputa'alhtaxtuwi an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ¹⁰ Yucha nilhi kilakatak'an, para li masi li la'awtawka u nitawcha kat'atawlhcha'awi tan wilhchalh. ¹¹ Pus xliyu k'alama'oximaj'ayap'axat'it chi k'alamach'ap'up'axat'iti atamjtamin tacha yu ilht'ut'awnatcha chaway.

An Pablo jaxa'alay an ixlapanakni Dios

¹² T'ala'awnin, klatapaynisk'iniyaw li k'ajalhiwilat'iti an yu tatapatsay an t'an wilat, yu tajunan t'ani k'ats'uk'utcha li k'iklak'a'it'atcha an Jamach'alhkat Jesucristo chi yu tamap'a'siyan. ¹³ Sawalhcha talhitapalayi k'ajala'ts'int'it chi k'ajamap'aynit'it ixlakata an tapatsat an ta'ilhtuy. Wa oxicha k'alala'ts'imp'axat. ¹⁴ Wachu klalhijunawi t'ala'awnin, li k'ajalaj'aymat'iti an yu jantu tatapatsaputun, li k'ajama'oximaj'ayat'iti an yu wa t'iyach'ach'ay, li k'aja'a't'ay'ut'iti an yu jantucha lajk'ut'ilin chi li k'ajalhit'ayanit'iti ixchuxk'an. ¹⁵ K'alhak'ap'up'it'iti li jantu xamati'ini wa katalamapus'itnicho'olhcha lhi'ay junita, yu si laj'oxi tanlhuni k'ala'ilht'unit uxitnan, chi jantu wa siya uxitnancha, ta lhichuxi oxu k'aja'ilht'unit tu'u'. ¹⁶ Lhilhiji k'alaj'ach'ant'it. ¹⁷ Lhilhiji k'at'ap'aynit'it. ¹⁸ Chux wa tuchicha ixlakata k'axt'a't'iti lhimala'puchajun, mu an Dios chuncha lakask'in li k'ailht'ut'it, li uxitnan k'iklak'a'it'atcha an Cristo Jesús.

¹⁹ Jant'u k'ala'amaj'ant'iti an yu ilhtuy an Takuwin. ²⁰ Jant'u wa k'ala'amaj'ant'iti an lapanak yu najun ixchiwinti Dios. ²¹ Chuxi k'alhila'ts'int'anut'it ch'i k'ach'ap'aya'utcha yu oxu. ²² Chux wa tuchicha yu jantu oxu jant'u k'ailht'ut.

²³ Wanaj yucha an Dios yu xt'a'a oxu jatawlhnati katalastalan'a'ojon. Chux mijatsukuntik'an, mintakuwink'an, chi milakatunajk'an stalan'a kama'alh para akxni kachinacha an kiJamach'alhkatk'an

Jesucristo. ²⁴ An yu kintat'asaniyan jantu wa maslakatinincha, yucha kamuktaxtu'oya sawalhi yu najun.

Jala'axa'alanti

²⁵ T'ala'awnin, wachu akilalhitapayniwi kitnan.

²⁶ K'ajala'axa'alachi'it'iti ixchuxk'an an kint'ala'awnink'an laka stalan'a jala'xtikilhtastuknut.^a

²⁷ Iklalhijunaw la ix'ukxlakapu an Jamach'alhkat li k'ajap'unawnit'iti ani carta ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an.

²⁸ An ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo katat'atamakajuncha. Chunchacha kawalh.

^a 5:26 Jala'xtikilhtastuknut: chuncha ixtalala'axa'alay yu ma'anchacha an lapanakni.

Carta yu ixli'a'xt'uycha jats'o'nilh an Pablo an ixlapanakni Dios yu jamacha'an Tesalónica

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo chi an Silvano chi an Timoteo iklala'axa'alayaw uxitnan yu k'iklak'a'iyat Dios yu wilhchi'it la'acha'an Tesalónica, yu t'at'ala'xt'o't'at an kimPayk'an Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristo.

²An kimPayk'an Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristo kataxta'nini jamapayninti chi oxi jatawlhnat.

An Dios kajamama'alh'ajniya an yu jantu tajakiklaka'inin akxni kamincho'oyacha an Cristo

³T'ala'awnin, lhilhiji akxta'niw lhimala'puchajun an Dios milakatak'an, tacha t'acha'an li ak'ilhtuw, mu amijakiklaka'intik'an uxitnan ta'ayat'ajun chi palay palaych'a lap'umap'aynip'axayat.

⁴Masi kitnan, lhi'achacha iklalhichiwininaw an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios. Xlakata li lajk'ut'ilin ch'i li masuyat'iti li jak'iklak'a'ininat, masi ixtan'ajni t'awnat chux tanlhun lalhitama'chapu chi ma'alh'ajnat. ⁵Ani tasuycha li ts'ajwi ch'alhkatnan an Dios chi masuycha li yucha ta'ilhtuyancha li t'ach'ip'inatcha li lay k'at'anuchi'it tan ch'alhkatnan yu lhima'alh'ajnant'awnat'it.

⁶An Dios mu yucha ts'ajwi lats'awalay an tanlhun, yucha kajamama'alh'ajniya yu tamama'alh'ajniyan uxitnan. ⁷Chi uxitnan, yu ma'alh'ajnanat'it, kataxta'niyani jastaknat chi kitnan. Chuncha katapasaya akxni an Jamach'alhkat Jesús chi an laktachapunin ix'angelhnin katalakasukuyacha sta anu lakt'iyen, la ixpujan jikmi yu lam lam anta. ⁸Para li kajamama'alh'ajniyacha an yu jantu tamispay Dios chi jantu takiklaka'iy an laj'oxi ixchiwinti an kiJamach'alhkatk'an Jesús. ⁹Yu'uncha katama'alh'ajnana yu

ixpujun'alhincha jalakt'ilhinti, jantu katitala'tsilhi tan katayaya an Jamach'alhkat chi jantu katitala'tsinilhi an ixta'ayat ixlich'alhkat. ¹⁰ Chuncha katapasaya anchunu wilhchan akxni an Jamach'alhkat kamincho'oyacha, para li an yu la'stalan'an ixlapanakni ayi katala'tsilh chi para li katalhi'a'nilhi ixchuxk'an an yu takiklaka'ilh. Mu uxitnan k'iklak'a'it'iti akxni klajuniw yu ijk'atsayaw.

¹¹ An Dios tat'asanitan para li ixlapanakni k'a'unt'it, chi kitnan iktapaynisk'iniyaw para li kata'a'tayjuni k'ats'uk'ut tacha yucha lakask'in. Wachu ikhitapaynisk'iniyaw li kata'a'tayjuni para li layi k'a'ilht'u'o'ot chux yu laj'oxi yu tama'ilhtuyan mijalakpastaknatk'an chi amijakiklaka'intik'an. ¹² Para li chuncha an ixta'a'ut an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo ayi kala'ts'inkana milakatak'an. Chi uxitnan wachu laj'ajini k'ala'ts'ink'ana'it ixlakata an oxi ixjamapayninti an kiDiosk'an chi an Jamach'alhkat Jesucristo.

Ma'lhta'alhini lapanak

2 Pero ixlakata akxni kamincho'oya an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo chi li kat'ata'ayxt'o'awcha, iklatapaynisk'iniyaw i t'ala'awnin ² li jantu wa tacha tu'u wa las k'amap'axat mijatapast'ak'atk'an. Chi jantu xamati katala'me'e'swan yu katajunin li masunilhcha tu'u takuwin, u li tu'ucha masunikalh laka chiwinti u laka carta tan tacha kitnancha akts'o'wi, tan kanawlh li an wilhchan yu kapuchina an Jamach'alhkat chilhcha. ³ Jantu xamati tu'u katapu'o'xcho'on. Mu anchunu wilhchan jantuka' katichilhi li jantuka' tapasayi akxni kat'alaxtukukana an Dios, akxni katalakasuya an ayajk'atsan lapanak yu kaxta'nikana ixma'alh'ajnat li kats'an'aya'. ⁴ Ani ayaj k'atsan lapanak tanchay chi t'alaxtukuyi chux yu lhi'an ixta'a'ut an Dios u tu'ucha yu ay la'ts'inkan, sta a'ch'apayi an ixtajtan an Dios chi yuchacha najun li Dios.

⁵ ¿Jant'u p'ast'ak'at'iti akxni xaklat'a'aklat'awnaw li kit'in xaklajunawi li chuncha katapasaya'? ⁶ Chi chaway uxitnan k'ats'ayat'iti tuchini yu tanchaniycha para li jantuka' katalakasulhi li jantuka' ixpaku'. ⁷ Chun sawalh an yu jantu lay la'ts'inkan, an lhi'ay junita, tapats'at'ajuncha, pero wa x'amancha ts'an'ay li kama'osukalhi an ixtan'ajni yu chaway tanchaniy. ⁸ Wa chuncha, katalakasuyacha anchunu ayajk'atsan, pero an Jamach'alhkat Jesús kama'niya', wa

kasuna la ixkilhni, chi kapulakt'ilhi'oya tacha an kaxlimj china'.
⁹Yucha an Satanasi ka'a'tayjuya ani ayajk'atsan para li lay kachilh. Alhp'asi kachina', chi kalakmasuya tanlhun chi kalak'ilhtuya yu jantu wa lapanakcha lay lak'ilhtuy, yu wa ixpa'o'xcho'oncha kajuna'.
¹⁰Chi chux watuchicha yu jantu oxi kala'xa'a'i'oya para li lay kajalaj'o'xcho'olh an yu katats'an'aya', wa xliyu li jantu tala'a'ilh chi jantu tamapaynilhi an yu sawalh, para li kaxtata'alhtaxtulh. ¹¹Xliyu an Dios kajamak'aniya alhp'as ja'o'xcho'onti, para li katakiklaka'ilhi an maslakatinti. ¹²Para li kajaxta'nikalhi lhima'alh'ajna ixchuxk'an an yu jantu takiklaka'ilh an yu sawalh, apalij ta'achanilhi an yu jantu laj'oxi tanlhun.

Laj'oximaj'ayi k'ats'uk'ut'it

¹³T'ala'awnin, an Jamach'alhkat tamapayniyan chi an Dios yucha p'ulhnaj tasakxtun uxitnan, para li katama'alhtaxtun. Xliyu kitnan lhilhiji ikxta'niyaw lhimala'puchajun an Dios milakatak'an. Uxitnan t'a'alht'axt'ut'atcha mu tamastalan'atancha an Takuwin chi ixlakata li k'iklak'a'iyatcha an yu sawalh. ¹⁴Yucha aniya talhit'asanin an Dios an laka laj'oxi chiwinti yu kitnan ijkamak'atsaanininaw: para li k'at'at'ala'xt'o't'iti an Jesucristo akxni ay tukan kala'ts'inkana'.
¹⁵T'ala'awnin, pus oxi k'ak'ut'iklh ts'uk'ut'it, ch'i jant'u k'ak'apt'iti tacha an klamasuniw wa laka chiwinti chi laka carta.

¹⁶An kiJamach'alhkatk'an Jesucristo chi an kimPayk'an Dios yu'uncha kintamapaynin, chi la ixjamapaynintik'an kintaxta'nini oxamixat yu ixpujun'alhincha chi kintaxta'nini yu oxi pakxan'iyaw, ¹⁷yu'uncha katama'oximaj'ayan chi katalak'ut'ilinin mijalhunutk'an, para li chuxi oxi k'a'ilht'ut wa tuchicha laka chiwinti u laka tapatsat.

An ixchiwinti Dios kala'a'ikalh

3 Yu ixli'astancha, t'ala'awnin, akilalhitapayniwi kitnan, para li an ixchiwinti an Jamach'alhkat wa lasi kacha'alh wa tanchuncha kawalh chi oxi kala'a'ikalh, tacha uxitnan la'a'it. ²Wach'u k'alhit'ap'aynit'iti para li akintama'alhtaxtukani la ixmakak'an an lapanakni yu wa ay tajunita chi an yu wa tani tajatapastaknancha, mu jantu lhichuxi jakiklaka'ininkan. ³Pero an Jamach'alhkat yu najun yucha muktaxtuy, yucha lajk'ut'ilini kata'ilhtuyan chi

jantu katimakawli li ta kata'ilhtun an yu wa ay junita. ⁴Yucha an Jamach'alhkati ikpukiklaka'iyaw li uxitnan ilht'uyat chi ali k'a'ilht'uya'it'iti tacha an iklalhijunaw k'a'ilht'ut. ⁵An Jamach'alhkat kata'a'tayjuni k'ajamap'ayninint'it tacha Dios jamapayninin, ch'i k'alhit'ayanit'iti, tacha lhitayanilh an Cristo.

K'at'ap'ats'at'it

⁶T'ala'awnin, la ixta'a'ut an Jamach'alhkat Jesucristo iklajunaw li k'amak'a'unt'iti wa tichicha kint'ala'ajunk'an yu jantu tapatsaputun tacha kitnan klamasunitaw. ⁷Uxitnan k'ats'ayat'iti tani klamasunitawcha k'ats'uk'ut. Kitnan xaktapatsayawi akxni xaklat'a'aklat'awnacha'aw. ⁸Chi jantu xamati k'uniw tu'u li jantucha akmapalhniv. Tunkuwa chi puts'ista kitnan p'asi iktapatsaw chi jantu ijkastaknaw para li jantu xamati yu uxitnan akma'achapuw. ⁹Chi li chuncha ik'ilhtuw, jantu wa xliyu li jantucha xakt'acha'anawi li xakila'a'tayjuw, chuncha k'ilhtuw para li akilala'ts'ixtuw. ¹⁰Mu akxni an t'an wilhchi'it xakt'awnacha'aw chunchuniya klajuniw: yu jantu tapatsaputun wachu jantu kawaylh. ¹¹Ijk'atsayaw li an t'an wilhchi'it ma ali'in yu uxitnan ma wa tani talaycha, ma jantu tatapatsay ma wa tanlhuncha tama'ch'axpatanuy yu jantu ixcuentajk'an. ¹²Anchunu lapanakni yu chuncha talay ijkajunaw la ixtalakask'i an Jamach'alhkat Jesucristo li laksniycha katatapatsalh para li ka'alilhi yu kata'ulh.

¹³T'ala'awnin, uxitnan jant'u k'ala'lho'ont'iti k'a'ilht'ut yu laj'oxi tanlhun. ¹⁴Li xamati jantu asmat'a tacha an klajunaw lhamap'a'sin ani laka carta k'alhak'ap'up'it'iti tichini yuchacha, ch'i jant'u k'at'at'ala'xt'o't'it, para li kamaxanalh. ¹⁵Pero jant'u k'ala'ts'int'it tacha mint'alaxkayk'an wa k'amak'ats'aanit'iti li jantu oxi tani laycha tacha mint'ala'ajunk'an.

Yu xati'astancha jala'axa'alanti

¹⁶An xaJamach'alhkat oxi jatawlhnat yuchacha kataxta'nin oxi jatawlhnat lhilhij chi wa tuchicha panch'e'ex t'awnat'it. An Jamach'alhkat minchuxk'ani katat'a'aklatsukun. ¹⁷Kit'in ikPablo, la kimaka chi la kijats'o'nuti iklats'o'niyaw ani jala'axa'alanti, ani chunchacha putasuy yu kijats'o'nut chux an la kincarta, chuncha

ijkats'o'nun kit'in. ¹⁸An ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an
Jesucristo minchuxk'ani k'alhits'uk'ut. Chunchacha kawalh.

Carta yu p'ulhnaj ts'o'nilh an Pablo an Timoteo

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo, yu kimala'achalh an Cristo Jesús, yucha an Diosi chuncha kilhijuniy yu kiJamach'alhkatk'an chi an Cristo Jesús, yu pakxan'iyaw. ²Ikla'axa'alay an Timoteo, yu kints'alh sawalh an laka jakiklaka'inti. An kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatk'an Cristo Jesús kataxta'nini jamapayninti chi oxi jatawlhnat.

Yu jantu laj'oxi lhamap'a'sin sawalh tamasuy

³Akxni ik'alh xalakaat'un Macedonia iktapaynisk'inini li k'at'amak'awchi an la'acha'an Éfeso. Chi iklhijunin li k'aja'un tichi yu'uncha lapanakni li jantu katamasulhi yu jantu xasawalh lhamap'a'sin. ⁴Chi li jantu katalhakapu'alhi yu wa cuentojcha chi wa tanlhuncha lakchiwinti yu jantu min'ojoy, ixlakatak'an an yu ta ixtalhila'ts'in. Mu ixlakata ani tanlhun yucha wa pulaxtukukancha, jantu ja'a'tayjununi li kataylhi'ankalhi an ixtapatsat Dios yu laka jakiklaka'inti pu'ilhtukan. Chuncha ikhimap'a'siyan chaway.

⁵Ch'unch'a k'a'ilht'u para li an jamapayninti tan stalan'a jalhunuti kaminchalh, tan laka oxi jatapast'ak'at chi tan laka sawalh jakiklaka'inti. ⁶Ali'in lh'awitcha tach'axpataxtulhi ani chi tats'an'atacha, wa tan wa lalhikikxtukukancha yu jantu lhitalalay tanlhuni tat'ajun. ⁷Ma xamaestrojnincha ixlamap'a'sin Diosi tajumputun, masi yu'uncha jantu talhimacha'xayi yu tanajun chi masi yu lhitala'sicha tamasuy.

⁸Pero k'atsayawi li an lhamap'a'sin oxi, li oxi putapatsakan. ⁹Kapastakwi li an lhamap'a'sin jantu xta'kalh ixlakata an yu oxi t'ajun. Yucha ilhtukalh ixlakatak'an an yu wa tani talaycha chi jantu taja'asmatnan, ixlakatak'an an yu wa ay tajunita chi ta'ilhtuy ixtala'alhink'an, ixlakatak'an an yu jantu tu'u talhiwilay Dios chi jantu tu'u talhiwilay an jakiklaka'inti. Xlakatak'an an yu tama'ni ixpayk'an u ixnatik'an, chi para ixchuxk'an an jama'ninin. ¹⁰Chi

wachu ixlakatak'an an yu tat'atamay yu jantu tat'at'ajun, chi an yu wa t'akunin tak'atsan masi lapanakni, chi an yu ta'alhawst'ay lapanakni, chi an maslakatinin chi an yu tanajun tu'u li katamuktaxtuya walh chi jantu ta'ilhtuy. Xlakata yucha lhi'ilhtukalh an lhamap'a'sin para wa tichicha yu jantu la'ts'imputun an oxi chiwinti. ¹¹ Ani chiwinti yucha an oxi Diosi kilhijuniy li akmasulh.

Ixtapatsat an Pablo

¹² Ikxta'niy lhimala'puchajuni an yu kila'oximaj'ayay, an kiJamach'alhkatk'an Cristo Jesús. Mu yucha kila'ts'ilhi li ikmuktaxtuy sawalhi yu iknajun pus kixta'nilhi tapatsat. ¹³ Masi li kit'in wa aya xaklhihiwiniya ixlip'ulhnaj, chi xakch'a'o'ayi li xaklhitama'chapuy chi xkayaj xajkuniy. Pero an Dios kimapaynilh kimak'akxanilh, mu kit'in tuka' xajkakiklaka'inin chi jantu xajk'atsay tuchi xak'ilhtuy. ¹⁴ Pero an ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an lhuw tukani kimakminilh la kijatsukunti chi kixta'nilhi an jakiklaka'inti chi an jamapayninti yu lhit'ajun an Cristo Jesús.

¹⁵ Ani yucha chun sawalh, chi lhichuxi kakiklaka'ikalh: li an Cristo Jesús kilachilhi an lakamunulhpa para li kajama'alhtaxtulhi an ma'lhta'alhinin, chi yu yu'uncha kit'in p'ulhnaj tukan.

¹⁶ Pero yuchacha ixlakata li kimak'akxanilh an Dios, para li an Jesucristo kamasu'olh chuxi la kijatsukunti li kintalhitayaniyan. Ikpumasukalhcha tacha kajala'a'ikana yu katakiklaka'iya para li kajaxta'nilh jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh. ¹⁷ Pus xliyu an Rey yu katsuku'alhiya, yu jantu a'tam katinilh, yu jantu tasuy, yu wa yucha Dios, yucha yu kalhiwilaw chi ay kala'ts'iw, wa ta wanancha kuna'. Chunchacha kawalh.

¹⁸ Kints'alh, Timoteo, ikmakawniyani ani lhamap'a'sin mu iklhakapu'ani tacha an lhichiwiwinkalh ixlip'ulhnaj amijatsukunti. Iklakask'in li anch'ach'a k'ap'u'ichi jatapast'ak'at k'alhilasat'i ani oxi lasat. ¹⁹ K'ama'at'i an jakiklaka'inti chi an oxi jatapast'ak'at. Ali'in wa xliyu jantu p'ulhnaj talhakapu'alhi an ixjatapast'ak'atk'an tamakawlhi an ixjakiklaka'antik'an. ²⁰ Chuncha taputapasalh an Himeneo chi an Alejandro, yu'uncha ijkama'axta'nilhcha an Satanás para li katalanilh jantu wa aya katajunilh an Dios.

Xlakata tapaynit

2 Yu p'ulhnaj tukan iksk'in li ixchuxk'an an lapanakni kajalhitapaynikalh, kalhisk'inikalhi an Dios yu tama'lhtask'iniy an lapanakni para li an Dios kajamapaynilh. Wachu k'axt'a'nit'iti lhimala'puchajun an Dios ixlakata chux tacha an t'awkan.

² Kajalhitapaynikalhi an yu tach'alhkatnan chi ixchuxk'an yu tapakxanta lhich'alhkat, para li wa kasa'cha tawlaw chi wa oxicha katawlaw chux laka jamapayninti chi laka oxi lanti. ³ Ani yucha oxi chi oxi lhiwilay an Dios yu kintama'alhtaxtuyan ⁴ mu yucha lakask'in li chux lapanak kata'alhtaxtulh chi katamispalhi an yu sawalh. ⁵ Mu wa pumatami Dios chi wa pumatam lapanaki yu lay kapula'cha'ankana an Dios, wa yucha an Cristo Jesús. ⁶ Yucha ma'axta'lhi an ixjatsukunti para li kinchuxk'an kata'alhtaxtu'ojo. Ani chiwinti an Dios ixpaku tukani jamak'ats'aaninilh. ⁷ Xlakata ani kit'ini kisakxtukalh chi kimala'achakan para li ajkamak'atsaaninilh. Sawalhi ani yu iknajun, jantu wa ikmaslakatinin: An Dios yucha ki'ilhtulh ixmaestrojk'an an yu jantu tajakiklaka'inin, para li ajkamasunilhi an yu jakiklaka'inti sawalh.

⁸ Pus iklakask'in li an lapanakni wa tanchuncha kawalh, katatapaynilh, katach'ixli la'stalan'a ixmakak'an, jantu ka'alilhi talh'amti chi laxkay. ⁹ Wanajcha chun an t'akunin wa yu oxicha tasuy ixla'ch'itk'ani katala'ch'ilh, wa tacha yu oxicha tasuyi kajala'ala'oxikalh chi katajakilhpatinijk'ats'aalh, jantu tani wa katitalhimo'slacho'olhcha la ix'aktujukak'an, jantu katalhi'alhi oro chi perla chi yu xtapalh la'la'lhuw la'ch'it. ¹⁰ Yu katalaklakatayalh ixlijunti apalij yucha an laj'oxi tanlhun lhi'ilhtut, tacha talay t'akunin yu tamasy li tat'atapasay an Dios. ¹¹ An t'aku wa sa' kakilhulhi li laklaniy tu'u, chux laka ja'asmatnat. ¹² Jantu ikmakajun li an t'aku yuchacha kamasunilh an lapanak chi kach'alhkatnanilh, an t'aku wa sa' kakilhulh. ¹³ Mu an Dios yu p'ulhnaj ilhtulh yucha an Adán chi ixli'astan yucha an Evajcha. ¹⁴ Chi an Adán jantu yu yu o'xcho'okalh, yucha an t'aku', chi akxni o'xcho'okalhcha, ilhtulhcha tala'alhin. ¹⁵ Pero an t'aku kata'alhtaxtuya li kajalhitsukuya ixjas'at'an chi li kajakiklaka'inin'alhiya chi kajamapayninina chi stalan'a katsukuya'.

Tani katatsukulhcha yu jalhist'ak'a an yu takiklaka'iy Dios

3 Ani chiwinti yucha sawalh: li xamati jalhistakputun an yu takiklaka'iy Dios, oxi tapatsati lakask'in. ² Pero task'iniy li an yu kajalhistaklhi an yu takiklaka'iy Dios jantu tu'u kala'cha'aninikalh yu jantu oxi. Wa pumatami kalhitsukulh ixt'iwi'. Jantu wa kat'apala'pusli an tanlhun, kajalajk'atsanalh. Lapanak yu kalhiwilakalh, kajaxta'nilhi tan katatamakawlh yu tala'cha'an la ixcha'a chi yu lay kajamasunilh an ixt'alapanakni. ³ Jantu kat'a'ap'alh chi jantu kalasalh. Chi jantu ka'achanilh tani kalhi'alhawlhajalhcha tumin, task'iniy oxi lapanaki kawalh yu oxi katalhiwilalh an ixt'alapanakni. ⁴ Yu oxi kala'tsilhi'alh la ixcha'a', yu katakiklaka'ilh an ixjas'at'an chux laka oxi lanti. ⁵ Pus mu yu jantu lay la'tsilhi'an la ixcha'a, ¿tasucha lay kajalhist'ak'a an yu takiklaka'iy Diosi? ⁶ Yu wa kiklaka'ilhka an Dios jantu katilalh, jantu junita sawalhcha kalhi'ayajk'atsaalh chi wanajcha chuni kat'acha'alh laka lhima'alh'ajna tacha t'acha'alh an xapay makxkay'un. ⁷ Wachu task'iniy li oxi katalhichiwinilh an yu jantu tajakiklaka'inin, para li jantu katamaxanilh chi jantu kama'alhilalhi an xapay makxkay'un.

Tani katatsukulhcha yu diaconojnin

⁸ An diaconojnin wanajcha chun yu lapanakni yu kajalhiwilakalh, yu katamuktaxtulh ixchiwintik'an, yu jantu katat'a'ap'alh yu jantu kata'achanilh tani katalhi'alhawlhajalhcha tumin. ⁹ Katalhitsukulhi an yu sawalh, yu chaway an Dios kintamasunitancha chi stalan'a katalhitsukulh ixjatapast'ak'atk'an. ¹⁰ P'ulhnajcha kajalhila'ts'intanukalh ixli'astan li jantu tu'u jala'cha'aninikan yu jantu oxi, katatapatsalhcha ixlidiaconojk'an. ¹¹ An t'akunin wanajcha chun, yu kajalhiwilakalh, jantu wa katamaslakatinilh, la'lhitala'sini katawalh chi katamuktaxtulh sawalhi chux tanlhun. ¹² An diaconojnin wa pumatami katalhitsukulh ixt'iwik'an chi oxi katala'tsilhi'alh ixjas'at'anink'an chi ixcha'ak'an. ¹³ Mu yu oxi tatapatsay ixlidiaconojk'an ix'akstuchak'ani talhajaxtuy yu oxicha kajapula'ts'inkalh chi sawalhcha la'lhitala'sini tak'atsan an laka jakiklaka'inti yu xt'a'a an Cristo Jesús. ¹⁴ Masi li ikpakxan'iya li watukan ak'antacha'an la'tsinin, ikts'o'niyani ani, ¹⁵ para li sna

akta'a'ma'alh, k'ak'ats'at'i tani yu k'alhit'aylhip'ina'acha an la ixcha'a an Dios, an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy. Yu'uncha ixnawinin an Dios yu la'ajunta, yu'uncha xatiatsas chi alhp'asi talhist'ak'a an yu sawalh. ¹⁶ Jantu lhitala'a'o'xcho'o li ay sawalhi an yu jantu tasuy jamapayninti:

An Cristo kitalakasuchilhi laka jakanit,
an ixTakuwin nawlhi li yucha sawalh,
chi tala'tsilhi an angelhnin.

Yucha jalhixa'alakalhi ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni
Kiklaka'ikani ani lakamunulhpa'.
La'a'ikalhi an talhman li yucha ay.

Yu jantu sawalh ixchiwinti Dios katitalhichiwinilh

4 Pero an Takuwin ts'ajwi najun li akxni xalakti'astancha panch'e'ex ali'in katamakawnacha an jakiklaka'inti, wa lakmaslakatinij takuwincha katach'a'o'aya chi tanlhuncha jatapast'ak'at yu wa lakmakxkay'uncha ixnawink'an. ² Katakiklaka'iya lapanakni yu wa taja'o'xcho'onun, yu wa stakcha lakchamalata an ixjatapast'ak'atk'an. ³ Ani lapanakni katanawna li jantucha kalat'atsukukalh chi katanawna li jantucha ka'ukalhi tanlhun yu lhi'ut yu an Dios ilhtulh. Chi ilhtulh para li layi kata'ulh an yu tajakiklaka'inin chi tamispay an yu sawalh akxni li taxt'a'acha lhimala'puchajun. ⁴ Mu chux tanlhun yu ilhtuta an Dios oxi, chi jantu tu'u yu wa kala'amaj'ankalhcha, li akxni jama'lhtayananaw xt'a'aw lhimala'puchajun. ⁵ Mu an ixchiwinti an Dios chi an tapaynit yuchacha pustalan'an an tanlhun yu ukan.

Yu oxi t'atapatsay an Jesucristo

⁶ Ani tanlhun ch'unch'a k'ajamasunin an kijat'ala'awnink'an, walh laniy oxi ixt'atapatsan an Jesucristojo k'a'una'a. An yu pujakiklaka'ininkan chiwinti k'ut'ilhi k'ap'u'una'a chi an oxi jamap'a'sinti yu ch'a'o'at'a. ⁷ Jant'u k'a'asmatt'i wa tanlhuncha cuento talaknajun an lapanakni chi yu wa lhitontojcha. Yu k'alaklanin li p'asi k'ach'a'o'a an Dios. ⁸ Mu masi lhitapalaycha lanani li lay ilhtukan tachapun kilakatunajk'an, li p'as ch'a'o'akan an Dios, yucha para chux tanlhuni lhitapalay, mu yucha kintajunani

li kalhitsukeyawi jatsukunti yu chaway chi yu mimpalhtachalh. ⁹Ani yucha chun sawalh, chi lhichuxi kakiklaka'ikalh. ¹⁰Xliyu iktapatsayaw chi ikt'ataxtuniyaw, mu yu ikpakxan'iyaw yucha an Dios yu la'ajunta, yucha chux lapanaki ma'alhtaxtuy, pero wa yu'uncha an yu takiklaka'iy.

¹¹Ani tanlhun yuch'a k'alhinaw ch'i k'amasut'i. ¹²Jantu xamati kala'amaj'an wa xliyu li wa ts'alhkak'at'i. Uxint'i katala'ts'ixtuni an yu tajakiklaka'inin, laka chiwinti chi laka lanti chi laka jamapayninti chi laka takuwin chi laka jakiklaka'inti chi laka stalan'anti. ¹³Li kit'in tuka' ikcha'an, k'ajap'unawnini an lapanakni an ixchiwinti Dios, k'ajama'oximaj'ayat'i an kijat'ala'awnink'an ch'i k'ajamasunin. ¹⁴Jant'u k'ak'apmaj'a an tapatsat yu Dios xta'nin, yu unk'a li ch'unch'a k'ala'a'iya'a akxni talakpach'apan an yu laktatanincha yu takiklaka'iy an Dios.

¹⁵Yucha ani tanlhuni k'alak'ilht'u, anch'a k'asa' ts'uk'u'alhit'i, para li lhichuxi k'ala'ts'ink'a t'ach'a t'it'aylhip'in. ¹⁶K'ajalajk'ats'ani la milanti ch'i an yu masuy, ch'unch'a k'at'aylhip'i ani laktanlhun. Mu li ch'unch'a k'alilht'uaya'a k'at'a'alht'axt'uaya'a chi wachu an yu kata'asmatniyan.

Tani ajka'ilhtulhcha an ali'in

5 Li t'u'u ump'ut'un yu ts'awj ka'ilhtulh yu tatacha, jant'u p'asi k'ala'a'aymat'i, yucha tacha mimpayi k'axa'alat'i. An yu palayka lakts'alanin tacha mijat'ala'awnini k'ajala'ts'i. ²An yu laknananincha, tacha minatini k'ajala'ts'i. An yu lakjatsi'ininka tacha mint'alajamatsanani k'ajala'ts'i, chux laka laj'oxi jatapast'ak'at.

³Li yu sawalhi li maticha ixt'apapak'an an t'akunin k'aja'a't'ay'ut'i. ⁴Pero li xamati t'aku yu maticha ixt'apapa li jalhit'ajuni ixjas'at'an u ixjapapanatni yu'unchacha p'ulhnaj katalanilh tani katalhila'ts'ilhi'alhcha an yu ta talhila'ts'in chi wachu katalhistaklhi ixpaynink'an, mu chuncha yu oxi lhi'acha tasuy la ix'ukxlakapu Dios. ⁵Pero li yu sawalhi maticha ixt'apapa an t'aku chi wa ix'akstucha tamakajunta, wa Dioscha lhila'si. Chi jantu a'tami li jantucha katapaynilh, tunkuwa chi ts'isi tapayniy. ⁶Pero li yu wa yucha an wa tanlhuncha yu jantu oxi jatapast'ak'at tama'axta'niy, masi t'ajun, nitalh. ⁷Tacha ani laktanlhun wach'u k'ajalhi'uni li kata'ilhtulh,

para li jantu tu'u kajajunikalh li jantu ts'awj ta'ilhtuy. ⁸ Mu li xamati jantu tu'u jaxta'niy yu tama'lhtask'iniy yu ta jalhila'ts'in chi masi yu la ixcha'a jat'awilh, ani lapanak samaj'ani an jakiklaka'inti, chi jantucha k'is oxi tacha an lay, pu'inita masi yu jantu jakiklaka'inin.

⁹ T'an k'ajats'o'ulaya'a an t'akunin yu maticha ixt'apapak'an wa yu'uncha an yu palaycha t'utump'uxam k'ata talhit'ajun, chi yu wa pumatam ixt'apapak'an talhitsukulh. ¹⁰ Yu oxi lhichiwinkan li oxi tanlhuni yu lak'ilhtulh, li oxi jala'ayalh ixjas'at'an, li yu oxi jala'a'iy yu tacha'an la ixcha'a', li yu jala'ch'anch'a'ata an yu takiklaka'iy Dios, li yu jalhi'a'tayjuta an yu tala'ma'alh'ajnan, li yu ilhtuta chux yu oxi tanlhun.

¹¹ Pero an t'akunin yu maticha ixt'apapak'an yu palayka lakjatsi'inin jant'u k'ajats'o'muk'a, mu akxni wa xliyu li tu'ucha tapast'ak'a, jantucha ta'asmatniya an Cristo, jat'atsukuputuncho'okancha. ¹² Chunchacha pujun ixcuentajk'an li jantucha ta'ilhtuyi yu tanajun li kata'ilhtuya'. ¹³ Atumpaj lakatamj lakatamjcha laka lakcha'a talajkilay, chi jantucha tatapatsay. Chi li jantucha tatapatsay wachu wa talakmaslakinincha, wa tanchuncha tama'ch'axpatanuy chi wa tanlhuncha tanajun yu jantu tu'u lhitapalay. ¹⁴ Xliyu ikhlilakask'in li an yu nitacha ixt'apapak'an li yu jats'i'ininka kajat'atsukukalh, katalhitsukulhi ixjas'at'ank'an, katala'ts'ilhi'alhi ixcha'ak'an chi jantu katamakawnilhi tu'u wa aya kajalhichiwinilh an yu wa kintaxkayan. ¹⁵ Mu ali'in t'akunin tat'a'alhcha an Satanás.

¹⁶ Li xamati lapanak u t'aku yu jakiklaka'inin jat'awilh t'akunin yu tanitacha ixt'apapak'an, kaja'a'tayjulh. Walh laniy an yu tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin layi kata'a'tayjulh an yu wa ix'akstuchak'an sawalh.

¹⁷ An yu laktatanincha yu oxi tala'ts'ilhi'an an yu tajakiklaka'inin wanaj katapu'a't'uyunulhi oxi kajala'ts'inkalh. Yu chuncha ixlipu'a't'uy chuncha oxi kajamapalhnikalh, yu'uncha an yu talhichiwiniy an ixchiwinti Dios chi tamasuy. ¹⁸ Mu an tan ts'o'muk'akanta najun: “Jant'u ixbusalh an xapay toroj an yu tapatsay chi an yu tapatsay t'acha'ani li kamapalhnikalh.”

¹⁹ Jant'u k'alhak'ap'up'i li xamati yu tatacha tu'u talhimuk'ay, li jantu talhit'ajun pumat'uy u pumat'utu yu katanawlh li tala'ts'in.

²⁰ An yu ali tataylhi'ani ta'ilhtuy ixtala'alhink'an, k'ajalaj'aymat'i la ix'ukxlakapuk'an ixchuxk'an an ali'in, para li an ali'in katatalhanalh.

²¹ Chuncha ikhlhijunan la ix'ukxlakapu an Dios chi an Jesucristo chi an yu jasakxtukanta angelhnin, li k'at'aylhip'i ani lhamap'a'sin jant'u k'ala'amaj'a xamati chi jantu wa ka'alilhi yu oxi k'alhiwilat'i. ²² Jant'u xamat'i k'alakp'ach'ap'a li jant'u oxich'a p'ulhnaj p'ast'ak'a, para li jant'u k'ajat'alhit'awk'a ixtala'alhink'an ali'in. Stalan'a k'a'aklats'uk'u.

²³ Jant'uch'a k'a'ott'i wa xkancha, k'a'ott'icha lakats'uniya jamaskajanti xaxkan uva ixlakata amimpajan ch'i li wa p'akts'inch'a t'a'an'ay.

²⁴ An ixtala'alhink'an an ali'in oxicha tasuy chaway masi jantuka' tu'u ts'awalan, pero ali'in ixli'astani jak'atsanikan. ²⁵ Wanajcha chun, an yu laj'oxi tanlhun ilhtukan, tasuy, chi an yu jantu laj'oxi tanlhun jantu layi jantucha a'tam katik'atsakalh.

6 Ixchuxk'an an lapanakni yu wa japutapatsakanha katapastaklhi li t'acha'ani an ixpatronk'an li katalhiwilalh, para li jantu wa aya kalhichiwinkalh an ixta'a'ut Dios chi an yu masuyaw. ² Chi an yu wa japutapatsakanha lapanakni li talhit'ajuni ixpatronk'an yu takiklaka'iy Dios, jantu katala'tsilh li jantucha tukan tu'u katalhiwilalh wa xliyu li takiklaka'iy Diosi an patronin. Apalij yu'uncha palay oxi katal'atapatsalh, mu an yu tala'a'it'ajun an oxi ixtapatsatk'an yu'uncha takiklaka'iy Dios chi t'ala'awnin. Tacha ani yuch'a yu k'amasut'i ch'i k'aja'un.

Ixjataxiyak yu jantu laj'oxi tanlhun

³ Li xamati tu'u yu tumpaj masuy, chi jantu lhimamayi an laj'oxi ixchiwinti kiJamach'alhkatk'an Jesucristo chi an lhamap'a'sin yu masuy jamapayninti, ⁴ yucha wa ayajk'atsaycha chi jantu tu'u k'atsay. Yucha li lalhixtukuycha an tu'u tachanu lhit'ajun tu'u ta'an'at. Chi anchacha minachalh li kalaxkaykalh li kalama'talh'amankalh li kaxkayaj lajunikalh li jantu tu'u kalakiklaka'ikalh. ⁵ Chi li jantu a'tam kasa' tawlakalhi kalasakalh, ani ancha tan tat'ajun lapanakni yu jantu oxi tajalakpastaknan chi jantu tamispay an yu sawalh. Yu'uncha tala'ts'in an jamapayninti tacha tu'u yu pulhaja, [yu chuncha talay, k'ajamak'aw.] ⁶ Pero ay talhaja an jamapayninti yu t'aminta achat. ⁷ Mu jantu tu'u lhimiw ani lakamunulhpa, pus jantu

lay tu'u katilhi'aw. ⁸ Pus li lhit'awnawi yu uyaw chi yu la'ch'iyaw, kalhi'achawcha. ⁹ Mu an yu tajamatuminiputun taputala'ch'icha li sawalhcha talhitsukuputun, chi lhuwcha tanlhun ali task'unla'ts'in, chi li chuncha, jalakt'ilhinin. Yucha wa jasaaknuycha an lapanakni li katatat'ilhilh chi li katats'an'alh. ¹⁰ Mu ixjataxiyak chux an tanlhun yu jantu laj'oxi li sawalhcha achanikan an tumin, chi ta'alini wa xliyu task'unla'ts'ini an tumin, tamakajuncha an ixjakiklaka'intik'an chi lhuw yu laj'alhp'as lhima'alh'ajna jalhiminiy.

An Pablo lhijuniy an Timoteo tuchini ka'ilhtulhcha

¹¹ Pero uxint'i ixlapanak Dios, k'alaj'ost'i ani tanlhun. Yu oxo jatsukunti k'alhip'i, yu oxo lanti, yu jakiklaka'inti, yu jamapayninti, yu ixlitayanika ma'alh'ajnat, yu jakilhpatinijk'atsat. ¹² K'alhilasat'i an oxo lasat ixlakata an jakiklaka'inti. Jant'u k'ama'ats'an'at'i an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy, mu yucha lhit'asanin an Dios chi xliyu oxo lhimalak'asut'i amijakiklaka'inti la ix'ukxlakapuk'an ixluwk'an lapanakni. ¹³ Chaway, la ix'ukxlakapu an Dios, yu xta'niy jatsukunti wa tuchicha yu alin, chi la ix'ukxlakapu an Jesucristo yu xta'lhi laj'oxi chiwinti la ix'ukxlakapu an Poncio Pilato, ¹⁴ iklhijunan, li k'a'ilht'u an lhamap'a'sin, oxo k'alhist'akt'i mijatsukunti, tacha jantu xamati kamamaxanin sta akxni kachinacha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ¹⁵ Akxni kachinacha ixpanch'e'ex an Dios ka'ilhtuyacha ani, mu yucha yu tukancha chi yucha ay tukan, yucha ixRejk'an rejnin chi ixJamach'alhkatk'an jamach'alhkatni. ¹⁶ Yucha wa yucha yu jantu lay niy, yu wilh laka la'atam jatapulhkunu tan jantu lay xamati kicha'an. Jantu xamati lapanaki la'ts'inta chi jantu lay katila'ts'inkalh. ¡Yucha ixpujun'alhincha ix'anun an ta'ayat chi an alhp'asninti! Chunchacha kawalh.

¹⁷ K'aja'un an yu talhit'ajun ixtumink'an yu ani lakamunulhpa li jantu katapu'ayajk'atsaalh chi jantu yu katalhila'silh an ixlaktanlhunk'an yu la'la'lhuw, mu an laktanlhun yu laj'oxi alin ani, jantu lhitala'si. Yucha an Diosi katalhila'silh, mu yucha lhuw kintaxta'niyan chux an tanlhun, para li kalhi'achawcha. ¹⁸ K'aja'un li yu oxo kata'ilhtulh, ma'a'alini katajunlhi wa xliyu li lhuwcha tanlhuni kata'ilhtulh yu laj'oxi chi li tu'u kataxta'lhi, yu talhit'ajun katat'alaxta'nilhi an ali'in. ¹⁹ Chunchacha yu katalhitsukuya lhuw

tanlhun yu laj'oxi yu lhitala'si kataputsukuya yu wa mintachalhka',
chi katala'cha'ana an yu sawalh jatsukunti.

Yu ixli'astancha Ihijuniy an Pablo an Timoteo

²⁰Timoteo, joxi k'alhist'akt'i ani yu malhist'aknik'an! Jant'u
k'a'asmatt'i yu jantu oxi lakchiwinti, yu jantu tu'u lhitapalay chi an
tanlhuncha yu lhichiwinii yu jantu sawalh oxi jatapast'ak'at. ²¹Mu
ali'in yu yuchacha jatapast'ak'at tach'a'o'ay, tach'axpataxtulhcha
an la ixjakiklaka'intik'an. An ixjamapayninti Dios kala'cha'an.
Chunchacha kawalh.

Carta yu ixli'a'xt'uycha ts'o'nilh an Pablo an Timoteo

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo, yu kimala'achay an Cristo Jesús la ixtalakask'i an Dios, ani jatsukunti iklhith'ajun yucha yu kaxta'nin an Cristo Jesús. ² Ikla'axa'alayani kints'alh Timoteo. An kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatk'an Cristo Jesús kataxta'nini ixjamapaynintik'an chi oxi jatawlhnat.

An Pablo xt'a'a lhimala'puchajun

³ Ikpast'ak'ani tunkuwa chi ts'isi akxni iktapayniy chi o'sliyani iklhixta'niy lhimala'puchajun milakata an Dios, yu laka stalan'a jatapast'ak'at ikt'atapatsay, tacha ta'ilhtulh an yu ta xajkalhila'ts'in. ⁴ Chi akxni ikpast'ak'a ami'alhut sawalhcha ikla'ts'imputunan para li sawalhcha ak'achalh. ⁵ Ikpast'ak'a li jak'iklak'a'inin sawalh, tacha aminana Loida chi aminati Eunice yu p'ulhnaj tajakiklaka'inilh. Chi ijk'atsayi li uxint'i wach'u ch'uni jak'iklak'a'inin.

⁶ Xliyu iklhimap'a'siyan li ali amak'ilhnut'i an xajikmi tapatsat yu xta'nin an Dios akxni ikmuk'anin an kimaka la mi'uktan. ⁷ Mu an Dios jantu kintaxta'nin takuwin yu wa talhanan, yucha kintaxta'nin takuwin yu alhp'as, yu jamapayninin chi li lay ka'ilhtuw an tanlhun yu laj'oxi. ⁸ Pus jant'u k'alhimaxani li lhich'iwininy ixlakata an kiJamach'alhkatk'an, ch'i wach'u jant'u ak'int'amaxan, mu kit'in yucha kima'alhilata. Apalij uxint'i wachu an la ix'alhp'asninti Dios k'alhit'ayanini an la'lhima'alh'ajna tanlhun ixlakata an laj'oxi chiwinti. ⁹ Mu an Dios kintama'alhtaxtuncha chi kintalhi'ancha laka stalan'a jatsukunti, chi jantu wa xliyu li tanlhuncha tu'u lak'ilhtuw, wa xliyu li kintamapaynin chi yuchacha chuncha nawlh. Ani jamapayninti yucha an Cristo Jesusi chuncha kintapuxta'nin akxni jantuka' ix'a'tayniy an panch'e'ex. ¹⁰ Chi chaway an jamapayninti tasuycha li kilachilhcha an kiJama'alhtaxtunuk'an Cristo Jesús, yu

laklhajalh an lhinin chi yucha an laj'oxicha chiwinti pumalakasulh tan putunkuwan an jatsukunti yu jantu lay niy.

¹¹ An Dios kilhijunilhi li ajkamak'atsaaninilhi ani chiwinti chi kimala'achaycha ak'alh lhichiwininy chi li maestrojcha akjunlhi. ¹² Chi ani yuchacha ixlakata li tanlhuncha la'lhima'alh'ajna iklhitsukuy. Pero jantu ikmaxanan, mu ijk'atsayi tichini ijkiklaka'itacha chi ijk'atsay li lhitala'si li yucha layi ma'ay yu kimalhistaknita sta akxni kachinacha wilhchan.

¹³ Laka an jakiklaka'inti chi laka an jamapayninti yu pula'a'iw an Cristo Jesús, yuch'a k'ap'u'ilht'u an laj'oxi jatapast'ak'at yu kit'in ikmasunin. ¹⁴ La ix'alhp'asninti an yu kintaput'awnan Stalan'a Takuwini k'ap'ulhist'akt'i an laj'oxi jatapast'ak'at yu malhist'aknik'ant'a.

¹⁵ K'ats'aycha li ixchuxk'an an yu tawilanalh la xalakaat'un Asia kintamakaw'olh, sta an Figelo chi an Hermógenes. ¹⁶ An ixfamilia an Onesíforo kajalhi'a'tayjulhi an Jamach'alhkat, mu yucha wanaj a'lhuwi kima'oximaj'ayalh chi jantu kint'amaxanalhi akxni xakimalaklhchawkanta chi xakimakch'ikanta laka cadenaj. ¹⁷ Yucha apalij, akxni cha'alhcha Roma stak kimpuxkawlhitsukulh sta kila'cha'alh. ¹⁸ An Jamach'alhkat kamakawnilhi kala'cha'alh ixjamapayninti akxni kachinacha anchunu wilhchan. Uxint'i oxo k'ats'ay tacha stak kinta'a'tayjun an Onesíforo an la'acha'an Éfeso.

Oxi issoldado an Jesucristo

2 Pus uxint'i kints'alh k'ap'ut'a'oximaj'ayat'i an jamapayninti yu lhit'ajun an Cristo Jesús. ² Ch'i yu k'i'alha'asmatt'a iknajun la ix'ukxlakapuk'an lhuw lapanakni, yuch'a k'ajalhi'un an lapanakni yu tamuktaxtuy sawalh li katat'alamasuniya wachu an ali'in.

³ Akilat'ama'alh'ajnow tacha oxo issoldado an Jesucristo.

⁴ Jantu xamati soldado lhima'ats'an'ay ixpanch'e'ex wa sawalhcha kapastaklhi tanlhun yu tapasay laka xajatsukunti yu jantu pusoldado. Yucha wa yuchacha past'ak'a tani kalhima'an'achayacha ixcapitán. ⁵ Chi wanajcha chun yu inta ma'lalhajay tu'u amanti jantu tu'u katilhajaxtulh li jantu ts'ajwi ilhtuy tani kalalhcha. ⁶ Yu tapatsay lakakuxtu t'acha'ani li yucha yu p'ulhnaj kala'a'ilh yu

ix'anuncha kuna yu alilh. ⁷ K'asa' p'ast'akt'i an yu iknajun, chi an Jamach'alhkat ka'a'tayjuyani li p'alay oxi k'alhimach'a'xat'i chux ani.

⁸ K'ap'ast'akt'i an Jesucristo, yu ta lhila'ts'in an David yu la'awcho'olh tacha najun an laj'oxi chiwinti yu iklhichiwinii. ⁹ Chi ixlakata ani, iklhima'alh'ajnan, asta kilhimalaklhchawkan tacha ma'lhta'alhini'. Pero an ixchiwinti Dios jantu laklhchajuy. ¹⁰ Xliyu kit'in chuxi ilhitayani'ojoy ixlakata li ijkamapayniya an yu Dios jasakxtuta, para li wachu katalhitsukulhi an ay ta'alhtaxtut yu ixpujun'alhincha yu pula'cha'ankan an Jesús.

¹¹ Ani chiwinti yucha sawalh:

Li kat'aniyaw, wachu kat'ala'awnaw.

¹² Li ma'alh'ajnanaw, wachu kat'ach'alhkatnanawi yucha.

Li nawnawi li jantu mispayaw, yucha wachu kanawna li jantu kintamispayan.

¹³ Li jantu katimuktaxtuwi yu kintalhijunan, yucha jantu chuni lay, yucha muktaxtuyi yu najun,

mu yucha jantu layi jantucha katimuktaxtunikalh ix'akstu yu najun li ka'ilhtuya'.

Yu oxi ixma'tapatsan an Dios

¹⁴ K'ajamap'ast'ak'anit'i ani. K'aja'uni la ix'ukxlakapu an Dios li jantu katalalhikixtukulhi tanlhun yu jantu tu'u lhitapalay, mu yucha wa taputs'an'aycha an yu ta'asmat'a. ¹⁵ K'at'at'axt'unini

para li oxi k'ach'ip'i la ix'ukxlakapu Dios, tacha ma'tapatsan yu jantu tu'u lhimaxanan, yu oxi putapatsay an chiwinti yu sawalh.

¹⁶ Jant'u k'anawi xkayaj chiwinti chi yu jantu tu'u lhitapalay, mu yu chuncha talakchiwinii wa palay palaycha tapu'an tan jantu oxi.

¹⁷ Chi an ixchiwintik'an ta'a'pitsiy tacha jakanit yu ali ali p'uch'i'an. Chuncha tatapasay an Himeneo chi an Fileto,

¹⁸ yu'uncha tach'axpataxtulhcha an tan sawalh, yu'uncha tanajun li ma tapasalhcha li kala'awcho'okana', chunchacha tapulakt'ilhiniy an ixjakiklaka'intik'an an ali'in.

¹⁹ Pero an Dios yucha oxi ilhtuta tan oxi putasuy, tan ts'o'muk'akanta: “An Jamach'alhkat jamispayi yu ixnawin”, chi “Ixchuxk'an yu ta'a'atant'asay an ixta'a'ut an Jamach'alhkat katamakawlhcha yu jantu oxi tanlhun.”

²⁰ Lakatam laka cha'a jantu wa vasojcha yu de oro chi de plataja alin, wachu alini yu wa de k'iw chi de t'un, an ali yu palay sawalh lhitapalay tu'u pu'ilhtukan chi an ali yu wa tanlhuncha ajnik'a lakats'uniya pu'ilhtukan. ²¹ Li xamati yu stalan'a katsuku'alhiya, kacha'ana kajuna vaso yu lhitapalay, yu stalan'a, yu kalhitapalhnिया an Jamach'alhkat. Chi la'asijtacha wa tuchicha yu oxi tu'u kapu'ilhtukana'.

²² K'amak'aw wachu an tacha sawalhcha tak'atsan an yu wa tala'ta'ayat'ajunka', yucha an yu oxi tanlhuni k'ach'a'o'a, an jakiklaka'inti, an jamapayninti chi an oxi jatawlhnat ali an yu laka stalan'a ixjalhunutk'an ta'a'atant'asay an Jamach'alhkat. ²³ Jant'u k'ama'lhak'ap'up'i yu wa tanlhuncha la lhikixtukut yu jantu tu'u lhitapalay, yuch'a k'ats'aycha li wa ilhtuycha li kala'aykalh. ²⁴ Mu yu ixma'tsuku an Jamach'alhkat jantu wa kala'aytsukulhcha. Yucha chux lapanaki oxi kajat'alalhi'alh. Yucha kalanilhi kamasulh chi jantu wa lascha katalh'amalh. ²⁵ Chi kajamap'a'silhi an yu jantu k'is taja'asmatnan, laka jakilhpatinijk'atsat, para li sna an Dios kaja'ilhtulhi li katamakawlhcha yu jantu oxi jatsukunti, para li katamispalh an yu sawalh. ²⁶ Chi kata'oslichan an tan jama'alhilata an xapay makxkay'un, an tan jamalakhchajuta, mu yucha chunchacha yu oxi lhiwilay.

Lakatijla yu katalhitsukuya an lapanakni akxni xalakti'astancha wilhchan

3 Wach'u k'ak'ats'at'i ani: Li an xalakti'astancha wilhchan kamina yu la'lhima'anxkay panch'e'ex. ² An lapanakni wa ka'akstujamapaynikanacha, an ali'in ixt'alapanaknik'an jantu katitat'alamapaynilh, wa yucha an tumincha sawalh katamapayniya'. Katalaj'ayajk'atsaya chi wa tanlhuncha kata'achaniya kata'ilhtuya masi yu jantu lhitapalay. ³ Jantucha xamati oxi katitala'ts'ilh chi katitamapaynilh, wa katamaslakatininacha. Jantucha layi katitalaklhajalh tacha an wa tanlhuncha katapast'ak'a kata'ilhtuputuna'. Jantucha k'is oxi sawalhi tacha an katitalalh chi jantucha k'is katitala'ts'imputulhi chux an tanlhun yu laj'oxi. ⁴ Wa kataja'o'xcho'onunacha chi katatapujuya kata'ilhtuya an tanlhun. Wa yucha an tanlhuncha yu jantu tu'u laklhitapalayi sawalhcha

kata'ilhtuputuna'. Chi wa yucha an yu oxicha talhik'atsan tapast'ak'a kata'ilhtuya', jantucha katitapuxkawli an Dios. ⁵Katalaya li ma tajamapayninin, pero tacha an katalaya la ixlakatijlak'an chunchacha katapumasuya li jantu talhit'ajuni an ix'alhp'asninti an jamapayninti.

Anchunu lapanakni jant'u t'u'u k'ajat'a'ilht'u. ⁶Mu yu'uncha an yu talaktanuy laka lakcha'a chi talaj'o'xcho'oycha an t'akunin yu wa stakcha talhit'ajun ixtala'alhink'an, yu wa stakcha talhit'ajun tipaspit jatapast'ak'at yu jantu oxi. ⁷Yu'uncha lhilhiji talaklanit'ajun an tanlhun, pero jantu a'tami lay tacha'an tamispay an yu sawalh. ⁸Chi tacha an Janes chi an Jambres jantu ta'asmatnilhi an Moisés, wanajcha chuni talay yu'uncha, jantu ta'asmatputuni an yu sawalh. Ani lapanakni tatalakt'ilhinitacha ixjatapast'ak'atk'an, tamakawlhcha an jakiklaka'inti. ⁹Pero jantu ma'ati katitat'a'alh, mu chux an lapanakni katalhakapu'ana li wa jantu tajalakpastaknan, tacha taputapasalh anchunu ixt'uyunk'an yu jantu ta'asmatniputulh an Moisés.

Yu lhijunkan ka'ilhtulh an Timoteo

¹⁰Pero uxint'i oxi t'aylhip'int'a tacha an ikmasuy. Tacha ikt'ajun, tuchini chunchacha ikhlilay, an kijakiklaka'inti, li ikhlitayaniy an tanlhun, an kijamapayninti chi an kintachaput li ikhlitayaniy. ¹¹Ch'i k'int'ala'ts'int'a li kinch'a'o'akan kilhitama'chapuputunkan chi an kima'alh'ajnat. Tacha an iklhitsukulh ma'alh'ajnat chi ikhlitayanilh an la'acha'an Antioquía, chi Iconio chi Listra. ¡Ikma'alh'ajnalhi li xakinch'a'o'akan! Pero an Jamach'alhkat kila'ma'alhtaxtu'olh. ¹²Chi ixchuxk'an an yu wachu oxi tat'a'aklatsukuputun an Cristo Jesús kajalhitama'chapukana'. ¹³Pero an yu wa ay tajunita lapanakni chi an yu wa taja'o'xcho'onun wa palay palay kata'ana tan jantu oxi, kataja'o'xcho'onuna chi kaja'o'xcho'okana'. ¹⁴Pero uxint'i wa k'at'aylhip'i an yu laklanit'acha, ch'i yu k'iklak'a'it'acha. Uxint'i k'ats'aycha tichini yu'unchacha tamasunin. ¹⁵Chi wa mintajas'at'ati k'ats'at'a an ixchiwinti Dios, yucha yu lay kaxta'niyan jatapast'ak'at para li k'at'a'alht'axt'u, ixlakata li k'iklak'a'iy an Cristo Jesús. ¹⁶Chux an tan ts'o'muk'akanta an ixchiwinti Dios yucha an Diosi chuncha chiwininta. Yucha pumasukan an tanlhun chi pujamap'a'sininkan chi

pula'oxinikan ixjatapast'ak'at yu wa lhits'an'ay. Pujamatalanininkan para li oxí jatsukunti kalhítsukukalh, ¹⁷ para li an ixlapanak Dios oxí tukani kajalakpastaknalh chi oxí tukani kalanilh lay kalak'ilhtulh chux yu laj'oxi tanlhun.

4 La ix'ukxlakapu an Dios chi an Cristo Jesús yu kamina la ixlich'alhkat chi yu kajajuna li oxí u jantu ixtat'ajun an yu tat'ajunka chi an yu talaknitacha, iklhijunani ani: ²li k'alhich'iwini an ixchiwinti Dios, k'ajamak'ats'aanini akxni ixpaku chi masi akxni jantu ixpaku'. K'ajamat'anunin, k'ajamap'a'sin, ixlak'anti k'ajama'oximaj'ayan ch'i k'amasut'i. ³Mu kachina panch'e'ex akxni jantucha katita'asmatputulh an yu laj'oxi lhamap'a'sin. Chi mu wa xliyu wa ixjatapast'ak'atchak'ani ta'ilhtuputun, wa lhuwcha maestrojnini katalakask'ina para li wa yu oxicha talhiwilay kajajunikalh. ⁴Katamakawnacha an yu sawalh chi wa la'stucha cuentojo kata'asmat'a'. ⁵Pero uxint'i oxí k'asa' ts'uk'u la mijatapast'ak'at, k'alaklhít'ayanini an la'lhima'alh'ajna tanlhun. Wa yuch'ach'a k'ajamak'ats'aanin an laj'oxi chiwinti, oxí k'amukt'axt'ut'i amintapatsat.

⁶Kit'in akima'axta'kanacha tacha la'atam lha'ulan li akima'nikanacha, chi chint'ajuncha an panch'e'ex li ak'anacha. ⁷Iklasalhcha an oxí lasat, ikmuktaxtulhcha an kintapatsat, chi jantu a'tami iktaticho'olh, ikmuktaxtulh sawalh. ⁸Chaway kimpakxan'iycha an yu ikt'acha'an akla'a'ilh, an corona, yu an Jamach'alhkat yu ts'awj muktaxtuy ixlijuez akixta'niya akxni kachinacha wilhchan. Chi jantu wa kit'inha akintixta'nilh, wachu kajaxta'niya ixchuxk'an yu an laka jamapayninti tapakxan'iy akxni kaxlimj mina'.

An Pablo t'asaniy an Timoteo

⁹K'alhip'uxk'awnini li lay watukan ak'int'at'i la'ts'ini', ¹⁰mu an Demas kimakawlhcha, yucha, wa yucha ani lakamunulhpacha oxí lhiwilay, chi alhcha Tesalónica. An Crescente alh Galacia, chi an Tito alh Dalmacia. ¹¹Wa yucha an Lucascha kint'atamakajunta. K'ap'uxk'awchi an Marcos chi k'at'at'at'i, mu akilhitapalhniya an laka tapatsat. ¹²An Tíquico ikmala'achalh Éfeso. ¹³Akxni k'at'ana'a, k'alhit'ana'a an kimpupula'axt'a'kan yu ikmakawchalh an Troas

la ixcha'a an Carpo. Ch'i k'alhit'an'ot'achi an libro, yu palay ikla'malhtask'iniy, yucha an yu de jaxt'a'an.

¹⁴ An Alejandro an yu la'slaman tsasnat, jantu k'is oxi tacha an kint'alay. Yucha an Jamach'alhkatcha kamamapalhniya tacha an lay. ¹⁵ Uxint'i wach'u k'ajalajk'ats'aananin, mu ani lapanak jantu k'is la'ts'imputuni an kinchiwintik'an.

¹⁶ Akxni p'ulhnajcha ikchiwinilh para li jantu ta aki'ilhtukalh jantu xamati kilhi'a'tayjulh. Ixchuxk'ani kintamakawlh, jantu kajalhakapu'aninikalh. ¹⁷ Pero an Jamach'alhkat ancha xakint'ayalh, chi kixta'nilhi tachaput, pus layi iknawlh an chiwinti yu puta'alhtaxtukan chi chuncha lay ta'asmatli an yu jantu takiklaka'iy Dios. Chuncha ikma'alhtaxtukalh la ixkilhni an león. ¹⁸ Chi an Jamach'alhkat akima'osuni'oya chux yu jantu oxi, akima'alhtaxtuya para li akilhi'alh tan ch'alhkatnanachalh lakt'iyen. Yucha ay ixpujun'alhincha. Chunchacha kawalh.

Jala'axa'alanti

¹⁹ K'ala'axa'alachi an Prisca chi an Aquila, chi an yu ta jalhila'ts'in an Onesíforo. ²⁰ An Erasto tamakawchalh la'acha'an Corinto, chi an Trófimo wa ta'an'ay, ikmakawlh la'acha'an Mileto. ²¹ K'alhip'uxk'awnini li lay k'at'at'i akxni jantuka' chin ixpaku lhik'asnin. An Eubulo la'axa'alayan chi an Pudente chi an Lino chi an Claudia chi ixchuxk'an an kijat'ala'awnink'an. ²² An Jamach'alhkat Jesucristo kat'a'aklatsukulhi amintakuwin. An jamapayninti katat'a'aklatsukun. Chunchacha kawalh.

Carta yu ts'o'nilh an Pablo an Tito

Jala'axa'alanti

1 Kit'in ikPablo, ixma'tsuku an Dios chi yucha an Jesucristojo kimala'achay. Kimala'achay an Jesucristo para li an yu jasakxtutacha an Dios katacha'alhi katamispalh an yu sawalh chi katamuktaxtulh. ²Yu'uncha tapakxan'iy an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. Akxni jantuka' tu'u ix'ilhtukan chunchacha ixnajunta an Dios li kaxt'a'a', chi yucha jantu maslakatinin. ³Chaway, akxni ts'awjcha ixpaku tukan, yucha ilhtuycha an yu najun li ka'ilhtuya', yuchacha pumuktaxtut'ajun li iklhichiwiniycha yu najun, yucha an kiJama'alhtaxtunuk'an Diosi chuncha kilhijuniy. ⁴Uxint'i Tito, wach'u k'iklak'a'iy sawalhi an yu kiklaka'itaw, tachanu kints'alhk'at'i. An kimPayk'an Dios chi an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo kataxta'nini jamapayninti chi oxi jatawlhnat.

An Tito makawkalh tan wanaj la'acho'oni'ojoy xkan lakaat'un tan junkan Creta

⁵Ikmakajun an tan junkan Creta, para li k'alats'awalat'i yu ixtamakajuntaka kalats'awalakalh, chi para li lakatamin la'acha'an k'ajamak'aw yu katale'tsilhi'alh an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios tacha iklhijunin k'a'ilht'u. ⁶An yu kajalhistaklhi'alh an yu takiklaka'iy Dios, xamati lapanak yu jantu tu'u kalhitawk'alh tala'alhin. Wa pumatam ixt'iwi kalhitsukulh chi an ixjas'at'an katakiklaka'ilh Dios, chi jantu kajajunkalh li wa tani talaycha chi li jantu k'is taja'asmatnan. ⁷Mu an yu jalhistaklhi'an yu takiklaka'iy Dios, yucha jantu ka'ilhtulhi yu jantu oxi, yucha t'atapatsay Dios. Jantu ka'ayajk'atsaalh, jantu katalh'amalh, jantu kat'a'ap'alh, jantu kalasalh, chi jantu kask'unla'tsilhi li kapulhajalhi tu'u yu jantu oxi. ⁸Yucha, kajaxta'nilhi tan katatamakawlh yu tala'cha'an la ixcha'a', yu oxi tanlhuni ka'achanilh. Stalan'a kajalakpastaknalh, oxi lapanaki kawalh, stalan'a lapanaki kajunli chi oxi lanti kalhitsukulh. ⁹Kamuktaxtulhi an chiwinti yu lhitala'si tacha yu kalaks masunikalh,

para li wachu layi kajamap'a'silh ali'in an laka laj'oxi chiwinti chi kajamakiklaka'inilhi an yu wa ta'alhapu'iyajuy an chiwinti.

Yu jantu maestrojnin sawalh

¹⁰Mu wanaj lhuwi tat'ajun an yu jantu k'is taja'asmatnan, an yu wa tani talakchiwiniycha, yu jantu tu'u lhitapalay, chi wa taja'o'xcho'onuncha, an judiojnin yu'uncha yu palay wachu chuncha talay. ¹¹Ani lapanakni oxi kawalh kajalajkikchutkalh, mu wa talakmalokojlaycha ixchuxk'an yu tawilanalh lakatamin laka cha'a', wa tanlhuncha tamasuy yu jantu katamasulh para li katapu'o'xcho'olhajalhcha.

¹²Masi pumatam yu yu'uncha, yu ixnajun yu wa katapasayaka, nawlh: "An jamacha'an Creta, sawalh tamaslakatinin, yu'uncha lakmakxkay jatapakxat, wa sawalhcha tawajin chi jantu tatapatsay." ¹³Tacha ani nawlh an lapanak, sawalh. Pus chaway alhp'asi k'ajalaj'aymat'i para li la'stalan'ani katawalh la ixjakiklaka'intik'an, ¹⁴para li jantu wa yuchacha katalhakapu'alh yu wa tala'la'oxitacha ixcuentojk'an an judiojnin chi yu talhinajun an yu wa tamakawpalaycha an yu sawalh.

¹⁵An yu la'stalan'an, chux an tanlhun para yu'uncha, la'stalan'a. Pero para an yu la'smala'an chi jantu tala'a'iya an jakiklaka'inti, jantu tu'u alin yu stalan'a, mu yu'uncha la'smala'a talhit'ajun an ixjatapast'ak'atk'an. ¹⁶Tanajun li tamispayi Dios, pero la ixlakatijlak'an chunchacha tapunajun li jantu tamispay, jantu k'is jalhila'ts'imputu chi jantu k'is taja'asmatnan, jantu lay tu'u ta'ilhtuy yu laj'oxi.

Tan lhichiwiniy yu oxi lhamap'a'sin

2 Pero uxint'i k'alhich'iwin yu yucha lhichiwiniy an oxi lhamap'a'sin. ²An yu laktatanincha stalan'a katajalakpastaknalh, sawalhi yu katanawlh, katajalajk'atsaanalh, stalan'a la ixjakiklaka'intik'an kawalh chi la ixjamapaynintik'an chi li talhitayani an lhima'alh'ajnat. ³An yu laknananincha wanajcha chun tacha yu kajapulhiwilakalh ixlakatijlak'ani katalhitsukulh, jantu katalakmaslakatinilh chi jantu katala't'a'ap'alh. Katamasulhi yu oxi ⁴chi katamasunilhi an yu lakjatsi'ininka li katamapaynilhi

ixt'apapak'an chi ixjas'at'ank'an, ⁵ katajalajk'atsaanalh chi la'stalan'ani katawalh, katalhistaklhi ixcha'ak'an, oxi lapanakni katawalh chi kata'asmatnilhi ixt'apapak'an, para li an ixchiwinti Dios jantu wa aya kalhichiwinilh.

⁶ Wanajcha chun, k'ajamat'anunit'i an yu lakts'alaninka li katajalajk'atsaanalh. ⁷ Uxint'i k'ajat'ap'ulhnin k'ajamasunin chux an tanlhun yu laj'oxi. Akxni jamasuniy u jamap'a'siy laka stalan'a lakatijla k'a'ilht'u chi ixlisawalh. ⁸ Chi yu stalan'a chiwinti k'anaw yu jantu xamati kanawlh li jantu oxi. Chuncha watichicha yu tam kanawputuna tacha an nawnaw, kamaxanana'. Mu jantu layi tu'u wa aya akintitalhichiwinin.

⁹ An ma'tsukunin k'aja'uni li kata'asmatnilhi ixpatronk'an. Wa tuchicha chuxi katalhima'an'achalh, jantu kataja'alhtaystuknulh. ¹⁰ Jantu kataja'alhawanalh, katamasulhi li yu'uncha la'lhitala'sin lapanakni yu jantu taja'alhawanah, para li chux an laka laktanlhun katapumasulhi li ayi an tacha masuy an Dios yu kintama'alhtaxtuyan.

¹¹ Mu an Dios yucha masutacha ixjamapayninti akxni ja'alhtasunilh an ta'alhtaxtut ixchuxk'an an lapanakni. ¹² An ixjamapayninti Dios kintamasuniyan li kamakajuwcha an yu jantu oxi chi an yu wa tanlhuncha past'ak'aw ka'ilhtuw ani lakamunulhpa', chi yu oxicha jatsukunti kalhi'aw yu chaway ani panch'e'ex t'awnaw, yu ts'awj chi yu jamapayninin. ¹³ Chuncha katsukuw li jantuka' chini an yu lhi'acha pakxan'iyaw: akxni kaxlimjcha chincho'oya an ay kiDiosk'an, an Jesucristo yu kintama'alhtaxtuyan. ¹⁴ Yucha tama'axta'lhi laka lhinin kilakatak'an para li akintama'alhtaxtuni chux tan alin yu jantu oxi, chi stalajcha akintach'a'a'ojon. Chi kitnan ixjas'at'ancha kajunwi, yu wa yu laj'oxicha tanlhun ka'ilhtuw.

¹⁵ Yucha aniya yu k'amasut'i, k'ajamat'anunin chi alhp'asi k'ajamap'a'sin. Jantu xamati kanawlh li jantu' t'u'u lhit'ap'alay.

Ixli'ilhtutk'an ixchuxk'an an yu takiklaka'iy Dios

3 K'ajamap'ast'ak'anit'i ixchuxk'an li kata'asmatnilhi an jamach'alhkatni, kata'ilhtulhi chux yu laj'oxi tanlhun. ² Jantu xamati wa aya katalhichiwinilh, jantu laj'ayajk'atsanin lapanakni katawalh, laj'oxi lapanakni katawalh, ixchuxk'an an lapanakni katamasunilh jakilhpatinijk'atsat chux la ixjalhunutk'an.

³Mu kitnan la'atam panch'e'ex ixjuntachalh wachu jantu k'is ixjalakpastaknanaw chi jantu ixja'asmatnanaw, ists'an'ataw chi yuchacha xakintalakhilat'awnan chux an tanlhun yu jantu oxi jatapast'ak'at chi tanlhuncha yu jantu oxi k'atsat. Tan jantu oxi ixt'awnaw chi tan laxkaykan, xakintaxkaykanan chi ixlaxkaypaxayaw. ⁴Pero an Dios yu kintama'alhtaxtuyan masulhi ixta'alh'oxinti chi ixjamapayninti kilakatak'an chux yu t'awnaw. ⁵Chi masi li kitnan jantu wa xliyu li tu'ucha yu laj'oxi tanlhun ilhtuw, wa la ixjamapayninticha kintama'alhtaxtun, kintach'a'an chi kintamapaxan. Chi sast'icha jatsukunti kintapuxta'nicho'on an Stalan'a Takuwin. ⁶Pus yucha an Jesucristo yu kintama'alhtaxtuyani kintapuxta'nin lhuw an Stalan'a Takuwin, ⁷para li ixli'astan akxni li oxicha kintapu'ilhtutan an ixjamapayninti, laycha kapakxan'iyaw li kala'a'iyaw yu an Dios nawlh li akintaxta'niyan sawalh, yucha jantu a'tam min'ojoy.

⁸Ani chiwinti yucha sawalh, chi klakask'in li sawalhch'a k'anawi yucha chi lhitala'si k'anaw, para li an yu takiklaka'iy Dios yucha kata'ilhtulh an yu oxi tanlhun. Ani tanlhun yucha laj'oxi chi talhitapalhniya an lapanakni. ⁹Pero an wa tanlhuncha la lhikixtukut chiwinti yu wa lhitontojcha yuch'a k'amak'aw. Chi an ixlakapu'anka li t'anch'unch'a a'p'unt'anch'i, ch'i jant'u k'ala'ay, chi ixlakata an ixlamap'a'sin Moisés wach'u jant'u k'alal'hi'ikxt'uk'u. Mu yucha jantu tu'u lhitapalay chi jantu tu'u yu oxi kamakawnin.

¹⁰An lapanak yu wa ilhtuy li kala'aykahl u katala'apitsikalh, li a't'uych'a un li jantu oxi tacha lay, k'at'amakxt'ucha. ¹¹Yuch'a k'ats'aycha li anchunu lapanak jantucha oxi t'ajun, chi ilhtuycha tala'alhin chi kamama'alh'ajnikana ixli'akstu wa xliyu tacha an lay.

An Pablo t'asaniy an Tito

¹²Akxni akmala'achaniyan an Artemas u an Tíquico, watukan k'aso'ot'achi ak'ila't'ana'a la'acha'an Nicópolis, mu ancha aktamakawna akxni ixpakucha lhik'asnin. ¹³An Zenas yu la'mispay lhamap'a'sin chi an Apolos k'ajalhi'a't'ay'uchi laka laktanhun chux yu lay. K'ajaxt'a'nini yu katama'lhtask'iniya para li jantu tu'u katats'an'atayanilh para li katataylhi'alh ixtijk'an. ¹⁴Chi an kilapanaknik'an katalanilh wachu kata'ilhtulh an yu oxi, chi

kataja'a'tayjunulhi akxni tu'u task'iniy, para li an ixjatsukuntik'an kalhitapalalh.

Jala'axa'alanti

¹⁵ Ixchuxk'an an yu ani tat'ajun tan ani ikt'awnachilh tamak'aniyan jala'axa'alanti. K'ajala'axa'alachi an yu kintat'alamapayniyan laka jakiklaka'inti. Katat'a'aklatsukuni an jamapayninti minchuxk'an. Chunchacha kawalh.

Carta yu ts'o'nilh an Pablo an Filemón

Ixkarta an Pablo yu mala'achanilh an Filemón

1 Filemón, oxi kint'atapatsank'an, kit'in ikPablo, iklaklhchajuy ixlakata an ixchiwinti Jesucristo, chaway ikts'o'niyan ani carta ali an kint'ala'ajunk'an Timoteo yu wachu kijklaka'iy an ixchiwinti Dios. Ani carta para uxint'i Filemón, ²chi para ixchuxk'an an yu tata'ayxt'o'a la mincha'a yu takijklaka'iy an ixchiwinti Dios, chi para an kint'alajamatsank'an Apia chi an Arquipo yu wachu p'as kintat'alhakapu'anan li lhilasayaw an ixchiwinti Dios. ³Yucha an kimPayk'ancha Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristojcha kataxta'nin ixjamapaynintik'an chi oxi jatawlhnat.

An Pablo lhitapayniy an Filemón

⁴Akxni iktapayniy, lhilhiji ikpast'ak'an chi ikxta'niya lhimala'puchajun an Dios milakata, ⁵mu ik'asmat'a tanajun li k'iklak'a'iya an Jesucristo ch'i li jat'alamap'ayniya an yu wachu takijklaka'iy. ⁶Chi mu uxint'i jalhixa'alayi an lapanakni tichini kijklaka'itawcha, iklhisk'iniya an Dios li k'alhimach'a'xa'o chux an laj'oxi tanlhun yu kintaxta'niyan an Jesucristo. ⁷Sawalhcha oxi iklihiwilay chi kima'oximaj'ayayi an mijamapayninti kint'ala'ajun Filemón, mu uxint'i taputa'oximaj'ayan an kijat'ala'awnink'an.

An Pablo lhi'a'tayjuy an Onésimo

⁸Xliyu chaway masi kit'in yucha an Jesucristo kimala'achatachalh chi ikt'acha'ani aklihjunin t'uch'ini k'a'ilht'ucha, ⁹pero wa laka lamapaynini ijkanan yu k'a'ilht'u, mu kit'in ikPablo chaway iktatacha, chi atumpaj chaway iklhilaklhchajuyi ixlakata an ixchiwinti Jesucristo. ¹⁰Iksk'iniyan lamapaynin ixlakata an Onésimo, mu chaway tachanu kints'alhcha walh ani laka pulach'in, mu kijklaka'ilhcha an ixchiwinti Dios, ¹¹masi minchalhcha wilhchan jantu tu'u ixlitapalhniyan ixna'un, pero chaway uxint'i chi kit'in kintalhitapalhniyan.

¹²Chaway ikmala'achanicho'oyancha chi tachanu kit'ini k'ala'a'it'i. ¹³Kit'in xaknajun li wa laycha li xakint'atamakawlhcha ani, para li xaki'a'tayjulhcha yucha tacha uxint'i xak'i'a't'ay'ut'i, li chaway kit'in iklaklhchajuyka ani laka pulach'in ixlakata an ixchiwinti Dios. ¹⁴Pero jantu chuni iklihi'achani kit'in li uxint'i jant'u t'u'u k'ats'ay. Para li jantu wa asi akmatanunincha li k'amak'awnin akint'atamakawlh, kit'in oxi iklihiwilay li yu minta'achanin.

¹⁵Kit'in iknajun an Onésimo ka xliyu lhilaj'osni tam panch'e'ex para li chaway ixpujun'alhincha k'ala'a'it'i, ¹⁶chi k'ala'a'it'i tacha xamati yu sawalh map'ayniy, tacha mint'ala'ajun yu map'ayniy sawalh, jantucha tacha wa mimputapatsancha. Kit'in ikmapayniy sawalh, pero uxint'i p'alaych'a k'amap'aynit'i, mu lapanak chi wachucha kinklaka'ilhi an ixchiwinti Dios.

¹⁷Chaway ijgunan, mu kint'atapatsank'at'i tachanu kit'ini k'ala'a'it'i an Onésimo. ¹⁸Li tu'u tala'alhini ilhtunitan u li lhi'aniyan, kit'incha ak'ilhich'it'i. ¹⁹Chi para li jantu ajkunini li wachu k'ilhip'iniya mijatsukunti, mu kit'ini ikmasunin la ixtij an Jesucristo, chaway kit'in ikPablo la kimaka ikts'o't'ajun ani carta tan ikpujunan li kit'ini akmapalhniyan. ²⁰Kint'ala'ajun Filemón, la ixtalakask'i an Dios iksk'iniyan lamapaynin ak'ila'oximaj'ayat'i, mu uxint'i misp'aycha an Dios wachu'.

²¹Ikts'o'niyan mu ijk'atsayi li k'asmat'a'a an tacha ijgunan, chi ijk'atsayi li tacha an ijgunan k'a'ilht'u uxint'i, k'alhimo'slaya'ilht'uya'a. ²²Atumpaj wachu ijgunan li ak'imala'sijnininka lakatam tan lay akcha'alh, mu ikpakxan'iya li amintapaynitk'an ka'asmat'anta an Dios, para li lay aklala'cha'aw.

Jala'axa'alanti

²³Wachu tala'axa'alayan an Epafra yu wachu kint'amalakhchawkanta ixlakata an ixchiwinti Jesucristo, ²⁴chi an Marcos chi an Aristarco chi an Demas chi an Lucas, wachu tala'axa'alayan, yu'uncha wachu kintat'atapatsay la ixchiwinti an Dios. ²⁵An ixjamapayninti Jamach'alhkat Jesús la mintakuwinchak'ani katsukulh.

Carta yu jats'o'nikalh an Hebreojnin

An Dios yucha an isTs'alhi puchiwininta

1 Yu ma'anchacha ixjuntachalh an Dios wanaj a'lhuwi jaxa'alalh an yu ta ixjalhila'ts'inaw chi tamj tamjcha ixjaxa'alay yucha an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Diosi ixjapuxa'alay. ² Yu chaway anicha xati'astan panch'e'ex, yucha an isTs'alhcha kintapuxa'alayan, yu pu'ilhtulh an lakamunulhpa chi yu ma'axta'ni'olh chux an tanlhun. ³ Yucha ixmakalip'at an ixta'ayat an Dios, yucha ixtasut an Dios chi yucha sa' lakch'apayaw'ojota chux an tanlhun an laka alhp'asni ixchiwinti.

Akxni kintaxakamaj'anincha kintala'alhink'an, tawilhcha an lakt'iyen tan ch'alhkatnan an Dios tan oxi ixpa'xti tawilhnilh, ⁴ chi palay xa'ayi walh, an angelhnin jantu, mu yucha la'a'ilh la'atam ta'a'ut yu palay oxi, an angelhnin jantu.^a

An isTs'alh Dios yucha yu ay, an angelhnin palay jantu

⁵ Mu an Dios jantu a'tam junilh xamati angelh:

Uxint'i kinTs'alhk'at'i, kit'ini ikxta'nin jatsukunti.

Chi jantu xamati angelhi kapastakpalh kanawlh:

Kit'in ixPayi ajkuna', chi yucha kints'alhi kajuna'.

⁶ Chi lakatam najun akxni lhimilhcha an la'atamij isTs'alh ani lakamunulhpa:

Ixchuxk'an an ix'angelhnin an Dios ayi katala'ts'ilh.

⁷ La ixchiwinti Dios najun:

Yucha ja'ilhtuyi an ix'angelhnin tacha un,

chi an yu tat'atapatsay tacha lam lam an jikmi ja'ilhtuy.

⁸ An Dios juniy an isTs'alh:

Uxint'i Diosk'at'i amilhich'alhkat ixpujun'alhincha.

Amink'iw yu p'uch'alhk'atnan wa tami k'ap'uxt'a'a'a.

⁹ Uxint'i yucha an yu laj'oxi tanlhuni ach'aniy,

^a 1:4 Li juncan li palay oxi ta'a'uti la'a'ilh xliyu li yucha junikalh isTs'alh Dios.

jant'u la'ts'imp'ut'uni an yu jantu laj'oxi tanlhun,
xliyu lhisakxtun an Dios, miDios,
chi palay xta'nini achat an mint'alhtanan jantu.

¹⁰ Chi nawpalay:

Uxint'i Jamach'alhkat, ixlip'ulhnaj ilht'ucha tan katawilh an
lakaat'un.

Chi an lakt'iyen la mimaka ilht'u.

¹¹ Yu'uncha katats'an'acho'oya', pero uxint'i k'ats'uk'u'alhiya'a.

Chi chux yu'uncha katalaj'at'ilina tacha la'atam la'ch'it.

¹² Uxint'i k'ajats'ipsa'a tacha ts'ipskan alhtam la'ch'it

chi k'ajamap'axaya'a tacha mapaxakan la'ch'it.

Pero uxint'i watachacha uxint'i k'a'una'a,

amink'ata jantu a'tam katimin'olh.

¹³ An Dios jantu a'tam junilh xamati angelh tacha junilh an isTs'alh:

Tan oxicha kimpaxti k'at'a'ulh sta li an yu wa taxkayan

ajka'ilhtuyacha li k'ajap'ut'ach'at'acha.

¹⁴ Mu ixchuxk'an an angelhnin yu'uncha takuwinin yu tat'atapatsay

an Dios, yu'uncha jamala'achakanta para li kata'a'tayjulh an yu

katata'alhtaxtuya'.

Ay ta'alhtaxtut

2 Pus xliyu li lhitask'iniya li oxicha palayi kalhkapu'aw an
chiwinti yu asmattawcha, para li jantu kach'axpataxtuwi
an laka tij. ² An Dios japuxta'lhi ixlamap'a'sin an angelhnin yu
tawananchacha ixjuntachalh, chi alhp'asi ixjunita, chi yu ta'ilhtulhi
ixtala'alhink'an chi yu wa ta'asmatmaj'alhi an lhamap'a'sin
jaxta'nikalhi lhima'alh'ajna tacha yu ixtat'acha'ancha. ³ ¿Tasucha
kalhita'alhtaxtuyaw kitnan li jantu katilhistakwi an la'atam ay
ta'alhtaxtuti? Yucha an Jamach'alhkati yu p'ulhnaj jamak'atsaaninilh
ani ta'alhtaxtut, ixli'astan kintamak'atsaanincha an yu ta'asmatlhi
ani chiwinti. ⁴ Atumpaj an Dios yucha pumasuycha laka laktanlhun
yu la'lhi'a'nin chi tanlhuncha yu jantu wa xamaticha lapanak lay
ilhtuy chi mala'pitsiycha an stalan'a ixTakuwin tacha yu yuchacha
oxi lhiwilay.

An Jesús kintama'alhtaxtuyan

⁵ An Dios jantu la ixmaknik'an an angelhnini jamakawnita an lakamunulhpa yu lhichiwint'awnaw yu wa ka'alinaka'. ⁶ Pero tichiyucha najun tanchun:

¿Tisu ixlijunticha an lapanak para li ap'ast'akt'icha,
u tisu ixlijunticha an wa ists'alhcha lapanak para li
ala'p'ixiyalhnacha?

⁷ An lapanak yucha palay wa lakat'ikt'i ilht'u, an angelhnin jantu,
walh ch'i xt'a'nini ixcorona yu kaputa'ayalh chi kalhiwilakalh.

⁸ Chux an tanlhun ilht'u li la ixjach'aja an lapanaki katamakawlh.^a

Pus mu li ilhtulhi an Dios li chux an tanlhun la ixjach'aja an lapanaki katamakaw'olh, pus jantu tu'u yu jantucha yu kala'ts'ilhi'alh walh chi chaway la'ts'inaw li jantuka' chuxi yu yuchacha kala'ts'ilhi'an'olh.

⁹ Pero la'ts'inawi li an Jesús yu an Dios ilhtulh tam panch'e'ex li palay wa xalakat'ikt'i kawalh chi an angelhnin palay xalaj'ajin, li yucha xta'nikalhi ixcorona para li ayi kala'ts'inkalh chi kalhila'sikalh ixlakata li yucha nilh. An Dios la ixjamapayninti lakask'ilhi li kama'k'atsaalhi an lhinin kilakatak'an kinchuxk'an.

¹⁰ Chux an tanlhun ixlakata an Diosi li lak'alín chi yucha lak'ilhtuta, yucha lakask'in li ixchuxk'an an ixjas'at'an katacha'alhi tan ch'alhkatnan. Xliyu an Dios laka lhima'alh'ajna ilhtulhi li jantu tu'u kats'an'anilh an Jesucristo, yu ixjama'alhtaxtunuk'an an ixjas'at'an. ¹¹ Mu ixchuxk'an wa pumatami ixPayk'an: tacha an yu jamastalan'anan chi an yu jamastalan'anikan. Xliyu an isTs'alh Dios jantu maxanani li kintajunan li ixjat'ala'awnin juntaw. ¹² Chuncha nawlh an tan ts'o'muk'akanta:

Ajkalhixa'alaya milakata an kijat'ala'awnin,
chi akmilhpaniyani milhpat ixtan'ajni tan ikta'ayxt'o'aw.

¹³ Chi nawpalay:

Yucha ajkiklaka'iya'.

^a 2:8 Li najun li la ixjach'aja an lapanaki katamakawlh, nawputun li yucha makawnikanta li kala'ts'ilhi'alh an tanlhun.

Chi nawpalay:

Aniya ijkat'ayalh an kijas'at'an yu an Dios kijaxta'nilh.

¹⁴Ixjas'at'an pumatam lapanak wachu chuni ixjakanitk'an chi ixjak'alhnik'an, wanajcha chuni an Jesús lhitsukulhi ixjakanit chi ixjak'alhni, para li an ixlinin kapulaklhajalhi an yu lay ixjama'ninin, an xapay makxkay'un. ¹⁵Chunchacha japuma'alhtaxtunilh ixchuxk'an an yu wa xliyu li ixtatalhamni an lhinin wa ixja'a'ch'apa'alhitacha ixtat'ajun. ¹⁶Mu yucha kilachilh jantu para li kaja'a'tayjulh an angelhnin, yu'uncha an yu tapu'a'p'unminchalh an Abrami ja'a'tayjulh. ¹⁷Chi chuncha ixlitask'iniy li wanaj tacha an ixjat'ala'awnini kijunchilh para li lay yu xa'ay tukan sacerdote kijunchilh, yu jalakmapayniy chi t'atapatsay an Dios. Chi nilh para li lay kajamala'mixinilh ixtala'alhink'an an lapanakni. ¹⁸Chi mu wanaj yucha ma'alh'ajnalh akxni lhila'ts'intanukalh, pus yucha layi kajalhi'a'tayjuya an yu jalhila'ts'intanukan.

An Jesús palay ay an Moisés jantu

3 Pus chawayi kint'ala'awnin, uxitnan yu wach'u t'asanik'anat an lakt'iyaw, k'alhak'ap'up'it'iti an Cristo Jesús, an mala'achalh Dios chi yu ay tukan sacerdote, mu ixlakata yucha li tacha ani jakiklaka'ininaw. ²Yucha muktaxtuniy sawalhi an Dios, yu lhka'ulalh li ka'ilhtulh ani tapatsat, tacha an Moisés yu wachu muktaxtu'olhi ixtapatsat an la ixcha'a an Dios. ³Pero an Jesús palay lhitapalayi la'ts'inkan, an Moisés jantu, tacha an yu yajuy a'atam cha'a yucha yu palay lhitapalay, jantu yu an cha'a'. ⁴Wa tanyuchacha cha'a si alini tichini la'oxilhcha, pero chux an tanlhun yu lak'alin'ojoy yucha an Diosi lak'ilhtulh. ⁵Pus chunchacha, an Moisés tacha ma'tapatsan la ixcha'a Dios, muktaxtulh sawalhi chux an tapatsat an tan tat'ajun ixlapanakni Dios, chi nawlhi an yu Dios kaxnawlh ixli'astan. ⁶Chi an Cristo, isTs'alh Dios yucha lhist'ak'a sawalhi an ixcha'a Dios, chi an cha'a yucha kitnan, li sa' lhitsuku'alhiyaw an kijakiklaka'intik'an chi tacha an laj'achanaw li pakxan'iyaw.

Ixjastaknatk'an ixlapanakni Dios

⁷Xliyu tacha an lhinajun an Stalan'a Takuwin an tan ts'o'muk'akanta:

Li asmat'at'iti uxitnan chaway yu iknajun,

⁸ jant'u k'at'ak'alh ilht'ut'iti mijalhunutk'an tacha an yu jantu
kintakiklaka'ilh

chi kintalhila'ts'intanulhi an tan wa lakaaxixnicha.

⁹ Ancha kintalhila'ts'intanulhi an yu t'a ixjalhila'ts'inat
masi ixtala'ts'intacha t'up'uxam k'ata tacha an klak'ilhtuy
tanlhun,

¹⁰ xliyu kintalhima'talh'amalh anchunu lapanakni yu
ma'anchacha ixtat'ajun,

chi iknawlh: “Wa lhilhijcha tats'an'ata la ixjalhunutk'an,
jantu tamispata an kintij.”

¹¹ Xliyu iklhitalh'amajnawlh, iknawlh:

“Jantu katitatanuchalhi tan ijkastaknan.”

¹² K'alhak'ap'up'it'iti t'ala'awnin, li jantu xamati yu uxitnan
kalhitsukulh jalhunut yu jantu oxi, yu jantu jakiklaka'inin, yu
kamala'xtinulh la ix'ukxlakapu an yu la'ajunta Dios. ¹³ Apalij
k'alamach'ap'ut'iti atamjtamin yu uxitnan tamin wilhchan,
li nawkanka: “chaway”, para li jantu xamati yu uxitnan
kat'ak'alh lalh ixlakata an ixja'o'xcho'onti an tala'alhin. ¹⁴ Mu
kitnan kinta'ilhtukantan li kat'atala'xto'wi an Cristo, para li oxi
katsuku'alhiw sta ixpu'uktaxtun an laka jakiklaka'inti yu ixlit'awnaw
ixlip'ulhnaj. ¹⁵ Xliyu lhinajunta:

Li chaway asmat'at'iti uxitnan yu an Dios najun,

jant'u k'at'ak'alh ilht'ut'iti amijalhunutk'an tacha an yu wa
tala'amaj'alh an Dios.

¹⁶ ¿Chi tisiyu'unchacha an yu ixta'asmattacha an ixchiwinti Dios
chi wa tala'amaj'alhi? Ixchuxk'an yu an jamaxtuchalh xalakaat'un
Egipto an Moisés. ¹⁷ ¿Chi tisi yu'unchacha yu jatalh'amnilh an Dios
t'up'uxam k'ata? Yu'uncha an yu ta'ilhtulh ixtala'alhink'an, yu'uncha
tala'ta'a'talh chi talaknilhi an tan wa jaxixnintacha lakaat'un.

¹⁸ ¿Chi tisi yu'unchacha yu jajurarlanikalh li jantu katitatanuchalhi
tan jastaknani? Yu'uncha an yu jantu ta'asmatnilh an ixchiwinti.

¹⁹ Pus la'ts'inawcha li jantu layi tatanuchalh wa xliyu li jantu
tajakiklaka'inilh.

4 Pus xliyu li ixpaku ka an tan kintajunan li layi katanucha'aw
tan jastaknan an Dios, kajalajk'atsanaw, jantu junita

xamati yu uxitnan jantu katanuchalh. ²Mu kitnan wachu kintamak'atsaanikantani an laj'oxi chiwinti tacha yu'uncha. Pero yu'uncha jantu tu'u talhitapalhnilh masi ta'asmatlhi, mu jantu takiklaka'ilhi an chiwinti. ³Pero kitnan yu kiklaka'iyaw, katanutacha'awi tan jastaknan an Dios, an tan najunta:

Xliyu iklhitalh'amajjurarlalh iknawlh
li jantu katitatanuchalhi tan ikjastaknan.

Masi an ixlaktapatsat ixlak'ilhtu'ojotacha sta akxni ilhtuchalh an lakamunulhpa'. ⁴Mu an tanchun lhichiwintacha chunchuni yu ixlila'atujuncha wilhchan:

Chi an Dios jastaknalhcha akxni lak'ilhtu'olhcha an ixtapatsat
ixlila'atujuncha wilhchan.

⁵Chi nawpalata an tan ts'o'muk'akanta:

Jantu katitatanuchalhi tan ijkastaknanta.

⁶Walh chi ts'an'ayka li ali'in katatanuchalhi an tan jastaknankan, mu an yu p'ulhnaj jamak'atsaanikalh an laj'oxi chiwinti jantu tatanuchalh wa xliyu jantu takiklaka'ilh. ⁷Xliyu an Dios a'tam makawpalay la'atam wilhchan, la'atam sast'i "chaway". Yucha an Daviti ma'ancha puchiwinilh, tan an nawkalh:

Li asmat'at'iti uxitnan chaway yu najun an Dios,
jant'u k'at'ak'alh ilht'ut'iti mijalhunutk'an.

⁸Mu li an Josué kaxjaxta'nilhcha jastaknat an israelitajnin, an Dios jantucha tu'u atumpaj wilhchani kaxlichiwinih. ⁹Pus chaway alinka la'atam jastaknat para an yu takiklaka'iy Dios. ¹⁰Mu yu tanuyachalhi an la ixjastaknat Dios, wachucha jastaknani la ixtapatsat, tacha an Dios jastaknantacha la ixtapatsat.

¹¹Pus kat'ataxtuniwi para li katanucha'aw anchunu tan jastaknankan, para li jantu xamati ali kataylhi'alh tacha an yu jantu tajakiklaka'inilh. ¹²Mu an ixchiwinti Dios yucha la'ajunta chi alhp'as, chi palay jach'uk'unun, walh jantu masi watuchicha espada yu ta'ukxput'uy makikxtukanta, chi yucha layi ta'aknuy sta ch'uk'uy an tak'atsan chi an takuwin, ta'aknuyi sta ixpulaknicha tukan an lapanak, layi k'atsay tani jatapastaknankancha chi tuchini ilhtuputuncha an jalhunut. ¹³Jantu tu'u an yu alin ani yu tucha lay kala'ts'ilh, chuxi la'ts'in'ojoy la ixla'chulh anchunu yu kajun'oyaw tani ixt'awnawcha.

An Jesús xa'ay tukan an sacerdotejnin

¹⁴Pus li lhit'awnawi yu xa'ay tukan sacerdote, an Jesús, an isTs'alh Dios, yu pala'puschalh an lakt'iyán, kakiklaka'i'alihiwcha yu kiklaka'itaw. ¹⁵Mu ani lhit'awnaw xa'ay tukan sacerdote layi akintamak'akxaniyan li tu'u' ilhtuyaw yu jantu lay lhitayaniw. Yucha wachu lhila'ts'intanukalhi chux laka laktanlhun tacha kitnan, pero yucha jantu tu'u' ilhtulh ixtala'alhin. ¹⁶Pus kakiklaka'iwcha, kastalhcha awi an tan wilh ixputawlan yu puch'alhkatnan an kiDiosk'an, yu jamapayninin, para li akintamak'akxanin chi an la ixjamapayninti akintalhi'a'tayjuni akxni ma'lhtask'iniyaw.

5 Mu chux yu xa'ay tukan sacerdote an tan tat'ajun lapanakni, sakxtukan, chi lhka'ulakancha para li yuchacha kat'achiwinilh Dios ixlakatak'an an lapanakni, chi para li kama'axta'lhicha lha'ulan chi kajama'nilhcha jatapakxat ixlakata tala'alhin. ²Chi mu an sacerdote wachu k'atsayi li lhima'anxkayi li ak'ilhtulh yu lhinajun an Dios, pus layi jalakmapayniy an yu jantu tu'u' tak'atsay chi an yu wa tats'an'ata, ³chi ixlakata li wachu lhima'anxkayi lhiwilay li ka'ilhtulh yu lhinajun Dios, pus kajama'niya jatapakxat chi kaja'ulanana', yu ixlakata ixtala'alhin yucha chi yu ixlakata ixtala'alhink'an an lapanakni.

⁴Jantu xamati lay katilhitsukulh ani tapatsat wanajcha wa ixjatalaputut, yucha an Diosi kaxta'niya yu chuncha katapatsaya', tacha ixjunita an Aarón. ⁵Wanajcha chun, an Cristo jantu wa ix'akstucha lhka'ulakalh xa'ay tukan sacerdote, yucha an Diosi xta'nilh ta'ayat akxni junilh:

Uxint'i kinTs'alhk'at'i, kit'ini ikxta'nin jatsukunti.

⁶Chi tanchun ts'o'muk'apalhkanta an la ixchiwinti Dios jumpalay:

Uxint'i ixpujun'alhincha sacerdote tacha an Melquisedec.

⁷An Cristo akxni ixt'ajunka ani lakamunulhpa, tapayninilh chi sk'inilhi laka p'as chiwinti chi alhut an yu lay kaxma'alhtaxtulh laka lhinin, chi mu wa xliyu jakiklaka'inin, pus an Dios asmatnilh. ⁸Pus an Cristo masi yucha isTs'alh Dios, mu ma'alh'ajnalh, pus laklanilhi ja'asmatnat. ⁹Chi chaway li ts'awjcha tukani tsukulh, yuchacha walh li kataputa'alhtaxtu'olh yu ixpujun'alhincha ixchuxk'an an yu

takiklaka'iy. ¹⁰ Chi an Dios ilhtulhcha li xa'ay tukan sacerdoteje kajunlhi tacha an Melquisedec.

Lhima'anxkayi li akmakawlh an jakiklaka'inti

¹¹ Yu ixlakata ani wanaj lhuwi yu aknajuw, pero lhima'anxkayi li aklhichiwinilh, mu uxitan sawalhcha ixlak'anti lhimach'a'xayat'it.

¹² Tacha ani ma'anchacha la'pusta panch'e'ex, uxitan jamatalanininch'a k'ax'unt'it, walh chi apalij wa ma'lht'ask'inip'alat li a'tam wa k'a'ump'alhk'ant'iti an tanlhun yu jantu la'lhima'anxkay, yu masuy Dios, t'ach'anu t'ach'ip'int'at'iti li yu p'as tu'u ukan jant'uk'a' lay uyat'it wa ts'ik'iyat'itka'. ¹³ Chi yu wa ts'ik'iyka jantuka' k'atsayi tanyuchacha yu oxi chi yu jantu, mu jas'at'aka'. ¹⁴ Pero yu p'ascha lakts'ak'akan ukan para yu'uncha an yu laj'ajincha, yu wa xliyu tajatapastaknancha pus la's'alalancha, tak'atsaycha tanyuchacha yu oxi chi yu jantu oxi.

6 Pus kataylhi'awcha sta li kat'acha'awcha li laj'ajincha kajunwi. Jantu wa x'amancha kalhakapu'aw an yu p'ulhnajcha laklaniw yu masuy Cristo: akxni an makajuwcha yu jantu laj'oxi, chi an tanlhun yu kalhi'an laka lhinin, chi li kiklaka'iwcha an Dios, ² chi li laklaniwcha li a'paxkan, chi li jalak'uktach'apakan an yu tajakiklaka'inin, chi li katala'awcho'oya an yu talaknitacha chi yu ixpujun'alhincha kanawkana li oxi u jantu tani ixt'awnawcha. ³ Chuncha aktaylhi'anaw akmasuyaw li Dios kintamakawniyan.

⁴ Ali'in jantucha takiklaka'in. Tala'a'ilhcha an jatapulhkunu chi takilhk'atsalhcha yu an Dios jaxta'niy tuchini yu katalhitapalacha, chi tama'la'a'ilhcha an Stalan'a Takuwin. ⁵ Chi wanajcha chun takilhk'atsalhcha an oxi ixchiwinti Dios, chi an ix'alhp'asninti an yu wa ka'alnaka lakamunulhpa. ⁶ Pero li yu'uncha a'tam tata'a'tapalay, jantucha layi wanaj a'tam ixlisast'i katijamach'a'o'apalakalh Dios, mu chuncha tachanu a'tam tamakxtukmuk'apalayi an is'Ts'alh Dios, chi tamamaxaniycha tan lhilhuw. ⁷ Akxni an lakaat'un ot'acha an xkan yu wa paktsincha ancha tamayachalh, chi oxicha jama'axta'niy yu tach'an an lapanakni, an Dios najun oxicha kawalh ani t'un.

⁸ Pero an lakaat'un tan wa lakalhtukuncha, jantu tu'u lhitapalay, an Dios kajuna li jantu oxi, chi kala'xawakana'.

La ixtij Diosi katsuku'alhiw

⁹ Pero masi chuncha ikchiwinawi t'ala'awnin, ijk'atsayawi li uxitnan yu oxi tu'u k'ala'a'iya'it, kanajuw, yu yucha an ta'alhtaxtut. ¹⁰ Mu an Dios yucha ts'ajwi lak'ilhtuy an tanlhun, jantu katikaplhsi yu uxitnan lak'ilht'ut'at chi an mijamapaynintik'an yu masunit'at li ja'a't'ay'uyat an yu tajakiklaka'inin, t'ach'a t'aylhip'int'at masi chaway. ¹¹ Pero iklakask'inaw li atamjtamin uxitnan k'at'aylhip'it'iti k'amasut sta wa ixpu'ukla'ojoncha t'ach'a an t'at'axt'uniat'it, para li k'alhits'uk'utcha sawalhi yu p'akxan'iyat. ¹² Jant'u wa k'ala'malhe'nint'it, k'ajala'ts'ixt'ut'iti an yu la ixjakiklaka'intik'an chi li talhitayani, tala'a'iya yu jaxta'niy Dios yu jajunkan li kajaxta'nikana'. ¹³ Akxni an Dios junilhi tuchini kaxta'niyacha an Abram, an Dios wa ix'akstucha punawkalh, mu jantu xamati alimpalay yu palay ay, yu kapunawkalh, ¹⁴ najun: "Kit'in sawalh, aknawna' li oxi k'a'unt'i chi lhuwi ajkaxta'niyan yu katapu'a'p'un'anan." ¹⁵ Chi lhitayanilhi pakxan'ilh, chi la'a'ilhi an Abram yu an Dios ixjunita li kaxta'niya'. ¹⁶ An lapanakni akxni tanajun li kata'ilhtuya' tu'u', yu palay ay xamati tapunajun, chi akxni tanajuncha li chuncha sawalhi li tu'u, jantucha ali lay tu'u lalhikixtukukan. ¹⁷ Pus an Dios oxicha sawalhi jamasuniputulh an yu jajuniy li kajaxta'niya yu laj'oxi, jajuniy li kajaxta'niya sawalh chi li jantu tu'u yu tamcha katinawpalh, xliyu lhinawlh li ka'ilhtuya para li kak'atsakalhi li sawalhi yu najun. ¹⁸ Akxni jajunilh li kajaxta'niya sawalhi yu ja'alhtasuniy chi jaxta'nilh an ixchiwinti, jajunilh la'at'uy chiwinti yu jantu lay katitapaxalh, chi an Dios jantu lay katipumaslakatinilh. Yucha pula'a'iyaw yu sawalh oxi kintama'oxamixiyan yu an puxkawyaw ixja'a'tayjunti Dios chi yu kiklaka'iyaw tacha an kintajunan li kapakxan'iw. ¹⁹ Tacha ani pakxan'iyaw lhitala'si chi k'ut'ilhi kinta'ilhtuniyan kintak'atsank'an, tacha an barco lhitala'si sa' putawlay an tsasnat yu puch'i'ulakan. Tacha ani pakxan'iyaw la'pustachalhi sta la ix'a'lhch'a an st'ak'ak'a la'ch'it an uk'alh an laka tajtan awint'i lakt'iyaw, ²⁰ tan an Jesús tanuchalh, para li akintatap'ulhnin chi junlhicha yu xa'ay tukan sacerdote yu ixpujun'alhincha tacha an Melquisedec.

An Jesús chi an Melquisedec

7 An Melquisedec xarey la'acha'an Salem chi isacerdote an Dios yu wilhchalh lakt'iyani ixjunita. Akxni an Abram chincho'olhcha li jakit'alasalh an rejnin chi jalhajalh, an Melquisedec kilakatastuklhi chi lhitapaynisk'inkalhcha an Abraham li Diosi ka'a'tayjulh. ²Tacha an la'akawincha ixkilhajaxtuta an tanlhun an tan kilasalh an Abram xta'nilhcha la'atamini an Melquisedec. An ta'a'ut Melquisedec yu p'ulhnaj nawputun: xajamach'alhkat yu oxi laklats'awalay tanlhun, chi wachu xajamach'alhkat la'acha'an tan junkan Salem. Chi Salem nawputun: xajamach'alhkat oxi jatawlhnat. ³An Melquisedec jantu tu'u lhit'ajun ixpay chi ixnati chi jantu xamati'ini yu ta kajalhila'ts'ilh, jantu k'atsakani tawanancha tsukulh chi tawanancha nilh, wa ixt'atami tacha an isTs'alh Dios, ixpujun'alhincha sacerdoteteje junita.

⁴K'alhak'ap'up'it'iti li ay lapanak sawalhi ixjunita an Melquisedec mu masi an Abram yu kimpayk'an ixlila'ts'inaw xta'nilh décima parte an yu ixkilalhajaxtuta tanlhun tan kilasalh. ⁵An la ixlamap'a'sin Moisés najunta li an sacerdotejnin yu tapu'a'p'unmintachalh an Leví, talhit'ajuni lhamap'a'sin li katach'ilhi décima parte yu talhajay an lapanakni, masi an lapanakni chi an sacerdotejnin wachu yucha an Abrami tapu'a'p'unmintachalh. ⁶Pero an Melquisedec masi jantu yu ixpu'a'p'unmintachalh an Leví, ma'lhtaylhi an décima parte yu ilhajata an Abram chi an Melquisedec sk'inilh an Dios li oxi katawilh an Abram yu ixjunita an Dios li tuchini kaxta'niyacha. ⁷Chi yu palay xa'ay yucha an yu lhitapaynisk'iniy an Dios li oxi katawilh xamati', jantu yu xa'ay an yu lhitapaynisk'inkan, jantu lay xamati katinawlh li jantu chun. ⁸Ani chun sawalh, an diezmo wa lapanaknicha yu talakniya, tajama'lhtayanan, pero an lakatam ancha jama'lhtayanan pumatam yu lhichiwinkan li t'ajunka'. ⁹Chi layi kanajuw li an Leví, yu jama'lhtayanan an diezmo chaway, yucha an Abramcha pujamapalanalh wachu', ¹⁰mu an Melquisedec akxni alhcha lakatastuknu an Abram, an Abram ixjalhit'ajuncha la ixlakatunaj an yu katapu'a'p'un'ana'.

An Jesús ixt'atam an Melquisedec

¹¹Li an lapanakni laycha yu'uncha ts'awj kaxtaputsukulh an sacerdotejnin yu ta ixjalhila'ts'in an Leví, (mu yu'unchacha yu japuxta'nikalh lhamap'a'sin an lapanakni), oxicha kaxtaputsukulh, pero mu jantu layi oxi taputsukulh pus task'iniipalh li katsukupalh pumatam sacerdote yu tacha an Melquisedec jantucha yu tacha an Aarón. ¹²Mu akxni mapaxakani tani tapatsaycha pumatam sacerdote wachu tapaxayi an lhamap'a'sin, ¹³chi ani Jesús yu tacha ani lhichiwinkan yucha tumpaj lapanakni japu'a'p'unminchalh, yu yu'uncha jantu xamati tapatsalh tan ixma'axta'kan lha'ulan. ¹⁴Mu oxi k'atsakan li an kiJamach'alhkatk'an yucha an Judaja japu'a'p'unminchalh, walh an Moisés jantu tu'u jalhichiwinilh akxni lhichiwinih ixlakata an pusacerdote.

¹⁵Chi ani palaycha oxi tukan putasuy, li an sast'i sacerdote yu talakasulh tacha an Melquisedec. ¹⁶Yucha jantu wa lapanaknicha ta'ilhtulh sacerdote, yucha pujunli sacerdote an la x'alhp'asninti ixjatsukunti yu jantu a'tam katinilh. ¹⁷Yucha alini tan lhichiwintan an Dios, tan najun:

Uxint'i mimpujun'alhincha milhisacerdote
tacha an Melquisedec.

¹⁸Pus an yu p'ulhnajcha lhamap'a'sin mala'mixikalhcha, mu jantu alhp'asi ixjunita chi jantu tu'u ixlitapalay, ¹⁹pus an ixlamap'a'sin Moisés jantu tu'u yu oxicha ka'ilhtulh, chi yu ixli'o'lhtapaxancha yucha palay lhitala'si, yucha stalh pula'anawi an Dios.

²⁰Chi ani yucha jurarlanikalh. An ali'in sacerdotejnin akxni jalhka'ulakalh jantu jajurarlanikalh, ²¹pero yu ixlakata ani yucha jurarlanikalhi akxni nawlh an yu junilh:

An Jamach'alhkat jurarlalh, chi jantu astan katinawlh:
“Uxint'i ixpujun'alhincha sacerdote
tacha an Melquisedec.”

²²Ani nawputun li yucha an Jesuscha yu lhitala'sicha japut'atamakajun an ixlapanakni an Dios. ²³An ali'in sacerdotejnin wanajcha ixluwk'ani tawalh wa xliyu li akxni ixtaniycha tucha lay ali ixtataylhi'an.

²⁴ Pero an Jesús mu yucha jantu a'tam katinilh, pus an ixpusacerdote jantu a'tami xamati kati'a'ch'apanicho'olh. ²⁵ Xliyu yucha layi jama'alhtaxtuy yu ixpujun'alhincha yu yucha tapula'cha'an an Dios, mu yucha ixpujun'alhincha li t'ajun para li kajalhitapayninilhi an Dios ixlakatak'an.

²⁶ Pus an Jesús yucha xa'ay tukan sacerdote yu ixma'lhtask'iniyaw. Yucha Stalan'a, jantu tu'u ilhtuy yu jantu oxi, yucha jantu lhkiliki, yucha jantu jat'atala'xt'o'a an yu ta'ilhtuy ixtala'alhink'an yucha palay awint'i lakt'iyan ulakantachalh. ²⁷ Yucha jantu tacha an ali'in xalaj'ajin sacerdotejnin, yu tama'lhtask'iniy tamin wilhchan katama'nilh jatapakxat, yu p'ulhnajcha tama'niy jatapakxat ixlakata ixtala'alhink'an chi ixli'astan ixlakatachak'an an lapanakni, yucha wa a'tami ilhtulh yu ixpujun'alhincha, wanaj ixjatsukunti yucha ma'axta'lhi. ²⁸ An ixlamap'a'sin Moisés wa lapanaknicha yu lay ta'ilhtuy ixtala'alhink'ani jalhka'ulay, pero an yu nawlh an Dios li sawalh, yu xli'astancha lhamap'a'sin ilhtukalh, yucha lhka'ulay an isTs'alh, yu jantu tu'u ixtala'alhin chi yu ixpujun'alhincha.

An Jesús xa'ay tukan kisacerdotejk'an

8 Yucha aniya an yu tukanha lhilakchiwint'awnaw: an xa'ay tukan kisacerdotejk'an sa'cha wilhchalhi an lakt'iyan tan lhi'oxi la ixpa'xti an tan wilh ixputawlan an Dios yu puch'alhkatnan. ² Yucha la'ts'ilhi'an an tan xasawalh ixtajtan Dios, yu yucha an Dios la'oxilh yu jantu wa lapanakcha la'oxilh. ³ Mu ixchuxk'an an xalaj'ajin sacerdotejnin jalhka'ulakani li katama'ninilhi jatapakxat an Dios chi li kataja'ulananih, pus an Jesucristo wachu task'iniya li tu'u kama'axta'lhi. ⁴ Li ani lakaat'uni kax'aklatsukulh yucha jantu kaxjunlhi sacerdote, mu ani ta'alincha sacerdotejnin yu tama'axt'a'a lha'ulan tacha lhinajun an ixlamap'a'sin Moisés. ⁵ Ani sacerdotejnin yu'uncha wa yucha an ixma'stele'k'an yu lak'alinachalh sawalh anu lakt'iyan taputapatsay, tacha an junikalh an Moisés akxni mala'oxinikalh an tabernáculo^a tan ixchin an ix'alhp'asninti Dios,

^a **8:5 tabernáculo:** An Dios lhijunilh an Moisés li kayawlh a'atam cha'a yu wa las yawkan. Ts'awjcha lhijunilh tani yu tukanha ka'ilhtulh, laka la'ch'it chi laka jaxt'a'an. An cha'a layi ixla'mala'xtukan chi ixli'ankancha akxni inta ixta'an an lapanakni.

akxni junksan: “Oxi k'alhak'ap'up'i, chux an tanlhun ch'unch'a k'a'ilht'u, t'ach'a an masunik'a an a'stitawk'a.” ⁶ Pero an xa'ay tukan kisacerdotejk'an, yu la'a'ita ixpusacerdote yu palay oxi, yucha yu palay oxi lakchiwinti kintaput'atamakawnan, mu yu palay laj'oxi tanlhun yu akintaxta'nikanani pupastakchalh.

⁷ Li an yu p'ulhnaj lakchiwinti yu kintaput'atamakawkan jantu inta kaxlits'an'alh, pus jantucha tu'u kaxlitask'inilh li kax'alimpalh yu ixlipu'a't'uycha xakintaput'atamakawkan. ⁸ Pero an Dios la'cha'alhi tan jantu oxi ixtat'ajun an lapanakni chi nawlh:

An Jamach'alhkat Dios najun:

kamina wilhchan akxni tumpaj ajkat'atamakawcho'oya an
ixlapanakni an Israel chi an ixlapanakni Judá.

⁹ Ani lakchiwinti yu ajkaput'atamakawcho'oya jantu yu tacha
an ik'ilhtulh ali an yu t'a ixjalhila'ts'inat'it,
akxni ijkala'ma'ch'apachalh para li ajkamaxtuchalh Egipto.
Chi mu yu'uncha jantu tamuktaxtulhi tacha an ijkajunilh,
kit'in ijkamakawlh, najuni an Jamach'alhkat.

¹⁰ An lakchiwinti yu ajkaput'atamakawna an ixlapanakni
Israel ixli'astan

yucha ani, najuni an Jamach'alhkat:

An la ixjatapast'ak'atk'ani ak'ilhtuya
li katalhitsukulh an kilhamap'a'sin
chi la ixjalhunutk'ani ajkats'o'muk'aniya'.

Kit'ini ixDiosk'an ajkuna chi yu'uncha kilapanakni katajuna'.

¹¹ Chi jantucha xamati katit'alamasunilh ixt'alapanak,
chi kamasunilh xamati ixt'ala'ajun, kajunilh,
k'amisp'at'icha an Jamach'alhkat.

Mu ixchuxk'ani akintamispaya',
sta yu wa lakt'ikt'in chi yu laj'ajin.

¹² Ajkamala'mixiniya tanlhun yu jantu oxi ta'ilhtuta,
chi jantucha a'tam aktijapastaknilhi ixtala'alhink'an.

¹³ Li lhichiwiniya an Dios yu sast'icha chiwinti putamakawcho'okan,
an yu p'ulhnaj at'ilhcha ilhtulh, chi yu at'ilhcha chi yu jantucha
xa'a'ikan wa k'ischa ts'an'aniy li kala'mixacha.

Yu ma'anchacha lha'ulan jantucha tu'u lhitapalay

9 Chaway oxicha, an chiwinti yu p'ulhnajcha japut'atamakawlh an Dios ixlapanakni, ancha tasuy yu ixtama'lhtask'iniy kata'ilhtulh, para li wa ayxtami ay katala'tsilh Dios. Wachu lhinawlh li kata'ilhtulh la'atam cha'a yu wa anicha lakaat'un tan ixputapayninikan. ²An cha'a yu ixputapaynikan chunchuniya ixjunita: tan yu p'ulhnajcha pulaktam tan ixjuncan ixnawin Dios, ancha ixlaktanun yu pumach'atakan maklhku, chi mesa chi an pan yu yucha an Dios ixma'axta'nikan. ³Ix'a'lhch'acha an ixli'a'xt'uycha st'ak'ak'a la'ch'it an laka cha'a, ixjuncan yu wa lhilakatijtamcha ixnawin Dios. ⁴Ancha ixtanun la'atam tan ma'axta'kan lha'ulan de oro tan ixawakan cencia chi ancha ixtanun an caja^a yu ixmasuy li jat'atala'xto'lhi an ixlapanakni Dios. An caja wanaj si orojo ixpulakmuk'a'okanta chi ix'aymuk'akanta, chi ancha ixtajun la'atam xaluj de oro ixputajun maná, chi an ixpalik an Aarón yu alhala'awlh chi an la'lht'a'alhcha chiwx tan ists'o'ulakanta an la'akaw lhamap'a'sin yu japut'atamakawlh an ixlapanakni an Dios. ⁵An caja ixta'ukxyanalhcha ixt'uyunk'an tacha lapanakni ixtala'pa'achujlata, yu'uncha ixtamasuy an ix'alhp'asninti Dios, an tan mala'mixikan tala'alhin. Pero yu chaway yu yucha ixlakata ani tanlhun jantu lay yucha oxi katilhichiwinkalh.

⁶Chi li chunchacha ixlak'ilhtukanta ani tanlhun, an tan p'ulhnajcha pulaktam ani cha'a wa paktsincha ixtatanuy an sacerdotejnin ixtat'achiwiniycha an Dios. ⁷Pero an tan ixlipulakt'uycha an laka cha'a wa yucha an yu xa'ay tukan sacerdoteye lay ixtanuy, wa a'tami tam k'ata, chi akxni ixtanuy ixli'an jak'alhni, ixma'axt'a'acha ixlakata yucha chi ixlakatak'an an lapanakni yu wa o'palajcha ixta'ilhtuta ixtala'alhink'an. ⁸Chunchacha an stalan'a Takuwin ixpumasuy li laklhchajuyi an tan ixwilh Dios wa xliyu li an yu p'ulhnaj pulaktam laka cha'a ix'alinka'. ⁹Chux tacha ani wa kintapumasunikananacha yu ani panch'e'ex, li an lha'ulan chi an tacha jama'nikan jatapakxat yu anchacha jama'axta'nikan an

^a 9:4 An caja de lht'a'alak'iwí ix'ilhtukanta chi ixmakamuk'akantacha oro. Anchacha ixma'akanta an a'xt'uy la'lht'a'alh chiwx tan an ists'o'ulata an la'akaw la'ay lhamap'a'sin an Dios.

Dios jantu tu'u lhitapalay para li oxicha katajalakpastaknalh an yu chuncha ta'ilhtuy. ¹⁰ Mu ancha ajnik'acha wa waytcha chi wa yu laycha otkan tu'u tama'axt'a'a, chi tanlhuncha ta'ilhtuy yu laycha katapustalan'alh, chi tanlhuncha lhamap'a'sin ixlakata an jakanit, yucha lhitapalay wa sta akxni an Dios kamapaxacho'oyacha an tanlhun.

**Cristo tama'axta'nilh ix'akstu an
Dios, yucha lha'ulan yu jantu k'is lhkiliki**

¹¹ Pero an Cristo kilachilhcha, chi an tanlhuncha yu laj'oxi ka'alina chaway yucha an Cristojcha yu tukancha xa'ay sacerdote. An laka stalan'a cha'a tan tapatsay ixlisacerdote palay oxi junita. Yu jantu wa lapanaknicha tala'oxita, yucha jantu xanawin ani lakamunulhpa'. ¹² An Cristo wa a'tami tanulh an tan wilh Dios, jantu wa xliyu li kama'axta'pala ixjak'alhnik'an chivo chi jas'at'a torojnin, yucha, ma'axta'lhi ixjak'alhni, ixpujun'alhincha tanulh, chi ixpujun'alhincha li kintama'alhtaxtun. ¹³ Mu li an xak'alhnik'an an toroj chi an xapaynin cabra chi an xalhk'ak'acha becerra yu lax lax jala'muk'akan an yu jantu la'stalan'an tat'ajun, li tapustalan'ancha la ixlakatunajk'an, ¹⁴ ¿tasucha jantu palaycha katapustalan'ana an xak'alhni Cristojo? An laka Takuwin yu jantu a'tam niy, yucha putama'axta'nilh ix'akstu an Cristo an Dios, yucha lha'ulan yu jantu k'is lhkiliki, chi an xak'alhni kintastalan'aniyani an kijatapast'ak'atk'an tacha an tanlhuncha yu ixlak'ilhtutaw yu wa kintalhi'anan laka lhinin, para li lay kat'atapatsaw an Dios yu la'ajunta.

¹⁵ An Cristo yucha yu sast'icha kintat'aputamakawcho'on an Dios. Mu akxni an nilh jama'alhtaxtulhi an lapanakni la ixtala'alhink'an yu ixta'ilhtuta akxni ix'alinka an yu p'ulhnajcha ixjaput'atamakajunta. Chi ilhtuyi li yu yucha an Dios jat'asanita katala'a'ilhi yu kajaxta'niya yu jantu a'tam min'ojoy yu yucha an Dios jajunita li kajaxta'niya'. ¹⁶ Akxni xamati lapanak niy makajun la'atam carta, pero para li katapasalh, task'iniya li kamasukalhi li an yu la'oxilh an jalhiki nitacha. ¹⁷ Pus anchunu jalhiki jantu tu'u lhitapalay li an yu la'oxita t'ajunka', lhitapalay akxni nitacha. ¹⁸ Wanajcha chun an yu p'ulhnajcha japut'atamakawlh chiwinti an ixlapanakni an Dios

wachu lhimaj'ankalhi jak'alhni para li kalhitapalalh. ¹⁹ An Moisés jamak'atsaani'olhi chux tacha an najunta an lhamap'a'sin chux an lapanakni. Ixli'astan xa'a'ilhcha slapulh ixla'ach'awt jatapakxat chi xak'iw hisopo, chi lhilaj'awalhcha an ixjak'alhnik'an an becerrojnin chi an chivojnin, ixliyajutacha xkan, chi lax laxcha la'maka'alhi an libro yu ixpuwilh an lhamap'a'sin chi ixchuxk'an an lapanakni wachucha jala'maka'alh. ²⁰ Wa chuncha jajuniy: “Ani jak'alhni yucha yu taput'atamakawnan an Dios yu talhijunan li k'amukt'axt'ut.”

²¹ An Moisés wachu lax lax la'maka'alhi an jak'alhni an cha'a tan ixputapayninikan an Dios chi chux an laktanlhun yu ancha ixputapatsakan. ²² An lhamap'a'sin ixnajun li lanan wanaj chuxi kamastalan'akalh laka jak'alhni, chi li jantu tu'u maj'ankan jak'alhni jantu tu'u mala'mixikan tala'alhin.

Yu oxi tukan lha'ulan

²³ Pus chuncha ixtask'iniy li anchunu laktanlhun yu tacha ixla'ma'stele' an yu lak'alinachalh lakt'iyani chuncha yu lay kamastalan'akalh. Pero ani tanlhun yu lak'alinachalh an lakt'iyani yu palay oxi lha'ulani ma'lhtask'iniy, jantu yu wa tacha ani. ²⁴ Mu an Cristo jantu tanulh laka stalan'a cha'a yu wa lapanaknicha tala'oxita, tan wa la'ts'ixtukantacha tani junitacha an yu stalan'a cha'a sawalh, yucha wanaj an lakt'iyani tanuchalh para li la ix'ukxlakapucha Diosi chaway katayachalh kilakatak'an. ²⁵ Chi jantu para li wa a'lhuaj a'lhuajcha kama'axta'kalh, tacha lay an xa'ay sacerdote tamin k'ata, yucha tanuycha an laka cha'a yu ixnawin Dios chi lhi'anha jak'alhni yu jantu ixjak'alhni. ²⁶ Pero an Cristo wa a'tami tanulh an tan wilh Dios, li a'lhuw ixtanulh a'lhuwi ixnilh sta akxni ilhtukanchalh an lakamunulhpa'. Pero chaway, yu pula'ojoycha an panch'e'ex, an Cristo wa a'tami talakasulh chi ixpujun'alhincha, chi ix'akstu tama'axta'lhi ma'nikalh para li kama'osulh an tala'alhin. ²⁷ Chi tacha an ilhtukanta li an lapanakni wa a'tami katanilh, chi ixli'astan kajajunkanacha li oxi ixtat'ajun u jantu, ²⁸ wanajcha chuni an Cristo wa a'tami ma'axta'kalh para li kajalhi'anilhi ixtala'alhink'an ixluwk'an an lapanakni, chi katalakasupala yu ixlipu'a't'uycha. Pero jantucha yu an tala'alhini katila'milh, yucha wa kaminacha jama'alhtaxtunu an yu tapakxan'iy.

An ixlamap'a'sin Moisés jantu lay ma'osulhi an tala'alhin

10 Mu an ixlamap'a'sin Moisés yucha wa ixma'stele'cha an tanlhun yu laj'oxi yu wa ka'alinaka', jantu yu an yu sawalhcha. Xliyu an ixlamap'a'sin Moisés jantu a'tami lay yu oxicha sawalh katija'ilhtulh an lapanakni, yu tamin k'ata tala'an an Dios, para li a'tamcha katama'axta'nipalh lha'ulan, wa yu laycha tama'axta'niy. ²Mu li an lhamap'a'sin laycha sawalhi kaxjama'osunilh ixtala'alhink'an, jantucha kaxtapastaklhi li talhit'ajuni ixtala'alhink'an, chi jantucha ali kaxtama'nilhi jatapakxat yu kaxtalha'ulanalh. ³Pero tacha ani jama'nikan jatapakxat yu lha'ulanankan, wa tamincha k'ata pastakkan an tala'alhin. ⁴Mu an ixjak'alhnik'an an toroj chi an ixjak'alhnik'an an yu xajo'atni cabra jantu lay mala'mixiy an tala'alhin.

⁵Pus xliyu akxni tanuchilhcha an lakamunulhpa an Cristo juniy an ixPay:

Uxint'i jant'u yu oxilhiwilay yu jama'nikan jatapakxat chilha'ulan,

apalij k'ixt'a'nin kilakatunaj.

⁶Yu jala'xawakan jatapakxat chilha'ulan yu pumala'mixikan tala'alhin jant'u oxilhiwilat'i.

⁷Wa chuncha iknajun:

“Anicha ikyalh, tacha kalaks kilhits'o'muk'akanta an laka japasmilinti jalhiki,

para li ak'ilhtulhcha tacha yu uxint'i oxilhiwilayi Dios.”

⁸P'ulhnaj najun, ixma'nika jatapakxat chilha'ulan chiyu ixla'xawa'oka jatapakxat chilha'ulan yu pumala'mixikan tala'alhin jant'u la'a'it'i, ch'i jant'u oxilhiwilat'i (ani tanlhun chuncha ma'axta'kan mu chuncha lhinajun an lhamap'a'sin). ⁹Chixli'astan najun: “Dios, anicha ikyalh para li ak'ilhtulhcha yu uxint'i oxilhiwilay,” Ma'osulhi an tacha p'ulhnajcha ixjala'ma'nikan jatapakxat yu ixla'ulanankan chiyu sast'icha ilhtucho'olh. ¹⁰Xlakata tacha an yu yuchacha oxilhiwilalh an Dios chunchacha yu kintapustalan'akan, mu an Jesucristo ma'axta'lhi an ixlakatunaj para li kalha'ulanankalhcha, wa a'tam chixpujun'alhincha.

¹¹ Chux sacerdote lhilhiji tamin wilhchan tapatsay chi wa yuchacha a'lhuw a'lhuw ma'axt'a'a an tacha jama'nikan jatapakxat, yucha jantu a'tam lay mala'mixiy an tala'alhin. ¹² Pero an Jesucristo wa a'tami lhinilh an tala'alhin yu ixpujun'alhincha, chi ixli'astan tawilhcha tan oxi la ixpa'xti an Dios. ¹³ Chaway anchacha pakxan'ita sta li an Dios la ixjach'ajacha kajamama'olh an yu wa taxkajiy para li kajaputach'atalhcha. ¹⁴ Mu yucha wa laka la'atam lha'ulani ja'ilhtulh li ixpujun'alhincha oxi katatsukulh an yu la'stalan'anča.

¹⁵ Chi an Stalan'a Takuwin kintajunan, akxni nawlh:

¹⁶ Yucha ani chiwinti yu ajkaput'atakawna yu'unča, ixli'astanča akxni kala'pusacha anchunu wilhchan, najuni an Jamach'alhkat:

An la ixjalhunutk'ani akmakawna an kilhamap'a'sin chi an la ixjatapast'ak'atk'ani akts'o'muk'aya'.

¹⁷ Chi nawpalay:

Chi jantucha ali aktijapastaknilhi ixtala'alhink'an chi tanlhuncha yu jantu oxi ta'ilhtuta.

¹⁸ Pus tan mala'mixikancha tala'alhin, jantucha ali task'iniya kaja'ulanankalh ixlakata an tala'alhin.

Oxi kat'ajalhtanaw sawalh an Dios

¹⁹ T'ala'awnin, chaway jantucha lhima'anxkayi tanuyacha'aw an tan wilh Dios ixlakata an ixjak'alhni Jesucristo. ²⁰ An sast'i tij, yu pulhitsukeyaw jatsukunti yucha kintamati'anin an tan ix'uk'alh la'ch'it, akxni xta'lhi an ixlakatunaj, xliyucha lay lhitanuyaw.

²¹ Lhit'awnaw pumatam yu ay sacerdote yu kintatap'ulhniyan an yu kiklaka'iyaw Dios. ²² Pus kala'awcha an Dios la kijalhunutk'an yu ixlisawalh jantu katalhanaw, la kijalhunutk'an kamakajuwcha yu jantu oxi jatapast'ak'at, chi kach'a'awcha kilakatunajk'an laka stalan'a xkan. ²³ Lhitala'sicha kalhitsukuw an yu pakxan'iyaw, an yu kiklaka'itaw, jantucha wa tamj tamj kapastakwi, mu an yu najun li akintaxta'niyani an yu pakxan'iyaw ka'ilhtuya sawalh.

²⁴ Kala'a'tayjupaxawcha para li kalamatanuniw ali kalhitsukuw an jamapayninti chi li ka'ilhtuwi tanlhun yu laj'oxi.

²⁵ Jantu kamakajuwi li ta'ayxt'o'aw, tacha talay ali'in, kitnan kalama'oximaj'ayapaxaw chi palaycha li la'ts'inawcha li an wilhchan

waniycha minta. ²⁶Li a'tam ilhtupalawi kintala'alhink'an yu wa lhile'eyajcha chi li mispayawcha an yu sawalh jatapast'ak'at, jantucha xamati ali akintitalhinin para li akintamala'mixinikan kintala'alhink'an, ²⁷wa la'atamcha yu ay tukan lhima'alh'ajna pakxan'iyaw chi tan lam lam anta jikmi yu wanaj kajat'olo'oya an yu jantu taja'asmatnan. ²⁸Yu jantu muktaxtuyi an ixlama'p'a'sin Moisés, li tanajuni ixt'uyunk'an u ixt'utunk'an li chuncha sawalhi lay, watukan niy, jantu k'is mak'akxanikan. ²⁹Pus ¿jant'u lhiwilayat'iti li palay ay lhima'alh'ajna katala'a'iya an yu wa taputayaycha an isTs'alh Dios, chi jantu tu'u talhiwilay an ixjak'alhni yu ixtapustalan'antacha chi wa talhila'ts'inchha an Takuwin yu jamapayninin? ³⁰Mu mispayawi an Jamacha'alhkat yu nawlh: “Kit'ini aklhach'inina, kit'ini ajkamapalhniya'.” Chi nawpalay: “An Jamach'alhkat yucha kajajuna an yu takiklaka'iy li oxi u jantu yu ta'ilhtulh.” ³¹¡Ay tukan lhima'anxkayi li la ixmaka an Dios yu la'ajunta aktamachalh!

³²K'ap'ast'akt'iti anchunu panch'e'ex yu la'pustacha, akxni map'ulhk'unik'ant'itcha, ixli'astan lhit'ayanit'it la'atam alhp'as chi lhima'alh'ajna lasat. ³³Chun sawalh wach'u mamaxanik'ant'it ch'i ma'alh'ajnant'it, wa st'akch'a lhi'a'nik'ant'it chi atumpaj jat'at'ala'xt'o't'itcha an yu wachu tacha uxitnan ixtama'alh'ajnant'ajun. ³⁴Mu an yu ixtalakhchawnan uxitnan oxi jala'ts'int'it, ch'i an t'ach'a lakmaxt'unik'ant'it milaktanlhunk'an masi ma'alh'ajnant'it, laj'ach'ant'it, mu k'ats'ayat'iti li uxitnan lhit'awnat'iti yu k'ajama'lht'ayanana'it yu palay oxi chi yu jantu min'ojoy an lakt'ian. ³⁵Pus, jant'u k'ama'ats'an'at'iti an mijakiklaka'intik'an, yu k'ap'ujama'lht'ayanana'it yu k'alhajaxt'uya'it. ³⁶Mu lhitask'iniya li k'alhit'ayanit'it, para li akxni mukt'axt'ut'itcha an yu lhinajun Dios, k'ajama'lht'ayanana'itcha an yu unk'anat li k'axt'anik'ana'it. Mu an la ixchiwinti Dios najun:

³⁷Mu ts'an'ayka lakats'uniy,

chi an yu kamina kaminacha, chi jantu katita'a'ma'alh

³⁸Chi an yu jantu ilhtuy ixtala'alhin yucha an
ixjakiklaka'inticha kaputsukuya'.

Chi li katala'asp'itcho'oya jantu oxi aktilhiwilalh.

³⁹Pero kitnan jantu yucha an yu wa tatala'asp'itcho'oy chi tats'an'aycha, kitnan jakiklaka'ininawcha para li kalhitsukuw kijatsukuntik'an.

An jakiklaka'inti

11 An jakiklaka'inti, yuch'a li na'un sawalhi li kajuna yu p'akxan'iy, yuch'a li na'un li lhit'a'uncha sawalhi masi yu jant'uka' la'ts'in. ²Yu ma'anchacha ixtat'ajun oxi jala'ts'inkalh mu ixtajakiklaka'inin.

³Yucha an jakiklaka'inti pulhimacha'xayaw li an lakamunulhpa yucha an ixchiwinti Diosi pu'ilhtukalh, an yu tasuy tan an yu jantu tasuyi minchalh.

⁴An Abel yucha an jakiklaka'inti palay oxi puma'axta'nilh lha'ulan an Dios, pero an Caín jantu, pus xliyu lhichiwinkan li yucha oxi lapanaki ixjunita, yucha an Dioscha lhichiwiniy ixlakata an ixla'ulan, chi masi nitacha chiwinika'.

⁵An ixjakiklaka'inti an Enoc kalaks pulhi'ankalhi para li jantu kala'tsilhi lhinin, chi jantucha inta la'cha'ancho'okalh, mu yucha an Diosi lhi'alh. Chi akxni jantuka' ixli'ankan, k'atsakalhi li an Dios oxi ixliwilay an Enoc. ⁶Pero li jantu jakiklaka'ininkan an Dios jantu lay oxi akintitalhiwilan, mu lhitask'iniya li yu stalhcha la'ani an Dios kakiklaka'ilhi li yucha t'ajun chi an yu tapuxkajuy jaxta'niya yu laj'oxi tu'u'.

⁷Akxni an Dios mak'atsaanilh an Noé tanlhun yu jantuka' ixtasuy, kiklaka'ilh xliyu mala'asijnilh an ay arca^a tan tata'alhtaxtulh an yu ta jalhila'ts'in, chi xlakata anchunu jakiklaka'inti xta'niy lhima'alh'ajna an lakamunulhpa', chi yucha xta'nikalhi yu an Dios jaxta'niy ixlapanakni para li oxi kajala'ts'inkalh.

⁸An Abram, akxni t'asanikalh, kiklaka'ilhi li kataxtulhi para li ka'alh tan kajama'lhtayanana yu Dios kaxta'niya'. Chi taxtunilhcha masi jantu ixk'atsay tanchuncha ixti'an. ⁹Xlakata an ixjakiklaka'inti li tawilh an Abram tacha yu jantu an jamacha'a an lakaat'un tan junkan li kaxta'nikana', alicha an Isaac chi an Jacobi ixjat'atawlay

^a 11:7 *arca*: chuncha junkan la'atam tacha ay barco yu la'oxilh an Noé akxni alilh ay a'muxtu.

laka cha'a yu wa las yawkan, yu'uncha wachu katajama'lhtayanana an yu junkan li kaxta'nikana an Abram. ¹⁰ Mu an Abram yucha ixpakxan'iy an la'acha'an yu oxi ch'an'aknuy, tan yu wanaj yucha an Dios najun tani kawalhcha chi yu yucha la'oxita.

¹¹ Wanajcha chun laka jakiklaka'inti an Sara, masi jantu lay ixjamas'at'anan, la'a'ilhi tachaput para li kaja'aynalh, chi lhitsukulhi ixjas'at'a masi jantucha ixpaku', mu yucha kiklaka'ilhi li ka'ilhtuya sawalhi an yu junilh li kaxta'niya'. ¹² Wanajcha chun an Abraham yu wanajcha ixnit'ajun, lhuwi tapu'a'p'unminchalh tacha an s'aku yu ta'alín an lakt'iyán, tacha an kukuj yu jantu lay put'e'ekan yu alín an la ixkilhtu alamalh.

¹³ La ixjakiklaka'intik'ani talakni'olh ixchuxk'an ani lapanakni, jantuka' tala'a'ilhi an yu jajunkan li kajaxta'nikana', wa ma'atka tala'tsilh, takiklaka'ilh chi tala'axa'alalh, chi tanawli li yu'uncha jantu ani lakamunulhpa ixla'acha'ank'an chi li wa katala'pusa'.

¹⁴ Yu chuncha tanajun, ts'awjcha tanajun li wa tapuxkajuyka ixlakaat'unk'an, ¹⁵ li wa yuchacha kaxtapastaklhitsukulh an tan tataxtuchalh, layi kaxta'ancho'olh. ¹⁶ Pero yu'uncha ixtak'uxa'an tan palay oxi, tan talhman juntachalh. Pus an Dios yucha jantu maxanani li ixDiosk'an tajuniy, mu yucha jamala'asijninita la'atam la'acha'an.

¹⁷ An Abram jakiklaka'inilh xliyu akxni lhila'ts'intanukalh, ma'axta'lhi tacha lha'ulan an Isaac. An yu ixla'a'ita tuchini yu kaxta'nikanacha ixma'axt'a'acha an ists'alh masi wa pumatam,

¹⁸ masi li ixjunkanta: "Yucha an Isaac yu k'ap'u'a'p'ump'ina'a."

¹⁹ Mu an Abram ixk'atsayi li an Dios yucha layi sakcho'oy xamati tan tamanalh janinin, ani chaway nawputun, an Abram jama'lhtayanancholhi an Isaac.

²⁰ An Isaac kiklaka'ilhi an Dios xliyu lhitapayninilh li kaja'a'tayjulhi an Jacob chi an Esaú, ixlakata an tanlhun yu wa ka'alínaka'. ²¹ An Jacob kiklaka'ilhi an Dios xliyu akxni jantucha ma'an kaniya, tapayninilh para li kaja'a'tayjulhi an ixjas'at'an José, chi aycha la'tsilh an Dios, la ixpaliki ixjama'anch'apaxnanta para li lay kasa' tayalh. ²² An José kiklaka'ilhi an Dios xliyu akxni kaniyacha, lhichiwinih li katataxtuya an Israelitajnin Egipto chi jajunilh tani kata'ilhtuyacha an ixjalukut.

²³ An ixpaynin Moisés ixtakiklaka'iya an Dios xliyu akxni tsukulh tamats'e'lhi la'at'utu malhkuyu', mu tala'ts'ilh li k'usi jas'at'a ixjunita chi jantu tatalhamnli an ixlamap'a'sin an rey.

²⁴ An Moisés kiklaka'ilhi an Dios xliyu akxni ta'ayalhcha, jantu la'a'ilhi li ists'alh an istsi Faraón^a kajunikalh. ²⁵ Apalij la'a'ilh li kajat'alhitama'chapukalh an ixlapanakni Dios, jantu la'a'ilhi li kama'an'achalhi an tanlhuncha yu wa la'pusa tala'alhin. ²⁶ Palay oxi lhiwilalh li jantu oxi la'ts'inkan an Cristo, jantu la'a'ilhi an tanlhuncha yu laj'oxi ixlit'ajun an Egipto, mu yucha ixlakapu'anta yu an Dios kaxt'a'a'. ²⁷ An Moisés jakiklaka'inilh xliyu lhitaxtulh an Egipto, jantu talhamnli an rey masi ixtalh'aman, mu yucha lhitala'si ixk'atsan tachanu ixla'ts'ini an yu jantu tasuy Dios.

²⁸ Xlakata an ixjakiklaka'inti li an Moisés ilhtulhi an Paxku chi li kala'la'muk'akalhi jak'alhni an laka lakmalhticha para li an yu jama'ni'ojoy an yu ixlima'sast'i jas'at'an yu'uncha jantu kajama'nilh.

²⁹ An israelitajnin takiklaka'ilhi an Dios xliyuw tala'pusli an laka Slapulh Alamalh^b tachanu tan wa jaxixninta lakaat'un, chi an jamacha'an Egipto wachucha chuni ta'ilhtuputulh walh yu'uncha wanaj talaj'aksk'anj'u'olh. ³⁰ An israelitajnin takiklaka'ilhi an Dios xliyuw an axi yu ixla'acho'oni'ojoy an la'acha'an Jericó tatist'a'olhi akxni ixli'a'tujuncha tatala'asp'itni'olh an israelitajnin. ³¹ An Rahab yu wa aya ixlay t'aku kiklaka'ilhi an Dios xliyu li jantu nilh tacha tanilh an yu jantu ixtajakiklaka'inin, mu yucha oxi jala'a'ilh an yu takilaka'ah.

³² ¿Chi tisu alicha ali aknawli? Xapanch'e'exi task'iniy para li akhichiwinilh an Gedeón, chi an Barac, chi an Sansón chi an Jefté^c, chi an David, chi tacha an Samuel chi an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios. ³³ Ixchuxk'an yu'uncha takiklaka'ilhi an Dios xliyu la'alhuw lhich'alhkat talhajalh, chi tanawli tanyucha yu oxi chi yu jantu, tala'a'ilhi yu jajunkan li kajaxta'nikana', tala'ma'e'sto'lhi la'alhuw líón. ³⁴ Talakmamixilhi laj'ay lhitalhamnit jikmi, jantu

^a 11:24 Faraón yu xajamach'alhkat an xalakaat'un Egipto.

^b 11:29 La ixpujank'an an Israel chi an Egiptojo la'pusta an Slapulh Alamalh.

^c 11:32 Gedeón, Barac, Sanson, chi Jefte tichiyu'uncha yu xalaj'ajin ixtajunita an israelitajnin yu ma'anchacha. Yu'uncha tatap'ulhnilh an ixlapananik'an chi talhajalh an yu tat'alasalh.

jama'nikalhi laka espada yu lajkikxtuy, ta'ilhi ixtachaputk'an masi jantucha lajk'ut'ilin ixtajunita, lajk'ut'ilini tawalh laka lasat, tala'ma'ats'alalhi yu kilhmaktam soldadojnin. ³⁵Ta'alilhi t'akunin yu tala'awcho'olhi ixjaninink'an chi tala'a'icho'olh, pero ali'in stakcha jamama'alh'ajnikalh, jantu tala'a'ilhi li kajama'alhtaxtukalh, para li katalhitsukulhi yu palay oxi jatsukunti akxni kala'awcho'okana'.

³⁶Ali'in stakcha jamamaxanikalh chi jala'na'makalh chi sta ixjalakch'i'ulakanta laka cadena chi ixjamalakhchawkanta. ³⁷Jalakt'alhmakalh laka chiwx, japuch'uk'ukalh, jalhila'ts'intanukalh, japuma'nikalhi yu lajkikxtuy espada. Wa tanlayjcha ixtalak'aklat'ajun wa ixjact'a'anchak'an jatapakxati ixjapula'axt'a'kan, wa ixtalajkilhpaticha, jantucha k'is oxi ixtak'atsan, stakcha ixjalhitama'chapukan. ³⁸An lakamunulhpa jantu ixt'acha'ani li ka'ixjalhitsukulh ani lapanakni, wa tanchuncha ixtalak'aklat'ajuni an tan wa xixtacha lakaat'un chi lakak'iwinan, chi tan la'tan'apilho'o'o a'stitawk'a chi tan la'jalho'o'o lakaat'un. ³⁹Pero jantu xamati yu yu'uncha la'a'ilh yu najun an Dios li kaxt'a'a', masi oxi jalhichiwinkalh an la ixjakiklaka'intik'an, ⁴⁰mu an Dios ixpaxkama'ata yu palay oxi para kitnan, para li wa ayxtamcha ali yu'uncha akinta'ilhtukan li jantucha tu'u kintats'an'aniyan.

Ancha kalaka'aw tan yalh an Jesús

12 Pus xliyu li kitnan kintala'acho'oni'oyani ixluwk'an yu tala'tsilh an ix'alhp'asninti Dios, kamakaw'ojocha chux yu wa kintamama'tijlayancha, chi an tala'alhin yu wa las kintamats'antijlayan, chi lhitala'sicha kajats'alaw an jats'alat yu lhit'awnaw la ki'ukxlakapuk'an.

²Yucha an Jesuscha kasa' la'ts'iw, mu yucha puminachalh an kijakiklaka'intik'an chi yucha yu oxicha tukan kinta'ilhtuniyan an kijakiklaka'intik'an. An Jesús lhityanilhi an laka cruz, jantu lhakapu'alhi anchunu lhimaxan lhinin, mu yucha ixk'atsayi li ixli'astan ka'achana', chi tawilhcha tan oxi la ixpa'xti an tan wilh ixputawlan yu puch'alhkatnan an Dios.

³K'alhak'ap'up'it'iti anchunu yu ma'alh'ajnalh, yu wa tat'atasp'itlhi an yu wa ixtala'alhinchak'an ta'ilhtuy, para li tacha an laj'oximaj'ay unt'at jant'u wa k'alho'ont'it ch'i k'ala't'a'a't'atcha. ⁴Mu uxitnan t'uk'a'

st'a anch'a lhit'ayaniyat li wanajch'a k'alhimaj'ant'it mijak'alhnik'ani li t'alasayat an tala'alhin. ⁵ Walh ch'i k'apt'atcha t'ach'a an unk'angat tacha uxitnan xajas'at'an, tan nawkan:

Kijas'at'a, jant'u k'ala'amaj'a an ixjamalakpast'ak'anti an
Jamach'alhkat Dios,
ch'i jant'u k'at'a'oxila'alhit'i akxni la'a'aymayan.

⁶ Mu an Jamach'alhkat yu mapayniy, malakpast'ak'aniy,
chi ixchuxk'an yu jala'a'iy tacha ixjas'at'an, jatina'a.

⁷ Li lhit'ayaniyat'iti an ixjamalakpast'ak'anti Dios, tacha ixjas'at'ancha kata'ilhtuyan, ¿chu sna xamati lapanaki katsukulh yu jantucha kamalakpast'ak'anilh ixjas'at'a? ⁸ Pero li an Dios uxitnan jantu tamalakpast'ak'aniyani tacha jamalakpast'ak'aniy ixchuxk'an an yu ixjas'at'an sawalh, pus uxitnan jantu sawalh ixjas'at'an. ⁹ Atumpaj jalhitsukuwi yu wa anicha lakaat'un kilakpaynink'an yu xakintamalakpast'ak'aniyan, chi ixjakiklaka'iyawcha. ¿Tasu li jantu palaycha kakiklaka'iyaw an kimPayk'an yu wilhchalh lakt'iyen para li katsukuwi? ¹⁰ Anchunu kilakpaynink'an jantu ma'ani kintamalakpast'ak'anin chi yu'uncha wa tacha yu oxicha ixtalhiwilay ajnik'a kintamalakpast'ak'anin, pero an Dios oxi para kitnani li kintamalakpast'ak'aniyan, para li wachucha la'stalan'ani kajunwi tacha yucha. ¹¹ Chun sawalh akxni wa kintamalakpast'ak'anit'awkananka, jantu achaniyaw, kintaxkaniyan u lhita'oxila'alhiyaw. Pero ixli'astan oxicha xajachalh akxni laj'achanawcha chi oxicha tsukuyaw.

Lhima'anxkayi li akla'amaj'anilh ixchiwinti Dios

¹² Lajkut'ilinch'a k'a'unch'o'ot'it, mu wa la'tiya'anch'a lak'unt'at'it.

¹³ Oxi k'alhak'ap'up'it t'anch'unch'a p'alht'ananat para li jant'u k'ap'uts'an'at'iti t'ach'a an wa t'iya'ch'a layat, walh ch'unch'a k'at'a'alht'axt'uya'it.

¹⁴ Oxi k'ajat'alalhip'it chux an lapanakni chi la'stalan'ani k'ats'uk'ut, mu yu jantu stalan'a katitsukulh jantu katila'tsilhi an Jamach'alhkat Dios. ¹⁵ K'ajalajk'ats'anant'it, jantu junita xamati jantu kajama'lhtayanalhi yu an Dios ixta'niputun. Jantu junita kala'awlh la'atam xajataxiyak talh'amti chi katamama'tijlancha chi ixluwchak'ani kajamatsamalh. ¹⁶ Jantu xamati wa aya kalalh chi yu

jantucha ka'asmatniputulh an Dios, tacha lalh an Esaú, mu yucha wa la'atam wayt lhist'amaj'alhi li yucha xa'ay. ¹⁷ Ch'i k'ats'ayatcha li masi ixli'astan lakask'ilhi li an ixpay kask'inicho'olhi an Dios yu ixt'acha'an kaxlitsukulh, jantucha lhakapu'ankalh, chi masi astan nawlh jantucha tani lhila'alh, masi lhi'alhulh.

¹⁸ Uxitnan jant'u ani ch'ip'int'at an tan wilh a'stitawk'a yu lay ixlakach'apakan, chi ixma'tajiy laka jikmi, tan s'oya' junita, tan ts'ite's wilh chi tan lhima'anxkay. ¹⁹ Jant'u asmatt'iti tacha an is'oli kikst'ililh s'olh, chi tacha an p'as ixchiwinkan, tan ma'anchacha ta'asmatlhi an judiojnin. Tatapaynisk'inlhi li jantucha ali kajaxa'alakalh, ²⁰ mu jantu ixtalhitayaniya tacha ani yu ixjalhijunkan tan jajunkalh: Li xamati kakitach'ataya ani a'stitawk'a kalakat'alhmakalh sta kama'nikalh u kama'nikalh laka patipni chi masi wa la'atamcha jatapakxat kakitayalh ani a'stitawk'a, wanajcha chun. ²¹ Chi sawalhcha lhitalhamnit tuchichuni an yu ixtasuy, sta an Moisés nawlh: Ijkaxk'ip'ip'itninha la kintalhanti.

²² Uxitnan ch'it'ant'at an tan junkan a'stitawk'a Sión, la ixla'acha'an an Dios yu la'ajunta, an la'acha'an Jerusalén yu lakt'iyán alinachalh, tan la'alhuw millón angelhnin tat'awilanalh. ²³ Ancha ta'ayxto'nun an ixjas'at'an Dios yu jats'o'ulakanta an lakt'iyán, tan wilh an Dios yu kinchuxk'an kiJuezk'an. Tan tat'ajun an ixtakuwink'an yu oxi ixtat'ajun yu ja'ilhtukalh li jantucha tu'u ixtala'alhink'an katalhitsukulh. ²⁴ Ancha wilh an Jesús, yu sast'icha kintaput'atamakawcho'on an Dios, chi tan alin an jak'alhni yu lax lax jala'muk'anankalh yu palay oxi kintaxa'alayan, walh jantu an ixjak'alhni Abel.

²⁵ K'ajalajk'ats'anant'iti li jant'u wa k'ala'amaj'ant'iti an yu chiwiniy, mu li jantu tata'alhtaxtulhi an yu wa tala'amaj'alh an yu jalaj'aymalh ani lakaat'un, palaycha kitnan, li wa la'amaj'anawi an yu kintalaj'aymalakaminan sta anu lakt'iyán. ²⁶ Anchunu panch'e'ex akxni chiwinilh an Dios malaklalhi an lakaat'un, pero chaway najun: "A'tam akmalaklapala', chi jantucha wa yu an lakaat'un wachu an lakt'iyán." ²⁷ Chi li najun "a'tam akmalaklapala'", nawputun li kama'osukana an yu wa lak'ilhtukanta, an yu lay malaklakan, para li wa yuchacha katamakawlh an yu jantu lay malaklakan. ²⁸ Pus kitnan, mu la'a'it'awnawcha llich'alhkat yu jantu lay lak'anukan,

kaxta'wicha lhimala'puchajun, chi yuchacha kaput'atapatsaw an Dios, kama'an'achawcha laka jakiklaka'inti chi laka jalhiwilanti. ²⁹ Mu an kiDiosk'an jikmi yu jala'xawanan.

Ixli'ilhtutk'an yu tajakiklaka'inin

13 Ixpujun'alhincha chuncha kajunlhi li lamap'aynip'axayat li lhit'ala'awnin. ² Jant'u k'ak'apt'iti li oxi k'ajala'a'it'it yu tala'cha'anan la mincha'ak'an, mu chuncha ali'in masi jantu ixtak'atsay, angelhnini ixtala'a'iy la ixcha'ak'an.

³ K'ajap'ast'akt'iti an yu talaklhchawnan, tachanu jat'alaklhch'awyat'it, chi an yu wa jala'lhitama'chapukan, tachanu an la ixlakatunajk'ani t'awnat'it.

⁴ Minchuxk'an yu lakt'at'awk'anat oxi k'ats'uk'ut mint'uyunk'an, stalan'a k'ats'uk'ut li lat'at'awnat'it, mu an yu wa aya talay chi an yu tat'atamapalay xamati yu jantu yu tat'at'ajun, an Dios kajaxta'niya lhima'alh'ajna.

⁵ Jantu wa tumincha sawalhh'a k'axo'ulat'it, k'at'alaj'ach'ant'itcha yu lhit'awnatcha chaway. Mu an Dios najun: Jantu a'tam aktikapmaj'an chi jantu a'tam aktimakajun. ⁶ Pus lhitala'si lay naw naw:

An Jamach'alhkat Dios yucha ki'a'tayjuy.

Jantu aktitalhamnlihi tani laycha aki'ilhtulh an wa lapanakcha.

⁷ K'ajap'ast'akt'iti an xalaj'ajin, yu talhixa'alan an ixchiwinti Dios. K'ajalhak'ap'up'it'iti tani tat'axajachalhcha ixjatsukuntik'an, ch'i k'ajala'ts'ixt'unitcha an ixjakiklaka'intik'an.

⁸ An Jesucristo wanajcha yu yu kutanchacha ixjuntachalh, chi yu chaway, chi wa ixpujun'alhincha kajuna'. ⁹ Jant'u k'ak'iklak'a'it'iti wa tanlhuncha tipaspit lhamap'a'sin yu jantu lhitala'si. Palay oxi li an kijalhunutk'an k'ut'ilhi kawalh la ixjamapayninti an Dios, walh jantu li wa xalhamap'a'sincha wayt, mu yu yucha xalhamap'a'sin jantu a'tam tu'u lhitapalay.

¹⁰ Kitnan lhit'awnaw la'atam tan ma'axta'kan lha'ulan tan jantu tat'acha'an lay kata'ulh yu ma'axta'kan lha'ulan an yu tatapatsay an laka cha'a tan ixt'ajun ix'alhp'asninti Dios, ¹¹ mu an ixlakatunajk'an an jatapakxat, an yu jatamaknuniy ixjak'alhnik'an

an laka cha'a yu sawalh stalan'a an sacerdote ixlakata an tala'alhin, ma'spa an laka campamentojo ankan la'xawaka. ¹²Pus xliyu wachu an Jesús, para li kajamastalan'anilhi la ixjak'alhni an yu takiklaka'iy, ixlima'spa an la'acha'ani nilh. ¹³Pus kataxtuwcha tan tawilanalh an lapanakni kala'awcha ixlima'spa an campamento, chi kama'alh'ajnowcha wachu tacha yucha jantu tu'u talhiwilalh, ¹⁴mu ani jantu tu'u la'acha'ani yu ka'alín'alhiya', kitnan puxkawyaw la'acha'an yu ka'alín'alhiya' yu wa ka'alínaka'. ¹⁵Pus lhilhiji yucha an Jesucristo kapuma'axta'niw milhpat an Dios tacha kilha'ulank'an, la kinkilhnik'an kapumapa'a'uwi an ixta'a'ut. ¹⁶Jant'u k'ak'apt'iti uxitnan li k'a'ilht'ut'iti yu laj'oxi tanlhun ch'i li k'ala'a't'ay'up'axat'it, mu an Dios yu chuncha lha'ulani achaniy.

¹⁷K'aja'asmatnit'iti yu tajunan amimpastornink'an ch'i k'ajak'iklak'a'it'it. Mu yu'uncha talhistakta amintakuwink'an chi mu yu'uncha kajalhisakmikana t'ani ixt'awnatcha. P'us k'ajak'iklak'a'it'it, para li lhi'acha katatapatsalh chi jantu junita katanawlh li lhima'anxkaycha talhiwilay, mu li chuncha, jantu tu'u yu oxi talhiminiyan. ¹⁸Akilalhitapayniw, mu oxi ijk'atsaayaw li oxi ijkalakpastaknanaw, chi oxi iktaylhi'amputunaw chux an tanlhun. ¹⁹Chi palaycha iklalhitapaynisk'iniyaw kit'in li k'at'ap'aynit'it, para li akimakawnikalhi watukan aklala'ampalhcha'aw.

Laj'oxi chiwinti chi jala'axa'alanti

²⁰An Dios yu xt'a'a oxi jatawlhnat, yu mala'awnicho'olh an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, an ay lapanak yu jalhist'ak'a ixborregojnin, an laka jak'alhni yu ixpujun'alhincha putamakawkalh. ²¹Yuchacha katapu'ilhtun li layi k'amukt'axt'ut chux tanlhun yu laj'oxi, para li yu yuchacha chuncha oxi lhiwilayi k'a'ilht'ut. Chi an Dios yucha an Jesucristojcha akintapu'ilhtun kitnan tani yu lhi'achaniycha. ¡Yucha an Jesucristojo yu ay chi ixpujun'alhincha! Chunchacha kawalh.

²²T'ala'awnin, iklatapaynisk'iniyaw li k'alhit'ayanit'iti ani kinchiwinti, mu wa lakats'uniya ani klats'o'nitaw.

²³K'ak'ats'at'it an kint'ala'ajunk'an Timoteo makawcho'okalhcha li ixmalaklhchawkanta, li wa tukan kamina akt'a'antachalhi li aklala'antacha'aw.

²⁴ K'ajala'axa'alachi'it'iti ixchuxk'an an mimpastornink'an, chi ixchuxk'an an yu takiklaka'iy Dios. An xalakaat'un Italia tala'axa'alayan.

²⁵ An Dios minchuxchak'ani kataxta'nin an ixjamapayninti. Chunchacha kawalh.

Carta yu ts'o'lhi Santiago

Jala'axa'alanti

1 Kit'in Santiago, ixma'tapatsan an Dios chi an Jamach'alhkat Jesucristo, ijkala'axa'alay an kilhmakkawt'uy ixlapanakni Dios yu ta'a'pitsinin ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa'.

Jatapast'ak'at yu xt'a'a Dios

²Kint'ala'awnin, uxitnan sawalhch'a k'alaj'ach'ant'iti akxni tanlhuncha tu'u yu lhima'anxkay p'ula'p'ust'awnat'it. ³Mu k'ats'ayatcha li akxni lhila'ts'int'anuk'anat'it ixlakata an mijakiklaka'intik'an, p'alay laklaniyat'iti lhit'ayaniyat an ma'alh'ajnat. ⁴Pero li lhit'ayaniyat k'alhip'uxk'awnit'iti para li oxich'a k'ats'uk'ut, k'ak'at'atcha sawalh, jantucha tu'u katats'an'anin.

⁵Li xamati yu uxitnan ts'an'aniy jatapast'ak'at, kask'inilh an Dios, chi an Dios kaxta'niya', mu an Dios ixchuxk'ani lhuw jaxta'niy yu task'iniy chi jantu xamati yu wa la'amaj'an. ⁶Pero yu sk'in, kakiklaka'ilh sawalhi li kaxta'nikana'. Jantu kanawlh li sna kalaya u jantu. Mu yu jantu lhiwilay yucha wa tacha an milh milhcha lay alamalh, wa tanlayjcha lhilhi'an an un. ⁷Yu chuncha lay, jantu kapastaklhi li tu'u kala'a'iya la ixmakni an Dios, ⁸mu chaway tami past'ak'a chi lhiy tamcha pastakpalay, chux yu ilhtuy jantu lhitala'si, wa tamj tamj jatapastaknan.

⁹Yu wa kilhpatiy kint'ala'ajunk'an kalhi'achalhi li an Dios juniya li yucha lhitapalay. ¹⁰Chi an yu jamatumin wachu ka'achalhi akxni jantucha lhitapalay la'ts'inkan mu yucha wa tacha an xaxanti an jach'itini katapasaya'. ¹¹Akxni xajachilhcha an wilhchan chi sawalhcha p'asi jask'unun, an jach'itin xixacha chi patajuniycha an xaxanti chi jantucha k'usi jun. Chuncha katapasaya an yu jamatumin, wa kat'anicho'oyacha tuchini wa tilak'ilhtuycha.

Kalhitayaniwi an tanlhun lhima'alh'ajna

¹²Wa lhi'o'slaya oxicha para yucha an lapanak yu lhitayani akxni lhila'ts'intanukan. Mu akxni li kalhajayantacha, kala'a'iyacha an xakorona jatsukunti, yu an Dios najun li kajaxta'niya an yu tamapayniy. ¹³Li akxni xamati lhila'ts'intanukan li ka'ilhtulh tu'u yu jantu oxi, jantu kapastaklhi li Diosi chuncha ilhtuy. Mu an Dios jantu k'is past'ak'a li ka'ilhtuputulh yu jantu oxi tu'u', chi an Dios jantu xamati lhila'ts'intanuy para li kama'ilhtuputulh yu jantu oxi. ¹⁴An lapanak yucha an lajk'atsanacha tanlhun yu jantu laj'oxi, yucha yu lhila'ts'intanuy, chi li lhakapu'ancha, pus ma'ilhtuycha yu jantu oxi. ¹⁵Yucha anicha yu jantu laj'oxi tanlhuni yu pup'a'a an tala'alhin, chi akxni an lapanak ilhtutacha sawalhi an tala'alhin, la'chinha an lhinin.

¹⁶Kint'ala'awnin yu iklamapayniyaw, jant'u k'at'a'o'xch'o'ot'it: ¹⁷Chux yu oxi tu'u kintaxta'nikanan chi yu jantu k'is inta tu'u ts'an'aniy, talhmani minachalh, yucha an xaPay jatapulhkunu makminachalh, yu jantu tapaxay chi jantu laklay tacha an ma'stele'. ¹⁸Yucha mu chuncha lakask'ilh, kintaxta'nini jatsukunti an laka chiwinti yu sawalh, para li kitnancha p'ulhnaj kajunwi tacha an jamala'awnininta.

Kamuktaxtuwi an chiwinti

¹⁹Kint'ala'awnin yu klamapayniyaw, k'alhak'ap'up'it'iti ani yu klajunaw: minchuxk'ani wa las k'a'asmatt'it yu unk'angat'it, pero jantu wa lasi k'ach'iwinint'it chi jantu wa lasi k'at'alh'amant'it. ²⁰Mu an lapanak yu wa talh'aman jantu lay ilhtuy yu oxi lhiwilay an Dios. ²¹Pus uxitnan k'amak'aw'o'ot'itcha chux yu jantu oxi chi tacha an wa stakcha alin yu wa lhi'ay junita, chi laka jakilhpatinijk'atsatcha k'ala'a'it an chiwinti yu ixt'a'nik'angat. Mu ani chiwinti layi katama'alhtaxtuyan.

²²Jantu wa lhilakatijtamcha k'a'asmatt'iti ani chiwinti, yucha k'amukt'axt'utcha, mu li jantu, wa mi'akstuchak'ani o'xcho'ok'angat'it. ²³Yu wa asmat'acha ajnik'a an chiwinti, chi jantu muktaxtuy, tachanu xamati lapanak yu la'pula'ts'inkancha laka spejo, ²⁴la'pula'ts'inkancha ix'akstu, pero akxni tala'asp'itcho'oycha

kappalaycha tani tasuycha. ²⁵ Pero yu jantucha k'ap'a yu asmat'a, chi oxicha lhakapu'an an yu ts'awj lhamap'a'sin, yu jama'alhtaxtunun, chi yuchacha pu'aklatsuku'alhiy chi ilhtuycha tacha najun, yucha lhi'acha kak'atsana tuchini yu ilhtuycha.

²⁶ Li xamati k'atsan li sawalhcha kiklaka'ia tuchini kiklaka'itacha, pero li jantu lay lhist'ak'a an isima'at, wa ix'akstucha o'xcho'okan chi jantu tu'u lhitapalay tuchini yu kiklaka'itacha. ²⁷ Yu stalan'a jakiklaka'inti chi yu jantu lhlukiliki la ix'ukxlakapu an Dios, yu xaPay, yucha ani: Kaja'a'tay'ut'i la ixma'alh'ajnatk'an an yu maticha ixpayk'an chi an yu maticha ixt'apapak'an an t'akunin, ch'i jant'u k'alhk'iliki an laka laktanlhun yu jantu laj'oxi ani lakamunulhpa'.

Jant'u xamat'i k'ala'amaj'ant'it

2 Kint'ala'awnin, uxitnan yu k'iklak'a'iyat an ay kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, jantu wa kata'alilhi yu oxi k'ajalhiwilat. ² Mu li t'an t'a'ayxt'o'at'it katanuchalh xamati lapanak yu maktanun ix'aniyo de oro chi sawalhcha oxi ixla'ch'it, chi wachu katanuchalh pumatam yu wa kilhpatiy, yu wa at'ilhcha ixla'ch'it, ³ chi wa yucha an yu sawalhcha oxi mala'ch'ininta yu oxi k'ala'ts'int'it ch'i k'a'unit: “Aniyh'a k'at'a'ulh tan oxi”. Chi an yu wa kilhpatiy k'a'unit: “Uxint'i anch'unuch'a k'asa' t'ayachi u anicha lakaat'uni k'at'a'ulh.” ⁴ Wa siya uxitnancha, wa lasakxt'uyatcha yu oxi lhiwilayat chi yu jantu, tachanu juezninch'a unat laka yu jantu oxi jatapast'ak'at.

⁵ Kint'ala'awnin, uxitnan iklamapayniyaw, k'a'asmatt'iti ani: An Dios yucha jasakxtuta an yu wa takilhpati ani lakamunulhpa', para li sawalhcha katajakiklaka'inilh chi para li katajama'lhtayanalhi an lhich'alhkat, yu yucha an Dios jajunita li kajaxta'niya an yu tamapayniy. ⁶ Uxitnan apalij wa jant'u t'u'u jalhiwilayat'it. ¿Chu jantu yu an jamatuminini yu sawalhcha talhitama'chapuyan chi taxa'alhi'anancha la ix'ukxlakapuk'an an jamach'alhkatni? ⁷ ¿Jantu yu'uncha yu xkayaj talhichiwininy an oxi ixta'a'ut an yu p'ut'asanik'ant'it?

⁸ Uxitnan oxich'a li ch'unch'a layat li mukt'axt'uyat sawalhi an yu ay tukan lhamap'a'sin, tacha najunta an tan ts'o'muk'akanta: “K'amap'aynit'i mint'alapanak t'ach'a akst'u map'aynik'an.” ⁹ Pero li

wa ta'alini yu oxi jalhiwilayat chi ali'in jantu, tala'alhinch'a ilht'uyat, chi an ixlamap'a'sin Dios kanawna li mincuentajk'an.

¹⁰Mu watichicha yu muktaxtu'ojoycha chux an lhamap'a'sin, pero li inta la'atam lhamap'a'sin jantu ka'ilhtulh, chuxcha jantucha muktaxtu'ojoy. ¹¹Mu an Dios nawlh: "Jant'u k'at'at'amati yu jant'u yu t'at'a'un", chi nawpalay: "Jant'u k'ajama'nin." Pus chaway, li xamati jantu t'atamayi yu jantu t'at'ajun, pero li jama'ninin, jantucha muktaxtuyi an lhamap'a'sin. ¹²Uxitnan k'ach'iwinint'it chi k'alat'it tacha yu yucha an lhamap'a'sin yu akintama'alhtaxtuyan akintapujunkanan li oxi u jantu ixlayaw. ¹³Mu yu jantu k'is tamapaynilhi ali'in, wanajcha chuni kaja'ilhtukana akxni kajajunkana li yu'uncha ixcuentajk'an. Chi an yu tajamapayninin yu'uncha oxi katat'axajanta, tan kanawkana li oxi u jantu yu ilhtuta atamj.

An jakiklaka'inti kamasuw la kilantik'an

¹⁴Kint'ala'awnin, ¿tisu lhitapalhnnycha xamati li kanawlh li jakiklaka'inini, li jantu tu'u ilhtuy yu kaputasulhcha? ¿Laycha kaputa'alhtaxtuya wa laka jakiklaka'inti?

¹⁵Kanajuw li xamati kint'ala'ajunk'an u kint'alajamatsank'an tats'an'atayani ixla'ch'itk'an chi tats'an'atayani yu lhlhij kata'ulh, ¹⁶chi xamati yu uxitnan kajajunilh: Oxich'a k'ap'it, k'amala'ch'inint'itcha ch'i k'alaj'o'ats'atcha. Pero li jantu jaxta'niya yu tama'lhtask'iniy la ixlakatunajk'an, ¿tisu talhitapalhnnycha?

¹⁷Wanajcha chuni tapasay an laka jakiklaka'inti, li jantu tu'u k'ilhtuy yu kaputasulhcha, jantu tu'u lhitapalay.

¹⁸Pero xamati layi kanawlh: "Uxint'i jak'iklak'a'inin chi kit'in tanlhuncha iklak'ilhtuy. Kit'in iknajun li jant'u lay ak'int'imasunini li jak'iklak'a'inin li jant'u ilht'uyi yu lhinawkan. Chi kit'in chunchacha akpumasuniyan kijakiklaka'inti tacha an iklak'ilhtuycha tanlhun."

¹⁹Uxint'i k'iklak'a'iya li wa pumatami Dios, oxich'a li ch'unch'a lay, pero an lakmakxkay'un wachu takiklaka'iy chi tajaxk'ip'ip'itnin.

²⁰Jantu wa tontojo k'a'unt'i, ch'i k'ak'ats'at'i li na'uni li jakiklaka'inin pero li jant'u ilht'uyi yu laj'oxi tanlhun, jantu tu'u lhitapalay. ²¹An Dios la'a'ilhi an Abraham tacha oxi lapanak, yu tacha kimpayk'an ixlila'ts'inaw, wa xliyu an Abraham lha'ulanalhi an ists'alh yu juncan

Isaac, lha'ulananilhi an Dios. ²² Ch'away la'ts'incha an la ixjatsukunti an Abraham li ixjakiklaka'inin, pero wachu ixlak'ilhtuyi tanlhun tan ixputasuy, chi xliyu tacha an ixlak'ilhtuycha, pus an ixjakiklaka'inti oxicha sawalhi walh.

²³ Chunchacha sawalhi tapasalh an tan ts'o'muk'akanta tan najunta: “An Abraham kijklaka'ilhi an Dios, pus an Dios oxilhiwilalh tacha an lalh an Abraham.” Chi an Abraham ix'amigojcha an Diosi junikalh.

²⁴ Pus chaway uxitnan la'ts'inatcha li an Dios oxilapanaki juniy li yu ilhtuyi tanlhun yu laj'oxi, jantu wa xliyu li jakiklaka'inincha.

²⁵ Wanajcha chuni putapasalh an t'aku yu ixjunksan Rahab, yu wa aya ixlay. An Dios tacha yu oxicha aklat'ajun t'aku la'a'ilh wa xliyu li ilhtulhi yu oxilhi. Mu ani t'aku jaxta'nilhi tan katatawilh an yu ixta'anta jalaklakawanin. Chi ja'a'tayjulhi li lakatamcha laka tiji katapu'ancholh. ²⁶ Mu tacha an lakatunaj li jantu lhit'ajuni takuwin, nita, wanajcha chuni an jakiklaka'inti li jantu ilhtukaniy tanlhun yu laj'oxi, jantu tu'u lhitapalay.

Chiwinti yu kilhtaxtuyaw

3 Kint'ala'awnin, jantu wanajcha milhuwk'ani k'a'unt'it yu k'ajamat'alaninint'it, mu k'ats'ayatcha li yu ijkamatalaninininaw palay akintamama'alh'ajnikanani li jantu oxilmasuyaw.

² Kinchuxk'ani lhuw ilhtuyaw tu'u yu jantu oxilhi, li xamati jantu k'is wa aya najun u ta'elh'o'xcho'oy akxni chiwiniy, yucha lapanakcha yu ts'awj sawalh t'ajun, chi yu chuncha, wachu layi lhistak'ojoy chux an ixlakatunaj para li jantu tu'u yu jantucha oxililhtulh.

³ Akxni jamakilhtanuyaw ixfrenojk'an an kawayojnin para li lay kajamalhtanaw, chux an ixlakatunajk'an ilhtuyawi tani ilhtuputunawcha. ⁴ Chi k'alhak'ap'up'it wachu an barco. Masi yucha wanaj laj'ay chi tacha an jatisamaj'an an un masi yu k'ut'ilh, pero an yu tamalhtanay talhi'ani watanchuncha talhik'uxa'an, walh chi wa lakat'ikt'i an yu tapumalhtanay. ⁵ Wanajcha chuni an sima'at yucha wa lakat'ikt'i, pero layi lak'ilhtuy laj'ay tanlhun.

¡La'atam lakat'ikt'i jikmi layi la'xaway ay lakak'iwin! ⁶ Chi an sima'at yucha tacha jikmi, ancha minachalh ta tipachux yu alin tala'alhin an lakamunulhpa'. An sima'at la kilakatunajk'ani

katawlakalh wa laka lhi'oxi lapanaki tach'an an oxi jatawlhnat, para li katama'alalh an oxi lanti.

K'ach'a'o'at'iti an Dios

4 ¿Tanischa minachalh an lasat chi an la'ayt yu wa siya uxitnancha? Ancha minachalh tacha an lhilhij k'ats'angat ilht'up'ut'unat yu jantu laj'oxi tanlhun, yu lhilhij t'alaxt'uk'uyat la mimpulaknik'an. ²Uxitnan ach'aniyat'iti tu'u, ch'i jant'u lhits'uk'uyat'it. Jama'nininat'it, lhaxk'ayanangat'iti tu'u, chi mu jant'u lay lhits'uk'uyat'iti yu lhaxk'ayanangat'it, pus la'ayatcha ch'i lasayatcha. Jant'u lay lhits'uk'uyat'iti yu ach'aniyat mu jant'u sk'iniyat'iti an Dios. ³Ch'i li sk'iniyat'it, jantu taxta'niyan mu jant'u oxi sk'iniyat, mu uxitnan yucha an wa tanlhunch'a lakp'ast'ak'at'iti lakp'u'ilht'up'ut'unat'it. ⁴Uxitnan mak'awnat'iti an Dios! ¿Jant'u k'ats'ayat'iti li oxi t'alalhi'ankan an lakamunulhpa ixt'alaxkaycha an Diosi junkan? Wa tichicha yu oxi t'alalhi'amputun an lakamunulhpa, ixt'alaxkaycha an Diosi jun. ⁵Sawalh lhitapalayi an tan ts'o'kanta ixchiwinti Dios tan najun: An Takuwin an yu kintaxta'nitan Dios mapayniy, chi yucha lakask'in li jantu kamakajuw. ⁶Pero an Dios ali kintamapayniyan, mu an tan ts'o'muk'akanta najunta: “An Dios jatanchaniya an yu wa talaj'ayajk'atsay, pero an yu tajakilhpatinijk'atsay jamapayniy.” ⁷Pus yucha an Diosch'a k'a'asmatnit'it, k'alhit'ayanit, jant'u k'ak'iklak'a'it'iti an xapay makxkay'un, walh laniy chuncha katalaj'osan. ⁸K'ast'alhch'a la'p'it'iti an Dios, chi yucha kastalhcha tala'anan. ¡K'alakmakxak'atcha la'ma'lhta'alhinin! ¡Uxitnan yu map'aynip'ut'unat an Dios chi a'tam map'aynip'ut'ump'alat wachu an lakamunulhpa, k'ast'alan'atcha mijalhnutk'an! ⁹¡K'alakt'axap'aatcha chi k'ala't'a'oxila'alhitcha chi k'alaj'alhunt'itcha! ¡T'ach'a an lakts'i'inat mi'alhutchak'ani kawalh chi ami'achatk'an minta'oxila'alhitchak'an! ¹⁰La ix'ukxlakapu an Dios k'amasut'iti li jantu tu'u milhijuntik'an chi yucha kata'ilhtuyani li k'alhit'ap'alat.

Jant'u wa aya k'alhich'iwininy mint'alapanak

¹¹T'ala'awnin, jant'u wa aya k'alalhich'iwimp'axat. Yu wa aya lhichiwininy ixt'ala'ajun u juniycha tani laycha, wa aya

lhichiwiniyicha an ixlamap'a'sin Dios chi jantucha tu'u lhiwilay. Ch'i li jant'uch'a t'u'u lhiwilay an lhamap'a'sin apalijcha ixjuezi un an lhamap'a'sin ch'i jant'uch'a ilht'uy apaliji yu najun. ¹² Wa pumatami yu xta'lhi an lhamap'a'sin, yucha Juez, yucha layi jama'alhtaxtunun chi wachu layi jama'ninin. Pero uxint'i, ¿tisu milhijunticha para li k'anawcha tani laycha mint'alapanaki?

Jant'u k'alhi'ayajk'ats'at'i t'uch'ini k'a'ilht'uya'acha lhiy

¹³ Chaway k'a'asmatt'iti yu ch'unch'uni nawnat: “Chaway u lhiy ka'anaw tanchun la'acha'an chi anchacha katawlhtacha'aw tam k'ata, ka'ilhtutacha'awcha kintapatsatk'an chi kalhajayaw tumin.” ¹⁴ ¡Masi jant'u k'ats'ayat'iti tani katatapasaniancha la mijatsukuntik'an lhiy! Uxitnan wa tacha an jataputs'i, talakasuycha tam pants'ik'is, chi pants'ik'ischa jun, la'mixcho'oycha. ¹⁵ Yu lay k'ana'unt'it: “Li chuncha najun Dios katsukuyaw chi ka'ilhtuyawi ani u tu'u atumpaj.” ¹⁶ Pero uxitnan ali t'aylhip'inat'iti laj'ayajk'ats'ajch'iwininat, chi chux tacha ani ayajk'ats'at jantu oxi. ¹⁷ Yu layi ilhtuy yu oxi chi jantu ilhtuy, ilhtuycha tala'alhin.

Ani jaxa'alakan an jamatuminin

5 ¡Uxitnani jamatuminin k'a'asmatt'iti ani! ¡K'alaj'alhunt'it ch'i k'alakt'asat'it, ixlakata an tanlhun yu jantu laj'oxi k'ap'uma'alh'ajnana'it! ² An mintumink'an lakp'uch'ita, an mila'ch'itk'an lak'utacha an xatsapulh. ³ An mi'orojk'an chi amimplatajk'an laj'alhuntacha, chi anchunu ix'alhut k'ap'ulhila'ts'int'anuk'ana'it chi tacha jikmi katama'niyan. Wa st'akch'a lalhawat'at'iti laj'oxi mintanlhunk'an chaway yu k'ap'ulhila'ts'int'anuk'ana'it yu xalak'astancha wilhchan.

⁴ Jant'u jaxt'a'nit'iti ixtalhajak'an an lapanakni yu tatapatsalh an la mintapatsatk'an. Ta'alhtasuyan chi an Dios yu lay ilhtu'ojoy wa tuchicha, asmat'acha tacha an tachiwiniy an yu tatapatsalh. ⁵ Ani lakaat'un uxitnan sawalhcha oxi jatsukunti lhit'awnat. Ch'i ma'an'ach'ayatcha milakatunajk'an, wa tacha wa jatapakxatch'a laj'ont'at'it. ¡Chi chint'ajuncha wilhchan akxni k'ala'ma'nik'ana'it! ⁶ Uxitnani lhimuk'ayat ch'i ma'niyat an yu jantu ta lay, chi masi chuncha, yucha jantu k'is ta'alhtayst'uk'an.

Ixlak'anti kapakxan'iw sta akxni kamina an Jesús

⁷ Pero uxitnani t'ala'awnin, ixlak'anti k'ap'akxan'it sta akxni kamina an Jamach'alhkat Jesús. K'ala'ts'int'iti tacha lay an yu tapatsay la ixkuxtu, yucha ixlak'anti pakxan'iy akxni katamatachilhcha an xkan, para li laycha kamach'ixtamilh akxni ma'alaycha yu ch'an. ⁸ Uxitnan wachu ixlak'anti k'ap'akxan'it ch'i k'ajak'iklak'a'inint'it sawalh, mu wa k'ischa ts'an'ay kaminacha an Jamach'alhkat Jesús.

⁹ T'ala'awnin, jant'u wa k'alalhich'iwimp'axat, para li jant'u k'amuk'anikant'iti mintala'alhink'an, mu an Juez la ixlakapucha an malhticha yalh. ¹⁰ Kint'ala'awnin, k'ajala'ts'ixt'ut'iti an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios la ixtalakask'i, yu'uncha ixlak'anti talhitayanilh yu lhima'alh'ajna. ¹¹ Kitnan nawnaw li oxi para yu'uncha an yu tama'alh'ajnan. Asmatt'atcha li an Job ixlak'anti lhitayanilh ixma'alh'ajnat ch'i la'ts'inatcha tacha ilhtulh an Dios ixli'astan, mu an Jamach'alhkat Dios sawalh oxi lapanak chi sawalh jamapayninin. ¹² Pero klajunawi kint'ala'awnin, jant'u k'ap'ujurarnant'iti an lakt'iyen chi an lakaat'un chi watuchicha tu'u atumpaj. Akxni nawnat li chun, wa k'ana'unt'it chun, chi akxni nawnat li jantu, wa k'ana'unt'it, li jantu, para li an Dios jantu katamama'alh'ajnin.

An tapaynit

¹³ Li xamati yu uxitnan wa ta'oxila'alhiy, katapayninilhi an Dios. Li xamati uxitnan achan, kamilhpanilhi an Dios. ¹⁴ Li xamati wa ta'an'ay, kajat'asanilhi an yu laktatanincha an yu takiklaka'iy Dios para li katalhitapaynilh chi la ixta'a'ut an Dios kata'ukmuk'alhcha lakats'uniy asayte. ¹⁵ Chi an tapaynit yu laka jakiklaka'inti sawalh ilhtukan kama'alhtaxtuya an ta'an'an, chi an Jamach'alhkat Dios kama'ostayanicho'oya an yu wa ixta'an'ay, chi li tu'u ixlak'ilhtuta ixtala'alhin kamala'mixini'okana'.

¹⁶ Xliyu k'ala'ump'axat'iti t'uch'ini ilht'ut'atcha mintala'alhink'an chi k'alat'at'ap'aynip'axatcha para li an Dios katak'uch'un. An ixtapaynit an yu oxi t'ajun la ixtij Dios, sawalh alhp'as, chi asmatniya an Dios. ¹⁷ An Elías yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios wa

tacha kitnancha wachu lapanaki ixjunita, walh chi akxni alhp'as tapaynisk'inlhi li jantu kamilh xkan, la'at'utu k'ata apaytati jantu lalh xkan. ¹⁸Ixli'astan akxni a'tam tapaynipalh mincho'olhcha xkan chi an lakaat'un tanlhuncha ma'alacho'olh.

¹⁹Kint'ala'awnin, li xamati yu uxitnan jantucha yu an yu sawalhi ch'a'o'apalay chi li xamati apumatam kakilhyawcho'olhi an tan sawalh, ²⁰k'ak'ats'at'iti li wa tichicha yu kilhyawcho'oyi tan oxi tij an yu wa ixma'lhta'alhinincha, ma'alhtaxtuyi laka lhinin chi lhuw tala'alhini tanchaniy.

Carta yu p'ulhnaj ts'o'lhi an Pedro

An Pedro jats'o'niy carta an yu tilh ixta'a'pitsinin yu tajakiklaka'inin

1 Kit'in ikPedro, yucha an Jesucristojo kimala'achay. Iklats'o'niyaw uxitnan yu wa t'ilhch'a a'p'its'iyat yu jantucha la milakaat'unk'an wilat yu xalakaat'uncha Ponto wilat chi Galacia chi Capadocia chi Asia chi Bitinia, ²uxitnan yucha an Dios kimPayk'ani tasaxtun ixlip'ulhnaj chi tamastalan'anini an laka Stalan'a Takuwin para li k'ak'iklak'a'it'it, chi tamastalan'anini an la ixjak'alhni Jesucristo. Lhuw jamapayninti k'ala'a'it chi oxi jatawlhnat.

Ayi kala'ts'iw an Dios

³Ayi kala'ts'iw an Dios chi ixPay an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, mu yucha laka ay ixjamapayninti kintamala'awnicho'on, yucha an Jesucristojo chuncha kintapu'ilhtun akxni an la'awcho'olh. Chunchacha kintapu'ilhtun li kapakxan'iw ⁴li kala'a'iyaw an laj'oxi tanlhun yu xt'a'a an Dios, yu japaxkama'anita an ixjas'at'an an lakt'iyen. Ani laj'oxi tanlhun jantu laktalakt'ilhiy chi jantu laklhkilikin chi jantu la'xlo'a. ⁵Chi mu uxitnan k'iklak'a'iyat'iti an Dios, pus an la x'alhp'asninti talhist'ak'an para li k'alhits'uk'ut'iti an ta'alhtaxtut yu mala'asijnita, chi kamasuya akxni xati'astancha panch'e'ex.

⁶Xliyu chaway uxitnan sawalhch'a laj'ach'angat'it, masi li task'iniya li k'ala'ma'alh'ajnant'it tam panch'e'ex tipaspit lhima'alh'ajna. ⁷Mu uxitnan an mijakiklaka'intik'an tacha an oro, kamala'pusukana laka jikmi para li kala'ts'inkalhi li jak'iklak'a'ininan sawalh. An jakiklaka'inti yu lhitayani akxni lhila'ts'intanukan yucha palay lhitapalay, an oro jantu, mu yucha wa min'ojoy. An mijakiklaka'intik'an uxitnan akxni chunchacha kalhila'ts'intanukana, kanawkanacha li lhajachalhcha, chi kala'ayakana chi kalhitapala'. Chuncha katapasaya akxni katalakasuyacha an Jesucristo.

⁸ Uxitnan map'ayniyat'iti an Jesucristo masi jant'u la'ts'int'at'it. Ch'i li k'iklak'a'iyat'iti masi jant'u la'ts'inat'it, laj'ach'angat'iti an laka aya achat, yu jant'u lay nawnat laka chiwinti, ⁹ amijakiklaka'intik'an oxicha xaj'tawnachalh, mu la'ch'ip'itcha yu puta'alhtaxtuy an mijatsukuntik'an.

¹⁰ An yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios ixlak'anti talhatalaninilh para li oxi katak'atsaalh ixlakata an ta'alhtaxtut, chi tanawlhi yu an Dios kataxta'niyan uxitnan la ixjamapayninti. ¹¹ An ixTakuwin an Cristo p'ulhnajcha ixjamak'atsaaniya an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios tuchi lhima'alh'aj'nacha kalhitsukuya an Cristo chi tacha an ay kala'ts'inkana ixli'astan. Chi yu'uncha ixtalhipuxkawniyicha ixtak'atsaaputun tichini yuchacha anchunu lapanak, chi tani wanancha chuncha katapasaya tacha an ixjamasuniy an Takuwin. ¹² Pero an Dios jamak'atsaanilhi li an yu yu'uncha ixtalhichiwiniy jantu wa para yu'unchacha, para kitnan. Atumpaj an lapanakni yu talhixa'alan uxitnan anchunu laj'oxi chiwinti an laka Stalan'a Takuwini tapumasunin yu makminkanchalh lakt'iyen. Ani tanlhun an angelhnin wachu tala'ts'imputun.

An Dios kintat'asaniyan para li la'stalan'ani katsukuw

¹³ Pus xliyu oxi k'ap'ast'akt'it t'uch'ini k'a'illht'uya'itcha, chi oxi k'ats'uk'ut'it. K'ap'akxan'it'iti yu Dios kataxta'niyan la ixjamapayninti akxni katalakasuyacha an Jesucristo. ¹⁴ Tacha yu taja'asmatnancha jas'at'ani k'a'unt'it uxitnan, jant'uch'a ch'uni k'ats'uk'ut t'ach'a ixt'awnat akxni jant'uk'a' ixmisp'ayat Dios. ¹⁵ Chaway, la mijatsukuntik'an la'stalan'anacha k'ats'uk'ut, mu an Dios yu tat'asanin, yucha stalan'a. ¹⁶ Chi an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios najun: “La'stalan'ani k'a'unt'it, mu kit'in ikstalan'a.”

¹⁷ Li t'ach'iwinat'iti an Dios tacha mimpayk'an uxitnan, yu ta lhichux kintajunan tani t'a'unawcha la kijatsukuntik'an, k'ak'iklak'a'it'iti sta wa tani ixlima'anacha k'ats'uk'uya'it ani lakamunulhpa'. ¹⁸ Mu an Dios yucha tama'alhtaxtunitanacha amijatsukuntik'an yu jantu tu'u ixlitapalay yu ixtaxta'nitan an yu t'a ixjalhila'ts'inat'it. Chi uxitnan oxi k'ats'ayat li yu p'ut'a'alht'axt'ut jantu wa tuchicha yu wa min'ojoy, tacha an oro u an plata, ¹⁹ yucha an k'usi xak'alhni an Cristojo pumapalalalh, yucha

ma'axta'kalh chi ma'nikalh tacha la'atam jas'at'a borrego yu jantu k'is inta ta juninita chi yu jantu lhkiliki. ²⁰ An Cristo chunchacha ixlipaxkakanta sta akxni jantuka' ix'ilhtukan an lakamunulhpa', pero sta chaway yu xati'astancha ani panch'e'exi malakasukalh, oxi para uxitnan. ²¹ Yucha an Cristojo p'uk'iklak'a'iyat an Dios. An Dios mala'awnicho'olhi an Cristo chi ilhtulhi li ayi kala'ts'inkalh, pus uxitnan k'iklak'a'iyat chi p'akxan'iyat'iti yu ka'ilhtuya an Dios.

²² Chaway uxitnan, li k'iklak'a'iyatcha an chiwinti yu sawalh, la'stalan'ancha, para li k'ajamap'ayniticha xasawalhi amijat'ala'awnink'an. Pus k'alamap'aynip'axatcha chux la mijalhnutk'an chi chux la mintachaputk'an. ²³ Mu uxitnan t'ump'ajch'a la'awch'o'ot'at, chaway jantucha wa yu p'ula'awt'at milakpaynink'an yu wa talakniy, yucha an ixchiwinticha Diosi p'ula'awt'at, yu la'ajunta chi yu jantu a'tam niy. ²⁴ Mu an tan ts'o'muk'akanta ixchiwinti Dios najun:

Ta kilhmakchux lapanak tacha an t'awkan wa tacha an
jach'itin,
chi an tanlhuncha an yu talhita'ayay wa tacha an xaxanticha
an jach'itin.

An jach'itin xixa chi an xaxanti patajuniy.

²⁵ Pero an ixchiwinti an Jamach'alhkat Dios yucha jantu a'tam
katila'mixli.

Chi ani chiwinti yucha yu puta'alhtaxtukan yu uxitnan unk'ant'at'itcha.

2 Pus k'amaj'ant'itcha chux tanlhun yu jantu oxi, chux la'o'xcho'o, maslakatinti, jaxkayanti, chi chux lalhi'o'xchiwinti. ² Tacha yu wa tatsukuyka jas'at'an ch'unch'a p'as k'ap'uxk'a'ut an leche yu wa takuwin yu jantu lhkiliki, para li yuch'ach'a k'ap'ut'a'ayat [ch'i k'at'a'alht'axt'ut,] ³ mu li sawalhch'a li k'ats'atcha li an Jamach'alhkat Jesucristo oxi lapanak.

Chiwx yu la'ajunta

⁴ K'ast'alhch'a la'p'it'iti an Jamach'alhkat, tacha la'atam chiwx yu la'ajunta. An lapanakni wa tala'amaj'alh, pero an Dios yucha la'ts'in tacha la'atam chiwx yu sakxtukanta chi sawalh lhitapalay. ⁵ Uxitnan wachu tacha chiwx yu tala'ajunta, uxitnani

katapu'ilhtuyan ixcha'a an Dios tan katawla an ixTakuwin, uxitnan sacerdotejnincha yu la'stalan'ani kata'ilhtuyan, para li k'ama'axt'a't'itcha amijatsukuntik'an tacha lha'ulan yu la'a'iy an Dios ixlakata yu ki'ilhtuchilh an Jesucristo. ⁶Xliyu wachu najunta an tan ts'o'muk'akanta an ixchiwinti Dios:

An la'acha'an Sión kit'in k'ulay pumatam
 yu yuchacha tukan xachiw x an ay cha'a',
 chiwx yu jasadxtunti chi sawalh lhitapalay.
 Yu yucha kijklaka'iy, jantu katitamaxanilh.

⁷Para uxitnan yu k'iklak'a'iyat'it, anchunu chiwx sawalhcha lhitapalay. Pero an yu jantu takijklaka'iy, tapasaycha tacha an najunta an tan ts'o'muk'akanta an ixchiwinti Dios:

An chiwx an yu wa tala'amaj'alh an ixyawnan cha'a,
 yuchacha apaliji yu lhitapalay tukan.

⁸Chi wachu tapasapalayi an tan najunta:

Yucha la'atam chiwx yu ja'ayst'uk'unun
 chi wachu la'atam chiwx yu jama'tanan.

Mu yu'uncha ja'ayst'uk'ukalhi li jantu takijklaka'ilh an chiwinti, chuncha nawlh an Dios li kataputapasalh.

Yu ixlapanakni an Dios

⁹Pero uxitnan kilhmaktam lapanakni yu sakxt'uk'ant'at'it, kilhmaktam sacerdotejnin yu t'at'ap'ats'ayat an rey. Uxitnan kilhmaktam lapanakni yu la'stalan'an chi ixlapanakni an Dios, para li k'ajamak'ats'aaninint'iti an tanlhun yu la'lhi'a'nin ilhtuy an Dios. Mu yucha tat'asanin para li k'at'axt'ut'iti an tan lakaaputs'isni ch'i k'at'anuchi'itcha an tan sawalhcha lhi'a'nin ixjatapulhkunu'.

¹⁰Uxitnan ixlip'ulhnaj jantu ixlapanakni Diosi ix'unt'at'it, pero chaway ixlapanaknicha, ixlip'ulhnaj jantu xamati ixtamapayniyan, pero chaway an Dios tamapayniyan.

Tacha yu tat'atapatsaycha Diosi k'ats'uk'ut'it

¹¹Uxitnan klamapayniyaw, kitnan jantu ani lakaat'uni kila'acha'ank'an wa kala'pusaw, klatapaynisk'iniyaw li jant'u k'a'ilht'ut'iti an tanlhun yu jantu laj'oxi mu yucha wa t'alasay an mijatsukuntik'an.

¹²Oxi jatsukunti k'alhip'it an tan tat'ajun an lapanakni yu jantu takiklaka'iy Dios, walh laniy chuncha masi yu'uncha wa aya talhichiwinan, katala'ts'ina li uxitnan oxi t'awnat'it chi katanawna li an Dios yucha ayi akxni kachina wilhchan akintala'chinan.

¹³Xlakata li chuncha lhinajun an Jamach'alhkat Jesucristo k'ajak'iklak'a'it'iti chux jamach'alhkatni, tacha an rey, wa xliyu yucha yu palay xa'ay, ¹⁴wachu an jamach'alhkatni yu an rey jamala'achata para li kataxta'nilhi ma'alh'ajnat an yu tala'ma'lhta'alhinin chi oxi katalhichiwinilh an yu oxi ta'ilhtuy tanlhun. ¹⁵Mu an Dios yucha lakask'in li uxitnan, yu oxi tanlhuni k'a'ilht'ut, para li k'asa' jamak'ilhunit'iti an yu jantu tu'u tak'atsay yu wa aya talakchiwiniy.

¹⁶Tacha yu jantu xamati tach'i'ulatani lay k'a'ilht'ut yu ilht'up'ut'unat, pero jantu xliyu wachu li k'a'ilht'ut'it yu jantu oxi. Tacha yu tat'atapatsay an Diosi k'ats'uk'ut'it. ¹⁷Ixchuxk'ani k'ajalhiwilat an lapanakni. K'ajamap'aynit'iti an ixlapanakni Dios, k'at'alhamnit'iti an Dios, k'ak'iklak'a'it'iti an rey.

Ixli'ilhtutk'an an ma'tapatsanin

¹⁸Ma'tapatsanin, k'aja'asmatnit'iti an mimpatronk'an, chi jantu wa yu oxicha lapanak u yu talhimacha'xaniyan patroni kaja'asmatnit, wach'u k'aja'asmatnit'iti an yu wa ay tajunita.

¹⁹Mu oxi li xamati lhitayani ma'alh'ajnat yu jantu ixt'acha'an li kaxlima'alh'ajnalh, pero lhitayaniy wa xliyu li yucha an Diosi yu kiklaka'iy. ²⁰Li uxitnan ilht'uyat tu'u yu jantu oxi chi xliyuchacha li mama'alh'ajnik'anat, ¿tasu lhila'ancha masi ixlak'anti k'alhit'ayanit'iti? Pero li ma'alh'ajnanat wa xliyu ilht'ut tu'u yu oxi, chi li ixlak'anti lhit'ayanit'it an ma'alh'ajnat, yucha oxi lhiwilay an Dios.

²¹Mu para yuchacha ixlakata li an Dios tat'asanin, mu an Cristo talhima'alh'ajnan, tamasunincha t'ani k'alatcha, para li k'ach'a'o'atcha tan tach'atay. ²²Yucha jantu k'is tu'u ilhtulh ixtala'alhin, chi jantu a'tam o'xcho'olh xamati'. ²³Akxni xkayaj ixtajuniy, yucha jantu xkayaj ixja'alhtajiy. Akxni ixtamama'alh'ajniy, yucha jantu tu'u ixjapume'e'sway, yucha, yucha an Diosi ixmakawni'ojoy, mu yucha oxi lats'awalay an tanlhun. ²⁴An Cristo yucha lhi'alhcha an kintala'alhink'an la ixlakatunaj an laka cruz, para li kitnan jantucha

akintala'chini an tala'alhin chi yu oxicha jatsukunti katsukuw. Yucha mak'atsanikalh para li uxitnan k'at'ak'uch'ut. ²⁵ Uxitnan wa tacha wa borregojninha yu wa ixtats'an'atacha ix'unt'at'it, pero chaway la'ch'ip'inch'o'otcha an Cristo, yu talhist'ak'an tacha yu jalhist'ak'a ixborregojnin chi yucha talhistakniyan mintakuwink'an.

Ixli'ilhtutk'an yu jat'at'awkancha

3 Wanajcha chuni uxitnani t'akunin yu lhith'awnat mint'apapak'an, k'aja'asmatnit'iti yu tajunan, para li xamati'in t'akunin yu wachu talhit'ajun ixt'apapak'an yu jantu takiklaka'iy an Dios, wachu katakiklaka'ilh, masi jantu tu'u laka chiwinti k'aja'unit'it, wa xliyu li katala'tsilhcha t'ani t'awnatcha, ² wa xliyu li katala'tsilhcha li oxil sawalhi t'awnat'it ch'i li jalakp'ast'aknanat.

³ Jantu yu wa milhima'spachak'ani yu sawalhcha oxil k'alakmalht'ak'at'it, tacha an ja'aktujunti yu wa lhimo'slakantacha u k'alaklak'at'awlat tu'u yu de oro u la'la'ch'it yu sawalhcha laj'oxi. ⁴ La ixpulakni an mijalhunutk'ani tan k'usi k'amalht'ak'achi'it, yu jantu talakt'ilhi jamalht'ak'anti. Oxil lapanakni k'a'unt'it chi wa tichicha oxil k'ala'ts'int'it, yucha yu sawalh oxil lhiwilay an Dios.

⁵ Mu yu ma'anchacha ixjuntachalh chuncha wachu yu ixjamalht'ak'antik'an ixtalhit'ajun an t'akunin yu la'stalan'an ixtat'ajun. Yu'uncha ixtakiklaka'iya an Dios chi ixta'asmatniya ixt'apapak'an. ⁶ An Sara, wachu chuni ixt'ajun, ix'asmatniya yu ixjuniy an Abraham chi "kijamach'alhkat", junilh. Uxitnan wach'u ch'uni k'a'una'it li k'a'ilht'uya'i'titi an yu oxil, ch'i li jant'u tu'u k'at'it'alhamnit'it.

⁷ Wanajcha chuni uxitnani lapanakni yu lakt'at'awk'anat, k'ajalhimach'a'xanit'iti amijat'iwinink'an, k'ajalhiwilat'it, mu yu'uncha palay jantu lajk'ut'ilin, chi yu'uncha katala'ala'iyani an jatsukunti yu kataxta'niyan an Dios. Ch'unch'a k'a'ilht'ut para li jantu tu'u kamama'tijlalh akxni t'ap'ayniyat.

Yu tama'alh'ajnan wa xliyu ta'ilhtuy yu oxil

⁸ Yu kanajuw, chux uxitnan wa tami k'ak'ats'aat'it, k'alamak'akxanip'axat, k'alamap'aynip'axat tacha lhith'ala'awnin, chi k'ajak'ilhp'at'inijk'ats'at. ⁹ Li xamati ta'ilhtuniyan yu jantu oxil tu'u,

uxitnan jant'uch'a ch'uni k'a'ilht'ut. Chi li xamati tamamaxaniyan, uxitnan t'uch'a k'amamaxanit. Uxitnan yu oxi tu'u k'amap'usp'itt'it, mu an Dios tat'asanin li k'ala'a'it yu oxi tu'u'. ¹⁰ Mu:

Yu mapayniputuni an jatsukunti chi lhi'acha la'ts'imputun
la'aluw wilhchan,

kalhistaklhi li an isima'at jantu wa aya kachiwinilh
chi li an ixkilhni jantu wa kamaslakatinilh.

¹¹ Kamakawlhcha an yu jantu oxi chi ka'ilhtulhcha an yu oxi,
kapuxkawlhcha an oxi jatawlhnat chi kach'a'o'alhcha.

¹² Mu an Jamach'alhkat Dios jalhist'ak'a an yu oxi lapanakni
chi ja'asmatniya an ixtapaynitk'an,
pero an yu wa tanlhuncha ta'ilhtuy yu jantu laj'oxi yu'uncha
jantu jala'ts'imputun.

¹³ ¿Tisiyuchacha ta kata'ilhtuyan li uxitnan lhilhiji ilht'uyat yu
oxi? ¹⁴ Pero masi k'alhima'alh'ajnant'iti la mijatsukuntik'an wa xliyu
li ilht'uyat'iti yu oxi, k'alaj'ach'ana'it. Jant'u xamat'i k'at'alhamnit,
ch'i jant'u k'alakt'alhanant'it, ¹⁵ apalij k'alhiwilat'iti an Jamach'alhkat
Dios la mijalhnutk'an. Lhilhiji k'ala'asij'tit para li wa tichicha
yu talhisakmiyan t'uch'ini lhik'iklak'a'iyatcha yu p'akxan'iyat,
k'a'alht'a'it'it, pero laka jakilhpatinijk'atsati k'a'ilht'ut. ¹⁶ Oxi
k'ats'uk'ut'it para li an mijatapast'ak'atk'an stalan'a k'alhits'uk'ut,
para li an yu wa aya talhichiwiniy ixlakata li oxi milantik'an,
uxitnan li k'iklak'a'iyat an Cristo, katalhimaxanalhi tacha an wa aya
tachiwiniy.

¹⁷ Palay oxi lhima'alh'ajnankan li yu oxi tu'u ilhtukan, yu chuncha
lhinajun an Dios, walh jantu li aklhima'alh'ajnalh wa ixlakata li yu
jantu oxi.

¹⁸ Mu an Cristo yucha lhinilhi ixlakata an kintala'alhink'an, wa
a'tami lhinilh. Yucha oxi lapanaki ixjunita, pero kintalhima'alh'ajnani
kitnan yu wa ay juntaw, para li akintalhi'an tan wilhchalh
Dios. Yucha nilhi la ixlakatunaj, pero yucha la'awcho'olhi la
ixtakuwin, ¹⁹ chi japukila'kilalhi la ixtakuwin an yu talaklhchawan
takuwinin. ²⁰ Ani takuwinin jantu taja'asmatnalhi yu ma'anchacha
ixjuntachalh, akxni ixt'ajun an Noé, akxni an Dios ixlak'anti

li k'at'ap'aynit'it. ⁸Yu lhitapalay sawalh, li sawalhch'a k'alamap'aynip'axat, mu an jamapayninti wanaj lhuw tala'alhini mala'mixiy. ⁹K'alaxt'a'nip'axat'iti t'an k'at'amak'a'unt'it li akxni xamati jantu inta tamakajun, ch'i jant'u xamat'i k'alhich'iwinint'it. ¹⁰Atamj atamj chunchacha kajatapatsanilh an ali'in tuchi tapatsatcha xta'nikalh, oxi k'ap'ut'ap'ats'at'it an tipaspit laj'oxi tapatsat yu xt'a'a an Dios. ¹¹Li xamati yu oxi chiwiniy, kalhichiwinilh an ixchiwinti Dios. Li xamati ja'ilhtuniy tu'u tapatsat an ali'in, chunchacha ixli'alhp'as ka'ilhtulh tacha alhp'as xta'niy an Dios, para li wa tuchicha yu ilhtukan yucha an Diosi ay kapula'ts'inkalh ixlakata an Jesucristo, yu ix'anu an ta'ayat chi an lhich'alhkat yu ixpujun'alhincha. Chunchacha kawalh.

Ma'alh'ajnanaw mu kitnan ixjas'at'an Dios

¹²T'ala'awnin, jant'u k'alhit'a'oxila'alhit'iti an la'lhima'anxkay tanlhun yu p'ut'ap'asayat'it, masi li chaway tachanu laka jikmi lhila'ts'int'anut'awk'anat'it. ¹³Apalij k'alaj'ach'ant'iti li wach'u t'ama'alh'ajnant'awnat'iti an Cristo, para li wachu sawalhch'a k'alaj'ach'ant'iti akxni k'ala'ts'ina'itcha alhp'as kamina'. ¹⁴Li lhimamaxanik'anat'iti ixlakata an Cristo, laj'ach'ant'iti uxitnan. Mu an ay ixTakuwin an Dios uxitnani tapujastaknanan. [Yu'uncha wa aya talhichiwiniy, pero uxitnan ayi la'ts'inat'it.] ¹⁵Li xamati yu uxitnan ma'alh'ajnan, jantu wa xliyu li wa jama'niniycha, u wa ja'alhawnacha kawalh, u wa xliyu li wa tanlhuncha kalak'ilhtulh tanlhun yu jantu oxi, u wa xliyu li wa tanlhuncha kama'patanulh tan jantu la ixmakni. ¹⁶Li xamati ma'alh'ajnan wa xliyu li ixt'alhtanacha an Cristo junkan, jantu kamaxanalh, apalij kanawlhi li an Dios yucha ay, xliyuchacha li lhimapa'a'ukancha li ixt'alhtana'.

¹⁷Chilhcha panch'e'ex li an yu takiklaka'iy Dios kajaxta'nikanacha lhima'alh'ajna, yu'uncha kajapu'a'taynikana'. Chi li an lhima'alh'ajna kitnancha kintapu'a'tayt'awnan, ¿tasucha wa tajunita yu katapu'ukla'oya an yu jantu takiklaka'iy an ixchiwinti Diosi?

¹⁸Chi li an yu oxi lapanak lhima'anxkay ta'alhtaxtuy, ¿tasucha kaputapasaya an yu jantu ja'asmatnan chi an yu ilhtuy ixtala'alhini?

¹⁹Yu talhima'alh'ajnani ixlakata tacha an oxi lhiwilay an Dios, ali kata'ilhtulhi yu laj'oxi tanlhun chi an ixtakuwink'an la ixmakacha

an Diosi katama'axta'nilh, mu yucha ja'ilhtulh, mu yucha muktaxtuy sawalhi yu najun.

Lhamap'a'sin para yu tajakiklaka'in

5 Kit'in yu iktatacha yu ikla'ts'ilh an ixma'alh'ajnat an Cristo wachu akma'la'a'iya an ta'ayat yu katalakasuya ixli'astan. Klatapaynisk'iniyaw an yu laktatanincha t'an la't'a'ayxt'o'achi'it ²k'ajalhist'akt'iti an ixborrejojnin Dios yu jamalhist'aknik'ant'at'it. Minta'achanink'ani k'a'ilht'ut'it, tacha Dios lakask'in, jant'u wa k'a'asi ilht'ut'it'cha u wa xliyu wa sawalhch'a k'alhajap'ut'ut tumin. Minta'achanink'ani k'a'ilht'ut amintapatsatk'an, ³jant'u k'alat li minawink'ani an yu wa jamalhist'aknik'ant'at'it, uxitnanch'a k'ajat'ap'ulh'nit'it an yu wa jamalhist'aknik'ant'at'it. ⁴Walh laniy akxni katalakasuyacha an xa'ay ixlistakna borrego, uxitnan k'alhi'o'xla'ts'ink'ana'it la'atam corona yu jantu a'tam talakt'ilhi.

Jaxa'alakan an yu wa tala'ta'ayat'ajunka'

⁵Uxitnan yu lakts'alanka chi yu lakjatsi'inka wanajcha chun, k'ajak'iklak'a'it'iti an yu laktatanincha. Chi minchuxk'an k'alak'iklak'a'ip'axat'it laka jakilhpatinijk'atsat, mu:

An Dios jatanchaniya an yu wa talaj'ayajk'atsay,

pero an yu tajakilhpatinijk'atsay ja'a'tayjuyi la ixjamapayninti.

⁶K'ajak'ilhp'at'inijk'ats'at'iti la x'alhp'asniyamaka an Dios, para li yucha kata'ilhtun li ayi k'ala'ts'ink'ant'it akxni ixpanch'e'ex. ⁷Chux yu sawalhch'a lhat'ap'ast'aknanat'it, la ixmakni an Diosi k'amak'awnit'it, mu yucha talhist'ak'an.

⁸K'ajalajk'ats'anant'it ch'i k'as'alaj ts'uk'ut'it, mu amint'alaxkayk'an makxkay'un tacha wa ma'tilicha t'asajt'ajun, puxkawlh'it'ajuni tichini ka'ulh'cha. ⁹K'alhit'ayanit'it, lajk'ut'ilini k'ats'uk'ut la mijakiklaka'intik'an, k'ap'ast'akt'iti li amijat'ala'awnink'an ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa wanajcha chuni tama'alh'ajnant'ajun.

¹⁰Pero ixli'astan li akxni uxitnan ma'alh'ajnant'atcha lakats'uniy panch'e'ex, an Dios oxicha lapanakni kata'ilhtuyan, chi lajk'ut'ilincha k'a'una'it chi la'lhitala'sincha. Yucha an Diosi yu kintamapayniyan chi yucha kintat'asanitan para li kala'a'iw an ixta'ayat yu jantu a'tam min'ojoy para li kat'atala'xto'wicha an Jesucristo. ¹¹Yucha yu ay

tukan chi ixnawini an alhp'asninti yu ixpujun'alhincha. Chunchacha kawalh.

Xati'astancha jala'axa'alanti

¹²An Silvano yu ikla'ts'in li kint'ala'ajunk'an sawalh, ikmats'o'nilh lakats'uniya ani chiwinti. Tan klamap'a'siyaw chi klajunaw li sawalhi li kintamapayniyani an Dios. K'alhits'uk'u'alhit'itcha an ixjamapayninti.

¹³An yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Babilonia,^a yu wachu yucha an Dios jasaxtuta tacha uxitnan, tamak'aniyan jala'axa'alanti, chi an kints'alh Marcos wachu'. ¹⁴K'alala'axa'alap'axachi'it laka la'atam jala'xtikilhtastuknut, laka jamapayninti.

Oxich'a k'at'awlat chux uxitnan yu t'a'aklat'awnat an Jesucristo. Chunchacha kawalh.

^a **5:13** Ma'anchacha yu ixtakiklaka'iy Dios ixtajuniy Babilonia an la'acha'an Roma.

wa la'lhtuluw chi kapta li an ixtala'alhin mala'mixinikalhcha.

¹⁰T'ala'awnin, an Dios tat'asanin chi tasakxtun. K'at'at'axt'unit'iti para li katasulhi an la mijatsukuntik'an ch'i ch'unch'a jant'u a't'am k'at'it'a'a't'at'it, ¹¹apalij oxi tukani k'ala'a'ik'ana'it'it laka achat an tan jantu a'tam katimin'olh ixlich'alhkat an kiJamach'alhkatk'an chi yu kintama'alhtaxtuyan Jesucristo.

¹²Uxitnan k'ats'a'oyatcha chux ani chi laj'oximaj'aych'a t'awnat an tan sawalh, yu masunik'ant'it. Pero masi chuncha, kit'in akla'a'tayjuyaw, lhilhiji aklamapast'ak'aniyaw. ¹³Iklhiwilay li oxi li chuncha k'ilhtuy li klamapast'ak'aniyaw ani li ikt'ajunka ani lakaat'un, mu ¹⁴an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo kimak'atsaanitacha li watukancha akmakawna ani jatsukunti.

¹⁵Xliyu chux yu kalaya ak'ilhtuya', para li lhitala'sicha ajk'atsalh li k'ap'ast'akts'uk'u'alhiya'it'iti masi li akxni kit'in ik'antacha.

Yu tala'tsilh an ixta'ayaxtu Cristo

¹⁶Jantu wa cuentojcha xaklajunt'awnaw akxni an klajunaw li an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo kamina chi kamasuya an ix'alhp'asninti. Kitnan ikla'ts'iwi li ayi an Jesús la kila'chulhk'an.

¹⁷Yucha ilhtukalhi li kalhiwilakalh chi ayi kala'ts'inkalh akxni chiwinilh an Dios yu ixPay, yu ay, najun: “Ani yucha yu ikmapayniy kinTs'alh, sawalhcha ikt'a'achani yucha.”

¹⁸Kitnan ik'asmatwi akxni chiwinkalh an lakt'iyen akxni xakt'awnaw ali an Jesús an tan stalan'a a'stitawk'a.

¹⁹Xliyu oxi tukani li kinklaka'iyaw an yu tanawlh an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios chi sawalhcha oxi li uxitnan oxi k'ach'a'o'at anu chiwinti. Chuncha tacha wa la'atamcha pumaklhku kajuna yu mapulhkuy tan puts'ista sta li katunkunlhicha. Tacha an st'aku yu tawlay akxni wats'isinka, chuncha katalhiminiyan yu sast'i jatapulhkunu la mijalhnutk'an. ²⁰Task'iniy li k'ak'ats'at'iti li jantu xamati wa ix'akstucha lay katilhi'ilhtulh tani yu nawputuncha an ixchiwinti Dios yu ma'anchacha ts'o'kanta. ²¹Tacha an najunta ixchiwinti Dios jantu tu'u yu wa yucha an lapanakcha chuncha kanawputulh. Chunchuniya yu tapasalh, an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios yucha an Diosi jajunilh tani katanawlhcha, yucha an Stalan'a Takuwini jamachiwinilh.

Yu wa maslakatinticha tamasuy

(Judás 4-13)

2 Yu ma'anchacha ixjuntachalh ta'alilhi yu jantu sawalh yucha an ixchiwinti Dios ixtamasuniy an lapanakni. Chuncha wachu kata'alina an t'an t'awnat'it. Jant'u k'at'ik'ats'at'iti uxitnan, yu'uncha yu jantucha sawalhi katitamasunin, wa katalakt'ilhiyancha. Sta layi katamakawna an Jamach'alhkat Jesús, yu mapalalh li k'at'a'alht'axt'ut. Pero li chuncha talay yu'uncha wa palaycha wa las tat'asa'iy li kajalakt'ilhikalhcha. ²Ixluk'ani yu katach'a'o'aya tacha an wa tani talaycha. Chi ixcuentajk'an yu'uncha li kata'alina yu wa aya katalhichiwininacha an xatij an yu sawalh. ³Yu talakask'in ani yu jantu sawalh maestrojnin wa katamaxtuniyancha mintumink'an laka ja'o'xcho'onti. Pero an Dios ma'anchacha jamala'asijninita la'atam lhima'alh'ajna chi kajalakt'ilhiya'.

⁴An Dios jantu jamak'akxanilhi an angelhnin an yu ta'ilhtulh ixtala'alhink'an, jamala'achalhi la'nin chi jama'axta'lhi li kajama'anukalhi tan wa s'oya'cha junita, sta li kachinacha ixpaku li kalats'awalakanacha. ⁵Wachu jantu jamak'akxanilhi an yu ma'anchacha ixtat'ajun lakamunulhpa', ay a'muxtuti jamakminilh. Wa yucha an Noeje ma'alhtaxtulh, yu ixjamak'atsaaninin tani yu oxicha tsukukan, chi ixpumatujunk'an ali lapanakni. ⁶An Dios wachu jamama'alh'ajnilhi an la'acha'an Sodoma chi an la'acha'an Gomorra wanaj lhk'ak'a ja'ilhtu'olh. Ani la'acha'anaxni pumasukancha tani kaja'ilhtukanacha an yu jantu tala'ts'imputun an Dios. ⁷Pero an Dios la ixpujan ani la'acha'anaxni ma'alhtaxtulhi an Lot, pumatam yu oxi lapanak yu jantucha wanaj oxi ixtama'ank'atsay an tacha wa tani ixtalaycha an lapanakni. ⁸An Lot oxi lapanaki ixjunita, pero an ixjalhunut jantucha k'is oxi ixk'atsan. Wa xliyu tacha an ixjala'ts'incha ixtalay chi tacha an ixja'alha'asmat'acha lhilhiy an lapanakni an yu wa tani ixtalaycha.

⁹Ani anchacha putasuy li an Dios layi jama'alhtaxtuy laka tanlhun yu la'lhima'anxkay an yu tama'axta'niy sawalh ixjatsukuntik'an. Pero wachu k'atsayi tani jalhimama'alh'ajniyacha an yu wa tani talaycha li chaway wa tapakxan'iyka akxni kachinacha yu ixpujun'alhincha ixlima'alh'ajnatk'an. ¹⁰An Dios palay kajamama'alh'ajniya ixchuxk'an

an yu wa yuchacha talhakapu'an tani k'atsancha ixlakatunajk'an chi tala'amaj'ancha an ixlich'alhkat Dios. Yu'uncha sawalhcha tajunita chi jantucha k'is tala'acha'an, jantucha tatalhanani wa aya tajuniy an yu tach'alhkatnan talhman. ¹¹ An angelhnin yu'uncha palay lajk'ut'ilin chi laj'alhp'asnin, an yu jantu sawalh li maestrojnin yu'uncha jantu. Walh chi an angelhnin yu'uncha jantu tu'u wa ayacha katalhimuk'alh la ix'ukxlakapu an Dios an yu tach'alhkatnan talhman.

¹² Ani yu tanajun li maestrojnin wa aya tajuniya li yu jantu talhimacha'xay. Wa tacha wa jatapakxatcha talay jantu tajatapastaknan, wa tacha wa tatsukuycha para li wa kajama'alhilakalhcha chi kajama'nikalhcha, chi chuncha katat'axajtachalh tacha an jatapakxat. ¹³ Yu'uncha ta'ilhtuniya yu jantu oxi an ali'in chi wanajcha chuni kajamapalhnicho'okana yu'uncha. Sawalhcha talhi'achani ta'ilhtuy wa tuchicha tapast'ak'a tan lhichux jala'ts'inkan. Akxni tat'alakwaynan, yu'uncha mu tajasmala'anan pus tamamaxaniyan, mu talhismanitacha wa tani talaycha wanaj tapulakt'ilhi'ojoyi chux an tanlhun.

¹⁴ Jantu lay wa sa' tala'ts'ini xamati t'aku li jantu ta'alhalhalhi la ixjalakawantik'an, ali ali ta'ilhtuyi ixtala'alhink'an. Tama'ilhtuyi li kata'ilhtulhi ixtala'alhink'an an lapanakni yu jantu oxi takiklaka'ita Dios, wa sawalhcha talhitsukuputun an tanlhun, yu'uncha katala'a'iya an lhima'alh'ajna. ¹⁵ Tamakawlhi an yu oxi tij chi lh'awitcha tach'axpatanulhi an tan pu'alh an Balaam, ists'alh Bosor, yu sawalhcha ix'achaniy li ixmapalhnikan li tu'u ix'ilhtuy yu jantu oxi. ¹⁶ An Balaam la'a'aymakalhi ixlakata an ixtala'alhin. Masi an burrojnin jantu tachiwiniy, la'atam janatiburro xa'alalh tacha chiwiniy pumatam lapanak chi juniy li jantucha oxi tacha ixlata'ajun. Chunchacha jantucha ali ilhtulh yu wa ixlilokojcha an Balaam.

¹⁷ Ani yu jantu sawalh ixchiwinti Dios ixtalhichiwiniy, wa tacha wa la'x'atijnincha yu jantu tu'u tapujats'alata xkan chi wa tacha wa jataputs'icha yu wa jasanmaj'an an un. An Dios jamala'asijninita tan wa s'oya'cha wilh chi ixpujun'alhincha. ¹⁸ Talhipuxkawniya tani katalhima'an'a'nilhcha la ixchiwintik'an an lapanakni, yucha jantu tu'u lhitapalay. Chi ta'o'xcho'oycha an yu ixtakikla'iycha sawalh an Dios para li wachucha kata'ilhtulhi yu wa ixlakatunajchak'an

sawalh ilhtuputun. ¹⁹Chi tajuniycha li katamakawtijlayacha yu jantu laj'oxi tanlhun, walh yu'uncha jantu lay tamakawtijlay. Mu tuchicha yu laklhajayan yucha yu jant'u lay k'amak'awt'ijla. ²⁰Yu'uncha tamispalhcha an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. Chuncha ixtamakawtijlatacha tacha an wa stakcha alin tanlhun yu jantu laj'oxi ani lakamunulhpa'. Pero li a'tam jama'alhilapalay chi a'tam jalaklhajapalayi an tanlhun yu jantu laj'oxi, palaycha wa tani katalayacha. Walh jantu akxni wa ixlip'ulhnajka'. ²¹Palay oxo jantu a'tam kaxtamispalh an yu oxo tij, mu chaway li tamispalhcha, chi tamakawpalayi an la'stalan'a lhamap'a'sin yu tala'a'ilh. ²²Ani lapanakni taputapasaycha sawalhi tacha an najunta an jatapast'ak'at: “An x'oy yu p'at'an, upalayi an ixp'at'at”, chi “An p'axni masi yu sp'uyjcha paxakan ampalay tajunu an laka pux'otu.”

Kachina ixwilhchan an Jamach'alhkat

3 T'ala'awnin, ani yucha yu ixli'a'xt'uycha carta iklat's'oni yaw. Ani a'xt'uy carta klats'o'niw, para li an la kijamap'a'sinti oxo k'ap'ujalakp'ast'aknant'it. ²Iklakask'in li k'ap'ast'akt'iti yu tanawlh an la'stalan'an lapanakni yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios yu ma'anchacha. K'ap'ast'akt'iti yu kintalhijunin an kiJamach'alhkatk'an chi kiJama'alhtaxtunuk'an la ixkilhnik'an an yu jamala'achachalh yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti.

³Lhitas'iniya li k'ak'ats'at'iti tuchini katapasayacha akxni lakxati'astancha wilhchan kajuna': kata'alina yu wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi sawalh kata'ilhtuputuna'. Chi kata'ilhtuya', chi wa katajamamaxanininacha, ⁴katanawna: “Yucha nawlh li kamincho'oya', pero, ¿tisuncha tapasay chawayi? Jantucha a'tam mincho'oy. An kilakpaynink'an talaknilhcha chi an lakamunulhpa wachunchacha taylhi'anta sta akxni ilhtukalh.” ⁵Ani lapanakni jantu talhakapu'amputuni li sta yu ma'anchacha tukan ixjuntachalh ix'alincha an lakt'iyan chi an lakaat'un. La ixchiwinti an Diosi makxajnichilh an lakaat'un an lakxkan chi ixtan'ajnichacha an lakxkani sa' ulata. ⁶Wachu yu ma'anchacha ix'alimpalay lakamunulhpa laka ay a'muxtuti lakt'ilhikalh. ⁷Chi chaway wanajcha yu an ixchiwinti Diosi japuma'akanta an lakt'iyan chi an lakaat'un, wa jama'akantacha para li akxni kachinacha wilhchan li kalats'awalayacha an tanlhun

an Dios, kajamak'anacha laka jikmi, chi an yu jantu takiklaka'iy Dios wanajcha chuni kaja'ilhtukana'.

⁸T'ala'awnin, ani jant'u k'ak'apmaj'ant'it: an Jamach'alhkat, tam wilhchan, yucha tacha tam mil k'ata la'ts'in, chi tam mil k'ata, tacha tam wilhchan. ⁹Jantu wa xliyu an Jamach'alhkat sawalhcha kata'a'ma'alhi kamuktaxtulh yu najun li ka'ilhtuya', tacha past'ak'a an lapanak. Yu tapasay wa xliyu an Dios sawalhcha kintama'ach'ixniyan, mu jantu la'a'iy li xamati kats'an'alh chi lakask'in li ixchuxk'ani katamapaxalh an ixjalhunutk'an chi katamakawlhcha ixtala'alhink'an.

¹⁰Tuchi wilhchancha kamincho'oya an Jamach'alhkat jantu xamati k'atsay, tacha akxni min xamati ja'alhawna'. An lakt'iyani kala'mixa'. Akxni chunchacha katapasaya wanaj p'asi kamakat'awnanta, lhitalhan, chi chux yu ancha alinachalh kala'xawa'okana'. Chi an lakaat'un wanaj kala'xawa'okana chi chux yu ancha lak'alín.

¹¹Mu li chux ani tanlhun kalakt'ilhi'okana, pus sawalhcha la'stalan'ani k'ats'uk'ut chi oxicha sawalhi k'at'ajalht'anant'it an Dios. ¹²K'ap'akxan'it'iti akxni kachinacha ixwilhchan an Dios, chi li wa laycha k'alhip'uxk'awnit'iti tani lascha kalhimilh. Anchunu wilhchan an lakt'iyani kala'xawakana chi an yu ancha lak'alín wanaj kala'pupu'oya la x'alhp'asninti an jikmi. ¹³Pero kitnan pakxan'iyaw yu sast'icha lakt'iyani chi yu sast'icha lakaat'un, tacha an Dios kintajunin tan wa sicha yu laj'oxi tanlhun ka'alina'.

¹⁴T'ala'awnin, pus li p'akxan'it'at'iti akxni chunchacha katapasaya, lhitala'si k'alhits'uk'ut amijatsukuntik'an, li jant'uch'a t'u'u k'alhits'uk'ut mintala'alhink'an chi wa oxicha k'at'a'aklats'uk'ut an Dios. ¹⁵K'alhak'ap'up'it'iti li tacha an sawalh tima'ach'ixa an kiJamach'alhkatk'an wa xliyu kata'alhtaxtuw. Wanajcha chun wachu', tats'o'nitani an kint'ala'ajunk'an Pablo tacha yu xta'nilhcha jatapast'ak'at an Dios. ¹⁶Chux an la ixcarta an Pablo yucha ani laktanlhuni talhixa'alayan, masi an ali la'lhima'anxkayi lhimacha'xakan. Xliyu an yu jantu tak'atsay chi an yu jantu oxi takiklaka'iy wa tani talhimacha'xaycha yu jantu chun, chi chuncha tat'alapalay an ali ixchiwinti Dios, wa akstu japulakt'ilhikancha.

¹⁷Xliyu'u t'ala'awnin, mu uxitnan k'ats'ayatcha ani laktanlhun, k'ajalajk'ats'anant'it, para li jantu katapuxa'alhi'ani la ixmaslakatintik'an an yu jantu oxi tat'ajun chi katamamakawnincha li oxich'a k'iklak'a'it'at Dios. ¹⁸Apalij wa palay ali oxi k'amisp'at an kiJamach'alhkatk'an chi yu kintama'alhtaxtutan Jesucristo chi palay katasulhi an ixjamapayninti Dios la mijatsukuntik'an. ¡Yucha ayi kala'ts'inkalh chaway chi wa ta wanancha! Chunchacha kawalh.

Carta yu p'ulhnaj ts'o'lhsi an Juan

Chiwinti yu xt'a'a jatsukunti

1 Yu ixjunitacha ixlip'ulhnaj, yu ik'alha'asmattawcha, yu kla'ts'intawcha la kila'chulhk'an, yu sa'cha kla'ts'iw chi la kimakachak'ani ikch'apacha'aw, yucha an chiwinti yu xt'a'a jatsukunti. ²Ani jatsukunti talakasulh, kitnan ikla'ts'iw chi iklhichiwininawi yu yucha ixlakata, chi klamak'atsaaniyawu uxitnan ani jatsukunti yu jantu min'ojoy, yu ixt'awilhchalh an ixPay chi kintatalakasunincha. ³Pus, klamak'atsaaniyawu yu ikla'ts'intaw chi ik'asmattaw, para li uxitnan akilat'atala'xto'wicha, tacha kitnan ikt'atala'xto'taw an kimPayk'an Dios chi an Jesucristo, isTs'alh. ⁴Iklats'o'niyawu ani tanlhun, para li an ki'achatk'an a'tsayi kawalh.

An Dios jatapulhkunu'

⁵Yucha ani chiwinti yu ik'alha'asmattaw an Jesucristo, chi chaway uxitnancha iklamak'atsaaniyaw. Yucha najun: An Dios yucha jatapulhkunu', yucha jantu k'is tu'u lhit'ajun jatats'isni. ⁶Li nawnawi li yucha t'atala'xt'o'aw, chi tan lakaaputs'isni t'awnaw, wa maslakininawcha, chi jantu ilhtuyawu an yu sawalh, ⁷pero li laka jatapulhkunu' t'awnaw, tacha yucha laka jatapulhkunu' t'ajun, wanaj tala'xto'otaw. Chi an ixjak'alhni an Jesucristo, an isTs'alh Dios, kintamala'mixini'oyani chux kintala'alhink'an. ⁸Li nawnaw li jantu tu'u lhit'awnaw kintala'alhink'an, wa ki'akstuchak'ani o'xcho'okanaw, chi an yu sawalh jantu lhit'awnaw. ⁹Li alhtasuyawu kintala'alhink'an, mu an Dios yucha layi kakiklaka'iw chi sawalhi yu najun, akintamala'mixiniyani kintala'alhink'an chi akintamala'mixiniyani chux yu jantu oxi. ¹⁰Li nawnawi li jantu tu'u ilhtutaw kintala'alhink'an, an Dios tachanu wa maslakininiycha ilhtuyaw, chi an ixchiwinti jantu tu'u lhit'awnaw.

An Cristo yucha kintalhi'a'tayjuyan

2 Ani tanlhun klats'o'niyaw, ixlakata li jant'u k'a'ilht'ut'iti mintala'alhink'ani kijas'at'an, chi li xamati ilhtuy ixtala'alhin lhit'awnawi yu akintalhi'a'tayjuyan ix'ukxllakapu an kimPayk'an, yucha an Cristo, yucha oxi lapanak. ²An Jesucristo ma'nikalh para li akintamala'mixinikani kintala'alhink'an, chi jantu wa yucha an kintala'alhinchak'ani lhinilh, wachu an ixtala'alhink'an an ali'in lapanakni ta ixlijalhi'ay ani lakamunulhpa'. ³Li asmatniyaw an ixlamap'a'sin an Dios chunchacha yu laycha kanawnaw li mispayawcha an Dios. ⁴Yu najun: "Kit'in ikmispay", pero li jantu ma'ayi an ixlamap'a'sin, yucha wa maslakatinincha chi an yu sawalh jantu lhit'ajun. ⁵Pero yu ma'ayi an ixchiwinti Dios, yucha sawalhcha li oxicha pujun la ixjatsukunti an ixjamapayninti Dios. Chi chunchacha ikpuk'atsaayaw li t'atala'xto'tawcha an Dios. ⁶Yu najuni li t'atala'xto'tacha an Dios, tacha ixt'ajuncha an Jesucristojo katsukulh.

Sast'i lhamap'a'sin

⁷T'ala'awnin, ani klats'o'niyaw lhamap'a'sin jantu wa sast'ika', wanajcha yu yu p'ulhch'a la'a'it ma'anchacha. Ani yu ma'anchacha lhamap'a'sin yucha yu asmatt'atcha chiwinti. ⁸Atumpaj ani klats'o'nit'awnaw yucha sast'i lhamap'a'sin chi yucha yu sawalh, tasuyi la ixjatsukunti an Cristo chi la mijatsukuntik'an, mu an jatats'isni la'mixt'ajuncha, chi mapulhkuycha an yu sawalh jatapulhkunu'.

⁹Yu najuni li laka jatapulhkunu t'ajun, pero li xkajiya ixt'ala'ajun, laka puts'isnika t'ajun. ¹⁰Yu mapayniya ixt'ala'ajun, tan pulhkuyi tsuku'alhiy chi la ixjatsukunti jantu tu'u lay katipu'ayst'uk'ukalh. ¹¹Pero yu xkajiya ixt'ala'ajun laka puts'isni aklat'ajun chi yucha put'ajun, chi jantu k'atsay tanchuncha ti'an, mu an jatats'isni mala'lhtululata.

¹²Kijas'at'an, uxitnani klats'o'niyaw, mu an Dios, lhimala'puchajuncha an Jesucristo, tamala'mixinincha mintala'alhink'an. ¹³Xalakpaynin, uxitnan klats'o'niyaw, mu uxitnan misp'ayatcha an yu ixt'ajuncha ma'anchacha. Uxitnani ts'alan,

iklats'o'niyaw, mu lhajat'atcha an yu wa ay junita. ¹⁴ Kijas'at'an, uxitnan klats'o'nitawcha, mu misp'ayatcha an mimPayk'an. Uxitnani xalakpaynin, iklats'o'nitaw mu uxitnan misp'ayatcha an yu p'ulhnaj tukan t'ajun ma'anchacha. Chi uxitnani ts'alan, wachu iklats'o'nitaw, mu uxitnan lajk'ut'ilin ch'i la'a'it'iti an ixchiwinti Dios la mijalhunutk'an ch'i lhajat'iti an yu wa ay junita.

¹⁵ Jant'u k'amap'aynit'iti an lakamunulhpa', chi an tanlhuncha an yu ancha lak'alín. Li xamati mapayniya an lakamunulhpa, jantu lhit'ajuni an ixjamapayninti kimPayk'an, ¹⁶ mu chux yu alin an lakamunulhpa, tacha an wa tanlhuncha lakpastakkan ilhtuputukan chi tacha an achaniycha an la'chulh chi an tanlhuncha yu pu'ayaj k'atsakan, jantu yu an kimPayk'ani xt'a'a, wa yucha an lakamunulhpacha xt'a'a. ¹⁷ Chi an lakamunulhpa yucha wa la'pusa chi chux tacha an tanlhuncha yu jantu oxi lakask'in ani lakamunulhpa', pero yu ilhtuyi tacha an yu oxi lhiwilay an Dios, katsuku'alhiya'.

Yu jantu Cristo sawalh

¹⁸ Kijas'at'an, chaway yucha yu xati'astancha panch'e'ex. Uxitnan asmatt'atcha li kamina an yu jantu cristo sawalh, pus chaway chun, lhuwcha yu jantu sawalh Cristojnin tatalakasuta. Xliyuchacha lhik'atsayaw li ani panch'e'ex xati'astancha. ¹⁹ Yu'uncha tan t'awnawi tataxtulh, pero yu'uncha jantu sawalhi li yu tacha kitnan, mu li sawalhi li tacha kitnan kaxtawalh, xakintat'atamakajun. Li tataxtulh yu'uncha wa xliyu li katasulhi li jantu ixchuxk'ani yu de kitnan sawalh.

²⁰ Pero uxitnan, Cristojo tataxta'nitan an Takuwin, ch'i misp'a'oyat'iti chux an laktanhun. ²¹ Ani klats'o'niyaw jantu wa xliyu li jant'uch'a misp'ayat'iti an yu sawalh, klats'o'niyaw wa xliyu misp'ayat, ch'i k'ats'ayat'iti li jantu tu'u maslakatinti katiminchalh tan sawalh. ²² ¿Tisiyucha yu wa maslakatinini? Yucha an yu najun li an Jesús jantu yu Cristo. Yucha an yu jantu cristo sawalhi chuncha najun, mu yucha najuni li jantu tu'u t'ajun an Dios chi an isTs'alh. ²³ Watichicha yu najuni li jantu tu'u t'ajun an isTs'alh Dios wachu jantu tu'u lhit'ajun an ixPay. Pero yu najuni li t'ajuni an isTs'alh Dios wachu lhit'ajuni an ixPay.

²⁴Xliyu uxitnan k'ama'at'iti la mijalhunutk'an an chiwinti yu asmatt'it sta akxni a'taynichalh. Ch'i li ma'ayat'iti la mijalhunutk'an yu asmatt'it sta akxni a'taynichalh, uxitnan wach'u k'at'at'ala'xt'o'alhiya'it'iti an isTs'alh Dios chi an ixPay. ²⁵An yu kintajunan li akintaxta'niyan an Jesucristo, yucha an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy.

²⁶Iklats'o'nit'awnaw ixlakata an yu wa ta'o'xcho'oputunan.

²⁷Pero uxitnan lhit'awnat'iti an Stalan'a Takuwin yu an Jesucristo tapustalan'atan, ch'i jant'u ma'lht'ask'iniyat'iti li xamati katamasunin, mu an Takuwin an yu yucha taxta'nitan tamasuniyani ixlakata chux an laktanlhun, chi tacha an lakmasuy sawalh, jantu wa maslakatinti. Wa k'at'at'ala'xt'o'alhit'itcha an Cristo, tacha yu tamasunitancha an Takuwin.

²⁸Chawayi kijas'at'an wa k'at'at'ala'xt'o'alhit'itcha an Cristo, walh laniy akxni katalakasuyacha lhi'acha ka'anaw la ix'ukxlakapu', jantu kati'oswi la kimaxantik'an akxni kamina'. ²⁹Chaway li k'ats'ayatcha uxitnan li an Jesucristo yucha jantu tu'u ixtala'alhin wach'u k'ak'ats'at'iti li ixchuxk'an an yu oxi tanlhun ta'ilhtuy la ixjatsukuntik'an, ixjas'at'an Dios.

Ixjas'at'an Dios

3 K'alhak'ap'up'it'iti tacha wa kintitamapayniyancha an kimPayk'an Dios, para li lay akintajunkan ixjas'at'an Dios, xliyu an lakamunulhpa jantu kintamispayan, mu an lakamunulhpa jantu mispayi an Dios. ²T'ala'awnin, chaway kitnan ixjas'at'ancha Dios. Chi masi jantuka' tasuyi tani kajunawcha ixli'astan, k'atsaayawi li akxni an Jesucristo katalakasuyacha, kitnan wachucha chuni kajunaw tacha yucha, mu kala'ts'inawcha tani yu junita yucha. ³Chi chux yu pakxan'iya an Cristo, ix'akstucha stalan'an, tacha an Jesucristo stalan'a.

⁴Chux yu ilhtuyi tala'alhin, ilhtuyi yu jantu oxi, mu an tala'alhin yucha yu jantu oxi. ⁵Uxitnan k'ats'ayatcha li an Jesucristo kilachilh ani lakamunulhpa para li akintama'osunini kintala'alhink'an, chi yucha jantu tu'u lhit'ajun ixtala'alhin. ⁶Chux yu t'a'aklatsuku'alhiy, jantucha ali taylhi'ani ixtala'alhin. Chux yu ilhtuyi tala'alhin, jantu la'ts'intu chi jantu mispay. ⁷Kijas'at'an, jantu xamati kata'o'xcho'on,

yu ilhtuyi yu laj'oxi tanlhun oxi t'ajun, tacha an Jesucristo oxi t'ajun. ⁸Yu taylhi'ani ilhtuy tala'alhin yucha t'a'an an xapay makxkay'un, mu an xapay makxkay'un yucha yu ilhtulh tala'alhin akxni a'taynichalh. Xliyu lhikilachilh an isTs'alh Dios, para li kalakt'ilhinilhi an tanlhuncha lak'ilhtuy an xapay makxkay'un.

⁹Jantu xamati yu ixjas'at'a Dios ali taylhi'an ixtala'alhin, mu lhit'ajuni an ixjatsukunti Dios, pus jantu lay ali katitaylhi'alhi ixtala'alhin mu ixjas'at'acha Dios. ¹⁰K'atsakani tichini yu'unchacha ixjas'at'an an Dios chi tichini yu'unchacha ixjas'at'an an xapay makxkay'un, mu wa tichicha yu jantu ilhtuyi yu oxi u jantu mapayniya ixt'ala'ajun, jantu Diosi t'a'an.

Xalhamap'a'sin jamapayninti

¹¹Yucha ani chiwinti yu asmatt'at sta akxni a'taynichalh: li kalamapaynipaxaw. ¹²Jantu kajunwi tacha an Caín, yucha xapay makxkay'un ixt'a'an pus ma'nilhichan an ixt'ala'ajun. ¿Chi tasu'u li ma'nilhicha? Wa xliyu li an tanlhuncha ixlak'ilhtuy an Caín jantu laj'oxi, chi an yu ixlak'ilhtuy an ixt'ala'ajun yucha chun. ¹³Kint'ala'awnin, jant'u k'alhi'a'nit'iti li an yu wa lakamunulhpa tat'ajun taxkayan.

¹⁴Kitnan la'pustawcha laka lhinin, cha'antawcha laka jatsukunti, chi k'atsayaw, mu jamapayniyaw an kijat'ala'awnink'an. Yu jantu jamapayninin, nitaka'.

¹⁵Chux yu xkajiy ixt'ala'ajun, jama'nini', chi uxitnan k'ats'ayat'iti li jantu xamati jama'nini katilhitsukulh an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ¹⁶Mispayawi tanyucha jamapayninti, mu an Jesucristo xta'lhi ixjatsukunti kilakatak'an, pus wanajcha chun, kitnan kaxtawi kijatsukuntik'an ixlakatak'an an kijat'ala'awnink'an. ¹⁷Li xamati lhit'ajun ixtumin chi la'ts'ini ixt'ala'ajun li ma'lhtask'iniya la'a'tayjun chi li jantu tu'u lhi'a'tayjuy, ¿tasicha lay kalhitsukuya ixjamapayninti Dios la ixjalhunuti? ¹⁸Kijas'at'an, jantu wa laka chiwinti kawalh an kijamapaynintik'an, laka tanlhuncha yu tasuyi ka'ilhtuw.

Kalhila'siwi an Dios

¹⁹Chunchacha kapuk'atsayaw li kitnan t'alhtanantaw an yu sawalh, chi la ix'ukxlakapu an Dios lhitala'si kak'atsanaw, ²⁰pus

mu li an kijalhunutk'an tu'u kinta'alhtasuyan, an Dios yucha palay ay chi yucha k'atsa'ojoy, an kijalhunutk'an jantu. ²¹ T'ala'awnin, li an kijalhunutk'an jantu tu'u kintalhi'alhtasuyan, lhitala'si k'atsanaw la ix'ukxlakapu Dios. ²² Chi yucha akintaxta'niyani chux yu kask'iniyaw, mu kiklaka'iyawi an ixlamap'a'sin chi ilhtuyawi yu oxi lhiwilay. ²³ Chi an ixlamap'a'sin najun li kakiklaka'iwi an isTs'alh, yu junkan Jesucristo, chi li kalamapaynipaxaw tacha yucha kintalhijunin. ²⁴ Yu ta'asmatniya an ixlamap'a'sin Dios, yucha an Diosi taput'ajun. Chi yucha, yucha japut'ajun. Chi chunchuniycha puk'atsayaw li yucha kintaput'awnan: ixlakata an ixTakuwin an yu kintaxta'nitan.

Yu oxi Takuwin chi yu wa ja'o'xcho'onun

4 T'ala'awnin klamapayniyaw, jantu chux takuwini k'ajak'iklak'a'it'it, k'ajalhila'ts'int'anut'iti an takuwini li Dios sawalhi ixnawinin, mu lhuwi tat'ajun ani lakamunulhpa yu jantu sawalh ixchiwinti Dios talhichiwiniy. ² Chunchuniya k'ap'uk'ats'aya'it tichini yu ixTakuwincha Dios lhit'ajun: Chux yu najuni li an Jesucristo kijunchilh sawalhi lapanak, yucha lhit'ajuni an ixTakuwin Dios. ³ Yu najuni li jantu sawalhi li chuncha kilachilh an Jesús, jantu lhit'ajuni an ixTakuwin Dios, yucha lhit'ajun ixtakuwin an yu jantu cristo sawalh. Uxitnan asmatt'atcha li ani takuwin kamina', chaway anicha lakamunulhpa t'ajun.

⁴ Kijas'at'an, uxitnan ixnawin Dios chi jalhajat'atcha an yu wa tamaslakatinin, mu an yu tat'a'aklat'awnan palay alhp'as walh jantu an yu t'ajun lakamunulhpa'. ⁵ Yu'uncha wa xanawin lakamunulhpa', xliyu yu wa xanawincha ani lakamunulhpa talhichiwiniy, chi an yu wa xanawincha lakamunulhpa yu'uncha ta'asmatniy. ⁶ Kitnan ixnawinin Dios, yu mispayi an Dios kinta'asmatniyan, pero yu jantu ixnawin an Dios jantu kinta'asmatniyan. Chunchacha yu lay puk'atsayaw tichini yu lhit'ajuncha an Takuwin yu sawalh chi tichini yu lhit'ajuncha an takuwin yu wa ja'o'xcho'onun.

An Dios yucha jamapayninti

⁷ T'ala'awnin, kalamapaynipaxaw, mu an jamapayninti ixnawin Dios. Chux yu jamapayninin yucha ixjas'at'a Dios chi mispayi

Dios. ⁸Yu jantu jamapayninin jantu mispayi Dios, mu an Dios yucha jamapayninti. ⁹An Dios masulhi ixjamapayninti kilakatak'an akxni mala'achachalh ani lakamunulhpa an isTs'alh masi wa ix'akstu para li kapulhitsukuwi jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy. ¹⁰An jamapayninti chunchuniyicha nawputun: Jantu wa xliyu kitnancha mapayniw an Dios, yucha yu kintamapaynin kitnan, chi mala'achachalhi an isTs'alh para li kalha'ulanankalh chi ma'nikalhcha para li an kintala'alhink'an akintamala'mixinikan.

¹¹Kint'ala'awnin, li Dios chuncha kintamapayniyan, kitnan wanajcha chun, kalamapaynipaxaw. ¹²Jantu xamati a'tam la'ts'inta Dios. Li lamapaynipaxayaw an Dios kintat'a'aklat'awnan chi an ixjamapayninti kintaputasuyan sawalh. ¹³Tan putasuyi li kitnan pu'aklat'awnawi an Dios chi yucha kintaput'awnani kitnan, wa xliyu kintaxta'nitan an ixTakuwin. ¹⁴Chi kitnani la'ts'inaw chi naw naw li an xaPay mala'achachalhi an isTs'alh para li kama'alhtaxtulhi an lakamunulhpa'. ¹⁵Watichicha yu najuni li an Jesús yucha isTs'alh Dios, t'a'aklat'ajuni an Dios chi an Dios wachu t'a'aklat'ajuni yucha.

¹⁶Chi kitnan mispayaw chi kinklaka'iyawi an ixjamapayninti an Dios yu kintaxta'niyan. An Dios yucha jamapayninti chi yu t'a'aklatsuku'alhiya an jamapayninti, t'a'aklatsuku'alhiya an Dios, chi an Dios wachu t'a'aklatsuku'alhiya an lapanak. ¹⁷An jamapayninti chunchacha yu wanajcha kintaputasuyan sawalh kitnan, para li akxni kajasakxtununacha an Dios lhitala'si kak'atsaw, mu kitnan ani lakamunulhpa tacha an Jesucristojo juntaw. ¹⁸Tan alini jamapayninti jantu alini talhanti, an oxi jamapayninti tamakxtuyi an talhanti. Yu talhanan pakxan'iy ma'alh'ajnat, wa xliyu jantuka' oxi lhitsukuy an jamapayninti.

¹⁹Kitnan mapayniyaw an Dios, mu yucha p'ulhnaj kintamapaynin. ²⁰Li xamati najun: “Kit'in ikmapayniya an Dios”, pero li xkajiya ixt'ala'ajun, wa maslakatinincha. Mu li jantu mapayniya ixt'ala'ajun yu lay la'ts'in, jantu layi katimapaynilh an Dios yu jantu lay la'ts'in. ²¹An Jesucristo kintaxta'nin ani lhamap'a'sin: Yu mapayniya Dios wachu kamapaynilhi ixt'ala'ajun.

An jakiklaka'inti ixjataxiyak an jamapayninti

5 Chux yu kiklaka'iya li an Jesús yucha Cristo, yucha ixjas'at'a Dios. Chi yu mapayniya pumatam xapay wachu jamapayniniya an ixjas'at'an. ²Akxni mapayniyawu Dios chi ilhtuyawi yu lhinajun, k'atsaayawi li wachu jamapayniyawu an ixjas'at'an an Dios. ³Li mapaynikan Dios nawputun li kakiklaka'inikalhi an ixlamap'a'sin. Chi an ixlamap'a'sin jantu lhima'anxkayi muktaxtukan, ⁴mu chux yu ixjas'at'a Dios laklhajayi an lakamunulhpa'. Chi an kijakiklaka'intik'an kinta'ilhtuyancha li kalhajawi an lakamunulhpa'. ⁵Yu kiklaka'iya li an Jesús yucha isTs'alh Dios, laklhajayi an lakamunulhpa'.

⁶Ani yucha Jesucristo, yu pukilachilh xkan chi jak'alhni, jantu wa xkancha pukilachilh, xkan chi jak'alhni pukilachilh. An Takuwin yucha la'ts'ilh chi najuni yu ani ixlakata, chi yu najun ani Takuwin yucha sawalh. ⁷Ixt'utunk'ani awint'i lakt'iyen tala'ts'ilh. [Yucha an xaPay chi an Chiwinti chi an Stalan'a Takuwin. Chi ani ixt'utunk'an wa pumatam. ⁸Chi an lakaat'un ixt'utunk'an wachu tamasyu yu sawalh.] Yucha an Takuwin chi an xkan chi an jak'alhni, chi ani ixt'utunk'an wa tami tak'atsay. ⁹Li la'a'iyawu an yu tanajun tu'u yu tak'atsay an lapanakni, pus an yu najun Dios, palaycha lhitapalay, mu ani chiwinti yu najun an Dios yucha yu lhichiwiniy ixlakata an isTs'alh. ¹⁰Yu kiklaka'iya an isTs'alh Dios, lhit'ajuni ani chiwinti, yu jantu kiklaka'iya an Dios, wa maslakatiniyicha ilhtuy an Dios, mu jantu kiklaka'iya an Dios tacha an lhichiwiniy an isTs'alh. ¹¹Yucha aniya an yu jamak'atsaanininkan: Li an Dios kintaxta'nitani jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy chi ani jatsukunti yucha an isTs'alhi lhit'ajun. ¹²Yu lhit'ajuni an isTs'alh Dios, lhit'ajuni an jatsukunti, yu jantu lhit'ajuni an isTs'alh Dios jantu lhit'ajuni an jatsukunti.

Chiwinti yu pula'ojoy an carta

¹³Uxitnani klats'o'niyaw yu k'iklak'a'iyat an isTs'alh Dios, para li k'ak'ats'at'iti li lhit'awnat'iti jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh.

¹⁴Lhila'siyawu an Dios, mu k'atsayawu li tu'u sk'iniyaw tacha yu yucha lakask'in, kinta'asmatniyan. ¹⁵Chi tacha k'atsayawu li an Dios

asmat'a kintapaynitk'an, wachu k'atsayawi li lhit'awnawcha yu sk'initaw.

¹⁶Li xamati la'ts'in ixt'ala'ajun li ilhtut'ajuni tu'u ixtala'alhin yu jantu kalhi'an laka lhinin, kalhitapaynilh. Chi an Dios kaxta'niya jatsukunti an yu lhitapaynikan, yucha li an tala'alhin jantu yu yu kalhi'an laka lhinin. Alini tala'alhin yu kalhi'an laka lhinin, yu yucha ani tala'alhin jantu iknajuni li kalhitapaynikalh. ¹⁷Chux yu jantu oxi yucha tala'alhin, pero alini tala'alhin yu jantu kalhi'an laka lhinin.

¹⁸K'atsayawi li yu Diosi put'ajun, jantucha ali ilhtuyi ixtala'alhin, mu an isTs'alh Dios lhistakta, pus an yu wa ay junita jantu lay ch'apayachalh.

¹⁹K'atsayawi li kitnan ixnawinin Dios, chi li chux an lakamunulhpa yucha an yu wa ay junita a'ch'apata.

²⁰Chi wachu k'atsayawi li an isTs'alh Dios kilachilh chi kinta'ilhtuni li kalhimacha'xawi tichini yu Dioscha sawalh. Kitnan t'atala'xto'tawcha an yu sawalh, kanajuw an isTs'alh an Dios, an Jesucristo. Yucha aniya yu Dios sawalh chi yucha yu jatsukunti yu jantu a'tam katimin'olh. ²¹Kijas'at'an, k'ajalajk'ats'anant'iti ixlakatak'an an yu tacha ixdiosninchak'an tala'ts'in an lapanakni.

Carta yu ixli'a'xt'uycha ts'o'lhi an Juan

Jala'axa'alanti

1 Kit'in iktata Juan ikla'axa'alayani uxint'i t'aku', yu sakxtutan an Dios chi amijas'at'an yu klamapayniyaw sawalh. Chi jantu wa kit'ini iklamapayniyaw, wachu ixchuxk'an an yu tamispaycha an yu sawalh. ²Iklamapayniyaw uxitnan, ixlakata li lhit'awnawcha an la kijalhunutk'an an yu sawalh chi akintat'a'aklatsuku'alhiyancha. ³An Dios yu xaPay chi an Jesucristo yu isTs'alh kataxta'nini lhuw jamapayninti, chi katamak'akxanin chi kataxta'nini oxi jatawlhnat ixlisawalh chi laka jamapayninti. K'alhits'uk'ut'iti an yu sawalh chi an jamapayninti.

Kalamapaynipaxaw

⁴Sawalhcha ik'achalhi akxni ijkala'cha'alh ali'in amijas'at'an ixlakata li tapu'aklat'ajuni an yu sawalh, tacha an la'a'iw ixlamap'a'sin an kimPayk'an. ⁵Chaway, iklatapaynisk'iniyaw li kalalakmapaynipaxaw. Ani klats'o'niyaw jantu sast'i lhamap'a'sin, yucha an yu la'a'iwcha sta akxni a'taynichalh. ⁶An jamapayninti yucha li kaputsukukalh an ixlamap'a'sin Dios. Chi an lhamap'a'sin, li k'ats'utt'iti laka jamapayninti, tacha yu asmatt'atcha uxitnan sta akxni a'taynichalh.

⁷Mu lhuw yu wa taja'o'xcho'onuni tat'ajun ani lakamunullhpa', yu'uncha jantu tanajuni li an Jesucristo kijunchilhi lapanak sawalh. Yu chuncha lay, yuchacha yu an wa ja'o'xcho'onun chi yuchacha yu jantu Cristo sawalh. ⁸Uxitnan k'ajalajk'ats'anant'it, para li jant'u k'ama'ats'an'at'iti an xajatawk'at an kintapatsatk'an, para li a'tsayi k'ala'a'it yu k'axt'a'nik'ana'it.

⁹Wa tichicha yu ts'an'ay chi jantu aklatsuku'alhiya an la ixlamap'a'sin an Cristo, jantu lhit'ajuni an Dios. Yu aklatsuku'alhiya an la ixlamap'a'sin an Cristo, yucha lhit'ajuni an Dios chi an isTs'alh. ¹⁰Li xamati tala'cha'anan, chi jantu yu ani lhamap'a'sini talhi'aniyan, jant'u k'ala'a'it'iti la mincha'ak'an ch'i jant'u k'a'unit'iti

li oxicha li tala'cha'ancha. ¹¹ Mu yu kajuna, ¡oxich'a li ch'it'acha!, t'a'ilhtut'ajuncha yu jantu oxi lak'ilhtuy.

Aklala'antacha'aw

¹² Wanaj lhuwi yu klats'o'niputunaw, pero jantu klats'o'niputunawi wa laka carta chi laka pats'o'nu. Ikpast'ak'a ak'antacha'aw lala'ts'inin chi wanaj aklat'achiwininaw, para li chuncha a'tsayi kawalh ki'achatk'an. ¹³ An yu lakatamcha tawilananchilh, yu tacha mint'alajamatsank'an uxitnan, yu wachu yucha an Dios jasakxtuta, sawalhcha tala'axa'alayan.

Carta yu ixli'a'xt'utucha ts'o'lhi an Juan

Jala'axa'alanti

1 Kit'in iktata Juan ikla'axa'alayani Gayo, ikmapayniyan sawalh. Kint'ala'ajun, iklhisk'iniya an Dios li t'ach'a oxi t'a'un la mintakuwin, wanajcha chuni oxi kawalh watuchicha la mijatsukunti ch'i jant'u k'at'a'an'at'i. ³Sawalhcha ik'achalhi akxni tichi yu'uncha kint'ala'awnink'an takilachilh chi kintajunilhi li ixlisawalhi t'aylhip'int'a an tan sawalh. ⁴Li ik'asmat'a li an kijas'at'an tan sawalhi tajalhtananta, yucha sawalhcha iklihi'achan, atumpaj tu'u jantu.

⁵Kint'ala'ajun, ixlisawalhi t'ach'a an lay, li tu'ucha yu oxi ja'ilht'uniy an ali'in kijat'ala'awnink'an, yu alakatam talakminachalh. ⁶La ix'ukxlakapuk'an an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inincha ancha tanajun tacha sawalhch'a jamap'ayniy. Lamapaynin, k'ajalhi'a't'ay'ut'i tuchini tama'lhtask'iniyicha, para li katataylhi'alhi ixjalhtantik'an, tacha yu oxi lhiwilay an Dios. ⁷Mu yu'uncha tataxtulh li tatapatsaniy an Jesucristo, pero jantu tu'u tala'a'iy ixja'a'tayjuntik'an an yu jantu tajakiklaka'inin. ⁸Xliyu kitnani kajalhakapu'aw yu'uncha, para li kaja'a'tayjuwi li talhichiwiniy an yu sawalh.

An Diótfefes wa ayajk'atsay

⁹Kit'in ikts'o'lhi a'xtam carta chi ijkamak'anilhi an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inincha, pero an Diótfefes jantu la'a'iya tacha an iknawnaw, mu ancha, yu yu'uncha, yucha yu sawalhcha lhinawputun. ¹⁰Xliyu li akxni ak'ananta ajkuna li jantu oxi tacha an lay. Mu yucha kilhunt'ajuncha maslakatinti, kintalhichiwinancha chi jantu wa yu najuni tacha ani lay. Jantu jala'a'iya an kijat'ala'awnink'an yu tacha'an chi yu tala'a'iputun jantu jamakawniy chi jatamakxtuycha an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin.

¹¹ Kint'ala'ajun, uxint'i jant'u k'ala'ts'ixt'u yu jantu oxi, yu oxi k'a'ilht'u. Yu ilhtuyi yu oxi yucha ixnawin Dios, pero yu ilhtuyi yu jantu oxi, jantu mispayi Dios.

An Demetrio oxi lhichiwinkan

¹² Ta lhichuxi oxi lhichiwinkan an Demetrio, yu muktaxtuy sawalh tacha an najunta ixchiwinti Dios, chi kitnan wachu oxi iklhichiwina, chi k'ats'ayi li tacha an iknawnaw sawalh.

¹³ Wanaj lhuwi yu xajkunin, pero jantu wa ikts'o'putun, ¹⁴ mu ikpast'ak'a li watukan akla'antacha'an chi wanaj akt'achiwinan.

¹⁵ Oxicha k'ats'uk'uchi'. An yu oxi jat'alalhip'in sawalhcha tala'axa'alayan. Lamapaynin, k'ajala'axa'alachika atamjtamin an yu oxi jat'alalhi'anaw.

Carta yu ts'o'lhi an Judas

An carta yu ts'o'lhi Judas

1 Kit'in ikJudas ixma'tsuku an Jesucristo, kit'in ixt'ala'ajun an Santiago, iklala'axa'alayawi uxitnan yu tamapayniyan chi tat'asanitan an kimPayk'an Dios, uxitnan yucha an Jesucristojo talhistaktan. ²Lhuw jamapayninti chi oxi jatawlhnati k'ala'a'it'it.

Yu tamasuy maslakatinti

(2 Pedro 2:1-17)

³T'ala'awnin, sawalhcha iklats'o'niputunawi ixlakata an ta'alhtaxtut yu lhit'awnaw kitnan. Pero chaway ikla'ts'in li sawalhcha lhitask'iniya li aklajuniw li jant'u k'amak'a'unt'iti li k'amaxt'unik'ant'it an jakiklaka'inti yu ixpujun'alhincha jaxta'nikalh an ixlapanakni Dios. ⁴Mu ali'in lapanakni tatanumananchalhi an t'an t'awnat'it yu jantu takiklaka'iy an Dios, wa la'asa'. Yu'uncha ma'anchacha jalhisakxtukanta para li kajamama'alh'ajnikana', yu'uncha jantu k'is taja'asmatnan, yu'uncha wa tani tapulaycha an ixjamapayninti kiDiosk'an chi tanajuni li jantu sawalhi an yu wa yuchacha kimPayk'an chi kiJamach'alhkatk'an Jesucristo.

⁵Iklamapast'ak'aniputunaw yu k'ats'ayatcha uxitnan: li an Jamach'alhkat jama'alhtaxtulhi an ixlapanakni an xalakaat'un Egipto pero ixli'astan jama'nilhi an yu jantu takiklaka'ilh. ⁶K'ajap'ast'akt'it wachu an angelhnin yu ixtalhit'ajun llich'alhkat pero jantu talhistaklhi. Yu'uncha tamakawlhi tan ixtat'ajun chi chaway tan wa s'oya'cha wilhi jalhit'ajun an Dios. Ixpujun'alhincha jach'i'ulakanta laka cadenaj wa tapakxan'iycha an wilhchan akxni kajaxta'nikana lhima'alh'ajna. ⁷K'ap'ast'akt'it wachu an la'acha'an Sodoma chi Gomorra chi yu waniycha la'acha'anaxni ixlaklhitamakajun. An Dios jala'xawalh laka jikmi yu jantu a'tam mixa, mu wa tani talalhcha yu jantucha oxi chi wa ayacha ixtalay, chunchacha yu'uncha kintapumak'atsaanikanan.

⁸ Pero masi chunchacha, ani lapanakni wachu talhkilikiya an ixlakatunajk'an. Wa tanlhuncha talakpast'ak'a, jantu tala'ts'imputuni an ixlich'alhkat an Jamach'alhkat chi xkayaj tajuniya an yu tach'alhkatnan an lakt'iyani. ⁹ Walh chi masi akxni an arcángel Miguel ixt'alakikxtukut'ajun an xapay makxkay'un akxni ixmaxtuniputun an ixlakatunaj Moisés yucha jantu xkayaj junilh, wa juniy: “Yucha an Jamach'alhkatcha Diosi kala'a'ayman.” ¹⁰ Pero ani lapanakni xkayaj talhichiwinia yu jantu talhimacha'xay, chi wa tacha jatapakxatcha tajalakpastaknan wa ta'ilhtuycha li kataputalakt'ilhilh.

¹¹ ¡Payni'inchá anchunu lapanakni! Wanajcha yu tiji taxa'a'ilh yu xa'a'ilh an Caín. Wa xliyu li talhitsukuputuni tumin tan jantu yu tiji tapu'an, tacha an Balaam chi tacha an Coré,^a chunchacha tapulakniy wa xliyu jantu taja'asmatnan. ¹² Ani lapanakni lhima'anxkayi para uxitnan li wachu ancha tat'ajun an t'an t'a'ayxt'o'at'it, yu wa la'stu ixlapanak an Dios. Yu'uncha wa tamincha lakwaynin chi wa tamincha laj'amanin, jantu tu'u talhiwilay an Dios. Yu'uncha wa tacha wa jataputs'icha yu jantu tu'u lhi'anta xkan yu wa jasunmaj'an an un chi tacha wa k'iwcha yu kataxta'lhicha ixjatawk'atk'an pero jantu taxt'a'a. Yu'uncha wanajcha a't'uyi talaknita, jap'ulhumaj'ankantacha chux ixjataxiyakk'an. ¹³ Yu'uncha wa tacha akxni an p'ascha milh milh lay ix'ukxni alamalh yu sawalhcha pupuy. An ixpuputk'an yu'uncha tapumalakasuycha an yu lhimaxan talay. Tacha wa st'akunincha yu jantu tak'atsay tanchuncha tita'an, yu'uncha jamala'asijninikantacha yu ixpupun'alhincha tan wa s'oya'cha wilh.

¹⁴ An Enoc yu ixlipu'a'tujuncha pu'a'p'unmintachalh an Adán, jalhichiwinilhi ani lapanakni najun: “¡K'alhak'ap'up'it'it an Jamach'alhkat! La'alhuw milhi kajat'amina an la'stalan'a ix'angelhnnin. ¹⁵ Kalats'awalaya chi kamama'alh'ajniya wa tichicha yu jantu oxi tu'u tanlhun lak'ilhtuta yu taxkajiy an Dios chi wa tichicha yu jantu oxi lhichiwininta an Dios.” ¹⁶ Ani lapanakni wa tachalayjcha talaknajun chi lhilhiji talhichiwinia an ali'in lapanakni, pero yu'uncha lhilhiji ta'ilhtuy yu wa ixjatapast'ak'atchakan.

^a 1:11 An Coré jatap'ulhnilh an lapanakni para li katat'ala'aylh an Moisés chi an Aarón. An Dios sawalh lhitalh'amalh chi ilhtulh li kata'a'mix'alh an lakaat'un para li kajat'olo'lhi an Coré chi ixchuxk'an an yu ixtach'a'oy.

Sawalhcha talaj'ayajk'atsay, chi wa oxicha taxa'alay an ali'in lapanakni para li kata'o'xcho'oxtonilhcha yu talhitsukuputun

An Pablo jamap'a'siy an ixlapanakni Dios

¹⁷ Pero uxitnani t'ala'awnin, k'ap'ast'akt'iti an chiwinti yu tanawlh an yu ixjamala'achatachalh an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo. ¹⁸ Yu'uncha ixtajunan li akxni xalakti'astancha wilhchan kajuna, kata'alina yu jantu oxi katitalhichiwinilh an Dios chi wa ixjatapast'ak'atchak'ani kataputsukuya'. ¹⁹ Yu'uncha yu wa katamala'apitsiyacha an t'an t'a'ayxt'o'at'it. Yu'uncha wa ixjatapast'ak'atchak'ani ta'ilhtuy chi yu'uncha jantu talhit'ajuni an Stalan'a Takuwin.

²⁰ Pero uxitnani t'ala'awnin, k'alalak'ut'ilip'axatcha an laka stalan'a mijakiklaka'intik'an. Yucha an Stalan'a Takuwini k'ap'ut'ap'aynit'it.

²¹ Jant'u k'amak'a'unt'iti an ixjamapayninti Dios. K'ap'akxan'it'iti para li k'ala'a'it an ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo sta li kataxta'niyancha an jatsukunti yu jantu a'tam min'ojoy.

²² K'ajamak'iklak'a'init'iti an yu jantu lay oxi tajakiklaka'inin an yu wa tamj tamj tapast'ak'a. ²³ An ali'in k'ajama'alht'axt'ut ch'i k'ajaxa'ak'ut'ut'iti an laka jikmi. Chi an ali'in k'ajamap'aynit'it, pero k'ajalajk'ats'anant'it, mu masi an wa ixla'ch'itchak'an tasmala'ata, tacha an wa tani talaycha yu jantu oxi.

An Dios ay

²⁴ An yu wa yucha Dios, an kiJamach'alhkatk'an, layi tama'ayan para li jant'u k'at'a'a't'at'it, chi stalan'ani tamalakasuyan tan ch'alhkatnan chi laka ay achat. ²⁵ An yu wa yucha Dios chi jalakpastaknan, yu kintama'alhtaxtun, ixlakata yu ilhtulh an kiJamach'alhkatk'an Jesucristo, yuchacha ay kala'ts'inkalh, akxni a'taynichalh chi chaway chi ixpujun'alhincha. chunchacha kawalh.

Yu masunikalh an Juan yu katapasaya'

Yu masuy an Jesucristo

1 Yucha aniya yu an Dios masunilh an Jesucristo, para li yucha kajamasunilh an yu tat'atapatsay tuchini yu katapasayacha watukan. An Jesucristo mala'achalhi an ix'angelh para li ka'alh mak'atsaanini an Juan yu t'atapatsay an Jesucristo tuchini yu katapasayacha. ²Chi yucha laknawlhcha tani najuncha an ixchiwinti Dios chi tani najuncha an Jesucristo chi chux an tanlhun yu la'ts'ilh. ³Sawalhcha oxi para yucha yu punajun chi yu ta'asmat'a ani chiwinti yu najun yu katapasaya', chi yu takiklaka'iya yu ani ts'o'muk'akanta, mu chint'ajuncha an panch'e'ex.

⁴Kit'in ikJuan, ijkala'axa'alayi an lakatujun tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, an xalakaat'un Asia. Kataxta'nincha an jamapayninti chi an oxi jatawlhnat an yu yucha, chi yu yucha ixjunita, chi yu kamina', chi yu tamala'achaniyan an la'atujun Takuwin yu tat'ajun la ix'ukxlakapu tan wilh, ⁵wachu katamapaynini an Jesucristo. Yucha sawalhi yu najun, yu p'ulhnaj la'awcho'olh yu jantucha nicho'oy chi yu jach'alhkatnaniya an rejnin ani lakaat'un. An Cristo kintamapayniyan chi kintama'alhtaxtuni la kintala'alhink'an la ixjak'alhni. ⁶Chi kinta'ilhtuni rejnin chi li isacerdotejnin an Diosi kajunwi, an ixPay. An ta'ayat chi an alhp'asninti ixnawincha yucha kajun'alhilh. Chunchacha kawalh.

⁷An Cristo an laka jataputs'i kamina', chi ta lhichuxi kala'ts'inkana'. An yu tapajalhto'olh wachu katala'ts'ina', chi ta kilhmachchux lapanakni ani lakamunulhpa katalhita'oxila'alhiya'. Chuncha kajuna'.

⁸An Jamach'alhkat Dios yu lay ilhtu'ojoy wa tuchicha, najun: "Kit'in ik'Alfa chi ik'Omega^a, yu p'ulhnaj chi yu astan, kit'ini yu chaway, chi kit'ini yu xajkunita, chi kit'ini yu kamina'."

^a 1:8 Alfa yu p'ulhnaj xajats'o'nut an ix'alfabetojk'an an griegojnin chi omega yu xati'astancha an ix'alfabetojk'an.

Yu la'ts'ilh an Cristo

⁹Kit'in Juan, mint'ala'ajunk'an, chi mint'alhtanak'an, mu an Jesús wachu ki'ilhtuyi li akhlitayanilhi an laka lhima'alh'ajna chi an laka lhich'alhkat. An tan wanaj la'atanchanu'ojota xkan lakaat'uni xakt'ajun, tan junkan Patmos, ixlakata an ixchiwinti Dios chi an tacha najun an Jesucristo. ¹⁰Akxni ixwilhchan an Jamach'alhkat Dios, an Takuwin kila'chilh chi wanaj kila'tanu'olh chi p'asi chiwinkalh ik'asmatlhi an ki'a'lhcha', tacha makat'ajun la'atam s'olh. ¹¹Najun:

—Kit'in ik'Alfa chi ik'Omega, yu p'ulhnaj chi astan.

K'ats'o'muk'acha laka librojo an t'ach'a la'ts'in ch'i k'amala'ach'at'icha an lakatujun la'acha'an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, an xalakaat'un Asia: an la'acha'an Éfeso, chi Esmirna, chi Pérgamo, chi Tiatira, chi Sardis, chi Filadelfia chi Laodicea.

¹²Chi iklaka'ampalh para li akla'ts'ilhcha tichini an xakint'achiwiniyicha, ma'atujun yu de oro pula'ma'tajiy maklhku ikla'ts'ilh, ¹³chi ixtan'ajni an ma'atujun de oro yu pula'ma'tajiy jikmi ikla'ts'in pumatam wa tacha ists'alh lapanak, an ixlach'it wanaj lhman, wanaj la ixch'aja ixcha'anini chi an la ixtankilhakni p'a'xcha ixtankilhak'anta a'xtam cinturón de oro. ¹⁴An ix'ay wa la'sut'ut'ucha tacha wa ixlach'awtcha borrego u tacha wa nievejcha, chi an ixlachulh wa tacha wa ma'tajitacha jikmi. ¹⁵An ixch'aja wa tacha wa broncejcha yu jasp'uyulanti slimj ixtasuy, tacha tasuy akxni maskakakan laka horno. Chi an ixchiwinti p'asi ixmakat'ajun tacha makat'ajun tan xt'ajyalh xkan. ¹⁶An la ixmaka yu oxi ixjach'apata la'atujun st'aku chi an la ixkillhni ixkillhtaxtuy ma'atam espada yu ta'ukxput'uy kikxtuy, chi an ix'ukxpu wa tacha an wilhchancha akxni an p'as tukan makalip'a.

¹⁷Akxni ikla'ts'ilh, ikta'a'talh wa tacha wa iknitacha iktamachalh la ixjach'aja', pero yucha kimpu'aych'apachalhi an yu oxi ixmaka chi kijuniy:

—Jant'u k'at'alhan, kit'ini yu p'ulhnaj chi yu astan, ¹⁸chi ikt'ajun. Xaknitalh, pero chaway ixpujun'alhincha li ikt'ajun. Kit'in ikhlit'ajuni an xayave lhinin chi an xayave tan alin ma'alh'ajnat, laka la'nin. ¹⁹K'ats'o'muk'acha an tanlhun t'ach'a an la'ts'i, yu chaway

laktapasat'ajun chi yu astan kalaktapasaya'. ²⁰ Jantu xamati k'atsay, an la'atujun st'aku an k'ijama'la'ts'in tan oxi kimaka yu'uncha an pumatujun angelhnin yu tat'ajun lakatamin an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin.

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a
an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Éfeso**

2 'K'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Éfeso: “Chunchuniya najun an yu jach'apata la'atujun st'aku laka oxi ixmaka', an yu aklat'ajun ixtan'ajni an ma'atujun yu de oro pula'ma'tajiy maklhku. Najun: ² Kit'in ijk'atsa'ojoyi t'uch'ini ilht'uycha, ch'i li p'asi t'ap'ats'ay ch'i li lhit'ayaniy, chi ijk'atsayi li jant'u jala'ts'imp'ut'uni an yu wa ay tajunita. Wachu ijk'atsayi li jalhila'ts'int'anuyi an yu tanajun li Diosi jamala'achay chi jantu sawalh, ch'i jak'ats'aniycha li wa tamaslakatinincha. ³ Uxint'i lhit'ayaniy ch'i ma'alh'ajni kilakata ch'i jant'u k'imak'a'un, alhp'asi t'ap'ats'ay mu k'imap'ayniy. ⁴ Pero ajkunani yu jant'u oxi ilht'uy: li jant'uch'a lamap'ayniyat'iti chaway tacha ixlip'ulhnaj. ⁵ Xliyu iklhijunan chaway k'ap'ast'akt'icha t'anch'unch'a ixt'a'un, k'ach'a'o'ach'o'ocha an Dios ch'i k'a'ilht'uch'o'ocha yu ix'ilht'uy ixlip'ulhnaj. Li jant'u k'at'i'ilht'u, li jant'uch'a k'at'ich'a'o'a Dios akla'antacha'an chi akma'osuniyani amimpumaklhku an tan uk'alh. ⁶ Pero yu oxich'a t'ach'a an lay li xk'a'iya an tanlhun yu ta'ilhtuy an nikolaytajnin, kit'in wachu jantu oxi ikhiiwilay. ⁷ ;Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin! Yu kalhajayanta akxta'niya para li ka'unilhi xajatawk'at an k'iw yu xt'a'a jatsukunti, yu yalh ixtan'ajni an la ixpalakch'anan Dios.”

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a an
yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Esmirna**

⁸ 'Chi k'ats'o'nin wachu an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Esmirna: “Chunchuniya najun an yu p'ulhnaj chi yu xati'astan, an yu nilh chi la'awcho'olh. ⁹ Kit'in ijk'atsaniyani mi ma'alh'ajnat chi minkilhpatit masi lhit'aw'o'oyi yu ma'lht'ask'iniy. Chi ijk'atsayi tacha wa aya

talhichiwinan an yu tanajun li judiojnin, pero yu'uncha wa yucha an satanascha tat'ata'ayxt'o'a. ¹⁰ Jant'u k'at'alhani masi t'uch'ini k'ama'alh'ajnana'acha, mu an xapay makxkay'un kajatamaknuya lakapulach'in ali'in yu uxitnan, para li chux uxitnan k'alhila'ts'int'anuk'ant'it, chi la'akaw wilhchani k'ama'alh'ajnana'it'it. K'alhit'ayanini ak'int'a'aklats'uk'u, sta wa akxni k'aniya'acha, walh lanij akxta'niyani an jatsukunti. ¹¹ ¡Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin! Yu katalhajayanta jantu k'is tani katija'ilhtukalh an tan ixlipu'a't'uycha lhinin.”

Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Pérgamo

¹² Wach'u k'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Pérgamo: “Chunchuniya najun an yu lhit'ajun espada yu ta'ukxput'uy kikxtuy: ¹³ Kit'in ijk'atsayi li t'an an wilht'i ancha wilh an Satanás, tan ch'alhkatnan. Pero masi chuncha jant'u k'imak'a'unt'a ch'i na'uni li k'ink'iklak'a'iy, jant'u k'imak'awi masi akxni an ma'nikalh an Antipas yu oxi xakilhichiwiniy. An la'acha'an an tan wilh an Satanasi ma'nikalh. ¹⁴ Pero alin lakats'unij tanlhuni yu ilht'uy yu jantu oxi: li anch'a jalhit'a'un ali'in yu jantu tamakawputun tacha an masuy an Balaam, mu an Balaam masunilhi an Balak li kajama'ilhtulhi tala'alhin an israelitajnin, jama'ilhtulhi li kata'ulhi tanlhun yu ixja'ulanikantacha an yu tacha ixdiosninchak'an tala'ts'in an lapanakni chi li wa aya katalalhcha. ¹⁵ Wach'u jalhit'a'un ali'ini yu jantu tamakawputun tacha an tamasuy an nikolaytajnin. ¹⁶ Xliyu k'amak'awcha mintala'alhin ch'i k'ach'a'o'ach'o'ocha an Dios, li jantu, watukan akla'antacha'an, chi an laka espada an yu ijkilhtaxtuy ajkaput'alasaya'. ¹⁷ ¡Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin! Yu katalhajayanta ajkaxta'niya li kata'ulhi an maná yu patajulh lakt'iyán, yu tats'e'ta. Chi wachu ajkaxta'niya la'atam lakat'ikt'i sut'ut'u chiwx yu puwilh la'atam sast'i ta'a'ut yu jantu xamati mispay, wa yucha an yu jama'lhtayanani kamispaya'.”

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a
an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Tiatira**

¹⁸ Wach'u k'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Tiatira: "Chunchuniya najun an isTs'alh Dios, an yu lhit'ajun ixla'chulh yu wa tacha wa ma'lhtajitacha jikmi chi lhit'ajun ixch'aja yu wa tacha wa sp'uyulakantacha bronce.

¹⁹ Najun: Kit'in ijk'atsa'ojoyi yu ilht'uy tanlhun, ikmispaniyani mijamapayninti chi mijakiklaka'inti chi mintapatsat ch'i li lhit'ayaniy, chi ijk'atsayi li t'ach'a an ixlak'ilht'uy tanlhun ixlip'ulhnaj chaway palaych'a lak'ilht'uy. ²⁰ Pero ajkunani t'an jant'u oxi lay, li laych'a mak'awniy tacha an masuy an t'aku yu junkan Jezabel, yu najun li ixchiwinti Dios lhichiwininy, para li lay kajapu'o'xcho'olh an yu kintat'atapatsay. Mu yucha wa jamatanuniyicha li wa aya katalalhcha chi li kata'ulhcha tanlhun yu ixja'ulanikantacha an yu tacha ixdiosninchak'an tala'ts'in an lapanakni. ²¹ Kit'in ikxta'niya panch'e'ex para li astancha kanawlh chi kamakawlhcha tacha an lay, pero yucha jantu makawputun chi jantu makajuni li wa aya lay. ²² Xliyu chaway ak'ilhtuya li katamachalhi la ixputamat, chi ajkaxta'niya ay lhima'alh'ajna an yu wa aya tat'alay li jantu astancha tanajun chi li jantu tamakajuncha an tacha jama'ilhtuy an Jezabel. ²³ Chi an ixlapanakni ajkama'niniya', chi ta lakachux an tacha tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin, katak'atsaya li kit'in oxi ikmispani ixjatapast'ak'at an lapanak chi an ixjalhunut. Chi tuchini yu ilhtutacha atamj atamj uxitnan chunchacha akxta'niya wachu'. ²⁴ Pero uxitnan chi an ali'in yu tat'ajun an la'acha'an Tiatira yu jant'u yu ch'a'o'ayat an tacha masuy Jezabel ch'i jant'u misp'ayat'iti yu tajuniy yu'uncha li laj'ay ixjatapast'ak'at Satanás, kit'in iklajunaw: Jantucha tu'u ali aktilajuniw yu k'a'ilht'ut. ²⁵ Pero yu lhit'awnatcha wa sa'ch'a k'alhits'uk'ut sta akxni akmina'. ²⁶ Yu kalhajayanta chi sta wa ixpu'uktaxtuncha chuncha ka'ilhtuya tacha kit'in iknajun, ak'ilhtuya li kajach'alhkatnanihi an ta kilhmakchux ta'alín lapanakni, ²⁷ chi alhp'asni kajach'alhkatnaniya laka ma'atam tsasnat, kajala'p'a'x'ulaya tacha la'atam xaluj yu wa de t'un, tacha kit'in kixta'nita lhich'alhkat an kimPay. ²⁸ Chi wachu akxta'niya an

xast'aku jatunkunu'. ²⁹ Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin!"

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a
an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Sardis**

3 Wach'u k'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu tajakiklaka'inin an la'acha'an Sardis: "Chunchuniya najun an yu lhit'ajun la'atujun ixtakuwin Dios chi la'atujun st'aku jalhit'ajun: Kit'in ijk'atsa'ojoyi t'uch'ini ilht'uycha chi ijk'atsayi li masi sawalhch'a lhimisp'ak'an li la'a'unt'a, nit'a. ² K'ak'ujt'icha, k'ala'alhp'asnit'icha yu laj'oxi tanlhun la mijatsukunti para li jantu kats'an'a'olh, mu an yu lak'ilht'uy tanlhun jantu laj'oxicha la ix'ukxlakapu an Dios. ³ P'us k'ap'ast'akt'icha t'uch'ini la'a'it'acha ch'i t'uch'ini asmatt'acha ch'i k'a'ilht'ucha k'ach'a'o'ach'o'ocha an Dios. Li jant'u k'at'ik'ujt'i, tacha an lay ja'alhawana akla'cha'anan, akxni jant'u s'alaj wilht'i. ⁴ Pero jalhit'a'un lakats'uniya an la'acha'an Sardis yu oxi tat'ajun yu tachanu jantu talhakilikita an ixla'ch'itk'an, yu'uncha akintat'a'aklatsukuya laka la'sut'ut'u ixla'ch'itk'an, mu yu'uncha tat'acha'an. ⁵ Yu kalhajayanta, laka sut'ut'u ixla'ch'iti kamala'ch'inina chi jantu aktimala'mixilhi an ixta'a'ut an laka libro, an tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti, chi aknawna ixta'a'ut la ix'ukxlakapu an kimPay chi la ix'ukxlakapuk'an an angelhnin. ⁶ Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios."

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a
yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Filadelfia**

⁷ Wach'u k'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Filadelfia: "Chunchuniya najun an yu Stalan'a chi an yu Sawalh, an yu lhit'ajun an ix'yave an ay jamach'alhkat David, an yu akxni malhti'ay jantucha xamati lay malaklhchajuy chi akxni malaklhchajuy jantucha xamati lay malhti'ay. ⁸ Yucha najun: Kit'in ijk'atsa'ojoyi t'uch'ini ilht'uycha, la milakapu ikyawlh la'atam malhticha yu lhti'ay, jantu lay xamati katimalaklhchawlh, mu masi wa lakats'uniya lhit'a'un mintachaput, pero ilht'uyi an kinchiwinti ch'i jant'u a't'am na'unt'a

li jantu kilapanakk'at'i. ⁹An yu jama'ayxt'o'a an Satanás, an yu wa tamaslakatinin tanajun li judiojnin, walh chi jantu sawalh, ajka'ilhtuya li kata'an tats'oottaninini la mijach'aja', para li katak'atsalhi li kit'in ikmapayniyan. ¹⁰Mu uxint'i k'iklak'a'iya an kinchiwinti li kalhitayanikalh, pus kit'in wachu akma'ayani akxni kachina ixpanch'e'ex lalhila'ts'intanut ta ixljalhi'ay an lakamunulhpa', para li kajalhila'ts'intanukalhcha an yu tawilanalh ani lakaat'un. ¹¹Kit'in watukancha akmina', k'asa'ch'a lhits'uk'u yu lhit'a'un, para li jantu xamati kamaxtunin an minkorona. ¹²Yu katalhajayanta ajka'ilhtuya li yu'uncha xatiatsas katawalh an la ixtemplo an kiDios. Chi jantucha a'tam katitaxtulhi ancha, chi yu'uncha ajkaputs'o'muk'aya an ixta'a'ut an kiDios chi an ixta'a'ut an ixla'acha'an an kiDios, yu junkan sast'i Jerusalén, yu lakt'iyán mintachalh, yu yucha an kiDios makmintachalh. Chi wachu ajkaputs'o'ulaya an sast'i kinta'a'ut. ¹³Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha yu jajuniy an Takuwin an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios.”

**Chiwinti yu mala'achakan an tan tata'ayxt'o'a an
yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Laodicea**

¹⁴Wach'u k'ats'o'nini an xa'angelh an tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios an la'acha'an Laodicea: “Chunchuniya najun an yu junkan Amén,^a an yu sawalh yu najun yu lhitala'si, yu pu'alilh chux an tanlhun, yu an Dios ilhtulh: ¹⁵Kit'in ijk'atsa'ojoyi chux yu ilht'uy. Ijk'atsayi li jantu ts'uk'unk'uk'at'i chi jantu skakatak'at'i. ¡Apalijcha ts'uk'unk'u u skakata k'a'unt'i! ¹⁶Pero mu wa pax'onk'at'i jantu ts'uk'unk'uk'at'i chi jantu skakatak'at'i, akp'at'akilhtaxtuyani la kinkilhni. ¹⁷Mu uxint'i na'un: Kit'in ikjamatumin lhuwcha iklaklhith'ajun kintanhun chi jantucha tu'u ikma'lhtask'iniy. Pero jant'u k'ats'ay li uxint'i jant'u ach'an, jant'u t'u'u lhit'a'un, wa k'ilhp'at'iy, wa la'lhtuluk'at'i chi wa alhalhak'at'i. ¹⁸Xliyu kit'in iklhimap'a'siyan li kit'ini akint'amawnin oro yu oxicha ts'utkanta laka jikmi, para li k'alhitsu'uk'u yu Dios xt'a'a. Chi kit'ini ak'int'amawnin sut'ut'u mila'ch'it para li k'amala'ch'in

^a 3:14 An Jesús junkan Amén mu yucha yu Sawalh. K'ala'ts'i Amen laka glosario.

chi chuncha jantu katasulhi an lhit'amaxan mi'alhalhanti, chi kit'ini ak'int'amawnin lhak'uch'un yu k'alakp'ut'awk'a para li k'ajalak'awan. ¹⁹ Kit'in ixchuxk'an yu ijkamapayniy ijkamap'a'siy chi ijkalaj'aymay, pus chaway jo'at'i k'anaw k'ach'a'o'ach'o'ocha Dios. ²⁰ Kit'in laka malhticha ikyalh chi ikchiwiniy, li xamati ki'asmatniy chi malhti'ayi an malhticha, aktanuya chi akt'alakwayna chi yucha akint'alakwayna'. ²¹ Yu kalhajayanta akmakawniya li akint'alaktawlanta tan akch'alhkatnana'. Tacha kit'in iklhajachalh, chi chaway ikt'alakwilhcha an kimPay la ixputawlan tan ch'alhkatnan. ²² Yu lhit'ajuni ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha yu an Takuwin jajuniy an tan tala'ta'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios.”

Putawlan yu puch'alhkatnankan

4 Ixli'astan akxni chunchacha ikla'ts'in'olh ijkalakawanalh ikla'ts'in la'atam malhticha yu lhti'ay, an lakt'iyen. Chi yu p'ulhnajcha chiwinti ik'asmatlhi wa tacha wa pus'olhkalhcha kikst'ilhilh s'olh, kijuniy: “Anicha k'at'awk'ach'it'a, walh laniy akmasuniyancha an tanlhun yu wa kalaktapasayaka.”

² Wa akxni la ixmakni an Takuwincha iktsukulh chi ikla'ts'ilhcha la'atam putawlan yu puch'alhkatnankan an lakt'iyen, chi ancha sa'cha ixpuwilh tichiyucha. ³ Chi an yu ancha sa' ixwilh wa tacha an tasuycha jaspeje ixtasuy u tacha an tasuy an rubí,^a chi ixtuntala'acho'o an putawlan yu puch'alhkatnankan ixyalhcha la'atam ixkulhmakchat wa xlimjcha ixtasuy tacha la'atam esmeralda. ⁴ Chi ixtuntala'acho'o an putawlan yu puch'alhkatnankan a'ap'uxamt'at'i putawlan yu puch'alhkatnankan wachu ixla'acho'owilhnilh. Chi ijkala'ts'in an tan lakwilhcha putawlan yu puch'alhkatnankan sa'cha ixtalakwilanilh pumap'uxamt'at'i tatanin, wa la'sut'ut'ucha an ixla'ch'itk'an chi talaj'a'tanumanalhcha ixkoronajk'an de oro. ⁵ Chi an tan wilhcha an putawlan yu puch'alhkatnankan ixtaxtuyachilhcha jamakalipni chi ixt'asaycha xalapanak xkan chi ixchiwinkan. Chi lhilaxlakapu an tan wilh an yu puch'alhkatnankan ma'atujun k'iw

^a 4:3 Ani tipat'uy chiwx wa ta tukani tatasuy pero sawalh lajk'usi chi la'luhwi tapalay.

yu lajkinkama'tajita ixtamapulhkuy, yu'uncha yucha an la'atujun ixTakuwin Dios.

⁶Chi lhilaxlakapu an putawlan yu puch'alhkatnankan ikla'ts'in wa tacha wa la'atamcha almalh de vidrio, wa tacha de cristalhcha. Chi waniy an tan wilh an putawlan yu puch'alhkatnankan chi ixtuntala'acho'o, ixtawilanalh ixt'at'ink'an yu tala'ajunta, wa stakcha talhit'ajun ixla'chulhk'an la ixlakapuk'an chi la ix'a'lhch'ak'an. ⁷An p'ulhnajcha tuchichun yu tala'ajunta wa tacha la'atam lión, an ixlila'at'uycha wa tacha wa la'atam becerro, an ixlila'at'utucha wa tacha ix'ukxpu lapanaki lhit'ajun, chi an ixlila'at'at'icha wa tacha wa la'atamcha ats'o'o yu jalht'ilitninta. ⁸Chi la'atamincha an la'at'at'i tuchichun yu tala'ajunta talaklhit'ajun la'achaxanan ixpa'achujk'an, chi ixtuntala'acho'o chi ixlipulakni an ixpa'achujk'an wa stakcha lakwilhnilh la'chulh chi jantu sa' ixtakilhuni tunkuw chi puts'ista. Ixtanajun:

Stalan'a, stalan'a, stalan'a

an Jamach'alhkat Dios, yu lay ilhtu'u'ojoy chux an tanlhun.

Yucha ixjunita, chi yu yucha chaway chi yu kaminaka'.

⁹Chi an la'at'at'i tuchichun yu tala'ajunta, a'tamin a'tamin ixtanajuni li ayi an yu sa' ixwilh la ixpuch'alhkatna an yu ixpujun'alhincha li t'ajun chi yu'uncha ixtalhiwilay chi ixtaxta'niy lhimala'puchajun.

¹⁰Akxni chuncha ixta'ilhtuy, an xpumap'uxamt'at'ik'an tatanin ixtatatso'ottaniycha la ix'ukxllakapu an yu sa' ixwilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan, chi ixtala'ts'inch'a li yucha ayi an yu ixpujun'alhincha li t'ajun, chi ixtamaka'ancha an ixkoronajk'an la ixlakapu an putawlan yu puch'alhkatnankan. Chi ixtanajun:

¹¹Jamach'alhkat, uxint'i t'ach'ip'ini li ayi k'ala'ts'ink'a

ch'i li k'alhiwilak'a ch'i li k'ach'alhk'atna,

mu uxint'i yu lak'ilht'u chux an tanlhun

chi la mintalakask'i li lak'alín chi li ilhtukalh.

Japasmilinti libro chi an Jas'at'a Borrego

5 Chi an yu sa'cha ixwilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan ikma'la'ts'in an tan lhi'oxi ixmaka ixch'apata la'atam libro, ta'ukxput'uyi ts'o'kanta chi lakatujuni oxí ixch'axpach'ikanta an libro. ²Chi ikla'ts'ilh pumatam angelh yu k'ut'ilh yu p'as ixnajun:

—¿Tisiyuchacha yu t'acha'an li lay kapux'otlhi an libro chi li kach'axpax'otmaj'alh an la'atujun yu puch'axpach'ikanta?

³Pero nin an lakt'iyán nin an lakaat'un nin an ixtan'api an lakaat'un, jantu xamati lay ixpux'ot'a an libro chi jantu layi masi wa katala'ts'ilhcha. ⁴Chi kit'in sawalhcha xak'alhun, mu jantu xamati ixla'cha'ankan yu t'acha'an kapux'otlhi an libro chi li lay kapunawlh chi li lay kala'ts'ilh. ⁵Pero xapumatam an tatanin kijuniy:

—Jant'u k'a'alhu, mu an lión yu minchalh la ixt'alalhila'ts'inin an Judá, yu ixjataxiyak an David, yucha lhajatachalhcha, para li lay kapux'otlhi an libro chi li lay kala'ch'axpax'otmaj'alh an la'atujun yu puch'axpach'ikanta.

⁶Wa chuncha ijkalakawanalh chi ikla'ts'in ixtan'ajnichak'an an putawlan yu puch'alhkatnankan, chi an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta, chi an laktatanin, ixyalh la'atam Jas'at'a Borrego, tacha wa ixma'nikantacha ixtasuy. Chi ma'atujun ix'a'alo'oti ixlit'ajun chi la'atujun ixla'chulh, yucha nawputun an la'atujun takuwin yu ixnawin an Dios yu jamala'achakanta ta ixlijalhi'ay an lakaat'un. ⁷An borrego stalh la'alhi an yu sa' ixwilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan chi ma'lhtaylhcha an libro an yu sa' ixch'apata tan lhi'oxi ixmaka'. ⁸Chi akxni jama'lhtayanalhcha an libro, an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta chi an ixpumap'uxamt'at'ik'an tatanin tatatso'ottalhcha la ixlakapu an Jas'at'a Borrego. Si ixtalakhit'ajun ix'arpajk'an chi si ixtalakhianta copa de oro ixlaj'a'tsamanta cencia, yucha jumputun an ixtapaynitk'an an yu takiklaka'iy Dios, ⁹chi ixtalakmilhpaycha la'atam sast'i milhpat. Ixtanajun:

Uxint'i t'ach'ip'ini li k'ajama'lht'ayani an libro.

Ch'i li k'ala'x'otnini an yu puch'axpach'ikanta.

Mu uxint'i ma'nik'a chi an la mijak'alhni jama'alht'axt'ut'i an lapanakni

para li ixnawin Diosi katawalh, ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni,

ta kilhmakchux chiwinti, ta lakachux la'acha'an chi ta kilhmakchux lhich'alhkat.

¹⁰Ja'ilht'u li ixrejnin an kiDiosk'ani katawalh

chi isacerdotejnin chi li katach'alhkatnalhi ani ix'ukxni lakaat'un.

¹¹ Chi iklaka'ampalh, wanaj lhuw angelhnini ijka'alha'asmatlhi, ixtuntala'acho'ochak'an an putawlan yu puch'alhkatnankan chi an tuchichun yu tala'ajunta chi an laktatanincha ixtayanalh. Lhuw tukani ixtayanalh, wanaj la'alhuw millón. ¹² Chi p'asi ixtachiwiniy ixtanajun:

¡An Jas'at'a Borrego an yu ma'nikalh t'acha'ani li kala'a'ilhi an lhich'alhkat,

chi an tanlhun yu laj'oxi, chi an jatapast'ak'at, chi an tachaput, chi li kalhila'sikalh, chi li ayi kala'ts'inkalh chi kamilhpanikalh!

¹³ Chi chux yu ilhtukanta yu alinachalh an lakt'iyán, chi ix'ukxni an lakaat'un, chi ixtan'api an lakaat'un, chi an alamalh, chi chux yu ancha lak'alín, ik'asmat'a ixtanajun:

¡An yu wilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan, chi an Jas'at'a Borrego,

kajamilhpanikalh, kajalhila'sikalh, chi ayi kajala'ts'inkalh chi ixpujun'alhincha katach'alhkatnalh!

¹⁴ An ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta ixtanajun:

—¡Chunchacha kawalh!

Chi an ixpumap'uxamt'at'ik'an tatanin tatatso'ottanilhcha chi tatamuntitanilhcha, chi tala'ts'ilhcha li yucha ayi an yu ixpujun'alhincha li t'ajun.

Yu lakpuch'axpach'ikanta an libro

6 Ikla'ts'ini akxni an Jas'at'a Borrego exnilhcha ma'atami an ma'atujun yu puch'axpach'ikanta an libro, chi xapumatam an ixt'at'ink'an an tuchichun yu tala'ajunta ik'asmat'a tacha wa t'asaycha xalapanak xkan, najun:

—¡K'at'at'i chi k'ala'ts'i!

² Sa'cha ikla'ts'in, ikla'ts'in la'atam sut'ut'u kawayo, an yu ixpu'uk'alh ixli'anta la'atam pulhk'awilh ixpatipni, chi xta'nikalhcha la'atam corona, lhajatachalhcha taxtunilh para li alichá kalhajachalh.

³ Akxni exnilhcha yu ixlima'at'uycha an yu puch'axpach'ikanta libro an Jas'at'a Borrego, ik'alha'asmat'a an yu ixlipumat'uycha tuchichun yu tala'ajunta, najun:

—¡K'at'at'icha chi k'ala'ts'icha!

⁴A'tam ikla'ts'impalh la'atam kawayo, slapulh, chi an yu ixpu'uk'alh xta'nikalh lhich'alhkat para li layi kama'osulh an oxu jatawlhnat an lakaat'un chi li katalama'nipaxalhi an lapanakni, chi xta'nikalhcha ma'atam lhman espada.

⁵Akxni ixlima'at'utucha exnilh an Jas'at'a Borrego an yu puch'axpach'ikanta libro, ik'alha'asmat'a an yu ixlipumat'utuchak'an an tuchichun yu tala'ajunta, najun:

—¡K'at'at'icha chi k'ala'ts'icha!

Pus sa'cha iklaka'an chi ikla'ts'ilhcha la'atam ts'iti kawayo, an yu ixpu'uk'alh ixch'apata la'atam pama'ch'ixni. ⁶Chi ixtan'ajnik'an an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta ik'asmat'a nawkan:

—Tam kilo trigo tamcha wilhchan xatapatsat, chi la'at'utu kilo cebada^a tamcha wilhchan xatapatsat, pero an asayte chi an jamaskajanti xaxkan uva jantu kamin'olh.

⁷Akxni ixlima'at'at'icha exli, an yu puch'axpach'ikanta libro an Jas'at'a Borrego ik'alha'asmat'a an yu ixlipumat'at'ichak'an tuchichun yu tala'ajunta, najun:

—¡K'at'at'icha chi k'ala'ts'icha!

⁸Sa'cha ikla'ts'in, ikla'ts'in la'atam x'awaw kawayo chi an yu ixpu'uk'alh, lhinin ixjunksan, chi an la'nin ixch'a'o'atacha, chi jamakawnikalhcha para li an cuarta parte tacha an wilakalh an lakaat'un katajama'ninilh laka espada chi laka chawan chi laka ta'an'at chi laka an ma'tilin yu ta'alín an lakaat'un.

⁹Akxni an Jas'at'a Borrego exlichá an yu ixlima'akisicha yu puch'axpach'ikanta an libro, an ixtan'api an tan ja'ulanankan ijkala'ts'incha an ixtakuwink'an an yu jalhima'nikanta an ixchiwinti Dios chi ixlakata li sawalhi tacha an ixtanajun. ¹⁰P'ascha ixtachiwiniy ixtanajun:

—Jamach'alhkat, yu stalan'a, chi yu sawalh, ¿sta tasu wanancha wa k'at'ip'akxaniya'a para li k'aja'uncha li oxu u jantu tani talaycha an yu tawilanalh an lakaat'un ch'i k'ajalhich'it'icha an kijak'alhnik'ani?

¹¹Wa chuncha jala'xta'nikalhcha la'sut'ut'u ixla'ch'itk'an chi jajunksan li katapakxampalhka lakats'uniy panch'e'ex, sta li

^a 6:6 An cebada wa tacha an xatalhts'i trigojo tasuy. An pan yu de cebada ix'iltukan jantu wa ixt'atami an yu de trigo. An pan yu cebada ixlila'oxikanta palay jantu la'lhuw, an de trigo yucha palay la'lhuw.

katata'a'tsalhcha an ixt'ala'ajunk'an yu wachu chun kajalhima'nikana tacha yu'uncha jalhima'nikalh ixlakata li tat'atapatsay an Dios.

¹²Akxni an Jas'at'a Borrego exlichá an ixlima'achaxancha yu puch'axpach'ikanta an libro, ikla'ts'in p'as tukani laklalh an lakaat'un, an wilhchan wa ts'iticha walh, tacha wa la'ch'itcha yu pu'ankan tan nikanta, chi an malhkuyu wa slapulhcha walh, tacha wa jak'alhnicha. ¹³Chi an st'akunin tapatajullhcha an lakt'iyán, an lakaat'uncha tatamachalh, tacha akxni an tapatajuy an higo yu la'st'a'awka la xak'iw, akxni p'as lak'anuy an un. ¹⁴An lakt'iyán la'mixlichá, tacha akxni a'xtam jalhiki pasmilhkan, chi chux an a'stitawk'a chi chux an lakaat'un yu la'atanchanu'ojota xkan tatalaklakapaxatawilhi an tan ixtawilanalh. ¹⁵Chi an xarejnín ani lakaat'un chi an xalaj'ajin lapanakni, chi an yu jamatuminin chi an xalaj'ajin soldadojnín chi an yu wa talhinajuncha an lapanakni ani lakamunulhpa chi chux yu wa ma'tsukucha chi yu jantu, tala'tats'e'lhicha an tan la'tan'apilho'o'o lakaat'un chi tan lakpujawilh laj'ay chiwx an laj'a'stitawk'a. ¹⁶Chi ixtajuniycha an laj'a'stitawk'a chi an laj'ay chiwx:

—Akila'a'lhtants'iwcha chi akilamats'ewicha, para li jantucha akintala'ts'ini an yu wilh tan ch'alhkatnan chi jantucha akla'ts'iwí ixtalh'amti an Jas'at'a Borrego. ¹⁷Mu chaway chilhcha an ay wilhchan yu pujamama'alh'ajninín. ¿Tisiyuchacha lay kalhitayaniya'a?

144.000 lapanakni yu jaseyojlakalh

7 Ixli'astan ijkala'ts'ilhcha ixt'at'ink'an angelhnín sa'cha ixtayanalh an tama'ats'astut'at'i lakaat'un, ixtasast'uk'acha an la'at'at'i un yu alin ani lakaat'un, para li jantu k'is kalalhi un an la ix'ukxni lakaat'un chi an la ix'ukxni alamalh chi masi wa a'atamcha k'iw kasunulh. ²Chi wachu ikla'ts'impalh pumatam angelh yu tach'ixchalh an tan akxajachilh wilhchan, chi ixlit'ajuncha an iseyo an Dios yu la'ajunta. Chi p'ascha jaxa'alalh an ixt'at'ink'an angelhnín, an yu ixjaxta'nikantacha llich'alhkat li layi katalakt'ilhilh an lakaat'un chi an alamalh. ³Jajuniy:

—Jant'uk'a' k'alhit'ama'ch'ap'ut'iti an lakaat'un chi an alamalh chi an lakak'iwin, sta akxni kajamuntiseyojla'oyawcha an yu tat'atapatsay kiDiosk'an.

⁴ Chi ik'asmatlhicha tani ixpumachuxchak'ani an yu jaseyojلاكalh: 144.000 yu jaseyojلاكalh, ta kilhmakchux an ixjas'at'an an Israelhi jasakxtukalh. ⁵ An yu yucha an Judá tapu'a'p'unminchalh, la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu yucha an Rubén tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu Gad, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uy mil lapanaknicha jaseyojلاكalh. ⁶ An yu Aser, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uy mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu Neftalí, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu Manasés, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. ⁷ An yu Simeón, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu Leví, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu Isacar, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. ⁸ An yu Zabulón, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh. An yu José, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh chi an yu Benjamín, tapu'a'p'unminchalh la'akawt'uycha mil lapanakni jaseyojلاكalh.

⁹ Chunchacha ikla'ts'in'olh, ixli'astan ikla'ts'in wanaj lhilhuw sawalhi lakyakalh, yu jantu xamati lay put'e'e. Tan ixtalakmintachalh an lapanakni ta lakachux ch'alhkatnankan, chi ta kilhmakchux an lapanakni ta'alín, chi chux la'acha'anaxni chi ta kilhmakchux chiwinti alín, an la ixlakapucha an putawlan yu puch'alhkatnankani ixtayanalh chi tan an ixyalh an Jas'at'a Borrego. Wa la'sut'ut'ucha ixtala'mala'ch'ininta, chi ixtalakch'apatacha jap'ach'i. ¹⁰ Chi p'ascha ixtalaknahun:

An Dios, yu wilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan
chi an Jas'at'a Borrego,
yu'uncha kintama'alhtaxtuyan.

¹¹ Chi ixchuxk'an an angelhnin ixtalakyanalhcha ixtuntala'acho'o an tan ixwilh putawlan yu puch'alhkatnankan. Wachu ancha ixtalakwilanalh an tatanin chi an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta. Chi tatatso'o'talhcha la ixlakapu an tan wilh putawlan yu

puch'alhkatnankan chi tatamuntitachalhcha lakaat'un, ayi tala'ts'ilh an Dios. ¹²Ixtalaknajun:

¡Chunchacha kawalh!

An tanlhuncha an yu laj'oxi xt'a'a an Dios

chi an ta'ayaxtu chi an jatapast'ak'at chi an lhimala'puchajun

chi an jalhila'sinti chi an llich'alhkat chi an alhp'asninti

ix'anucha an kiDiosk'ani kawalh yu ixpujun'alhincha.

Chunchacha kawalh.

¹³Wa chuncha xapumatam an tatanin chiwinilh, kijuniy:

—Ani yu tala'la'ch'ita la'sut'ut'u ixla'ch'itk'an, ¿tisi yu'unchacha chi tanischa talakmintachalhi?

¹⁴Kit'in ijkuniy:

—Uxint'i k'atsay, kit'in jantu ijk'atsay.

Yucha kijuniy:

—Ani yu'uncha yu taminchalh laka ay lhima'alh'ajna, chi tach'a'atacha ixla'ch'itk'an chi talasut'ut'utacha la ixjak'alhni an Jas'at'a Borrego. ¹⁵Xliyuchacha li la ixlakapucha an tan wilh putawlan yu puch'alhkatnan Diosi tat'ajun, chi tunkuw chi ts'isi tatapatsaniycha an la ixtajtan. Chi an yu wilh an laka putawlan yu puch'alhkatnankan kajalhi'a'tayjuya mu ancha t'ajun. ¹⁶Jantucha katitama'alh'ajnalhi laka chawan chi laka kixixat. Chi jantucha ali katita'ichilhi laka wilhchan chi jantucha ali katitalhakalh.

¹⁷Mu an Jas'at'a Borrego an yu wilh laka puch'alhkatna yuchacha kajalhist'ak'a chi kajalhi'ana tan taxtuta xkan yu xt'a'a jatsukunti. Chi an Dios kajalakupaxakamaj'an'oya chux ix'alhutk'an yu'uncha.

Yu ixlima'atujuncha yu ixpuch'axpach'ikanta an libro

8 Akxni exnilhcha an Jas'at'a Borrego yu ixlima'atujuncha ixpuch'axpach'ikanta an libro, wanaj sa' jun'olhi an lakt'iyán, katacha paytat hora, ²Chi ijkala'ts'in an ixpumatumajunk'an angelhnin yu ixtayanalh la ix'ukxlakapu an Dios jaxta'nikalhcha ma'atujun s'olh.

³Wa chuncha mimpalh pumatam angelh chi tayalhcha la ixlakapu an tan ma'axta'kan lha'ulan, ixch'apata la'atam pamala'ap'uwan de oro, chi wanajcha lhuw cenciaja xta'nikalh para li kat'ala'maka'alhcha an ixtapaynitk'an ixchuxk'an an yu takiklaka'iy

Dios, la ixlakapuwcha an yu de oro tan ma'axta'kan lha'ulan yu ixyalh an tan wilh putawlan yu puch'alhkatnankan. ⁴La ixmakacha an angelhi tach'ixli an xajin an cencia la ix'ukxlakapucha an Diosi alh, t'a'antacha wachu an ixtapaynitk'an an yu takiklaka'iy Dios. ⁵Chi an angelh xa'a'ilhi an pamala'ap'uwan, chi la'tsamalhcha jikmi, xajikmi an tan ma'axta'kan lha'ulan, chi warrarracha maka'alhi an lakaat'un. Chi stakcha t'asalh xalapanak xkan, chi stakcha ixlakt'asakan chi stakcha jamakalipnilh chi laklalhcha an lakaat'un.

An ma'atujun s'olh japus'olhkalh

⁶Wa chuncha an ixpumatumjunk'an angelhnin an yu ixtalhit'ajun ma'atujun s'olh tala'asijlhicha para li katas'olacha.

⁷Pus an yu p'ulhnajcha angelh pus'olilhcha an s'olh, walh maka'ankalhcha an lakaat'un wa tacha chaj'it chi jikmi yu lhiyawkanta jak'alhni, chi an tercera parte tacha an lakyalh an k'iw wanaj la'xaw'olh chi chux an la'st'a'aw jach'itin.

⁸Ixlipumat'uycha an angelh s'olilh an la is'olh, wa tacha wa la'atamcha ay a'stitawk'a yu ma'tajita laka jikmi maka'ankalh an alamalh, chi an tercera parte an alamalh jak'alhnicha walh. ⁹Chi tanilhi an tercera parte yu ancha tala'ajunta an alamalh, chi tercera parte tacha an alin barco wanaj lakt'ilhi'okalh wachu'.

¹⁰Akxni ixlipumat'at'icha an angelh s'olilh an laka s'olh, patajuchalh an lakt'iyan la'atam aya st'aku, wa lamamacha ixma'tajita tacha wa kinkama'tajitacha ma'atam k'iw, chi tajuchalhcha tercera parte tacha an lak'alín ayxkan chi tan an laktaxtuta xkan. ¹¹An st'aku ixjuncan suninti, pus an tercera parte an xkan wanaj suni jun'olh, pus wanaj lhuw lapanakni talhinilh an sun xkan.

¹²Akxni an ixlipumat'at'icha angelh s'olilh an la is'olh, an tercera parte an wilhchan taputs'isilhcha, chi an tercera parte an malhkuyu', chi an tercera parte tacha an alin an st'aku, para li jantucha ka'alilhi jatapulhkunu tercera parte akxni tunkuw chi akxni puts'ista.

¹³Chi iklaka'an, ik'asmat'acha jalht'ilitnin la'atam ats'o'o la ixtan'ajni an lakt'iyan, p'asi ixnajun:

—¡Payni'incha, payni'incha, payni'incha an yu tawilanalh lakaat'un, ixlakata an ali yu katas'olaka laka s'olh an ixt'utunk'an angelhnin!

Ixlima'akisicha s'olh

9 An ixlipumakisicha angelh pus'olilhcha an s'olh, chi ikla'ts'in an lakt'iyan patajulh la'atam st'aku, an lakaat'uncha tamachilh, chi xta'nikalhcha an xayave an xamalhticha an tan jantu inta kimaktay ixliputalhman. ²Chi mati'alhcha an tan jantu inta kimaktay ixliputalhman, walh ancha takutchilhcha jin tacha lakatam laka aya horno. Pus an xajin wanaj maputs'isi'olhi an wilhchan chi an un. ³Chi an laka jin tataxtuchilhcha wa tacha sele', lakaat'uncha tatayachilh, chi ja'ilhtukalhcha li tacha an kululhcha yu ta'alín ani lakaat'uni ixlilaj'alhp'as katawalh. ⁴Jajunkan li jantu tani kata'ilhtulh an jach'itin chi an k'iw yu alín ani lakaat'un, chi watuchicha yu st'a'aw, jajunkan li wa yucha an lapanakni katalhitama'chapulh yu an jantu tu'u tamuntiwílanalh an iseyo Dios. ⁵Chi jajunkan li jantu katama'nilhi an lapanakni, jajunkan li wa lhilakatijtamcha katamama'alh'ajnilh, la'akisi malhkuyu', an ixmakxkayaxtuk'an tacha an tajats'ak'anan an kululh. ⁶Chi anchunu panch'e'ex an lapanakni katapuxkawya an lhinin, pero jantu katitala'cha'alh, akxni katalakniputuna', pero an lhinin kajalaj'osa'.

⁷An sele'nin wa tacha kawayojnincha yu jala'mala'asijnikantacha para li ka'ankanacha japulasaka laka guerraja ixtatasuy. An la ixlaj'a'tsulhk'an ixtalaklhi'anta wa tacha corona de oro. Chi an ix'ukxpuk'an wa tacha wa ix'ukxpuchak'an lapanakni ixtatasuy, ⁸an ix'ayk'an wa tacha wa ix'aycha t'aku ixtalhit'ajun, chi an ixtatsalatk'an wa tacha ixtatsalatcha lioni ixtalhit'ajun. ⁹An la ixlakatunajk'an ixtalaklakatanumanalhcha yu ixtapamatanchanan, wa tacha yu tsasnat. An ixpa'achujk'an wa tacha wa lhuwcha kawayo yu jalaktich'imuk'akanta karreta yu talakats'alaj'ancha tan katalasayacha ixmakat'ajun. ¹⁰An ix'istajk'an wa tacha wa ix'istajchak'an kululhi ixtasuy chi ixtalhit'ajun ixpats'ak'ank'an, an la ix'istajchak'ani ixtapulhitama'chapuy an lapanakni la'akisi malhkuyu'. ¹¹Yu ixrejchak'an ani tacha sele'nin, yucha an xa'angelh tan jantu inta kimaktay ixliputalhman, lhihebreo junkan Abadón chi lhigriego Apolión.^a

^a 9:11 Apolión nawputun Jalakt'ilhini' laka lhigriego.

¹²La'puslichá yu p'ulhnaj lhima'alh'ajna, pero ts'an'apalayka la'at'uy.

¹³An ixlipumachaxancha angelh s'olilhcha an la'is'olh, chi ik'asmatlhi chiwinkalhcha an tan lakyanilh ma'at'at'i ix'a'alo'ot an tan ma'axta'kan lha'ulan, yu ixyalh la ix'ukxlakapu an Dios.

¹⁴Junkan an ixlipumachaxancha angelh an yu ixlit'ajun an s'olh:
—K'ajax'ott'icha an ixt'at'ink'an angelhnin yu jach'iyawkanta waniy an tan yu ay tukan ayxkan yu junkan Éufrates.

¹⁵Pus jax'otkálhcha an ixt'at'ink'an angelhnin, para li katajama'ninilhcha tercera parte tacha an t'awkan, mu yu'uncha wa para yuchacha ixjalhila'sikanta anchunu panch'e'ex, anchunu wilhchan, chi anchunu malhkuyu, chi anchunu k'ata.

¹⁶Chi ik'asmatlhi tani ixpumachuxchak'ani an soldadojnín yu ixtapu'uk'analh an ixkawayojk'an: doscientos millones.

¹⁷Laka la'puminatnat chunchuniya ijkala'ts'ilh an kawayojnin chi an yu ixtapu'uk'analh. An yu ixtapu'uk'analh an kawayojnin ixtalaktankilhak'uk'analh yu tapamatanchanan, wa la'slapulhcha, wa tacha de jikmicha, chi wa lak'azulhcha chi wa la'x'awawcha tacha an azufre.^a Chi an kawayojnin wa tacha wa ix'a'tsulhchak'an leoni ixtalhit'ajun chi an la ixkilhnik'an ixtalajkilhtaxtuycha jikmi chi jin chi azufre.

¹⁸An lapanakni tacha ani t'awkan lakamunulhpa, tercera parteje talaknilh, ixlakata ani tipat'utu tuchichun yu ixtakilhtaxtuy an kawayojnin, an jikmi chi an jin chi an azufre. ¹⁹An ix'alhp'asnintik'an an kawayojnin an la ixkilhnik'an chi an la ix'istajk'ani ixtalhit'ajun. An ix'istajk'an wa tacha tsapulincha ixtajuninita, ixtalhit'ajun ix'a'tsulhk'an chi yuchacha ixtajapulhitama'chapunun.

²⁰Chi an ali'in lapanakni yu jantu tapunilh an tanlhun lhima'alh'ajna, masi chuncha, jantu tamakawlhi tacha an ta'ilhtuy tanlhun yu jantu oxi. Chi jantu tamakawlhi li tatatso'ottani an lakmakxkay'un chi li tatatso'ottani an tanlhun jala'la'oxinti yu de oro chi de plata chi de bronce chi de chiwx chi de k'iw yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in yu jantu lay tajalakawanan chi jantu

^a 9:17 Azufre t'un yu wa x'awaw, layi ma'tajiy, wa xlimjnik'acha an xajikmi chi alhp'asi. Wa makxkaycha akamin.

taja'asmatnan chi jantu lay tajalhtanan. ²¹ Chi jantu tamakawlhi ixjama'nintik'an chi ixpujachawanak'an chi ali wa aya ixtalat'atamayi masi yu jantu talat'at'ajun chi ali ixtaja'alhawanana.

An angelh chi la'atam lakat'ikt'i libro

10 Ikla'ts'impalay ta'alhtajupalh pumatam yu k'ut'ilh angelhi an lakt'iyán, ixla'atanchanu'ojota la'atam jataputs'i an la x'a'tsulh, ix'ukxyalh la'atam ixkulhmakchat chi an ix'ukxpu wa tacha an wilhchancha, chi an ixlakch'aja wa tacha wa lam lamcha la'ma'tayyalh jikmi. ² Ixch'apata la'atam lakat'ikt'i libro tapux'otta. Chi an yu oxi ixch'aja an alamalhcha tach'anjuchalh chi an ixch'anjama'xi an lakaat'uncha tach'atalh. ³ Chi p'ascha t'asalh tacha t'asay la'atam lión, chi akxni t'asalhcha, la'atujun xalapanak xkan wachu tachiwinilh. ⁴ Akxni tachiwin'olhcha an la'atujun xalapanak xkan, kit'in xakts'o'ulaputun, pero ik'asmatlhi la'atam chiwinti an lakt'iyán yu kijuniy:

—Wa sa' k'ama'at'i an yu tanawlh an la'atujun xalapanak xkan, jant'u k'ats'o'ulat'i.

⁵ Wa chuncha an angelh an yu ikla'ts'ilh ixch'atayachalh la ix'ukxni an alamalh chi an lakaat'un, tamakch'ixlichá an lakt'iyán, ⁶ chi pujurarnalhcha an yu ixpujun'alhincha li t'ajun, an yu ilhtulh an lakt'iyán chi an lakaat'un chi an alamalh chi chux yu ancha lak'alín. Najun:

—Jantucha ali kati'alilhi panch'e'ex, ⁷ akxni kachinacha panch'e'ex akxni an yu ixlipumatujuncha angelh ka'a'tayniyacha kas'ola an la'is'olh, kajunacha tacha an najun an Dios, tacha yucha jamak'atsaanilh an yu ixtat'atapatsay, an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios.

⁸ An chiwinti yu ik'asmatlhi an lakt'iyán a'tam kixa'alapalh chi kijuniy:

—K'ap'inchi chi k'ama'lht'aycha an lakat'ikt'i libro yu tapux'otta an la ixmaka an angelh, yu ch'atay la ix'ukxni an alamalh chi an lakaat'un.

⁹ Pus ikla'alhcha an angelh chi ijuniyacha li akixta'nilhi an lakat'ikt'i libro. Yucha kijuniy:

—Ni'ijcha chi k'a'ut'icha. La minkilhni wa sa'sicha k'ak'ilhk'ats'aya'a, pero la mimpalakni wa suncha kajunanta.

¹⁰ Ikma'lhtaylhcha an lakat'ikt'i libro an angelh chi ik'ulhcha, wa sa'sicha ijkilhk'atsalh la kinkilhni tacha t'axkat, pero akxni ik'ulhcha wa suncha junchalh la kimpalakni. ¹¹ Chi kijunkan:

—Task'iniya li a'tam k'ajalhixa'alap'alhi an ixchiwinti Dios ta kilhmakchux an lapanakni, ta lakachux ch'alhkatnankan, chi ta kilhmakchux chiwinti alin, chi an laj'ay jamach'alhkatni.

Ixt'uyunk'an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios

11 Wa chuncha kixta'nikalh ma'atam ch'ankat wa tacha ma'atam makat'ikt'i k'iw yu palhkan, chi kijunkan:

—K'a'ost'aycha chi k'alhk'at'icha an ixtajtan an Dios, chi an tan ma'axta'kan lha'ulan chi k'ajap'ut'e'echa an yu ancha ay tala'ts'in an Dios. ² Pero an tan wa jalhi'ay junita an lhima'spa an laka tajtan anch'a jant'u k'alhk'at'i, mu ancha jama'axta'nikantacha an yu jantu tajakiklaka'inin, yu'uncha kata'akch'intamaya an stalan'a la'acha'an 42 malhkuyu'. ³ Chi kit'in ajkamak'ana ixt'uyunk'an yu oxi akintalhichiwinina yu tala'mala'ch'ininta laka laklhwat'aka la'ch'it, yu'uncha katajamak'atsaaninina yu najun an Dios li katapasaya', 1260 wilhchani katajamak'atsaaninina'.

⁴ Ani ixt'uyunk'an lapanakni yu oxi akintalhichiwinina yu'uncha tacha a'at'uy olivo chi ma'at'uy ixputawk'an maklhku yu tayanalh la ix'ukxlakapu an xaJamach'alhkat lakaat'un. ⁵ Li xamati ta ja'ilhtuputun, yu'uncha takilhtaxtuy jikmi chi wanaj tala'xawa'ojoyi yu wa jaxkajiy. Chuncha kapuniya yu wa ta ja'ilhtuputun. ⁶ Ani pumat'uy yu oxi kintalhichiwiniy jaxta'nikanta lhich'alhkat li lay katamalakhchawlh an lakt'iyen para li jantu kalalhi xkan akxni tajamak'atsaaninint'ajun an yu najun an Dios li katapasaya'. Chi layi ta'ilhtuy li an xkan jak'alhni kawalh, chi talhit'ajuni lhich'alhkat para li katamak'atsanilhi an lakaat'un laka laktanlhun lhima'alh'ajna, wa ta a'chuxcha chuncha ta'ilhtuputun.

⁷ Akxni katalhichiwin'oyacha yu katalhichiwinina, an ma'tili yu kaminanta an tan jantu inta kilhimaktay ixliputalman kajat'alasayacha chi kajalhajaya chi kajama'niya'. ⁸ An ixlakatunajk'an an tan jalhi'ay junita an tan ay la'acha'ani

katatamaya'. Ancha tan wa kapulhimacha'xakalhcha junikalh li Sodoma chi Egipto, tan wachu tamakxtukmuk'alh laka cruz an kiJamach'alhkatk'an. ⁹Chi an lapanakni yu tanlayjcha katalakminanta ta kilhmakchux, ta lakachux ch'alhkatnankan, chi ta kilhmakchux chiwinti alin, kata'a'la'ts'imayacha an ixt'iyunk'an janinin, la'at'utu wilhchan apaytat chi jantu katitamakawlhi li kajamankualh. ¹⁰An yu tawilanalh ani lakaat'un sawalhcha katalhilaj'achana li jama'nikalhcha. Katalala'xta'nipaxayacha yu laj'oxi tu'u', wa xliyu ani ixt'uyunk'an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios sawalhcha ixtajamama'alh'ajninini ixtalhiwilay an yu ani tawilanalh lakaat'un.

¹¹Pero ixli'astan an ixlila'at'utucha wilhchan apaytat, an Dios japutamaknucho'olhi takuwin yu xt'a'a jatsukunti chi tatayacho'olhcha, chi an yu tala'ts'ilh sawalhcha talaktalhanalh. ¹²Wa chuncha an ixt'uyunk'an yu oxi talhichiwiniy an Dios an lakt'iyán p'asi ta'asmatlhi chiwinkalh, jajunkan:

—¡Anicha k'at'awk'ach'it'at!

Pus ta'alhcha an lakt'iyán, laka la'atam jataputs'i, chi an yu wa ixtajaxkayanan tala'ts'in. ¹³Wa akxni p'asi laklalh an lakaat'un chi décima parte an ay la'acha'ani talakpujlhi chi la'atujun mil lapanakni tanilh ixlakata li laklalh an lakaat'un. An yu jantu tanilh sawalhcha talaktalhanalh, chi talaknawlhi li an Dios yu wilhchalh anu lakt'iyán yucha ay.

¹⁴La'puslichá an ixlitipát'uy lhima'alh'ajna, pero mimpalatacha watukani an ixlitipát'utu.

Ixlila'atujuncha s'olh

¹⁵An ixlipumatujuncha angelh s'olilhcha an la is'olh, walh wa chuncha p'asi chiwinkalh an lakt'iyán, nawkan:

“An lhich'alhkat ani lakamunulhpa

ix'anucha an kiJamach'alhkatk'an Dios chi ix'anucha wachu
an ixCristo,

chi yuchacha ixpujun'alhincha kajuna kach'alhkatnana'.”

¹⁶Chi an ixpumap'uxamt'at'ik'an tatanin yu ixtawilanalh la ixputawlank'an yu tapuch'alhkatnan la ixlakapu an Dios,

tatatso'ottalhcha chi tatamuntitachalhcha, chi aycha tala'ts'ilh an Dios. ¹⁷ Ixtanajun:

“Iklasta'niyaw lhimala'puchajuni Jamach'alhkat Dios, uxint'i yu lay ilht'u'o'oy chux tanlhun.

Yu uxint'ik'at'i chi uxint'i ix'unit'a chi yu k'at'ana'a, mu la'a'it'icha an ay milhich'alhkat chi ch'alhk'atnancha.

¹⁸ An ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni tala'talh'amancha, pero chilhcha ixpaku mintalh'amti chi chilhcha xapanch'e'ex li k'aja'una'acha li oxi u jantu tani ixtat'ajuncha an yu chaway janiníncha.

Chi k'ajaxt'a'niya'acha yu talhajaxtulh an yu ixtat'atapatsayan yu ixtanajun minchiwinti yu katapasaya', chi an yu takiklaka'íyan, chi yu talhiwilay an minta'a'ut, chi yu laj'ajin, chi lakt'ikt'in, chi k'ajama'niya'acha an yu wa talakt'ilhi ani lakaat'un.”

¹⁹ Wa chuncha talhti'alhcha an ixtajtan an Dios awint'i lakt'íyan, chi an la ixtajtan ixtasuycha an caja^a yu pumujuta an ixchiwinti yu japut'amakawlh an ixlapanakni. Chi stakcha jamakalipnilh, chi ixlakchiwinkancha, chi ixtat'asaycha xalapanak xkan, chi laklalhcha an lakaat'un chi p'ascha tukani patajulh chaj'it.

An t'aku chi an aya tsapulh

12 An lakt'íyan talakasulh ay tuchichun: pumatam t'aku ixla'axt'a'ojotacha an wilhchan chi ixpuch'ataycha an malhkuyu', chi ix'a'tanuncha la'atam ixkorona yu wilhnilh la'akawt'uy st'aku. ² An t'aku ixja'aynanta chi ixt'asaycha mu ixkaniyicha, chi ixma'alh'ajnancha li kajamas'at'ananacha. ³ Wa chuncha, a'tam talakasupalh la'atam tuchichuni an lakt'íyan: la'atam aya tsapulh, slapulh, la'atujun ix'a'tsulhi ixlit'ajun chi ma'akawcha ix'a'alo'ot chi lakatamincha an la ix'a'tsulh ixlak'ukwilhcha la'atamin corona. ⁴ Chi an la ix'istaj japuxo'p'uxli an tercera parte an st'aku an lakt'íyan, chi an lakaat'uncha jamaka'alh. Akxni kalhitsukuyacha ixjas'at'a an t'aku, an aya tsapulh la ixlakapucha an t'aku tayanilh,

^a 11:19 An caja de lht'a'alak'íwi ix'ilhtukanta chi ixmakamuk'akantacha oro. Anchacha ixma'akanta an axt'uy la'lht'a'alh chiwx tan an ists'o'ulata an la'akaw laj'ay lhamap'a'sin an Dios.

para li tacha katsukuya an ixjas'at'a kat'olo'nikanacha. ⁵Wa chuncha an t'aku lhitsukulhcha ixjas'at'a, ts'alh, yucha yu kajach'alhkatnaniya ta kilhmakchux lapanakni laka ma'atam tsasnat. Pero an ists'alh an t'aku ma'osunikalh, lhi'anikalhcha la ix'ukxlakapu an Dios tan ch'alhkatnan. ⁶Chi an t'aku os'alhcha tan wa jasa'nik'a, tan an Dios ixmala'asijninita tan katawilh, para li anchacha kaxta'nikalh yu ka'ulh 1260 wilhchan.

⁷Ixli'astan lasakalhcha an lakt'iyán: an Miguel chi an ix'angelhnin tat'alasalhcha an aya tsapulh. An aya tsapulh chi an ix'angelhnin tajat'alasanalhcha, ⁸pero jantu lay talhajachalh, chi tucha lay tatawlhchalhi an lakt'iyán. ⁹Pus an aya tsapulh tamakxtukanchalhcha, yu jumpalhkan ma'aniya tsapulh chi jumpalhkan xapay makxkay'un u Satanás yu ja'o'xcho'onun chux an lakamunulhpa'. Ani xapay makxkay'un chi an ix'angelhnin warrarracha jat'at'alhtamaj'okalhi an lakaat'un.

¹⁰Wa chuncha p'asi ik'asmatlhi chiwinkalh an lakt'iyán, nawkan: –Chaway chilhcha an jama'alhtaxtunti chi an alhp'asninti chi an ixlich'alhkat an kiDiosk'an chi an ixlich'alhkat an ixCristo, mu chaway maka'ankalhcha ma'spa an yu ixja'alhtasuy an kijat'ala'awnink'an, yu ixja'alhtasuy la ix'ukxlakapu an kiDiosk'an ts'isi chi tunkuw. ¹¹An kijat'ala'awnink'an tapulhajalhi an ja'alhtasunu la ixjak'alhni an Jas'at'a Borrego chi an laka chiwinti yu yu'uncha tajamak'atsaaninilh. Tala'amaj'alhi ixjatsukuntik'an sta tanilh. ¹²Pus chaway k'a'ach'acha lakt'iyán chi yu anch'a wilhchi'it. ¡Pero payni'incha an yu lakaat'un tawilanalh chi an yu alamalh tatajumanalh, mu an xapay makxkay'un k'atsayi li jantucha ma'ani katitsukulh, pus sawalhcha talh'amani ta'alhtajulh chi sawalhcha taxkayan!

¹³Akxni la'ts'ilhcha an aya tsapulh li lakaat'uncha t'alhtamaj'okalh, ch'a'o'alhcha an t'aku an yu ixlit'ajun pumatam ixjas'at'a yu ts'alh. ¹⁴Pero an t'aku xta'nikalh la'at'uy laj'ay ixpa'achuj ats'o'o, para li lay kajalht'ilitnij'alh tan wa jasa'nik'a tan ixla'oxinikanta li katawilh, tan kamawakana la'at'utu k'ata a paytat. ¹⁵An aya tsapulh kilhtaxtumaka'alh xkani an tan alh an t'aku', para li an xkan kama'amuxtulh tacha tan ay xkan. ¹⁶Pero an lakaat'un lhi'a'tayjulhi an t'aku', mu an lakaat'un ta'elh'a'mix'alh chi otlhi an xkan an yu

kilhtaxtulh an aya tsapulh. ¹⁷Wa chuncha an t'aku sawalhcha ilhtulhi li katalh'amalhi an aya tsapulh. Pus an aya tsapulh alhcha jat'alasana an ali'in yu yucha an t'aku tapu'a'p'unmintachalh, an yu takiklaka'iy an ixlamap'a'sin Dios, yu tach'a'o'ay sawalh tacha an najun an Jesús. ¹⁸Sa'cha iktayalhi an laka kukuj an alamalh.

Ma'tili yu takutlhi lakxkan

13 Walh ikla'ts'in takutlhi an alamalh la'atam ma'tili', la'atujun ix'a'tsulhi ixlit'ajun chi ma'akaw ix'a'alo'ot, lakatamincha la ix'a'alo'ot ix'a'tanuncha ixkorona chi lakatamincha la x'a'tsulh ixlakwilhnilhcha la'atamin ta'a'ut yu wa aya juniy an Dios. ²Ani ma'tili yu ikla'ts'ilh wa tacha leopardojo ixtasuy, an ixlach'aja wa tacha ixch'aja oso, chi an ixkilhni wa tacha ixkilhni lión. An aya tsapulh xta'nilhcha ix'alhp'asninti chi ixputawlan yu kapuch'alhkatnana chi ay lhich'alhkat. ³La'atam ix'a'tsulh an ma'tili wa tacha wa ixk'atsaniniycha yu laycha kaxpunilh, pero an tan ixk'atsanini ta'oxinilh, pus sawalhcha lhi'a'nilhi chux an lakamunulhpa chi ch'a'o'alhcha. ⁴Ayi ixtala'ts'in an aya tsapulh mu yucha yu xta'nilh lhich'alhkat an ma'tili', chi wachu ayi ixtala'ts'in an ma'tili', ixtanajun:

—¿Tisiyuchacha ixt'achun tacha ani ma'tili chi tisiyuchacha lay kat'alasaya'a?

⁵Ani ma'tili wachu makawnikalhi li kanawlhi laj'ay tanlhun yu jantu oxi chi li kaxkayaj junilhi an Dios, t'up'uxamt'uy malhkuyu xta'nikalh lhich'alhkat. ⁶Pus chunchacha ilhtulh, wa aya lhichiwinilhcha an Dios, chi wa aya lhilakajunilhcha an ixta'a'ut, chi an tan wilhchalh, chi wachu wa aya jalhichiwinilhcha an yu lakt'iyaw tawilananchalh. ⁷Wachu makawnipalakalhi li kajat'alasalh an yu takiklaka'iy Dios sta li kajalhajalh. Chi xta'nikalh wachu kajach'alhkananilh ta kilhmakchux an lapanakni, ta kilhmakchux chiwinti alin, chi ta lakachux ch'alhkatnankan. ⁸Anchunu ma'tili ayi katala'ts'ina ixchuxk'an an yu tawilanalh an lakaat'un, yu an jantu jats'o'ulanikanta ixta'a'utk'an an laka libro tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti sta akxni ilhtukanchalhcha an lakamunulhpa', ixlibro an Jas'at'a Borrego yu ma'nikalh.

⁹Li xamati lhit'ajun ixpa'asmatna, ka'asmatlhicha. ¹⁰Li xamati kalhi'ankana laka pulach'in, laka pulach'ini ka'ana'. Li xamati kapuniya espada, espadaja kapuniya'. Anicha putasuy an ixjakiklaka'intik'an an yu takiklaka'iy Dios, chi li talhitayaniy.

¹¹Ixli'astan kla'ts'impalh la'atam ma'tili yu tawk'achilh an lakaat'un, ma'at'uy ix'a'alo'oti ixlit'ajun wa tacha ix'a'alo'ot jas'at'a borrego, pero wa tacha aya tsapulhi ixchiwiniy. ¹²Chi yucha ixlit'awni'ojoy chux an ixlich'alhkat an p'ulhnaj ma'tili', chi ix'ilhtuyi li an lakaat'un chi an yu ancha tawilanalh ayi katala'tsilh an yu p'ulhnaj ma'tili', an yu ixk'uch'unikanta tan ixk'atsanini yu wa tacha laycha kaxpunilh. ¹³Wachu ilhtuyi laj'ay tanlhun yu lhi'a'nin, yu jantu wa xamaticha lay ilhtuy, sta layi ma'alhtajuy jikmi an lakt'iyen lakaat'uncha maka'an, tan tala'ts'in an lapanakni. ¹⁴Chi tacha an makawnikalhcha li layi kalak'ilhtulh an tanlhun yu jantu wa xamaticha lay lak'ilhtuy, la ix'ukxlakapu an yu p'ulhnaj ma'tili, ja'o'xcho'olhcha an yu tawilanalh lakaat'un chi jalhijunilhcha li kata'ilhtunilh la'atam ixma'stele'e an ma'tili yu ixla'ajuntaka masi ixmak'atsanikantacha laka yu kikxtuy espada. ¹⁵Ani yu ixlila'at'uycha ma'tili makawnikalhi li layi kaxta'nilh jatsukunti an ixma'stele' an yu p'ulhnaj ma'tili', para li ani ma'stele' layi kachiwinilh chi ka'ilhtulhi li chuxi kajama'ni'okalh yu jantu ay katitala'tsilh. ¹⁶Atumpaj, ilhtulhi li chux, lakt'ikt'in chi laj'ajin, chi jamatuminin chi jakilhpatinin, chi yu jantu wa japutapatsakancha chi yu wa japutapatsakancha, li kajaseyoj lakalhi tan oxi ixmakak'an u la ixmuntsank'an. ¹⁷Walh laney chuncha tucha lay xamati katijamawnalh chi katijast'analh, wa yu makseyojlakantacha u yu muntiseyoj lakantacha, u yu lhit'ajuncha an ixta'a'ut an ma'tili', u yu lhit'ajun an xanunero an ixta'a'ut. ¹⁸Ani laka jatapast'ak'atcha kalhimacha'xakalh. Yu lhimacha'xay, wa kaput'e'enilhcha an ixnumero an ma'tili', mu wa ixnumerojcha lapanak: 666.

Ixmihpatk'an 144.000 lapanakni

14 Ixli'astan ijkalakawanalh ikla'tsilhcha an Jas'at'a Borrego sa'cha ixyalh la ix'ukxni an a'stitawk'a yu junkan Si6n, ancha ixtat'ayanalh 144.000 lapanakni, ixtalakmuntiwilanalhcha an ixta'a'ut an Borrego chi ixta'a'ut an ixPay. ²Wa chuncha ik'asmat'a

chiwinkalh an lakt'iyan wa tacha akxni p'ascha makat'ajun yu lhuw xkan chi wa tacha akxni yu p'ascha tukan t'asay xalapanak xkan, an chiwinti an yu ik'asmatli wa tacha wa akxni tan wanajcha ixluwk'an tajasanan yu wa si la ix'arpajk'an. ³Chi ixtalakmilhpaycha la'atam sast'i milhpat la ixlakapu an putawlan yu puch'alhkatnankan chi la ixlakapuk'an an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta chi la ixlakapuchak'an an tatanin. Jantu xamati lay ixlaklaniya anchunu milhpat, wa yu'uncha an 144.000 lapanakni yu jama'alhtaxtukalh tacha ani wilhkanchilh ani lakaat'un. ⁴Ani lapanakni yu'uncha yu jantu k'is tasmala'alh laka t'akunin, yu'uncha jantu k'is jat'atsukukalh sawalh. Yu'uncha wa tanchuncha an, an Jas'at'a Borrego yu'uncha ancha tat'a'an. Yu'uncha jama'alhtaxtukalhi an tan tat'ajun ali'in lapanakni tachanu yu p'ulhnaj tukan lha'ulan para Dios, chi para an Borrego. ⁵La ixkilhnik'an yu'uncha jantu tu'u jala'cha'aninikalh maslakatinti, mu yu'uncha jantu tu'u jalhkilikilh wanaj.

Ixt'utunk'an angelhnin

⁶Ikla'ts'impalh pumatam angelh yu ixjalht'ilitnin ixtan'ajni an lakt'iyan yu ixli'anta an laj'oxi chiwinti yu jantu a'tam min'ojoy, para li kajalhixa'alalhcha an yu tawilanalh lakaat'un, chux la'acha'anaxni tan laj'ay, ta kilhmakchux chiwinti, chi ta kilhmakchux lapanakni. ⁷P'ascha ixnajun laka chiwinti:

—K'at'alhamnit'iti an Dios, ayi k'ala'ts'int'it, mu an panch'e'ex chilhcha li kanawnacha tichini yu oxicha t'ajun chi yu jantu, ayi k'ala'ts'int'it an yu ilhtulh an lakt'iyan chi an lakaat'un chi yu ilhtulh an alamalh chi tan laktaxtuy an xkan.

⁸Wa chuncha talakasupalh pumatam angelh yu ixlipumat'uycha tayli'alh, najun:

—jTat'ilhilhcha, tat'ilhilhcha an ay la'acha'an Babilonia, mu ja'ilhtulhi li chux an ay la'acha'anaxni kata'otli an jamaskajanti xaxkan uva yu wa aya pulay.

⁹Chi an ixlipumat'utucha angelh tayli'alh najun laka p'as chiwinti:

—Li xamati ay la'ts'in an ma'tili chi li ayi la'ts'in an ixma'stele', chi li lhitamakajuni li kamuntiseyojhlakalh u kamakseyojlakalh la'iseyo an ma'tili, ¹⁰yucha kama'alh'ajnana'. Tachanu ka'ot'a

an ixtalh'amti Dios, yu puxte'ejukalh wanaj wa ixla'stu an la xacopa ixtalh'amti chi kamama'alh'ajnikana laka jikmi chi laka azufre^a la ix'ukxlakapuk'an an la'stalan'a angelhnin chi an Jas'at'a Borrego. ¹¹ Chi an xajin an ixma'alh'ajnatk'an ixpujun'alhincha katach'ixtayaya', tunkuw chi ts'isi jantu tajastaknani an yu ay tala'ts'in an ma'tili chi yu ay tala'ts'in an ixma'stele', chi yu tala'a'iy li kajamuntiseyojلاكalh u kajamakseyojلاكalh an la ixta'a'ut. ¹² Xliyu lhitask'iniy li katalhitayanilhi an ixlapanakni Dios, yu tamuktaxtuy an ixlamap'a'sin chi yu takiklaka'iy sawalh an Jesús.

¹³ Wa chuncha ik'asmatilhi kixa'alakalh sta an lakt'iyān kijunkan: —K'ats'o'ulat'i: “Oxi para yu'uncha yu chaway ati'anta taniy chi tat'atala'xto'ta an Jamach'alhkat Dios.” Chun, najuni an Takuwin, katajastaknanacha la ixtapatsatk'an, chi mu oxi tatapatsalh ani pus awint'i katala'a'iyanta yu laj'oxi.

An yu ixch'ankanta lakaat'un sakkancha

¹⁴ Ijkalakawanalh ikla'ts'ilh la'atam sut'ut'u jataputs'i, chi la ix'ukxni an jataputs'i sa'cha ixwilh pumatam wa tacha wa ists'alhcha lapanak, ix'a'tanun ixcorona de oro, chi ixch'apatacha ma'atam ixmachita yu kikxtuy. ¹⁵ Wa chuncha an laka tajtan taxtupalachilh pumatam angelh, chi p'ascha xa'alay an yu sa' ixwilh laka jataputs'i, juniy:

—K'a'ulanincha amimachita an jach'ananti chi k'amach'ixt'amit'icha an jach'ananti, mu an jach'ananti an lakaat'un k'at'alhcha, chi chilhcha ixpanch'e'ex.

¹⁶ Pus an yu ixwilh laka jataputs'i ulanilhcha an ixmachita an lakaat'un, chi lhi'alhcha an yu ixch'ankanta lakaat'un.

¹⁷ Wa chuncha a'tam taxtupalachilh pumatam angelhi an laka tajtan yu yachalh an lakt'iyān, wachu ixch'apata ma'atam ixmachita yu kikxtuy. ¹⁸ Chi an laka tan ma'axta'kan lha'ulan taxtupalachilh pumatam angelh yu xa'angelh an jikmi chi p'ascha xa'alay an yu wachu ixch'apata ma'atam ixmachita yu kikxtuy, juniy:

^a 14:10 Azufre t'un yu wa x'awaw, layi ma'tajiy, wa xlimjnik'acha an xajikmi chi alhp'asi. Wa makxkaycha akamin.

—K'a'ulanincha amimachita an uva ch'i k'alakch'uk'up'uxt'icha an la xasiwik an uva yu alin an lakaat'un, mu lakchatacha.

¹⁹ An angelh ulanilhcha an ixmachita an la ix'ukxni an lakaat'un chi lakch'uk'up'uxlichcha an uva an la xasiwik yu alin an lakaat'un, chi ixli'astan mujulhcha an laka ay ixpupach'itkan uva, yu jumputun an ixtalh'amti Dios. ²⁰ An uva pach'itkalkhcha ma'spa an la'acha'an, chi an tan ixmukanta an uva takutlhi jak'alhni, sta an la ixfrenojk'an an kawayojnini tacha'aninilh, 300 kilómetrojo ixlima'at cha'alh.

Ixpumatujunk'an angelhnin chi tipatujun lhima'alh'ajnat

15 An lakt'iyán ikla'ts'impalh la'atam ay tuchichun chi lhi'a'nin: pumatujun angelhnin, yu'uncha ixtalhit'ajun an tipatujun lhima'alh'ajna yu xati'astancha ka'alina', yu kapu'uktaxtuyacha an ixtalh'amti Dios. ² Chi ikla'ts'impalh wachu wa tacha la'atam alamalh de vidrio lhiyalh jikmi. Anchacha ixtalakyanalh an la ixpiktu ani alamalh de vidrio, an yu talhajalh an ma'tili chi an ixma'stele', chi an iseyo chi an xanúmero ixta'a'ut, ixtalakch'apatacha an ix'arpa Dios. ³ Ixtalakmilhpaycha an ixmilhpat Moisés yu t'atapatsay Dios chi an ixmilhpat Jas'at'a Borrego. Ixtalaknajun:

Laj'ay chi la'lhi'a'nini an yu lak'ilhtuta an Jamach'alhkat Dios, yu lay chux lak'ilht'u'o'oy.

Ts'awj chi sawalhi an yu lak'ilht'uyi xaJamach'alhkat ta kilhmakchux alin lapanak.

⁴ ¿Tisiyuchacha jantu katitalhamnini, Jamach'alhkat?

¿Tisiyuchacha jantu oxi katilhichiwinini?

Mu wa uxint'i yu stalan'ak'at'i.

Ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni katamina chi ayi katala'ts'inan,

mu t'ach'a an oxi sawalh ch'alhk'atnan tasuycha.

⁵ Ikla'ts'in'olh ani, ixli'astan ikla'ts'in tati'alhcha an tajtan an lakt'iyán tan ma'akanta an ixlamap'a'sin Dios yu ts'o'kanta.

⁶ Chi an laka tajtan tataxtuchilhcha an ixpumatujunk'an angelhnin yu ixtalhit'ajun an tipatujun lhima'alh'ajna. Ixtala'la'ch'itacha lajk'usi la'sut'ut'u la'ch'it chi wa la'slimjnik'acha, chi ixtalaktankilhakwilanalhcha isinturónk'an de oro. ⁷ Wa chuncha xapumatam an ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta,

jaxta'nilhcha la'atamin copa de orojo an ixpumatumjunk'an angelhnin, ixlaj'a'tsamanta an ixtalh'amti Dios, yu ixpujun'alhincha li t'ajun. ⁸An laka tajtan wanaj a'tsamtanu'olh jin ixlakata an ixta'ayat Dios chi ixlakata an ix'alhp'asninti. Chi jantu xamati lay ixtanuy an laka tajtan sta li akxni chunchacha katapasa'oya an tipatujun lhima'alh'ajna an yu talhit'ajun an ixpumatumjunk'an angelhnin.

La'atujun copa

16 Ik'asmatlhi p'asi chiwinkalh sta an laka tajtan, jajunkan an ixpumatumjunk'an angelhnin:

—K'ap'inchi'it xte'emaj'anini an lakaat'un an ixtalh'amti Dios yu lakputajun an la'atujun copa.

²An yu p'ulhnajcha alh an angelh puxte'elhcha an ixcopa an lakaat'un, walh chux an lapanakni yu an ixjaseyojlata an ma'tili chi sawalhcha ixtalhiwilay an ixma'stele' wanaj talaklakaxaj'ochilh tacha ts'its'i yu wa stakcha laj'a'xtuy chi sawalhcha lakxkay.

³An ixlipumat'uycha angelh puxte'elhcha an ixcopa an alamalh, walh an xkan wanaj tapalalh jak'alhni, tacha ixjak'alhni lapanak yu wa ma'nikanta, chi wanaj tani'olhi an yu lakxkan ixtala'ajunta.

⁴An ixlipumat'utucha angelh puxte'elhcha an ixcopa an laka lak'ayxkan chi an tan laktaxtuta xkan, walh wanaj jak'alhni jun'olh an xkan. ⁵Wa chuncha an xa'angelh lakxkan ik'alha'asmatlhi najun:

Uxint'i Stalan'ak'at'i Dios, yu uxint'i chi yu uxint'i ix'unit'a, oxi t'ach'a an ilht'uy tacha chaway ani xt'a'a lhima'alh'ajna,

⁶wa xliyu yu'uncha tamaj'anilhi ixjak'alhnik'an an yu takiklaka'iyen yu la'stalan'an

chi an yu ixtanajun minchiwinti, jama'ot'ut'icha wachu jak'alhni, mu tat'acha'an.

⁷Ik'alha'asmatpalh wachu pumatam yu sta an laka tan ma'axta'kan lha'ulan ixnawnachalh:

—Chun sawalhi, Jamach'alhkat Dios, yu lay lak'ilht'u'o'oy chux tanlhun, an t'ach'a xt'a'a lhima'alh'ajna sawalh chi ts'awj.

⁸An ixlipumat'at'i angelh puxte'elhcha an ixcopa an tan wilh an wilhchan, wa chuncha an wilhchan makawnikalhcha li kajalalakamichilhcha laka jikmi an lapanakni. ⁹Pus an lapanakni talaklaka'ichilhcha an laka alhp'as lhi'ichi, walh masi chuncha jantu

tamapaxalhi ixjatapast'ak'atk'an. Apalij wa xkayaj tajunilhi an Dios masi yucha ch'alhkatnani ani lhima'alh'ajna.

¹⁰ An ixlipumakisicha angelh puxte'elhcha an ixcopa an la ixputawlan yu puch'alhkatnan an ma'tili', walh wa chuncha an ixlich'alhkat wanaj lakaaputs'isni tamakaw'olh chi an lapanakni tacha an ixtama'alh'ajnancha ixtapa'ats'iycha an isima'atk'an. ¹¹ Pero masi chuncha jantu tamakawlhi ta'ilhtuy yu jantu oxi, apalijcha wa aya ixtajuniya an Dios yu wilhchalh lakt'iyen ixlakata li ixtach'apatachalhcha ts'its'i yu laj'a'xtuy chi li ixtama'alh'ajnancha.

¹² An ixlipumachaxan angelh puxte'elhcha an ixcopa an ayxkan tan junkan Éufrates, walh an xkan wanaj xixli, para li laycha katala'pusli an rejnin yu kataminanta tan lhi'akxajachilh an wilhchan.

¹³ Chi ikla'ts'in la ixkilhni an aya tsapulh chi la ixkilhni an ma'tili chi la ixkilhnicha an yu jantu sawalh ixchiwinti Dios lhichiwiniy takilhtaxtulh la'atamin makxkay'un wa tacha ts'o'otoj. ¹⁴ Yu'uncha ixtakuwink'an lakmakxkay'un, yu ta'ilhtuycha tanlhun yu la'lhi'a'nin yu jantu wa xamaticha lapanak lay ilhtuy, chi ta'ancha puxkawnini an rejnin an lakaat'un ta ixlijalhi'ay an lakamunulhpa', para li katama'ayxto'lhicha tan kalasakana akxni kachinacha an ay wilhchan yu ix'anu an Dios yu lay lak'ilhtu'ojoy chux.

¹⁵ “K'a'asmatt'it, kit'in tacha ja'alhawna akmina'. Oxi para yucha yu s'alaj wilh chi ma'ata ixla'ch'it, para li jantu wa alhalha katsukulh chi jantu kala'ts'inikalhi ixmaxanti.”

¹⁶ Wa chuncha an lakmakxkay'un tama'ayxto'lhicha an rejnin an tan junkan lhihebreo Armagedón. ¹⁷ An ixlipumatujuncha angelh puxte'elhcha an ixcopa an laka un, walh wa chuncha p'asi chiwinkalh an laka tajtan an lakt'iyen, an tan wilh an putawlan yu puch'alhkatnankan, nawkan:

—;Ilhtu'okalhcha!

¹⁸ Wa chuncha tsukulhcha jamakalipnin, chi lakchiwinkanha chi tat'asaycha xalapanak xkan, chi p'ascha laklalh an lakaat'un, yu jantu a'tam chuncha laklata sta wa tawanancha t'ajun an lapanak ani lakaat'un. ¹⁹ An ay la'acha'an puma'at'utu walh, chi an la'acha'anaxni an lakamunulhpa laktalakt'ilhilh. Wa chuncha an Dios pastaklhi an ay la'acha'an yu junkan Babilonia para li

kama'ot'ulhcha an jamaskajanti xaxkan uva yu alhp'as ixtalh'amti an Dios. ²⁰ Chux an lakaat'un yu la'la'atanchanu'ojota xkan chi an laj'a'stitawk'a jantucha inta k'is laktalakasucho'olh. ²¹ Chi an lakt'iyán patajuchalhcha laj'aya chaj'it ixjapat'alaycha an lapanakni, palay de t'up'uxam kilojo ixlaktats'ink'iy, an lapanakni stakcha xkayaj tajunilhi an Dios ixlakata li lhima'alh'ajnacha ix'ilhtuy an chaj'it, mu ay tukan lhima'alh'ajna sawalhi alilh.

Ixlinin an ay t'aku yu wa aya lay

17 Xapumatam an ixpumatujunk'an angelhnin an yu ixtalakch'apata la'atamin copa kila'milh chi kijuniy:

—K'at'at'i akmasuniyani yu t'acha'an ixma'alh'ajnat an ay t'aku yu wa aya lay, yu sa' wilh an la ix'ukxni lhuw lakxkan. ² Yucha wa aya tat'alaycha an xarejnin ani lakaat'un, chi an tawilanalh ani lakaat'un talhila't'a'ap'alhcha tacha an wa aya lay an t'aku'.

³ Wa chuncha an angelh kilhi'alhcha laka takuwin tan wa jasa'nik'a, ancha ikla'ts'in pumatam t'aku ixpu'uk'alh la'atam slapulh ma'tili', wa stakcha ixlakawilh ta'a'ut yu wa xkayaj juniy an Dios, chi la'atujun ix'a'tsulhi ixlit'ajun chi ma'akawcha ix'a'alo'ot. ⁴ An t'aku ixla'ch'ita ixla'ch'it xmumuwx chi slapulh, chi wa stakcha ixlakamalht'ak'akanta laka oro, chi chiwx yu la'lhuw chi perlas, ixch'apata la'atam copa de oro, wa stakcha ixpu'a'tsamanta tanlhun yu jantu k'is lhila'ts'imputu chi tanlhuncha yu jantu oxi ixlakata li wa aya ixlay. ⁵ Chi ixmuntits'o'ulakantacha la'atam ta'a'ut yu jantu xamati mispay: “An ay Babilonia, ixnatik'an an wa aya talay t'akunin chi chux an tanlhun yu jantu lhila'ts'imputu ani lakamunulhpa'.”

⁶ An t'aku ikla'ts'in ixlit'a'ap'atacha an ixjak'alhnik'an an ixlapanakni Dios chi an ixjak'alhnik'an an yu jalhima'nikalh ixlakata li oxi ixtalhichiwiniy an Jesús. Akxni chunchacha ikla'ts'ilh sawalhcha iklihi'a'nilh. ⁷ Chi an angelh kijuniy:

—¿T'asu li lhi'a'niycha? Kit'in ajkunani tuchini jumputuncha an t'aku', chi an ma'tili an lhiminta yu lhit'ajun la'atujun ix'a'tsulh chi ma'akaw ix'a'alo'ot. ⁸ An ma'tili an yu la'ts'i, ixt'ajun, pero chaway jantucha, chi chaway ka'akxajcho'otachilhcha tan an t'awnachalh tan jantu inta kimaktay ixliputalhman chi ka'anacha tan kats'an'ayacha. Ali'in tawilanalh lakaat'un yu jantu tu'u jats'o'muk'anikanta

ixta'a'utk'an an laka libro tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti, sta akxni ilhtukalhcha an lakamunullhpa'. Yu'uncha katalhi'a'niya akxni katala'ts'ina an ma'tili yu ixt'ajun ixlip'ulhnaj chi yu chaway jantucha tu'u t'ajun, pero kaminpala'.

⁹Ani task'iniy jatapast'ak'at para li lay kalhimacha'xakalh: An la'atujun a'tsulh jumpupun lakatujun a'stitawk'a tan tawlay an t'aku', ¹⁰chi an la'atujun a'tsulh wachu nawputun ixpumatumjunk'an rejnin. Ixkisink'an ani rejnin tata'a'talhcha, pumatam yu yu'uncha ch'alhkatnant'ajun chi an pumatam tuka' min. Pero akxni kamina, jantu ma'ani katich'alhkatnalh. ¹¹An ma'tili yu ixt'ajun chi yu chaway jantucha tu'u t'ajun yucha ixlipumatsajinchak'an an rejnin. Chi ani yu ixlipumatsajinchak'an an rejnin wanajcha yu xapumatam an ixpumatumjunk'an an rejnin, chi kama'nikana'.

¹²'Ch'i an la'ts'i ma'akaw a'alo'ot, ixpumakawk'an rejnin, yu jantuka' tala'a'iy lhich'alhkat, pero katala'a'iya lhich'alhkat tacha rejnin wa tam hora ali an ma'tili'. ¹³Ani ixpumakawk'an rejnin wa tami katak'atsaya', chi katama'axta'niya an ix'alhp'asnint'ik'an chi an ixlich'alhkatk'an an ma'tili'. ¹⁴Katat'alasaya an Jas'at'a Borrego, pero an Jas'at'a Borrego kajalhajaya', mu yucha ixJamach'alhkatk'an jamach'alhkatni, chi ixRejk'an rejnin, chi an yu ancha tat'a'aklat'ajun yucha jat'asanita chi yucha jasadxtuta chi yu'uncha oxi tataylhi'anta."

¹⁵An angelh kijumpalay:

—An xkan an t'an la'ts'in wilh an t'aku, yu wa aya lay, yucha la'acha'anaxni, an tacha lakalhuw tawilanalh lapanakni chi ta kilhmakchux lapanakni yu tipaspit tachiwiniy. ¹⁶Ch'i an la'ts'i ma'akaw a'alo'ot chi an ma'tili, yu'uncha kataxkaya an t'aku an yu wa aya lay, wa alhahacha katamakawna chi wanaj katamakaw'oya'. Kata'uniyacha an xakanit chi katala'xawayacha laka jikmi, ¹⁷mu an Dios ja'ilhtunilhi an la ixjalhunutk'an li kata'ilhtulhcha yu ilhtuputulh an Dios: li wa tamcha katak'atsaalh chi kataxta'nilhcha an ixlich'alhkatk'an an ma'tili', sta li chunchacha kalak'uktaxtu'olh an ixchiwinti an Dios. ¹⁸Chi an t'aku an yu la'ts'i yucha an ay la'acha'an yu jach'alhkatnaniy an xarejnin ani lakaat'un."

An Babilonia ta'a'talhcha

18 Akxni chunchacha ikla'ts'in'olh ixli'astan an lakt'iyān ta'alhtajupalh pumatam angelh, ay lhich'alhkati ixlit'ajun, chi wanaj mapulhku'olhi an lakaat'un la ixmakalip'at. ² Chi p'ascha tukani chiwinilh, najun:

“¹ Ta'a'talhcha, ta'a'talhcha an ay Babilonia!
 Wa ixcha'achak'an lakmakxkay'uni chaway,
 chi wa taputats'e'acha chux tanlhun lakmakxkay'un
 chi wa ixpamaj'anchak'an chux tanlhun lakmakxkay ts'o'on
 chi yu jantu jalhila'ts'imputu.

³ Mu ta kilhmakchux ta'alīn an lapanakni ta'otlhi an jamaskajanti xaxkan uva yu wa aya pulay,
 chi an rejnin yu ani lakaat'un tat'ajun wa ayacha tat'aalalh,
 chi an tajast'anan ani lakaat'un tapulhitsukulhcha ixtumink'an
 tacha an wa lhimo'slaycha lakmasuy yu lajk'usi
 ixtanlhun an ay la'acha'an.”

⁴ Ik'asmatpalh chiwimpalakalh an lakt'iyān, najun:

“Uxitnan yu kilapanakni, k'at'axt'ut'iti anchunu la'acha'an,
 para li jant'u k'ajat'a'ilht'ut'iti ixtala'alhink'an chi jantu
 katala'cha'ani an ixma'alh'ajnatk'an,

⁵ mu an ixtala'alhink'an sta an lakt'iyāncha cha'alh chi an Dios
 japastaknilhcha tacha an wa tani talaycha.

⁶ Wanajcha chuni k'a'ilht'ut tacha ja'ilhtulh an ali'in,
 chi pu'a't'uyi k'amap'usp'itnit tacha an lak'ilhtulh an tanlhun.
 K'ala'oxinit jamaskajanti xaxkan uva yu a't'uy chuncha
 ixli'alhp'as tacha an jala'oxinilh an ali'in.

⁷ K'a'ilht'ut'iti li kaxkanilh chi li kama'alh'ajnalh,
 tacha yucha stakcha lalhi li ay chi li sawalhcha lajk'usi
 tanlhuni lhit'ajun.

Mu an la ixjalhunut najun:

“Ani tacha reynaja ikwilh kit'in.

Jantu wa ikjanimakawpulanticha t'aku',
 jantu aktima'alh'ajnalh.”

⁸ Xliyu wanaj wa tam wilhchan kala'china tanlhun
 ixma'alh'ajnat:

lhinin, alhut chi chawan, chi kala'xawakanacha laka jikmi,
mu an Jamach'alhkat Dios yucha alhp'as chi yucha
kama'niya."

⁹An xarejnin ani lakaat'un yu wa aya tat'alalh an ay
la'acha'an chi yu tat'alhitsukulhi tanlhun yu sawalhcha
lajk'usi, katalhita'oxila'alhiyacha chi katalhilaj'ahunacha akxni
katala'ts'inacha xajin li la'xawakanacha. ¹⁰Wa ma'atcha katatayayanta
ixlakata li katatalhanajlaka'anacha tacha an kamama'alh'ajnikana',
chi katanawna:

"Payniycha, payniycha an ay la'acha'an Babilonia,
yu k'ut'ilh la'acha'an, mu wanaj wa puwalasi chilh
mima'alh'ajnat!"

¹¹An yu tajast'anan ani lakaat'un wachu katalhila'ta'oxila'alhiya
chi katalhilaj'alhuna anchunu la'acha'an, mu jantucha xamati
katijatamawnilh ixlist'atk'an: ¹²lhist'at tacha oro chi plata chi
yu la'lhuv xtapalh chiwx chi perlas chi la'ch'it yu laj'oxi yu de
lino chi de seda, yu xmumuw chi slapulh, chi ta tipachux yu
lhaklhij akamin jalakch'uk'unti k'iw chi tanlhuncha yu de marfil
la'oxikanta chi tanlhuncha yu de laj'oxi k'iw ilhtukanta chi yu de
bronce chi yu de tsasnat chi yu de mármol, ¹³wachu an canela chi
tanlhuncha lhala'oxin yu lak'akamin, chi p'um chi perjume chi
tanlhuncha alhch'ajat chi jamaskajanti xaxkan uva chi asayte chi yu
sawalhcha oxi harina chi trigo, chi jatapakxatcha yu tamak'uk'anan
chi borregojscha chi kawayo chi carreta sta lapanakni yu wa
japutapatsakanacha. ¹⁴Chi an la'acha'an katajuna:

"¡Jant'uch'a t'u'u lhit'a'un an yu sawalhch'a ixlaj'ach'aniy
lajkan jatawk'at,
ixpujun'alhinch'a ma'ats'an'at'i chux,
an lajk'usi mintanlhun chi amintumin!"

¹⁵An yu yucha ixtalakst'ay ani tanlhun chi an yu
tapulhitsukulhcha ixtumink'an an ay la'acha'an, wa ma'atcha
katatayayanta, mu katatalhamniyacha an ixma'alh'ajnat an ay
la'acha'an, katala'ta'oxila'alhiyacha chi katalaj'ahunacha, ¹⁶chi
katanawna:

"¡Payniycha, payniycha an ay la'acha'an!, oxi linojo
ixmala'ch'ininta,

an ixla'ch'it xmumuw chi slapulhi ixjunita,
ixlakamalht'ak'akantacha laka oro chi perla
chi yu la'lhuv tapalay chiwx.

¹⁷ ¡Walh chi wanaj wa puwalasi la'mix'olh ani lajk'usi lhuv
tanlhun!”

Ixchuxk'an an xacapitanin an barco chi ixchuxk'an yu tama'pu'an
an barco, yu inta tita'an chi an marinerojnin chi ixchuxk'an yu ancha
tamakutuy an alamalh yu taput'ajuncha, wa ma'atcha tatayachalh,
¹⁸ chi akxni tala'ts'incha an xajin tacha an la'xajuy an ay la'acha'an,
talakt'asalhcha tanajun:

“Jantu a'tam alinta la'acha'an yu sawalh alhp'asni tacha an
Babilonia.”

¹⁹ Chi talak'uktawk'alhcha po'xmi mu ixtala'ta'oxila'alhiycha chi
ixtalaj'alhuncha chi talakt'asalhcha, ixtalajnajun:

“¡Payniycha, payniycha an ay la'acha'an!

Ixchuxk'an an yu ixtalakhit'ajun ixbarcojk'an an alamalh
ixtapulhit'ajuncha ixtumink'an an laka laktanhun yu laj'oxi
ixlit'ajun an la'acha'an.

¡Walh chi wanaj wa tam pants'ik'isi lakt'ilhikalh!

²⁰ Uxint'i lakt'iyen k'a'ach'acha ixlakata anchunu la'acha'an,
chi uxitnan yu k'iklak'a'iyat an Dios chi uxitnan yu an Dios
tamala'achan

li k'alhich'iwinint'it an ixchiwinti,

k'alaj'ach'ant'itcha, mu an Dios li xta'nilhcha lhima'alh'ajna an
la'acha'an

wa xliyu ta'asmatnincha uxitnan li wa ixtalhitama'chapuyan.”

²¹ Wa chuncha pumatam angelh yu k'ut'ilh ch'ixsaklhi la'atam
aya chiwx, wa tacha wa la'atamcha ay xachiwx palakskitin chi
warrarracha maka'alh an alamalh, najun:

“Wanajcha chuni jant'u k'at'ilhima'la'ach'ip'ink'a

k'alakt'ilhik'ana'a ay la'acha'an Babilonia,

ch'i jant'uch'a a'tam k'at'ila'ts'inch'o'ok'a.

²² Jantucha a'tam kati'asmatcho'okalhi la mincalle jasanti laka
arpa

chi laka sp'ililh s'olh chi laka kikst'ililh s'olh

chi jantucha tu'u katitawalh tapatsanin yu tu'u tapatsat
 tala'taxtuniy
 chi jantucha kati'asmatkalhi katimakat'awlh an chiwx yu
 palakskitininkan.
 23 Jantucha a'tam katitapulhkuhli la'atam maklhku ani
 la'acha'an
 chi jantucha kati'asmatkalhi katilakchiwinkalh tan
 la'tama'xto'kan.
 Mu an milapanakni yu ixtajast'anan yu'unchacha
 yu laj'alhp'asni ixtajunita an lakaat'un
 chi ja'o'xch'o'o ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni la
 mijachawanti.”

24 Ani la'acha'ani la'cha'ankalh ixjak'alhnik'an an yu
 ixtalhichiwiníy ixchiwinti Dios chi an yu ixlapanakni Dios chi
 ixchuxk'ancha an yu jama'nikanta ani lakaat'un.

An lakt'iyán lakchiwinkan

19 Ixli'astan ik'asmatlhicha lhilhuw tukani ixlakchiwinkan an
 lakt'iyán chi p'as, ixlaknawkan:

¡Aleluya! An ta'alhtaxtut chi an ta'ayat chi an lhich'alhkat
 ixnawin an kiDiosk'an,

2 mu yucha ts'ajwi xta'niy lhima'alh'ajna yu t'acha'an.
 Chi xta'nilhcha ixma'alh'ajnat an ay t'aku yu wa aya lay,
 an lakamunulhpa lakt'ilhilhi an t'aku wa xliyu wa aya lay.
 An Dios lhich'ilhcha an t'aku li ixjama'ninita an yu
 tat'atapatsay.

3 Chi a'tam laknawpalakalh:
 —¡Aleluya! An xajin an t'aku ixpujun'alhincha
 katach'ixtayaya'.

4 Wa chuncha an ixpumap'uxamt'at'ik'an tatanin chi an
 ixt'at'ink'an tuchichun yu tala'ajunta tatatso'ottanilhcha chi
 tatamuntitanichalhcha lakaat'uni an Dios yu sa' ixwilh la ixputawlan
 tan ch'alhkatnan. Chi ixtanajun:

—¡Amén! ¡Aleluya!

5 Chi sta an tan wilh putawlan yu puch'alhkatnankan chiwinkalh
 nawkan:

¡Chux uxitnan lakt'ikt'in chi laj'ajin ch'i yu t'ap'ats'aniyat an
Dios

ch'i yu k'iklak'a'iyat, yucha an kiDiosk'ani ay k'ala'ts'int'it!

⁶Ik'asmatpalh wachu wa tacha wa tan wanajcha lhilhuw
lakchiwinkan, tacha makat'ajun tan lhuw tukan samama xt'ajyalh
xkan chi tacha p'as t'asay xalapanak xkan, ixnawkan:

¡Aleluya! Mu an Jamach'alhkat yu kiDiosk'an yu lay ilhtu'ojoy
chux,

yucha ch'alhkatnan.

⁷Kalaj'achawcha, oxicha kalajk'atsaw chi ayi kala'ts'iw,
mu chilhcha panch'e'ex li katama'xt'o'acha an Jas'at'a Borrego.

⁸An ixli'it la'asijtacha.

Makawnikalhcha li kala'ch'ilhcha ixla'ch'it yu k'usi tukan
yu sut'ut'u chi xlimjnik'a,

mu anchunu k'usi la'ch'it yucha jumputun an tacha ts'awj ixtat'ajun
an ixlapanakni Dios.

⁹An angelh kijunilh:

—K'ats'o'muk'a: “Sawalhcha oxi para yu'uncha an yu jajunkan li
kata'alh ma'waynin tan tama'xt'o'a an Jas'at'a Borrego.”

Chi nawpalay:

—Ani chiwinti sawalh, yucha ixchiwinti an Dios.

¹⁰Iktatso'ottanilhi la ixjach'aja an angelh para li ayi akla'tsilh.
Yucha kijuniy:

—Jant'u ch'uni k'alat'i, kit'in wa ikt'atapatsaycha an Dios, tacha
uxint'i chi tacha an mijat'ala'awnin yu ixlisawalh tataylhi'an an
tacha najun an Jesús. Yucha an Diosi yu ay k'ala'ts'i. Mu tacha an
najun an Jesús yu sawalh yucha yu jamachiwiniy an lapanakni yu
tanajun an ixchiwinti Dios.

Lapanak yu ixpu'uk'alh sut'ut'u kawayo

¹¹An lakt'iyán ikla'ts'in lhti'ay chi ancha talakasulh la'atam sut'ut'u
kawayo, an yu ixpu'uk'alh ixjunkan: Yu Sawalh chi yu Muktaxtuy
yu najun, mu yucha ts'ajwi ixch'alhkatnan chi ilhtuycha lasat. ¹²An
ixla'chulh wa tacha akxni an lam lamcha an jikmi ixtasuy, chi an
la ix'a'tsulh lhuw coronaja ix'ukwilh chi ixmuntits'o'ulakantacha
la'atam ta'a'ut yu wa yucha mispay. ¹³An ixla'ch'it wa stakcha

ixlipaxta jak'alhni chi an ixta'a'ut ixjunkan: Ixchiwinti Dios.

¹⁴ An lhuw xasoldadojnin lakt'iyen ixtach'a'o'aycha laka la'sut'ut'u ixkawayojk'an chi ixtala'mala'ch'inintacha laka yu k'usi tukan la'ch'it, la'sut'ut'u chi jantu la'smala'a. ¹⁵ An la ixkilhni ixkilhtaxtuy makat'ikt'i yu kikxtuy espada, yu kajapumak'atsaniyacha ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni, chi yuchacha kajach'alhkatnaniya laka ma'atam tsasnat. Chi yucha kapach'it'a la ixch'aja an uva para li kataxtunilhcha xaxkan yu nawputun ixtalh'amti Dios, Dios yu lay ilhtu'ojoy chux. ¹⁶ An la ixla'ch'it chi an la ix'atu chunchuniyacha ists'o'ta: "IxRejk'an rejnín chi ixJamach'alhkatk'an jamach'alhkatni."

¹⁷ Chi ikla'ts'ilhcha pumatam angelh yu sa'ixyalh an laka wilhchan, p'ascha jaxa'alalh chux an ts'o'on yu talakjalht'ilitnin an lakt'iyen, jajuniy:

—K'at'at'itcha chi k'at'a'ayxt'o't'itcha an laka ay ixwayt an Dios, ¹⁸ para li k'a'ut'itcha ixjakanitk'an rejnín chi xalaj'ajin soldadojnin chi xakanitk'an yu laj'alhp'asnín lapanakni chi xakanitk'an kawayojnin chi yu taputawk'ay, chi xakanitk'an ta kilhmakchux lapanakni, yu jantu xamati ixputapatsay, chi yu wa ixputapatsakancha, chi yu ixtalhitapalay lapanakni chi yu jantu.

¹⁹ Wa chuncha ikla'ts'in an ma'tili chi an xarejnincha an lakaat'un chi an issoldadojninchak'an ixta'ayxt'o'nuncha para li katar'alasayacha an yu ixpu'uk'alh kawayo chi an issoldadojnin. ²⁰ Walh an ma'tili ch'apayawkalhcha chi wachu an yu jantu sawalh ixchiwinti Dios ixlichiwiniy. Yucha ix'ilhtuta la ix'ukxlakapu an ma'tili tanlhun yu jantu wa xamaticha lapanak lay ilhtuy, yu japulaj'o'xcho'olhcha an yu tala'a'ilh an iseyo an ma'tili chi yu ay talhiwilalh an chiwx yu tacha an ma'tilicha ix'ilhtukanta. Ani ixt'uyunk'an warrj warrjcha jat'alhtamaj'okalh ixtak'atsank'an tan wa mililicha lay jikmi laka azufre.^a ²¹ Chi an ali'in jala'ma'nikalhcha an laka espada an yu ixkilhtaxtuy yu ixpu'uk'alh kawayo, chi chux an ts'o'on talhi'o'atsalhcha an ixjakanitk'an an yu jala'ma'nikalh.

^a 19:20 Azufre t'un yu wa x'awaw, layi ma'tajiy, wa xlimjnik'acha an xajikmi chi alhp'asi. Wa makxkaycha akamin.

Tam mil k'ata

20 Ikla'ts'ilh pumatam angelh yu ixta'alhtajut'ajun an lakt'iyán, ixlimintacha an xayavej an tan jantu inta kimaktay ixliputalhman, chi ixch'apatacha ma'atam lhman cadena. ²Ani angelh ch'apayawlhcha an aya tsapulh, an ma'aniya tsapulh, yu jumpalhkan xapay makxkay'un u Satanás. Chi la'ach'ilhcha tam mil k'ata, ³chi warrarracha maka'alh an tan jantu inta kimaktay ixliputalhman. Chi malaklhchawnilhcha chi oxicha o'slamnilh para li jantucha ali kajalaj'o'xcho'olhi an ta kilhmakchux ta'alín lapanakni, sta li kacha'alhcha tam mil k'ata. Akxni kacha'anacha tam mil k'ata, kax'otpalhkana lakats'uníy panch'e'ex.

⁴Ikla'ts'impalh la'alhuw putawlan yu puch'alhkatnankan, anchacha talaktawilh yu jaxta'nikalh llich'alhkat. Chi wachu ijkala'ts'ilh an ixtakuwink'an an yu jalhilaj'a'cha'xkalh ixlakata an ixchiwinti an Jesús chi an ixchiwinti Dios, an yu jantu ay tala'ts'ilh an ma'tili chi an chiwx an yu tacha an ma'tilicha ix'ilhtukanta, chi yu jantu talhitamakawlh li kajaseyojلاكalh la ixmuntsank'an u la ixmakak'an, yu'uncha tala'awcho'olh chi tat'ach'alhkatnalhcha tam mil k'ata an Cristo. ⁵Ani yucha yu p'ulhnajcha la'awcho'ot. Pero an ali'in janinin jantuka' tala'awcho'olh sta akxni cha'alhcha tam mil k'ata. ⁶Sawalhcha oxi para yu'uncha an yu p'ulhnajcha tala'awcho'olh chi la'stalan'an. An ixlila'at'uycha lhinin jantu lay ta katija'ilhtulh, yu'uncha isacerdotejníncha an Diosi katajuna chi isacerdotejníncha an Cristo, yuchacha katat'ach'alhkatnana tam mil k'ata.

⁷Akxni kacha'anacha tam mil k'ata, an Satanás kamakawcho'okanacha tan ixlaklhchajuy, ⁸chi ka'anacha jalaj'o'xcho'onu ta kilhmakchux an lapanakni yu ta'alín ta ixlijalhi'ay an lakaat'un, an Gog chi an Magog, lhuw tukani kajama'ayxt'o'a', tacha an malh kukuj an alamalh, kajalhi'anacha tan katalasaya'. ⁹Pus tatawk'achilhcha ta ixlila'apu'ay an lakaat'un, chi tala'atanchanulhcha an tan talakyajuta ixmulht'a'ak'an an ixlapanakni Dios chi an la'acha'an yu mapayniy an Dios, pero an Dios makminchalh jikmi an lakt'iyán chi wanaj jala'xawa'olh. ¹⁰Wa chuncha an xapay makxkay'un an yu ixjalaj'o'xcho'oy

t'alhtamaj'okalhcha tan milili aklatajun la'stu jikmi chi azufre^a, tan an wachu jamujukalh an ma'tili chi an yu jantu sawalh ixchiwinti Dios ixlichiwiniy. Ancha kastakcha jala'mama'alh'ajnikana ts'isi chi tunkuwa, ixpujun'alhincha kajuna'.

Tan nawkan tichini yu oxicha ixt'ajun chi yu jantu

¹¹ Ikla'ts'ilh la'atam ay sut'ut'u putawlan yu puch'alhkatnankan chi an yu ixpuwilh, la ix'ukxlakapu ta'osli an lakaat'un chi an lakt'iyan chi jantucha k'is inta jala'ts'incho'okalh. ¹² Chi ijkala'ts'ilh an janinin, laj'ajin chi lakt'ikt'in, an la ix'ukxlakapucha Diosi ixtalakyanalh. Chi an libro jala'pux'otkalkhcha, walh a'tam a'xtam libro pux'otpalakalh, yucha an librojcha tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti. Wa chuncha tsukulhcha jajunkani an janinin atamj atamj tani yu ixtat'ajuncha, oxi u jantu, an laka librojcha ists'o'muk'akanta tuchini ixta'ilhtutacha. ¹³ An alamalh jama'axta'lhicha an janinin yu ancha ixtatajumanalh, chi an lhinin chi an la'nin wachucha tama'axta'li an janinin yu ancha ixtalhit'ajun, chi atamj tamincha jajunikalh tuchini yu ixta'ilhtutacha akxni ixtat'ajun, oxi u jantu. ¹⁴ Wa chuncha an lhinin chi an la'nin warrarracha jamaka'ankalhi an tan milili aklawilh la'stu jikmi. Yucha anicha yu ixlipu'a't'uycha lhinin. ¹⁵ Yu jantu la'cha'ankalhi ixta'a'ut an laka libro tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti warrarracha maka'ankalh an tan milili aklawilh jikmi.

Sast'i lakt'iyan chi sast'i lakaat'un

21 Ikla'ts'ilh la'atam sast'i lakt'iyan chi la'atamcha sast'i lakaat'un, mu an yu p'ulhnajcha lakt'iyan ixjunita chi an p'ulhnajcha lakaat'un ixjunita jantucha tu'u ixtajunita, chi an alamalh wachucha jantucha tu'u ixjunita. ² Chi kit'in Juan, ikla'ts'ilhi an stalan'a la'acha'an, an sast'icha la'acha'an Jerusalén, tan wilhchalh an Diosi minchalh, ixla'asijtacha tacha pumatam jatsi yu katama'xt'o'acha, oxicha ixmala'ch'ininta ixlakata an ixli'it. ³ Walh ik'asmatlhi p'asi chiwinkalh an lakt'iyan, nawkan:

^a 20:10 Azufre t'un yu wa x'awaw, layi ma'tajiy, wa xlimjnik'acha an xajikmi chi alhp'asi. Wa makxkaycha akamin.

—Anicha jat'awilh an Dios an ixlapanakni, chi yu'uncha ixlapanaknicha katajuna', chi an Dios kajat'a'aklatsukuyacha an lapanakni mu ixDiosk'an. ⁴An Dios yuchacha kajalaklakpuxakamaj'ana chux ix'alhutk'an la ixla'chulhk'an, chi jantucha kati'alilhi lhinin, chi alhut, chi ta'oxila'alhit, chi ma'alh'ajnat, mu an yu p'ulhnajcha ixlak'alin tapasalhcha.

⁵An yu sa' ixwilh laka putawlan yu puch'alhkatnankan najun:
—Kit'in sast'icha chux iklak'ilhtucho'oy.

Chi kijuniy:

—K'ats'o'muk'a, mu ani chiwinti yucha ka'uktaxtuya sawalh chi t'acha'ani li kakiklaka'ikalh.

⁶Chi kijumpalay:

—Chaway la'olhcha. Kit'in ik'Alfa chi ik'Omega,^a yu p'ulhnaj chi yu astan. Yu kixxixa, kit'ini akxta'niya xkan an tan taxtuta, yu xt'a'a jatsukunti, chi jantu tu'u aktich'ilh. ⁷Yu kalhajayanta chuxi kala'a'iy'a', chi kit'in ixDiosi ajkuna chi yucha kijas'at'a kajuna'. ⁸Pero an yu wa sawalhcha talaktalhanan chi an jantu tajakiklaka'inin, chi an yu jantu k'is jalhila'ts'imputu chi an yu wa tajama'ninin, chi an yu tat'atamay yu jantu tat'at'ajun, chi an yu tajachawanan, chi an yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in wa tanlhuncha, chi ixchuxk'an an maslakatinin, yu'uncha kata'ana an tan milili ma'taywilh jikmi chi azufre,^b yu ixlipu'a't'uycha lhinin.

Sast'i la'acha'an Jerusalén

⁹Wa chuncha stalh kila'milh xapumatam an ixpumatujunk'an angelhnin an yu ixtalhit'ajun la'atujun copa yu ixlaj'a'tsamanta yu astancha kamina lhima'alh'ajna, kijuniy:

—K'at'at'i akmasuniyani yu kat'atsukuya an Jas'at'a Borrego, yu kajuna ixt'iwi'.

¹⁰Chi an Takuwin kilhi'alhcha lakatam tan talhman chi ay a'stitawk'a chi kimasunilhcha an stalan'a ay la'acha'an Jerusalén, an tan wilhchalh Diosi minchalh an la'acha'an, ta'alhtajulhcha. ¹¹An la'acha'an wa xlimjcha ixputapulhkuyi an ixmakalip'at an Dios.

^a 21:6 Alfa yu p'ulhnaj xajats'o'nut an ix'alfabetojk'an an griegojnin chi omega yu xati'astancha an ix'alfabetojk'an. ^b 21:8 Azufre t'un yu wa x'awaw, layi ma'tajiy, wa xlimjnik'acha an xajikmi chi alhp'asi. Wa makxkaycha akamin.

Tacha an ixmakalip'a wa tacha wa la'atamcha chiwx yu k'usi, tacha la'atam jaspe yu pax'a'ay tacha an vidrio. ¹²Ixtuntala'acho'o an la'acha'an ix'axi'okanta, ayi ixjunita an axi chi talhman, la'akawt'uy xamalhticha ixlit'ajun chi lakatamincha la xamalhticha ixyalh pumatam angelh chi an laka lakmalhticha ixla'ts'o'ulakantacha ixta'a'utk'an an kilhmakkawt'uy ists'alan an Israel. ¹³La'at'utu malhticha lhitan akxajachilh wilhchani ixtalhitamakajun, chi la'at'utu lhi'alhma'ast'ay, chi la'at'utu lhitalaktsin, chi la'at'utu lhitan ta'aknuyachalh wilhchan. ¹⁴An axi yu ixla'acho'o'ojoy an la'acha'an, yu ixpuch'atay la'akawt'uy cimiento, chi lakatamincha laka cimiento ists'o'ulakantacha ixta'a'utk'an an ixpumakawt'uyk'an yu ixjamala'achay para li kata'alh lhichiwinin an ixchiwinti Dios an Jas'at'a Borrego.

¹⁵An angelh an yu xakint'achiwiniy ixch'apata ma'atam palhkan de oro, yu kapulhkayacha an la'acha'an chi an xalakmalhticha chi an axi. ¹⁶An la'acha'an wa lht'at'ijnik'a ixjunita, ixlilhman chi ixlipu'ay wa tam. An angelh lhkalhcha an la'acha'an an la ixpalhkan, la'akawt'uy mil estadiosi^a ixlit'ajun, ixlilhman chi ixlitalhman chi ixlipu'ay wa tam. ¹⁷Wa chuncha lhkalhcha an axi: ka tacha 144 ma'stumpa'a ixlit'ajun,^b tacha yu palaklhkanan lapanaki ixpulaklhkat'ajun an angelh.

¹⁸An axi de jaspeje ixli'ilhtukanta, chi an la'acha'an la'stu yu de oro sawalh, wa tacha an vidriojcha yu oxi sp'uyulakanta.

¹⁹An ixlakjach'aja an axi an la'acha'an ixlilakmalht'ak'akantacha ta tipachux yu lajk'usi chiwx:^c an yu p'ulhnajcha ixjach'aja ixlimalht'ak'anikantacha laka jaspe, an ixlitach'ant'uycha laka zafiro, an ixlitach'ant'utu laka ágata, an ixlitach'ant'ati laka esmeralda, ²⁰an ixlitach'ankisi laka ónice, an ixlitach'anchaxan laka rubí, an

^a **21:16** Yu la'akawt'uy mil estadio: ixt'atami la'at'uy mil a la'at'uy ciento kilometro. An la'acha'an yu ixjach'aja wa lht'at'ijnik'a, yu nawputun li oxi tukani kalas junita. An tacha lhichiwininy tani ixlitalhmancha yucha wa yucha juniy tan talhmancha tukan tan ixtan'ajni. Ali'in tanajun li ma la'atam cubojo lhichiwininy tan wa lhilakatijtam ixnawin an Dios laka templo. ^b **21:17** Tam ciento a t'up'uxam't'ati codo: ixt'atami t'utump'uxamkisi metro. Jantu oxi k'atsakan li xlitalhman an axi u ixli'alhtan'ay. ^c **21:19** An yu ixpuch'atay an axi tipakawt'uy tipaspit lajk'usi chiwx ixlila'oxikanta. Tipaspiti xacolor chi wa la'xlimjnik'acha ixtatasuy.

ixlitach'antujun laka crisólito, an ixlitach'antsajin laka berilo, an ixlitach'annajatsi laka topacio, an ixlitach'ankaw laka crisoprasa, an ixlitach'ankawtam laka jacinto chi an ixlitach'ankawt'uy laka amatista. ²¹ An la'akawt'uy malhticha la'akawt'uy perlas, la'atamincha malhticha wa la'atamin perlaja ixli'ilhtukanta. Chi an tij yu an la'acha'an lakmalh de oro, yu la'stu oro sawalh, pax'a'ay tacha an vidrio.

²² An la'acha'an jantu tu'u ikla'ts'ilh tajtan, mu yu ixtajtan an la'acha'an yucha an Jamach'alhkat Dios yu lay ilhtu'ojoy chux tanlhun, chi an Jas'at'a Borrego. ²³ An la'acha'an jantu ma'lhtask'iniy wilhchan chi malhkuyu para li katamapulhkuh, mu yucha an tacha xlimjcha pulhkuy an Diosi mapulhkuy, chi an Jas'at'a Borrego yuchacha ixpumaklhku an la'acha'an. ²⁴ Chi an ta kilhmakchux ta'alín lapanakni yu katata'alhtaxtuya an la ixjatapulhkunucha an la'acha'ani katatsukuya', chi an xarejnin lakaat'un katalhi'aniyacha tanlhun yu laj'oxi. ²⁵ An xalakmalhticha jantu a'tam katilakmalaklhchawkalhi tunkuw, chi ancha jantu a'tam katitats'isilh. ²⁶ Katalakhi'aniyacha an la'acha'an tanlhun yu laj'oxi talaklhít'ajun ta kilhmakchux an lapanakni. ²⁷ Pero jantu a'tam katitanuchalhi tu'u yu jantu oxi, chi xamati yu wa tanlhuncha ilhtuy yu jantu lhila'ts'imputu u maslakatinti. Yu katatanutachalh wa yu'uncha an yu jats'o'muk'anikanta ixta'a'utk'an an laka libro tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti la ixlibro an Jas'at'a Borrego.

22 Ixli'astan an angelh kimasunilhcha la'atam yu jantu smala'a ayxkan, lhi'anta xkan yu xt'a'a jatsukunti, wa stalan'acha, an la ixputawlank'an yu tapuch'alhkatnan an Dios chi an Jas'at'a Borregojo ixajtachilh. ² An ixtan'ajnichan an la xatij an la'acha'ani ixjats'alay. Tapiktutamin an ayxkan anchacha ixyalh an k'iw yu xt'a'a jatsukunti, tamin malhkuyu xt'a'a ixjatawk'at, a'kawt'uyi xt'a'a ixjatawk'at tam k'ata. An xax'oy an k'iw yucha para li katalhitak'uch'ulhcha ta kilhmakchux ta'alín an lapanakni. ³ Ancha jantucha tu'u kati'alilh yu jantu oxi, an putawlan yu puch'alhkatnan an Dios chi an Jas'at'a Borrego an la'acha'ancha katawla', chi an yu tat'atapatsay an Dios ayi katala'ts'ina', ⁴ katat'ala'ukxpula'ts'inacha an Dios chi an ixta'a'ut an Dios katalakmuntitawlacha. ⁵ Ancha jantu katitats'isilh, yu ancha katatawla jantu katitama'lhtask'inilhi

xajatapulhku u li kamaputunkulh an wilhchan, mu an Jamach'alhkat Dios yucha kajamapulhkuniya', chi ixpujun'alhincha katch'alhkatnana'.

Waniycha ts'an'ay, mintacha an Cristo

⁶ An angelh kijuniy:

—Ani chiwinti sawalh chi ka'uktaxtuya sawalh. An Jamach'alhkat, an Dios, yu jamachiwiniy an yu tanajun ixchiwinti Dios yu katapasaya, mala'achachalhi an ix'angelh para li kajamasunilhi an yu tat'atapatsay tuchini yu katapasayacha watukan.

⁷ —¡Kit'in watukan akmina! ¡Sawalhcha oxi para yucha yu kinklaka'iy an chiwinti yu puwilh ani libro tani katapasayacha!

⁸ Kit'in ikJuan, kit'ini ik'asmatlhi chi ikla'ts'ilh ani tanlhun. Chi ixli'astan akxni chunchacha ik'asmatlhi chi akxni chunchacha ikla'ts'ilh, iktatso'ottanilhcha la ixjach'aja an angelh an yu kilakmasunilh an tanlhun, para li ayi akla'ts'ilh. ⁹ Pero yucha kijuniy:

—Jant'u ch'uni k'alat'i, mu kit'in wa ikt'atapatsaycha an Dios, tacha uxint'i chi tacha an mijat'ala'awnin an yu talhichiwiniy ixchiwinti Dios, chi tacha ixchuxk'an an yu takinklaka'iy tacha an ts'o'muk'akanta chiwinti ani laka libro. Yu ay k'ala'ts'i yucha an Dios.

¹⁰ Chi kijumpalay:

—Jant'u wa sa'ch'a k'ama'at'i ani chiwinti yu katapasaya', yu ts'o'muk'akanta ani laka libro, mu an panch'e'ex wa niycha t'ajun.

¹¹ An yu wa ay junita, kachajcha ali ilhtulhi yu jantu oxi, chi yu jantu stalan'a kachajcha ali lhkilikilh, chi yu oxi lapanak kachajcha ali ilhtulhi yu oxi tanlhun, chi yu stalan'a kachajcha ali stalan'alh.

¹² —K'alhak'ap'up'it'it, kit'in wa tukan akmina', chi akhminacha yu akxta'niya atamj atamj ixlakata tuchini yu ilhtulhcha. ¹³ Kit'in ik'Alfa chi ik'Omega^a, yu p'ulhnaj chi astan, yu pu'a'tayniy chi yu pu'ukla'ojoy.

¹⁴ Oxi para yu'uncha an yu tama'paja ixla'ch'itk'an para li lay kata'unilh xajatawk'at an k'iw yu xt'a'a jatsukunti chi para li lay kataputanuchalh an la xalakmalhticha an la'acha'an. ¹⁵ Pero an

^a 22:13 Alfa yu p'ulhnaj xajats'o'nut an ix'alfabetojk'an an griegojnin chi omega yu xati'astancha an ix'alfabetojk'an.

x'oyun yu'uncha ma'spa katatsukuya', chi an jachawanan, chi an yu tat'atamay yu jantu tat'at'ajun, chi an jama'ninin, chi an yu tacha ixdioschak'an tala'ts'in wa tanlhuncha chi chux lapanak yu achaniy chi ilhtuy maslakatinti.

¹⁶—Kit'in Jesús, ikmala'achachalhi an ki'angelh para li kajamak'atsaanilhi ani tanlhun an tacha tala'ta'ayxt'o'a an yu kintakiklaka'iy. Kit'in ixjataxiyak chi ikpu'a'p'unminchalh an David, kit'in ikst'aku yu xlimj mapulhkuy akxni tunkunmintacha.

¹⁷An Stalan'a Takuwin chi an ixli'it an Jas'at'a Borrego tanajun:
—¡K'at'at'icha!

Chi yu asmat'a wachu kanawlh:

—¡K'at'at'icha!

Chi yu kixxixa kamilh, chi yu lakask'in, ka'otlhicha an xkan yu xt'a'a jatsukunti, jantu tu'u katimapalalh.

¹⁸Ixchuxk'an yu ta'asmat'a ani chiwinti yu katapasaya, yu ts'o'muk'akanta ani laka libro, chunchuniya ijkajuniy: Li xamati yu wa lhimo'slaycha tacha ani laknajunta ani tanlhun, an Dios kala'xta'niya lhima'alh'ajna tacha an la'ts'o'muk'akanta ani laka libro. ¹⁹Chi li xamati yu wa ma'osuniy an chiwinti yu puwilh ani libro, yu katapasaya, an Dios kama'osuniya yu ixla'a'ilh tacha najunta an laka libro tan tasuy yu kaxta'nikana jatsukunti, chi jantu katila'a'ilhi an la'acha'an yu stalan'a chi an tanlhuncha yu ani laka libro ts'o'muk'akanta.

²⁰An yu laklhichiwiniy ani tanlhun, najun:

—Chun, watukan akmina'.

Chunchacha kawalh. ¡K'at'at'icha Jamach'alhkat Jesús!

²¹An ixjamapayninti an kiJamach'alhkatk'an Jesús minchuxchak'ani kataxta'nin. Chunchacha kawalh.

Tipaspit chiwinti yu jantu lay wa las la'lhimacha'xakan

Aarón — Aarón pumatam lapanak yu ixtapu'a'p'unmintachalh an Leví. An Aarón yucha ixt'ala'ajun Moisés chi yu p'ulhnaj lhka'ulakalh sacerdote. An Dios nawlh li yu katajuna isacerdotejnink'an an ixlapanakni Israel li wa yu'uncha kajasakxtukana an yu katapu'a'p'unminanta an Aarón. K'ala'ts'i tan najunta Leví y Moisés. (Hechos 7:40; Hebreos 5:4; 7:11; 9:4)

Abel — An Abel ixt'ala'ajun an Caín, an Abel xalakat'ikt'i. An Caín ma'nihli an Abel mu an Dios la'a'inilhli ixl'ulan, pero an Caín jantu la'a'inikalh. K'ala'ts'i tan najunta Caín. (Mateo 23:35; Lucas 11:51; Hebreos 11:4; 12:24)

Abraham — An Dios t'asanilhli an Abraham chi yucha p'ulhnaj sakxtukalh. Yu ma'anchacha tukan an Dios junilh an Abraham li kaxta'niya sast'i lakaat'un tan katawla'. Anchacha kajatawla tacha an lhuw tukan katapu'a'p'un'ana'. Ixlakaat'unchak'ani kajuna'. An Dios junilh an Abraham li kataxtulhi an tan ixwilh ixlip'ulhnaj lakaat'un chi li ka'alhcha puxkawna yu sast'i lakaat'un tan mala'achakan. An Dios wachu junilh li ka'alina' ists'alh masi papacha ixjunita chi an ixtiwi nanacha. An Abraham kijklaka'ilh. An ists'alh Abraham ixjuncan Isaac, an ists'alh Isaac ixjuncan Jacob yu wachu ixjuncan Israel. Xliyu an yu tapu'a'p'unminchalh Abraham ixjajuncan israelitajnín u judiojnín. Kilhmakkawt'uy lapanakni ixtajunita chi ixjalhimispakan ixlapanakni Dios.

Adán — An Adán yucha yu p'ulhnajcha lapanak ilhtukalh. An Dios wa laka t'uni la'oxilh. Ixli'astan la'oxilhcha an Eva. An Adán ali an ixt'iwi yu juncan Eva, yu'uncha yu p'ulhnajcha ta'ilhtulh tala'alhin akxni wa ta'asmatmaj'anilh an ixlamap'a'sin Dios. Sta akxni, chux an lapanakni a'taynicha'awcha ilhtuyaw tala'alhin. K'ala'ts'i tan najunta Eva. (Lucas 3:38; Romanos 5:12-15; 1 Corintios 15:22, 45-47; 1 Timoteo 2:13-14; Judas 14)

Agar — An Agar wa ma'tsuku ixjunita an la ixcha'a an Sara yu ixt'iwi an Abraham. Tacha an ixlíma'ancha jantu lay ixlitsukuy ixjas'at'a an Sara, juniy an ixt'apapa yu juncan Abraham li

kat'atamalhcha an Agar, chi wachuncha an Agar lhitsukulhcha pumatam ists'alh ixjunksan Ismael. Pero ani Ismael jantu yu yu ixjunita an Dios an Abraham li kaxta'niya'. Xliyu li an yu tapu'a'p'un'alh an Ismael jantu tajama'tayanalhi yu an Dios ixnajunta li kaxt'a'a'. Ixli'astan an Sara lhitsukulhcha pumatam ists'alh, an Abraham ulanilh ixta'a'ut Isaac, yucha yu ixnajunta an Dios li kaxta'niya an Abraham. (Gálatas 4:21-31)

alabastro — **la'atam chiwx** yu sawalh lhitapalay chi wa ts'umalh yu lay la'oxikan frasco yu pumujukan perjume. (Mateo 26:7, Marcos 14:3; Lucas 7:37).

aleluya — **k'ala'ayat'i an Dios** Akxni an judiojnin ixtanajun li an Dios yucha ay, ixtanajun “Aleluya”. An chiwinti haleluya yucha lhihebreo nawputun: “K'ala'ayat'i an Yahweh (Jehovah)” tacha akxni nawkan an Dios ay. (Apocalipsis 19:1, 3-4, 6)

altar — **tan ma'axta'kan lha'ulan** An judiojnin ixtama'niy jatapakxat yu ixtama'axta'niy an Dios. Ixtama'niy tu'u jatapakxat tacha borrego, u chivo u toro, ixtalha'ulananiycha an Dios. Sta akxni ixt'ajun an Moisés wa yucha an sacerdotejnini yu ixtala'xaway an jatapakxat yu ixtalha'ulanan. Wachu x'alimpalay la'atam pa'ulan yu tacha mesa palay wa lakat'ikt'i yucha la'stu oroj x'aymuk'akanta, anchacha ixtala'xaway cenciaj an sacerdotejnin.

amén — **chunchacha kawalh** An la ixchiwintik'an an judiojnin akxni tanajun amén nawputun, chunchacha kawalh. Li akxni xamati tapaynit'ajun Dios chi an ali'in li tanajun amén wa xliyu li wachu chuni tanajun li kawalh tacha an lhitapaynit'ajun. an amén chun sawalh nawputumpalay. (Romanos 1:25; 9:5; 1 Corintios 14:16; 2 Corintios 1:20; etc.).

anciano, ancianos — **tata', tatanin** An laka Nuevo Testamento tipat'ut'u nawputun akxni lhichiwininy tata'.

1. An San Mateo chi San Marcos chi San Lucas chi San Juan, tatanin nawputun xalaj'ajin an judiojnin.

2. An Hechos 11-21 chi an laka lajkartaj yu jamala'achanikalh an ixlapanakni Dios, tatanin nawputun yu an xalaj'ajin ja'ilhtukalh an tan ixtata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios. K'ala'ts'i Hechos 14:23; 1 Timoteo 3:1-17; 4:14; 15:17-22; Tito 1:5-9; Santiago 5:14; 1 Pedro 5:1-4.

3. An Apocalipsis, lhichiwininy ixpumap'uxamt'at'ik'an tatanin yu ixtatatso'ottaniy an Dios an lakt'iyán. Yucha nawputun an ixlapanakni Dios.

angel — *yu mala'achay an Dios* An angelhnin yu'uncha an Diosi jamala'achay li inta', yu'uncha la ix'ukxklakapu an Diosi tat'ajun. An angelhnin wa takuwinin, jantu tacha kitnan lapanakni. Jantu lay jala'ts'inkan pero li yu'uncha tatalakasuputun, lay. An angelhnin yucha an Diosi tat'atapatsay. Ixtapatsatk'an li talhist'ak'a an ixlapanakni Dios (Hechos 12:6-11; 27:23; Hebreos 1:14). A'tamin an Dios jamala'achaniy an angelhnin xamati akxni tu'u tukan ixlakata para li katajakimak'atsaaninilh. Yu xa'ay an angelhnin junkan Miguel (Judas 9). Chi apumatam angelh yu wachu xa'ay junkan Gabriel (Lucas 1:19, 26).

apóstol — *yu mala'achay an Jesús* An Jesús ixpumakawt'uyk'an an ixt'alhtanani jasakxtulh yu yu'unchacha ixjamala'achay inta', yu'unchacha ixta'a'atayxtuy. An ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan tat'atamakawlhcha chi ixjamasuniycha. Wanaj la ixla'chulhk'ani tala'ts'ilh akxni nilh chi akxni la'awcho'olh. Ixli'astan an Jesús talakasunilhcha an Pablo chi wachucha ixtamala'achani ilhtulh. An Bernabé chi ali'in wachu ixtamala'achanin an Jesusi ixjajunkan, pero yu'uncha jantu wanaj yucha an Jesusi jasakxtulh.

arrepentirse — *jantucha ilhtukan tala'alhin; makawkan tala'alhin; mapaxakan jatapast'ak'at; astan nawkan* Nawputun li xamati lapanak mapaxaycha ixjatapastk'ak'at, lhakapu'ancha li jantu oxi tani laycha, chi najuncha li kamakawnacha an ixtala'alhin. Chi chaway li yu Dioscha lhinajun ka'ilhtukalhi, ka'ilhtuya'.

ayuno — *akxni lhitask'ajakan wayti* Akxni lhka'ulakan jantu k'is tu'u ukan ixlakata li k'iklak'a'iy an Dios. An judiojnin ixlakata an ixlitask'ajaka jantu k'is ukan li tu'u nawputun li makawkancha an tanlhun yu ntu laj'oxi, chi la ix'ukxklakapu Dios talakasukancha li wa lakt'ikt'ini kitnan.

Babilonia Babilonia ixta'a'ut la'atam la'acha'an yu ix'alín ma'anchacha. An rej yu ancha ixwilh lakalhuw ixlakaat'un'k'an yu akilhmaktamin lapanakni ixja'a'ch'apanita. Yucha ali an yu ixtat'atala'xto'tacha tat'alasalh an ixlapanakni Israel chi wachu jalhajalh. Lhuw lapanakni yu israelitajnín jalhi'ankalh Babilonia chi

wa ixjaputapatsakancha. Anchacha ixtawilananchalh an israelitajnin t'utump'uxamkaw (70) k'ata.

Balaam Balaam tichiyucha lapanak yu ixnajun li katapasayakatapasaya' tu'u'. Pumatam rej yu ixjunksan Balak tapaynisk'inilhi an Balaam li ma kaxkayaj jajunilhi an ixlapanakni Dios para li ma lay kajalhajalh laka lasat. Sawalhcha ix'achaniy tumini an Balaam. Ixli'astan t'atamakawlhcha an Balak li kat'a'ilhtuya yu lhijuniy, masi an Balak wa sawalhcha ixjaxkajiy an ixlapanakni Dios. (2 Pedro 2:15; Judas 11; Apocalipsis 2:14)

bautismo — a'paxat An laka Biblia ts'o'muk'akanta li an Juan yu ixjama'paxanan lhuwi jama'paxalh lapanakni an ayxkan Jordán. Jajunilh li katamakawlhcha ixtala'alhink'an chi li katalaj'a'paxlichá para li chux an ali'in lapanakni katak'atsaalhcha li tamakawlhcha sawalhi ixtala'alhink'an. Chunchacha yucha jala'la'oxinilh ixjalhunutk'an an lapanakni ixlakata akxni kamina an Jesús. Akxni xamati lapanak kiklaka'iycha an Jamach'alhkat Jesucristo, yucha a'paxputuncha mu jamasuniputuncha an ali'in li yucha ixt'alhtanacha Cristojo walh.

Beelzebú — Xapay makxkay'un Ixta'a'ut Beelzebú minchalh de Baal-Zebú, la'atam makxkay'un yu tala'ts'in tacha ixdiosk'an an ali'in lapanakni. La'atam ixta'a'ut lhit'awpalay an Baal-Zebú, Satanás. (Mateo 10:25; 12:24, 27; Marcos 3:22; Lucas 11:15, 18-19). K'ala'ts'i tan najunta Satanás.

Benjamín An Benjamín xalakat'ikt'i an ixpumakawt'uyk'an an ists'alan an Jacob (yu wachu ixjunksan Israel). Pus yucha xapumatam yu ta ixtalhila'ts'in an kilhmakkawt'uy lapanakni yu jajunksan xalapanakni an judiojnin. K'ala'ts'i tan najunta Abraham. (Hechos 13:21; Romanos 11:1; Filipenses 3:5; Apocalipsis 7:8)

borrego An judiojnin ixtala'ayay borrego. Akxni chuncha ixtala'ayay lhuw tukani ixtalhist'ak'a. A'tamin an yu ixjalhist'ak'a an borregojnin yucha wanaja jamanawin, pero a'tamin wa ixpuxkajuy xamati li kajalhistaklhi. Jantu lhilhiji an borregojnin la'acha'an ixtatamakajun, an yu ixjalhist'ak'a ixjalhi'an tan lhuw alinachalh jats'in para li kata'exwaylhcha. Anchacha ixjat'atamakawnachalh an yu ixjalhist'ak'a chi la'atamin oxicha ixjamispay. Ixjala'oxinicha tacha kurralh tan ixjatamaknuycha para li lhitala'sicha tan

katala'akujlhi. An yu ixjalhist'ak'a laka malhtichacha ixtamay para li jantu xamati katanuchalh chi ka'alhawlh la'atam borrego. An judiojnin ixtalhismanita ixtama'niniy borrego an Dios. An laka Biblia “borrego” jalhimalakxtukan an ixlapanakni Dios. An laka Nuevo Testamento najunta li an Jesucristo yucha jalhistak'a an ixlapanakni, chi yu takiklaka'iy, yu'uncha tacha ixborregojnin. K'ala'ts'i tan najunta Cordero de Dios.

buenas nuevas, evangelio — laj'oxi chiwinti An ixchiwinti Dios yu jamak'atsaaniy an lapanakni junkan laj'oxi chiwinti. Ani chiwinti najun li Dios mala'achachalhi an isTs'alh ani lakaamunulhpa', yu junkan Jesucristo para li kajama'alhtaxtulhi an ixlapanakni yu ixtama'alh'ajnan ixlakata ixtala'alhink'an chi para li kajamala'asijninilhi tij para li katawalh ixas'at'an Dios.

Caín An Caín yucha xa'ay ists'alh an Adán chi an Eva. Sawalhcha xkaylhi an ixt'ala'ajun, yu junkan Abel, mu an Dios la'a'inilhi yu ma'ninilh chi lha'ulananih borrego an Abelh, pero yu ixma'axta'niy an Caín tanlhun jatawk'at an Dios jantu ma'taylh. Xliyu an Caín ma'nilh an Abelh. Chi xliyu an Dios junilh an Caín li yucha wa tanchuncha katijuntsukuya an lakaat'un chi chux lapanak wa kala'amaj'ana'. (Hebreos 11:4; 1 Juan 3:12; Judas 11)

camello La'atam ay jatapakxat yu lay putawk'akan, wa pula'a'ompojo intacha pu'ankan, wa lakaaxixni tan tat'ajun. Wachu lay pulhi'ankan li tu'u'. A'tamin an ixla'ach'awt lay ilhtukan la'ch'it yu wa lhwat'aka. (Mateo 3:4; 19:24; 23:24; Marcos 1:6; 10:25; Lucas 18:25).

Canaán Lakatam lakaat'un tan an Dios jajunilh li kajaxta'niya an israelitajnin tacha ixnawink'an. Chaway anchunu lakaat'un junkan Israel. Tajumpalay Palestina. (Mateo 15:22; Hechos 7:11; 13:19).

César — Ay xajamach'alhkat Roma César ixjunkani yu ixjun xa'ay ixjamach'alhkatk'an an romanojnin. Wanaj lakalhuw lakaat'uni ixta'a'ch'apata yu'uncha. An César yucha yu xa'ay tukan ixjamach'alhkatk'an an romanojnin. Chux yu ixjun xa'ay ixjamach'alhkatk'an an romanojnin César ixjungan César.

circuncisión — ja'akaxwililich'uk'up'uxnut Akxni istsukuy yu ts'alh, an judiojnin ixtalhismanita ixta'akaxwililich'uk'up'uxa ix'a'axt'a'a akxni ixtala'tsaycha la'atsajin wilhchan. Chuncha

ixta'ilhtuy mu an Dios chuncha ixlijunita an Abraham. Ani ja'akaxwililich'uk'up'uxnut xmasuy li judiojo yu chuncha ixjunita. Li ma yu wachu jumputun ixlapanak an Dios ixma'lhtask'iniy ka'akaxwililich'uk'up'uxkalkh. Akxni kilachilh an Jesús, ixli'astan jantucha ixtask'iniya chuncha ka'ilhtukalh. Ali'inPero ali'in judiojnin ixtalhinajun li yu jumputun ixlapanak an Jesús ma p'ulhnajcha ka'akaxwililich'uk'up'uxkalkh pero an Pablo najun li jantu. Yucha najun li ma yu ta'alhtaxtuputun ma wa yuchacha yucha task'iniy li kakiklaka'ilhcha an Jesucristo.

cobradores de impuestos — yu ixtalakhach'inin tanlhun Akxni ixt'ajun an Jesús an yu ixtalakhach'inin tanlhun yu'uncha an romanojnini ixtat'atapatsay. Yu'uncha judiojnin, pero ixta'a'tayjuyi an romanojnin, asi ixtamatanuniya an ixt'ajudiojnink'an li ma katamapalalhi yu tanlhun ixlakmapalhlhi'ankan para li ka'alilhi tumin yu kajaxta'nikalh an xatropajnin Roma. An romanojnin ixta'a'ch'apata an xalakaat'un israel chi ixtach'alhkatnani ancha masi jantu ixjala'a'ikan, wa asi ixtach'alhkatnan. Xliyu an judiojnin u israelitajnin ixtaxkajiya an yu ixtalakhach'inin tanlhun. Atumpaj an yu ixtalakhach'inin tanlhun ixtalhisanitacha wa ixtalhimo'slayask'incha an tumin wa ixtaxa'a'iycha.

Cofre del Pacto — caja An caja de lht'a'alak'ivi ix'ilhtukanta chi ixmakamuk'akantacha oro. Anchacha ixma'akanta an a'xt'uy la'lht'a'alh chiwx tan an ists'o'ulata an la'akaw laj'ay lhamap'a'sin an Dios. (Hebreos 9:4; Apocalipsis 11:19)

Cordero de Dios — Ixborrego Dios An Juan yu ixjama'paxanan nawlh li an Jesús “Ixborrego Dios” (Juan 1:29, 36). An judiojnin ixtalhisanita li ixtama'niy la'atam jas'at'a borrego chi ixtalha'ulananiycha an Dios. An Jesús Ixborrego Diosi junkan, mu yucha ma'axta'lhi ixjatsukunti tacha lha'ulan para li an kintala'alhink'an akintamala'mixinikan. An laka libro Apocalipsis an Cristo lhimalakxtukan tacha Borrego.

corona

1. An yu a'tanuy pumatam rey jumputun li yucha yu xa'ay tukan.
2. An la'atam corona yu xta'nikan xamati yu lhajachalh tan lalhajakan lakats'alhkan tacha ixtalhajacha. Chi yu ay pula'ts'inkan li lhajachalh, u xamati yu jo'at soldado yu jalhaja'olh yu jat'alasay.

Cristo — yu Dios lhka'ulay ixlich'alhkat An chiwinti lhigriego Cristo nawputun “yu ukmuk'akalh aceite”. La ixlichiwink'an an judiojnin, an chiwinti Mesías wachu nawputun “yu ukmuk'akalh aceite”. Yu ma'anchacha akxni an Dios ilhka'ulay xamati tacha xarey an ixlapanakni Israel, an sacerdote ix'ukmuk'aycha asaite tan ixputasuycha li yucha yu sakxtukalh kajuna rej. Pus akxni an Dios nawlhi li kamakmina pumatam Jama'alhtaxtunu para li kajama'alhtaxtulhi an ixlapanakni chi ka'a'tayniyacha an ixlich'alhkat Dios, lhimapa'a'ulh “Mesías” u “Cristo”, tan ixpumasuy li yucha sawalh lhitapalay chi jasakxtunti yucha.

cruz An xajamach'alhkatni Roma chuncha ixtalhismanita li xamati ma'lhta'alhini lapanak ixtamama'alh'ajni laka cruz, ancha ixtama'nimuk'ay. Chunchacha yu laka jamach'alhkatcha ixlinawkan li kajama'nikalh yu wa ixtajama'ninin chi yu wa ixtaja'alhawanana. Para li lay ixla'oxikan la'atam cruz, ixtask'iniy ma'atam yu lhman ma'a'ay k'iw chi ama'atam ixt'alaxtukch'apakancha cruscha ixjun. Lhuw tach'inini asi ixjamach'ixli'anikan tan an ixjama'nikan. An soldadojnin anchacha ixtamakxtukmuk'ay an lapanak an laka cruz chi ixtach'imuk'aycha laka laso. Chi ixtaxa'ayajuycha an cruz chi ixtamakajuncha an lapanak ancha katakilhtatawk'alh sta ixniycha. Sawalhcha lhima'anxkayi li yu chuncha ixniy laka cruz. An Jesús nawlh li watichicha yu jumputun ixt'alhtana ka'akstukapkalhcha, chi kaxa'a'ilhcha ixcruz chi kach'a'o'alhcha an Jesús. (Mateo 10:38; 16:24; Marcos 8:34; Lucas 9:23; 14:27). Yucha nawputun li an ixt'alhtanan Jesús katala'asijlhicha li katama'alh'ajnana ixlakata yucha asta li katalhinilh.

David An David yucha yu palay ay rey ixjunita an la'acha'an Israel. Yucha yu xalakat'ikt'i ists'alh an Isaí. Akxni jantuka' isakxtukan li rey kajuna u xajefe kajuna, ixjalhistakni ixborregoijnin ixpay. La'atam wilhchan akxni ts'alhka ixjunita, t'alasalh pumatam lapanak wanaj tam putan'ay, walh ma'nilh. An David lhuw milhpati la'la'oxinilh an Dios. Aniy tipalhuw milhpat junkan “salmos”. An Jesucristo yucha an Daviti pu'a'p'unminchalh (Rom. 1:3; Apoc. 22:16). Sawalhka ma'an ists'an'ay ka'istsukulh an Jesucristo, an yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Dios tats'o'lhi tan tajamak'atsaaninin li an

Cristo, an Jama'alhtaxtunu yu Dios kamakmina, yucha an Daviti kapu'a'p'unminanta.

discípulo — t'alhtana' An ixt'alhtanan an Jesús, yu takiklaka'ilh chi ta'asmatnilh an ixchiwinti chi ta'ilhtulhi tacha an ta'asmatnilh, "ixt'alhtanan" jajunkan. An laka libro de Hechos an ixt'alhtanan Jesús tami jalhimapa'a'upalhkan jajunkan yu takiklaka'iy Jesús chi lhit'ala'awnin. An la ixlibroj'k'an yu tats'o'lhi Mateo, Marcos, Lucas chi Juan, jalhichiwinkan an "ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús". Yu'uncha yu an Jesús jasaxtulh para li katat'atamakawlhcha. Wachu jajunkalh yu jamala'achay Jesús, u ixtamala'achanin. K'ala'ts'i tan najunta apóstol.

dragón — aya tsapulh An dragón u aya tsapulh pastakkan tacha la'atam jatapakxat yu sawalh k'ut'ilh, tacha la'atam jukxpi yu wanaj ay. Wachu jumpalhkan tsapulh. An laka libro Apocalipsis an aya tsapulh u dragón lhimalakxtukan an Satanás, xa'ay an lakmakxkay'un. (Apocalipsis 12:3; 13:4; 16:13; 20:2)

Egipto Egipto lakatam lakaat'un waniy Israel. An Israelitajnin ixjalhit'awkan la'at'at'i ciento k'ata an Egipto tacha tach'inin wa ixjaputapatsakanha. Pero an Dios jama'alhtaxtulh para li jantucha ali kajamama'alh'ajnikalh chi jalhi'alhcha la ixlakaat'unk'an.

Elías An Elías ay lapanak yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios, yucha jo'ati nawlh la'a'aymalh pumatan ayajk'atsan rey chi ixchuxk'an an yu tacha ixdiosninchak'an ixtala'ts'in yu wa tanlhuncha an la'acha'an Israel. Ixluwk'an an judiojnin ixtapast'ak'a li an Elías kamincho'oya lakaat'un para li kamilh jamala'asijnini an lapanakni ixlakata li akxni kachinacha ixpanch'e'ex li katalakasuyacha an Mesías. An Juan yu ixjama'paxanan, wanaj ixt'atami an Elías ixjunita (Mateo 11:14; Marcos 9:4; Lucas 1:17; Romanos 11:2-5; Santiago 5:17, etc.)

Esaú An Isaac, ists'alh an Abraham, jalhitsukunikalh wa lhist'uy ists'alan ixjajunkan Esaú chi Jacob. An Esaú yucha p'ulhnaj tsukulh. Pero, pero la'atam wilhchan akxni sawalhcha sawalh chawanalh, ma'axta'nilhi an Jacob li yuchacha tacha xa'ay kawalh. An Esaú t'atamakawlhcha an Jacob li yuchacha kajama'lhtayanana an laj'oxi tanlhun yu kaxta'nikana yu xa'ay, wa ixli'o'lhtapaxan tam pulato lentejas. An yu tapu'a'p'un'alh an Jacob yu'unchayucha yu jasaxtulh

an Dios, jantu yu jasakxtulh an yu tapu'a'p'un'alh Esaú. K'ala'ts'i tan najunta Abraham. (Romanos 9:10-13; Hebreos 11:20; 12:16-17)

esclavo — *yu wa putapatsakancha lapanak; yu wa laka makacha lhit'awkan; yu wa ixma'tapatsancha apumatam* Pumatom lapanak yu jantu lay ilhtuy yu yucha past'ak'a, yu ilhtuy yu apumatam lhijuniy. Ani lapanak la ixmaka ixpathroni t'ajun, layi st'akan chi tamawkan.

escriba An escribajnin xamaestrojnin an ixlamap'a'sink'an judiojnin. Yu tamasulh yucha an tacha ts'omuk'akanta laka la'akisi ixlibro a Moisés chi alicha ixlamap'a'sink'an an judiojnin.

espíritu maligno, diablo — *makxkay'un* An lakmakxkay'un ixma'tsukunin an Sátanas. Yu'uncha wa talhitama'chapuy an lapanakni, ta'ilhtuy li jantu kata'asmatnilhi an Dios li yucha an Satanasi katach'a'o'alh. A'tamin taputanuy xamati lapanak. Akxni putanuy xamati lapanak akxni ilhtuy yu ixnawin an Satanás chi tanlhuncha yu jantu laj'oxi.

Espíritu Santo — *Stalan'a Takuwin* An Stalan'a Takuwin ixta'a'ut an ixTakuwin Dios. Yucha Dios, tacha an kimPayk'an Dios, chi an Jesucristo Dios, an ixt'utunk'an wa pumatam Dios. (Mat. 28:19) An ixTakuwin Dios japutanuy chi japutsukuycha an yu takiklaka'iy Jesucristo. An Stalan'a Takuwin jamasuniya an lapanakni para li katajamak'ats'aaninilhi an ixchiwinti Dios chi kata'ilhtulhi yu lhinajun an Dios. An tapatsat yu jaxta'niy an Stalan'a Takuwin an lapanakni ilhtuy li oxi katatsukulh chux an ixlapanakni Dios. Jat'axa'alayi Dios an yu takiklaka'iy Jesucristo. Jatap'ulhniya an lapanakni para li katamispalhi an ixtij Dios.

fariseos An fariseojnin lapanakni yu sawalh ixtalhitapalay ixjala'ts'inkan an yu judiojnin akxni ixt'ajun an Jesús. Chi tamasunilhi an lapanakni para li ma chuncha yu kalaks katamuktaxtulh ixlhimapa'sin an Moisés. Chi lhuw atumpaj yu wa chunchacha ixtalhismanita ixta'ilhtuy an fariseojnin chi yu wa ixlamap'a'sinchak'an tat'ala'maka'alhcha an ixlamap'a'sin Dios chi chunchacha tamasulh. Sawalhcha ixtaputa'ayay, mu palay oxi ixtajalakpastaknan ixtanajun jantucha xamati tu'u ixtalhiwilay. An fariseojnin tat'alaxtukulhi an Jesús chi talhipuxkawnilhi katama'nilh. K'al'ats'i tan najunta saduceos. Festivales

festival, fiesta—K'atan An judiojnin tamin k'ata ixta'ilhtuy k'atan yu sawalh lhitapalay ixtala'ts'in. An ixk'atank'an ixtapupast'ak'a li an Dios sawalh oxi ixjala'ts'inta la ixjamapayninti. La'akisi k'atani tasuy an laka Nuevo Testamento:

1. La'atam k'atan ixlakata yu ixpupastakkan an ay ixtajtank'an (San Juan 10:22);

2. Ala'atam ixk'atank'an ixpupastakkan akxni ixtalak'aklat'ajun lakak'iwin. Ixtala'la'oxiy ixmulht'a'ak'an yu wa jach'itin (San Juan 7:2);

3. Festival de Pascua — An ixk'atank'an yu junkan Paxku, la'atam. La'atam k'atan yu sawalh lhitapalay tala'ts'in. Paxku nawputun “ukxla'pust'awkan” u “la ix'ukxni” tu'u'. Ani k'atan an judiojnin tapupast'ak'a tani yu talhi'oslicha la ixmaka an xajamach'alhkat Egipto, yu ma'anchacha, akxni wa ixjaputapatsakancha tach'inin ixtat'ajun. Anchunu panch'e'ex an Dios jamak'atsaaninilhi li kamala'achaya an ix'angelh, para li kajama'ni'olhi yu lhima'sast'in ts'alan lakatamin laka lakcha'a an Egipto. Pero an judiojnin jajunilh li katala'ma'nilh katala'manilh la'atamin borrego chi an ixjak'alhni katalakma'ats'astumuk'alhcha an la ixlakmalhtichak'an. Wa tanchuncha laka cha'a tan kala'ts'ina an angelh an jak'alhni, wa kala'pusa', ancha jantu xamati katima'nilh. Lakatam laka cha'a tan ta'asmatilhi an yu lhinawlh an Dios, jantu tani tapasalh, an angelh wa ja'ukxla'pusli. Akxnicha a'taynichalh, li akxni ixchincha ixpanch'e'ex an k'atan paxku, lakatamincha laka cha'a an judiojnin ixtama'nicha la'atam borrego chi ixtamaxkawawaycha chi xli'astan wa lakatamcha ixtalak'uy. (Mateo 26:2, 5, 18-19 etc.)

4. Festival de Pan sin Levadura — An Paxku wa tam wilhchani ta'a'ma'ay, pero la'ojoy an Paxku, watukan a'tayniyaatayniya an ixk'atan pan yu jantu lhiyalh lhamaskajan u levadura, la'atujun wilhchani ta'a'ma'ay ta'uy an pan. Chunchacha an judiojnin tapupast'ak'a tani talhi'oschalhcha Egipto. Wa lasi tataxtuchalh, jantu alilhi panch'e'ex para li kaskajlhi an pan akxni jantuka' tamaknukan makchakan laka horno. (Mateo 26:17; Marcos 14:1, 12; Lucas 22:1, 7).

5. Festival de Pentecostés — An ixk'atan Pentecostés nawputun “t'up'uxamkaw” (50). An judiojnin talhakapu'alh ani k'atan akxni

t'up'uxamkawcha wilhchan ixla'pusta an ixk'atan Paxku, para li lay katamak'atanilh ixk'atan ixma'alaka trigo. Yu ixlip'ulhnajcha jala'cha'alh Xk'atan Pentecostesi akxni an Stalan'a Takuwin jala'cha'alh xlip'ulhnaj an yu takiklaka'ilh Jesucristo tukan ixk'atan Pentecostes. (Hechos 2:1; 20:16; 1 Corintios 16:8)

gentíl — yu jantu judio, yu watichicha lapanak yu jantu judio Akxni jantuka' ixmin an Jesucristo, wa yucha an judiojnini ixlapanakni Dios ixtajunita, yu jantu judiojnin, jantu. An Jesus chi an ixt'alhtanan, yu'uncha judiojnin. Astan ali'in yu jantu judiojnin wachu takiklaka'ilh an Jesucristo. Ali'in judiojnin jantu tala'a'ilhi an yu jantu judiojnin. An Pablo masulh li an Jesucristo nilh ixlakatak'an wachu yu jantu judiojnin, masi jantu ixja'akaxwililich'uk'up'uxkanta chi masi ixta'uy yu jantu ixta'uy an judiojnin.

Gomorra K'ala'ts'i tan najunta Sodoma.

Grecia, griegojnin, lhigriego An Atenas yucha xacapital ixjunita an Grecia. Corinto la'atam xala'acha'an an Grecia wachu'. An xalapanakni yu ma'anchacha Grecia sawalh ixtajatalaninin, ixjalhila'sikan ixlakata ixjalakpastaknatk'an. Yu si ixtajatalaninin ixta'achaniy ixtachiwiniy lhigriego. Jantu wa Greciaja chuncha ixchiwink'an, ma'ati ixmakacha'anta tan ixtakilay an xatropajnin Grecia. An lapanakni yu tats'o'lhi an libro yu alin laka Nuevo Testamento laka lhigriegojo tats'o'lhi.

Hebreo An ta'a'ut “hebreo” wanajcha yu nawputun “judío”. An judiojnin u hebreojnin yu'uncha yu tapu'a'p'unminchalh an Abraham. An judiojnin yu ixtawilanalh xalakaat'un Israel ixtachiwiniy lhihebreo.

Herodes An laka Nuevo Testamento ixpumata'at'ik'an lapanakni jalhichiwiniy yu wa tam Herodes ixjajunkan:

1. An rej Herodes, ixjumpalghan Herodes Magno, reje ixjunita an xalakaat'un judea anchunu panch'e'ex akxni ts'ukulh an Jesús. Yucha yu lhinawlh li ka'ixma'nikalh an Jesús akxni lakat'ikt'ika ixjunita.
2. An Herodes Antipas gobernador ixjunita an xalakaat'un Galilea akxni an Jesús ixlchiwiniy ixchiwinti. Ani Herodes yucha yu t'atsukulh an t'aku yu junkan Herodías, ixjasta', chi yucha yu lhinawlh li ka'akch'uk'up'uxkalh an jama'paxanaj Juan. An Jesús

talhi'anilhi ani Herodes para li yucha ka'ixjunilh li oxi u jantu tani laycha akxni jantuka' ixmakxtukmuk'akan laka cruz.

3. An rey Herodes Agripa yu p'ulhnaj ixjalhitama'chapuyi yu ma'anchacha ixtakiklaka'iy an Jesucristo. Yucha ma'nilh an Santiago ixt'ala'ajun Juan.

4. An rey Agripa yu astancha, yucha nawlh li tani laycha an Pablo chi mak'alhcha Roma para li yucha an Cesarcha kala'ts'ilh li tani laycha.

Hijo del Hombre — isTs'alh Lapanak Pumatom yu ixjunksan Daniel ixlichiwiniy ixchiwinti Dios ma'anchacha akxni jantuka' istasukuy an Jesús. Lhichiwinih an Jama'alhtaxtunu yu Dios kamakminanta lakt'iy an para li kajama'alhtaxtulhi la ixtala'alhink'an an ixlapanakni, yucha ixjunksan isTs'alh Lapanak (Dan. 7:13,14). An Jesús sawalh ixlichiwinkan ix'akstu, ixjunksan Ists'alh Lapanak. Chunchacha ixputasuy li yucha Diosi ixmakmintachalh chi lhitsukulhi an ixlich'alhkat Dios, chi wa lapanaki ixjunita pero wachu Dios. K'ala'ts'i an tan najunta Cristo.

iglesia -- ixlapanakni Dios ixlapanak Dios. Chux ixlijalhi'ay an lakamunulhpa tacha an takiklaka'iy Dios, pero wachu jumpupun masi wa lakatam tan tata'ayxt'o'a an yu takiklaka'iy Dios. Iglesia jantu yu an cha'a tan an ta'ayxt'o'kan, iglesia yucha an tacha tata'ayxt'o'a an lapanakni..

inciense — cencia An cencia ix'alhch'ajat k'iw yu ta'ayaw Arabia. Akxni la'xawakan sawalhcha lhaklhij akamin. Wa xkalata li ma'ati tan ixta'an inin an judiojnin, la'lhuwi ixtapalay. Yucha ix'alhch'ajat k'iw u xaxkan k'iw u xaxkan jach'itin u xaxkan jataxiyak. An laka Tajtan la'xawakalh cencia, para li lhaklhijcha ka'akamilhi akxni an lapanakni ixtatapayninicha an Dios. An laka libro Apocalipsis najun, an cencia jumpupun an ixtapaynitk'an an yu takiklaka'iy Dios. (Mateo 2:11; Apocalipsis 18:13)

Isaac An Isaac ist's'alhk'an an Abraham chi an Sara. Isaac nawputun ts'i'it. Chuncha xta'nikalh ani ta'a'ut wa xliyu li an Sara wa lhits'i'ilhi an Dios akxni wa alha'asmatlhika li junilh li kajamas'at'anana masi nanacha. K'ala'ts'i tan najunta Abraham. (Hechos 7:8; Romanos 9:7; Hebreos 11:9, etc.)

Isaías An Isaías pumatam ay ixlichiwiniy ixchiwinti Dios. Sawalhka ma'ani ists'an'ay ka'ixchilh an Jesucristo ani lakamunulhpa, an Isaías yucha ixlichiwiniycha yu yucha ixlakata. (Mateo 3:3; Hechos 8:30; Romanos 9:27-29, etc.)

Israel, Jacob Jacob chi Israel, pumatam lapanaki yu chuncha ixjungan. An Israel ta'a'ut yu xta'nilh an Dios an Jacob, xapumatam an ixt'uyunk'an ixts'alank'an an Isaac chi an ixt'iwi Rebeca. An Israel ixpumakawt'uyk'an ists'alani jalhitsukulh, yu'unchacha yu tapu'a'p'unminchalhta ixtalhila'ts'in an kilhmakkawt'uy ixlapanakni an Israel. An yu tapu'a'p'unminchalh an Israel tipaspit ta'a'uti japumapa'a'ukan. Jajunkan: “Ixlapanakni Israel”, “judiojnin” chi “hebreojnin”. An lakaat'un an tan tawilanalh an ixlapanakni an Israel wachu Israelhi jungan. Yu ma'anchacha tukan ixjungan Canaán. Ala'atam ixta'a'ut an tan tawilanalh jumpalhkan Palestina. K'ala'ts'i tan najunta Abraham.

Jesús An ta'a'ut Jesús nawputun Jama'alhtaxtunu' u Jehovah kintama'alhtaxtuyan. An lakat'ikt'i ists'alh an María chuncha ixta'nilh ta'a'ut an Dios, mu yucha kama'alhtaxtuniya la ixtala'alhin an lapanak (Mateo 1:21). Ali ta'a'ut xta'nikanta an Jesús yucha aniy: Jesucristo, isTs'alh Dios, isTs'alh Lapanak, isTs'alh David.

Jonás An Jonás pumatam yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios. La'atam wilhchan an Dios mala'achalh la'acha'an Nínive, para li kakilhichiwinih ancha an ixchiwinti Dios. Pero an Jonás jantu k'uxa'alh, tajulh lakatam laka barco chi lakatamcha apaliji alh tan tu lhi'an lhitamakajun an tan ixmala'achakan. Akxni anchaka ixtajun an laka barco an Dios makmilh p'as xkan chi un. An lapanakni an yu ixtatajumanalh laka barco tak'atsaalhi li an tacha p'as ixlay xkan chi un yucha an Diosi ixmakminta wa xliyu ixma'talh'amanta an Jonás. Wa chuncha ix'akstucha najun an Jonás li kaxawjcha tamaka'alhi an almalh an ali'in para li yu'uncha katata'alhtaxtulhcha. La'atam ay jatanti t'olo'lhi an Jonás chi la ixpalaknicha an jatanti tajuchalh an Jonás, la'at'utu wilhchan, asta ixli'astan an jatanti p'at'akilhtaxtulhi tan lakaat'uncha. Ixli'astan an Jonás asmatnilhcha an Dios yu lhijuniy, alhcha Nínive lhichiwiniy an ixchiwinti Dios. An xalapanakni Níneve akxni ta'asmatlhicha an ixchiwinti Dios, yu lhicha'alh an Jonás, takiklaka'ilh chi tamakawlhcha ixtala'alhink'an.

José Ixluwk'ani yu jalhimapa'a'ukan José an laka Nuevo Testamento. (Mateo 12:39-41; 16:4; Lucas 11:29-32)

1. Pumatom ixjunksan José, xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ist's'alan an Jacob, yu ta ixtalhila'ts'in an ixlapanakni Israel. Ixt'ala'ajun an Benjamín, wa pumatami yu ixpayk'an chi ixnatik'an. K'ala'ts'i Hechos 7:9-14; Juan 4:5; Hebreos 11:21-22; Apocalipsis 7:8.
2. Apumatam José, yucha an ixt'apapa María, yu walh ixnati an Jesucristo. K'ala'ts'i Mateo 1:16, 18-20, 24; 2:13, 19; Lucas 1:27; 2:4, 16, 33, 43; 3:23; 4:22; Juan 1:45; 6:42.
3. Apumatam José, xapumatam yu ixjat'ala'awnin an Jesús. K'ala'ts'i Mateo 13:55; Marcos 6:3.
4. Apumatam José, yu xalakat'ikt'i ixt'ala'ajun an Santiago. K'ala'ts'i Mateo 27:56; Marcos 15:40, 47.
5. Apumatam, yu ixjumpalhkan José de Arimatea, pumatam jamatumin lapanak yu ixma'ta'ayxt'o'a tan tata'ayxt'o'a an judiojnin yu talhitapalay. Yucha oxi lapanaki ixjunita chi ixt'alhtanaixt'ajalhtanani an Jesús. K'ala'ts'i Mateo 27:57-60; Marcos 15:42-46; Lucas 23:50-53; Juan 19:38-42.
6. Apumatam yu ixjumpalhkan José Barsabás, yu p'ulhnaj wachu kiklaka'ilh an Jesús chi ixt'alhtanacha walh. (Hechos 1:23).
7. Yu wachu José ixjumpalhkan, yucha an yu palay ixlimispakan Bernabé. (Hechos 4:36).

Juan Ixluwk'ani yu Juan jalhimapa'a'ukan an laka Nuevo Testamento. An ixt'uyunk'an yu palay talhitapalay yu'uncha an Jama'paxanaj Juan chi an ixt'alhtana an Jesús wachu Juan.

1. An Jama'paxanaj Juan yu ixlchiwiniy ixchiwinti Dios, yucha mala'asijninilh xtij an Jesús. Yucha ixnajun ixchiwinti Dios chi ixla'ts'inkan tacha an Elías. Tacha ixlinajun an Elías wachu chuni ixlinajun an Juan li kamakawkalhcha tala'alhin chi kach'a'o'acho'okalhcha an Dios. K'ala'ts'i Mateo 3:1-15; 11:2-19; 14:1-12; 17:13; 21:24-32; Marcos 1:4-11; 6:14-29; 11:29-33; Lucas 1:13-17, 57-63, 76-80; 3:2-20; 7:18-33; 11:1; Juan 1:6-8, 15, 19-36; 3:22-30.
2. An ixt'alhtana an Jesús yu Juan wachu, ist's'alh tichi lapanak ixjunksan Zebedeo. Ixt'ala'ajun Santiago. Yucha ts'o'lhi an laj'oxi chiwinti yu lhitapa'a'uy an libro Juan, chi an cartas de Juan, chi

yucha ts'o'lhi an libro yu junkan Apocalípsis. K'ala'ts'i Mateo 4:21-22; 10:2; 17:1-13; Marcos 1:29; 3:17; 5:37; 9:1-13, 38; 10:35-41; 13:3; Lucas 8:51; 9:28-36, 49, 54; 22:8; Hechos 3:1-11; 4:13, 19-20; 8:14-17; Gálatas 2:9; Apocalipsis 1:1, 4, 9; 22:2, 8. Ta'alimpalay ali'ini yu wachu Juan jajunkan:

3. Juan Marcos, ixprimo an Bernabé chi ixt'atapatsay an Pablo. Yucha ts'o'lhi an laj'oxi chiwinti yu lhitapa'a'uy Marcos.

4. Yu Juan ixjumpalihkan yucha an ixpay an Simón Pedro. (Mateo 16:17; Juan 1:42; 21:15-17). m 5. Wachu ixt'awpalay pumatam lapanak yu Juan ixjumpalihkan yu ta ixlila'ts'in an yu tukan xa'ay sacerdote yu ixjunkan Anás. (Hechos 4:6).

Judá An Judá pumatam lapanak yu ixt'ajun an tacha kilhmakkawt'uy ixjalhit'ajun ixlapanakni an Jacob. An Judá yucha tapu'a'p'unminchalh an kilhmaktam lapanakni ixjajunkan ixlapanakni Judá (tribu de Judá). Yu'uncha ixtawilanalh xalakaat'un Judea. An la'acha'an Jerusalén xalakaat'un Judeaja lhitamakajun. An Jesucristo yucha an Judaja ixpu'a'p'unmintachalh chi Judeaja la'awlh lakatam la'acha'an junkan Belén. (Mateo 1:2-3; Hebreos 7:14; 8:8; Apocalipsis 5:5; 7:5)

judío, israelita Judiojnin u israelitajnin, yu'uncha an yu Abraham tapu'a'p'unmintachalh. Ixlip'ulhnaj an chiwinti “judío” wa yu'uncha ixjajuniy an lapanakni yu ixtawilanalh la xalakaat'un Judá. Judá kilhmaktam an ixkilhmakkawt'uykan an ixlapanakni Israel. Ixli'astan wa najcha ta ixchuxk'an an jamacha'an Israelhi judiojnin jajunikalh. Laka Evangelio de Juan, an chiwinti “judiojnin” wa yucha an xalaj'ajin judiojnini jalhichiwininy chi an jamach'alhkatni an yu tat'alaxtukulh an Jesús.

Junta Suprema — xalaj'ajin sacerdotejnin, ay junta An ay junta tan ixtata'ayxt'o'a t'utump'uxamkaw (30) u palay lapanakni yu judiojnin yu sawalhcha ixtalhitapalay. Ixchuxchak'ani ixtalhawapast'ak'a ixlakata tu'u jakiklaka'inti. An yu xa'aycha tukan sacerdote yuchacha yu p'ulh ix'a'tay'ulay an laka junta. (Mateo 26:59; Marcos 14:55; 15:1; Lucas 22:66; Juan 11:47; Hechos 4:15; 5:21; 6:12; 22:30; 23:1; 24:20)

lepra — lakap'uch'it An lepra la'atam ta'an'at. An laka Biblia lhichiwininy lepra, la'atam xata'an'at an lakatunaj tacha lakats'its'it

yu makxkay tukan. Chaway an yu “lepra” junkan lhijast'ana, yucha jantucha xt'achun, tapaxatacha. Yu ixjach'apayachalh ani ta'an'at ixjatamakxtukani an la'acha'an, lakatamcha ixta'an tawlhniin. Jantucha wa lakatami ixtat'atawlay an yu oxi ixtat'ajun. (Mateo 8:3; Marcos 1:42; Lucas 5:12-13; 7:22; etc.)

Leví Ixt'uyunk'an lapanakni yu ixjajunkan Leví. 1. Pumatom yu Leví ixjunkan, xapumatam ixpumakawt'uyk'an ists'alan an Jacob, yu ta ixtalhila'ts'in an kilhmakkawt'uy ixlapanakni Israel. An yu tapu'a'p'un'alh an Leví jalhisakxtukalh para li kata'ilhtulh an tapatsat yu lhinajun Dios la ixtajtan. Pus chux an sacerdotejnin yu yu'uncha an Levíji tapu'a'p'unminchalh. (Hebreos 7:5, 9-10; Apocalipsis 7:7.) 2. Wachu ixjunkan Leví xapumatam an ixpumakawt'uyk'an ixt'alhtanan an Jesús. A'tamin ixtajumpalay Mateo (Mateo 9:9; Marcos 2:14; Lucas 5:27-29). Yucha ts'o'lhni an laj'oxi chiwinti yu lhitapa'a'uy Mateo.

ley — lhamap'a'sin An ixlamap'a'sin Dios ancha ts'o'kanta an p'ulhnaj la'akisi libro puwilh an Biblia. Wachu ani wilh an lhamap'a'sin yu masunilh an Dios an Moisés yu oxi para an ixlapanakni. Chi wachu aniy puwilh tani yu p'ulhnajcha putapasalh an lapanak yu ma'anchacha chi an Israel. K'ala'ts'i tan najunta Moisés.

limpio — stalan'a Li stalan'a junkan, nawputun li an lapanak stalan'acha walh li ma'axta'lhicha ixla'ulan para li kamakawnikalhcha lay kama'tanuchalh tan wilh Dios. Li yu ix'uy tu'u yu an Dios ixnajunta li lhkiliki yucha, u li yu ixch'apayachalh tu'u yu lhkiliki, wachucha lhkiliki ixjun. Jantucha oxi katanuchalh tan jastalan'a, tan wilh Dios. An la ixlamap'a'sin an Moisés lhuw tanlhuni nawkalh li lhkiliki, yucha nawputun li an Dios jantu la'a'iy (por ejemplo, Hechos 10:12-16).

María ixluwk'an t'akunini jajunkan María an laka Nuevo Testamento:

1. María, ixnati an Jesús.
2. María de Magdala. Yucha an japutamakxtukalh ixpumatujunk'an lakmakxkay'un, yucha an Jesus japutamakxtulh. Chi ixt'alhtanacha an Jesusi walh (por ejemplo, Mateo 27: 55-56; Marcos 16:9; Lucas 8:2; Juan 20:1-2, 11-18).

3. María jamacha'a Betania, ixp'isa'a Marta chi ixp'isa'a Lázaro. Yucha ixtawlay lhilaxjach'aja an Jesús chi ix'asmatniycha tacha an ixmasuy. (Lucas 10:38-42; Juan 11:1-5; 12:1-7).
4. María, ixnatik'an an Santiago chi José. Ani María layi wanajcha yu juniy an María yu ixt'iwi an Cleofas, pero jantu lhitala'si li yucha. (Mateo 27:56; Marcos 15:40; 16:1; Lucas 24:10).
5. María, ixnati an Juan Marcos. Ani María ixlit'ajun a'atam ixcha'a an Jerusalén tan an ixt'alhtanan an Jesús ixtata'ayxt'o'a. (Hechos 12:12).

Melquisedec Laka Génesis 14:17-20, ts'o'muk'akanta li ta wananchacha an Lot ixpuxnimti an Abraham tach'apayawlh tichi yu'uncha yu wa ixtaxkajiy chux yu ta ixjalhila'ts'in chi chux yu ixtalakhit'ajun. An Abraham alh jat'alasana ani yu ixtach'apayajuta an Lot chi jalhajalh. Kiima'alhtaxtunilhi an Lot chi chux yu ixlakhit'ajun. Akxni ixmincho'otacha an Abraham, an Melquisedec paxto'lhi laka tij, chi xta'nilhcha pan chi xaxkan uva chi lhitapaynisk'inilhcha an Dios li ali kaxta'nilhchi yu oxi an Abraham. An Abraham xta'nilhchi an Melquisedec décima parte tacha an ixkilhajxtuta an tan kilasalh. La'alhuwcha k'ata la'pusli an ixlapanakni Israel chunchacha ixtalhismanita ixtama'axta'niy an sacerdotejnin décima parte chux yu ixtach'an chi yu ixtalhajay. An Hebreos, ancha najunta li an Melquisedec sacerdoteje ixjunita, tacha an ali'in sacerdotejnin mu yucha wachu ma'lhtaylhi ixdiezmo an Abraham. Ixchuxk'an an sacerdotejnin yu israelitajnin yu'uncha jasakxtukalh an yu ta ixjalhila'ts'in an Leví. Pero akxni an Melquisedec paxto'lhi an Abraham jantuka' istsukuyi an Leví. An Isaac ists'alh an Abraham yucha yu walh ixtata an Leví, pero jantuka' istsukuyi an Leví. Pus akxni an Abraham xta'nilhcha an ixdiezmo an Melquisedec tachanu ixchuxchak'an wachu taxta'lhi an sacerdotejnin an yu ta jalhila'ts'in an Leví, mu ixli'astan akxni wachucha katatsukuya yucha an Abrahami tapu'a'p'unminchalh. (Hebreos 5:6-10; 6:20; 7:1-16)

Mesías K'ala'tsi tan najunta Cristo.

Moisés An Moisés xa'ay an lapanakni yu israelitajnin. Akxni ixjalhit'awkan tach'inin an israelitajnin xalakaat'un Egipto, an Dios sakxtulhi an Moisés para li ka'alh jamaxtunu Egipto para li

kata'ancho'olhi tan ixjaxta'nita lakaat'un. Sawalh lhi'a'nini tacha la'cha'alh an Dios an Moisés. An Moisés la'tsilh ixma'tajita alhtam jach'itin pero jantu ixla'xajuy. Yucha k'atsaalhi li Dios ancha ixt'ajun. Wachuncha an Dios xa'alalh chi junilh li kajalhi'ancho'olhi la ixlakat'unk'an an ixlapanakni. An Dios yucha a Moisesi yu xta'nilh an ixlamap'a'sin para an ixlapanakni yu de Israel. La'atamcha wilhchan walh akxni ixtala'pustacha an laka Slapulh Alamalh chi ixtataylhi'antacha ixjalhtantik'an, tacha'alh tanchun wilh a'stitawk'a yu junkan Sinaí. Chi a Moisés tawk'alhcha, wa ix'akstu anchacha sa' tawk'achalh ixtapayninicha an Dios. An Dios xa'alalhi a Moisés chi mak'atsaanilhi an ixlamap'a'sin. An Dios ts'o'muk'alhcha laka a'xt'uy la'xt'a'alh chiwxi an la'akaw ixlamap'a'sin yu palay lhitapalay. Wanaj la'alhuw k'ata ixma'alhit'awkan laka la'atam cajon yu wa para yuchacha an a'xt'uy ch'iwx. K'ala'ts'i tan najunta Cofre del Pacto. Akxni ta'alhtajucho'olhcha a Moisés an a'stitawk'a tan junkan Sinaí, ts'o'lhicha chux an lhamap'a'sin tacha lhijunilh an Dios. An p'ulhnaj la'akisi libro puwilh an Biblia jajunkan ixlibro "Moisés": Génesis, Exodo, Levítico, Números chi Deuteronomios. K'ala'ts'i tan najunta Ley.

mostaza An mostaza alhtam jach'itin. An xatalhts'i wanaj wa lakt'ikt'i akxni ta'ayay layi jun alhtam ay jach'itin, lanan tacha ta'ayay a'atam k'iw. (Mateo 13:31-32; 17:20; Marcos 4:31-32; Lucas 13:19; 17:6)

Noé An Noé sawalhcha ma'anacha akxni ixt'ajun. Anchunu panch'e'ex akxni ixt'ajun an Noé, an lapanakni wa tanlhuncha yu jantu laj'oxi ixta'ilhtuy. Xliyu an Dios nawlh li ma kama'alhtajuya lhuw xkan para li kata'a'muxtulh an lapanakni chi chux yu an lakaamunulhpa xtat'ajun. Pero an Noé yucha oxi lapanaki ixjunita, kiklaka'ilhi an Dios. Pus an Dios lhijunilh li kala'oxilh ay barco, oxicha junilh tani yu tukancha kajuna'. Chi junkan. Juniy li kajalhi'alhcha an ixt'iwi chi an ixt'utunk'an ists'alan ali ixjat'iwinink'anixt'iwik'an li katatajultulhcha an laka barco. Chi junkan li wachu kajamujulh jatapakxat... An Dios ma'alhtajulh lhuw xkan chi chux an lakaamunulhpa wanaj lakni'okalh. Pero an Noé chi an yu ta jalhila'ts'in tata'alhtaxtulh. (Mateo 24:37-38; Lucas 3:36; 17:26-27; Hebreos 11:7; 1 Pedro 3:20; 2 Pedro 2:5)

nombre en el nombre — la ixta'a'ut Akxni pumatam lapanak najun, “la ixta'a'ut Jesus”, nawputun li an yu nawt'ajun chuncha lhinajun an Jesus. Chiwiniy la ixlhich'alhkat an Jesus.

olivo An olivo a'atam k'iw yu xt'a'a ixjatawk'at. An xajatawk'at junkan aceituna. An xa'aceite an aceituna sawalh ixtalhitapalhniya la ixjatsukuntik'an an judiojnin. Waniy an Jerusalén alin la'atam a'stitawk'a tan junkan laka'olivojnin, tan la'ta'ayay olivo. (Romanos 11:17, 24; Santiago 3:12, Apocalipsis 11:4)

Omega K'ala'ts'i tan najunta Alfa. (Apocalipsis 1:8; 21:6; 22:13)

pacto — la'atam tamakawt La'atam pacto yucha tan tatamakajun ixt'uyunk'an lapanakni u kilhmakt'uy lapanakni. Tan tamakawkan tu'u an kilhmaktam najuni li ka'ilhtuya tu'u ixlakata an akilhmaktam, chi an kilhmaktam wachu ka'ilhtulhi tu'u ixlakata li tamakawlhcha. An tacha a'tay'ulalh an Dios jat'atamakawlh an ixlapanakni, yucha a'tay'ulalh, najun li yucha kajuna ixPayk'an chi ixJamach'alhkatk'an an ixlapanakni, chi an ixlapanakni yu'uncha wa katakiklaka'ilhcha. An Dios la ixlmap'a'sin Moisési japut'atamakawlh an israelitajnin. Akxni kilachilh an Jesucristo sast'icha yu japut'atamakawcho'olh an ixlapanakni. (Pacto Antiguo: Lucas 1:72; Hechos 3:25; 7:8; Gálatas 3:17; Hebreos 9:1. Pacto Nuevo: Mateo 26:28; Marcos 14:24; Lucas 22:20; Romanos 11:27; 1 Corintios 11:25; 2 Corintios 3:14; Hebreos 7:22; 8:6-13; 9:15; 10:16, 29; 12:24; 13:20)

pan sin levadura K'ala'ts'i tan najunta Festival de Pan sin Levadura.

Pascua K'ala'ts'i tan najunta Festival de Pascua.

Pentecostés K'ala'ts'i tan najunta Festival de Pentecostés.

perla An perla la'atam chiwx yu sawalh lhitapalay. Sawalh k'usi, wa sut'ut'u chi wa xlimjnik'acha. An lapanakni tala'oxiy milhpu'ut chi tu'ucha atumpaj yu jalhilakamalht'ak'akan. (Mateo 7:6; 13:45-46; 1 Timoteo 2:9; Apocalipsis 17:4; 18:12, 16; 21:21)

Pilato An ay xajamach'alhkat Roma lhka'ulalh an Pilato tacha jamach'alhkat chi mak'alhcha Judea tan tawilanalh an judiojnin akxni an Jesús ancha ixjamasuniy an lapanakni. An Pilato jama'axta'nilhi an Jesús la ixmakak'an an xalaj'ajin judiojnini akxni ixtajuniy li ma yuchacha kanawlh li kamakxtukmuk'akalhcha.

profeta — yu ixlichiwiniy ixchiwinti Dios Profeta pumatam lapanak yu najun yu an Dios juniy li kanawlh. Jaxa'alay an lapanakni tacha Dios ka'ixjaxa'alalh. Akxni ixtapasat'ajun yu lhichiwiniy an laka Antiguo Testamento an Dios wanaj ixluwk'an profetajnin u kanaju yu ixtalhichiwiniy ixchiwinti Diosi ixjamala'achatachalh, tacha an Samuel, an Isaías chi an Jeremías. Yu'uncha japujamak'atsaaninilh yu katapasaya ixli'astan. Akxni sawalhka ma'an ists'an'ay li katsukuya an Jesucristo yu'uncha tajamak'atsaaninilh li kamina'. Lhuwi tanawlh tuchini ka'ilhtuyacha chi yu katapasaya'. Wachu tanawli tuchini kalaktapasayacha akxni xalakti'astancha wilhchan kajuna an lakaamunulhpa', akxni li jantuka' mincho'oy an Jesucristo para li kanawnacha tani laycha an lapanak anyi lakaamunulhpa'.

reino de Dios — An ixlich'alhkat Dios Nawputun li an Dios chi an ixlapanakni jat'ala'xt'o'a. Pumatam rey ch'alhkatnani tan tat'ajun ixlapanakni, chi an Dios tacha rey mu jalhist'ak'a an yu takiklaka'iy. Wachu jaxta'niya chux yu tama'lhtask'iniy, jatap'ulhniy chi jalhist'ak'a. An lapanakni yu tat'ajun la ixlich'alhkat Dios yu'uncha an yu talhila'siy Dios chi ta'asmatniya yu jajuniy. Akxni an Jesucristo kilachilh ani lakaamunulhpa, an ixlich'alhkat Dios jatalakaksunilhi an yu jantu ixtajakikla'inin, mu an Jesucristo mati'alhi an tij para li an lapanakni sast'icha katat'ajalhtanancho'olh an Dios. An ixlich'alhkat Dios ancha t'ajun tan tat'ajun lapanakni yu tala'a'iy li yucha yu ixrejk'an. Akxni an Jesucristo kamincho'oya, an ixlich'alhkat Dios a'tsaycha kajuna chi ta lhichux oxicha kak'atsaa'okana.

Roma An Roma ay la'acha'an xalakaat'un Italia. Akxni ixt'ajun an Jesús ani lakamunulhpa', an Roma lakalhuw lakaat'uni ixmxtuta. An xalakaat'un Israel wachu ixta'a'ch'apata. An Israelitajnin sawalhcha taxkaylhi an romanojnin, chi li wa ka'ixlalhcha ka'ixtat'alamatamakxtulhi an la ixlakaat'unk'an. Yu rej an Roma, ixjumpalhkan César, yucha yu palay ixlitapalay chux an lakaamunulhpa yu anchunu panch'e'ex ixt'awkan.

sábado — akxni jantu tapatsakan wilhchan, akxni wa jastaknankan Akxni sábado wa jastaknankan. An laka libro tan junkan Génesis, ancha ts'o'muk'akanta li an Dios wa la'achaxan wilhchani ilhtu'olh an lakaamunulhpa', ixli'astan jastaknalhcha

ixlila'atujun wilhchan mu an ixtapatsat ilhtu'olhcha. An Dios lhinawlh li an lapanakni la'achaxan wilhchani katatapatsalh chi an ixlila'atujuncha wilhchan katajastaknalhcha para li katatapayninilhcha an Dios. An judiojnin wanaj lhuw lhamap'a'sini ixtalhit'ajun ixlakata an sábadó. Ixtanajun li ma jantu k'is xamati katapatsalh akxni wa sábadó, chi sawalh talhitalh'amalhi akxni ali'in jantu ixtamuktaxtuy. Xliyu talhitalh'amalhi akxni an Jesús k'uch'ulh pumatam lapanak yu wa ixta'an'ay akxni wa sábadó, chi akxni an ixt'alhtanan an Jesús tax'ap'uxli kuxi para li lay kata'ulh sábadó, ja'alhtasukalh li ma tatapatsat'ajun akxni wa sábadó.

sacerdote An sacerdotejnin lapanakni yu wa lhilakatijsam ixjalhisakxtukanta li katama'axta'nilh Dios lha'ulan, ixlakatak'an an xalapanakni Israel. Wachu wa yu'uncha yu ixtama'axt'a'a an laka Tajtan an Jerusalén an jatapakxat yu jama'ninticha tacha lha'ulan. Yu jasakxtukalh li katawalh sacerdotejnin wa yu'uncha an yu ta ixjalhila'ts'in an Aarón. Pus ixchuxk'an an sacerdotejnin si yu ixtapu'a'p'unmintachalh an Leví. K'ala'ts'i tan najunta Aarón chi Leví.

sacrificio — lha'ulhan Akxni ixtapasat'ajun an yu lhichiwiniy laka Antiguo Testamento, yu ma'anchacha, an Dios jamasunilhi an ixlapanakni li katama'axta'nilh ilha'ulank'an jama'ninti jatapakxat. Tipalhuwi an lha'ulan. Tipatam lha'ulan lhitapalay li an Dios kamala'mixinilhi ixtala'alhin xamati'. An yu ixtama'axt'a'a jama'ninti jatapakxat la ix'ukxlakapu Dios jantu yu'uni ixtama'niy, akxni ixtalhicha'an an lapanakni an jatapakxat an laka Tajtan, yu'uncha an sacerdotejnini ixtama'axta'niy. Wachuncha ixtama'niycha an sacerdotejnin an jatapakxat ixlakatak'an an lapanakni. An jatapakxat yu ixjama'axta'kan ixjama'nikan, xapay toro, borrego u yu xajo'at chivo, chi yu oxi t'ajun. A'tamin an lapanakni wachu ixtama'axt'a'a yu tumpaj jatapakxat yu ixtapuxta'niy lhimala'puchajun an Dios ixlakata ixjamapayninti.

saduceos An saduceojnin kilhmaktam lapanakni yu judiojnin, yu'uncha ixtanajun li wa yucha kalhakapu'ankalh an la'akisi libro yu p'ulhnaj puwilh an Biblia. Xliyu wanaj a'lhuw tat'alakikxtukulh an fariseojnin. An fariseojnin ixtakiklaka'iya li xamati ixniy kala'awcho'oya ixli'astan, pero an saduceojnin jantu. K'ala'ts'i tan najunta fariseo.

Salmos An Salmos la'atam libro yu puwilh an Antiguo Testamento, ancha puwilh lhuw milhpat yu milhpaniy Dios. Lhuwi aniy milhpat la'ts'o'lhi an rej David.

Salomón An Salomón xapumatan an ists'alan an David. Ay ixrejk'an an xalapanakni Israel. An Dios lhuw jatapast'ak'at yu laj'oxi xta'nilh pero xli'astan makawlhi an ixtij Dios. (Mateo 1:6-7; 6:29; 12:42; Lucas 11:31; 12:27; Hechos 7:47)

Samaria Samaria lhi'alhma'ast'ay an xalakaat'un an Judeaja ixlitamakajun chi an xalakaat'un Galilea. Akxni ixt'ajun an Jesús, an jamacha'an Samaria jantu judiojnin sawalhi ixtajunita, mu yu ma'anchacha ixjuntachalh ixjalhichinkanta lapanakni yu ixjamatapatsanikan yu lakatam la'acha'anaxni ixjalhiminkantachalh. An judiojnin yu tawilanalh Judea jantucha tat'alala'ts'imputulhi an Samaritanojnin. K'ala'ts'i tan najunta judio.

Samuel An Samuel ay ixlichiwini ixchiwinti Diosi ixjunita. Xa'ay lapanaki ixjunita an Israel. Yucha jalhka'ulalh an Saul chi an David yu p'ulhnajcha rejnin ixtajunita an Israel. (Hechos 3:24; 13:20; Hebreos 11:32)

santo, santificar — *sta lan'a, masta lan 'aniy* Santo nawputun: “yu wa ixnawin Dios”, watuchicha tu'u yu xa'a'ikan yu wa para Dios. Chi wachu nawputumpalay yu wa para Dioscha t'ajun, yu jantucha ilhtuy tala'alhin, yu jantu tu'u tala'alhin alin la ixjatsukunti, mu yucha ixlapanak Dios. An laka Nuevo Testamento laka lhichiwin, “los santos” nawputun “ixlapanakni Dios” mu wa para Diosnini yu'uncha. Chi yu “santo” junkan laka lhijast'ana, yu “stalan'a”, mu jantu tu'u ixtala'alhin. Akxni an Dios kintamala'mixiniyancha kintala'alhink'an, kintamastalan'aniyancha.

Sara Sara ixt'iwi an Abraham. Masi wanaj la'alhuw k'ata jantu lay ixjamas'at'anan, lhitsukulhi ists'alh akxni nanacha ixjunita, Isaac ixjunksan. K'ala'ts'i tan najunta Abraham. (Romanos 4:19; 9:9; Hebreos 11:11; 1 Pedro 3:6)

Satanás An Satanás ixjefejk'an an lakmakxkay'un chi yucha wa xkajiy an Dios. Yucha wa jalaj'o'xcho'oyi an lapanakni chi lhipuxkawniya tani kajalhima'ilhtulhcha yu jantu laj'oxi. An yu takiklaka'iycha Jesucristo paktsini jamapast'ak'aniy tani ixtalaycha ixlip'ulhnaj yu jantu laj'oxi, para li katapastaklhi li an Dios jantu

jamala'mixinita. An Satanás wachu jumpalhkan diablo chi xajefe ani lakaamunulhpa'. K'ala'ts'i tan najunta Beelzebú.

Señor — Jamach'alhkat An chiwinti laka lhigriego, *kurios*, laka lhijastana' ma'anchacha traducirlakalh *Señor*. Ixnawputun pumatam lapanak yu lhit'ajun lhich'alhkat.

Sión Sión la'atam a'stitawk'a an la'acha'an Jerusalén. An tajtan ancha ixyawkanta, chi lhi'ancha tan palay stalan'a an la'acha'an. A'tamin Sión nawputun chux an Jerusalén, chi a'tamin yucha an lakt'iyani nawputun, tan wilhchalh Dios. (Mateo 21:55; Juan 12:15; Romanos 9:33; 11:26; Hebreos 12:22; 1 Pedro 2:6; Apocalipsis 14:1). (Mateo 21:55; Juan 12:15; Romanos 9:33; 11:26; 1 Pedro 2:6)

Sodoma Sodomaja ixjunkan an la'acha'an tan ixwilh an Lot ali yu ta ixjalhila'ts'in. Waniy la'acha'an Gomorra. An jamacha'an Sodoma chi Gomorra wa tani ixtalaycha yu jantu k'is oxi. Pus xliyu an Dios jalakt'ilhilh laka jikmi anchunu la'acha'anaxni. (Mateo 10:15; 11:23-24; Lucas 17:29; Apocalipsis 11:8; etc.)

templo — tajtan u ixcha'a Dios An ixtajtank'an an judiojnin la'acha'an Jerusaleni ixyalh, tan lhitapalay la'acha'an xalakaat'un Israel. An judiojnin ixtalhismanita ixtatama'ast'a'an an Jerusalén ixta'an ilhtunin k'atan yu laklhitapalay chi ixtama'niycha jatapakxat chi ixtama'axta'niycha an Dios. Wa yu lapanakni judiojnini ixjamakawnikan katatanuchalh an laka Tajtan.

uvas, xaxkan uva An uva la'atam jatawk'at. An xasiwik wa jaliwinin ancha tawk'ay. Jantu k'iw. Ma'alakan chi an xaxkan maskajakan. An judiojnin ixtalhismanita ixtach'an jalhi'ay la ixlakaat'unk'an para li lhuw katama'alalh xajatawk'at. An judiojnin ixjala'ts'inkan tacha xasiwik uva yu ixnawin Dios.